

QUINTA PARS
CONCLUSIONVM
PRACTICABILIVM.

Secundum Ordinem Constitutionem

DIVI AVGVSTI

Electoris Saxoniae discussarum, multis supremi Parlamenti Dresdensis,
judiciorum Curialium, Facultatum juridicarum, Scabinatum, & aliorum judi-
ciorum, decretis, sententiis, responsis, & observationibus fori quotidianis
illustratarum.

OMNIBUS, IN ACADEMIIS, CAMERA
*imperiali, aliisque judicijs, imprimis verò Saxonico versantibus utilissimarum,
& summe necessariorum*

Materiam criminalem, tam publicorum, quam privatorum judiciorum, unâ cum explicatione con-
stitutionem criminalium Caroli V. Imperatoris inviolabilissimâ, continens, verèque & solidè juris Communis & Saxonici
differentias demonstrans.

Nunc quarta edita, multis & ferè infinitis decisionibus aucta, & locupletata, & novissimè IOAN-
NIS GEORGII, Ducis & Electoris Saxoniae Serenissimi ordinatione matrimoniali, vulgo, Ehegedung, confirmata, & exornata.

Authore

MATTHIA BERLICHIO

Schkoëleni Thuringo J. U. D.

Ex gemino iudice, uno Conclusionem, altero rerum & verborum locupletissimè.

M. DC.

XLI V.

A R N H E M I I,

EX OFFICINA JACOBI BIESII Illustratum
Ordinum Germaniae Typographi.

Magnificis, amplissimis, consultiſſimis ac Prudentiſſimis

VIRIS, DNN.

CONSULIBUS, ÆDILIBUS, PRÆTORIBUS,
CÆTERISQUE, INCLYTÆ REIPUBL. LIPSENSIS SE-
natoribus, Dominis & fautoribus suis plurimum observandis,

IUSTUM SANE ET ÆQUUM EST, MAG-
nifici, amplissimi, & prudentissimi Viri, ut quis eorum,
quibus cum quotidie conversari, & sub quorum um-
bra & protectione quodammodo latitare ~~neceſſe ha-~~
bet, benevolentiam & favorem omnibus modis cap-
tare, & demereri studeat; Id quod cum ego hactenus
mecum sæpius perpenderem, sed ad ejusmodi scop-
um deveniendi omni occasione destitueret, placuit
tandem, ut VV. Magnif. & Amplitud. hanc Quintam mearum Conclusio-
num partem ascriberem, & devoverem: Ad quod præter alia beneficia
quod me jure Civitatis donastis, & in album civium recepistis, me etiam
movit, quod plurima in hoc opusculo inveniuntur responsa, quæ in vestro
Scabinatu sunt concepta, & meis scriptis miram lucem addiderunt, undè
pietas efflagitavit, ut etiam illis; à quorum splendore processerunt, ea ite-
rum consecrarem; Quapropter ut hoc munus, ex sua dignitate quidem per-
exiguum, sed ex animi propensione valde magnum, ut hilari fronte susci-
piatis, & benigna mente foveatis, etiam rogo. Dabat Lipsiæ è Museo suo
20. Augusti, Anno 1618.

VV. Magnif. & Amplitud.
observantiss.

Matthias Berlichius
I.V.D.

BENEVOLO LECTORI SALUTEM.

R TIBI, LECTOR AMICISSIME, NUNC ALTERAM PARTIS quarta sectionem seu quintam & ultimam partem mearum Conclusionum practicabilium exhibeo, citius eam tecum communicassem, nisi alius negotii impeditus fuisset, Qualem diligentiam adhibuisssem, re ipsa experieris, forte majorem adhibuisssem, & alias materias consines adianxisssem, sed temporis angustia exclusus hoc in effectum producere non potui. Sincere autem & candidè in allegandis D D. scriptis versatus sum, deque omnibus, quorum opera usus sum, mentionem feci, ne alteri, quod suum est, (ut Baroli verbis contra Andream de Pisis uar) furari videar, in eo verò quod est meum, cognoscar, & si minus benè dixero redarguar, si verò benè DEVS laudetur, ego verò ut minimus instructor reputer. Hos autem labores, solummodo in finem suscepi, ut tibi, & toti Reipubl. literaria gratificari possem, siquidem omnes industria & atatis nervos unice eo dirigo, ut post DEVM Trinunum ecclesia, Reipubl. & proximi utilitati profim, & inserviam, quocunque etiam tempore, & loco hoc fieri posset, quoniam non sum ascriptitius, qui certa gleba addictus inde discedere non posset. Habeo autem & alias lucubrationes, imprimis verò ordinationes provinciales, vulgo Landorunngl in mihi certa capita redegi, & describui, quas aliquando, si te benevolumi fautorum ostenderit meque etiam gratiam apud alios demeruisse scensero, & perciperò, et deleado, & publici juris faciam, Interim benè vale, mei que hisce premissis ad DEI omnipotentis gloriam, Reipubl. in crementum, & proximi utilitatem feliciter fruerè: Dabat Lipsia 20. August. Anno 1618.

* In Lyon solam 8 §. morte, 6, ff de novi oper, nunciat, u 10.

MATTHIAS BERLICHIVS
J. U. D.

Magni-

INDEX
CONCLUSIONVM
PRACTICABILIVM

Partis Quintæ.

38 De pœnâ stuprantis, & deflorantis virginem.

39 De pœnâ simplicis fornicationis.

40 De pœnâ lenocinii, & eorum qui turpis quæstus causâ personas sive nuptas, sive solutas ad adulteria vel supra sollicitant.

41 De violento strupro, & ejus pœnâ.

42 De pœnâ ejus, qui puellam minorem duodecim annis per vim, vel sine vi, stuprat.

43 De furtis, & eorum pœnis.

44 Qui ulteriùs pœna fuit teneantur, & qui non, & quid de iis, qui pœnitentiâ ducti rem furto ablatam, vel ejus æstimationem domino restituant, an & quatenus illi sunt puniendi.

45 Alia quædam in materiâ furtorum notabilia, & scitu admodum necessaria.

46 An is qui cum rebus furto ablatis deprehensus delictum fatetur, locumque simul, & personam, ubi, & cui furatus sit, indicat, sed de facto judex inquirens nihil certi de eo cognoscere possit, mortis supplicio sit afficiendus, & quomodo furtum probatur.

47 De sepulchro violato, & pœna illorum, qui cadavera sepulchrorum effodiunt & spoliant.

48 De cadaveribus punitorum, vel suspensorum, & de pœna illorum, qui eas spoliant, vel omninò auferunt.

49 De pœnis illorum, qui aratra spoliant.

50 De pœnis illorum, qui apes, vel favos illorum itemque columbas furantur, & capiunt.

51 De illis, qui in alienis aquis, stagnis, lacubus, & piscinis pisces capiunt, & quomodo puniuntur, & quid de iis, qui feras in alienis sylvis, & campis capiunt.

52 Arborum furtim casarum, & de pœnis illorum, qui arbores fructiferas, vel finium constituendorum causâ positas, cædunt, corrumpunt, evellunt, extrahunt & aliò asportant.

53 De pœnis illorum, qui herbas, plantas, fructus, & quid aliud ex hortis, vel aliunde furantur.

54 De furto domesticorum, & ejus pœnâ.

55 De pœnis illorum, qui aliis furtum committentibus opem, & auxilium, ante, in, vel post delictum præstant, excubias agunt, hospitio recipiunt, & de furto participant.

56 De pœnâ illorum, qui indicio, & demonstratione occasionem furibus delinquendi præbent.

57 De crimine peculatûs, & de residuis, item-

que de iis, qui res administrationi & fidei suæ commissas & concreditas, negligunt, vel dolosè intercipiunt, & in utilitatem propriam convertunt, & quomodo puniuntur.

58 De nunciis, & tabulariis, qui pecuniam aliò perferendam retinent, intercipiunt, & in proprios usus convertunt, vel literas abjiciunt, & dilacerant, quomodo puniuntur, & cujus erit periculum, an debitoris, vel creditoris.

59 De injuriis, quæ injuriarum appellatione continentur, vel pro talibus habentur.

60 De substantialibus requisitis ad fundandam actionem injuriarum, an juramentum purgatorium locum habet, & quid juris, in judiciis curialibus harum terrarum.

61 De pœnis injuriarum.

62 De actione ad palinodiam, seu de revocatione, & recantatione injuriarum.

63 Injuriarum condemnatus an infamis fiat, & an & quatenus infamiam illam evitare possit.

64 De retorsione & compensatione injuriarum.

65 De libello & processu injuriarum, item, qui injuriarum agere possunt, an actio injuriarum cedi vel vendi possit, & an & quibus casibus actio injuriarum cessat, & quis ab illâ excusatur.

66 Quomodo punitur is, qui magistratum, vel ejus officiales, quorum operâ magistratus in administrandâ justitiâ, & tuenda juris dictione, & in executionibus utitur, contumeliis & injuriis verbalibus & realibus afficit.

67 De famosis libellis, & eorum pœnis.

68 Quomodo punitur, qui seipsum, vel alium quempiam rem habuisse cum alterius conjugem, vel virginem, aut viduam gloriatur, nec tamen certo de eo constare possit, vel qui puellam traducit, quod secum sponsalia contraxit, ad hoc, ut alios procos repellat.

69 Quantò tempore actio injuriarum, & famoso libello præscribatur.

70 De reliquis modis tollendi injurias, & extinctis injuriis, an nihilominus actio ad interesse, damna, & impensas super sit.

71 De pœna relegationis, & an relegatus ab uno loco alicujus provincie, à tota provincia relegatus censetur.

72 De pœnis illorum, qui relegati contra juramentum semel aut pluries etiam revertuntur.

CONCLUSIONVM PRACTICABILIVM

PARS QUINTA.

Conclusio XXXVIII.

De poenâ stuprantis, & deflorantis virginem.

SUMMARIA.

- 1 Stuprum an rectè puniatur.
- 2 Quomodo puniatur, tam de jure divino, canonico, civili, & Saxonico. n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 17.
- 14 Hæc duo, ut quis ducat & dotet stupratam, copulative non requiruntur, sed alterum horum sufficit. 15. 16.
- 18 Quantam dotem stuprator solvere debet. n. 19. 20. 21. 22.
- 23 Stuprator dotem solvere debet, etiam si parentes puellæ stupratæ sint divites. n. 24.
- 25 Dns hæc non debet excedere dimidiam partem bonorum stupratoris.
- 26 Hanc dotem stuprator solvere debet, etiam si puella non nubat.
- 27 Stuprator dotem solvere debet, etiam si puellam blandis verbis ad stuprum induxerit. 28. 29.
- 30 Stuprator dotem dare debet, etiam si volenti & consentienti puellæ stuprum intulit. n. 31. 32.
- 33 Stuprator ad dotandum tenetur, etiam si quinquennium elapsum fuerit.
- 34 Stuprator debet dotare, etiam si postea cum aliâ matrimonium iniecit. 35.
- 36 Dote etiam puellæ stupratæ dari debet, etiam si sine dote condigno viro nupsit.
- 37 Hæc etiam procedunt in viduâ.
- 38 Stuprator dotem dare debet, etiam si pater nolit filiam suam nubere stupratori.
- 39 Item, etiam si puella post stuprum publica meretrix facta fuerit.
- 40 Etiam si imprægnatio subsequuta fuerit.
- 41 Stuprator tenetur etiam infantem alere.
- 42 An ante triennium, an vero post illud, stuprator teneatur infantem alere. numer. 43.
- 44 Stuprator tenetur etiam Matri inopi alimenta exhibere.
- 45 Heredes stupratoris tenentur etiam ad alimenta. 46.
- 47 Infans transmittit alimenta ad Matrem.
- 48 Quamdiu stuprator tenetur infantem alere.
- 49 Puellæ licenti, se ex aliquo gravidam, non creditur, nisi probet. 50. 51.
- 51 In dubio fieri debet interpretatio in eam partem, per quam evitatur delictum.
- 53 Puella an & quatenus juramentum stupratori super imprægnatione deferre, vel ipsa ad jurandum admitti possit. numero 54.
- 55 An & quomodo probatur partum esse alicujus vitii. n. 56. 57. 58. 59. 60.
- 61 Recensentur nonnulli casus, ubi stuprator puellam nec ducere, nec dotare cogitur. 62. 66. 67. 68. 69. 70.
- 63 In dubio puella præsumitur virgo, & ab aliis non cognita. 64. 65.
- 71 Vilem, humilem, & in obscuro loco natam puellam, an quis impunè stuprare possit. numer. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82.
- 83 Si quis matrimonium promissit puellæ, tunc eam præcisè ducere cogitur, nec solvens dotem liberatur. numer. 84.
- 84 Si contra stupratorem Præsumptiones quædam de promisso matrimonio currunt, tunc ei juramentum purgatorium deferatur.
- 85 Si nullæ præsumptiones adsunt, sed sola imprægnatio, an stupratori juramentum purgatorium deferatur. numero 86. 88.
- 87 Si quis concubitus fatetur, negat autem matrimonium promissum, præsumptio contra eum est, quod matrimonium promissit.
- 89 Præstito juramento purgationis stuprator quidem liberatur à matrimonii impetitione, sed non ab alimentis.
- 90 Stuprator præcisè non cogitur præstare hoc juramentum, sed cum suis probationibus auditur, mulier enim postea etiam cum aliis concubuisse, vel matrimonium non promississe.
- 91 Nudæ etiam præsumptiones ad hoc sufficiunt.
- 92 Quando & quibus casibus stuprator graviori poenâ, quam ut ducat aut dotet puellam, puniatur. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112.
- 113 Stuprator an ultra poenam supradictam etiam à magistratu seculari puniri possit. 114. 115.
- 116 Mulier stuprum passa, an & quomodo puniatur. numer. 117. 118. 119. 120. 121. 122.
- 123 Super crimine stupri an & quatenus transigere liceat. numer. 124. 125.
- 126 Poena stupri pertinet ad inferiorem jurisdictionem.

PARS V.

Tuprum certè est
I
Novel.
Elicæ.
August.
Part. 4.
const. 27.
The.
ordn.
in 4.
punct.
col. 4. v.
do auch
eluc.
P. 4

crimen gravissimum, & acri animadversione plectendum; nam si ob furtum rei temporalis jure aut consuetudine in crucem fures surripimus, quò quæso supplicio affiendi sunt, qui virgineum florem, & virginitatem, thesaurum incomparabilem, callidè eripiunt & famam, & nomen bonum, quibusvè divitiis

potius & preciosius, auferunt, & sinistrè furantur? Iodoc. Damhoud. in sua præct. crimin. c. 92. incip. dum hic in libidinatam. num. 1. & seq. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 2.

Pœna hujus criminis de jure divino est, ut stuprator mulierem stupratam dotet, & ducat.

Exod. 22. vers. 16. & vers. 17. Deuteron. 22. vers. 28. & vers. seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. cen. 3. cas. 288. num. 14. vers. & verè idem & seq. Wesenb. in comm. ff. ad l. Iul. de adult. numer. 21. vers. lex droma.

Quæ poena etiam à jure canonico est repetita, & confir-

mata.
in cap. 1. & cap. 2. X. de adult. Salic. in l. eum qui duas. C. ad l. Iul. de adult. num. 3. ibi, de jure autem canonico. Iacob. Menoch. d. cas. 288. num. 14. ibi, sexta est poena. Anton. Tessauro. decis. 3. incip. virginis stuprator. numer. 2. Ludov. Gilhaus. in sua arbor. judic. crim. cap. 2. tit. 21. numer. 6. Wesenb. in comm. ad Constit. Saxon. part. 4. constit. 27. numer. 3. Ioann. Harpprecht. ad §. item lex Iulisa de adulteris. 4. instit. de public. judic. numer. 40. vers. alia divino & canonico. Prosper. Farinac. in sua Præct. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dos num. 97. ibi, regulasit. n. 98. & seqq. Hostiens. in summ. X. de adult. §. & qualiter puniatur. n. 11. vers. sed secundum canones. Cardinal. Tusch. tom. 7. præct. conclus. lit. S. conclus. 709. incip. Stuprum est corporis. n. 26. & num. seq. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. stuprum. num. 3. vers. laicum autem committens. Carrer. in præct. tit. de homicid. & assassin. §. circa igitur quartum. numer. 9. Bermond. Choveron. de public. concub. rubr. de stupro numer. 4. Chirland. de poenis omnifar. coitus. quæst. 7. numer. 3. vers. laicus autem. Augustin. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. che hai adulterato. num. 54. sub fin. vers. sed de jure canonico. Anton. Gomez. in legem Tauri. 80. nu. 6. post princ.

Jure civili verò videtur dicendum, quod poena stupri sit capitalis, veluti ita

per text. express. in l. 1. §. qui puero. 2. in med. ff. de extraordin. crimin. tradit Anton. Tessauro. decis. 3. n. 1. in princ.

Aliis verò rectius placet, poenam stupride jure civili non esse capitalem, sed in stupratoribus honestis publicationem dimidiæ partis bonorum, in vilibus verò & humili-

bus corporis coercitionem puta fustigationem, cum relegatione,

text. clar. in §. item lex Italia. 4. vers. poenam autem eadem lex. in-
stit. de public. judic. ubi Iohan. Harpprecht. numero. 40. in princ. Iul.
Clar. lib. 5. sentent. §. stuprum. numer. 3. sub fin. vers. de jure autem
civili. Dominic. Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lu. S.
concl. 709 n. 10. ibi. dicitur quod poena. Prosper. Farmac. in sua practica crim.
min. part. 4. tit. 16. quest. 147. §. dos. n. 6. ibi. regula sit. n. 7. §. nu. seq.
Anton. Tessaure. d. decis. 3. nu. 1. ante med. vers. postea v. lege Iulia. Iodoc.
Damboud. in sua pract. crimin. c. 92. n. 4. post princip. Wesenb. in comm.
ff. ad l. Iul. de adult. n. 21. post princ. Modest. Pistor. consil. 42. n. 36. §. n.
seq. vol. 2. Iohann. Gadd. in l. inter stuprum. 101. ff. de V. S. n. 5. ibi. stupri
poena. §. n. 9. Anson. Gomez. in leg. Tauri. 80. n. 5. vers. cujus poena de
jure communis est. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cens. 3. cas. 288.
n. 10. ibi. quarta poena est. §. num. seq. Gl. in l. inter stuprum. 101. ff.
de V. S. verb. viduam. vers. stupri poena est. Alber. in l. raptores. C. de
Epic. §. cleric. n. 6. post med. vers. secundo casu. Salyc. in d. l. cum qui
duas. 18. C. ad l. Iul. de adult. n. 2. ibi. ibi stupri cujus poena. Hostiens. in
umm. X. de adult. n. 11. post princ. Angel. Aretin. tract. malefic. verb.
che hai ad adulterato. numero. 53. post princ. vers. fin autem
sine vi. Carrer. in pract. crimin. tit. de homicid. & assassin. §. circa
igitur quartum. num. 5. Paul. Chirland. de poen. omnifar. coitus quest.
7. n. 4. Bermond. Choveron. de public. concub. rubr. de stupro. n. 34.

6 Nec movet textus in d. l. 1. §. qui puero. 2. ff. de extra ordin. cri-
min. in contrarium adductus. Ad eum enim responderi Br.
bid. in unum. un. vers. soluto intellige, quod ibi intervenerit ali-
qua violentia interpellando, vel conducendo mulierem,
vel committendo, ideoque mirum non esse, quod poena
stupri sit capitalis; quem sequitur Prosper. Farinac. in sua practica
crimin. part. 4. tit. 16. qu. 127. num. 9. August. Bonfranciscus. (ubi di-
cit, licet soluto Br. sit dromatio, quod tamen ea in practica servetur, & ob
id ab ea non recedendum) in addis. ad Angel. tract. de malefic. verb. che
hai adulterato n. 54. in fin. vers. nec obstat. & n. 55. vers. sed adverte.
& seq. Beraxol. Consil. 203. n. 2. Bl. in l. raptores 41. C. de Epic. §.
cleric. n. 1. post med. vers. aut committitur stuprum. Alias solutiones
affert Alciat. lib. 5. paradoxor. cap. 16. §. in l. transigere. 18. C. de
transact. n. 10. sub fin. quem sequitur Francisc. Caldas. in l. si curato-
rem. 3. C. de in integr. restit. minor. verb. vel adversus dolo. numero.
57. §. num. 58. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cens. 2. d.
cas. 288. numero 11. vers. verum repugnare videtur. Anton. Tessaure.
d. decis. 3. n. 1. post princ.

7 Verum quicquid sit de jure civili, Hodiè poena juris civilis à
jure canonico correcta est, ita ut etiam in terris imperii stu-
pator non alià penà plectatur, nisi ut stupratam aut ducat, aut
doret, Salyc. in l. eum qui duas C. ad l. Iul. de adult. numero. 3. An-
ton. Gomez. (ubi de communis stylo & consuetudine sua in regno Hispanie
in practica servari testatur.) in l. Tauri. 80. n. 7. ibi, unum tamen est,
in fin. Iul. Clar. (ubi ita in practica servari refert.) lib. 5. sent. §. stu-
prium n. 3. in med. vers. sed quicquid sit de jure Anton. Tessaure. (ubi ho-
diè nullam aliam poenam. quàm juri canonici stupratoribus de consuetudine
imponi dicit, & ita in Senatu Subaudiæ practici testatur.) d. decis.
3. num. 3. vers. quinta est conclus. in med. in verb. tamen hodiè de con-
suetudine. Iodoc. Damboud. in sua practica crimin. cap. 92. incip. dum
hic n. 6. Matth. Coler. decis. 176. num. 87. & seq. part. 1. Cardin.
Tusch. tom. 7. pract. concl. 709. n. 27. & n. seq. Prosper. Farmac. in
sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. qu. 147. §. dos. 1. num. 113. (u-
bi ita in practica servari dicit) nu. 113. ibi, amplia sepius, & numero.
116.

Dissentit Wesenb. in comm. ad tit. ff. ad l. Iul. de adult. n. 21. post
med. vers. sed hæc poena canonica est, & seq. qui dicit, quod adhuc poena
juris civilis sit in usu, & ei per jus canonicum nihil derogatum.

Aliter sentiunt Anton. de Butr. in c. pervenit. X. de adult. n. 1. Mari-
an. Socin. eod. n. 4. in 3. notab. Salyc. in l. eum qui duas 18. C. ad l. de adult. n.
3. vers. quod videtur in terris Ecclesiæ. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. stuprum. n.
3. post princ. vers. licet tervis dispositio. & seq. Nevizan. in Sylva nuptial.
lib. 3. verb. stuprator. n. 21. vers. & ultra alia damna junct. n. 2. in princ.
Anton. Gomez. in d. l. Tauri. 80. n. 7. in Francisc. Veget. consil. 66. n. 22.
vers. quia respondetur. & seq. qui statuunt, quod poena juris cano-
nici procedat in terris Ecclesiæ, & Pontifici subjectis, non itè
in terris imperii, in quibus servetur jus civile, & non canonicum.

Aliter sentit Hostiens. in d. c. pervenit. X. de adult. n. 3. sub fin. vers.
hoc in foro Ecclesiastico. Abb. Panorm. ibid. n. 2. in 2. notab. & seq. qui
putat, quod in terris Ecclesiæ indistinctè jus canonicum, in ter-
ris verò imperii, & quidem in foro seculari jus civile servetur,
in foro verò Ecclesiastico etiam in terris imperii iudex Ec-
clesiasticus secundum jus canonicum pronunciet.

8 Quam tamen assertionem, n. 5. traditam, veram puto, si con-
tra stupratorem civilis actio instituat; secus erit, si criminali-
ter agatur, puta, quia pater, vel consanguinei puellam stupa-
tam stupratori in matrimonium dare, vel dotem ab eo accipe-
re nolint, sed vindictam ab eodem stupri illati sumere velint,
vel quia stuprator est maritus, vel post stuprum illatum alteri
cuidam mulieri se in matrimonium collocat; his enim & simi-
libus casibus contra stupratorem poena juris civilis rectè pro-

cedit, ut in specte decidit Matth. Coler. decis. 176. incip. adulterium
proprie. n. 92. ibi, fin. verò criminaliter, & n. seq. part. 1. Orthei post
Landr. tit. von Nothzog und Jungfrawschwechen, in med. vers. so
viel aber den jenigen belanget fol. 532. col. 2.

Quamvis olim Lipsenses contrarium pronunciaffe patet ex
Orthei post Weichb. tit. von Jungfrawschwechen / und wie die
sollen gestraffe werden / post princ. vers. und ihr Vater und
Freundschaft mögen / fol. 151.

Iure Saxonico quàm poena stuprator afficiatur, variaz etiam
extant interpretum opiniones.

10 Ignis enim poenam, ita ut puella stuprata unà cum stuprato-
re concremaretur, vel viva sepeliretur, & stuprator super ejus
corpus crucifigeretur, & aliis hujuscemodi poenis afficeretur
usitatum fuisse, testatur Bermond. Choveron. tractat. de public. concub.
rubr. de stupro. n. 9. quem refert. & sequitur Anton. Tessaure. decis. 3. n.
1. post. m. d. vers. de jure verò Saxonum. & seq.

11 E contra poenam juris civilis, supra n. 5. traditam, aliquando
stupratori fuisse dictatam, apparet ex Rothsch. in suo process. part.
2. c. 5. n. 2. vers. Als wenn do der Geselle. & seq.

12 Frequentius tamen usu obtinuit poena juris canonici, ita, ut
stuprator puellam stupratam vel dotare, vel ducere coactus
fuerit, teste Chilian. Ading in suo process. tit. von Poen der Jung-
frawschwecher, vers. und bis jetzt gesetz geistliche Rechte. Georg. à Notz-
schitz d. c. 5. sub fin. vers. aber in geistlichen Rechten / Consil. consil.
Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 15. n. 1. & seq. per tot. Orthei post Landr.
tit. von nothzogen und Jungfrawschwechen post. med. vers. Wenn
aber wieder ihn / & seq. usq; ad fin. fol. 532. col. 2. Orthei post Weichb.
bild / tit. von Jungfrawschwechen / und wie die sollen gestraffe
werden / post princ. vers. Der ander Geselle aber / fol. 151.

13 Quam ultimam opinionem etiam confirmavit August. Elect.
Saxon. in suis Novellis. part. 4. const. 27. ubi in Comm. Daniel.
Moller. n. 1. & seq. Churf. Sächs. Ordn. in 4. punct. col. 4. §. do
auch eine pag. 14.

14 Hoc autem in casu hæc duo copulativè, ut scilicet stuprator
ducatur stupratam puellam in uxorem, & eam dotet, non requi-
runtur, ut voluit, Salyc. in l. eum qui duas. 18. C. ad l. Iul. de adult. n.
3. vers. ut eam dotet. Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. concl. lit. 8. conclus.
709. n. 26. Paul. Chirland. tractat. de poenis omnifar. coitus. q. 7. n. 3. vers.
& hi duabus poenis.

15 Sed alternativè, ita ut alterutrum horum sufficiat, & stupa-
tor mulierem stupratam vel ducat, vel dotet,

Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. num. 3. vers. sed. quicquid sit de ju-
re post princ. Anton. Gomez. (ubi ita in practica servari, & se ita judicasse
testatur) in l. tauri. 80. nu. 8. vers. primo quæro an præcisè. & vers.
seq. Prosper. Farinac. in sua practica crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147.
§. dos. n. 97. & n. 98. & seq. Ioann. de Platea. in §. item lex Iulia de adul-
terii 4. institut. de public. judic. nu. 4. sub fin. vers. qualiter autem pu-
erit stuprum de jure canonico Anton. de Butr. in c. pervenit. X. de adult.
n. 1. vers. not a poenam stupri. Wesenb. (ubi rationem offert.) in comm. ff.
ad l. Iul. de adult. nu. 3. ante med. vers. canon verò legem ut apparet.
Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lit. S. concl. 709. n. 28. & n.
seq. Iodoc. Damboud. in sua practica crimin. c. 92. n. 6. in princ.

16 Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Sax-
oniz in suis Novellis. part. 4. d. const. 27. post princ. ubi in comm.
Daniel. Moller. n. 3. Churf. Saxon. Ordn. in d. 4. punct. coll. 4. sub fin.

Et quidem hoc non in potestate Iudicis, sed in arbitrio stu-
patoris positum est, utrum eligere, an ducere, an verò dota-
re, malit. Iodoc. Damboud. in sua practica crimin. c. 92. n. 6. vers. atque
he poena quidem statuenda sunt.

17 Hæc autem tota dos, quam stuprator puellæ stupratæ dare
debet, arbitrio iudicis relinquatur, qui secundum qualitatem
& facultates stupratoris, habità etiam ratione qualitaris ipsius
virginis stupratæ, moderetur, quantam dotem stuprator sol-
vere debeat.

Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. qu. est. cens. 3. cas. 288. incip. stu-
pri nomen. n. 16. 17. & n. seq. Anton. Tessaure. (ubi ita Senatuum Perle-
montanum judicasse refert) decis. 3. numer. 2. sub fin. vers. quanta verò
dos esse debeat. Prosper. Farinac. in sua practica crimin. part. 4. tit. 16. quest.
147. §. dos. num. 124. ibi, limitat quarto. num. 125. & num. seq. Ho-
stiens. in summ. X. de adult. num. 11. sub fin. vers. tenetur assignare do-
tem juxta modum.

18 Veluti etiam ita Scabini Lipsenses Anno 1574. ad consultatio-
nem J. S. pronunciarunt. Und da er vnd ewre Schwester sich der
begiffung vnd dotrens / wie hoch dasselbe seyn sol / nicht ver-
gleichen können / so wird solches auff Richterliche ermessung
bistlich gestellet / W. X. W.

19 In hac autem moderatione, & illud iudex considerare de-
bet, ut in odium stupri majorem dotem puellæ stupratæ, quàm
aliàs, si virgo mansisset, ei pater ex cõuetudine regionis dedis-
set, solvendam decernat; propterea, quod maior dos post de-
florationem requiratur, cum viginitas, quæ fuit secunda dos,
perierit, Abbas. in c. 1. X. de adult. num. 4. Iohann. Schneid. (ubi hoc
pulchrum verbum, & in practica perpetuò notandū dicit) in §. in duplum
vst. de adion. n. 13. vers. & quando non vult. Didac. Covarr. in epitom.
ponsal.

Sponsal. part. 2. c. 6. §. 18. incip. his omnibus, quæ in duobus. n. 20. ibi, & licet textus. & seq. Daniel. Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 27. n. 6. sub fin. Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quest. cent. 3. d. cas. 288. n. 19. ibi, tertius est casus. & seq. Farinac. d. qu. 147. nu. 124. vers. habet tamen consideratione. & seq. Neviz. in sylvæ iurisp. lib. 3. vers. stuprator. n. 24. post prin.

20 In his tamen terris dos secundum nativitatem & dignitatem stupratoris puellæ constituitur, & quidem talis; qualem verisimiliter pater puellæ seu filiæ suæ dedisset, vel dare consuevit, *Mart. Wes. in comm. ff. ad l. Jul. de adult. n. 21. in med. vers. quod ad eam quantitatem redigi solet. Vethel post Landrecht. tit. von Nothjog vnd Jungfraw. wechen sub fin. vers. Vnd auff den fall ist er schuldiz. vol. 532. sub fin. Drebel post Weichbild. tit. von Jungfraw. wechen. vnd wie die solten gestrafft werden / post prin. ver. ihrer Geburt vnd herkommen gemesse. & seq. fol. 151.*

21 Quam sententiam etiam confirmavit Aug. Elect. Sax. in suis *Novellis part. 4. const. 27. post prin. vers. so soll er ste jrens Exandes vnd herkommen nach. n. in comm. Daniel. Moller. n. 6. in princ.*

22 Nisi quædam circumstantiæ diversum suadeant; puta; quia pater habet formosam, & bene educatam filiam, quam datis tantum recentis aureis pro dote potuisset cuidam viro honesto elocare, sed eam corrupti quidam scholaris, ita ut mille aureis in dotem datis vix ita elocari possit; tunc stuprator puellæ stupratoris rectè ad illud plus tenetur, ut virum condignum invenire queat, *elegant. Iohann. Schneid. ad d. §. in duplum. inst. de action. n. 12. ibi querunt, quando pater habet filiam formosam, & n. 13. sub fin. vers. ex quibus verbis & seq.*

23 Et licet nonnulli ita tuant, quod stuprator tunc demum puellæ stupratoris dotem vel integram, vel eius supplementum, solvere cogatur, si vel ipsa vel ejus parentes propter paupertatem non habeant facultatem illam condigne dotandi, ita, si puella, quæ virgo esset, & centum aureis loco dotis à patre accepisset, congruè æquali nubere potuisset, nunc autem stupratoris nubere non possit, nisi dote datâ centum & quinquaginta aureorum, quod debeat stuprator solum illis qui quinquaginta aureos supplemente, si verò pater puellæ omnino nihil proditer inopiam dare possit, stuprator integram dotem centum & quinquaginta aureorum solvere cogatur. *Diaz. in pract. crimin. c. 83. in verb. stupri. n. 8. Nav. in manuali confessa. c. 16. n. 17. sub fin. quos refert & sequitur Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quest. cent. 3. d. cas. 288. n. 16. in fin. vers. quorum primus est, & n. seq. Didac. Covarr. in epitom. sponsal. part. 2. c. 6. §. 8. n. 19.*

24 Horum tamen opinionem, tanquam erroneam, rectè rejicit, eamque nullam in practica observatam fuisse, dicit *Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. qu. 147. §. dos. n. 128. n. 123. ibi, veram hac ampliatio. & seq. Ofs. decif. Pedem. 17. n. 10. Iason. in §. omnes inst. de action. n. 24. & n. 25.*

25 Illud tamen in hac dotis quantitate observandum est, quod stuprator tunc demum tantam dotem puellæ stupratoris, quantum iudex moderatur, vel pater dare consuevisset, dare cogatur, dummodo illa dos dimidiam partem bonorum stupratoris non excedat; aliàs si eam excedit, dotem integram solvere non tenetur, sed tantum usque ad dimidietatem bonorum suorum; Veluti ita notabiliter Scabini Lipsenses responderunt, *Vethel post Landr. tit. von Nothjog vnd Jungfraw. wechen sub fin. vers. vnd die Summa die h. l. ste jrens Bues fol. 532. col. 2. Quæ decisio etiam habet vivam rationem; Quia supra n. 5. dixi, quod de rigore juris civilis pœnâ stupri sit publicatio dimidiæ partis bonorum, quem rigorem postea Pontifex Maximus, inc. 2. circa med. X. de adult. mitigavit, & constituit, ut loco ejusmodi publicationis bonorum stupratoris puellæ saltem dotare cogatur. Si igitur hæc dos dimidiam partem bonorum excedere posset, sequeretur, quod ista mitigatio hoc in casu in pœniæ & detrimentum stupratoris vergeret, quod est absurdum, quoniam illud, quod in alicujus favore inductum est, in ejus odium reverti non potest, l. quod favore. 6. C. de legib. nec debet inde injuria oriri, ubi jura favorem & mitigationem aliquam induxerunt, l. meminere. C. unde vi. c. nonnullis X. de rescript. c. qualiter & quando. X. de accusat. Gravett. consil. 988. n. 14. veluti etiam illud, quod alicui conceditur, ita conceditur concedi; intelligitur, ut in nihilo diminuat, nec contra se utatur. Bl. in auth. habim. C. ne filius pro patre. n. 5. vers. contrarium est verius. & n. 6.*

26 Hanc autem dotem stuprator mulieri stupratoris statim post stuprum illarum solvere debet, nec necesse est, ut expectetur tempus nuptiarum ipsius puellæ; & idem, si mulier stuprata prius, quam nubet, moriatur, hanc dotem ad infantem, vel alios hæredes transmittit, *per text. in l. un. §. 1. vers. si ve maritum nolentes accipere. & seq. C. de raptu virgin. propterea, quod dos debeat propter pœnam stupri; Stuprum igitur cum sit revera illatum, merito etiam ejus pœna subsequitur; Deinde quia fieri posset, ut mulier stuprata nunquam inveniret virum; & ob id stuprator remaneret impunitus, quod tamen esset iniquissimum. Denique ita in terminis decidit *Caspar Anton. Tessauro. (ubi**

aliquoties per Senatorem Pedemontanum judicatum fuisse dicit) in addit. ad Patris Anton. Tessauro. decif. 3. ad n. 2. in princ. vers. ego verò ducetam & seq. Iohann. Bajard. (ubi semper ita servatum fuisse, & se plures ita servasse testatur) in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. stuprum. n. 74. vers. sed ego vidi semper servari, & seq. Iohann. Beust. tradit. de conub. part. 1. c. 29. sub fin. vers. & contra si mater prius moriatur, usque ad fin.

Non obstante; quod directo contrarium ita tuatur, usque ad hoc, ut nec cautio per mulierem de nubendo oblata sufficiat, nec talis dos ad defloratæ hæredes transmittatur,

Borgnin. Cavalcan. in repertor. suarum decisionum (ubi ita plures in foro Frixanensi judicatum fuisse refert) verb. matrimonium. num. 7. & n. seq. quem sequitur, Claud. Bertaz. in addit. ad Patris sui Bertazol. consil. 96. sub fin. vers. quæ tamen dos non est danda lib. 1. Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. §. dos. n. 123. ibi, l. m. t. tertio. Alex. consil. 145. incip. viso processu col. 2. n. 1. sub fin. vers. postea fuit comparatum, & n. seq. v. l. 5.

Prædicta procedunt, & stuprator virginem vitiatam aut ducere, aut dotare cogitur, etiam si stuprator blanditiis, persuasionibus, promissionibus, dationibus, pecuniarum munerum, & similibus fraudibus, & fallaciis puellam ad stuprum induxerit, quoniam nunquam serè datur stuprum, quin ex parte stuprantis aliqua interveniat fallax persuasio, & promissio.

l. etsi 9. §. ult. ff. ad l. Jul. de adult. Proffer. Farin. (ubi contrariam opinionem in practica servari nunquam se vidisse testatur) in sua pr. crim. 4. tit. 16. quest. 147. n. 34. ibi, amplia septimo num. 35. & n. seq. Dom. Card. Tusch. tom. 7. pr. concl. lit. S. verb. stuprum. concl. 710. incip. stuprum vitiatam. n. 3.

Aliter sentiunt, qui hoc in casu stuprum tanquam violentum pœnâ capitis puniendum esse, tradunt *August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. che hai adulterato, n. 56. post princip. vers. sed ubi non est raptus Caccialup. in repet. l. si qua illustris. C. ad SC. Orphic. n. 26. vers. & si pecuniâ fuisse adducta. Iohann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. nu. 38. ibi, item adde quod stuprum violentum. Roschitz. in suo process. part. 2. c. 3. n. 2. vers. Wo er sic abet mit d. s. Wortten; Köntg. in suo process. crimin. tit. Von Pœn den Jungfraw. wechen. vers. vnd das hat auch stat.*

Quam assertionem probant, *ex l. 1. §. qui puero 2. ff. de extraordin. crimin. Deinde quia persuasio nimia habet vim coercitivam; & plus est blanditiis verbis persuadere, quam aliquem ad aliquid faciendum impellere, l. 1. §. persuadere. 3. ff. de servo corrupto. l. cum qui C. de appellat. l. 1. C. de raptu virgin. Gravett. consil. 46. n. 16. Anton. Hering. de fideiuss. c. 8. num. 24. Anton. Sola ad constit. antiq. sub aud. d. d. et. nullam volumus. gl. un. n. 11. & seq. Quæ tamen rationes parùm urgent; siquidem textus in d. l. 1. §. puero. 2. est intelligendus, si reserter blandimenta, & persuasione, etiam vis quædam adhibetur, ut supra n. 6. dixi. Altera verò ratio obtinet tantum in civilibus, ad hoc, ut is, qui ad ejusmodi blandas persuasiones aliquid fecit, in integrum restitui possit, non item in criminalibus.*

Nisi stuprator sit maritus, & uxoratus, tunc enim si dolo, fraude, & persuasionibus decepit puellam, ei persuadens, se non esse uxoratum, & alteri ligatum, pœnâ mortis naturalis rectè plectitur. *I. e. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quest. cent. 5. cas. 420. n. 110. vers. sicuti hoc in casu, & n. seq. non quid in propter blanditias & persuasiones, sed potius propter adulteriû, quod hoc in casu stuprator committit, ut supra part. 4. concl. 27. n. 34. & seq. & concl. 28. n. 15. dixi.*

Deinde supradicta procedunt, si quis volenti & consentienti puellæ stuprum se intulisse dicit, ut quia sponte ad ejus lectum nuda venisse dicitur; nam & tunc stuprator nihilominus eam ducere, vel dotare tenetur,

Abb. in c. 1. in 1. notab. n. 2. X. de adult. Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad SC. Orficiat. n. 26. post. med. Iohann. Schneid. ad §. in duplum. inst. de action. n. 14. sub fin. vers. quid autem si dicit. Proffer. Farinac. in sua pract. crimin. 4. part. 4. tit. 16. d. quest. 147. n. 54. ibi, amplia undecimo, & n. seq.

Idem responderunt Scabini Lipsenses, ut ex eorum sententiis post *Weichbild. tit. Von Jungfraw. wechen. vnd wie die solten gestrafft werden / post princip. vers. vnd mag sich mit dem. fol. 151. pater.*

Quod verum est, si stuprator hoc ad suam prætensionem saltem allegat, & non probat, quoniam virgo semper seducta & decepta præsumitur, donec contrarium probetur, *Schneid. Farin. & alii modo allegati.*

Secus si notoriè, vel ex confessione ipsius puellæ, vel aliis probationibus constat, puellam nudam ad lectum juvenis venisse, & in stuprum consentisse, tunc in nullo modo, neque ut datur, nec ut detur, tenetur;

Petr. Paul. Paris consil. 160. incip. difficultas vertitur. n. 1. n. 2. ibi, tamen ad vertendum est, n. 3. & seq. vol. 3. Anton. Gomez. in l. Tauri. 80. n. 10. ibi, secundo quæro in princ. & sub fin. vers. si verò, expressè constat. Farin. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. tit. stuprator quando & quibus casibus. n. 122.

Non attento, quod contrarium velit, *Mart. de afflic. in cap. un. §. condemnatorum. tit. quæ sunt regalia.*

32 *regalia. n. 2. vers. vel dic melius, puta quia virgo, & seq.*
Pater tamen puellæ stupratorem actione iniuriarum re-
cè convenire, & ab eo æstimationem damni, sibi inde prove-
nientis, scil. illius pluris, quo ob stuprum illatum caret, cum
majori pecuniâ ad filiam stupratam dotandam opus habeat,
petere potest.

*Diaz. in præd. crimin. canon. c. 83. verb. stupr. in 4. & n. seq. quem se-
quitur. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. S. stuprum. n. 28. ibi, item addo
quod si. Farinac. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. d. cap. stu-
pator quando & in quibus casibus, n. 119. ibi, limita secundo. & n. seqq.*

33 Præterea procedunt, etiam si quinquennium elapsum fue-
rit; nihilominus enim prædicta poena locum habet; ut stupra-
tor, aut dotet, aut ducat; veluti ira Scabinos Lipsenses re-
spondisse testatur.

*Modest. Pistor. quest. 127. incip. questio est, an stuprata. nu. 1. &
seqq. n. 13. & seqq. per tot. part. 3. consult. const. Saxon. tom. 1. part.
ult. quest. 84. incip. queritur an stuprata n. 1. & seqq.*

*Licet dissentire videatur, Matth. Coler. decis. 176. incip. adul-
terium proprii. n. 87. & seq. junct. nu. 95. lib. 1.*

34 Ulterius procedunt, etiam si stuprator, antequam per judi-
cem stuprata ab eo iniuriæ & damni reparationem postulet,
uxorem duxerit, & matrimonium cum aliâ contraxerit, nam
& tunc puellam stupratam dotare cogitur.

*Modest. Pistor. d. quest. 127. n. 14. ibi, quam Dumbouderius. n. 15.
& n. 16. part. 3.*

Quia nullibi in universo iure invenio, quod sequens matri-
monium ex parte stupratoris sit iusta causa poenam tollendi;
Quin imo stuprator gravius puniendus videtur, quod, crimine
stupri nondum composito, cum aliâ contrahit. Deinde seque-
rerur, si stuprator cum aliâ matrimonium inerat, quod per hoc
iuris civilis poenam evitet, consequens falsum esse quis non vi-
det; Ergo quo minus in casu nostro idem non statuamus, ra-
tionem diversitatis non video, præsertim cum poena juris ca-
nonici subintravit in locum poenæ juris civilis; Quæmadmodum
etiam ita ante paucos annos in facti contingentia observatæ scio.

Non obstante, quod directio contrarium doceat *Idoc. Dambou-
d. in sua præd. crim. c. 92. incip. dum hic in libidinum. n. 7. ibi, verum
ista locum tantum habent. & n. seq.*

Propterea, quod per hoc stuprator optione alterutram poe-
nam eligendi, ut vel ducat, vel dotet, destituatur, cum jam ma-
ritus factus alteram poenam, ut puellam ducat, eligere non
possit; Quia stuprator suâ culpâ amisit optionem eligendi al-
terutram poenam, dum cum aliâ matrimonium contraxit;
Damnum autem quod quis suâ culpâ sentit, sentire non vide-
tur, *l. quod quis. 203. ff. de R. I.* Deinde non sequitur, stuprator nō
habet liberam optionem eligendi alterutram poenam, Ergo
dotare non tenetur, repugnat enim textus *in o. 1. sub fin. X. de a-
dult. ubi pater non vult puellam stupratori in uxorem dare, &
ita stuprator destituitur optione puellâ ducendi in matrimo-
nium, & tamen ibi deciditur, quod eam competenter dotare
teneatur, Modest. Pistor. d. qu. 127. n. 16. part. 3.*

35 Imo quod plus est, stuprator, etiam si tempore stupri mari-
tus, & uxoratus fuerit, nihilominus dotare tenetur, etiam si li-
be am facultatē alterutrum eligendi, & puellam ducendi non
habeat, ne maritus sit melioris conditionis, quam solutus, vel-
ut. ita Scabinos Lipsenses respondisse refert *Modest. Pistor. d.
quest. 127. n. 16. sub fin. vers. unde etiam si maritus sit is. num. 17. &
seq. part. 3.*

36 Amplius procedunt, quamvis puella post commissum stu-
prium ante dotis petitionem vel à Patre vel à Matre compe-
tentem dotem habens, vel omnino sine dote cum alio, quam
stupratore, æquali & condigno viro, matrimonium contraxerit,
*Anton. Gomez. (ubi contraria solvit) in l. Tauri. 80. n. 11. ibi, tertio
principaliter quæro. vers. sed ego teno contrarium. & n. 12.*

Tum, quia licet puella aliundè fuerit dotata, vel sine dote
virum invenerit, ipse tamen stuprator ab obligatione poenæ,
in quam de iure incurrat, non eximitur.

Gomez. d. l. 18. nu. 11. sub fin. vers. quia licet.

Tum, quia videmus, si filia in potestate patris constituta jam
fuerit nupta, quod nihilominus eam pater dotare teneatur, ut
se liberet ab obligatione legali.

*Gl. singul. in l. obligamur ff. de O. & A. verb. lege. vers. vel dic. lege
obligamur. Anton. Gomez. d. l. Tauri. 80. num. 12.*

Tum, quia quoad effectum alterutrum eligendi paria sunt,
puellam cum alio matrimonium iniisse, vel eam à patre stupra-
tori in uxorem non dari, cum utroque modo stuprator liberâ
optione eligendi privetur: Sed ita est, si pater stupratori nolit
filiam in matrimonium collocare quod is nihilominus teneat-
ur dotare. *c. 1. sub fin. x. de adult.*

Quamvis me non lateat, contrarium directio statuere *Idoc.
Damb. in sua præd. crim. c. 92. num. 7. vers. aut antequam ipsa supra-
ta. & n. seq. Bern. Diaz. in sua præd. crim. c. 83. verb. stupri nu. 7.
lac. Menoch. lib. 2. arbut. judic. quest. cen. 3. cas. 288. incip. stupri
moment. num. 22. Proj. Farin. in sua præd. crim. part. 4. qu. 147. tit.*

16. n. 127. ibi, sublimata eadem. & seq.

Nec obstat ratio fundamentalis hujus poenæ, quod scil.
puellâ jam nuptâ impossibile sit, ut quis eam, alteri nuptam,
ducere possit, deinde etiam est dotata, & invenit, cui nupta
Quia hæc poena non propter alterutrum eligendi facultatem
stupratori imponitur, sed potius propter stuprum ipsum, quod
stuprum, & ejus macula cum duret, etiam si stuprata, vel ma-
ximè dotata fuerit; & alteri nupserit, merito etiam jus poenæ
semper infligi debet.

Porro procedunt etiam in viduâ; nam si quis viduam stu-
prat, eam etiam ducere vel dotare tenetur, *laed. Prosper. Farinac.
(& quam plurimi ibidem allegati) in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16.
quest. 147. n. 10. & seqq. Claud. ad Bertazol. consil. 475. lit. A.
vers. sed quæro.*

Concordat Novella Electoris Augusti part. 4. const. 27. post
prin. vers. oder vnterlicheigte Witwen. Churf. S. Theord. in 4.
punct. col. 4. §. do auch eine vers. oder Widwe / pag. 14.

Quamvis contrarium statuatur *Anton. Gomez. in l. Tauri. 80. nu.
14. vers. hodie tamen. Iul. Clar. lib. 5. sen. §. stuprum num. 4. vers.
ceterum pro stupro. Ioseph. Ludov. decis. Lucens. 61. (ubi de generali con-
suetudine attestatur) incip. Andr. Silic. n. 12. vers. ino stuprum. part.
1. Farin. consil. 90. n. 8. ibi, & facie. lib. 1. Tufes. tom. 7. lit. S. verb.
stuprum. concl. 709. in 12. & seq.*

Insuper procedunt, etiam si pater stupratæ puellæ nolit eam
nubere stupratori, vel puella ipsa recusat stupratore matri-
monium inire; tunc stuprator nihilominus eam competenter
dotare tenetur.

*text. expr. in cap. 1. vers. si verò pater. X. de adult. ubi gl. verb. est
etiam ea. Saly. in l. cum qui duas. 18. C. ad l. Iul. de adult. num. 3. Cac-
cialup. in l. si qua illustri C. ad SC. Orfic. num. 26. vers. quod si non
confererit ipsa. Anton. Gomez. in l. Tauri. 80. nu. 6. vers. si verò ipsa vel
pater. Farin. in sua præd. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. num. 105.
ibi, amplia secundo. & n. seq. lac. Menoch. lib. 2. arbut. judic. quest.
cen. 3. cas. 288. nu. 18. ibi, secundum est casus. Iul. Clar. lib. 5. sen. §.
stuprum. nu. 3. vers. ubi verò non confererit. Hostiens. in summo. X. de
adult. §. & qualiter puniuntur. num. 11. vers. sed si pater remittit.*

Quamvis *Heimric. Boic. in c. pe. venit. 2. X. de adult. num. 3. statuatur,*
quod stuprator hoc in casu omnino non sit puniendus; inquam
sententiam etiam Scabinos Lipsenses ad consultationem cu-
jusdam quætoris olim respondisse testatur.

*Daniel. Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 27. n. 7.
ibi, sed quæstioni est.*

38 Similiter procedunt, etiam si mulier stuprata post stuprum
publica meretrix fiat, & aliis se etiam prostituat; nam & tunc
dotem petere potest, & stuprator eam vel ducere vel dotare te-
netur; quoniam stuprator hoc in casu mulieri auctor fuit malos
mores colendi, & meretriciam vitæ agendi, ut proinde perini-
quam foret, si is stuprum impune ferret, *arg. l. si. uxor. 13. §. 5. ff.
ad l. Iul. de adult. Veluti ita in specie tradit Angel. in l. Mater. §. 1. ff.
ad l. Iul. de adult. quem sequitur. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sen.
§. stuprum. num. 16. ibi, item addo.*

Quamvis dissentiat *Carter. in præd. in 3. tract. de homicid. &
assassin. §. circa igitur quartum. n. 12. Gabr. Serain. ad Maubef singul.
99. vers. limita etiam, quos sequitur Farinac. in sua præd. crimin. part.
4. tit. 16. quest. 147. n. 79. ibi, limita quarto quando stuprata. & n.
seq. lac. de Bellov. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 9. n. 9. vers. nam eadem
ratione. & n. seq.*

Denique procedunt, etiam si imprægnatio subsecuta fuerit
Matth. Coler. decis. 176. n. 89. part. 1.

Si verò plures rem cum quadam puella habuisse constat,
tunc is eam dotare vel ducere tenetur, qui primus stuprum in-
tulit, veluti ita Scabini Lipsenses pronunciarunt. *Ist Hansen
Ernst von Wallis ewets vnterhanen Dienstmagd geschwänd
get worden / vnd hat vor Richter vnd Schöppen bekant vnd
öffentlich ausgesaget / daß sie von eines Bawren Sohn Michel
Herela einem jungen Gefellen daseibst geschwängere / welches er
auch gestanden; daß et in nehestet Fassen bey ihr gelegen / doch
nicht der rechte Vater sey; daß sich auch al o ausweisen wärde.
Vnd ist hernacher auch Hans Ernst ein Ehemann / dabey die
Dirne gedience / vnd beschuldener Sachen stüchtig worden vnd hat
bekant / daß er mit ihr auch der Liebe gespielet / sich auch mit euch
als dem Herrichen herin vertragen vnd ist so'gens Michael
die Dirne des Kindes genesen / Es wil aber weder der Ehe-
mann / noch der junge Geselle zum Kindes Vater sich bekennen /
viel weniger das Kind bey sich haben vnd erben / So ist der
senige / so vberfähret wird daß er ste zum ersten zu Fall gebracht /
sic zubegünstigen schuldig D. R. W.*

Hoc tamen in casu stuprator præter dotationem tenetur e-
tiam partum seu infantem alere.

*per text. in cap. cum haberet, sub fin. vers. sollicitudinis tamen X. de eo
qui dux. in matrim. Churfürst. S. Theord. in 4. punct. col. 4. §. do
auch eine vers. auch die von ihm erfolget pag. 14. Matth. Coler d. de
cis. 176. n. 89. numero. 90. & seq. part. 1. Anton. Tressaur. decis.
3. (ubi ita in Senatu Pedemontano iudicatum fuisse restatur)
num.*

Stuprantis virginem.

ni. 7. ibi, dubium autem erat. Ioa. h. à Boust. tractat. concubior. part. 1. cap. 29. vers. si tamen casus. Daniel Moller. in comm. ad consuet. Saxon. part. 4. consil. 28. n. 2. Br. in l. si quis à liberis. §. utrum uxor ff. de liber. agnosc. n. 2. Et tract. de alimont. numer. 7. Nevizan. in sylvanuptial. lib. 3. verb. stuprator. n. 25. Tusch. tom. 1. pract. conclus. lit. A. verb. aliena conclus. 287 n. 48. et n. seq. Ioan. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. §. stuprum. num. 10. vers. item adde, quod etiam stuprator.

Quamvis Alex. consil. 74. incip. circa primum dubium. num. 3. in princip. Et vers. sed ita est quod avus et seq. lib. 3. putet, textum in d. cap. cum haberes. §. sub fin. solum in terris Ecclesie obtinere, non item in terris Imperii, & ita stupratorem solum in terris Ecclesie, non etiam in terris Imperii, infantem alere teneri.

42 Et licet nonnulli sint, qui statuunt, quod post triennium demum stuprator teneatur infanti alimenta præstare, ante triennium non item, sed mater eum intra hoc tempus alere debeat, nisi sit adeo inops, ut illi lactando vacare non possit.

per text. in l. nec filium. 9. C. de patria potest. Matth. Coler. decis. 176. num. 90. vers. maxime exacto. Daniel Moller. in comm. ad consuet. Saxon. part. 4. consil. 27. numer. 2. sub fin. vers. non. in triennium. Didac. Covarr. in epitom. sponsal. part. 2. cap. 8. §. 6. incip. quinta principalis. nu. 19. Paul. de Casfr. (ubi exemplum de Scholari assertit, quod is filium, quem ex aliqua sanicella, vel paupericula habet, tenetur suscipere, et facere ipsum lactare, si illa mitteret eum ad domum suam, quia non possit ad hoc vacare propter paupertatem) in l. alimenta. 11. C. de negoc. gest. numer. 3. vers. primum triennium, junct. vers. vel nisi careret, et vers. seq. et ante hunc Bl. cod. (ubi idem exemplum assertit) numer. 2. in princip. et vers. item quid si mater est que quadam et seq. Neviz. in Sylva. nu. 26. Gl. ordin. in Landr. lib. 3. art. 74. num. ult. sub fin. vers. Wisse auch daß die Mutter. Ioan. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sens. §. stuprum. 10. sub fin. vers. Et usque ad triennium.

Veluti ita etiam Scabini Lipsenses pronunciarunt, Orthel post Landr. nu. von Nothjung vnd Jungfrawschwechen / sub fin. vers. Vnd vber das mus er das Kind sol. 532. col. 2.

43 Hoc tamen non ita est accipiendum, ac si ab omni plane sumptu intra illud tempus pater esset liberatus, & Mater sola onus alendi sustinere deberet, sed id ad alimenta lactis tantum erit restringendum, ita, ut pater nihilominus ad alimenta, si infans intra triennium à lacte remotus, & à mammis depulsus fuerit, teneatur, vel eidem alios sumptus, si quos præter lactationem desiderat suppeditare debeat. Martin. Coler. tract. de aliment. lib. 1. c. 6. nu. 4. Et seq. ubi à celeberrimis ICtis in hujusmodi casu ita pronuntiatio refert, Dieweil Beklagter sich zum Beschlusse / daß es ein mal acht Tage vor Weynachten geschehen / daß er / so ist er die Frucht / wenn sie nur weilt gebohren / drey Jahr bey der Mutter / vnd folgens bey ihr oder andern zuverjorgen schuldig. D. R. W.

Eandemque sententiam defendit Anton. Tessaure d. decis. 3. nu. 7. in med. vers. quamvis alias in uxore. Et seq.

44 Imò pater stuprator non solum in fantem alere, sed etiam matri, si inops est, & infantem lactare non possit, alimenta præstare tenetur, ne infans ex inopia Matris lacte destituatur. Anton. Tessaure. (ubi ita in Senatu Pedemontano iudicatum fuisse refert) d. decis. 3. n. 7. vers. verum cum hac questio Et seq.

45 Et quidem hoc in casu infantem non tantum ipse pater, sed etiam eò defuncto ejus hæredes alere tenentur, l. si quis à liberis. §. §. item questum. 7. ff. de agnosc. Et alend. liber. Matthes. singular. 147. Ludov. Rom. consil. 189. incip. stante primo quesito in princ. Fulgos. consil. 228. n. 3. Tusch. tom. 1. pract. conclus. lit. A. verb. aliena. concl. 287. nu. 119. ibi, extende quia heres, Et seq.

46 Non quidem ad hoc unus ex hæredibus in solidum tenetur, sed tantum pro sua ratâ.

Bl. consil. 232. incip. femina regulariter. n. 2. vers. bastardi vero in verb. pro rata bonorum. vol. 3. Ludov. Roman. de consil. 189. incip. stante primo quesito num. 2.

Licet differant, Tusch. tom. 1. d. lit. A. verb. alimenta, conclus. 287. n. 58. ibi, extende in tantum. Et seq.

47 Si autem infanti loco alimentorum certa summa pecuniæ est promissa & deputata, & is moritur tunc hæc pecunia non ad patrem revertitur, sed in solatium amissæ virginitatis ad Matrem transmittitur.

Ioach. à Boust. tract. concub. part. 1. c. 29. sub fin. vers. si partus editus maritatur. Et seq.

Secus, si nihil certi est destinatum, sed quotannis, vel singulis Mensibus, vel septimanis infanti alimenta exhibentur; tunc enim mortuo infante Mater loco alimentorum nihil amplius petere potest, quoniam præstatio alimentorum est personalis, & una cum persona ejus, cui debentur, extinguuntur.

Lam. bis. 8. §. modus quoque; 10. in fin. vers. constat enim alimenta cum vita finiri. ff. de transact. Bl. consil. 95. incip. constat enim est n. 1. vers. de legato alimentorum. lib. 5. Et in auth. cui relicta. col. ultim. n. 23. vers. quid enim. C. de indict. viduit. tollend. Et in l. ult. in 6. opposit. nu. 17. vers. item legatum annuum est. C. de hered. insti.

48 Quemadmodum etiam stuprator, vel ejus heredes infan-

tem non in infinitum alere debent, sed ad illam ætatem usque tantum, quâ ipse ex lucris personæ suæ se poterit alere, Calcan. consil. 60. col. 6. quem refert, Et sequitur Nevizan. in sylvâ nuptial. lib. 3. verb. stuprator. n. 25. sub fin. vers. intellige semper quod tenetur.

Illud autem hoc in loco non est omnittendum, quod mulieri, quæ cum aliquo concubuisse, & se ex illo gravidam factam afferit, non credatur, nisi hoc evidenter prober,

late Nicol. Boer. decis. 299. incip. Et videtur quod non n. 1. Et seq. per tot. Anton. Tessaure d. decis. 3. n. 4. Alex. consil. 74. incip. viso processu cause, n. 1. Et seq. vol. 2. Bertrand. consil. 147. incip. etsi verum esset. n. 1. Et seq. vol. 3. Bertraz. consil. 3. n. 4. vers. Et quod non credatur. vol. 1.

50 Usque adeo, etiam si mulier cum aliquo in unâ eademque domo habitaverit, tamen ejus assertioni, se cum illo concubuisse, & ex eo concepisse, non statuit.

Bl. in l. filium. §. in 1. lectur. ff. de his, qui sunt sui vel alieni. jur. col. 2. n. 17. vers. sed pone quidam puer natus est. Nicol. Boer. d. decis. 299. n. 1. in fin. vers. Et istam partem tenet, Et n. seq. quoniam nominatio mulieris ne quidem quo ad hoc, ut nominatus partum agnoscat, nominato præjudicat, Franc. Rosell. in consil. 12. inter consil. crimin. n. 4. Et n. 5. vol. 2. quem sequitur Ioan. Zanger. de tortur. et quest. c. 2. n. 214. sub fin.

Et in dubio semper fieri debet interpretatio in eam partem, per quam vitatur delictum, post Br. Et Bl. Alex. d. consil. 74. n. 3. ibi, nam in dubio semper fieri, vol. 2.

Sed si fiat interpretatio, quod juvenis non concubuit cum muliere, sed illam imprægnavit, evitatur delictum, & suspicio damnati coitus. Alex. d. consil. 74. n. 3. vers. sed si fiat. vol. 2.

In tantum, ut etiam mulieris assertioni juratæ non credatur. Alex. consil. 157. incip. circa primum n. primo. Et seq. per tot. vol. 5. Bl. consil. 337. per tot. lib. 5. Anton. Tessaure d. decis. 3. n. 4. post princ.

53 Si tamen mulier nescit aliquo probare infantem esse illius viri, nec potest probare illum habuisse rem secum, tunc cautela est, ut mulier deferat juramentum illi viro, quo casu vir ille vel jurare, vel juramentum referre tenetur, & tunc si mulier juramentum relatum præstat, stabitur ejus juramento. Eleganter. Anton. Tessaure. d. decis. 3. n. 4. in fin. vers. octava est conditio. Et n. 5.

54 Juramentum autem hoc in casu super solâ copulâ simpliciter, & non super stupro, violentiâ, & aliis factum aggravantibus, concipi, & præstari solet, veluti ita multoties se vidisse, & pluries à Senatu Pedemontano observatum fuisse, refert. Caspar. Anton. Tessaure. in addit. ad Patrii Anton. Tessaure d. decis. 3. n. 3. vers. sed pone quod virgo stuprata per tot.

55 Quemadmodum etiam ad probandum, quod mulier ex aliquo conceperit, sufficit; si hoc mulier palam, & multis præsentibus confessâ fuerit, vel alia adminicula adsint. Anton. Tessaure d. decis. 3. n. 5. vers. sed si mulier haberet. Et seq.

56 Propterea quod hoc in casu non liquide probationes requiruntur, sed sufficit, si concubitus, & inde secuta imprægnatio, vel per conjecturas, vel per præsumptiones, vel per indicia proberur.

Eleganter. Bl. in filium. 6. in 3. lectur. ff. de his, qui sunt sui vel alieni. jur. n. 3. sub fin. vers. sed necessarium est verè scire. Et n. seq.

57 Si autem vir fateatur, se rem habuisse cum illâ muliere, negat autem partum esse suum, dicens, quod illa cum aliis viris concubuerit, tunc statur juramento illius mulieris, quod partus esset illius viri, cujus ipsa esse dicit.

Anton. Tessaure d. decis. 3. n. 4. vers. septima regula est.

Veluti etiam difertis verbis responderunt Scabini Lipsenses, Orthel post Weichb. tit. von Jungfrawschwechen / vnd wie die sollen gestrafft werden / post med. vers. Auch dieweil ein ander ewer Miebürger / Et seq. usque ad fin. fol. 151.

58 Nisi vir clare prober, quod alii etiam rem cum illâ habuerint, ita, ut possit verisimiliter esse aliorum filius.

Alex. consil. 157. incip. circa primum n. 1. vers. circa secundum. dubium. n. 2. Et n. seq. lib. 5. Anton. Tessaure d. decis. 3. n. 4. post med. vers. nisi vir clare probaret.

59 Quæ verisimilis probatio & inde resultat, si mulieris domum continuo juvenes, & scholares interdium & noctu intrasse constarent.

Bl. in l. neque natales. 10. C. de probat. n. 4. vers. ut quia passim intrabant domum. Et seq. et in l. datâ operâ. C. de his qui accusant. non poss. n. 42. in med. vers. potest poni aliud exemplum. An. Tessaure d. decis. 3. n. 4. sub fin. vers. quæ probatio clarior resultaret. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. che hai adulterato. n. 41. sub fin. vers. Et vide Bl. Et seq. Et Posser. Farin. in sua pract. crimin. part. 4. quest. 136. tit. 16. n. 95. et seq. lac. Menoch. lib. 5. præsumpt. 42. incip. cum clam Et occulte. n. 21. Felin. in c. præterea. 27. x. de testib. Et attest. n. 3. post med. vers. puta si passim intrant.

Plures probabiles probationes vide infra. n. 92. et seq. Paris. consil. 160. incip. difficultas vertitur. n. 46. Et seq. n. 33. et seq. vol. 3.

Si autem mulier fateatur, vel alio modo proberur, quod cum

cum pluribus rem habuerit, & à quovis eorum verisimiliter partum concipere poterit, tunc viris nolentibus par tū agnoscere, statur juramento Matris dicentis filium esse talis, præsertim aliis conjecturis concurrentibus, ut quia effugie illum referret, quem Mater nominat,

Anon. Testaur. d. decis. 3. n. 6. ibi, sed maxima difficultas est. & seq. cui addatur. Andr. Tiraq. de legib. comub. leg. 7. num. 51. & seq. Jac. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. cent. 1. cas. 89. n. 17. ibi, quinta conject. & n. seq.

A qua tamen assertionem discedere videtur.

Nicol. Boer. decis. 299. incip. & videtur quod non n. 1. vers. & maxime si alii habent. & seq.
propterea, quod raræ aut nullæ sint mulieres ex ipso coitu conceptionem sentientes, l. 1. §. si mulier. ff. de agnosc. liber. Bl. in c. per tuas. col. 1. vers. item nota quod nemo potest. x. de probat. Boer. d. decis. 299. nu. 1. vers. raræ enim. & seq.

Nisi quispiam dixerit, Nicolaum Boerium ibi loqui de nuda solummodo assertionem, secus igitur erit in assertionem juratâ de qua nos loquimur, quoniam illum defectum juramentum supplere, & suspicionem illam ignorantie conceptionis amovere dicitur.

Supradicta tamen fallunt, ita, ut stuprator puellam nec ducere, nec dotare teneatur:

61 Primo si utriusque tam stuprum, quam promissionem matrimonii negat, veluti ita in consistoriis nostris observari testatur.

Ioach. à Beust. tract. comub. part. 1. c. 27. sub fin. vers. primus, quando reus. & c. 50. sub fin. vers. hæc quædam sunt. & capit. seq.

Nisi contra reum præsumptiones quædam adsint; tunc ei defertur iuramentum purgatorium.

Ioach. à Beust. in tractat. sponsal. lib. 1. d. c. 50. sub fin. vers. quid si contra eum. & c. 51.

Si verò nullæ adsint præsumptiones, & puellæ actrix ab intentatâ actione desistere nolit, tunc ei per sententiam imponitur probatio, reo suâ reprobatione reservata,

Beust. de sponsal. lib. 1. c. 53. sub fin. vers. fin autem contra reum c. 54. Consult. const. Sax. tom. 1. part. 1. tit. de causis matrimonialibus. quæst. 6. n. 1. vers. Wann nur der Drentigam.

62 Secundo fallunt, si stuprator probet mulierem eò tempore, quo cum eâ concubuit, etiam ab aliis fuisse vitatâ, & cognitâ.

Panorm. in c. 1. x. de adult. n. 5. Wesenb. in comm. ff. ad l. Iul. de adult. n. 2. in med. vers. quoniam solutus prius Thom. Grammat. (ubi ita iudicatum fuisse refert) decis. 107. incip. in causa Augustini. n. 3. vers. hunc est. & seq. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Maubesil. sing. 99. incip. idem refert. n. 6. & n. seq. Anon. Testaur. decis. 3. n. 2. post princ. vers. si stuprator probaret. latè Pet. Paul. Paris. consil. 160. incip. difficultas vertitur. n. 4. ibi, tamen lex civilis n. 5. & seq. n. 11. ibi, idem dicendum erit. n. 12. & seq. nu. 23. & seq. vol. 3. Nevizan. in Sylva imperial. verb. stuprator. lib. 3. nu. 22. in med. vers. ubi dicit, quod cognoscens puellâ.

63 In dubio tamen puella virgo, & ab aliis non cognita præsumitur, & ideo viro contrarij dieenti onus probandi incumbit,

Abb. Panorm. in c. 1. x. de adult. nu. 5. vers. sed quero. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. stuprum. n. 4. ibi, sed pone quod stuprator. & ibid. in addit. Ioan. Bajard. nu. 42. Tusch. tom. 7. pract. conclus. S. verb. stuprum, cor. luf. 709. n. 39. ibi, declarat tamen. Ioan. Schneid. ad §. in duplum instit. de action. nu. 14. ibi, & subjicit. Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. concl. 27. n. 8. ibi, deinde & illud. Iacob. Menoch. lib. 6. præsumpt. 89. incip. dubitari sepe solet. n. 1. 2. 3. & seq. Cardm. Tusch. tom. 7. pract. concl. lit. S. verb. stuprum. concl. 709. n. 39. & n. seq. Fulv. Pacian. tract. de probat. lib. 2. c. 2. incip. æquum est. n. 6. & seq. n. 9. ibi, secundo inferitur. & n. seq. Gravet. consil. 166. incip. licet plurim. n. 5. vers. non obstat. & seq. Gilhaus. in sua arbor. crimin. tit. 21. c. 2. n. 6. vers. si verò stuprator.

Dissentit *Gras. consil. 43. incip. in præfenti. nu. 31. col. ult. vol. 2. Bursat. consil. 69. n. 4.*

qui dicit, onus probandi virginitatem incumbere stupratæ.

Aliter sentit *Ioan. Andr. Anton. de Butr. Anan. & Pet. Anchar. in c. 1. x. de adult. Bermond. Chover. in rubr. de supra. n. 9. vers. sed quid si stuprator. & seq. Dambois. in sua pract. crimin. c. 95. n. 9. sub fin. vers. & quemadmodum statur. & seq.*

Qui putant tum demum mulieri asserenti se fuisse virginem credendum esse, dummodo juret se fuisse virginem, aliàs non.

64 *Fulv. Pacian. d. c. 2. n. 11.*
Quæ præsumptio procedit, non solum in puellis & mulieribus honestis, divitibus, & splendidis, sed etiam in pauperculis, vilibus & humilibus; nam & illæ virgines & honestæ vitæ præsumuntur, nisi contrarium à stupratore probetur, quoniam inter puellas pauperes, & humiles, dummodo inhonestas vitæ non accedat, & inter ingenuas, & opulentiores seu ditiores nulla est differentia.

text. in l. humilium. 7. vers. nullamq. inter ingenuas. C. de incest. nuptial. Majusque & minus ratione divitiarum, opum, & fortunæ, diversum jus non constituunt.

Gail. lib. 1. de arest. Imper. c. 4. n. 5.

Suntque accidentia, vel divitem, vel pauperem esse; Accidentia autem rem non faciunt differre specie.

Gail. de arest. Imper. d. c. 4. n. 5. Glin. l. ult. §. quoties verb. amo. sub fin. ff. de public. & vectigal. Iason. in l. Marcellius. ff. ad SC. Trebellianum. n. 3. vers. sicut nec ea.

Non obstantem, quod directo contrarium statuatur.

Agid. Boss. tit. de coitu damnat. n. 25. & seq. & tit. de plurib. violas. n. 68. ibi, facit etiam. Mascard. de probat. lib. 2. conclus. 167. n. 33. Bajard. ad Iul. Clar. §. stuprum. n. 2. in med. quos sequitur Farinac. consil. 90. incip. requisitus ad illustr. in. 16. vers. in muliere autem, pauperculâ. & seq. lib. 1.

Et ob id stuprator interim, pendente processu super probatione virginitates, mulieri, & partui debet provisione de alimentis, facere veluti ita pluries per curiam Burdegalensem iudicatum fuisse testatur.

Nicol. Boer. decis. 299. & videtur quod non. n. ult. sub fin. vers. tamen si consideretur. usque ad fin.

Quæ autem sint illæ conjecturæ, ex quibus puella inhonestæ vitæ, impudica & ab aliis cognita præsumitur, vide infr. n. 92. & seq. & tradit latè.

Petr. Paul. Paris. consil. 160. incip. difficultas vertitur. n. 4. 5. 6. & seq. n. 23. & seq. vol. 3.

Tertio fallunt, si stuprator remissionem dotis à puella, & 66 ejus parentibus impetravit.

Bermond. Chover. in rubr. de stupro. n. 4. Anon. Testaur. d. decis. 3. n. 2. vers. quod si remiss. & seq. Farinac. (ubi limitas) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 117. ibi limitata primò.

Quamvis *Ioan. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. stuprum. n. decimo nono. vers. sed ego teneo contrarij & seq. Bero, quæstion. 84. n. octavo, putant, quod puella stuprata etiam consentiente patre stupratori dotem remittere non possit, quoniam poena, cap. primo & secundo x. de adulter.*

non tuit imposta ad vindictam, sed ad bonum pulicum, & spirituale, cui nemo renunciare potest.

Et quidem non sufficit, ut puella stuprator dotem remittat, 67 sed etiam patris consensus requiritur, aliàs enim patri non consentienti stuprator nihilominus dotem dare tenetur,

Gabr. Serain. in addit. ad Maubesil. singul. 90. sub fin. n. 15. ibi, & quid si puella remittat.

Quarto, si stuprator tempore stupri cum puella de certo 68 precio convenit, tunc etiam eam dotare non cogitur,

Ioan. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 6. sent. §. stuprum. n. 28. vers. vel cum ea conventum fuisse. & seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. §. dos. n. 120. & seq.

Quoniam mulier, quæ pro concubitu precium accipit, potius meretriciam vitam agere, & quæstum facere, quam hu-

ptiarium causa concumbere præsumitur.

l. in liberæ. 24. ff. de R. N.

Paulo post autem dicitur, si mulier fuerit vilis, in honestâ, & meretricio more vivit, quod tunc hæc conclusio locum non habeat.

Patri tamen puellæ stuprator ad æstimationem damni inde 69 provenientis, quod majori pecunia ad filiam stupratam dotandam opus habeat, rectè tenetur.

Ioan. Bajard. d. §. stuprum. 23. post pr.

Quinto fallunt, si stuprum tantum est attentatum, & non 70 deventum ad aliquem actum,

l. 1. §. qui puero. 1. verb. perfecto. ff. de extraordin. crimin. c. 1. x. de adult. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 73. & n. seq. Diaz. in pract. crimin. canon. c. 83. verb. stupri. n. 10. sub fin.

Sexto, si quis abjectam, vilem, & inhonestam puellam stu- 71 pratur,

text. in l. qua adulterium. 29. sub fin. vers. sic autem immunes. C. ad l. Iul. de adult.

Quod verum est, si quis mulierem inhonestam, turpem, vilem respectu morum, & meretricio more viventem, stuprat; 72 tunc enim, ut in sequens conclusione dicitur, supra dicta poena stupri locum sibi non vindicat, veluti hoc omni controversia caret, & ita communiter DD. tenent:

per text. in l. si ea quæ 22. l. qua adulterium. 29. §. 1. per tot. C. ad l. Iul. de adult. Petr. Paul. Paris. consil. 160. n. 14. lib. 4. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. n. 3. post med. vers. hæc autem omnia Wesenb. in comm. ff. ad l. Iul. de adult. n. 21. in med. vers. dummodo honesta per sona sit. Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. cent. 3. cas. 288. incip. stupri. nomen. n. 15. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 82. ibi, limitas quindò. & n. seq. Nevizan. in Sylva nuptial. lib. 3. verb. stuprator. n. 22. post med. vers. facit, quia habens coitum. Paris. consil. 160. incip. difficultas vertitur. n. 4. & seq. n. 11. & seq. vol. 3. Joseph. Ludov. (ubi ita in omnibus curis servatum, & secundum hæc multoties se judicasse testatur) decis. Lucens. 61. n. 8. Anon. Testaur. decis. 3. n. 3. vers. quarta conclusio est. Alex. consil. 13. incip. autem. n. 4. & n. seq. vol. 7. Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conclus. tom. 7. tit. S. verb. stuprum. conclus. 709. n. 22. & nu. 45. Maubesil. sing. 99. vers. nec tenetur tamen quis de stupro. Thom. Grammat. decis. 107. incip. in causa Augustini. n. 1. 2. & n. 6. Paul. Chervand.

land. de pœnis omnifar. coitus quæst. 7. (ubi contraria solvit) n. 5. vers. quar-
to etiam fallit.

73 Concorjat constitutio Augusti Electoris Saxonie.
in suis Novell. part. 4. consilii. 27. in princ. vers. vñbertchtigte/
ubi in comm. Daniel Moller. nu. 4. sub fin. vers. illud verò hic diligenter.
§ num. seq.

74 Si quis verò mulierem, quæ non respectu morum, & vitæ,
sed respectu generis, conditionis, fortis & divitiarum vilis, hu-
milis, & inops est, stuprat, major solet esse controversia?

75 Sunt enim, qui dicunt, quod tunc stuprum non puniatur,
stupratorvè nec ducere, nec dotare cogatur, sed solum puella
actione injuriarum contra stupratorem agere possit, quorum
antesignanus est

Alex. consil. 13. incip. artemis. num. 6. lib. 7. Cardinal. Tusch. tom.
7. pract. conclus. lit. S. verb. stuprum. conclus. 709. incip. stuprum est cor-
poris. nu. 46. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst.
147. nu. 70. ibi, limita primo. § n. seq. Caccialup. in l. si qua illustris.
C. ad SC. Orfic. nu. 22. sub fin. § mit. 2. 3. Bl. consil. 206. incip. casu ta-
bis est. nu. 1. vers. dico, quod ista stantilla. lib. 3. Aym. Gravest. consil.
166. nu. 6. Ioseph. Ludov. decis. Lucens. 61. nu. 12. vers. eo addito
etiam quod, lib. 1. quibus addatur Satyr. in l. eum qui duas. C. ad l. Iul. de
adult. nu. 2. sub fin. vers. dummodo non sit. § seq.

Moventur per text. in l. quæ adulterium. 29. sub fin. C. ad l. Iul.
de adult.

ubi dicitur, hæc autem immunes à servitute judicariæ & stupri,
& adulterii præsentur; quas vitæ vilitas dignas legum obser-
vatine non credidit.

Deindè, per text. elegant. in l. si uxor. 13. §. sed & in eâ. 2. ff. ad
l. Iul. de adult.

ubi expressè dicitur, quod in viduâ vulgari stuprum impunè
committatur.

76 Sed cum textus in d. l. quæ adulterium. 29. sub fin.
non simpliciter de vilibus, & humilibus, sed de ejusmodi puell-
is loquitur, quæ inhonestæ vivunt, & se publicè exponunt, ut
rectè ostendit

Prosper. Farinac. consil. 90. incip. requisitus ab illustrissimo. n. 11. §
n. seq. lib. 1.

Et textus in d. l. si uxor. 13. §. sed & in eâ. 2. de ejusmodi vul-
garividuâ dicit, quæ etiam promiscuè omnibus se posternit,
& meretricis more vivit, ut alibi latius dixi, & ita textum illum
declarat

Angel. eod. nu. 2. vers. sic potest haberi accessus. Salyc. in l. si ea. C.
ad l. Iul. de adult. Farinac. d. consil. 90. nu. 13. lib. 1. Gl. in l. quæ adul-
terium. C. ad l. Iul. de adult. verb. § stupri. vers. tu dici est.

77 Ideoque merito contrarium statuimus, & dicimus, etiam in
puellâ humili, pauperculâ, & vili, non respectu morum, sed re-
spectu nativitat, paupertatis, generis, & fortis, stuprum comm-
itti, & stupratorem vel ad ducendam, vel dotandam eam te-
neri;

latè Prosper. Farinac. in d. consil. 80. n. 1. § seq. n. 10. ibi, verum re-
prudensius discussa. num. 11. § seq. usq. ad fin. lib. 1. Ans. Natta. consil.
421. incip. est considerandum quod ipse. numero. 11. vers. nec aliquid facit.
junct. numero. 12. vers. quia respondeo. § numero. seqq. lib. 2.
Francis. Vigei. consil. 66. numero. 206. § seq. 209. sub fin. n. 212. &
n. seq. Stephan. Berrand. consil. 158. nu. 1. § seq. n. vol. 3. Didac.
Covarr. (§ ibid. allegari) in epitom. sponsal. part. 2. c. 8. §. 5. incip. spu-
ritus interdum. nu. 24. in pr. § vers. quæ tamen in vilibus respectu mo-
rum. & vers. seq. Ioan. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. §. stuprum. 1. 2.
vers. quod tamen intelligi.

Quæ assertio probatur; Tum per text. elegant. in l. humilem. 7.
C. de incest. nupt.

Tum quia, si contrarium diceremus, ansa præberetur libidi-
nem passim exercendi, atque vitiandi virgines pauperes, &
infirmi generis, honestas tamen, Covarr. d. c. 8. §. 5. nu. 24. vers.
alioqui ansa. Farinac. d. consil. 90. numer. 10. vers. alioquin maxima.
lib. 1.

Tum quia sola paupertas non inducit vilitatem mulieris, si
bonis moribus induta est, Bl. in l. humilem. 7. C. de incest. nupt. n. 1.

Tum quia experimur, quod inopes, pauperculæ, & infimo lo-
co natæ mulieres magis sint honestæ, magisque virginitatem
& pudicitiam intactam retineant, quàm aliæ; idque non sine
causâ, cum enim prima dote, puta divitiarum, splendoris &
nativitatis, destituantur; laborant secundam, nimirum virgini-
tatis & castitatis, conservare, ut hujus beneficio etiam hone-
stum virum invenire queant.

78 Hac assertione ita stabilitâ, in specie infertur, quod quis vir-
ginem, in obscuro, & humili loco natam, impunè stuprare non
possit, quin eam vel ducere, vel dotare teneatur,

per. d. l. humilem. 7. post princ. C. de incest. nupt. Farinac. d. consil.
90. nu. 1. vers. ubi expressè dicit. junct. n. 10. § seq. lib. 1.

Licet dissentiat Azo. in rubr. § de concub. nu. 1. post princ.

Item, quod nec mulierem pauperem, & inopem, honestam
tamen, quispiam stuprare possit.

Panorm. in c. perveni. 2. x. de adult. num. 5. sub fin. Farinac. in
PARS V.

suâ practic. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. numero 71.

Item infertur, quod nec cum ancillâ, seu famulâ, vel faciscâ, 80
seu fanteolastrâ liberâ stuprum sit extra pœnam,

Angel. in l. si uxor. 13. ff. ad l. Iul. de adult. n. 2. vers. & idè mota tu
doctor. § in l. si qua illustris. C. ad SC. Orfic. n. 2. 3. & n. seq. Farinac.
in d. consil. 90. n. 12. lib. 1.

Quamvis contrarium statuunt Alber. in l. inter liberaas. ff. ad l. Iul.
de adult. in pr. vers. in glossa ne etiam extra ordinem. Angel. ibid. n. 1. sub
fin. § n. 2. Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad SC. Orfic. nu. 22. & n.
26. nu. 49. vers. tandem licet. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. cent.
3. cas. 393. incip. egregia est. num. 1. § seq. per tot. Socin. consil. 148. n.
3. sub fin. § seq. lib. 1. Paul. Chirl. de pœnis omnifar. coitus quæst. 7. nu.
4. vers. secundo fallit. Franc. Veget. consil. 66. n. 207.

Hæc tamen omnia restringuntur, nisi cum muliere humili, 81
& pauperculâ aliqua mala præsumptio concurrat, puta, quia
in tabernâ famulatur, & potantibus ministerium præbet, tunc
enim, si quis cum eâ concumbit, pœna ordinaria stupri rectè
cessat, & stuprator tenetur saltem actione injuriarum.

per text. elegant. in l. quæ adulterium. 29. §. 1. C. ad l. Iul. de adult.
Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad SC. Orfic. n. 22. sub fin. n. 49. Paul.
Chirland. de pœna omnifar. coitus. quæst. 7. nu. 4. vers. secundo fallit. Fa-
rinac. d. consil. 90. nu. 3. ibi, sic pariter. lib. 1. Gabr. Seram. in addit. ad
Martbesil. singul. 99. h. 10. ibi, item si mulier.

Ratio est, quia hoc fit propter præsumptam impudicitiam
ejusmodi ancillæ, quæ respectu servitii, quod præstat in caupo-
na magis præsumitur, quàm in aliis ancillis, Gl. in l. si uxor. 13. §. 1.
verb. vulgaris. vers. sed alii dicunt. ff. ad l. Iul. de adult. Farinac. consil. 90.
n. 3. in med.

Quod etiam extendendum puto ad lotrices scholarium; 82
cum enim illæ frequentius cum scholaribus conversantur, eo-
rum musæa apertè ingrediuntur, & ejusmodi servitiis præsumunt,
quorum intuitu præsumptivè impudicitiam contra se excitant,
meritò dicendum erit, si quis unam ex illis stuprat, quod à pœ-
na ordinaria stupri sit excusandus; quemadmodum ante paucos
annos in facti contingentia quidam scholaris me consultore li-
beratus fuit.

Quandoque tamen stuprator alterutram pœnam eligendi 83
facultatem non habet, sed puellam stupratam præcisè ducere
cogitur, nec liberatur, si eam dotare velit, puta, si quis puell-
am in matrimonium ducere promissit, puellaque spe promissit
matrimonii in ejus concubitum consensit.

Anton. Tassar. decis. 3. n. 3. sub fin. vers. verum in foro conscientie. §
seq. Beust. de sponsal. lib. 1. c. 27. sub fin. Prosper. Farinac. (ubi ita Romæ.
28. Junii. Anno 1593. judicatum refert) decis. 26.

Nisi puella antea etiam fornicata fuerit, tunc quis eam, pro-
missione matrimonii non obstante, ducere non cogitur, velu-
t ita Scabini Lipsenses Anno 1575. responderunt, Hat ein
Richter ewer Vatterhan in seinem Wittwenstande mit seiner
Dienerin einer ledigen Person fleischliche Unzucht getrieben/vnd
die selbe geschwängert/ mit geschehener Vereröschung/ da er sie zu
schanden machte/ wolle er sie wieder ehlich machen/ So ist et si
entweder zu ehlichen / (darzu er doch ungeachtee seiner geschehe-
nen Vereröschung/ weil sie zuvorn auch Hurerey getrieben/ nicht
gedrungen werden tan) oder aber ihres Standes vnd Herkunft
mens nach sie zu dotiren schuldig. D. N. W.

Vel nisi post concubitum, & impregnationem factam vir
puellæ stupratæ matrimonium promittat, tunc enim illam du-
cere præcisè non cogitur, sed sufficit, si eam dotet, præsertim
si illa promissio in carcere sit facta; quoniam hæc promissio
matrimonii non spontè, & liberè, sed metu quodam subse-
cuta censetur,

elegant. Prosper. Farinac. (ubi ita 24. Junii Anno 1590. judicatum
fuisse testatur) decis. 779. incip. Ioannes Philippus. num. 1. & seq. per
tot. cent. 7.

Et hæc assertio absque dubio procedit, si de promissio ma- 84
trimonio liqvido, vel ex confessione stupratoris, vel aliis cla-
ris probationibus constat;

Si verò de eo clarè & apertè non constet, & tunc, si contra
stupratorem de promissio matrimonio pugnent quædam præ-
sumptiones & suspiciones, ei juramentum purgatorium de-
fertur.

Consult. consilii. Saxon. tom. 1. part. 1. tit. de causis matrimonialib.
quæst. 6. n. 1. vers. Wenn aber der Beklagte. & num. 2. Schneid.
rubr. de sponsal. n. 39.

Si verò præter impregnationem nullæ præsumptiones & sus- 85
piciones accedant, res majori dubio laborat, adeo ut Ioach. à
Beust. tract. sponsal. lib. 1. c. 47. in fin. dicat, hunc casum speciali
indigere constitutione.

Consistoriales enim Lipsenses simpliciter pronuntiabant,
reum stupratorem esse absolvendum, nec juramentò purga-
tionis gravandum, testibus

Ioachim. à Beust. tractat. sponsal. lib. 1. c. 47. vers. sed quando res non
est integra. § seq. Consult. consilii. Saxon. tom. 1. part. 1. tit. de causis ma-
trim. quæst. 6. n. 2. 3. § seq.

- 86 Wittenbergenses verò contrà iudicabant, reum nempe non esse absolvendum, sed ei iuramentum purgationis imponendum; quorum sententiam etiam amplectitur Protosynedriion Dresdensis, & quandocunque illuc per appellationem talis casus devolutus fuerit, confirmat, testibus & sequacibus.
Beust. de sponsalib. lib. 1. c. 47. post med. vers. alii verò in casu. & seq. usque ad fin. Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 1. tit. de causis matrimonial. d. quest. 6. num. 4. ibi, dieses & buncen wir. nu. 5. & seq. usque ad fin. quæ sententia etiam verissima est, & summam rationem habet;
Quia ubi saltem aliqua præsumptio est in contrarium, tunc ei, tam in civilibus, quam criminalibus, & matrimonialibus iuramentum purgatorium ex officio deferri potest, ut supra conclus. 37. n. 10. n. 17. & seq. part. 1. dixi.
- 87 Si autem reus concubitus facatur, matrimonium autem promissum negat, tunc præsumptio est contra stupratorem, quod is puellæ matrimonium promissit, ut latè in terminis tradit.
Didac. Covarr. in epitom. sponsal. part. 1. c. 4. §. incip. nunc agendum est. nu. 1. & seq. per tot. Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 1. d. tit. de causis matrimon. quest. 6. n. 8. Beust. de conub. d. part. 1. c. 47. post med. vers. quia tali casu ex confessione copule. Nevizanus, in Sylva nuptial. lib. 2. verb. seu non est nubendum. n. 12. vers. bene fateor quod in dubio. & seq.
Deinde per illas rationes, quarum plurimas in terminis asserit,
Beust. d. c. 47. sub fin. Consult. d. quest. 6. nu. 5. & seq. usque ad fin.
- 88 Et hanc sententiam non solum consistorium Wittenbergense, & Protosynedriion Dresdense sequitur, sed secundum eandem etiam hodiè Consistorium Lipsense pronunciat, ut 1. Iulii Anno 1614. in facto habui, ubi in hæc verba pronunciat.
Ruff Klage vnd Antwort in Ehe vnd Schwengerungs Sachen Marien Wilhelms Klägern an einem / vnd Jacob Nulsfern Beklagten anders theils / geben wir Verordnede des Churf. Sächs. Consistorii zu Leipzig diesen Bescheid / das Beklagte sich mit einem selblichen Eyd zu reinigen / vnd öffentlich zu schreyen schuldig / das er Kläger in die Ehe / inmassen sie geklagt / nicht zugesagt / er thne nun solches also oder nicht / so ergehet als denn darauß für der Sachen ferners was recht ist. W. N. W.
Si autem reus iuramentum hoc purgationis præstiterit, liberatur quidem is ab impetitione matrimonii, vnde durch solches geleisteten Eyd von der Ehe loß / ratione stupri verò perpetrati & alimentorum non est liberatus, sed nihilominus stupratorem solvere, & partui alimenta exhibere tenetur,
Beust. tract. conub. lib. 1. c. 49. vers. præstato hoc iuramento, & c. seq. per tot.
- 90 Sciendum autem est, quod stuprator iuramentum purgationis præcise præstare non cogatur, sed si quasdam probationes contra illud habeat, & docere possit, quod vel matrimonium non promiserit, vel post matrimonium promissum, & concubitum secutum mulier inhonestè, & impudicè vixerit, tunc rectè audietur, veluti à Consistorialibus præstiterit, liberatà causa 14. Ianuar. Anno 1615. per leuterationem fuit pronunciatum, Das es der Leuterung vngacht bey dem am 1. Iulii Anno 1614. gegebenem Abschiede billich bleibet / Ist doch mit dieser Erklärung / es könte vnd wolte denn Beklagte vnter nichte / darchun vnd bewelsen / das Klägerin auch mit andern / nach dem er sie selblichen erkandt / sich vermischet / vnd zugeshalten / damit wurde er tüzere & frift billich gehrt / vordere selblich der Klägerin ihre Gegenbeweisung / vnd andere rechtliche Notdurfft. W. N. W.
Et quidem hoc in casu ad vitandum iuramentum purgationis, vel docendum, quod mulier post copulam secutam etiam aliis se prostituerit, & cum illis concubuerit, plenæ & legitimæ probationes non requiruntur, sed sufficiunt nudæ saltem præsumptiones, & conjecturæ, quamvis minus, quam semiplenæ, probent;
Felin. inc. præterea. 27. x. de testib. & attestat. num. 3. vers. & dicit Bl. & seq. Per. Paul. Paris. consil. 160. n. 24. & seq. vol. 3.
Propterea, quod iuramentum hoc ex nudis saltem præsumptionibus deseratur;
Ex aliis igitur nudis præsumptionibus etiam removeri potest, per ea, quæ supra conclus. 37. nu. 35. & seq. & conclus. 38. n. 30. & n. seq. part. 1. latius dixi.
- 92 Conjecturæ autem & præsumptiones illæ, ex quibus ad vitandum iuramentum purgationis colligitur, matrimonium vel non esse promissum, vel puellam post promissionem etiam aliis se subiecisse, hæc esse perhibentur, puta, si juvenis cum puella de precio pro stupro convenit, preciumque illud exsolvit
per text. elegant. in l. in libera. 24. ff. de R. N. Et supra. n. 68. hæc conclus. dixi.
- Vel si juvenes, & scholares continuo domum puellæ intrant, & puella ingredientiæ admittit,
ut etiam supra hæc conclus. n. 59. dixi.
Licet dissentiat Ioan. Harppr. ad §. item lex Iulia de adulteriis. 4. inst. de publ. judic. nu. 48. sub fin. vers. non etiam si quis.
Vel si probatur, quod mulier huic atque illuc vagetur, & alias nas domus, nunc hanc, nunc aliam intrare consuevit, sit,
Petr. plac. in epitom. delictor. lib. 1. c. 34. n. 7. vers. rursus Augustus. Farinac. in sua præf. part. 3. tit. 15. quest. 136. n. 94.
Vel si constat mulierem cum aliquo viro fuisse in balneo,
Felin. inc. præterea. 27. x. de testib. & attestat. num. 3. vers. & idem si probaret. Farinac. d. quest. 136. n. 97.
Vel si probatur, eam ivisse lavatam cum aliis viris ad tribudiam,
Bertaz. consil. 311. n. 2. in med. & seq. per tot. quem sequitur Farinac. d. quest. 130. n. 98.
Vel si quis cum illâ muliere nudâ in lecto, vel juxta lectum repetitus fuerit nudus.
Mascard. de probat. conclus. 1337. num. 1. & seq. vol. 3. Harppr. ad §. item lex Iulia de adulteriis 4. Inst. de publ. judic. n. 37. vers. in dubitatis verò. & seq.
Vel si nuda ab hominibus tangatur, & in pudibundis, & quod osculetur passivè & activè & ulterius, si sola cum solis, converteretur in cubiculis, & alijs locis obscuris,
Petr. Paul. Paris. consil. 160. incip. difficultas vertitur n. 6. ibi, ostenditur hoc. n. 7. & seq. n. 23. & seq. vol. 3.
Plures conjecturas tradit Jac. Menoch. lib. 3. præsumpt. 1. n. 1. & seq. per tot. & lib. 5. præsumpt. 41. Farinac. d. quest. 136. n. 99. & seq.
- 99 Observandum autem est, quod sint nonnulli casus, ubi stuprator gravior poenâ, quam ut puellam stupratam ducat, aut doret, puniatur,
Novell. Elector. Augusti. part. 4. consil. 27. §. da aber auch, ubi. in comm. Daniel Moller. n. 4. in med. vers. vterum Elector noscer.
Putat, si quis duas vel plures stupravit, quas omnes uno tempore ducere non licet,
Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 27. n. 4. sub fin. vers. veluti si duas aut plures.
Vel si quis quidem uno eodemque tempore duas vel plures, non stupravit, sed uno stupro composito iterum aliud atque aliud, & ita plura supra, cum diversis puellis committit,
Anon. Tessaure. decis. 3m. 3. conclus. 5. vers. quando sepius tale dictum. Ioan. Bajard. in addit. ad l. Clar. lib. 5. sentent. 5. stuprator (ubi de parâ morsis attestatur) n. 12. ibi, item adde quod vult.
Dissentit Proffer. Farinac. in sua præf. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 59. ibi, amplia decimo quarto. & nu. 60.
Quod verò Anon. Tessaure. & Ioan. Bajard. dd. locis addunt, stuprator hoc in casu poenâ in mortis puniri, mihi non placet, nim quod ea nimis sit rigorosa, tum quod sit communis DD. opinio, quod iudex poenam arbitratiam ad mortem usque extendere non possit, per iura nonis, tum,
per text. expr. in Novell. Elector. Augusti. part. 4. consil. 47. §. ult. in fin. vers. vnd dth fals auch auff Staupenschlagen ubi poenam hoc in casu non ad vitæ extindivam, sed ad sustigationem, duntaxat extendere permittitur.
Quemadmodum etiam ita Scabini Lipsenses Mensis Augusti. 1573. pronunciarunt; vnd mag auff den fall / da er sie nicht ehelich / sondern allein bestantet wurde / hterüber auch auff Richterlichem Ampt zur Staupen geschlagen / vnd der Gericht verurtheilt werden. W. N. W.
- Item gravior poena imponitur, si rusticus, vel alius quispiam vilis conditionis homo, puellam nobilem stupravit.
Anon. Tessaure. d. decis. 3. nu. 3. conclus. 5. vers. vel esset persona vilis. Daniel Moller. (ubi non semel in Scabinatu Lipsensi responsum testatur, ut quispiam vilis homo virginitatem in perpetuum relegatur) in comm. ad consil. 27. nu. 4. sub fin. vers. vel rusticus, aut alius quispiam vilis. Cardinal. Tusch. tom. 7. practic. conclus. lit. S. verb. stuprum, conclus. 709. n. 21. Proffer. Farinac. consil. 90. incip. requisitus. ad illustrissimum numer. 15. sub fin. lib. 1. Paul. Cbrilant. de parâ omnesar. coitus. quest. 7. numer. 7. sub fin. August. Bonfrancisc. in addit. an Angel. tract. de malefic. verb. che hai adulterator. nu. 54. sub fin. vers. nisi sit vilis.
Veluti etiam ita Scabini Lipsenses ad consultationem Heinrich von Grobenstitts pronunciarunt; Ob gleich ewer gewesener Ketsiger Anecht Heing Peter eine Jungfrato von Adel / so ihr eine zeit in ewer Behausung gehahe / in ewer freyen Ansege geschwängert: So mag er dennoch dervogen / so ferne er sie nicht genotzschetiget / am Leben nicht gestraffet werden / er mag aber gleichwol / sonderlich weiff ihn eweren Betrübe nach / die geschwängerte zu ehelichen nicht bedache / wenn er von euch zur Haft gebracht / eweren Betrüben dervuiffen werden. W. N. W.
- Item si stuprator puellæ stupratæ dotem propter inopiam dare nequit, tunc secundum poenam juris civilis, si est vilis perso-

persona; sustigabitur; & in exilium damnabitur.

Petr. Gregor. in Synag. juris. lib. 36. c. 9. rubr. de stupratoribus. n. 5. sub fin. vers. sustigabitur, quem refert, & sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 109. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. nu. 9. ibi, adde tamen.

106 Vel si servus dominam suam stuprat, tunc enim servus igne crematur, mulier vero capite punitur.

l. 1. C. de mulier. que servo propter se immisc. Angel. Arcim. tract. malefic. verb. che bai adulterato. num. 35. in med. vers. que servo proprio se occulte, & seq. Gilhaus. in sua arbor judic. c. 2. tit. 22. n. 5. vers. tertio limitatur.

107 Quod verum est in servo, & ita in persona non libera, ad famulos vero nostros, utpote liberos homines, extendi nequit,

degen. Aug. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. de malefic. verb. che bai adulterato. n. 57. post. pr. vers. item in quantum dicit Angelus hic. & vers. seq.

108 Bene tamen fateor, quod famulus, propter vilitatem personæ, recte aliqua graviore pœna afficiendus sit, per ea, quæ paulo ante. n. 104. dixi.

109 Item si quis schalæ posuit ad fenestras alicuius mulieris honestæ, eius castitatis violandæ causâ, tunc si mulier est honesta, pœna capitis, si vero meretrix, pœna extraordinaria, plectitur,

Bl. in l. si quis 11. ff. de ver. divis. n. 3. ibi, sed hic queritur. Ioann. Bajard. in addit. ad l. Cl. S. stuprum. n. 33. ibi, item adde quod ponens. Thom. Grammat. de c. Neapol. 36. (ubi ita executum fuisse testatur) nu. 13. ibi, circa tertium dubium. & num. seq. Farinac. in sua pract. crimin. part. 1. tit. 3. quest. 20. n. 145. & seq. & consil. 33. incip. in hac causâ n. 23. lib. 1.

110 Item si quis cum Turca, vel Iudæa coeat,

l. Cl. lib. 5. sent. §. adulterium. num. 9. vers. sed in Iudeo. Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 96. n. 29. Iacob de Bellaviv. in sua pract. lib. 1. o. 9. nu. 50. lae Prosper. Farinac. (ubi ampliat, & limitat.) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 139. nu. 1. & seq. per tot. Paul. Chirland. de pœnis omnifar. coitus quest. 12. per tot. Nicol. Boer. decif. 316. incip. & quod secundam questionem. n. 5. & seq. Menoch. lib. 2. arbir. judic. quest. cene. 3. cas. 290. incip. pœna est admodum. n. 1. & seq. per tot.

111 Vel cum mortua muliere rem habeat, tunc enim morte puniatur,

Consult. Const. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 36. incip. die mit verstorbenen / per tot. & tom. 2. part. 4. quest. 68. per tot. Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 96. num. 39. & n. seq.

112 Item si tutor pupillam suam stupravit,

ut sup. part. 3. conclus. 36. n. 9. dixi. Paul. Chirland. de pœnis omnifar. cois. quest. 7. nu. 7. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 15.

113 Sed jam queritur, utrum stuprator ultra pœnam supradictam etiam à Magistratu seculari, vel filco puniri possit? Quod affirmatur, arbitrariè tamen, puta vel carcere, vel relegatione temporali, vel multa pecuniaria,

Cassar. Anton. Tessaur. (ubi ita 4. Septembris. & 18. Decembris, Anno 1597. Senatum Pedemontanum servasse testatur in addit. ad Patr. s. Anton. T. sur. decif. 3. num. 3. vers. sub fin. verb. advertat, quod ista prædicta. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. numer. 9. sub fin. vers. item etiam eo casu. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. numer. 99. & seq. num. 103. num. 111. & n. seq. Paul. Chirland. de pœnis omnifar. coitus. quest. 7. numero. 3. sub fin. vers. si vero nollet.

114 Idem tradunt interpretes juris Saxonici, Rönig in suo process. crimin. rubr. von Pœn der Jungfrawschwächer. §. aber sonst wo diesen vers. vnd distals sol er vber die Begabung. Reisch. in suo process. part. 2. art. 15. sub fin. vers. vnd vber die Gabe Marb. Coler. decif. 176. numer. 81. part. 1. Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 55. n. 2. ibi, vnd darüber mit zeitlichen Befängnis. & seq.

Veluti etiam ita Scabini Lipsenses Mense Junio 1583. responderunt;

Hat ein Bürgers Sohn bey etich/ welcher ein lediger Geselle seines Vatters Dienstmagd beschlaffen / vnd eines Kindes geschwängert/ Ob er sich wol mit gedachter Dienertin gültlichen Vertragen/ Demnach so möget ihr ihn Amptshalben andern zum Abtchen vnd seine begangene Unzucht willkürlich mit zeitlichen Befängnis/ oder mit einer Geldbussse wol straffen. D. N. W.

Veluti etiam novissimè constituit Ioannes Georgius Dux & Elector Saxonie illustrissimus in der Rheordn. in 4. punct. col. 4. in fin. §. sondern auch. pag. 14. quod stuprator prætor in carcerationem etiam relegari, & puella stuprata carcerari debeat.

115 Quod tamen procedit, si stuprator puellam, stupratam solummodò dotare velit; Secus, si eam in uxorem

ducatur, tunc enim nulla alia pœna extraordinaria afficiendus erit.

Anton. Gomez. in d. l. tauri. 80. nu. 9. sub fin. vers. sed tantum dotare. Ioann. Bajard. in addit. ad l. Cl. lib. 5. sent. §. stuprum. n. 10. vers. ibi, laicus autem post pr. Farinac. d. tit. 16. quest. 147. n. 99. vers. si vero non vult ducere, sed tantum eam dotare. nu. 103. & num. 104. & nu. 111. Paul. Chirland. de pœnis omnifar. coitus. quest. nu. 3. sub fin. Rönig in suo process. crimin. rubr. von Pœn der Jungfrawschwächer. d. §. vers. sol er vber die Begabung. Reisch. d. c. 5. sub fin. vers. vnd vber die Gabe. Ioann. Bajard. in addit. ad l. Cl. lib. 5. sent. §. stuprum. nu. 22.

Veluti etiam Scabini Lipsenses Mense Martio, Anno 1561. ad consultationem Hansen Melchioris pronunciarunt;

Dieß will ewer Diener die Diene von Adel / so er in ewerm Dienß vnd Behausung geschwängert / zu Ehe genomme / so wird er der Ehe zu ehren mit der willkürlichen Straffe / so sonst auff die Jungfrawschwächer in Rechten verordnet / billich verschonet. D. N. W.

Uterius queritur, an & quomodo puella stuprum passa puniatur? Negative, quod puella non puniatur, propterea, quod nulla lege hoc cautum extet, tradit,

Ioann. Harpprecht. ad §. item lex Julia de adulteris. instit. de publ. judic. numer. 41. ibi, sed in dubitationem. Perr. Plac. eod. col. 4. vers. qualiter autem punitur stuprum. Ioann. Bajard. in addit. ad l. Cl. lib. 5. sent. §. stuprum. numer. 14. & numer. 23. Marb. de Afflic. (ubi dicit, hoc indistinctè verum esse, siue mulier sit virgo, siue vidua) in c. un. §. condemnatorum. tit. quæ sunt regal. numer. 4. post med. vers. vide tamen Anglum, & apofyllas.

Affirmativè quod mulier stuprum passa debeat pœna ordinaria juris civilis de stupro, quæ habetur

in §. item lex Julia. 4. instit. de publ. judic.

puni, ita ut illa pœna de jure canonico in muliere non sit correcta, tradit,

Angel. Arcim. in tractat. malefic. verb. che bai adulterato. nu. 53. vers. & eadem pœna est muliere patiente. & seq. pag. mibi. 286. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n. 5. sub fin. vers. & eadem pœna imponitur. Petr. Gregor. in Synag. juris. lib. 36. c. 9. rubr. de stupro. num. 5. vers. quam pœnam

pro quorum opinione facit textus

in l. fœdissimam. 20. C. ad l. l. de adul. Ioann. Bajard. in addit. ad l. Cl. §. stuprum. n. 13.

Quæ tamen assertio mihi admodum dura videtur; præterquam enim, quod ea nullo juris textu firmatur, valdè iniustum esset, si mulier graviore pœnâ, quàm masculus, afficeretur, cum tamen mulier propter sexus imbecillitatem peccat, masculus vero non item,

Marb. de Afflic. d. c. un. §. condemnatorum. nu. 2. vers. & est ratio.

Nec movet textus in d. l. fœdissimam. 20.

quia ille loquitur non de stupro, sed de fornicatione, de qua in seq. conclus. dico etur.

Aliter sentit Modestini. Pistor. quest. 127. numer. 12. ibi, sed cum de hac questione. part. 3. Perr. Plac. in §. item lex Julia de adulteris. 4. instit. de publ. judic. col. 4. in med. vers. sed in muliere. Caccalup. in l. si que illustris. C. ad SC. Orfic. nu. 26. vers. prædicta quæ dixi. junct. vers. sed advertet inprimis.

qui dicunt, quod mulier stuprata animadvertione legis omnino non sit exempta, quin aliquo modo pro arbitrio iudicis puniri possit.

Aliter sentit Alex. consil. 13. incip. attenit. numer. 9. vers. pro hoc facie. & num. seq. lib. 7. quem sequitur Cardinal. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lit. S. verb. stuprum. conclus. 709. numer. 24. Nevezan. in Sylva nuptial. lib. 3. verb. stuprator. num. 22. vers. licet secus de jure civili.

qui dicit, quod mulier stuprata in monasterium detrudatur. Quæ assertio mihi falsissima videtur, stante enim hac assertione, quomodo quæso pœna juris Canonici, ut stuprator uxorem vel ducat, vel dotet, locum sibi vindicare possit? Cum mulier semel in monasterium detrusa, vel omnino non, vel non nisi intra certum tempus inde liberari possit,

Novel. 534. c. 10. §. adulteram. 1. auth. sed hodie. C. ad l. l. de adul.

Has contrarietates ita conciliat 121
Claud. ad Bernaz. consil. 495. lit. A. in princ. quem sequitur. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. num. 49. & seq. junct. n. 51. vers. sed ubi contraria practica. & n. 52.

qui distinguit inter virginem, & viduam, ita, ut quoad virginem prima, quoad viduam verò tertia opinio procedat, & vidua aliquo modo puniatur, virgo non item.

Ego verò aliter sentio, & puto, distinguendum esse inter eam puellam, quæ sponte ad virum accessit, vel aliter blandis

verbis, & aliis modis, & occasionibus ad stuprum commovet: & inter eam, quam vir ipse decepit, & variis blandimentis, & persuasionibus ad stuprum induxit, ita ut priori casu mulier merito pro arbitrio iudicis, vel carcere, vel multâ pecuniaria, vel etiam relegatione temporali puniatur, non item in posteriori casu,

Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 15. incip. da eine ledige Mannsperson. n. ult.

123 Denique quæritur, an super stupro transigere liceat? Siquidem stuprum cum imprægnatione, vel cum promissione matrimonii est commissum, tunc intrepidè concludimus, quod transactio locum habere non possit,

Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 1. rubr. de causis matrimonialibus. quest. 6. incip. dießer Fall trage sich num. 5. propterea, quia si subsecuta est imprægnatio, præsumitur verè matrimonium contractum, adeo, ut mulieris intentio sit fundata, nec quicquam ulterius probare teneatur, sed stupratori vel iuramentum purgatorium, vel onus contrarium probandi imponitur, ut supra hac conclus. numer. 84. & seqq. d. xi.

Sed ita est, si matrimonium verè contractum præsumatur, quod tunc transactio locum non habeat, laut Patr. Heig. quest. 16. incip. in causa quadam. nu. 1. & seqq. per tot. part. 2.

Non obstante, quod in specie directò contrarium statuatur. Loach. à Beust. in tract. connubior. part. 1. c. 29. in med. vers. si tamen casus accideret. c. 30. & c. 31. per tot.

124 Si verò imprægnatio non fuerit subsecuta, vel subsecuta quidem fuerit, mulier autem sibi matrimonium non esse promissum fateatur, tunc videtur, quod transactio etiam locum habere non possit, quia stuprum est crimen publicum, non capitali, nec sanguinis poenam ingerit.

2. item lex Julia de adulteriis. 4. instr. de publ. iudic. De crimine autem publico, non capitali, & sanguinis poenam non ingente non licere transigere, commuiter DD. tradunt

per l. transigere. 18. C. de transact. Veluti ita in specie tradunt Iohann. Gad. d. tractat. de contrab. stipulat. c. 6. conclus. 12. nu. 151. vers. si, rum tamen simplex. & seq. Delrio. ad d. l. transigere. C. de transact. numer. 108. Hugo Donell. ibid. numer. 18. Iason. eod. numer. 14. sub fin. vers. secundò moveor quia adulterium. & numer. seqq.

126 Contrarium tamen mihi melius defendere videntur. Iul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. 5. ult. quest. 58. incip. sequens est defensio. num. 14. Dom. Ant. de Podilia. in l. transigere. C. de transact. numer. 82. Alciat eod. numer. 26. Coras. lib. 2. miscell. c. 1. numer. 5. Beust. de connub. part. 1. c. 30. sub fin. vers. quando verò sit transactio.

Ratio est, quia licet stuprum sit crimen publicum non capitale, & ita de eo non posse transigi videatur, quoniam tamen hodie eius poena est mutata, & dispositio juris Canonici in c. 1. x. de adult.

ubique locorum observatur, merito concludimus, quòd de hoc crimine stupri transigere liceat, quoniam in materia transactionis potius qualitas poenæ, quàm titulus criminis, an sit publicum, vel privatum, attendi debet,

Paul. de Castr. in d. l. transigere. 18. C. de transact. nu. 5. post med. vers. nam eadem ratio est. & seq.

127 Unde fit, quod cognitio & poena stupri non ad superiorem, sed ad inferiorem jurisdictionem, in die Erbzgesrichte referatur, veluti ita ante paucos Menses in contingencia facti à Facultate Iuridica Lipsensî pronunciatum scio.

XXXIX.

De poenâ simplicis fornicationis.

SUMMARI A.

- 1 Fornicatio est peccatum mortale, & qui hoc negat, pro hæretico habetur.
- 2 Fornicatio ne quidem per DEI dispensationem licitè fieri potest.
- 3 Fornicatio quomodo puniatur tam de iure divino, canonico, & civili, quàm Saxónico, n. 4. s. 6. 7.
- 4 Relegatio hoc in casu non est perpetua, sed temporalis.
- 5 Hæc obtrinet etiam si per vim quis cum meretrice coeat.
- 6 Meretrix puniatur, etiam si ob famam vel aliud vitæ periculum fornicatur.
- 7 Quomodo puniuntur, quæ non potest licè, sed clam, & occultè meretricium scelus exercent. 12.
- 8 Quis poena imponitur, si fornicatio non simplex fuerit, sed vel uterq, vel alteruter conjugatus.
- 9 Quomodo puniuntur meretrices, quæ illos, qui cum illis concumbunt, morbo gallico, vel alio contagioso inficiunt.

- 15 Plaga de morbo gallico, & ejus origine, remissivè
- 16 Gravius puniatur, qui cum vetulâ & deformi, quàm qui cum formosâ & juvene meretricè rem habet.
- 17 An meretrix mercedem ob fornicationem sibi promissam, sed non solutam, a viro licet petere possit. n. 18. 19.
- 20 Fornicatio quomodo probatur, remissivè.
- 21 Mulieres inter se coeuntes quomodo puniuntur.
- 22 Sodomitæ quomodo puniuntur, remissivè.

Fornicationem esse peccatum mortale nemo dubitare potest, usquedò, aut is pro hæretico habeatur, qui hoc in controversiam vocare ausus fuerit,

Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. fornicatio. num. 1. vers. de iure autem divino. & seq. & §. hæresis num. 1. vers. bin inferitur. Aufser. (ubi in curia Tholosana ita iudicatum fuisse refert) dec. 346. incip. item fuit questum. Manua consil. 239. num. 8. lib. 2. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 289. incip. fornicatio altero. numer. 8. sub fin. Alfonso de Castr. in lib. de hæresib. verb. coitus. Nevezan. in Sylva nuptial. lib. 4. verb. est nubendum. numer. 25. vers. & tamen simplex fornicatio. & nu. 26.

Imò secundum sententiam Richardi fornicatio ne quidem per dispensationem DEI licitè fieri potest, quoniam cum iustitia DEI ex diametro pugnat, teste Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 93. incip. in spec. nu. 5.

Unde videmus, quod per eam non solum primus mundus diluvio, Sodoma & Gomorra igne, sed etiam aliæ civitates, imò integra regna perierint, & extincta fuerint.

1 Nevezan. in Sylva nuptial. lib. 4. verb. est nubendum. nu. 27. Poena tamen temporalis certa de iure divino non extat, nisi quòd Apostolus Paulus 1. ad Corinth. cap. 6. vers. 9. & seq. & ad Galat. c. 5. vers. 19. & seq. c. meretrices. 11. vers. caus. 32. quest. 4.

fornicatoribus poenam æternæ condemnationis minetur. Iure Canonico simplex fornicatio in laico pro arbitrio iudicis, in clerico verò suspensione tantum, vel, si est notorius & scandalosus fornicator, depositione etiam puniuntur:

per text. in c. audite. 6. dist. 34. c. nubendi. 20. caus. 27. quest. 1. nemo. 4. c. meretrices. caus. 32. quest. 4. Cardin. Tusch. tom. 3. pract. conclus. lit. F. verb. fornicatio. conclus. 425. num. 3. ibi, in clerico. num. 4. & seqq. usque ad fin. Paul. Chirland. in tractat. de poenis omnifar. coitus. quest. 9. num. 1. & num. seq. elegans. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 289. num. 1. & ibi, iure pontificio, in foro contentioso. num. 111. 12. & 13. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. fornicatio. num. 1. vers. de iure autem Canonico. num. 3. ibi, sed quæro quæ sit poena. & seq. Iud. Prosper. Farinac. (ubi amplius. & limitas) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 137. num. 11. ibi, regulam constituo. num. 12. & seqq. usque ad nu. 40. inclusivè. Abb. in c. ex parte. x. de retrib. nu. 1. Dec. in c. si clerici. x. de iudic. numer. 36. Felin. eod. n. 12. post med. vers. qua autem crimina mereantur depositionem. numer. 13. & n. 14.

Iure civili verò fornicationem nullam poenam mereri, unanimitè DD. tradunt,

per text. in l. si uxor. 13. §. sed & in ead. 2. ff. ad l. Iul. de adult. l. si ea que. 12. l. qua adulterium. 29. §. 1. C. eod. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 93. nu. 3. ibi, ideoque etiam per iustitiam. & seq. Nevezan. in Sylva nuptial. part. 4. verb. est nubendum. num. 24. & num. seqq. Wesenbec. in comm. ff. ad l. Iul. de adult. num. 21. post princ. vers. ceteroquin de iure civili. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. d. cas. 289. num. 14. ibi, iure civili simplex. Paul. Chirland. de poenis omnifar. coitus quest. 9. nu. 4. Iacob Cujac. in exposit. Novell. de lenonibus. 12. post. princ. vers. autamen in scorto stuprum. Augustin. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. cbe bei adulterato. num. 48. post med. vers. ita potest impune haberi. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 137. nu. 41. ibi, limita secundò eandem. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. fornicatio. num. 1. in princ. num. 6. & num. 7. Cardinal. Tusch. tom. 3. pract. conclus. lit. F. verb. fornicatio. conclus. 423. nu. 3. Didac. Covarr. in relect. c. quævis. 2. de pact. in 6. §. 7. incip. hi omnibus ad huius. num. 27. ibi, & simplex fornicatio. & numer. seq. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 28. num. 1. & seq. Angel. (ubi hanc re. eptam DD. opinionem esse testatur) in l. si uxor. 13. §. 1. ff. ad l. Iul. de adult. Br. in l. ult. de hui, quib. ut indigna. num. 4. Bl. in l. ult. ff. de rerum divis. nu. 3. vers. secus si mulier non sit casta.

In foro Saxónico, quomodo fornicatio simplex puniendâ foret, admodum ambigè discceptabatur, ut videre licet

ex Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 72. incip. Wir haben sie / numer. 1. & seqq. & tom. 2. part. 4. quest. 24. Damit gemeldet / numer. 1. & seqq. per tot.

Potior tamen erat illorum sententia, qui dicebant, quod mulieres vulgares, publicè se viris prostituent, & meretricium scelus exercentes publicè relegentur, vir autem fornicator vel carcere, vel poenâ pecuniariâ mulctetur.

d. quest. 24. n. 1. & seqq.

- 7 Quorum sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis.
part. 4. constit. 28. ubi in comm. Daniel Moller. num. 4.
 Et novissime Iohannes Georgius Dux & Elector Saxonie Serenissimus
 in *Eheordn. in 4. punct. col. 5. §. de gemeinen Weiber.*
pag. 15.
- 8 Quae tamen relegatio non est perpetua, sed temporalis, ad duos vel tres annos secundum arbitrium iudicis,
Consul. constit. Saxon. tom. 1. part. 4. d. quaest. 72. n. 1. post pr. vers. auff zwey oder drey Jahr.
- 9 Et haec assertio procedit; etiam si quis per vim cum meretrice, vel publico scorto rem habeat; Nam & tunc alia, quam poena carceris, vel multae pecuniariae tantum, puniri non potest; propterea, quod ubique DD. tradunt, quod is, qui per vim cum meretrice coiverit, de iure civili omnino non puniatur,
Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. fornicatio. num. 2. vers. Et hoc adeo verum, est. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constit. 28. nu. 2. Cardinal. Tusch. tom. 3. pract. conclus. lit. F. verb. fornicatio. conclus. 423. num. 8. Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quaest. cent. 3. cas. 289. num. 15.
 Cum igitur praedicta poena arbitraria in foro Saxonico in locum iuris civilis sit subrogata, merito concludimus, quod etiam in hoc casu praedicta poena arbitraria tantum, & non alia gravior, infligi possit.
 Quamvis aliter sentire videtur idem.
Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quaest. cent. 3. cas. 291. numer. 3. & seq. Nevizan. in Sylva nuptial. lib. 4. verb. est nubendum. numer. 26.
- 10 Quorum posterior assertio etiam in Electoratu Saxonie procedit, ut infra. conclus. 41. nu. 62. & seq. dicitur.
- Deinde procedit, ut mulier ob famis vel vitae periculum non excusetur, quin praedicta poena afficiatur, late & eleganter
Didac. Covarr. in relect. c. peccatum. d. R. 1. in 6. §. 1. incip. secundo ex hac. numer. 5. ibi, cum preceptum fornicationem prohibens. numer. 6. & seq. usque ad fin. Panor. in c. si quis propter paupertatem. x. de furt. Philipp. Dec. in l. quae propter. ff. de R. 1. num. 5. Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quaest. cent. 6. cas. 534. num. 15. vers. quo responso adducti. §. nu. 16.
- 11 Praeterea procedit, etiam in illis mulieribus, quae quidem publice se omnibus non prostituunt, clam tamen meretricio more vivunt; nam & illae puniuntur, non quidem ut praehensae statim relegantur, quemadmodum cum illis, quae publice meretricium exercent, fieri jam diximus, sed ut carcere duntaxat, vel, si aliae circumstantiae adfuerint, & frequentia delicti accedat, relegatione demum puniantur,
Novell. Elect. Aug. part. 4. constit. 28. aber andere ledige Weibspersonen/ ubi in comm. Daniel Moller. num. 5. Consul. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quaest. 24. in med. Churf. Eheordnung. in 4. punct. §. de gemeinen Weiber. vers. aber andere ledige Weiber. pag. 15.
- 12 Quod idem etiam tradere invenio *Didac. Covarr. in relect. d. c. peccatum, de R. 1. in 6. §. 2. num. 3. ibi. ex his plane deducitur. & seq.*
 Non obstante, quod contrarium statuere videatur,
Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. fornicatio. nu. 9. ibi, item adde quod iudex. & n. seq.
- 13 Haec autem omnia procedunt solummodo in simplici fornicatione, puta si uterque, tam vir, quam mulier, solutus est; secus se res habet, si uterque, vel alteruter tantum, est conjugatus, tunc major poena, non quidem capitalis, infligi solet, ut supra
part. 4. conclus. 27. num. 55. & seq. num. 101. & seq. dixi.
 Quamvis dissentire videatur *Iul. Clar. lib. 5. sent. §. fornicatio. nu. 1. sub fin. Cardinal. Tusch. tom. 3. pract. conclus. lit. F. conclus. 423. n. 4. 6. 7. 8. & n. seq.*
- 14 Si tamen praedictae mulieres, five publice, five clam meretricio more vivunt, & se aliis prostituunt, scienter & prudenter eos, cum quibus consuetudinem habent, non praemonitos, scabie illa, quam Gallicam vocant, vel alia tabida lue, inficiunt, tunc supra dicta poena non sufficit, sed virgibus caesae in perpetuum relegantur,
Novell. Elect. Augusti, part. 4. constit. 28. §. ult. vers. Do aber obgedachte gemeine Weiber. ubi in comm. Daniel Moller. num. 5. vers. quod si vero Consul. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quaest. 24. sub fin.
- 15 Plura de morbo gallico, & ejus origine, videri possunt apud
addit. ad Ovid. Panciroli. rerum memorabil. lib. 2. tit. de novo orbe. 1. fol. 87. & seqq. Alber. Gentil. tractat. de nupt. lib. 9. c. 5. post princ. vers. non constat morbum hunc. & seqq.

Observandum autem est, quod is, qui cum vetula, & deformi muliere, & meretrice coiverit, gravius puniri debeat, quam qui cum formosa & pulchra juvene consuetudinem habet.

Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 93. nu. 13. ibi, utrum coeuites cum vetula. & n. seq.

17 Sed quid, an meretrix apud iudicem mercedem, sibi fornicationis causa promissam, petere possit, si eam fornicator non solvit? Quod affirmamus,

elegant. Didac. Covarr. (ubi rationes afferit, & contraria solvit) in relect. c. peccatum de R. 1. in 6. §. 2. incip. proxime actum est. num. 1. vers. verum contraria sententia. num. 2. & seqq. Saby. in l. 2. C. de condit. ob turp. causam. & in l. ea quae. C. de donat. ante nupt. Br. in l. idem. 4. §. sed quod meretrici. 3. ff. de condit. ob turp. causam. & in l. affectio. nu. ff. de donat. Alex. in d. l. idem. 4. §. sed & quod meretrici. 3. ff. de condit. ob turp. causam. & in l. generaliter. ff. de V. O. Ripa in l. si plagii. ff. eod. Abb. in c. quia plerumque. x. de immuni. Eccles. col. 2. in 3. quaest. nu. 4. Iason. in d. l. generaliter. (ubi hunc magis communem dicit) ff. de V. O. num. 6. in fin. vers. quamvis procedens. Zaf. eod. num. 29. Paul. de Castr. in l. multum interest. 34. ff. de V. O. nu. 3. in princ. & vers. imo videtur valere. Iobann. Lupus in rubr. de donat. inter vir. & uxor. §. 40.

Non obstante, quod contrarium velit

Gloss. in d. l. idem. 4. §. sed & quod meretrici. ff. de condit. ob turp. causam. verb. sed nova ratione. sub fin. vers. sed an poterit petere. & in l. affectionis. ff. de donat. verb. meretrices. vers. non ad actionem. & in l. cum ita. 2. C. de condit. ob turp. causam verb. melior. sub fin. vers. sed & contra si creditrix. & vers. seq. & in l. ea quae. C. de donat. ante nupt. verb. matrem familias. post med. vers. nam si dederit meretrici. Paul. de Castr. in l. 1. §. ob rem igitur. ff. de condit. ob turp. causam. num. 13. ibi, in glossa quae incipit. Angel. ubi hanc quaestionem Paduae de facto in quodam scholare & meretrice se vidisse testatur in d. l. idem. 4. §. sed & quod meretrici. 3. ff. de condit. ob turp. causam. Iason. eod. (ubi idem testatur) num. 4. sub fin. vers. in fine Glossae adde. nu. 5. vers. & facile posset utraq; & nu. seq. & in l. generaliter. ff. de V. O. num. 6. vers. quid dicendum passus est dubius, usque ad fin. Bl. in d. l. idem. 4. §. quotiens. ff. de condit. ob turp. causam. num. un. vers. sed quid si scholaris promisit meretrici juncti. vers. dic contra.

18 Quod procedit non solum in ea meretrice, quae publice se omnibus prosternit, sed etiam in ea, quae clam, & occulte fornicatur, & viris sui copiam facit, ut scite ostendit

Didac. Covarr. (& ibid. allegati) in d. c. peccatum. de R. 1. inc. d. §. 2. numer. 3. ibi, ex his plane deducitur. & nu. seq. Manald. in summ. tit. de restit. male oblat. Henric. Boick. in c. perveni. 2. x. de adult.

Quamvis contrarium statuatur

Cyn. in l. cum re. 2. C. de condit. ob turp. causam. Angel. eod. col. 2. Abb. in c. quia plerumque. x. de immuni. Eccles. n. 14. & seq. Ioann. Lup. in rubr. de donat. inter vir. & uxor. §. 41.

19 Econtra vero si mulier viro aliquid libidinis causa promissit, & non solvit, vir illud a muliere, vel meretrice petere non potest,

per text. in l. ult. §. ult. ff. de O. & A. Paul. de Castr. in d. l. 1. §. ob rem igitur. ff. de condit. ob turp. causam. num. ult. sub fin. vers. & contra vero si mulier. Bl. in l. idem. 4. §. sed & quod meretrici. 3. ff. de eod. numer. un. vers. sed quid & contra si meretrix dat mari, quibus addatur. Seraphin. Olivar. decis. Rotae. Rom. 46. numer. 2. & seqq. part. 1.

Licet dissentiat *Iason. in d. l. idem. 4. (quam legit sub l. otme.) §. sed & quod meretrici. 3. ff. de condit. ob turp. causam. num. 6. in princ. & vers. tamen ratione correlationis. & in l. generaliter. ff. de V. O. nu. 6. sub fin. vers. & quamvis.*

20 Nunc etiam esset dicendum de probationibus fornicationis, sed de his vide latius

Ludov. Gilhaus in sua arbor. iudic. criminal. c. 6. part. 1. §. 26. incip. fornicationem esse. nu. 1. & seqq. per tot. Mascard. de probat. conclus. 810. num. 1. & seqq. per tot.

21 Sed quomodo mulieres invicem coeutes, & inter se actum venereum exercentes, una super alia, puniantur? Poena mortis,

Gloss. in l. foedissimam. C. ad l. Iul. de adult. verb. foedissimam. vers. alii dicunt. elegant. Anton. Gomez. (ubi limitationem afferit, & ita observatum fuisse testatur) in l. tauri. 80. num. 34. ibi, & idem est, si aliqua femina. & seq. Nicol. Boer. decis. 316. incip. praesuppono quod hoc crimen. n. 14. Angel. Aret. tract. malefic. verb. che ha adulterato. n. 53. post. pr. vers. nem quando femina cum femina. Saby. in d. l. foedissimam. 20. C. ad l. Iul. de adult. vers. & idem dicitur si femina agit in foeminam. & in l. cum vir. 31. C. eod. vers. secundo cum alia muliere. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 96. num. 19. ibi, aut quando mulier venerem. Practic. Contrad. rubr. de Sodomia. numer. 4. vers. videtur etiam. & rubr. de stupratoribus. num. 3. Menoch. (ubi etiam limitat) lib. 2. arbitr. iudic. quaest. cent. 3. cas. 286. incip. coitum contra naturam

naturam. num. 36. & seq. Farinac. (ubi etiam limitat) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 6. quest. 148. num. 40. ibid. amplia decimo septimo. & n. seq. Iul. Clar. (ubi etiam limitat) lib. 5. sent. 5. fornicatio. n. 30. ibi, inter mulieres.

Dissentit graviter Gomezus Leonius. (ubi rationes affert, & in iudicio appellacionum a iudicibus causarum criminalium Hispanensium mulieres quasdam a poena mortis esse liberatas, & solummodo extra ordinem flagellis & exilio punitas testatur) decis. 37. incip. due mulieres inter se. numer. 1. & seqq. per tot. cent. 1. Didac. Covarr. in eptiom. sponsal. part. 2. c. 7. §. 5. incip. haecenus egimus. n. 10. sub fin. vers. quod si fornicata.

22 De crimine Sodomie, de quo etiam coronidis loco esset tractandum, vide late Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 148. num. 1. & seqq. per tot. Damboud. in sua pract. c. 96. per tot. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. casu. 286. per tot. Matth. Coler. decis. 187. part. 1. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n. 32. & seqq. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. Sodomia. per tot.

XL.

De poena lenocinii, & eorum qui turpis questus causa personas, sive nuptas; sive solutas, ad adulteria vel supra sollicitant

SUMMARIA.

- 1 Lenocinium quid, remissive.
- 2 Quae ejus poena sit, distinguitur.
- 3 Si parentes proprias filias prostituunt, quomodo puniuntur. n. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 15. tam de jure communi, quam Saxonico, ubi ampliatio- nes.
- 11 Qui filiam naturalem tantum prostituit, quomodo punitur.
- 12 Et quomodo nutrix, quae puellam, suae custodiae commissam, alii prostituat.
- 13 Eadem poena afficitur frater, qui suam sororem prostituit.
- 14 Item tutor, qui suam pupillam alii stuprandi subicit.
- 16 Parentes, quomodo puniuntur, si filias suas non questus causa, sed ex quadam levitate prostituunt. 17. & n. 18.
- 19 Parentes quomodo puniuntur, si filiabus, sponte se aliis prostituuntibus, saltem consentiunt.
- 20 Ob summam inopiam an parentes filias suas aliis prostituere possint, & n. 21.
- 22 Filiae, quae a parentibus prostituuntur, quomodo puniuntur. n. 23.
- 24 Maritus, qui uxorem prostituit, quomodo punitur. num. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.
- 32 An maritus minor ab hac poena lenocinii excusetur. n. 33.
- 34 Maritus punitur, etiam si semel tantum uxorem alii prostituat.
- 35 Maritus an poena lenocinii teneatur, si uxorem in adulterio deprehensam retineat. n. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 43.
- 42 Maritus tanquam leno punitur, si fingens se dormisse permittit uxorem meretrici. 43.
- 44 Item si domi retinet adulterum, vel alios juvenes. n. 45.
- 46 Maritus tanquam leno non punitur, si uxorem saltem suspensam habet. n. 47. ubi limitatur.
- 48 Item non punitur, si nullum questum inde facit. num. 49. 50. 51. 52. ubi limitationes.
- 53 Uxores suos in ritos in adulterio deprehensos retinentes, quomodo puniuntur.
- 54 Maritus a poena lenocinii excusatur, si eius scientia aliqua ignorantia crassa & contraria credulitate potest obumbrari.
- 55 Si quis extraneas feminas prostituat, quomodo punitur. 56. 57. 58. 59. 61. 62. & nu. 63.
- 60 Explicatur textus in Novell. 14. vers. & a magna hac longis. civitate expellitur.
- 64 Mulieres prostitutrices quomodo puniuntur.
- 65 Ancillas proprias si quis prostituat, quomodo punitur.
- 66 Qui secundario, & accessorie ancillas vel feminas aliis prostituunt, quomodo puniuntur.
- 67 Si quis feminas volentes prostituat, quomodo punitur.
- 68 Quomodo punitur, qui domum lenocinii locat. 69.
- 70 An quis ob innocentiam a poena lenocinii excusetur.
- 71 Qui consilio, favore, & ope lenocinia coadiuvant, quomodo puniuntur.
- 72 Poena lenocinii hoc in casu mitigatur, si quis nullum questum inde facit. 73.
- 74 Si quis publicas meretrices alit & aliis prostituat, quomodo punitur.
- 75 Pro lenocinio intentum tantum, quomodo quis punitur.
- 76 Qui lenocinium semel tantum exercuit, quomodo punitur. numer. 77.
- 78 Recensentur aliae poenae, quibus lenones afficiuntur.

Novell. Elector. Aug. par. 4. c. 10. ff. 29. de heord. in 4. punct. o. l. 5. §. wurdent abec pag. 15.

De hujus criminis atrocitate, turpitudine, & detestatione non opus est multis differere, cum illud satis suis coloribus depinzatur

in Novell. de lenonibus. 14. Iacob Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. cas. 534. incip. lenonum. num. 1. & seq. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 91. nu. 1. & seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. poena lenocinii. numer. 1. & seq. Matth. Coler. decis. 176. num. 96. part. 1. Angel. tract. de malefic. verb. che hai adulterat. num. 69. in princ. Iacob de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. nu. 1. & seqq. Ludov. a Pegver. decis. 15. incip. lenocinium non minus. n. 1. & seq.

Lenocinium quid item sit, tradit elegant. Iodoc. Damboud. d. c. 91. num. 1. in princ. Menoch. d. cas. 534. num. 3. & num. seq. Farinac. d. quest. 144. §. lenones. num. 17. & seqq.

Petr. Caballin. in resolut. crimin. cas. 17. c. numer. 11. ibi, est autem lenocent. 2.

Quae sit ejus poena, non ita expedita decisio est, cum enim, vel parentes proprios liberos, vel maritus uxorem suam, vel quis extraneas mulieres prostituit, & ex earum fornicationibus questum sibi facit, ideoque de singulis ordine videbimus.

Primo casu si parentes proprias filias prostituunt, magna est inter interpretes concertatio, quamnam poenam illi sint afficiendi?

Sunt enim non pauci, qui dicunt, quod parentes non solum patriam potestate priventur, sed etiam proscripti poenae mancipentur ex illi, metallis addicendi publicis,

per text. expr. in l. lenones. 6. C. de spectacul. & scenic. l. si lenones. 12. C. de Episc. audient. l. athletes. 4. §. ait praetor. 2. vers. sed & qui in liberis. ff. de his qui notantur infam. Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. cent. 6. cas. 534. num. 6. ibi, parentes nempe pater. n. 7. & seq. Ludov. Pegver. decis. crimin. 15. num. 10. vers. atque in parte vel domino. & ibid. in addit. num. 16. ibi, & in parentibus. & seq. Petr. Gregor. in Syntag. juris. lib. 36. c. 11. num. 5. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. che hai adulterato (ubi dicit esse differentiam inter parentes, lenones filiarum, & alios extraneos, ut scilicet extranei poenam ultimi supplicii puniantur, parentes vero morte civilis tantum) numer. 69. post med. vers. ubi poena lenocinii in domino. & seq.

Et quod praeter hanc poenam etiam amittant usum fructuum omnium bonorum adventitiorum filiarum prostitutarum,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 91. n. 4. vers. aut filiarum. Foller. in pract. crimin. in verb. item quod fuit leno. nu. 8. sub fin. Petr. Caballin. in resolut. criminal. cas. 171. incip. lenocinium facere. num. 8. cent. 2. Ludov. a Pegver. decis. crimin. 15. n. 10. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. parentes. nu. 53. 54. & n. 55.

Alii rectius tradunt, quod poenam ultimi supplicii afficiantur,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 91. n. 4. vers. aut filiarum. Foller. in pract. crimin. in verb. item quod fuit leno. nu. 8. sub fin. Petr. Caballin. in resolut. criminal. cas. 171. incip. lenocinium facere. num. 8. cent. 2. Ludov. a Pegver. decis. crimin. 15. n. 10. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. parentes. n. 57. & seqq. & n. 63.

Ratio est, quia extraneus leno poenam mortis punitur, ut infra in 3. casu dicetur.

Ergo multo magis parens, Farinac. d. quest. 144. §. parentes. nu. 56. cum lenocinium parentum in filias commissum sit multo gravius, & magis impium, quam aliorum extraneorum,

Iacob de Bellovis. in sua pract. lib. 1. c. 6. §. lenonem. nu. 8. vers. & isto modus. Farinac. d. quest. 144. §. parentes. num. 52. Petr. Caballin. resolut. crimin. cas. 171. incip. lenocinium facere. num. 10. vers. cum negari non possit. cent. 2.

Et hanc opinionem etiam in Imperio Romano Germanico observandam sancivit Imperator invictissimus Carolus V. in constit. criminalib. artic. 122. incip. Straffe der jenigen/ so ihre Eheweiber oder Kinder.

Iure Saxonico varie etiam de hoc casu fuisse disceptatum, apparet ex Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 71. incip. patria potestas. num. 1. & seqq. per tot.

Communius tamen illorum opinio recipiebatur, qui statuabant, quod morte puniantur, Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 22. incip. da etn Manu etn Wetb. n. 1. post pr.

Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniae in suis Novellis

part. 4. constit. 29. post pr. ubi in comm. Daniel Moller. numer. 3. & seq.

Et Novissime Iohannes Georgius Dux & Elector Saxoniae celsissimus in Theord. in 4. punct. col. 5. §. wurdent aber vers. oder die Eltern. pag. 15.

Quae assertio ampliatur non solum, si quis filiam virginem sed etiam si viduam, prostituit,

Matth. de Afflic. in comm. ad constitutiones Neapolitan. rubr. 45. de Matribus earum filias prostituunt. numer. 1. quem sequitur Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. cas. 534. numer. 9. sub fin. vers. & rursus haec poena & numer. 10. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. parentes. nu. 65. Ludov. a Pegver. decis. 15. in addit. numer. 16. vers. sed etiam quando viduam.

Deinde, sit quis filiam naturalem tantum prostituit,

Matth. de Afflic. d. rubr. 45. de matrib. earum filias prostituunt. §. Matres. num. 1. Iacob Menoch. (ubi rationem affert) d. cas. 534. numer. 9. Farinac. d. tit. 16. quest. 144. §. parentes. numer. 64. Ludov. a Pegver. d. decis. 15. in addit. n. 16. vers. sed etiam quando naturalen.

Item si nutrices puellas, suae custodiae commissas aliis prostituunt,

Petr. Gre-

Petr. Gregor. in Synag. juris. lib. 3. c. 11. n. 6. quem sequitur Iacob. Menoch. d. cas. 534. n. 3. 2. ibi, nutrices quibus. Prosper. Farinac. d. quest. 144. §. lenones. n. 20. ibi, amplius secundo.

13 Sub hoc casu comprehenditur etiam frater, qui sororem suam aliis prostituit; nam & is poena mortis plectitur, Petr. Caballin. in resolut. crimin. cas. 171. incip. lenocinium facere. n. 8. vers. aut frater. cent. 2. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. d. quest. 144. §. parentes. n. 58. ibi, ubi etiam de fratribus.

14 Item tutor, qui pupillam suam prostituit, Iacob de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. n. 8. post princ. vers. Et aliorum qui sunt de parentela. Et seq. Chassan. super confectud. Burgund. rubr. 1. §. 5. n. 34. Cardinal. Tusch. tom. 5. pract. conclus. de. L. verb. lenocinium. conclus. 290. incip. leno est. n. 10.

15 Et denique omnes, qui parentum loco habentur, vel sanguine conjuncti sunt, praedicta poena tenentur, si suas cognatas aliis stuprandas vel violandas subjiciunt, Petr. Caballin. in suis resolut. crimin. cas. 171. n. 8. post princ. cent. 2.

16 Praedicta tamen procedunt tantum, si parentes filias suas turpis quaestus causa prostituant; sed si non quaestus causa, sed ex magna quadam levitate hoc faciunt; tunc virgis solummodo casti in perpetuum relegantur, ut in specie sancivit Augustus Elector. Saxon. in suis Novell. part. 4. d. constit. 29. §. Wo aber solches nicht vntz Geld / ubi in comm. Daniel Moller. n. 3. vers. nam si non quaestus causa. Et seq. Churf. Theordn. in 4. punct. col. 5. §. 5. vntz de aber. vers. oder do es nichtes. pag. 15. sub fin.

17 Quod etiam dicendum videtur de jure communi, per Novell. de lenonibus. 14. post princ. vers. Et omnem quaestum miserabilem. Et seq. ubi lenones propterea, quod inde quaestum aliquem turpem faciunt, & accipiunt; tam gravi poena afficiuntur. Ergo a contrario sensu, ubi nullum quaestum sentiunt, mitius erunt puniendi. Veluti ita in specie tradit, Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. cas. 534. incip. lenonum lenarumque genus. n. 8. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. parentes. n. 68. ubi limita propositam regulam.

18 In dubio autem parentes filias non ex levitate quadam, sed quaestus causa prostituisse censentur, quia in dubio lenocinia quaestuaria praesumuntur, l. arbitras. 4. §. ait. praetor. 2. post princ. ff. de his, qui notant. in fin. l. palam. 43. §. lenocinium. 6. §. 7. Et seq. ff. de R. N.

Et tanta crudelitas in parentibus non praesumitur, quod filias suas gratis prostituerint, nisi etiam quaestum aliquem inde speraverint, cum neono suum iactare praesumatur, l. cum de indebito. 25. post med. princ. ff. de probat.

19 Deinde procedit, si parentes filias ad hoc crimine cogunt, vel persuadent; limitatur vero, si filiabus se sponte sua prostituentibus consentiant, tunc enim supradicta poena non plectuntur, sed alia mitiore pro arbitrio iudicis, Martib. de Afflic. in comm. ad constit. Neapolitanas. rubr. 45. de maribus earum filias prostituent. n. 2. quem sequitur Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 12. ubi, parentes vero. Et seq.

20 Praeterea limitatur, si parentes ob summam inopiam filias suas prostituant; Quomodo per text. in l. 2. C. de patribus qui filios distraxer. ita expressè statuunt Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. d. cas. 534. n. 14. ubi, ceterum excusatione aliqua n. 15. et n. seq. Prosper. Farinac. in sua practica crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. parentes. n. 66. ubi, amplius tertio; Et n. 67.

21 Contrarium tamen mihi magis placet; Tum per text. elegans, in l. palam. 43. §. non est ignoscendum. 5. ff. de R. N. ubi Iustus Ulpianus de meretricibus & lenonibus differens dicit, non esse ignoscendum ei, quae obreptu paupertatis turpissimam vitam elegit; Nec movet quod illum textum de paupertate, & non de necessitate & inopia, accipiat. Menoch. d. cas. 534. n. 16. quem sequitur Farinac. d. quest. 144. n. 67. Quia quod Menoch. necessitate vocat, illud in d. l. 2. C. de patribus qui filios distraxer. vocatur paupertas; Tum per ea, quae praeced. conclus. n. 10. dixi. Tum, quia pater in famis necessitate constitutus, & dominus quoad venditionem, & alienationem liberorum, & mancipiorum a pari procedunt, d. l. 2. junct. §. 3. insit. de jure person. Et §. ult. insit. de his qui sui vel alieni juris. Sed ita est, quod dominus ancillas impunè aliis prostituere non possit, l. si lenones. 12. C. de Episc. audient. l. lenones. 6. C. de spectacul. & scenic. Tum, quia textus in d. l. 2. C. de patribus qui filios suos distraxer. loquitur de venditione, & ita de honesto aliquo titulo, & contractu, ad obsequium turpem, & ignominiosum igitur actum extendi nequit, praesertim, cum ille textus non indistinctè de omnibus liberis & filiis, etiam adultis loquitur, sed de sanguinolentis tantum, qui recens sunt nati, & adhuc sanguine menstruo madent, Andr. Tirrag. de retract. lignag. §. 26. gloss. 1. n. 16. vers. ex quibus facile intelliges. Covarr. lib. 3. var. resolut. c. 14. n. 4. vers. primum enim controversum est, Et seq.

Tum denique quia ita in specie tradit, Ludov. à Peguer. decis. Pars V.

15. in addit. num. 16. vers. neque excusatione aliqua. Et seq.

Et hæc de poena parentum, suas filias prostituentium; Ad ipsas vero filias quod attinet, illæ, si sunt nuptæ, vel aliis conjugatis prostituuntur, poena adulterii ordinaria plectuntur, Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 29. §. 2. vers. Dind die Personen / so sich zu solcher schalude / ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. vers. mulierem autem.

Si vero utraque persona, tam filia prostituta, quam vir, cui prostituitur, libera & soluta fuerit, arbitrariè vel carcere, vel relegatione punitur, Novell. Elector. Augusti. part. 4. d. constit. 19. §. 2. sub fin. vers. Wo aber bey der Personen ledig, ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. vers. si verb. utraque persona. Et seq.

Secundo casu, si maritus uxorem suam prostituit, communitis est DD. conclusio, quod ille tanquam adulter puniatur, per text. expr. in l. auxilium. 37. §. ult. ff. de minor. l. 2. §. lenocinii. 2. l. qui domum. 8. in fin. l. mariti. 29. in princ. Et §. plectitur. 4. Et seq. ff. ad l. l. de adul. Gloss. in l. crimin. 2. C. cod. verb. crimin. Salic. cod. numero. 3. ubi, quæro quæ sit poena in l. castitati. 9. C. cod. n. 3. ubi, not. ad ex fine Petr. Gregor. in Synag. juris. lib. 3. c. 11. n. 8. Ludov. à Peguer. decis. crimin. 15. n. 6. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n. 73. ubi, item quæro quæ sit poena, in princ. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. n. 2. Et seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. poena lenocinii. n. 5. Et §. maritus. n. 70. Et n. seq.

25 Cum igitur supra, part. 4. conclus. 27. n. 13. n. 16. et seq. dixerim, quod hodie poena adulterii si capitalis; Merito concludimus, quod etiam hoc in casu poena lenocinii sit capitalis, & maritus uxorem suam prostituens capite plectatur veluti ita per text. in Nov. de lenonibus. 14. §. praecomizans. Et seq. in specii tradit Petr. Caballin. in resolut. crimin. lib. cas. 171. n. 4. Et n. 8. cent. 2. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. maritus. n. 71. ubi, de jure autem authentico, Et n. seq. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 9. n. 4. Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 21. ubi, novissime verò poenam Martib. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè n. 96. vers. pura gladii Et n. 91. Foller. in pract. crimin. vers. item quod fuit leno. n. 8. sub fin. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n. 73. vers. unde teneo, quod isto casu, Et seq.

26 Quam sententiam etiam amplexus est Impetrator invictissimus Carolus V. in suis constitutionibus criminalibus, art. 122. vers. so ist Eheweib.

27 Nisi in quibusdam locis peculiari consuetudine alia poena sit inducta, veluti in Alamania maritos, lenones uxorum, infidentes asino versà facie per universam civitatem turpiter circumduci, acclamantibus sequacibus, sic fit lenonibus, testatur Gomez. in c. mulieres. de judic. in 6. n. 24. quem sequitur Iacob. Menoch. lib. 1. arbitr. judic. quest. 88. n. 16. ubi, in Alamania. Petr. Caballin. resolut. crimin. cas. 171. n. 9. ubi, nam in Alamania. cent. 2.

28 Et Parisiis observari, ut mariti ignominiosè super asinum facie versà ad caudam per totam villam uxore asinum trahente, & pracone ante eos clamante, qui sic faciet, sic capiet, circumferantur, refert.

Foller. in sua pract. crimin. part. 2. verb. item quod fuit leno. n. 7. vers. ubi infert. Petr. Caballin. d. cas. 171. n. 9. vers. quod ante eum latioribus verbis. cent. 2.

29 Et aliis atque aliis poenis pro diversorum locorum consuetudinibus maritos fuisse affectos, testatur Petr. Caballin. d. cas. 171. n. 9. sub fin. et n. 10. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 144. §. maritus. n. 72. 73. Et seq. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n. 63. post princ. Menoch. de arbitr. judic. q. lib. 1. quest. 88. n. 16. Et seq.

30 In foro Saxonicò unanimi consensu interpretum etiam concludebatur, quod mariti, uxorum suarum lenones, capitaliter, puta poena gladii, puniri debeant. testibus Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quæst. 21. in princ.

31 Quorum opinionem etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. constit. 29. in princ. ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. post med.

32 Et ejus nepos Iohannes Georgius Dux & Elector Saxonie potentissimus in Ber. Theordn. in 4. punct. col. 9. §. vntz de aber. citis Eheman in princ. pag. 15.

33 Quæ assertio ampliatur, ut maritus non excusetur, etiam si minorennis sit, per text. expr. in l. auxilium. 37. §. 1. vers. nisi quatenus interdum ff. de minor. Petr. Farinac. d. quest. 144. §. lenones. n. 32. et per ea, quæ tradit Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 329. n. 1. Et seq. n. 14. Et n. seqq.

34 Deinde ampliatur, etiam si, maritus semel tantum uxorem

- alii prostituerit, & lenocinium exercuerit, nihilominus enim prædicta poenâ tenetur,
text. expr. in l. mariti. 29. §. questum enim. 4. vers. siue enim sepius ff. ad l. l. de adult. ubi gloss. in verb. siue enim. Farinac. d. quest. 144. n. 36. Ludov. à Pegver. decis. crimin. 15. n. 6. sub fin. Vnc. de Franch. decis. 68. n. 7. part. 1. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 24. in med. Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 161. n. 13. Didae. Covar. in epitom. sponsal. part. 2. cap. 8. §. 11. numero. 5. vers. qui tamen rextus.
- 35 Præterea ampliatur, si quis uxorem in adulterio deprehensam retinet, veluti expressè sancitum est.
in l. auxilium. 37. §. 1. vers. dixi nec si quid. in verb. aut in adulterio deprehensam uxorem. ff. de minorib. l. mariti. 29. ff. ad l. l. de adult. l. crimen. 2. l. castitati. 9. C. eod. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. (C. ibid. allegati) tit. 16. quest. 144. §. retentio. n. 84. Angel. de malefic. verb. che hai adulterato. n. 69. post princ. Bellouf. in præct. crimin. lib. 1. cap. 9. n. 8. Ludov. à Pegver. decis. 15. n. 8.
 Sed huic assertioni è diametro aduersari videtur.
textus in aub. sed hodie. C. ad l. l. de adult. Novell. ut nulli iudic. liceat habere loci servatorem. 134. c. si quando. 10. §. adulterium. 1. §. seq. ubi dicitur, quod maritus uxorem adulteram impunè in matrimonio retinere possit.
- 26 Ad hanc difficultatem solvendam variz extant DD. opiniones; Una & principalis est.
Br. in l. mariti. 29. ff. ad l. l. de adult. n. 1. vers. hæc lex corrigitur. quem sequitur Sebast. Nev. cod. n. 1. Masfer. ad tit. de nups. §. sint & alie 11. ante med. vers. sed jam quaritur. in verb. nec obstat si obijceretur. pag. mihi. 374. Gilhaus. in sua arbor. judic. c. 2. tit. 20. de lenocinio. n. 2. in fin. vers. hoc autem hodie, qui putant, quod prædictæ leges hodie per d. Novell. 134. c. 10. §. 1. & seq. sint correctæ, quani opinionem & ego supra part. 4. conclus. 27. num. 34. sum amplexus.
- 37 Altera opinio est Dionys. Gorbofr. in d. l. mariti. 29. verb. lenocinium. l. C. sub fin. ff. ad l. l. de adult. qui dicit, quod prædictæ leges hodie non sint correctæ, sed poena mariti, uxore in adulterio deprehensam retinentis, adhuc sit in usu, & ad conciliandam hanc contrarietatem existimat, prædictas leges loqui de eo casu, ubi quis uxorem in ipsa turpitudine & actu venereo deprehendit; Novellam verò de uxore adultera tantum, in ipso crimine adulterii non deprehensâ.
 Quæ tamen distinctio ex manifesto textu reprobat in l. sine metu. 17. C. ad l. l. de adult. ubi maritus leno est, non solum qui uxorem in adulterio deprehensam; sed etiam qui eam adulteram tantum sciens in matrimonio retinet.
- 38 Tertia fuit opinio Angel. in d. l. mariti. 29. §. quod ait. in fin. ff. ad l. l. de adult. Alber. in l. castitati. 9. C. eod. vers. sed nunquid hæc lex. Iacob. de Bellouf. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 9. §. lenocinium. n. 8. vers. nam maritus sciens. §. n. 9. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. retentio & patientia n. 94. Ludov. à Pegver. decis. 15. n. 9. vers. scias tamen & seq. qui statuunt, quod etiam hodie supra dictæ leges per authenticam non sint correctæ, sed ex obtinent, si quis uxorem nondum mundatam, sed in adulterio perseverantem retinet; Novella verò & authentica sibi locum vindicent, si uxor adultera verè correctæ & emendata fuerit, & ad meliorem frugem redierit.
- 39 Quarta fuit Sabo. in l. crimen. 2. C. ad l. l. de adult. quem sequitur Foller. in sua præct. crimin. part. 2. verb. item quod fuit leno. n. 12. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. qu. cent. 6. cas. 534. n. 27. ver. hinc velet docuit & seq. qui putant, quod maritus sciens uxorem committere adulterium non sit leno, etiamsi eam retineat, dammodo eam non persuaserit marchari, ex eaque questum non fecerit.
- 40 Ego quintam addo conciliationem, dicens, quod prædictæ leges hodie jure Novellarum non sint correctæ, sed maritus uxorem in adulterio deprehensam retinens rectè poena lenocinii teneatur, quod verò ad Novell. 134. c. 10. §. 1. & seq. attinet, illa non simpliciter ita est accipienda, quasi maritus, qui proprio ausu uxorem adulteram retinet, sit omninò excusandus, sed ita demùm, si mulier adultera aliquandiu monasterio inelusa poenitentiam egit, & eam postea maritus consensu & autoritate iudicis ad se recepit, ita ut sensus sit, quod secundum leges maritus lenocinii reus sit, si uxorem adulteram statim propria autoritate retineat, & de ejus adulterio non conqueratur: fallit verò secundum jus Novellarum, si eam propter adulterium à se dimisit, sed misericordiâ motus aut horitate & consensu iudicis ad se recipit, vel retinet, per ea, quæ supra, conclus. 27. nu. 97. & seq. n. 116. & seq. part. 4. dixi.
- Ratio diversitatis est, quia in priori casu manifesta versatur turpitudine mariti, qui uxorem adulteram retinet, ejus mores approbat, & illi non irascitur. c. quemadmodum. 25. §. cum scriptura. r. ult. X. de iurejur. l. mariti. 29. post princ. ff. ad l. l. de adult.
- Secus est in casu posteriori, ubi maritus uxorem adulteram à se dimisit, vel eam apud magistratum detulit, sed misericordiâ & fragilitate sexus muliebris motus cum consensu iudicis eam sibi reconciliavit, & ad se recepit; cum enim suam indignationem aliquo modo offendit, merito à poena lenocinii eximitur, præsertim cum nullam poenam mereatur, qui lege permittente, & iudice consentiente aliquid facit,
l. Gracius 4. C. ad l. l. de adult. l. qui vetante. 102. l. 197. §. 1. ff. de R. l.
 Hac ampliacione ita stante, inferitur, quod maritus poenâ lenocinii plectatur, siue uxorem in adulterio ipso deprehensam retinet, siue eam adulteram saltem sciens non dimittit, sed sine iudicis consensu retinet, per ea, quæ supra n. 37. sub fin. dixi.
 Deindè inferitur, quod maritus tanquam leno puniatur, si sciens se dormire permittit homines ad suam uxore accedere,
Iacob. Menoch. (ubi exempla adducit) lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 26. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. retentio. num. 82.
 Item inferitur, quod etiam maritus poenæ lenocinii subiaceat, si permittit uxorem adulterari, nec verbis, nec re ullâ adulteranti obstitit, nec uxore à se dimoveret, nec ab adulterio retrahit,
Iodoc. Damhoud. (ubi tamen poenam exilio solum modò locum habere dicit) in sua præct. crimin. c. 90. incip. sicut ex superiori. n. 1. §. n. seq.
 Similiter inferitur, quod maritus huic crimini sit obnoxius, si domi retinet adulterum,
Raphaël Cuman. in l. 2. §. lenocinii. 2. ff. ad l. l. de adult. nu. 2. Farinac. d. quest. 144. §. retentio. n. 83.
 Usque adeo ut hoc etiam procedat, si maritus in eâ domo, in qua cum uxore habitat, plures juvenes admittit, ipsosque solos cum uxore in Camera conversari patitur, nisi essent ejus intrinseci amici, vel affines, vel consanguinei,
Foller. in sua præct. crimin. part. 2. verb. item quod fuit leno. n. 4. quem sequitur Farinac. in d. quest. 144. §. retentio. n. 13. vers. ubi de viro admittente.
 Prædicta tamen fallunt, & maritus poena lenocinii, ne extraordinariâ quidem, punitur, si uxorem saltem de adulterio suspectam retinet.
text. expr. in l. crimine. 2. in fin. C. ad l. l. de adult. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. tractat. de malefic. verb. che hai adulterato. n. 69. sub fin. vers. an puniri possit ut leno. Farinac. d. quest. 144. §. retentio. n. 92. Ludov. à Pegver. decis. crimin. 15. n. 9. ibi, hoc tamen non procedit. Iodoc. Damhoud. in sua præct. crimin. cap. 90. nu. 3. ibi, verum hic sciendum. Petr. Gregor. in synag. juris. lib. 36. c. 11. n. 8. Sabo. in d. l. crimen. 2. C. ad l. l. de adult. n. 1. vers. nota quod sciens puniatur, non qui suspiciatur.
 Nisi maritus uxorem valde suspectam habeat, puta quia vidit scholarem cum ea pluries loquentem, manus in sinu tinentem, vel eam osculantem, tunc enim à poena lenocinii non excusatur,
Sabo. in d. l. crimine. 2. C. ad l. l. de adult. n. 3. vers. aut non potest suam scientiam, & seq. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 38.
 Deindè fallunt, si maritus nullum questum ex uxoris lenocinio vel adulterio facit, sed solum patitur eam meretricari,
text. in l. eâ lege 2. §. lenocinii. 2. l. qui domum. l. mariti 29. §. plebiscitur. 2. ff. ad l. l. de adult. l. auxilium. 37. §. ubi vers. questum hoc de adulterio. ff. de minoribus. Gloss. in l. asbleras. §. ai prator ff. de lib. qui notant infam. verb. questuaria Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. maritus. n. 78. & seq. n. 95. & n. seq. Br. in d. l. ex lege. 2. §. lenocinii. 2. ff. ad l. l. de adult. num. 1. Petr. Berber. in sua præct. part. 1. rubr. de adulterio & stupro. n. 17. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 27. ibi, verum si maritus. Hostiens. in summ. X. de adult. n. 14. vers. vel questum ex adulterio Angel. tract. malefic. verb. che hai adulterato. n. 99. vers. vel peccatum pro comperto stupro. Ludov. à Pegver. decis. 15. nu. 7. ibi, ac secus est, & seq.
 Quod verum est quoad poenam ordinariam; quia tamen maritus, sine questu uxorem meretricari permittens, vel lenocinium exercens, poenâ extraordinaria afficiatur, dubitare non debemus,
Iodoc. Damhoud. (ubi maritum exilio, vel alia poenâ arbitraria puniendum esse asserit) in sua præct. crimin. c. 90. incip. sicut ex superiori. n. 1. §. n. seq. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. maritus. num. 78. sub fin. & num. 80. numer. 95. & seq. junct. numer. 99.
 Veluti etiam à Ioanne Georgio Duce & Electore Saxoniz in d. l. Theordn. in 4. punct. col. 5. in fin. vers. oder do es pag. 15. est constitutum, quod maritus hoc in casu cum fastigatione perpetuò relegari debeat.
 Quamvis Gloss. in l. mariti. 29. §. plebiscitur. verb. grati vers. sed qui uxorem. ff. ad l. l. de adult. Angel. in d. l. ex lege 2. §. lenocinii. 2. ff. cod. n. 2. & n. 3. Raph. Cuman. ibid. nu. 1. directio contrarium statuat, & velit, quod etiam hoc in casu maritus poena ordinariâ sit afficiendus.
 Nisi maritus dolosè patiatur uxorem suam delinquere, & meretricari, tunc propter lenocinium rectè poena ordinaria puniri debet,
Foller. in sua præct. crimin. in verb. item quod fuit leno. num. 24. §. numero. seq. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest.

quest. 144. n. 97. sub. fin. vers. quod si apparebit, Ludov. à Pegver. decis. crimin. 15. num. 7. vers. ex cuius dicta.

51 Unde fit, si maritus ad matrimonium & concubitum inhabilis, sciens suam curtam suppellectilem; permittit uxorem cum alio concumbere, huic trimini conniver, & uxorem in adulterio deprehensam retinet, quod tunc poenà ordinarià rectè puniatur, propterea, quod ab initio suam tenuitatem debuisset considerare; & potius matrimonio abstinere quam uxori in suum corpus peccandi anam præbere, veluti ita Scabios Lipsenses Anno 1550. respondisse, testatur, Math. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè. n. 99. ibi, & ampliat huc conclusio. part. 1.

52 Quemadmodum etiam maritus poenà ordinarià lenocinii plectendus erit, si sine pecunia & quæstu pluries uxorem alii prostituit, & lenocinium exercuit, Gloss. in l. palam. §. non est ignoscendum ei ff. de R. N. verb. prostituerunt vers. idem & si sine pecunia.

53 Uterius prædicta fallunt in mulieribus; Illæ enim si maritos in adulterio deprehensos retinent, vel illos cum aliis consuetudinem habere sciunt, lenocinium non committunt, nec ulla poenà, ne quidem extraordinarià, afficiuntur, text. expr. in c. apud 10. §. crimen lenocinii contrahunt, juncto. §. hoc in mulieribus. seq. caus. 32. quest. 1. Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 29.

54 Denique fallunt, si viri scientia & patientia aliqua ignorantia crassa, vel contraria credulitate etiam nimia, quod uxor sit bona, obumbrati possit, tunc enim maritus ab omni poenà lenocinii, etiam extraordinarià, excusatur, l. mariti. 29. in princ. vers. tunc autem puniendus. & §. quæstum. 4. vers. quod si paratur. ff. ad l. lul. de adult. latè Farinac. in sua pract. crimin. (ubi plura) part. 4. tit. 16. d. quest. 144. §. retentio. n. 89. & num. seq. Ioan. Berber. in sua pract. part. 1. rubr. 2. n. 17. vers. desinens ut suspectam. & n. 18.

55 Tertio casu, si quis extraneas sceminas alit, aliis prostituit, & lenocinium exercet, quæ poenà illi sit afficiendus, magna est inter interpretes iuris versoria.

56 Sunt enim, qui tradunt, quot poenà ultimi supplicii, puta mortis, sit statuta in eiusmodi lenones, Gloss. in Novell. de lenonibus 14. verb. novissima. & verb. expelletur, vers. nam inueniunt. Jacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. n. 2. post. mod. vers. & puniuntur quia illa, & vers. seq. Math. de Afflict. in consiliis. Regni rubr. 49. de lenonibus. n. 2. & seq. Francisc. Ripa, tractat. de peste. c. 4. tit. de remediis. præservatiuis, contra pestem. n. 162. ubi, eas enim ultimo supplicio. Bertach. in tract. de gabell. part. 2. n. 51. vers. puniuntur autem leno. Petr. à Placa. in epicom. delictur. lib. 1. c. 10. n. 15. post. princ. Petr. Gregor. in synag. jur. lib. 36. cap. 11. nu. 3. Poller. in pract. crimin. in verb. item quod fuit leno. n. 32. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 89. n. 43. & c. 91. n. 4. Ludov. à Pegver. decis. crimin. 15. n. 10. vers. tamen sciam. Petr. Caballin. resolut. crimin. cas. 171. num. 4. ibi, & tale quod pro eo. Iul. Clar. lib. 5. sens. quest. 68. numero. 23. in princ. Iacob. Cujac. lib. 3. obser. c. 36. post. princ.

57 Nonnulli dicunt, quod eiusmodi lenones poenà exilii tantum puniantur, & à civitatibus & villis expellantur, per Novell. de lenonibus. 14. sub fin. vers. & à magna hac longissime civitate expelletur. ubi Gothofr. in notis verb. expelletur. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. num. 2. sub fin. vers. & à civitate n. 3. & n. seq.

58 Quæ tamen assertio mihi non placet, ut paulò post dicetur. Alii tradunt, quod quidem de iure scripto poenà lenocinii sit capitalis & ultimi supplicii, hodiè verò arbitraria, & lenones pro variis locorum consuetudinibus modo hac, modo alia poenà, afficiantur, Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 89. n. 48. (ubi de exilio testatur) vers. secundum consuetudinem, & cap. 91. nu. 8. (ubi lenones nunquam poenà ultimi supplicii fuisse affectos testatur, sed vel exilio, aut ibi ibi in flagellatione, aut virgarum flagellationibus) vers. verum cum aliquando videatur. Iul. Clar. (ubi lenones solummodo cum viris flagellari dicit) lib. 5. sens. §. ult. quest. 68. n. 23. vers. sed de consuetudine quem sequitur. Susretz. (ubi idem testatur) in commun. opinionib. verb. lenones n. 133. Ludov. à Pegver. decis. crimin. 15. n. 13. & n. seq. Anton. Gomez. (ubi in regno Hispania de poenà flagellorum testatur) in l. sauri. 80. n. 73. post. princ. vers. & ideo foret in nostro regno. Iacob. Menoch. lib. 5. arbitr. iudic. quæst. cent. 6. cas. 534. n. 42. & seq. junct. n. 45. ubi, hodiè poenà illa. & seq. Prosper. Farinac. in sua pract. (ubi lenones non solum suffigari, sed etiam ad vitremes damnari dicit) rubr. de lenonib. nu. 6. Petr. Caballin. (ubi eos non solum cum viris suffigatos, sed aliquando etiam à territorio per quinque annis relegatos fuisse se vidisse testatur) resolut. crimin. cas. 171. n. 5. vers. quæ poenà tamen de consuetudine. n. 6. & n. 7.

59 Quæ tamen assertio mihi non videtur ita generaliter vera neque statuendum est, universali consuetudine ubique locorum esse receptam, ut hæc poenà sit arbitraria, & nullibi poenà ordinarià locum habeat; Ideoque illorum opinio, quos supra

præ n. 56. allegavi, poenam lenocinii hodiè casu ultimi supplicii esse, statuentium, mihi admodum placet, nisi in quibusdā locis vel consuetudine, vel statuto alia poenà sit inducta; Quæ conclusio probatur.

per text. expr. in Novell. de lenonib. 14. §. pr. eorumque. vers. summa novissima.

Deinde probatur in l. 1. §. qui puero. 2. vers. quid dicitur impudicitia. ff. de extraordinar. crimin. Præterea in l. qui domum. 8. l. meriti. 29. §. plectitur. 2. l. mater. 10. §. mulieris. 1. ff. ad l. lul. de adult. l. auxiliium. 37. §. pen. vers. dixi nec est quid ff. de minor. ubi dicitur, quod leno tanquam adulter sit puniendus; Hodiè autem poenam adulterii esse capitalem, dubitare non debemus, per text. in l. quamvis 30. in fin. aurb. sed bodie. C. ad l. lul. de adult. Novell. 134. c. 10. §. 1. & seq.

Uterius sequeretur, si tantum poenà exilii, vel alia levior esset imponenda, quod per Novell. de lenonibus. 14. in qua tamen Imperator poenam lenocinii maxime exacerbare, & augere voluit, poenà lenocinii nedum non sit aucta, sed potius mitigata, & temperata; cum longè ante tempora Iustiniani lenones humiliores poenà metalli, & exilii damnabantur, honestiores verò bona, & militiam, & dignitatem amittebant, text. expr. in l. ult. C. de spectacul. & scenic. Consequens autem esse fallum quis non videt? d. Novell. de lenonibus 14. post. princ.

Denique habet hoc etiam rationem, si quidem extra dabitur est, quod furta, & latrocinia morte naturali puniantur, ut infra dicitur. Eiusmodi autem lenocinium furto & latrocinio multo gravius esse, fatetur ipse Imperator Iustinianus in d. Novell. de lenonibus. 14. post. med. vers. si enim pecuniariorum eos, & seq.

Nec moveretur in secunda opinione supra ex d. Novell. 14. sub fin. in contrarium adductus;

Quia illa verba, (& à magna hac longissime civitate expelletur) in d. Novell. 14. sub fin. secundum Gloss. ibidem in verb. expelletur in princ. vel sunt accipienda de eo casu, ubi leno est absens; nec aprus, & ob id banniri debet. vel de eiusmodi expulsiōne, quæ non fit ad tempus per exilium vel relegationem, sed quæ fit per capitis ademptionem & corporis separationem ab anima; quoniam nemo melius à civitate expellitur, quam si in totum extinguitur, & à medio tollatur, per text. elegant. in l. Ariani. §. vers. manebat etiam de civitatibus pellendis, & ultimo supplicio tradenda. C. de heretic. Quam interpretationem optimè adjuvant illa verba (& ipse) sic pradiatum (in corpore supplicium sustinet) quæ de nulla alià poenà, quam de morte naturali accipi possunt, per text. in Iustinian. 21. & in l. capitalium. 28. ff. de pen. l. 1. §. sub in fin. ff. de extraordinar. crimin. Iacob. Cujac. lib. 3. obser. cap. 36. in princ.

Quicquid sit de iure civili: hodiè in Imperio Romano Germanico ab Imperatore Carolo V. poenà arbitraria est inducta, ut eiusmodi lenones publicè in loco ignominioso positi vel relegentur, vel virgis fustigentur, vel aurium præcisione puniantur, consiliis. crimin. art. Straff der Verthäfflung ond heissen juns Etheuch. 124.

Iure Saxonico, qualisnam poenà in hoc casu lenonibus esset dictanda, interpretes olim convenire etiam non poterant; communiter tamen pronuntiabatur, quod carceratione, relegatione vel fustigatione; & alia poenà arbitraria secundum constitutiones criminales Caroli V. & consuetudinem ubique locorum receptam, & supra numero. 57. adductam, essent afficiendi.

Consult. consiliis. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 2e. sub fin.

Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. consiliis. 29. §. warden auch andere Personen/ ult ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. vers. quod si verò, & seq. Churf. Etheordn. in 4. punct. col. 6. in princ. §. warden auch aufferhalb pag. 16. in princ.

Quæ assertio ampliat procedere etiam in mulieribus prostituentibus, per text. expr. in l. Mater. 10. §. mulieris. 1. ff. ad l. lul. de adult. ita ut illæ de iure communi poenà capitali, in Imperio verò Romano, & foro Saxonico fustigatione tantum puniantur, consiliis. crimin. Caroli V. art. 123. vers. vnd Weiber/ & vers. Zupplartu/ quemadmodum Comitibus von Mansfeld. Anno 1550. è Scabios Lipsensibus responsum, & mulieri prostitutrici poenam fustigationis dictatam fuisse, testatur, Math. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè, n. 98. ubi, lenones autem prostitutrices, & seq. part. 1.

Deinde ampliat in propriis ancillis; si quis enim proprias ancillas quæstus causâ prostituit, eadem poenà lenocinii plectitur; l. si lenones. C. de Episc. audient. l. lenones. pen. C. de specul. & scenic. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. n. 18. & num. seq. August. Boffr. in addit. ad Angel. de malefic. verb. cbe haj adultera. to. n. 69. post. med. Practic. Contr. rubr. de lenonibus. n. 2. sub fin. Ludov. à Pegver. decis. crimin. 15. n. 1.

Tertio ampliat in iis, qui non principaliter, sed secundo & accessorè, sub nomine & prætextu alterius iurici exerciti

citius, quæstus causa, feminas viris prostituunt, & lenocinium exercent; puta, si caupones, stabularii, & balneatores ad hunc effectum; ut se viris, quibus servitia ministrant, prostituant, feminas in caupona, seu balneo retinent, sub prætextu honesti servitii.

text. in l. atletas 4. §. ait prætor. 2. vers. sive autem principaliter. ff. de his, qui notant infam. l. palmi. 43. §. lenam. 8. §. si qua cauponam. 9. ff. de R. N. Gloss. in d. l. atletas. 4. §. ait prætor. verb. accessorie. §. verb. non in officium, in princ. Farinac. d. quest. 144. n. 21. Ludov. à Peguer. d. decis. crimin. 15. n. 1. vers. Et cum quoque §. n. 5. Vincent. de Franob. decis. 68. n. 1. part. 1. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 4.

67 Quarto ampliatur; quamvis quis scēntinas non invitans, sed volentes blandis verbis, promissionibus, muneribus, & aliis artibus ad stuprum adducat; & ad se aliis ad prostituendum alliciat;

text. in Novel. de lenonibus 14. §. præconizamus post prin. ubi Gl. in verb. in ventam. vers. nam si vult. Farinac. d. quest. 144. n. 24. §. seqq. Berber. in sua pract. part. 2. rubr. 2. n. 19. vers. primo quod in vitas puell. a. sumant. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. n. 12. vers. Et tales lenones.

68 Quinto ampliatur in eo, qui domum suam lenonibus locat, & patitur, ut ibi lenocinium exercentur;

text. expr. in l. auxilium 37. §. ult. vers. aut domum præbuerit ad id. ff. de minorib. l. qui domum 8. ff. ad l. Iul. de adult. Novell. de lenonibus. 14. §. præconizamus. vers. si quis autem patiatur. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. n. 2. in med. Farinac. de quest. 144. n. 29. n. 42. ubi ampliat §. limitat. n. 43. §. seqq.

69 Concordat constitutio criminalis Caroli V. art. 123. vers. auch die jenigen / so wissentlich / gefehrliche vnd böshafftiget weise ihre Häuser

70 Sexto ampliatur, ut leno non excusetur à supradicta poenâ, etiamsi fuerit minor,

text. in l. auxilium. 37. §. ult. ff. de minorib. Farinac. d. quest. 144. n. 31. §. n. seq. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 30.

71 Septimo in iis, qui saltem consiliis, favore, ope & consensu ad lenocinium cooperati sunt, & adjuvarunt,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 91. num. 7. ibi, porro hoc ultimo supplicio. Farinac. d. quest. 144. n. 20. Petr. Cabal. resolut. crimin. cas. 171. n. 5. Angel. tractat. magic. verb. che hai adulterato. n. 69. vers. Et advertas Berber. in sua pract. part. 2. rubr. 2. n. 19. vers. qualiter autem fautores. Practic. Conrad. rubr. de lenonibus. nu. 2. vers. item illa, Petr. Gregor. in syntag. juris. lib. 36. c. 11. n. 10.

72 Prædicta tamen assertio nonnullis etiam casibus restringitur, & leno poenâ mitiori punitur; puta, si inde nullum quæstum fecerit;

text. expr. in l. mariti. 29. §. pleclitur 2. ff. ad l. Iul. de adult. l. palmi. 43. §. lenas. 8. ff. de R. N. Iacob. Burtig. in l. crimen. 2. C. ad l. Iul. de adult. Farinac. d. quest. 144. n. 17. n. 37. §. n. 40. Berber. in sua pract. part. 2. rubr. 2. n. 19. vers. tertio quod fornicationis. Iacob. de Bellovis. in sua pract. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. n. 12. Iodoc. Damboud. in sua pract. c. 19. n. 6. sub fin. vers. demid ux ipsius vitâ.

Non obstante, quod Gloss. in l. atletas. 4. §. ait prætor. 2. ff. de his, qui notantur infames, verb. prostituuerunt. vers. Et idem si sine pecuniâ, §. seq. ad hoc tûm demum imittit, si quis semel tantum sine quæstu lenocinium fecit, secus, si illud ex consuetudine per duas saltem vices exercuit; tunc is non minus, quam si quæstum inde fecisset, poena lenocinii puniri debet.

73 Idem in foro Saxonico ab Augusto Electore est sancitum, ut hoc in casu non poena fustigationis, sed carceris tantum, vel relegationis absque fustigatione tamē, imponatur, in eius Novel. part. 4. constitu. 29. §. ult. vers. Da sie es aber nicht Geldes oder Gewins haben gethan. ubi in comm. Daniel. Moller. n. 3. sub fin.

74 Item restringitur, si quis publicas meretrices domi detinet, & eas aliis quæstus causa prostituat, Francisc. Duar. ad tit. ff. ad l. Iul. de adult. c. 9. incip. stupratorum poena, sub fin. vers. aliis quia lenocinium prostituuntur. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 4. sub fin.

Propterea, quod lenocinium tantum committit ille, qui eas puellas prostituat, cum quibus stuprum admittitur, Duar. d. c. 5. in fin. Cum meretricibus autem publicis stuprum non admitti, in præced. conclus. larjûs dixi.

Quamvis dissentiat Ioan. Berber. in sua pract. part. 2. rubr. 2. de adult. stupro. & lenocinio. n. 18. sub fin. vers. committitur etiâ lenociniû. 75 Vel si lenocinium tantum fuerit intentatum, sed effectus non securus; tunc is, qui puellas & feminas ad lenocinium & ad se aliis prostituendum sollicitat, sed non impetrat, punitur non quidem poena ordinariâ, sed extraordinariâ,

l. 1. §. qui puero. 2. in princ. ff. de extraordin. crimin. Matib. de afflic. in consue. regni. rubr. de lenonibus. 49. n. 2. sub fin. vers. sed si ex lenocinio. Foller. in sua pract. part. 2. princip. verb. item quod fuit leno. n. 31. vers. sextid est sciendum. Petr. Caballina. resolut. crimin. cas. 171. n. 15. nec prætermittendum. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 48. §. n. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. §. le-

nonem. n. 33. ubi, limita primò. §. n. seq. Pract. Conrad. rubr. de lenonibus. n. 5. Anson. Gomez. ad l. Iauri. 80. n. 74. ubi, quod tamen limita.

Quamvis Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 89. n. 48. vers. etiam effectu non secuto. Bertach. in tractat. de gabell. part. 7. n. 51. vers. puniatur enim leno. Andr. Gail. lib. 1. d. pace publ. c. 14. incip. circumvenit est existimare. n. 27. Farinac. (sibi conerarius) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 14. quest. 124. n. 25. ubi, amplia septimò Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 360. n. 75. puta it; quod etiam pro conatu tantum etiam poena ordinariâ lenocinii locum habeat. Moventur tûm per text. in l. 1. §. qui puero. 2. ff. de extraordin. crimin. Tûm per text. in l. §. si amici. 9. §. sed et si. 2. ff. ad l. Iul. de adulte.

Qui tamen textus parum urgent, siquidem prior manifestè contrarium probat, ut ibid. ex verbis (imperfecto in insulam de portatur) clare constat.

Posterior verò textus, non loquitur de conatu tantum; sed de effectu verè consecuto, quamvis non in domo ad colloquium conductâ, sed alibi; ratio autem tur ille, qui ad tractandum de adulterio domum suam locavit, poenâ lenocinii teneatur, hæc est, quia adulterium verè fuit consecutum; quamvis in alio loco, & ideo non attenditur, quod illud adulterium in domo conductâ non fuerit commissum, sed alibi, quoniam sufficit effectus inde securus, & quod sine tali tractatu & colloquio adulterium committi, & sequi non potuerit.

Item is, qui semel tantum lenocinium exercuit; à poena ordinaria excusatur, quoniam ad hoc, ut quis leno dicatur, & puniatur, requiritur consuetudo saltè per duos actus & vices.

Iacob. à Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 9. verb. lenonem. num. 12. in princip. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 91. n. 5. vers. Et hoc ex consuetudine & n. seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 49. Petr. Caballina. resolut. crimin. cas. 171. num. 12. Foller. in sua pract. crimin. part. 2. princ. verb. item quod fuit leno. n. 37. Ludov. à Peguer. decis. crimin. 15. n. 11. Vincent. de Franob. (ubi ita magnam curiam Vicarie tenuisse, & ejus decretum à sacro consilio fuisse confirmatum testatur) decis. 68. n. 1. §. n. seq. Ludov. Gubaus. in sua arbit. judic. crimin. tit. 20. c. 2. n. 4.

Quæ decisio ex sententia Gloss. in l. atletas. 4. §. ait. prætor. 2. ff. de his qui notant infam. verb. prostituuerunt. sub fin. vers. sed an idem si semel, usque ad fin. vera esse potest, si sine quæstu quis lenocinium exercuit, aliâs si interveniente pecuniâ; & quæstu lenocinium fecit, nihilominus poena lenocinii pleclti debet, etiamsi semel tantum leno fuerit.

Sciendum autem est, quod præter prædictas poenas adfint etiam aliæ poenæ, quibus lenones affici debent; puta quod sint infames, à testimonio repellantur, seuda amittant, omnesque contractus, omnia pacta, omnesque fidejussores recepti & imitti inter lenones & puellas, quas quæstus causa prostituunt, non valeant, & si lenones aliquid puellis dederint, amittant, & repetere non possint. De quibus omnibus & singulis vide

text. in l. lenones. 6. C. de spectac. & scenic. Novell. de lenonibus. 14. §. præconizamus. ubi gloss. verb. fidejussor. & verbo expellitur. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 534. n. 35. §. seq. n. 46. §. seq. n. 43. §. seqq. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 144. n. 13. §. seqq. Iacob. de Bellovis. in sua pract. lib. 1. c. 9. verb. lenonem. n. 2. ante fin. Pract. Conrad. rubr. de lenonibus. n. 4. §. n. 5. Ludov. à Peguer. decis. crimin. 15. num. 10.

XLI.

De violento stupro & ejus poena.

SUMMARIA.

- 1 Raptus & stuprum violentum an sint unam Idem que delictum. 2.
- 3 Quid inter se raptus, & violentum stuprum differunt. nû. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. num. 14. 15. 16. 17.
- 13 An & quatenus à raptu ad stuprum violentum, vel econtrâ, argumentari liceat.
- 18 De raptus materiâ plura tractantur, remissivè.
- 19 Stuprum violentum qualiter puniatur tam de jure communi, quam Saxonico. n. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28.
- 29 Poenâ stupri violenti puniuntur etiam illi, qui ope, consilio, & favore adjuvarunt.
- 30 Poena stupri violenti locum habet, etiamsi ex post factò consensus, & voluntas mulieris interveniat.
- 31 Item si mulier fateatur, stuprum cum suo consensu fuisse factum,
- 32 Vel sibi matrimonium promissum.
- 33 Nisi quis probet, se postea puellam violentam & obsequentem carnaliter cognovisse.
- 34 Stupri violenti poena etiam obtinet in nobilibus.
- 35 Item in concubinis.
- 36 Stuprator violentus non liberatur, etiamsi eum alia poella in maritum præstat.
- 37 Stupri violenti poena an locum habeat, si quis puell. m blandis verbis, persuasionibus, & muneribus ad stuprum inducit, 38
- 39 Hæc poena an etiam pro nudo saltem conatu, & affectu imponatur, num. 40. 41. 42. 43. ubi plura.
- 44 Poena ordinariâ stupri violenti quandoque exasperari solet. n. 45.
- 46 Poena stupri violenti locum non habet, si quis non personæ, sed rei, vim inferat. 47.

- 48 Si quis non ex proposito, sed impetu quodam aliquam stupr.
- 49 Item si quis diuinitur stupratur.
- 50 Vel proleff. tur. se mulierem ad intentione velle cognoscere, ut eam in concubinam ha. eat.
- 51 Poena stupri violenti purgatur per sequens matrimonium. n. 52.
- 53 Non habet locum, si quis est minorrennis.
- 54 Si quis publicam meretricem per vim comprimit, an poena hac teneatur, tam iure communi, quam Saxonicis. n. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64.
- 65 Poena per vim stupratae, an etiam ex bonis stupratoris dos debeatur.
- 66 An mulier per violentum stuprum infamia inferatur, n. 67.
- 68 Quanto tempore praescribitur.
- 69 Stuprum verum quomodo probatur. n. 70. 71. 72. 73. 74. 75.
- 76 Mulier quae falso per menaciū dicit se per vim esse stupratam, & hoc probare nequit, punitur capitaliter.
- 77 Mulier, quae viros ad sui concupiscentiam vi aligit, quomodo punitur, remissive.

Novel
Eld.
August.
part.
c. 10. 30
Churf.
Ere.
ordin.
in 4.
punct.
col. 4.
v.
do acub.
p. 14.

Quotumvis nonnulli sint, qui stuprum violentum, & raptum promiscue usurpent, stuprumve violentum proprie raptum dici, & in iure nostro eodem nomine appellari solent.

Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 92. incip. dum hic in libidinum variis. num. 5. in princip. & cap. 95. num. 1. vers. porro haec duo crimina. Bermond. de public. concubinar. rubr. de stupro, nu. 2. & n. 18. sub fin. vers. sed secundum leges.

Rectius tamen faciunt alii, qui inter haec crimina accuratè distinguunt,

Wesemb. in comm. ff. ad l. lul. de adult. n. 22. vers. unde & si si, & in §. fin. autem. inst. de publ. iudic. n. 1. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. & raptus n. 69. & seq. & n. 73. & quest. 147. nu. 26. post princip. Albert. de Rosat. tractat. statutor. part. 3. quest. 3. incip. item pone questionem. num. 2. Heig. quest. 28. n. 38. part. 2. Hippol. de Marsil. singul. 65. incip. statuto caveatur, n. 2. vers. sed si per vim. lul. clar. lib. 5. sent. §. raptus. nu. 1. in med.

Differunt enim primo voce & etymologia, cum aliud sit raptus, & aliud stuprum violentum, fatente ipsomet.

Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. d. c. 95. numer. 1. vers. licet vulgo in nostris.

Secundo differunt definitione, siquidem raptus est, cum puella violenter à domo patris abducitur, ut corrupta in uxorem habeatur,

text. in cap. lex illa. 2. vers. raptus admittitur. caus. 39. quest. 1. Wesemb. in §. fin. autem, inst. de public. iudic. n. 2. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. n. 3. & seq. stuprum vero violentum est, cum quis mulierem per vim, libidinistanti causa cognoscit.

Tertio differunt causis efficientibus, quia raptus ut plurimum fit consensu, & voluntate mulieris, sed reluctantis, & invitis eius parentibus, & cognatis.

text. in l. un. §. poenas autem 2. vers. siue violentibus, siue nolentibus C. de raptu virgin. l. raptores. 4. sub fin. C. de Episc. & cleric. lul. Clar. lib. 5. sent. §. raptus. num. 3. laud. Farinac. d. quest. 145. num. 105. & num. seqq.

Stuprum violentum non item, sed illud semper mulieri invitae, nolenti, & reclamanti inferitur.

Quarto differunt materia, quia raptus etiam committitur in sponsa,

text. in d. l. un. §. quibus conveneramus etiam cum. C. de raptu virgin. ubi Bl. n. 7. Salyc. cod. n. 5. Farinac. d. qu. 145. n. 90. Anon. Gomez. ml. tauri. 80. n. 38. Quod non est in stupro violento, ut infra dicitur.

Quinto differunt forma, quia raptus sola violentia non inducit, sed praeter violentiam ad raptus crimen pro forma essentiali requiritur etiam, ut mulier per vim raptam transducatur de loco ad locum, *text. expr. in c. illa lex. 2. sub fin. vers. raptus admittitur cum puella. caus. 36. quest. 1. quod etiam in stupro violento non requiritur, sed sufficit sola violentia compressio.*

Albert. de Rosat. tractat. statutor. part. 3. quest. 31. nu. 1. & num. seq. Hippol. de Marsil. singul. 65. num. 2. ibi, quia raptus est. Raph. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 2. vers. his tamen non obstantibus, & seq. Tusch. tom. 6. pract. conclus. lit. R. verb. raptus conclus. 5. num. 1. & seq. & conclus. 6. num. 1. & n. seq. Alex. consil. 1. n. 12. ibi, non solus, vol. 3. Wesemb. in §. fin. autem inst. de publ. iudic. n. 2. lul. Clar. lib. 5. sent. §. raptus. n. 1. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. n. 69. & seq. Guid. Pap. sing. 1007. incip. raptus virginis est, per tot.

Quae tamen transductio debet principaliter fieri animò abducendi mulierem de domo patris, non autem commodioris coitus gratià, si quis mulierem paululum animo cognoscendi de loco moverit, quoniam vix possibile est, qui puellam cepit & eam per vim cognoscere velit, ut eam aliquomodo de loco non moverit,

Raphael. Cuman. d. consil. 96. num. 3. in med. vers. hoc verum est, quando abductio. lul. Clar. lib. 5. sent. d. §. raptus. num. 1. vers. & hoc conductio. Farinac. d. quest. 145. n. 74.

Et ideo si quis puellam de una Camera ad aliam duxit, & super lectum projecit, non committit raptum, sed stuprum violentum,

Steph. Bertrand. consil. 39. num. 1. & seq. lib. 6. quem sequitur Iul. Clar. lib. 5. sent. d. §. raptus. num. 1. vers. & ideo si quis.

Veluti etiam is, qui puellam inventam cum bestis in campis capit, & per aliquot passus abduxit, ut eam cognosceret, tanquam raptor non erit puniendus, sed tanquam stuprator violentus,

Raph. Cuman. d. consil. 96. n. 2. & seqq. per tot. Clar. d. §. raptus. n. vers. idemque descendum est.

Sexto differunt fine, quia raptus ut plurimum eà intentione fit, ut quis eam puellam, quam licite cū consensu parentū & cognatorū habere, potest non per vim capiat, & in uxore habeat, *text. in c. illa lex. 2. sub fin. vers. ut corrupta in uxorem habeatur, caus. 36. quest. 1. l. un. §. 1. sub fin. vers. oportet enim. C. de raptu virgin. Wesemb. in §. fin. autem inst. de publ. iudic. num. 2. Stuprum violentum non item, sed solummodo libidinis explendae causa committitur.*

Septimo differunt effectu, quia raptus est longe gravius delictum, quam stuprum violentum,

Wesemb. in comm. ff. ad l. lul. de adult. nu. 22. post princ. & in §. fin. autem. inst. de publ. iudic. num. 1. sub fin. vers. est enim raptus gravior.

Unde fit, quod à raptu ad stuprum violentum, tanquam à graviore ad minus grave affirmativè non rectè inferamus, ita, ut quae obtinent in raptu, procedant etiam in stupro violento, sed è contrario, à stupro violento tanquam à minori ad raptum tanquam ad id, quod maius est, affirmativè bene argueramur.

Prosper Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. §. stuprum num. 26. vers. ideo non inferendum, & seqq.

Quemadmodum etiam à raptu ad stuprum violentum negativè concepta illatio bene valet, ut quae non procedunt in raptu, multò minus obtineant in stupro violento, nec e contra,

Everhard. in loco. 14. & seq. per tot. Octavo differunt poenis; Raph. Cuman. d. consil. 96. num. 3. vers. patet ergo ex diversitate poenarum. Petr. Heig. quest. 28. nu. 38. ibi, exemplum esto stuprum. part. 2. Hippol. de Marsil. singul. 65. incip. statuto caveatur, numer. 1. & seq. Alber. de Rosat. tractat. statutor. part. 3. quest. 31. incip. item poena. n. 1. & seq.

Quamvis enim stuprum violentum non minus, quam raptus capitaliter puniatur, ut infra dicitur, in raptu tamen praeter poenam capitale etiam confiscatio bonorum aliquando imponitur, *l. un. §. 2. C. de raptu virgin. laud. Prosper. Farinac. (& ibid. allegati) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. d. quest. 145. n. 10.*

Nono differunt in modis tollendi eiusmodi delicta; quia raptus non tollitur, etiamsi raptor mulierem raptam in uxorem ducere velit, *l. un. §. 1. sub fin. vers. nec sit facilius. C. de raptu virgin. Secus est in stupro violento, ut infra dicitur.*

Plures differentiae apparebunt ex iis, quae in hac conclusione trahebuntur.

Ideoque in hac conclusione de stupro duntaxat violento, non item de raptu, agemus; Er benevolam lectorem de raptus materià remittimus ad *Prosper Farinac. (ubi hanc materià longe lateque pertractat) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. n. 1. & seq. per tot. Iacob. Menoch. lib. 2. arbor. iudic. quest. cen. 3. cas. 291. num. 1. & seqq. per tot. Br. Bl. Salyc. & DD. communititer. in l. un. C. de raptu virgin. Ioann. Harpprecht. in §. item lex Iulia de vi publica. 8. inst. de publ. iudic. crimin. tom. 2. c. 2. tit. 22. n. 1. & seqq. per tot. Gomez. in l. tauri. 80. num. 36. & seqq. lul. Clar. lib. 5. sent. §. raptus per tot. Card. Tusch. tom. 6. pract. concl. lit. R. vers. conclus. 5. & conclus. seq. per tot. Ludov. à P. gver. decis. 42. & de cas. seq. per tot.*

De poena autem violenti stupri gravis est inter DD. conclusio.

Non infimae enim auctoritatis Icti statuunt, quod ultimo supplicio, puta morte naturali, non puniatur, sed habeat locum poena L. Iuliae de vi, quae est deportatio, & publicatio omnium bonorum, si violentia fiat cum armis, si vero sine armis, publicatio tertiae partis bonorum,

Gardin. in tract. malefic. sub rubr. de multis quest. dependens. stat. in 2. chart. col. 3. vers. item pone questionem de facto. Albert. de Rosat. tractat. statutor. part. 3. quest. 31. incip. item pone questionem, n. 1. & n. seq. per tot. in l. un. C. de raptu virgin. col. uli. sub fin. n. 17. & in l. raptores. 4. n. 1. C. de Episc. & cleric. col. 1. quest. 1. num. 1. Gabril. Soram. in addit. ad Marib. Martesil. singul. 99. incip. referre & sequitur. n. 2. & n. 3. Anon. Tessaure. decis. 148. n. 3. vers. sed mitius punitur. & seq. Andr. Fachin. lib. 9. controvers. cap. 101. Myns in §. item lex Iulia de adulteris. inst. de publ. iudic. numero. 14. Menoch. lib. 2. arbor. iudic. quest. cen. 4. cas. 394. incip. publicam omn. num. 95. Raphael. Cuman. consil. 6. incip. Christophorus vadens. numer. 2. vers. his tamen non obstantibus. n. 3. & seq. per tot. Hippol. de Marsil. singul. 65. incip. statuto caveatur. n. 1. & seq. per tot. Petr. Heig. quest. 28. in ip. an in sponsa. n. 38. part. 2. Paul. de Castr. ml. raptores. 4. C. de Episc. & cleric. n. 4. ibi, item quæro, quid si aliquis. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. §. raptus. n. 69. n. 70. 71. & n. seq. & quest. 147. §. stuprum. n. 22. & seq. junct. n. 28. ibi, ideo contrarius, & n. seq. Decia in tract. crimin. lib. 8. c. 15. n. 6. & num. seq.

- Sygnor. consil. 257. incip. in questione. n. 3. vers. iterum est stuprum cum vi.*
 Movetur primo per text. expr. in l. in eadem 3. §. plen. 4. ff. ad l. Iul. de vi. publ. ubi manifestò dicitur, quod poenâ Iuliz de vi publica puniatur, qui puerum vel foeminam per vim stupraverit. Deinde per text. in l. qui caru. 5. §. qui vacantem 2. ff. cod. & §. item lex Iulia. 8. vers. sin autem per vim. inst. de publ. judic. ubi is, qui per vim mulierem rapuit, punitur poenâ mortis, ergò raptu non interveniente, sed tantum violentiâ, punietur. l. Iuliz de vi.
- 20** Contrarium, quod imò stuprator violentus ultimo supplicio afficiatur, & morte naturali puniatur, tradunt.
Gloss. in §. item lex Iulia de adulteris. instit. de publ. judic. vers. sine et. Br. in l. 1. §. qui puero. ff. de extraord. crimin. Anchar. in c. 1. X. de adult. n. 1. vers. Et per hoc videtur. Bl. in l. si quis non dicam C. de Episc. & cleric. num. 17. sub fin. vers. tamen si ego haberem. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 92. n. 5. post princ. & c. 95. num. 3. Wesenb. in comm. ff. ad l. Iul. de adult. num. 22. post princ. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. num. 41. vers. sed his non obstantibus. Iul. Clar. lib. 5. §. sens. §. raptus. num. 1. sub fin. vers. licet non possit dici raptus. & §. stuprum. num. 3. sub fin. vers. nam si violentia. Ioann. Harpprecht. in §. item lex Iulia de adult. instit. de publ. judic. n. 59. Tusch. tom. 7. pract. conclus. lit. S. verb. stuprum Concl. 710. n. 1. Angel. tract. malefic. verb. che hai adulterato. n. 53. post princ. vers. item est poena gladii. & ibid. August. Bonfrancise. in addit. nu. 55. vers. sed adverte. & seq. Carrer. in sua pract. in 3. tract. de homicid. & ass. §. 8. circa signatur quartum. n. 7. Pract. Conrad. rubr. de stupratoribus. num. 9. vers. similiter. poena gladii. & num. 12. sub fin. Ludov. à Pegover. decis. crimin. 7. n. 6. Petr. Caballin. resolut. crimi. cas. 20. n. 11. ubi. hac autem opinio. & n. 16. & casu 200. n. 36. Ludov. Gilhaus. in sua abor. judic. crimin. c. 2. tit. 22. n. 2. & n. seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 288. incip. stupri nomen. n. 12. Alex. consil. 229. n. 4. & n. 11. vers. nec predictus obstat. lib. 6. & consil. 165. n. 1. vers. & notatur etiam, & seq. vol. 7.
- 21** Quæ assertio probatur, primò per text. in l. 1. §. qui puero. ff. de extraord. crimin.
 Deinde per text. in l. mariti. 29. §. ult. ff. ad l. Iul. de adult. junct. text. in l. qui caru. 5. §. ult. ff. ad l. Iul. de vi publica.
 Tertio per text. in §. item lex Iulia 4. vers. sed eadem lege Iulia. inst. de publ. judic. ibi is, qui sine vi alicui stuprum infert, patitur publicationem dimidiæ partis bonorum. Ergò si cum vi stuprum infert, capite puniri debet, arg. text. in §. item lex Iulia de vi. 8. vers. sed si quidem & vers. seq. instit. cod.
 Quarto, quia, si contraria opinio vera esset, & violentus stuprator solummodo publicationem partis tertie bonorum pateretur, sequeretur, quod voluntarius stuprator, qui mulieri consentienti stuprum infert, gravius puniretur, quàm violentus, cum ille, qui violentem stuprat, dimidiæ partis tantum bonorum publicationem de jure civili sustineat. d. §. item lex Iulia. 4. in fin. instit. de publ. judic. Consequens falsum, & rationi contrarium esse, quis non videt?
 Quintò probatur per text. expr. juris divini in Deuter. c. 22. vers. 25. 26. & 27.
- 22** Nec Movetur textus in contrarium adducti. Quia primus ex l. 3. §. præterea. 4. ff. ad l. Iul. de vi publ. desumptus, nullam certam poenam continet, ideoque ex aliis, puta ex l. 5. §. ult. ff. cod. & l. 29. §. ult. ff. ad l. Iul. de adult. suppleri debet. Reliqui textus, puta d. l. 5. §. ult. ff. ad l. Iul. de vi publ. & §. 8. vers. sin autem inst. de publ. judic. potius pro nostrâ assertione faciunt, siquidem ibi expressè dicitur, qui per vim aliquam stuprat, quod ultimo supplicio afficiatur, nec movet, quod ibidem etiam de raptu interveniente dicatur; Quia inde à contrario sensu, si sola vis adhibetur, non inferendum est, quod quis ultimo supplicio non afficiatur, quoniam de jure digestorum ex l. Iulia de vi publica inter stuprum violentum, & raptum nulla erat differentia, sed per omnia pari passu ambulabant, quod tamen hodiè quoad raptum ex Constitutione Iustiniani in l. un. C. de raptu virgin. est mutatum, ita ut hodiè raptus gravius, quàm violentum stuprum, puniatur, & præter capitalem poenam etiam publicatio bonorum, & aliæ poenæ, de quibus in d. l. un. & ibid. DD. inferantur.
- 23** Et hanc ultimam opinionem etiam approbavit Imperator Invictus. Carol. V. in constitutionibus crimin. art. 19. Straffe der Unzucht in princ. vers. derselbe Obelchdet & seq. Gilhaus. in sua abor. judic. crimin. c. 2. tit. 22. num. 2. Virgil. Pmgiz. quest. 3. n. 2. vers. hodiè tamen ex Novella. & seq.
- 24** Jure Saxonico habemus quidem claurum textum in Landr. lib. 2. art. 13. in med. vers. oder Weib oder Mägdte nothjöggen Landr. lib. 3. art. 1. & Weichb. art. 38. vers. oder nothet em Mäna / quod ejusmodi violenti stupratores capite puniuntur.
- 25** Quis textus licet per se sit satis clarus & perspicuus, fieri tamè non potuit, quin varias interpretum explicationes experiretur, siquidem nonnulli cum de raptu intelligebant, Gloss. lat. in Landr. lib. 2. art. 13. lit. M. Martb. Col. decis. 176. n. 100. 101. & n. 102.
- Alii verò eum simpliciter secundum literam accipiebant de stupratore violento, eumque poenâ capitis puniendum esse statuebant,
 Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 16. Orthel post Landr. tit. von nothjög vnd Jungfrawschwöcheren. in princ. fol. 532. col. 2. Reimb. part. 3. differ. 44. Wesenb. in comm. ff. ad l. Iul. de adult. nu. 22. post princ. vers. & jure Saxonum.
 Ideoque Augustus Elector Saxoniz suam autoritatem interposuit, hancque posteriorem opinionem confirmavit in suis Novell. part. 4. constit. 30. ubi in comm. Daniel. Moller. num. 1. vers. in jure verò Saxonico. & seq. Virgil. Pmgiz. quest. 3. nu. 2. in med. vers. hinc astipulatur.
 Et novissimè eius Nepos Iohannes Georgius in der Theordsnung. in 4. punct. col. 4. §. so auch jemandt so nicht Thelich pag. 14.
 Hoc tamen observandum est, quod de jure Saxonico olim non solum ipse stuprator violentus, sed etiam omnia animalia, quæ tempore violentiæ illic adfuerunt, capite plecebantur, & domus, in qua stuprum illud violentum commissum erat, destruebatur,
 Landr. lib. 3. art. 1. post princ. Martb. Coler. d. decis. 167. num. 101. Gloss. in Weichb. art. 88. num. 19. post med. vers. vnd alle bestandte Thiere.
 Sed hoc hodiè est immutatum, & receptum in quotidianâ praxi, ut animalia capite non puniantur, nec domus destruantur.
 Reimb. part. 5. differ. 44. in med. vers. sed in practica non observatur. Martb. Coler. d. decis. 176. nu. 102. part. 1.
 Hæc assertio & conclusio procedit etiam in iis, qui violentum stupratorum favore, ope, & consilio adjuvarunt, vel hospitio receperunt,
 l. raptores. 54. post princip. vers. & qui eu auxilium, & sub fin. vers. ceteros autem omnes. C. de Episc. & cleric. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 95. n. 4.
 Cum quo concordat jus Saxonicum Landr. lib. 3. art. 1. sub fin. Martb. Coler. d. decis. 176. n. 101. vers. sondern auch alle Thiere / part. 1.
 Deinde procedit, etiam si ex post facto consensus & voluntas mulieris, per vim stupratæ, interveniat, per hoc tamen crimen stupri violenti non purgatur, nec stuprator à poenâ mortis liberatur,
 Martb. de Afflic. in cap. un. §. condemnatorum. tit. que sunt regal. num. 2. vers. quanquam ex post facto, Iob. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. §. sens. §. stuprum. numer. 37. vers. item adde quod ille Ludov. Gilhaus. in sua abor. judic. crimin. cap. 2. tit. 22. nu. 3. ibi, & poena ultimas supplicii.
 Imò quamvis mulier ipsa dicat, & fateatur, omnia acta esse sua voluntate & consensu, tamen stuprator violentus per hanc excusationem non exoneratur, sed capitaliter puniatur, dummodo de vi per rumorem publicum, vel alios modos constet,
 Elegans. Iodoc. Damboud. (ubi pulchram rationem assignat) in sua pract. crimin. cap. 95. num. 4. vers. nec excusaret si diceretur, n. 5. n. 6. & num. 7.
 Uique adeò, ut quis à poena mortis non liberetur, etiam si uterque tam mulier, quàm vir dicat, causâ matrimonii stuprum esse commissum, maximè si stuprator, & stuprata sint inæquales,
 Andr. de Ifern. in c. un. §. contrahentium incestus. tit. que sunt regal. num. 14. in med. vers. multò fortius quando uterque Martb. de Afflic. cod. §. condemnatorum. n. 5. in med. vers. sed si à principio intervenit violentia, & seq.
 Nisi stuprator violentus vel propria, vel ipsius puellæ assertione jurata, vel aliter probare possit, se puellam postea, eâ volente & consentiente, carnaliter cognovisse, cap. significasti X. de eo qui duxit, in matrim. quam possuit per adult. vel puellam ipsius membrum virile apprehendisse, & infra suam vulvam misisse,
 Nicol. Boër. decis. 165. incip. & dicendum est, num. 9. ibi, item si quis inculpatur, & seq.
 Amplius procedit etiam in Nobilibus, nam & illi propter stuprum violentum capite plectuntur, Farinac. consil. 33. incip. in hac causa prætexti. num. 16. & n. 67. lib. 1.
 Ratio est in promptu, quia nobiles propter adulterium poenâ ordinariâ puniri, supra dixi,
 part. 4. comul. 27. num. 78. Vincent. de Franch. decis. 240. num. 5. vers. pro reo dicebatur. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 98. num. 133.
 Ergo hoc multò magis obtinebit in stupro violento, cum stuprum violentum crimen adulterii longè excedat.
 l. qui caru. 5. §. ult. in fin. ff. ad l. Iul. de vi publ. l. mariti. 29. §. ult. ff. ad l. Iul. de adult.
 Præter eâ procedit in concubinis, nam nec illis vim inferre licet absque poena capitali,

- Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 95. n. 13. ibi, imò ne licet. quidem, & seq.*
- 36 *Uterius procedit, ut nec ad intercessionem alicuius puellæ hæc pœna remitti soleat, & ideò, si quis stuprum violentum commisit, pœnâ capitis nihilominus plecti debet, etiamsi ab aliâ puellâ in matrimonium peratur, velutiantè paucos annos in his terris ita observatum fuisse, testatur.*
Virgil. Pingiz. quest. 8. incip. casus hic ut verum fateamur. n. 6. & seq.
- 37 *Item, secundùm Alber. de Rosar. in l. 1. §. ult. ff. de extraordin. crimin. num. 1. & in l. raptores. C. de Episc. & clericis. num. 5. vers. secundo casu. Decian tract. crimin. lib. 8. cap. 15. rubr. de stupro, coitu violento. num. 7. sub fin. Matth. de Afflic. in consil. si quis rapere. 2. nos. quest. 3. n. 9. Foller. in pract. crimin. part. 1. part. 3. num. 16. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. suprum. n. 38. ibi, item adde quod stuprum violentum, & seq. Augusti. Bon. Francisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. che has adulterato. num. 56. vers. sed ubi non est raptus proprie. Addit. ad Alex. consil. 165. num. 1. lit. C. verb. puo. Andr. de Ifern. in c. un. §. contrabentium incestus. tit. que sunt regalia. numer. 14. vers. ut nisi interpellasset. Matth. Coler. consil. 9. incip. adolescens. 14. amorum. num. 18. & seqq. Harpprecht. in §. item lex Iulia de vi publica 8. inf. de publ. iudic. num. 32. & seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quest. cent. 4. cas. 36. num. 51. & seq. procedit, si quis blandis verbis, persuasionibus, muneribus, & aliis allectamentis mulierem ad stuprum inducat, per per text. in l. 1. §. ult. verb. persuaserit. ff. de extraordin. crimin. Propterea, quod plus sit aliquem persuadere, quam compellere & cogere, l. 1. §. persuadere. 3. ff. de seruo corrupt.*
- 38 *Contrarium tamen rectius defendunt, Br. in l. 1. §. ult. ff. de extraordin. crimin. Alex. consil. 229. num. 11. lib. 6. & consil. 165. num. 1. vers. & Bartolus responder. lib. 7. Egid. Boff. tit. de coitu damnato num. 66. vers. est verum, quod arbitraret. Ioann. Bajard. (ubi contrariam opinionem in practica non servari testatur) in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. adulterium, num. 71. & num. seq. Farinac. (ubi idem testatur) in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 141. num. 103. sub fin. Domin. Cardin. Tusch. tom. 7. practic. conclus. lit. S. verbum. stuprum conclus. 710. n. 3.*
Ratio est, quia si contraria opinio vera esset, sequeretur, quod omnia adulteria & stupra essent violenta, cum semper in eiusmodi delictis persuasiones, blanditiæ, & numerâ intervenire soleant, Ioann. Bajard. ad Clar. d. §. adulterium. num. 72. Egid. Boff. d. n. 66.
Quemadmodum etiam ita jam olim à Scabinis Lipsensibus pronunciatum fuit, Ortheil post Landr. tit. von nothzoagen/vnd Jungfrawschwechen/sub fin. vers. vnd ditz letzte gethliche Rechte. fol. 525. col. 2.
- 39 *Porro secundùm opinionem Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 95. num. 15. Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quest. cent. 4. cas. 360. numer. 54 & num. seq. procedit etiam in nuda saltem voluntate, affectu, & conatu, licet effectus subsecutus non fuerit.*
- 40 *A quâ tamen opinione rectè discedunt per text. clarum & manifestum. in l. 1. §. qui puero. ult. sub fin. ff. de extraordin. crimin. Raphael. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 2. & seqq. per tot. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. §. stuprum. numer. 37. Dec. in l. si fugitivi. C. de serv. fugit. numer. 46. Matth. de Afflic. (ubi ita à Dominis Assessoribus regis consilii Neapolitani fuisse conclusum testatur) decis. 276. incip. serenissimus Rex. num. 2. & seq. per tot. Ludov. à Peguera, (ubi rationes pro & contra affert, & ita in regio consilio Cathalonie 10. Augusti. Anno 1583. iudicatum fuisse refert) decis. 7. incip. Titius in via. numer. 5. & seqq. num. 17. vers. tamen non obstantè & seqq. per tot. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. num. 69. vers. sed cum adhuc ipsa resisteret. Wesenbec. in §. fin. autem instit. de public. iudic. numer. 4. post princip.*
- 41 *Quæ opinio hodie etiam ab Imperatore Carolo V. in ejus constitutionibus criminalibus est confirmata & constitutum, ut pro stupro violento attentato tantùm, non pœna ordinaria, sed extraordinaria, pro arbitrio iudicis imponatur, P. H. D. art. 119. vers. so sich aber einer solches obgemeldten. Ludov. Gilhaus. in sua arbor. iudic. crimin. cap. 2. tit. 22. numer. ult. vers. tercio prosternens, usque ad fin.*
- 42 *Quemadmodum etiam in foro Saxonico receptum est, ut hoc in casu saltem pœna arbitraria infligatur, Gloss. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 1. lit. G. vers. intelligitur hoc delicto consummato. Matth. Coler. decis. 176. (ubi pœnam fugigationis Anno 1550. Anno 1551. & pluries dictatam fuisse testatur) num. 104. numer. 105. ibi, tamen de jure Saxonico. numer. 106. & seqq. part. 1.*
Veluti ita Scabini Lipsenses ad consultationem Helnetch Ronds der Universitet zu Leipzig Vice Probst Mense Augusto Anno 1567. pronunciarunt. Hat ein lediger Gejelle mit namen Georg Schuster auff den Abend in der Temmerung / als er sehr besacht gewesen / eines andern Mannes Eheweib / welche na Eys

lenberg gehen wollen / auffm Felde / in ewern anbescholten Amptgerichten gewaltjam niedergesellet / vnd sic nörigen wollen mit ihr vnzucht zu treiben sic aber sich seiner gewehret / vnd mit gewalt von ihme losgerissen / das er seinen willen mit ihr nicht hat vollbringen können / So wird er derhalben willkührlich mit zeitlichen Gefenztis auff 14. Tage / oder vmb etne zimliche Geldbusse seinem vermögen nach billich gestrafft / W. R. W.

Quæ tamen pœna extraordinaria exasperari solet; si præter conatum etiam aliqua violentia realis; & actu permanens fuerit adhibita; veluti Anno 1550. cuidam, qui in via publica per vim attentavit puellæ pudicitiam, & eam, cum repugnantem comprimere non posset, gladio vulneravit, non solum pœnam fugigationis, sed etiam amputationem manus Wittenbergenensis dicte, refert Matth. Coler. d. decis. 126. n. 109. ibi, eandem pœnam, part. 1.

Imò & hoc in casu propter vulnerationem pœnam ordinariam imponi posse, etiamsi stuprator violentus sit minorennis, nisi eam iudex ex commiseratione ætatis in iuniorē convertere velit, tradit latè

Matth. Coler. consil. 9. incip. adolescens 14. amorum. numer. 15. sub fin. vers. bis tamen non obstantibus (ubi 13. contraria solvit) numer. 16. & seqq. per tot. vol. 1.

Veluti etiam ex similibus circumstantiis pœna ordinaria gladii in hoc delicto augeri solet, si præter vim privatam etiam publica adhibeatur, prout Scabini Lipsenses contra quendam, qui marito in via publica uxorem à late e vi armatâ fumpfit, & compressit; ultra pœnam capitis etiam pronunciarunt, ut postea detrunctus rotæ affirmatur, Ortheil post Landr. tit. von Noetzucht vnd Jungfrawschwechen/post princ. vers. so möchete ihr in darumb & seq.

Quod statuentum dico, etiamsi absque eiusmodi vi publica solutus conjugatam, vel conjugatus solutam per vim comprimit, cum enim, ut supra conclus. 27. part. 4. dixi, hoc in casu propter spontaneum adulterium Pœna gladii sibi locum vendicat, merito propter violentiam adhibitam pœna exasperari debet, per text. in l. qui casu. §. §. ult. in fin. ff. de l. Iul. de vi publ. l. mariti. 29. §. ult. ff. ad l. Iul. de adult. quod pro explanatione constitutionis nostræ Electoralis bene nota. Nec obstat d. consil. 30. part. 4. post princ. verb. Eheliche. ubi tam de soluta, quam conjugata muliere dicitur, & tamen ibi disponitur, quod pœna gladii tantum locum habeat: Quia in hoc casu per pœnam gladii alia durior pœna non excluditur, præsertim cum ibi non principaliter tractetur, quomodo is, qui alterius uxorem honestè viventem, sed qui meretricem comprimit, puniatur,

Hæc tamen conclusio quasdam restrictiones admittit; Puta, si quis non personæ, sed rei vim infert, quoniam violentia dicitur crimen personale,

Br. in l. licitatio. §. quod illicite. ff. de public. Paul. de Castr. consil. 27. incip. visâ inquisitione. num. 1. vers. hic est, quod crimen. libr. 1.

Unde sequitur, si quis per vim effringeret ostium domus, vel thalami, ut violenter ingrederetur, sed non violenter mulierem cognosceret, quod tunc is stuprum violentum commississe non dicatur, nec supradictâ pœna plectatur.

elegant. Paul. de Castr. d. consil. 27. num. 1. sub fin. vers. ut cum quis violenter frangi. num. 2. num. 3. & seq. per tot. lib. 1. quem sequitur. Decian. in tract. crimin. lib. 8. cap. 15. num. 3. tom. 2. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. num. 36. vers. ex quo sequitur. Ludov. Gilhaus. in sua arbor. iudic. crim. cap. tit. 2. 22. numer. 4. ibi, quando autem stuprum. Petr. Caball. resolut. crimin. cap. 95. num. 16. & num. seq.

Licet contrarium statuat Andr. de Ifern. in cap. un. §. contrabentium incestus nuptias. tit. que sunt regalia. num. 14. post princip. vers. nam si violenter virginem. & seq.

Vel si quis non ex proposito, sed quodam impetu aliquam, quam forte in via transeundo invenit, per vim cognoscit, modo non animo stuprandi puellam eò venerat,

per l. 11. §. 2. ff. de pœn. Raphael. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. numero. 4. vers. & propterea hic. & vers. seq.

Quæ tamen restrictio mihi non placet, cum lex solam violentiam attendat.

l. 29. §. ult. ff. ad l. Iul. de adult. l. 20. C. cod. l. 3. §. 4. l. 5. §. ult. ff. ad l. Iul. de vi publ. & propositum satis ex affectu colligatur. Propositum enim & violentia non ex antecedenti, sed ex delicto, & ejus qualitate cognoscitur.

Vel si quis mulierem bannitam per vim cognoscit, & stuprat,

latè Nestor à S. Gemin. in tract. de bannitis. part. 2. tempor. secund. quest. 46. n. 46. post princ. & in med. vers. si autem per vim cognita est. & vers. seq.

- 50 Vel si quis protefterit; quod cum muliere, quam per vim cognoscit, velit committere stuprum, ea intentione, ut eam habeat in concubinam, tunc is ab omni poena excusatur, *Matth. de Affl. in c. un. §. condemnatorum. tit. que sunt regalia. num. 5. vers. datur autem cautela sibi Iohann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. numer. 15. Gabr. de Sarain. in addit. ad Matth. Matth. singul. 99. num. 1. vers. & protefterit eam habere.*
- 51 Vel si quis eam, quam per vim stupravit, postea in uxorem ducere velit, tunc etiam a poena stupri violenti excusatur.
Paul. de Castr. in l. raptores. C. de Episc. & cleric. numer. 4. vers. ego autem alias consului. August. Bonfrancisc. (ubi se ita in facto habuisse, & obtinuisse testatur) in addit. ad Angel. de malefic. verb. che hai adulterato. num. 57. ibi, iam autem persequens.
 Ratio est, quia hodie, praesertim de iure canonico, in raptu propter subsequens matrimonium poena capitis non habet locum,
Salyc. in l. 1. C. de rapt. virgin. num. 12. vers. de iure canonico secus. late Farinac. quest. 145. n. 29. & seq.
 Ergo multo magis hoc obtinebit in stupro violento, ut propter matrimonium poena ordinaria non imponatur, per ea quae supra n. 13. dixi.
 Quamvis directo contrarium velit *Anton. Gomez. in l. tauri. 80. num. 43. vers. sed his non obstantibus, & seq.*
- 52 Et quidem hoc in casu violentus stuprator matrimonium, quod puellae stupratae promissit, realiter consummare tenetur, nec poenitere, vel a promissione resilire potest,
elegant. Specul. lib. 2. part. 2. tit. de confessionibus. §. sequitur videre. 2. num. 6. ibi, sed pone, accusor de stupro. & seq. quem sequitur Matth. de Affl. in c. un. §. condemnatorum. tit. que sunt regalia. nu. 5. sub fin. vers. dicit tamen.
 Alias si haec promissio matrimonii simulata, & tantum liberationis causa a poena sublecuta fuerit, & stuprator violentus cum alia puella matrimonium contraxerit, is nihilominus poena ordinaria puniri potest, ut supra numer. 33. dixi.
- 53 Denique si stuprator violentus fuerit minor, tunc a poena ordinaria etiam excusatur, & saltem extraordinaria punitur,
Farinac. consil. 33. n. 15. & n. 62. lib. 1. Odd. Sfort. de integr. restit. part. 2. quest. 81. n. 1. & seqq. nu. 10. & seq. Alber. in l. auxilium. 37. §. in delictis ff. de minor. n. 3. lac. Menoch. lib. 2. arbir. iudic. quest. cent. 4. cas. 329. incip. regula iuris est. num. 15. post princip. vers. si sane. Comen. consil. 96. in fin. Matth. Coler. consil. 9. numer. 26. vers. ita in proposito, & seq. vol. 1. Raphael. Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens. num. 4. vers. praecipue cum & ipse Ioseph. Ludov. decis. 17. n. 43.
- 54 Sed quid, an etiam is, qui publico scorto & meretrici vim infert, & eam violenter cognoscit, supra dicta poena plectatur?
 Iure communi sequentes casus sunt observandi.
- 55 Primus, si mulier adhuc a stu meretriciam vitam agit, tunc merito criminaliter punitur, si eam per vim cognoscit,
per text. in l. verum. 39. §. an tamen. ff. de furt. l. que adulterium. 29. sub fin. C. ad l. Iul. de adul. Bl. in l. ult. ff. de R. D. num. 3. vers. secus si mulier non sit casta. & in l. raptores. C. de Episc. & cleric. nu. 1. vers. hoc tamen fallit. & vers. seq. Iodoc. Damboud. in sua Practic. crimin. c. 95. num. 10. ibi, n. in meretricibus. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. num. 45. vers. secus tamen est in publica meretrice. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. raptus n. 5. Gilb. us. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 23. n. 5. Iacob Menoch. (ubi de poena extraordinaria testatur) lib. 2. arbir. iudic. qu. est. cent. 3. cas. 291. n. 2. ibi, sed quae questionis est. n. 3. & n. seqq. Dulac. Covarr. (ubi etiam poenam extraordinariam imponendam esse statuit) lib. 3. var. resolut. c. 14. incip. regula iuris est. n. 2. sub fin. vers. sic quoniam violentia. Ioann. Harpprecht. (ubi idem dicit) in §. item lex Iulia de vi publica. 8. instit. de publ. iudic. num. 38. & num. seq. Nicol. Boer. (ubi hoc in casu stuprum violentum omnino impunitum esse dicit) decis. 317. incip. & primo tangunt. num. 8. Salyc. in l. un. C. de raptu virgin. num. 3. vers. & solvo quod ille in meretrice. Matth. Matth. (ubi etiam de poena extraordinaria dicit) singul. 101. incip. nota. uiam. numer. 1. & per tot. Farinac. (ubi multis modis ampliat & limitat) in sua practic. crimin. part. 4. tit. 6. quest. 145. num. 135. & seqq. & consil. 33. num. 10. n. 12. & seqq. n. 30. & seqq. lib. 1. Gramm. decis. 107. incip. in causa. num. 5.
- 56 Usque adeo, ut etiam is, qui juvenulam lascivientem, contumeliam, & habitu meretricio ornatam in prostibulis invenit, & per vim stuprat, a poena stupri violenti excusetur, quoniam iure errore ad hoc stuprum fuit inductus, dum putavit, illam esse meretricem,
Iodoc. Damboud. in sua practic. crimin. d. c. 95. num. 11. ibi, atque ob hanc quoque meretriciam suspicionem. & seq. Gilb. us. d. cap. 2. tit. 23. n. ult. vers. duodecimo limita. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Matth. singul. 101. n. 6.
- 57 Secundus casus, si meretrix a spurcissima vita illa ad honestatem rediit, meretricium scelus reliquit, & se ad matrimonium applicuit, vel aliter honeste vivere incepit, tunc nullo modo illi vim inferre licet, sed semper supradicta poena locum habet,
Iodoc. Damboud. d. c. 95. n. 12. ibi, verum enim vero. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. numer. 45. sub fin. vers. quod tamen limita & seqq. Gilb. us. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 23. num. 8. Bl. in d. l. raptores. C. de Episc. & cleric. n. 1. vers. secundo verò alii puniuntur. & in l. un. C. de raptu virgin. n. 21. vers. alii dicunt quod aut ista. & vers. seq. Farinac. (ubi etiam multis modis ampliat & limitat) d. quest. 145. n. 172. & seq.
 Nisi meretrix maritata adhuc pergit turpiter vivere, & meretricari, atque hoc passim notum est, tunc quis recte excusatur.
Decian. in sua pract. crimin. tom. 2. lib. 8. c. 7. nu. 14. Gilb. us. d. c. 2. tit. 23. n. 8. vers. secundus est casus.
 Vel nisi violentus stuprator ignoret, meretricem maritatum defuisse inhoneste vivere, & se alius prostituere, tunc etiam excusandus erit, quia cum prior vita fuit inhonesta non praesumitur mutata, nisi probetur, cum mutatio accidentis non praesumatur,
Gilb. us. d. c. 2. tit. 23. nu. 8. post med. vers. que conclusio vera est. Bl. in d. l. numer. C. de raptu virgin. nu. 21. in fin. vers. aut non apparebant. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Matth. singul. 101. num. 2. vers. aut dubitatur.
- 60 Vel nisi meretrix non desierit inhoneste vivere, licet desierit meretricari, puta si est facta concubina alicujus sacerdotis,
Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Matth. singul. 101. n. 1. sub fin. vers. plus subdit. & n. seq.
- 61 Tertius casus, si quis non publicam meretricem, sed eam, quae iam ab alio fuit cognita, vel secreta se aliis prostituit, per vim cognoscit, tunc etiam est communis DD. conclusio, quod poena ordinaria stupri violenti locum non habeat, sed tantum extraordinaria,
Hippol. de Masil. in sua pract. crimin. §. diligenter. n. 106. & n. seq. Gramm. decis. 107. incip. in causa. num. 5. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Matth. singul. 99. n. 7. & n. seqq. Gilb. us. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 23. n. 7. sub fin. Nicol. Boer. decis. 317. n. 8. vers. etiam si ab uno tantum Gul. lib. 2. obser. 48. nu. 34. Farinac. consil. 33. num. 10. & seqq. n. 39. & seqq. lib. 1. & in sua pract. crimin. (ubi ampliat & limitat) part. 4. tit. 16. quest. 145. num. 57. & seq.
- 62 Iure Saxonico vero aliud dicendum est; siquidem eo iure manifestis verbis est sancitum, ut is, qui meretricem per vim cognoscit, capitis poenam plectatur.
Landr. lib. 3. art. 46. ubi dicitur an freyen Weibern/vnd an etnes Mannes Bultschafft mag ein Mann noth thun / vnd setzen Leib verwircken.
- 63 Et quamvis Christoph. Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. artic. 1. lit. C. sub fin. vers. item non habet locum, & seqq. contra haec manifesta verba doceat, poenam stupri violenti non habere locum in publica meretrice;
 Eius tamen opinio in praxi non servabatur, sed contrarium pronuntiabatur,
Consult. constru. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 16. sub fin.
- 64 Quam posteriorem etiam opinionem approbavit Augustus Elector Saxonie, constituens, ut & ei, qui publicam meretricem per vim comprimit, poena gladii dictari debeat,
in suis Novell. part. 4. constit. 39. §. Wie denn auch die Sachse seu Rechte ubi in comm. Daucl. Moller. numer. 2. & num. seq. Virgil. Pingiz. quest. 3. n. 2. sub fin. vers. ut etiam stupratoribus publicis meretricibus. & n. 3.
- Et novissime sequitur Ioannes Georgius Dux & Elector Saxonie celsissimus in der Rheordn. in 4. punct. col. 4. §. do auch jemand. vers. oder auch ein gemein Weib. pag. 14.
 Sciendum autem est, quod, secundum opinionem
Paris. de Puteo. tractat. Syndic. verb. compositio. vers. quia pluries. nu. 3. fol. mib. 344. quem sequitur Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Matth. singul. 99. nu. 4. ibi, ultra autem poenam corporalem. & seqq. de bonis violenti stupratoris, licet is capite plectatur, tantum stupratae mulieri solvi debeat, quantum ad eam honeste dorandam requiritur; quod ego non examino. sed in medio relinquo, cum hoc nullibi ex universo iure probari possit, nec fundetur. in c. 1. & 2. x. de adul. ut Paris. de Puteo d. loco opinatur. cum in his textibus dicatur tantum de simplici stu pro, non de violento.
- 65 Illud tamen oblivioni tradendum non est, quod mulier per vim stuprata nullam infamiae maculam incurrat, sed inviolatae existimationis permaneat,
text. expr. in l. foedissimam. 20. vers. quinetiam inviolata existimatione esse. C. ad l. Iul. de adul. si uxor. 13. §. qui plane 7. sub fin. vers. et eorum qua vim patitur. vim passam. 39. ff. cod. l. 1. §. remouet. 6. vers. si quis tamen vi. ff. de postul. Bl. in l. si qua illustis. §. C. ad SC. Orfic. n. 1. sub fin. vers. nam quae vim passa est. Salyc. in d. l. foedissimam. 20. n. 1. ibi, nota quod.
- 67 Usque adeo, ut illa mulier, quae ante stuprum violentum virgo fuit, non prohibeatur solum vel coronam virginitatis in capite

capite portare; nec caput vitâ quadam, ad instar reliquarum violatarum & nuprarum, tegere cogatur,

Francis. Pfeil. consil. 147. incip. quæ vim passa est per tot cent. 2. ubi in fine hæc verba subjicit, Diesem allen nach halte ichs dafür / daß die Magd / so von den benden Büden mit gewalt ins Korn geruckt / genotzogen: vnd beraubet ist / nicht weniger denn ob solches nit geschehen / in Jungfräulichem schmuck vnd mit dem Kränge offenbarlich gehen / vnd nicht als eine geschwechete Dirne odet pure mit dem Schleier gedeckt werden möge. D.R.W.

68 Quæmadmodum & illud prætereundum non est, licet crimen stupri violenti quinque non præscribatur:

text. expr. in l. mariti 29. §. ult. in fin. ff. ad l. lib. de adult. l. qui co- tu. §. §. ult. ff. ad l. lul. de vi publ.

Quod tamen illud vicennio ad instar reliquorum criminum rectè tollatur,

l. querela. 20. C. de fals. Salye. in l. fedissimam. 20. C. ad l. lul. de adult. n. an. sub fin. vers. Et sic licet possit.

69 Nunc etiam esset tractandum de probatione violentiæ, pau- cis tamen ut rem expediamus, dicimus, quod violentia probe- tur, si mulier magno clamore implora vit alicujus opem.

Idoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 95. n. 9. ubi, vim autem in rap- tu. Ioann. Bajar. in addit. ad lul. Clar. lib. 5. sent. §. Stuprum. n. 40. vers. Et vis videtur fieri. Muscard. de probat. conclus. 1409. n. 26. et seq. vol. 3.

70 Si verò vis procul ab hominibus in sylvis, foveis, & magnis agris, ubi vox oppressæ non facile à quopiam audiri possit, il- lata sit, tunc mulieris assertioni de villata conquerentis non statur, etiamsi ea sit honestæ vitæ & famæ.

Gravett. consil. 41. nu. 2. Grat. consil. 52. n. 28. vol. 2. Gram. consil. 45. nu. 2. et seq. Horat. Lut. in consil. 161. n. 9. et seq. tom. 1. quos referat, et sequitur Barthol. Bertax. d. consil. 3. incip. non possum non valde. n. 1. sub fin. vers. hoc præsupposito. nu. 2. n. 3. vers. Et individu. et muscard. 1. lo- ann. Bajar. in addit. ad lul. Clar. lib. 5. sent. §. Stuprum. n. 40.

71 In tantum, ut hæc assertio mulieris ne quidem indicium fa- ciat ad torruram, veluti ita Scabini Lipsenses ad consultiationem Prætoris Weissenfeldensis Anno 1547. pronunciasse inuenio.

72 Nisi mulieris assertio hoc in casu fuerit jurata, & juramento firmata

Idoc. Damboud. in sua præct. crimin. d. c. 95. n. 9. vers. porro si res con- gat. junct. vers. Et quæmadmodum statur in ameno. et seq.

73 Quamvis iam antea contrarium pronunciarunt Scabini Lip- senses Drescl post Landt. tit. von Noetzucht. vnd Jungfräulich- wechen. post pr. vers. Wenn aber S. solcher Obelthat nicht möcht e. et vers. seq. fol. 532. col. 2.

74 Indubitata autem est præsumptio, si mulier reddatur præ- gnans, quod tunc violentiâ non præsumatur adhibita, cum re- quiratur ad conceptionem emissio spermatis utriusque; quæ fieri non solet, nisi voluntas, & appetitus mulieris accedat.

Nicol. Boer. decis. 241. incip. et pro ista questione. num. 7. Ioann. Bajar. in addit. ad lul. Clar. lib. 5. sent. §. Stuprum. num. 11.

A quo tamen recedit. Addit. ad Salye. in l. fedissimam. 20. C. ad l. lul. de adult. num. 1. verb. per vim. vers. uem addo. Bl. in l. si qua illustra. 5. C. ad S. C. Orficiam. n. 1. sub fin. vers. quid ergo.

75 Porro, an stuprum violentum sit probatum, si testes di- cant, Titium cognovisse Bertam per vim, vel violenter, tradit Br. in l. 2. num. 7. ff. de duob. res. Hippol. de Marsil. in rubr. ff. de fideiuss. num. 47. Claud. Seifel. in l. uem. 3. ff. de l. et l. 1. n. 85. Barthol. Romul. eod. n. 174. Martb. Martbes. singul. 102. incip. nota quod. Daniel Moller. in comm. ad consue. Saxon. part. 4. constit. 30. num. 3. Farinac. consil. 33. nu. 62. lib. 1.

Plures probationum modos, vide apud Farinac. in consil. 33. incip. in hac causa præsumsi raptus. num. 24. et seq. vol. 1. et in sui præct. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 147. n. 130. et seq.

76 Illud etiam omittendum non est, quod mulier, quæ se ab aliquo per vim stupratam conqueritur, eâ intentione, ut illum in virum accipiat, hoc autem probare non potest, poenâ capitali puniatur,

Br. in l. accusatorem. §. ad crimen. in verb. sed pone. ff. de publ. judic. quem sequitur Paris. de Puteo in tract. Syndic. verb. torrura. vers. qui- dam. n. 4. post med. vers. ubi est textus contra mulieres injustè quere- lantes. pag. mibi. 1069.

77 Coronidis loco esset etiam agendum, quomodo mulieres, quæ viros ad sui concupiscentiam vi adigunt, puniri debeant, sed brevitatis causâ remitto benevolam lectorem ad inter- pretes juris; videatur

Idoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 95. n. 17. et seq. et n. 21. Nicol. Boer. decis. 317. nu. 11. Ioann. Harpprecht. in §. item lex Julia de vi publica. 8. instit. de publ. judic. num. 34. et seq. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. cent. 3. cas. 291. n. 28. in med. et nu. 29. Anton. Go- mez. in l. tauri. 80. nu. 37. Andr. de Ifern. in c. un. §. contrabentium in- cessu nuptiarum. tit. quæ sunt regalia. n. 14. post pr.

XLII.

De poenâ ejus, qui puellam, minorem duodecim annis, per vim, vel sine vi stupravit.

S U M M A R I A.

- 1 Casus formatur.
- 2 Si quis puellam immaturam & viri nondum potentem sine vi stuprat, quomodo punitur, tam de jure communi, quam Saxonico, nu. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 15.
- 14 Si quis puellam impuberem sine vi saltem stuprare conatur, & nititur, quomodo punitur.
- 16 Si quis cum puella trium, quatuor, quinque vel sex annorum duntaxat cogere velit sine vi, quomodo punitur.
- 17 Si quis puellam impuberem, sine cura commissam, stuprat, quid juris. 18.
- 19 Si quis puellam nondum viripotentem vi rapiat, & abducatur, quali poenâ afficitur.
- 20 Si quis cum vi puellam impuberem stuprat quomodo punitur tam jure com- muni, quam Saxonico. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34.
- 35 Ad hoc, ut stuprator violentus puellæ nondum viri potentis poenâ gradui- puniatur, an plena & perfecta consummatio requiratur, n. 38.
- 36 Ad cognoscendum an hoc stuprum sit perfectum, adhibetur iudicium ob- stetricum.
- 37 Obstetices hoc in casu debeant jurato deponere, & quidem de credulitate tantum.
- 39 Si quis puellæ pudenda fregit, licet opus non consummavit, quomodo pu- nitur. 40.
- 41 Si quis pudenda puellæ non fregit, sed semen tantum in ejus cruribus emi- sit, quomodo punitur. 42.
- 43 Si quis puellam impuberem in promissionibus, allecamentis, & blandis ver- bis ad stuprum induxit, quomodo punitur.
- 44 Stuprator quomodo punitur, si puella impubes sit viripotens.
- 45 Quomodo punitur, si puella sit serva, ancilla, vel aliâs vilis conditionis.
- 46 Sponsus & maritus quomodo punitur, si sponsam vel uxorem impuberem cognoscit.
- 47 In dubio præsumitur puella immatura vi adhibita stuprata.
- 49 Nisi sit doli capax.

Si quis puellam immaturam impuberem, & minorem duc- decim annis stuprat, magna solet esse controversia, quomo- do ille puniatur?

Ut hæc controversia plenè enoderetur, dispiciendum erit, an quis sine vi, an verò per vim & violenter ejusmodi puellam stuprat;

Priori casu si quis sine vi puellam impuberem stuprat, variet extant de poenâ stupratoris DD. opiniones.

Siquidem Iacob. de Bellivis. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 9. verb. de le- nonibus incip. ista abusu. n. 36. ubi, vigesimo nono quod si quis, et seq. disertis verbis tradit, quod ejusmodi stuprator, nec poenâ capi- tali, nec poenâ stupri puniatur, sed saltem de l. Aquilia propter fracturam, vel rapturam membri muliebris teneatur; tum per

text. expr. in l. si stuprum. 25. sub fin. ff. de injur. ubi I Crus Ulp. verbis manifestis dicit, quod secundum non- nullos actio l. Aquiliæ competat, si quis virginem immaturam stupravit.

Tum, per text. in l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ff. de poen. Tum, per text. in l. si servus servorum. 27. §. si olivam. 25. ff. ad l. Aquil. ubi de olivâ vel segete immaturâ dicitur, quod is, qui eam de- cerpsit, vel defecuit, l. Aquilia teneatur, secus si maturam; Ergo idem dicendum erit, si quis puellam impuberem violaverit, & flores virginitatis immaturos decerperit.

Hæc opinio vera non est, ut paulò post dicitur. Nec movet textus in d. l. si stuprum. 25. ff. de injur. quia ille accipiendus est de virgine servâ,

Iacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quæst. lib. 2. arbitr. judic. quæst. com. 3. cas. 294. n. 12. ubi, quartus est casus, et seq. id quod etiam totus contextus. d. l. 25. satis evincit, rationem autem diversitatis adducit.

Menoch. d. cas. 294. n. 12. in med. Textus verò in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ff. de poen. perperam allegatur, manifesto enim ex eo contrarium colligi- tur, ut infra dicitur. Parum etiam ad rem facit textus in d. l. si servus servorum. 27. §. si olivam. 25.

Quia ab immatura oliva, vel segete ad puellam immaturam, & ita ad hominem rationalem inferre non licet,

§. 36. §. 37. sub fin. ff. de R. D. et A. R. D. l. 68. ff. de usufr. l. in pecu- dum. 28. §. 1. ff. de usufr.

aliàs sequeretur, si quis virginem maturam, & viripotentem stupraret, quod is hoc impune ferret, quemadmodum de eo, qui maturam olivam vel segetem decerpit, vel defecat, ut in d. l. 27. §. 25. ff. ad l. Aquil. disponitur.

Alii simpliciter dicunt, ut Bl. in l. si quis non dicam rapere. §. C. de Episc. et cler. (ubi dicit, si haberes ejusmodi stupratorem, quod illum velles facere decapitari) nu. 17. in princ. et sub fin. vers. tamen si ego habere. Ioann. Faber. (ubi de poenâ suspendii restatur) in §. item lex Julia instit. de publ. judic. n. 7. post princ. Curr. in l. transigere. 18. C. de transact. n. 40. Decian. tract. crimin. lib. 8. c. 7. n. 35. Martb. de Afflic. in consuetud. regni- rubr. 19. nu. 14. et in c. nu. §. condemnatorum. tit. quæ sunt regalia. num. 6. in princ. junct. vers. sed postea subdit. Regid. Boss. tract. casus crimin. tit. de coitu damnat. n. 67. Anton. Gomez. tom. 3. var. resolut. c. 1. nu. 60 sub fin.

Novel. Elec. August. part. 4. const. 31. Churf. Rhe- ordn. in 4. punct. col. 4. v. vnd do. 2

sub fin. Joseph. Ludov. decis. Lucens. 17. incip. Ioannes Baptista. nu. 16. Et nu. seq. Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 20. n. 22. Et seq. quod pro eiusmodi stupro poena mortis naturalis imponatur.

Moventur, quia, sicut pro solo raptu sine cognitione, est poena capitis. l. raptores. C. de Episc. Et der. l. nu. C. de rapt. virgin. ita à fortiori idem dicendum erit in casu nostro, in quo utrumque concurrat, Bl. in d. l. si quis non dicam. §. n. 17. in fin. vers. quia pro solo raptu.

Deinde, per text. in l. 1. §. ult. sub fin. ff. de extraordin. crimin. Bl. d. l. n. 17. in fin. vers. Et directò per textum.

5 Nec hæc opinio placet; Quia prima ratio solummodo obtinet in eo casu, ubi raptus & vis intervenit, de quo in sequenti casu agemus. Idem etiam obtinet in altera ratione, quia & in d. l. 1. §. ult. ff. de extraordin. crimin. dicitur, si persuasiones, blandimenta, & ita quædam violentia adhibeatur.

Deinde, ibi tractatur de virgine matura, & vitipotente, secus est in casu nostro.

6 Non pauci etiam sunt, qui tradunt, quod pro eiusmodi stupro humiliores in metallum damnentur, honestiores vero in insulam relegentur, vel in exilium mittantur,

per text. expr. in l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ff. de poen. l. d. d. Damboud. in sua præct. crimin. (ubi hoc notandum dicit, quia per text. in l. un. C. de rapt. virgin. non est correctum) in sua præct. crimin. c. 92. in ip. dum hic in libidinum nu. 8. Angel. tract. malefic. (ubi idem dicit) verb. che hai adulterato. nu. 73. vers. si autem nondum sit vitipotens. Wesenb. in §. item lex Julia de adult. 6. vers. sed eadem instit. de publ. judic. nu. 2. vers. stuprum tamen nondum viri potens. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Matt. best. singul. 99. n. 5. ibi, quid autem sit virginem immaturam. Thom. Gramm. (ubi Mensis Iunio Anno 1541. ita in consilio Neapolitano fuisse decisum testatur) decis. 22. incip. de præsent. mens. nu. 1. vers. ego tamen dixi non esse recedendum. nu. 2. Et seqq. per tot. Goid. Papæ. (ubi 28. Ianuar. Anno 1461. in consilio Delphinariis ita fuisse conclusum referre.) decis. 55. incip. vidi dubitari. nu. 1. Et seqq. per tot. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. n. 9. vers. tu dic quod tale delictum. Signorol. consil. 207. nu. 3. vers. verum quia Paul. Chiland. de poen. omnifari. in coitu. quest. 7. n. 6. Bermond. Choveron. de publ. concubin. rubr. de stupro. n. 39. vers. dubitatur uterius. Et nu. 40. Præct. Conrad. tit. de stupratoribus. num. 11. Petr. Gregor. in Synag. jur. u. lib. 36. c. 9. vers. atque nondum vitipotentem. Francisc. de Caldas. in comm. ad l. fructuorem. 3. C. de integr. restit. verb. vel adversarii dolo. nu. 56. Et seq. Egid. Boss. in sua præct. crimin. tit. de coitu damn. Et pumib. n. 67. vers. sed si nulla vi.

7 Aliter sentit Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. n. 9. sub fin. vers. ego tamen semper fui in voto. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 38. Et n. 47. Matth. Coler. decis. 176. n. 110. vers. mihi placet distinctio. Jonst. n. 112. part. 1.

qui distinguit inter conatum, & inter effectum, seu stuprum consummatum, ita, ut priori casu damnatio ad triremes usq; ad decennium, vel aliud tempus; posteriori vero casu poena ultimi supplicii locum habeat.

8 Hanc distinctionem enervat clarus textus in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. in verb. corrumpunt. ff. de poen.

ubi etiam pro eiusmodi stupro consummato & perfecto, vel damnatio in metallum, vel relegatio in insulam, vel exilium tantum imponitur.

9 Nonnulli dicunt, quod iudicis arbitrio sit relinquendum, qualem poenam is pro delicti & personarum qualitate infligere velit,

Signor. consil. 207. n. 3. Iul. Clar. d. §. stuprum. n. 9. vers. præterea crede-rem. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. nu. 39. Et seq. Et nu. 43. Et seq. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 294. n. 3. ibi, veritas est opinio eorum. Ludov. Gilhaus. in sua arbore crimin. c. 2. tit. 22. n. 4. vers. secundo non procedit. fol. 114.

10 Quod non ardet, quia de hoc casu habemus textus claros; Ubi autem aliquid clarè in iure est decisum, tunc illud arbitrio iudicis relinquere non debemus,

l. 1. §. ult. ff. de iure deliber. l. 9. sub fin. C. codl. 3. sub fin. ff. ex quib. caus. major. 25. anu. in integr. restit.

11 In tantâ opinionum diversitate ego simpliciter textui inhe-reo, & secundum tertiam opinionem supra. nu. 6. relaram dico, quod eiusmodi stuprator, si humilior est, in metallum damnetur, honestior vero in insulam relegatur, vel in exilium mittatur, ita tamen, ut, cum hodie damnatio in metallum ab usu recesserit, humilior cum fustigatione in perpetuum relegatur.

per text. clar. & manifest. in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 2. ff. de poen.

qui textus tam clarus est, ut nefas sit, conjecturis locum relinquere;

Deinde quia hoc stuprum magis attentatum, quam consummatum, dicitur.

Bermond. Chover. d. tit. de publ. concubin. n. 4. ideoque merito eiusmodi delictum poenâ mitiori, & non capitali puniendum erit, præsertim cum hæc assertio maioribus autoritatibus DD. sit stipata, & aliquoties in iudiciis observata.

Iure Saxonico quidem de hoc delicto textum expressum non habemus, ideoque variè etiam de eo propter discrepan-tes legistarum opiniones disceptabatur, frequentius tamen il-lorum prevaluit assertio, qui poenam in ortis naturalis non infligendam esse putaverunt, sed solummodo fustigationem cum relegatione, restibus.

Consuls. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 17. n. 1. vers. da aber etner ohne notsucht.

Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Angu-13 stus Elector Saxonie in suis Novell.

part. 4. consil. 31. sub fin. vers. da aber etner ohne notsucht; ubi in comm. Daniel. Molter. n. 1. Et seq.

Et novissimè sequitur Ioannes Georgius in det. Theodor. in 4. punct. col. 4. §. do auch jemand. vers. vob do jemand. pag. 14.

Ita tamen, ut eiusmodi stuprator non ad tempus, sed prop-ter detestationem delicti in perpetuum cum fustigatione rele-14 legatur,

text. in d. consil. 31. sub fin. vers. vnsers Landes etvlg. part. 4.

Quæ assertio procedit, non solum si quis puellam impube-rem stuprare saltem attentavit, & conatus est, de quo minus dubium est, & unanimiter DD. concludunt,

l. d. d. Damboud. in sua præct. crimin. c. 92. n. 8. vers. etiam si actu eam. Et c. 95. nu. 14. vers. etiam si crimen. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. n. 9. sub fin. vers. ego tamen semper. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 47. post pr.

15 Sed etiam, si quis eiusmodi stuprum sine vi consummavit & prefecit, tunc enim etiam saltem fustigatione cum relegatione punitur, nec aliâ poena præviori, puta ultimo supplicio, afficitur, per text. in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. verb. corrumpunt. ff. de poen.

Veluti DD. supra n. 6. allegati expressè tradunt, & in specie ita Scabinos Lipsenses Anno 1550. ad Senatam Görlianum, item Mense Octobri Anno 1547. ad quæstorem suum Mississus respondisse testatur.

Matth. Coler. decis. 176. incip. adulterium proprie. nu. 110. vers. Et in hanc sententiam. Et vers. seq. part. 1.

16 Nisi quis cum puellula trium, quatuor, quinque vel sex an- norum tantum voluit coire; tunc enim, cum per rerum natu- ram cum eiusmodi infantulâ coitus nullus sit, nec illa propter defectum intellectus consentire possit,

§. sed quod diximus. 10. instit. de iur. stipulat. l. mulier. 70. in fin. ff. de V. O.

& ita potius vi, quam consensu, eiusmodi stuprum consummatum censetur, merito is poenâ capitali afficiendus erit, veluti in seqq. casu dicitur, & ita quendam Stephanum de Alice, qui cum puella nondum quadrienni voluit coire, 6. Sept. Anno 1558. capite fuisse truncatum, testatur.

Iul. Clar. lib. 5. sent. §. stuprum. n. 9. vers. ego in hac specie facti vidi. Et seq. Egid. Boss. in præct. crim. tit. de coitu damn. Et pumib. n. 68. vers. sed si non sit doli capax. Petr. Caball. (ubi rationem afferre.) cent. 1. resolu- lit. crimin. c. 20. incip. qui nondum. nu. 9. vers. Et sit in sexto. Et vers. seq.

Quamvis in individuo differat & poenam etiam fustigatio- nis solummodo cum relegatione locum habere, statuat

Virgid. Pinget. (ubi casum de quodam furore, qui piscator in siliam. 4. an- norum duritæ natam vitare conatus est, recenser) quest. 3. incip. super. quidam furor. nu. 1. Et seq. n. 4. Et seq.

17 Idem juris erit, si quis puellam impuberem, suæ curæ, custo- diæ & inspectioni commissam, quamvis sine vi stuprat, quem- admodum poenam gladii contra quendam Scabinos Lipsen- ses Mense Martio Anno 1540. itemque Scabinos Magdebur- genses pronunciasse legi,

arg. l. un. sub fin. C. si quis eam, cuius tutor fuerit, corrupserit.

18 In hoc tamen priori casu præter poenam supradictam stu- prator etiam dotare puellam impuberem tenetur, veluti ita Anno 1541. Mense Iunio, in regio consilio Neapolitano deci- sum, refert.

Thom. Gramm. decis. 22. incip. de præsent. in princ. vers. nec non Et pariter. Et seq.

Posteriori casu, ubi quis violenter & vi adhibita puellam impuberem, & minorem duodecim annis stuprare velit, res etiam non est expedita, quanam poena sit afficiendus?

19 Et quidem, si quis puellam impuberem violenter rapiat, ab- ducat, & stupret, vel stuprare velit, & ita raptum committat, dubium omnino nullum est, quin poena capitis puniatur,

per text. in un. §. 1. vers. aut à tutoribus vel curatoribus. C. de raptu vir- gin. Ioan. Baptist. Caccialup. in l. si qua illustria. §. C. ad SC. Orfician. (ubi dicitur se bis ex facto hac de re fuisse interrogatum.) n. 23. sub fin. Et n. seq. Goid. Pap. decis. 55. n. 3. ibi, sed ultra præmissa. Anton. Gomez. (ubi rationem afferre) in l. tauri. 80. nu. 42. in princ. Et vers. sed hui non ob- stantibus. Iacob. Menoch. (ubi plures rationes adducit, Et contraria solvit) lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 294. incip. dubitari. sepissimè. n. 7.

ibi, secundus est casus. n. 8. Et nu. seq. Ludov. à Pegover. decis. crimin. 43. nu. 11. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 145. nu. 51.

na, § 1. ubi, *amplia decimo quarto. nu. 52. Et seq. Francisc. Caldas. in re-
pet. l. si curatorem. 3. C. de integr. restit. verb. vel adversarii dolo. n. 60.
Iodac. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 95. nu. 14. vers. secundum alios
capite. Bermond. Chover. tract. de publ. concubini. rubr. de stupro. num. 80.
Signal. consil. 207. incip. in questione presentibus. n. 1. vers. verum quia
ultra proceditur. Et seq.*

Si verò quis puellam immaturam non rapit, vel abducit, sed
solum per vim stuprat, major solet esse controversia.

20 Nonnullis enim placet, quod is ad triremes saltem ad ali-
quod tempus condemnari, vel cum fustigatione in perpetuum
relegari debeat, veluti in specie tradit, hanc æquiores, huma-
niores, à qua in practica non fit recedendum, & magis com-
munem vocat, & secundum eam Senaturn Pedemontanum
pronunciassè testatur.

Anton. Tessaure. decis. 148. incip. *virgo non viri potens. nu. 1. nu. 2.
ibi, contra dicebatur ex parte rei, Et n. seq. per tot. Francisc. de Caldas in l. si
curatorem. 3. C. de integr. restit. in verb. vel adversarii dolo. n. 56. Et seqq.
Virgil. Pingiz. d. quæst. 3. nu. 1. vers. deinde etiam unicuique patet. n. 2. nu.
3. (ubi à lenensibus in hanc sententiam discessum fuisse testatur) vers. ve-
rum tamen hinc Et alius. nu. 4. nu. 7. Et seq. per tot.*

Moventur, primò per textum. in l. si quis aliquid. 38. §. qui non-
dam. 3. ff. de pen.

qui generaliter loquitur, nec distingvit, an vi, an verò sine vi
quis puellam immaturam stupravit, generaliter igitur etiam
debet intelligi

Tessaure. d. decis. 148. n. 2. post pr. Pingiz. d. quæst. 3. n. 3. sub fin. vers.
cujus sententia, Et n. 4.

Deinde, quia, cum puella dicatur immatura, & incognosci-
bilis, in eam non potest cadere verum stuprum, & sic non est
veri stupri pœna imponenda, & stuprator morte plectendus,
præsertim cum ex generali observantia etiam ipsius stupri ve-
ri pœna non sit capitalis,

Tessaure. d. decis. 148. n. 2. vers. Et ad idem facit. Pingiz. d. quæst. 3. n.
4. sub fin. vers. deinde huc facit.

Tertiò, quia hoc crimen nulla certa capitali pœna, sed vel
damnatione in metallum, vel relegatione in insulam, vel pu-
blicatione bonorum plecti, in jure expressum est; Ergò nequa-
quam judici hanc pœnam extraordinariam pro suo arbitrata
exasperare, & ad mortem extendere licet,

Pingiz. d. quæst. 3. n. 4. in fin. Et n. seq.

Quartò pro hac sua ipsorum assertione adducunt.
Gvid. Pap. decis. 555. n. 1. Et seq. Thom. Gramm. decis. 22.

Hæc assertio vera non est, ut paulò post ducetur.

21 Aliter sentit Sigorol. de Homodedu. consil. 287. incip. in quæstio-
ne in presentis allegata, n. 3. vers. verum quia in casu nostro præsupponi-
tur. Et vers. seq.

qui statuit, si stuprator ejusmodi pro injuria virgini immaturæ
illata saltem conveniatur, quod tunc pœna si arbitraria, atten-
ta qualitate personæ, l. si stuprum. 25. junct. l. ult. ff. de injur.

Si verò pro ipso stupro conveniatur, tunc, si vilis est perso-
na, pœna capitali, si verò honestioris status, & sanguinis, rele-
gatione tantum vel exilio puniri debeat,

l. si quis aliquid 38. §. qui nondum. 3. ff. de penis.

22 Ne hæc opinio placet, quia textus in d. l. si quis aliquid. 38.
§. 3. de pen.

solummodò locum habet, ubi quis sine vi puellam nondum
viripotentem stuprat, ut in casu præcedenti dixi, ad hunc igitur
casum extendi nequit,

Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n. 4. 2. post med. vers. Et prædicti Do-
ctores illum textum. Et seq.

23 Aliam opinionem assert Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst.
cent. 3. casu. 294. incip. dubitari sapissimè solet. n. 10. sub fin. vers. ter-
tius est casus, quando virgo. Et n. 11.

qui dicit, quod hoc in casu, si vis fuerit privata, & sine armis
facta, quis puniatur pœna l. Iulie de vi privata,

§. nona lex Iulia de vi inst. de publ. judic. l. 1. & ult. ff. ad l. Iul. de
vi privat. l. 2. C. eod.

Si verò vis sit publica, & cum armis facta, pœna l. Iulie de
vi publica sibi locum vendicet.

d. §. item lex Iulia de vi inst. de publ. judic. l. 3. C. ad l. Iul. de vi.

24 Nec hæc opinio placet, quia inde sequi veller, quod ejus-
modi violentus stuprator sit melioris conditionis, quàm qui si-
ne vi puellam impuberem stuprat, cum hic, ut supra. n. 6. Et n.
11. dixi, vel in metallum damnatur, vel in insulam relegatur,
vel in exilium mittatur, & ita pœna capitali afficiatur,

Signal. de Homodedu. d. consil. 207. n. 3. vers. est tamen adversen-
dum. Et seq.

Ex lege Iulia autem præsertim de vi privata solummodò
tertia pars bonorum publicatur. d. l. 1. Et l. ult. ff. de l. Iul. de vi pri-
vat. quæ pecuniaria damnatio multò lenior est, quàm damnatio
in metallum, relegatio in insulam, & missio in exilium,

text. in l. inferorum. 10. §. ult. in fin. junct. l. capitalium. 28. sub fin.
princ. vers. deinde proxima morte. Et §. 1. ff. de penis.

25 Rectius igitur faciunt Anton. Rambaudus in addit. ad Gvid. Pap.

decis. 555. n. 3. verb. raperetur. sub lit. C. vers. secundò verò capitali. Regid.
Bosnus in pract. crim. tit. de coitu dammat. Et punibil. n. 67. ubi, non omit-
to. Et vers. cum declaratione. Et seq. Anton. Gomez. in l. tauri. 80. n.
42. vers. vel eam carnaliter cognovit per vim. junct. vers. sed his non ob-
stantibus. Et seq. Thom. Gramm. decis. 22. n. 1. vers. intelligendo ta-
men. Farnac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 16. quæst. 145. ubi, quod si
non intervenerit raptus. Et quæst. 147. n. 4. 3. vers. si verò cum violentia.
Et n. 46. (ubi dicit, se in judicando ab hac opinione nolle recedere, ubi, Et
ab ista quarta. Et seq. Petr. Caballin. cens. 1. resolut. crimin. cas. 20. incip.
qui nondum viripotens. n. 7. n. 8. ibi, secunda verò opinio quod ad mor-
tem. n. 9. n. 10. 11. & seqq. usque ad fin. Ioann. Bapt. Caccialup. in l.
si qua illi. n. 5. C. ad SC. Orfic. n. 23. vers. si autem nondum sit viri-
potens. Et seq.

qui dicunt, quod hoc in casu stuprator virginem impuberem
per vim cognoscens pœnà mortis afficiatur,

per text. in §. 8. vers. fin autem per vim. inst. de publ. judic. junct.
l. un. verb. aut à tutoribus. C. de rapto virgum. qui textus licet loquan-
tur de vi cum rapto conjuncta, quò minus tamen ad solam vim
extendantur, rationem diversitatis non video, præsertim cum
Imperator ibidem se in solà violentia fundet,

Gomez. d. l. tauri. 80. n. 42. sub fin. vers. secundò pro hæc.

Deinde hanc assertionem inde probo, quia supra n. 6. Et n.
11. ex l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3. ff. de pen.

dixi, si quis virginem nondum viripotentem sine vi stuprat,
quod is, si sit humilior, in metallum damnatur, si verò hone-
stior, in insulam relegatur, vel in exilium mittatur.

Ergò, ne ejusmodi stuprum, cum vi commissum, cum eo,
quod sine vi perpetrat, pari & æquali pœna puniatur, quod
fieri jura prohibent,

§. 4. vers. Sed eadem. l. Iulia. §. 8. vers. si autem per vim inst. de public.
judic.

necessariò sequitur, quod hoc in casu stuprator pœnà mortis
plectatur, quoniam post damnationem in metallum, vel rele-
gationem in insulam, vel missionem in exilium, nulla alia gra-
vior pœna, quæ in proximiori gradu est, restat, quàm pœna
mortis,

text. in l. capitalium. 28. in princ. Et §. 1. ff. de pen.

Præterea, quia, experientia teste, ejusmodi stuprum, in vir-
ginem immaturam commissum, ut plurimum cum periculo
mortis fit. Violentem autem stupratorem, qui à crimine homi-
cidii non est alienus, pœnam mortis subire, textus est ad literã.

in l. un. vers. nec cum ab homicidii crimine. C. de rapto virgum.

Uterius, quia in præcedenti Conclusione dixi, quod is, qui per
vim stuprat virginem viripotentem, puniatur pœna mortis;
Ergò multò magis tali pœna debet puniri, si per vim cogno-
scet nondum viripotentem, cum gravissimè delinquat, qui immat-
uram & impuberem, quàm qui puberem stuprat, quod inde
patet, quia stuprator virginis viripotentis si honestior est,
publicationem dumtaxat partis dimidiæ bonorum, si verò hu-
milior est, corporis coërtionem cum relegatione de jure civi-
li patitur,

§. 4. sub fin. vers. pœnam autem eadem lex. inst. de publ. judic.

cum tamen stuprator virginis nondum viripotentis, si humilior
est, in metallum damnatur, honestior verò in insulam relega-
tur, vel in exilium mittatur, d. l. si quis aliquid 38. §. qui nondum.
3. ff. de pen.

quæ pœna sanè longè durior & gravior est, quàm illa, d. l.
capitalium. 28. sub fin. princ. §. 1. Et §. seq. ff. de pen.

Deinde per auctoritates DD. supra. n. 4. allegatorum, qui
de hoc casu, ubi quis cum vi puellam immaturam stuprat, sunt
accipiendi, quemadmodum Baldum ibid. adductum ita intel-
ligit.

Thom. Gramm. d. decis. 22. n. 1. post pr.

Nec movent rationes supra n. 20. in contrarium pro 1. opi-
nionè adductæ; Quia prima ex iis, quæ jam pro confirmanda
nostra assertione dixi, satis superque refutatur, textum nimi-
rum in d. l. si quis aliquid. 38. §. qui nondum. 3.

non ita generaliter, sed cum distinctione esse accipiendum.
Secunda ratio etiam nihil ad rem, quia hæc pœna non tam
propter stuprum, quàm propter vim imponitur,

Jacob Menoch. cens. 3. arbit. judic. quæst. cas. 294. n. 7. in med.

Aliam solutionem vide apud Petr. Caballin. cens. 1. resolut. cri-
min. cas. 20. n. 13. vers. est verum quod ad hoc. Et seq.

Tertiam rationem aperte fallam esse, ex iis patet, quæ mo-
do dixi; Doctores quarto loco adducti, loquuntur saltem de
eo stupro, quod sine vi in puellam immaturam est commissum,
ut manifestò ex Gvid. Pap. d. decis. 555. Et Gramm. d. decis. 22. per
tot. constat.

Iure Saxonico de hoc casu variè etiam fuisse pronunciatum, 27
neminem latere potest.

Scabini enim Lipsenses aliquando perpetuam saltem rele-
gationem cum Urphedá (absque fustigatione tamen) dictasse, 58
constat ex sententiis post Wettsb. tit. so etner zwen Wettsber
nimpf

- nimpe i wäsfene Straffe ist/ sub fin. vers. so sich auch etner vnterstanden/ vnd bey etich. *Et seq. usque ad fin. fol. 152. col. 2.*
- 19 Wittenbergenses vero poenam virgarum duntaxat infligendam esse cenauerunt, *teste Matth. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè. n. 110. sub fin. vers. eandem virgarum poenam. part. 1.*
- 30 Eandem poenam sustigationis, cum perpetua tamen relegatione; Scabinos Ienenses Volcmaro Sandorff in Runitz: contra ejus generum Menfe Martio Anno 1577. pronunciaffe; refert. *Matth. Coler. d. decis. 176. n. 46. ibi. Et secundum hanc. n. 75. Et seq. part. 1.*
- Quamvis ipsemet Coler. d. decis. 176. n. 117. ibi, ex quo detegitur. usque ad fin. part. 1. fatetur, Ienenses errasse, graviore inque poenam fuisse imponendam.
- 31 Aliquando tamen Lipsenses Anno 1549. poenam gladii distasse, testatur. *Matth. Coler. d. decis. 176. nu. 113. n. 114. ibi, unde Lipsenses. Et seq. part. 1.*
- 32 Et hos se cuti Ienenses postea Martio Anno 1579. Præsecto Hennenbergi in Mansfelde; & Anno 1581. Quæstorio Ienensi eandem poenam adjudicaverunt, teste & sequace. *Matth. Col. d. decis. 176. n. 116. ibi, eandem poenâ gladii. Et seq. part. 1.*
- 33 Quæ opinio etiam verissima est, & etiam placuit. *Consultat. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 17. in pr. Et Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. Landt. lib. 2. art. 13. lit. M. vers. quam non nobilibus, Et seq. & præter rationes supra. n. 25. adductas probatur ex textu Landt. lib. 2. d. art. 13. in med. Et art. 64. in princ. Et Wetsh. art. 38. vers. oder nchtes ein Mann/ ubi propter solam vim foeminis illatam poena gladii distatur.*
- 34 Et hanc ultimam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis. *part. 4. constit. 31. in princ. ubi in comm. D. niel. Moller. n. 1. Et seq. Et ad constit. 26. n. 2. sub fin. Et n. 3. d. part. 4.*
- 35 Et licet Augustus in d. constit. 31. vers. vnd das Werck mit ihr verbrachte/ ubi Moller. num. 2. loquatur de eiusmodi stupro, quod quis in puellâ immaturâ perfecit, & consummavit:
- 36 Ita ut hoc, an stuprum fuerit perfectum, iudicio obstetricum, aut aliarum honestarum, & peritarum foeminarum committatur, earumque assertioni credatur, *text. in c. proposuisti. 4. c. causam. 14. sub fin. x. de probat. Raphael. Cuman. (ubi ita in contingencia facti observatum fuisse testatur) consil. 96. incip. Christophor. vadens. n. 1. vers. prout postea cognitum est per mulieres. Et seq. Daniel. Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constit. 31. n. 2. vers. hoc posterius obstetricum. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 141.*
- 37 Dummodo juratæ deponant, quamvis non de veritate, sed saltem de crudelitate, *Daniel. Moller. ad d. constit. 31. n. 3. Et n. 4. Felin. in c. proposuisti. 4. x. de probat. n. 9. Pacian. tract. de probat. lib. 1. c. 47. n. 17. Et lib. 2. c. 2. n. 12. Et seq. Br. in l. 1. ff. de venire in spec. 1. Et n. 8. Rurg. Ruland. de commu. part. 1. lib. 4. c. 17. n. 11. Et n. 12. Francisc. Marc. decis. 678. incip. queritur de modo. n. 1. per tot. part. 2.*
- 38 Ad hujus criminis tamen perfectionem necessitudo non requiritur, ut quis suum membrum in puellæ vas pudicitie intromiserit, cum hoc, natura repugnante, fieri non possit. *Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 20. nu. 2. vers. Et natura repugnat. cent. 1. sed sufficit, si quis tantum fecit, quantum in se fuit, & ex sua parte desideratur.*
- 39 Unde fit, quod is, qui, cum puellam immaturam cognoscere vellent, ejus pudenda fregit, nihilominus poenâ gladii sit puniendus, veluti ita Scabinos Lipsenses Senatui in Joehimsthal/ Anno 1549. respondisse, testatur, *Matth. Coler. decis. 176. incip. adulterium propriè. n. 114. ibi, unde Lipsenses responderunt. part. 1.*
- 40 Cum quibus concordant interpretes juris communis, qui disertis verbis idem tradunt, *Iul. Clar. (ubi ita quendam Stephanum de Alice, 6. Septemb. Anno 1558. per Senatum capite truncatum fuisse refert) lib. sent. 5. stuprum, n. 9. vers. ego in hoc specie facti vidi. Et seq. Card. Tusch. tom. 2. præct. conclus. lib. 5. verb. stuprum. conclus. 709 n. 11. Ioseph. Ludov. decis. Perus. 17. n. 16. Et n. seq. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. n. 42. in med. Et n. 47.*
- 41 Imò, etiamsi quis eiusmodi puellæ pudenda non fregit, si tamen ad actum facti, maxime huic delicto propinquum, pervenit, puta, quia puellam in terram prostravit, & ejus vestimenta levavit, sed vel propter resistentiam puellæ, vel arctitatem membri opus perficere non potuit, & semen duntaxat in ejus cruribus emisit, nihilominus gladio feriendus erit, propterea, quia supra part. 4. conclus. 27. n. 17. Et seq. dixi, quod in eiusmodi factis poena ordinaria adulteri: locum habet;
- Ergo multo magis in stupro violento, virgini immaturæ illato, obtrinebit, cum crimè stupri violenti adulteriû longè excedat, *text. in l. qui cætu. 5. §. ult. in fin. ff. ad l. Iul. de vi publ. l. martii. 29. §. ult. in fin. ff. ad l. Iul. de adul.*
- 42 Quamvis me non lateat, contrarium consuluiffe *Raphael.*
- Cuman. consil. 96. incip. Christophorus vadens, in princ. vers. dictam puellam projecit in terram. n. 1. Et seq. per tot.*
- Et etiam Wittenbergenses hoc in casu poenam virgarum tantum distasse testatur *Matth. Coler. decis. 176. n. 110. sub fin. vers. eandem virgarum poenam; Et ego legi, D. Modest. Pistoris cuidam, qui puellam decem annorum, stuprare voluit, à qua tamen destitit, videns exire sanguinem, non perfectò opere; ad consultationem Ioannis H. Schöffern ju Weissenfels/ Anno 1547. poenati sustigationis cum relegatione pronunciaffe,*
- Atque hæc, quæ in hoc posteriori casu dicta sunt, obtinent etiam in vi interpretiva, puta, si quis promissionibus, allecamentis; & blandis verbis puellam immaturam ad stuprum induxit, nam & is poena gladii plecti debet,
- per l. 1. §. ult. ff. de extraordin. crimin. Bermond. Cboveron. de publ. conciliat. rubr. de stupro, n. 40. Petr. Caballin. cent. 1. resolut. crimin. cas. 20. n. 9. sub fin. vers. quod Et ego admisso, Et num. 10. Farinac. in sua præct. crimin. part. 4. tit. quest. 147. n. 43. vers. ubi ampliat etiam, Et n. 44.*
- Dein de procedunt, etiamsi puella minor duodecim annis sit viripotens, nihilominus enim quis eam per vim cognoscens poena capitis puniendus venit, per ea, quæ in præced. conclus. nu. 20. juncti supra hac conclus. n. 25. dixi.
- Licet contrarium statuere videatur *Salyr. in l. impunitas. C. de pen. n. 1. sub fin.*
- Denique procedunt, etiamsi puellæ nondum viripotens sit serva, vel ancilla, vel aliâ vilis & humilioris conditionis, *Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 294. n. 13. ibi, quintus est casus. Farinac. in sua præct. part. 4. tit. 16. quest. 145. n. 51. sub fin. Et quest. 147. n. 70. in med.*
- Restringuntur tamen, si sponsus vel maritus sponfam vel uxorem impuberem, & nondum viripotentem, etiam per vim, cognoscit, tunc ille non poenæ gladii subicitur, sed de stupro saltem tenetur, *Azo. in summ. C. de secund. nupt. Iacob. Men. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 294. n. 5. Matt. de Afflict. in constit. regni. lib. 1. rubr. 19. de rapto Et violentia monialib. illas. in constit. si quis rapere. n. 16. vers. septimo quærb. Petr. Caballin. in resolut. crimin. cas. 20. n. 3. Et n. seq. cent. 1. Ioann. Bajart. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. stuprum. n. 46. Et n. seq. quibus addatur Prosper. Farinac. decis. crimin. 72. Et n. 1. Et seq. per tot. lib. 1.*
- Deinde restringuntur, si uterque est impubes, tunc enim si masculus impubes cognoscit puellam immaturam, prædicta poena gladii etiam cessabit, per text. expr. in c. 1. vers. quod merito crederemus. ubi gl. in verb. non ita vers. siem nota. x. de delict. puer. l. 1. §. impubes. 32. ff. ad SC. Syllan. l. impunitas. 4. C. de pen.
- Observandum autem est, quod in dubio puella nondum viripotens & immatura per vim cognita præsumatur, & ideo stuprator poena gladii plectendus, nisi clarè contrariû probet. *Egid. Boss. in sua præct. crimin. tit. de coitu. damn. Et punit. n. 68. post. pr. Petr. Caball. resolut. crimin. cas. 20. n. 9. vers. sed si non sit doli capax. Et vers. seq. cent. 1. Farm. in sua præct. crimin. part. 4. tit. 16. quest. 147. num. 45. Card. Tusch. tom. 7. præct. conclus. lit. S. vel stuprum. conclus. 710. nu. 4.*
- Nisi puella sit doli capax, tunc vis non præsumitur adhibita, nisi à puella probetur. *Egid. Boss. d. tit. de coitu. damn. Et punit. n. 68. in pr. Petr. Caball. d. cas. 20. n. 9. vers. Et sic ubi virgo est doli. Et seq. Farinac. d. quest. 147. n. 45. post princ.*

XLIII.

De furtis & eorum poenis.

SUMMARI A.

- 1 Furtum omnium criminû est generalissimû, & omnibus gentibus fam. ierè.
- 2 Furtum quomodo punitur, si civiliter ad poenam pecuniarum agitur, 3.
- 4 Furtum quomodo punitur, si criminaliter agitur, n. 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.
- 9 Explicatur, l. cum servus 15. ff. de condit. causa data.
- 18 Propter furtum unum, & primum, sed magnum, an quis suspendi possit. n. 19, 22, 23, 24, 25, 34, 35, 36, 41, 42, ubi ampliationes & limitationes.
- 20 Statuta poenam suspendii in iuventia magis frequentiam, & consuetudinem furandi, quàm magnitudinem rei subtrahe considerant.
- 21 In criminalibus, si extant variæ DD. opiniones, maior debet prævalere.
- 26 Furtum magnum hoc in casu quod, n. 27, 28, 29, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49.
- 30 Solidus quantum valet hoc in casu, 32.
- 31 Quot solidi faciunt libram auri.
- 33 Cuius temporis valor solidi ad poenam laquei imponendâ hic cõsideratur.
- 37 Foemina an possunt suspendi, n. 38.
- 39 Senes an possunt suspendi, n. 40.
- 50 Pro uno furto magno an poena suspendii dictari possit, n. 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, & seqq. usque ad n. 78, ubi ampliationes & limitationes.
- 79 Pro duobus furtis mollicis an quis possit suspendi, n. 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87.
- 81 Fur qui secundò furatur, dicitur fur consuetus, & famosus.
- 88 Pro tribus vel pluribus furtis, an quis suspendi possit, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 107.
- 99 Tria furtâ ut dicantur, requiritur, ut illa sint distinctis temporibus, & locis facta, 100, 101, 102, 114.
- 103 An hæc duo, distinctis locis & temporibus, copulativè, an vero alternativè requirantur, n. 104, 106.
- 101 Dicitio E T quomodo in alternativum resolvitur.
- 108 In numero trium furtorum, an etiam præcedentia, pro quibus quis jam antea punitus est, referantur.
- 109 An etiam illa, pro quibus quis est absolutus.
- 110 An etiam illa, quæ proscriptioe sunt sublatæ.

- 111. An etiam illa, quæ alibi sunt commissa, etc.
- 113. Si quis semel hereditatem expilavit, crimen rerum amotatarum commisit, & furtum propriè sic dictum fecit, an hæc tria computentur in numerum furtorum ad pœnam laquei.
- 115. Si plures furtum simul fecerint, quomodo puniuntur. num. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 126. 127. ubi ampliationes & limitationes.

Nov. Ele& Ang. par. 4. conf. 32.

Furtum esse omnium criminum generalissimum, & ubique gentium adeo familiare, ut vix ullum inter mortales reperiri, aut frequentius, aut notius, eoque non minus ad societatem humanam tuendam perniciosum, & detestabile, testatur

Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. cap. 110. incip. explicatis variis. n. 1. & seq.

Ideoque omni jure, etiam naturali, prohibitum est, text. in l. probrum. 42. ff. de V. S. l. 2. §. ult. in fin. ff. de furt.

2 Quà pœnâ autem furtum puniatur, mirificè inter se interpretes juris digladiantur.

Jure civili legitur, quod pœna furti manifesti, sit quadrupli, non manifesti, dupli,

text. expr. in §. pœna manifesti. 3. instit. de obligat. qua ex delict. nasc. l. 1. §. quod quidem 3. sub fin. ff. de publ. & vectigal. §. ex vultu ficiis. 18. vers. pœnam autem persequimur. instit. de action. l. inter omnes, q. 6. §. quod dicitur. 2. ff. de furt.

Quod verum est, si quis civiliter ad pœnam pecuniariam consequendam agit,

Iacob de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. incip. quid sit furtum, n. 2. vers. si pecuniaria, & n. seq.

Veluti etiam ita Scabini Lipsenses pronunciarunt, Haben die juener/ so gefenglich enthalten worden / ze. Wo nun N. seine forderung gegen N. N. bürgerlich thun vnd vornehmen wärde/ so send sie schuldig beyde sâmplich ihme solch verleygnet Geld vier fechtig zuerstaten/vnd wider zu geben/ D. X. W.

3 Quamvis hodiè hanc pœnam dupli vel quadrupli non amplius esse in usu, sed tantum pœnam corporalem, dicit Barthol. Capoll. in auth. sed novo. C. de sero fugit. nu. 59. quem sequitur Int. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, n. 16. in pr.

4 Criminaliter verò ad pœnam corporalem si agatur, major de pœna furti solet esse controversia?

Nonnulli enim sunt, qui olim furtum pro qualitate personarum in hunc modum puniri dicunt, si furtum simplex commissum fuisset à seruo, quod is servus puniebatur flagitatione, virgis, loris, aut aliâ simili punitione corporali citra mortem, l. in seruorum, 10. ff. de pœnis. Si verò à libero homine, tunc is, si erat nobilis, vel in dignitate constitutus, puniebatur tantum pœnâ aliqua pecuniaria, juxta text. in l. capitalium, 28. §. non omnes, 2. ff. de pœn. Si verò erat ignobilis, & ab omni dignitate publica alienus, tunc is, si erat vitæ bonæ, & ex consuetudine talia mala non commiserat, puniebatur multa pecuniaria, quam si solvere non poterat, vertebatur ea in pœnam corporalem, arg. l. 1. §. generaliter. 3. ff. de pœn. l. quicumque. 4. vers. quod si seruo. C. de sero fugit. Si verò erat contaminatæ vitæ, & alias similia mala perpetrare consuevit, tunc is puniebatur corporaliter, per text. in l. capitalium. 28. §. n. aiores. ult. ff. de pœn.

Atque ita de veteri jure obtinuisse, testatur Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 110. incip. explicatis variis. num. 23. sub fin. vers. quandoquidam juxta jura vetera. n. 24. 25. 26. & n. 27.

5 Hodiè verò de jure novo talem distinctionem non servari, sed omnes ex æquo de furto puniri,

per auth. sed novo jure. C. de sero fugit. Novell. ut nulli judicium liceat, 134. c. quia vero nos. 13. §. pro furto autem. 2. & seq. tradit idem Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. d. c. 110. num. 27. ibi, post hæc de jure novo. & seq.

6 Quæ assertio mihi non placet, præterquam enim, quod in primo membro de jure veteri leges allegatæ loquantur tantum de publicis criminibus, d. l. capitalium. 28. ff. de pœn. & non de privatis, quale etiam est furtum; In prædictis legibus etiam ne verbulum quidem de furtis, & eorum pœnis habetur; & ut taceam, si hæc assertio vera esset, leges pro prima membri confirmatione adductæ, hodiè in universum essent correctæ, quod tamen magnum foret inconveniens,

l. præcipimus. 32. §. ult. in fin. C. de appellat.

7 Quoad posterius membrum negatur, hodiè omnes fures ex æquo æquali pœnâ, nullâ habitâ personarum & dignitatum ratione, de furto puniri, ut ex sequentibus apparet.

Quidam verò dicunt, quod & jure civili pro furto imponatur pœna mortis,

Iacob Cujac. lib. 9. obser. c. 37. incip. qui legunt. q. 3. in princ. vers. sequentia item quis probavit. Petr. Heig. in §. pœna manifesti instit. de obligat. qua ex delict. nascuntur. num. 6. Anton. Gomez. in §. ex maleficiis instit. de action. num. 11. adducentes in hanc assertionem textum in l. interdum. 56. §. qui furem. 1. ff. de furt. ubi expressè dicitur, quod præter pœnam pecuniariam etiam periculum majoris pœnæ furibus imminet;

PARS V.

Deinde, textum in l. ult. ff. de furt. ubi clavis verbis statuitur, quod hodiè furti plerumque criminaliter agatur;

Tertio, textum in l. cum servus. 15. post princ. ff. de condit. caus. dat. caus. non secus. ubi etiam refertur, quod servus, qui furti arguebatur, summo supplicio fuerit affectus.

Quarto textum in l. capitalium. 28. §. famulos. 15. ff. de pœn. ubi famosi latrones furcâ suspenduntur;

Quinto adducunt rationem, quia furem nocturnum occidere possum, l. furem. 9. ff. ad l. Cornel. de fcar.

Si mihi furem occidere licet, utique etiam magistratui, cum privatus non debeat majorem habere potestatem, quam magistratus, arg. l. nemo potest. 70. ff. de R. I. l. solent. 6. ff. de offic. procons.

Nec hæc opinio firmis nititur fundamentis; Quia in l. interdum. 56. §. 1. ff. de furt. nihil de pœnâ mortis exprimitur; In l. ult. ff. eod. dicitur quidem, quod furti plerumque criminaliter agatur, sed inde statim non sequitur, quod pœna mortis sit infligenda, quoniam etiam alia pœna imponi potest, etiam si vel maximè criminaliter agatur, l. capitalium. 28. & ubiq; ff. de pœn. quinimò contrarium potius x. d. l. ult. in verb. extraordinariâ animadversione. ff. de furt. colligitur, quod pro furto non pœna mortis, sed alia extraordinaria imponi debeat.

Ad textum in l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. tertio loco adductum, varæ extant DD. opiniones, communiter tamen interpretes in eo resident, quod ibi vel de facto mors servi processerit, vel speciale sit propter vilitatem personæ servi, l. furtum. in §. ex maleficiis. inst. de action. & in d. l. cum servus 15. ff. de condit. ob causam. n. 1. & 3. vers. primo an præfectus. Angel. Avetm. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem federatam. num. 17. vers. nisi uno casu. & seq. quos tamen refutat Anton. Gomez. in §. ex maleficiis instit. de action. n. 5. vers. quia audi. & seq.

Ego verò dico, quod in d. l. cum servus 15. ex parte præfecti vigiliam nullam factam, nullus error, & injusticia processit, sed is servus, si relata ab Attio vera fuisset, justè & meritò summo supplicio affectisset; ex parte autem Attii valde fuit peccatum, siquidem is religionem præfecti vigiliam asturè circumvenit, calumniosè prætendendo, servum suum proprium esse, & in facinore, quod de nocte tumultus excitandi gratiâ perpetravit, deprehensum, alias enim si Attius vera retulisset, servum non esse suum, sed alterius, & non in facinore aliquo publico, sed in simplici furto deprehensum, longè aliam sententiam præfectus vigiliam tulisset.

Textus verò ex l. capitalium. 28. §. 15. ff. de pœn. quarto loco adductus, loquitur saltem de publicis latronibus; In quinta denique ratione committitur fallacia à dicto secundum quid, ad dictum simpliciter; Furem nocturnum enim non simpliciter occidere licet, sed alius etiam requisitis adhibitis, juxta text. in l. 4. §. lex. 1. ff. ad l. Aquil.

Denique non sequitur, furem nocturnum occidere permittitur; Ergo omnes fures debent supplicio mortis affici; Plus enim est in conclusione, quam in præmissis, & à particulari, nempe à fure nocturno, ad universale, nempe ad omnes fures non valet consequentia, per vulgaria.

Alii dicunt, quod de jure civili nulla pœna mortis in fures sit constituta, nisi in servos, propter eorum vilitatem, per text. in l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. caus. non sec.

In publicos latrones per text. in l. capitalium, 28. §. famulos, 15. ff. de pœn.

In grassatores, per text. in d. l. capitalium. 28. §. grassatores, 10. ff. eod.

Et fractores pacis publicæ, per text. inc. un §. si qui quinque tit. de pac. tenend. & ejus violat.

Et ita tradit Angel. Avetm. in tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem federatam. num. 12. ibi, & nota bene. pag. 380. Int. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, num. 7. Chaffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro primâ vice punietur. n. 1. ibi, quæro quomodo, num. 2. & seqq. Anton. Gomez. in d. §. ex maleficiis instit. de action. num. 1. ibi, nota secundò, num. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. & n. 10. l. furtum. in d. l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. caus. non secus. num. 5. ibi, an poterit pro furto. Matth. Coler. decis. 144. incip. pro furto, num. 1. & seqq. part. 1. Alex. consil. 110. incip. stante statuto. num. 6. ibi, videretur etiam quod nec de jure communi, & n. seq. vol. 4. Ludov. à Pegver. decis. 27. incip. jure cautum est. num. 1. & seqq. lib. 1.

Hæc opinio in eo, quod limitatio ex d. l. cum servus 15. in servis addatur, non placet, per ea, quæ paulò ante dixi: in reliquis per omnia aridet, & in jure tam antiquo, quam novo optimè est fundata, ita ut pœna extraordinaria pro arbitrio judicis furibus imponatur; quod probatur per l. interdum. 56. §. qui furem. 1. ff. de furt. ubi expressè dicitur, quod fur etiam aliâ graviore pœna puniri, & condemnari possit; Clariùs hoc probatur in l. ult. ff. de furt. ubi furti plerumque criminaliter ad animadversionem extraordinariam infligendam agitur; Omnium verò expressissimè hoc probatur in Novell. ut nulli judic. liceat habere. 134. c. quia vero nos. 13. §. pro furto. & seq. auth. sed novo jure. C. de sero fugit. ubi verbis disertis statuitur, quod pro furto

C e

furto

furto nemini membrum abscindi, aut quis mori, sed tantum castigari/debeat, violentis aggressoribus, & latronibus exceptis, qui pœnis legalibus, puta in d.l. capitalium. 28. §. grassatores. 10. §. famo. os. 16. ff. de pœn. debent subdi. Ecce hæc jura tam clara sunt, ut nihil clarius dici & effingi possit, per quæ non novum jus, ut nonnulli falsò autumant, inducitur, sed priora jura potius repetuntur, & confirmantur.

12 Quicquid de jure scripto lit, hodie ubique locorum pœna suspendi in usu servatur, & fures furcâ suspenduntur, per constitutionem Friderici in c. 1. §. si quis quinque solidos. 5. tit. de pace tenend. & ejus violat. ubi manifestò dicitur, si quis quinque solidos valens, aut plus, fuerit furatus, quod laqueo suspendatur; Er quamvis communiter DD. hanc constitutionem Friderici non de simplici furto, sed ubi furtum simul cum violatione pacis conjunctum est, accipiant,

Iodoc. Damboud. in sua præd. crimin. c. 110. num. 41. vers. verum hoc intelligi oportet. Iacob de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 10. num. 51. ibi, aut cadit in titulum. Angel. Aretin. trad. malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 12. vers. & uno alio casu. Alvarot. in c. 1. §. si quis quinque. 5. tit. de pace tenend. num. 1. ante med. vers. & pro tanto solvunt alii. Ludov. à Pegver. decis. 27. incip. jure cautum est. num. 4. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 7. vers. & licet. Anton. Gomez. in §. ex maleficiis instit. de action. num. 3. & seq. junct. num. 6. vers. tamen prædictâ non obstantibus, & seq. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judicio quest. centur. 2. cas. 295. num. 13. ibi, d. claratur secundo.

13 Eamque in simplicibus furibus de consuetudine non servari testetur

Bl. in d. c. 1. §. si quis quinque. 5. tit. de pace tenend. n. 1. & in auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. n. 5. vers. sed videtur etiam. Bartol. Capoll. eod. num. 8. & n. 71. Alvarot. in d. c. 1. §. si quis quinque. 5. tit. de pace tenend. num. 1. ante med. vers. sed cum ista decisio. & vers. seq. Præpof. eod. num. 3. pr. vers. nam dicunt quidam. & vers. seq. Gandin. de malefic. tit. de furib. num. 10. Anna in c. ex literis (ubi dicit, quod hoc omnes sequantur) x. de fur. n. 9. post princ. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 12. vers. sed dicit quod hodie Matib. Coler. decis. 144. num. 3. vers. tamen iste. part. 1. Ludov. à Pegver. d. decis. 27. num. 4. vers. verum tamen est Iul. Clar. d. §. furtum. num. 7. vers. & in omnem casum. Menoch. d. cas. 295. n. 13. vers. eo tamen loci.

14 Hæc tamen solummodo quoad quantitatem furti procedunt, ita, ut propter quinque solidos quis ex constitutione Friderici suspendi non possit, secus tamen est, quoad ipsum genus supplicii. Fures enim hodiè de consuetudine ubivis gentium suspendi, experientia testatur,

Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 8. n. 15. Wesenbec. (ubi rationes affert. in comm. ff. de furt. num. 15. post princ. & vers. atque hæc quidem. & seq. usque ad fin. Vldar. Zas. (ubi totius orbis consuetudine ista servari refert. in §. ex maleficiis instit. de action. num. 3. Ioan. Harpprecht. (ubi rationibus, quod fures meritiò suspendantur, propugnat) in §. pœna manifesti. 5. instit. de obligat. quæ ex delict. nascunt. num. 6. sub fin. num. 7. & seq. usque ad num. 59. Daniel Moller. (ubi etiam rationes pro hac pœna affert, eamque à iudicibus non esse in aliam mutandam dicit) lib. 1. s. mestr. c. 37. incip. non apud. num. 5. & seq. & in comm. (ubi generalem consuetudinem totius Germaniæ à servare testatur.) ad constit. Saxon. part. 4. constit. 32. num. 6. sub fin. Iodoc. Damboud. in sua præd. crimin. c. 110. num. 28. & seq. Iacob de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 10. num. 15. & seq. Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 12. sub fin. pag. 380.

15 Quæ consuetudo universalis, præter dictam consuetudinem Friderici, fundatur etiam in sacris literis, Ecclesiast. c. 20. vers. 27. sub fin. Genes. c. 40. vers. 22. Iosua c. 7. vers. 24. & seq. & hodie ab Imperatore invictissimo Carolo. V. est confirmata, in ejus constitutionibus criminalibus, art. 159. 160. 162. & seq. Roman. in addit. ad Fachs differ. 58. num. 6. ibi, hodie verò, & ad Zobel. part. 4. differ. 36. num. 6. Ioan. Harpp. in §. pœna manifesti. 5. instit. de obligat. quæ ex delict. num. 6. vers. quam ex recentiore. & seq. & jam dudum in iure Saxonico est approbata, Land X lib. 1. art. 13. post princ. & art. 29. in princ. ubi dicitur; den Düb sol man hetgen/ Daniel Moller in comm. ad constit. Saxon. part. 2. constit. 32. num. 6. Matib. Coler. decis. 144. n. 9. & seq. part. 1. Zobel. differ. 35. incip. jure Saxonico. num. 1. & differ. 36. num. 1. part. 4. Remhard. part. 6. differ. 10. in princ. Wesenb. in comm. ff. de furt. num. 15. vers. tamen eo jure bis in terra.

16 Quod tamen non indistinctè ita est accipiendum, quasi pro quolibet furto quis possit suspendi, sed variaz qualitates personarum, circumstantiaz locorum, & quantitates rerum furto subtractarum pro arbitrio boni iudicis sunt considerandæ.

17 Iacob Menoch. de arbitr. judic. quest. lib. 2. cent. 3. cas. 265. num. 7. Idèq; ut iudex suum arbitrium intra certos cancellos contineat; nec pro lubitò evagetur, cum hoc in casu non de glande legenti, nec de oleo, vino, aut tritico legato, sed de hominis vitâ, & existimatione agatur, subsequentes casus sunt observand.

18 Primum, si agitur de furto aliquo magno & enormi, & tunc de jure civili anceps DD. est concertatio, an pro furto magno

& enormi, si unum & primum sit, quis suspendi possit?

Negative enim concludit, Sabc. in auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. Paul. de Castr. eod. num. 5. vers. dicit etiam. Iason. in l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. dat. caus. non sec. num. 7. junct. 8. vers. ego teneo contra. & seq. & in l. 1. C. de precib. Imper. offer. num. 7. in princ. & vers. tene contrarium. & seq. Angel. de Vbal. in ver. consil. crimin. diversor. consil. 71. num. 21. lib. 2. Bartol. Capoll. in d. aub. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 76. Roland. à Valle consil. 51. inc. judicantem oportet numer. 43. ibi, ulterius etiam dico. & num. seq. usque ad fin. vol. 1. Anton. Gomez. in §. ex malefic. instit. de action. num. 13. vers. sed tamen contra. & seq. Caccialup. in d. l. cum servus. 15. (ubi refert, quod viderit furem de mille & ducentis florenis pro primâ vice evasisse pœnam mortis) ff. de condit. caus. dat. caus. non sec. Francisc. Marc. decis. 6. incip. an pro uno magno. n. 2. & seq. part. 2. Iul. Clar. (ubi hanc communem vocat, contrariamque Baldi opinionem in prædictâ non servari dicit) lib. 5. sent. §. furtum. num. 9. vers. sed certè contra. & seq. Matib. Coler. decis. 144. num. 4. vers. quod locum habet. Iodoc. Damboud. in sua præd. crimin. c. 110. num. 31. Prosper. Farinac. in sua præd. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 23. num. 3. ibi, & facit in simili. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem nu. 13. vers. tu tamen in hac materia. & seq. Ioan. Harpp. in §. pœna manifesti. 5. (ubi in fin. n. 56. collegium Tubingense hanc opinionem semper securum esse testatur) instit. de obligat. quæ ex delict. nascunt. num. 51. ibi, ardua hic. & num. seqq.

Pro quorum assertione facit, quod statuta, pœnam suspendi pro furto indudentia, magis reiterationem, frequentiam, & consuetudinem furandi, quam magnitudinem rei subtractæ, considerant;

sexi in cap. fur. 4. in princ. caus. 14. quest. ult. Paul. de Castr. in d. auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 6. in fin. Iason. in d. l. cum servus. 15. ff. de condit. caus. data. num. 8. vers. quia leges & statuta. Roland. à Valle d. consil. 51. num. 45. vol. 1.

Deindè, quia in criminalibus, quando reperiuntur variaz DD. opiniones, mitior debet prævalere, l. interpretatio. 42. l. sanctio legum. 41. ff. de pœn. Roland. à Valle d. consil. 51. nu. 44. vol. 1. Iason. in d. l. 1. C. de precib. Imper. offer. n. 7. in fin. v. quia in criminalibus.

E contra verò affirmativè concludunt, & furem pro uno magno furto, etiam si altas ex statuto, vel lege municipali non nisi propter tria furta pœna suspendi imponi solet, suspendi posse, tradunt

Bl. in d. auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. n. 5. vers. ego dico, quod pro uno furto, & seq. quem sequitur Angel. Aretin. (ubi ita se Perusini semel prædicasse dicit) trad. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 13. vers. nisi furtum sit magnum. & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro prima vice punietur num. 12. vers. sexto l. n. i. a prædictam. & n. seq. fol. 190. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 2. cas. 235. (ubi magis communiem dicit) nu. 9. ibi, declaratur primò. Ioan. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 42. & seqq. Ludov. à Pegver. (ubi ita in principatu Catholonia pluries, imprimè verò 14. Iulii, Anno 1582. servatum fuisse testatur) decis. 27. num. 6. ibi, quartus denique casus est. num. 7. & seq. usque ad fin. lib. 1. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 32. n. 8. vers. quamvis etiam Didac. Covar. (ubi plures rationes affert) lib. 2. var. resolut. c. 8. num. 7. vers. sic sanè quibusdam visum est. & seq. Ioan. Aloy. Riccius. part. 2. collect. decis. 241. vers. secundo l. n. i. a. Panorm. in c. inter alia. x. de innum. Eccles. num. 31. Iacob de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. cap. 10. n. 15. vers. si semel commissit junct. num. 21. ibi, si est magnum. & seq. Guid. Papa decis. 589. incip. queritur utrum. num. 1. & seq.

Moventur per text. in l. si is qui tres. 31. §. ult. ff. de excus. ut. ubi una magna tutela habetur pro tribus;

Deindè quia propter enormitatem delicti permittum est leges transgredi,

Innocent. in c. 1. x. de constit. Bl. in d. auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 5. vers. & quia propter. & seq. Alvarot. in s. 1. §. si quis quinque. tit. de pace tenend. num. 1. post pr. vers. & dicit, Præpof. eod. n. 2. sub fin. vers. nam propter excessum. & nu. 3. & ex majoritate delicti major pœna sequi debet, ut notatur per gloss. in System lex. Iulia in princip. instit. de publ. judic. Iacob de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. d. c. 10. num. 22. vers. nam ex majoritate. & seq.

Facit etiam textus in l. 1. §. sed & qui. 2. ff. de abigeis, ubi verbis disertis statuitur, quod is graviori punietur, qui majora pecora abducit, quam qui minora; Et est regula generalis, quod is durius plectatur, qui magnas res aufert, quam qui parvas, text. eleg. in l. Padiu. 4. §. Divus. 1. sub fin. ff. de incend. ram. naufrag.

Et hanc posteriorem opinionem etiam amplexus est Imperator Carolus V. in constitutionibus criminalibus, art. 160. ibi, so aber der erste Diebstal großi & seq. per tot.

Quam etiam in foro Saxonico jamdudum receptam, Wesenb. in comm. ff. de furt. num. 15. post princ. vers. ex benigna tamen interpretatione & vers. seq. approbavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novellis. part. 4. constit. 32. §. 1. vers. da es gletch setn erster Diebstal ist. ubi in comm. Daniel Moller. num. 8. sub fin. vers. apud nos tamen.

Quamvis

25 Quamvis Scabinis Jentibus contrarium placuisse, & 17. Augusti Anno 1575. tantum fustigationem & relegationem cuidam furi pro prima vice ad consultationem Senatus Mülhufiani dictasse testatur, & sequitur

Matth. Coler. decis. 144. n. 4. vers. quod locum habet & vers. seq. & n. 20. part. 1.

26 Quod sit hoc in casu magnum furtum, in foro communi relinquatur arbitrio iudicis,

Jacob de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. n. 14. ibi, & dicitur furtum magnum. Ludov. à Pegver. decis. 27. num. 7. ibi, quando autem dicatur. & seq. part. 1. Jacob. Menoch. l. 2. arbit. judic. quest. cent. 2. cas. 295. num. 10. ibi, quando autem dubitatur. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. pro prima vice. nu. 15. fol. 191.

27 In Saxonia vero illud dicitur furtum magnum & enorme, quod valorem quinque solidorum excedit,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. d. constit. 33. §. 1. ibi, Wenn etur vber fünf. ubi in comm. Daniel. Moller. nu. 9. ibi, pro magno autem furto. & seq. Gloss. lat. ad text. germ. Land. N. lib. 2. art. 13. lit. H. sub fin. vers. intelligendum est hoc. & art. 39. lit. A. vers. est ergo hujus status. & seq.

28 Quemadmodum etiam hodiè idem in Germania per Carolum V. Imperatorem est sancitum, in ejus constitutionibus criminalibus, art. 160. post princip. vers. Und fünf Guldén / & seq.

29 Et quamvis Imperator in d. art. 160. simpliciter tantum dicit non fünf Guldén / aurei tamen illi non de usualibus, sed etiam de solidis sunt accipiendi, Dan. Myller. lib. 1. semestr. c. 37. incip. non apud num. 3. vers. quamvis constitutio. & seq. propterea, quod constitutio Carolina, tanquam renovatoria, sit interpretanda, & supplenda ex constitutione Friderici 1. de pace tenend. §. si quis quinque. 5. ubi non simpliciter de aureis, sed de solidis dicitur.

30 Solidus autem hic accipitur pro auro ungarico optimo, hoc tamen besten Ungertischen Guldén / Novell. Elector. Augusti. part. 4. d. constit. 32. §. 1. vers. der besten Ungertischen Guldén / ubi Daniel Moller. num. 9. post princip. Res. Heig. in §. pena manifesti. 5. insit. de obligat. quæ ex delict. nasc. n. 12. Ioann. Schneid. ad §. alia. 2. insit. de donat. n. 25. & in §. ult. insit. de obligat. quæ ex delict. nasc. n. 7. vers. & accipitur. W. serb. in comm. ff. de furt. n. 15. post pr. vers. seu ut nuer pretium. & seq.

31 Quorum septuaginta duo faciunt libram auri, per text. in l. quorescunque. 5. C. de suscepto. preposit. & arcar. ubi gloss. in verb. auri. & gloss. in §. nos autem insit. de Atit. tutor. verb. solidos. & in §. ult. insit. de penâ tener. stig. verb. solidorum, sub fin. vers. item nota. & in l. ult. ff. de in jus. voc. verb. aureos post pr. & in Novell. de defensor. 15. c. 3. §. & judicare. 2. verb. ad irrecens. vers. cum septuaginta. Nicol. Boer. decis. 327. incip. hac questio num. 2. Andr. Gail. lib. 2. obser. 39. incip. ultra quingentos. num. 2. Wurmbs. lib. 1. obser. tit. 50. obser. 11. incip. solidus & aureus num. 1. & seq. Felan. in c. conquereute. 16. x. de offic. & potest. judic. ordin. nu. 1. in med. vers. intelligantur de solidis. Guid. Pap. decis. 492. incip. utrum appellations. nu. 2. Paul. de Castro in l. in duobus 3. C. commun. de legat. num. 3. vers. vel dic quod lex. Iason. in l. 2. §. ex his. ff. de V. O. num. 16. vers. item sciam. Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 110. num. 41. vers. nam in talibus furtis. Alex. consil. 4. num. 9. sub fin. vers. circa hoc intelligitur. & seq. vol. 1. Didac. Covarr. de veter. num. 1. c. 3. inop. aureum nummus. num. 3. sub fin. Præposit. in c. 1. §. si quis quinque. 5. ris. de pace tenend. nu. 1. vers. quoniam solidus. Matth. de Afflic. cod. n. 2.

32 Singulusque hodierno tempore ex communi & usitato usu duobus & dimidio florenis, vel quinquaginta grossis constat; ita ut hodiè quinque illi solidi faciant duodecim florenos & dimidium ulitatos.

33 Quamvis olim Scabinos Lipsenses singulum solidum quadraginta grossis aestimasse testatur, ut sic quinque illi Ungarici efficiant decem Sexagenas antiquas, Zehen alte Schock / vel octo thaleros cum octo grossis, teste

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. constit. 32. num. 9. vers. quorum singuli. & num. 10. & lib. 1. semestr. c. 37. incip. non apud Ctos. n. 3. ibi, ceterum ubi agitur. & n. seq.

34 Si autem valor aureorum Ungaricorum variatur, & alius est eo tempore, quò fur capitur, & deprehenditur, quam fuit eo tempore, ubi furtum factum est, tunc inspicitur tempus commissi furti, sive valor auctus, sive mutatus fuerit,

Paul. de Castr. in l. si duobus 3. C. commun. de legat. n. 3. vers. unde si lex Wurmbs. lib. 1. obser. tit. 50. obser. 11. num. 6. ibi, si autem lex. & seq.

35 Et hæc assertio procedit, etiam si furtum simpliciter sine effractione fuerit commissum, nihilominus enim fur pro eo, si magnum est, & quinque solidos excedit, suspendi debet,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 32. §. 2. ibi, vnd sol in die fern soll tetu dinter cheid. ubi in comm. Daniel Moller. num. 10. vers. nec isto casu.

36 Quemadmodum etiam hoc in casu discrimen illud inter

furtum nocturnum & diurnum non observatur, sed fur pro furto etiam diurno laqueo suspenditur,

Daniel Moller. lib. 1. semestr. c. 37. incip. non apud n. 4. sub fin. vers. nec observatur. & seq. Francisc. Roman. in addit. ad Fachs. differ. 58. n. 7. vers. non habita differentia.

Non obstante, quod de fure diurno aliud statuat, & eum saltem gladio puniendum velit

Gloss. ordin. Land. N. lib. 2. art. 39. per illum textum. n. 2. sub fin. vers. Wer es aber am Tage nimpt / Reinhard. part. 5. differ. 25. sub fin. vers. stit crs aber des Tages.

Item non attenditur, an furtum sit manifestum, an verò nec manifestum,

Ioann. Harpprecht. in §. pena manifesti. 5. insit. de obligat. quæ ex delict. nascunt. num. 6. post princip. vers. non solum manifestum. & vers. seq.

Fœminæ etiam in his terris rectè suspenduntur,

Francisc. Roman. in addit. ad Fachs. differ. 58. n. 7. post princ. vers. an masculus an femina. Zobel. part. 4. differ. 36. num. 2. sub fin. vers. consuetudo in hac parria. Matth. Coler. (ubi consuetudine ita in provincia Saxonica servari testatur) decis. 144. num. 4. ibi, licet autem pena. n. 22. & n. 23. part. 2. Sci. meid. ad §. ult. insit. de obligat. quæ ex delict. nascunt. n. 7. vers. præterea.

veluti multas fœminas, non solum in hac Lipsicâ, sed etiam in aliis civitatibus, & locis suspensas fuisse scio;

Idem tradunt interpretes juris communis, & fœminam laqueo posse suspendi, concludunt

Bl. consil. 247. incip. ad evidentiam n. 1. & seq. per tot. vol. 5. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. numer. 49 sub fin.

37 Quamvis contrarium velit Barthol. Capoll. consil. 36. num. 1. & seq. per tot. Alex. consil. 135. incip. circa primum dubium. n. 9. sub fin. vers. præterea etiam si essemus. n. 4. & n. 5. vol. 1. Zobel. part. 4. differ. 36. n. 1. vers. quod secus est. & n. seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. si aliquis. nu. 1. ibi, pone quod mulier. & nu. seq. fol. 179.

38 Propter etiam senes à poena laquei non sunt exempti,

Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 116. n. 35. vers. & senes. & num. seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 60. n. 6. vers. quam tamen ego nunquam.

39 Licet contrarium statuat Capoll. in auct. sed novo jure. C. de servo fugit. n. 58. & n. ult. & caus. 2. num. 14. quem sequitur Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 329. num. 19. vers. sic in pena furti. & seq.

40 Declarações tamen etiam nonnullas in hoc primo casu, ita, ut fur propter furtum etiam magnum non suspendatur, sed vel omnino liberetur, vel alia mitiori poenâ puniatur, Augustus Elector Saxonizæ admittit in suis Novell. part. 4. constit. 32. §. 2. vers. Jedoch sol gleichwol / ubi in comm. Daniel Moller. n. 11. ibi, Scabinibus tamen. & seq.

41 Qui autem sunt illi casus, ubi vel omnino nulla poena, vel alia mitior pro furto imponatur, infra conclusion. seq. latius dicetur.

42 Notandum autem est, quod hoc in casu furtum non solum ratione quantitatis, sed etiam ratione qualitatis, loci, & alterius circumstantiæ, magnum & enorme dici, & poena laquei puniri possit, etiam si per se, ratione quantitatis, omnino sit parvum, & modicum,

Hippol. de Marfil. in l. questionis modum. ff. de questum. num. 48. Francisc. Marc. decis. 6. incip. an pro uno magno. num. 4. vers. quia debet attendi. part. 2.

43 Quapropter si quis rustico, vel alii tenui & inopi homini porcellum furatur, furtum magnum censetur, etiam si porcellus ille non sit magni valoris,

Gloss. in l. illicitas. §. ne tenuis verb. lumin. vers. nam si etiam. ff. de offic. præsid. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 2. cas. 295. numer. 11. in fin. vers. afferro & ego. & num. 12. & ob id meritò suspendi potest. 2. Reg. cap. 12. vers. 2. 3. 4. & seq. quod habet etiam rationem, quia inter alios casus, ubi poena furti magni, & enormis mitigatur, ab Imperatore Carolo V. in constitutionibus criminalibus art. 160. vers. vnd vole schedlich dem Beschedigten. (quem sequitur Augustus Elector Saxonizæ in suis Novell. part. 4. constit. 32. §. 2. vers. vnd deren eins theils in der pectus lichen) etiam refertur, ut consideretur qualitas illius, cui furtum fit, ita, si is est opulentus, & ex furto, etiam quinque solidos excedente, damnum nullum patitur, poena suspendii non habeat locum; Ergò è contrario, si is, cui furtum fit, sit egenus, tenuis & inops, poena meritò exasperatur, & pro furto, etiam modico & parvo, poena laquei imponitur.

44 Eodem modò si Doctori Codex, in quo multum vigilavit, & plura addidit, auferatur, hoc etiam pro magno furto habetur,

Angel. in l. 1. col. ult. vers. & quod dicitur. quem sequitur Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 295. num. 11. ibi, afferro exemplam.

- 46 Similiter furtum dicitur enorme, & poena furcæ dignum, quando est valde scandalosum, licet per se sit modicum, *Iason. in l. cum servus. 15. ff. de condi. caus. dat. caus. non secus. num. 8. ibi. Et adde quod furtum. Regid. Bossiu in sua pract. crimin. tit. de furtis. n. 60. ibi. dicitur tamen furtum.*
- 47 Unde quidam volunt, si furtum noctu committatur, quod etiam pro magno habeatur, & morte plectatur, etiam si per se sit modicum, & tres solidos non excedat, *Christoph. Zobel. (ubi ita in practica servari testatur) in gloss. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 28. lit. C. vers. Et nota ita servari, Et cui addatur Cbassan in consuetud. Burgund rubr. 1. §. 5. verb. pro prima vice n. 8. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 45. Et seq.*
- 48 Quam tamen illationem, de fure nocturno, non approbat, sed potius contrarium in praxi servatum fuisse testatur *Maeth. Coler. decis. 144. n. 10. in princ. junct. vers. sed cum venia. Et seq. (ubi hoc in practica bene notandum dicit) n. 11. 12. 13. Et nu. seqq. part. 1.*
- 49 Denique furtum dicitur magnum, si in aliquo loco insigni, & privilegiato, puta in palatio Principis, templo, & simili sit commissum, quemadmodum quendam, qui crumenam cum 60. solidis tantum inciderat in Camera Parliamenti, 22. Januar. Anno. 1549. per Parlamentum Parisiense ad furcam fuisse condemnatum, testatur *Papo. lib. 23. tit. 6. arrest. 1. quem refert Et sequitur Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. nu. 8. sub fin. vers. possit etiam esse locus.*
- 50 Secundus casus, si quis unum cum furtum, & quidem parvum & modicum commisit, tunc videtur dicendum, quod etiam sit suspendendus, arg. §. gallinarum. inf. de R. D. Et A. R. D. l. naturalium. 9. §. gallinarum. ff. de A. R. D. quoniam nullum est discrimen inter furtum magnum, & inter furtum parvum seu modicum, sicut elegans in c. ult. sub fin. caus. 14. quæst. ult. & quia fur magis est is, qui modicum furatur, quam qui magnum, quoniam is, qui magna diripit, minima fortasse contemnet, qui verò parva non despiciat, nec maiora despiciat, *Idem Damboud. in sua pract. crimin. cap. 110. n. 60. ibi. utrum fur magis, usque ad fin. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 88. sub fin. Andr. Tiraz. de legib. connubial. l. 2. n. 12. sub fin. vers. ita cupidum Et seq.*
- Et ita in specie concludere videntur, *Claud. Beraxol. in addit. ad Patr. Barthol. Berax. consil. 198. lit. A. in med. vers. contrariam sententiam Et seq. Andr. Tiraz. de iudic. in rebus minim. exig. sub fin. col. 26. vers. decimo lex est, fol. mibi. 116. Petr. Gerard. de Petra Sancta. singul. 19. incip. quod furtum. num. 1. Et seqq. per tot.*
- 51 His tamen & similibus non attentis, contrariam sententiam rectius amplectuntur, & pro uno modico furto poenam laquei non posse imponi, sed aliam minorem, puta fustigationem vel relegationem, vel aliam pecuniariam, defendunt, *Damboud. in sua pract. crimin. cap. 110. n. 28. post princip. Et seq. n. 35. post princip. Et n. seq. Iacob de Bellouis in sua pract. crimin. c. 10. n. 15. vers. si sine commisit, junct. nu. 22. vers. si autem si: modicum, Et vers. si non in uranio violenter. Et vers. seq. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem celestem numer. 13. post princip. vers. tamen singulariter dicit Et seq. Maeth. Coler. decis. 144. numer. 4. part. 1. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. furtum. numer. 7. Et numer. 23. (ubi dicit poenam mitigandam esse) ibi, pariter etiam possit. in princ. Et sub fin. vers. licet soleat. Ioann. Bajard. in l. dist. cod. num. 88. post princip. Et numer. 96. Barthol. Berax. consil. 198. incip. Hieronymum Buzzolium. n. 1. ante med. vers. nec unquam Et seq. vol. 1. Hippol. de Marsil. singul. 378. incip. geminatio actus. num. 5. vers. prædicta tamen omnino. Et seq. Bl. in auct. sed novo jure. C. de serv. fugit. n. 5. post pr.*
- 52 Nec movent textus, & DD. in contrarium adducti; Quia in illis solummodo invenitur, quod etiam pro re modica & minima actio furti competit, quod nos non negamus, an autem actio illa sit criminalis, vel capitalis, ibi non exprimitur: Eadem solutio etiam sufficit ad textum juris canonici, secundo loco adductum; Quia verum est, quod quoad crimen furti, & eius infamiationem nullum sit discrimen, an furtum sit magnum, an verò parvum; Sed quoad impositionem poenæ, bene differunt, *l. 1. §. 2. ff. de abig. l. 4. §. 1. sub fin. ff. de incend. rum. naufrag.*
- Quod verò dicitur, illum esse magis furem, qui rem minimam, quam qui magnam aufert, est tantum accipiendum, de animi perversitate, non de ipsius facti magnitudine, ita, ut & is, qui rem minimam furatur, majus etiam furtum commisisse censetur, quam is, qui rem magnam eripit; In delictis autem non animi improbitatem, sed factum ipsum consideramus, *l. cogitationis. 18. ff. de pen.*
- 53 Et hoc in casu relinquatur arbitrio iudicis, quodnam sit modicum vel parvum furtum.
- 54 Hodie verò in Imperio Romano Germanico ex constitutionibus criminalibus Imperatoris Caroli V. distinguitur inter furtum occultum, seu non manifestum, & inter manifestum, seu apertum furtum,
- Vult. in §. 1. inst. de obligat. que ex delict. nascunt. n. 5. sub fin. vers. quam approbavit.*
- Prion casu, si furtum modicum fuerit, occultum, seu non manifestum, puta si fur super furto non acclamatur, diffamatur, vel deprehenditur, antequam in aedes suas, vel alium locum destinatum cum illo pervenerit, *Wtrd nicht beschrien/berichtiget oder betreten/che er damit in sein gewarjam Edmpt / &c!* tunc rem furto sublatam una cum duplo restituere tenetur, *Peinliche Halsgerichts Ordnung. art. 157. in princip. Et vers. so soll ihn der Richter.*
- Si autem fur quantitatem dupli in bonis non habeat, tunc cum re furtiva simpliciter exsolvere, vel si & simpliciter non possit exsolvere, rem tantum furto ablatum restituere tenetur, & in poenam deficientis dupli vel simpli etiam aliquandiu in carcere detineri debet, *Peinliche Halsgerichts Ord. d. art. 157. vers. wo aber der Dieb keine solche Geldbuisse/ Et seq.*
- Posteriori casu, ubi furtum est manifestum, puta quando quis super furto vel deprehenditur, vel acclamatur, vel persecutionem patitur, & tunc pro numellis publice sistitur, virgis caeditur, & postea relegatur, *Peinliche Halsgerichts Ord. art. 158. in princip. Et vers. daß der Dieb in Pranger/ Et seq.*
- Et, præter hanc poenam, rem furtivam, vel ejus æstimationem, si solvendo est restituere debet, *d. art. 158. vers. Und vor allen dingen den Beschädigten/ Et seq.*
- Nisi fur sit nobilis, honesta, vel ejusmodi persona, in qua spes melioris frugis & emendationis superest, tunc is, cum consensu tamen superioris, civiliter, & quidem ita puniri debet, ut tanquam fur manifestus quadruplum exsolvere teneatur, *Peinliche Halsgerichts Ord. art. 158. sub fin. vers. Wtr aber der Dieb.*
- Si verò valorem quadrupli in bonis non habeat, tunc secundum ea, quæ jam de furto nec manifesto dicta sunt, vel duplum, vel simpliciter, vel rem furtivam tantum restituere debet, & per aliquod tempus in carcere puniatur, *d. art. 158. sub fin. vers. und sonst allenthalben.*
- Pro parvo autem & modico furto in imperio illud habetur, quod est infra quinque solidos, seu aureos Ungaricos, *Der vnter fünf Galden werth ist/ Peinliche Halsgerichts Ord. art. 157. in princip. vers. Hat vnter fünf Galden/ Et art. 158. post princip. vers. Der vnter fünf Galden. Et seq.*
- In Saxonia verò, præsertim in Electoratu, hoc in casu distinguatur inter quantitatem furti parvi, seu modici, aut furtum illud modicum est infra quinque solidos, vnter fünf Ungert/ sed Galden/ ita tamen, ut dimidiam partem illorum, puta duos & dimidiam Ungaricum, excedat, vnter den halben werth der selben ist/ Aut furtum illud dimidiam partem illorum quinque solidorum non excedit, *ist vnter dem halben Ungert/ che Galden.*
- Priori casu fur fustigatur, & exilio perpetuo plectitur, *Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 32. §. 3. vers. so der erster. 3. vers. so soll der Dieb, ubi in comm. Daniel. Moller. num. 11. sub fin.*
- Quemadmodum etiam in aliis locis Saxoniz extra Electoratum ita servatur, *Wesemb. in comm. ff. de furt. num. 15. post princip. vers. nisi quod minor a furtis. Maeth. Coler. decis. 144. (ubi hoc in practica bene notandum dicit) num. 19. vers. in medietatem ejus. part. 1.*
- Posteriori verò casu criminale iudicium locum non habet, sed fur vel carcere, vel relegatione temporali puniatur, *Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 32. §. 3. vers. ist aber der erster/ ubi in comm. Daniel. Moller. n. 11. sub fin.*
- Quod etiam in aliis iudiciis Saxoniz extra Electoratum est receptum, *Wesemb. in comm. ff. de furt. num. 15. post princip. vers. inferiora autem in criminalis. Et vers. seq. Maeth. Coler. d. decis. 144. nu. 16. vers. Et pronunciat. Et n. seq. part. 1.*
- Cum constitutio Electoralis furem, qui ultra dimidiam partem quinque solidorum, fustigatione, vel perpetuo exilio, si verò infra dimidietatem quinque solidorum furatur, carcere, vel relegatione temporali puniat, quid erit dicendum, si furtum tantum dimidietatem quinque solidorum valet, nec plus, nec minus, quomodo tunc debet puniri? Tunc perinde est, ac si esset infra dimidiam partem quinque solidorum, & ob id non fustigatione, vel perpetuo exilio, sed tantum carcere, vel temporali relegatione puniatur, *elegans. Ioann. Anson. de Nigr. in cap. 10. incip. ad hoc numer. 7. sub rubr. de furt. quem sequitur Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. furtum. numer. 39. ibi, item adde, quod sistaturum.*
- Et hæc procedunt indistinctè, etiam si furtum de nocte fuerit commissum, ut paulò antea, *num. 47. Et seq. dixi, Maeth. Coler. decis. 144. numer. 10. vers. sed cum venia. numer. 11. Et seqq.*

- Et seqq. num. 18. ibi, itaque hodie. num. 19. part. 1. Francisc. Roman. in addit. ad Facb. differ. 58. num. 7. vers. non habita differentia.
- 68 Prout etiam in Saxonia distinctio illa inter furtum manifestum, & non manifestum non attenditur, ut quotidiana experientia testatur.
- 69 Si verò furtum cum effractione, mit elubrechen/ factum fuerit, tunc illud, etiam si minimum fuerit, nihilominus laqueo punitur *Pemliche Halsgerichtes Ord. cap. 159. vers. auch der Diebstal groß oder Et seq. per 101.*
- 70 Quod etiam in Saxonia servatur, *Consul. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 54. incip. respondetur quod sic n. 1. Et seq.*
- 71 Et ab Augusto Electore Saxonie in suis Novellis est approbatum, *part. 4. consil. 32. §. Wenn denn auch solche Diebstale / ubi in comm. Daniel. Moller. (ubi ita in Scavinibus observari testatur) num. 13. vers. porro quod subjicit. Et n. 1. Et lib. 1. semestr. c. 37. num. 4. sub fin. vers. nisi forte effrahit.*
- Et quavis dicendum videatur, dictam consil. 32. §. Wenn denn auch esse solummodo intelligendam de eo casu, ubi unum furtum ex tribus ad summam quinque solidorum, de quibus in §. precedenti. agitur, non ascendentes cum effractione factum fuerit; Quia tamen dicta constitutio nominatim se refert ad constitutiones criminales Caroli V. in quibus nullibi dicitur, quod furtum cum effractione laqueo punitur, quam in d. art. 159. ubi de primo saltem furto agitur: Ideoque quominus dictam constitutionem Electoralem etiam de primo furto accipiamus, rationem non video, cum referens in lit. relato cum omnibus qualitatibus, *per vulg.*
- 72 Veluti etiam interpretes juris communis tradunt, quod propter aperturam vel effractionem furtum aggravetur, & durius puniatur pro arbitrio tamen iudicis, *Paul. de Castr. in. aurb. sed novo jure. C. de sero. fugitio. num. 5. vers. sicut effrahitura. Et num. 9. vers. quidam vero sunt improbores. Alex. consil. 135. num. ult. sub fin. vers. inspecta qualitate delicti. usq. ad fin. vol. 1.*
- 73 Quamvis & hoc in casu in foro communi furem propter modicum furtum, violentia & fracturâ factum, furcâ suspendendum esse dicit, *per text. in l. capitalium. 28. §. famosos. 15. ff. de pen. aurb. sed novo jure sub fin. C. de sero. fugit. Nouell. 134. cap. 3. §. fures. num. 2. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. cap. 10. nu. 22. vers. si autem sit modicum. Et vers. seq. junct. num. 27. vers. si hospitia intrando. Et seq. lib. 1.*
- 74 Idem juris est, si quis non effringendo, sed saltem conscendendo alienas ædes (mit einsteigen) furtum faciat, nam & tunc pœna laquei dictari debet, etiam si furtum, ut modo dictum, sit modicum, *per text. in consil. crimin. Caroli V. art. 159. post princip. vers. oder steigt. Daniel. Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 32. num. 13. in fin. vers. vel conscendendo. Et lib. 1. semestr. c. 37. num. 4. sub fin. vers. aut conscensus.*
- 75 Quamvis in aliis regionibus extra Germaniam, & Saxoniam dicendum videatur, quod fur ob ejusmodi conscensionem ædium non pœna mortis afficiatur, quemadmodum quandam, qui per scalas ascendendo ad domum alienam furtum fecit, in regio consilio Cathalonie 3. Novembr. 1584. ad servitium Regiarum triremium ad decennium condemnatum fuisse, testatur *Ludov. à Peguer. decis. 26. incip. apud scribentes n. 2. vers. hoc igitur praesupposito num. 3. Et seqq. usque ad fin. part. 1.*
- 76 Quæ tamen rursus sublimitantur, si quis nihil in alicujus ædes furatur, tunc prædictâ pœnâ capitali non afficitur, etiam si vel maximè alicujus ædes animo furandi effregit, & conscendit, *l. si quis fur frerit. 22. ff. de furs. Iacob. de Bellovis. (ubi rationem affert) in sua pract. crimin. c. 10. num. 22. vers. si autem sit modicum. Et vers. seq. junct. num. 28. vers. si vero nihil furatur. Et seq. cui addatur. Angel. traç. malefic. verb. etiam vestem celestem. num. 41. Barthol. Berthol. consil. 274. incip. cum sit actum. num. 8. lib. 2.*
- 77 Sed quid, si quis pro furto, tanquam minimo, de quo supra in hoc casu satis dictum est, est condemnatus, postea autem reperitur, & apparet, furtum non esse modicum, sed magnum, & tale, pro quo pœna laquei imponitur, an condemnatio revocari, & is laqueo puniri possit? *Quod negamus, elegans. Paul. de Castr. in consil. 18. incip. non video quod illa verba num. 1. Et seqq. per tot. vol. 1. Ioan. Bajar. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 48.*
- 78 Quid verò an fur, qui in parvo furto, pro quo saltem sustigatio vel relegatio imponitur, deprehenditur, possit torqueri ad hoc, ut ex ejus ore haberi possit, an præter id etiam furtum magnum, vel plura furta fecerit, pro quibus suspendi dicitur?
- Negative concludit *Ludov. à Peguer. decis. 16. incip. dubitatum fuit. n. 1. Et seqq. per tot. part. 1.*
- 79 Tertius casus, si quis quo furta commisit, & tunc si ea

sint magna & enormia, dubium non est, quin pœna laquei locum habeat, *August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem celestem. num. 12. vers. si autem bñ. Et seq. cum enim quis ob unum furtum magnum suspendi possit; ut supra. num. 18. Et seqq. dixi, multò justius ob dua furta suspendendus erit; veluti ita manifestis verbis ab Imperatore Carolo V. est sancitum in constitutionibus criminalibus, art. 161. vers. Wo aber solche gwoene Diebstale. Et seq.*

Si vero duo illa furta sint modica & vilia, & tunc nonnulli sunt, qui statuunt, quod fur laqueo suspendi debeat, & ita generali consuetudine observari, refert *Fulgos. consil. 157. num. 1. quem sequitur Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 8. in med. vers. quinimo videtur, Et seq. Alex. in lib. 1. C. de superexaction. in suâ apostil. quem sequitur Hippol. de Marsil. (ubi num. 5. limitat. singul. 378. incip. geminatio actus. num. 2. post princip. vers. Et dicit dominus. Et num. 4. Bl. in l. apud antiquos. 21. C. de furt. vers. Et sero. corrupt. num. 9. vers. sed tamen dic contrarium, usq. ad fin. Mart. de afflic. in c. 1. §. si quis quinque 5. tit. de pace tenenda. num. 4. sub fin. vers. Et dicit ibi, Et num. 5.*

Propterea, quod fur ille, qui secundò furti reus deprehenditur, vocatur in jure fur confuetus, seu consuetudinarius, & famosus, *Pulchre Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 110. num. 30. post princip. vers. fur autem ille. Et seq. Famosum autem & confuetum furem posse suspendi, dubium non est, per text. in l. capitalium. 28. §. famosos. 15. ff. de pen.*

Deindè, quia licet ex forma legis vel statuti pro aliquo crimine esset imponenda pœna pecuniaria, tamen si accusatus de tali delicto convincitur, quod illud bis commisit, debet puniri capitaliter pœnâ, ultimi supplicii, *Br. Angel. Odofr. Et Ioann. de Plas. in l. 1. C. de superexaction. Bl. eod. n. 4. Hippol. de Marsil. d. singul. 378. num. 1. vers. videlicet quod licet. Et seq. & geminatio actus facit, ut peccata venialia fiant mortalia, *Grubald. traç. de homicid. c. 4. num. 61. Hippol. de Marsil. d. singul. 378. n. 3. in fin.**

Alii, & quidem æquius, sentiunt, quod fur ob ejusmodi bina furta parva non suspendatur, sed aliâ pœna corporali pro arbitrio iudicis puniatur, *Iodoc. Damboud. 4. ubi ex recepta consuetudine de alterius auri, vel manus abscissione est statum in sua pract. crimin. 110. num. 28. vers. si secundo commiserit. Et nu. seq. Iacob. de Bellovis. (ubi etiam de aurâ vel manus amputatione dicit) in sua pract. crimin. cap. 10. num. 5. post princip. vers. pro secundo auferetur. Et num. 22. vers. si vero sit modicum junct. vers. pro secundo furto. Et vers. seq.*

Hodiè verò in Imperio Romano Germanico est constitutum, ut quis ob duo furta modica, quinque solidos non excedentia, adinumellas ponatur, & relegatus territorium ejuret, *Pemliche Halsgerichtes Ord. art. 161. vers. auch die solche gwoene Diebstale. Et seq.*

Quod ampliatur procedere, etiam si fur super illis duobus furtis non fuerit acclamatus & deprehensus, *d. art. 161. vers. vnd mag den Dieb tu diejem fall.*

In Saxonia, præsertim in Electoratu, distinguitur: aut bina illa furta excedunt dimidiam partem quinque solidorum, aut non excedunt: priori casu virgis & sus perpetuo exilio puniuntur; posteriori verò vel carcere, vel relegatione temporali pro conditione personæ plectitur, perinde ut in præcedenti casu dixi, *Novell. Elector. Augusti part. 4. consil. 32. §. ferret do der erste oder ander. 3. Et seq. ubi in comm. Dan. Moller. n. 11. sub fin.*

Ideoque omnia, quæ in præcedenti casu nu. 66. Et seqq. dicta sunt, hic repeti debent.

Quartus casus, si quis tria vel plura furta commisit, & tunc si sint magna, & enormia, ea etiam pœna furcæ esse puniendâ, omninò extra controversiam est, *Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 8. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 110. num. 18. vers. si autem ita bñ. Et seq. Gloss. in aurb. sed novo jure. C. sero. fugit. verb. castigabitur. sub fin. Bl. eod. n. 5. vers. sed pro tertio furto. Et in l. nemo. C. de Episc. audient. num. 6. ibi, unde pro tertio. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. c. 10. num. 5. vers. Et quod pro tertio furto. lib. 1.*

Si verò sint modica & parva, tunc unanimiter DD. concludunt, quod etiam capitaliter laqueo puniantur, *Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. c. 10. n. 22. vers. si autem sit modicum. junct. vers. pro tertio. n. 23. Et seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 23. incip. delicta plura. nu. 4. Ioseph. Mascard. de prob. vol. 2. concl. 839. incip. geminatio actus n. 6. C. de consuetud. Burgund. rubr. 1. n. 5. verb. pro prima vice. n. 17. vers. limitatio. fol. 102. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 295. n. 17. ibi, declaratur quæritio. Et n. seq. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 110. n. 28. post p. n. 3. Et seq. Ludov. à Peguer. decis. 27. incip. jure cautum est n. 3. Et seq. Blund. aurb. sed novo jure C. de sero.*

de sero fugit. n. 5. vers. Et quod pro tertio, et seq. Paul. de Cast. eod. n. 6. post princ. vers. si vero pluri, et vers. seq. Matr. Coltr. dros. 144. n. 5. ibi, fallit in furto, et seq. pars. 1. Jul. Clar. lib. 5. ff. de furtum. n. 8. Et ibid. in addit. Ioann. Bajard. num. 27. Anton. Gomez. in §. ex malef. foiss. inst. de action. num. 12. Masab. de rissli. incip. a. §. si quis quinque vir. de pace tenend. num. 5. Dida. Covarr. lib. 2. var. 3. resolut. cap. 9. num. 7. vers. ex quo sicut pro eorso, et vers. seq. Hippol. de Marfil. fugul. 378. incip. geminatio. ad us. num. 2. sub fin. et num. 3. Daniel. Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 32. num. 7. et num. 8. Barthol. Capoll. in autb. sed novo iure. C. de sero. fugit. num. 29.

90 Excepto unico Alex. in consil. 110. incip. flante statuta civi. am Parie. num. 6. ibi, videretur, etiam quod nec, et non. seq. lib. 4. quem sequitur Iason in l. cum sero. 15. ff. de condit. causis dat. causa non fecit. num. 5. in princip. et vers. astud mihi placet, et numer. seq. qui contrarium, quod fur etiam pro tribus furtis suspendi non debeat, statuit, movetur per text. in l. capitalium. 28. §. grossiores. 10. et §. famosus. 15. ff. de parr. ubi tantum de graffatoribus, qui in via publica cum armis bona diripiunt, & de famosis latronibus, qui in publicis stratis non solum bona diripiunt, sed etiam homines occidunt, dicitur, ad alios igitur fures predicti textus non sunt extendendi, cum in criminalibus debeat sumi mitior pars, Iason. d. l. cum sero. 15. num. 6.

91 Cujus assertionem tamen parum curamus, quoniam poena suspendii potius ex legum interpretatione, & ex consuetudine, publicae tranquillitatis conservandae gratia, observata, quam ex illa certa & constituta in iure lege est inducta, Ioann. Berber. in suo encherid. rubr. de furto. num. 2. lodec. Dambond. in sua practica crimin. cap. 110. num. 29. et seq.

92 Et praedictam opinionem, quod pro tribus furtis vir suspendi, femina vero aqua suffocari debeat, etiam approbavit Imperator Carolus V. in consil. crimin. ars. 162. ibi, von Etiden zum dritten mal.

93 Et quamvis imperator ibidem simpliciter tantum de tribus furtis dicat, nec exprimat, an ea sint magna vel modica, & parva, qui tamen d. ars. 162. etiam de furtis parvis & levibus sit accipiendus, dubium non est, non tam ideo, quod lex vel constitutio generaliter loquens, etiam generaliter intelligi debeat, lib. de precio. 8. ff. de publ. in rem act. quam quod Imperator in praecedentibus articulis semper, ubi aliud in furtis parvis, quam magnis, servari voluit, accuratè inter furtis magna & parva distinguit, hoc igitur cum in d. ars. 162. omisit, firmiter concludendum erit, quod etiam pro tribus furtis parvis poena furcae dictari debeat, propterea quod ratio illa, quam Imperator ibi assignat, quod scilicet quis tertio furtum committens, sit fur famosus, obtinet etiam in parvis furtis: Utrobique igitur idem jus statui debet, l. illud. 32. ff. de l. Aquil.

94 In foro vero Saxonico hic casus non ita erat expeditus; Wittenbergensibus enim placuit, quod pro tribus vel pluribus furtis modicis, etiam si simul putata & juncta estimationem & quantitatem quinque solidorum aequarent, vel etiam superent, poena furcae non habeat locum, esse Matth. Wesemb. in comm. ff. de furt. n. 15. in mod. vers. non etiam in furtis pluribus modicis. et seq.

95 E contra Lipsenses, referentibus Consuls. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 27. incip. von den Straffen/ n. 3. ibi, für das dritte. Et Tenentes teste Matth. Coler. decis. 144. incip. pro furto. num. 5. ibi, fallit in furtis. et seq. part. 1. pronunciarunt, poenam suspendii pro tribus vel pluribus furtis debere imponi.

96 Quam posteriorem sententiam, utpote interpretibus juris communem, & constitutioni Carolinae conformem, etiam approbavit, & confirmavit August. Elector Saxoniae in suis Novell. part. 4. consil. 32. §. wenn denn etner zum dritten mal.

97 Cum hac tamen declaratione, ut pro tribus vel pluribus furtis, tum demum poena furcarum inligatur, si omnia computata & juncta summam quinque solidorum exaequant, vel superent; Secus si eam summam non excedant, sed infra eam sint, tunc poena fustigationis cum perpetua relegatione duntaxat imponi debet, Novell. Elector. Augusti. part. 4. consil. 32. d. §. 4. vers. Da aber etner zum dritten mal. Consuls. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 27. num. 4.

98 Nisi omnia haec furta, summam quinque solidorum non ascendant, vel aliqua saltem ex illis, cum effractione fuerint facta, tunc laquei merito puniantur, Novell. Elect. Augusti. part. 4. consil. 32. §. wenn denn auch solche Diebstähle. Consuls. consil. Sax. tom. 2. part. 4. d. quest. 27. num. 4. vers. Da aber solche Diebstähle alle.

99 Ad hoc autem, ut furta pro tribus habeantur, requiritur, ut illa distinctis temporibus & locis fuerint facta, Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. numer. 9. ibi, quando quando dicatur. et seq. fol. 182. et verb. quod si recidat. num. 1. et seq. fol. 205. Capoll. in autb. sed novo iure. C. de sero. fugit. num. 105. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. (ubi communitur

dicat) num. 14. ibi, unum tamen nota ubi in addit. Ioann. Bajard. nu. 66. Daniel. Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 32. num. 13. Anton. Gomez. in §. ex maleficiis inst. de action. num. 12. post princ. vers. et hoc intelligendum est. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 295. incip. magna fuit. num. 20. et seq. Bl. in autb. sed novo iure. C. de sero. fugit. num. 8. ibi, ulterius quere, et seq. et consil. ad ancip. flante statuto. n. 1. et seq. fol. 3.

Quemadmodum etiam ita in specie est sancitum ab Augusto Electore Saxoniae in ejus Novel. part. 4. consil. 32. §. Wenn denn etner/ 5. vers. auff vnder diebstähle yett vnd etner/ ubi in comm. Daniel. Moller. num. 1. sub fin. et num. 8.

Unde si quis uno loco, tempore, vel nocte plures res furatus fuerit, non nisi unum furtum commisisse censetur, Ioann. Andr. in addit. ad specul. lib. 4. part. 4. tit. de furt. multi. addit. vers. nota quod furans. Angel. tract. malefic. verb. etiam in sem. caelestium. num. 13. vers. respondeo unu. Ioann. Harpprecht. in §. parr. manifesti. §. insit. de obligat. qua ex delict. manifesti. num. 5. vers. unde si quis, et seq. Bl. consil. 247. incip. ad evidentiam. num. 1. post princ. et seq. per tot. fol. 5.

100 Quod procedit etiam, si quis à pluribus, & in pluribus domibus quasdam res furripeteret, & ideo, si quis una nocte iret ad domum unius, & subtraheret aliquid: postea eadem nocte in alterius domo furaretur: & demique in tertii alicujus aedibus rursus eadem illa nocte aliquid diriperet, non nisi de uno furto teneretur, Capoll. (ubi ita Verona judicatum fuisse refert) in d. autb. sed novo iure. C. de sero. fugit. col. 18. num. 105. vers. sed dubitari potest, quem sequitur Anton. Gomez. in d. §. ex maleficiis. inst. de action. num. 12. vers. unde si quis et seq. Nicol. Boer. (ubi ita in curia Bardegalensi servatum testatur) decis. 219. num. 2. ibid. in contrarium facit, et seq. per tot. Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 66. Bl. consil. 247. incip. ad evidentiam praemittendum est. num. 1. et seq. vol. 5. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. num. 10. vers. item adde. quod etiam dicitur. fol. 182.

101 Idem est, si quis unam rem contrectavit in diversis territoriis, licet in quolibet deprehensus possit puniri, tamen non sunt plura furta, sed unum, & idem saepius repetitum, Bl. in autb. sed novo iure. C. de sero. fugit. num. 8. vers. idem si unam rem.

102 Sed, an haec duo, diversis locis & temporibus, copulative, ita ut utrumque necessarium sit, an vero alternative, ut alterutrum horum sufficiat, requirantur?

103 Breviter dico, quod alternative sequantur, & alterutrum sufficit; quod exinde probo, quia quando absurdum, iniquitas & intellectus incongruus resultat, tunc dictio et res ipsam propriam naturam non retinet, sed in disjunctivam resolvitur, & non copulativa, sed alternativa dispositio praesumitur, Br. in l. Gallus. 29. §. etiam si parvum. ff. de liber. et postum. Alex. consil. 64. incip. in causa et l. ite. num. 6. ibi, furantur praedicta, et vers. seq. vol. 7.

104 Sed si praedicta duo copulative starent, absurdum, & magna iniquitas resultaret, loqueretur enim exinde, si quis in una domo, civitate & pago aliquid furatur, & post aliquod longum tempus in eadem domo, civitate, & pago eorum, atque iterum, & ita tribus vel pluribus vicibus & temporibus furaretur, quod is poena laquei non possit affici, propterea, quod licet diversis temporibus furta facta fu erint, ea tamen non diversis locis essent facta, quod tamen magnum foret absurdum, & summa iniquitas, contrariumque aliquoties de facto servatum scio.

105 Quapropter ex his concludendum erit, si quis in una eademque nocte in tribus vel pluribus civitatibus, pagis, vel aliis distinctis locis furatur, quod is poena laquei merito subdatur, quoniam diversis locis furta sunt facta, licet uno eodemque tempore fuerint commissa; veluti ita Anno 1608. quendam opilionem, qui una eodemque nocte ex diversis & distinctis ovilibus oves abegerat, suspensum fuisse recorder.

106 Et hoc in casu quis pro tribus furtis suspenditur, etiam si in tertio furto demum fuerit deprehensus, & pro duobus praecedentibus non condemnatus vel punitus, Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 60. vers. sed ego arbitror. et seq. Bl. consil. 247. num. 1. vers. considerandum est ergo. vol. 2.

107 Quamvis contrarium, quod quis pro tertio furto non possit suspendi, veli, nisi pro primo vel secundo fuerit condemnatus, & poena affectus, per tot. in l. capitalium. 28. §. solus. 3. ff. de parr. Dacien. consil. 24. num. 16. et seq. vol. 3. Ioann. Harpprecht. in §. parr. manifesti §. insit. de obligat. qua ex delict. num. 61. vers. ceterum ego puto. et seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. quod si incidat. num. 1. vers. credo tamen quod. et seq.

108 In numerum autem horum trium vel plurium furtorum computantur etiam illa furta praecedentia, pro quibus iustitia quis punitus fuit, Jul. Clar. (ubi ita in Ducatu Mediolanensi servatum testatur) lib. 5. sent. §.

sem §. furtum. num. 12. ibi, quæro eodem. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 14. ibi, quæro, si alias fur. pag. mibi. 382. Iodoc. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 110. num. 28. vers. si autem ita bis correptus. & seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. cas. 295. num. 19. Paul. de Cast. in auct. sed novo jure C. de sero. fugis. numer. 8. ibi, sed quid si de primo. Bl. eod. num. 7. vers. contrarium videtur. Covarr. lib. 2. var. resolut. cap. 9. num. 7. post princip. vers. nihil refero. sint priora furta. Anton. Faber. (ubi ita 3. Non. Jun. Anno 1599. in Senatu Sabaudie iudicatum refero) in suo Codic. lib. 9. tit. de pen. 25. definit. 18.

Non intentio, quod contrarium consuluit Bl. consil. 348. incip. viso themate. num. 1. vers. in præmissis junct. vers. quia pro eo, & seq. vol. 5.

109 Quomodo etiam, si quis pro dictis, primo & secundo, furtis per gratiam Principis, vel aliter fuerit absolutus, nihilominus pro tertio furto potest suspendi.

Iul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. §. furtum. num. 13. & ibi in addit. Ioann. Bajard. num. 63. & num. seq. Angel. (ubi rationem affert) de malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 14. vers. idem credem si de dictis & seq. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. c. 10. num. 2. sub fin. vers. ceterum præmissa lege.

Licet contrarium defendat Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. ubi simplex furtum. n. 7. vers. quid autem si fuerit. & n. 18. 19. & n. 20. & seq. fol. 185. & seq.

110 Idem est, si primum vel secundum furtum tempore, vel præscriptione sit abolitum & sublatum, ita ut de eo quis conveniri non possit.

Angel. in tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. (ubi rationes affert) num. 24. ibi, nunquid quæro. pag. 389. Ioann. Bajard. (ubi communiter per ita iudices seruari dicit) in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. fem. §. furtum. c. 62. ibi, item adde, quod etiam furta. Bl. in auct. sed novo jure C. de sero. fugis. numer. 6. ibi, sed dubitatur nunquid junct. num. 7. vers. in contrarium videtur. & seq. Nell. de S. Gemin. (ubi ampliat) tract. de banit. part. 2. temp. 1. incip. primo ergo generaliter num. 6. ibi, sed quæritur sextò Iason. in l. si idem cum eodem. l. 1. ff. de jurisd. n. 5. vers. imò fortis tenet.

111 Similiter si quis alibi, quam in loco, ubi in tertio furto deprehenditur, duo furta commisit, hæc duo furta, alibi commissa, etiam in numerum furtorum computantur, & furtum tertium aggravant, ut laqueo puniatur.

Br. in l. cui. §. cum sacrilegium. ff. de accusat. n. ult. ibi, quæro si unus. Bl. in auct. sed novo jure C. de sero. fugis. num. 9. post primo. vers. aut quia extra territorium. Angel. tract. malefic. verb. existens Florentia, numer. 1. vers. sed delicta alibi, & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. num. 10. vers. sed pone aliquis commisit. fol. 182. & n. 16. ubi quantum verò ad secundum, & seq. fol. 184. verb. etiam vestem caelestem. num. 14. post mod. vers. sed contrarium tenet. ubi in addit. August. Boufrancisc. vers. subdit illam questionem, & numer. 24. vers. vel quia extra territorium, & seq. Nell. de S. Gemin. tract. de banit. part. 2. temp. 1. quæst. 6. n. 6. vers. vel diversitate loci. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 10. ibi, sed pone statutum. Iac. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 3. quæst. 295. num. 18. Paul. de Cast. in auct. sed novo jure C. de sero. fugis. num. 7. ibi, quid autem si primum. Matth. Coley. (ubi ita de consuetudine observari testatur) decis. 144. numer. 6. ibi, sed quid si furta, & seq. part. 1. Anton. Gomez. tom. 3. var. resolut. c. 5. numer. 8. vers. quæro tamen citra prædicta. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. cap. 9. num. 7. post princ. vers. idem erit dicendum. Iason. in l. si idem cum eodem. l. 1. ff. de jurisd. num. 5. vers. imò hanc statuto. Ioann. Andr. in addit. ad Specul. lib. quarto part. 4. tit. de furt. in proem. in med. vers. famosa est alia ipsius quæstio, & vers. seq. Barthol. Barazol. consil. 39. num. 18. sub fin. vers. nec obstat unum. n. 19. & seq. vol. 1. Cardin. Tufeb. tom. 2. pract. concl. lit. D. verb. delicta concl. 163. incip. cum mixtus tertium. n. 1. & seq.

Quod procedit etiam si in uno loco, ubi priora furta extra territorium sunt commissa, consuetudo furandi vigeat, & furta non puniantur.

Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 10. sub fin. vers. neque in hoc sit illa & seq.

Non obstantè, quod contrarium velit Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. quod si recidas num. 12.

112 Restrigitur tamen, dummodo fur ille, qui furtum tertium commisit, sit subditus ratione originis vel domicilii illius iudicis, in cujus territorio tertium furtum commisit, alias priora furta, alibi commissa, tertium furtum ad poenam laquei non aggravant.

elegant. Bl. consil. 348. incip. viso themate prædicto, num. 1. vers. secundo quia furtum commisit. & seq. usque ad fin. vol. 5. quam, suppresso ejus nomine sequitur Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. num. 12. vers. sed quid in non subditio. & num. 11. Angel. tract. malefic. verb. existens Florentia. num. 1. vers. quod est verum nisi sit. Iul. Clar. d. §. furtum. n. 10. vers. dummodo fur, de quo agitur, & seq.

Quod tamen in usu non servatur, & ego aliquoties contrarium in his terris observari vidi.

Sed quid, an hæc, quæ hæcibus dicta sunt, extendantur etiam ad furta impropria, puta ad actionem rerum amotarum, crimen expilatae hæreditatis, ita, ut quis, si res alicujus amovet, vel hereditatem expilavit, & tertio demum furtum proprie ita dictum commisit, laqueo puniri possit? Affirmative concludit

Bl. in l. de his que. l. 1. C. de furt. & serv. corrupta. n. 3. ibi, quæro nunquid crimen. A Egid. Boff. (ubi ita Senatum Modolanensem judicasse testatur) in sua pract. crimin. tit. de furt. ibi, & an statutum; & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. in princ. num. 7. & seq. fol. 174.

Quamvis contrarium concludere velit, Barabol. Capoll. consil. 71. n. 8. & seq. per ius.

114 Quid autem si fur confiteatur se furtum fecisse pluribus vicibus, vel diversis temporibus, utrum intelligatur continuari, ita, ut unum furtum, vel diversa sint & plura furta? Hæc verba cum sint admodum obscura, & possint intelligi de continuari vicibus, & temporibus, ideoque interpretari debemus in mitigationem partem pro consistente, ut unum tantum sit furtum, nisi dicatur ex temporis intervallò.

Bl. in auct. sed novo jure C. sed sero. fugis. numer. 9. vers. sed pone quod quis, & seq. Iason. in l. fructus. 7. ff. solus maritimus numer. 9. ibi, quæro adde illud, & seq. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 15. vers. & eodem modo. pag. 390. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. quod si recidas. num. 1. vers. quid autem si fur, & vers. seq. Ioann. Francisc. Pontanib. tract. de lassis. num. 7. l. ibi, securus ad declaratur, post primo.

Quamvis contrarium statuere videatur, sibi contrariis, Bl. Consil. 247. incip. ad evidentiam præmittendum. n. 1. vers. si verò intervallò, & seq. vol. 5.

Quintus casus, si duo vel plures furtum commiserint, & tunc si civiliter agitur, omnes in solidum tenentur, in tantum, ut etiam si unus solidum solverit, alii non liberentur, quo minus etiam solidum solvere teneantur.

l. 1. C. de condit. furtivo l. vulgaris. 21. §. si duo 6. ff. de furt. l. si plures. 6. ff. arbor. furt. casar. l. 34. l. 35. §. 1. ff. de furt. ratio est, quia civilis actio furti est pœnalis, §. induplum. 23. §. quadrupli. 25. in fine. de action. §. pœna. 5. & §. ult. inst. de obligat. que ex delictis. n. 5.

In pœna autem, quod alius præstitit, alium non relevat, l. item Melas. 11. §. si plures. & §. seq. ff. ad l. Aquil. l. si plures. 34. ff. de injur. l. semper 15. §. si in sepulchro. 2. in med. ff. quod vi aut clam. quoniam singuli suam tenentur pœnam solvere, & quidem in solidum, cum tot sint commissæ pœnæ, quot delicta perpetrata, & singuli propter delictum suum sint corrigendi alii ut sint exempti, l. si quis. 7. §. ult. in fin. & l. seq. ff. de jurisd. l. pœn. §. 3. & l. ult. ff. ne quis eum qui in jus vocanda.

116 Si verò unus non fuerit solvendo, reliqui, qui solvendo sunt, pro eo solvere debent, per text. in l. tres tutores. §. 5. ff. de administr. tutor. veluti ita Senatum Pedemontanum 1585. censuisse testatur Anton. Tressaur. decis. 254. incip. furtum factum. n. 1. n. 2. & n. 3. & tunc hunc Alber. in l. si quis id. 7. ff. de jurisd. n. 9. vers. si autem obligati sunt, & vers. seq. quos novissime sequitur Ioann. Alois. Riccius. part. 2. collect. decis. 241. vers. sed dicendum, & seq.

Si verò criminaliter ad poenam suspendii agitur, & tunc, si furtum fuerit magnum, ita ut unius cujuslibet portio, quæ ex re furtivâ ad eum pervenit, ad aliquam magnam summam ascendat, dubium non est, quin omnes suspendantur, veluti experientia quotidiana testatur, & in specie tradit

Anton. Theffaur. d. decis. 164. num. 3. in m. d. vers. sed si tradatur de pœna criminis, & seq. per text. in l. si quis id. 7. §. ult. & l. seq. ff. de jurisd. ubi, si plures deliquerint, omnes tenentur, nec sufficit, tuum eorum poenam luere;

Ratio est, quia si unusquisque per se furtum magnum fecisset, proculdubio suspendio puniretur, ut supra dixi, Ergò multò magis omnes sunt suspendendi, si tantum furtum fecerunt, ut uniuscujuslibet portio magnum furtum exæquet, quoniam tantò majus est delictum, quantò à pluribus fuit admissum, text. elegant. in l. si plures. 34. ff. de injur.

117 Quod etiam approbavit Augustus Elector. Saxoniz in suis Novell. part. 4. constit. 22. und wo ihr viel. 6. vers. es thate aber doch gleichwol. argumento à contrario sensu sumpto.

118 Contra verò, si plures rem modicam & parvam furati sunt, nullus eorum poena suspendii puniri potest, sed alia mitiori pro arbitrio iudicis, quoniam supra diximus, si unus solus furtum modicum commisit, quod is suspendi non debeat? Ergò multò minus suspendi possunt plures, quoniam admodum crudele foret, si plures homines pro modica re occiderentur, cum ne unus quidem solus pro eadem laori deberet.

119 Si verò plures furtum quidem magnum, quod in his terris quinque solidos, fuisse besten Dngerschen Galden / exæquet, vel excedit, fecerunt, sed res furtivâ inter eos divisâ non magnum, sed modicum furtum, facit, pro quo alius unus solus suspendi non possit, major solet esse controversia, quomodo illi sunt puniendi?

120 Videtur dicendum, quod omnes & singuli sint suspendendi, ut in terminis terminantibus tradit, *Andr. de Ifern. in cap. 1. §. si quis quinque §. sic de pace tenend. & eius violator. num. 6. post princ. v. r. nam & si plures in simul fuerint. & vers. secus si à principio duo sol. mibi 66. quem sequitur Martb. Wesenb. in comp. ff. de furt. num. 11. post med. vers. plures autem qui simul, & vers. etiam ubi ex statuto. Ioann. Anton. de Nigr. in cap. 10. incip. ad hoc numer. 60. rubr. de fure. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furt. numer. 38. quia quilibet in solidum tenetur, text. in l. 1. in princ. C. de cond. et. furt. l. vulgaris. 2. §. si duo 9. ff. de furt. Andr. de Ifern. Ioann. Anton. de Nigr. & Bajard. d. loco. propterea, quod regula generalis sit, si plures idem commiserunt delictum, omnes & singulos in solidum obligari ad pœnam, nec unius solutionem solidi alteri prodesse, DD. in l. si quis id. 7. ff. de iurisd. Iasen. eod. num. 29. Dindac. Covarr. in Clem. si furiosus. sic. de homicid. part. 2. §. 2. numer. 3. Ideoque, si plures eidem eandem injuriam inferant, l. si plures. 34. ff. de injur. Si plures arborem furtim cedant, l. si plures. 6. ff. arbor. furt. cas. Si plures unum tignum furati sunt, quod singuli tollere non poterunt, l. vulgaris. 2. §. si duo. 9. ff. de furt. Si plures unum hominem mortiferè vulnerarunt, vel occiderunt, aut alter vulneraverit, & alter occiderit dolo malo, l. item. Mel. 1. §. sed si plures 2. l. ita vulneratus, §. 1. in princ. & §. 1. ff. ad l. Aquil. Si plures album prætoris corruperunt, l. si quis id. 7. §. ult. sub fin. & l. seq. ff. de iurisd. omnes & singuli in solidum tenentur.*

Ratio est, quia tot sunt delicta, quot sunt delinquentium personarum, *Hottom. lib. 1. illustr. quest. 33. vers. sed refragatur regula, & seq. pag. mibi. 194. per l. semper. 15. §. si in sepulchro. 2. post princ. ff. quod vi aut clam. l. si plures. 34. in fin. ff. de injur.*

Tot autem oriuntur obligationes, & debentur pœnz, quod sunt delicta commissa, cum quis ex suo facto obligatur, l. si duo. §. ff. si quis caution. in iu. sic. sist. causa fact. *Hottom. d. quest. 33. post princ. col. 2. vers. totid. inque pœnz debent, & seq.*

Cum igitur hodiè generali consuetudine pœna suspendii sit, surrogata in locum illius pœnz antiquæ dupli vel quadrupli secundum qualitatem furti, merito concludendum videtur, quod omnes & singuli suspendi debeant, quoniam surrogatum sapit naturam eius, in cuius locum surrogatum est, l. 1. §. hæc actio ff. si quis testamento liber esse iuss. fuer. *Everh. in topic. in loco à vi surrogationis. 122. n. 1. & seq.*

121 Verum, cum prædicti textus omnes loquantur tanquam de illis actionibus pœnalibus, ubi quidem ad meram pœnam, sed pecuniariam saltem & interesse agitur, ut fit in actione injuriarum, arborum furtim cesarum, furti dupli vel quadrupli, legis Aquilæ, albi corrupti, & similibus, secus autem fit in actionibus criminalibus, ubi non ad pœnam pecuniariam, sed ad corporis afflictivam, & capitalem proceditur, & non quilibet in solidum tenetur, sed unuscujusque factum, & quantum quisque in delicto fecit, consideratur, text. elegant. in l. si rixa. ult. ff. ad l. Cornel. de sicar. propterea, quod pœnz sint commensurandæ delictis, cap. facili §. illud autem de pœn. in 6. *Cravett. consil. 46. un. 15. Menoch libr. 1. arbit. judic. quest. 90. num. 38. potiusque molliendæ, quam exasperandæ, l. sanctio. 41. & l. interpretatio. 42. ff. de pœn. præsertim in hoc casu, ubi ex dispositione juris divini, & communis pœna mortis in fures non est statuta, ut supra vidimus;*

122 Ideoque Scabini harum terrarum à prædicta opinione merito secessum fecerunt, & pronunciarunt, ut quilibet furum cum fustigatione in perpetuum relegatur, testibus *Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 27. incip. Von den Straffen. 5. an princ. & vers. So haben doch die Schöppenstül. & seq.*

123 Quorum sententiam etiam approbavit & confirmavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novellis, part. 4. constit. 32. §. Und rote ihr viel zugleich/ 6. vers. so soll auff solchem fall/ ubi in comun. *Daniel Moller. n. 15. vers. Electori tamen nostro. & seq.*

124 Quod procedit, etiam si plures rem indivisam, puta trabem, vel tignum animo furandi abulerunt; quoniam Elector Saxoniz hoc in casu non tam ad rem ipsam furto subtractam, quam ad lucrum, ex ea furibus proveniens, respectum habet, d. constit. 32. §. Und rote ihr viel. 6. in verb. über den werth. & seq.

Quamvis de jure communi, aliud dicendum videatur, per text. in l. vulgaris. 2. §. si duo 9. ff. de furt. l. ita vulneratus, §. 1. §. ult. in fin. ff. de l. Aquil. *Anton. Tessa. decis. 254. incip. furtum factum. numer. 3. sub fin. & num. 4. Hottom. illustr. quest. 31. post med. lib. 5.*

125 Si verò ejusmodi furtum à pluribus cum effractione ædium vel tabernarum, mit einbrechung/ factum fuerit, tunc secundum constitutionem Criminalem Caroli V. Petuliche Halsgerichtes Ord. art. 159. rectè omnes & singuli laqueo puniri debent, *Novell. Elector. Augus. part. 4. constit. 32. §. Und rote ihr viel 6. sub fin. vers. Jedoch wenn ein solcher Diebstahl. Consult. constitus.*

Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 27. numer. 6. ibi, wenn aber solcher.

Illud autem observandum est, cum prædicta constitutio Electoralis generaliter loquatur, & velit, fures, qui pro sua quota minus, quam quinque solidos ex re furto subtracta acciperunt, cum fustigatione in perpetuum religandos esse, quod illa constitutio etiam generaliter & indistinctè sit accipienda, & fures fustigandi, & in exilium mittendi, etiam si eorum portio sit infra dimidiam partem quinque solidorum, ist. vater d. r. hals Dngertische Stilden/ arg. l. de precio ff. de public. in rem act. propterea, quia si Augustus Elector Saxoniz etiam hoc in casu voluisset distinguere, an portio singulorum sit ultra vel infra dimidiam partem quinque solidorum, id procul dubio expressisset, quemadmodum fecit in eo casu, ubi unus solus rem modicam furatur, d. constit. 32. §. ferer da der erste. 3. & seq.

Ratio differentiz, cur aliud sit in hoc casu, ubi plures furtum commiserunt, & aliud in illo, ubi unus solus est furatus, in promptu est, quia ex multitudine personarum delictum aggravatur, & tantò majus est delictum, quanto à pluribus fuit admittum, text. in l. si plures. 34. in med. ff. de injur. Ideoque merito etiam hoc in casu major pœna debet imponi.

Quid verò dicendum, si plures furtum commiserunt, ex quo unuscujusque portio, si divisio æqualiter fieret, summam quinque solidorum non attingeret, divisio autem inæqualiter facta est, & unus minus quam alter accepit, ita ut illorum portiones, qui plus reliquis acceperunt, summam quinque solidorum exæquent, vel excedant, an hi pœna laquei sunt puniendi?

Quod negamus, quia hic non inspicimus, quantum quisque accepit, sed quantum ex divisione æqualiter, & proportionè arithmeticà facta secundum numerum personarum percipere potuisset,

Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 27. n. 5. vers. oder aber hette nach der ausrechnung. & seq.

Deindè quia is, qui minus accipit, illud quod remittit, reliquis donare censetur, Nemo autem ex donato, etiam improbè à donante acquisito, pœnam, vel augmentum pœnz pati debet, præsertim hoc in casu, cum etiam is, qui minus lucratur, suam pœnam ordinariam, & statutam luere debeat, alias enim sequeretur, quod quis eandem pœnam pro eodem delicto, quam alius sustinuit, perfecte teneatur, quod tamen est admodum iniquum,

Card. Tusch. tom. 6. concl. practicab. verb. pœna. conclus. 208. num. 5. & seq.

XLIV.

Quinam ulterius pœna furti teneantur, & qui non; & quid de iis, qui pœnitentia ducti rem furto ablatam, vel ejus ætimationem domino restituant, an & quatenus illi sunt puniendi.

SUMMARI A.

1. Qui rem in via publica, vel alio loco invenit, etiam fur est.
2. Quomodo panitur, & num. 3.
4. Qui scienter rem fugivam à fure emit, etiam fur dicitur, & quomodo panitur, num. 5 6.
7. Quid de eo, qui rem fugivam in solutum accipit.
8. Qui unam rem pro pignore constituit, & postea aliam submittit, etiam pro fure habetur.
9. Reconvicta, qui ad alium usum utitur, etiam fur est, n. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. ubi limitationes recenseantur.
19. Creditor, & depositarius si debitoris pignore, vel deponentis re deposita utitur, etiam fur dicitur.
20. Qui rem communem, vel partem coplocii in utilitatem propriam convertit, etiam fur dicitur, 21.
22. Falsus procurator qui sine mandato pecuniam exigit, etiam fur est.
23. Creditor, qui rem sibi debitam à debitore aufert, etiam furtum committit, num. 24.
25. Item qui rem alienam scienter vendit, & trahit.
26. Item qui gabellam ultra debitum modum exigit.
27. Mutus & surdus etiam pœna ordinaria afficiuntur.
28. Vel qui scienter pecuniam à servo vel filio lupendo vincit, 29. 30.
31. Validi mendicantes etiam fures dicuntur.
32. Furti pœna ordinaria locum habet, etiam si quis dicit, se jocose furtum fecisse.
33. Nobiles à pœna furti ignominiosa excusantur.
34. Item impuberes & minores, num. 35. 36. 37. 38.
39. Vbi minor dolus est, ibi etiam delictum mitius puniri debet.
40. Pœna furti cessat, si quis ex simplicitate furatur.
41. Vel tempore famis, & necessitatis, n. 42. 43. 45. 46. 47. ubi ampliationes & limitationes.
48. Pœna furti ordinaria cessat, si quis nullum lucrum inde percipit.
49. Famuli suis dominis malitiosè solariumolvere recusantibus, impunè aliquid auferte possunt.
50. Res Turcarum, & aliorum barbarorum etiam quis impune furari potest.
51. Item res ale torum tempore ludi.
52. Furtum etiam est impunitum, si inde commodum Reipubl. eveniat, n. 53.
54. Partarius animalium etiam est immunis a pœna furti.
55. Item filius & uxor patri vel marito furantes.
56. Item si quis quidem animo furandi aufert, sed voluntate domini.
57. Item si quis credit dominum permittentem.
58. In dubio autem non creditur licenti, si credidit dominum permittentem,

- 59. An & quando dominus comparere, & dicendo furtum sua voluntate factum furem à poena liberare possit. n. 60. 61. 62. 63. 64. 65.
- 66. Clerici à poena furti ordinaria etiam sunt exempti.
- 67. Item si fur in tortura constans persistit in negatione.
- 68. Item si furtum sit factum attentatum.
- 69. Quid juris si fur per negligentiam ductus res furivas vel eorum estimationem restituit. 70. 71. 72. 73. 74. 75.

Nov. Elect. Augu. part. 4. consil. 3. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75.

In precedenti conclusione satis dilucide poenas furtorum declaravimus, nunc in hac conclusione quasdam extensiones & restrictiones subjiciemus;

Et quidem, quod is etiam fur sit, & pro fure habeatur, qui rem in via publica, vel alio loco inventam retinet, inficiatur, & verò domino non restituit, dubitare non debemus,

ut supra conel. 66. n. 26. Et seq. part. 2. dicit. §. alia sent. 48. inst. de R. D. & A. R. D. l. 43. ff. de furt. l. 1. ff. de incend. ruin. naufr. & aud. lib. 2. art. 37. post princ. pulchre Maest. Coler. d. cas. 149. incip. jure civili si quis. num. 1. Et numer. seq. part. 1. laud. Jacob. de Bellosi. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 10. de furtis. num. 54. ibi, juxta praemissa quaeritur. Et nu. seq. Covarr. in cap. peccatum. de R. L. in 6. part. 3. §. 1. num. 1. v. r. nam & qui rem. Guid. Pap. sing. 127. incip. furtum committit. Zobel. part. 2. differ. 61. nu. 1. Et seq. Fachs. differ. 59. Reinb. part. 5. differ. 13. Et part. 6. differ. 30.

2 Poena tamen hujus furti non est capitalis, puta laquei, sed arbitraria, pro religione judicis infligenda, l. de submersis. sub fin. C. de Naufrag. Jacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 297. incip. qui è naufragio. n. 1. Et seq. Ioan. Bajard. ad l. l. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 40.

3 In Saxonia verò servatur, ut hoc in casu quis rem inventam in duplum solvere teneatur, dafi diefette ein Dieb / und zu recht schuldig sendem Nechten Herzu / solchen verlust zuentsch zu erstehen / si verò non habet tantum, puniri debeat in corpore cum fustigatione & relegatione, veluti ita Lipsenses quaeritur in Tör-gaw / respondisse, testatur Matth. Coler. decs. 149. n. 6. ibi, quod si ad requisita inveniatur, Et seq. part. 1.

4 Furti etiam tenetur is, qui scienter rem furtivam à fure emit, l. incivilem. 2. sub fin. Et l. 5. C. de furt. Angel. Arer. in tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 19. Casar. Vrsil. in addit. ad Matth. de Afflic. decs. 369. n. 1. vers. ibi etiam Et seq. Chassan. ad consues. Burgund. rubr. 1. §. 5. in princ. num. 15. ibi, item adde quod vendens, Et seq.

5 Punitur tamen poena extraordinaria tantum, puta fustigatione vel relegatione, Hippol. de Marsil. consil. 32. 33. Et 35. Casar. Vrsil. (ubi ita in facto in magno curia Vicaria in persona cujusdam Joannis Baptistae de Clouffo Anno 1553. servatum fuisse testatur) in addit. ad Matth. de Afflic. decs. 369. n. 3. vers. sed contrarium. n. 4. Et n. seq. Ioan. Bajard. in addit. ad l. l. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 117.

6 Quamvis in his terris aliquoties contrarium servatum, & poenam laquei impositam fuisse scio, propterea, quod is, qui pro pecunia accipit rem, ex delicto perentam, censetur approbare delictum, Arer. consil. 163. incip. sic Joannes Collio. sub fin. vers. secundò principator, Et col. seq. Aym. Cravett. consil. 237. incip. frater dum in comensione. n. 2. ante med. vers. sed fortius facis Et seq.

7 Idem est in eo, qui scienter rem furto subtractam in solutum accipit; nam & is etiam furti tenetur, Ioan. Bajard. ad l. l. Clar. lib. 5. sent. §. furtum num. 116. vers. sed mihi videtur, Et seq. quoniam datio in solutum est emptio & venditio, l. l. i. ff. pro empr. l. ult. ff. ex quib. caus. in possess. ear. Mart. de Afflic. decs. 369. n. 1. Et seq. & eadem militat ratio in accipiente in solutum, quae militat in emptore, Bajard. d. nu. 116. in fin. Non attento, quod contrarium consuluit, Jacob. Pbilip. Borc. consil. 206. n. 1. Et seq. per tot.

8 Is etiam, qui mihi unam rem pro pignore constituit, si postea eandem aufert, & aliam submittit, pro fure rectè habetur, Angel. Arer. in tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 20. ibi, quid autem si quis pign. mihi. 388.

9 Qui re commodata ad alium usum utitur, furti etiam tenetur, §. placuit. 7. inst. de obligat. qua ex delict. nasc. l. si ut certo. §. §. qui in uno & qui 8. in fin. ff. commod. l. qui furtum. 16. ff. de condict. furt. Angel. in tract. malefic. verb. Et vestem caelestem. nu. 32. Men. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 298. Ioan. Harpprecht. in d. §. placuit. 7. Et seq. inst. de obligat. qua ex delict. num. 2. Et seq. Bartbol. Bertazol. consil. 412. incip. victoria excellens. n. 4. Et seq.

10 Nisi crediderit, dominum esse permissuram, §. placuit. 7. in med. inst. de oblig. qua ex delict. l. inter omnes. 46. §. reit. 7. ff. de furt. Menoch. d. cas. 298. num. 1. vers. verum hoc ita; Et seq. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. nu. 32. post princ. vers. nisi ille qui utitur. Bartbol. Bertazol. consil. 90. incip. nullo modo. num. 1. in med. Et n. seq.

11 An autem commodatarius verisimiliter crediderit dominum permissuram, vel non, relinquitur arbitrio judicis,

August. Bonfrancisc. ad Angel. d. num. 32. vers. tamen Angelus ibi dicit. Menoch. d. cas. 298. num. 2. ibi, dubitari ergo contingit, Et num. 3. Bertazol. d. consil. 90. nu. 2. vers. quod judicis arbitrio. Hippol. de Marsil. in l. questionis modum ff. de quest. n. 54.

Si tamen ab initio res est commodata; praesumptio est pro commodatario, quod facilius credere poterit dominum permissuram, Br. in l. inter omnes. 46. §. reit. ff. de furt. n. 2. Menoch. d. cas. 298. n. 5. August. Bonfranc. ad Angel. d. v. r. etiam vestem caelestem. nu. 32. vers. quod licet Angel. in tract. eod. verb. comparant de his inquisiti n. 11. vers. ut puta quis dominus.

Quamvis contrarium velit Chassan. ad consuesud. Burgund. rubr. 1. §. 5. in princ. n. 15. vers. itam producent longius equum. Et seq. sol. mihi. 179.

Nisi verisimilis conjectura sit in contrarium; Nempe dominus commodavit equum alicui, ut vaderet ad villam, sed is ivit ad bellum,

Angel. in d. l. inter omnes. 46. §. reit. ff. de furt. sub fin. August. Bonfranc. ad Angel. de malefic. d. verb. etiam caelestem. n. 32. sub fin. v. r. dicit tamen Angelus; ibi unum Et vers. seq.

Item praesumptio est pro commodatario, si est dives, opulentus, bonae conditionis, & famae,

Bartbol. Bertazol. d. consil. 90. nu. 2. sub fin. vers. unde cum his vera sumur. Et seq.

Vel commodantis consanguineus, vel magnus amicus, Menoch. d. cas. 298. num. 3. vers. prudens ergo iudex, Et seq. lib. 2. cent. 3.

Item, si quis rem pro mercede locare solitus fuit, tunc pro conductore vel commodatario etiam praesumptio est; quod crediderit dominum permissuram re locata pro eadem mercede ulterius, & ad alium usum uti;

Br. in l. item quaeritur. 14. §. qui impleto. ff. locat. num. 11. Bl. eod. n. 6. sub fin. vers. quare quid in re mobili. Et n. 7. Bartbol. Bertazol. d. consil. 90. n. 2. in fin. vers. Et cum versetur, Et n. 3.

Et haec procedunt, etiam si commodator vel locator dictionem taxativam adjecerit, se ad certum tempus vel locum duntaxat, & tantum, equum vel aliam rem commodare, vel locare; nihilominus tamen commodatarius vel conductor in verisimili credulitate vetatur, se permissu domini ite ad alium locum, vel longius tempus uti,

pulchre Bartbol. Bertazol. consil. 96. incip. nullo modo. n. 4. ibi, nec obstat ut dicitur. Et seq. usque ad fin.

Si verò hinc inde sint verisimiles conjecturae, ut religio judicis in dubium vocetur, an commodatarius vel conductor verisimiliter crediderit, domino permittente se rem commodatam vel locatam ad alium usum transfere, tunc statuit juramento commodatarii vel conductoris,

Bartbol. Bertazol. d. consil. 90. nu. 3. vers. quod procul dubio praecedis.

Creditor, & depositarius, si debitoris pignore, vel deponentis re deposita, utitur, etiam furtum committit,

l. si pignore. §. 4. ff. de furt. §. furtum autem in his. de oblig. qua ex delict. Damhoud. in sua pract. crimin. c. 110. numer. 14.

Veluti etiam socius, si rem communem vel partem consocii in propria utilitate convertit, vel ad usum destinatum non ulurpat, furti poena etiam tenetur,

l. rei communis. ff. pro soc. Br. in l. si socius. ff. de furt. Bertazol. consil. 279. incip. pro dissolutione. n. 1. vers. Et tenetur poena. n. 2. Et nu. seq. Andr. Alciat. de praesumpt. reg. 3. praesumpt. 1. incip. ex hac regula. numer. 1. elegans. Petr. Paul. Paris. consil. 88. incip. ad veritatem. numer. 7. ibi, ulterius advertendum est, numer. 8. Et seq. vol. 1.

In dubio tamen socius, ne furtum commisisse dicatur, praesumitur pecuniam communem usurpasse, & negociasse jure communii, & non jure proprio,

Aym. Cravett. consil. 286. incip. Ludovicus Et Martinius. num. 1. vers. tertio mihi dicamus, Et seq. Ioan. Bajard. ad l. l. Clar. §. furtum. nu. 3.

Idem juris est, & furti poena plectitur etiam is, qui sine mandato alterius nomine pecuniam à debitore exigit,

l. si procuratori. 14. in fin. ff. de condict. caus. dat. l. falsus. 43. §. falsus. 1. ff. de furt. l. falsus. 19. C. eod. Bl. in c. 1. §. injuria. tit. de pace juram. firm. Angel. in tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 42. pag. 497. Ioan. in l. si procuratori. 14. ff. de condict. caus. dat. n. 2. Chassan. ad consuesud. Burgund. rubr. 1. §. 5. n. 8. vers. quod si procuratoris. fol. mihi. 175. Et n. 14. fol. 178.

Quemadmodum etiam creditor, qui rem liquido sibi debitam, vel aliam aequivalentem, clam à debitore aufert, furti tenetur,

elegant. Ioan. Harpprecht. in §. placuit. 7. in inst. de obligat. qua ex delict. n. 8. ibi, quaeritur. Et n. seq.

Contrarium tamen statuit, l. l. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, (ubi communem dicit) num. 19. sub fin. v. r. excusatur autem fur. Et num. 20. Francisc. Riv. lib. 2. comm. conclus. verb. fur. num. 4. Svariaz. in suo thesaur. lit. F. nu. 399. Didac. Covar. (ubi communem testatur) lib. 1. v. r.

24 Nisi quis speret, se rem apud aliam constitutam per viam juris convincere non posse,
Gloss. in c. jus gentium. dist. 1. Chassanous ad consuetud. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. num. 32. ibi, secundus vero casus, & seq. fol. 216. Hippol. de Marfil. singul. 177. num. 6. ibi, ubi dixit, & seq.

25 Item is qui rem alienam scienter vendit, & tradit, etiam de furto puniendus erit,
Gloss. in l. item si res ff. de alienat. judic. mutata. caus. facta. in 1. gl. in 2. vers. sic ergo videtur, & seq. 10. v. m. Bajard. ad l. l. Clar. §. furtum numer. 8. Andr. Tiraq. tract. de iure consueti posses. part. 3. limit. 26. n. 31. ibi, item cum scienter, & seq.

26 Similiter furti tenetur, qui gabellam vel tributum ultra debitum modum exigit,
Ioann. Bajard. ad Clar. d. §. furtum, numer. 9. Francisc. Marc. decis. 421. incip. quaritur quando pedagator, numer. 1. & seq. part. 2.

27 Mutus item, & surdus, mitigationem poenae non merentur, sed nihilominus poena ordinaria laquei puniantur,
Petr. à Plac. in epitom. delict. c. 32. nu. 17. vers. proxime tractavimus. Consult. consti. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 31. incip. da ein Dels/n. 1. & per tot.
Veluti etiam ita. Scabini Lipsenses Mense Septemb. Anno 1559. pronunciarunt. Do Haus Pflüg das Pferdt davon bracht/ so möchte er vngachtet/das er taub vnd stumb / so ferne er an der Verurtheilte nichte brechlich / nach scherffe der Rechte mit dem Stränge vom Leben zum Tode gestrafft werden/W. R. W.
Idem ad requisitionem Der Rathsmanne Meister der Innungen vnd Gemeinheit zu Halla Anno 1574. responderunt; Ist vor wenig Tager ein stummcr Mensch/ der auch taub ist/seines alters vngeschehr 26. Japretiner Bürgerin der Johan Lugin Apotecerin bey Nechtlicher welle eingestiegen / vnd in der Stuben die Schlüssel genommen/vnd mit denselben die Apotecen vnter dem Rathsmanne auffgeschlossen / vnd darinnen aus etlichen verschlossenen Tischlein 26. gr. am Selber desglükchen auch Corallen / Paternoster mit silbern Steinen/ Dreyen Rindpffen vnd andern Silberwerck so viel gestohlen/das es die Goldschmiede auff 18. th. würdig tayret / do er ihun an seiner Verurtheilte keinen mangcl hette / so möchte er nach scherffe der Rechte mit dem Stränge vom Leben zum Tode gestrafft werden. W. R. W.

28 Is etiam, qui scienter in ludo pecuniam à seruo, quae erat eius domini, vel à filio, quae erat patris, vincit, committit furtum, & eam non lucratur,
Roland. à Valle. consil. 45. incip. visa inquisitione. num. 3. sub fin. vers. pro qua opinione etiam facit, num. 4. & num. seq. Bl. in l. advocat. nis. 11. C. de condit. ob. caus. am. dat. num. 3. vers. vel cum filio. & seq. Alciat. tract. de praesumpt. reg. 3. praesumpt. 29. n. 6. ibi, & hoc facit ad questionem, & seq.

29 Et quidem hoc in casu in dubio lusor praesumitur scivisse, pecuniam fuisse domini, vel patris,
Andr. Alciat. d. praesumpt. 29. num. 6. vers. nunquid in dubio.

30 Poena tamen ordinaria laquei non habet locum, sed saltem extraordinaria, cum lusor non fuerit in dolo, sed saltem in culpa,
Alciat. d. praesumpt. 29. num. 6. sub fin. vers. non tamen posset procedi. Ioan. Bajard. ad l. l. Clar. §. furtum. n. 121. vers. non tamen possit, & numer. seq.

31 Perro validi mendicantes, qui veris pauperibus e faucibus debitas elemosynas eripiunt, etiam poenam furti incurunt,
Iodoc. Danikoud. (ubi duo notabilia exempla afferit) in sua pract. crimin. c. 110. n. 55. ibi, ad hoc capitulum n. 56. & seq.

32 Denique quis poena furti ordinaria afficitur, etiam si postea detectus praetendat, & dicat se iocose fecisse, nisi probet,
c. 1. de praesumpt. Gl. in l. si non cor. vicis. C. de injur. in princ. vers. & si dicat. Ioann. Bajard. ad Clar. §. furtum. num. 83.

33 Praedicta tamen restringuntur, & poena ordinaria laquei non puniuntur, primò Nobilitati enim non suspenduntur, sed gladio tantum puniuntur,
Felin. in c. cum quidam. 12. X. de iurejurand. n. 5. post med. vers. & ideo nobilit. Thom. Gramm. decis. 76. incip. Solon. ex septem. n. 5. Andr. Tiraq. tractat. de nobilit. cap. 20. num. 110. ibi, ex his autem fin. numer. 111. & seq. Ioan. Bajard. in a. l. ad l. Clar. lib. 5. §. furtum num. 68. & n. 1. q. Prosper Farin. consil. 33. incip. in hac causa num. 16. vers. quia ubi nobilit. & seq. vol. 1. & lib. 3. pr. crimin. quest. 98. num. 216. & 117. Bl. in l. data opera. 3. C. de his qui accus. non poss. num. 1. in m. d. vers. v. l. dic quod inter. junct. vers. sed nobilit. & Barones. & consil. 426. incip. praesentendum est, n. mer. 1. & seq. vol. 1. l. l. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 60. num. 24. vers. & ideo de consuetudine. & vers. seq. Iacob de Bellouis. (ubi tamen de poena summaria tantum reseratur) in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. m. 15. sub fin. vers. si nobilit. nu. 36. & n. 22. post princ.

Quamvis Paris de Puteo. tract. de Syndic. in verb. sane. vers. an festacutum. num. 5. junct. num. 7. vers. ideo suspendi feci. & seq. pag. mihi 726. dicit, se suspendi fecisse quendam armigerum ex nobili progenie, qui furto subtraxerat crucem argenteam, & calices Sacrae Ecclesiae, qui non erat dignus poena nobilium puniri, cum non sit ignoscendum militi, cui oportet obviare, ut latroni. Et generaliter quod in crimine furti non debeat fieri distinctio personarum inter nobilem, & ignobilem tradit
Matth. de Afflict. in consit. terr. vicie. nu. 49. vers. bene tamen profurto. & seq. per text. in c. 1. §. si quis quinquag. tit. de pace tenend.

Item impuberes, qui etiam poena laquei non afficiuntur, sed alia extraordinaria plectuntur,
§. in summa. 18. inst. de oblig. quae ex delict. ubi Ioann. Harpproche. n. 1. & seq.

Concordat constitutio criminalis Caroli V. in bet Peinlich chen Halsgerichtes Ord. art. 164. in princ.
 Dummodò non sint doli capaces, tunc licet de iure civili, ubi poena nondum erat capitalis, furtum facere possint,
text. in l. impuberem. 23. ff. de furt. Ioann. Schneid. ad §. in summa. 18. inst. de obligat. quae ex delict. nasc. num. 1. & seq.

Hodiè tamen, ubi fures capitaliter puniuntur, impuberes doli capaces poena furcæ non afficiuntur, sed vel verberibus, vel alia poena arbitraria, puniuntur,
Peinliche Halsgerichtes Ord. Caroli V. d. art. 164. post princ. vers. Wo aber der Dieb. Ioann. Harpproche. in d. §. in summa. 18. inst. de obligat. quae ex delict. nasc. numer. 5. ibi; sed hodiè quia furti, & seq.

Nisi furtum fuerit magnum, vel praeter doli capacitatem, etiam aliae circumstantiae accedant, tunc rectè etiam suspendio puniri possunt,
Peinliche Halsgerichtes Ord. Caroli V. d. art. 164. in med. vers. vnd der Diebstahl groß. & seq.

De minoribus dubitari solet, an illi pro furtis poena ordinaria possint affici? Affirmativè concludit, Anton. Tessaur. (ubi ita 4. Febr. & 22. Martii Anno 1589. in senatu Pedemontano iudicatum, & quosdam minores furcæ suspensos fuisse testatur) decis. 161. incip. minorem in de delict. numer. 3. post med. vers. unde cum fuisset & vers. seq. Gloss. in l. ferè in med. ff. de R. I. Bl. in l. & si verior. C. ex quib. caus. in sam. interrog. n. 4. post princ.

Quæ assertio præter textum expr. in l. si ex causa 9. §. nunc videndum. 2. vers. nam & si furtum. ff. de minor. probatur etiam per tritam juris regulam, quod minori in delictis non subveniatur, d. l. si ex causa. §. nunc videndum vers. & placet. de minor. l. excipitur sub fin. ff. ad Sc. Sylan. l. si minor. 36. ff. ad l. l. de adult. & minor ex omni delicto obligetur, §. in summa. 18. inst. de obligat. quae ex delict. l. pupillum. ff. de R. I.

Alii verò & quidem, meo iudicio, rectius negant, & dicunt, quod minores poena pro arbitrio iudicis puniri debeant,
Gloss. in c. 1. X. de delict. puer. verb. queris. in med. vers. sed furti, & seq. Roland. à Valle. consil. 51. incip. iudicantem oportet. nu. 39. vers. unum etiam volo dicere. n. 40. 41. & n. seq. vol. 1. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. ad arbitrium iudicis. num. 29. vers. ex quibus cum evenisset, & n. seq. fol. 203. Thom. Gramm. decis. 48. n. 11. sub fin. vers. nec habet in aliquo, & n. 12. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 329. incip. regula iuris est. nu. 11. numer. 12. & n. seq. Ludov. à Pegver. decis. 24. incip. cum sacrilegii, num. 21. post med. vers. quanto consideranda est. & seq. Nicol. Boer.) ubi ita in curia Burdegalensi 12. Maii Anno 1528. iudicatum refert) decis. 254. incip. & praesuppono. n. 20. ibi, quia, quandoque, & seq.

Tum per text. in l. auxilium. 37. §. 1. vers. in delictis. ff. de minor.

Tum, quia ubi minor dolus est, ibi etiam delictum mitius punitur; In minore autem non est tantus dolus, quantus in majore,
August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. scienter dolose. numer. 12. vers. nam quoties in delicto est. & seq. pag. 240. Thom. Gramm. decis. 23. n. 12. sub fin. vers. quia quando in delicto est, & seq. Anton. Tessaur. d. decis. 161. n. 4. in med.

Tum quia regula universalis est, quod minor in delictis mitius puniatur,
Iacob. Menoch. d. cas. 329. n. 11. & seq. Angel. de malefic. verb. scienter dolose. n. 12. Consult. consti. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 55. & tom. 2. part. 4. quest. 4. Gramm. d. decis. 23. num. 11. & seq. Tessaur. d. decis. 161. n. 4. l. l. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 60. nu. 2. & nu. seq. Tiraq. de pen. temper. causa. 7. per tot.

Nihil movent textus in contrarium adducti; Quia ad eos bene respondet, Menoch. d. cas. 329. n. 11. vers. verum facti, & seq. quod in delictis quidem non succurratur minoribus, ad hoc, ut in integrum restituantur, bene tamen ad hoc ut mitius puniantur, d. l. auxilium. 37. §. in delictis. 1.

Præterea poena furti ordinaria cessat, si quis non ex malicia, proposito & consuetudine, sed ex simplicitate fuerit furatus,
Iodoc.

34

35

36

37

38

39

40

- Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 110. n. 39. ibi, deinde ob-
servant.*
- 41 Item si quis necessitatis causa esculenta & potulenta furatur,
c. si quis. 3. X. de furt. *Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. d. cap.
110. num. 4. ibi, deinde res observent. Et seq. Bl. in l. si laborante. 2. §.
cum in eadem. ff. ad l. Rhod. de jact. n. 2. ibi, nota ultimo, Et seq.*
Concordat constitutio criminalis Caroli V. art. 160. *Steden
in rechter Hungenruoh. Et seq.*
Quemadmodum etiam in curiis Saxonie ex benigna inter-
pretatione receptum esse testatur
*Matth. Wesenb. in comm. ff. de furt. n. 15. ante med. vers. ex benignâ
tamen interpretatione. Et seq.*
- 42 Quod procedit non solum in esculentis & potulentis, sed
etiam in aliis rebus, quas quis non animo fraudulenter lucrân-
di, sed ex necessitate famis, vel nuditatis, ad se suosque susten-
tandos, aufert,
*d. cap. si quis 3. X. de furt. ubi Marian. Socin. num. 12. post princ.
Petr. Gerad. de Petra sancti singul. 100. incip. necessitas non habet, n.
11. Et n. seq. lasé Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. nisi ha-
beat abolitionem. n. 15. ibi, primus ergo casus. Et seq. fol. 714. Et qid.
Boss. in pract. crimin. rubr. de furtis. n. 25. ibi, propter necessitatem. Iodoc.
Damboud. in sua pract. crimin. d. c. 110. n. 37. vers. si enim ex ne-
cessitate famis. Et n. 40. vers. ad hęc observent. Iul. Clar. (ubi commu-
nem dicit) lib. 5. sent. §. furtum. n. 24. ibi, quandoque etiam excusatur.
Ripa de peste c. 4. de remed. preservat. contra pestem. num. 197. Ioann.
Harpprecht. in §. furtum. 1. inst. de obligat. quæ ex delict. nasc. nu. 14.
ibi, hinc cum necessitatis tempore. n. 15. 16. Et seq. Andr. Gaul. lib. 1. ob-
serv. 142. n. 8. vers. Et inter cætera commoda. Menoch. lib. 2. arbit. ju-
dic. quest. cent. 2. cas. 182. n. 27.*
- 43 Quando autem quis in extrema necessitate constitutus
censeatur, relinquatur arbitrio iudicis,
*Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 98.
Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat aboli-
tionem. n. 29. vers. sed quomodo. fol. 215.*
- 44 Quæ restrictio tamen declaratur, nisi furtum tempore fa-
mis & necessitatis sit in signo, & magnū, tunc enim poena ordi-
naria sibi rectè locum vindicare potest,
Iodoc. Damboud. d. c. 110. nu. 37. vers. si non sit in signo. Et seq.
- 45 Quod etiam approbavit Imperator Carolus V. in constitu-
tionibus criminalibus, art. 166. *vers. Wo dem der selbe Diebstall
tappfer. Et seq.*
- 46 Vel nisi fuerit factum alii, in simili necessitate existenti,
*Chassan. in consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. vers. nisi habeat aboli-
tionem. n. 27. fol. 215. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum.
nu. 97. ibi, adde quod hoc fallit.*
- 47 Hoc tamen in casu quis tenetur illud, quod tempore neces-
sitatis furatus est, restituere, si postea ad pinguiorem fortunam
perveniet,
*pulebrè Didac. Covarr. (ubi rationem affert Et contraria solvit) in
e. peccatum. de R. L. in 6. part. 2. §. 1. n. 4. ibi, quid tamen erit agen-
dit. Et seq. Ioann. Harpprecht. in d. §. furtum. 1. inst. de oblig. quæ ex de-
lict. n. 18. ibi, et quid verò is. Et seq. Petr. Royzius. decis. Litvanica. 3. n.
290. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. d. verb. nisi habeat
abolitionem. n. 18.*
- Quamvis à contraria opinione in foro contentioso non esse
recedendum, dicit
*Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 24. vers. sed vidi dubitari. Et n. 25.
sub fin.*
- 48 Similiter autem à poena ordinaria furti excusatur, qui nul-
lum lucrum inde percepit,
*Hippol. de Masil. consil. 15. n. 30. Et consil. 77. n. 9. Barthol. Bert. 17.
consil. 198. incip. Hieronymum Buzolium. nu. 1. sub fin. vers. quo
fit cum nullum lucrum. Et n. 2. Et seq. lib. 1.*
- 49 Quemadmodum famuli & ministri, si dominis, sufficienter
interpellati, sed malitiosè salarium solvere recusantibus, ali-
quid subtrahunt, & auferunt, in crimen furti etiam non inci-
dunt, maxime si æquivalens salario contrectant,
*arg. c. un. in fin. tit. de milite vasall. qui coniam. Iacob. de Bellovis.
in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. n. 19. vers. tertio quia grationes furantes.
Et vers. seq. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum.
n. 86. Alex. consil. 135. incip. circa primum. nu. 1. n. 2. vers. circa ter-
tium Et ultimum. n. 3. Et seq. per tot. vol. 1. adde infra concius. 54. n.
10. Et seq. part. 5.*
- 50 Item, si quis res Turcarum, vel aliorum barbarorum fura-
tur, à poena furti excusatur,
*l. non solum. C. de commerc. Et mercator. Iodoc. Damboud. in sua
pract. crimin. c. 110. n. 54. vers. item excusatur si quis.*
- 51 Vel si astans abripiat res depositas alicuius,
*l. 1. ff. de alic. usu Et alicor. Damboud. d. c. 110. n. 54. vers. item ex-
cusa. ur. Et impunitus habetur. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §.
furtum. n. 100. Et seq. Angel. tract. n. al. sic verb. mitti dore de mali-
dadi. n. 6. vers. quem patiuntur alius penas. Præper. Farinac. in sua pract.
crimin. lib. 3. quest. 109. part. 4. n. 14. ibi, amplius secundo, ut fur-
dum. Et n. seq.*
- Eodem modo quis à poena furti immunis erit, si ex eo ali-
quod bonum Reipubl. subsequatur, puta, si quis scrinium, pu-
tans illud esse plenum pecunia, furripuerit, sed in eo non nisi
literæ proditionis civitatis, vel tractatus contra principem in-
veniantur,
*Bl. in l. 2. §. deinde ex his legibus. ff. de orig. juris. num. 4. vers. nota ob-
maleficium. Petr. Heig. quest. 32. n. 40. vers. affinis superioribus. Et n.
seq. part. 2. Ludov. Carrer. in pract. crimin. tract. de homicid. §. circa
it aque secundum. n. 12. Paris de Puteo. tract. Syndic. verb. poena vers.
an si iudex. n. 1. vers. Et vide pulchram questionem. pag. mibi. 689.*
- Non obstante, quod contrarium statuit,
*Petr. Anchar. in c. 1. x. de constit. num. 7. ponit Seneca. Guilhel. de
Benedict. in c. Reynaldus. in quest. an liceat occidere peccat. x. de te-
stam. 39. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. furtum. num. 103.
Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat aboli-
tionem. nu. 4. fol. 220.*
- Partiarium item animalium, qui ea accepit ad medium lu-
crum, si vendit foetus animalium inde provenientes, non com-
mittit furtum, sed partem domino ad medium lucrum tantum
reddere tenetur. Secus est in Gasa, ario, qualis est is, qui anima-
lia accipit ad capitale,
*el. gant. Iacob de Bellovis. in sua pract. crimin. c. 10. num. 19. ibi,
secundo quod partiarium. Et seq.*
- Item filius & uxor, si aliquid patri vel marito subtrahunt,
poena furti etiam non tenentur, sed tantum actione rerum a-
motarum,
*Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 110. n. 41. vers. potè filii.
n. 43. Et seq. Iacob de Bellovis. d. c. 10. nu. 32. Harpprecht. in §. qui in
parentum, 12. inst. de oblig. quæ ex delict. n. 1. Et seq. nu. 7. Et seqq.
Angel. in tract. malefic. verb. e iam vestem celestem. n. 44. Chassan.
ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu.
33. Et seq.*
- Uterius, si quis quidem animo furandi aliquid aufert, & pu-
tat se hoc invito domino facere, sed dominus erat volens, &
consentiens,
*l. inter. §. pen. ff. de furt. Angel. tract. mal. fic. verb. etiam vestem
celestem. n. 36. ibi, sed quid si aliquis. Et seq. Iodoc. Damboud. in sua
pract. crimin. c. 110. n. 16. ibi, dictum est. Et n. seq.*
- Idem si credit, se voluntate & permisso domini rem con-
tractare,
*Iodoc. Damboud. d. c. 110. n. 10. ibi, diximus autem, Et n. seq. Iul.
Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 21.*
- In dubio autem alicui dicenti, se putasse sibi dominum per-
missurum, non creditur, nisi expressè probeatur,
*l. qui vas. §. veter. ff. de furt. Angel. tract. mal. fic. verb. compa-
rent. dicti inquisi. n. 11. ibi, quid si fur dicat. pag. 503. Ioann. Bajard.
in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. §. furtum. n. 80. post princ.*
- Imò quamvis dominus ipse postea compareat, & dicat, fur-
tum factum esse sua voluntate, tamen per hoc vindictæ publi-
cæ non præjudicatur, quo minus reus poena ordinaria affi-
ciatur,
*Angel. tract. de malefic. verb. compare. dicti inquisi. num. 12. Iul.
Clar. lib. 5. sent. §. furtum. num. 21. vers. sed certè hæc excusatio. Et seq.
Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat aboli-
tionem. n. 38. 39. vers. contrarium tenes fol. 218. Iafon. in l. transige-
re. 18. C. de transaction. n. 17. sub fin. vers. ex his apparet non esse ve-
rum. Et in l. 1. C. de furt. n. 7. vers. comparet dominus rei. Felin. in c.
1. x. de presump. n. 19. ibi, in contrarium adduci potest. Iac. Menoch.
lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 298. n. 4. ibi, quo loco inserti. Et
seq. Hippol. de Masil. singul. 22. incip. confessio offensi. num. 1. Et seq.
Petr. Gerad. de Petra sancti singul. 55. incip. nota bene. nu. 2. in fin.
vers. tu adde ultra Et n. 3. Marc. de Mantua sing. 602. incip. iudex
inquire. n. 1. num. 2. ibi, quibus tamen non obstantibus. Et n. seq.*
- Nisi adine quædam conjecturæ, & indicia,
*Br. in l. inter omnes. §. rectè num. 1. sub fin. ff. de furt. Menoch. d. cas.
298. n. 4. vers. nisi conjecturæ. Petr. Gerad. de Petra sancti. d. sing. 55.
n. ult. vers. Et istud dicerem. Angel. de malef. d. verb. comparet dicti
inquisi. n. 12. vers. nisi appareant. Iul. Clar. d. §. furtum. n. 21. vers.
nisi tamen. Et seq.*
- Poena, quia dominus est furis consanguineus,
*Angel. d. verb. comparet dicti inquisi. n. 12. vers. ut quia erat, Iul.
Clar. d. §. furtum. n. 21. vers. qui esse ejus. Marc. de Mantua d. singul.
602. n. 2. vers. secundo quia speciale.*
- Vel si amicus, *Angel. d. verb. n. 12. vers. vel amicus. Clar. d. §.
furtum. n. 21. vers. vel amicus. Marc. de Mantua. (ubi tamen magnam
limitationem exigit) d. sing. 602. numer. 2. vers. vel etiam amicus. Et
seq.*
- Vel solitus talia donare, *Iul. Clar. d. §. furtum. nu. 21. vers. vel
solitus. Angel. d. verb. n. 12. vers. vel erat consuetus.*
- Vel erat res modici & parvi valoris, *Angel. d. verb. n. 12. vers.
Et erat res parva. Iul. Clar. d. §. furtum. numer. 21. vers. vel quod res
esset.*
- Vel præter assertionem domini iuramentum etiam accedat,
*Bl. in l. falsus. 19. C. de furt. n. 7. vers. si autem non appareat. Et seq.
August.*

August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. comparant dicti inquisiti. numer. 12. vers. tamen limitat hoc. & seq.

66 Uterius à poenà furcæ sunt exempti clerici, & personæ Ecclesiasticæ,

latè Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. numer. 44. & seqq. fol. 220. & seq.

67 Similiter & fur qui torturæ subiectus constans stetit in torturâ, nihil fatetur, debet absolvi, etiam si vel maxime furtum ex aliis indiciis plenè fuerit probatum,

Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. numer. 93. ibi, undecimus casus, & numer. seq. fol. 238.

68 Vel si furtum saltem attentavit, sed non consummavit,

Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. numer. 41. ibi, quæro aliquis accessit, pag. 397. latè Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem, numer. 123. ibi, viceprimus primus casus est. & seq. fol. 249. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 110. numer. 9. Berazol. consil. 274. numer. 8. vol. 1.

69 Sed quid juris de illis furibus, qui poenitentia ducti res furtivas restitunt, vel illarum nomine domino satisfaciunt, quomodoham puniri debent?

Videtur dicendum, quod nihilominus poenâ ordinariâ puniri debeant,

per text. expr. in l. qui ea mente. 65. ff. de furt. l. si pignore. 54. §. 1. ff. eod. l. 1. §. si rem. 25. ff. de positi. l. quid sit. 17. §. Calvus. 1. ff. de adilit. edict. l. non prodest. 5. ff. de honor. raptor. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. numer. 39. ibi, sed quid si aliquis. pag. 396. Firma in tract. gibell. part. 4. n. 13. Hier. de Monte. quest. 16. nu. 4. Cephal. consil. 57. numer. 8. vol. 1. Farinac. (ubi communem dicit) in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 4. quest. 31. numer. 66. ibi, per id quod in simili. & seq. & lib. 3. tit. 14. quest. 124. numer. 172. ibi, amplia primò, & quidem illatvè. & numer. seq. Heig. quest. 32. numer. 43. part. 2.

70 Verùm cum prædicti textus loquantur saltem de iure civili, ubi pro furtis poenâ mortis non imponitur, & ob id ratiocinatio ab obligatione, actione, & iudicio civili, ad criminalia & capitalia hoc in casu non admittatur,

Consulat. constitut. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 56. numer. 1. & seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. numer. 123. post princip. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. dicto maleficio semper astitit. n. 17. in fin.

Clarique juris sit, quod illi, qui poenitentia ductus se ipsam offert, vel à dicto desistit, quod fur res furtivas restituendo facere videtur, poenâ ordinariâ mitigari debeat,

l. quæmton 11. ff. de in ius voc. l. non omnes. 5. §. qui in defertione. 4. ff. de re milit.

regulaque universalis sit, quod poenitentia post delictum, seu commutatio generis vitæ in melius in multis delictis non atrocioribus mitiget poenam,

Andre. Tirac. tractat. de poen. temper. aut remitt. caus. 28. numer. 1. & seqq. & quest. 60. numer. 1. per tot. Iason. in l. in arenam. C. de inoffic. testam. numer. 5. & numer. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 3. tit. 14. quest. 124. numer. 168.

Præsertim in illis delictis, ubi res in integrum statum post consummationem restitui potest, quod in furto fieri videmus,

Br. in l. qui ea mente 66. ff. de furt. numer. 2. vers. praterca debes scire. Bl. in l. si quis non dicam rapere. C. de Episc. & cleric. numer. 9. vers. melius tamen dici potest. Farinac. in sua pract. crimin. d. quest. 124. n. 176.

71 Ideoque meritò concludimus, quod fures poenitentes non sint suspendendi, & poenâ ordinariâ afficiendi, sed alia poenâ arbitraria, puta vel carceratione, vel relegatione temporali, vel pro qualitate rei fustigatione puniendi,

Consulat. constitut. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 26. incip. si quis furtum. numer. 2. & numer. seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. numer. 21. & seq. fol. 286.

72 Quam posteriorem sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novell.

part. 4. constitut. 32. §. Dab nach dem den Rechte gemess. ult. ubi in commun. Dani. Moller. numer. 16. & seq.

73 Quæ assertio tamen vera est, si fur ante inquisitionem & incarcerationem poenitendo res furtivas restituit, scus si post illam; tunc enim poenitentia & restitutio non relevat,

Novell. Elector. August. d. constit. 32. §. ult. vers. che sic jura & sanglich gezogen.

Quoniam regulare est, quod poenitentia & confessio delicti neminem excuset, si jam in carcerem est coniectus,

Petr. Heig. quest. 32. & seq. part. 2. Quamvis in foro communi aliud dicendum videatur, ut 74 tradit

Felini. in cap. cum te. 23. x. de sent. & re judic. numer. 4. sub fin. vers. & si statutum vult. Bl. in l. si rem 73. ff. de procur. n. 5. vers. verbi gratia dicit statutum. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. numer. 17. ibi, pone quod fur. fol. 88.

75 Quid verò dicendum, si non ipse fur poenitentia ductus res furtivas, vel earum æstimationem domino restituerit, sed illæ aliàs ad dominum redierint, an & tunc fur mitius puniri debeat? Quod affirmatur,

elegant. Consultat. constitut. Saxon. tom. 1. (ubi rationes afferunt.) part. 4. quest. 56. incip. vix halten. quod sic, nu. 1. & seq. per tot.

Quamvis contrarium velit Ludov. viv. decis. 146. quem refert & sequitur Ioann. Aloys. Riccio, part. 2. collect. decis. 282. in princ.

XLIV.

Alia quædam in materia furtorum notabilia, & scitu admodum necessaria.

S V M M A R I A.

1. An fur præter poenam mortis teneatur etiam ad restitutionem rerum furto ablatarum, num. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.
16. In foro Saxonico quid iuris.
17. Dominus rem sibi furto subtraham potest vindicare, etiam nullo precio refuto. nu. 19, 20, 21.
21. Si valor rerum furivarum jam consumptarum non sciatur admittitur dominus ad iuramentum in licem.
22. Si quis rem furtivam alteri tercio vendit, an is nihilominus de precio, ex re furtiva redacto, conveniri possit.
24. An pro rebus furto sublati liceat in vicinorum aedibus inquirere. 25.
26. An res furtivas magistratus sibi applicare possit. 27, 28, 29, 30, 31, 32.
33. An fur pœnitus in matrimonium eum petenti, sit tradendus. 34, 35.
36. Si fur rupto lequeo in terram incolumis decidit, an iterum possit suspendi nam. 37, 38, 39.
40. Iurati quomodo suspenduntur. 41.
42. Si quis in aliquo loco furtum commisit, an in alio loco capi & suspendi possit. num. 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55.
56. Si in loco furti commisit alii & quidem mitior poenâ servatur, quam in loco, ubi fur capitur, secundum quædam poenam puniri possit.
57. Furcarum erectio an & quædam permittatur, nu. 58.

IN præcedentibus duabus conclusionibus sufficienter diximus de poenis furtorum, & quinam illis afficiantur, vel non.

Nunc alia quædam in materia furtorum, non admodum injucunda, tractabimus, inter quæ pulcher ille casus se offert, an fur præter poenam mortis teneatur etiam ad restitutionem rerum furto ablatarum?

Negative concludit Bl. consil. 192. incip. præsupposito statuto, num. 4. ibi, sed posito, quod anima. & numer. seq. usque ad fin. lib. 1. Ref. fred. in tract. libellor. part. 1. ibi, sed illud quæritur. & quest. seq. fol. mibi. 22. Francisc. Marc. decis. 191. incip. an in causa criminali, num. 2. part. 2. per text. in l. interdum. 56. §. qui furem, 1. sub fin. ff. de furt.

Propterea, quod propter unum delictum quis plures puniri non possit, Heig. quest. 23. n. 19. part. 2. & contentus esse debet damnum passus, ex quo fur luit in corpus, & poenam mortis sustinet, d. l. interdum. §. 6. §. qui furem 1. sub fin.

cum satisfactum ei videatur in corpore furis loco pecunie, text. in l. sed si unum. 17. §. si ante, 6. vers. postea actor. ff. de injur. Bl. d. consil. 203. num. 4. post pr.

& reus, si criminatè punitur, in totum absolvatur, l. Divus, 7. §. ult. in fin. ff. de iure patron.

Affirmatvè verò concludit, ita tamen ut actio criminalis, ad poenam mortis instituat principaliter, petitio verò rerum ablatarum incidenter officio iudicis,

Br. in l. interdum, §. 6. §. qui furem 1. ff. de furt. numer. 4. Bl. in l. quod evan. in C. de condit. ob turp. caus. num. 3. vers. de contra autem & criminali, & n. 4. Roland. à Vall. consil. 30. incip. viso processu inquisitionis n. 1. & seqq. fol. 2. August. Bonfrancisc. (ubi ita practitari testatur) in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem, nu. 11. vers. sed vide ibi, & seq. Ludov. à Pegver. decis. 27. in addit. n. ult. ibi, ultra sciri oportet, & seq. Petr. Heig. quest. 23. (ubi communem dicit) n. 17. & seq. n. 21. ibi, at interpretis communiter, & n. seq. part. 2. Ioan. Baj. ad Jul. Clar. §. furtum, n. 31. & seqq. And. Raucbb. q. 10. incip. in hoc

in hac postrema. n. 11. Et seqq. part. 2. Propter. F. r. in. in sua præd. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 1. n. 64. ibi, Et propterea potest, Et nu. seq. Egid. Boff. in præd. crimin. tit. de furtis. nu. 46. Ioann. Harpprecht. in §. ult. inst. de obligat. quæ ex delict. nascunt. n. 4. Aym. Cr. vet. consil. 14. incip. procurator ficti. n. 1. vers. secundo admitti debet. n. 2. Et seq. vol. 1. Carol. Ruin. consil. 4. incip. circa dubium. n. 3. vers. et prædicta confirmantur et consil. 87. incip. sepe eo. num. 2. ibi, quia quomodo iudex, et seq. vol. 2. Et consil. 35. incip. quod sententia. nu. 1. Et seq. vol. 5. Præd. Papiens. in forma inquisitionis. gloss. hæc est quædam. n. 1. n. 10. vers. aliquando criminalis proponitur principaliter, et seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 2. n. 2. vers. sed si actor intentaret. Et seq. Curt. Iun. in l. edita. C. de edend. n. 198. Roman. cod. n. 143. vers. non obstat sua ratio, et seq. Iacob. Menoch. lib. 1. arbit. iudic. quest. 91. (ubi rationes.) n. 6. sub fin. vers. confirmatur ex egregia. n. 7. Et seq. Barthol. Bertaz. consil. 232. incip. non possum. n. 1. Et seq. vol. 1. Ioann. Aloys. Riccius. part. 2. collect. decis. 241. post med. vers. Et in hoc advertendum. Et seq.

4 Unde fit, si publicanus, pedagiator, vel gabellarius exigit pedagiolum, vel gabellam iniuste, & ultra modum, quod is non solum iniuste exacta transeuntibus restituere debeat, sed etiam communitati ad interesse lucri cessantis teneatur, quod illi inde contingit, quod mercatores recusant ita facile transire per talem regionem, propter exactiones factas per pedagiatores,

Francisc. Marc. decis. Delphin. 421. incip. quando pedagiator. n. 1. vers. Et ibi, quod talis. usque ad fin. part. 2.

5 Et hoc ampliant procedere, siue per viam accusationis, siue etiam inquisitionis officio iudicis contra fures procedatur, veluti ita pluries in regio Consilio Cathalonie contra fures servatum, & practitarum testatur.

Ludov. à Pegover. decis. 27. in addit. in med. vers. Et hæc ampliantur. et seq.

6 Item ampliant in heredibus, nam etiam heredibus, & contra heredes furis, ultimo supplicio affecti, & laqueo suffocati, ejulmodi actionem ad restitutionem rerum furtivarum concedunt, lase Virgil. Pingiz. quest. 49. incip. non tantum inter n. 39. ibi, quaratus casus est, n. 40. Et seqq. usque ad n. 55.

7 Quod etiam in foro Saxonico obtinere testatur idem. Virgil. Pingiz. d. quest. 46. n. 42. ibi, de jure Saxonico. n. 52. vers. denique jus Saxonicum, et n. 53.

8 Et quidem hoc non solum procedit, si fur ultimo supplicio est affectus, sed etiam si ante condemnationem moritur,

Angel. trad. malefic. verb. etiam vestem celestem. n. 18. ibi, quid si fur. Ioann. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de fure. in addit. ult. sub fin. vers. nota quod si fur.

9 Ita tamen, ut confessio furis, ante condemnationem mortui, si contra eum per viam accusationis ad instantiam Titii procedatur, eius heredibus solummodo, quoad Titium, noccat: non item, si contra eum ex officio per inquisitionis viam proceditur: tunc heredibus indistincte, quoad omnes, præjudicat ejulmodi confessio,

August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de mal. sic. verb. etiam vestem celestem. n. 18. vers. nam dicit, quod si iudex. pag. 388.

10 Nisi heredes furis mortui contra ejus confessionem probare velint contrarium; tunc hæredibus nullo modo nocet,

Bl. in l. un. c. ex delict. defuncti. n. 10. ibi, modò dubitatur, et seq. August. Bonfranc. ad Angel. d. n. 18. sub fin. vers. Et limita prædicta.

11 Limitant verò, si reus in totum venit absolvendus, tunc enim nec civiler condemnari potest ad restitutionem rerum, Riminal. d. consil. crimin. decis. 106. nu. 8. vol. 1. Anton. Natta. consil. 407. incip. pro defensione. n. 13. sub fin. vers. quæ rē principaliter dicitur. n. 14. Et n. seq. vol. 2. Barthol. Bertazol. consil. 232. (ubi quinque elegantes rationes affert) incip. non possum. n. 1. vers. illud tamen procedit, et n. seq. vol. 1. Farinac. (ubi etiam pulchras rationes affert) in sua præd. crimin. lib. 1. tit. quest. 1. n. 65. ibi, limita primo, et seq.

12 Vel, si de delicto furti non ex propria furis confessione, sed aliter, puta ex contumacia,

Bl. in l. qui crimen. C. qui accus. non poss. n. 23. ibi, item in criminali, Bertaz. d. consil. 232. n. 7. vers. secus si ex contumacia, et seq. vol. 1. Iul. Clar. lib. 3. sent. §. ult. quest. 2. n. 2. vers. secus autem, si illum. Prosper. Farinac. d. quest. 1. n. 66. ibi, limita secundo, et n. seq. Carol. Ruin. consil. 35. n. 4. Et seq. vol. 5. Roland. à Valle. consil. 30. incip. viso processu inquisitionis. n. 18. ibi, secundo pro ista, et n. seq. vol. 2.

13 Vel per testes constat, Felin. in c. eum oporteat. n. de accusat. n. ult. sub fin. vers. secus si ex contumacia vel per testes, et seq.

14 Contrarium tamen in hoc posteriori casu, quoad testes, rectius tradunt,

Carol. Ruin. consil. 4. incip. circa dubium. n. 4. vers. quia in hoc, et n. 5. vol. 4. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. per iudicem maleficiorum. n. 1. vers. secus si per alias, et seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 2. n. 2. post med. vers. subdicens quod licet, et seq. Farinac. d. quest. in 66. vers. sed quoad testem Roland. à Valle. d. consil. 30. nu. 19. vers. Et quomodo, vol. 2.

15 Vel si id a parte non fuit petitum, nec officium iudicis imploratum.

late Roland. à Valle. d. consil. 30. n. 11. vers. quibus non obstantibus, n. 12. n. 13. Et seq. vol. 2. Farinac. d. quest. 1. n. 67.

16 Quicquid sit de jure civili in aliis iudiciis; in foro Saxonico hæc non observantur, & fur, vel ejus hæredes ad restitutionem rerum non tenentur, ut supra conclus. 19. n. 37. et seq. part. 4. latius dixi.

17 Bene tamen verum est, quod quis suas res, furtivo sibi subtractas, ab eo, qui eas à fure etiam ignoranter emit, etiam nullo pretio refuso, vindicare non prohibetur,

l. in civilem. 2. C. de furt. l. si mancipii 23. C. D. R. V. l. super empt. 16. C. vici. elegat. Virgil. Pingiz. (ubi sex limitationes affert) quest. 49. nu. 1. Et seq. usque ad n. 24. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 26. Ioann. Koppen. decis. 8. incip. hæc quest. n. 12. Ioann. Harpprecht. in §. furtorum, 3. inste de obligat. quæ ex delict. n. 18. vers. etiam pretio non refuso, et in §. u. le. inst. cod. n. 12. ibi, tandem pro complement. n. 13. Et seq. Hostiens. in sum. tit. de pœnit. §. remiss. §. quid de præda. (ubi limita) n. 61. in med. Alexat. (ubi etiam limita) de præsumpt. regul. 3. præsumpt. 29. n. 3. Et seq. Nota. consil. 436. incip. iste Marcellus. n. 1. Et seq. Würmbs. lib. 1. obser. tit. 31. obser. 1. numero. 1. Daniel Moller. lib. 3. semestr. c. 10. per tot. Menoch. (ubi ampliat et limita) lib. 5. præsumt. 29. incip. illa ipsa, numero 9. et seqq. Roland. à Vall. consil. 69. numer. 15. vers. per quem iectum dixi. et seq. vol. 2. Lafon. (ubi limita) in l. singularia. §. ff. de reb. credit. n. 14.

18 Etiam si emptor in ipso contractu protestatus fuerit, quod eo casu, quò sit aliena, intendat eam emisse nomine domini,

elegant. Marc. Anton. Natt. consil. 436. incip. iste Marcellus. n. 1. n. 2. ibi, quia respondetur. n. 2. Et seqq. vol. 2. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 29. n. 2. vers. sed ista opinio. Et seq. Virgil. Pingiz. d. quest. 49. n. 2. post pr. Et vers. sed ista opinio. n. 3. Et seq. Daniel Moller. lib. 3. semestr. d. c. 10. Menoch. lib. 5. præsumpt. 29. n. 13. Et seq. Egid. Boff. (ubi pulchras rationes affert) in sua præd. crimin. tit. de furtis. n. 50. vers. sed eam non puto veram. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. d. nu. 26. vers. Et reperio. et seq.

19 Non obstante, quod contrarium velit Hostiens. in sum. x. de pœnitenti. et remission. n. 61. §. quid de prædam eminentibus, vers. quid si quis emat rem. Barthol. Cæpoll. caus. 19. Lafon. in l. si pretium. C. de procurat. n. 2. vers. tu potes securari.

20 Et non solum res ipsas, si adhuc extant, repetere potest, sed etiam rerum æstimationem, si consumptæ fuerint; quod bene notandum est adversus eos, qui boves, vaccas, oves, porcos, & similia pecora emunt, & mactant,

Virgil. Pingiz. d. quest. 49. sub fin. princ. et n. 24. et n. seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 26. sub fin. vers. si vero bona fide. Didac. Covarr. in c. peccatum. d. R. 1. in 6. part. 2. §. 6. n. 1. Et seqq. Menoch. lib. 5. de præsumpt. 29. n. 18. et n. seq.

21 Et quidem si rei furtivæ, iam consumptæ, quantitas & valor sciri & probari non possit, de fertur domino contra furem, vel alium emptorem, juramentum in litem,

Ludov. à Pegover. decis. 23. incip. solent iudices. n. 3. Et seqq. Iul. Clar. (ubi ita quotidie practitari dicit) lib. 5. sent. §. furtum. n. 18. Et ibid. in addit. Ioann. Bayard. n. 75. Prosper. Farinac. lib. 1. quest. 24. nu. 216. Daniel Moller. lib. 1. semestr. (ubi ita in iudicando observatum testatur) cap. 37. num. 14.

22 Imò emptor, si postea eandem rem furtivam etiam ignoranter aleri vendit, nihilominus à domino ejusdem conveniri potest ad precium restituendum, quod exinde consecutus est, lase Virgil. Pingiz. d. quest. 49. n. 25. vers. tertius casus est. n. 26. et seqq. n. 33. vers. sed et si hæc speciose. et seqq. usque ad n. 39.

23 Quamvis contrarium velit Anton. Vesill. in §. sic. itaque discreti. 14. inste de action. n. 14. n. 15. 16. et n. seq. Virgil. Pingiz. (ubi contrarium) quest. 19. incip. inter alia. n. 37. et seq. n. 39. et seqq. usque ad fin.

Plures ampliationes & limitationes ad hunc casum, an quis rem furtivam nullo pretio refuso restituere teneatur, vel non, vide late.

apud Menoch. lib. 5. præsumpt. 29. incip. illa ipsa, n. 11. Et seqq. usque ad fin. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 29. n. 2. et seqq. Virgil. Pingiz. quest. 49. num. 2. et seqq.

24 Amplius queritur, an pro rebus, furto subtractis, inveniendis liceat ædes vicinorum perquirere? Quod affirmatur, præsertim si quædam appareant indicia,

Angel. trad. malefic. verb. etiam vestem celestem. n. 43. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 2. Schneid. ad §. conceptum. inst. de obligat. quæ ex delict. n. 2. Ioann. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de furt. in ult. addit. vers. pone suspicor. Ioann. Harpprecht. in §. furtorum, 3. inste de obligat. quæ ex delict. n. 2. vers. Nicol. Boer. decis. 174. incip. Et videtur. n. 1. Et seq. n. 4. vers. sed intellige. et n. seq. Ioann. Koppen. (ubi declarat) decis. 8. incip. hæc questio n. 1. et seq. n. 5. et seqq. per tot. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. §. 5. verb. pro prima vice. n. 18.

25 Imò vicini, si sint malæ famæ & conditionis, & contra eos est suspicio, etiam torqueri possunt,

Lafon. in l. in actionibus. ff. de in lit. furt. and. n. 41. sub fin. vers. bene facis illud. nu. 42. et numer. seq. Egid. Boff. in sua præd. crimin. tit. de furtis numero 44.

26 Ex his resultat alia questio: si res furtivæ apud furem, vel

vel alium inveniuntur, an eas magistratus, vel iudex loci sibi attribueret & applicare possit?

Quod negamus, sed vero domino sunt restituendae, elegans Ioann. Harpprecht. (ubi pulchras rationes offert) in §. furtorum. 3. inst. de obligat. quae ex delicti. n. 17. ibi, vicina superiori, & n. seqq. Ioann. Bajard. ad l. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 73. pulchre lococ. Damhoud. in su. i. pract. crimin. c. 110. n. 5. ibi, cum autem haec tenent, n. 52. & n. seq. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. n. 133. vers. ad primum videlicet. fol. 257. Schneid. ad §. ult. inst. de obligat. quae ex delicti. n. 8. Andr. Kuech. de iure Saxon. non provocandi verb. ducum Saxoniae. cap. 5. de regali numero 148.

27 Quod etiam approbavit Imperator Carolus V. in der p. it. lichen Halsgerichts Ordn. art. 207. von gestollner oder geraubter Haabe, so in die Gerichte kômpe in princ.

28 Et iam dudum in iure Saxonico decisum, Landr. lib. 2. art. 31. vers. Oteberen oder Raub. Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 25. lit. C. vers. Darumb sol der Richter. & in gloss. lat. ad d. art. 31. lit. B. & part. 4. differ. 36. n. 11. Fachs. differ. 58. sub fin. vers. nota res furtiva. Marti. Coler. decis. 146. incip. quemadmodum, n. 4. ibi, verum hic in genere. & n. seq. part. 1. Schneid. ad d. §. ult. inst. de oblig. quae ex delicti. n. 8. vers. de iure Saxonico.

29 Hodie ab Augusto Electore Saxoniae repetitum est in eius Novellis, part. 4. constit. 33. §. ult. ubi in comm. Daniel Moller. n. 6. vers. porrò quod subijcit, & seq.

30 In tantum, ut nec consuetudo vel statutum in contrarium admittatur, late Virgil. Pingiz. (ubi rationes offert. contraria solvit, & ita à Scabinis Ienensibus pronunciatum testatur) quaest. 19. incip. inter alia. n. 1. & seqq. n. 7. vers. verum haec omnibus. n. 8. & seqq. Zobel. in gloss. lat. ad text. german. Landr. lib. 1. art. 31. lit. B. vers. qua tamen scabi est. Andr. G. ul. (ubi contra huiusmodi consuetudines mandata sine clausula in causa Consulum civitatis Hamburgensis, contra Duces Holsatiae decreta esse testatur. lib. 1. obser. 18. incip. in quibusdam, n. 2. vers. accedat pro confirmatione, n. 3. & seqq. per tot.

31 Quae assertio præter rationes à Virgil. Pingiz. & Gall. allatas manifestis verbis probatur in recessibus Imperii, sub Imperatore Ferdinando zu Augsburg Anno 1559. vnd nach dem an etlichen Orten, fol. mibi. 523. & in constitutionibus criminalibus Caroli V. d. art. 207. post princ. vers. ob es gleich an etlichen Orten. & seq.

32 Sed quid, an res apud furem inventae vero domino ita sunt restituendae, ut ille nec impensis in capturam, retentionem, custodiam, executionemque furis factas magistratui refundere teneatur?

Negative Mense Iunio, Anno 1619. ad consultationem M. Caspari Hosteri Pfarrherris zu langen Leibe I. C. Facultatis Iuridicæ Lipsensis pronunciantur. Ob nun wol der Dieb ewer gefangener nicht gewesen / sondern auff Fürstlichen Befehl vom Rath zu Schmölln eingezogen worden / sonst auch ohne das der Obrigkeit auff solche vnd dergleichen Verbrechen ein wachendes Auge zu haben obliegt / Dennoh aber vnd dieweil ihr selbst in Abrede / daß ihr erstlich auff den Thäter gerüget / vnd denselben bey der Fürstlichen Regierung namhaftig gemacht / auff welche ewre beschehene rüge dem Rath zu Schmölln zu inquiriren anbefohlen / vnd deraufwegen ihme Dntosten verursacht worden: So sey ihr neben den andern / denen solche inquisition mit zu guct kommen / die notwendige Gerichtskosten vff verhergehende liquidation vnd darauff erfolgete moderation dem Rath hinwieder abzutragen schuldig / es were denn zu Schmölln durch eine beständige Gewonheit hergebracht / daß der Rath darobst in solchen vnd dergleichen Fällen ohne Engeleit die Dntosten alleine getragen / vnd vber sich gehen lassen / So werdet ihr / als der vnter ihnen mit Gütern gefessen / mit denselben billich versehen. W. A. W.

Contrarium tamen Scabini Lipsenses ad requisitione eiusdem Octobr. Anno 1619. rectius responderunt. Ob nun wol / als ihr das jenige / so man an Baarschafft vnd andern bey vorbemeltem Diebe funden / vnd euch zugestanden / vom gedachten Rathe abgefordert, man euch dage gen angemuthet, die Dntosten so auff diesen peinlichen Proceß gewandt / abzuzagen vnd wann solches erfolget / ewern suchen als denn raum gegeben werden sol. Do aber dennoch der Gefangene / ewern fernern Bericht nachauff der Fürstlichen Regierung zu Altdenburga Befehl / vnd demnach nicht auff ewern begehren / Gefahr vnd Dntosten eingezogen worden / So weret jr angeregte Dntosten zu erstatten nicht schuldig / sondern es ist der Rath zu Schmölln euch das gestolene Geld neben andern Stücken / so man bey dem Diebe funden / vnd sie zu sich auff's Rathhaus in Verwahrung genommen ohne Engeleit vnd Beschwerung wiederumb folgen zu lassen schuldig / W. A. W.

Per textum expr. in constitutione criminali Caroli V. art. 213. incip. vnd so sich in princ. ubi dicitur, do sich mit angeklaget, peinlicher Handlung gestolene vnd geraubte fahrende Güter in einem Gerichte zwang erfunden, dieselben dem / der sie also verlohren betete, vnd daß ihme solche gestolene vnd geraubte Haab justidig /

abermals ohne Beschwerung wieder verschafft werden / id est, quod res furtivae in aliqua iurisdictione inventae absque ulla refusione impensarum & sumptuum vero domino debeant restitui; Et quidem in d. art. 213. illi duntaxat sumptus excipiuntur, qui in sustentationem pecorum sunt facti, unde patet, quod dominus rerum furtivarum reliquas impensas omnes refundere non cogatur; Id quod etiam aliquantò clarius in art. 214. P. H. D. statuitur, ubi dicitur, daß der jenige / der das seine wieder erlanget / niemad nichts schuldig seyn sol / auch zu klage nicht genötiget werden / sondern sol die Obrigkeit den Thäter nichts desto wentiger von Amptswegen rechtfertigen / vnd nach gelegenheit der Person vnd vberfahung straffen lassen / id est, quod dominus, qui res furtivas recepit, nulli aliquid refundere teneatur, nec ad agendum, vel accusandum cogi possit, sed iudex officio inquirere, & reum debito supplicio afficere debeat. Nec est, quod quispiam opinari possit, hos textus loqui saltem de casu, ubi magistratus ex officio contra fures procedit; Quoniam ex constitutione criminali Caroli V. art. 211. vers. vnd der Ankläger gegen dem oder denselben. & vers. seq. junct. art. 213. impr. vers. also mit angeklaget. & art. 214. per tot. manifestò constat, quod in d. art. 211. non solum de inquisitione iudicis, sed etiam de accusatione & denunciatione domini agatur, ita ut is, denunciatione præmissa, juxta art. 213. res suas absque ulla deminutione & onere recipiat, nec juxta art. 214. ad accusandum cogatur, sed iudex ex officio reum condigno supplicio subicere teneatur; Quod etiam viam habet rationem, quia bono & gravi iudici & magistratui incumbit, ut ex officio latrones, plagiarios, & fures conquirit, & prout quisque deliquerit, in eum animadvertat,

text. expr. in l. congruit. 13. ff. de offic. praesid. Quod autem ex officio iudicis fieri debet, id absque ullo alio cuius privati adminiculo expediri debet,

l. 1. ff. de offic. eju. cui mand. est iuris. Alias sequeretur, quod privatus eiusmodi sumptus sustinendo merum imperium exercere possit, quod tamen valde absurdum est, cum nullus privatus gladii potestatem habeat, & merum imperium exercere non possit,

l. ea quae. 26. ff. ad municip. l. nemo. 70. ff. de R. I. solent. 6. vers. nec enim potest quis ff. de offic. proconsul.

Accedit & illud, quod hereditates caducæ, & vacantes ideo iudici & magistratui concedantur, & deferantur, ut is officium suum gratis administret, & inde cippos, numellas, compedes, patibula, & quae cunque alia, quibus facinorosi pro merito castigantur, & ultimo supplicio afficiuntur, comparet,

Zobel. in gl. lat. ad text. german. Landr. lib. 1. art. 28. lit. B. post princ. Gl. ord. in D. Reich. art. 49. n. 3. vers. vnd das ist das unmiss. & n. 4. Ioann. Schneid. inst. de heredit. quae ab intest. defer. rubr. de success. fisci. n. 17. in med. Andr. Goldb. tract. de gerad. tit. de tertio ordine succedendi. n. 9. & n. seq. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 3. constit. ult. n. 9.

Unde etiam fit, quod magistratus expensas executionum criminalium à subditis regulariter exigere non possit.

Petr. Heig. quaest. 23. incip. nullum dubium. n. 1. & seqq. part. 2. Amplius quaeritur, an fur puellae, in matrimonium eum petenti, sit tradendus?

Affirmat Paris de Puteo. (ubi Hispanos ita praedicare testatur) tract. de Syndic. verb. pena. vers. an si iudex. n. 2. sub fin. vers. & alia, quae non omitto. & n. seq. pag. mibi. 690. Ewanuel. Soarez, in thesaur. recept. sent. verb. meretricis. n. 133. Neviz. in Syl. v. marital. lib. 1. n. 62. Fulv. Pacian. lib. 2. de probat. c. 3. n. 52. vers. hinc etiam forsitan. n. 53. & seq. Tirag. de pena temper. aut remittend. caus. 56. incip. quinqueagesimo sexto supra omnes causas. n. 1. & seq. per tot. Anton. Gomez. tom. 3. var. resolut. de delicti. n. 13. n. 37. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. n. 96. & seq. fol. 239. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quaest. 98. n. 6. ubi, quæro etiam, & seq.

Contra vero negat Ioann. Schneid. ad princ. inst. de obligat. quae ex delicti. n. 2. vers. hinc etiam dicunt. & seqq. Ioann. Harpprecht. in §. pena manifesti. 5. (ubi pulchras rationes offert) inst. eod. n. 71. ibi, illud denique n. 72. & n. seq. Marti. Coler. (ubi ita Ienenses Mense Martio, Anno 1581. quaestori Wimarensi respondisse testatur) decis. 238. incip. quærebatur. n. 3. & per tot. part. 2. Iacob de Bellouf. in suâ pract. crimin. lib. 1. c. 9. de lenonibus. n. 33. vers. ex quâ lege evidenter. & n. 34.

Alii hoc arbitrio iudicis relinquunt, quod etiam mihi placet. Virgil. Pingiz. (ubi ita in Scabinatu Ienensi pronunciatum refert, & aliquos casus, secundum quos iudex suum arbitrium regulare debet, recenset) d. quaest. 8. incip. controversum & hoc est. n. 3. vers. seria est quorundam. n. 4. & seq. per tot.

Præterea quaeritur, si fur rupto laqueo vivus & incolumis in terram decidit, an iterum sit rangulari debeat?

Affirmant Hieron. Muscorn. tract. de iuris. n. 93. vers. sed meo quide iudicio. pag. §. 89. Caprol. in l. favorabiles. ff. de R. I. n. 11. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quaest. 98. n. 9. ubi, utinò quæro usq. ad fin. late Ioann. Harpprecht. in §. pena manifesti. 5. inst. de obligat. quae ex delicti. n. 65. ibi, sed & hoc non. n. 66. & seqq.

37 Quod ampliat, etiam si iudex ream simpliciter ad furcam, seu ad suspendendum condemnaverit, nec in sententia exprefserit, quod ibidem mori debeat.

Lasiff. Iacob de Bellovis. (ubi in arratione partem rationes pulchras offert) in sua pract. crimin. lib. 2. c. 14. incip. id est sciendum. n. 4. vers. sed nunquid si iudex. n. 5. Et seqq. n. 10. in fin. vers. contrarium credo verum. n. 11. Et seqq.

38 E contra vero negat Lucas de Penna in l. 1. C. de desert. & occult. col. 9. quem referendos sequitur Paris de Puteo tract. Syndic. verb. pena vers. an si iudex. n. 2. vers. si tamen iste damnatus. pag. 690. Anton. Gomez. tom. 2. var. resolut. c. 13. n. 37. circa med. Virgil. Pmgiz. (ubi ita Icnenses Mensis Ianuar. Anno 1591. pronunciaffe testatur) quest. 7. incip. difficultis est conoverfia. n. 1. Et seqq. n. 3. vers. verum tamen si equitatis. n. 4. Et seqq. per tot. Dec. in l. favorabiles. 125. ff. de R. 1. nu. 8. Egid. Boss. in sua pract. crimin. tit. de execut. sent. n. 25. Wesemb. in comm. ff. de pen. n. 9. ante med. vers. ut si verbi gratia. Et seqq. Alciati. de presumpt. reg. 3. presumpt. 44. n. 6. ibi. et ito adde. pag. mibi. 574. Andr. Tiraq. de pen. temp. Et remitt. caus. 64. incip. si damnatus ad mortem n. 1. Et per tot. Barb. Chiffan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verbo vitam amittet. n. 1. sub fin. vers. Et etiam ponit de questione. fol. 208. Et in d. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolutionem. m. m. 124. vers. addo Et alium. fol. mibi. 251.

39 Etiam si in sententia dicatur, quod fur moriatur, Lucas de Penna in d. l. 1. C. de desert. Et vocale. col. 9. Chiffan. ad consuetud. Burgund. d. rubr. 1. §. 5. verb. vitam amittit. n. 1. in fin. vers. etiam si ponatur.

40 De Iudæis etiam dubitari solet, quomodo isti pro furtis sint suspendendi, utrum instar Christianorum à collis, an verò à pedibus? Prius verius est, nisi aliud in quibusdā locis consuetudine sit receptum, propterea, quod Iudæi iure communi Romanò utuntur, & secundum leges Romanas iudicantur, & actionem excipere debent,

Text. in l. Iudæi communi. 8. C. de Iudæis. Alex. consil. 13. n. 3. ibi, Et primo. Et n. seq. vol. 7. Land. N. lib. 3. artic. 7. vers. man tchetet uber ipa sunt que de populo Romano, & corpore civitatis illius, in qua degunt.

Alex. consil. 99. n. 3. ibi, sed Iudæi, Et seq. vol. 6. Et d. consil. 13. n. 10. col. 7.

Nullibi autem in universo iure Romano, vel apud quemvis populum de Romano Imperio invenitur, quod fur à pedibus suspendi debeat.

Ulterius, quia nullibi aliud sancitum est in Iudæis furibus; ubi autem lex civilis non distinguit, tunc inter Iudæum & Christianum servatur lex Christiana; Alex. consil. 6. n. 3. vers. et dicit non ob stare. vol. 6.

41 Denique quod etiam Iudæi pro furtis perindè ut Christiani puniantur, nec aliqua pœna duriori afficiantur, tradit.

Ludov. Roman. consil. 203. incip. quod primum. n. 9. Et seqq.

Atque ita sæpius inprimis verò ante triennium in civitate Numburgensi observatum scio.

Magna etiam inter interpretes juris solet esse controversia, si quis in alio loco furtum commisit, & postea se cum re furtivâ ad hanc civitatem Lipsensem confert, & deprehenditur, an in hac civitate pro furto, alibi commisso suspendi possit?

42 Affirmative concludit Br. in l. si dominium. 47. per illum text. ff. de furt. n. 2. ibi, Et adverte aliqui faciunt. Et in Lei qui furti. ff. eod. nu. ult. ibi ultimo hæc lex. Et in l. si abducta. 10. C. de d. n. 1. vers. nam ex macatione dominii. Et seqq. in l. sed nec legatarius. ff. de condit. furti. quem sequitur Bl. in c. 1. §. furti. tit. de pace jurâ. firmam. Et in l. cum deos populos. 1. C. de sum. Trime. col. 14. n. 97. vers. Et ponamus quod Perusinus. Et seqq. Et in aub. sed novo iure C. de sero. fugu. n. 8. vers. si si unam rem quis. Et in l. si abducta. 10. C. de furti. Et serv. corrupt. n. 3. ibi, Et practica faciunt. n. 4. vers. solutio satis videtur iudicium. Et n. 5. Et in l. 1. C. de confess. (ubi hæc opinioem naturalem ex æquum dicit) col. 6. n. 15. vers. quare de tali questione. Et seqq. Et in l. qui furere. 20. (ubi hoc notandum dicit) ff. de stat. homin. n. 1. vers. per hoc dicit. Et seqq. Et in l. sed nec legatarius. 11. ff. de condit. furti. n. 1. vers. una ex veteri. Et vers. nam istud nos a ad questionem. Et seqq. Et consil. 471. incip. præsumentur quod quidam socii. n. 1. Et in primo. Et vers. solutio aut furtum factum. Et seqq. vol. 3. Marian. Socin. (ubi hæc opinioem Bartoli decem millia hominum suspendi fecisse testatur) in c. 1. x. de rap. n. 15. sub fin. Anton. de Burr. in c. ult. x. de furti. n. 6. Per. de Anchar. eod. Raph. Fulgos. in d. l. si abducta. 10. C. de furti. Et in l. sed nec legatarius. 11. ff. de condit. furti. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem celestem. n. 15. verb. quare quid si fur. Et vers. Et istud est tenendum. Et ibid. in addit. August. Bonfrancisc. n. 16. vers. sed puta multoties videt. Et vers. seq. Ioann. de Anan. in c. ult. x. de furti. Iacob de Aren. in l. dominium. ff. eod. Paul. de Castr. in d. l. sive manifestus. 10. §. sam. dicit. 2. ff. de condit. furti. (ubi dicit, hæc opinioem practicari per totum mundum, eamq; afflores, Et iudices habere pro Evangelio) col. 3. n. 13. ibi, Et per hoc determinat. Et seqq. Angel. de Castr. (inter consil. patris sui Pauli de Castr.) consil. 458. incip. viso casu proposito. n. 2. ibi, secundo hoc idè probatur. Et n. seq. vol. 2. Martin. Landens. consil. 61. inter consil. crimin. dicitur. for. n. 5. lib. 1. Nicol. Boer. (ubi hæc opinioem communitè in praxi servari testatur) decisi. 13. incip. pro cuius decisione. n. 47. ibi, Et pro hac parte. Et vers. sed

optimo. Et n. seq. Ludov. à Pégver. (ubi ita in consilio regio Caroliniæ. 6. Iulii. Anno 1582. conclusum, Et quendam laqueum in alia furca suspensum fuisse refert) decisi. 28. incip. Iacob Reure. n. 2. n. 4. ibi, ego tamen hoc in re. Et n. seq. per tot. part. 1. Matth. de Afflict. (ubi bano communem dicit) in c. 1. §. injuria. tit. de pace juram. firm. in 3. notab. n. 7. ibi, item quæritur licet. Et seqq. fol. 637. Wesemb. in comm. ff. de furti. n. 15. in med. vers. atque adeo quidem. Et seqq. Lanfranc. de Orian. in c. quoniam. x. de probat. c. 7. de confessionibus. n. 13. ibi, quare Titius commisit. Felin. in c. postulasti. 14. x. de foro compet. n. ult. in fin. vers. Et scias quod Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. n. 19. vers. quantum ad primum. Et nu. 15. fol. 183. Et seqq. Everb. in topic. in loco à tempore ad locum. 75. nu. 2. vers. ad decisionem illius questionis. Et seqq. Et in loco d. contradiçtio. ad delecta. 42. n. 7. ibi, reperitur quoque Et seqq. Andr. Gail. lib. 1. de pace publ. c. 16. n. 30. ibi, observandum quoq; Et n. 31. Ant. Faber. (ubi ita 19. April. Anno 1614. in Senatu Subaudia observatum refert) in suo Codice lib. 9. tit. de pen. 26. definit. 22. n. 3. ibi, nisi tale crimen sit. Et per tot. Ioann. Aloisius Riccius part. 2. collect. decisi. 283. incip. furtum potest. in pr. Venens. de Francb. decisi. 681. incip. existente controversia. n. 1. in princ. Francisc. Marc. decisi. 176. incip. quæritur quando res furtiva. n. 1. part. 2.

Moventur, Ium (1) per text. in l. si dominium. 47. ff. de furti. ubi mutatio dominio nova nascitur actio furti; Ergo etiam mutatio jurisdictione; cum argumentum de dominio ad jurisdictionem valeat, l. quis furere. ff. de stat. homin. adeo, ut neutrum præscribatur longo tempore absque titulo; sicut nec servitus, quæ se habet ad instar domipii, lult. C. ne de stat. defuncti. Et si concedatur territorium, jurisdictione etiam concedi videtur, sicut dominium cum dari res debet, & quod in eâ reperitur,

Bl. in l. 1. in ult. col. ff. de juris. Marc. de Mantua. singul. 603. n. 1.

Tum (2) quia prorogatio de loco ad locum valet. l. si ut propositio. C. quomodo. Et quand. iudex. Sed exportando rem secum jurisdictionem prorogare videtur de loco ad locum, & est prorogatio juris, & de iure, unde non habet locum penitentia, Bl. in l. si abducta. 10. C. de furti. n. 5.

Tum (3) quia ex præfenti in præteritum præsumitur, l. si hæc qui C. ad l. de adult. l. quicumque. 3. C. de apoch. publ.

Fur autem ab initio ejus animi esse videtur, & ejus propositi, ut in aliud territorium se transferat securitatis causa.

Tum (4) per text. in l. quo destinaverit. 4. ff. de furti. ubi furti est quis, si inventus fuerit in loco, quo rem perferre destinaverat.

Tum (5) per text. in l. 1. C. de noxal. actio. ubi actio furti, quæ non potest oriri ex prima contrectatione, oritur ex secunda. Sed ex prima contrectatione furis in alio loco facta, ibi actio non potest oriri, nec fur ibi puniri, cum ibi non reperitur; Ergo orietur in hac civitate Lipsicâ, & consequenter etiam hæc puniri potest.

Tum (6) per text. in l. infans. 2. ff. de furti. ubi furti actio ratione temporis non tantum pro infante, sed etiam pro adulescente, si apud furem à dolevit, competit. Ergo etiam actio furti non tantum ex illo, sed etiam ex hoc loco nascitur, quoniam argumentum à tempore ad locum firmum est, l. virum. 22. ff. de reb. credit. Everhard. d. loco. 87. n. 2. in med.

Negative verò è diametro statuunt Franc. Tigri. in l. qui vas. §. ult. ff. de furti. Anton. de Burr. in c. 1. x. de raptor. Capoll. (ubi hæc opinioem contra Bartolum dicit esse veriore. Et acquirem, Et hodie magis communem) consil. crimin. 59. n. ult. Angel. (ubi Br. opinioem communiter de rigore juris reprobari testatur) in l. si dominium. 47. ff. de furti. nu. 1. Iacob de S. Georg. in l. si abducta. 10. C. de furti. nu. 4. Abb. Panorm. (ubi hæc opinioem usque ad tempora Bartoli communem fuisse testatur) in c. 1. x. de raptor. n. 11. Iul. Clar. (ubi contra Bartolum secundum hæc opinioem in Senatu Mediolanensi sepissime Et in specie. 29. November. Anno 1558. judicasse se vidisse testatur) lib. 5. sentent. §. ult. quest. 38. n. 16. vers. sed certe ego. Et seqq. Alex. in addit. ad Br. in d. l. si dominium. ff. de furti. n. 2. lit. C. post princ. Pract. Papiens. (ubi dicit, licet Bartoli opinio sit æquæ, nec per modernos de juris subtilitate approbata) in forma inquisitionis. g. h. ff. contrectanda. n. 2. ibi, sed nunquid. n. 3. vers. que opinio licet. Et seqq. August. Bonfrancisc. (ubi in fine addit. ex suo consilio illustrissimum Herculem Ducem Ferrarie, ita observasse) in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem celestem. n. 15. n. 16. vers. tamen reperio quod multè. Et seqq. usque ad fin. pag. mibi 386. Et seqq. Marc. de Mantua singul. 603. incip. aliquis fecit furtum. n. 2. ibi, quibus tamen non obstantibus. n. 3. Et seqq. Nellus de S. Gemin. tractat. de bannit. part. 2. tempor. prius. nu. 5. vers. sed contra hæc funct. vers. mibi autem licet videantur. Et seqq. fol. 319. Et seqq. Ioann. Harpprecht. in §. pena manifesti. §. inst. de obligat. quas ex delicti. nasc. n. 62. vers. verum contraria sententia. Et n. seq. Andr. Fachin. lib. 9. controvers. c. 19. Egid. Boss. in tract. crimin. rubr. de furti. n. 18. (ubi hæc communem dicit) vers. veritas tamen est. Et seqq. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. c. 20. nu. 15. sub fin. vers. sed quia hæc sententia. fol. 181. Et pract. quest. (ubi Bartoli sententiam iure non probari, nec admittendam esse dicit) quest. 11. n. 9. vers. verum quia. Et seqq. Hippol. de Marsil. in l. ult. ff. de juris. d. n. 212. Pract. Conrad. de furibus. n. 22. Guid. Pap. decisi. 202. n. 1. Et seqq. per tot.

Rationes horum sunt: quia ex assidua contrectatione non nascitur nova actio furti, lei qui furti. 9. ff. de furti.

Ergo nec Reipubl. officium aliquod per ea, quæ habentur in l. non solum. §. quamquam. ff. de injur. l. cum. lex. ff. de fidejuss. l. 1. §. quod autem. ff. de astat. Nell. de Bann. part. 2. tempor. 2. d. n. 5. vers. præterea ut dictum. fol. 320.

Deinde, quia si per mutationem territorii, & contractationem continuam committeretur novum furtum ex mutatione locorum, variari posset etiam furti qualitas, & sic ratione unius loci, si ibi esset deprehensus, esset fur manifestus, ratione alterius vero esset nec manifestus; Consequens autem falsum est, l. fur est. 3. §. sed utrum. 2. §. l. seq. ff. de furt. Nell. de bann. d. n. 5. vers. quia si per mutationem. Marc. de Mantua. d. singul. 603. numer. 2. vers. quarto, quia si ex variatione & seq.

Tertio, quia ad hoc, ut ex contractatione nascatur actio furti, necesse est, ut contractetur invito domino, l. inter omnes. §. reale. ff. de furt. Sed in novo territorio non potest fieri contractio, nisi invito illo, cui prius furtum fecit in alio territorio, sed illi ex prima contractatione nata fuit actio, ergo non potest nasci ex secunda, l. ei qui furto ff. de furt. Nell. d. n. 5. vers. secundo quod.

Quarto, quia dispositio. l. si dominium. 47. ff. de furt. in qua Br. & eius sequaces maxime se fundant, est facta contra regulam, d. l. ei qui fur. ff. cod.

Ergo solidum in isto casu servanda est, nec ad consequentiam trahidebet. l. quod vero. l. in his. l. jus singulare. ff. de legib. Nell. d. n. 5. vers. item dispositio.

Quinto, quia si contraria Bartoli opinio procederet, sequeretur, quod non deberet fieri remissio ad locum delicti perpetrari;

Posterior falsum est, Novell. ut nulli iudic. 134. §. si vero. §. l. si cui 7. §. ult. ff. de accus. aut. si vero. C. ad l. lul. de adult. Nell. d. n. 5. vers. primo quia si id Marcus de Mantua. d. singul. 603. n. 2. post princ.

Sexto, quia, si licitum esset argumentari de dominio ad jurisdictionem, ratio Bartoli retorqueretur contra eum; quia si ex novo dominio non oritur conditio furtiva, l. sed nec legatorius. 11. ff. de cond. furtiv.

Ergo nec ex mutatione jurisdictionis datur nova accusatio. Nell. d. n. 5. vers. secundo si licitum est. Bl. in l. si abducta. 10. C. de furt. n. 4. ubi, præterea arguo.

Septimo, quia maleficium debet trahi ad suum principium, & illud inspiciendum est potius, quam continuatio,

l. cum qui. §. in populari. ff. de iur. iur. Nell. d. n. 5. vers. tertium maleficium. Marc. de Mantua. d. singul. 603. n. 2. vers. secundo quia in incipit.

Octavo, quia alijs sequeretur, quot tot orirentur accusationes, quot fierent commutationes locorum, quoniam ex diversis commutationibus insurgunt diversa facta, c. abbas de re iudic. in 6. & sic, si fur per totum mundum vagaretur cum recuriva, posset à toto mundo puniri, quod esset absurdum,

arg. l. heres absens. 19. ff. de iudic. Nell. in d. n. 5. vers. præterea. §. seq. Marc. de Mantua. d. singul. 603. n. 2. vers. tertio quia si hoc. Bl. in l. si abducta. 10. C. de furt. n. 4. vers. præterea sequeretur.

Nono, quia de contractibus ad delictum valet argumentum, l. omnem. ff. de iudic. si verum. ff. de re iudic.

Sed in contractibus attenditur locus contractus, & isthuc, ubi celebratus est, partes remittuntur.

Novell. ut omnes. ob. d. 69. c. 1. Marc. de Mantua. d. singul. 603. n. 2. vers. septimo & ultimo.

44 Quæ tamen rationes parum urgent; Priores enim quinque rationes sufficienter diluit

Angel. tractat. malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 15. in mod. vers. non obstant rationes Doctorum. & seq. pag. 384.

Sextam rationem refutat ipsemet Bl. in d. l. si abducta. 10. C. de furt. n. 5. vers. non obstat quod dixi.

Ex septima ratione nihil concluditur.

Octava ratio etiam nihil ad rem, concedimus enim, ut jam dicitur, quod fur ubique locorum possit deprehendi & puniri.

Nona ratio falsa est, siquidem in contractibus remissio non habet locum.

latè Everb. in topic. in loco à contractibus. ad delicta. 42. nu. 5.

Et positò, non tamen concessò, quod in contractibus remissio locum haberet, à contractibus tamen ad delicta tùm demum valet argumentum, quando in utroque est eadem ratio, nec contrarium reperitur expressè decisum, Everhard. in d. loco. 42. num. 3.

In furto autem hoc in casu in jure manifestò aliud est decisum, ut paulò post dicitur.

45 Alii dicunt, quod fur in alio loco deprehensus non quidem ordinariâ pœnâ furcæ sed aliâ extraordinariâ, sit puniendus,

Alex. in l. si dominium. 47. ff. de furt. quem refert Boss. tit. de furt. nu. 18. Farinac. quest. 7. n. 7. vers. sed quid erit faciendum. §. seq.

46 Quicquid sit, cum hodiè, mutata Reipubl. Romanæ forma, remissioni locus amplius non sit, nec iudex alicuius loci requisitus à iudice loci alterius cogatur criminofum remittere, sed contrario usu à constitutione Iustiniani in d. Novell. 134. c. 5.

fit recessum, teste Hermann. Vulstejo. in l. 1. C. ubi de crimin. agi oportet. nu. 42. vers. quæ res hodiè ita se. & seq.

Nisi in quibusdam locis, ut in univerfa Germania; receptum sit, ut criminofus sub antigrapho. sive literis reverfalibus (quod ejusmodi remissio nemini in sua jurisdictione præjudicare debeat,) de uno territorio ad aliud remittatur;

Harpprecht. in §. pœna manifesti. §. instit. de obligat. quæ ex delicti nasc. n. 64. sub fin. Vult. d. l. 1. C. ubi de crimin. n. 42. in fin. Andr. Gail. lib. 1. de pace publ. c. 16. n. 30. sub fin. vers. solent tamen plerumq; §. n. 31

Ideoquæ Bartoli opinio, quod scilicet fur ad locum facti commissi, nisi ex consuetudine literarum reverfalium remissio fieri debeat, non debeat remitti, sed in quocunque loco furcæ pœna puniri possit, mihi verisimilis videtur; quemadmodum eam non solum in Germania,

Iob. Harpprecht. d. §. pœna manifesti. §. n. 64. in princ. sed etiam in univerfo mundo receptam esse testatur Paul. de Castr. in l. si manifestus. 10. §. tamdiu. ff. de condic. furtiv. n. 13. non quidem ob illas emendicatas rationes, quas supra adduxi, quoniam illæ admodum fragiles sunt, & probabiliter refutantur,

à Marco de Mantua. d. singul. 603. n. 3. usque ad fin. Nell. de S. Gemini. d. part. 2. temp. 1. n. 5. post med. vers. ad rationes in contrarium. §. seq.

Sed ob alias, quæ solidiori fundamento in jure nituntur, nempe per textum clarum in l. congruis. 13. ff. de offic. præsid. ubi verbis disertis dicitur, quod quilibet præses vel magistratus in sua provincia sacrilegos, latrones, plagiaros, & fures conquerere, & prout quisque deliquerit, in eum animadvertere debet; Ecce textus luce meridiana clarior, qui nullam cavillationem admittit. Et ne quispiam putet, in d. l. congruis. 13. esse de illis furibus, qui in ea provincia. in qua conquiruntur, furtum commiserunt, adest alius textus, paulò clarior, in l. 1. verb. vel ubi reperiuntur. C. ubi de crimin. agi oportet, ubi generaliter dicitur, quod omnia crimina, quæ legibus vel extra ordinem committuntur, ibi, ubi vel commissâ, vel incoarta sunt, vel ubi reperiuntur, qui rei esse perhibentur criminis, puniri debeant; quæ verba (vel ubi reperiuntur) non de eo, qui & ibi domicilium habet, vel qui vagabundus est, sed generaliter, sive quis vagabundus sit, sive ibi etiam domicilium habeat, sive ibi saltem inveniat, & alibi domicilium foveat, accipienda sunt, ut scite ostendit Herm. Vult. in d. l. 1. C. ubi de crimin. agi oportet. n. 37. §. seq. n. 40. §. seq. Quod etiam evincit ratio in d. l. congruis. 13. ff. de offic. præsid. assignata, ut scil. provincia malis hominibus careat; & ab eis purgetur; Quæ ratio generaliter sibi locum vendicat, etiam si quis in eo loco, ubi deprehenditur, nihil deliquit, & furatus est. Quæ omnia etiam rationem habent, quia Reipubl. inter esse delicta maneant impunita, & ut malicis hominum maxime delinquentium, obvietur.

l. si à reo. 70. §. ult. ff. de fidejuss. Paul. de Castr. consil. 458. n. 2. vers. ad quod etiam. vol. 2.

47 Quæ assertio ampliat, sive per viam accusationis, sive inquisitionis procedatur; nihilominus enim fur alibi, quam in loco delicti, captus, pœnâ ordinariâ affici potest; per text. elegans. in d. l. congruis. 13. verb. conquirere. ff. de offic. præsid.

qui textus propriè loquitur de inquisitione. Et quidem de eo, qui vel ratione domicilii, vel originis civis vel subditus sit eo in loco, ubi capitur, minus dubium est,

Chesson. (ubi communem à quâ non sit recedendum, dicit) ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. n. 10. vers. limitas illud. §. n. 12. per ea, quæ tradit Br. in l. 1. C. de summi. Trinit. n. 48. ubi, ubi autem videatur, & seq.

48 Idem tamen dicendum est de eo, qui neque ratione domicilii, neque originis est subditus, nam & is in alio quocunque loco per viam inquisitionis capi & suspendi potest, tam per text. generalem. in d. l. congruis. 13. ff. de offic. præsid.

Tum per text. in l. 1. verb. vel ubi reperiuntur. C. ubi de crimin. agi oportet.

Non attento, quod contrarium statuat, Chesson. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. simplex furtum. n. 12. vers. sed quid ibi non subditio. §. n. seq. fol. 183. §. seq. per text. in Clem. pastoralis. 2. vers. rursum. vers. punitio tamen eorum. tit. de sentent. & re iudicatis.

Quæ tamen Clementina parum urget, quia ea loquitur non solum de eo, qui Imperatori neque ratione originis neque domicilii, neque feudi, nec alio modo fuit subiectus, sed qui tunc in Imperatoris ditione & districto inveniebatur; Ideoque Imperator contra illum rectè aliquid statueret prohibeatur. per text. in l. ult. ff. de iurid.

49 Deinde ampliarur, etiam si fur in alio loco cum re furtivâ non inveniatur, sed solum cum precio, quod ex venditione rei furto sublata redegit, ut quotidiana experientia docet; propterea, quod hodiè non tam furtum ipsum, quam lucrum ex furto proveniens in consideratione habeamus.

Deinde, quia precium semper succedit loco rei, quando habens precium est in dolo vel malâ fide,

Alex. in l. si cum. ff. de reb. credit. si cert. per. n. 9. Paul. de Castr. cod. n. 6. Furem autè esse in dolo, & malâ fide, quis unquâ inficiabitur? 50

Quamvis contrarium velit per text. in l. qui vas, 48. §. ult. ff. de

An is, qui cum rebus furto ablati deprehensus delictum fateatur, locumque simul & personas, ubi & cui furatus sit, indicat, sed de facto iudex inquisrens nihil certi de eo cognoscere possit, mortis supplicio sit afficiendus; & quomodo furtum probetur.

S U M M A R I A.

- 1 Si quis in genere furtum fateatur, sed nec res furta extet, nec de loco & persona, ubi & cui furtum factum sit, constet, quomodo puniatur. n. 3.
- 2 Confessio simplex, nuda, & causam non habens, etiam in criminalibus confitenti non nocet.
- 4 Si res furto subtrahat extant, sed de loco & persona, ubi, & cui factum sit furtum, non appareat, quid juris. num. 6. 8. 9. 11. 12. 13.
- 5 In criminalibus ad condemnandum sufficit dolus in genere.
- 7 In criminalibus nemo ad mortem condemnari potest, nisi de delicto & corpore manifeste constet.
- 10 Nemo ex incisiis & presumptionibus, etiam urgentissimis, ad poenam ordinariam condemnari potest.
- 14 Nemo ad poenam laequei condemnari potest, sive furtum in toto extet, sive sponte fateatur. 15.
- 16 Etiam furtum, quod confitetur sit magnum, & quinque solidos excedat.
- 17 Item hec aliquid sit alijs diffamatus, mala fame, & condemnationis. 18.
- 19 Etiam quis le plura furta in diversis locis commisisse fateatur, si de nullo loco & persona constat. 20.
- 21 Etiam quis dicit, se rem furtivam combussisse, vel in mare projecisse, vel vendidisse, & precium in suam utilitatem veruisse. 22.
- 23 Etiam si dominus compareat, & dicat sibi rem esse subreptam, nisi furtum sufficienter probetur.
- 24 Si quis plura furti fateatur, etsi saltem unum cum circumstantiis, & qualitatibus fuerit verificatum, poenam laequei locum habet. 25. 26.
- 27 Si plures furtum unanimiter factum fateantur, sed de loco, & persona, cui factum sit, constare non possit, quomodo puniantur. nu. 28. 29. 31. 35. 36.
- 30 Conventio inhonestae societatis poenam arguit.
- 31 Ex confessione plurium dubium auferitur.
- 32 Si plures homines in occisione, & in mare projecti fateantur, ordinaria poena puniuntur. num. 34.
- 37 Non sufficit, ut iudex suos officiales ad inquirendum emiserit, sed insuper etiam requiritur, ut furtum revera commissum probetur.
- 38 Furtum quomodo probatur, remissive.

Si quis in genere fateatur, se furtum commississe, sed de re furta, loco & persona, ubi, & quibus factum sit, non constet, tunc extra omnem dubitationem est, quod ejusmodi confessioni non stetur, nec is poenam mortis puniri possit, Hippol. de Marsil. praet. crim. §. postquam. (ubi se ita consuluisse, & quendam a poena mortis liberasse dicit) nu. 24. vers. Et ex hac doctrina. Et seq. Bl. in meth. sed novo jure. C. de serv. fugit. nu. 9. ibi, sed pone quod quis. Aym. Graves. consil. 262. incip. protestor. nu. 3. vers. Et in eo, qui fateatur furtum. vol. 2. Epid. Boss. in sua praet. crimin. rub. de furtis n. 15. post. pr. Angel. tract. malefic. (ubi dicit, Et sic tu iudex sis bene cautus, ne damnes animam & corpus tuum, quando fur confiteatur coram te maria & montes, & plura furta commississe, quod velis dicta furta hoc & alibi commissa verificare, ac in designando nuncium ad habendam informationem pro veritate, & in reperiendo furta, ita, quod appareant, quae distraxerit & quae pignora veris, & quae penes se vel alium habeas, alijs saepe innocenter condemnare, qui meru tormentorum, multa, & non vera confiteatur) verb. etiam vestem caelestem. n. 25. ibi, quod si quis confiteatur. pag. 390. Barthol. Chastan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. vitam amitt. nu. 40. ibi, septimus casus est. num. 218. in fin. Et seq. Modestini. Pistor. quaest. 117. incip. solet dici. num. 1. in princ. part. 3. Paul. de Castr. in d. auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 8. vers. si enim captus pro furto. Roland à Vall. consil. 51. incip. judicantem oportet. n. 12. ibi, Et hoc adeo procedit. num. 13. Et 15. vol. 1. Angel. Perusini. consil. 403. incip. super praedicto. num. 2. 2. ibi, caveant igitur iudices. Et nu. ult. in fin. Carol. Ruin. consil. 80. incip. puto quod omnino n. 7. ibi, certid responderetur. vol. 4. Gravetti. consil. 29. incip. pro clario. n. 2. vers. ideo si quis confiteatur vol. 1. Tuscol. tom. 1. verb. confessio. concl. 647. num. 6.

I
Novell.
Ekestor.
August.
part. 4.
concl. 33.

Tum, quod ejusmodi confessio sit simplex, nuda, & causam non habeat;

Confessio autem nuda & simplex & causam non habens, etiam in criminalibus confitenti non nocet, ut ex ea damnari possit,

Elegant. Hippol. de Marsil. in sua praet. crimin. §. postquam numero. 20. vers. alium & habes casum, & numero. 21. fol. mihi. 568.

Tum, quod talis confessio sit nimis generalis & incerta, cum non constet de rebus furto subtrahatis, & ob id non valet,

arg. l. 1. §. item illud. 24. ff. ad SC. Syllan. Bl. in d. auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. num. 9. post princ. Et in addit. ad Specul. lib. 2. part. 3. tit. de sement. Et quae eam sequuntur. in addit. ult. col. pen. vers. item ista confessio. fol. 410. Angel. Aret. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 25. post princ.

Tum quod tali confessioni non stetur, cum agitur de poena mortis

ff. de furt. Bl. in l. 1. C. de confess. n. 14. sub fin. vers. sed si vendidisset. rem. Angel. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. numero. 25. sub fin. vers. secus si apponeres. Et ibid. in addit. August. Bonfrancisc. numero. 16. post princ. vers. item sexto loco. pag. 384. Marcus de Mantua. singul. 603. incip. aliquis fecit. numero. 1. sub fin. vers. sexto quia res. fol. mihi. 62. Francisc. Marcus decif. 176. incip. queritur quando res furta. n. 1. sub fin. vers. Et hoc verum. Et n. seq. part. 2. Ioann. Aloyf. Riccius collecti. decif. 283. sub fin. vers. linita terid.

Quia tamen textus in d. l. qui vas. 48. §. ult. minimè obstat; Quoniam hodie leges juris civilis quoad poenam in materia furti parum attenduntur, cum hodie poena furri sit capitalis, quod olim non erat, ut in praeced. conclus. n. 70. dixi.

51 Imò ex iisdem rationibus statuo, etiam si fur ne quidem cum precio in alio loco deprehendatur, quod nihilominus propter solum crimen commissum capi & ordinaria poena affici possit, quemadmodum semel atque iterum in his terris observatum scio; Parum curans, quod Bl. consil. 471. incip. praesupponitur quod quidam. n. un. post. pr. vers. si verò res non fuerunt. vol. 3. aliud sentire videatur.

52 Tertio ampliatur ex iisdem fundamentis, etiam si fur ab initio non fuit ejus propositi, ut in aliud territorium securitatis causâ se transferret, sed fortuito in alium locum pervenit; Quamvis contrarium statuere me non latet.

Angel. in l. si dominum. 47. ff. de furt. col. in med. quem refert. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. Aret. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 15. sub fin. vers. aliam limitationem dabit. pag. mihi. 384. col. 2.

53 Quarto ampliatur, etiam si nonnulli putent, quod fur in alio loco capi & puniri non possit, nisi per spacium unius diei ibi resederit,

Bl. in l. qui furere. ff. de stat. homin. n. 1. vers. Et intellige residentiam. Nicol. Boer. decif. 13. n. 48. Et seq. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem. n. 16. vers. item septimo intelligas. pag. 185.

54 Contrarium tamen aliquoties servatum fuisse recorder, idque per text. general. in d. l. 1. verb. vel ubi reperimur. C. ubi de crim. agi oport.

Demè quia ratio, ut scilicet mali & reprobi tallontur, obtinet etiam si quis in alio loco per momentum saltem commoratus fuerit; Nullibi etiam in universo jure invenitur, quod ad impositionem poenae requiratur qualis qualis commoratio, alijs sequeretur, quod poenam furti evitare posset, si sèper de loco in locum transfret, & nullibi per diem resideret, quod tamen valde absurdum esset, & directò contrarium statuit

Angel. in l. si abducta. 10. C. de furti. Nell. de homic. part. 2. temper. 1. n. 5. sub fin.

55 Quinto ampliatur, etiam si furtum alibi commissum sit factum banuito, & ob id fur in illo loco puniri non potuit, nihilominus tamen in alio loco deprehensus rectè suspendi potest, per jura & rationes haecenus adductas; Quamvis aliud statuere videatur.

Angel. in l. si dominum. 47. ff. de furti. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. Aret. tract. malefic. verb. etiam vestem caelestem. num. 15. sub fin. vers. item quarto addit.

56 Sciendum autem est, si in loco commissi furtiva & qui demitior poena imponatur, quam in eo loco, ubi fur deprehenditur, quod fur secundum illam poenam ejus loci, ubi capitur, puniri debeat,

Chastan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. vers. simplex furtum. n. 11. ibi, addunt tamen unum. Et seq. per ea quae eleganter tradit. Br. in l. 1. C. de summo. Trinit. n. 47. vers. super alio verò punio. junct. vers. ex diverso. Et seq. Bl. eod. n. 93. vers. aut est executio iudicis. Et n. 98. in princ. Et sub fin. vers. finaliter credo. Et seq. Angel. tract. malefic. verb. haec est quadam inquisitio. n. 88. vers. quod tamen non placet.

Non obstante, quod contrarium statuat Raph. Fulgos. in l. pro manifestus. §. tamdiu. ff. de condit. furti. Et in l. si abducta. 10. C. de furti. quem refert. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. malefic. vers. etiam vestem caelestem. n. 16. post pr. vers. octavo reperio, & circa med. vers. temperabas tamen hoc verum. pag. 185.

57 Coronidis loco & illud observandum, quod licet secundum communem, & in praxi receptam opinionem patibulum seu furcam quis in suo territorio tum demum erigere possit, dummodò vicinum territorium, cum umbra solis est longissima, non attingat, hominesque spectatores possint circum circa stare super ejus territorio, qui illam erexit,

Ioann. Schmeid. tractat. feudor. part. 2. tit. qua res in feudum dari poss. n. 75. Christoph. Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. Land. lib. 2. art. 50. lit. A. vers. modus verò erigendi. Et seq.

58 Contrarium tamen hodie servatur, & furcarum erectio toleratur, si distant à finibus vicini per viginti quatuor ulnas, quantumvis umbra projiciatur in fundos vicini, nisi aliter incommodetur vicinus,

teste Matth. Coler. decif. 144. incip. pro furto. n. 31. part. 1.

mortis vel corporali, cum nemo sit dominus membrorum suorum, & possit ita confiteri, volens mori,

l. non tantum ff. de appell. Paul. de Castr. in d. auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. n. 8. & ff. quia tali confessioni. & seq.

- 3 Non tamen indiffiteor, quin iudex aliquam saltem pœnam arbitrariam irrogare possit,

Consult. confite. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 32. num. 10. ibi, Wenn aber die confessio. & seq. Paul. de Castr. in d. auth. sed novo jure. n. 8. in fin.

Quoniam quis non facillè crimen confiteri creditur, cujus non sit reus, per ea, quæ tr. dicit

Hippol. de Marsil. in pract. crimin. d. §. postquã. n. 5. in fin. n. 6. & seq.

- 4 Si verò de rebus furto subtractis appareat, sed de loco, & personis, quibus sunt subtractæ, certo non conllet; prout in nundinis & mercatibus fieri consuevit, ubi quis indistinctè in variis tabernis mercatorum furatur, burfas abscindit, & alia surripit, sed captus, & cum rebus deprehensus certas personas, quibus furatus est, indicare nequit, major solet esse controversia, quomodo illi fiat puniendi?

Non pauci sunt, qui dicunt, quod nihilominus pœnã ordinariã affici debeant,

Bl. in auth. sed novo jure. C. de serv. fugit. n. 90. ibi, sed quid si apparet. & seq. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. etiam vestem celestem. num. 26. ibi, quæro quid si pag. 390. & in l. 1. (ubi ita practicari se vidisse dicit.) §. interdum. circa med. ff. si pars heredit. pet. Felin. in c. audis. 15. x. de prescript. num. 28. vers. item dic quando constat de furto. & seq. Carol. Ruin. d. consil. 80. incip. puto quod omnino. n. 6. vers. quia ad istud primo. & seq. vol. 4. quem sequitur August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. (ubi idem refert) verb. hæc est quædam inquisitio. num. 90. vers. & idem dicit in furto. pag. 32. Hippol. de Marsil. (ubi idem testatur) in iur. pract. crimin. §. principium. n. 17. post med. vers. vel constat furtum esse factum. & vers. seq. fol. 35. l. Jul. Clar. (ubi ex Angel. refert ita Perusii in iudicio contradictorio obtentum, & quosdam suspensos fuisse) lib. 5. senent. §. ult. quest. 4. num. 4. in med. vers. & illum refert. & vers. seq. Alex. consil. 23. incip. viso processu. num. 1. sub fin. vers. ad idem quod notat. & n. seq. per tot. vol. 6. Ioann. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. §. furtum. num. 10. & num. 76. Roland. à Vall. consil. 51. incip. iudicantium oportet. num. 10. & seq. vol. 1. Angel. Perusin. d. consil. 403. incip. super prædicto. n. 1. vers. licet igitur quis. & seq. & in l. falsus. §. qui alienum (ubi ita Perusii in iudicio contradictorio obtentum, & quosdam fuisse suspensos testatur) ff. de furt. num. 3. Modest. Pistor. quest. 117. incip. soles dies. num. 2. ibi, ego in contrarium. & seq. part. 3. Nicol. Boer. (ubi ita in Gallia 3. Febr. Anno 1519. & Mensis Decembris Anno 1529. iudicatum refert) decif. 164. incip. videtur quod non. numer. 1. in princ. & sub fin.

Moventur, tùm per gloss. c. ult. §. li. ellorum. caus. 8. quest. 2. verb. Cajo Sejo. vers. sed quid usque ad fin.

ubi gloss. generaliter dicit, si persona, cui crimen illatum est, ignoretur, quod reus nihilominus accusari, & de crimine convictus condemnari possit, *Bl. d. auth. sed novo jure numer. 10. post pr.*

- 5 Tùm, quia in criminalibus ad condemnationem sufficit dolus in genere, quod ille, qui occupavit vel deliquit, habuerit animum offendendi, & furandi,

per text. in l. eum qui. 18. §. si injuria. 3. ff. de iniur. late Alex. d. cons. 23. incip. viso processu. nu. 1. vers. sufficit erga dolus. & num. seq. vol. 6. Bl. in l. si quis non dicam. §. C. de Episcop. & cleric. n. 13. vers. adde quod in delictis. & seq.

Tùm, quia nemini incertum est, quod quis in criminalibus ex apertissimis documentis, & iudiciis ad probationem indubitatis ad mortem condemnari possit, *l. ult. C. de probation. c. scient. 3. caus. 8. quest. 2.*

Iudiciis autem indubitatis furtum probatum esse præsumitur, si quis non tantùm cum rebus furto ablatiis deprehenditur, sed & locum & tempus furti commissi, & dominum, cujus res esset, indicat.

Tùm per text. in l. qui sententiam 16. C. de pen. ubi tunc in eum debet ferri sententia capitalis, si vel propria eius confessione de delicto constet, vel tanta contra eum sint iudicia, ut vix etiam ipse, quæ commiserat, negare possit; Hoc autem in casu non solum sufficientia iudicia, sed etiam ipsius furis confessio adest, ita ut ille furtum negare non tantùm non possit, sed potius constanter fateatur,

Felin. in c. assertio. 3. x. de presumpt. n. 10. & seqq. Nicol. Boer. d. decif. 164. n. 5. post pr.

Tùm denique per text. in l. falsus. 43. §. qui alienum. 4. ff. de furt. ubi dicitur, quod ad furtum minuendum nihil facit, quod quis ignoret, cuius sit.

- 6 Alii verò contra negant, & dicunt, quod iudex furem non aliter ad furcas condemnare possit, nisi prius officiales & nuncios eo locorum, ubi, & quibus furtum factum esse fur confitetur, miserit, diligenterque inquisiverit, & se informari fecerit, an confessio furis ita se habeat, & revera furtum illis in lo-

cis, & personis factum fuerit, alias si secus fecerit, iudex in Syndicatu teneatur,

Angel. tract. malefic. verb. quod fama publica. num. 108. vers. unde si furtum dicitur. & verb. etiam vestem celestem. num. 25. post princ. Petrus Paulus Paris. consil. 153. incip. in ista causa vertente. num. 8. in prin. & vers. ubi inter cetera. & seq. vol. 4. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. d. verb. quod fama publica. n. 115. in med. vers. & idem dicit. pag. 206. Mascard. de probat. conclus. 831. num. 7. in med. vol. 2. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. qu. 2. num. 14. num. 15. vers. verum si sequatur (ubi ita Roma Anno 1568. contra quendam Nasum fuisse servatum dicit) & vers. & memini me, & seq. Daniel. Moller. in comment. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 2. num. 9. & consil. 33. num. 2. & seq. Hippol. de Marsil. consil. 8. n. 1. & seq. & consil. 2. n. 34. & consil. 14. num. 12. vol. 1. & consil. 134. num. 1. & num. seq. vol. 2. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. vers. vitam amittit. num. 41. sub fin. vers. & ibi dicit. fol. 219. Math. Coler. decif. 198. incip. rei absentes. num. 13. ibi, ideoque & seq. part. 1. Paris de Pur. tract. Syndic. verb. confessio. vers. quoniam. num. 7. ibi, sic etiam debet adhiberi. usque ad fin. pag. mihi 277. Vincent. de Franch. decif. 681. num. un. sub fin. vers. quia ex processu. Ioann. Aloy. Ric. collect. decif. 283. vers. hæc doctrinam. part. 2. Alex. consil. 10. incip. circa primam. num. 1. & seqq. nu. 4. vers. hoc etiam videtur, & seq. vol. 7. Regl. Boss. in sua pract. crimin. rubr. de delict. ni. 15. vers. sed quod quando fassetur, & n. seq. junct. num. 22. & seq.

Tùm (1.) per text. in l. 1. §. item. illud. 24. ff. ad SC. Sylan.

Tùm (2.) quia hoc in casu saltem sunt præsumptiones furtum esse factum. In criminalibus autem nemo ex præsumptionibus, etiam urgentissimis, condemnari debet.

Albert de Gandin. tract. de malefic. tit. de presumptionibus. & indic. ci. indubi. quest. 1. numer. 1. & seqq. Math. singul. 288. incip. nota quod præsumptio. numero. 2. Bl. in addit. ad Specul. lib. 2. part. 3. ut. de sens. & que eam sequunt. col. antep. vers. ad mortem nemo. Felin. in c. audis. 15. X. de presump. col. 16. num. 30. post med. vers. tum quia ex præsumptione. & num. 31. in princip.

Veluti etiam in individuo, quod in furto nunquam quis ex præsumptionib. condemnari debeat, tradit.

Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. vitam amittit. num. 1. vers. adverte tamen. & verb. nisi habeas abolitionem. num. 40. sub fin. vers. adverte etiam fol. 219.

Tùm (3.) quia regula universalis est in causis criminalibus, quod nemo ad mortem condemnari possit, nisi liquidè de delicto & corpore, cum omnibus circumstantiis & qualitatibus constet, quoniam multi confessi sunt delictum, qui tamen postea, re diligentius exploratâ, innocentes reperti sunt,

late Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 2. nu. 1. & seqq. num. 4. & seq. num. 7. & seqq. per tot. lasen. in l. iusjurandum quod ex controversione. 17. §. ult. num. 20. post princ. & seq. ff. de iurejur. Ioann. Francisc. Pontm. tract. de lamiis. num. 70. sub fin. vers. & propterea dicunt & num. seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 4. num. 1. & seq. Aym. Gravert. consil. 262. num. 4. vers. simul ut si quis facietur, & seq. vol. 2. Angel. tract. malefic. verb. quod fama publica. num. 108. in princ. Boer. decif. 164. num. 2. & seq. per tot. Mynsing. cent. 3. observ. 81. incip. spontaneos delicti. num. 1. & seqq. Hippol. de Marsil. in sua pract. criminali §. postquam. numer. 6. & singul. 329. incip. plures sunt casus. num. 15. & seq. Bl. ad Specul. lib. 2. part. 2. tit. de confession. post princip. vers. Tertius confitetur, & part. 3. d. tit. de sens. & que eam sequuntur. col. antepenult. in fin. vers. Tertius fuit confessus, & seq.

Tùm (4.) quia ubicunque talis interpretatio capi potest, quæ in rei favorem & liberationem tendit, eam amplecti debemus,

l. Arrianus. 47. ff. de O. & A. l. absentem. §. l. interpretatione. 42. ff. de pœnis l. rapienda. ff. de R. l. Hippol. de Marsil. in sua pract. crimin. §. postquam. n. 14. in fin. & numero. seq.

Hic autem talis interpretatio haberi potest, quoniam fieri potest, ut illæ res, quas quis se furto subtraxisse putat, si dominus earum non appareat, pro derelictis habitæ fuerint, quarum furtum fieri non posse, in confesso est, §. hoc amplius. 64. & §. seq. inst. de R. D. & A. R. D.

Hæc opinione stante, nihil obstarent rationes in contrarium adductæ, siquidem primæ, ex gloss. desumptæ; sufficienter ex tertia ratione huius assertionis satisfit. Secunda tum demum locum habet, si alicui ex dolo damnum illatum fuit, qui jam de damno conqueritur, tunc quis merito ex dolo in genere punitur de delicto aliis, quàm in quem concepit, illato; Secus est in casu nostro, ubi nullus apparet, qui damnum allegat, & res furtivas reperit.

Tertia & quarta ratio ex secunda ratione huius opinionis abundè refutantur.

Deindè ad illas sufficienter respondet. *Mascard. de probat. conclus.*

conclus. 831. num. 6. & seq. vol. 2. Textus ultimo loco adductus, etiam satis refutatur ex iis, quæ in præcedenti conclus. num. 17. dixi.

9 Quicquid sit, ego puto, quod si hoc in casu nec in totum absolvi, nec pœnâ ordinariâ affici, sed aliâ mitiori pro arbitrio iudicis puniri debeat, propterea, quod communis sit DD. opinio, Si quis ex iudiciis, & præsumptionibus vehementissimis, & indubitatis condemnandus venit, quod non ordinariâ, sed arbitrariâ puniri debeat,

Hippol. de Marsil. in sua præct. crimin. §. postquam ritum. 30. post princip. vers. sed alia minor, & num. seq. & §. quoniam, num. 29. & seq. §. n. 31. vers. sed contrariam partem, & n. seq. Bl. in l. ejus qui. 8. §. 1. ff. de testam. n. 6. vers. sexto probatur, & in l. sciens. ult. C. de probat. numer. 16. Alex. consil. 188. incip. vis processu, num. 12. ibi, tamen quia ubi quis. vol. 7. Angel. tractat. malefic. verb. quod fama publica, num. 13. & seqq. junct. 18. sub fin. & ibid. in addit. August. Bonfrancisc. n. 21. Phlipp. Dec. consil. 175. num. ult. col. ult. vers. prætoris utiam, vol. 1. Nicol. Boer. decis. 164. num. 6. ibi, quod dicendum. Felin. in cap. tertio loco. §. X. de probationib. num. 8. & in cap. auditus. 15. X. de præsumpt. num. 30. in med. Angel. Perusin. consil. 178. incip. visis actis, n. 2. nu. 3. vers. si quam ergo pœnam, & consil. 298. incip. pro prædictis. num. 2. & seqq. usque ad fin. Gabr. Seren. in add. ad Matib. Matib. singul. 37. n. 9. ibi, & dato quod, & seq.

11 In foro Saxonico de hac quæstione olim etiam magna erat concertatio, an fur, si de loco & personis, quibus furtum factum esse dicitur, non constet, suspendi debeat, nonnullis affirmativam, aliis negativam amplectentibus, ut videre licet, apud.

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 32. nu. 12. & seqq. Beuf. ad l. admonendi. 31. ff. de jurejur. n. 1175. Modest. Pisto. quæst. 117. num. 1. & seq. per tot. part. 3.

12 Frequentius in eam sententiam pronunciabatur, quod fur pœnâ ordinariâ puta laqueo, non sit afficiendus, sed solummodo fustigatione, & perpetuo exilio Das er allein mit Staatschlägen ewig zu verweihen/ vnd am Leben nicht zu strafen sey / testibus Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 3. numero. 14. ibi, Welche halten / & tom. 2. part. 4. quæst. 63. nu. 1. & seq.

13 Quam posteriorem sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis. part. 4. consil. 33. post princ. ubi in comm. Daniel. Moller. num. 6.

14 Quæ assertio indistinctè procedit, etiam si quis in torturâ & tormentis confessus fuerit, & res furtivas indicaverit; tamen si de loco & personis non constet, solummodo pœnâ extraordinariâ puniri potest,

Hippol. de Marsil. in sua præct. crimin. §. postquam, nu. 5. sub fin. n. 6. & seq. junct. num. 24. vers. & ex hac doctrina, & seq. quoniam rationes, supra adductæ, æquè obtinent, si quis in tormentis, quam si sponte, confessus fuerit, Hippol. de Marsil. singul. 329. incip. plures sunt. n. 9.

15 Non attentò, quod in spontaneâ confessione contrarium vehit,

Gandm. tractat. malefic. rubr. de quæstion. & torment. vers. quis sit effectus quæstionis. & seq. quem sequitur August. Bonfranciscus. (ubi communem dicit) in addit. ad Angel. de malefic. verb. quod fama publica, n. 112. sub fin. vers. tandem concludit, & seq. pag. 205. Thomas Gramm. decis. 48. num. 6. vers. tamen hoc, numero. seq. & numero. 10. Alex. consil. 10. incip. circa primum, numero. 2. vers. tamen fallit, vol. 7.

16 Deindè procedit, etiam si furtum esset magnum, & quinque solidos excederet,

Novell. Eleclot. August. part. 4. d. consil. 33. vers. wenn gleich die Diebstahl groß / ubi in comm. Daniel. Moller. numero. 6. post pr.

17 Item procedit, etiam si fur aliàs sit diffamatus, inculpatus, malæ vitæ & conditionis,

August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. quod fama publica, n. 114. in princip. & vers. sed dubito de illa decisione, & verb. etiam vestem calestem. numer. 26. in med. vers. colligitur ergo junct. vers. sed adverte, quin etiam, pag. 395. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. part. 1. quæst. 2. num. 15. in med. vers. & ibidem fol. 18. post princ.

18 Quamvis contrarium statuat, Carolus Ruin. consil. 80. incip. puto quod omnino, n. 6. vers. secundo respondetur, vol. 4. per doctrinam Bl. in l. si quis in hoc genu. 10. C. de Episc. & cleric. numero. 3. vers. hoc verum sit talis, & seq. Angel. in l. 1. C. de confess. u. 4.

19 Præterea procedit etiam, si quis plura furta in diversis locis & temporibus se commississe fateatur, si tamen de nullo loco, & personâ constet, pœnâ ordinariâ sibi etiam non vendicat locum, ut quotidiana experientia testatur, quoniam iudex non minùs certus esse debet de rei veritate, omnibusque circumstantiis & qualitatibus, si quis plura delicta, quam si unum saltem, fateatur.

PARS V.

Quamvis Angel. Perusin. consil. 402. incip. super prædicto mim. 2. vers. salvo nisi in accusatione, & seq. contrarium statueret, imò non lateat.

Ulterius procedit, etiam si fur dicat se res furtivas combussisse, vel in flumen projecisse.

Marian. Socin. in c. qualiter & quomodo. X. de accusat. num. 1102. vers. item debet esse prudens, & nu. seq. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 2. numero. 15. sub fin. vers. ad quæ vide omnino, post princ.

Vel aliter consumpsisse & in utilitatem suam convertisse, Paris. de Put. tract. Syndic. verb. confessio vers. quoniam num. 7. pag. 277. propterea, quod & tunc saltem præsumptiones furti commissi ad sint, incertumque sit, si de loco & personis non constet, an furtum verè sit factum, nec ne.

Imò quamvis dominus ipse, cui quis furtum fecisse fateatur, compareat & fateatur, rem sibi esse substractam, tamen si de corpore surrepto aliunde non constet, nec aliter probetur, furtum esse revera commissum, pœnâ laquei etiam non habet locum, veluti ita Senaturn Subaudiæ, 4. Calend. Decembr. Anno 1590. judicasse, testatur.

Anton. Faber. suo Codice lib. 6. tit. de furtis. 2. de fin. nu. 2. ibi, de quo rursus, & n. seq.

Limitator notabiliter, si quis plura & ferè infinita furta se commississe fateatur; tunc enim si saltem unum vel duo verificentur, & de locis & personis, ubi, & quibus facta sunt, constet, is merito laqueo suspendi debet, etiam si reliqua non ita sint liquida & verificata,

Thom. Gramm. decis. 48. recip. Ioannes de Vicmanio num. 1. & seqq. per tot. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 2. num. 15. sub fin. vers. quod tamen locum non habet. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, numero. 27. vers. item adde.

Quemadmodum & in Saxonia jam olim receptum fuisse apparet ex Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 32. n. 17. ubi, da aber ein selcher Dieb. & seq.

Non obstante, quod contrarium directò defendere conetur,

Ioann. Harpprecht. in §. pœna manifesti. §. instit. de oblig. qua ex delict. num. 58. ibi, quid verò dicendum, & numer. seq. Barthol. Berazol. consil. 40. incip. dubitationes subtiliter num. 18. vers. quod vero armet, & num. 19. vol. 1.

Quæ limitatio procedit, etiam si hæc furta, quæ ex circumstantiis locorum, & personarum verificantur, sint levia & tenuia, pro quibus alias pœnâ non solet imponi, at tamen, si alia etiam furta ex confessione concurrunt, fur meritò suspendatur, etiam si alia furta, quæ pœnam augent, verificari non possint,

Prosper. Farinac. (ubi ita Roma in iudicio contradictorio. Anno 1575. observatum refert) in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 1. quæst. 2. n. 15. in fin. vers. quem cum ego apud iudicem, & seq.

Sed quid, si plures societatem furandi ineant & in diversis nudinis multa furentur, postea verò deprehensi & distinctis carceribus inclusi unanimiter fateantur furtum, mercatorem autem vel dominum, cui furati sunt, indicare non possint, quànâ pœnâ puniri debent?

Et quidem, si duo vel plures furtum contra socium fateantur, quod eorum confessio tertio socio, qui factum negat, non noceat, nec aliqua pœnâ illi imponi possit, tradit

elegantè Bl. consil. 497. (ubi pulchras rationes offert) incip. de accessorio delicto. numero. 1. vers. unde si verbi gratia, & numero. seq. usque ad fin. fol. 1. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 21. numero. 9.

Si verò plures furtum confiteantur, sed vel locum, vel dominum, ubi & cui factum sit, nominare non possint, an contra illos ipsos confitentes pœnâ ordinariâ locum habeat, majus dubium esse potest? Videtur dicendum quod sic, veluti ita Wirtembergenses pronunciate testantur.

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quæst. 32. num. 7. ibi, in die sem fall / num. 8. num. 9. 10. & 11. & in specie etiam tenet, Modest. Pistor. quæst. 115. incip. solet dici, num. 2. & seqq. per tot. part. 3. Pro quorum assertione facit, text. in l. qui sententiam. 16. vers. aut certe omnium, C. de pœn. ubi manifestis verbis dicitur, si plures socii criminis sint capti, & confessione omnium, qui tormentis vel interrogationibus fuerunt dediti, in unum conspirante, concordanteque rei finem, delictum fuerit detectum & probatum, quod tunc rectè pœnâ ordinariâ mortis imponi possit.

Deindè quia conventio inhonestæ societatis pœnam auget,

Consult. consil. Saxon. d. tom. 1. part. 4. quæst. 32. nu. 7. sub fin. Præterea, quia ex confessione multorum dubium auferatur,

Consult. d. tom. 1. part. 4. quæst. 32. n. 9. & seq.

32 Denique, quia ubique Dd. tradunt, si plures latrones confiteantur, se hominem occidisse & profecisse in mare, posse eos ex tali confessione condemnari, si modò sit malæ famæ, & soliti versari juxta mare, ita ut verisimilis sit eorum confessio, licet aliter de occiso homine non constet.

Modest. Pst. d. quest. 117. num. 3. ibi, sic tradunt. part. 3. Angel. in l. 1. C. de confess. in 2. col. quem sequitur August. Bonfranc. in addit. ad Angel. Aretin. tract. malefic. verb. etiam vestem celestem, nu. 26. in princ. vers. tu sciem in hac materia, & vers. seq. Iason. in l. judicandum, quod ex conventionem. 17. §. procurator. ult. ff. de jurejur. num. 22. vers. ubi hoc ultimam, & seq. Carol. Ruin. consil. 80. incip. puto quod omnino, col. ult. num. 7. sub fin. vers. & subdit etiam quod alio casu. vol. 4. Alex. consil. 19. numero. 3. vers. dicit tamen vidisse. vol. 7.

Eodem igitur modo si plures capti sint malæ famæ, & soliti in nundinis & mercatibus versari, ibique sæpius visi sunt, eorum confessio verisimilis videbitur, ita ut ex eâ merito pœna laquei dictari possit.

33 Verùm cum textus in d. l. qui sententiam, 16. C. de pœn. solummodo intelligi debeat de illis delictis, in quibus signa non remanent, ut sit in adulterio & aliis damnabilibus coitibus,

Mascard. de probat. conclus. 831. numer. 7. Aegid. Bos. in pract. crimin. tit. de delicto. numer. 19. post princip.

Secunda verò & tertia ratio nullo juris textu probetur, & si vel maximè probaretur, tamen non sufficeret ad pœnam ordinariam imponendam.

34 Contra quarum fundamentum etiam expressè sentiat & dicat, quod contra illos, qui se hominem occidisse, & in mare projecisse, fatentur, pœna ordinaria locum non habeat,

Aegid. Bos. in sua pract. crimin. tit. de delictis, num. 15. post princip. vers. & hac opinio etiam est vera, pag. mibi. 3. Prosper. Farmac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 2. num. 10. junct. n. 11. ibi, verum hæc limitatio, & seq.

Et licet vel maximè hoc fundamentum verum esset, illud tamen tantum obtineret in publicis latronibus, & grassatoribus, non item in aliis delinquentibus,

Georg. à Roschitz in suo processu, part. 2. cap. 11. sect. 5. num. 10. vers. Als erstlich Straffenduber, & seq. pag. 124.

35 Ideoque Scabinis merito aliud placuit, pronunciantibus, hoc in casu non pœnam ordinariam, sed saltem fustigationem cum perpetua relegatione, posse imponi testibus,

Consul. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 93. num. 2. vers. Und ob ihr gleich viel woren, & seq. quibus addatur Nicol. Boer. decis. 319. num. ult. sub fin. vers. si clamaret occidere quam post regressum usque ad fin. propterea, quod hoc nihil sit aliud, quam confessio socii contra socium facta, quæ per rerum naturam ad condemnationem non sufficit,

Bl. d. consil. 497. n. 1. & seq. lib. 1. Tuscb. tom. 2. pract. conclus. verb. confessio, conclus. 634. n. 1. & seqq.

Deindè, quia fieri potest, ut ejusmodi confessio non tam ex furto, quam ratione alicujus improbi consorti facta fuerit; quoniam non raro homines leves, & futiles inveniuntur, qui inhonestam aliquam societatem ineunt, eamque non solum, dum viverent, se servaturos, sed etiam morte confirmaturos, se arcè & mediante juramento obligant, quod ut eò melius procedat, fingere possent aliquod furtum, quod, si postea capti & deprehensi fuerint fateri velint ad hoc, ut societatem illam una cum vitâ finiant, quemadmodum ante paucos annos factum recorder, ubi in vicinâ quadam civitate aliquot fures capti, inter quos etiam unus erat innocentissimus, & furci minimè confcius, sed quia antea cum illis ejusmodi impiam societatem contraxerat, eamque firmiter usque ad mortem servare promiserat, ille miser homo metu perjurii furtum, ob quod alii capiebantur, etiam fatebatur, in confessione usque ad condemnationem furcarum perseverabat, sed ubi ille primum suspensus & suffocatus erat, ad petitionem aliorum, qui verebantur, ne ille, si ipsi prius strangularentur, confessionem revocaret, & rem, ut per se erat, detegeret, illum exculpabant, eamque innocentissimum esse prædicabant, Quapropter cum ejusmodi confessio in alium sensum accipi possit, merito à pœnâ ordinaria abstinemus, & propter præsumptum furtum tantum pœnam fustigationis cum perpetua relegatione dictare debemus.

36 Veluti etiam hanc opinionem verbis disertis approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novell. part. 4. constit. 33. vers. Wand ob ihr auch gleich viel woren, ubi in comm. Daniel. Moll. n. 6.

37 Notandum autem est in hac materia, quod non sufficiat iudicem misisse fures officiales ad illum locum, ubi quis furtum se fecisse fatetur, ad explorandum, an hoc ita in rei veritate se habeat, sed insuper requiritur, ut aperte & manifestè constet, furtum reverà esse commissum & rem surreptam.

delegat Roland. à Vall. consil. 51. incip. judicantem oportet, nam. 14. vers. nec ob stare habet. num. 15. & seq. vol. 1. Hippol. de Masfil. in sua pract. crimin. §. diligenter, n. 19. & n. seq.

Quomodo autem & quibus conjecturis furtum probetur, vide.

lastè Mascard. de probat. conclus. 830. 831. 832. 833. & seq. per tot. part. 2. Iacob. Menoch. lib. 6. præsumpt. 61. n. 21. & seq. usque ad num. 31. Prosper. Farmac. in sua practica criminal. lib. 1. tit. 1. quest. 2. n. 15. 16. & seq. Alciat. de præsumption. reg. 3. præsumpt. 29. Alex. consil. 5. num. 1. & seq. vol. 3. Iul. Clar. libr. 5. sens. §. furtum, num. 5. & ibid. in addit. Ioann. Bajard. num. 13. 14. num. 26. & seq. n. 205. & seq. Roland. à Vall. d. consil. 15. num. 16. & seq. vol. 1. Petr. Paul. Paris. consil. 156. num. 32. & seq. vol. 4. Br. in l. si quis §. an & heredi ff. de edend. numer. 3. & seq. Argp. tract. malef. verb. etiam vestem celestem, numer. 28. Ioann. Harp. præc. in §. furtorum. 3. inst. de oblig. que ex de lict. num. 14. & n. seq. Bertaz. consil. 8. num. 41. consil. 40. num. 9. & seq. consil. 66. sub lit. A consil. 112. lit. A. & n. 1. & seq. consil. 23. num. 4. & seq. consil. 336. lit. D. & consil. 434. num. 27. & seq. Ludov. Gibhaus. in sua arbor. jud. crimin. part. 1. c. 6. §. 30. & §. 31. numero. 1. & seq. per tot. Masib. de Afflic. in cap. 1. verb. furtum incip. 3. nota ex textu ubi, furtum de pace jurament. firmand. numero. 15. & seq.

XLVII.

De Sepulchro violato, & pœna illorum, quicadavera sepulcorum effodiunt & spoliant.

SUMMARI A.

- 1 Quomodo puniuntur, qui cadavera defunctorum effodiunt & spoliant, si civiliter agitur, n. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
- 2 Si criminaliter proceditur, quomodo puniantur, tam de jure communi, quam Saxonico, num. p. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. ubi ampliationes & limitationes.
- 17 Quomodo quis cad vera defunctorum spoliare dicitur.
- 24 Quomodo & quibus casibus pœna violati sepulchri vel cadaveris non habeat locum, vel alia mitior imponitur, n. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36.
- 37 Quomodo punitur, qui cadaver defuncti non spoliat, sed tantum violat, puta vulnerat vel caput abscindit, n. 38. 39.
- 40 Injuriam cadaveribus defunctorum illatam lex ipsa ad actionem revocat pro reliquiis defunctorum.
- 41 Quomodo puniatur, qui tantum sepulchrorum violat epitaphia, imagines, statuas, & alia monumenta frangit & aufert, 42. 43.
- 44 Spoliatus, cadavere non sepulto, an sit restituendus, maximè in casu turbatæ justæ ditionis.
- 45 Quomodo punitur qui cadaver defuncti sequestrat & sepeliri impedit, donec de credito suo sitis fiat.

Postquam Elector Saxoniz Augustus in genere plene tractavit, quanam pœnâ fures sint afficiendi; nunc peculiare quaedam species furtorum aggreditur, & initium facit ab illis, qui se pulchra violant, cadavera sepulcorum effodiunt, & spoliant, quomodonam sint puniendi?

Et tunc si civiliter agitur, competit non solum interdictum quod vi aut clam,

text. in l. in qui 11. §. si quis. 2. ff. quod vi aut clam. l. si sepulchrum. 2. ff. de sepulchro violato, ubi gloss. in verb. aut clam, & in l. res religione in verb. crimen, C. eod. Matib. Coler. decis. 147. incip. extat, num. 6. part. 1.

Sed etiam datur actio in factum, si actor fuerit cognatus & propinquus defuncti, & violator sepulchri pro iudicis arbitrio condemnatur, quantum ei æquum videbitur,

text. in l. prator ait 3. in princip. ff. de sepulch. viol. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 387. incip. sepulchrorum violatores. n. 6. sub fin. & n. seq. Tiber. Decian. in tractat. crim. tom. 2. lib. 6. c. 41. incip. leges Romanas. num. 8. Farmac. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 124.

Quod tamen arbitrium ita moderandum est, ut iudex reum nunquam minoris condemnet, quam condemnaret extraneus agente.

d. l. prator ait, 3. §. qui de sepulchri, 8. ff. de sepulch. viol. Menoch. de cas. 387. n. 7. vers. quod quidem.

Extraneus autem si agit, quod ei tùm demum permittitur, si nullus ex propinquis agere velit,

d. l. prator ait. 3. vers. si nemo erit, ff. de sepulchro violato, quoniam actio hæc est popularis, d. l. prator ait. 3. §. ult. ff. de sepulch. viol. tunc violator in centum aureos condemnatur, d. l. prator ait. 3. vers. ei centum aureos. ff. de sep. viol. Menoch. d. cas. 387. num. 10. Matib. Coler. decis. 147. incip. extat. num. 5. Tiber. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. d. cap. 41. numer. 9. & cap. 43. num. 2. Iodac. Damboud. in sua pract. crimin. lib. 1. cap. 10. num. 42. vers. una est civilis, & seq.

- 6 Si verò quis in loco sepulchri ædificet, vel quid aliud, quàm quod sepulchri aureorum causâ factum sit, habeat, isducentorum poenâ multabitur,
d. l. prætor. ait. 3. vers. si quis in sepulchro, ff. eod. Menoch. d. cas. 387. n. 10. sub fin. Matth. Coler. d. decis. 147. num. 7. part. 1. Tiber. Decian. d. c. 41. n. 11. & seq.
- 7 Et præter hanc poenam violator sepulchri etiam infamiam incurrit,
text. express. in l. sepulchri, ff. de sepult. Matth. Coler. de decis. 147. num. 9. Tiber. Decian. in tractat. crimin. tom. 2. lib. 6. cap. 43. incip. infamiam, num. 1. & seq. Wesenb. in comm. de sepulchro violato, num. 2. vers. ex hoc edicto, & seq. Schneid. in §. religiosum, 9. insit. de R. D. & A. R. D. num. 5. Non attento, quod contrarium velit, gl. in c. sicut iudei. 9. X. de iudeis & Saraceni. verb. effodere vers. alii dicunt.
- 8 Si verò criminaliter agitur, videtur dicendum, quod omnino nulla poena, ne quidem civilis in eiusmodi violatores sepulchrorum dictari possit, quoniam hodie propter multa cæmeteria, apud Ecclesias constructa, crimen hoc in defuerudinem abiisse testatur,
Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. cap. 109. incip. est alia insuper numer. 7. vers. & ut paucis absolvam. Berber. in suo enchirid. juris rubr. 39. tit. de sepulchro viol. Iul. Clar. lib. 5. sens. §. ult. quest. 68. n. 43. vers. sed hoc crimen.
- 9 Sed quoniam hominum audacia, & nequitia & facinorosorum multitudo adeo excrevit, ut si possent, nedum ad sepulchra & cæmeteria in Ecclesiis posita, sed & ad cælum manibus pervenire, procul dubio illud spoliarent,
Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. nu. 14. post med. vers. quia tamen etiam hodie, & seq. Ideoque pie me facturum puto, si & hoc crimen percurram, & quæ sit ejus poena, ob oculos ponam.
- 10 Et quidem jure civili contra illos, qui cadavera mortuorum in sepulchris simpliciter absque armis violant, arbitrariè usque ad poenam metalli proceditur,
text. express. in l. prætor. ait. 3. §. adversus eos. 7. in fin. ff. de sepulch. viol. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 387. nu. 13. vers. si vero sine armis. Francisc. Ripa tract. de peste, cap. 4. de remedi. præservat. contra pestem. num. 115. post princ. Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. numer. 116. vers. si vero sine armis, Iacob. de Bellovis. in sua præct. crimin. lib. 1. cap. 10. numero. 42. post princ. & sub fin. vers. alia est criminalitas.
- 11 Iure Saxonico verò videtur dicendum, quod rotâ puniri debeat,
text. in Landr. lib. 2. art. 13. ante med. vers. alle Mörder. in verb. vber. Aitshöhe.
- 12 Verùm, cum textus ille accipi debeat, de illa violatione sepulchrorum, quæ furto seu insigni aliquo sacrilegio contaminata est,
Matth. Coler. d. decis. 147. incip. extat juris, num. 2. ibi, quæ mihi quidem. & n. seq. part. 1.
- 13 Ideoque alii rectius statuunt, quod hoc in casu poena etiam sit arbitraria, puta fustigatio, vel similis,
Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 67. n. 1. & seq. Matth. Coler. decis. 147. n. 3. & seq.
- 14 Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. consil. 34. ubi verbis disertis constituit: Wo die Todengraber oder andere die Todten wieder auff graben/ dieselbe Säruben / vnd darnach wieder einscharrren/ so ist die straffe wußbürtlich / als das sie mit Ruten gesteuert werden/ ubi in comm. Daniel Moller. num. 1. & seq. Matth. Coler. d. decis. num. 147. nu. 4. ibi, nec alium, part. 1.
- 15 Spoliare autem propriè quis dicitur cadavera defunctorum, si quis illis vestes aufert, ut rectè tradit,
Gl. in l. pergit C. de sepulch. viol. verb. trichini vers. si autem vestem quam defendis. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 5. quest. 20. (ubi contraria solvit) num. 117. ibi, sed quando, & numero. seq.
- Non obstante quod contrarium velit, Petr. Ioann. Anthon. quest. 54. incip. quidam pauper, num. 1. vers. ceterum mihi visum fuit, & n. seq. lib. 2.
- 16 Et prædicta assertio vera est, nisi circumstantiæ aliud suadeant & delictum aggravent,
Novell. Elect. August. d. part. 4. consil. 34. §. 1. vers. Es werten denn alidere Umständen / Coler. d. decis. 147. numero. 4. in med.
- 17 Puta, quia eiusmodi violatio cadaverum mortuorum armata manu est facta, tunc enim gladio puniri debet,
d. consil. 34. §. 1. vers. Oder aber mit gewapneter Hand / part. 4.
- 18 Quemadmodum etiam de jure civili est sancitum, quod eiusmodi armati violatores cadaverum capite plectantur,
text. in d. l. prætor. ait 3. §. adversus eos. 7. vers. ut si armati ff. de sepulch. viol. Menoch. d. cas. 387. num. 13. in princ. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 115. Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 109. n. 6. ibi, qui verò temerarius. & seq. Wesenb. in comm. ff. de sepulch. viol. n. 3. vers. illud etiam. Iacob. de Bellovis. in sua præct. crimin. lib. 1. cap. 10. num. 42. vers. si homo vilis.
- Quod verum est in humilioribus, secus in nobilibus vel honestioribus; Hi enim solum relegantur, vel deportantur,
d. l. ult. sub fin. ff. de sepulch. viol. Menoch. d. cas. 387. num. 14. post princ. Farinac. d. quest. 20. num. 11. vers. si honestior. Iodoc. Damboud. d. c. 109. n. 6. vers. si vero nobilis. Iacob. de Bellovis. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 10. n. 42. vers. si nobilis. Tiber. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 43. n. 9.
- Veluti etiam capite puniendus est, qui sæpius quàm semel cadavera defunctorum spoliavit. quamvis eadem rursus sepeliverit. Novell. Elect. August. part. 4. consil. 34. §. 1. vers. oder offmalis solche Obelthat begangen / propterea, quod geminatio delicti poenam aggravat, l. nemo deinceps. 3. sub fin. C. de Episc. audiens. ubi Bl. n. 4. & seq.
- Et hæc omnia etiam procedunt in cadaveribus judæorum, nam nec ea spoliare vel violare licet. Quamvis enim sint hostes fidei, tamen pro hostibus non habentur,
Tiber. Decian. in tract. crim. tom. 2. lib. 6. c. 44. num. 10. ibi, Idæorum vero, & seq.
- Sunt tamen etiam nonnulli casus, ubi prædictæ poenæ omnino cessant, puta si violatores sepulchrorum vel cadavera defunctorum sint impuberes, furiosi, mente capti, & similes,
l. prætor. ait. 3. §. prima verba. 1. ff. de sepul. viol. Tiber. Decian. tract. crimin. tom. 2. lib. 6. cap. 44. incip. excusabitur, nu. 1. & seq. Iacob. Cujac. lib. 6. observo. c. 22. incip. legis, per eos.
- Vel aliàs sine dolo hoc faciant, l. prætor. ait 3. in princ. & §. 1. ff. de sepulch. viol. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 387. num. 23. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. quest. 20. numero. 125. Tiber. Decian. tract. crim. d. lib. 6. cap. 44. numero. 2.
- Unde infertur, si quis volens reficere sepulchrum, & ob id vestes cadaverum, saxa, lapides vel ornamenta ex eo extraxit, poena violati sepulchri non tenetur,
l. sepulch. 17. ff. de sepulch. viol. Iacob. Menoch. d. cas. 387. numero. 28. Farinac. d. quest. 20. numero. 126. Tiber. Decian. d. c. 44. nu. 7.
- Infertur etiam, si quis jussu superioris cadaver exhumat, quod dicta poena etiam non obtineat,
l. prætor. ait. 3. §. Divi. ff. de sepulch. viol. Farinac. d. quest. 20. n. 127. Decian. d. c. 44. n. 5. & n. 14.
- Item supradicta poena cessat, si quis mortuum, nondum sepultum, spoliaverit; tunc enim is nec capite, nec relegatione, vel fustigatione, sed aliâ poenâ mitiori, pro arbitrio judicis, puta carcere, puniri debet,
Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 119. ibi, bene fautor. Petr. Ioann. Anthon. quest. 54. incip. quidam pauper, num. 1. sub fin. vers. & maxime tandem sepultos, & num. seq. lib. 2.
- Vel, si sepultura non sint perpetua, sed corpora, quæ prius in deposito vel sarcophago erant sepulta, aliò transferri possunt,
d. l. prætor. ait. 3. §. non perpetua ff. de sepulch. viol. l. si nec dum C. de religiof. Decian. d. c. 44. n. 3. Farinac. d. quest. 20. n. 128. Menoch. d. cas. 387. n. 24.
- Vel, si quis corpus defuncti in itinere per vicos aut oppida transvexit,
d. l. prætor. ait 3. §. Divi ff. eod. Tiber. Decian. d. cap. 44. num. 4. Menoch. d. cas. 387. numero. 25. Farinac. d. quest. 20. numero. 128. sub fin.
- Item prædicta poena non habet locum in violatoribus sepulchrorum hostium;
per text. in l. Sepulchra hostium 4. ff. de sepulch. viol. Menoch. d. cas. 387. numero. 26. Decian. d. cap. 44. (ubi limitat) numero 9. ibi, qui etiam Farinac. d. quest. 20. num. 120. Hippot. de Masfil. in l. ult. ff. de quest. num. 53.
- Quapropter si quis cadavera bannitorum, qui viventes im-

punè occidi potuerunt, spoliaverit, à prædicta poena etiam erit immunis.

Adam. Baptist. Afim. in l. 4. §. ego puto ff. de relig. & sumptib. fun. num. 111. Menoch. d. cas. 387. n. 27. Farinac. d. quest. 20. numer. 130. ibi, unde etiam infertur, lib. 1. tit. 3. quibus addatur l. 1. in l. 2. C. qui testament. a facere possunt, num. 3. ibi, alibi tamen habet, & seq. Bl. in l. ex hoc jure §. ff. de l. & l. num. 23. & seq. & in l. sorore. n. 10. C. de his quibus ut indignis, num. 3. in med. & n. seq. Decian. d. cap. 44. numer. 16. & seq. Nell. de Sanct. Gem. tract. de bannitis, part. 2. tempor. 3. num. 3.

33 Præterea prædictæ poenæ non habent locum in his, qui violant sepulchra illorum, qui sepulti sunt contra prohibitionem legis,

Tab. à Monteleone, in sua praxi arbitr. part. 4. pag. mihi 385. num. 981. & num. 983. quem sequitur, Farinac. d. quest. 20. n. 131. Tiberius Decian. d. c. 44. num. 11. post princ.

34 Unde infertur, quod is, qui cadavera manifestorum usurariorum, qui debitam poenitentiam & usurarum restitutionem in vitâ non fecerunt, nec hæredes facere iusserunt, violat & spoliat, nullâ poenâ teneatur,

Iacob. Menoch. d. cas. 387. n. 29. ibi, declaratur sextâ lib. 2. cent. 4. Farinac. d. quest. 20. num. 132. Thom. Grammat. decis. 82. incip. incidit. sermo. num. 5.

35 Infertur etiam, quod parricidæ sepulchrum & cadaver impunè violari & spoliari possit,

Ioann. Baptist. Afim. in l. quod si nulla. 28. ff. de religiof. & sumpt. fun. numero 10. Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. d. cas. 387. num. 30.

36 Item dicendum est de sepulchris & cadaverib. illorum, qui seipsos inter secerunt,

late Ioann. Baptist. Afim. in l. minime ff. de religiof. & sumpt. funer. num. 20. Menoch. d. cas. 387. nu. 31. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 133.

37 Sed quomodo puniatur ille, qui cadaver hominis non quidem spoliat, sed tantum violat, puta vulnerat, vel brachium, vel caput abscindit? Nec de vulnere, nec de homicidio tenetur,

Bl. in l. sororem 10. C. de his quibus ut indign. num. 3. vers. unde qui exanimatum, & in l. 1. C. de his quæ accis. non poss. n. 5. post princ. vers. & homo mortuus, & in l. ex hoc jure §. ff. de l. & l. n. 23. vers. queritur in occisus & n. 24. Aug. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem caelestem, moner. 9. post med. vers. an corpus mortui, pag. 379. Boer. decis. 316. n. 10. vers. & homo mortuus, & seq.

38 Imò ne quidem eum injuriarum conveniri posse, tradit.

Bl. in d. lex hoc jure §. ff. de l. & l. n. 24. vers. & quo corpori mortuo, & seq.

39 Quod posterius tamen falsum est, & contrarium rectius defendit.

Petr. Plac. in epitom. delictor. cap. 9. n. 9. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. n. 121. in med. Tiber. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. cap. 41. num. 24. vers. nam ex tranouis, & seq. quoniam invadens sepulchra, non solum dicitur offendere vivos, puta hæredes & agnatos, sed etiam ipsos mortuos, l. qui sepulchra. 4. C. de sepulch. viol.

40 Usque adeo, ut lex ipsa dicatur hanc injuriam revocare ad animum pro reliquiis defunctorum, Tiber. Decian. tractat. criminal. tom. 2. lib. 6. cap. 40. num. 2. vers. & lex ipsa, & seq. Felim. in c. sicut judei, 9. extr. de judais, num. 1. vers. & licet mortuus hanc injuriam, & seq.

41 Uterius queritur, qua poenâ affici debeat is, qui non cadavera defunctorum spoliat, sed sepulchra tantum violat, epitaphia, imagines, statuas, columnas & alia monumenta frangit & aufert? Præter restitutionem illarum rerum fractarum, & ablatarum, punitur etiam poenâ pecuniaria, puta decem pondo auri,

text. expr. in l. qui sepulchra. 4. C. de sepulch. viol. l. odoc. Damhoud. in sua practica crimin. cap. 109. num. 1. & seq. Prosper. Farinac. in sua practica crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 120. Petr. Plac. in epit. delict. c. 6. n. 17. sub fin.

Veluti etiam ita Scabini Lipsiles Mense Junio Anno 1568. an den von Lempach vnd ganze freundschaftt responderunt: Hat etner von Adel Balthasar von Hiedenberg genante kurz verruckter zeit/ aus lauterem frevel vnd muerwillen zu Lang in der Aichen; da Georg Pauer ewer Schwester Nam/ begraben siget/ desselben Grabstein/ darauff ewer Adeltich Wapen vnd Ehrenkleinodt zugleich gehawen vnd gebildet/ euch vnd ewerm Geschlechte zu schimpff vnd nachtheil zerschlagen: So wird er derschalten mit der straffe/ so in ewern Keyserlichen Adelsbriefe/ des Copn ihr vns zugeschiekt/ vorletbet/ belege/ auch beschwegen/ das er den Grabstein zerschlagen vermöge gemeiner beschreibener Keyserliche/ als ein beschuldigter des Begräbnts/ vmb 10 Pfund Goldes billich gestraffet/ D. R. W.

42 Et quamvis Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. qu. cent. 4. cas. 387.

num. 15. vers. & hoc etiam casu, & seq. putet, quod hoc in casu præter poenam pecuniariam, etiam ex l. ult. ff. de sepulch. viol. ultimum supplicium locum habeat, ita ut per d. l. qui sepulchra. 4. C. de sepulch. viol. non sit sublati textus, in d. l. ult. ff. eodem.

Contrarium tamen longè verius est, ut eleganter ostendit.

Item Iacob Menoch. tract. de recip. possess. remed. 9. nu. 377. ibi, solet afferri secundo loco, quem sequitur, Farinac. in pract. crim. lib. 1. tit. 2. d. quest. 20. numer. 120. vers. & licet in isto, & vers. sequens.

44 Non inconcinnè & illud hic queri potest sæpissimè contingit, quod Nobilis, Comes vel alius dominus aliquem, in alieno territorio occisum, vel in aqua suffocatum, tollat, & in suo proprio territorio sepeliri curet, alter autem dominus, in cuius territorio occisus est repertus, se per hoc graviter læsum, & in jurisdictione turbatum putans, cadaver occisi reposcit, queritur an ei sit tradendum? Quod nego, sed potius ei sunt literæ reverales ab illo, qui occisum in suo territorio humanavit, dandæ, ad hoc, quod exinde ei in suâ jurisdictione nullum præjudicium, & incommodum illatum esse debeat, quia licet vel maxime quis spoliatus fuerit cadavere aliquo jam sepulto, tamen restitui non debet, ad hoc, ut evitetur vexatio corporis humani,

Innoc. in cap. cum liberum ext. de sepulch. Felim. in cap. sicut judei 9. extr. de juda. num. 1. vers. & in materia dixit, Tiber. Decian. tract. crimin. tom. 2. lib. 6. cap. 40. incip. sepulchra dicuntur, num. 34. & seq. Thomas Grammat. decis. 82. incip. incidit sermo n. 3.

45 Illud etiam in hoc loco norandum est, de sepulchro violato etiam illos teneri, qui cadaver defuncti arestant, sequestrant, & sepeliri impediunt, donec sibi de credito fuerit satisfactum; quoniam poenâ sepulchri violati non minus tenentur is, qui sepulchrum violat, quam is, qui facit, quo minus quis sepeliatur, text. in l. sepulchri, 8. in fin. ff. de sepulch. viol. Ideoque illi primo creditum suum amittunt, deinde quinquaginta librarum auri fisco inferre debent, quam summam si perfolvere non possunt, iudicis arbitrio in corpus luere tenentur,

l. ult. C. de sepulch. viol. Nov. 60. cap. 1. Nov. 115. cap. 5. Iacob Menoch. (ubi pulebrè ampliat) lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 387. num. 16. ibi, quarta est poena, num. 17. & seq. Prosper. Farinac. (ubi etiam elegantes ampliationes refert) in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. num. 139. & seq. inque ad numer. 145. Francisc. Ripa. tract. de peste, cap. 4. de remed. preservat. contra pest. num. 101. ibi, & primo quero, & num. seq. Tiber. Decian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. cap. 40. num. 15. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. cap. 1. nu. 10. Gram. decis. 82. n. 2. & seq. Maub. Coler. de proces. exec. part. 1. cap. 6. n. 119. & seq. & part. 2. cap. 3. num. 430. Schneid. in §. religiof. sum. 9. instr. de R. D. & A. R. D. num. 10. & seq. & in §. summo instit. de interd. num. 41. & seq. Gail. de arrest. Imper. cap. 11. n. 28. Petr. Peck. de jure sistend. c. 5. incip. quamvis autem regulariter, num. 23. & seq.

XLVIII.

De cadaveribus punitorum, vel suspensorum, & de poena illorum, qui ea spoliant vel omninò auferunt.

SUMMARI A.

- 1 Cadavera punitorum an possint sepeliri. num. 2.
- 2 Quomodo punitur, qui cadavera punitorum vel suspensorum spoliat & denudat. n. 3. nu. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 13. 15.
- 11 Locus patibulorum, fucarum & rotarum est publicus.
- 14 Carnifices an possint cadavera punitorum denudare.
- 16 Siquis non vestes, sed pecuniam, quam damnatus sub vestibus habet, spoliat, quomodo puniatur.
- 17 Quomodo quis puniatur, qui cadavera punitorum non spoliat, sed proptus sepeliendi causa aufert. n. 18. & n. 19.
- 20 An possint Medici, cum vel sine licentiâ Principis, cadavera suspensorum anatomis causâ auferre. n. 24. 25. 26.
- 21 Qui cadavera ad magicis usus vel ex dolo malo aufert, quomodo puniatur.
- 22 Qui cadaveri suspeso, ad usum furti vel incantationis, digitum saltem abscindit quomodo puniatur.
- 23 Quando is, qui cadavera punitorum, vel eorum carnes aufert, capite puniatur.

Quamvis pium & religiosum sit, ut cadavera defunctorum non solum cognatis, sed etiam extraneis, ad sepulchra tradantur, quod tam in lege divina,

Lev. 21. vers. 23. & seq. Iosua 8. vers. 29. c. 10. vers. 26. & seq. 4. Reg. 9. vers. 34. Matth. 7. vers. 28. Paul. Gal. 3. vers. 13. quam in jure Romano sancitum invenimus. l. 1. l. ult. ff. de cadav. punitor.

Hodiè tamen consuetudine ubique locorum est inductum, ut omnia cadavera, exceptis illorum, qui gladio feriuntur, ad

I Novel Elea. August. part. 1. cost. 34. 5. Die aber welche den

Dieben ad exemplum aliorum, in sepulta relinquuntur,
Wesemb. in comment. ff. de cadav. punit. num. 1. Petr. Heig. quest. 37. nu. 34. & seqq. part. 2. Jacob. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 387. n. 32. Didac. Covarr. lib. 2. var. resol. cap. 1. nu. 11. Prosper. Farmac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 20. nu. 134. & seq. Claud. Barrant. in sua pract. crimin. reg. 126. nu. 6. & seqq. per tot. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 109. n. 1.

5 Quæritur igitur nunc, quomodo puniatur is, qui cadavera punitorum vel suspensorum spoliat? Quod juxta textum in l. *prætor ait. 3. §. adversus, 7. l. ult. ff. de sepulch. viol. severius, & interdum capite, si spoliator est humilis, & vilis vel armatus, puniri possit, in individuo tradit Wesemb. in comm. ff. de sepulch. viol. nu. ult. vers. quoad illos quoque & vers. seq. Quæ tamen opinio non placet, nec valet illatio à spoliatione cadaverum religiosè sepulchorum, ad spoliationem cadaverum suspensorum; cum illic per spoliationem fiat injuria tam ipsi defuncto, quam ejus cognatis, ut in *præced. conclus. num. 40. per l. 4. C. de sepulch. violato. dixi; Hic non item, ut jam dicitur; illic cadavera rursus ut plurimum sepeliuntur, hic non item, sed semper denudata & spoliata, in scandalum prætereuntium, relinquuntur; illic jus Ecclesiasticum violatur, quod hic etiam non contingit.**

4 Econtra verò videtur dicendum, quod omnino non puniatur, per ea, quæ in præced. conclus. nu. 32. dixi. Quæ tamen etiam ad casum nostrum applicari non possunt; diversa enim sunt sepulchra bannitorum, & punitorum seu suspensorum, cum illi vivi relinquuntur, quamvis impudè occidi possint. Hi verò vivi non relinquuntur, nec à quopiam, nisi à magistratu, occidi possunt.

5 Nonnulli dicunt, quod is saltem injuriarum & furti teneatur.

Iacob. de Bellovis. in sua pract. crim. lib. 1. c. 10. nu. 42. vers. vel suspensos spoliat, fol. 270.

6 Quæ assertio etiam procedere non potest, quia cadaveribus suspensorum injuria inferri non potest,

l. si quis 2. ff. de cadav. punit. Bl. in l. sororem 10. C. de his quibus ut indig. n. 3. vers. quia corpus mortuum, & in l. ex hoc jure ff. de l. & l. nu. 24. vers. & quod corpori, & seq. elegans. Decian. tract. crim. tom. 2. lib. 6. c. 44. n. 20. vers. quibus tamen ego & seq.

Nec illis spoliolum vel furtum propriè fieri dicitur, cum nihil possideant,

l. 1. §. Scævola 15. ff. si quis testa. liber esse juss. Bl. in d. l. ex hoc jure §. ff. de l. & l. n. 24. ibi, nec mortuus propriè, & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. etiam vestem celestem, n. 9. post med. vers. an corpus mortuum, pag. 379.

Ideoque injuriarum & furti actio competere non potest.

7 Quidam verò statuunt, quod manus amputatione puniatur,

Ludov. Carrer. in sua pract. solemn. rubr. de homicidio, vers. sequitur de aliis penis corporalibus, num. 23. ibi, item spoliatus, pag. mihi 468. Ioann. Bajard. in add. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. nu. 41.

Nec hæc assertio universaliter obtinere potest, cum hi DD. loquantur tantum de jure locali, nempe de constitutione regni Neapolitani.

8 Aliter sentit. *Bl. in l. sororem, S. C. de his, quibus ut indig. nu. 3. vers. quid ergo dices permissum est, & num. 4. quem sequitur Angel. tractat. malefic. verb. etiam vestem celestem, nu. 3. vers. non licet ex statuto, & seq. Hippol. de Marfil. cons. 110. incip. cord mo, nu. 11. vers. nec etiam dicitur inquisiti, & nu. seq. qui dicunt, quod is, qui bannito post mortem aufert vestem vel pecuniam, teneatur crimine expilatæ hæreditatis.*

9 Quæ tamen opinio etiam partim facit ad casum nostrum; Præterquam enim quod directò contrarium statuit.

Nell. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 2. tempor. 3. numero 3. vers. dio. contrarium, junct. vers. si consideres quæstionem, & vers. seq.

Prædicti interpretes loquuntur etiam solummodò de eo, qui bannitum, quem impudè occidere & offendere statutum permittit, non solum occidit, sed illi etiam vestes & alia aufert, & spoliat, quod in casu nostro non est, sed nos dicimus de illo, qui cadavera à magistratu punitorum, & suspensorum spoliat.

Ideoque mirum non est, quod in illo casu quis de crimine expilatæ hæreditatis teneatur, in hoc verò non item; Ratio diversitatis est in promptu, quia ibi statutum solummodò personam banniti offendere permittit, & si is occisus fuerit, ejus bona remanent in hæreditate, & ad ejus filios vel alios hæredes spectant,

Nell. de bannit. d. part. 2. tempor. 3. nu. 3. in med. vers. & dicit, & seq.

Hic autem punitorum vestes ad ejus filios & hæredes non

redeunt sed illis in patibulis & rotis relinquuntur, ut unà cum illis putrescant.

Verum cum nemo in ficiari possit, per ejusmodi spoliationem locum justitiæ & executioni sententiæ capitalis destinatum violari, qui tamen publicus esse censetur.

Nicol. Boër. decis. 212. incip. & videtur jus, nu. 24. ibi, quum in loco & seq. admodumque scandalosum esset; si puniti & suspensi vestibus exuantur, & ita denudati in locis publicis relinquuntur: Ideoque non immeritò concludo, quod quis, ejusmodi cadavera vestibus spoliatus, poenâ aliquâ arbitrariâ, puta carcerem, vel etiam, pro qualitate delicti, relegatione, vel suffigatione puniri possit.

Iure Saxonico de hæc controversiâ, utpote de quâ nihil certi in jure constitutum habemus, interpretes variè etiam sentiebant, communiter tamen in eo conveniebant, quod poenâ suffigationis dictari possit,

Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 67. nu. 1. sub fin. vers. aber die welche Dieben, & n. seq.

Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novell. part. 4. constit. 34. §. 2. ubi verbis disertis dicit: *Die aber / welche den Dieben oder gerichtz fertigten Missethâtern / an den Galgen / oder auff dem Rade die Kleider auszziehen / sollen mit Staupenschlagen gestraffe werden / ubi in comment. Daniel Moller. numer. 1. vers. eos vero qui & seqq.*

Quod extenditur ad carnifices; nam nec hi cadavera suspensorum & rotæ affixorum denudare possunt,

Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. nu. 142. & quest. 100. n. 6.

Deindè procedit etiam si criminofis alibi, quam in loco consueto & solito, fuerint suspensi,

Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 100. n. 1. vers. sed ego credo & n. seq.

Fallit tamen, si quis non vestes, sed saltem pecuniam in vestibus punitorum occultatam; prout non raro à criminofis fieri experimur, aufert; tunc enim, cum ejusmodi pecunia potius pro derelicto habeatur, prædicta poenâ sibi locum non vindicat, quoniam supradictæ rationes hic cessant, scandalum enim deficit, quoniam suspensi non denudantur, sed prout sunt justificati, suis vestibus induti inveniuntur, cessat etiam ratio violati loci publici vel religiosi, locus enim non fit publicus vel religiosus, ubi thesaurus vel pecunia invenitur, cū pecunia mandatis principalibus sepeliri & occultari prohibeatur, *text. express. in l. lege Julia. 3. §. non fit locus 6. ff. ad l. Iul. pecul. & de sacrileg.*

Facit etiam Novell. Electoris August. d. part. 4. constit. 34. §. 2. in verb. *Die Kleider auszziehen / quæ proprie respectum habet ad vestes punitorum, ad pecuniam igitur, tanquam odiosa, extendi nequit, veluti ante paucos annos in his terris, in quodam lictore, qui pecuniam sub puniti thorace retentam abstulit, observatum est.*

Si quis verò cadavera punitorum non spoliat, & denudat, sed prorsus aufert, ad hoc, ut ea sepulturæ mandet, prout sæpe à cognatis clanculum de nocte fieri consuevit, tunc arbitrariè punitur,

Wesembec. in comment. ff. de cadav. punit. n. un. sub fin. vers. cæterum qui privata.

Quoniam nemo sine permisso & licentia superioris, cadavera à furcis vel rotis tollere & sepelire potest. *l. 1. & l. ult. ff. de cavav. punit.*

Quod etiam confirmavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novell. part. 4. constit. 34. §. 3. ubi constituit, *Dass die jenigen / so die todten Körper vom Galgen oder Gerichte wegnemen / so es verwandte Freunde theten / sollen gelinder am Galge / oder mit Besengnis / vnd nicht am Leibe gestraffe werden / ubi Daniel Moller. in comm. num. 2. Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 67. n. 3.*

Veluti etiam illos, qui consensum duntaxat ad ejusmodi cadaver de furcâ vel rotâ auferendum & deponendum, præbent, poenâ extraordinariâ, puta vel carcere, vel relegatione temporali afficiendos esse jam olim Scabini Lipsenses *Mense Junio Anno 1569. ad requisitionem Rathmannen / Mettser vnd innungen der Stadt Halla responderunt, Haben Gallen Mälers Hausfrau vnd sein Sohn bekandt / dass sie ihren willen darzu gegeben / dass der Schefertnecht Jacob genandt / vnd Peter Neuman / ihre (des Mälers) beyde Söhne vnd Bräder / so am Galgen gehangen / abgeschnitten / So werden beyde Personen derwegen willkürlich mit jetzlichem Besengnis / oder verweisung auff ein Jahr 2. oder 3. billich in straff genommen. W. A. W.*

Extenditur etiam ad Medicos & Chirurgo, qui sine permisso principis cadavera suspensorum, salutaris Medicinæ & Anatomiz causâ, de patibulis sumunt,

Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 34. nu. 3. ibi, etsi autem constitutio. Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 67. nu. 3. vers.

- n. 3. *vers. vnd Medici. Tiber. Decian. in tract. crimin. tom. 2. lib. 6. c. 44.*
 n. 7. *vers. consulo tamen, & seq.*
 Non tamen diffiteor illos, qui cadavera punitorum non sepulturæ, vel anatomiz causâ, sed, ut ea alio transferant, in ædes alienas in immittant, vel cum illis sua ludibria exerceant, auferunt, grauidis puniendos esse,
arg. l. nemo demseps 3. vers. qui quiescere. C. de Episc. audienc.
- 21 Sed quomodo illi puniuntur, qui cadavera de patibulis ad usus magicos, vel ex alio malo proposito, auferunt? Fustigatione vel relegatione vel aliâ pœna pro arbitrio iudicis eos puniri vult Constitutio Electoralis. *part. 4. d. constituit. 34. §. ult. ibi, Do es aber andere Leute theten / Sanderen zu gebrauchen / oder aus andern bösen Fürsag, dieß also sollen gesteuert / oder vortwiesen / oder sonstu nach gelegenheit der Person willkürlich gestrafft werden /* *ibid. in comm. Daniel Moller. num. 2. in med. consultat. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 67. num. 3. vers. da es aber andere / usque ad fin. quib. addatur Andr. Tirag. tract. de nobilit. c. 20. nu. 114. ibi, at mirum est, & n. seq.*
- 22 Quod procedit, non solum si quis integrum cadaver abstulit, sed etiam partem eius tantum, puta, digitum ad usum furti, vel incantationis abscidit,
Wesemb. in com. ff. de cadav. punit. numer. un. sub fin. vers. nam verbi gratia, quem sequitur Daniel Moller. in comment. ad constit. Saxon. part. 4. const. 34. numero. 2. sub fin. vers. quod ipsum haud dubie.
 Et quamvis constitutio Electoralis, relegationis, fustigationis vel alterius pœnæ arbitrariæ tantum faciat mentionem, & aliâs communiter sit receptum, quod iudex pœnam arbitrariam ad mortem usque extendere non possit.
Virgil. Pingiz. quest. 3. nu. 5. & seq. Cassan. (& ibid. allegati) ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. ad arbitrium iudicis. num. 2. vers. tu dic quod illa, & seq.
 Attamen si aliæ circumstantiæ & qualitates, delictum aggravantes, concurrunt, dubitare non debemus, quin pœna mortis dictari possit,
Iodoc. Damboud in pract. crim. quemadmodum Lutetiz, quendam dulciarium Pistorum, qui de suspensorum carne artocreata fecit, vivum crematum, domum ejus eversum, & ne in posterum denuo ædificaretur, interdictum fuisse, testatur.
Joann. Bod. tract. de Demonomia, lib. 5. cap. 5. incip. duo sum omnino modi, post princ. vers. sic Lutetiz dulciarius Pistor. Pag. mibi. 634.
- 24 Sed quid, an cadavera punitorum possint dari Medicis & Chirurgis ad faciendam anatomiam? Hoc in jure non decisum reperiri testatur.
Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 100. n. 2. vers. ego non reperio, & seq.
 Hanc questionem etiam quidem movet. *Br. in l. ult. ff. de cadav. punit. numero un. vers. sed an possunt dari. sed non solvit.*
- 25 Quicquid sit, affirmativa ubivis locorum obtinuit, modo consensus magistratûs accesserit,
Francisc. Curt. in l. imperium, 3. ff. de jurisdict. Dec. eod. num. 18. Francisc. Ripa. (ubi rationes offert.) tractat. de peste, cap. 4. de remed. præservat. contra pestem, num. 142. ibi, an autem corpora, numer. seq. Nicol. Boer. decis. 287. incip. & in dicto, num. 6. in med. Wesemb. in comm. ff. de cadav. punit. numer. un. post med. vers. anatomem. Tiber. Decian. tract. crimin. in tom. 2. lib. 6. c. 44. num. 17. ibi, excusabitur etiam scholaris, Matth. Coler. decis. 147. incip. extas juris, num. 10. part. 1. Ludov. Roman. singul. 709. incip. secundum loquens, num. 4. Daniel Moller. in comm. ad constit. Sax. part. 4. constit. 34. nu. 3. sub fin. & numer. 4. Anton. Gomez. (ubi rationes offert.) tom. 3. var. resolut. c. 14. num. 9. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. d. quest. 110. num. 2. vers. sed de consuetudine, Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 285. num. 10. ibi, ob publicam etiam, & n. seq.
- 26 Et quidem solius Principis, non etiam in inferioris iudicis vel magistratûs, autoritate hoc fieri debet,
Chassan. ad Consuet. Burgund. rubr. 2. §. 1. verb. il confiscue les biens, numero 7. vers. & credo quod Wesemb. in comm. ff. de cadav. punit. d. numero. un. post. med. vers. ex sola scilicet, & seq.
- 13 An quis, præter mulctam vel pœnam arbitrariam, tenetur etiam laeso ad satisfactionem damni ex corruptione vel blatio aratri dati.
 14 Si quis pluries hoc delictum commisit & plura aratra abstulit vel fregit, quomodo punitur, num. 15. 16.
 17 Si quis equos vel boves aratro in eos vi vel sine vi solvit, abigit, & abducit, quomodo punitur, num. 18. 19.
- I**ure Civili expeditum est, quod is, qui personas boves, & agrorum instrumenta, aut quid aliud, quod ad agrorum ruiticam operam pertinet, invadere, aut capere, aut violentè auferre præsumit, in quadruplum ablata restituat, & infamiz notam ipso jure incurrat, Imperiali animadversione nihilominus puniendus,
text. expr. in constit. Friderici, qui extas in auth. Agricultores C. quæ res pignori obligari poss. vel non. Petr. Heig. quest. 30. incip. vulgò existimatum est, numer. 8. part. 2. Zobel. in diff. extra vag. n. 3. Reinhard. part. 3. diff. 22. Matth. Coler. decis. 148. incip. tractatum est, num. 1. part. 1.
 Quæ tamen constitutio hodiè non servatur, siquidem ea olim, ubi pœna furti non erat capitalis, promulgata fuit. ad nostram agram tempora, ubi furtum pro gravitate delicti capitaliter punitur, non extendenda, aliâs furtum aratri mitius, quam aliud furtum puniretur, quod tamen dictu absurdum est, quoniam aratrum & alia instrumenta rustica multis privilegiis & immunitatibus, præ reliquis rebus, sunt munita, & ideo potius acrius & gravius vindicanda sunt,
Petr. Heig. d. quest. 30. n. 4. & seq. part. 2. Daniel. Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 35. numero. 3. sub fin. & numero seq.
 Quemadmodum in Gallia & aliis locis receptum esse testatur,
Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 110. incip. explicatis variis n. 41. vers. in Francia præterea. & seq. ut fures illi, qui primò ex aratris furantur vomeres aut equos, aut boves, statim suspendantur.
 In Saxoniz extat quidem etiam textus in Landr. lib. 2. art. 4
 13. *vers. alle Mörder vnd die / qui vnk. daß man alle Mörder vnd die den Pflug verauben / Nadebrechen sol / quem textum nonnulli simpliciter, secundum literam intelligebant, & putabant eiusmodi fures rotâ esse puniendos,*
Reinhard. part. 5. differ. 22. sub fin. Zobel. in differ. extravag. numero. 3. sub fin. Consult. constitut. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 22. numero 1.
 Alii verò illum textum solummodo interpretabantur de illo casu, ubi quis equos ex aratro solvit & violentè abducit,
Zobel. in gloss. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 13. la. 1. Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 4. d. quest. 22. num. 1. vers. da es doch / Petr. Heig. d. quest. 30. n. 2. part. 2. Matth. Coler. d. decis. 148. n. 2. part. 1. Beust. ad l. admonendi, 31. ff. de injur. 1179. ante med. vers. ceterum & si pag. 741.
 Ubi verò quis aratrum, in agro simpliciter inventum, spoliat, & ex eo vomeres, & alia instrumenta aufert, tunc pronunciabunt, etiam perinde ut alium furem, de quo supra conclus. 43. nu. 63. & seq. hac part. 5. dixi, esse arbitrariè, carceris, multâ pecuniariâ, vel etiam relegatione temporali puniendum, *Zobel. in d. gloss. la. lit. I. sub fin. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. const. 54. post princ. vers. über den erkende man.*
 Quam interpretationem etiam approbavit Augustus Elector Saxoniz in suis Novel. part. 4. constit. 35. manifestis verbis sanciens, *Da jemand einen Pflug / der im Felde ist / heimlicher weise bestielet / oder aber denselbe aus fürsag wegführet / daß derselbe willkürlich als am Geide / oder mit Befengnis / oder aber nach gelegenheit mit zeitlicher verweltung / gestrafft werden sol ubi in comm. Daniel Moller. n. 1. post princip. Petr. Heig. d. quest. 30. n. 2. sub fin part. 2. Beust. ad l. admonendi. 31. ff. de jurjur. n. 1179. ante med. vers. hinc. & ab Electore, pag. 741.*
- Et iuxta hanc constitutionem, vel potius interpretationem juris Saxonici, utpote ex consilio peritorum factam, etiam extra provinciam Saxoniz ita pronunciandum esse videtur, quemadmodum ita aliquando à Scabinis Lipsensibus pronunciatum fuisse testatur.
Petr. Heig. d. quest. 30. num. 3. vers. videtur ergo secundum hanc, part. 2.
 Et hæc assertio procedit, non solum, si quis aratrum ipsum spoliat, vomeres vel alia instrumenta aufert, sed etiam si quis aratrum non animo furandi, sed ex petulantia quadam, ad hoc, ut inde aratio & agricultura impediatur, aliò transfert; nam & is pro arbitrio iudicis, vel pecuniâ mulctari, vel carceris, vel temporali relegatione puniri debet,
Nov. Elect. August. d. part. 4. constit. 35. §. 1. vers. oder aber denselben aus fürsag weg geführet.
 Unde patet, quod prædicta pœna etiam locum habeat, etiam si quis aratrum animò furandi non abstulit, nec aliò ex proposito transportavit, sed saltem corrupit, fregit & comminuit; tum, quia per hoc cultura agrorum non minus, ac si

XLIX.

De pœnis illorum, qui aratra spoliant.

SUMMARI A.

- 1 Quomodo punitur, qui aratrum spoliat, furatur, & aufert, numer. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
 9 Quomodo punitur, qui aratrum non animo furandi aufert, sed ideo in alium locum transfert, ut agricultura impediatur.
 10 Qui aratrum frangit, corrumpit, vel comminuit, quomodo punitur.
 11 Complices, auxiliat. res, & similes eadem pœnâ, quâ principales, puniuntur.

Novel.
Elect.
August.
part. 1.
const. 35.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

trum omnino ablatum fuisset, impeditur, tunc, quia paria sunt, rem mihi auferri, vel inutilem redditam relinqui.

Petr. Frider. Mundan. de proceff. extrab. lib. 1. c. 36. n. 9. sub fin. tunc, quia res dicitur perempta, deperdita, & furto sublata, quando usus ejus haberi non potest, l. si is qui 66. §. eum, qui 2. ff. de furt. Gail. de pignorat. c. 9. n. 1. vers. res dicatur, & seq.

Non obstante, quod directo contrarium velit *Petr. Heig. d. quest. 30. n. 10. ubi, sed finge aliquem, n. 11. & seqq. part. 2. quem sequitur Reinhard. Rosa in add. ad Daniel Moller. comm. in constitut. Saxo. part. 4. const. 35. nu. 7.*

11 Quemadmodum etiam dicendum est, si quis aratrum, nec abstulit, nec fregit, nec comminuit, nec aliò transtulit, sed servos & ministros in agris arantes vulnerat, lædit, & aliter impedit, quod minus arare, vel agros colere possint; veluti ita jam dudum à Scabinis Lipsensib. responsum esse, apparet ex sententiis post *Wetzb. in. von Freyheit der Ackerleute / vnd dass in niemand schaden thun solle. post princip. fol. 119. col. 4. Beust. ad. l. admonendi 31. ff. de jurejur. n. 1179. anteq. med. vers. ceterum qui voluerunt, pag. 74. 1. Consuls. Conf. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 22. n. 1. sub fin. vers. Wenn aber jemand & nu. seq. per text. elegantem in aurb. agricultores, in princ. verb. agricultores & verb. & personas, C. qua res pignori obligari possunt. & in constitut. reformatoria Friderici tertii in comitiis Francofurensib. Anno 1442. rubr. Wer in offenê Wâden besetzet sein sol post princip. fol. mibi. 17.*

12 Et prædicta pœna tenentur, non solum principales, sed etiam eorum mandatarii, complices, auxiliatores vel alii, facto & delicto præsentis & astantes,

Wetzel post Wetzbild. d. tit. von Freyheit der Ackerleute post princip. vers. vnd wievol der etnc. Petr. Heig. d. quest. 30. n. 22. ibi, erat etiam hoc loco, & seq. part. 2.

13 Illud autem notandum est, quod iudex illum, qui vel aratrum abstulit, vel fregit, vel servos vulneravit, extra ordinem sic arbitrariè puniri possit, ut non solum multam persolvat, vel aliam pœnam arbitrariam sustineat, sed etiam læso æstimationem damni, quod ex impedita agrorum cultura insectum est, præstare cogatur, elegant. *Petr. Heig. (ubi uti Mensè Febr. Anno 1593. à Wittebergensibus pronunciatum restatur) d. quest. 30. n. 18. ibi, at querebatur, n. 19. & num. seq. part. 2.*

14 Et hæc vera sunt, si quis semel tantum aratrum abstulit, vel corrupit, si verò pluries id fecerit, vel plura aratra furatus sit, quorum tamen omnium valor ad summam quinque solidorum vel aureorum Ungaricorum non ascendat, tunc is virgis cæsus in perpetuum relegari debet, *Novell. Elect. part. 4. d. const. 35. §. 2. ubi dicitur: Hette er aber solche mehrmal begangen / oder mehr denn einen Pflug gestohlen / vnd solche Diebstahle alle erügen nicht sünff Ungarische Gilden aus / so sol er mit Staupenschlägen ewig verwiesen werden / & ibid. in comm. Daniel Moller. n. 1. in med. Beust. ad. admonendi. 31. ff. de jurejur. n. 1179. ante med. vers. si autem quis sapius, pag. 741.*

15 Veluti ita etiam extra Electoratum Saxonicum, à Scabinis Ienensib. pronunciatum fuisse, refert.

Matth. Coler. decif. 148. n. 2. post med. vers. sin verò ad tantam part. 1. per ea, que supra conclus. 43. n. 80. & seq. n. 86. & seq. n. 96. dista sunt.

16 Sed si quis plura aratra vel instrumenta rustica furatus est, quorum valor & æstimatio quinque solidos excedit, quomodo is punitur?

Constitutio quidem Electoralis hujus non facit mentionem, dubium tamen non est, quin is furcâ sit suspendendus, perinde ut alius fur, ut supra d. const. 43. n. 88. & seqq. dixi, argumento à contrario sensu in d. const. 35. §. 2. part. 4. ubi dicitur, si plurimum aratorum valor quinque solidos non ascendit, quod tunc tantum sustigatio cum perpetuâ relegatione imponi debeat; Ergo, si valor quinque solidos excedit, pœna ordinaria laquei sibi locum vendicabit, veluti etiam ita in specie tradit

Matth. Coler. in d. decif. 148. (ubi ita aliquoties à Ienensibus pronunciatum fuisse restatur) n. 2. vers. ita aliquoties vidi, & vers. seq. part. 1. Daniel Moller. in comment. ad constit. Sax. part. 4. d. constit. 35. n. 1. sub fin. vers. porro cum eum, & n. seq.

17 Quid de iis dicendum, qui aratra non furantur nec frangunt, aut corrumpunt, sed ex illis equos vel boves solvunt, & abducunt? Et tunc si vi adhibitâ quis equos vel boves abducit, & præter vim etiam aliquem occidit, dubium non est, quin is pœnam rotæ sustinere debeat,

Novell. Elect. August. part. 4. d. constit. 35. §. ult. sub fin. vers. Vnnd wo zu solchem Raube, ubi in comm. Daniel. Moller. n. 1. sub fin. Consuls. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 54. in med. vers. Es bedenecket aber, per text. in Landr. lib. 2. art. 13. vers. alle Mörder / post princip. ubi Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. sub lit. 1.

18 Si verò quis equos solummodo violenter abigit & abducit, sed neminem occidit, vulnerat, vel lædit, tunc vulg. Augustus Elector. Saxo. in d. constit. 35. §. ult. in princ. part. 4. quod is tanquam prædo gladiò puniatur.

19 Quod alicui mirum videri potest, nam si is, qui nullâ vi ad-

hibita, sed dolo malo tantum equos vel boves de aratris auferit, & abducit, laqueo sit puniendus, ut rectè animadvertit.

Daniel Moller. in comment. ad constit. Sax. part. 4. d. constit. 35. num. 3. ibi, quemadmodum eodem supplicio, & seq. Multo magis is videtur laqueo suspendendus, qui vi adhibitâ equos abducit, cum furtum pervim adhibitam aggravetur & durius puniatur, ut supra conclus. 34. numero 72. dixi, & pœna suspendii sit ignominiosissimum mortis genus, & gladiò longè turpius & sædus.

Petr. Heig. quest. 32. n. 11. vers. alioqui turpiorem part. 2. Andr. Tirag. de nobil. cap. 20. nu. 113.

Verum, cum verba constitutionis clariora sunt, quàm ut ullam dubitationem admittant, nec omnium quæ à legislatoribus consti tuta sunt, ratio reddi possit,

1. non omnium 20. ff. de legibus, sacrilegiæque instar sit contra legem scriptam & sancitam multum disputare: l. sacrilegi §. C. de divers. rescript. l. disputare. 3. C. de crimin. sacrileg. Ideoque libenter ac quiescimus.

L.

De pœnis illorum, qui apes vel favos illarum, itemque columbas furantur, & capiunt.

SUMMARI A.

- 1 Apium natura fera est, & ideo in illis furtum fieri non potest, n. 2.
- 2 An in apibus cicuribus & mansuetis factis furtum fieri possit, & quomodo hoc furtum puniatur, n. 4, 5, 6, 7, 8, 10.
- 3 Furtum fieri etiam potest in apium favis & melle.
- 4 Dominus arboris, in qua apes confederant, debet in eâ signum facere, ex quo apparet, quod dominium & possessione apium & mellis accepit.
- 5 In examine, seu nova apium sobole, quid juris, n. 13, 14.
- 6 Si apes, quas quis alveis in lusas habet, in vicinum hortum vel campum evolant, an quis eas capere possit, n. 17, 18.
- 7 Consuetudinem semel annuum redeundi vel revolandi, quando apes deposuisse presumuntur.
- 8 Columbas alienas an & quatenus quis capere possit, n. 20, 22, 23, 24.
- 9 Animum revertendi quando columbas deposuisse censentur.
- 10 Quid is qui suas columbas ab alio captas dicit, probare debet, ad hoc ut obtinere possit.

A Pium naturam feram esse, extra controversiam est, per text. in §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. naturaliter. §. apium. 2. ff. de A. R. D.

Quod etiâ disertis verbis traditur in jure Saxonico, *Wetzb. art. 119. in fin. vers. deun die Bien ist ein wilder Wurm. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 36. n. 1. post princip. 2. Schmid. in §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. numero. 6. post princip.*

Quare in eis furtum fieri non potest. l. si apes. 26. ff. de furtis 3. *Moller. d. const. 36. n. 4. Schmid. d. §. apium 14. n. 3. post. princ. Quoni- am illorum animalium, quorum fera natura est, furtum non committimus, cum in nullius sint dominio, l. naturalem. §. §. 6. sub fin. ff. de A. R. D.*

Nisi apes cicures & mansuetæ factæ sint, & ex diuturnâ consuetudine & assuetudine unius loci avolare & revolare soleant; tunc enim, cum in patrimonio nostro computentur, earum nomine rectè nobis furti actio competit, text. expr. in l. Pomponius 8. §. Pomponius 1. sub fin. ff. fam. ercisc. *Wesensbec. in d. §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. n. 4. Ad hoc ut quis multâ arbitraria juxta qualitatem & circumstantiam facti & personæ puniatur,*

Idoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 113. incip. alia item, nu. 4. Ludov. Gilb. in sua arbor. crim. cap. 2. tit. 30. num. 3. sub fin. vers. pariter arbitrariè.

Quintamen ejusmodi fur apium, quandoque, si vel sæpius apes furatus fuerit, vel furtum sit magni valoris, suspendi possit, dubitare non debemus, per ea quæ tradit.

Jacob. de Bellovis. in sua pract. crim. c. 10. n. 52. post med. vers. si vicia animalia, & seq.

In Saxonâ cum inter jus Commune, & jus Saxonicum quo ad apes, & illarum favos, omnino nulla sit differentia,

Daniel Moller. in comm. ad constit. Sax. part. 4. const. 46. n. 2. Ideoque indubitanter concludebatur, quod illarum apium, quæ alveis inclusæ ex consuetudine avolare & revolare solent, si quis eas caperit, etiam furtum committatur,

Gl. ord. in Wetzb. art. 119. & seq. n. 11. vers. Wer sic aber in etnen Baum / Schmid. in d. §. apium 14. inst. de R. D. & A. R. D. n. 6. sub fin.

Non quidem, ut hoc furtum statim capitaliter, sed tantum arbitrariè, vel carcere, vel relegatione, vel etiam sustigatione, vel denique, si furtum magnum & quinque solidos excedens fuerit, laqueo, perinde ut aliud furtum, de quo supra conclus. 43. larius dixi, puniatur,

E e

Consuls.

- 8 *Confidit. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 30. von Bienen steh-*
ten per tot.
 Quæ sententiam etiam placuit Augusto Electori Saxonie in
 suis Novell.
- 9 *part. 4. const. 36. per tot. ubi in comm. Daniel. Moll. n. 3.*
 Et procedit non solum in ipsis apibus, sed etiam in earum
 favis & melle, *d. const. 37. vers. Und Honig begangen.*
- 10 Deinde procedit, etiam si apes in arbore saltem nostrâ con-
 federint, & à nobis inclusæ fuerint, nisi ab alio, antequam in-
 cludantur fuerint apprehensæ, *Schneid. d. §. apium. 14. inst. de R. D.*
§. A. R. n. 3.
 Veluti Scabini Lipsenses ad requisitionem Hieronymi von
 Mückwitz *Mense Junio Anno 1563. pronunciarunt, Ob gleich ge-*
melter Franz einen Schwarm in ewrem Gerichte zu Belesen auff
einer Eichehinder dem Pfarchofe genommen / vnd weggetragen
dieweil aber dennoch auff ewre Frage nicht zubefinden / das ihr
solche Bienen gefast vnd in ewr Gewehr bracht / So hat auch
an solchen wilden vnd nicht gefasten Bienen / vermöge der Rech-
te kein Diebstahl begangen werden können / vnd demnach wird
der Gefangene seines Gefengnis auff etnem gewöhnlichen Dyr-
freiden hiltlich entlediget / W. N. W.
- 11 Ideoque ad omnem dubitationem amovendam necesse est,
 ut dominus faciat signum in arbore, ex quo apparet, quod
 dominium & possessionem apium & mellis acceperit,
Ioan. Bajard. in add. ad Jul. Clar. lib. 5. sen. §. furtum. nu-
mero. 93.
- 12 Fallit tamen in examine, vel nova apium sobole, quam
 parentes ex suis alvearibus, ad novas sedes quærendas, exire
 cogunt, illa enim eousque tantum nostra intelligitur, donec
 in conspectu nostro est, nec difficilis est ejus persecutio, si ve-
 ro emigrarit, capientis fiet.
§. apium. 14. vers. examen quoque. inst. de R. D. §. A. R. D. l. na-
turalem. 5. §. examen. 4. ff. de A. R. D. Daniel. Moller. in comm. ad
const. Saxon. part. 4. d. const. 36. numero 5. Schneid. ad d. §. apium. 14.
num. 3.
- 13 Et ideo licet illa secundum suam feram naturam emigrare
 incipiat, si tamen dominus apium eam evolare viderit, & in-
 secutus fuerit, illam non amittit, nec, si alius prævenerit, &
 cæperit, illius fiet, sed domino restimere tenetur,
d. l. naturalem. 5. §. 4. vers. donec in conspectu. ff. de A. R. D.
 quia natura animalium sylvestrium est, ut licet illa evolave-
 rint & naturalem libertatem receperint, tamen tunc demum
 è nostro dominio elapsa censeantur, si vel oculos nostros effu-
 gerint, vel ita sint in conspectu nostro, ut difficilis sit eorum
 persecutio,
§. fera. 12. sub fin. vers. naturalem autem. §. §. apium. 14. in fin.
inst. de R. D. §. A. R. D.
- 14 Si vero nova illa soboles in scio & ignorante dominò emi-
 graverit, tunc illa occupantis erit, licet vel maximè dominus
 postea eam viderit, & ex suis alveis evolasse probare
 possit,
Schneid. ad d. §. apium. 14. inst. de R. D. §. A. R. D. numero
3. propterea, quod illa semel ejus dominium evaserit & in
naturalem libertatem se receperit, ideoque meritò occupan-
tis efficitur,
d. §. fera. 12. vers. quicquid autem inst. de R. D. §. A. R. D. l. 3. §.
ult. in fin. ff. de A. R. D.
- 15 Sed quid, si quis apes alveis inclusas habet, quæ ex consue-
 tudine avolare, & revolare solent, an quis eas, si in ejus hor-
 tum vel campum venerint, absque metu furti capere possit? Si
 apes illæ animum & consuetudinem revolandi habere desie-
 rint, & ideo evolaverint, ut non revertantur, tunc dubium
 nullum est, quin quis eas, perinde ut aliam novam apium so-
 bolem, capere possit,
d. §. apium. 14. vers. examen quoque inst. de R. D. §. A. R. D. l. 5.
§. 4. ff. cod.
- 16 Consuetudinem autem & animum revertendi seu revolandi
 deponuisse præsumuntur, si conjunctim omnes, & grega-
 tim, ut ita loquar, evolaverint, & sua alvearia reliquerint, *arg.*
d. l. naturalem. 5. §. 5. in fin. ff. de A. R. D. quoniam apes nun-
quam sua alvearia sola & vacua relinquunt, sed semper aliquæ
ibi reperuntur, qui custodiam illorum habent, & contra apes
rapaces defendunt.
- 17 Si vero apes sua alvearia in totum non deserunt, nec con-
 suetudinem redeundi abijciunt, sed solummodo victus con-
 quirendi causa evolant, tunc videtur dicendum, quod quis
 eas in suo horto & campo repertas meritò capere
 possit,
per text. in d. §. apium. 14. vers. examen. l. 5. §. 4. ff. de
A. R. D.
 Deinde, *per gl. ord. tm Weich. art. 119. & seq. num. 10. ubi*
expressè dicit, Wenn etnes Bienen auffstiegen / vnd über die
Gassen / oder über des Nachbawers Zaun kommen / so mag
- ihnen der Herr nicht nachfolgen / sondern sie sint dessen / der sie
 fehet.
 Histamen & similibus non attentis, contrarium verius est,
 ut recte tradit
Daniel. Moller. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 36. num. 4.
sub fin. §. n. seq. per text. express. in l. Pomponius. 8. §. Pomponius. 1.
sub fin. ff. fam. hercis.
 Ratio est, quia quam diu apes victus causa hinc inde evo-
 lant & revolare consueverunt, in dominio nostro sunt, *d. l.*
naturalem. 5. §. 2. §. seq. ff. de A. R. D.
 Nemo autem illud, quod in nostro dominio est, absque
 metu pœnæ furti nobis eripere potest, *d. l. naturalem. 5. §. 6. sub*
fin. d. l. Pomponius. 8. §. 1. circa med.
 Nec movent textus & glossa in contrarium allegati; Quia
 sunt intelligendi de illis apibus, qui ideo avolant, ut non re-
 vertantur, quod in textibus juris civilis minus dubium habet,
 de glossa juris Saxonici etiam dubitare non debemus, quo-
 niam illa utitur verbo *entstehen* / quod cum effectu accipien-
 dum est, de ejusmodi avolatione, quæ regressum non ha-
 bet.
- De columbis quid dicendum, an eas capere liceat? Quod
 negamus, sed tamen nostræ sunt, quamdiu consuetudinem
 habent ad nos revertendi, & ideo, si quis eas apprehendisset,
 furti nobis competit actio,
text. expr. in l. Pomponius. 9. §. Pomponius. 1. ff. fam. hercis. Barthol.
Capoll. strati. de servit. urban. prædior. c. 77. de columbario. n. 1. Goid. Pa-
pa. quest. 218. incip. non est licitum. n. 2.
- Iure Saxonico quidem aliud dicendum videtur *per text. tm*
Weich. art. 118. ubi generaliter dicitur, das Tauben / wean sie
Selbe fliegen / gemein sind / id est, quod columbæ, quæ so-
ras in campum evolant, communes fiant, & ita capi pos-
sint.
 Sed ille textus meritò juxta prædictam distinctionem ac-
 cipi debet, ita, ut tunc demum communes fiant, & ca-
 pi possint, si animum redeundi deposuerint, aliàs non item,
Schneid. in §. pavonum. inst. de R. D. §. A. R. D. nu. 3. vers. quem
textum intelligatis. §. seq.
- Animum autem revertendi tunc deposuisse censetur, si
 duabus vicibus, horis, vel diebus consuetis non rever-
 tantur,
Schneid. d. §. pavonum. inst. de R. D. §. A. R. D. nu. 3. vers. §.
quia consuetudo. §. seq.
- Nisi revertendi consuetudo ab alicujus insidiis proficis-
 catur, & ideo, si vicinus columbis inescationes quasdam para-
 ret, vel quis caperet columbas etiam de suo fundo in alieno
 columbario, non fit earum dominus, sed furtum rectè com-
 mittere dicitur,
Schneid. d. §. pavonum. inst. de R. D. §. A. R. D. n. 3. ibi. unde si
illa. §. seq.
- Ab hoc tamen furto excusatur si pœnituerit, & eas relaxa-
 verit, tunc enim furti non tenebitur,
Capoll. d. S. V. P. d. c. 77. n. 1. vers. hoc tamen casu. Schneid. ad §.
pavonum. inst. de R. D. §. A. R. D. numer. 3. vers. §. nisi pœnituerit.
- Nisi cyminum posuisset, vel aliud in suo, causâ ducendi co-
 lumbas alienas, tunc enim pœnitentiâ non habet locum, nec
 quis à pœnâ furti excusatur, etiam si vel maximè columbas re-
 laxaverit,
arg. l. quicumque. 4. C. de servo fugit. Capoll. de S. V. P. d. cap. 77.
n. 1. in med. vers. nisi posuisset.
- Illud autem hic notandum est, quod quis columbas, quas
 antea in suo dominio se habuisse, sed ab aliis insidiis captas es-
 se prætendit, cum omnibus qualitatibus & circumstantiis suf-
 ficienter probare debeat, aliàs obtinere non possit,
latè Virgil. Pinguet. quest. 56. incip. publice aliquando. n. 1. §. seqq.
per tot.

L I.

De illis, qui in alienis aquis, stagnis, la-
 cubus, & piscinis pisces capiunt, & quomodo puniuntur,
 & quid de iis, qui feras in alienis sylvis & campis
 capiunt.

SUMMARIA.

- 1 Occasio hujus materiæ.
- 2 De omni jure licet in alienis stagnis & fluminibus piscari.
- 3 Statuto vel consuetudine luduci non potest, quo minus quis in fluminibus lacubus & rivis piscetur.
- 4 Domini terrarum an possint, prohibere piscationem in fluminibus.
- 5 Sunt nonnulli casus, ubi quis piscari non potest in rivis & fluminibus, & qui sunt illi, remissive.
- 6 Quomodo puniuntur, qui in alienis stagnis, piscinis, rivis, fluminibus & aquis pisces capiunt, numero 7, numero 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17: 18, 19, 20.

14 Pisces, qui in vivariis & piscinis conservantur, à nobis possidentur.
 21 Quomodo puniuntur, qui feras in alienis sylvis, saltibus & forestis contra prohibitionem Principis vel alterius domini capiunt, remissive.

1 Quoniam in præcedenti conclusione, de quibusdam animalibus feris & sylvestribus dixi, an & quatenus in illis furtum committi possit, ideoque non inutiliter me facturum putavi, si etiam nonnulla, quam brevissimè tamen, hic subijcerem, quid de illis sentiendum, qui pisces in alienis stagnis, lacubus, piscinis, aquis & fluminibus capiunt, & furantur.

2 Et quidem de omni iure, non solum divino Genes. 1. vers. 20. & seq. vers. 27. & seq. & naturali, c. jus naturali. 7. dist. 1. sed etiam civilis, §. flumina. 2. instit. de R. D. & A. R. D. l. nemo. 4. §. ult. l. riparum. 5. §. ult. ff. de R. D. l. venditor. 13. ff. communia prædiar. l. 1. §. ult. & l. seq. ff. de R. D. & A. R. D. Saxonico, Land X. lib. 2. art. 61. vers. Darumb haben wir das & seq. expeditum est, quod quis in mari, & in quovis flumine pro lubitu piscari possit, in tantum, ut si ab alio prohibeatur, illi contra prohibentem actio injuriarum competat,

l. injuriarum. 13. §. si quis. 7. per. tot ff. de injur. l. 2. §. si quis. 9. sub fin. ff. ne quid in loco publ. Iohann. Harppr. in d. §. flumina. 2. instit. de R. D. & A. R. D. num. 4. & seq. Schneid. eod. n. 8. & seq. Donell. lib. 5. comm. c. 22. Coler. decis. 101. nu. 1. part. 1. Barthol. Cæpoll. de S. R. P. cap. 31. num. 6. vers. & ista communio. & cap. 42. n. 1. & seq. Pet. Heig. quest. 15. n. 17. & seq. part. 1.

3 Imò ne quidem lege, statuto vel consuetudine contrarium induci potest, d. l. injuriarum. 13. §. si quis. 7. sub fin. verb. nullo iure. ff. de injur. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 1. n. 2. ibi, unde & lex. & num. seq.

4 Unde patet, quod multò minus Domini terrarum, Duces & Comites possint subditis prohibere in iis piscari, Ioann. Faber. in d. §. flumina 2. instit. de R. D. & A. R. D. num. 4. quem sequitur Matth. Coler. d. decis. 101. nu. 2. part. 1. Guid. Pap. decis. 514. incip. utrum. Barones. num. 1. & seq. Philipp. Dec. consil. 302. nu. 19. ibi, quia domini terrarum. & seq.

5 Fallit tamen in quibusdam casibus, ubi quis in alienis aquis & fluminibus piscari rectè prohiberi potest, de quibus vide copiosè,

Cæpoll. (ubi sex casus recenset) de S. R. P. cap. 3. nu. 3. vers. quod fallit in plurib. num. 4. & seq. Iohann. Schneid. ad d. §. flumina. 2. instit. de R. D. & A. R. D. num. 9. vers. limitatur autem & vers. seq. Mauser. eod. n. 3. & seq. Francisc. Balb. de præscript. part. 4. part. 5. princ. quest. 6. nu. 2. vers. ex quo inferunt. & n. seq. Guid. Pap. d. decis. 514. num. 2.

6 Sed quomodo is qui in alienis lacubus, stagnis & fluminibus pisces capit, puniatur?

7 De hoc quidem in iure communi nihil constitutum invenimus, ideoque cuiusque loci consuetudo & statum attendi debet.

8 Unde tamen hæc quæstio perspicuè tractetur, & quid hodiè in Imperio Romano, & Saxonia sit usu receptum, & sancitum, duo sequentes casus sunt observandi.

9 Prior, si quis ex alienis rivis, aquis & fluminibus, non inclusis, piscatur, tunc is juxta constitutionem Imperii, inspectà conditione personæ, qualitate facti, & piscationis, arbitrariè vel in ære vel in corpore punitur,

Peinliche Halsgerichts Ordnung/ Carol. V. art. 169. vers. so aber einer auß einem stießenden vngefangenen Wasser Fisch fienge. Iohann. Schneid. ad d. §. flumina. 2. instit. de R. D. & A. R. D. num. 11. sub fin.

10 Iure Saxonico verò paulò aliter est sancitum, ut ejusmodi fur pisces captos restituere, vel eorum æstimationem solvere & toties tres solidos, quoties piscatus fuerit, multæ nomine pendere teneatur,

Landr. lib. 2. art. 28. post princ. vers. oder fischet etnes andern. ubi gloss. n. 3. verb. oder wilden Wegen. & gl. im Land X. lib. 2. art. 61. n. 4. Niemand sol diß Aß. Matth. Coler. decis. 101. incip. de iure civili. n. 3. & num. seq. part. 1. Schneid. in d. flumine. 2. instit. de R. D. & A. R. D. nu. 11. vers. quod is qui Consult. constit. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 9. post princ.

11 Nisi quis pluries in alienis fluminibus, & rivis piscatus fuerit, vel aliæ circumstantiæ adsint, quæ delictum aggravare solent; tunc enim is, etiam temporali coercitione unâ cum piscium æstimationis refusione puniri potest, veluti ita Ienenses Planitio propè Cygneam Anno 1573. respondisse testatur.

Matth. Coler. decis. 148. incip. tractatum est. n. 5. ibi, aber solch en Fischdieben. part. 1.

12 Modò æstimationem piscium solvere possit, aliàs juxta constit. crim. Caroli V. d. art. vers. an seinem Leibe / in corpore luat & sustigari debet; veluti Mensè Septemb. Anno 1600. ita à Scabinis Lipsens. contra H. T. pronunciatum scio.

PARS V.

Ad pœnam tamen ordinariam laquei, hoc in casu, etiam si quis infinitis vicibus in alienis fluminibus piscatus fuerit, pervenire non possumus,

Wesemb. in add. ad Schneid. in d. §. flumina. 2. n. 11. sub fin. lit. A. vers. pro vero tamen.

Ratio est, quia illi pisces, qui in stagno, aquâ fluente, vel flumine inconcluso sunt, à nobis non possidentur, sed sunt relicti in naturali libertate,

text. expr. in l. possideri. 3. §. item feras. 14. vers. sed eos pisces. ff. de acquir. possess.

Per rerum naturam autem rei non possesse furtum propriè committi non potest,

l. 1. §. Scævola ait. 15. ff. si quis testamento liber esse jussere. Consult. constit. Sax. part. 2. part. 4. quest. 1. n. 10.

Posterior casus, si quis ex alienis stagnis, piscinis, lacubus seu vivariis, an? Teichen / Weiher / Heltern / vud andern bes schlossenen Wasser/ pisces capit, tunc is perindè, ut alius fur, de quo supra. conclus. 43. dixi, puta vel relegatione, vel sustigatione, vel etiam laqueo, secundum qualitatè & gravitatem delicti, puniri debet, Peinliche Halsgerichtsorn. d. art. 169. vers. Diebstahl gleich zu straffen. Schneid. d. §. flumina. 2. n. 11. in med. vers. & vide.

Ratio diversitatis in promptu est, quia in præcedenti casu pisces sunt in naturali libertate, & à nobis non possidentur.

Secus est in hoc casu, ubi pisces in stagnum vel piscinam conjuncti à nobis possidentur,

text. est expr. in d. l. possideri. 3. §. item feras. 14. in pr. ff. de acquirend. possess.

Mirum igitur non est, si in hoc posteriori casu pœna furti ordinaria locum habeat, quoniam in omni eo, quod possidemus, & in patrimonio nostro computatur, furtum fieri potest,

text. expr. in l. Pomponius. 8. §. Pomponius 1. sub fin. famil. hercis.

Ex quo fundamento patet, idem etiam in aliis locis extra Imperium Romanum esse statuendum,

Matth. Wesemb. (ubi aliam rationem offert) in comm. ff. d. A. R. D. n. 7. ante med. vers. cuius differentie ratio est. & seq. pag. 730.

Iure Saxonico verò diversum est constitutum, quod quis saltem triginta solidos solvendo liberetur,

Land X. lib. 2. art. 28. post princ. vers. Sisset er aber in Teichen. en. Matth. Coler. d. decis. 101. num. 4. ibi, quia in piscinis. part. 1. Ioann. Schneid. (ubi ita pronunciarì solere testatur) in d. §. flumina. 2. instit. de R. D. & A. R. D. n. 11. post princ.

Si modo etiam piscium æstimationem refundat.

Matth. Coler. decis. 148. incip. tractatum est. numer. 3. ubi, bic etiam. part. 1.

Verùm, cum ejusmodi pisces verè à nobis possideantur, & in patrimonio nostro sint, & ob id in illis furtum propriè committi possit, ut modò dixi, talesque pisces pars & fructus piscinæ seu stagni esse intelligantur, l. lines. 15. in fin. & l. seq. ff. de action. empt. Angel. Aretin. consil. 21. incip. in hac causa. num. 3. & n. seq. quos non magis capere permittitur, quam fructus alieni agri demetere, aut poma alienæ arboris absque crimine furti decerpere,

l. 1. ff. arbor. furt. causa. Wesemb. de A. R. D. d. nu. 7. ante med. vers. cuius differentie. & seq.

Ideoque non immeritiò concludo, quod etiam in hoc casu pœna furti, quæ est sustigatio, si piscium æstimatio ascendit ad medietatem quinque solidorum, pœna verò laquei si quinque solidos excedit, locum habeat, quemadmodum ita aliquoties observatum est, & ita in specie Ienenses Comiti Gunthero à Schwarzburg. Mensè Mayo, Anno 1572. respondisse, testatur

Matth. Coler. d. decis. 148. n. 4. ibi, verum ista pœna & seq. part. 1.

Præcedenti vicina hæc se offert quæstio enodanda, quomodo illi puniuntur, qui feras in alienis saltibus, sylvis, & campis contra prohibitionem Principis vel alterius domini capiunt? De hac quæstione, de qua fortassè suo loco latius agemus, videatur.

Petr. Heg. quest. 15. n. 71. & seq. part. 1. Wesemb. in comm. ff. d. A. R. D. n. 7. sub fin. Schneid. in §. feras instit. de R. D. & A. R. D. n. 9. Ioann. Harppr. eod. n. 256. & seq. Conrad. Pincier. tract. de jurisd. c. 4. n. 48. & seq. usque ad fin. Matth. Coler. decis. 216. n. 1. & seq. part. Consult. constit. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 8. n. 1. & seq. & tom. 2. part. 4. (ubi integra constructio Electoralis recensetur) quest. 1. n. 1. & seq. fol. 113. Gloss. im Land X. lib. 2. art. 61. n. 2. sub fin. & n. seq. Petr. Gilken. de præscript. part. 1. cap. 6. numero 122. Zoanetti. in l. 2. C. de post. inter. empt. & vend. numero 192. & seq. Mandos. de inhbis. quest. 62. numer. 7. & seq. Andr. Knich. de privil. Saxon. verb. ducum cap. 5. per tot. Sebast. Medic. tract. de venation. part. 1. quest. 5. num. 7. & seq.

Arborum furtim Cæsarum, & de poenis

illorum, qui arbores fructiferas & finium constituendorum causâ potius cædunt, corrumpunt, evellunt, extrahunt, & asportant.

SUMMARI A.

- 1 Qualis nam actio competat pro arboribus furtim caesis n. 2.
- 3 An actioes, qui pro arboribus furtim caesis competunt, simul institui possunt, an vero una alteram absumit.
- 4 Actio hæc in quantum datur.
- 5 Estimatio hoc in e su quomodo faciendâ. nu. 6.
- 7 Iure Saxonico, qui arbores furtim incidit, quomodo punitur. n. 8. 10. 11. 12.
- 9 Solidus quomodo in hac actione accipiatur.
- 13 Præter poenam, an quis etiam ad arborem cæsarum estimationem teneatur. numer. 14. 15.
- 16 An præter partem partem solvendam, etiam in iudicio ad poenam teneatur.
- 17 Qui arbores non incidit, sed tantum cinxit, vel deglabraverit, quomodo puniatur. numer. 18.
- 19 Quomodo punitur, qui arbores tantum evellit, vel extirpat. n. 20. 21.
- 22 Quomodo punitur, qui saligneas virgas, instituendi saliceti causâ defixas, incidit.
- 23 Arborum oppellatione quæ hoc loco continentur. num. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.
- 32 Quibus competat hæc actio & multa.
- 33 Vultuariario an competit.
- 34 Coniunctori, & mulieri dotalitium habenti, an competit.
- 35 Adversus quos datur, an etiam in hæredem 36.
- 37 Si plures incidit arbores, omnes tenentur in solidum.
- 38 Aliquando maior & gravior poena hæc in materia solet imponi.
- 39 Si quis multam pecuniariam solvere non possit, poenâ graviore pro arboribus caesis punitur.
- 40 Item si quis integram vel maiorem partem horti, saliceti, & campi lupulorum incidit.
- 41 Vel si preciosas arbores incidit, puta vites. 42. 43.
- 44 Item si quis arbores, quibus ageris fluminum corroborantur, incidit.
- 45 Item si quis arbores, quibus flumina conducti incidit.
- 46 Quomodo punitur qui arbores, finium constituendorum causâ potius, extirpat & incidit. n. 47. 48. 49. 50.
- 51 Quomodo punitur, qui arbores furtim causâ incidit, & aufert. n. 52. 53. 54. 55. 56.

Novell. Elector. August. part. 4. cont. 37.

Iure civili quidem videtur dicendum, quod contra eum, qui furtim, id est, clam, l. furtim, §. 8. ff. de furtim, ff. arb. cas. arbores cædit, duplex solummodo actio competat, una ex l. Aquilia, altera ex legibus, 12. tabularum, l. 1. ff. arb. furtim, cas. Wesenb. in comm. ff. eod. n. 1. §. n. 4. ita, ut actio arborum furtim cæsarum sit eadem cum actione l. Aquilia.

2 Sed mihi, rem actionibus perpendenti aliud videtur, aucterq; statuo, quod sint duæ diversæ actiones arborum furtim cæsarum, & l. Aquilia, id quod non solum ex distinctis titulis, ff. de l. Aquilia & ff. arb. furtim cæsar, sed etiam ex l. furtim, 7. §. si quis 2. ff. arb. furtim cæsar, patet, ubi manifestissimis verbis actio arborum furtim cæsarum, & legis Aquiliae separantur, imò hoc etiam ex l. furtim, 7. §. ult. ff. eod. elucescit, ubi actio arborum furtim cæsarum datur in duplum, cum tamen actio legis Aquiliae solummodo competat in simplum, & ex inficiatione demum in duplum crescat, §. in duplum. 23. §. sed. furti 26. vers. at illa. inst. de action.

Ideoque merito cum Gothofr. ad d. l. furtim, 7. §. ult. verb. duplum. ff. arb. furti. casar. Cæpol. de S. V. P. c. 81. n. 13. post princ. dico quod pro arboribus furtim caesis variæ competant actiones, puta ex edicto Prætoris, actio civilis arborum furtim cæsarum in duplum, d. l. furtim, 7. §. 6. §. seq. §. tot. ff. arb. furtim, cas. Ex lege Aquilia in simplum, d. l. 1. arb. furtim, casarum.

Ex legib. 12. tabul. ut quis in singulas arbores caesas æris viginti quinque asses lueret, Plin. lib. 17. natural. histor. c. 1. Menoch. lib. 2. arbi. judic. quest. cent. 6. cas. 579. n. 2. sub fin.

Et ex interdico quod vi aut clam text. in l. in duobus 28. §. colomnu. 6. ff. de iurejur. l. sed si 11. ff. arb. furti. casar.

3 Quæ tamen actiones simul non competunt, sed una alteram absumit, & ideo, si quis unâ & graviore egit, & id, quod majus est, consequutus fuit, reliquis ex periri non debet, si vero minoribus egit, ex quibus, quod minus in illis continetur, percepit, reliquis ad id, quod restat, experiri non prohibetur, d. l. 1. sub fin. l. sed si. 11. ff. arb. furti. cas. Wesenb. in comm. ff. eod. nu. 1. Cuiac. lib. 8. observ. c. 24. vers. si furtim arbores ceciderit. §. seq. Frider. Hortled. lib. singul. de concursu action. mere & poen. mixt. c. 16. Jacob Menoch. d. cas. 579. n. 3. post princ.

4 Actio autem arborum furtim cæsarum, propriè sic dicta, datur in duplum, d. l. furtim, 7. §. ult. ff. arborum furtim, cas. Jacob de Bellovis. in sua practic. crim. lib. 1. c. 10. n. 38. Wesenb. in comm. ff. eod. nu. 4. Maub. Coler. deci. 146. nu. 1. p. 1.

5 in estimatione faciendâ, quanti domini in re fuit non lædi, si utrumque arborum pretium deduci oportet, & eus, quod superest, fieri estimationem, text. in l. faciendâ 8. ff. arb. furtim, cas. Egid. Boss. in pract. crim. rubr. de damno dato. n. 4.

6 Puta, si arbor non incisa valet decem, sed ligna arboris incisæ valent duo, tunc his duobus deductis reliqua octo estimantur & duplicantur, ita, ut incisor sedecim solvere teneatur, Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. §. damno dato. §. sequitur videre. 1. n. 48. ibi, item si quis. §. seq.

7 Iure Saxonico vero is qui arbores incidit, triginta solidos 30. Schilling/ multæ loco, solvere debet, Landr. lib. 2. art. 28. post pr. oder hawet cr. §. seq. Wetzel/ post Landr. rubr. von Freiheit der Ackerleut. col. 2. vers. vmb die Obsbäume. fol. 120. Matth. Coler. deci. 145. n. 5. ibi, circa quod. §. nu. seq. & deci. 146. n. 2. part. 1. Jacob Schule. ad proeff. termin. c. 188. n. 5. Reinh. part. 5. diff. 1. Zobel. in diff. extrarag. n. 1. in med. Consule. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. 1. Wesenb. in comm. ff. arb. furtim cas. n. 6.

8 Quod repetit Augustus Elector Saxonie in suis Novell. part. 4. const. 37. post princ. vers. dreissig Schilling/ ubi in comment. Daniel. Moller. n. 1. §. seq.

9 Solidus autem hoc in loco non pro aureo Ungarico, sed pro ejusmodi grosso, accipitur, quorum singulus sedecim nummos sechzehn Pfennig valer, Daniel. Moller. in comment. ad constit. Saxon. part. 4. d. const. 37. num. 3.

10 Ita ut triginta illi solidi duas sexagenas antiquas, zwenzig alte Schock, oder vierzig Groschen, efficiant, Novell. Elect. August. d. const. 37. vers. thus zwenz alte Schock/ part. 4.

11 Et quidem pro unaquaque arbore incisa quis triginta solidos solvere debet, Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 28. lit. B. in princ. Wesenb. in comm. ff. arb. furtim, cas. n. 6. vers. in singulas arbores. Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 3. ibi, so feie ferner.

12 Etiam si plures arbores, non distinctis temporibus, sed semel tantum, & una vice præciderit, Matth. Coler. d. deci. 145. nu. 7. in pr. §. vers. tamen ego §. seq. part. 1.

13 Non attento, quod olim Scabini Lipsenses Gunthero à Binnaw contrarium responderint, & tunc demum triginta solidos in singulam arborem esse solvandos, si plures arbores distinctis temporibus fuerint incisæ, pronunciarint, teste Matth. Coler. d. deci. 145. n. 7. in pr. part. 1.

14 Quæ sententia etiam ab Augusto Electore Saxonie in suis Novellis part. 4. d. const. 37. vers. vnd darin von jeden abgehawen ubi in comm. Daniel. Moll. in 2. §. in seq. approbata, habet etiam prægnantes rationes, quia olim in legibus 12. tabul. ita sancitum fuit, ut quis in singulas arbores viginti quinque asses æris lueret. Plin. lib. 17. histor. animal. c. 1. Menoch. d. cas. 579. v. 2. in med. & etiamnum hodie de jure communi ita constitutum deprehendimus, in l. si gemina. 19. ff. de furti. casar.

15 Statutum autem, quale est jus Saxonicum, ita interpretari debemus, ut quàm minimè fieri potest, lædat jus commune, l. si verò. §. de viro. ubi Br. Alex. lason. §. DD. communiter ff. solut. matrim. Coler. d. deci. 145. n. 8.

16 Deinde, quia cum singularem arborum incisione singuli sequantur effectus, non immeritò etiam cujuslibet delicti nomine venit poena imponenda, l. prætor edixit. §. si mihi plures. ff. de injur. l. 3. ff. de termin. moto Br. in l. nunquam plura. ff. de privat. delict. nu. 11. aliàs enim sequeretur, si quis plurimas arbores magni precii incidere, quod solutione triginta solidorum liberaretur, quod tamen admodum esset iniquum.

17 Sed an præter 30. illos solidos quis etiam estimationem arborum incisarum præstare debeat? Dubitationem mover, quod in Landr. lib. 2. art. 28. post princ. omninò nihil de ejusmodi estimatione dicatur, Reinhard part. 5. differ. 1. sub fin.

18 Hæc ratione dubitandi tamen non obstante, communiter contrarium interpretes juris Saxonici tradiderunt, Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. d. art. 28. (ubi ita pronunciarit dicit) lit. B. vers. vnd den Schaden/ Matth. Coler. d. deci. 145. (ubi ita Lipsenses respondisse referit) n. 4. ibi, ultra hanc. §. seq. §. deci. 146. (ubi ita Ienenses Brigitta Rächetbeckers in Lessen/ Mensé Mayo Anno 1579. pronunciasse testatur) nu. 2. vers. vnd gälde den Schaden. §. seq. part. 1. Consult. const. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 58. incip. ob nicht. n. 1. §. seq. §. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. 5. §. seq.

19 Propterea, quod secundum theoreticam generalem ex uno quolibet delicto duplex actio oriatur, una poenalis ad poenam & vindictam, altera ad repetitionem damni & interesse, l. licito. §. quod licet. ff. de publican. l. ult. ubi Br. ff. de privat. delict. l. 3. C. ad l. Aquil. Egid. Boss. tract. crim. rubr. d. furti. nu. 37. ibi, quod pro quolibet. §. seq. §. una alteram non absumat l. ult. C. quando civil. actio præjud. crim. l. 1. ff. vi bon. rap. l. prætor. §. si dicatur. ff. de injur. Frider. Hortled. in tract. de concursu action. c. 10. in med.

- 15 Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis, *part. 4. d. const. 37. vers. sollen den werth solcher Bäume bezahlen. & vers. seq.*
- 16 Sciendum autem est, quod quis præter arborum æstimationem & triginta solidos, parti solvendos, nihilominus etiam iudici supremam multam, puta, sexaginta solidos, das höchste gewette hoc est, sechszig Schilling Pfennig præstare teneatur, veluti ita Ienenses Mense Ianuar. Anno 1575. super causâ communitatis Brecht ex una, & Georg. Scheiden in Budros da ex altera parte, iudicasse testatur *Matth. Coler. decis. 146. n. 2. in med. vers. dem Richter aber. & seq. part. 1.*
- 17 Et hæc omnia procedunt, etiam si quis arbores non incidit, vel subsecuerit, sed tantum cinxerit, vel deglabraverit, in t schelen' abstref. In' verdreuen / oder sonst in andere wege verdreret. *Nov. Elect. Aug. part. 4. const. 37. vers. mit schelen oder auch ubi in comm. Daniel Moller. (ubi ita in Scabitu ante edicti constitutiones ad consultationem Fridrich Ruchenmesters zu Act. n. responsionem fuisse refert) num. 3. vers. et si verdrertus. Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. 3. hieüber trege sich offi. & seq.*
- 18 Quod etiam verbis disertis est decium in iure communi, *per text. in l. cadere. 5. vers. cingere. ff. arbor furtim caesar. Wesenb. in comm. ff. cod. n. 3. vers. cingere arborum.*
- 19 Deinde procedunt, etiam si quis arbores non cædit, succidit, vel subf. cat. sed tantum radicibus evellit vel extirpat, außs reuffte außzreht oder außzgraben und ligen lassen / *Consult. const. Sax. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 4. vers. so ist demnach schlech eo in casu. & seq. propterea, quod eiusmodi extirpatio & evulsio domino æquè nocuendo est, ac si arbores in totum fuissent subsecatæ, & incisæ.*
- 20 Quod etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Nov. *part. 4. d. const. 37. vers. oder auch in ander wege verdreret / ubi in comm. Dan. Moller. n. 2.*
- 21 Quamvis de iure civili aliud sancitum est, & tantum Actio legis Aquiliz competit, *per text. in l. furtim. 7. §. si quis radicibus. 2. ff. arbor furtim caesar. unde patet, quod in foro Saxonico etiam quis prædictâ poenâ teneatur, si tantum saligneas virgas instituendi saliceti causâ defixas, Sagwelden / etiam antequam radices egerint, succidar, vel evellat, veluti ita Lipsenses iudici in grossen Haan respondisse, refert *Matth. Coler. decis. 145. num. 6. vers. also daß auch eine secht. part. 1.**
- 22 Licet de iure civili contrarium sit constitutum, in l. vitem. 3. §. sed si quis. 3. ff. arbor furtim caesar.
- 23 Arborum autem appellacione hac in materia, ad hoc ut prædicta poena locum habeat, continentur, VITIS, *text. in l. vitem. 3. in princ. ff. arbor. furtim. caesar. Cæ. coll. de S. V. P. c. 81. num. 14. post pr.*
- 24 Novella Electoris Augusti d. part. 4. const. 37. post pr. vers. Weinstöcke.
- 25 Ederæ & arundines, d. l. vitem. 3. §. edera quoque. 1. *Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. 2. vers. quo loco.*
- 26 Salictum, d. l. vitem 3. §. idem de saliceto. 2. ff. arbor furt. caesar.
- 27 Stirpes oleæ, *text. in d. l. vitem. §. stirpes olea. 7. & ibid. in verb. Gothofr. lib. O.*
- 28 Quercus, fagi, pomis, piri, salices, *Novell. Elect. August. part. 4. const. 37. post princ. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 2. vers. Wichen Buchen & seq.*
- 29 Lupulus Hopffen *Novell. Elect. August. part. 4. d. const. 37. vers. Hopffen / ubi in comm. Daniel Moller. n. 1. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 2. sub fin. vers. auch den Hopffen.*
- 30 Arbusculæ recenter saræ vel incisæ gepfropffte Bäume d. const. 37. vers. gepfropffte junge Bäume / ubi Daniel Moller. nu. 2. *Consult. const. Sax. d. quest. 5. n. 2. in fin. vers. vnd gepfropffte.*
- 31 Ficus, Castaneæ, & similes. *Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. n. 2. vers. Feigen Castanten & seq.*
- 32 Et hæc quidem obrinent, etiam si prædictæ arbores sint aridæ, earumque radices virere desierint, *text. in l. vitem. 3. §. ideo ea. 5. ff. arbor furtim caes.*
- 33 Quamvis contrarium velit Fabian à Monse Leone in sua praxi. *arbitr. part. 4. n. 995. & seq. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crim. lib. 1. tit. 3. quest. 20. n. 112. in med.*
- 34 Hæc autem actio & multa solummodo competit illi, cuius arbor incisa fuit propria, *Novell. Elect. August. part. 4. d. const. 37. vers. dem sentzen / so er zuquestanden, ubi comment. Daniel Moll. r. n. 3. vers. notandum autem Wesenb. in comm. ff. arbor. furtim caes. n. 4. vers. hæc actio.*
- 35 Unde patet, quod is, cuius usus fructus est in fundo, hanc actionem non habeat, *text. in l. cadere. 5. §. is cuius. 2. ff. arbor. furtim caesar. Daniel Moller. ad d. const. 37. num. 3. sub fin. vers. hoc ipso. & seq.*
- 36 Veluti nec conductor fundi, nec mulieri, cui dotalitium in eo constitutum est, hæc actio dari potest,

PARS V.

Daniel Moller. in comm. ad d. const. 37. n. 4. vers. ex quo & illud & seq.

Datur autem adversus eum, qui cædit, & evellit arborem, *tor. sic. ff. arbor. furt. caes. ubi in comm. Wesenb. n. 4. vers. datur autem.*

In hæ redem autem non datur, eum poenalis sit, l. furtim. 7. *§. hæc actio. 6. ff. arbor. furtim. caes. Wesenb. in comm. cod. n. 4. sub fin.*

Si verò plures sint, qui inciderunt, tunc omnes & singuli in solidum tenentur, nec solutio unius solidi, liberat alium, *text. expr. in l. si plures. 6. in pr. ff. arbor. furtim caesar.*

Ratio est, quia hæc actio est poenalis, d. l. furtim. 7. §. hæc actio. 6. ff. cod.

In poenalisibus autem omnes in solidum tenentur & quod unus præstat; alium non relevar, ut supra condis. 43. n. 115. *vers. in pœnia. autem. & seq. hic part. 5. dixi.*

Observandum autem est, quod aliqua do pro qualitate delicti, conditione personæ, & magnitudine damni dati et am gravior poena, puta carceris, relegationis vel suffigationis imponi possit,

Novell. Elect. August. part. 4. const. 37. vers. da aber d. r. zu zefigt te ubi Daniel Moller. n. 7. in med. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 5. in fin. vers. es mēhet aber. & seq.

Putat, si quis supradicti multâ ex inopiâ solvere non possit, *Novell. Elect. August. d. part. 4. const. 37. vers. oder do ste schlech*

Echaden / Consult. const. Sax. Tom. 2. part. 4. d. quest. 5. n. 6. vers. mit welcher Straffe den auch.

Vel si integram vel maiorem partem horti, saliceti vel campi lupulorum succiderit, & ita magnum damnum dederit,

Consult. const. Saxon. d. quest. 5. n. 6. vers. si verbi gratia & seq.

Vel arbores preciosas, quæ eximium fructum ferunt, & mirram ferendi diligentiam requirunt, & non ita frequentes sunt, incidit, quales sunt vites, is enim merito tanquam latro puniri debet.

text. expr. in l. sciendum. 2. ff. arb. furt. caes. Egid. Boss. in sua pract. rubr. de danno dato. n. 3. ibi sed etiam. & seq.

Et quamvis adversus latrones gravissimæ poenæ sint indicæ, puta furcarum, l. capitalium. 28. §. furiosa. ult. ff. de j. crim.

Hoc tamen in casu is, qui vites vel alias gener. las arbores incidit, eiusmodi poenâ ordinariâ & ultimo supplicio, ut quidem voluit,

Perr. Gregor. in Synag. juris. c. 6. n. 9. loban. Schneid. in §. si Titius instit. de R. D. & A. R. D. n. ult. in fin. vers. hic etiam obiter & seq. pro quib. facit text. in l. 1. C. quando lic. unicuique sine jud. se vindic. non afficitur;

Sed alia extraordinariâ, puta carcere, relegatione vel suffigatione,

Iul. Clar. (ubi ita in Senatu Mediolanensi ult. April. Anno 1547. 6. Septemb. Anno 1554. & ult. Iul. Anno 1557. observatum refert) lib. 5. fin. §. ult. quest. 68. n. 43. vers. hæc tamen poena. & seq. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crim. lib. 1. tit. 3. quest. 20. n. 113. sub fin.

Iacob Menoch lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 6. cas. 579. n. 4. vers. si tamen existimo & seq. Wesenb. in comm. ff. arbor furtim caesar. nu. 5. vers. ad criminaliter.

Præterea gravior poena imponitur, si quis arbores, quibus ageres fluminis corroborantur, & quasi colligantur, exciderit, *l. in Agypto. vers. si quis arbor. ff. de extraord. crim. Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. jud. quest. cent. 6. d. cas. 579. n. 5. Matth. Coler. decis. 171. n. 1. & seq. part. 1. Rauch. quest. 27. n. 28. & seq. part. 2. Dan. houd. in pract. crim. c. 105. Gl. im Landr. lib. 2. art. 16. n. 9. sub fin. & art. 56. n. 2. in fin.*

Vel conductor bonorum fisci arbores conducti fundi cædit, l. in fraudem. 45. §. conductor. 13. ff. de jur. fisci. Menoch. d. cas. 579. num. 6.

Vel arbores finium constituendorum causa positas subsecuerit,

l. 1. §. 2. ff. de term. mot. Iodoc. Dankhoud. in sua pract. crim. c. 124. incip. circa agrorum. n. 1. & Iacob de Billovis. in sua pract. crim. c. 10. n. 43. lib. 1.

In iure Saxonico verò videtur dicendum, quod hoc in casu non est gravior poena quàm triginta solidorum, *Landr. lib. 2. art. 28. vers. oder hatwet er Mahlbäume aber. Matth. Coler. d. decis. 145. n. 4. incip. iure civili. n. 3. art. 3.*

Ita tamen, ut, ultra hanc multam triginta solidorum, teneatur etiam domino ad æstimationem arborum furtim caesarum, veluti ita Lipsenses respondisse, testatur.

Matth. Coler. d. decis. 145. n. 4. ibi, ultra tamen. & seq. part. 1.

Artamen prædictus textus juris Saxonici tunc demum procedit, si quis ignoranter arbores terminales, seu finium causa positas, incidit & evellit, secus si scienter, & dolose,

Gl. ord. im Landr. lib. 2. d. art. 28. n. 6. verb. oder hatwet. vers. hat er es aber.

Quemadmodum poenam relegationis aliquot annorum Lipsenses Comiti à Mansfeld Anno 1549. & Ienenses N. à D. beneck contra Jilgen Jijcher / Mense Majo Anno 1580. pronunciasse, testatur.

Matth. Cal. d. decis. 145. n. 9. ubi, vidi etiam pronunciar. & nu. seq. part. 1.

Denique

- 51 Denique gravior poena imponitur, si quis arbores non fur-
tium & clam, sed furti causa ceciderit, contrectaverit, & aspor-
taverit, tunc enim poena furti locum habet,
*text. expr. in l. facienda. §. si igitur si. 2. ff. arbor. furt. casar. Wes-
senb. in comment. ff. eod. num. §. post princ. §. nuna. 6. post princ.
Petr. Paul. Paris. consil. 111. incip. in causa praesenti. n. 24. vol. 1. Io-
ann. Bayard. ad lul. Clar. lib. 5. sent. §. furtim. n. 92.*
- 52 Quemadmodum etiam hodie in Imperio Romano verbis
expressis est sancitum,
*Peinliche Halsgerichtsordn. Caroli. V. art. von Holz stelen
oder verbotener wisse abhauen. 168.*
- 53 Iure Saxonico vero quidem fit distinctio inter furem no-
cturnum & diurnum, ita ut is, qui nocturno tempore arbores
furandi animo incidit, extrahit & aufert, suspendatur, qui ve-
ro diurno tempore hoc fecit, tantum sustigetur, *Wet des
Nachts gebawen Holz oder geschmetten Grass ist das sol man
richten mit der Wende / das ist / man sol ihn hengen / stille es
des Nachts / es gehet ihm zu Haut vnd Haar / das ist / man sol
ihn zur staupen schlagen.*
*Land X. lib. 2. art. 28. vers. wer auch des Nachts. & seq. &
art. 29. Zobel. in gl. las. ad text. germ. Land X. lib. 2. §. art. 28.
lit. E. §. lit. F. §. part. 4. differ. 36. num. 14. sub fin. Reinhard.
part. 5. differ. 25. sub fin. vers. secus de jure Wesenb. in comm. ff. arb.
furt. cas. nu. 6. vers. in quo tamen quidam. §. seq.*
- 54 Sed haec poena & distinctio non servatur, sed perinde, ut in
aliis furtis, pronuntiatur, quod fur, si valor rei vel arboris fur-
tivae sit infra tres solidos seu aureos Ungaricos, poena arbi-
traria, si supra tres solidos sustigatione, si quinque solidos
excedat, suspendio puniatur,
*teste Matth. Coler. (ubi Ienenses ita Mense Septembris. Anno 1579.
respondisse testatur) decis. 144. incip. pro furto. num. 24. vers. ita
na & distinctio. §. seq. §. decis. 145. n. 10. §. seq. part. 1. Consult.
constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. numero 6. vers. die jentigen
aber.*
- Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Sa-
xoniae in suis Novell.
*part. 4. constit. 37. vers. vnd die jentigen welche ihres gemesses
haben ubi in comm. Daniel. Moller. nu. 8.*
- 55 Unde fit, si quis arbutulas recentes extraxit, & asportavit,
ut dicitur de in dem andern junge Baume aufgezogen vnd weggetra-
gen, quod is arbitrariè mit Gefängnis oder mit dem Kerker puni-
atur, veluti ita Wittenbergenses pronunciant, testatur.
*Matth. Coler. decis. 145. ibi. Wittenbergenses tamen §. decis. 146.
num. 3. part. 1.*

LIII.

De poenis illorum, qui herbas, plan-
tas, fructus & quid aliud ex hortis vel aliunde furantur.

SUMMARI A.

- 1 Plantas seu herbas coronarias, odoriferas aut medicinales, puta cario-
phylla, Rosmarinum, Amaracum, lilia & similes flores qui furantur,
quomodo puniuntur. n. 2. 3. 4. 5.
- 2 Si quis praedictas plantas non aufert, sed tantum evellit, frangit, vel aliter
laedit, quomodo punitur. n. 7.
- 3 Quomodo illi puniuntur, qui arborum fructus edibiles, puta, frumenta,
pina, poma, pira, cerasa, nuce & similes furantur vel decerpunt. n.
9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19.
- 4 Quomodo puniuntur, qui segetes demessas, ligna & stirpe resecta, gramina
falcata furantur. n. 21. 22. 23. 24.
- 5 Quomodo puniuntur, qui fructus non edibiles atque stantes & pendentes
furantur, puta frumentum demessas, ligna resecat, & prata detonder. 26.

Novell.
Elector.
August.
part. 4.
const. 37.
§. aber
die
welche
sic.

In praecedenti conclusione abundè diximus, de iis, qui ar-
bores furtim caedunt, evellunt, vel furti & lucri causa aufe-
runt, non raro autem controversi solet, quomodo illi puni-
ri debent, qui non arbores, sed herbas coronarias vel odori-
feras aut medicinales, puta Rosmarinum, Amaracum, Rosas,
lilia & similes flores, & frutices ex aliorum hortis furantur?
Iure civili quidem de hac re nihil constitutum invenio, non
tamen dubito, quin illi furti conveniri possint; nam cum pro
fructibus, ut paulo post dicitur, furti comperat actio, multo magis
pro his fructibus & floribus preciosis furti agere licebit,
cum hi longè pluris sint, quàm fructus.
In foro Saxonico unanimiter pronuntiabatur, quod quis
pro eiusmodi herbis & fruticibus, extraordinariè pro modo delicti,
vel pecunià, mulctetur, vel carcere, vel etiam relegatione
puniatur,
*Consulte. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. ult. sub fin. vers.
so möchte in sechlichen auch die jentigen.*

Quemadmodum ita Scabinos Lipsenses ad consultationem
Georgii Nitzeln quaestoris tum temporis praefecturae Lichten-
steinensis respondisset, testatur.

*Daniel Moller. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 37. n. 9. vers.
quod quidem §. ipsum. §. seq.*

Quam pronuntiandi consuetudinem etiam approbavit
Augustus Elector Saxoniae in suis Novellis part. 4. d. const. 37.
§. aber die / welche andern auff ihren Gärten. ult. ubi in comm.
Daniel Moller. n. 9. in princ.

Nisi quis scilicet istud furtum commiserit, & tales plantas &
herbas ex aliquibus hortis auferre consuevisse convinceretur,
quarum valor magnam summam excedit, tunc enim is perinde
est, ut alius fur famosus, suspendi debet, *veluti ita Lipsenses ad
consultationem M. von S. auff. 5. Anno 1586. pronunciant*
invenio.

Et haec vera sunt, si quis furti causa eiusmodi frutices &
plantas ex aliorum hortis & agris aufert, secus se res habet, si
quis eas saltem damni faciendi causa furtim & clam defecat,
evellit, frangit vel aliter laedit, & secum non asportat, tunc
de jure civili solummodo l. Aquilia tenetur,
*arg. si secum. 27. §. si olivam. 25. §. §. seq. ff. ad l. Aquil. Wesenb.
in comm. ff. arbor. furtim casar. nu. ult. sub fin. vers. ceterum qui non
§. seq.*

Iure Saxonico vero praeter affirmationem plantarum per
ea, quae in praeced. conclus. num. 13. §. seq. dixi, triginta solidos
solvere cogitur,
*arg. Land X. lib. 2. artic. 28. post princ. Orthel. post Wetzb. tit.
von Steubelt der Ackerent / post princ. vers. vnd so deun auch et
liche in verb. vnd landrey. fol. 119. col. 4.*

Quid vero de iis dicendum, qui non arbores vel plantas
seu frutices, sed arborum vel agrorum fructus, frumenta, pi-
na, poma, pira, cerasa, uvas, nuce & similes fructus ex alio-
nis hortis vel agris furantur?
Hic unus atque alter casus distinguendus erit.

Primus, si eiusmodi fructus sunt crudi, & immaturi, & ar-
boribus seu fundis adhuc cohaerent, tunc quis solummodo ac-
tione l. Aquilia tenetur, *per text. expr. in l. si servus. 27. §. si oli-
vam. 25. in pr. §. §. seq. ff. ad l. Aquil.*

Secundus casus, si quis maturos fructus edibiles, effunde
fructus / quales sunt uvae, poma, pira, cerasa & similia furan-
tur, & tunc, si eos decerpit, ut statim in vinea vel agro vel in
ipsa via comedat, non vero alio lucri causa asportet, facti
non tenetur, nec alia poena punitur,
*Deut. c. 23. vers. 24. §. seq. c. 1. §. quicumque uls. sic. de pass. et
pena & eius violat. c. 1. §. transire per agrum. dist. 1. cap. distipulos.
26. de consecratione. dist. 5. Matth. de Affl. in d. c. 1. §. quicumque
ult. nu. 1. in med. vers. nota primò. §. seq. Ioann. Harpprecht. in §. fur-
tim. 1. instit. de oblig. quae ex delicto nasc. n. 19. vers. quod nunc §.
seq. Didac. Covarr. in relect. c. peccatum de R. 1. in 6. part. 2. §. 1.
numero 3. in med. vers. unde apparet extra casum. §. sequens. fol. mi-
hi 473.*

Si quis vero eiusmodi fructus, non ut eos statim comedat,
colligit & decerpit sed ut eos lucri faciendi causa alio secum
ferat, tunc is furti quidem tenetur,
*Text. expr. in l. si servus. 27. §. si olivam. 25. vers. sed si colit. §.
§. seq. ff. ad l. Aquil. l. si apes. 26. §. item. 1. sub fin. l. fulto. 82. §.
frugibus. 1. ff. de furt. Didac. Covarr. in d. c. peccatum. de R. 1. in 6.
part. 2. §. 1. numer. 3. in med. vers. quod Ripa. §. seq. Ioann. Harp-
precht. d. §. furtum. 1. num. 19. in princ.*

Poena ordinarià tamen laquei non puniuntur, sed alia extra-
ordinaria,
*Barthol. Bertaz. consil. 198. incip. Hieronymum Buxtolian. sub fin.
princ. vers. & idem apparet. §. n. 1. lib. 1. Didac. Covarr. lib. 1. var.
resol. c. 3. nu. 12. ibi. ceterum magis obstat. §. seq.*

Quemadmodum etiam in Imperio Romano ab Imperato-
re Carolo V. in constitutionibus criminalibus. art. 167. sub fin.
vers. Wo aber jemand bey tagt effende Speise sancitum est, quod
quis pro eiusmodi furto pro qualitate personae & facti, non
poena furti ordinaria, sed saltem civiliter, secundum consuetu-
dinem loci & statutum, puniri debeat.

In Saxonia vero talis fur alienorum fructuum puniuntur mul-
ctà triginta solidorum,
*Land X. lib. 2. art. 28. post princ. vers. welche er einom sein Obft
abehunt. vers. er muß 30. Schilling dem zur Busse geben. Matth.
Coler. decis. 144. incip. pro furto. n. 25. ubi, pronunciat, part. 1.*

Idque procedit non tantum in fructibus arborum in hortis,
sed etiam in agris, sylvis, & nemoribus positarum & na-
tarum,
Matth. Col. d. decis. 144. n. 26. ibi, locus autem, part. 1.

Praeter hanc tamen poenam seu multam tenetur etiam ad
damnum resarciendum,
*Didac. Covarr. lib. 1. var. resolut. cap. 3. num. 12. post princ. vers.
qui ex hoc inferunt. §. vers. seq. §. per ea, quae in praeced. conclus. n. 13.
§. seq. dicta sunt.*

Quemadmodum etiam ita Scabini Lipsenses pronuncia-
runt, *Sevnd ihr etliche bey nächlicher weile in etnem verlanet:
ten Bawren Garten eingefallen / vnd haben Ackeren von Baw-
ren*

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

manu gerissen / vnd fruchtbaren wachsenden Kirschbäumten etlichen die Spindel / etlichen die Rinde mit den Kirschen abgehawen / vnd die andern sonst zerissen / so sind sie schuldig bürgerlicher weise den Schaden zu erlegen / vnd dem / des der Garce ist / dreissig Schilling Pfennige zur Busse zu geben / Wo es aber peinlich gefordert / so möcht ihr sie mit zeitlichen Gefängnis / oder mit Verweisung auff ein Jahr lang / oder aber vnd eine zimliche Geldbusse in Straffe nehmen. D. N. W.

17 Non quidem ad totum damnum, etiam quod ab aliis datum est, sed illud duntaxat, quod ab eo solo est illatum, Didac. Covarr. d. c. 3. n. 13. vers. Tandem plures paulatim. & vers. seq.

18 Itemque iudici supremam multam, puta sexaginta solidos, das höchste Gewette / sind dreissig Schilling / solvere debet, Matth. Coler. (ubi ita tenentes Mense Octob. Anno 1579. respondisse testatur) d. decis. 144. num. 28. & seq. part. 1.

19 Nisi furtum sit magnum, & sæpius iteratum, tunc enim merito duriori poenâ, etiam pro gravitate delicti ordinariâ, puniri potest, veluti quendam, qui per biennium uvas ex vineis sæpius abstulerat, cum sciri non potuisset, quantum furatus esset, postquam esse per horam ad numellam an Præntger / & postea ad biennium relegatum, testatur Wesenb. in comm. manuscrip. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 37. sub fin. quem refert & sequitur Daniel Moller. in comm. ibid. n. 10.

20 Tertius casus, si quis non edibiles, sed alios fructus, puta, legetes a solo separatas, ligna a stipite resecta, gramina falcata & similia, furatur, tunc de jure civili etiam furti actio competit, l. verum. 29. §. eorum que. 2. ff. de furt.

21 Et quidem ordinariâ, ita, ut quis hoc in casu perinde ut alius fur puniatur, velut hodie expressè est constitutum ab Imperatore Carolo V. in eius constitutionibus criminalibus. art. 157. rubr. von Frächten vnd Nuzen auß dem Felde. in princ.

22 Indistinctè, etiam si quis diurno tempore ejusmodi fructus ex alienis agris & campis clam furatus fuerit, d. art. 167. vers. desgleichen wo einer bey tage. & seq.

23 Iure Saxonico vero distinguitur, an quis nocturno, an verò diurno tempore ejusmodi fructus furti causâ abstulerit, priori casu laqueo punitur, posteriori verò non item, sed saltem sustigatur, Land N. lib. 2. art. 28. vers. Wenn auch des Nachts gehawen Holz. & seq. ubi Zobel. in gl. las. ad text. german. lit. E. & F. Land N. lib. 2. art. 39.

24 Sed hanc distinctionem hodiè non observari jam dudum in præced. consil. nu. 54. dixi, ex Matth. Coler. decis. 144. incip. pro furto (ubi ita tenentes Mense Septemb. Anno 1579. contra furem quendam in Oben dorff respondisse refert) n. 24. in princ. & vers. ea pama & distinctio. & seq. part. 1.

25 Quæ tamen assertio fallit, si quis ejusmodi fructus, non a solo separatos, sed adhuc stantes furatur, puta frumentum alienum ipsamet demetit, ligna defecat, & prata derondet, tunc etiam is mitius puniri debet, Gl. ordm. Land N. lib. 2. art. 28. verb. wcr des Nachts gehawen Holz. n. 7. vers. dis ist darumb. & seq.

26 Veluti etiam ira Lipsenses ante aliquot annos responderunt, hat ein Mann bekandt / das er auch in ewerm Forst Holz abgehawen hat / vnd davon seine Schweinskoben vnd Rühfall zum mehrer theil erhawen / So ist er vermöge Sächsischer Rechte schuldig, auch das abgehawen Holz zrotfach zu bezahlen vnd von jedes mal che das Holz abgehawen 30. Pf. zur Busse zu geben / vnd möcht ihn an sein Leib vnd Leben zu Sachsen Recht darumb nicht straffen, wo er aber Holz das albrecht abgehawen gewest / gestolen, vnd das offte gerhan hette / so möget ihr ihn zur Staupen schlagen lassen. D. N. W.

L. IV.

De Furto domesticorum & ejus poenâ.

SUMMARI A.

- 1 Iure civili, quomodo furta domestica puniuntur. 2.
3 Hodiè quomodo puniuntur, & quid de jure Saxonico. numero 4. 5. 6. 7. 8.
9 Fur domesticus an mitius puniatur, si pro eo dominus intercedit & ignoscit.
10 Famuli, qui dominis salaria solvere recusantibus aliquid auferunt, & auferunt, quomodo puniuntur, n. 11.

PARS V.

- 12 Domesticorum appellatione qui continentur.
13 Pater, Mater, filius, filia, uxor, maritus an etiam domesticorum appellatione continentur, & quomodo puniantur, si furtum commiserint. n. 14. 15. 16.
17 Quid de fratribus & aliis cognatis intra quartum gradum sibi invicem conjunctis dicendum erit.

I Ure civili quidem verbis disertis est sancitum, quod pro furto, a personis domesticis facto, præsertim si vilis sit, furti actio non nascatur, text. ex pr. in l. servi & filii. 17. l. si liberatus. 89. ff. de furt. l. perspicuum. 11. §. furta domestica. 1. ff. de poen.

I Novel. Ele. & August. part. 4. consil. 38.

Verum cum hic textus partim loquantur de furtis modicis, 2 levibus & vilibus, d. l. perspicuum. 11. §. furta domestica. 1. pro quibus aliâs furti actio non competit, Didac. Covarr. libr. 1. variar. resolut. c. 2. v. 12. in princ.

Partim de liberis, servis, & ancillis, pro quorum furtis patri vel domino ideo furti actio non competit, quoniam inter eos nullum constare potest iudicium, text. in l. ul. C. an servus pro suo facto post manumiss. teneatur. §. 6. inst. de inur. stipul. l. in nulla. 4. l. si à me. 11. ff. de jud. l. actiones. 7. ff. de O. & A. l. nec cum. 16. ff. de furto. l. nullo. 7. ff. ad l. Cornel. de sic. h. inposita. 13. in fin. C. de transact.

Quæ omnia hodiè quodammodo sunt mutata. Ideoque prædictis juribus non attentis, hodiè contrarium 3 servatur, & pro furtis, a personis domesticis, puta famulis, mercenariis, & similibus commissis, non minus, quam pro aliis actio furti competit, & poena ordinaria locum habet, teste

Idoc. Damboud. in sua præct. crim. c. 110. n. 41. post. princ. vers. primò cum ad paribulum. & seq. Jacob de Bellouf. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 10. n. 8. vers. si est familiaris. nu. 9. & seq. Angel. tract. malef. verb. comparant dicti inquisiti & quilibet eorum. n. 22. ibi, quid si fur dicat. pag. 507. Jul. Clar. ubi prædicta jura de consuetudine non servari dicit, sex præjudicia seu exempla affert, ubi pro furto domestico poena laquei fuit imposita. lib. 5. sent. §. furtum. nu. 2. 2. ibi, potest etiam allegari ubi Iohann. Bayard. in addit. num. 85. & seq. Iohann. Harpprecht. (ubi rationes affert.) in §. bi qui parentum. 12. inst. de obligat. quæ ex delicto nasc. num. 10. ibi, porro quod superius. & n. seq. Daniel. Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 38. nu. 3. post princ. Virgil. Pingier. quest. 47. incip. non infima. nu. 12. & seq. Anton. Faber in suo Codic. lib. 9. tit. de poenis, defm. 2. n. 1. & seq. per tot. Matth. Coler. decis. 207. n. 4. Egid. Boss. (ubi dicit hoc furtum esse gravius delictum propter fidem) in tract. crim. tit. de furto. nu. 24. ibi, an furta domestica. num. 25. & seq. fol. mibi. 260. Alex. consil. 135. incip. circa primum dubium. n. 2. vers. præterea etiam si fuisset, & seq. vol. 1. Chassan. ad consuet. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem (ubi ita per curiam. 9. Febru. Anno 1531. quendam Laubert. ad mortem condemnatam fuisse testatur) numero. 37. vers. nec haberet. & vers. seq. fol. 217.

In foro Saxonico Scabini unanimiter convenerant, ut furta domestica perinde, ut alia furta, textibus juris civilis non obstantibus, puniantur. testibus Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 32. incip. Dis Schöppensülke. n. 1. & seq.

Quorum placitum approbavit Augustus Elector Saxonie 5 in suis Novellis, part. 4. consil. 38. ubi in comm. Daniel Moller. n. 1. & seq. Quæ assertio procedit, etiam in furtis parvis; licet enim 6 communiter DD. tradant, quod pro furtis parvis & modicis domesticis furti actio ne hodiè quidem competat,

per tex. t. in l. perspicuum. 11. §. furta domestica. 1. ff. de poen. latè Jacob de Bellouf. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 10. n. 8. post princ. vers. si modicum seu leve. n. 9. & n. seq. Angel. tract. malef. verb. comparant dicti inquisiti. n. 22. vers. respondeo aut est furtum. & seq.

Hoc tamen verum est, si semel tantum fuerint facta, sed si 7 sæpius; nam pluralitas furtorum vilium rerum, diversis temporibus factorum, facit censei furtum magnum,

l. nemo. sub fin. C. de Episc. audient. l. capitulum. 28. §. grassatores. ff. de poen. Bl. in l. apud antiquos. 21. C. de furt. nu. 9. ibi, extra quæro hic. usque ad fin. Chassan. ad consuet. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 37. vers. intellige cum modificatione. fol. 217. Matth. de Afflict. in c. 1. verb. furtum. incip. tertio nota ex textu. tit. de pace juram firm. nu. 9. vers. sed istud est verum August. Bonfrancisc. in add. ad Angel. tract. malef. verb. comparant dicti inquisiti. num. 22. sub fin. vers. item det aliam. & verb. etiam vestem caelestem. nu. 34. Iohann. Bayard. in add. d. Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. furtum. numer. 85. Nicol. Boër. decis. 316. incip. præsuppono. num. 7. post princ. vers. idè dicit. & seq. Virgil. Pingier. quest. 47. num. 15. vers. declaratur non procedere. & seq. Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. num. 18. v. rs. idem non procedit, & seq.

Quod bene notandum est, contra famulos scholarium, qui 8 faciunt quædam furtula, quæ coniuncta etiam magnum furtum efficiunt, & illis poenam laquei important, Matth. de Afflict. in d. c. 1. verb. furtum. incip. tertio nota ex textu. n. 9. ibi, item quærit. & seq.

Imò etiam pro unico furto domestico parvo & modico quem morte poile puniri, si factum fuerit cum effractione, tradit.

Chiffan. ad consuetud. Burgund. d. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. numer. 37. vers. maxime quando est. fol. 218. quem sequuntur Consil. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 15. num. 18. vers. praesertim cum. & seq. Virgul. Pinguz. d. quest. 47. num. 15. vers. praesertim si domesticum. & n. seq.

9 Deindè procedit, etiam si dominus pro famulo vel alio domestico intercedat & deprecetur, nihilominus tamen is laqueo suspendi debet, veluti ita aliquando observatum se vidisse testatur.

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 38. num. 3. sub fin. vers. memini ego. & seq.

10 Fallit tamen in iis famulis & domesticis, qui dominis sufficienter interpellatis, sed malitiosè salarium solvere de restandibus, aliquid furripiendo & auferendo auferunt, veluti supra conclus. 44. n. 49. dixi.

11 Poenà tamen extraordinarià, propterea, quod sibi propria autoritate jus dicere non debuissent, bene possunt affici, etiam si furrum eiusmodi cum effractione ostii, arcæ, vel cistæ, sibi satisfaciendi causa, fecerunt,

Blogant. Alex. consil. 135. incip. circa primum dubium. num. 1. nu. 2. vers. circa tertium & ultimum. nu. 3. ibi, sed his non obstantibus. & num. seq. per tot. vol. 1. Ioann. Bajard. in add. ad Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. furrum. n. 86. in med.

12 Domesticorum autem appellatione hac in materia continentur, inquilini, servi, famuli, ancillæ, pedisequæ, mercenarii, qui mercede diurna operas suas locant, & similes,

l. perspicendum. 11. §. furta. 1. ff. de j. n. Novell. Elect. August. part. 4. d. consil. 38. in princ. ubi in comm. Daniel Moller. n. 5. Ioann. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 5. sent. §. furrum. n. 48.

13 Pater item & Mater, filius filia, maritus & uxor, licet etiam domesticorum nomine contineantur,

Capoll. in auct. sed novo jure. C. de serv. fugit. col. 2. Ioann. Bajard. ad Jul. Clar. d. §. furrum. num. 84. post princ.

14 Poenà tamen furti conveniri non possunt, sed actione rerum amotarum,

l. 1. l. 5. §. seq. & tot. tit. ff. rerum amot. ubi in comm. Wesenb. num. 1. & seq. Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. consil. 58. n. 5. vers. non etiam liberos. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 32. num. 2. vers. Wenn aber der Mann.

15 Et licet iudex ex officio ejus modi personas criminaliter punire possit,

Br. in l. 1. ff. de action. rerum amot. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 32. num. 3. vers. demnach aber so ist d'ffals.

16 Poenà mortis tamen eas afficere nequit,

Consult. consil. Saxon. d. quest. 32. nu. 4. Schneid. ad §. hi qui in parentum. 12. instit. de oblig. qua. ex delict. nasc. 2. vers. & praedictum nobile. & seq.

17 Prout idem obtinet in fratribus, collateralibus & aliis cognatis, intra quartum gradum sibi invicem coniunctis; licet enim hi ob furrum etiam criminaliter puniantur, poenà ordinarià tamen laquei plecti non debent, etiam si furrum, malignum fuerit, & enorme, quoniam lex propter sanguinis conjunctionem poenam remittit,

l. ult. ff. de receptor. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. d. quest. 32. n. 4. vers. also auch wenn nahe Freunde. & num. 5.

L V.

De poenis illorum, qui aliis, furrum committentibus, opem & auxilium, ante, in, vel post delictum praestant, excubias agunt, hospitio recipiunt, & de furto participant.

SUMMARI A.

- 1 Auxilium tribus modis praestari potest.
- 2 Si quis auxilium ante furrum praestaret, quomodo punitur, n. 35. 6.
- 3 Mitius punitur furrum remotius, quam si furrum proximum.
- 4 Quando auxiliium cooperativum, vel furto causam immediatam dedisset dicitur, n. 8. 6. 10.
- 5 Qui rubro panno pecus fugat, ad hoc ut alius furetur, poenà furti tenetur.
- 6 Si quis arte & factu aliem ex domo ducit, ut alius interim furari possit, etiam furti tenetur.
- 7 Item & hi, qui miti persuadent pamos sicardos i. hortis relinquere, ut alius eos surripiat.
- 8 Quicquid calas & ferramenta accommodat etiam furti poenà plecti n. 14. 15. 16. 17. 18.
- 9 Plur. de del. & an de delictum praestito, remissive.
- 10 Si quis auxiliium in ipso actu furandi praestaret, quomodo punitur, n. 21. 22. 23.
- 11 In Saxonia, qui iuris, n. 25. 26.
- 12 Auxilium quomodo quis in ipso furto praestaret dicitur, n. 28.
- 13 Auxilium in ipso furto praestans poenà laquei punitur, etiam si nihil de eo participat.

- 30 Si quis ignoranter auxiliium in furto praestaret, poenà furti non tenetur, n. 31. 32.
- 31 Si quis nudum & simplicem favorem seu auxiliium tantum praestaret in furto, quomodo punitur, n. 33.
- 32 Si quis auxiliatur illis, qui alia essent furto commissori.
- 33 Si quis aliis furrum facerent, interius si in excubiis, num. 37. 38. 39. 40. 41.
- 34 Si quis, cum quo fuit auxiliium in furto praestatum, sit remotus, quomodo quis puniatur.
- 35 Si quis, ux. li. m. p. st. furrum praestaret, quomodo punitur.
- 36 Auxilium post furrum quomodo praestari dicitur, n. 45. 46. 47. 48.
- 37 Si quis de rebus furtivis, scienter committat, & eas cum furis dilapidat, quomodo quis punitur.
- 38 Si quis de rebus furtivis participavit, quid juris, n. 51.
- 39 Si quis de rebus furtivis, scienter committat, & eas cum furis dilapidat, quomodo quis punitur.
- 40 Plura de auxilio post furrum praestito, remissive.
- 41 Receptatores furum quomodo puniuntur.
- 42 Con. uleeres & succedentes furum, quomodo puniuntur.
- 43 Mandata res furtorum, quomodo puniuntur.
- 44 An socius criminis in furto possit in caput sociorum & receptorum teneri.

H Actenus longè lateque diximus de iis, qui ipsimet furrum faciunt, nunc pauca etiam subjiciemus, qui aliis furrum committentibus opem, auxiliium & simile, praestant.

Sed quoniam auxiliium tribus modis praestari dicitur, vel ante furrum, vel in ipso furto, vel post furrum commissum,

Br. in l. furti. §. ope. ff. de furt. num. 2. 3. & 4. Iodoc. Damboud. 1. in pract. crim. c. 133. num. 4. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. numer. 1. post med. vers. ego tamen. Jacob Menoch. lib. 2. arb. jud. quest. cent. 4. cas. 394. numer. 2. August. Bonfr. in add. ad Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lantificem. num. 6. vers. sed de praestante. & seq. Natta. consil. 151. incip. non puto. num. 3. vers. quod quandoque quis. & vers. seq. lib. 1. Pract. Papiens. in form. inquisit. gl. ope. num. 5.

Ideoque de singulis ordine videbimus.

Primo modo, si quis alteri furrum committenti ante delictum seu furrum commissum, opem vel auxiliium praestaret, & tunc est communis DD. conclusio, quod is eadem poenà puniatur, qua principalis, qui reipla furrum vel aliud delictum committit,

Br. in l. is qui opem. ff. de furt. n. 5. vers. quid ergo dicemus & in l. in furti. §. ope. ff. cod. num. 1. ibi, venio ad secundum. & vers. ex iste puniatur. & seq. Socin. consil. 188. incip. vija bulla. n. 3. post med. & n. 7. vers. propterea si diceremus. & seq. lib. 2. Bl. in l. 1. C. de Nili aggerib. non rumpend. num. un. vers. sic quod opem ferens. Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lantificem. num. 5. Marfil. in l. si in riva. ff. ad l. Cornel. de sicarius. num. 29. Lac. Menoch. lib. 3. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 3. & num. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 130. num. 1. & seq. Natta. d. consil. 151. nu. 3. vers. in contrarium tamen adduco. & num. seq. lib. 1.

Cum hac tamen declaratione, ut auxiliator, & opem ante furrum praestans, tunc demum eadem poenà puniatur, si auxiliium fuit actui vel facto proximum, secus si remotum,

Bl. in d. l. 1. C. de Nili agger. non rumpend. num. un. vers. hoc est verum. & in l. 1. C. de crim. pecul. num. 2. vers. quod ego verum. Jacob. Menoch. d. cas. 349. num. 5. ibi, declaratur primo. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. malef. verb. dicto maleficio semper. numero. 17. ibi, item adde aliam. Hippol. de Marfil. in sua pract. crim. §. constante. numer. 49. sub fin. vers. pro quo dicit bene. & num. 50. Nicol. Boer. decis. 167. incip. videtur quod quando. num. 3. vers. si fuerit Barthol. Bertax. consil. 62. incip. multa sunt. num. 1. 2. vers. attamen ipse tanquam. num. 13. & seq. & num. 17. lib. 1. Natta. d. consil. 151. n. 3. ibi, & quod mitius. juvel. num. 4. sub fin. vers. postremo posito. lib. 1.

Ratio est, quia mitius, punitur factum remotius, quam factum proximum,

l. 1. ff. de extraord. crim. Bl. in d. l. 1. C. de Nili aggerib. non rumpend. numer. un. post med. vers. quia mitius punitur. August. Bonfrancisc. in add. ad Angel. de malef. verb. dicto maleficio semper. num. 17. vers. & dicit quod ratio. & seq.

Non obstante quod Bero, consil. 192. num. 1. in fin. n. 2. nu. 6. num. 8. & seq. num. 15. sub fin. vers. nec obstaret textus. & num. seq. lib. 2. Barth. Thæg. in sua pract. crim. part. 12. numer. 6. vers. in secundo autem casu junct. vers. scias tamen. & seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 130. numero. 47. junct. numero. 48. vers. & quidem hæc contraria. & seq. contrarium statuatur, & velit, quod auxiliator pari & eadem poenà puniatur, si auxiliium fuerit factum seu furto proximum, sive remotum.

Vel si auxiliium fuerit cooperativum, & causam immediatam dedit furto seu delicto, aliàs non, sed mitius puniatur,

Felm. in c. sicut dignum. 6. extr. de homicid. num. 2. ibi, modo adverte. & in c. 1. de offic. judic. delegat. n. 13. post med. vers. limita primo. Dec. cod. num. 63. vers. & ista conclusio. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. num. 1. vers. alii verò dicunt. & seq. & n. 2. ibi, aut verò non praestitit. & seq. Hippol. de Marfil. in sua pract. crim. §. constante. n. 49. sub fin. vers. & primo dicit. & seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part.

part. 3. tit. 15. quest. 130. num. 42. ibi, limita primò. Et num. seq. Salyc. in l. un. C. de rapt. virg. num. 24. August. Bonfranc. in add. ad Angel. de malef. verb. dicto maleficio semper num. 14. sub fin. vers. limitabat tamen. Et n. seq. Schrad. de feud. part. 9. c. 2. num. 34. vers. tertio hæc conclusio. Paris. conclus. 152. incip. vidi exemplum. num. 37. ibi, nam tale. Et seq. Et consil. 166. incip. pro resolutione. num. 17. Et seq. vol. 4. Didac. Covarr. in Clem. si furiosus. tit. de homicid. (ubi rationes affert) part. 2. §. 2. num. 2. ibi, sexto subsequitur. Et seq. Barthol. Bertaz. consil. 324. num. 1. sub fin. vers. Et idem est. n. 2. Et seq. lib. 2. Bl. consil. 492. incip. dicitur quod certi. numer. 1. vers. sed contrarium est verum. Et n. seq. lib. 1. Practic. Papiens. in forma inquisitionis. gl. opem et auxilium. numer. 2. ibi, sed hic quaeritur. Et seq.

6 Quæ omnia procedunt, ut quis propter auxilium aut furum vel delictum præstitum poenâ ordinariâ non puniatur, nisi auxilium delicto per actum proximum causam dederit, etiamsi ante delictum tractatus, deliberatio & scientia auxiliatoris præcesserit, Paris. consil. 152. incip. vidi exemplum. n. 33. Et seq. vol. 4.

Non obstante, quod directio contrarium velit Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. n. 1. post med. vers. aut delictum commissum est prævio. Et vers. seq.

7 Quando autem auxilium dicatur cooperativum, & per actum proximum furto, vel alii delicto causam immediatam dedisse censetur, vel non, non usque adeo expeditum est.

8 Sunt enim, qui dicunt, tum demum auxilium causam furto vel delicto dare, si quis cum suâ manu auxilium cooperativum præstat,

Cyn. in l. 1. C. de Nili aggerib. non rumpend. num. 4. post pr. Capoll. consil. 17. nu. 11. Farinac. part. 3. tit. 15. quest. 130. nu. 45. ibi, causam autem. Et n. 26.

9 Aliter sentiunt Riminald. consil. 50. nu. 5. in fin. Et consil. 59. numer. 11. vers. Et his videtur dicendum. Et seq. lib. 1. Fulv. Pacian. consil. 156. num. 14. in fin. Lader. Imolens. consil. 149. num. 1. sub fin. vers. sic Et intellige. Et quos refert Et sequitur Prosper. Farinac. in sua præct. crim. part. 3. tit. 15. quest. 130. num. 53. ibi, quia verius. Et seq. qui dicunt, quod tunc per actum proximum dicatur præstitum auxilium, quando propter auxilium est data causa delicto, si verò propter auxilium non fuit causa data delicto, dicatur tantum præstitum auxilium peractum remotum.

10 Aliter item statuunt: Didac. Covarr. in Clem. si furiosus. 1. tit. de homicid. part. 2. §. 2. vers. ita quidem, et seq. Anton. Gomez. de delict. cap. 3. rubr. de homicid. num. 49. vers. dubium tamen necessarium est. Et seq. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. cap. 16. num. 13. lac. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. numer. 9. vers. quod auxilium fuit præstitum. et seq. qui putant, quod tunc auxilium delicto per actum proximum præstitum dicatur, poenâque ordinaria locum habeat, si sine illo auxilio quis delictum vel omnino non, vel non tam facile potuisset committere, & efficere; secus verò sit, & auxilium per actum remotum furto vel alii delicto præstitum censetur, & poenâ extraordinaria imponatur, si sine illo auxilio delictum potuit perpetrari; quæ assertio etiam mihi maxime placet.

11 Ex quâ inferitur, si quis dolò malo ostendit pannum rubrum ad fugandum pecus, ad hoc, ut in fures incideret, quod is merito poenâ furti ordinariâ plectatur, l. in furti. 50. §. ult. ff. de fure. Natta. consil. 151. num. 1. sub fin. vers. Et in proposito. Et num. seq. lib. 1. quoniam is auxilium per actum proximum præstitisse, causamque immediatam furto dedisse censetur, cum sine ostensione ejusmodi panni furtum pecoris vel omnino non, vel non tam facile potuerit committi.

12 Inferitur etiam, si nonnulli arte & fallaciis aliquem extrâ domum deducant, ad hoc, ut alii domum ingredi, & ibi res ejus auferre possint, quod causam furto immediatam etiam dedisse, & auxilium per actum proximum præstitisse censentur, cum sine ope illorum reliqui domum non tam facile ingredi, & furari potuissent, per ea quæ elegantè tradit.

Marc. Anton. Natt. d. consil. 151. incip. non puto. num. 1. Et seq. per tot. lib. 1.

13 Similiter inferitur, si mihi persuadeas pannos meos sicandos noctu in hortis tuis relinquere, ut eos furto alius furripiat, quod causam furto etiam dedisse censearis, & furti tenearis,

Iohann. Gædd. in l. sepe ita 53. ff. de V. S. num. 13. in fin. vers. item si mihi. Et seq.

14 Item inferitur, si quis alicui scalas ad furtum committendum accommodavit, quod etiam is auxilium per actum proximum, sine quo furtum vel omnino non, vel non tam facile fieri potuit, præstitisse dicatur, & ob id merito poenâ ordinariâ plecti debeat,

text. in §. interdum. 11. vers. ope et consilio, in verb. aut scalas, inst. de obligat. qua ex delict. abs. l. si pignore. §. 4. §. qui ferramenta. 4. vers. vel scalas, ff. de fure. Br. in l. in furti. §. ope ff. eod. num. 2. vers. vel scalas causa furandi. Angel. tractat. malef. verb. Et Andreæ Marc. Lamficc. num. 7. vers. ut scalas accommodando. Nicol. Boer. decis. 164. incip. PARS V.

videtur quod num. 1. vers. vel scalas Et seq. Prosper. Farinac. in sua practica criminali, part 3. tit. 15. quest. 130. num. 20. vers. amplia quarto, Et seq. Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicidio, num. 48. Natt. consil. 151. incip. non puto, n. 3. vers. in contract. et seq. lib. 1. Pract. Papiens. in forma inquisit. gl. opem, et auxilium, num. 6. vers. si quis præstitit scalas.

Non obstante, quod Bl. consil. 492. n. 1. vers. ut in eo, qui commodat. vol. 1. Mantua, incap. 1. ext. de offic. judic. deleg. numer. 40. ant. e fin. Gravett. consil. 52. n. 17. post princ. lib. 2.

contrarium velint, & solummodò poenam extraordinariam esse imponendam, dicant.

Præterea inferitur, quod & is, qui ferramenta ad effringendum commodat, causam immediatam furto dedisse, & auxilium peractum proximum præstitisse censetur, & ob id merito poenâ furti ordinariâ teneatur,

d. §. interdum, vers. ope Et consilio, inst. de oblig. qua ex delicto nasc. l. si pignore. §. 4. §. qui ferramenta. 4. ff. de fure. Br. in d. l. si qui opem. ff. eod. num. 5. sub fin. et in l. in furti. §. ope. ff. eod. num. 2. vers. ut si præstat ferramenta, Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 1. vers. aut ferramenta, et seq. Angel. Aret. tractat. malef. verb. Et Andreæ Marti Lamficc. numer. 5. et verb. dicto maleficio semper, num. 13. Socin. consil. 188. incip. visa bulla, nu. 3. lib. 2. Pract. Papiens. in forma inquisit. gl. opem et auxilium nu. 6. post princ. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 130. n. 5. Et seq. Natta consil. 151. incip. non puto. numer. 3. vers. in contrarium, post princip. lib. 1. Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicid. n. 48. post princ.

Quamvis contrarium velit, & hoc in casu quem mitius puniendum esse statuat, propterea, quod præparatorium saltem fecisse dicatur,

Bl. in l. un. C. de Nili aggerib. non rump. num. un. sub fin. vers. nam cum opem ferens, quem sequitur August. Bonfranc. in add. ad Angel. tractat. malef. (ubi dicit, quod opinio Bartoli, quam iudices imitantur, occidit animas ipsorum) verb. dicto maleficio semper astitit, nu. 17. vers. cum verò non agit in actu, Et seq. per tot. fol. 409. Hippol. de Marsil. in l. si in rixa, ff. ad l. Cornel. de sicar. num. 36. vers. subdit tamen poena, Et numer. 44. sub fin. Blanc. in practic. crimin. §. postquam vidimus. num. 1. vers. si commodavit arma, junct. numer. 5. vers. unde ex dictis omnium scribentium fol. 117. et seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 5.

17 Quæ illationes tamen tunc veræ sunt, si quis scienter scalas & ferramenta alicui ad furandū commodavit, secus si ignoranter, per text. in l. si pignore 45. §. qui ferramenta. 4. verb. sciens ff. de fure. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 348. num. 6. Prosper. Farinac. d. quest. 130. num. 7. Et num. 58. Felin. in c. sicus dignum. extr. de homicid. num. 4. vers. quinto limita. Alex. in add. ad Br. in l. in furti §. ope ff. de furt. lit. A. Nicol. Boer. decis. 167. num. 2. (ubi ita 21. Febr. Anno 1531. in curia Burdegalensi servatum fuisse referre) vers. sed ubi commodans, Et seq. Bl. in l. quicumque C. de sero. fug. n. 26. ibi, nota sexto. Hippol. de Marsil. in sua practica crim. §. constante num. 55. vers. quinto limitat. Petr. Paul. Paris. consil. 152. incip. vidi exemplum, n. 1. Et seq. n. 30. Et seq. vol. 4.

18 In dubio autem quis scalas & ferramenta non scienter, sed ignoranter, commodasse præsumitur,

Mantuan. in c. 1. ext. de offic. deleg. numer. 38. vers. unum tamen Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 2. sub fin. vers. unde hic ex quo Prosper. Farinac. d. quest. 130. numer. 8. ibi, Et in dubio. Menoch. d. cas. 349. numer. 6. vers. uno in dubio. Paris. d. consil. 152. n. 32. vers. Et quod in dubio, illud, et seq. vol. 4.

19 Plura de auxilio, ante delictum seu furtum præstito, vide latissimè cum ampliacionibus & limitationibus, apud

Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. d. quest. 130. n. 1. Et seq. per tot. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. d. cas. 349. n. 2. Et seq. Hippol. de Marsil. in sua pract. crim. §. constante, n. 50. et seq.

20 Secundò modò, si quis auxilium in ipso actu furti vel delicti præstitit, & tunc de jure civili interpretes simpliciter & generaliter concludunt, quod is eidem & pari poenâ teneatur,

per text. in §. interdum 11. post princ. inst. de oblig. qua ex delicto nasc. in l. qui seruo 36. §. item placuit. §. ff. de furt. l. si quis uxori. §. 2. ff. eod. Br. in l. si qui opem ff. eodem n. 5. post princip. vers. pone in casu nostro Et in l. in furti. §. ope. ff. eod. n. 3. Prosper. Farinac. in sua practica criminali, part. 3. tit. 15. quest. 130. n. 14. ibi, amplia octavo. Et seq. Pract. Papiens. in forma inquisit. gl. opem, et auxilium, n. 5. Angel. tractat. malef. verb. Et Andreæ Marc. Lamficc. n. 7. post. princ. Modest. Pistor. quest. 62. numer. 1. post princip. Et seq. Mart. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 1. part. 1. Natta. consil. 151. n. 3. in med. vers. quandoque præstat auxilium, lib. 1. et consil. 458. incip. in casu inquisitionis. n. 9. lib. 2. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 7. Et n. seq. Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. c. 101. n. 5. Et seq. Clauz. Batt. and. in practic. ciuilar. crim. reg. 98. numer. 1. Et seq. per tot. Surd. consil. 40. incip. gravis quidem, n. 45. lib. 1. Damboud. in sua tract. crim. c. 101. n. 5.

Quam tamen assertionem alii non ita simpliciter procedere con-

- contendunt, sed tunc demum, si consilium & deliberatio præcessit, causamque delicto dedit,
- Cyn. in l. si qui opem ff. de furs. quem sequitur Nicol. Boer. decis. 167. n. 2. in fin. vers. tamen Cynus in dicta, n. 3. Et seq. Iul. Clar. lib. 5. ult. quest. 90. n. 1. post. med. vers. aut delictum commissum.*
- 22 Aliter sentit *Andr. de Ifern. in c. 1. §. si quis quinque tit. de pace tenend. Et ejus violat. nu. 6. post princ. vers. vel de quod qui opem, Et seq. qui tradit, quod quis propter opem & auxilium præstitum tunc demum furti teneatur, si non solum furtum sit commissum, sed etiam secuta fuerit contractatio,*
per text. in l. si quis uxori. §. 2. §. neq. verbo 19. ff. de furt. ubi manifestis verbis dicitur, quod opem ferre, & consilium dare tunc noceat, cum secuta contractatio est, cujus sententiæ etiam esse videtur
Gl. in l. si qui opem ff. de furt. verb. manifestus. vers. nec enim dici potest. Farinac. d. quest. 131. n. 17. ubi sublimiter præcedentem.
- 23 Verum, cum textus in d. l. si qui uxori. §. 2. §. neque verbo 19. non debeat accipi de ejusmodi contractatione, quæ ab ipso auxiliatore necessario fieri dedit, ita, ut auxiliator, si poenâ furti esset afficiendus, necesse haberet rem ipsam contractare, & deprehendendo amovere, sed de facto ipso & effectu auxilii seu consilii præhabiti,
text. in l. sepè ita. §. 3. ult. in fin. ff. de V. S. ubi Gadd. n. 12. 13. 16. Et seq.
 ita ut iufficiat, si, juxta consilii ab auxiliatore dati formam, factum sit securum & furtum commissum, licet contractatio ipsa non ab auxiliatore simul, sed à solo principali sit secuta, ut ipsemet *An. de Ifern. in d. c. 1. §. si quis quinque nu. 6. post princip. vers. sed à contractatione à se vel alio, Et sequens.*
 se explicat; Ideoque supradictæ assertioni Bartoli & ejus sequacium firmiter inhæreo, & statuo, quod quis propter auxilium, in ipso actu furandi præstitum, poenâ furti ordinariâ puniatur; quod, præter textus supra allegatos, inde probatur: nam, cum quis propter auxilium ante factum præstitum, quod minus est, poenâ furti teneatur, si illud auxilium per actum proximum furto causam dedit, ut in præced. casu dictum est, multo magis quis furti poenâ plecti debet, si quis in ipso delicto adest, & auxilium præstat, quod majus est.
- 24 Iure Saxonico videtur dicendum, quod opem & auxilium ferentes furibus aliter puniantur, & si causa civiliter est instituta, solummodo condemnentur quilibet actori in triginta solidis, judici verò ad emendam, sexaginta puta solidorum,
Gl. Wetsh. art. 81. n. 8. ibi, Seine heisset aber.
- 25 Si verò criminaliter, singuli condemnentur in dimidio Wer-geldo, veluti ita practitari testatur.
Christ. Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. libr. 3. art. 46. lit. C. ibi, & nota per tot.
- 26 Et ita in specie in hac materia furtorum tradit.
Matth. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 2. part. 1. Gl. margil. im Wetsh. art. 81. n. 8. lit. B. ibi vnd die Busse / per tot.
 Contrarium tamen longè verius est, per text. expr. im *Landr. lib. 2. art. 13. post med. vers. wer Diebe behauset / vers. seq. ubi gl. lat. ad text. germ. lit. P.*
- 27 Auxilium autem & opem quis in ipso furti præbere dicitur, qui ministerium atque auxilium ad furripiendas res præbet, scalas fenestris apponit, oltium effringit, ferramenta ad effringendum concedit, ac latebras præbet, ut alius furtum faceret,
§. interdum quoque 11. insit. de obligat. quæ ex delict. nasc. Ioann. Gadd. in l. sepè ita §. 3. ff. de V. S. n. 12. in med. vers. opem fert, Et seqq.
- 28 Furem associat, & comitem se illi adiungit,
Gadd. d. l. §. 3. nu. 12. vers. vel comitem se adiungit, Blanc. in sua pract. crim. §. postquam vidimus, nu. 2. vers. si unus vulneravit, fol. 118. in princ. Prosper Farinac. in sua practica crimin. part. 3. tit. 15. quest. 130. n. 27. Et seq. & quest. 131. n. 13. Et seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. tractat. malefic. verb. dicitur Andreas, n. 2. ibi, Et tene menti. Surd. consil. 40. incip. gravis quidem, nu. 44. vers. Et associans, Et seq. vol. 1. Natta consil. 185. incip. in causâ inquisitionis, num. 9. vers. Et ultra prædictam, Et seq. lib. 2. Bl. in l. 1. C. de serv. fugit. num. 6. Et in l. 1. C. de rap. virg. nu. 19. vers. sic autem præstatio opis.
- 29 Et hæc assertio procedit, etiam si auxiliator nihil de rebus furtivis perceperit & lucratus fuerit, modo auxilium illud non sit simplex, sed cooperativum & causativum fuerit,
Andr. de Ifern. in c. 1. §. si quis quinque, tit. de pace tenend. Et ejus violat. numero 6. vers. si verò dedit opem, junct. vers. certum est eum furti, Et seq.
 Non attento, quod contrarium velit
Matth. de Afflict. in d. c. 1. §. si quis quinque, vers. hoc est de re furtiva habuerit, Et seq.
- 30 Fallit tamen in eo, qui casualiter vel ignoranter opem & auxilium furti præstat,
Felin. in c. 1. extr. de offic. deleg. numer. 13. sub fin. vers. limita nisi præstans, Et seq. Alex. in add. ad Br. in l. si qui opem, ff. de furt. numer. 5. lit. B. post med. vers. Et requiritur, ut opem præstans. Hippol. de Marsil. in pract. crim. §. constanter, numero 45. Et seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 4. tit. 15. quest. 131. numero 28. Et seqq. Aym. Gravetta, consil. 224. incip. congregans gentes, numero 5. Petr. Paul. Paris. consil. 125. incip. vidi exemplum, numero 33. Et consil. 164. incip. illustrissima dominatio, numero 12. Et seq. lib. 4. Egid. Boss. in practica criminal. tit. de homicid. numer. 22. vers. est verum, Et numero 23. Bertaz. consil. 106. incip. non obstantibus, numero 10. lib. 1. Et consil. 326. numero 6. sub fin. vers. Et hoc sine dubio, Et numero seq. lib. 1. Schrad. de feud. part. 9. cap. 1. numero 31.
 Quapropter si quis rem, quam auferit, & cui tu auxilium præstas, dicit esse suam, tu propter auxilium de furto non teneris,
Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. nu. 16. ibi. declaratur quarto Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 4. tit. 15. d. quest. 131. n. 29.
 In dubio autem quis ignoranter, & casualiter, & non scienter, auxilium præstitisse præsumitur,
Farinac. d. quest. 131. num. 32. Paris. consil. 152. nu. 33. vers. aliàs si illud. Et consil. 161. num. 33. in fin. vers. Et si iudex non probatur, Et n. seq. lib. 4. Bertaz. consil. 105. incip. Dominicus, n. 5. vers. quod juratur. Et n. seq. Et consil. 106. n. 3. vers. Et præsumitur, lib. 1. Boss. in sua pract. tit. de homicidio, n. 23. vers. in dubio quando nescitur. Schrad. de feud. part. 9. c. 2. num. 33. ibi, porro cum is Et seq. Hippol. de Marsil. in pract. crim. §. constanter, n. 61.
 Deinde fallit, si quis nudam & simplicem favorem & auxilium duntaxat absque cooperatione & facto præstitit,
Angel. in l. si qui opem ff. de furt. nu. 4. in med. Gl. in Clem. 1. tit. de poen. verb. defensoris. vers. circa tertium de favore. Hippol. de Marsil. in pract. crim. §. constanter, nu. 50. vers. notabilem differentiam, Et nu. 61. item addo etiam Et seq. Jacob Menoch. libr. 2. arbit. jud. quest. cent. 4. cas. 349. nu. 10. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 15. quest. 131. n. 32. ibi, limita quinto, Et seq. Guid. Papa decis. 423. nu. 3. vers. uno quod plus est, Et seq. Bertaz. consil. 62. nu. 10. vers. ubi dicit, Et seq. Iayon. consil. 137. incip. formata est inquisitio, n. 9. vol. 1.
 Quod etiam in foro Saxonico est receptum,
Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 13. lit. P. post med. vers. sed ista verba, Et seq.
 Inde infertur, si quis præstitit auxilium illis, qui aliàs sine auxiliatore & ejus ope furtum commisissent, quod is poenâ ordinaria non teneatur,
August. Bonfranc. (ubi dicit, se quendam, qui aliis furtum aliàs facturis auxilium præstitit, à furca liberasse) in add. ad Angel. tractat. malefic. verb. Et Sempronium Rudolphi barbutorum n. 44. vers. limita hoc verum, Et seq. Et verb. dicto maleficio semper astuit. (ubi idem refert) nu. 16. vers. tamen dicit quod nudus, Et seq. quem sequitur Bertaz. d. consil. 62. n. 11. vers. quam decisionem, Et num. seq. lib. 1. Iayon. d. consil. 137. incip. formata est inquisitio, num. 9. vers. Et per istam, Et seq. vol. 1. Jacob Menoch. libr. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 20. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. nu. 7. ibi, item scias. Claud. Bartand. in practi. causar. crim. reg. 99. incip. simplicem præbens, n. 1. Et seqq. per tot. Prosper. Far. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 129. nu. 125. ibi, limita quinto, nu. 126. Et seq. Hippol. de Marsil. in sua pract. crim. §. constanter numer. 61. in med. vers. Et banc glossam, Et vers. seq.
- Item infertur, si quis aliis furtum facientibus interim sit in excubiis, helle die Wache / quod is etiam poenâ ordinaria puniri non possit,
Consule. const. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 75. incip. ob nichte auch / n. 1. Et seq. per tot. Et tom. 2. part. 4. quest. 28. incip. die jennigen / n. 2. Et seq.
- Nisi is, qui excubiis agit, præter nudum favorem etiam ad causam cooperativam perveniat, & aliquid delicto adjiciat, puta, quia scalas afferre vel fenestris supponere juvit,
Consule. const. Sax. tom. 1. part. 4. d. quest. 28. nu. 1. vers. als wenn der / der die Wache hielte.
 Vel si aliquid de rebus furto subtractis participavit,
Consule. const. Sax. d. quest. 28. num. 4. ibi, welche aber seynd der meinung / post princ.
 Veluti etiam hodie ab Augusto Electore Saxonie verbis expressis est sancitum, quod is, qui aliis furtum facientibus excubiis agit, si de rebus furtivis aliquid participavit, non aliter, ac ipse principalis, furcâ suspendi debeat,
in ejus Novelis part. 4. constit. 39 incip. von denen / welche die wache halten / ubi in comm. Daniel Moller. nu. 1. Et seq.
 Quod procedit etiam, si quis in ipso furto non contractavit vel manum admovit, sed aliter participavit,
Novell. Elect. August. part. 4. d. consil. 39. nu. ult. in fin. vers. vngachte ob er nicht am diebstal.
 Dummodo lucrum illud, quod ex rebus furtivis percipit, sit tantum, quantum aliàs, ad poenam laquei ductandam sufficit, puta excedat quinque solidos,

- d. const. 38. vers. so viel empfangen und participiren. ubi in comm. Daniel Moller. nu. 6.*
- 42 Tertio fallit si actus, cum quo fuit præstitum auxilium, sit remorus & causam furto non dedit,
Prosper. Farinac. d. quest. 131. num. 40. ibi. limitatio. & num. seq. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. numero 9. & seq.
Plures limitationes, vide latè apud
Prosper. Farinac. d. quest. 131. num. 43. & seq. usque ad finem. Menoch. d. cas. 349. num. 10. & seq. num. 15. & seq. Hippol. de Marsil. in sua practica criminali. §. constans, num. 50. & seq. Iason. consil. 137. incip. formata est inquisitio, num. 1. sub fin. vers. sed præmissis, num. 2. & seq. usque ad fin. vol. 1. Felin. in c. 1. extr. de officio delegato, num. 13. & seq. & in c. sicut dignum extr. de homicid. num. 2. & seq. Br. in l. is qui opem ff. de furt. num. 5. post princ. August. ad Angel. tract. malefic. verb. dicto malefic. semper num. 14. sub fin. num. 15. & seq.
- 43 Tertio modò, si quis auxilium post furtum commissum præstat, & tunc communis DD. est conclusio, quod is eadem & pari pœna non teneatur, sed solum pœna extraordinariâ pro arbitrio iudicis puniatur,
Br. in l. in furti §. ope ff. de furt. num. 4. ibi, quandoque præstatur auxilium Pract. Papiens. in forma inquisitionis, gl. opem auxilium num. 7. Aym. Gravett. consil. 220. num. 12. sub fin. vers. sed arguitur, lib. 2. Nicol. Boer. decis. 167. numer. 4. vers. & post maleficium. & seq. Iacob Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 21. ibi verius est casus, & num. seq. Mantua in cap. 1. extr. de offic. judic. delegat. & num. 44. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. Andream Marci Lanificem. num. 5. vers. post v. maleficium, & num. 7. vers. sin autem post perfectum, lul. Clar. lib. 5. sens. §. ult. quest. 90. num. 2. post princ. vers. fin. verò non præbit, & seq. Prosper. Farin. in sua practica criminali. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 1. & seq. & num. 17. Felin. in cap. sicut dignum extr. de homicid. num. 4. ibi, quarto limita. Hipp. de Marsil. in pract. crim. §. constans, num. 54. ibi, quarto limita. Bl. in pract. §. postquam vidimus. num. 5. Paris. consil. 152. num. 41. vers. quia si verè hoc fuisset, & seq. lib. 4. Curt. Sen. consil. 41. incip. super processu, nu. 8. vers. tertio & ultimo præstat. & seq. Bertaz. consil. 324. incip. quaeritur quâ pœna, num. 6. vers. quo verò ad auxilium, & numer. seq. lib. 2. Schrad. de feud. part. 9. cap. 2. num. 35. & seq.
Non obstante, quod contrarium velit, & pœnam ordinariam locum habere statuat.
Nasta consil. 458. incip. in causâ inquisit. num. 7. ibi, ultimo dicitur, & seq. lib. 2. Bero consil. 192. nu. 10. vers. & opem seu favorem, & seq. lib. 3. Damboud. in sua pract. crim. cap. 116. numer. 2. & seq.
- 44 Auxilium autem post furtum seu delictum commissum præstare dicitur, qui opem præbet ad evadendum & fugam arripendam,
Br. in l. furti §. ope ff. de furt. num. 4. vers. sed. in questione nostra. Pract. Papiens. in forma inquisitionis, gl. opem auxilium. numer. 7. post princ. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 4. ibi, amplia primo, & seq. Mantua, in c. 1. ext. de offic. deleg. num. 44. sub fin. & nu. seq. Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lanificem. num. 5. vers. post v. maleficium, post princ. Boer. d. decis. 167. num. 4. in fin.
- 45 Nisi sit uxor vel alius amicus & consanguineus, is enim furi opem ad evadendum præstans, nullo modo, nec quidem extraordinariè, punitur,
Mantua in d. cap. 1. extr. d. offic. deleg. nu. 50. vers. secundo su advertit Farinac. d. quest. 132. nu. 6.
- 46 Item auxilium post furtum commissum præstare dicitur, & extraordinariè tantùm punitur, qui furi equum ad se salvandum commodat,
Farinac. d. quest. 132. numer. 13. ibi amplia secundo.
- 47 Vel qui eam viam monstrat, ut ex manibus curiæ, illum forsitan prosequenti, auferere possit,
Alber. in l. qui seruo, in 2. lect. ante num. 1. ff. de furt. Farinac. d. quest. 132. n. 14.
- 48 Vel qui furem occultat, ne deprehendatur,
Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 21. vers. custodit. Farinac. d. quest. 133. numer. 15.
- 49 Limitatur tamen, & pœna ordinaria locum habet, si jam antea tractatus & deliberatio præcessit & actum est inter furem & auxiliatorem, ut is furtum committeret, & alter eò commissò auxilium se illi ad evadendum præstiturum promitterat,
Br. in d. l. in furti §. ope ff. de furt. num. 6. ibi, prædicta vera lul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 90. num. 2. ibi, aut non præcessit. August. Bonfranc. in add. ad Angel. tractat. malefic. verb. & Andream Marci Lanificem (ubi se ita in factò habuisse testatur) n. 5. post med. vers. limita tamè quod fol. 126. Angel. tract. malefic. verb. dicto maleficio semper. n. 13. sub fin. vers. prædicta procedunt, Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicid. num. 50. vers. quod tamen intelligo, Farinac. d. quest.

n. 132. nu. 29. ibi. limita quarto Blanc. in pract. crimin. §. postquam vidimus, num. 1. vers. si dedit opem volens juncti. num. 5. nisi dicit esse premonuerit, & seq. Schrad. de feud. part. 9. cap. 2. num. 39. vers. deinde hæc conclusio.
Quamvis contrarium velit
Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 4. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 23. n. 24. vers. quod verum non puto, & seq.
Deinde limitatur, si quis de rebus furtivis participavit,
Andr. de Isern. in c. 1. §. si quis quinque tit. de pace tenend. & ejus violat. nu. 6. vers. & de furtivis rebus habuit partem, fol. 66. Ioann. Zanger. tractat. de tortur. & question. cap. 2. nu. 188. & seq. Damboud. in sua pract. crim. cap. 100. numero 53. & cap. 116. numero 2 in med.
Et ideò, si quis te ignorante furtum fecit, sed postea tecum sciente spolia & res furtivas divisit, furtum ratificare videris, & ob id merito pœnâ ordinariâ laquei teneris, dummodò res illæ ad quantitatem illam, ex qua suspendium dicitur, ascendat,
Andr. de Isern. in d. c. 1. §. si quis quinque num. 6. vers. per quod patet. Matth. de Afflic. in d. n. 6. vers. & ex hoc inferitur.
Imò, si quis post furtum commissum se furibus associat, cum illis de bonis furto subtractis commessatur, & res furtivas dilapidat, etiam suspendi debet,
Damboud. in sua pract. crim. cap. 116. num. 2. vers. aut ex iis cum furibus.
Quod tamen in his terris non servatur, sed solummodò pœna virgarum, & relegationis dicitur,
Matth. Coler. (ubi ita Ienenses iudici in Gera, Anno 1568. & Lipsenses Senatus Torgensi Mense Majo Anno 1562. respondi se testatur) decis. 150. num. 7. ibi, nos tamen auxiliatori, & nu. seq. part. 1. Modest. Pistor. (ubi ita Lipsenses Mense Majo Anno 1562. ad requisitionem Senatus Torgensis pronunciasse refert) quest. 63. incip. inquisitus, nu. 3. & seq. per tot part. 2.
Plura de iis, qui auxilium post furtum seu delictum præstant, vide latè per ampliationes & limitationes, apud
Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 132. nu. 1. & seq. per tot.
Sed quomodo puniuntur furum rerumve furtivarum receptatores? Eadem pœnâ, quâ ipse fur principalis,
l. 1. ff. de recept. l. 1. C. de his qui latrones vel alii criminibus reos occulte. l. congruus 13. sub fin. princ. ff. de offic. præsid. latè Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. quest. 133. (ubi ampliat & limitat) nu. 1. & seq. per tot. Iodoc. Damboud. c. 102. nu. 7. cap. 100. n. 53. cap. 116. nu. 1. 2. 4. & seq. cap. 134. (ubi limitat) & nu. 34. & sequens. Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 348. (ubi ampliat & limitat) num. 1. & seq. per tot. Zobel. part. 4. diff. 23. n. 11. & diff. 36. num. 8. Bajard. Clar. lib. 5. sens. §. furtum, n. 47. Berix. consil. 66. nu. 1. & seq. & consil. 266. nu. 1. & seq. lib. 1. Roland. à Valle consil. 45. vol. 1. lul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. nu. 9. Zanger. de tortur. & quest. cap. 2. nu. 180. & seq. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 28. nu. 3. Matth. Coler. decis. 144. nu. 29. & seq. part. 1. Ludov. à Pegver. decis. 25. incip. Martianus, nu. 1. & seq. Angel. Aret. tract. malef. verb. etiam vestem celestem, n. 21.
Quid de iis dicendum, qui furtum fieri suadent, & confu-
lunt?
vide elegare. Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 129. nu. 60. ibi, amplia decimo quarto, nu. 61. & seq. per tot. & quest. 131. nu. 18. Gædd. in l. sepe ita 53. ff. de V. S. n. 12. Pract. Papiens. in forma inquisit. gl. opem auxilium. num. 8. Damboud. in sua pract. crim. cap. 116. nu. 3. & seq. cap. 33. n. 2. & nu. 5. & seq. Claud. Battand. in pract. caus. crim. reg. 100. Angel. tractat. malef. verb. dicto maleficio semper nu. 18. Harpprecht. in §. incerd. 11. inst. de oblig. que ex delict. n. 1. & seq.
Mandatores furtorum, quomodo puniri debent?
vide. Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 352. nu. 1. & seq. & casu 353. per tot. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 133. nu. 3. nu. 1. & seq. & quest. 135. part. 1. nu. 1. & seq. Heig. quest. 30. n. 23. part. 2.
Denique an in furto socius criminis possit torqueri in caput sociorum & receptorum,
Vide pulchrè Ludov. à Pegv. decis. 37. incip. scribentes, num. 1. & seq. per tot.

LVI.

De pœnâ illorum, qui indicio & demonstratione occasionem furibus delinquendi præbent.

SUMMARI A.

- 1 Qui alienas res exploravit, & aliis indicavit & ita occasionem furandi præbet, quomodo puniatur, n. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
 - 8 Si quis etiam de furto vel præda participavit, tunc is laqueo puniatur.
 - 9 Idem juris est, si manum adposuit, & simul furari, vel de prædâ iuvit.
- Non

Novell.
Elect.
August.
part. 4.
const. 40.

Non raro etiam controverti solet de iis; qui aliis inditio occasionem furandi præbent, locumque, ubi res continentur, ostendunt. quomodo illi puniri debeant?

Videtur dicendum, quod perinde, ut fures principales, ad poenam laquei condemnandi sint, veluti post

Salyc. in l. un. C. de rapr. virg. Blanc. in pract. crim. §. postquam vidimus, quando quis per seipsum, num. 4. ibi, tempora ista tria considerata, pag. 319. in specie tradit Matth. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 6. ibi, sic. prestans, & seq. part. 1.

Propterea, quod omnis, qui vel auxilio, solatio, consilio, suppetiis, mandato vel alio quovis modo ad crimen aliquod peragendum juvit, puniri debeat ut principalis perpetrator,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. cap. 133. incip. habent, num. 1. & seq.

Deinde, quia quis per eiusmodi indicationem & demonstrationem causam furto dedisse censetur; In præcedenti autem conclusione numero 4. & seq. dixi, si quis etiam ante delictum causam delicto dedit, quod is poenam ordinariam plekti possit.

Verum, cum hoc in casu quis potius nudum & simplicem duntaxat favorem præstare videatur, & ob id poenam ordinariam puniri non possit: ut in præcedenti conclusione, num. 33. dixi, & si vel maxime quis causam furto dedisset, hanc tamen non per actum proximum, sed remotum dedisse censetur, quo casu, ut in præcedenti conclus. num. 3. deduxi, etiam poena ordinaria imponi nequit, præsertim cum fures alijs essent furtum commissuri, licet mediò, quò facilius ad illud perveniant, destituantur, quo casu auxiliator etiam poenam ordinariam plekti non potest,

Iodoc. Damboud. in sua pract. criminal. d. c. 133. num. 3. ibi, nam si tale, & seq.

Ideo rectius alijs placuit, quod hoc in casu alia mitior poena, puta virgarum & relegationis tantum, imponi debeat, veluti ita Lipsenses ad requisitionem Senatus Torgensis *Mense Majo Anno 1562. respondisse, testatur*

Modest. Pistor. quest. 63. incip. inquilinus quidem, num. 3. & seq. part. 2. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 29. vers. etliche aber meinen.

Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxon. in suis *Novellis part. 4. const. 40.* ubi verbis disertis dicit: *dass die jentigen / so mit Randschafften oder amwelts sung zum Diebstal helfen / sollen mit staupenschlegeln des Landes verwiesen werden /*

& ibid. in comm. Daniel Moller. numero 6. vers. porro poena & seq.

Quam poenam etiam Scabinos Lipsenses *Mense Octobri Anno 1562.* pronunciasse in eum, qui volenti furari indicavit dominum cum tota familia esse in templo, & ita jam adesse occasionem furandi, testatur

Modest. pistor. d. quest. 63. num. 5. vers. eandem poenam usque ad fin. part. 2.

Et procedit etiam in iis, qui tabularios & alios explorant, & alijs ad spoliandum produnt,

Novell. Elect. part. 4. d. const. 40. vers. so mit Randschafften / Modest. Pistor. quest. 112. incip. exploraverat. numer. 1. & seq.

Fallit tamen, si quis coacte locum & civitatem, in qua res continentur, indicare debuit, is enim propter merum & coactionem, sibi à furibus vel latronibus illatam, merito excusatur, veluti *Anno 1605. usu observatum scio.*

Sciendum autem est, quod quandoque ejusmodi explorator & indicator poenam ordinariam laquei puniatur, veluti si de furto aliquid & quidem tantum, quantum valorem quinque Ungaricorum excedit, participavit,

Daniel Moller. in comm. ad. consuet. Saxon. part. 4. d. const. 40. numero 6. sub fin. vers. quod si de furto. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 29. vers. es were denn das er so viel / usque ad fin.

Quamvis me non lateat, quod olim contrarium pronunciarint Scabini Lipsenses,

Teste Modest. Pistor. d. quest. 63. nu. ult. in fin. part. 2. & quest. 112. in princ. vers. de prædâ partem quoque consecutus est, num. 1. & seq. part. 3.

Vel si manum suam delicto apposuit, & ipse deprædare & res amovere juvit, per ea quæ in præced. conclus. num. 29. dixi, addatur.

Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 42. & seq.

LVII.

De Crimine Peculatus, & de Residuis,
itemque de iis, qui res, administrationi & fidei suæ commissas, & concreditas, negligunt, vel dolose intercipiunt, & in utilitatem propriam convertunt, & quomodo puniuntur.

SUMMARI A.

- 1 Distingui debet inter pecuniam civitatis & Reipubl. quam quis non administrat, & inter eam, quæ alicujus fidei & administrationi est commissa.
- 2 Si quis pecuniam publicam civitatis furatur & aufert, quomodo puniatur, num. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
- 13 Si quis pecuniam, sibi & suæ fidei commissam, retinet, & intercipit, tenetur lege Julia de residuis.
- 14 Quæ est poena legis Juliae de residuis.
- 15 Quomodo puniatur, qui pecuniam sibi concreditam dolose retinet & aufert.
- 16 Si alicujus fidei, & custodiae pecunia per modum contractus vel quasi est credata, & is eam intercipit, & in alium usum vertit, qualis est depositarius, creditor pignoratitius, commodatarius, mandatarius, & similis, quomodo puniatur, num. 17. 18. 20. 21.
- 19 Vbiunque dolus & delictum purgari potest per actionem ex contractu, cessat actio de dolo, & criminalis accusatio.
- 22 Si quis pecuniam sibi & suæ fidei per modum contractus, vel quasi, cum administratione tamen, sed privata, commissa intercipit, & in proprios usus convertit, quomodo puniatur, quales sunt factores, socii, executores, testamentorum, tutores, curatores, numero. 23. 24. 25.
- 26 Schôssarii, questores, præfecti, & similes administratores, & officiales si quid ex pecunia vel aliâ re sibi commissâ intercipiunt, in rationes non religunt, & subvertunt, quomodo puniuntur, tam jure civili, quam Saxonico, 20. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 36. 47. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. ubi ampliaciones & limitationes.
- 52 Administratio mitigat delictum.
- 53 Ille ejus pecuniam, quæ ejus periculo fuit, furtum facere nequit.
- 54 Residuis in his, quæ ei tradita sunt, peculatum seu sacrilegium non committit.
- 46 Vbi plura delicta, pro quibus à lege diversa poena imponuntur, concurrunt, tunc possunt omnes & singulae poenæ ordine successivo imponi.
- 56 Si præfectus vel administrator non dolose, & ex proposito, ed tantum culpa quaedam omisit & neglexit, quomodo puniatur, 57.
- 58 In dubio præsumitur culpa, nisi dolus probetur.
- 59 Dolus hoc in casu quomodo præsumitur, 60. 61. 62.
- 63 Qui libet officialis teneatur etiam in ditijs pro re ceptis apochas dare 64.
- 65 Per ejusmodi apochas subditi & rustici ipse jure liberantur.
- 66 An ejusmodi apochas etiam dominis præjacent, an v. iis non attentis, rusticis nihilominus in casu, ubi officialis solvens non est, conveniri possint, n. 67. 68. 69. 70.
- 71 An contra præfectum de neglectis & interceptis de novo possit inquiri, si jam rationes reddidit, & quietatus est.
- 72 An officialis per subditum administrare possit, & an etiam de subditi delicto teneatur, n. 73. 74.
- 75 An officialis, si ante officium fuit pauper, postea v. dives est factus, præsumatur ex bonis domini divitijs acquisivisse, numer. 76. 77. 78. 79. 80. 81.
- 82 Si officialis ex pecunia fidei vel civitatis lucrum aliquid percepit, an illud Principi vel civitati restituere debeat, n. 83. 84. 85. 86.

Ad clariorem hujus conclusionis explicationem principio distinguendum erit, inter eos, qui pecuniam publicam Principis vel civitatis, quam non administrant, furantur; & inter eos, qui pecunias, suæ fidei & administrationi, & quidem suo ipsorum periculo, commissas & concreditas retinent, & intercipiunt.

Primo casu, ubi quis pecuniam publicam Principis, vel civitatis furatur, & aufert, non usque adeò res clara est, qualenam crimen committatur, & qualis poena imponatur; videtur enim dicendum, quod solummodò crimen furti, & non peculatus, contrahatur, *per text. in l. ob pecuniam 91. ff. de furt.* Econtra verò, quod crimen peculatus committatur, evincit.

§. item lex Julia 9. Inst. de publ. judic. l. 1. l. 3. 4. & tot. tit. ff. ad l. Iul. pecul.

& quidem de hujus criminis poenâ, variz etiam extant juris provisiones; quod enim quis in duplum duntaxat condemnatur, dicitur textus

in l. sacrilegii 6. §. ult. in fin. l. is qui 13. ff. ad l. Iul. pecul.

Quod verò poena peculatus ignis & aquæ interdictionem, in quam hodiè successit deportatio, contineat, vult textus *in l. pecul. 3. l. hac lege. 10. in fin. ff. ad l. Iul. pecul.* Denique quod poena capitalis, & ultimum supplicium imponi debeat, extat constitutio Imp. Honorii, Theodosii & Arcadii, *in l. un. C. de crim. pecul. §. item lex Julia 9. post princ. inf. de publ. judic.*

Unde variz etiam, de harum legum conciliationibus, exortæ sunt interpretum opiniones. Siquidem *Iohann. Borch. in d. §. item lex Julia peculatus, 9. inst. de public. post med. vers. poena peculatus, & seq. & Herm. Vult. eod. num. 2. vers. poena peculatus, usque ad fin.*

simpliciter dicunt, quod poena peculatus primum fuerit litis æsti-

Novell.
Elect.
August.
part. 4.
const. 41.

æstimatio in quadruplum, d. s. ult. in fin. § d. l. 13 ff. ad l. l. pecul. in cuius locum deinde successit aquæ & ignis interdictio, seu deportatio, d. l. 3. ff. cod. & demum ex constitutionibus Imperatorum fuit ultimum supplicium, d. l. 1. C. cod. d. s. 9. inf. de publ. iudic.

Quorum opinio licet aliquo modo tolerabilis esse possit, difficultatem tamen, quæ ex d. l. ob pecuniam § 1. oritur, non tollit.

4 Ideoque Andr. Alciat. 1. diffunt. 3. dicitur l. ob pecuniam § 1. legitur, nec non crimen peculatus, ita ut is, qui pecuniam civitati subtrahit, non solum furti, sed etiam peculatus teneatur. Quæ tamen mera divinatio est & manifestò vim infert textui in d. l. ob pecuniam § 1.

5 Aliter sentit Francisc. Duar. 2. diffunt. c. 26. Petr. Faber. lib. 1. semest. c. 22. fol. 243. Forner. 2. selectio. c. 22. qui dicunt, aliquem ob pecuniam civitati subtraham furti teneri ex lege Iulia, d. l. ob pecuniam § 1. peculatus verò ex constitutionibus, l. leg. 4. §. sed etsi. 7. ff. ad l. l. pecul.

6 Quæ tamen assertio non placet; si enim is, qui pecuniam civitatis furatur ex constitutionibus Divorum Trajani & Hadriani peculatus teneatur, d. l. 4. §. 7. utique hoc Papinianus, ex cuius responsis textus in d. l. ob pecuniam, § 1. desumptus est, sci- visset, quoniam Papinianus, ut ex relationibus historicis constat, longè post tempora Imp. Trajani, & Hadriani vixit, & ita nobis ius abolitum, & abrogatum non obrudisset.

7 Aliter statuit Iacob de Bellovis. in sua pract. crim. lib. 1. c. 10. incip. quid sit furtum, num. 44. vers. aut eam recipit, & seq. qui distinguit. inter Romanam & aliam civitatem municipalem, ita, ut priori casu crimen peculatus & pœna capitalis locum habeat.

§. item lex Julia peculatus §. 9. inf. de publ. iudic.

Posteriori verò casu solummodò pœna furti imponatur, d. l. ob pecuniam § 1. cuius opinionis etiam est

Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ incarcerati, nu. 2. vers. sed hæc sententia §. n. seq. vol. 4.

8 Cui assertio tamen directò repugnat textus in l. Julia 4. §. sed etsi 7. ff. ad l. l. pecul.

ubi verbis disertis dicitur, quod etiam in civitatis municipalis pecuniâ crimen peculatus fieri possit.

9 Ego verò cum Wesenb. in comm. ad l. l. pecul. n. 7. & Cujac. in parat. ff. §. C. cod.

distinguo inter ipsos iudices, administratores, senatores & alios, qui thesauri & ærario principis vel civitatis sunt præpositi, & inter alios privatos, qui pecuniam Principis vel civitatis furantur & surripiunt. Ita, ut illi indistinctè, etiam si civitatis municipalis pecuniam furto auferant pœnâ capitali, & ultimo supplicio afficiantur,

text. in d. l. item lex Julia peculatus §. 9. vers. sed si qui dem inf. de publ. iudic. l. un. C. de crim. pecul.

Et quidem de pecunia civitatis Romanæ vel alterius superiorum non recognoscens, minus dubium est,

Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ incarcerati. nu. 2. vol. 4. Paul. de Castro consil. 141. incip. vis à quædam, n. 4. post princ. lib. 1.

De civitate verò municipali magis dubitatur, an & in eius pecuniâ crimen peculatus committi possit, ratio dubitandi erat, quod civitates municipales privatorum loco sint,

l. cum qui veftigal 17. in fin. ff. de V. S.

solaque ea publica dicuntur, quæ populi Romani sunt,

l. bona civitatis, 15. ff. de V. S.

Verum, quoniam bona civitatis municipalis abusive & per synecdochon etiam publica dici possint, d. l. bona civitatis, 15. in princ. ideoque postea latâ interpretatione receptum fuit, ut & pecuniæ civitatis municipalis crimen peculatus committatur, quod etiam constitutionibus Divorum Trajani & Hadriani est confirmatum,

text. in l. Julia 4. §. sed & si 7. ff. ad l. l. pecul.

ita tamen, ut utroque modo, sive administrator, iudex vel alius officialis Romanæ, sive municipalis civitatis pecuniam surripiat, capitali pœna plectatur,

d. s. item l. Julia peculatus, §. d. l. un. C. de crim. pecul.

10 Et quidem non solum ipsi principales, sed etiam eorum socii, ministri & alii, qui scientes substractas ab eis pecunias publicas receperunt,

d. s. item lex Julia peculatus §. 9. vers. & non solum hi inf. de publ. iudic. l. un. sub fin. C. de crim. pecul. quoniam juxta textum in l. crimen §. C. ad l. l. de vi publ. quæ ex l. 2. C. Theod. de crim. pecul. esse Iacob Cujac. in parat. C. de crim. pecul. in med. sumptus est, non est dissimile crimen rapere, & ei, qui rapuit, rapta servare.

11 Hi verò, licet pecuniam civitati subtrahendo crimen peculatus non committant, sed tantum furti teneantur d. l. ob pecuniam § 1. ff. de furti. quia tamen in legem Iulianam quo dâmodo incidisse videntur, ideoque ob ejusmodi furtum meritò gravius puniuntur, & pœnæ deportationis subijunguntur.

12 Quæ tamen pœna deportationis hodie in pœnam furti ordinariam & consuetudine receptam est mutata, ita, ut quis

ob pecuniam civitati subtractam non minus, ac alius fur lu- queo seu suspensio puniatur,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. c. 11 §. incip. neque hoc loco, n. 3.

ibi, alius v. §. seq.

Posteriori verò casu, ubi quis pecuniam publicam Principis, vel civitatis, non furatur, sed pecuniam suo periculo & fidei commissam, & concreditam, duntaxat retinet, in totum vel pro parte intercipit & in propriam utilitatem vertit, tunc lex Julia de residuis sibi locum vendicat,

l. lege Julia 2. l. 6. §. 1. ff. ad l. l. pecul. Wesenb. in comm. ff. cod. n. 8. & seq. Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ in carcerali. n. 16. & seq. vol. 4. Paris. de Puteo tract. syndi. 1. vers. syndi. antur etiam officiales, n. 5. pag. mibi 119.

Cujus pœna quidem est, ut quis hac lege damnetur amplius tertiâ parte, quàm debet,

l. lege Julia 4. §. quâ lege §. ff. cod. ita, ut is qui trecenta reliquatur tertiâ amplius partem, id est, centum loco pœnæ ultra inferat, vel quandoque etiam in duplum puniatur,

l. excellentia 9. C. de erogat. milit. annon. Wesenb. in §. sum præterea inf. de publ. iudic. n. 5. vers. & hac quidem, & in comm. ff. ad l. l. pecul. n. 8. in fin. Laurent. Kirchoff. d. consil. 24. n. 15. & seq. vol. 4.

13 Ut tamen hæc materia de bonis concreditis, non veritatem Gute/ ed elucidius enodetur, & ostendatur, quomodo puniuntur illi, qui pecuniam suo periculo & fidei commissam, vel negligunt vel dolosè retinent, intercipiunt, supprimunt, & in proprios usus vertunt. sequentes casus sunt observandi.

16 Primus, si alicujus fidei & custodiæ pecunia vel alia res per modum contractus vel quasi, sed sine administratione, est tradita & commissâ, qualis est depositarius, creditor pignoratitius, commodatarius, & similis, tunc, licet is, si re deposita, pignori data, commodata & simili utatur, & in suum usum convertat, furti teneatur, ut supra conclus. 44. n. 9. & seq. hæc part. 5. dixi;

17 Puto tamen, quod pœna ordinaria laquei vel suspensio locum habere non possit, sed tantum extraordinaria,

Ægid. Boss. in tract. crim. tit. de ducato Mediolani, n. 14. ibi, & si dicas, & seq.

Veluti etiâ ita de procuratore & mandatoriò, expressè tradit Prosper. Farinac. consil. 7. incip. D. Achilles Theodoricus, n. 9. & seq. vol. 1.

18 Et jure Saxon. ita verbis disertis est sancitum, Landrecht. lib. 3. art. 22. vers. Die beten noch raubes, ubi gl. ordin. verb. Die beten, n. 5. Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 1. & seq. & tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 5. n. 26. & seq.

19 Ratio horum est, quia quotiescunque dolus vel delictum purgari potest, per actionem ex contractu vel quasi, cessat actio de dolo & criminalis accusatio,

Aym. Crav. consil. 6. n. 104. vers. secundo contra opinionem, & nu. seq. vol. 1. Bl. consil. 14. incip. filius fam. nu. 3. vers. sed & illud notandum est, & conclus. 15. incip. ad evidentiam, n. 1. & seq. lib. 1. Roland. à Valle. consil. 75. incip. primo quidem, n. 31. vol. 1. Paul. de Castro. consil. 412. incip. vis factio & dubii, n. 4. vers. sed his non competit, vol. 1. Farinac. d. consil. n. 9. vers. quod ubicunque dolus, vol. 1. Barthol. Bertazzol. consil. 129. incip. non possum n. 13. ibi, quia dolus & seq. lib. 1. Tusch. tom. 2. pract. conclus. l. D. conclus. 178. n. 1. & seq. Natta consil. 588. incip. ista quia n. 10. & seq. tom. 3.

Hoc autem in casu delictum per actionem ex contractu, puta depositi, commodati, mandati, pignoris & simili, potest purgari.

Deinde, quia quis sibi debet imputare, quod non melius exploraverit conditionem ejus, cum quo contraxit,

l. qui cum alio, 19. ff. de R. l. latè Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 4. & seq.

Præterea, quia leges juris civilis depositario, commodatario, & simili pœnam furti minitantes, loquuntur solummodò de eo casu, ubi pœna furti erat pecuniaria, ad nostra igitur tempora, ubi pœna est capitalis, & corporalis, extendi non possunt. ut supr. conclus. 44. n. 70. dictum est.

Consul. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 16. in med.

Denique, quia in illis rebus, quas quis non invito & reluctantè, sed volente & consentiente domino penes se habet, & contractat, furtum fieri nequit, cum furtum sit contractatio rei alienæ invito domino facta,

l. 1. §. ult. ff. de furti. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 9. n. 10. & 26. sub fin.

Non attento quod contrarium directò velit

Prosper. Farinac. sibi contrarius consil. 96. incip. licet dominus Vincen- tius n. 19. ibi, quibus non obstat, & seq. v. 42. & seq. lib. 1.

propterea, quod hic delictum transeat in speciale nomen delicti, id est, furti. Ubi autem delictum in speciale nomen delicti transit, tunc illud per actionem ex contractu purgari non potest, Bl. consil. 15. incip. ad evidentiam n. 1. vol. 1. Paul. de Castro, d. consil.

412. incip. vis factio n. 4. post princ. Farinac. d. consil. 96. post princ. lib. 1.

Cujus assertionem tamen parùm curamus, quoniam hoc ultimò Bl. & Paul. de Castr. in d. loc. expressè non statuunt, sed tantum à contrario sensu ex eorum scriptis Farinacius elicit; Un-

- de merito succedit, quod argumentum à contrario sensu, ex dictis DD. desumptum, non valeat, *Mudest. Pist. quest. 131 n. 3. part. 4. præferim, cum Bl. & Paul. de Castr. ibid. nihil allegant, eorumque opinio, si vera esset, procederet saltem quoad actionem partis, quæ civilis est, licet sit furtiva & tantum rei perfectionem contineat,*
l. i. c. de re. l. si à 71. ff. eod. Tusch. tom. 2. pract. concl. lit. D. conclus. 578. n. 5.
- 20 Bene tamen verum est, quod hoc in casu res à depositario, commodatoria & alio, subverta, in propriam utilitatem usurpata, virio furti afficiatur,
Gl. ordin. tm Landr. lib. 3. art. 2. n. 5. verb. Dieberey noch raubens / vers. es mag wol seyn / isque infamiae macula notetur, Gl. ordin. tm Landr. d. art. 22. nu. 5. sub fin. vers. doch wird eintr vmb solche dieberey.
- 21 Quæ tamen procedunt, si depositarius faretur se pecuniam recepisse, & in proprium usum non dolose, sed bona fide, vertisse, secus negat, vel manifestus ejus dolus conspicitur; tunc enim is merito poenâ furti ordinaria plectitur,
elegant. Aym. Gravett. consil. 287. incip. Nobilis Nicolaus, nu. 2. vers. negandi enim depositum, & seq. tom. 1. Bl. consil. 34. incip. statuto seu capitulo, n. 6. ante med. vers. in contrarium videtur. vol. 5. Alber. in l. inficiando ff. de furt. nu. 4. Egid. Boss. in pract. crim. tit. defurtis nu. 45. vers. sed tamen per quod per solam, & nu. seq.
 Et ita etiam accipio constitutionem criminalem Caroli V. art. 170. ubi dicitur: *Welcher mit eintes andern Güttern die ihm in guten glauben zu behalten vnd vorwahren gegeben seyn / williger vnd geschehrlicher weise dem Glaubiger zu schaden handels / solche Mißschah ist einem Diebsthal gleich zu straffen.*
- 22 Secundus casus, si alicujus fidei pecunia vel quid aliud etiam per modum contractus ve quasi, & quid cum administratione, non tamen publicum sed privatum officium habente, committitur, qualis est socius, institor, factor, exactor, gestor, & similis, & tunc is ob pecuniam interceptam, & in proprium vel alium usum conversam, furti etiam non potest conveniri,
Prosper. Farinac. in consil. 96. incip. licet. Barthol. Bertaz, consil. 129. incip. non possum, nu. 9. & seq. lib. 1.
- 23 Quemadmodum etiam ita de executoribus testamentorum, si quid in propriam utilitatem converterint, tradit.
Ioann. Oldendorp. in tr. de executoribus. ult. volum. tit. 8. incip. quilibet administrator, n. 12. & seq.
- 24 Et de tutoribus & curatoribus expressè sancitum est, quod intercipientes pecunias pupillares, & in proprium commodum convertentes, actione furti non teneantur, sed saltem actione de rationibus distrahendis conveniantur,
in l. tres tutores, 33. §. 1. vers. sed tutores ff. de administ. tutor. Br. in l. posthumo §. continua ff. de tutel. & rationibus. distrah. n. 3. Farinac. d. consil. 96. nu. 29. ibi, & licet & seq. 1.
- 25 Nisi manifestò constet, quod animò furandi, & non retinendi, pecunias pupillares intercepterint, tunc rectè furti tenentur,
text. in l. 4. §. hunc autem 2. l. actione 2. §. quod si furandi 1. ff. de tutel. & rationibus. distrah. l. tutor. 33. ff. de furt. Farinac. d. consil. 96. nu. 20. vers. hac tamen procedamus, lib. 1. Alber. in l. inficiando, ff. de furt. n. 4. sub fin.
- 26 Tertius casus est, si pecunia, vel alia res, alicujus fidei & curæ cum administratione publicâ est commissa, quales sunt Scholæ, prætores, quæstores, præfecti, præsides, Ediles, publicani, foestarii, & similes officiales, *Schöffer, Verwalter, Wotge, te / Vorsteher: Geltsleute, Bawmeister / Bawschreiber: Zöllner / Förster / oder ein jeglicher ander so zu einem Ampt verordnet; & tunc major est controversia, quomodo illi puniantur, si aliquid in administratione reliquantur, vel pecuniam, sibi suorumque fidei conceditam, negligunt, in rationibus omnittunt, intercipient, subvertunt?*
- 27 Et tunc si hoc dolosè & ex proposito faciunt, inter interpretes juris civilis variaz exstant opiniones.
 Quod enim poena furti teneantur, tradit
Br. in l. tres tutores, 33. in princ. n. 1. & n. 2. ff. de administ. tut. quem sequitur Math. Coler. decis. 207. incip. jure civili delinquentes. n. 1. & seq. part. 1. per text. in l. 1. §. hunc tamen 2. l. actione 2. §. quod si furandi 1. ff. de tutel. & rationibus. distrah.
 Quæ quidem opinio de jure civili procedere potest, ubi poena furti erat duntaxat arbitraria, & pecuniaria, ut rectè animadvertit
Math. Coler. d. decis. 207. n. 2. part. 1.
 ad nostra igitur tempora, ubi poena furti est criminalis, & quidem capitalis, extendi nequit, ut supra dictum.
- 28 Quod verò etiam hodie criminaliter poena furti ordinaria puniri possint, statuit
Prosper. Farinac. consil. 96. incip. licet dominus Vincentius, n. 18. vers. cum isto casu, n. 19. n. 26. & seq. nu. 41. in med. & seq. n. 50. sub fin. vers. verum etiam & de furto, & n. seq. lib. 1.
 Cujus assertionem tamen parùm attendimus, quoniam nihil allégar, & licet se fundet in doctrina Paris. Gravett. Decia-
- ni, & aliorum: Hi tamen DD. non loquuntur de poena capitali, sed tantum de extraordinaria, ut paulò post dicitur.
- 29 Licet eandem opinionem, quod Camerarii, qui tractant pecuniam publicam, si aliquam quantitatem retinent capite puniantur, defendat etiam
Iul. Clar. lib. 5. sem. §. ult. quest. 68. numer. 30. Wesenb. in comm. ff. ad l. lul. pecul. n. ult. vers. ex bis enim omnibus, & vers. seq. Angel. Arcein. in §. in lege Julia peculatus inst. de publ. judic. per text. in l. cor. 14. C. de furt.
 qui tamen textus parum urget, siquidem ibi non dicitur de officiali aliquo, sed de eo, qui res à servo ablatas sciens suscipit, inter hunc autem, & officialem magna est diversitas.
- 30 Econtra verò videtur dicendum, quod ejusmodi administratores illud duntaxat, quod reliquiti sunt, vel intercepterunt, & amplius tertiam partem ejus,
l. lege Julia §. §. quæ lege 5. ff. ad l. lul. pecul. vel duplum, l. excellentia 9. de erogat. milit. annon. restituere debeant, ut etiam supra & numero 14. dixi, & in specie vult laza Lawana. Kerschhoff. consil. 24. incip. in causa carcerato, numero 11. vers. ex quibus declarationibus, numero 12. & seq. numero 17. & per tot. vol. 4. Paris. de Puteo tractat. syndic. ve r. syndicatorum etiam officiales de subactis ex pecunia. num. 1. & seq. pag. mibi 117.
 Verum, cum prædicti textus de illis reliquitoribus tantum accipi debeant, qui sine furto vel falso reliqua debere possunt,
Wesenb. in comm. ff. ad l. lul. pecul. n. 9. post med. vers. non laza, & seq.
- Ideoque ad casum nostrum applicari nequeunt.
- Aliter sentit Angel. Perusin. consil. 90. incip. pro decisione n. 2. ibi, secundò pramitto, & seq. quem sequitur Aymon. Gravett. consil. 286. incip. Ludovicus, n. 9. sub fin. vers. ubi quod omni, & seq. Ferr. Paul. Paris. consil. 89. incip. rationes, & computa. nu. 20. ibi, tenebatur enim illa, n. 21. & seq. vol. 1. lodos. Damboud. in sus prædic. crimin. cap. 115. incip. neque hoc loco, nu. 1. & seq. Wesenb. in §. item laza Julia peculatus inst. de publ. judic. n. 9. post med. vers. quæquam igitur Tiber. Decian. consil. 11. n. 110. lib. 1. Andreas Tirag. de par. tempor. caus. 58. n. 1. & seq. per tot. qui dicunt, quod ejusmodi officiales, dolosè, & fraudulentè pecunias in proprios usus convertentes, criminaliter quidem, non tamen poenâ ordinariâ, sed extraordinariâ, pro arbitrio judicis puniantur, quæ opinio mihi etiam admodum placet, Tum (1.)
 per text. in l. excellentia, 9. C. de erog. milit. annon.
- Tum (2.) quia dominus debet sibi imputare, quod conditionem illorù, quos officiis præfecit, non meliùs exploraverit.
l. qui cum alio, 19. ff. de R. l.
- Tum (3.) quia ejusmodi personæ ut plurimum sunt in officiis & administrationibus.
- 32 Communis autem est DD. conclusio, quod administratio mitiget delictum,
l. multi ff. de publ. & rectigal. pl. in l. tutores, 33. §. 1. verb. contrectare ff. de administ. tutor. Br. eod. n. 2. Bl. in c. 1. §. inuria, in verb. fove furtum, n. 10. sub fin. tit. de pace juram. firmam. Andreas Tirag. de par. tempor. aut remittend. caus. 58. n. 1. post primo.
- Tum (4.) quia propter administrationem sibi commissam, quis pecuniam non tam invito domino contrectare, quam perisdè agere videtur,
text. in d. l. tres tutores, 55. §. 1. vers. sed tutores propter. ff. de administ. tutor.
- Tum (5.) quia quæstores, prætores & alii officiales ejusmodi pecuniam plerumque suo periculo suscipiunt, cum, antequam recipiuntur, cautionem præstare, & fidejussores dare debent, *müssen vorhand bestellen vnd Bürgen sezen / ut quotidiana experientia testatur;*
- 33 Pecuniæ autem publicæ ab eo, cujus periculo fuit, furtum non potest fieri,
textum expr. in l. sacrilegi 9. §. Labeo 2. vers. pecunia publica ff. ad l. lul. pecul.
- Unde etiam fit, quod ædituus in his, quæ ei tradita sunt, peculatum seu sacrilegium non committat,
text. in d. l. sacrilegi, 9. §. 2. sub fin. vers. & ided ædituum, ff. ad l. lul. pecul.
- 34 Tum (6.) quia ejusmodi officiales pecuniam vel aliam rem, non apud dominum & in ejus possessione & custodia adhuc existentem, sed penes se jam constitutam & collocatam occupant, & contrectant; Noram autem est, illum, qui rem apud dominum adhuc existentem propriâ autoritate occupat, magis delinquere ratione scandali, quod ex tali facto verisimiliter promanare potest, quam si contrectet rem ratione negotii, sincerè atque integrè contracti, apud se consistentem, cum hoc casu non æquè magna subsit ratio scandali, atque in priori casu, ut elegerit scriptum reliquit
Egid. Boss. in tract. crim. tit. decreto Mediolan. n. 14. vers. & ratio diversitatis inter hos casus, & seq.
- In foro Saxoniço de hac quæstione olim etiam magna erat
 con-

controversia: frequentius tamen in eam sententiam pronun-
ciabatur, ut ejusmodi administratores propter pecuniam, sub-
versam vel interceptam, laqueo non suspendantur, sed propter
perfidiam & perjurium tantum extraordinarie vel carcere, vel
relegatione temporali, puniantur,

*Consul. constit. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 1. & seq. per tot. &
tom. 2. part. 4. quest. 3. nu. 1. & seq. per tot.*
præter rationes modo adductas, movebantur per text. in
Landr. lib. 3. art. 22. & ibid. gl. n. 5.

ubi de rebus commodatis dicitur, quod quis eas subvertendo,
& in alium usum utendo, furtum non committat; Et licet ibi de
commodatario tantum dicatur, quia tamē ratio ibidem assigna-
ta, *Stenemal dass er es ihm selber geliehen hat/* quod scilicet rem
non adhuc apud dominum existentem, sed penes se constitu-
tam, occupavit, generalis est, & in unoquoque administratore
locum habet; Ideoque merito etiam generaliter accipienda
erit, *Virgil. Pingiz. quest. 47. n. 7. vers. et si jam et n. seq.* Veluti etiam
ita Scabinos Ienenses Mense Augusto Anno 1567. Quæstori
in *Aranchfels/* respondisse, testatur

*Matth. Coler. decis. 207. n. 3. ibi, jure autem Saxonico, n. 4. & seq. us-
que ad fin. part. 1.*

36 Et hanc sententiam etiam approbavit Augustus Elector
Saxonie in suis Novellis

*part. 4. constit. 41. §. 5. wann die Summa solches vertratoten/
& ibi in comment. Daniel Moller. n. 3.*

ubi verbis discretis sancivit, si administrator quispiam summam
pecuniæ, quinquaginta florenos usitatæ monetæ non ex-
quantis, interceptit, & in suos usus convertit, quod is vel carcerē
vel exilio temporali puniri debeat.

37 Quæ conclusio generaliter procedit in omni administato-
re, Oeconomo, Sequestro, & simili, qui vel nomine Principis
vel alterius, quotannis vel ab aliis, certis temporibus loco an-
nuorum redituum, pecuniam, frumenta, ligna, decimas, pensio-
nes, canones, laudemia & alia accipere debet, sed ea in rationes
non integrè referens, vel emendo, vendendo, mutuo dando,
accipiendo, admietiendo, falso modio, aliavē falsā mensura
utitur, & id. quod subtraxit, dolo malo, & in fraudem domini
in proprios usus convertit, *Novell. Elect. August. part. 4. d. const. 41.
ibi, wårde ein Schöffe/ in princ.*

38 Quod etiam juris communis interpres amplissimus
*Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 113. incip. neque hoc loco, n. 5.
ibi, quia autem quippiam & seq. tradit.*

39 Deinde procedit etiam in opilionibus, qui oves ex grege
domini, sibi commisso, vendunt, præterentes eas esse mortuas,
& precium vel retinent, vel alias oves viliores emunt & gregi
substituunt,

*Ortheß post Weichb. tit. von Diebstal der Hausdiener vnd an-
derer/ in princ. fol. 154.*

40 Item procedit, etiam si quis pecuniam in totum non subtra-
hit, & in suam utilitatem vertit, sed tantum cambit, & commu-
tat, ejusque loco pecuniam deteriorem, vel bona & frumenta
magis vitiosa, substituit.

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. d. c. 115. n. 4. ibi, simili quoq; modo.

Nisi ejusmodi mutuum & cambium quodammodo ad fines,
ad quos præparata est pecunia, tendat, veluti fieri videmus in
præfecto pecuniæ frumentariæ, quod is pecuniam illam re. &
Pistoribus mutuare possit, quoniam illi officium pistrini aliter
exercere non possunt, nisi illi subserviantur.

Francisc. Ripa, de peste. c. 5. de remed. ad conservand. ubert. n. 18.

41 Similiter & illi, qui laboratoribus Principum vel civitatum
præpositi sunt, si bonas pecunias receptas vendunt, & pro iis
emunt adulterinas, vel injusti ponderis, & laboratoribus per-
solvunt, eadem pœnâ carceris vel exilii temporalis, multata-
ri debent.

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. d. c. 115. n. 7. ibi, item philargystris & seq.

42 Præter prædictam tamen pœnam carceris, vel relegationis
temporalis, debent etiam illud, quod reliquati sunt, vel inter-
ceperunt, & subverterunt, dominio restituere;

*Virgil. Pingiz. quest. 47. incip. non infima tantum, n. 1. vers. quod si
dolosè & seq. Consul. constit. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 17. vers.
hat er aber dolo. & seq. arg. Novell. Elect. August. part. 4. constit. 12. sub
fin. & const. 32. §. ult.*

43 De jure civili verò duplum ejus, quod dolosè subtraxerunt,
& subtraherunt, refundere tenentur,
*per text. in l. excellencia. 9. C. de erog. milit. amon. Aym. Gravett. con-
fil. 286. n. 2. sub fin. vers. tenebitur in duplum, tom. 2.*

Non obstantē, quod eos præter pœnam exilii quadruplo
puniendo esse, velit

*Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. d. c. 115. incip. neque hoc loco, nu.
1. n. 2. n. 3. vers. porro cui commissa est, & n. seq.*

44 Quemadmodum etiam hodiè prædictam pœnam constitu-
tionis Electoralis eatenus mutatam esse, testatur

*Dan. Moll. in comm. ad constit. Sax. part. 4. const. 41. n. 3. post med. vers.
præterquam quod isto casu & vers. seq. ut quæstor vel alius officialis*

illud, quod subtraxit & quinquaginta florenos non excedit,
in duplum restituat, si vero illud præstare non possit, demum
vel carcere vel temporali exilio puniatur.

Hæc tamen declarantur, si præter perfidiam & perjurium
etiam alia delicta concurrant; tunc enim pœna merito exacer-
bari debet; veluti Viennæ Anno 1520. in quodam publicano,
qui publicis vectigalibus Cæsaris Maximiliani præpositus,
multis modis defraudaverat vectigalia, multa furta commise-
rat, ab aliquibus, mercibus acceptis, nihil exegerat, aliquos ve-
rò rursus ultra modum gravaverat, fidem & juramentum fre-
gerat, ac varia furta in pluribus deliquerat, observatum se vi-
disse, testatur

*Christoph. Zobel. part. 4. diff. 17. n. 6. ibi, ego vidi contrarium. & seq.
quod is primum virgis percussus puniretur aurium abscissione,
postea linguæ & priorum digitorum truncatione, & tan-
dem amborum oculorum effossione; ex quibus demum tor-
mentis is moriebatur,*

Idque non sine ratione, quia ubi plura delicta, pro quibus
à legē diversæ pœna infliguntur, concurrunt, tunc possunt
tales pœnæ omnes, & singulæ simul, & semel secundum ordi-
nem infligi, & procedendum est de minori ad majorem, & sic
gradatim ad omnes; donec legi satisfactum fuerit, *Zobell. d. dif-
fer. 17. n. 6. vers. suam quoties propter, & seq. Paul. de Castro in autb. sed
novo jure, C. de servis fugitis. n. 4. ibi, item queritur, & seq.*

Unde is, qui registra annuorum redituum datâ operâ sciens,
propter suum commodum, depravavit, corrupit & falsavit, &
quasdam pensiones annuas in totum omisit, præter pœnam
relegationis merito etiam manus amputatione punitur,

*Novell. de mandatis Principum 17. coges autem §. post princ. Virgil.
Pingiz. quest. 47. incip. non infima tantum. n. 10. Consul. constit. Sax.
tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 15. ibi vnd cerslich/ & n. 16. & tom. 2. part. 4.
quest. 3. n. 21. ibi, susfordertst aber wöste & seq. Ludov. Rom. singul.
370. incip. positus ad scribendum, n. 1. Francisc. Ripa de peste. c. 5. de remed.
ad conservand. ubertat. n. 8. vers. ubi dicit. Iacob. de Ardione in usib. feud.
part. 4. part. 2. princ. quest. 1. vers. ut exa flores tributorum pag. mibi 258.*

Si verò registra non corrupit, nec quosdam reditus totali-
ter omisit, sed tantum non integrè annotavit, pura, tertiam vel
quartam partem non inscripsit, tunc manus amputatione qui-
dem non punitur, sed illud tantum, quod dolo omisit, in du-
plum restituere tenetur,

*text. in l. excellencia 9. post princ. C. de erog. milit. amon. l. ult. C. de ca-
none frumenti urb. Roman. l. ult. C. de frum. urb. constans. Virgil. Pingiz. d.
quest. 47. n. 10. vers. quando a. non totaliter. Consul. constit. Sax. tom. 1.
part. 4. quest. 15. n. 16. vers. quando a. non totaliter, & n. 16. & tom. 2.
part. 4. quest. 3. num. 21. vers. si v. redituum, & seq. Ludov. Rom. d. singul.
379. nu. 1. vers. sed pone quod scribat, usque ad fin. Baribol. Capoll. in
autb. sed novo jure C. de serv. fugit. n. 15. Francisc. Ripa de peste d. c. 5. n.
8. vers. sed si scribet.*

Deinde declarantur, ut procedat tantum, si summa, quæ oc-
cultarunt, & fraudulenter subtraherunt, fuerit parva & modica,
Novell. Elect. August. part. 4. const. 41. §. 1.

Pro parva autem summa hoc in casu illa reputatur, quæ
quinquaginta florenos usitatæ monetæ non excedit,

*Novell. Elect. August. d. part. 4. constit. 41. §. 1. vers. vnter 50.
Gölden mänge/ ubi in comm. Daniel Moller. n. 3.*

Aliter se res habet, si summa fuerit major, veluti expressè
sancivit de eo, qui summam, quinquaginta florenos exceden-
tem, surripuit, interceptit & subvertit, quod is cum fustigatione
in perpetuum relegari debeat,

*August. Elect. Sax. in suis Novell. part. 4. const. 41. §. 1. da sich aber
solche summa/ 2. ubi in comm. Daniel Moller. n. 3.*

Et illum, qui summam centum florenorum æquantem, vel
excedentem subtrahit & intervertit, ad instar alterius furis la-
quei supplicio afficiendum esse constituit

*in d. Novell. part. constit. 41. §. wårde dein bemelte Summa auff
hundert Gölden oder drüber/ 4. ubi Daniel. Moller. nu. 3. ante med.*

Quemadmodum jam olim Scabinos in quodam Forestario
jurato, qui magnam summam pecuniæ ex lignorum venditione
occultarat, & in rationes non contulerat, respondisse, & ei pœ-
nam laquei dictasse, constat ex *Ortheß post Weichb. tit. von
Diebstal der Hausdiener vnd anderer. post princ. vers. so se auch et-
uen eweret vnterfassit. & vers. seq. fol. 154.*

Quamvis in aliis locis extra Electoratum Sax. per rationes
supra n. 31. & seq. adductas, aliud dicendum videatur, quemad-
modum Ienenses cuidâ quæstori, qui non modo cititer 4000.
flor. in proprios usus converterat & consumpserat, sed & pecu-
niam penes se depositam contraherant, & pro sua expen-
derat, pœnam relegationis tantum dictasse, testatur *Virgil. Pin-
giz. quest. 47. incip. non infima tantum. n. 1. & seq. per tot.*

Et quidem prædicta pœna in Electoratu locū habet, & quæ-
stor vel alius administrator, si ultra quinquaginta florenos in-
tercepit, fustigatione & perpetua relegatione, si vero ultra 100.
florenos subtrahit, & intervertit, laqueo punitur, etiam si illud,
quod de rebus sibi concreditis subtrahit, in suos usus dolo malo

- 51 Denique gravior poena imponitur, si quis arbores non furtim & clam, sed furti causa ceciderit, contrectaverit, & asportaverit, tunc enim poena furti locum habet, *sexi. expr. in l. facienda. 8. §. igitur si. 2. ff. arbor. furt. caesar. Wessensb. in comment. ff. cod. num. 5. post princ. & num. 6. post princ. Petr. Paul. Paris. consil. 111. incip. in causa praesenti. n. 24. vol. 1. Ioann. Böhnd. ad l. lul. Clar. lib. 5. sent. §. furtim. n. 92.*
- 52 Quemadmodum etiam hodie in Imperio Romano verbis expressis est sancitum, *Peinliche Halsgerichtsordn. Caroli. V. art. von Holz stelen oder verbotener weise abhawen. 168.*
- 53 Iure Saxonico verò quidem fit distinctio inter furem nocturnum & diurnum, ita ut is, qui nocturno tempore arbores furandianimo incidit, extrahit & aufert, suspendatur, qui vero diurno tempore hoc fecit, tantum suffigetur, *Wer des Nachtes gehawen Holz oder geschnittenen Grass stilt das sol man richten mit der Weide / das ist / man sol ihn hengen / stilt er des Nachtes / es gehet ihm zu Haut vund Haar, das ist / man sol ihn zur staupen schlagen. Land N. lib. 2. art. 28. vers. wer auch des Nachtes. & seq. & art. 29. Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Land N. lib. 2. §. art. 28. lit. E. & lit. F. & part. 4. differ. 36. num. 14. sub fin. Reinhard. part. 5. differ. 25. sub fin. vers. secus de jure Wessensb. in comm. ff. arb. furt. caes. nu. 6. vers. in quotamen quidam. & seq.*
- 54 Sed haec poena & distinctio non servatur, sed perinde, ut in aliis furtis, pronuntiatur, quod fur, si valor rei vel arboris furtivae sit infra tres solidos seu aureos Ungaricos, poena arbitraria, si supra tres solidos suffigatione, si quinque solidos excedat, suspendio puniatur, *reste Matth. Coler. ubi Tenenses ita Mensè Septembr. Anno 1579. respondisse testatur decif. 144. incip. pro furto. num. 24. vers. ita poena & distinctio. & seq. & decif. 145. n. 10. & seq. part. 1. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. numero 6. vers. die jentigen aber.*
- 55 Quam sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxoniae in suis Novellis, *part. 4. constit. 37. vers. vnd die jentigen welche ihres gentsches halben ubi in comm. Daniel. Moller. nu. 8.*
- 56 Unde fit, si quis arbusculas recentes extraxit, & asportavit, de eadem dem alteri iunge Bäume aufgejogen vnd weggetragen, quod is arbitrariè mit Gefängnis oder mit dem Kerker puniatur, veluti ita Wittembergenses pronunciaffe, testatur, *Matth. Coler. decif. 145. ibi. Wittenbergenses tamen & decif. 146. num. 3. part. 1.*

LIII.

De poenis illorum, qui herbas, plantas, fructus & quid aliud ex hortis vel aliunde furantur.

SUMMARI A.

- 1 Plantas seu herbas coronarias, odoriferas aut medicinales, puta cario-phylla, Rosmarinum, Amaracum, lilia & similes flores qui furantur, quomodo puniuntur. n. 2. 3. 4. 5.
- 6 Si quis praedictas plantas non aufert, sed tantum evellit, frangit, vel aliter laedit, quomodo puniuntur. n. 7.
- 8 Quomodo illi puniuntur, qui arborum fructus edibiles, puta, fiamenka, pira, poma, pira, cerasa, nuces & similes furantur vel decerpunt. n. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19.
- 20 Quomodo puniuntur, qui segetes demessas, ligna à stirpe resecta, gramina falcata furantur. n. 21. 22. 23. 24.
- 25 Quomodo puniuntur, qui fructus non edibiles alibic stantes & pendentes furantur, puta frum. ntum demetit, ligna resecat, & prata detondet. 26.

Novell. Elektor. August. part. 4. constit. 37. §. aber die welche...

IN praecedenti conclusione abundè diximus, de iis, qui arbores furtim cadunt, evellunt, vel furri & lucri causa auferrunt, non raro autem controversi solet, quomodo illi puniri debent, qui non arbores, sed herbas coronarias vel odoriferas aut medicinales, puta Rosmarinum, Amaracum, Rosas, lilia & similes flores, & frutices ex aliorum hortis furantur?

Iure civili quidem de hac re nihil constitutum invenio, non tamen dubito, quin illi furti conveniri possint; nam cum pro fructibus, ut paulo post dicitur, furti competat actio, multo magis pro his fructibus & floribus preciosis furti agere licebit, cum hi longè pluris sint, quàm fructus.

In foro Saxonico unanimiter pronuntiabatur, quod quis pro eiusmodi herbis & fruticib. extraordinariè pro modo delicti, vel pecunià, mulctetur, vel carcere, vel etiam relegatione puniatur,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 5. n. ult. sub fin. vers. so möchten letztlich auch die jentigen.

Quemadmodum ita Scabini Lipsenses ad consultationem Georgii Nitzeln quaestoris tum temporis praefecturae Lichtensteinensis respondisset, testatur.

Daniel Moller. incomm. ad const. Sax. part. 4. const. 37. n. 9. vers. quod quidem & ipsum. & seq.

Quam pronuciandi consuetudinem etiam approbavit Augustus Elector Saxoniae in suis Novellis part. 4. d. const. 37. §. aber die / welche andern auß ihren Gärten. *ult. ubi in comm. Daniel Moller. n. 9. in princ.*

Nisi quis lapidis illud furtum commiserit, & tales plantas & herbas ex aliquibus hortis auferre consueviffe convincatur, quarum valor magnam summam excedit, tunc enim is perinde, ut alius fur famosus, suspendi debet, *veluti ita Lipsenses ad consultationem M. von S. auff. 5. Anno 1586. pronunciatte invenio.*

Et haec vera sunt, si quis furti causa eiusmodi frutices & plantas ex aliorum hortis & agris aufert, secus se res habet, si quis eas saltem damni faciendi causa furtim & clam defecat, evellit, frangit vel aliter laedit, & secum non asportat, tunc is de jure civili solummodo l. Aquilia tenetur.

arg. si secum. 27. §. si olivam. 25. & §. seq. ff. ad l. Aquil. in comm. ff. arbor. furtim caesar. nu. ult. sub fin. vers. ceterum qui non & seq.

Iure Saxonico verò praeter estimationem plantarum per ea, quae in praeced. conclus. num. 13. & seq. dixi, triginta solidos solvere cogitur,

arg. Land N. lib. 2. artic. 28. post princ. Dethol. post Weichb. rit. von Freiheit der Ackerleute / post princ. vers. vnd so deum auch etliche in verb. vnd lendeny. fol. 119. col. 4.

Quid verò de iis dicendum, qui non arbores vel plantas seu frutices, sed arborum vel agrorum fructus, frumens, pira, poma, pira, cerasa, uvas, nuces & similes fructus ex alienis hortis vel agris furantur?

Hic unus atque alter casus distinguendus erit.

Primus, si eiusmodi fructus sunt crudi, & immaturi, & arboribus seu fundis adhuc coherent, tunc quis solummodo actione l. Aquiliae tenetur, *per text. expr. in l. si servus. 27. §. si olivam. 25. in pr. & §. seq. ff. ad l. Aquil.*

Secundus casus, si quis maturos fructus edibiles, effunde fructus / quales sunt uvas, poma, pira, cerasa & similia furantur, & tunc, si eos decerpit, ut statim in vinea vel agro vel in ipsa via comedat, non verò aliò lucri causa asportet, furti non tenetur, nec alia poena puniatur,

Deut. c. 23. vers. 24. & seq. c. 1. §. quicumque uls. sic. de pass. v. poma & eius violas. c. 1. §. transire per agrum. dist. 1. cap. discipulos. 26. de consecratione. dist. 5. Matth. de Affl. in d. c. 1. §. quicumque. ult. nu. 1. in med. vers. nota primò. & seq. Ioann. Harpprecht. in furtum. 1. inst. de oblig. qua ex delicto nasc. n. 19. vers. quod unum & seq. Didac. Covarr. in resol. c. peccatum de R. 1. in 6. part. 2. §. 1. numero 3. in mod. vers. unde apparet extra casum. & sequent. fol. nu. bi 473.

Si quis verò eiusmodi fructus, non ut eos statim comedat, colligit & decerpit sed ut eos lucri faciendi causa aliò secum ferat, tunc is furti quidem tenetur,

Text. expr. in l. si servus. 27. §. si olivam. 25. vers. sed si colles. & §. seq. ff. ad l. Aquil. l. si apes. 26. §. item. 1. sub fin. l. fulto. 82. §. frugibus. 1. ff. de furt. Didac. Covarr. in d. c. peccatum. de R. 1. in 6. part. 2. §. 1. numer. 3. in med. vers. quod Ripa. & seq. Ioann. Harpprecht. d. §. furtum. 1. num. 19. in princ.

Poena ordinaria tamen laquei non puniuntur, sed alia extraordinaria,

Barthol. Bertaz. consil. 198. incip. Hieronymum Buxtothum. sub fin. princ. vers. & idem apparet. & n. 1. lib. 1. Didac. Covarr. lib. 1. var. resol. c. 3. nu. 12. ibi. ceterum magni obstat. & seq.

Quemadmodum etiam in Imperio Romano ab Imperatore Carolo V. in constitutionibus criminalibus. art. 167. sub fin. vers. Wo aber jemand bey tage effinde Epette sancitum est, quod quis pro eiusmodi furto pro qualitate personae & facti, non poena furti ordinaria sed saltem civiliter, secundum consuetudinem loci & statutum, puniri debeat.

In Saxonia verò talis fur alienorum fructuum puniuntur multà triginta solidorum,

Land N. lib. 2. art. 28. post princ. vers. lichte er einom sein. Dofft aber jundt. vers. er muß 30. Schilling dem zur Basse geben. Matth. Coler. decif. 144. incip. profurto. n. 25. ubi, pronuciatur, part. 1.

Idque procedit non tantum in fructibus arborum in hortis, sed etiam in agris, sylvis, & nemoribus positarum & natarum,

Matth. Col. d. decif. 144. n. 26. ibi, locus autem, part. 1.

Praeter hanc tamen poenam seu multam tenetur etiam ad damnum resarciendum,

Didac. Covarr. lib. 1. var. resolut. cap. 3. num. 12. post princ. vers. qui ex hoc inferunt. & vers. seq. & per ea, quae in praeced. conclus. n. 13. & seq. dicta sunt.

Quemadmodum etiam ita Scabini Lipsenses pronuciaverunt, *Seynd ihr etliche bey nächelicher weile in etnen verblonten Bawren Garten eingefallen / vnd haben dieselben von Bawren...*

men gerissen / vnd fruchtbaren wachsenden Kirschbäumen eiffchen die Gwffel / eelichen die Pflie mit den Kirsch abgehawen / vnd die andern sonst zerrissen / so sind sie schuldig bürgertlicher weise den Schaden zu erlegen / vnd dem / des der Garet ist / dreissig Schilling Pfennige zur Busse zu geben / Wo es aber peinlich gefordert / so möche ihr sie mit zeitlichen Gefängnis / oder mit Verweisung auff ein Jahr lang / oder aber vmb eine zimliche Geldbusse in Geraffe nehmen. D. N. W.

17 Non quidem ad totum damnum, etiam quod ab aliis datum est, sed illud duntaxat, quod ab eo solo est illatum, Didac. Covarr. d. c. 3. n. 13. vers. Tandem plures parlatim. & vers. seq.

18 Itemque iudici supremam multam, puta sexaginta solidos, das höchste Gewette / sind dreissig Schilling / solvere debet,

Matth. Coler. (ubi ita Iemensis Mense Octob. Anno 1579. respondisse testatur) d. decis. 144. num. 28. & seq. part. 1.

19 Nisi furtum sit magnum, & sapius iteratum, tunc enim merito duriori poenâ, etiam pro gravitate delicti ordinariâ, puniri potest, veluti quendam, qui per biennium uvas ex vineis sapius abstulerat, cum sciri non potuisset, quantum furatus esset, positum esse per horam ad numellam an Pranger / & postea ad biennium relegatum, testatur

Wesemb. in comm. manuscrip. adconstit. Saxon. part. 4. const. 37. sub fin. quem refert & sequitur Daniel Moller. in comm. ibid. n. 10.

20 Tertius casus, si quis non edibiles, sed alios fructus, puta, fegetes à solo separatas, ligna à stipite resecta, gramina falcata & similia, furatur, tunc de jure civili etiam furti actio competit,

l. verum. 29. §. coram que. 2. ff. de furt.

21 Et quidem ordinariâ, ita, ut quis hoc in casu perinde ut alius fur puniatur, velut hodie expressè est constitutum ab Imperatore Carolo V. in eius constitutionibus criminalibus.

art. 167. rubr. von Früchten vnd Tugzen auß dem Felde. in princ.

22 Indistinctè, etiam si quis diurno tempore ejusmodi fructus ex alienis agris & campis clam furatus fuerit, d. art. 167. vers. dergleichen wo einer bey tage. & seq.

23 Iure Saxonico verò distinguitur, an quis nocturno, an verò diurno tempore ejusmodi fructus furti causâ abstulerit, priori casu laqueo punitur, posteriori verò non item, sed saltem sustigatur,

Land N. lib. 2. art. 28. vers. Wenn auch des Nachts gehalten Holz. & seq. ubi Zobel. in gl. lat. ad text. german. lit. E. & F. Land N. lib. 2. art. 39.

24 Sed hanc distinctionem hodie non observari jam dudum in preced. const. n. 54. dixi, ex Matth. Coler. decis. 144. in incip. pro furto (ubi ita Iemensis Mense Septemb. Anno 1579. contra furem quendam in Oben dorff respondisse refert) n. 24. in princ. & vers. ea parva & distinctio. & seq. part. 1.

25 Quæ tamen assertio fallit, si quis ejusmodi fructus, non à solo separatos, sed adhuc stantes furatur, puta frumentum alienum ipsemet demetit, ligna defecat, & prata detondet, tunc enim is mitius puniri debet,

Gl. ordm. Land N. lib. 2. art. 28. verb. wer des Nachts gehalten Holz. n. 7. vers. diß ist darumb. & seq.

Ratio diversitatis est, quia jura eum gravius puniunt, qui fructus à solo separatos furatur, quàm qui stantes & adhuc pendentes ipse resecat & aufert, propterea, quod ibi dominus jam impensas & laborem suum insumpsit, hic non item, textus elegans in l. si servus. 27. §. si olivam. 25. vers. cum tibi etiam. ff. ad l. Aquil.

26 Veluti etiam ira Lipsenses ante aliquot annos responderunt, hat ein Mann bekandt / daß er auch in ewerem Forst Holz abgehawen hat / vnd davon seine Schweinskoben vnd Rühstall zum mehrer theil erbanet / So ist er vermöge Sächsischer Rechte schuldig, auch das abgehawen Holz wrotfach zu bezahlen vnd von jedes mal che das Holz abgehawen 30. Pf. zur Busse zu geben / vnd möche ihn an sein Leib vnd Leben zu Sachsen Rechte darumb nicht straffen / wo er aber Holz das albereit abgehawen gewest / gestolen / vnd das offte gethan het / so möget ihr ihn zur Staupen schlagen lassen. D. N. W.

L. IV.

De Furto domesticorum & ejus poenâ.

SUMMARI A,

- 1 Iure civili, quomodo furta domestica puniuntur, 2.
- 3 Hodie quomodo puniuntur, & quid de jure Saxonico. numero 4. 5. 6. 7. 8.
- 9 Fur domesticus an mitius puniatur, si pro eo dominus intercedit & ignoscit.
- 10 Famulæ, qui domibus salaria solvere recusantibus aliquid auferunt, & auferunt, quomodo puniuntur, n. 11.

PARS V.

- 12 Domesticorum appellatione qui continentur.
- 13 Pater, Mater, filius, filia, uxor, maritus an etiam domesticorum appellatione continentur, & quomodo puniantur, si furtum commiserint. n. 14. 15. 16.
- 17 Quid de fratribus & aliis cognatis intra quartum gradum sibi invicem conjunctis dicendum erit.

Iure civili quidem verbis disertis est sancitum, quod pro furto, à personis domesticis facto, præsertim si vilius sit, furti actio non nascatur, text. expr. in l. servi & filii. 17. l. si liberatus. 89. ff. de furt. l. perspicuum. 11. §. furta domestica. 1. ff. de poen.

Verum cum hi textus partim loquantur de furtis modicis, 2 levibus, d. l. perspicuum. 11. §. furta domestica. 1. pro quibus aliâs furti actio non competit,

Didac. Covarr. libr. 1. variar. resolut. c. 2. v. 12. in princ. Partim de liberis, servis, & ancillis, pro quorum furtis patri vel domino ideò furti actio non competit, quoniam inter eos nullum constare potest iudicium,

text. in l. ult. C. an servus pro suo facto post manumiss. teneatur. §. 6. inst. de inut. stipul. l. in nulla. 4. l. si à me. 11. ff. de jud. l. actiones. 7. ff. de O. & A. l. nec cum. 16. ff. de furto. l. nullo. 7. ff. ad l. Cornel. de sic. h. impositas. 13. in fin. C. de transact.

Quæ omnia hodie quodammodo sunt mutata.

Ideoque prædictis juribus non attentis, hodie contrarium 3 servatur, & pro furtis à personis domesticis, puta famulis, mercenariis, & similibus commissis, non minus, quàm pro aliis actio furti competit, & poena ordinaria locum habet, teste

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. c. 110. n. 41. post. princ. vers. primocum ad paribulum. & seq. Iacob de Bellouf. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 10. n. 8. vers. si est familiaris. nu. 9. & seq. Angel. tract. malef. verb. comparent dicti inquisiti & quilibet eorum. n. 22. ibi, quid si fur dicat. pag. 507. Iul. Clar. ubi prædicta jura de consuetudine non servari dicit, sex præjudicia seu exempla affert, ubi pro furto domestico poena laquei fuit imposita. lib. 5. sen. §. furum. nu. 2. 2. ibi, posset etiam allegari ubi Iohann. Bayard. in addit. num. 85. & seq. Iohann. Harpprecht. (ubi rationes affert) in §. hi qui parentum. 12. inst. de obligat. quæ ex delicto nasc. num. 10. ibi, porro quod superius. & n. seq. Daniel. Moller. in comm. ad Constit. Saxon. part. 4. const. 38. nu. 3. post princ. Virgil. Pingiz. quest. 47. incip. non infima. nu. 12. & seq. Anton. Faber. in suo Codic. lib. 9. tit. de poenâ, defm. 2. n. 1. & seq. per tot. Matth. Coler. decis. 207. n. 4. Egid. Boss. (ubi dicit hoc furtum esse gravius delictum propter fidem) in tract. crim. tit. de furt. nu. 24. ibi, an furta domestica. num. 25. & seq. fol. mibi. 260. Alex. consil. 135. incip. circa primum dubium. n. 2. vers. præterea etiam si fuisset. & seq. vol. 1. Chassan. ad consuet. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem (ubi ita per curiam. 9. Febru. Anno 1531. quandam Laubert. ad mortem condemnatam fuisse testatur) numero. 37. vers. nec habetur. & vers. seq. fol. 217.

In foro Saxonico Scabini unanimiter convenerant, ut furta 4 domestica perinde, ut alia furta, textibus juris civilis non obstantibus, puniantur.

testibus Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 32. incip. die Schöppensfüße. n. 1. & seq.

Quorum placitum approbavit Augustus Elector Saxonie 5 in suis Novellis,

part. 4. const. 38. ubi in comm. Daniel. Moller. n. 1. & seq.

Quæ assertio procedit, etiam in furtis parvis; licet enim 6 communiter DD. tradant, quod pro furtis parvis & modicis domesticis furti actio ne hodie quidem competat,

per tex. 1. in l. perspicuum. 11. §. furta domestica. 1. ff. de poen. latè Iacob de Bellouf. in sua practica crimin. lib. 1. c. 10. n. 8. post princ. vers. si modicum seu leve. n. 9. & n. seq. Angel. tract. malef. verb. comparent dicti inquisiti. n. 22. vers. respondeo aut est furtum. & seq.

Hoc tamen verum est, si semel tantum fuerunt facta, secus si 7 sapius; nam pluralitas furtorum vilium rerum, diversis temporibus factorum, facit censerî furtum magnum,

l. nemo. sub fin. C. de Episc. audient. l. capitulum. 28. §. grassatores. ff. de poen. Bl. in l. apud antiquos. 21. C. de furt. nu. 9. ibi, extra quæro hic. usque ad fin. Chassan. ad consuet. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. nu. 37. vers. intelligendum modificatione. fol. 217. Matth. de Afflict. in c. 1. verb. furtum. incip. tertio nota ex textu. tit. de pace juram firm. nu. 9. vers. sed istud est verum August. Bonfrancisc. in add. ad Angel. tract. malef. verb. comparent dicti inquisiti. num. 22. sub fin. vers. item det aliam. & verb. etiam vestem celestem. nu. 34. Iohann. Bayard. in add. d. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. furtum. numer. 85. Nicol. Boër. decis. 316. incip. præsuppono. num. 7. post princ. vers. ideò dicit. & seq. Virgil. Pingiz. quest. 47. num. 15. vers. declaratur non procedere. & seq. Consult. constit. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. num. 18. v. r. idem non procedit, & seq.

Quod bene notandum est, contra famulos scholarium, qui 8 faciunt quædam furtula, quæ coniuncta etiam magnum furtum efficiunt, & illis poenam laquei important,

Matth. de Afflict. in d. c. 1. verb. furtum. incip. tertio nota ex textu. n. 9. ibi, item quærit. & seq.

Imò etiam pro unico furto domestico parvo & modico quem morte poile puniri, si factum fuerit cum effractione, tradit.

Chassan. ad consuetud. Burgund. d. rubr. 1. §. 5. verb. nisi habeat abolitionem. numer. 37. vers. maxime quando est. fol. 218. quem sequuntur Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 15. num. 18. vers. presertim cum. & seq. Virgil. Pinguz. d. quest. 47. num. 15. vers. presertim si domesticum. & n. seq.

9 Deinde procedit, etiam si dominus pro famulo vel alio domestico intercedat & deprecetur, nihilominus tamen is laqueo suspendi debet, veluti ita aliquando observatum se vidisse restatur.

Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. constit. 38. num. 3. sub fin. vers. memnisco. & seq.

10 Fallit tamen in iis famulis & domesticis, qui dominis sufficienter interpellati, sed malitiosè salarium solvere detrectantibus, aliquid furtivè causa, & auferendo auferunt, veluti supra conclus. 44. n. 49. dixi.

11 Pœnâ tamen extraordinariâ, propterea, quod sibi propria autoritate judicare non debuissent, bene possunt affici, etiam si furtum eiusmodi cum effractione ostii, arcæ, vel cistæ, sibi satisfaciendi causa, fecerunt.

Blagov. Alex. consil. 135. incip. circa primum dubium. num. 1. nu. 2. vers. circa tertium & ultimum. nu. 3. ibi, sed his non obstantibus. & mun. seq. per tot. vol. 1. Ioann. Bajard. in add. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. furtum. n. 86. in med.

12 Domesticorum autem appellatione hac in materia continentur, inquilini, servi, famuli, ancillæ, pedisequæ, mercenarii, qui mercede diurna operas suas locant, & similes, l. perspicendum. 1. §. furtum. 1. ff. de; an. Novell. Elect. August. part. 4. d. const. 38. in princ. ubi in comm. Daniel Moller. n. 5. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. furtum. n. 48.

13 Pater item & Mater, filius filia, maritus & uxor, licet etiam domesticorum nomine contineantur, Capoll. in auth. sed novo jure. C. de; r. fugit. col. 2. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. d. §. furtum. num. 84. post princ.

14 Pœna tamen furti conveniri non possunt, sed actione rerum amotarum.

l. 1. l. 5. & seqq. & tot. tit. ff. rerum amot. ubi in comm. Wesenb. num. 1. & seqq. Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. d. constit. 58. n. 5. vers. non etiam liberos. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 32. num. 2. vers. Wenn aber der Mann.

15 Et licet iudex ex officio ejus modi personas criminaliter punire possit, Br. in l. 1. ff. de action. rerum amotar. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. quest. 32. num. 3. vers. demnach aber ist ist diffusis.

16 Pœna mortis tamen eas afficere nequit, Consult. consil. Saxon. d. quest. 32. nu. 4. Schneid. ad §. hi qui in parentum. 12. instr. de oblig. quæ. ex delict. nasc. 2. vers. & prædictum nobile. & seq.

17 Prout idem obtinet in fratribus, collateralibus & aliis cognatis, intra quartum gradum sibi invicem coniunctis; licet enim hi ob furtum etiam criminaliter puniantur, pœnâ ordinariâ tamen laquei plecti non debent, etiam si furtum, magnum fuerit, & enorme, quoniam lex propter sanguinis conjunctionem pœnam remittit, l. ult. ff. de receptor. Consult. consil. Sax. tom. 2. part. 4. d. quest. 32. n. 4. vers. also auch wenn nahe Freunde. & num. 5.

L V.

De pœnis illorum, qui aliis, furtum committentibus, opem & auxilium, ante, in, vel post delictum præstant, excubias agunt, hospitio recipiunt, & de furto participant.

S U M M A R I A.

- 1 Auxilium tribus modis præstari potest.
- 2 Si quis auxilium ante furtum præstat, quomodo punitur, n. 3. 5. 6.
- 3 Mitius punitur furtum remotius, quàm si furtum proximum.
- 4 Quando auxilium cooperativum, vel furto causam immediatam dedisse dicitur, n. 6. 10.
- 11 Qui rubro panno pecus fugat, ad hoc ut alius furetur, pœnâ furti tenetur.
- 12 Si quis arte & factis aliquem ex domo ducit, ut alius interim furari possit, etiam furti tenetur.
- 13 Item de his, qui miti persuadent panno sicandos i. hortis relinquere, ut alius eos surripiat.
- 14 Quis calas & ferramenta accommodat etiam furti pœnâ plecti ut. 14. 15. 16. 17. 18.
- 19 Plurimè de delictis ante delictum præstito, remissivè.
- 20 Si quis auxilium in ipso actu furandi præstat, quomodo punitur, n. 21. 22. 23.
- 24 In e Saxonicis, qui iuris, n. 25. 26.
- 27 Auxilium quomodo quis in ipso furto præstat & dicitur, n. 28.
- 29 Auxilium in ipso furto præstat pœnâ laquei punitur, etiam si nihil de eo participat.

- 30 Si quis ignor. n. ex auxilium in furto præstat, pœnâ sibi non tenetur, n. 31. 32.
- 33 Si quis nudum & simplicem favorem seu auxilium tantum præstat in furto, quomodo punitur, n. 33.
- 34 Si quis auxiliatur illi, qui aliàs essent furtum commissori.
- 35 Si quis, aliis furtum facientibus, interitum in excubiis, num. 37. 38. 39. 40. 41.
- 42 Si quis, cum quo fuit auxilium in furto præstitum, sit remotus, quomodo quis punitur.
- 43 Si quis, uxorem pro furtum præstat, quomodo punitur.
- 44 Auxilium post furtum quomodo præstari dicitur, n. 45. 46. 47. 48.
- 49 Si actus & de liberatione ante auxilium, post delictum factum, præcessit, quomodo quis punitur.
- 50 Si quis de rebus furtivis participavit, quid iuris, n. 51.
- 52 Si quis de rebus furtivis, scienter commedat, & eas cum furibus dilapidat, quomodo punitur, n. 53.
- 54 Plurimè de auxilio post furtum præstito, remissivè.
- 55 Receptatores furtum quomodo punitur.
- 56 Conulentes & succedentes furtum, quomodo punitur.
- 57 Mandatores furtorum, quomodo punitur.
- 58 An loci criminis in furto possit in caput sociorum & receptorum transferri.

Actenus longè lateque diximus de iis, qui ipsimet furtum faciunt, nunc pauca etiam subjiciemus, qui aliis furtum committentibus opem, auxilium & simile, præstant.

Novell. Elect. August. part. 4. const. 39.

Sed quoniam auxilium tribus modis præstari dicitur, vel ante furtum, vel in ipso furto, vel post furtum commissum,

Br. in l. furti. §. opem. ff. de furt. num. 2. 3. & 4. Iodoc. Damboud. in pract. crim. c. 133. num. 4. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. numer. 1. post med. vers. ego tamen. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. jud. quest. cent. 4. cas. 394. numer. 2. August. Bonfr. in add. ad Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lanficem. num. 6. vers. sed de præstante. & seq. Natta. consil. 151. incip. non puto. num. 3. vers. quod quandoque quis. & vers. seq. lib. 1. Pract. Papiens. in form. inquisit. gl. opem. num. 5.

Ideoque de singulis ordine videbimus. Primo modò, si quis alteri furtum committenti ante delictum seu furtum commissum, opem vel auxilium præstat, & tunc est communis DD. conclusio, quod is eadem pœna puniatur, qua principalis, qui reipia furtum vel aliud delictum committit,

Br. in l. is qui opem. ff. de furt. n. 5. vers. quid ergo dicemus & in l. in furti. §. opem. ff. eod. num. 1. ibi, venio ad secundum. & vers. & iste puniatur. & seq. Socin. consil. 188. incip. vija bulla. n. 3. post med. & n. 7. vers. propterea si diceremus. & seq. lib. 2. Bl. in l. 1. C. de Nili aggerib. non rumpend. num. un. vers. dic quod opem ferens. Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lanficem. num. 5. Marfil. in l. si in rusa. ff. ad l. Cornel. de sicariis. num. 29. Iac. Menoch lib. 3. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 3. & num. seq. Prosper Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 130. num. 1. & seq. Natta d. consil. 151. nu. 3. vers. in contrarium tamen adduco. & num. seq. lib. 1.

Cum hac tamen declaratione, ut auxiliator, & opem ante furtum præstans, rùm demum eadem pœna puniatur, si auxilium fuit actum vel factum proximum, secus si remotum,

Bl. in l. 1. C. de Nili agger. non rumpend. num. un. vers. hoc est verum. & in l. 1. C. de crimm. pecul. num. 2. vers. quod ego verum. Iacob Menoch. d. cas. 349. num. 5. ibi, declaratur primo. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. malef. verb. dicto maleficio semper. numero. 17. ibi, item adde aliam. Hippol. de Marfil. in sua pract. crim. §. constante. numer. 49. sub fin. vers. pro quo dicit bene. & num. 50. Nicol. Boer. decis. 167. incip. videtur quod quando. num. 3. vers. seculi fuerat. Barthol. Bertax. consil. 62. incip. multasunt. num. 12. vers. artamen ipse tanquam. num. 13. & seq. & num. 17. lib. 1. Natta. d. consil. 151. n. 3. ibi, & quod mitius. junct. num. 4. sub fin. vers. postremo postea. lib. 1.

Ratio est, quia mitius, punitur factum remotius, quàm factum proximum,

l. 1. ff. de extraord. crim. Bl. in d. l. 1. C. de Nili aggerib. non rumpend. numer. un. post med. vers. quia mitius punitur. August. Bonfrancisc. in add. ad Angel. de malef. verb. dicto maleficio semper. num. 17. vers. & dicit quadratio. & seq.

Non obstante quod Bero, consil. 192. num. 1. in fin. n. 2. nu. 6. num. 8. & seq. num. 15. sub fin. vers. nec obstaret textus. & num. seq. lib. 2. Barth. Theeg. in sua pract. crim. part. 12. numer. 6. vers. in secundo autem casu juncti. vers. scias tamen. & seq. Prosper Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 130. numero. 47. junct. numero. 48. vers. & quidem hæc contraria. & seq. contrarium statuat, & velit, quod auxiliator pari & eadem pœnâ puniatur, sive auxilium fuerit factum seu furto proximum, sive remotum.

Vel si auxilium fuerit cooperativum, & causam immediatam dedit furto seu delicto, aliàs non, sed mitius punitur,

Felm. in c. sicut dignum. 6. exir. de homicid. num. 2. ibi, modo adverte. & in c. 1. de offic. judic. delegat. n. 13. post med. vers. limit a primo. Dec. cod. num. 63. vers. & ista conclusio. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. num. 1. vers. alii verò dicunt. & seq. & n. 2. ibi, aut verò non præcessit. & seq. Hippol. de Marfil. in sua pract. crim. §. constante. n. 49. sub fin. vers. & primo dicit. & seq. Prosper Farinac. in sua pract. crim. part.

part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 42. ibi, limita primò. Et num. seq. Salyc. in l. un. C. de rapte. virg. num. 2. August. Bonfranc. in add. ad Angel. de malef. verb. dicto maleficio semper num. 14. sub fin. vers. l. misabat tamen. Et n. seq. Schrad. de feud. part. 9. c. 2. num. 34. vers. tertio hæc conclusio. Paris. conclus. 152. incip. vidi exemplum. num. 37. ibi, nam tale. Et seq. Et consil. 166. incip. pro resolutione. num. 17. Et seq. vol. 4. Didac. Covarr. in Clem. si furiosus. tit. de homicid. (ubirationes affert) part. 2. §. 2. num. 2. ibi, sexto subsequitur. Et seq. Bartbol. Bertaz. consil. 324. num. 1. sub fin. vers. et idem est. n. 2. Et seq. lib. 2. Bl. consil. 492. incip. dicitur quod certi. numer. 1. vers. sed contrarium est verum. Et n. seq. lib. 1. Practic. Papiens. in forma inquisitionis. gl. opem et auxilium. numer. 2. ibi, sed hic queritur. Et seq.

6 Quæ omnia procedunt, ut quis propter auxilium ante furum vel delictum præstitum pœnâ ordinariâ non puniatur, nisi auxilium delicto per actum proximum causam dederit, etiam si ante delictum tractatus, deliberatio & scientia auxiliatoris præcesserit, Paris. consil. 152. incip. vidi exemplum. n. 33. Et seq. vol. 4.

Non obstante, quod directo contrarium velit Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quæst. 90. n. 1. post med. vers. aut delictum commissum est prævio. Et vers. seq.

7 Quando autem auxilium dicatur cooperativum, & per actum proximum furto, vel alii delicto causam immediatam dedisse censetur, vel non, non usque adeo expeditum est.

8 Sunt enim, qui dicunt, tum demum auxilium causam furto vel delicto dare, si quis cum suâ manu auxilium cooperativum præstat, Cyn. in l. 1. C. de Nili aggerib. non rumpend. num. 4. post pr. Cypoll. consil. 17. nu. 11. Farinac. part. 3. tit. 15. quæst. 130. nu. 45. ibi, causam autem. Et n. 26.

9 Aliter sentiunt Riminald. consil. 50. nu. 5. in fin. Et consil. 59. numer. 11. vers. Et his videtur dicendum. Et seq. lib. 1. Fulv. Pacian. consil. 156. num. 14. in fin. Lader. Imolens. consil. 149. num. 1. sub fin. vers. sic Et intellige. Et quos refert Et sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 53. ibi, quia verius. Et seq. qui dicunt, quod tunc per actum proximum dicatur præstitum auxilium, quando propter auxilium est data causa delicto, si vero propter auxilium non fuit causa data delicto, dicatur tantum præstitum auxilium peractum remotum.

10 Aliter item statuunt: Didac. Covarr. in Clem. si furiosus. 1. tit. de homicid. part. 2. §. 2. vers. ita quidem, Et seq. Anton. Gomez. de delict. cap. 3. rubr. de homicid. num. 49. vers. dubium tamen necessarium est. Et seq. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. cap. 16. num. 13. Iac. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. cas. 349. numer. 9. vers. quod auxilium fuit præstitum. Et seq. qui putant, quod tunc auxilium delicto per actum proximum præstitum dicatur, pœnâque ordinariâ locum habeat, si sine illo auxilio quis delictum vel omnino non, vel non tam facile potuisset committere, & efficere; secus vero sit, & auxilium per actum remotum furto vel alii delicto præstitum censetur, & pœna extraordinaria imponatur, si sine illo auxilio delictum potuit perpetrari; quæ assertio etiam mihi maximè operè placet.

11 Ex quâ inferitur, si quis dolo malo ostendit pannum rubrum ad fugandum pecus, ad hoc, ut in fures incideret, quod is merito pœnâ furri ordinariâ plectatur, l. in furti. 50. §. ult. ff. de furt. Natta. consil. 151. num. 1. sub fin. vers. Et in proposito. Et num. seq. lib. 1. quoniam is auxilium per actum proximum præstitisse, causamque immediatam furto dedisse censetur, cum sine ostensione ejusmodi panni furtum pecoris vel omnino non, vel non tam facile potuerit committi.

12 Inferitur etiam, si nonnulli arte & fallaciis aliquem extrâ domum deducant, ad hoc, ut alii domum ingredi, & ibi res ejus auferre possint, quod causam furto immediatam etiam dedisse, & auxilium per actum proximum præstitisse censentur, cum sine ope illorum reliqui domum non tam facile ingredi, & furari potuissent, per ea quæ eleganter tradit. Marc. Anton. Natta. d. consil. 151. incip. non puto. num. 1. Et seq. per tot. lib. 1.

13 Similiter inferitur, si mihi persuadeas pannos meos ficcandos non tu in hortis tuis relinquere, ut eos furto alius furripiat, quod causam furto etiam dedisse censentur, & furri teneantur, Iohann. Gædd. in l. sepe ita §. 3. ff. de V. S. num. 13. in fin. vers. item si mihi. Et seq.

14 Item inferitur, si quis alicui scalas ad iurtum committendum accommodavit, quod etiam is auxilium per actum proximum, sine quo furtum vel omnino non, vel non tam facile fieri potuit, præstitisse dicatur, & ob id merito pœnâ ordinariâ plecti debeat, text. in §. interdum. 11. vers. ope et consilio, in verb. aut scalas, inst. de obligat. quæ ex delict. absq. l. si pignore. §. 4. §. qui ferramenta. 4. vers. vel scalas. ff. de furt. Br. in l. in furti. §. ope ff. cod. num. 2. vers. vel scalas causâ furandi. Angel. tract. malef. verb. Et Andream Marci Lanficem. num. 7. vers. ut scalas accommodando. Nicol. Boer. decis. 164. incip.

videtur quod num. 1. vers. vel scalas Et seq. Prosper. Farinac. in sua practica criminali, part. 3. tit. 15. quæst. 130. num. 20. vers. amplius quærit, Et seq. Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicidio, num. 48. Natta. consil. 151. incip. non puto, n. 3. vers. in contract. Et seq. lib. 1. Practic. Papiens. in formâ inquisit. gl. opem, et auxilium, num. 6. vers. si quis præstitit scalas.

Non obstante, quod Bl. consil. 492. n. 1. vers. ut in eo, qui commodat. vol. 1. Mantua, in cap. 1. ext. de offic. judic. deleg. numer. 40. ante fin. Gravett. consil. 52. n. 17. post princ. lib. 2.

contrarium velit, & solummodo pœnam extraordinariam esse imponendam, dicant.

Præterea inferitur, quod & is, qui ferramenta ad effringendum commodat, causam immediatam furto dedisse, & auxilium peractum proximum præstitisse censetur, & ob id merito pœnâ furri ordinariâ teneatur, d. §. interdum, vers. ope et consilio, inst. de oblig. quæ ex delicto nasc. l. si pignore. §. 4. §. qui ferramenta. 4. ff. de furt. Br. in d. l. n. qui opem. ff. cod. num. 5. sub fin. et in l. in furti. §. ope. ff. cod. num. 2. vers. ut si præstat ferramenta, Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 1. vers. aut ferramenta, Et seq. Angel. Aret. tract. malef. verb. Et Andream Marci Lanficem. numer. 5. et verb. dicto maleficio semper, num. 13. Socin. consil. 188. incip. visa bulla, nu. 3. lib. 2. Practic. Papiens. in forma inquisit. gl. opem et auxilium nu. 6. post princ. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quæst. 130. n. 5. Et seq. Natta. consil. 151. incip. non puto. numer. 3. vers. in contrarium, post princ. lib. 1. Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicid. n. 48. post princ.

15 Quamvis contrarium velit, & hoc in casu quem mirius puniendum esse statuat, propterea, quod præparatorium saltem fecisse dicatur, Bl. in l. un. C. de Nili aggerib. non rump. num. un. sub fin. vers. nam cum opem ferens, quem sequitur August. Bonfranc. in add. ad Angel. tract. malef. (ubi dicit, quod opinio Bartol., quam iudices imitantur, occidit animis ipsorum) verb. dicto maleficio semper astitit, nu. 17. vers. cum vero non agit in actu, Et seq. per tot. fol. 409. Hippol. de Marsil. in l. si in rixa, ff. ad l. Cornel. de sicar. num. 36. vers. subdit tamen pœna, Et numer. 44. sub fin. Blanc. in practic. crimin. §. postquam vidimus, num. 1. vers. si commodavit arma, junct. numer. 5. vers. unde ex dictis omnium scribentium fol. 117. Et seq. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. cas. 349. n. 5.

17 Quæ illationes tamen tunc veræ sunt, si quis scienter scala & ferramenta alicui ad furandū commodavit, secus si ignoranter, per text. in l. si pignore §. 4. §. qui ferramenta. 4. verb. sciens ff. de furt. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæstion. cent. 4. cas. 348. num. 6. Prosper. Farinac. d. quæst. 130. num. 7. Et num. 58. Felin. in c. sicue dignum. extr. de homicid. num. 4. vers. quinto limita. Alex. in add. ad Br. in l. in furti §. ope ff. de furt. lit. A. Nicol. Boer. decis. 167. num. 2. (ubi ita 21. Febr. Anno 1531. in curia Burdegalensi servatum fuisse refert) vers. sed ubi commodans, Et seq. Bl. in l. quicumque C. de serv. fug. n. 26. ibi, nota sexto. Hippol. de Marsil. in sua practica crim. §. constauit num. 55. vers. quinto limita. Petr. Paul. Paris. consil. 152. incip. vidi exemplum, n. 1. Et seq. n. 30. Et seq. vol. 4.

18 In dubio autem quis scalas & ferramenta non scienter, sed ignoranter, commodasse præsumitur, Mantuan. in c. 1. ext. de offic. deleg. numer. 38. vers. unum tamen Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 2. sub fin. vers. unde hic ex quo Prosper. Farinac. d. quæst. 130. numer. 8. ibi, Et in dubio. Menoch. d. cas. 349. numer. 6. vers. uno in dubio. Paris. d. consil. 152. n. 32. vers. Et quod in dubio, illud, et seq. vol. 4.

19 Plura de auxilio, ante delictum seu furtum præstito, vide latissimè cum ampliationibus & limitationibus, apud Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. d. quæst. 130. n. 1. Et seq. per tot. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quæst. cent. 4. d. cas. 349. n. 2. Et seq. Hippol. de Marsil. in sua pract. crim. §. constauit, n. 50. et seq.

20 Secundo modo, si quis auxilium in ipso actu furri vel delicti præstitit, & tunc de jure civili interpretes simpliciter & generaliter concludunt, quod is eadem & pari pœnâ teneatur, per text. in §. interdum 11. post princ. inst. de oblig. quæ ex delicto nasc. in l. qui seruo 36. §. item placuit. §. ff. de furt. l. si quis uxori. §. 2. ff. cod. Br. in l. n. qui opem ff. codem n. 5. post princ. vers. pone in casu nostro, Et in l. in furti. §. ope. ff. cod. n. 3. Prosper. Farinac. in sua practica criminali. part. 3. tit. 15. quæst. 130. n. 14. ibi, amplia octavo. Et seq. Practic. Papiens. in formâ inquisit. gl. opem, et auxilium, n. 5. Angel. tract. malef. verb. Et Andream Marci Lanficem n. 7. post. princ. Modest. Pistor. quæst. 62. numer. 1. post princip. Et seq. Matth. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 1. part. 1. Natta. consil. 151. n. 3. in med. vers. quandoque præstat auxilium, lib. 1. et consil. 458. incip. in causâ inquisitionis. n. 9. lib. 2. Iacob. Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quæst. cent. 4. cas. 349. n. 7. Et n. seq. Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. c. 101. n. 5. Et seq. Claud. Batt. in l. in practic. casus. crim. reg. 98. numer. 1. et seq. per tot. Sturd. consil. 40. incip. gravis quidem, n. 45. lib. 1. Damboud. in sua tract. crim. c. 101. n. 5.

Quam tamen assertionem alii non ita simpliciter procedere

contendunt, sed tunc demum, si consilium & deliberatio præcessit, causamque delicto dedit,

- Cyn. in l. si qui opem ff. de furt. quem sequitur Nicol. Boer. decis. 167. n. 2. in fin. vers. tamen Cynus in dicta, n. 3. & seq. Tul. Clar. lib. 5. ult. quest. 90. n. 1. post. med. vers. aut delictum commissum.*
- 22 Aliter sentit Andr. de Isern. in c. 1. §. si quis quinque tit. de pace tenend. & ejus violat. nu. 6. post princ. vers. vel dicit quod qui opem, & seq. qui tradit, quod quis propter opem & auxilium præstitum tunc demum furti teneatur, si non solum furtum sit commissum, sed etiam secuta fuerit contractatio, per text. in l. si quis uxori. §. 2. §. neq. verbo 19. ff. de furt. ubi manifestis verbis dicitur, quod opem ferre, & consilium dare tunc noceat, cum secuta contractatio est, cujus sententiæ etiam esse videtur
Gl. in l. si qui opem ff. de furt. verb. manifestus. vers. nec enim dici potest. Farinac. d. quest. 131. n. 17. ubi sublimita præcedentem.
- 23 Verum, cum textus in d. l. si quis uxori. §. 2. §. neque verbo 19. non debeat accipi de ejusmodi contractatione, quæ ab ipso auxiliatore necessario fieri dederit, ita, ut auxiliator, si pœnâ furti esset afficiendus, necesse haberet rem ipsam contractare, & deprehendendo amovere, sed de facto ipso & effectu auxilii seu consilii præhabiti.
text. in l. sepè ita. §. 3. §. ult. in fin. ff. de V. S. ubi Gadd. n. 12. l. 3. 16. & seq.
ita ut sufficiat, si, juxta consilii ab auxiliatore dati formam, factum sit secutum & furtum commissum, licet contractatio ipsa non ab auxiliatore simul, sed à solo principali sit secuta, ut ipsemet Andr. de Isern. in d. c. 1. §. si quis quinque nu. 6. post princ. vers. sed secuta contractatione à se vel alio, & sequens.
se explicat; Ideoque supradictæ assertioni Bartoli & ejus sequacium firmiter inhæreo, & statuo, quod quis propter auxilium, in ipso actu furandi præstitum, pœnâ furti ordinariâ puniatur; quod, præter textus supra allegatos, inde probatur: nam, cum quis propter auxilium ante factum præstitum, quod minus est, pœnâ furti teneatur, si illud auxilium per actum proximum furto causam dedit, ut in præced. casu dictum est, multo magis quis furti pœna plecti debet, si quis in ipso delicto adest, & auxilium præstat, quod majus est.
- 24 Iure Saxonico videretur dicendum, quod opem & auxilium ferentes furibus aliter puniantur, & si causa civiliter est instituta, solummodo condemnentur quilibet actori in triginta solidis, judici verò ad emendam, sexaginta puta solidorum,
Gl. Wetsh. art. 8. l. n. 8. ibi, Seine heisset aber.
- 25 Si verò criminaliter, singuli condemnentur in dimidio Wergheld, veluti ita praticari testatur.
Christ. Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. libr. 3. art. 46. lit. C. ibi, & nota per tot.
- 26 Et ita in specie in hac materia furtorum tradit.
Matth. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 2. part. 1. Gl. margil. tm Wetsh. art. 8. l. n. 8. lit. B. ibi vnd die Buss / per tot.
Contrarium tamen longè verius est, per text. expr. tm Landr. lib. 2. art. 13. post med. vers. wcr Diebe behauset / vers. seq. ubi gl. lat. ad text. germ. lit. P.
- 27 Auxilium autem & opem quis in ipso furti præbere dicitur, qui ministerium atque auxilium ad surripiendas res præbet, scalas fenestris apponit, oltium effringit, ferramenta ad effringendum concedit, ac latebras præbet, ut alius furtum faceret,
§. interdum quoque 11. inflit. de obligat. qua ex delict. nasc. Ioann. Gadd. in l. sepè ita §. 3. ff. de V. S. n. 12. in med. vers. opem ferre, & seqq.
- 28 Furem associat, & comitem se illi adiungit,
Gadd. d. l. §. 3. nu. 12. vers. vel comitem se adiungit, Blanc. in sua pract. crim. §. postquam vidimus, nu. 2. vers. si unus vulneravit, fol. 118. in princ. Prosper Farinac. in sua practica crimin. part. 3. tit. 15. quest. 130. n. 27. & seq. & quest. 131. n. 13. & seq. August. Bonfranc. in addit ad Angel. tractat. malefic. verb. dicitur Andreas, n. 2. ibi, & reme menti. Surd. consil. 40. incip. gravis quidem, nu. 4. vers. & associans, & seq. vol. 1. Natta consil. 185. incip. in causâ inquisitionis, num. 9. vers. & ultra prædictam, & seq. lib. 2. Bl. in l. 1. C. de serv. fugit. num. 6. & in l. 1. C. de rapt. virg. nu. 19. vers. sic autem præstatio opis.
- 29 Et hæc assertio procedit, etiam si auxiliator nihil de rebus furtivis perceperit & lucratu fuerit, modo auxilium illud non sit simplex, sed cooperativum & causativum fuerit,
Andr. de Isern. in c. 1. §. si quis quinque, tit. de pace tenend. & ejus violat. numero 6. vers. si verò dedit opem, junct. vers. certum est eum furti, & seq.
Non attento, quod contrarium velit
Matth. de Afflict. in d. c. 1. §. si quis quinque, vers. hoc est de re furtiva habuerit, & seq.
- 30 Fallit tamen in eo, qui casualiter vel ignoranter opem & auxilium furti præstat,
Felin. in c. 1. extr. de offic. deleg. numer. 13. sub fin. vers. limita nisi præstans, & seq. Alex. in add. ad Br. in l. si qui opem, ff. de furt. numer. 5. lit. B. post med. vers. & recurritur, ut opem præstans. Hippol. de Marsil. in pract. crim. §. constance, numero 45. & seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 4. tit. 15. quest. 131. numero 28. & seqq. Aym. Gravetta, consil. 224. incip. congregans gentes, numero 5. Petr. Paul. Paris. consil. 125. incip. vidi exemplum, numero 33. & consil. 164. incip. illustrissima dominatio, numero 12. & seq. lib. 4. Ezid. Boss. in practica criminal. tit. de homicid. numer. 22. vers. est verum, & numero 23. Bertaz. consil. 106. incip. non obstantibus, numero 10. lib. 1. & consil. 326. numero 6. sub fin. vers. & hoc sine dubio, & numero seq. lib. 1. Schrad. de feud. part. 9. cap. 1. numero 31.

Quapropter si quis rem, quam auterit, & cui tu auxilium præstas, dicit esse suam, tu propter auxilium de furto non teneris,
Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. nu. 16. ibi, declaratur quartò Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 4. tit. 15. d. quest. 131. n. 29.

In dubio autem quis ignoranter, & casualiter, & non scienter, auxilium præstitisse præsumitur,

Farinac. d. quest. 131. num. 32. Paris. consil. 152. nu. 33. vers. aliàs si illud, & consil. 161. num. 33. in fin. vers. & si yltud non probatur, & n. seq. lib. 4. Bertaz. consil. 105. incip. Dominicus, n. 5. vers. quod juvatur, & n. seq. & consil. 106. n. 3. vers. & præsumitur, lib. 1. Boss. in sua pract. tit. de homicidio, n. 23. vers. in dubio quando necitur. Schrad. de feud. part. 9. c. 2. num. 33. ibi, porro cum is & seq. Hippol. de Marsil. in pract. crim. §. constance, n. 61.

Deinde fallit, si quis nudam & simplicem favorem & auxilium duntaxat absque cooperatione & facto præstitit,

Angel. in l. si qui opem ff. de furt. nu. 4. in med. Gl. in Clem. 1. tit. de pœn. verb. defenjarit. vers. circa tertium de fautore. Hippol. de Marsil. in pract. crim. §. constance, nu. 50. vers. notabilem differentiam, & nu. 61. item addo etiam & seq. Jacob Menoch. libr. 2. arbit. jud. quest. cent. 4. cas. 349. nu. 10. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 4. tit. 15. quest. 131. n. 32. ibi, limita quinto, & seq. Guid. Papa decis. 423. nu. 3. vers. imò quod plus est, & seq. Bertaz. consil. 62. nu. 10. vers. ubi dicit, & seq. Iason. consil. 137. incip. formata est inquisitio, n. 9. vol. 1.

Quod etiam in foro Saxonico est receptum,

Zobel. in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 2. art. 13. lit. P. post med. vers. sed. ista verba, & seq.

Inde inferitur, si quis præstitit auxilium illis, qui aliàs sine auxiliatore & ejus ope furtum commisissent, quod is pœnâ ordinariâ non teneatur,
August. Bonfranc. (ubi dicit, se quendam, qui aliis furtum aliàs facturis auxilium præstitit, à furca liberasse) in add. ad Angel. tractat. malefic. verb. & Sempronium Rudolphi barboursorem n. 44. vers. limita hoc verum, & seq. & verb. dicto maleficio semper astuit. (ubi idem refert) nu. 16. vers. tamen dicit quod nudus, & seq. quem sequitur Bertaz. d. consil. 62. n. 11. vers. quam decisionem, & num. seq. lib. 1. Iason. d. consil. 137. incip. formata est inquisitio, num. 9. vers. & per istam, & seq. vol. 1. Jacob Menoch. libr. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 20. Tul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. nu. 7. ibi, item scias. Claud. Bastard. in praxi causar. crim. reg. 99. incip. simplicem præbens, n. 1. & seqq. per tot. Prosper. Far. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 129. nu. 125. ibi, limita quinto, nu. 126. & seq. Hippol. de Marsil. in sua pract. crim. §. constance numer. 61. in med. vers. & banc glossam, & vers. seq.

Item inferitur, si quis aliis furtum facientibus interim sit in excubiis, hest die Wache / quod is etiam pœnâ ordinariâ puniri non possit,

Consule. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 75. incip. ob nicht auch / n. 1. & seq. per tot. & tom. 2. part. 4. quest. 28. incip. die jennigen / n. 2. & seq.

Nisi is, qui excubiis agit, præter nudum favorem etiam ad causam cooperativam perveniat, & aliquid delicto adjiciat, puta, quia scalas afferre vel fenestris supponere juvit,

Consule. consil. Sax. tom. 1. part. 4. d. quest. 28. nu. 1. vers. als wenn der / der die Wache hiesse.

Vel si aliquid de rebus furto subtractis participavit,

Consule. consil. Sax. d. quest. 28. num. 4. ibi, welche aber seynd der meinung / post princ.

Veluti etiam hodie ab Augusto Electore Saxonie verbis expressis est sancitum, quod is, qui aliis furtum facientibus excubiis agit, si de rebus furtivis aliquid participavit, non aliter, ac ipse principalis, furcâ suspendi debeat,

in ejus Novelis part. 4. consil. 39 incip. von denen / welche die wache halten / ubi in comm. Daniel Moller. nu. 1. & seq.

Quod procedit etiam, si quis in ipso furto non contractavit vel manum admovit, sed aliter participavit,

Novell. Elecl. August. part. 4. d. consil. 39. nu. ult. in fin. vers. on gache ob er nicht am diebstal.

Dummodo lucrum illud, quod ex rebus furtivis percipit, sit tantum, quantum aliàs, ad pœnam laquei dictandam sufficit, puta excedat quinque solidos,

d. com-

- d. const. 38. vers. so viel empfangen und participiren. ubi in comm. Daniel Moller. nu. 6.
- 42 Tertio fallit si actus, cum quo fuit præstitum auxilium, sit remotus & causam furto non dedit,
Prosper. Farinac. d. quest. 131. num. 40. ibi. limitatio. & num. seq. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. numero 9. & seqq.
- Plures limitationes, vide latè apud
Prosper. Farinac. d. quest. 131. num. 43. & seqq. usque ad finem. Menoch. d. cas. 349. num. 10. & seq. num. 15. & seqq. Hippol. de Marsil. in sua practica criminali. §. constante, num. 50. & seqq. Iason. consil. 137. incip. formata est inquisitio, num. 1. sub fin. vers. sed præmissis, num. 2. & seqq. usque ad fin. vol. 1. Felin. in c. 1. extr. de officio delegato, num. 13. & seqq. & in c. sicut dignum extr. de homicid. num. 2. & seq. Br. in l. is qui opem ff. de furt. num. 5. post princ. August. ad Angel. tract. malefic. verb. dicto malefic. semper num. 14. sub fin. num. 15. & seqq.
- 43 Tertio modo, si quis auxilium post furtum commissum præstat, & tunc communis DD. est conclusio, quod is eadem & pari pœna non teneatur, sed solum pœna extraordinariâ pro arbitrio iudicis puniatur,
Br. in l. in furti §. ope ff. de furt. num. 4. ibi, quandoque præstatur auxilium Pract. Papiens. in forma inquisitionis, gl. opem auxilium num. 7. Aym. Gravett. consil. 220. num. 12. sub fin. vers. sed arguitur, lib. 2. Nicol. Boer. decis. 167. numer. 4. vers. & post maleficium. & seq. Iacob Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 21. ibi verius est casus, & num. seq. Mantua in cap. 1. extr. de offic. judic. delegat. & num. 44. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. Andream Marci Lanificem. num. 5. vers. post v. maleficium, & num. 7. vers. fin. autem post perfectum, lul. Clar. lib. 5. sens. §. ult. quest. 90. num. 2. post princ. vers. fin. verò non præbit, & seq. Prosper. Farin. in sua practica criminali. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 1. & seqq. & num. 17. Felin. in cap. sicut dignum extr. de homicid. num. 4. ibi, quarto limita. Hipp. de Marsil. in pract. crim. §. constante, num. 54. ibi, quarto limita. Bl. in pract. §. postquam vidimus. num. 5. Paris. consil. 152. num. 41. vers. quia si verè hoc fuisset, & seq. lib. 4. Curt. Sen. consil. 41. incip. super processu, nu. 8. vers. tertio & ultimo præstat. & seq. Bertaz. consil. 324. incip. quaeritur quâ pœna, num. 6. vers. quo verò ad auxilium, & numer. seq. lib. 2. Schrad. de feud. part. 9. cap. 2. num. 35. & seq.
- Non obstante, quod contrarium velit, & pœnam ordinariam locum habere statuat.
Nasta consil. 458. incip. in causâ inquisit. num. 7. ibi, ultimo dicitur, & seq. lib. 2. Bero consil. 192. nu. 10. vers. & opem seu favorem, & seq. lib. 3. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 116. numer. 2. & seq.
- 44 Auxilium autem post furtum seu delictum commissum præstare dicitur, qui opem præbet ad evadendum & fugam arripiendam,
Br. in l. furti §. ope ff. de furt. num. 4. vers. sed. in questione nostra. Pract. Papiens. in forma inquisitionis, gl. opem auxilium. numer. 7. post princ. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 4. ibi, amplia primo, & seq. Mantua, in c. 1. ext. de offic. deleg. num. 44. sub fin. & nu. seq. Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lanificem. num. 5. vers. post v. maleficium, post princ. Boer. d. decis. 167. num. 4. in fin.
- 45 Nisi fit uxor vel alius amicus & consanguineus, is enim furi opem ad evadendum præstans, nullo modo, nec quidem extraordinariè, punitur,
Mantua in d. cap. 1. extr. d. offic. deleg. nu. 50. vers. secundo tu adverte Farinac. d. quest. 132. nu. 6.
- 46 Item auxilium post furtum commissum præstare dicitur, & extraordinariè tantùm punitur, qui furi equum ad se salvandum commodat,
Farinac. d. quest. 132. numer. 13. ibi amplia secundo.
- 47 Vel qui è viam monstrat, ut ex manibus curiæ, illum forsitan prosequens, aufugere possit,
Alber. in l. qui servo, in 2. lect. ante num. 1. ff. de furt. Farinac. d. quest. 132. n. 14.
- 48 Vel qui furem occultat, ne deprehendatur,
Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. num. 21. vers. custodit. Farinac. d. quest. 133. numer. 15.
- 49 Limitatur tamen, & pœna ordinaria locum habet, si jam antea tractatus & delibetatio præcessit & actum est inter furem & auxiliatorem, ut is furtum committeret, & alter eò commissò auxilium se illi ad evadendum præstiturum promittat,
Br. in d. l. in furti §. ope ff. de furt. num. 6. ibi, prædicta vera lul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 90. num. 2. ibi, aut non præcessit. August. Bonfranc. in add. ad Angel. tract. malef. verb. & Andream Marci Lanificem (ubi se ita in factò habuisse testatur) n. 5. post med. vers. limita tamè quod fol. 126. Angel. tract. malef. verb. dicto maleficio semper. n. 13. sub fin. vers. prædicta procedunt, Anton. Gomez. de delict. c. 3. rubr. de homicid. num. 50. vers. quod tamen intelligo, Farinac. d. quest.

- n. 132. nu. 29. ibi, limita quarto Blanc. in pract. crimin. §. postquam vidimus, num. 1. vers. si dedit opem volenti junct. num. 5. nisi dicitur esse præmoverit, & seq. Schrad. de feud. part. 9. cap. 2. num. 39. vers. deinde hæc conclusio.
- Quamvis contrarium velit
Nicol. Boer. d. decis. 167. num. 4. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 349. n. 23. n. 24. vers. quod verum non puto, & seq.
- Deinde limitatur, si quis de rebus furtivis participavit,
Andr. de Isern. in c. 1. §. si quis quinque tit. de pace tenend. & ejus violat. nu. 6. vers. & de furtivis rebus habuit partem, fol. 66. Ioann. Zanger. tractat. de tortur. & quest. cap. 2. nu. 188. & seq. Damboud. in sua pract. crim. cap. 100. numero 53. & cap. 116. numero 2 in med.
- Et ideò, si quis te ignorante furtum fecit, sed postea tecum sciente spolia & res furtivas divisit, furtum ratificare videris, & ob id merito pœnâ ordinariâ laquei teneris, dummodo res illæ ad quantitatem illam, ex qua suspensum dicitur, ascendant,
Andr. de Isern. in d. c. 1. §. si quis quinque num. 6. vers. per quod patet. Matth. de Afflic. in d. n. 6. vers. & ex hoc inferitur.
- Imò, si quis post furtum commissum se furibus associat, cum illis de bonis furto subtractis commessatur, & res furtivas dilapidat, etiam suspendi debet,
Damboud. in sua pract. crim. cap. 116. num. 2. vers. aut ex iis cum furibus.
- Quod tamen in his terris non servatur, sed solummodo pœna virgarum, & relegationis dicitur,
Matth. Coler. (ubi ita lenenses iudici in Gera, Anno 1568. & Lipsenses Senatus Torgensi Mense Majo Anno 1562. respondi se testatur) decis. 150. num. 7. ibi, nos tamen auxiliatori. & nu. seq. part. 1. Modest. Pistor. (ubi ita Lipsenses Mense Majo Anno 1562. ad requisitionem Senatus Torgensis pronunciasse refert) quest. 63. incip. iniquissimus, nu. 3. & seqq. per tot part. 2.
- Plura de iis, qui auxilium post furtum seu delictum præstant, vide latè per ampliationes & limitationes, apud
Prosper. Farin. in sua pract. crimin. part. 3. tit. 15. quest. 132. nu. 1. & seq. per tot.
- Sed quomodo puniuntur furum rerumve furtivarum receptatores? Eadem pœnâ, quâ ipse fur principalis,
l. 1. ff. de recept. l. 1. C. de his qui latrones vel alios criminibus reos occulte. l. congruus 13. sub fin. princ. ff. de offic. præsid. latè Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. quest. 133. (ubi ampliat & limitat) nu. 1. & seqq. per tot. Iodoc. Damboud. c. 102. nu. 7. cap. 100. n. 53. cap. 116. nu. 12. 4. & seq. cap. 134. (ubi limitat) & nu. 34. & sequent. Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 348. (ubi ampliat & limitat) num. 1. & seqq. per tot. Zobel. part. 4. diff. 23. n. 11. & diff. 36. num. 8. Bajard. Clar. lib. 5. sent. §. furtum, n. 47. Berix. consil. 66. nu. 1. & seq. & consil. 266. nu. 1. & seq. lib. 1. Roland. à Valle consil. 45. vol. 1. lul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 90. nu. 9. Zanger. de tortur. & quest. cap. 2. nu. 180. & seq. Consult. constit. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 28. nu. 3. Mausb. Coler. decis. 144. nu. 29. & seqq. part. 1. Ludov. à Pegver. decis. 25. incip. Martianus, nu. 1. & seqq. Angel. Aret. tract. malef. verb. etiam vestem celestem, n. 21.
- Quid de iis dicendum, qui furtum fieri suadent, & confu-
lunt?
vide eleganter. Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 129. nu. 60. ibi, amplia decimo quarto, nu. 61. & seqq. per tot. & quest. 131. nu. 18. Gædd. in l. sepe ita 53. ff. de V. S. n. 12. Pract. Papiens. in forma inquisit. gl. opem auxilium. num. 8. Damboud. in sua pract. crim. cap. 116. nu. 3. & seq. cap. 33. n. 2. & nu. 5. & seq. Claud. Battand. in pract. caus. crim. reg. 100. Angel. tract. malef. verb. dicto maleficio semper nu. 18. Harpprecht. in §. incerd. 11. inst. de oblig. que ex delict. n. 1. & seq.
- Mandatores furtorum, quomodo puniri debent?
vide. Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cent. 4. cas. 352. nu. 1. & seqq. & casu 353. per tot. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. tit. 15. quest. 133. nu. 3. nu. 1. & seqq. & quest. 135. part. 1. nu. 1. & seqq. Heig. quest. 30. n. 23. part. 2.
- Denique an in furto socius criminis possit torqueri in caput sociorum & receptorum,
Vide pulchrè Ludov. à Pegv. decis. 37. incip. scribentes, num. 1. & seqq. per tot.

LVI.

De pœnâ illorum, qui indicio & demonstratione occasionem furibus delinquendi præbent.

SUMMARI A.

- 1 Qui alienas res exploravit, & aliis indicavit & ita occasionem furandi præbet, quomodo punitur, n. 23. 4. 5. 6. 7.
- 8 Si quis etiam de furto vel præda participavit, tunc is laqueo punitur.
- 9 Idem juris est, si manum a. ipsi posuit, & simul furari, vel de prædâ i. i. i. Non

Novell.
Elect.
August.
part. 4.
const. 40.

Non raro etiam controversi solet de iis; qui aliis inditio occasionem furandi præbent, locumque, ubi res continentur, ostendunt, quomodo illi puniri debeant?

Videtur dicendum, quod perinde, ut fures principales, ad poenam laquei condemnandi sint, veluti post

Salyc. in l. un. C. de rapt. virg. Blanc. in pract. crim. §. postquam vidimus, quando quis per seipsum, num. 4. ibi, tempora ista tria considerata, pag. 319. in specie tradit Matth. Coler. decis. 150. incip. auxilium, n. 6. ibi, sic. prestans, & seq. part. 1.

Propterea, quod omnis, qui vel auxiliò, solatiò, consiliò, suppetiis, mandato vel alio quovis modo ad crimen aliquod peragendum juvit, puniri debeat ut principalis perpetrator,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. cap. 133. incip. habent, num. 1. & seq.

Deinde, quia quis per eiusmodi indicationem & demonstrationem causam furto dedisse censetur; In præcedenti autem conclusione numero 4. & seq. dixi, si quis etiam ante delictum causam delicto dedit, quod is poenâ ordinariâ plecti possit.

Verum, cum hoc in casu quis potius nudum & simplicem duntaxat favorem præstare videatur, & ob id poenâ ordinariâ puniri non possit: ut in præcedenti conclusione, nu. 33. dixi, & si vel maximè quis causam furto dedisset, hanc tamen non per actum proximum, sed remotum dedisse censetur, quo casu, ut in præcedenti conclus. nu. 3. deduxi, etiam poena ordinaria imponi nequit, præsertim cum fures aliàs essent furtum commissuri, licet mediò, quò facilius ad illud perveniant, destituantur, quo casu auxiliator etiam poenâ ordinariâ plecti non potest,

Iate Iodoc. Damboud. in sua pract. criminal. d. c. 133. num. 3. ibi, nam si tale, & seq.

Ideo rectius aliis placuit, quod hoc in casu alia mitior poena, puta virgarum & relegationis tantum, imponi debeat, veluti ita Lipsenses ad requisitionem Senatoris Torgensis *Mense Maio Anno 1562. respondisse, testatur*

Modest. Pistor. quest. 63. incip. inquilinus quidem, num. 3. & seq. part. 2. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 29. vers. etliche aber meinten.

Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxon. in suis *Novellis part. 4. const. 40. ubi verbis disertis dicit: daß die jentgen / so mit kundschaften oder anwetsung zum Diebstahl helfen / sollen mit kauptenschlegeln des Landes verwiesen werden!*

& ibid. in comm. Daniel Moller. numero 6. vers. porro poena & seq.

Quam poenam etiam Scabinos Lipsenses *Mense Octobri Anno 1562. pronuntiassè in eum, qui volenti furari indicavit dominum cum tota familia esse in templo, & ita jam adesse occasionem furandi, testatur*

Modest. pistor. d. quest. 63. num. 5. vers. eandem poenam usque ad fin. part. 2.

Et procedit etiam in iis, qui tabularios & alios explorant, & aliis ad spoliandum produnt,

Novell. Elect. part. 4. d. const. 40. vers. so mit kundschaften / Modest. Pisi. quest. 112. incip. exploraverat. numer. 1. & seq.

Fallit tamen, si quis coactè locum & cistam, in qua res continentur, indicare debuit, is enim propter metum & coactionem, sibi à furibus vel latronibus illatam, meritò excusatur, veluti à Anno 1605. usò observatum scio.

Sciendum autem est, quod quandoque ejusmodi explorator & indicator poenâ ordinariâ laquei puniatur, veluti si de furto aliquid & quidem tantum, quantum valorem quinque Ungaricorum excedit, participavit,

Daniel Moller. in comm. ad. consit. Saxon. part. 4. d. const. 40. numero 6. sub fin. vers. quod si de furto. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 29. vers. es were denn daß er so viel / usque ad fin.

Quamvis me non lateat, quod olim contrarium pronuntiarent Scabini Lipsenses,

Teste Modest. Pistor. d. quest. 63. nu. ult. in fin. part. 2. & quest. 112. in princ. vers. de prædâ partem quoque consecutus est, num. 1. & seq. part. 3.

Vel si manum suam delicto apposuit, & ipse de prædare & res amovere juvit, per ea quæ in præced. conclus. num. 29. dixi, addatur.

Farinac. in sua pract. crim. part. 3. tit. 15. quest. 132. num. 42. & seq.

LVII.

De Crimine Peculatus, & de Residuis,

itemque de iis, qui res, administrationi & fidei suæ commissas, & concreditas, negligunt, vel dolosè interceptiunt, & inutilitatem propriam convertunt, & quomodo puniuntur.

SUMMARI A.

- 1 Distingui debet inter pecuniam civitatis & Reipubl. quam quis non administrat, & inter eam, quæ alicujus fidei & administrationi est commissâ.
- 2 Si quis pecuniam publicam civitatis furatur & aufert, quomodo punitur, num. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
- 13 Si quis pecuniam sibi & suæ fidei commissam, retinet, & intercepti, tenetur lege Julia de residuis.
- 14 Quæ est poena legis Julis de residuis.
- 15 Quomodo punitur, qui pecuniam sibi concreditam dolosè retinet & convertit.
- 16 Si alicujus fidei, & custodiæ pecunia per modum contractûs vel quasi est credita, & is eam intercepti, & in alium usum vertit, qualis est depositarius, creditor pignoratitius, c. m. datarius, mandatarius, & similis, quomodo punitur, num. 17. 18. 20. 21.
- 19 Vbiunque dolus & delictum purgari potest per actionem ex contractu, cessat actio de dolo, & criminalis accusatio.
- 22 Si quis pecuniam sibi & suæ fidei per modum contractûs, vel quasi, cum administratione tamen, sed privata, commissa intercepti, & in proprios usus convertit, quomodo punitur, quales sunt factores, socii, executores, testamentorum, tutores, curatores, numero. 23. 24. 25.
- 26 Sobollarii, quæstores, præfecti, & similes administratores, & officiales si quid ex pecuniâ vel aliâ re sibi commissâ interceptiunt, in rationes non relinunt, & subvertunt, quomodo puniuntur, tam jure civili, quam Saxonico, 20. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. ubi ampliationes & limitationes.
- 32 Administratio mitigat delictum.
- 33 Illi: ejus pecuniæ, quæ ejus periculo fuit, furtum facere nequit.
- 34 Aditus in his, quæ ei tradita sunt, peculatum seu sacrilegium non committit.
- 46 Vbi plura delicta, pro quibus à lege diversæ poenæ imponuntur, concurrunt, tunc possunt omnes & singulæ poenæ ordine successivo imponi.
- 56 Si præfectus vel administrator non dolens, & ex proposito, ed tantum culpa quædam omisit & neglexit, quomodo punitur, 57.
- 58 In dubio præsumitur culpa, nisi dolus probetur.
- 59 Dolus hoc in casu quomodo præsumitur, 60. 61. 62.
- 63 Quilibet officialis tenetur etiam a ditiis pro receptis apochas dare 64.
- 65 Per ejusmodi apochas subditi & rustici ipse jure liberantur.
- 66 An ejusmodi apochas etiam dominis præstentur, an v. iis non attentis, rustici nihilominus in casu, ubi officialis solvens non est, conveniri possint, n. 67. 68. 69. 70.
- 71 An contra præfectum de negligentis & interceptis de novo possit inquiri, si jam rationes reddidit, & quietatus est.
- 72 An officialis per substitutum administrare possit, & an etiam de subditi delicto teneatur, n. 73. 74.
- 75 An officialis, si ante officium fuit pauper, postea v. dives est factus, præsumatur ex bonis domini divitiis acquisivisse, numer. 76. 77. 78. 79. 80. 81.
- 82 Si officialis ex pecuniâ fidei vel civitatis lucrum aliquid percepit, an illud Principi vel civitati restituere debeat, n. 83. 84. 85. 86.

Ad clariorem hujus conclusionis explicationem principio distinguendum erit, inter eos, qui pecuniam publicam Principis vel civitatis, quam non administrant, furantur, & inter eos, qui pecunias, suæ fidei & administrationi, & quidem suo ipsorum periculo, commissas & concreditas retinent, & interceptiunt.

Priori casu, ubi quis pecuniam publicam Principis, vel civitatis furatur, & aufert, non usque adeò res clara est, qualenam crimen committatur, & qualis poena imponatur; videtur enim dicendum, quod solummodò crimen furti, & non peculatus, contrahatur, per text. in l. ob pecuniam 91. ff. de furt.

Econtra verò, quod crimen peculatus committatur, evincit.

§. item lex Julia 9. Inst. de publ. judic. l. 1. l. 3. 4. & eos. tit. ff. ad l. Jul. pecul.

& quidem de hujus criminis poenâ, varis etiam extant juris provisiones; quod enim quis in duplum duntaxat condemnatur, dicitur textus

in l. sacrilegii 6. §. ult. in fin. l. is qui 13. ff. ad l. Jul. pecul.

Quod verò poena peculatus ignis & aquæ interdictionem, in quam hodie successit deportatio, contineat, vult textus in l. pecul. 3. l. hac lege. 10. in fin. ff. ad l. Jul. pecul. Denique quod poena capitalis, & ultimum supplicium imponi debeat, extat constitutio Imp. Honorii Theodosii & Arcadii, in l. un. C. de crim. pecul. §. item lex Julia 9. post princ. inf. de publ. judic.

Unde varis etiam, de harum legum conciliationibus, ex ortæ sunt interpretum opiniones. Siquidem *Iokann. Borch. in d. §. item lex Julia peculatus, 9. inf. de public. post med. vers. poena peculatus, & seq. & Herm. Vult. cod. num. 2. vers. poena peculatus, usque ad fin.*

simpliciter dicunt, quod poena peculatus primum fuerit litis æsti-

Novell.
Elect.
August.
part. 4.
const. 40.

testimatio in quadruplum, d. §. ult. in fin. C. d. l. 13. ff. ad l. lul. pecul. in cuius locum deinde successit aquæ & ignis interdictio, seu deportatio, d. l. 3. ff. cod. & deim ex constitutionibus Imperatorum fuit ultimum supplicium,

d. l. 1. C. cod. d. §. 9. inst. de publ. judic.

Quorum opinio licet aliquo modo tolerabilis esse possit, difficultatem tamen, quæ ex d. l. ob pecuniam §. 1. oritur, non tollit.

4 Ideoque Andr. Alciat. 1. diffunct. 3. dictam l. ob pecuniam §. 1. legit, nec non crimen peculatus, ita ut is, qui pecuniam civitati subtrahit, non solum furti, sed etiam peculatus teneatur. Quæ tamen mera divinatio est & manifestò vim infert textui in d. l. ob pecuniam §. 1.

5 Aliter sentit Francisc. Duar. 2. diffunct. c. 26. Petr. Faber. lib. 1. semest. c. 22. fol. 243. Forner. 2. selection. c. 22. qui dicunt, aliquem ob pecuniam civitati subtraham furti teneri ex lege Iulia, d. l. ob pecuniam §. 1. peculatus verò ex constitutionibus,

l. lege. 4. §. sed etsi. 7. ff. ad l. lul. pecul.

6 Quæ tamen assertio non placet; si enim is, qui pecuniam civitati furatur ex constitutionibus Divorum Trajani & Hadriani peculatus teneretur, d. l. 4. §. 7. utique hoc Papinianus, ex cuius responsis textus in d. l. ob pecuniam, §. 1. desumptus est, sci- visset, quoniam Papinianus, ut ex relationibus historicis constat, longè post tempora Imp. Trajani, & Hadriani vixit, & ita nobis ius abolitum, & abrogatum non obrudisset.

7 Aliter statuit Jacob de Bellovis. in sua pract. crim. lib. 1. c. 10. incip. quid sit furtum, num. 44. vers. aus eam recipit, & seq. qui distinguit, inter Romanam & aliam civitatem municipalem, ita, ut priori casu crimen peculatus & pœna capitalis locum habeat.

§. item lex Iulia peculatus 9. inst. de publ. judic.

Posteriori verò casu solummodo pœna furti imponatur, d. l. ob pecuniam §. 1. cuius opinionis etiam est

Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ incarcerati, nu. 2. vers. sed hæc sententia §. n. seq. vol. 4.

8 Cui assertio tamen directò repugnat textus in l. Iulia 4. §. sed etsi 7. ff. ad l. lul. pecul. ubi verbis disertis dicitur, quod etiam in civitatis municipalis pecuniâ crimen peculatus fieri possit.

9 Ego verò cum Wesenb. in comm. ad l. lul. pecul. n. 7. & Cujac. in parat. ff. C. cod. distinguo inter ipsos iudices, administratores, senatores & alios, qui thesauro & ærario principis vel civitatis sunt præpositi, & inter alios privatos, qui pecuniam Principis vel civitatis furantur & surripiunt. Ita, ut illi indistinctè, etiam in civitatis municipalis pecuniam furto auferant pœnâ capitali, & ultimo supplicio afficiantur,

text. in d. l. item lex Iulia peculatus 9. vers. sed si quis dem inst. de publ. judic. l. un. C. de crim. pecul.

Et quidem de pecunia civitatis Romanæ vel alterius superioris non recognoscens, minus dubium est,

Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ incarcerati, nu. 2. vol. 4. Paul. de Castro consil. 141. incip. visâ quædam, n. 4. post princ. lib. 1.

De civitate verò municipalis magis dubitatur, an & in e- jus pecuniâ crimen peculatus committi possit, ratio dubitan- di erat, quod civitates municipales privatorum loco sint,

l. cum qui veſtigal 17. in fin. ff. de V. S. solaque ea publica dicuntur, quæ populi Romani sunt,

l. bona civitatis; 15. ff. de V. S.

Verum, quoniam bona civitatis municipalis abusive & per synecdochon etiam publica dici possint, d. l. bona civitatis. 15. in princ. ideoque postea latâ interpretatione receptum fuit, ut & pecuniæ civitatis municipalis crimen peculatus committatur, quod etiam constitutionibus Divorum Trajani & Hadriani est confirmatum,

text. in l. Iulia 4. §. sed & si 7. ff. ad l. lul. pecul.

ita tamen, ut utroque modo, sive administrator, iudex vel alius officialis Romanæ, sive municipalis civitatis pecuniam surripiat, capitali pœna plectatur,

d. §. item l. Iulia peculatus, 9. d. l. un. C. de crim. pecul.

10 Et quidem non solum ipsi principales, sed etiam eorum socii, ministri & alii, qui scientes subtractas ab eis pecunias publicas receperunt,

d. §. item lex Iulia peculatus 9. vers. & non solum hi inst. de publ. judic. l. un. sub fin. C. de crim. pecul. quoniam juxta textum in l. crimen 9. C. ad l. lul. de vi publ. quæ ex l. 2. C. Theod. de crim. pecul. teste Jacob Cujac. in parat. C. de crim. pecul. in med. sumpta est, non est dissimile crimen rapere, & ei, qui rapuit, raptâ servare.

11 Hi verò, licet pecuniam civitati subtrahendo crimen peculatus non committant, sed tantum furti teneantur d. l. ob pecuniam §. 1. ff. de furt. quia tamen in legem Iuliam quo dâmodo incidisse videntur, ideoque ob ejuſmodi furtum meritò gravius puniuntur, & pœnæ deportationis subjunguntur.

12 Quæ tamen pœna deportationis hodie in pœnam furti ordinariam & consuetudine receptam est mutata, ita, ut quis

ob pecuniam civitati subtraham non minus, ac alius fur lu- queo seu suspensio puniatur,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. c. 11 §. incip. neque hoc loco, n. 3. ibi, alius v. & seq.

13 Posteriori verò casu, ubi quis pecuniam publicam Principis, vel civitatis, non furatur, sed pecuniam suo periculo & fidei commissam, & concreditam, duntaxat retinet, in totum vel pro parte intercipit & in propriam utilitatem vertit, tunc lex Iulia de residuis sibi locum vendicat,

l. lege Iulia 2. l. 6. §. 1. ff. ad l. lul. pecul. Wesenb. in comm. ff. cod. n. 8. & seq. Laurent. Kirchoff. consil. 24. incip. in causâ in carcerali, n. 16. & seq. vol. 4. Paris. de Puteo tract. syndi. 1. vers. syndi. antur etiam officiales, n. 5. pag. mibi 119.

Cujus pœna quidem est, ut quis hac lege damnetur amplius tertiâ parte, quàm debet,

l. lege Iulia 4. §. quæ lege 5. ff. cod. ita, ut is qui trecenta reliquat- tur tertiam amplius partem, id est, centum loco pœnæ ultra in- ferat, vel quandoque etiam in duplum puniatur,

l. excellentia 9. C. de erogat. mult. arnon. Wesenb. in §. sunt præterea inst. de publ. judic. n. 5. vers. & hac quidem, & in comm. ff. ad l. lul. pecul. n. 8. in fin. Laurent. Kirchoff. d. consil. 24. n. 15. & seq. vol. 4.

Ut tamen hæc materia de bonis concreditis, non veritatem

15 Genuè edulcius enodetur, & ostendatur, quomodo puni- antur illi, qui pecuniam suo periculo & fidei commissam, vel negligunt vel dolosè retinent, intercipiunt, supprimunt, & in proprios usus vertunt. sequentes casus sunt observandi.

Primus, si alicujus fidei & custodiæ pecunia vel alia res per modum contractus vel quasi, sed sine administratione, est tra- dita & commissa, qualis est depositarius, creditor pignoratitius, commodatarius, & similis, tunc, licet is, si re deposita, pignori data, commodata & simili utatur, & in suum usum convertat, furti teneatur, ut supra conclus. 44. n. 9. & seq. hæc part. 5. dixi;

Puto tamen, quod pœna ordinaria laquei vel suspensio loco habere non possit, sed tantum extraordinaria,

16 Egid. Boss. in tract. crim. tit. de ducato Mediolani, n. 14. ibi, & si di- cas, & seq.

Veluti etiâ ita de procuratore & mandatorio, expressè tradit

18 Prosper. Farinac. consil. 7. incip. D. Achilles Theodoricus, n. 9. & seq. vol. 1. Et jure Saxon. ita verbis disertis est sancitum, Landrecht. lib. 3. art. 22. vers. Dieber en noch raubes, ubi gl. ordin. verb. Diebercy, n. 5. Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 1. & seq. & tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 5. n. 26. & seq.

Ratio horum est, quia quotiescunque dolus vel delictum purgari potest, per actionem ex contractu vel quasi, cessat actio de dolo & criminalis accusatio,

19 Aym. Crav. consil. 6. n. 104. vers. secundo contra opinionem, & nu. seq. vol. 1. Bl. consil. 14. incip. filius fam. nu. 3. vers. sed & illud notandum est, & conclus. 15. incip. ad evidentiam, n. 1. & seq. lib. 1. Roland. à Valle. consil. 75. incip. primo quidem, n. 31. vol. 1. Paul. de Castro. consil. 412. incip. visofacto & dubiis, n. 4. vers. sed his non comperit, vol. 1. Farinac. d. consil. n. 9. vers. quod ubicunque dolus, vol. 1. Barthol. Bertazd. consil. 129. incip. non possum, n. 13. ibi, quia dolus & seq. lib. 1. Tusch. tom. 2. pract. conclus. l. D. conclus. 178. n. 1. & seq. Natta consil. 588. incip. ista quia n. 10. & seq. tom. 3.

Hoc autem in casu delictum per actionem ex contractu, pu- ta depositi, commodati, mandati, pignoris & simili, potest purgari.

Deinde, quia quis sibi debet imputare, quod non melius ex- ploraverit conditionem ejus, cum quo contraxit,

l. qui cum alio, 19. ff. de R. l. latè Consult. constituit. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 4. & seq.

Præterea, quia leges juris civilis depositario, commodatario, & simili pœnam furti minitantes, loquuntur solummodo de eo casu, ubi pœna furti erat pecuniaria, ad nostra igitur tempora, ubi pœna est capitalis, & corporalis, extendi non possunt, ut supr. conclus. 44. n. 70. dictum est.

19 Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 16. in med.

Denique, quia in illis rebus, quas quis non invito & relu- ctante, sed volente & consentiente domino penes se habet, & contractat, furtum fieri nequit, cum furtum sit contrectatio rei alienæ invito domino facta,

l. 1. §. ult. ff. de furt. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 9. n. 10. & 26. sub fin.

Non attento quod contrarium directò velit

Prosper. Farinac. sibi contrarius consil. 96. incip. licet dominus Vincen- tius n. 19. ibi, quibus non obstat, & seq. v. 42. & seq. lib. 1.

propterea, quod hic delictum transeat in speciale nomen deli- cti, id est, furti. Ubi autem delictum in speciale nomen delicti transit, tunc illud per actionem ex contractu purgari non potest.

Bl. consil. 15. incip. ad evidentiam n. 1. vol. 1. Paul. de Castro, d. consil. 412. incip. visofacto, n. 4. post princ. Farinac. d. consil. 96. post princ. lib. 1.

Cujus assertionem tamen parùm curamus, quoniam hoc ul- timum Bl. & Paul. de Castr. in d. locis expressè non statuunt, sed tan- tum à contrario sensu ex eorum scriptis Farinacius elicit; Un-

- de merito succedit, quod argumentum à contrario sensu, ex dictis DD. desumptum, non valet, *Modest. Pist. quest. 131 n. 3. part. 4. præsertim, cum Bl. & Paul. de Cast. ibid. nihil allegant, eorumque opinio, si vera esset, procederet saltem quoad actionem partis, quæ civilis est, licet sit furtiva & tantum rei perfectionem contineat,*
l. i. C. de furt. l. si is 71. ff. eod. Tusch. tom. 2. præct. concl. lit. D. conclus. 578. n. 5.
- 20 Bene tamen verum est, quod hoc in casu res à depositario, commodataria & alio, subverta, in propriam utilitatem usurpata, vitio furti afficitur,
Gl. ordm. tm Landr. lib. 3. art. 2. n. 5. verb. Dieberey noch raubens / vers. es mag wol seyn / isque infamiae macula notetur, Gl. ordm. tm Landr. d. art. 22. nu. 5. sub fin. vers. doch wird elner vmb solche dieberey.
- 21 Quæ tamen procedunt, si depositarius fatetur se pecuniam recepit, & in proprium usum non dolose, sed bona fide, vertisse, secus negat, vel manifestus ejus dolus conspicitur; tunc enim is merito poenâ furti ordinaria plectitur,
elegans. Aym. Gravett. consil. 287. incip. Nobilis Nicolaus, nu. 2. vers. negandi enim depositum. & seq. tom. 1. Bl. consil. 34. incip. status seu capitulo, n. 6. ante med. vers. in contrarium videtur. vol. 5. Alber. in l. inficiando ff. de furt. nu. 4. Regid. Boss. in præct. crim. tit. de furtis nu. 45. vers. sed tamen dic quod per solam, & nu. seq.
 Et ita etiam accipio constitutionem criminalem Caroli V. art. 170. ubi dicitur: Welcher mit etnes andern Gütern die ihm in guten glauben zu behalten vnd vorwahren gegeben seyn/willt: ger vndge sehrlicher weise dem Glaubiger zu schaden handels/solche Missethat ist etnem Diebsthal gleich zu straffen.
- 22 Secundus casus, si alicujus fidei pecunia vel quid aliud etiam per modum contractus ve quasi, & quidè cum administratione, non tamen publicum sed privatum officium habente, committitur, qualis est socius, institor, factor, exactor, gestor, & similis, & tunc is ob pecuniam interceptam, & in proprium vel alium usum convertam, furti etiam non potest conveniri,
Prosper. Farinac. in consil. 96. incip. licet. Barthol. Bertaz, consil. 129. incip. non possum, nu. 9. & seqq. lib. 1.
- 23 Quemadmodum etiam ita de executoribus testamentorum, si quid in propriam utilitatem converterint, tradit.
Joann. Oldendorp. in tr. de executoribus volum. tit. 8. incip. quilibet administrator, n. 12. & seqq.
- 24 Et de tutoribus & curatoribus expressè sancitum est, quod intercipientes pecunias pupillares, & in proprium commodum convertentes, actione furti non teneantur, sed saltem actione de rationibus distrahendis conveniantur,
in l. tres tutores, 33. §. 1. vers. sed tutores ff. de administr. tutor. Br. in l. posthumo §. continua ff. de tutel. & rationibus distrah. n. 3. Farinac. d. consil. 96. nu. 29. ibi, & licet & seqq. 1.
- 25 Nisi manifestò constet, quod animò furandi, & non retinendi, pecunias pupillares intercepterint, tunc rectè furti tenentur.
text. in l. 4. §. hunc autem 2. l. actione 2. §. quod si furandi 1. ff. de tutel. & rationibus distrah. l. tutor. 33. ff. de furt. Farinac. d. consil. 96. nu. 20. vers. hoc tamen procedens, lib. 1. Alber. in l. inficiando, ff. de furt. n. 4. sub fin.
- 26 Tertius casus est, si pecunia, vel alia res, alicujus fidei & curæ cum administratione publicâ est commissa, quales sunt Scõsseri, prætores, quæstores, præfecti, præfides, Ediles, publicani, forestarii, & similes officiales, Schõtzer/ Derwalter/ Wõlge/ Dorstcher/ Heletasente/ Baummeister/ Bauwreiber/ Zöllner/ Jõstler/ oder ein jeglicher ander so zu einem Ampt verordnet / & tunc major est controversia, quomodo illi puniantur, si aliquid in administratione reliquantur, vel pecuniam, sibi suorumque fidei concreditam, negligunt, in rationibus ommittunt, intercipient, subvertunt?
text. in l. tres tutores, 33. in princ. n. 1. & n. 2. ff. de administr. tut. quem sequitur Matth. Coler. decis. 207. incip. jure civili delinquentes, n. 1. & seq. part. 1. per text. in l. 1. §. hunc tamen 2. l. actione 2. §. quod si furandi 1. ff. de tutel. & rationibus distrah.
 Quæ quidem opinio de jure civili procedere potest, ubi poena furti erat duntaxat arbitraria, & pecuniaria, ut rectè animadvertit
Matth. Coler. d. decis. 207. n. 2. part. 1.
 ad nostra igitur tempora, ubi poena furti est criminalis, & quidem capitalis, extendi nequit, ut supra dictum.
- 28 Quod verò etiam hodie criminaliter poena furti ordinaria puniri possint, statuit
Prosper. Farinac. consil. 96. incip. licet dominus Vincentius, n. 18. vers. cum isto casu, n. 19. n. 26. & seq. nu. 41. in med. & seq. n. 50. sub fin. vers. verum etiam & de furtis, & n. seq. lib. 1.
 Cujus assertionem tamen parùm attendimus, quoniam nihil allegat, & licet se fundet in doctrina Paris, Gravett. Decia-
- ni, & aliorum: Hi tamen DD. non loquuntur de poena capitali, sed tantum de extraordinaria, ut *paudò post dicitur.*
 Licet eandem opinionem, quod Camerarii, qui tractant pecuniam publicam, si aliquam quantitatem retinent capite puniantur, defendat etiam
Iul. Clar. lib. 5. sem. §. ult. quest. 68. numer. 30. Wesemb. in comm. ff. ad l. Iul. pecul. n. ult. vers. ex bis enim omnibus, & vers. seq. Angel. Arzim. in §. in lege Julia peculatus inst. de publ. judic. per sext. in l. eos, 14. C. de furt.
 qui tamen textus parum urget, siquidem ibi non dicitur de officiali aliquo, sed de eo, qui res à servo ablatas sciens suscipit, inter hunc autem, & officialem magna est diversitas.
 Econtra verò videtur dicendum, quod ejusmodi administratores illud duntaxat, quod reliquari sunt, vel intercepterunt, & amplius tertiam partem ejus,
l. lege Julia §. §. quò lege 5. ff. ad l. Iul. pecul. vel duplum, l. excellentia 9. de erogat. milit. annon. restituere debeant, ut etiam supra & numero 14. dixi, & in specie vult latè Laurina. Kyrchoff. consil. 24. incip. in causa carcerum, numero 11. vers. ex quibus declarationibus, numero 12. & seq. numero 17. et per tot. vol. 4. Paris. de Puteo tractat. syndic. ve r. syndicum etiam officiales de futuracris ex pecunia. num. 1. & seqq. pag. mihi 117.
 Verum, cum prædicti textus de illis reliquatoribus tantum accipi debeant, qui sine furto vel falso reliqua debere possunt,
Wesemb. in comm. ff. ad l. Iul. pecul. n. 9. post med. vers. non leas, & seq.
 Ideoque ad casum nostrum applicari nequeunt.
 Aliter sentit Angel. Perusin. consil. 90. incip. pro decisione n. 2. ibi, secundo præmitto, & seq. quem sequitur Aymon. Gravett. consil. 286. incip. Ludovicum, n. 9. sub fin. vers. ubi quod omni, & seq. Petr. Paris. consil. 89. incip. rationes, & computa, nu. 20. ibi, somnolent enim illa, n. 21. & seqq. vol. 1. lodo. Damboud. in sua præct. crimin. cap. 115. incip. neque hoc loco, nu. 1. & seq. Wesemb. in §. item lex Julia peculatus inst. de publ. judic. n. 4. post med. vers. quoniam ignotus Timber. Decian. consil. 11. n. 110. lib. 1. Andreas Tiraq. de part. compar. caus. 58. n. 1. & seqq. per tot. qui dicunt, quod ejusmodi officiales, dolose, & fraudulenter pecunias in proprios usus convertentes, criminaliter quidem, non tamen poenâ ordinariâ, sed extraordinariâ, pro arbitrio judicis puniantur, quæ opinio mihi etiam admodum placet, Tum (1.)
per text. in l. excellencia, 9. C. de erog. milit. annon.
 Tum (2.) quia dominus debet sibi imputare, quod conditionem illorù, quos officiis præfecit, non melius exploraverit.
l. qui cum alio, 19. ff. de R. l.
 Tum (3.) quia ejusmodi personæ ut plurimum sunt in officiis & administrationibus.
 Communis autem est DD. conclusio, quod administratio mitiget delictum,
l. multi ff. de publ. & vestig. al. gl. in l. tutores, 33. §. 1. verb. contrectare ff. de administr. tutor. Br. cod. n. 2. Bl. in c. 1. §. injuria, in verb. sine furtum, n. 10. sub fin. tit. de pace juram. firmand. Andreas Tiraq. de partu temper. aut remittend. caus. 58. n. 1. post princ.
 Tum (4.) quia propter administrationem sibi commissam, quis pecuniam non tam invito domino contrectare, quam perfidè agere videtur,
text. in d. l. tres tutores, 55. §. 1. vers. sed tutores propter. ff. de administr. tutor.
 Tum (5.) quia quæstores, prætores & alii officiales ejusmodi pecuniam plerumque suo periculo suscipiunt, cum, antequam recipiuntur, cautionem præstare, & fidejussores dare debent, müssen vorstand bestellen vnd Bürgen setzen / ut quotidiana experientia testatur;
 Pecunie autem publicæ ab eo, cujus periculo fuit, furtum non potest fieri,
textum expr. in l. sacrilegi 9. §. Labeo 2. vers. pecunia publica ff. ad l. Iul. pecul.
 Unde etiam fit, quod æditus in his, quæ ei tradita sunt, peculatum seu sacrilegium non committat,
text. in d. l. sacrilegi, 9. §. 2. sub fin. vers. & ided adiutum, ff. ad l. Iul. pecul.
 Tum (6.) quia ejusmodi officiales pecuniam vel aliam rem, non apud dominum & in ejus possessione & custodia adhuc existentem, sed penes se jam constitutam & collocatam, occupant, & contrectant; Norum autem est, illum, qui rem apud dominum adhuc existentem propriâ autoritate occupat, magis delinquere ratione scandali, quod ex tali facto verisimiliter promanare potest, quam si contrectet rem ratione negotii, sincerè atque integrè contracti, apud se consistentem, cum hoc casu non æquet magna subsit ratio scandali, atque in priori casu, ut æquanter scriptum reliquit
Regid. Boss. in tract. crim. tit. decreto Mediolani, n. 14. vers. & ratio diversitatis inter hos casus, & seqq.
 In foro Saxonico de hac quæstione olim etiam magna erat

29
30
31
32
33
34
35

Controversia: frequentius tamen in eam sententiam pronun-
ciabatur, ut ejusmodi administratores propter pecuniam, sub-
versam vel interceptam, laqueo non suspendantur, sed propter
perfidiam & perjurium tantum extraordinariè vel carcere, vel
relegatione temporali, puniantur,

*Consult. consiliur. Saxo. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 1. & seq. per tot. &
tom. 2. part. 4. quest. 3. nu. 1. & seq. per tot.*
præter rationes modò adductas, movebantur per text. in
Rand. lib. 3. art. 22. & ibid. gl. n. 5.

ubi de rebus commodatis dicitur, quod quis eas subvertendo,
& in alium usum urendo, furtum non committat; Et licet ibi de
commodatario tantum dicatur, quia tamè ratio ibidem assigna-
ta, *Einmal dass er es ihm selber getiehen hat/* quod scil. is rem
non adhuc apud dominum existentem, sed penes se constituta,
occupavit, generalis est, & in unoquoque administratore
locum habet; Ideoque merito etiam generaliter accipiendâ
erit, *Virgil. Pingiz. quest. 47. n. 7. vers. et si jam & n. seq.* Veluti etiam
ita Scabinos Ienenses Mense Augusto Anno, 1567. Quæstori
in *Xranichfeldt* respondisse, testatur

*Marth. Eoler. desig. 207. n. 3. ubi, jure autem Saxonicò, n. 4. & seq. us-
que ad fin. part. 1.*

36 Et hanc sententiam etiam approbavit Augustus Elector
Saxonius in suis Novellis

*part. 4. constitut. 41. §. wann die Summa solches vertrawten/
2. & ibi in comment. Daniel Moller. n. 3.*

ubi verbis disertis sancivit, si administrator quispiam summam
pecuniæ, quinquaginta florenos usitate monetæ non ex-
quantis, interceptit, & infusus usus convertit, quod is vel carce-
re vel exilio temporali puniri debeat.

37 Quæ conclusio generaliter procedit in omni administram-
re, Oeconomo, Sequestro, & simili, qui vel nomine Principis
vel alterius, quorannis vel ab aliis, certis temporibus loco an-
nuorum redituum, pecuniam, frumenta, ligna, decimas, pensio-
nes, canones, laudemia & alia accipere debet, sed ea in rationes
non integrè referens, vel emendo, vendendo, mutuò dando,
accipiendo, admetiendo, falso modio, aliavè falsâ mensura
uritur, & id. quod subtraxit, dolo malo, & in fraudem domini
in proprios usus convertit, *Novell. Elect. August. part. 4. d. const. 41.
ibi, wårde etn Schöffel in princ.*

38 Quod etiam juris communis intérprês amplissimus
*Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 113. incip. neque hoc loco, n. 5.
ibi, quia autem quippiam & seq. tradit.*

39 Deindè procedit etiam in opilionibus, qui oves ex grege
domini, sibi commissio, vendunt, præterentes eas esse mortuas,
& pretium vel retinent, vel alias oves viliores emunt & gregi
substituunt,

*Orthel post Weichb. tit. von Diebstal der Hausdiener vnd an-
derer in princ. fol. 154.*

40 Item procedit, etiamsi quis pecuniam in totum non subtra-
hit, & in suam utilitatem vertit, sed tantum cambit, & commu-
tat, ejusque loco pecuniam deteriolem, vel bona & frumenta
magis vitiosa, substituit

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. d. c. 115. n. 4. ibi, simili quoq; modo.

Nisi ejusmodi mutuum & cambiũ quodammodo ad fines,
ad quos præparata est pecunia, tendat, veluti fieri videmus in
præfecto pecuniæ frumentariæ, quod is pecuniam illam re. tẽ
Pistoribus mutare possit, quoniam illi officium pistrini aliter
exercere non possunt, nisi illis subserviantur.

Francisc. Ripa, de peste. c. 5. de remedi. ad conservand. ubert. n. 18.

41 Similiter & illi, qui laboratoribus Principum vel civitatum
præpositi sunt, si bonas pecunias receptas vendunt, & pro iis
emunt adulterinas, vel injusti ponderis, & laboratoribus per-
solvunt, eadẽ pœnâ carceris vel exilii temporalis, multa-
rident.

Iodoc. Damboud. in sua pract. crim. d. c. 115. n. 7. ibi, item philar. ystri & seq.

42 Præter prædictam tamen pœnam carceris, vel relegationis
temporalis, debent etiam illud, quod reliquati sunt, vel inter-
ceperunt, & subverterunt, domino restituere.

*Virgil. Pingiz. quest. 47. incip. non infima tantum, n. 11. vers. quod si
dolosè & seq. Consult. consiliur. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 17. vers.
hat er aber dolo. & seq. arg. Novell. Elect. August. part. 4. constit. 12. sub
fin. & const. 32. §. ult.*

43 De jure civili verò duplum ejus, quod dolosè subtraxerunt,
& subtraxerunt, refundere tenentur,

*per text. in l. excellencia. 9. C. de erog. milit. annon. Aym. Gravett. com-
fil. 286. n. 2. sub fin. vers. tenebitur in duplum, tom. 2.*

Non obstantè, quod eos præter pœnam, exilii quadruplo
puniendo esse, velit

*Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 115. incip. neque hoc loco, nu.
1. n. 2. n. 3. vers. porro cui commissa est, & n. seq.*

44 Quemadmodum etiam hodiè prædictam pœnam constitu-
tionis Electoralis eatenus mutatam esse, testatur

*Dan. Moll. in comm. ad constit. Sax. part. 4. const. 41. n. 3. post med. vers.
præterquam quod isto casu & vers. seq. ut quæstor vel alius officialis*

illud, quod subtraxit & quinquaginta florenos non excedit,
in duplum restituat, si vero illud præstare non possit, demum
vel carcere vel temporali exilio puniatur.

Hæc tamen declarantur, si præter perfidiam & perjurium
etiam alia delicta concurrant; tunc enim pœna merito exacer-
bari debet; veluti Viennæ Anno 1520. in quodam publicano,
qui publicis vectigalibus Cæsaris Maximiliani præpositus,
multis modis defraudaverat vectigalia, multa furtâ commise-
rat, ab aliquibus, mercibus acceptis, nihil exegerat, aliquos ve-
rò rursus ultra modum gravaverat, fidem & juramentum fre-
gerat, ac varia furtâ in pluribus deliquerat, observatum se vi-
disse, testatur

*Christoph. Zobel. part. 4. diff. 17. n. 6. ibi, ego vidi contrarium, & seq.
quod is primum virgis percussus puniretur auriũ abscissio-
ne, postea linguæ & priorum digitorum truncatione, & tan-
dem amborum oculorum effossione, ex quibus demum tor-
mentis is moriebatur,*

Idque non sine ratione, quia ubi plura delicta, pro quibus
à legè diversæ pœna infliguntur, concurrunt, tunc possunt
tales pœnæ omnes, & singulæ simul, & semel secundum ordi-
nem infligi, & procedendum est de minori ad majorem, & sic
gradatim ad omnes, donec legi satisfactum fuerit, *Zobell. d. dif-
fer. 17. n. 6. vers. nam quoties propter, & seq. Paul. de Castro in aut. sed
novo jure, C. de servo fugit. n. 4. ibi, item queritur, & seq.*

Unde is, qui registra annuorum redituum datâ operâ sciens,
propter suum commodum, depravavit, corrupit & falsavit, &
quasdam pensiones annuas in totum omisit, præter pœnam
relegationis merito etiam manus amputatione punitur,

*Novell. de mandatis Principum 17. coges autem 8. post princ. Virgil.
Pingiz. quest. 47. incip. non infima tantum, n. 10. Consult. consiliur. Sax.
tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 15. ibi vnd erschlich, & n. 16. & tom. 2. part. 4.
quest. 3. n. 21. ibi, zusörderst aber woltte & seq. Ludov. Rom. singul.
370. incip. positum ad scribendum, n. 1. Francisc. Ripa de peste, c. 5. de remedi.
ad conservand. ubertat. n. 8. vers. ubi dicit. Iacob. de Ardzone in usib. feud.
part. 4. part. 2. princ. quest. 1. vers. iis exactores tributovũ pag. mibi 258.*

Si verò registra non corrupit, nec quosdam reditus totali-
ter omisit, sed tantum non integrè annotavit, pura, tertiam vel
quartam partem non inscripsit, tunc manus amputatione qui-
dem non punitur, sed illud tantum, quod dolo omisit, in du-
plum restituere tenetur,

*text. in l. excellencia 9. post princ. C. de erog. milit. annon. l. ult. C. de ca-
none frumenti urb. Roman. l. ult. C. de frum. urb. constant. Virgil. Pingiz. d.
quest. 47. n. 10. vers. quando a. non totaliter. Consult. consiliur. Sax. tom. 1.
part. 4. quest. 15. n. 16. vers. quando a. non totaliter, & n. 16. & tom. 2.
part. 4. quest. 3. num. 21. vers. si v. reditum, & seq. Ludov. Rom. d. singul.
379. nu. 1. vers. sed pone quod scribat, usque ad fin. Barthol. Capoll. in
aut. sed novo jure C. de servo fugit. n. 15. Francisc. Ripa de peste d. c. 5. n.
8. vers. sed si scribet.*

Deindè declarantur, ut procedat tantum, si summa, quæ oc-
cultarunt, & fraudulenter subtraxerunt, fuerit parva & modica,
Novell. Elect. August. part. 4. const. 41. §. 1.

Pro parva autem summa hoc in casu illa reputatur, quæ
quinquaginta florenos usitate monetæ non excedit,

*Novell. Elect. August. d. part. 4. constit. 41. §. 1. vers. vnter 50.
Gülden mauge/ ubi in comm. Daniel Moller. n. 3.*

Aliter se res habet, si summa fuerit major, veluti expresse
sancivit de eo, qui summam, quinquaginta florenos exceden-
tem, surripuit, interceptit & subvertit, quod is cum sustigatione
in perpetuum relegari debeat,

*August. Elect. Sax. in suis Novell. part. 4. const. 41. §. da sich aber
solche summa/2. ubi in comm. Daniel Moller. n. 3.*

Et illum, qui summam centum florenorum æquantem, vel
excedentem subtrahit & intervertit, ad instar alterius furis la-
quei supplicio afficiendum esse constituit

*in d. Novell. part. constit. 41. §. wårde dein bemelte Summa auff
hundert Gülden oder drüber/4. ubi Daniel. Moller. nu. 3. ante med.*

Quemadmodum jam olim Scabinos in quodam Forestario
jurato, qui magnam summam pecuniæ ex lignorum venditione
occultarat, & in rationes non contulerat, respondisse, & ei pœ-
nam laquei dictasse, constat ex *Orthel post Weichb. tit. von
Diebstal der Hausdiener vnd anderer. post prin. vers. so se auch et-
nen erweret vntersassen. & vers. seq. fol. 154.*

Quamvis in aliis locis extra Electoratum Sax. per rationes
supra n. 31. & seq. adductas, aliud dicendum videatur, quemad-
modum Ienenses cuidâ quæstori, qui non modò cititer 4000.
flor. in proprios usus converterat & consumperat, sed & pec-
uniã penes se depositam contrectaverat, & pro sua expen-
derat, pœnam relegationis tantum dictasse, testatur *Virgil. Pin-
giz. quest. 47. incip. non infima tantum, n. 1. & seq. per tot.*

Et quidem prædicta pœna in Electoratu locũ habet, & quæ-
stor vel alius administrator, si ultra quinquaginta florenos in-
tercepit, sustigatione & perpetua relegatione, si vero ultra 100.
florenos subtrahit, & intervertit, laqueo punitur, etiamsi illud,
quod de rebus sibi concreditis subtraxit, inq; suos usus dolo malo

convertit, vel ejus æstimationem restituere aut solvere vel ipse velit, vel ejus nomine illi, qui pro ipso sponderunt, & fidem interposuerunt, quemadmodum publico edicto, 10. Octobr. Anno 1584. Dresdæ promulgatiõ, ita repetitum & constitutum esse, testatur.

Daniel Moller. in comm. ad const. Saxo. part. 4. const. 41. n. 3. vers. ex quo & illud & n. seq.

56 Limitatur tamen, si non dolose & fraudulenter interceptit, & in proprios usus convertit, sed culpâ & negligentia tantum rationes reddere non potuit; tunc enim prædicta pœna locum non habet, sed sufficit si defectum resarciat. *Virg. Pingiz. d. quest. 47. n. 10. sub fin. vers. secundus casus est, & n. seq. Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 15. n. 17. vers. Zum andern mann von einen/ & tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 1. sub fin. & nu. 20. Concordat Novell. Elect. August. part. 4. const. 41. §. 1. vers. vnter schlagen & vers. vntertragen vntd beirug gebrauchen / & §. 2. vers. betruglicher weise, & seq.*

57 Dummodò quæstor, vel ejus fidejussor solvendo sint, defectumque ex culpâ proveniente, ex solvere possint; aliàs subintrabit vulgata illa regula, qui non habet in ære, luat in corpore, ita tamen ut non pœnâ aliqua capitali, sed tantum carceratione temporali, afficiatur,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 3. n. 1. in fin. vers. in fall aber do sie den abzug. & n. seq.

58 In dubio autem quæstor vel alius officialis culpa & negligentia quædam omisisse, nec dolose & fraudulenter subtraxisse & intervertisse præsumitur, nisi dolus probetur,

Andr. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 15. n. 1. & seq. Barthol. Berthazol. consil. 180. incip. dominus. Iohannes Baptista. nu. 15. libr. 1. Dominic. Cardin. Tusch. tom. 5. præct. conclus. lit. O. verb. officialis conclus. 96. n. 1. & seq. Andr. Tiraq. de pœnis temper. & remis. caus. 58. n. 2.

59 Dolus autem hæc in materia probatur, vel potius præsumitur, puta, si registra annuorum reddituum corruptit, & depravit, ut paulo ante dictum est.

60 Vel, si administrator bonam pecuniarum quantitatem per ipsum receptam in libro, super quo fuit reddita ratio, non descripsit.

Socin. consil. 159. n. 8. & seq. n. 13. vers. secundò principaliter, n. 15. & n. 18. libr. 2. Paris. consil. 89. incip. rationes, & computa, nu. 19. vers. debebat enim, in illis, & seq. lib. 1. Iason. consil. 4. incip. dominus Baptista, n. 14. sub fin. vers. item cum dominus, & n. seq. vol. 3.

61 Item, si non solum pecuniam non descripsit in libro, sed post redditas rationes eam etiam penes se retinuit, & in usum proprium convertit,

Socin. d. consil. 159. n. 10. & consil. 190. n. 2. in fin. vers. quarto quia libr. 4. Plot. de in luer. jurand. §. 5. n. 11. Philip. Dec. consil. 192. incip. in causa, num. ult. sub fin. vers. & ex hoc apparet. & per tot. Paris. d. consil. 89. n. 33. vol. 1. Iason. d. consil. 4. n. 15. vers. ex quo convertit & seq. vol. 3. Prosper. Farinac. consil. 96. n. 6. lib. 1. Roland. a Valle consil. 94. incip. in presenti, nu. 26. vol. 1.

62 Item, si administrator post redditam rationem administrationis computatorum libros reddere, & exhibere nolit,

Socin. d. consil. 159. n. 11. post princ. n. 14. & seq. lib. 2. Farinac. d. consil. 96. n. 11. & seq. vol. 1.

Plures conjecturas ex quibus administratorum, prætorum, quæstorum & similibus, dolus præsumitur, vide apud

Farinac. d. consil. 96. n. 7. ibi, tertio & hinc. n. 8. & seq. vol. 1.

63 Sciendum autem est, quod quilibet quæstor, administrator & officialis, ad hoc, ut omnis occasio dominos suos defraudandi præcidatur, & ut eo facilius deprehendi & conveniri possint, an & quid interceptit, subverterit & occultaverit, teneatur iis, à quibus quid in pecunia, multis, laudemis, & aliis rebus quibuscunque, in solum accipiunt, schedulas seu apochas factæ solutionis dare, & in illis speciatim describere, quid & quantum accepit, quoque nomine, titulo & tempore, aliàs arbitrariè puniri debet,

Novell. Elect. August. part. 4. const. 41. §. es sol aber auch / §. ubi in comm. Dan. Mol. n. 4. & seq.

64 Quod etiam in jure communi ita provisum esse deprehendimus,

in Novell. de mandatis Princip. 17. c. cogita. 8. text. in l. frumenta 9. C. de susceptor. præposit. & arcar. Daniel Moller. d. constit. 41. nu. 4. in med. Francisc. Ripa tract. de peste. c. 5. de remed. ad conservand. libertat. n. 9. ibi, tenetur etiam Marc. Anton. Perigrin. de jure fisci. lib. 6. c. 3. de fisci official. lib. n. 2. vers. ubi autem ex provisione, & seq.

65 Et quidem ejusmodi apochis plena fides adhibetur, rusticique subditi & alii, qui eas accipiunt, per eas statim liberantur, usque adeo, ut contra ipsas ne quidem exceptio non numeratæ pecuniæ locum habere possit, *text. in l. in contractibus. 14. §. sed quomâ 1. & seq. C. de non numerat. pecunia. l. 1. C. de apoch. publ. securitatibus. 4. C. cod. l. securitates. 11. C. de susceptoribus. præposit. & arcar. Francisc. Ripa de peste d. c. 5. n. 9. vers. cur. apoche. Dan. Mol. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 41. n. 5. & seq. Virg. Pingiz. quest. 47. nu. 18. sub fin. vers. anequâ, & n. 19. Marcus Anton. Peregrin. de jure fisci lib.*

6. cap. de fisci officialibus. 3. numero 3. ibi, annotata. a. & seq.

Sed, an ejusmodi apochæ non solum ipsi administratori, sed etiam eo convento, & non solvendo existente, fisco, vel alii domino, præjudicant?

Affirmativè concludit *Salye. in d. l. in contractibus. 14. §. sed quoniam 1. C. de non numerat. pecun. col. pen. quest. 17. & in l. si ex cautione C. cod. col. pen. vers. quæro econtra Bl. in l. omnes. 2. in 2. lect. §. ad hoc. 1. C. de quadrienn. præscript. n. 1. ibi, confessio ergo. Repb. Cuman. consil. 178. incip. thesaur. n. 2. post med. vers. quibus libris credendum est, & seq. Paul. de Castr. consil. 34. incip. ego Paulus n. 1. & seq. per tot. vol. 1. Alex. consil. 76. incip. viso libello, n. 9. vers. sed in aliis casibus, & seq. lib. 6. Iason. in l. duobus reus, n. 28. ff. de jurejur. n. 7. vers. brevitertene. n. 9. & n. seq. 24. in suis intellect. singul. lib. 1. c. 21. Dan. Mol. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 41. n. 6. vers. si autem plerique & vers. seq. Ripa. tract. de peste. c. 5. de remed. ad conservand. libertat. n. 10. vers. quod an verum sit. & seq. Sarmient. lib. 3. selectar. cap. 11. nu. 4. Capit. decis. 16. nu. 8. Ofasc. decis. 38. nu. 36. & seq.*

Movetur primò per *text. in l. Lucium Titius. 46. §. tutela. 5. ubi gl. verb. apochæ. ff. de administr. tutor. ubi expressè dicitur, quod debitorum per apocham, à tutore de recepto sibi factam, ipso jure sunt liberati à pupillo.*

Deindè per *text. in l. omnes. 2. §. ult. C. de quadrienn. præscript. ubi manifestis verbis dicitur, quod sola confessio officialis fisci vendentis rem fidelem securum facit emptorem, ut de pecuniâ non numerata adversus illum excipi non possit, etiam si non solennem consecutus sit securitatem, id est, apocham.*

Moller. d. n. 6. vers. m. misfisd. repugnat, & seq.

Præterea, quia in dubio contra fiscum debemus pronunciare. *l. non puto. ff. de jure fisci.*

Econtrà verò negativè concludit, & tradit, quod ejusmodi apochæ fisco, vel Reipubl. vel alii domino, non præjudicent, quominus is, si administrator non solvendo sit, regressum suum adversus rusticos vel alios, habere possit;

Bl. consil. 123. incip. Respublica vult suam n. 1. & seq. per tot. & consil. 131. incip. procurator habens, n. 1. & seq. lib. 3. & in l. mutuum. 2. §. ult. ff. de reb. credit. n. 4. & §. Br. eod. n. 6. Iason. eod. n. 20. ibi, prædicta inducuntur. Paul. de Castr. consil. 186. incip. in causâ quæ vertitur, n. 1. & seq. & consil. 338. incip. primo quæritur, nu. 3. vers. ad quod non potest, & vers. seq. lib. 1. Felin. in c. cum olim. 32. x. de offic. & potest. judic. deleg. nu. 3. Dec. consil. 146. n. 14. sub fin. vers. tertio non obstat. Prædic. Papiens. in forma lit. est, quo agitur ad redd. rationes gl. ac executores, nu. 20. vers. & sic per hoc sequitur, & numer. seq. Francisc. Munnoz. de Escobar. tract. de ration. administr. c. 3. n. 31. ibi, quid enim dicendum crit. nu. 32. & seq. & nu. 40. (ubi hanc veriorum, communiorum & recentiorum dicit) vers. sed prædictis non obstantibus. 4. & seq. Andr. Tiraq. de retract. convent. §. 4. verb. confignet. gl. 6. nu. 12. & seq. Mascard. de probat. conclus. 370. incip. confessio tutoris. n. 1. & seq. vol. 1. Marc. Anton. Peregr. de jure fisci. lib. 6. c. de fisci officialibus. num. 3. ibi, sane memoria & tit. de debitoribus. fiscalibus. 7. n. 20. ibi, debitor fiscalis. & seq.

Quæ assertio etiam, si veritatem juris civilis intueri velimus, verissima est, pro quâ, præter alios textus & rationes, quas copiosè affert

Munnoz. ab Escobar. d. c. 23. n. 33. & seq.

facit textus clarus & manifestus.

in l. fisco. 2. C. de conveniend. fisci debitor.

cujus verba sunt: fisco quidè contra te manet actio, quod argumentum quod inferre debebas, rationibus fuerit relatum, si cautione quæ tibi super eo exposita est, tabularius non subnotavit, æquum tamen est, ut prius de bonis ejus, qui exactor fuit, si solvendo est & conveniendi ejus facultas datur, indemnitati fisci satisfiat, tunc à te, si servari hic modus non possit, reposcatur; Ecce textus clarus, quò clarior & manifestior in jure haberi non potest, quid; à paucis, imò ferè nullis, est observatus. Nec movent textus in contrarium adducti. Eos enim sufficienter refutat

Munnoz. ab Escobar. d. c. 23. n. 41. & seq. Iason. in d. l. 2. §. ult. ff. de reb. credit. n. 20. post med.

Cum hac tamen moderatione, ut administrator, qui apocham de recepto præstitit, pro debitore ad probandam veram & realem numerationem testis esse possit,

Munnoz. ab Escobar. de ration. administr. d. c. 23. n. 46. ibi, unum tamen. singulare. & n. seq. Mascard. de probat. d. conclus. 370. n. 2.

Ita, etiam is solus, aliis conjecturis concurrentibus, realem numerationem plenè probare possit,

Munnoz. ab Escobar. (& ibid. allegat) d. c. 23. n. 48. ibi, dico etiam. & n. seq.

Sed quid si quæstor, vel alius præfectus semel rationes reddidit, & earum nomine quietatus & liberatus sit, an registra & libri rationum postea revideri, contra eum inquiri, isque, si postea aliquid vel negligentia omisissum, vel dolose & fraudulenter occultatum, interceptum & subversum inveniatur, supradictis pœnis affici possit? Vide latè

Paris. consil. 89. n. 1. & seq. per tot. vol. 1. Prosper. Farinac. consil. 7. n. 1. & seq. per tot. & consil. 96. n. 1. & seq. nu. 24. 29. & seq. vol. 1. Iacob. Schult. in add. ad Modest. Pistor. quest. 126. n. 60 & n. seq. part. 3. Iacob. Memoch.

66

67

68

69

70

71

Menoch. lib. 2. arbit. judic. question. cens. 3. cas. 209. incip. quis aliorum negotia. n. 37. ibi, deinde illud etiam. n. 38. Et seqq. Philipp. Dec. consil. 94. n. 4. Et seq. Socin. Sen. consil. 92. n. 1. Et seq. lib. 4. Carol. Ruin. consil. 16. n. ult. vers. et ubi, usque ad fin. lib. 5. Nevix. consil. 94. n. ult. Iason. consil. 219. n. 2. Et seq. lib. 2. et consil. 14. incip. quia dicitur numero 1. Et seqq. vol. 3.

72 Deinde queritur, an questor vel alius præfectus per substitutum administrare possit, & teneatur, si substitutus vel quid negligit, vel dolose occulrat, retinet & intercipit? Quod per substitutum; qui communi æstimatione pro idoneo reputabatur, administrare possit, nec tamen pro ejus neglectis vel subtractis & dolo interceptis teneatur, tradit per text. in l. negantē. 20. ff. commod. l. omnia. sub fin. C. de condit. in publ. horr. Francisc. Ripa de peste. c. 5. de remed. ad conserv. ubert. n. 13. ibi. et sic nota Et seq. Br. in l. cum. ad quamlibet. 2. C. de condit. in publ. horr. n. 1. vers. nota quod tutor. et seq.

73 Nisi eo solo casu, ubi horrea diligenter inspiciere, & facta recta conservare debet; tunc enim non excusatur, si substitutus non reparavit, & per ejus culpam, & negligentiam quicquam ex publicâ annona perierit & frumentum devastatum fuerit; *l. cum ad 2. C. de condit. in publ. horr. ubi Br. n. un. vers. tamen inspicere debet. Francisc. Ripa de peste. d. o. 5. n. 11. ibi, ubi autem susceptoris. nu. 13. vers. tamen quoad. Et seq.*

74 Ulterius queritur, si questor vel alius officialis tempore administrationis fiat dives, & multa bona sibi comparavit, an ex bonis fisci, vel domini acquisivisse præsumatur, & consequenter ea domino restituere debeat? Quod negantius *per text. elegans in l. si defunctus. 10. C. arbit. tutel. Br. in l. facultas. C. de jure fisci. n. 12. ibi, secundo, quando officialis. Bl. in l. principalib. 33. ff. de reb. credit. si cert. petas. n. 3. ibi secundo nota. Et in l. quisquis. 16. C. si cert. petas. n. 3. post med. vers. quod dictum est probabilibus. Et in d. l. si defunctus. 10. C. arbit. tutel. n. un. Et in l. cum oportet. 6. C. de bonis quæ liber. (ubi pulchras rationes affert) n. 13. ibi. quæro quod in. Et n. seq. Phil. Dec. (ubi etiam rationes affert Et contraria solvit, Et hanc communem dicit) consil. 6. incip. Et diligenter n. 1. ibi, primo quia in dubio, Et seq. lib. 1. Iohann. Harpprecht. in §. hi qui in parentum. inst. de oblig. que ex delicto. n. 10. sub fin. vers. ubi tamen ex communi. et n. 11. Alex. consil. 82. incip. per spectis bis. n. 14. lib. 2. Frider. Mirand. in tract. de mandat. judiciale lib. 2. c. 13. n. 20. Jul. Clar. lib. 5. sent. S. ult. quest. 68. nu. 30. vers. sed bis incidenter. Virgil. Pingit. quest. 47. n. 20. sub fin. vers. deinde Et hoc diligenter. n. 21. Et n. seq. Daniel. Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 41. n. 18. ibi. ceterum deficientibus. Et seq. Arim. consil. 31. incip. considerat diligenter. n. 9. vers. præterea illa lex videtur habere. Et seq. Aym. Gravet. consil. 191. incip. in causâ egregii. n. 8. in princ. tom. 1. A. Eg. Boss. (ubi contrariam opinionem falsissimam esse dicit) in tract. crim. nu. d. fisco. Et ejus privileg. n. 50. vers. Et si vera esset. Et seq.*

75 Non obstante, quod contrarium vult *per auct. licentiam. C. de Episc. et cler. Novell. 131. c. 13. Gl. in l. defensionis facultas. C. de jure fisci. verb. exceptionem. sub fin. vers. ad quod factu. Bl. (sibi contrarius in l. et alienum. C. de heredit. vel actio. vendit. nu. 20. sub fin. vers. utem ut officialis. Et in auct. licentiam. C. de Episc. et Cler. n. 5. in princ. junct. vers. sed salvando. Nevix. in Sylv. nuptialis. lib. 5. n. 110. vers. sit etiam Iohann. Guiterrez. tract. de tutel. Et curas. part. 3. c. ult. per tot. Munnoz. de Escabar. tract. de ratiocin. administrat. c. 42. num. 17. in med. vers. quocirca si hujusmodi administratores. Et vers. seq. Alex. consil. 13. incip. circa primum. n. 42. usque ad fin. vol. 3.*

76 Quod verum est, nisi in contrarium adsint quædam præsumptiones, & conjecturæ, administratorem ex bonis fisci vel domini locupletatum fuisse, tunc enim illud meritò restituere tenetur. *Aym. Gravet. consil. 129. incip. proponitur in facto. n. 2. vers. istud tamen. Et consil. 191. incip. in causâ egregii. n. 8. vers. ubi ad probandum. Et seq. tom. 1. Daniel. Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 41. n. 14. post princ. Et seq. et n. 18. in med. Farmac. consil. 96. n. 7. post med. vers. hoc tamen fallit. lib. 1.*

77 Pura, quia non diu in administratione fuit, tunc enim ex temporis brevitate probabilis & efficacissima est conjectura, administratorem ex bonis fisci opulentum evasisse. *Prosper. Farmac. d. consil. 96. n. 7. ibi. tertio. et hinc oritur. Et seq. lib. 1.*

78 Vel, quia questor vel alius administrator à Principe vel magistratu interrogatus, unde tanta bona acquisivit, diversis temporibus diversa & contraria eaque subtrepide respondeat, sæpeque conquesti sunt subditi, quod non fideliter in officio versaretur, veluti ita Scabinos Lipsenses respondisse, testatur *Daniel. Moller. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 41. nu. 11. vers. porro cum ad n. 12. et seq. junct. n. 14. vers. sed contrarium in hoc casu. n. 15. Et seq.*

79 Vel, quia proprio motu novis exactionibus absque consensu & autoritate Principis, & civitatis prægravavit subditos, eosque; sub umbra officii turpiter emunxit, & de ista nimia crudelitate & avaritia subinde graves queremonias subditi habuerunt, *Virgil. Pingit. quest. 49. nu. 24. ibi. declaratur autem illud usque ad fin.*

80 Vel, quia non fuit diligens & industrius. *Aym. Gravet. consil. 191. incip. in causâ egregii. n. 8. vers. et quando*

quis non est dives. Et seq. tom. 1. Farmac. d. consil. 96. nu. 8. vers. prima est, ut eadem præsumptio lib. 1.

Plures conjecturas in contrarium vide. *apud Farmac. d. consil. 96. n. 9. ibi, secunda est declaratio. et n. seq. Bero. consil. 191. n. 59. lib. 1. Mascard. de prob. lib. 3. conclus. 1340. n. 13.*

Quæ conjecturæ summè sunt attendendæ, non obstante quod *Br. in l. Titium. §. altero. ff. de administr. tutor. n. 2. vers. nec in dubio puto. Et vers. seq.*

omniñò nullas conjecturas admittat.

Denique queritur: non rarò fieri experimur, quod questores, præfecti, & alii officiales pecuniam publicam aliquandiu, antequam rationes reddunt, penes se retineant, & ex ea mercari & negociari soleant, queritur igitur an lucrum inde factum eis auferri, & civitati seu fisco applicari debeat? Affirmativè concludit. *Br. in l. diu minime. 7. C. de suscept. n. un. ibi, hac lex facit. Et in l. auri. 1. C. de auri publici persecutorib. n. 2. ibi, ex quo habes. usque ad fin.*

ubi in hæc verba scribit, ex quo habes, quod isti exactores publici; si exipunt pecuniam, non possunt eam redigere in flores, vel florenos in pecuniam sine licentia, & sic omne lucrum, quod perciperetur, deberet esse publicum & sic, qui tale lucrum retinet, contra conscientiam retinet, & fiscus potest repetere; hæctenus Bartolus; ubi in fine subjicit, quod hoc sit notandum pro exactionibus publicis. Et ratio esse potest, quia lucrum debet esse ejus, cuius est pecunia, ex qua provenit. *Lapud Labeonem. 20. ff. de prescript. verb. l. is qui. 13. §. si quem. ff. commod.*

Negative verò econtrà tradit *Raphael. Curman. consil. 178. incip. thesaurarius incantavit. in 2. dubio. n. 2. in med. vers. videndum est an suum an domini esse debeat. Et vers. seq.*

ubi verbis disertis concludit, si camerarius in solvendo vel recipiendo solutiones pro domino aliquid lucratur, quod illud lucrum sibi, non domino, acquiratur.

Ad hæc opiniones concordandas sequentes casus sunt observandi;

Primus in eo, qui recipit pecuniam pro domino vel Republ. quam statim debet restituere, & tunc iste nihil lucratur, sed omne lucrum, quod ex illâ pecuniâ percipit, restituere tenetur, & ita prior opinio Bartoli procedit, ut eum ita in dividuo explicat *Dec. consil. 6. incip. Et diligenter pro remi. n. 2. ibi, Et talis casu bene dicit. junct. vers. primus est in eo lib.*

Secundus casus, siquidem officialis pecuniam quam recepit, non statim debet restituere, sed illam penes se debet servare, pro rebus necessariis Reipublicæ, & tunc is similiter non debet, nec potest uti illâ pecuniâ, quin lucrum inde proveniens restituere teneatur; *Dec. d. consil. 6. n. 2. vers. vel. secundo dicit potest. Et vers. secundus casus in eo. lib. 1. Francisc. Ripa de peste. c. 5. de remed. ad conservand. ubertatem. n. 17. ante med. vers. quid igitur dicendum. Et vers. seq.*

Tertius denique casus est in eo, qui pecuniam accepit, quam non statim exsolvere, nec pro necessitate Reipubl. conservare debet, sed ad certum tempus duntaxat restituere tenetur, & tunc is merito lucrum, quod intermedio tempore ex negotiatione istius pecuniz percepit, sibi acquirit, nec Principi, vel Reipubl. restituere tenetur, *elegant. Philip. Dec. (ubi pulchras rationes affert) d. consil. 6. sub fin. princ. vers. sed tamen prædictus. n. 1. Et n. 2. vers. tertius est casus. Et per tot. lib. 1. quem sequitur Francisc. Ripa. tract. de peste. d. o. 5. de remed. ad conservand. ubertat. n. 17. in princ. junct. vers. ad contrariam respodetur. Et seq.*

LVIII.

De nunciis, tabulariis, & vectoribus, qui pecuniam vel merces, aliò perferendas & vehendas, retinent, intercipiunt & in proprios usus convertunt, vel literas abiciunt, & dilacerant, quomodu puniuntur, & cujus tunc erit periculum, an debitoris, an creditoris.

S U M M A R I A.

- 1 Si nuncios pecuniam in sacculo obsignatam furatur, & aufugit, an furtivum committat & suspendi debeat.
- 2 Jure Saxonico quid juris. 3. 4.
- 3 Si nuncios pecuniam non obsignatam, sed in quantitate sibi adnumeratam, inerepuit, qui iuris, n. 6. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. ubi ampliationes, & limitationes.
- 4 Miserorum refugium est dicere aliquid esse speciale, & rationem specialitatis non assignare.
- 5 Si nuncios, cui pecunia aliò transferenda est tradita, à latronibus in itinere spoliatur, an illam pecuniam restitui se debeat, n. 19. 20. 21. 22.
- 6 Si nuncios vel à latronibus spoliatur, vel ipsæmet pecuniam furatus aufugit, cujus sit periculum, an debitoris an verò creditoris, ita ut debitor nihilominus libera sit, dicitur 24. 25. 26. 27. 28.

- 29 Si creditor scribit debitori, ut pecuniam mittat, & nuncius vel spoliatur, vel ipsemet aufugit, cuius erit periculum. nu. 30. 31. 32.
- 31 Quod iuris de eo tabellario, qui literas alio perferendas accepit, sed eas in itinere vel dilaceravit, vel abiecit, & nihilominus integram mercedem, quasi literas eò detulisset, petiit & accepit.

FRequens & utilis est questio, quomodo tabellarius vel nuncius, qui pecuniam sibi traditam alio perferendam retinet, dilapidat, ludo consumit, vel aliter in suos usus convertit, puniatur?

Et quidem si pecunia illa in sacculo obfignata, tanquam species, nuncio est tradita, concursus omnium DD. est opinio, quod is furtum committat & suspendi debeat,

Bl. in l. incendium. II. C. si cert. petat. n. 9. vers. si autem ut species, vers. illud est necessarium. Et seq. lafon. in l. ejus qui in provincia. 41. §. quas verò. ff. de reb. credit. si cert. pet. n. 7. post princ. Virgil. Pingiz. quest. 18. incip. tamen si habentis. nu. 15. Et n. seq. Daniel Moller. lib. 4. semest. c. 2. nu. 1. vers. secus esse si in sacculo. Iohann. Harpprecht. in §. hiqui in parentum. 12. instit. de oblig. qua ex delict. n. 14. vers. secus esse. Bartol. Bertaz. consil. 12. incip. victoria excellentis. n. 2. ubi si datur. lib. 2.

- 2 Iure Saxonico verò directò contrarium unanimiter Scabinos respondisse, solumque poenam extraordinariam, puta temporalem vel perpetuam relegationem, vel quandoque pro quantitate pecuniae ablatae, fustigationem, dictasse, constat, ex *Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 16. incip. Wer etnen Boten. n. 4. vers. Et haec opinio. Et n. 5. Et tom. 2. part. 4. quest. 3. incip. da Schöffner. n. 4. n. 22. n. 24. Et n. seq. Virgil. Pingiz. d. quest. 48. n. 23. vers. limitatur amen. Et n. 42. per text. in Land X. lib. 3. art. 22. ubi de rebus commodatis expressè dicitur, quod in illis, si quis eas ad alium usum usurpat, furtum non committatur.*

- 3 Deindè per text. in Land X. lib. 2. art. 29. sub fin. vers. et in diebere usque ad fin.

ubi quasi regula generalis traditur, quod in illis rebus, quas quis non animo furandi vel spoliandi à domini possessione abstulit, sed voluntate & consensu domini accepit, furtum fieri non possit. Nuncium autem pecuniam non animo furandi à domini possessione abstulisse, sed ab eo volente & consentiente accepisse, in confesso est.

- 4 Verùm, cum textus in Land X. lib. 3. d. art. 22. loquatur de rebus commodatis, in quibus dolus seu delictum per actionem ex contractu, puta commodati potest purgari, quo casu actionem furti non competere, jamdudum in præced. conclus. n. 18. dixi; Quod hoc in casu non est, delictumque nuncii per nullam actionem ex contractu potest colorari, non obstante, quod actio locati conducti competere videatur, quoniam dominus nuncium, non ratione pecuniae, sed ratione operarum, conduxit; Textus in Land X. lib. 2. art. 29. directè contrarium innuere videatur, siquidem ibi dicitur, de rebus in viâ inventis, quod quidem ab initio inventor in illis furtum non faciat, quoniam eas non dolosè à domini possessione abstulit, sed tùm demùm, si eas inspicitur, & domino restituere recusat.

d. art. 22. vers. leugnet ers aber.

Ideoquæ Augustus Elector Saxon. meritò aliud ordinavit & constituit, ut nuncius ob eiusmodi pecuniam interceptam & subversam laqueo puniatur,

in suis Novell. part. 4. constit. 41. §. wenn auch ein Bott. ult. in pr.

- 5 Siverò pecunia tabellario non in specie, sed in quantitate, non obfignata, tradatur, vel adnumeretur, tunc major solet esse controversia, an is furtum committat & suspendio puniri possit?

- 6 Negat enim *Br. in l. ejus qui in provincia. 41. ff. de reb. credit. Bl. in l. incendium. II. C. si cert. pet. n. 9. vers. si enim const. et eo translatò. Et vers. seq. lafon. in d. l. ejus qui in provincia. 41. §. quas verò. ff. de reb. credit. n. 7. in princ. Et vers. ego puto quod Et vers. seq. Bartol. Bertaz. consil. 129. incip. non possum n. 9. post princ. lib. 1. Aym. Gravett. consil. 244. incip. in causa inquisitionis. n. 8. in med. vers. postremò considero. tom. 12. Paul. de Castr. consil. 141. incip. via quâdam inquisitione. n. 4. vers. Et constat. quod si aliquis. Et vers. seq. lib. 1. Tusch. tom. 2. pract. conclus. lit. D. verb. delictum conclus. 178. n. ult.*

Tùm, per text. in l. in nave Saufeij. 31. §. idem juris. ff. locat. conduct. ubi dicitur, si quis pecuniam numeratam ita deposuisset, ut neque clausam neque obfignatam traderet, sed adnumeraret, nihil aliud eum debere, apud quem deposita est, nisi ut tantundem pecuniae solveret,

lafon. in d. l. ejus qui. §. quas verò. n. 7. vers. pro qua optime facit.

Tùm, quia eo ipso, quod pecuniam dominus tabellario adnumerat, videtur ei permississe, ut iste eam uteretur; Tùm, quia dominus annuendo, & pecuniam non obfignatam in quantitate dando, videtur dominium transfuisse,

lafon. d. l. ejus qui. §. quas. n. 6. vers. quod si ego dominus. Et n. 7. vers. ego puto. Gl. ibid. verb. nam Et si tibi vis. si secus si eos dederis. Bl. in d. l. incendium. II. C. si cert. pet. n. 9. vers. si enim const. Et seq.

& ita potius contractavit rem suam, & non alienam, & ob id furti non tenetur, *l. 1. ff. de furt.*

His tamen & similibus non attentis, rectiùs contrarium tradunt.

Iohann. de Imola (ubi allegat exemplum de quodam juvene, cui quidam Mercator dedit 100. ducatos, ut eos Titio daret, quod juvenis non fecit, sed eos retinuit, et in usus suos convertit. et subjicit quod is juvenis Bononia fuerit suspensus, nec se eum potuisse defendere, Et a furca liberaret, etiamsi multum conabatur) in l. si tibi dederim. 25. ff. de donat. et in l. Cassius. ff. de solut. Chassan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. verb. si aliquis simplex furtum. n. 9. ubi, quæro nunquid consumptio. Et seq. Prosper. Farin. consil. 96. n. 42. vers. si consignatur. Et seq. lib. 1. Ioann. Harpprecht. in §. hi qui in parentum. 12. instit. de oblig. qua ex delict. n. 14. vers. verum contraria. n. 15. Et seq. Virgil. Pingiz. d. quest. 48. n. 27. ubi, tertius casus est, Et seq. usque ad fin. Daniel Moller. lib. 4. semest. c. 2. n. 1. sub fin. vers. contrarium autem. n. 2. Et seq. per tot. Consult. const. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 16. n. 2. 3. Et 4. Ioann. Mich. Bentzer. de jure pral. part. 1. c. 43. ante med. vers. quod pertinet exemplum. pag. mibi. 90.

Moventur, per text. clar. & expr. in l. si in cui C. de furt. ubi verbis disertis dicitur, quod is furtum committat, qui pecuniam alteri affendam in suos usus convertit, qui textus eò magis attendi debet, quod in eo in verb. *quantitate numerata* non solum numerationis, sed etiam quantitatis fiat mentio. Et licet

lafon. in d. l. ejus qui. 41. quas verò. n. 7. post mod. vers. ego responderem. Et seq.

dicat, illum textum debere intelligi, quando pecunia non erat data ad numerum; sed tamen diviniatio manifestò ex d. l. 7. in verb. *numerata*, rejicitur;

Deindè per text. in l. si mandavero. 82. §. si tibi centum dedero. 7. ff. mandas.

ubi etiam disertis verbis dicitur, si tibi centum dedero, ut ea Titio dares, tuque non dederis, sed consumpseris, quod furti tenearis.

Tertio, per text. elegant. in l. si quis uxori. 52. §. Iulianus. 16. ff. de furt. ubi etiam verbis claris disponitur, si tu pecuniam à me accepisti, ut eam creditori meo solveres, sed tu, cum tantam pecuniam eidem creditori deberes, tuo nomine solvisti, quod furtum facias.

Quarto facit, quia nunquam in d. l. traditio transferret dominium, sed ita, si venditio vel aliqua iusta causa præcesserit, propter quam traditio sequeretur,

text. in l. nunquam. 31. ff. de A. R. D.

Hoc tamen in casu venditio, vel alia iusta causa dominium transferendi, non præcessit, igitur dominium in nuncium translatum non censetur, & consequenter furtum in re aliena rectè factum dicitur.

Nec movet, quod *lafon. in d. l. ejus qui. 41. §. quas verò. ff. de reb. credit. n. 6. sub fin. vers. potes ducere. Et seq.*

dicat, hic subesse causam, quando scilicet dominus tradit pecuniam uni, ut alteri det, vel regulam in d. l. nunquam. 31. habere duntaxat locum, in speciebus, & aliis rebus, non item in pecunia numerata: Quia in d. l. nunquam. 31. non quævis causa ficticia sufficit, sed iusta causa, & titulus requiritur, ut est venditionis, dotis, donationis, legati, & ejusmodi similis, qui animum transferendi dominium in tradente demonstrat.

§. namque. 4. instit. de action. ubi gl. in verb. ex iusta in med.

Deindè textus in d. l. nunquam. 31. generaliter loquitur, nec facit differentiam inter species & alienas res, & inter pecuniam numeratam. Ideoque nec nos distinguere debemus, præsertim cum *lafon. d. loco* nullam rationem differentiae, & specialitatis afferat.

Miserorum autem est refugium dicere. speciale quid esse, & rationem specialitatis non assignare, teste ipsemet *lafon. in l. quod te ff. de reb. credit. n. 28. vers. quia ut inquis. Et seq.*

Quinto, quia actus agentium ultrà vel contrà eorum mentem & intentionem non debent operari,

l. 1. §. si quis hoc in eadem. ff. de itinere actiūque privator. l. 3. ff. de O. et A. l. 11. d. 19. in princ. ff. de reb. credit. l. 14. ff. de solut. Molin. in rubr. ff. de V. O. n. 8. Wesenbec. consil. 52. n. 48. Harpprecht. d. §. hi qui in parentum. 12. n. 15. Daniel Moller. lib. 4. semest. d. c. 2. n. 2.

Is autem, qui pecuniam tabellario tradit, ad alium perferendam, etiamsi illi eam in quantitate det & adnumeret, nunquam hoc agere dicitur, ut dominium pecuniae in tabellarium transferat.

Nec movet textus & rationes in contrarium adductæ, quia illis sufficienter respondet,

Daniel Moller. lib. 4. semest. d. c. 2. n. 4. Et seq. Ioann. Harpprecht. d. §. hi qui in parentum. 12. n. 16. vers. si commodat. n. 17. Et n. seq.

Et hanc sententiam etiam approbavit, & confirmavit August. Elect. Saxon.

in suis Novell. part. 4. constit. 41. §. wann aber ein Bott. ult. vers. vera stegelt oder unversegelt. ubi in comm. Daniel Moller. nu. 7.

Ita tamen, ut tùm demùm tabellarius suspendatur, si pecunia illa, quam furctus aufugit, vel fraudulenter in suos usus convertit, ad summam viginti florenorum usitæ monetæ ascendat,

d. constit. 41. §. ult. vers. so sol der selbe, ubi Moller. nu. 7. princ. Virgil. Pingiz. d. quest. 48. n. 26.

- 11 Si verò quantitas pecuniae sit minor, & infra viginti florenos, tunc sustingeretur tantum, & in perpetuum relegeretur, *d. constit. 41. §. ult. vers. vnd de es vnter swantzig Gviden.*
- 12 Nisi quantitas sit minima, & perexigua, tunc solum carceri, vel temporali relegatione puniatur, *d. constit. 41. §. ult. vers. obcr abcr do es gar wentig.*
- 13 Quantitas autem minor, pro qua sustigatio cum perpetua relegatione imponi debet, illa dicitur, quae est supra decem florenos, minima verò & perexigua, pro qua carceratio vel temporalis relegatio infligitur, illa vocatur, quae est infra decem florenos.
Wesemb. in comm. manscripte. ad d. constit. 41. part. 4. quem sequitur Daniel Moller. ibid. n. 7. vers. sin minor sit summa. Virgil. Pingitz. d. quest. 48. nu. 26. vers. si minor. §. seq.
- 14 Quae tamen constitutio solummodo de nunciis, qui ut plurimum sunt pauperes, & in diem vivunt, *Daniel Moller. lib. 4. senest. d. c. 2. n. 7. post princ.* ad eorum improbitatem & petulantiam coercendam, est accipienda, non verò ad alios extendenda, & ideo, si quis suo vicino, vel alii amico pecuniam tradit, ut eam alteri exsolvar, is autem eam pro sua necessitate expendit, & restituere paratus est, constitutio illa locum sibi non vendicat, per ea quae tradit *Aym. Gravest. consil. 2. 44. nu. 8. in med. vers. quam opinionem ego teneo. tom. 2. Iohann. Michael. Beusb. de iure prelation. part. 2. c. 5. col. 5. vers. behangt die jenigen. pag. 21.*
- 15 Quemadmodum nec eam ad illum casum, ubi quis gratuito pecuniam aliò transferendam accepit, extendendam puro, propterea quod Elector in *d. constit. 41. §. ult. de nunciis & tabellariis*, qui mercede certà conducuntur, & ita de subiecto qualificato, loquitur.
Notum autem est quod statutum, lex, vel alia constitutio de qualificato subiecto, vel alià dispositione, loquens, locum non habeat, nisi adsit illi a qualitas, *haré Tusch. tom. 6. pract. conclus. lib. Q. verb. qualitas conclus. 12. n. 1. §. seqq.*
- Quamvis de iure communi aliud dicendum esse, non diffitear, *per text. in l. firmam d. vero. 22. §. si tibi centum. 7. ff. mand.*
- 16 Deinde hæc conclusio fallit, si dictum est, accipe talem pecuniam, ut Titio solvas, quoniam tunc solum dictum fuit de effectu solutionis, non de ipsa pecunià, *Aym. Gravest. d. consil. 2. 44. n. 8. post med. vers. secus si dictum sit. tom. 2.*
- 17 Deniq; fallit in aurigà qui à mercibus vel aliis rebus ad certum locum vehendis, sibi traditis, aliquid subtrahit, & in suos usus convertit, veluti ita in Scabin. Lipsensi *per text. Am Land X. lib. 2. art. 29. in fin. responsum fuisse, testatur Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. d. constit. 41. n. 9. ibi. sed quid dicendum. §. seq.*
- Quamvis in aliis locis extra Saxoniam aliud statuendum esse, ipsemet *Moller. d. consil. 41. nu. 9. sub. fin. vers. quomodo non desint. n. 10. §. n. seq. evincat.*
- 18 Sed quid, si nuncius, cui pecunia aliò perferenda data est, vel in latrones incidit, & spoliatur, vel ipsemet cum pecunià aufugiat, cuius erit periculum, an creditoris, an verò debitoris? Hic unus atq; alter casus distinguendus erit.
- 19 Primus, si tabellarius in latrones incidit, ab iisque spoliatur & exiit, tunc tabellarius quidem est excusatus, nec ad pecuniam illam refundendam teneri, *elegant. Virgil. Pingitz. quest. 48. incip. tamen si bacemus. n. 1. §. seq.*
- 20 Nisi tabellarius relicta certà & commodà vià per aliam insolitam & periculosam transierit, *Virgil. Pingitz. d. quest. 48. nu. 7. sub. fin. vers. declaratur hoc. nu. 8. §. nu. seq. Bl. in l. inter causas. 26. §. non omnia ff. mandata. nu. 3. vers. §. tunc aut ambaffiator. §. seq. §. in l. 1. C. deposit. n. 1. vers. sed si per insoltia.*
- 21 Vel, nisi longiori tempore, quam statuerat, & promiserat, emanferit, *Virgil. Pingitz. d. quest. 48. nu. 10. in fin. vers. deinde declaratur. n. 11. §. n. seq.*
- 22 Vel, nisi culpa ejus intervenerit, & ideo si vector mercium non custodiret res sibi commissas, nec adhiberet circa eas iustam diligentiam, ita, ut damnum sentirent ex aquis, aut alio modo, talis ex sua negligentia rectè poterit conveniri, maxime si domino mercium damnum illud accidens non denunciasset, veluti ita Scabinos Lipsenses pronunciaffe, testatur *Christoph. Zobel. in gloss. lat. ad text. germ. Land X. lib. 2. art. 28. lit. d. vers. §. nota. Erta Anno 1609. in causà Matthes Wolmer-scheins/ Baertramern in Leipzig, contra Marinum Haafen / eius fidejussorem Paulum Bogen in prefectura Bornensi iudicatum est.*
- 23 Quod verò ad debitorem vel creditorem attinet, tunc sive

- tabellarius à latronibus fuerit spoliatus, sive ipse pecuniam intercepterit, & aufugerit, distinguit.
Angel. Aretin. in ver. consil. crim. Ziletti consil. 72. incip. Iohannes de Cornazona. n. 7. §. n. seq. lib. 2.
- aut debitor ad speciem obligatus fuit, aut ad quantitatem, & sic ad genus, ita, ut in priori casu periculum sit creditoris, debitoris; sit liberatus, non item in posteriori,
l. si quis. §. 2. §. apud Labeyn. 11. ff. de furt.
- Cujus opinionis etiam est *Bl. in l. si u cui. 7. C. de furt. n. 3. ibi, quero nunquid ille. §. seq.*
- ubi tamen quasdam restrictiones affert.
- Nos verò dicimus, si tabellarius ipse cum pecunia aufugit, quod periculum sit debitoris, siq; à creditore non sit liberatus, *Anton. Hering. de fidejuss. c. 20. §. 27. num. 30. ibi, nec refert, §. num. seq. Anton. de Gamma. decis. 190. incip. Tristanus, num. 1. §. num. seq. per tot. per text. in c. significante. 7. vers. §. in via statutum tempus. ext. de pignor.*
- 24 Idem dicimus, si tabellarius à latronibus fuit interceptus, & spoliatus,
per text. in l. cum qui. 10. §. ult. in fin. §. l. seq. ff. commod. Anton. Hering. de fidejuss. d. c. 20. §. 27. num. 29. in med. vers. sed quin debitoris. §. seq. Bl. in d. l. si u cui. 7. C. de furt. num. 3. sub. fin. vers. aut non erat nuncius notus.
- 25 Nisi creditor ipse alicui tercio scripserit, & petierit, ut is pecuniam à suo debitore exigeret, & ei mitteret, tunc enim, si hic tertius pecuniam à debitore exactam tradit tabellario, & tabellarius vel à latronibus spoliatur, vel ipsemet cum pecunia aufugit, tam debitor, quam exactor erit liberatus, & periculum ad creditorem spectat, ut eleganter consuluit.
Aym. Gravest. consil. 2. 47. incip. Antonius Sturlatus. n. 1. vers. sed promissis non obstantibus. nu. 2. §. seq. per tot. tom. 2.
- 26 Et prædicta procedunt, etiam si tabellarius ille aliàs erat idoneus, familiaris & notus, qui communi opinione consueverat esse bonus, & diligens, nihilominus enim periculum erit debitoris,
Anton. Hering. d. c. 20. §. 27. nu. 29. post med. vers. etiam idoneus, §. seq. per text. in d. l. significante, 7. in med. ext. de pignor.
- 27 propterea, quod pecunia tamdiu sit periculo debitoris, donec ad creditorem fuerit prelata,
Angel. in l. si finis. 15. §. si iam currunt. ff. de damn. infect.
- Deinde, quia quod tabellarius in latrones incidit, vel ipse pecuniam furatus aufugit, est casus fortuitus,
Gl. in §. namque 4. inst. de action. verb. casu. Laurent. Sylv. de feni di recogn. quest. 109. n. 43.
- 28 Casum autem fortuitum debitorem non liberare ab ære alieno, in confesso est,
per text. in l. incendium. 11. ubi Bl. §. DD. communiter. C. si cert. petat.
- Deniq; quia quis constituendo nuncium, eique mandando, ut pecuniam ad aliquem afferat, ante consummationem mandati, & donec pecunia ad locum destinatum perferatur, dominus esse non definit, sed talis permanet,
Bl. in l. si u cui. 7. C. de furt. n. 1. vers. aut erat nuncius mittentis. §. seq.
- 29 Iuris autem indubitati, est quod res suo domino, & non alii, pereat,
l. maritus. ff. locat. l. pignus. C. de pign. act. Aym. Grav. consil. 2. 47. n. 1. vers. hoc ita præsup. posito. tom. 2.
- 30 Non attento, quod directo contrarium velit
Bl. in d. l. si u cui. 7. C. de furt. n. 3. vers. tunc aut nuncius erat. §. seq. per text. in l. argenteum. 20. ff. commod.
- Qui tamen textus parùm urget, quoniam loquitur in commodato; inter commodatum autem & hunc nostrum casum magna est differentia, quoniam ibi commodans dominium retinet, & dominus manet, hoc in casu non item, sed dominium est penes debitorem, mirum igitur non est, si ibi commodatarius liberetur, & periculum sit commodantis, quoniam, ut dictum est, res perit suo domino, præsertim cum commodatarius solum dolum & culpam, non item casum, qualis est rapina & similis, prætet, *l. contractus. 23. sub. fin. ff. de R. l.*
- 31 Secundus casus, si creditor ipse una cum tabellario mittit literas ad debitorem, & tabellario pecuniam debitam ad se perferendam dare jubet, & tunc debitor liberatur & periculum est creditoris,
l. cum qui. 10. §. ult. vers. siquidem ego manda veram. l. si mi. 12. §. commodatam. 1. in pr. ff. commod. Anton. Hering. de fidejuss. d. c. 10. §. 27. nu. 21. ibi, quid autem dicimus. n. 22. §. seq.
- 32 Dummodo nominatim creditor scripserit, ut pecuniam illi ipsi tabellario tradat, aliàs si creditor simpliciter scripserit, ut pecuniam mitteret, nec expressit per quem, debitor, si dicto nuncio pecuniam dedit, & is aufugit, non liberatur, quoniam tabellarius potius ad requirendum & commune faciendum, quàm ad recipiendum, missus præsumitur, *per text. in d. l. si mi. 12. §. 1. vers. si commondandi causa. Bl. in d. l. si u cui. 7. C. de furt. 12. §. 1. vers. si commondandi causa. Bl. in d. l. si u cui. 7. C. de furt. nu. 4.*

- 31 *in. 4. ibi, sed pote ego mihi. Et seqq.*
Quod extenditur, etiam si debitor ad literas creditoris pecuniam non illi tabellario, sed alii cuidam viro fide digno dederit, nam nec tunc debitor liberatus erit, si hic vir fide dignus pecuniam non tradiderit,
pulchrè Bl. consil. 132. incip. Franciscus domini. num. 1. vers. in contrarium. Et seq. per tot. vol. 5. Petr. de Ubal. tract. de duobus fratribus. part. 8. princ. n. 39. Anton. Hering. de fidejuss. d. c. 20. §. 17. n. 23.
- 32 Cautela igitur est pro debitore, si is pecuniam non ipse afferre velit, ut expressum creditoris de tradenda huic vel illi pecuniâ mandatum expectet. *Ans. Hering. de fidejuss. d. c. 26. §. 27. ibi, cautela igitur est, et n. seq.*
- 33 Sed quid juris de eo tabellario, qui literas in aliquem locum perferendas accepit, sed eas in itinere vel in locum paludosum abjecit, vel dilaceravit, vel sub arenâ occuluit, & nihilominus integram mercedem, quasi literas ad locum destinatum pertulisset, petiit, & accepit? vide latè *Jacob Thoming. decis. 34. incip. tabellarius quidam. n. 1. Et seqq. per tot.*

LIX.

De injuriis, quæ injuriarum appellatio-
ne continentur, vel pro talibus habentur.

SUMMARIA.

- 1 Injuriz quotuplices sunt.
- 2 Verbales injuriz quæ, & quæ pro talibus habentur, n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46.
- 47 An & quatenus ille injuriarum teneatur, qui dicit tu mentiris. n. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62.
- 63 Quæ pro verbalibus injuriis non habentur. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76.
- 64 An si quis dicat, tu non dicis verum.
- 65 An si quis dicat, tu dicis falsum.
- 66 Vel dicis mendacium.
- 77 Si creditor suum debitorem ob moram solutionis per literas vel aliter difamat, tanquam perfidum, & perjurum, qui datam fidem non servavit, an & quatenus injuriam teneatur. 78. 79. 80.
- 81 Reales injuriz sunt duplices.
- 82 Reales injuriz ex l. Cornelia in quibus casibus locum habent.
- 83 An pro illis realibus injuriis ex l. Cornelia descendentes etiam jure prætorio agere liceat.
- 84 Actio injuriarum ex l. Cornelia & ex jure prætorio quid differat, & in quibus conveniant. n. 85.
- 86 Reales injuriz quæ, & quæ pro talibus habentur. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117.
- 108 Jure injuriarum conveniri potest, si aliquem injustè torqueri fecit, vel in torquendo modum excessit. 109.
- 118 Realis injuria est, si magistratus aliquem, injustè carcerarierit.
- 119 Vel pro pœnâ pecuniariâ incarcerationis sub idonea cautione dimittere nolit.
- 120 Vel arrestum contra alicujus bona, debito nondum satis liquidato concessit.
- 121 Vel jam impetratam sub cautione relaxare nolit.
- 122 Vel, excussione nondum factâ, aliquem personaliter arrestari fecit.
- 123 Creditor etiam tenetur injuriarum, qui debitoris bona vel personam injubè, & frivolè arrestari fecit.
- 124 Nutu etiam inferitur injuria realis.
- 125 Plures casus, ubi injuria vel verbalis vel realis inferitur, remissivè.

Latissimam materiam injuriarum aggressurus, operæ precium duxi, antequam de pœnis earundem tractarem, quædam præmittere, quænam injuriarum nomine continentur, & pro talibus habentur. Ad cujus faciliorem intellectum, sciendum est, quod secundum

Iodoc. Damboud. in suâ præct. crimin. c. 135. incip. quum aut. n. 1. Et seqq.
omnis injuria quadrifariam, verbis, facto seu re, scriptis, & gestu: Vel secundum

Roffred. in oper. libell. part. 4. rubr. de actione civilis injuriarum ex l. Cornelia in princ. fol. 92. col. 2. Prosper. Farmac. in suâ præct. crim. part. 3. quæst. 105. num. 2. ibi, præmissis secundò. n. 3. Et seqq.
trifariam, vel verbis, vel re, seu facto, vel scriptis, committatur.

Sed cum injuria, scriptis illata, verè sit & dicatur verbalis, ut latè juribus & autoritatibus probat *Plot. de in lit. jurand. c. 46. nu. 4. Stephan. Ausrer. in addit. ad Capell. Tbolos decis. 127. nu. 9. Farinac. d. quæst. 105. n. 4. And. Gaul. lib. 2. objerovæ. 104. n. 1. Ludov. Roman. consil. 378. incip. quoad primum. n. 1. Claud. Bertaz. in addit. ad Barthol. Bertaz. consil. 237. n. 2. lit. B. in princ.*

Et si vel maximè separata esset species injuriæ, ea tamen in peculiare nomen famosi libelli incidit, de quo *infra suo loco* separatim agemus. Injuria verò gestu illata pro qualitate facti, vel inter verbales, vel reales conferatur. Ideoq;

sextus in l. 1. §. injuriam. l. ff. de iniur.
& communi DD. opinioni,

Guid. Papa. decis. 465. incip. ex injur. n. 1. in pr. Matth. Coler. decis. 161. n. 1. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. nu. 1. in princ. in hærens dico, quod injuriæ vel sunt verbales vel reales.

Verbales injuriæ sunt, si quis alicui iminatus fuerit, *August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. Et dicitur Titius se defendendo. nu. 28. Iodoc. Damboud. in suâ præct. crimin. c. 136. n. 13. Et seqq. Barthol. Bertaz. consil. 434. incip. dubia subtiliter. n. 8. Et seqq. lib. 2. Bl. consil. 142. incip. supra quæstione. n. 1. Et seqq. lib. 2.*

Vel appellaverit aliquem falsarium, *Roman. consil. 96. n. 1. Et seqq. per tot. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 1. vers. vel si appellaverit.*

Vel proditorem, *Bl. consil. 361. incip. quidam dixit. nu. 1. Et seqq. per tot. vol. 4. Iul. Clar. d. §. injuria. n. 1. vers. vel proditorem.*

Vel usurarium, *Aym. Gravest. consil. 145. incip. ipso processu cause. n. 1. Et seqq. per tot. tom. 1. Iul. Clar. d. §. injuria. n. 1. vers. vel usurarium.*

Vel infamem, *Stephan. Bertrand. consil. 131. num. 1. Et seqq. lib. 6. Iul. Clar. d. §. injuria. n. 1. vers. vel infamem. Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniunt. tit. de pace juram. firmand. nu. 9. sub fine vers. item tenetur.*

Vel Iudæum, & ex parentela Iudæorum natum, *latè Ludov. à Pegver. (ubi ita. 28. Nov. Anno 1583. in regio consilio Cathaloniam judicatum refert) decis. 13. incip. in præfenti civitate. n. 1. Et seqq. Anton. Tressaur. decis. 18. incip. injuria quelibet. nu. 10. post med. vers. præterea istius casus. Et vers. seq. lib. 1. Didac. Covarr. lib. 1. var. resolut. c. 11. nu. 1. vers. præterea etiam idea recepit. Et seqq. Ioann. Harpprech. in §. injuria 1. inst. de injur. n. 52. vers. Iudæum.*

Vel Bastardum & spurium, *Bertrand. consil. 189. nu. 1. Et seqq. lib. 6. Iul. Clar. d. §. injuria. nu. 1. vel bastardum. Iodoc. Damboud. in suâ præct. crimin. c. 136. n. 4. vers. vab in spuria. Et seqq. la son. in l. turpia. ff. de legat. 1. nu. 8. Et in l. et si pepererit. ff. de liber. et posthum. num. 7. ibi, quarto nota.*

Roman. consil. 96. incip. super eo quo queritur. n. 2. Farinac. d. quæst. 105. nu. 24. in med. Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniunt. in princ. tit. de pace juram. firmand. num. 9. in princ. Ioann. Harppr. d. §. injuria. 1. inst. de injur. n. 85. post princ. (ubi ampliat.) n. 84. Et seqq.

Nisi Reipubl. interfit, puta, quia quis ideo dicit, quod aliquis sit bastardus & spurius, ne admittatur ad testimonium, ad honores, vel aliud officium, in quod spurii & bastardi non recipiuntur, *Alex. in l. est pepererit. ff. de liber. Et posthum. n. 6. la son. eod. num. 7. vers. limita et vultige. Br. in l. cum qui nocentem. 18. ff. de injur. nu. 1. vers. certe puto quod si et seqq. Daniel Moll. (ubi communem dicit, Et ita judicatum fuisse se scribere testatur) in comm. ad consil. Saxon. part. 4. constit. 42. nu. 26. sub fin. Et seqq. Laurent. Knechtboff. consil. 33. num. 7. sub fin. vers. aut dico verum, Et quia dico, Et seqq. vol. 2.*

Vel vocavit aliquam meretricem. *Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniunt. in princ. tit. de pace juram. firmand. num. 7. post pr.*

Nisi reverentia sit, *Jacob de Belvois. in suâ præct. crim. lib. 1. c. 3. n. 59. post pr.*

Quod procedit etiam in meretrice emendatâ, quæ jam aliquandiu meretricari omisit; nam & tunc eam meretricem vocans, injuriarum non tenetur.

Luc. de Penna. in l. erras. C. de Castr. pecul. quæst. 7. Matth. de Afflic. in d. c. 1. §. injuria puniunt. n. 10. ibi, quæ autem si quis. Et seqq.
Ubi in fine subjicit, quod etiam is, qui vocat illam meretricem, quæ olim fuit meretrix, non tenetur injuriarum.

Vel, si quis illam, quæ in cælibatu cum aliquo viro concubuit, & ex eo liberos procreavit, sed postea cum illo viro matrimonium iniiit, meretricem vocavit; quoniam matrimonium subsequens omnem maculam & defectum tollit, *c. tanta. 6. x. qui filii sunt legit. l. Imperialis. 13. §. 1. vers. nullo timore tenendis C. de nups.*

Vel, si quis illum, qui quidem ex honestis parentibus est natus, sed eius mater post mortem patris turpiter vivit, & suam corpus pluribus prostituit, appellat filium meretricis, *Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniunt in princ. tit. de pace juram. firmand. n. 10. vers. sed juxta hoc queritur, Et seqq.*

Vel si allegat judicem suspectum, & causas suspicionis probare nequit, *Bl. in c. super. x. de offic. judic. deleg. Angel. in l. qua omnia. ff. de pact. quos refert Et sequitur Ioann. Bayard. ad Iul. Clar. §. injuria. n. 27.*

Vel idoneum fidejussorem recusat, *text. in l. si vero. 5. §. 1. ff. qui satisd. cogunt. Schneid. ad §. injuria. 1. inst. de injur. n. 20. Daniel Moller. lib. 2. semestr. c. 4. n. 16. Anton. Hering. de fidejuss. c. 6. n. 37. Et seqq. usque ad num. 52. Valens. Franc. de fidejuss. c. 4. num. 37. Et seqq.*

Quod tamen solum obtinet in judicialibus, non item in contractibus, vel ultimis voluntatibus; unde si tibi aliquid vendidi, vel pecuniam tibi mutuò dedi, vel rem commodavi, & tu non vis solvere precium, vel pecuniam & rem restituere, sed mihi fidejussorem, etiam idoneum & locupletem, dare, illum justè absque metu injuriæ recusare possum, *elegant. Anton. Hering. tract. de fidejuss. d. c. 6. num. 37. vers. aut qui pro contractibus. nu. 38. Et n. seqq.*

- 18 Item verbalis injuria est, si quis alicui vitia naturæ exprobrat, dicendo, quod sit cæcus, mutus, surdus, gibbosus, loricipes, lufcus, monoculus, strabo, vel similis,
Iodoc. Damboud. in suâ præct. crim. c. 136. n. 4. ibi, injuria quæque verbis. Et seqq. Farmac. in suâ præct. crimin. part. 3. tit. 14. quest. 105. n. 24. Ioan. Harpprecht. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. n. 98. post princ. Et num. 99. Schrad. (inter consilia variorum ICtorum Germaniæ) consil. ult. n. 77. vers. 4. cur is tom. 2.
- 19 Quod verum est in iis, quibus à naturâ tale vitium est ingenitum;
elegant. Iacob. de Bellovis. in suâ præct. crimin. lib. 1. c. 3. n. 61. vers. Et idedsecus. Et seqq.
- 20 Vel, qui casu fortuito in illud inciderunt, ut quia ceciderunt de arbore, vel ex morbo claudi, cæci & manci sunt facti.
Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniuntur. tit. de pace juram. firmand. nu. 8. post med. vers. vel illud sibi obvenit. Et seqq.
- 21 Secus si propriâ culpâ tales facti sunt, puta, quia sunt fures, latrones, ebriosi, meretrices, & similes,
Iacob de Bellovis. in præct. crimin. lib. 5. d. c. 3. n. 59. ibi, si tale convitium. nu. 60. Et n. seq. Matth. de Afflic. d. §. injuria puniuntur. n. 8. sub fin. vers. secus si culpa. Ioh. Harppr. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. nu. 98. vers. dummodò tale fuerit. Et n. seq.
- 22 Item pro verbali injuria reputatur, omnis imprecatio, quando scilicet quis alicui mala & dires imprecatur, veluti, precor tibi crucem & furcam, velim te suspensum, videbo te aliquandò in roram abreptum, &c.
Br. in l. item apud Labeonem. 15. §. ait prætor. ff. de injur. n. 5. Iodoc. Damboud. in suâ præct. crimin. d. c. 136. num. 16. ibi, blasphemiam verò omnis. Et seq. Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa. n. 12. ibi, quid autem. pag. 269. Prosper. Farmac. in suâ præct. crim. part. 3. quest. 105. nu. 23. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 63. ibi, de illo quoque.
- 23 Item injuria est, si quis in aliquem verba injuriosa non purè, sed conditionaliter, proferat, puta, si Titius me ebrium fuisse affirmavit, mentitus est, si hoc vel illud dicit, dixit, vel fecit, fur & nequam est, maxime si illa conditio, sub qua verba injuriosa prolata fuerunt, existat,
Schrad. de feud. part. 9. c. 4. n. 107. ibi, tertio hæc Conclusio. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 147. ibi, sed nec istud. Et n. seq.
- 24 Vel si quis alicui dixit, quod produxerit falsam charram,
Riminald. consil. 48. per tot. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 3. vers. vel alicui dixerit.
- 25 Vel quod faciat falsam monetam, Socin. jen. consil. 118. nu. 1. Et seq. lib. 1. Clar. d. §. injuria. nu. 1. vers. vel quod fecerat.
- 26 Vel aliquem diffamavit de aliquâ re, ex qua ejus opinio læderetur,
Roman. consil. 97. per tot. Iul. Clar. d. §. injuria. num. 5. vers. vel aliquem diffamaverit. Et seq. Bl. consil. 130. incip. omne factum. n. 1. vol. 3.
- 27 Vel dispargit, quod quis aliquem ad testamentum faciendum subornaverit, importunis precibus persuaserit, sibi ipsi aliquid in testamento ascripserit,
latæ Casar Mancem. consil. 101. incip. firmiter tenco. nu. 1. Et seqq. per tot.
- 28 Vel aliquem accusavit de aliquo crimine; & succubuit, & probare non potuit,
per. l. item apud. 15. §. si quis libello. ff. de injur. Egid. Boss. (ubi limitat non procedere, si quis est deceptus à testibus vel impeditus potentia adversarii, vel alia justa causa) tract. crim. tit. de injur. nu. 4. sub fin. vers. ibi dices, quod accusans. Et seqq. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. nu. 5. Et seq. Iul. Clar. d. §. injuria. nu. 1. sub. fin. vers. vel aliquem accusaverit, Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria. tit. de pace juram. firmand. num. 12. ibi, sed quero. Schrad. de feud. (ubi ampliat. etiam si quis protestetur se non animo iniuriandi facere) part. 4. c. 4. nu. 111. ibi, octavo hæc Conclusio. Et seqq.
- 29 Vel opposuit alicui crimen, de quo habuit gratiam,
pulchrè Gravetta consil. 168. incip. de duobus principaliter. num. 1. ibi, circa primum dubium. Et num. seq. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. nu. 57. ibi eiusdem farinae. Et n. seqq. Iul. Clar. d. §. injuria. num. 1. sub fine. vers. vel opposuerit. Matth. de Afflic. (ubi limitat) in c. 1. §. injuria tit. de pace juram. firmand. nu. 9. sub fine vers. item tenetur.
- 30 Vel quis alicui condemnato de crimine dixit, tædet me condemnatorie sententiæ contra te latæ de furto,
Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 1. num. 13. vers. itidem si quis dicat. Ripa. in c. cum M. Ferrarief. x. de constit. nu. 89. in fin. Ioan. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. injuria. num. 44. Farmac. in suâ præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 106. Iason. in l. turpia. ff. de leg. 1. nu. 11. ibi, item addit quod si aliquis.
- 31 Item si prædicator concionando mala dixerit de vicino suo, licet illum non nominaverit.
Alex. de Neno. consil. 82. per tot. quem sequitur Iul. Clar. d. §. injuria. num. 1. sub fine vers. vel prædicator. Ioh. Nebelky. decis. 18. post

- princ. vers. similiter cum à parrocho. Et seqq. Adde infra conclus. seq. n. 8.
- Vel si quis alicui dixit bonum verbum, sed ironicè, puta, tu es bona mulier, bonus advocatus, bonus vir, bonus Clericus, & similis,
Iacob de Bellovis. in suâ præct. crimin. lib. 1. c. 3. num. 31. ibi, sed si quis. Et seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. nu. 1. vers. vel si dixerit alicui, ubi Ioan. Bajard. in addit. nu. 21. Et num. 44. Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 1. num. 12. in fine. Et num. seqq. Farmac. in suâ præct. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 103. Ioan. Harpprecht. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 137. ibi, non minus venusta. Et n. seqq.
- Præterea verbalis injuria est, si quis turpibus verbis utitur erga mulierem,
l. item apud Labeonem. 15. §. qui turpibus. 21. ff. de injur.
- Vel, qui affectatus mulierem, & frequenter eam sequitur, ut faciunt philocapti,
d. l. item apud. 15. §. aliud est appellare. 22. ff. de injur. Afflic. in c. 1. §. injuria puniuntur. tit. de pace juram. firmand. n. 7. vers. item qui turpibus. Et vers. seqq.
- Vel qui de nocte tacitè viam alicujus mulieris honestæ frequentat, vel ante illius domum facit matinas,
Angel. in l. item apud Labeonem. §. meminisse. ff. de inj. n. 2. quem sequitur Prosper. Farmac. in suâ præct. crim. part. 3. quest. 105. in præct. 3. n. 92. ibi, amplia sexto. Et seqq.
- Vel, qui appellat virginem, & blando sermone eius pudicitiam attentat,
d. l. item apud. 15. §. appellare. 20. Et §. 22. vers. appellas. ff. de injur. Afflic. d. §. injuria. nu. 7. vers. item qui appellat.
- Vel, si quis non debitorem, quasi debitorem, appellat.
d. l. item apud Labeonem. 15. §. si quis non. 33. ff. de injur. Afflic. d. §. injuria. n. 7. in med. vers. item si quis non.
- Vel, si quis interpellat fidejussores debitoris, cum ipse debitor paratus sit solvere,
per textum. l. si creditor 19. ff. de injur. Afflic. d. §. injuria. n. 7. in med. vers. item qui interpellat.
- Vel aliquem diffamavit de paupertate, qui est dives.
l. 31. §. ult. ff. qui satisd. cog. l. quinquis. §. 5. n. 1. in fine. C. ad l. Iul. Majest. Schneid. ad §. injuria. 1. instit. de injur. n. 19. Hieronym. Magon. decis. 26. incip. spectabilis. nu. 22. Et n. seqq. Iason. in l. si vero. §. qui pro rei. ff. qui satisd. cog. n. 5. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. nu. 64. ibi, sed hic non omnis. Et n. seqq.
- Vel, si quis alicui jactando dixit, ego non sum fur, vel mulier dicit, ego non sum meretrix, ex adverso enim innuere præsumitur, quod alter sit fur, vel meretrix,
Luo. de Perna. in l. errat. C. de Cast. pæcul. milit. lib. 12. Matth. de Afflic. d. §. injuria. tit. de pace juram. firmand. num. 8. vers. item qui se jactando. Iacob de Bellovis. in suâ præct. crimin. lib. 1. c. 3. num. 31. vers. vel ego non sum. Et nu. 33. vers. Et in istis verbis. Farmac. in suâ præct. crim. part. 3. quest. 105. n. 104. Et seqq.
- Vel, si quis alicui dixit, tu es verus asinus, vel diabolus, vel dixit alicui aliquod impossibile, quod non potest esse, vel dixit mulieri, quod sit striga, venefica,
Afflic. d. §. injuria. n. 8. in med. vers. item tenetur injuriarum.
- Vel, si quis aliquem ingratum, impudentem, socordem vel negligentem vocavit,
Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 142. ibi, invidit hinc aliud. Et num. seq. Dec. consil. 686. incip. Magnus Pyrrhus. num. 11. vers. Et in isto casu. nu. 12. Et n. seqq. Schrad. (inter consil. var. ICtorum Germaniæ) consil. ult. n. 77. vers. quarto hæc sententiam. Et vers. seq. tom. 2.
- Vel, si quis vocat aliquem cucurbitam, etten Hahrehe/ vel beccum, & ipse nesciat uxorem suam commisisse adulterium, licet in veritate id commiserit,
Matth. de Afflic. d. c. 1. §. injuria. tit. de pac. juram. firmand. n. 9. vers. item tenetur injuriarum Rosfred. in opere libellor. part. 4. tit. de actione civili injuriar. ex lege Cornelia. rubr. si aliquis verberatur vel pulsatur. sub fine vers. id est cucurbita. in fol. 93. Iason. in l. turpia. ff. de leg. 1. num. 9. ibi, item addo. Harppr. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. num. 52. post pr.
- Vel, si quis verba injuriosa proferendo solum quidem Titium nominavit, Cajum verò, quem non nominavit, tacitè mente perstrinxit, dummodò ex indicis & conjecturis evidenter constet, in contumeliam Caii verba illa injuriosa prolata esse,
Ioan. Harppr. in §. injuria 1. instit. de injur. n. 140. ibi, hinc in simili. Ludolph. Schrad. de feud. part. 9. cap. 4. num. 108. ibi, quimèd hæc conclus. Iason. in l. turpia. de leg. 1. nu. 10. vers. Et aliquis dixerit. Br. in l. item apud. 15. §. cui non sine, ff. de injur. num. 1. vers. puto tamen quod si.
- Idem est, si quis injuriosa verba impersonaliter evomat, nec cujusquam mentionem facit, tamen si ex indicis sufficientibus appareat, in cuius personæ contumeliam verba illa injuriosa prolata fuerint, is merito injuriarum tenetur,
Ioan. Harpprecht. d. §. injuria. 1. instit. de injur. num. 141. ibi, at-

que hinc dicitur. Schrad. de feud. part. 9. d. c. 4. num. 7. vers. 4. hæc conclusio ampliatur. Et seqq.

46 Item injuria verbalis est, si quis per viam exceptionis dicit alicui verba injuriosa, & ob id is merito injuriarum conveniri potest, si non probavit.

August. Bonfranc. in addit. ad Angel. tract. malefic. vel verba injuriosa. num. 4. ibi. Et an ille. Gail. lib. 2. observ. 101. nu. 7. post princ. Angel. Arsem. tract. malefic. d. verb. verba injuriosa. num. 16. ibi, quod si surdis.

47 Ulterius verbalis injuria est, si quis alicui mendacium impingit dicendo, tu mentiris,

Br. in l. item apud Labeonem. 15. §. ait prator. ff. de injur. num. 3. vers. idem puto quod si dicitur tibi, tu mentiris. Iacob de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. nu. 17. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 136. num. 6. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 1. post med. vers. vel dixerit alicui. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. num. 310. ibi, secunda sit conclusio. Iason. in l. Et si pepercerit. ff. de liber. Et posthum. num. 11. vers. item adde quod dicere. in l. ut vim. ff. de l. et P. num. 37. ibi, tamen dicere alicui. Bologn. ibid. num. 94. vers. nec admittenda. Socin. l. un. consil. 122. nu. 11. lib. 2. Bertrand. consil. 135. (ubi hoc ita communi omnium consensu receptum testatur) incip. dubia subtiliter. nu. 2. Et consil. 252. incip. casus hujus. num. 8. Philip. Dec. consil. 487. incip. in questione. num. 4. Alex. in l. etsi pepercerit. 3. ff. de liber. Et posthum. num. 5. ibi, subdat etiam. Ioann. Harpprech. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 71. ibi, plane si quis. Et seqq.

48 Quod procedit etiam, si quis alterum mentiri dicat, circa eam rem, quæ illi non prodest & nemini nocet, puta si quis Titium, historiam aliquam recitantem, vel referentem nova, mentiri dicat,

Ioann. Harpprech. in d. §. injuria. autem instit. de injur. num. 73. ibi. at quid si quis. Et n. seqq.

49 Deinde procedit, etiam si quis cum protestatione dicit, tu mentiris; nihilominus tamen verbalis injuria est, & quis injuriarum conveniri potest,

Br. in l. si quis extraneus. 23. ff. de acquir. hered. n. 1. Ludovic. Roman. ibid. num. 3. ibi, Et per istum textum dicitur. Alex. eod. num. 6. ibi. extra glossam. Et in d. l. si pepercerit. 3. nu. 5. vers. quod verum est, etiam si dixerit. Grid. Pap. (ubi ita in curia parlamenti determinari se vidisse testatur) decif. 465. incip. ex injuria. nu. 1. per tot. Schneid. ad §. injuria. n. 1. instit. de injur. num. 8. ibi, ita quoque dicere. Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa. nu. 9. ibi, quidam si dixit. Et nu. seqq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 13. ibi, sed pone. Bertrand. d. consil. 152. n. 8. vers. etiam si sic dicerent. Philipp. Dec. d. consil. 487. nu. 4. vers. etiam si dicitur. Farinac. d. quest. 105. inspect. 7. nu. 311. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 136. nu. 7. vers. sed quid si dicas. Iason. in l. illud. ult. ff. quod quisque jur. nu. 3. vers. licet subjungam. Et in d. l. et si pepercerit. nu. 11. vers. etiam si dicitur. Ripa in c. cum M. Ferrariens. 9. x. de constit. num. 88. ibi, infertur tertio, quod non excusatur. Alciat. in l. de testatio. 40. ff. de V. S. num. 22. ibi, sicut Et cum quis alteri, Gail. lib. 2. observ. 101. num. 1. post princ. Iacob Menoch. consil. 41. incip. non levi studio. num. 9. ibi, hæc jure adeo damatur. Et num. 32. ibi, non obstat quintum. lib. 1. Didac. Covarr. lib. 1. variat. resolut. c. 11. num. 1. vers. adeo quidem ut nec. Et seqq. Felin. in c. que in Eclesiarum. 7. x. de constit. col. 29. num. 86. vers. si dicitur de eo, qui dicit Modest. Pistor. consil. 67. incip. wolqeborner vnd edlter Grafe. n. 4. ibi, quod is quis dicit. lib. 1. Schrad. de feud. part. 9. c. 4. nu. 109.

50 Indistinctè, sive protestatio procedat, puta, salvo honore tuo, tu mentiris,

Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa. nu. 9. Gail. lib. 2. observ. 101. (ubi rationes afferit) nu. 1. vers. et procedit ista. Et seqq. Bertaz. consil. 152. incip. casus hujus. nu. 8. vers. nec interest an talis. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. d. quest. 105. inspect. 7. nu. 313. Et seqq. Iason. in d. l. ult. illud ff. quod quisque jur. in alium stat. num. 3. vers. nam ex ista, junct. vers. sed non puto quod ista limitatio sit vera. Iacob Menoch. d. consil. 41. incip. non levi studio. num. ult. lib. 1. Francisc. Ripa. in d. c. cum M. Ferrariens. 9. x. de constit. n. 89. vers. quod dicit verum esse. Fabian. à Monteleon. in sua pract. arbit. part. 4. quest. 9. num. 62. fol. 369. Ioann. Harpprech. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. nu. 77. ibi, elegans hic. Et seqq.

Quamvis contrarium velit

Br. in l. illud. ult. ff. quod quisque juris in aliud statuit ipse eod. jure utat. num. 3. Angel. eod. nu. 4. Bertach. in suo rector. verb. injuria.

51 Sive subsequatur, puta, tu mentiris salvo honore tuo.

Gail. lib. 2. observ. 101. nu. 1. Et seqq. Bertazol. d. consil. 152. nu. 8. vers. nec interest Philipp. Dec. consil. 686. incip. Magnificus Pyrrhus. nu. 11. Gvid. Papa. decif. 465. n. 1. vers. quod est contra illos. Farinac. d. quest. 105. nu. 313. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 136. n. 7. vers. sed quid si dicat. Ioann. Harpprech. d. §. injuria autem instit. de injur. num. 77. post pr. Et n. seqq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 13. ibi, sed pone quod in eodem.

52 Nisi ex præsumptionibus & circumstantiis appareat, quem animum injuriandi non habuisse; tunc enim ejusmodi protestatio nullum operatur, & facit, ut actio injuriarum locum habere non possit,

Oldrad. consil. 53. num. 3. post princ. Socin. Sen. (ubi hinc doctrinam Oldrad. communiter esse approbatam dicit) consil. 118. nu. 5. sub fine. lib. 1. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. injuria. num. 13. vers. quæ tamen conclusio. Farinac. d. quest. 105. num. 314.

Vel, nisi verum sit, quod quis mentiar; tunc enim ex eo solo, quod ei dicitur, tu mentiris, actio injuriarum non competit,

Philipp. Dec. consil. 686. incip. Magnificus Pyrrhus. nu. 11. vers. Et ista. conclusio de plano. Et seqq.

Vel, nisi quis maledictis aut conviciis alterius provocatus fuerit, puta, si ei fuerit obiectum, quod sit calumniator, prævaricator, adulter & similiter; tunc injuriarum optime retorquere, & absque metu actionis injuriarum dicere potest: tu mentiris,

Gl. in l. quinque. 3. C. de postul. verb. aut omnia vers. ut si quis obijciat. Iacob. de Bellovis. in sua practica crimin. lib. 1. c. 3. num. 17. vers. ut si quis alicui obijciat. Angel. tract. malef. verb. injuriosa. num. 9. vers. quod tamen debet intelligi. pag. mibi. 268. Specul. lib. 1. part. 4. tit. de advocato. §. jam nunc videndum. 4. num. 3. vers. si vero alter ei falsitatem. Br. in l. que omnia. 25. §. sed Et si adversarius. 1. ff. de procur. num. 1. ibi, nota quod ei qui dicit. Iason. in l. ut vim. 3. ff. de l. Et 1. num. 36. ibi, quæro quid de injuria verbalis. Luc. de Penna. in l. errat. C. de Castr. pecul. milit. num. 3. ibi, hæc faciunt ad questionem. Bl. consil. 45. incip. statuto Papia caveretur. in princip. vers. modo dixit dariarius num. 1. num. 2. vers. in contrarium videtur. Et per tot. vol. 1. Alex. in l. illud. ult. ff. quod quisque jur. num. 3. vers. ultimo facit iste textus. Felin. in c. dilecti. 8. x. de except. num. 10. vers. tamen modum declaratur. Dec. consil. 487. incip. in questione proposita. num. 5. ibi, ubi Bartolus dicit. Et consil. 687. incip. magnificus Pyrrhus. num. 14. ibi, nam diffamatus potest dicere. Nat. a consil. 6. incip. viso processu inquisitionis formata. num. 5. ibi, nam si aliquis mibi dicit. Menoch. d. consil. 41. incip. nam levi studio. num. 9. vers. secunda est species mentis. Et num. 10. lib. 1. Mysing. cent. 5. obser. 17. num. 3. vers. sed licet dicitur. Et seqq. Wurmbs. lib. 1. obser. ut. 47. obser. 4. num. 1. Et seqq. Et obser. 15. num. 6. ibi, dicit tamen. Et seqq. Gail. lib. 2. observ. 100. nu. 3. post princ. et obser. 101. incip. honoris præfatione. num. 1. vers. fallit ista conclusio singulariter. Lancelot. Comad. de offic. prator. in caus. criminalib. tit. de injuriarib. nu. 4. vers. quando quis alium mentiri. Damboud. in sua pract. crimin. c. 136. num. 6. vers. nisi ipse prior graviter. Et num. 7. Schneid. ad §. injuria. 1. instit. de injur. num. 8. vers. sed cum quis. Et num. 12. vers. aut dixi tibi injuriam potius. Andr. Fachin. lib. 9. (ubi octo rationes afferit) controverf. c. 12. incip. non licere verberis per tot. Fulv. Pacian. de probat. lib. 1. c. 50. incip. ista practica verba, Et fructuosa. nu. 51. vers. ex quo infertur non esse puniendum. Et seqq. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 42. num. 37. ibi, ceterum si quis verbis injuriosis. Et seqq. Andr. Traga. de pen. semper. et remitt. caus. 1. num. 11. vers. per quem speculator. Et seqq. Alciat. consil. 363. num. 4. Schrad. consil. 40. (inter consil. Lain. em. Kerchoff) incip. ad prima quest. num. 8. Et seqq. num. 19. Et seqq. tom. 1. Et tract. de feud. part. 9. c. 4. 114. num. 115. ibi, namque generaliter, (ubi exempla afferit.) Et num. seqq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. q. 105. inspect. 7. num. 315. ibi, quarta sit conclusio. Bertaz. consil. 152. incip. casus hujus. num. 5. vers. tertio non modo. Et num. 6. lib. 1. Capell. Tholos. decif. 127. nu. 2. post pr. Fabian. à Monteleon. in pract. arbit. part. 4. q. 19. num. 64. fol. mibi. 369. Paul. de Castr. in l. que omnia. 25. in pr. ff. de procur. num. 3. vers. Et sic nota, quod si dicit. Ioann. Bajard. ad Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 63. Et nu. seqq. Panorm. in c. cum te. x. de sentent. Et re judica. nu. 25. vers. exemplum. si dixeris. Alex. in addit. ad Br. in l. item apud Labeonem. 15. §. ait prator. ff. de injur. num. 3. lit. E. in verb. tu mentiris. sub fin. Soc. Iun. consil. 122. num. 12. lib. 2. Egid. Boss. in sua pract. crim. tit. de homicid. num. 86. vers. tamen ob sola verba injuriosa fol. 241. c. tit. de injur. nu. 7. vers. quoad secundum dato. fol. 346. Ioann. Harpprech. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. nu. 80. ibi, que tamen conclusio. Et num. seqq. Et §. hæc actio. 12. inst. eod. num. 102. Et seqq.

Non attento, quod contrarium velit

Villalob. in commun. opinionib. lit. A. nu. 27. Iul. Clar. (ubi ita. 9. lamat. Anno 1557. judicatum fuisse refert) lib. 5. sent. §. injuria. nu. 14. ibi, quæro etiam nunquid si aliquis. Capic. (ubi ita per consilium Neapolitanum decisum fuisse testatur) decif. 58. incip. in causa Nicolai. nu. 1. et per tot.

Quorum tamen assertionem benè refutat vel potius declarat

Farinac. d. quest. 105. nu. 318. ibi, verum pro defensione. Et n. seqq. Quod tamen restringitur, si contumeliam passus in contenti injuriam retorqueat, & injuriantem mendacii arguat, dicendo tu mentiris, aliàs, si id ex aliquo temporis intervallo faciat, ab actione injuriarum non excusatur.

Ludov. Roman. in l. cum mulier. 48. ff. solut. matrim. nu. 64. vers. secundò si apparet. Et nu. 67. ibi, tertio ubi te primò. Gail. lib. 2. obser. 101. nu. 5. vers. intellige tamen hanc fallaciam. Et seqq. Fulv. Pacian. de probat. lib. 1. num. 46. ibi, si verò apparuerit. num. 47. Et seqq. n. 50. vers. que sententia mibi satis. Egid. Boss. in pract. crimin. tit. de homicid. n. 87. ibi, Et quid si affectus. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest.

- quæst. 105. n. 333. Bertax. consil. 152. incip. casus huius. n. 21. lib. 1.
- 56 Deinde procedit, dummodo quis injuriantem mendacii arguat sui defendendi causâ, & non ex fervore vindicandi, Ludovic. Roman. d. l. cum mulier. § 8. ff. solut. matrim. num. 106. ibi, item in quantum supra dixi. Fulv. Pacian. de probat. d. c. 59. num. 51. ibi, intelliges tamen ita demum. lib. 1. Gail. lib. 2. obser. 100. num. 9. ibi, limita tamen banc. & seq. Modest. Pistor. consil. 3. nu. 34. vers. nisi injuriatus dixerit injuriansi. lib. 2.
- 57 Et quamvis Specul. lib. 1. part. 4. tit. de advocato. §. jam nunc videndum. 4. nu. 4. ibi. promissa tamen. putet, præmit tendam esse protestationem, quod scilicet injuriantem arguens mendacii id non animo injuriandi, sed sui juris conservandi causâ faciat,
- 58 Eam tamen supervacaneam esse, testatur Felin. in c. dilecti. 8. x. de except. num. 10. col. 6. vers. 3. restringo dummodo dicens; quem sequitur Jacob Schult. (ubi pulchras rationes offert) in addit. ad Modestum Pistor. quæst. 127. num. 29. ibi, quamquam autem. num. 30. & seq. part. 3.
- 59 Præterea procedit: si modo illud convitium, quod quis alicui objecit, sit falsum: si verò sit verum & probari possit, tunc retorquens & alium mendacii arguens dicendo, tu mentiris, non excusatur, sed bene injuriarum tenetur Felin. in c. dilecti. 8. x. de except. num. 10. col. 6. vers. restringe tripliciter, prout dummodo. Andr. Fachin. lib. 9. controvers. c. 12. incip. non loquitur verbis. col. 2. lit. D. vers. sed hoc genus injuriæ. & col. ult. lit. A. vers. quia supponimus verum esse. Jacob Schult. ad Modest. Pistor. quæst. 127. num. 40. & n. seq. part. 3. Matth. Coler. tract. de process. execut. part. 1. c. 8. nu. 86. sub fin. vers. unde est quod si quis. & nu. 87. Prosper. Farinac. in suâ præct. crimin. part. 3. quæst. 105. nu. 321. ibi, quinta conclusio est. & n. seq. Fegid. Boss. in præct. crim. de homicid. num. 86. vers. tamen ob sola verba.
- Quamvis contrarium velit Claud. Bertax. in addit. ad Patrii Barthol. Bertax. consil. 358. incip. absolvendi sunt. sub lit. A. post med. vers. secundo amplis. lib. 2.
- 60 In dubio tamen, cum quilibet præsumatur bonus, convitium alicui illatum præsumitur falsum, & ideo arguens injuriantem mendacii injuriarum non tenetur, nisi injurians convitium probare velit, secundum Bologn. in l. ut vim. 3. ff. de l. 1. num. 94. sub fin. vers. sed tamen; quem sequitur Farinac. d. quæst. 105. nu. 324. & seq.
- 61 Uterius procedit solum in excipiendo, non autem in replicando; & ideo is, qui primò crimen objecit, si ei ab injuriato, quod mentiar, responderetur, denuò replicare non potest, imò tu mentiris, aliàs enim duplici poenâ afficitur, & pro prima injuriâ, & pro replicatâ mentirâ, Iason. d. l. ut vim. 3. de l. 1. num. 37. vers. sed quicquid dicat. Paul. de Castr. in l. illud. ult. ff. quod quisque jur. num. 4. vers. numquid ergo poteris. Alex. cod. num. 3. vers. tamen si tu replicas. Felin. in c. dilecti. 8. x. de except. col. 6. num. 10. vel secundo restringe ex dicto. Jacob Schult. ad Modestum Pistor. quæst. d. quæst. 127. num. 44. Farinac. in suâ præct. crim. part. 3. quæst. 105. num. 325.
- 62 Nisi esimen obiectum verum sit, tunc primo objicenti merito licet adversus eum, à quo excipiendo mendacii arguitur, replicare, imò tu mentiris, Dec. in l. ut vim. 3. ff. de l. 1. num. 36. vers. secus si ille verum dixisset. Bologn. cod. nu. 44. vers. ex quo inferitur. Jacob Schult. d. quæst. Modest. Pistor. 126. num. 45. Farinac. d. quæst. 105. n. 326.
- 63 Econtra verò pro injuriis verbalibus non habentur, si quis alicum fratrem stabularium, Stallbruder/ vocat, Hieronym. Schauf. consil. 73. num. 2. cent. 1. Ludovic. Gilhaus. in suâ arbor. judic. crimin. c. 2. tit. 34. §. 4. incip. audivimus. n. 32.
- 64 Vel, si quis alicui dicit, tu non dicis verum, Bologn. in l. ut vim. 3. ff. de l. 1. num. 94. vers. nec admittenda est. & vers. sed tamen quia. Hieron. Giaccard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sens. §. injuria. verb. tu mentiris. lit. I. in pr. Farinac. d. quæst. 105. inspect. 7. 327. ibi, sexta sit conclusio.
- 65 Vel tu dicis falsum, Alex. in addit. ad Bz. in l. item apud Labonem. 15. §. ait. prator. ff. de injur. num. 3. lit. E. Hieron. Giaccard. in addit. ad Iul. Clar. d. §. injuria. lit. I. in princ. Ioann. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 69. Farinac. d. quæst. 105. inspect. 7. num. 328. Ioann. Schneid. in §. injur. 1. instit. de injur. numer. 10. Bertax. consil. 88. incip. Magnificus dominus. num. 4. & consil. 152. incip. casus huius. num. 11. lib. 1. Iason. in l. & si pepercit. ff. de liber. & posthum. num. ult. in fine vers. alibi tamen dicit. Adde Ias. Andr. Tirag. de legib. conubial. verb. & n. est plus in ponnor. gl. 3. n. 5. & seq.
- 66 Nisi quis dicat, tu dicis mendacium; tunc enim injuriarum conveniri potest, Bertax. dicti. consil. 152. nu. 12. vers. si tamen quis dicat. & nu. seq. lib. 1.
- 67 Item pro injuriâ non reputatur, si astrologus vel fortilegus consultus ex suâ arte, vel Dæmonis indicio, responderet alicum esse furem,
1. item apud Labonem. 15. §. si quis astrologus. ff. de injur. ubi gl. (ubi rationem reddit) in verb. non potest Angel. in l. si non convici. (de injur. num. 3. August. Bonfr. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba. injuriosa. num. 2. vers.) & ideo ponit exemplum. Farin. in præct. crimin. part. 3. d. quæst. 105. nu. 136. & seq. Hieron. Magon. decis. 26. num. 27. & seq. Ias. Iohann. Harppr. in §. non solum. 11. instit. de injur. num. 51. ibi, superioribus amectenda. & n. seq.
- Quamvis illum propter malam & illicitam, quam exercet, 68 artem, gravius puniri posse, non diffiteatur, Iodoc. Damboud. in suâ præct. crimin. c. 136. nu. 25. ibi, astrologus, aut fortilegus. Farinac. d. quæst. 105. num. 137.
- Vel, si medicus de constitutione & valitudine alicuius consultus, ex errore, dixit, illum esse leprâ vel morbo gallico infectum, Ias. Iohann. Harppr. in §. non solum. 11. instit. de injur. nu. 54. ibi, ex quibus. & n. seq.
- Vel, si quis non spontè, sed à iudice in iudicium vocatus, & ab eodem interrogatus, respondit; se audivisse à Titio, quod Cajus adulterium commisit, cum filia concubuit, furtum fecit, vel simile delictum perpetravit, Ias. Iohann. Harppr. in §. non solum. 11. instit. de injur. nu. 54. ibi, ex quibus. & n. seq.
- Vel, si quis non spontè, sed à iudice in iudicium vocatus, & ab eodem interrogatus, respondit; se audivisse à Titio, quod Cajus adulterium commisit, cum filia concubuit, furtum fecit, vel simile delictum perpetravit, Ias. Iohann. Harppr. in §. non solum. 11. instit. de injur. nu. 54. ibi, ex quibus. & n. seq.
- Item, si quis generaliter quædam dixit, veluti, non totus religiosus es; præstat te esse meliorem; is es, quem populus te iudicat; tu es, qualis es; tu à tuo ingenio non discedis, nec degeneras, & similia, Iodoc. Damboud. in suâ præct. crimin. d. c. 136. num. 12. ibi, porro generalia. & seq. Ioann. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. nu. 145. ibi, illud autem. & n. seq.
- Quamvis contrarium velit Ludolph. Schrad. de feud. part. 9. c. 4. num. 106. vers. 2. hac conclusio. & seq.
- Vel dixit alicui, quod sit nobilior & probior illo; Ioann. Baptist. de Plet. consil. 131. num. 2. inter consil. crimin. vol. 2. Ioann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sen. §. injuria. num. 28. Harppr. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. num. 135. ibi, est & illud. & n. seq.
- Vel generaliter dixit, tu es malus homo, Br. in l. turpia. ff. deleg. 1. num. 3. vers. respondeo non sufficeret. & seq. Iason. cod. num. 7. Vincent. Caroc. tract. de excuss. bonor. part. 2. quæst. 69. in l. quæst. incip. Anton. Cuchus. nu. 24.
- Quod verum est, si quis se contineat in generalitate verborum; secus est, si descendat ad aliquam speciem, vel generalitas illa ex sua natura hominis opinionem gravæ, & maculare possit, puta tu es fur, latro, & similis, Iason. in l. etsi pepercit. ff. de liber. & posthum. nu. 5. ibi tertio nota. Iacob de Belvois. in suâ præct. crim. lib. 1. c. 8. num. 2. vers. contrarium dico. & seq.
- Verbalis etiam injuria non est, si quis alicui opponit, quod 75 tanquam falsus & non legitimus procurator fecerit actum, & teneatur de suo. Dominic. Cardinal. Tusco. tom. 4. practic. conclus. lit. I. verb. injuria conclus. 161. incip. injuriarum actio. num. 8. & seq.
- Vel si quis alicum tuissavit, & in numero singulari appellavit; tum, quod ejusmodi appellatio in numero singulari apud omnes nationes, præterquam apud Germanos, sit usitata, & recepta; 76 Quod autem apud plerasq; gentes usitatum est, pro injuria haberi nequit. Tum, quia etiam apud Germanos receptum est, ut nos invicem, dum adhuc sumus in infantia, & tenera ætate, tuissimus, & in numero singulari vocemus; Quod autem ab initio iustum & licitum est, ex post facto injuriosum fieri non potest, per vulgaris.
- Tum, quia, quod DEO T. O. M. impune & licitè inferatur, illud pro blasphemia & injuria reputari non potest. Sed DEUM omnipotentem in omnibus lingvis, etiam in nostra Germanica in humero singulari invocamus, adoramus, & veneramus.
- Tum, quia ejusmodi tuissatio potius ex immoderato affectu, & calore iracundiæ procedit, quam ex proposito & animo injuriandi; Quæ autem non ex proposito, sed calore iracundiæ proveniunt, pro injuriis haberi non possunt, arg. l. quicquid. 48. ff. de R. I.
- Sed quid dicendum, si creditor suum debitorem, propter 77 moram solutionis per literas vel aliter diffamet, tanquam perfidum & perjurum, qui datam fidem & promissam non servaverit, an & hoc pro injuria verbali habeatur, & actio injuriarum comperat? Si quis extrajudicialiter suum debitorem propter moram 78 solutionis in locis publicis vel aliis de perfidia, & perjuria, per scripturas, picturas, & libellos passim propositos, diffamaverit, audacter concludimus, quod sit injuria verbalis, & creditor in-

tor injuriarum conveniri possit, etiam si expressè debitor se ad hoc obligavit, ut creditor liceat eum, in casu non soluti debitoris, traducere per diffamatorias in loco publico intimationes, vel aliter, ut eleganter ostendit

Matth. Col. de process. execut. part. 1. c. 8. num. 67. ibi ceterum quia ut plurimum. 68. Et seq. num. 70. vers. quibus tamen non obstantibus, num. 71. Et seq. num. 77. vers. cum itaque conventio. num. 78. Et seq. Joann. Harppr. in §. patitur. 2. instit. de injur. num. 7. ibi, porro ex eo, et usque Gail. lib. 2. de P. P. c. 2. num. 6. vers. non sistentes se famosis picturis. Et seqq.

79 Secus si in iudicio, in libello supplicatorio judici porrecto, dicit & scribit, quod debitor contra datam, & sigillo atque idiochiro confirmatam, fidem fecerit, & sit perfidus, tunc enim hoc pro nulla injuria reputatur, nec actio injuriarum sibi locum vindicat,

Matth. Coler. de process. execut. part. 1. d. c. 8. num. 85. vers. neque tamen hoc cam rationem habet. nu. 86. Et seqq. per ea quæ tradit Roman. in l. ult. ff. quod quisque juris. consil. 96. nu. 1. Et seqq. D. d. C. Covarr. lib. 1. var. resolut. c. 11. num. 6. vers. tertio ad præmissa optime. Et seqq.

80 Usq; adeo, ut debitor, judicialiter conventus, & increparus, quod falleret fidem, non servando promissa & oborata suo sigillo, hoc contra creditorem retorquere, & dicere non possit, creditorem ea fingere, tanquam virum mendacem; aliàs enim debitor à creditore injuriarum conveniri potest, veluti ita in Scabinatu Ienenfi Mense Septemb. Anno 1583. pronunciatum fuisse, testatur

Matth. Coler. de process. execut. part. 1. c. 8. nu. 87. vers. quod factis ad quæst. num. 88. Et seqq.

Atq; hæc de verbalibus injuriis; plura de his injuriis, & quæ pro talibus habeantur, vide apud

Joann. Harppr. in §. injuria 1. de instit. de injur. n. 51. ibi, verhalis injur. Et n. seqq.

81 Reales verò injuriæ duplices sunt, quædam enim ex l. Cornelia, quædam verò ex jure prætorio descendunt.

82 Ex l. Cornelia reales injuriæ obtinent tantum in tribus illis casibus: Si quis pulsatus, verberatus, vel in ejus domum per vim introitum fuerit,

text. in §. sed & lex Cornelia. 5. qui in domum. 23. ff. eod. Joann. Schneid. ad d. §. sed & lex Cornelia. 7. num. 1.

83 Poterit tamen quis in istis tribus casibus etiam prætoriam injuriarum actionem intentare, sed non econtrà,

Gl. in l. lex Cornelia. 1. ff. de injur. in princip. vers. sed nunquid his casibus. Schneid. d. §. sed ex l. Cornelia. 8. instit. eod. num. 1. ibi, poterit tamen.

84 Debet tamen injuriarum summè deliberare, an ex l. Cornelia, an verò ex jure prætorio injuriarum agere velit, siquidem hæc actiones inter se valde differunt.

Nam actio ex l. Cornelia est civilis; Actio verò ex jure prætorio est honoraria & prætoria;

§. pœna autem 7. vers. quam a. prætores, Et seq. instit. de injur. l. lex Cornelia. 5. ff. eod.

Deinde actio injuriarum ex l. Cornelia competens est strictior, & datur tantum pro supra dictis tribus casibus.

d. l. lex Cornelia. 5. d. §. sed & lex Cornelia. 8.

Actio verò ex jure prætorio est generalior, & datur pro omni injuria, tam verbali, quam reali,

d. §. pœna injuriarum. 7. Paul. lib. 5. sentent. tit. 4. §. 8. Schneid. d. §. sed & lex Cornelia 8. num. 1. vers. primo civilis. Joann. Harppr. in §. pœna. 7. inst. de injur. num. 8.

Præterea, actio ex jure prætorio competit etiam pro tribus illis casibus, si quis pulsatus, verberatus vel ejus domus vi introita fuerit: Actio verò civilis ex l. Cornelia pro aliis injuriis realibus non datur, ut modò dictum. Ulterius, actio prætoriam datur patri pro injuria filio illata; Civilis verò ex l. Cornelia datur filio & non patri datur,

text. expr. in d. l. lex Cornelia. 5. §. illud queritur. 6. ff. de injur. Roffred. in tract. libellor. rubr. de civili injuriar. action. col. 3. vers. stem secundam quosdam. part. 4. fol. 93. Harppr. d. §. pœna. 2. nu. 10.

Porro actio prætoriam est annalis;

prim. instit. de perpet. Et tempor. actio.

Civilis ex l. Cornelia non item, ut infra latius dicitur,

Harppr. d. §. pœna. 2. instit. de injur. num. 7. post princip.

Deniq; actio prætoriam est privati iudicii,

l. injuriarum. 7. l. ult. C. de injur.

Civilis verò ex l. Cornelia est publici iudicii,

l. hoc accusare. 12. sub fin. ff. de accusat. Harppr. d. §. pœna. 7. num. 11. Et n. seqq.

85 Hæc tamen actiones etiam in nonnullis conveniunt, de quibus vide

Schneid. ad d. §. sed & lex Cornelia. 8. instit. de injur. num. 4. Wesenb. in comm. ff. eod. num. 15.

86 Reales a. injuriæ ex jure prætorio sunt, quando quis crines, vel barbam alterius expilaverit,

c. un. §. si quis aliquem. vers. vel crines ejus. tit. de pace tenend. & ejus violat. Schneid. d. §. sed & lex Cornelia. 8. numer. 8. Joann. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. nu. 5. ibi item si quis.

Vel manus alicui intulerit, alampam impegerit, l. sed est 9. ff. de injur. l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 1. post princip. Wesenb. in comm. ff. de injur. nu. 7. Gramm. decif. 14.

Vel aliquem percutiat cubito, Paris. consil. 165. incip. pacem inter se. numer. 1. Et seqq. l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. d. num. 1. post princip. vers. vel cubito.

Vel cum manu sub mento, Guid. Papaconsil. 224. num. 1. Et seq. per tot. l. Clar. d. §. injuria, numer. 1. vers. vel cum manu.

Vel baculo, Gramm. decif. 16. incip. in causa, num. 1. Et seq. per tot. l. Clar. d. §. injuria, num. 1. vers. vel baculo. Stephan. Bertrand. consil. 161. Et consil. 142. lib. 6. Et consil. 164. lib. 7.

Vel vulneret, l. Clar. d. §. injuria, num. 1. vers. vel vulneraverit. Nicol. Boer. decif. 313. incip. Et hæc materia. n. 1. Et seqq.

Vel adverfus quem manus levaverit, & sæpè territus sit, quasi verberaturus, non tamen percusserit,

l. item apud §. si quis pulsatus. 1. ff. de injur. ubi Br. num. 1. ibi, nota hic. Schneid. ad d. §. sed & lex Cornelia. 8. instit. eod. num. 8. vers. verum etiam si quis. Wesenb. in comm. ff. eod. numer. 7. vers. sed adducta manu. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. admenavit. num. 1. ibi, nam iste actus, Et seq. Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniatur. tit. de pace juram. firm. num. 7. post princip. vers. item qui levat. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 5. vers. sum etiam si quis. Jason. in l. 1. §. hæc autem verba. ult. ff. quod quisque jur. in alium statuer. nu. 15. vers. nam istum textum firmat. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. cap. 137. num. 2. Farmac. in sua pract. crimin. part. 3. quæst. 105. numer. 7. Et n. seq. Coler. decif. 163.

Vel si quis alterius literas resignet, signet, vel celet, Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 7. post princip. vers. literas resignet.

Vel alterius pileum, caputium, vel tunicam convellit, Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 137. num. 1. Iacob. de Bellovif. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. num. 54. Joann. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 17. ibi, præterea & seq.

Vel aliquem cæciderit, jactaverit, & læserit, Iodoc. Damboud. d. c. 137. nu. 3. ibi, si verò cæciderit, Et seq. Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 7. post princip.

Vel aliquem sine justa causa in jus vocaverit, Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. d. o. 137. num. 6. ibi, quisquis item, Et seq. Iacob. de Bellovif. tractat. eod. lib. 1. c. 3. num. 10. Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniatur, tit. de pace juram. firm. nu. 7. ante med. vers. item qui vexandi.

Vel injustè novum opus nunciat, per text. in l. injuriarum. 13. §. si quis me prohibet. ff. de injur. l. qui prudentem. ff. de action. empt. Gail. lib. 1. obser. 16. incip. Et si nunciatio. num. 8. Jason. in l. prætor. ait. §. hoc iter dictum, num. 7. ibi, quod quando nunciatio. ff. de nov. oper. nunc. Harppr. in §. injuria 1. instit. de injur. num. 23.

Vel vicini domum, aut fundum, stercora, fumum, vel alias sordes mittit, Iodoc. Damboud. d. c. 137. num. 8. vers. præterea qui, Et num. 9. Matth. de Afflic. in d. c. 1. §. injuria puniatur. num. 7. post med. vers. item tenetur injuriarum. Harppr. in §. injuria 1. instit. de injur. nu. 5. vers. vel si quis fumo. Et num. 17. post princip.

Vel si quis ad meam dignitatem minuendam me non permittit obtinere officium, mihi que suum votum malò animò denegavit, per text. in l. injuriarum. 15. §. si quis de honoribus. 4. ff. de injur. ubi gl. verb. quid faciat. Bonifac. de Visalin. tract. malefic. tit. de injuriis, numer. 34. Hartman. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 4. incip. quodcumque num. 6. Et seqq.

Vel alterius agrum venandi causà intraverit, quod ex generali quâdam consuetudine receptum est, teste l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 2. ibi, quæro nunquid.

Quamvis de scripto jure aliud dicendum sit, per text. in l. injuriarum. 13. §. ult. ff. de injur. Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniatur. tit. de pace juram. firm. num. 7. vers. item tenetur injuriarum.

Vel vestem, quam ei portare non licet, in alterius ignominiam gerit, l. item apud §. §. generaliter. 27. l. vestem. 39. ff. de injur. Schneid. ad §. injuria. 1. inst. eod. nu. 25. Et seqq.

Vel tempore Bacchanaliorum utitur Cappâ Eremitarum, Monachorum, vel alterius habitu & vestitu, Novell. 123. c. omnibus. 44. Schneid. d. §. injuria. 1. n. ult. Gl. incum decorem. 12. x. de vita Et honest. cleric. verb. larvarum.

Vel accusator iudicium criminale super crimine, non perspicuo vel manuali, handhastè chat/ cum clamore, mit geruffet jetergeschrey/ institui, & agi curavit, Daniel Molier. lib. 4. semestr. c. 33. num. 13. sub fin. vers. quod si verò crimen. Et nu. 14.

Si tamen ejusmodi clamor criminalis pro mofe usitato tribus vicibus fuerit peractus, & postea appareat, accusationem cum

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

cum clamore non debuisset institui, tunc accusator non pro tribus, sed pro una injuria, tantum conveniri potest, veluti ita in Scabinatu Lipsiensis responsum se scire testatur

Daniel Moller. lib. 4. semestr. d. c. 33. num. 15. vers. quæri potest an si. § n. seq. usque ad fin.

105 Vel si quis honoris ordinem turbare, & illos, qui altiore loco tenent, præcedere velit, secundum

Bl. in l. observare. 4. §. antequam. ult. ff. de offic. proconsul. n. 3. vers. § qui vult ordinem turbare, & seq. Ioan. Bajard. ad l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 6. & seqq. Andr. Gail. lib. 1. obser. 21. incip. licet causa. nu. 22. vers. quandoque etiam actio injuriarum.

A quo tamen dissentit

Franco. Zonnet. (per text in l. injuriarum. 13. §. si quis de honoribus, in princ. ff. de injur.) tract. de emp. vendit. sub pacto reconvendit. n. 157. ibi, inde propter Baldum dicebat. & seq.

106 Vel alicujus scamnum seu scabellum in Ecclesia vel alibi de loco digniori tollit, & in locum inferiorem ponit,

Lait Paris. consil. 149. incip. in presenti causa. num. 1. & seqq. per tot. vol. 4.

107 Vel alicui medium unguem vel digitum ostendit, vel ficas facit, quod nos vulgo, etiam Månchstecken/ vocamus, latè Anton. Tessaure. decis. 229. incip. inquirebatur quidam, n. 1. & seq. per tot.

108 Item realis injuria est, si magistratus aliquem injuriè, sine indicibus, vel præter modum, torqueri facit,

l. item apud Labeonem. 15. §. 34. sub fin. §. 41. ff. de injur. Bl. in l. rubr. C. de pæn. judic. qui male judic. n. 7. ibi, quæro qualiter. Andr. Rauchb. quest. 49. incip. datur quoque. n. 1. & seq. part. 1. Hippol. de Marfil. in l. 1. §. præterea. ff. ad l. Cornel. de scar. nu. 7. & in præct. crimin. §. expedita. n. 87. ibi, quæro consequenter. Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est. n. 9. ibi, item judex part. 1. Cbil. Rönig in suo processu. c. 2. nu. 37. vers. So aber ein Richter. Aym. Gravett. consil. 806. vtiusè & per injuriam. n. 20. ibi, apparet ex his part. 5. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 4. & seq.

Concordat constitutio criminalis Caroli V. in der pesthischen Halsgerichtes ordnung. art. 20. vers. Wo auch eine Obrigkeit.

109 Imò judex, si malo dolo quem torturæ subjecit, vel modum excessit, non solum injuriarum tenetur, sed etiam capite plecti potest,

Bl. in l. decuriones 16. C. de question. n. 2. ibi, & nota casum. Hippol. de Marfil. in l. 1. ff. eod. num. 32. & in præct. crim. d. §. expedita. nu. 87. vers. Baldus autem in Harppr. d. §. injuria. 1. instit. de injur. n. 4. vers. quoniam non de sunt, & seq. Gravett. d. consil. 806. nu. 10. vers. sed & capite. Cbil. Rönig in suo processu. d. c. 2. nu. 37. princ. Angel. Arctin. tractat. malefic. verb. quod fama publica. n. 95. vers. & idem tenet pag. 195. Jul. Clar. lib. 5. sent. sub. quest. 64. incip. ceterum ubi, nu. 2. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. casu. 340. n. 3. Kotschly in suo processu. part. 2. art. 11. sect. 12. incip. in dem letzten n. 5. ibi, also auch zu antworteten.

110 Vel si quis retinet equum fræno, quamvis equantem non percutiat,

Vidpel. tract. de pace. quest. 92. quem sequitur Ioan. Bajard. ad l. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 2.

111 Vel injuriam inferat cadaveri defuncti, vel famam alicujus defuncti lacerat per vias,

L. 1. §. si forte. §. quoties. ff. de injur. Matth. de Afflic. in c. 1. §. injuria puniatur. tit. de pace juram. firmand. num. 7. post princ. vers. item qui facit.

112 Vel ad infamiam alicujus veste lugubri, aut squalidâ utitur, aut barbam dimittit, vel capillos assumit, aut linguam exerit, oculos distortquet, vel faciem deformat,

l. item apud Labeonem. 15. §. generaliter. 27. vers. hæc autem ferè sunt. ff. de injur. Matth. de Afflic. d. c. 1. §. injuria puniatur, num. 7. post princ. vers. item tenetur actione. Iodoc. Damboud. in sua præct. criminc. 139. n. 1. per tot. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 32.

113 Vel aliquem medicamentis vel alio modo ad infamiam mentis adigit,

Matth. de Afflic. d. c. 1. §. injuria puniatur. n. 7. post princ. vers. item qui alienat. Harppr. in §. injuria autem 1. instit. de injur. num. 5. vers. vel si quis malo medicamento.

114 Vel prohibet me uti re communi,

l. injuriarum. 13. §. si quis me. 7. ff. de injur. Matth. de Afflic. d. d. 1. §. injuria puniatur.

115 Vel si quis injuriæ faciendæ causâ signâset propriâ autoritate domum debitoris,

text. in l. si injuria. 20. ff. de injur. Matth. de Afflic. d. c. 1. §. injuria puniatur. nu. 7. ante med. vers. item qui autoritate.

116 Vel propriâ autoritate res furto sibi subtractas in alienis ædibus perquirat & non invenit,

l. qui in domum. 23. ff. de injur. Ioan. Köpp. decis. 8. incip. hæc quæstio. n. 6. sub fine vers. & si co casu.

117 Licet secus sit, si autoritate judicis ejusmodi res in vicini ædibus perquirat, veluti ita in curia Burdegalensi judicatum refert

Nicolam Boër. decis. 174. incip. & videtur. num. 5. ibi, & per prædicta. usque ad finem. Ioan. Köpp. d. decis. 8. n. 6. in princip.

PARS V.

Item realis injuria est, si magistratus aliquem injuriè carcerari facit,

l. nec magistratibus. 32. ff. de injur. l. pen. C. qui bon. ced. post. Mysf. (ubi ita in Camera Imperiali judicatum & Senatuum Coloniaensem curiam Petro Quittunc ob injuriam carcerationis injuriam in 600. aureos condemnatum fuisse testatur) cent. 5. obser. 69. incip. quomodo multis, nu. 5. & seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 28. n. 1. & seq. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 15. ibi, illud extra omnem. §. n. seq.

Vel carceratum pro pœnâ pecuniariâ, sub idoneâ cautione, relaxare nolit,

Schneid. ad §. injuria. 1. instit. de injur. n. 29. vers. quem exco. morabitur. Paul. de Cast. in l. si verò. §. qui pro rei. 1. ff. qui suis cogunt. nu. 4. ibi, nota etiam contra judices. Anton. Hering. de fideiuss. c. 6. num. 40. vers. sed iniqui. n. 41. & seq. Perr. Peccius de jure sistendi. c. 45. nu. 3. vers. teneturque actione injuriarum. & seqq. Hippol. de Marfil. in præct. crim. §. aringone. nu. 11. vers. quoniam dixit. nu. 12. & seq. n. 16. sub fine vers. & scias etiam, & n. 17. Jul. Clar. lib. 1. obser. 26. n. 1. & num. seq. Ioban. Gædd. tract. de contrab. stipula. c. 6. conclus. 5. n. 404. vers. si pecuniariam tantum. n. 405. & seq. Bl. in l. sed est. 21. ff. de in jus vocand. nu. 1. vers. aut veni imponenda pœna. Zobel. part. 1. differ. 43. num. 6. Jacob Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 110. num. 14. & seqq. part. 3.

Vel arestum contra alicujus bona, debitò nondum satis liquidatò, nec demonstrato, quod debitor facultatibus labatur, concessit,

Bl. in l. consentaneum. 5. C. quomodo & quando judex. num. 25. vers. quia nec à captra res. Fulv. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 72. n. 16. sub fin. & nu. seq. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 13. ibi, nec enim simpliciter, & n. seq.

Vel arestum, jam impetratum, sub idoneâ cautione relaxare nolit,

Daniel Moller. lib. 2. semestr. c. 4. num. 26. ibi, quæ cum in aresto. & seq. Harppr. in §. injuria autem 1. instit. de injur. nu. 25. post princ.

Vel, nondum excusò & non solvendo invento debitore, contra ejus personam arestum decernit,

Bl. consil. 318. incip. ista captiva peccat. n. 3. n. 4. & seq. vol. 4. & in l. consentaneum, 5. C. quomodo & quando judex. num. 25. Ruland. tract. de commiss. part. 2. lib. 4. c. 1. nu. 3. vers. & si judex omittit. & seq. Perr. Peccius de jure sistendi. c. 18. incip. quoniam verò. num. 1. & seqq. per tot. Jacob Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 110. nu. 13. & n. seq. part. 3. Matth. Coler. de process. exec. part. 1. c. 6. n. 23. ibi pro qua parte, n. 24. & seq. Zanger de exc. ep. part. 2. c. 10. n. 28. Laurent. Kirchoff. consil. 14 n. 30. ibi, deinde qui vol. 5. Ludov. Rom. consil. 224. incip. ista captiva facta, nu. 3. n. 8. & nu. seq.

Pro reali etiam injuria habetur, si creditor sui debitoris bona vel personam injuriè & frivole arestari facit,

Ue supra part. 1. conclus. 53. n. ult. larius dixi. Ioan. Harppr. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 8.

Deniq; nutu etiam potest inferri injuria, modo ex signo aliquo appareat, de voluntate injuriantis,

Iacob. de Bellouis. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 3. n. 34. ibi, imò etiam crederent. Iodoc. Damboud. in sua præct. criminc. 139. n. 1. ante med. Ioan. Aloy. Riccius collect. decis. part. 1. decis. 138. col. 2. post princ. vers. & nutu sine verbis. Tessaure. decis. 229. num. 1. & seq.

Plures & ferè infinitos casus, ubi injuria vel verbalis vel realis inferri solet, vide apud

Matth. de Afflic. c. 1. §. injuria puniatur. tit. de pace juram. firmand. num. 7. 8. & n. seq. Harppr. in §. injur. 1. instit. de injur. num. 2. & seqq. usque ad num. 51. Ruig. Ruland. tract. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. num. 1. & seqq.

L X.

De substantialibus requisitis ad fundandam actionem injuriarum, an juramentum purgatorium locum habet, & quid juris in judiciis Curialibus harum terrarum.

S U M M A R I A.

- 1 Dolus malus. & animus injuriandi requiritur ad injuriarum actionem.
- 2 Lata culpa non sufficit.
- 3 In dubio dolus & animus injuriandi præsumit, ut. nu. 4.
- 4 Quando & quibus casibus animus injuriandi non præsumitur, nu. 6. 7.
- 5 An in sacerdote & concionatore, suos auditores durioribus verbis notante.
- 6 Ad probandum, quod quis animum injuriandi non habuerit, sufficiunt conjæcturæ.
- 7 An res juramentum purgationis defuncti possit, si is dicit, se verba animo injuriandi non dixisse. 11. 12. 13.
- 8 In Curialibus judiciis juramentum purgatorium non est necessarium, sed sufficit si quis se declarat, se verba illa, quæ ab auctore, tanquam injuria allegantur, animo injuriandi non protulisse.
- 9 Quæ declaratio etiam nunc hodie in illis judiciis obtinet.
- 10 Quando hæc declaratio in judiciis curialibus fieri debet. 17.
- 11 Hæc declaratio an auctor invitus contentus esse cogitur. 19.

- 20 In aliis iudiciis an etiam locum habeat.
- 21 An in libello debet exprimi, quod reus animo injuriandi injuriam intulerit. 22. 23.
- 24 Injuria debet ad animum revocari. 25.
- 26 In contumeliis debet ad animum revocari.
- 27 Si injuria absenti vel ignoranti fuerit illata, sufficit, si à tempore scientiæ ad animum revocetur.
- 28 An requiratur, ut in libello ponatur actor, quod injuriam etiam adhuc ad animum revocet.
- 29 Profundius in actione injuriarum requiritur, ut injuria non sit extincta & sublata.

1 **P**rimus & principale requisitum est, ut injuria ex affectu & malo proposito fiat, dolusque & animus injuriandi adsit, *text. expr. in l. illa de reat. um. 3. §. sane. 1. & l. seq. ff. de injur. l. si non. §. l. qui liberos. 9. l. seq. C. cod. l. qui servum. 34. versu. injuria enim. ff. de O. & A. l. Jacob. de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. cap. 3. n. 6. Wessenberg. in comm. ff. de injur. n. 8. sub fine. Schneid. ad princip. instit. rod. n. 2. Petr. Heig. part. 2. quest. 3. n. 36. & seqq. Prosper. Farinac. in sua præd. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 111. & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa. n. 2. post prim. ep. vers. nisi ille qui facit. Egid. Boss. in præd. crimin. tit. de injur. n. 13. Bertaz. consil. 88. incip. magnificus dominus Annibal. n. 6. vers. nam injuria, ubi Claud. in addit. sublit. C. Daniel. Moll. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 42. n. 24. Ioan. Harppr. ad princip. instit. de injur. nu. 6. ibi. comprimis ergo. Ludov. Roman. consil. 96. incip. super eo, quo queritur n. 3. Aym. Gravett. consil. 9. incip. accusatus Titius n. 35. vers. ideo videmus tom. 1. Thom. Gramm. decis. 37. incip. Magnificus Carolus. n. 5. vers. sed prædictus n. 6. & seqq. Hieronym. Magon. decis. 26. incip. spectabilis Joseph. n. 11. & seqq. Henric. Gæden. consil. 31. incip. proposita impetitione. n. 11. ibi. nam substantiale. & consil. 106. incip. primum evidentielle. n. 27.*

2 Verus tamen dolus requiritur, lata verò culpa non sufficit.

Bl. consil. 277. incip. in causa Guilhelmi de Corradis. n. 2. vers. & ideo in actione injuriarum. lib. 5. Aym. Gravett. d. consil. 9. n. 35. sub fine vers. fortius voluit tom. 1. Ioan. Bajard. ad Jul. Clar. lib. 7. semere. §. injuria. n. 19. in fin. Farinac. d. quest. 105. n. 112. Schrad. (inter consil. var. jurisconsil. Laur. Karchofsi) consil. ult. n. 73. vers. neque hoc casu. & seq. tom. 1. Hieron. Magon. d. decis. 26. n. 12. Dan. Moll. in comm. ad constitut. Sax. part. 4. const. 42. num. 25. sub fine.

3 Et quidem in dubio omnis injuria dolo & animo injuriandi facta præsumitur, nec quis excusatur, si dicat, quod non habuerit animum injuriandi, nisi hoc manifesto probet.

text. in l. si non conviciis. 5. vers. probare potes. C. de injur. Socin. (ubi communem dicit) consil. 146. n. 7. vers. circa tertiam lib. 3. Paris. (ubi etiam communem testatur) consil. 149. incip. in presentis causa vertente n. 17. sub fine vers. & in dubio. n. 18. in 19. ibi. illud enim certum est. & nu. seq. vol. 4. Jul. Clar. (ubi idem dicit) lib. 5. sem. §. injuria n. 12. ibi. quæro nunc Felix. in c. cum te. x. de scil. & te judic. n. 18. vers. & omne verbum. Iacob. de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 3. nu. 5. ibi. & si injuriatus. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. n. 3. pag. mibi. 265. Andr. Gail. lib. 2. obser. 106. incip. questum n. 1. & seq. Farinac. d. quest. 105. nu. 113. ibi. sublimita primo Hieron. Magon. d. decis. 26. n. 14. vers. & quævis in hoc n. 15. & seq. Ruger. Rud. (ubi. in Camera in causa B. Regen / contra Chilianum Reinhardt obser. vatum testatur) de commisi. part. 4. lib. 7. c. 6. incip. eria sunt. n. 3. Ioan. Harppr. ad princip. instit. de injur. n. 6. vers. reus tamen probare. & n. seqq. Wessenberg. in comm. ff. de injur. n. 8. sub fin. Wurmb. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 10. n. 1. & seq. Henning. Gæden. consil. 106. n. 28. Petr. Heig. part. 2. quest. 34. nu. 37. 38. & 39. l. doc. Damboud. in sua præd. crimin. cap. 137. num. 14. vers. hic enim sciendum est. & seq. Ludov. à Pegg. decis. 13. incip. in presenti civitate. & seq. Daniel. Moll. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 42. num. 26. Menoch. lib. 6. præsumpt. 65. incip. superiore libro n. 1. & seqq.

4 Quod procedit non solum in masculo, sed etiam in femina, & rustico injuriante.

Paris. consil. 5149. n. 26. vers. si ve sit rusticus. & seq. vol. 4. Cesar. Manent. consil. 101. incip. firmiter teneo n. 21. & seq. per tot.

Non obstante, quod contrarium velit
Prosper. Farinac. in sua præd. crimin. part. 3. quest. 105. n. 114. ubi allegat Hieronym. Magon. decis. 25. n. 5. & n. 12. quem tamen in meo codice invenire non potui.

5 Fallit tamen in verbis & factis, quæ de sua natura licita sunt, & injuriam non continent; tunc enim animus injuriandi non præsumitur, sed ab injuriato probari debet.

Albert. in l. injuriarum actio in princ. n. 1. ff. de injur. Prosper. Farinac. in sua præd. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 117.

6 Item fallit in verbis indifferentibus, quæ possunt importare injuriam, & eam non importare,

Aym. Gravett. consil. 9. incip. accusatur Titius. n. 20. ibi. & considero profundamento. n. 21. & seq. tom. 1. Farinac. d. quest. 105. nu. 118. ibi quare in verbis. & seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. n. 3. vers. non dubito. & seq. Schneid. in §. ult. inst. de injur. n. 3. vers. si ve est dictum. Hieronym. Magon. d. decis. 26. n. 17. ibi. secus si sine. & seq. Schrad. de feud. part. 9. princip. c. 4. n. 120.

Quamvis contrarium velit.
Cyn. in l. si conviciis. §. C. de injur. in 7. quest. n. 10. Angel. ibid. n. 4. Satic. cod. n. 6. quos refert. & sequitur Barthol. Bertaz. consil. 89. incip. non obstantibus. n. 9. vers. & quando sumus. & seq. vol. 1.

Vel si qualitas facti & conditio personarum injuriantis & injuriati aliud suadet, puta, quia percutiens, vel verba per se injuriosa dicens, est magister, dominus præpositus, pater, mater, amicus propinquus, socius & similis, tunc animus injuriandi etiam non præsumitur, nisi probatur,

l. sed est 6. §. ult. & l. seq. ff. adl. Aquil. l. item apud Laborem. 15. §. 5. ad-jicitur. 38. ff. de injur. Br. in l. ut vim. ff. de l. §. l. n. 4. & consil. 104. incip. visis testibus n. 4. lib. 1. Coshm. consil. 15. incip. in qua inter am. 205. & seq. vol. 1. Iacob. de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 3. n. 7. vers. aut est tale factum. & n. seq. Andr. Gail. lib. 2. obser. 106. incip. questum n. 6. Wurmb. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 10. n. 1. Ruger. Rud. de commisi. part. 4. lib. 7. c. 6. n. 4. ibi. qualis sit. & seq. Satic. ad d. l. si non conviciis. §. C. de injur. n. 4. August. Bonfranc. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa n. 3. vers. probatur autem contrarium. Daniel. Moll. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 42. n. 31. Harppr. in princip. instit. de injur. n. 7. sub fin. vers. verum enim vero illud. & n. 8.

Veluti etiam in sacerdote & concionatore, qui pro concione aliquem, sive in specie nominatum, sive ita depictum, ut à quovis cognosci possit, durioribus verbis notat, & incipiat, animus injuriandi etià non præsumitur, sed potius corrigendi.
Latè Ioan. Harppr. in §. non solum. 11. instit. de injur. nu. 31. vers. verum enim vero n. 32. & seq. usque ad num. 51.

Nisi constet, illum ex quadam amarulentia, invidia, odio & privato affectu falsa quædam crimina à cui objicere, & in publico proferre, ut supra conclus. 59. n. 29. dixi.

Et licet ut modò dictum est, in dubio injuriandi animus præsumatur, ad probandum tamen contrarium quod quis animum injuriandi non habuerit, non requiruntur exactæ & plenæ probationes, sed sufficientes conjecturæ.

Petr. à Bellapart. in l. si non conviciis. §. C. de injur. n. 3. vers. & probabit Cyn. cod. n. 2. sub fin. vers. dicit modò. Felin. in c. cum te. x. de fene. & re judic. n. 18. sub fin. vers. quod cognoscitur ex conjecturis. Farin. d. quest. 105. n. 121. Ioan. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dato. §. 1. n. 1. lit. B. post med. vers. per circumstantias enim. & seq. Iacob. de Bellovis. in sua præd. crimin. lib. 1. c. 3. nu. 3. ibi. quod probatur. & n. seq. Daniel. Moll. in comm. ad const. Sax. part. 4. const. 42. nu. 30. & seq. Francisc. Pferl. consil. 136. incip. injuria ex affectu n. 1. & seq. cent. 2. Heig. quest. 31. n. 39. ibi. tamen inter am. part. 2.

Sed quid, si reus constanter dicit, se verba quædam animo injuriandi non protulisse, hoc autem conjecturis, vel aliter probare non possit, an ei juramentum purgatorium deferri possit, ad hoc, ut juret, se animum injuriandi non habuisse?

Negative concludit
Alex. à Nevo consil. 82. n. 6. quem sequitur. Ioan. Bajard. in addit. ad Jul. Clar. lib. 5. sem. §. injuria, n. 59. Farin. in sua præd. crimin. in part. 3. quest. 105. n. 116. vers. sed quod immò.

Econtra verò affirmative tradit, & reum ad juramentum purgatorium admittit, dummodò præsumtiones aliquas, ab amicitia forsitan aut consanguinitate ductas, pro se habeat.

Latè. Petr. Heig. quest. 40. incip. de juramento. n. 33. vers. dummodo contra. & seq. part. 1. Br. in consil. 104. incip. visis testibus. n. 4. in fin. vers. debeat sibi, vol. 1.

Rectius tamen indistinctè affirmat

Gail. (ubi rationes offert, & ita in Camera imperiali judicatum fuisse testatur) lib. 2. obser. 106. incip. questum n. 3. vers. hoc tamen communi nu. 4. & seq. per tot. Ioan. Schneid. ad 6. ult. instit. de injur. n. 3. vers. quarto per juramentum. Barthol. Bertaz. consil. 88. incip. magnificus dominus. n. 6. in fin. vers. & hoc casu. & seq. lib. 1. Ernest. Cushman. consil. 18. incip. acta inter W. ex una. n. 478. ibi. nam ea. & seq. vol. 1. Ortel post Weichb. tit. So die injurien nitze aus frevel vnd in gemuth zu schmechen geschehen in princip. fol. 141. Coler. decis. 161. incip. clarum est. n. 42. ibi. ideo reus part. 1. Adnig in suo process. c. 138. n. 6. sub fin. vers. saget auch der beklagte / Daniel. Moll. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 42. n. 16. sub fin. vers. de juramento verò purgationis. n. 82. & seq. n. 3. vers. quod si præsumtiones. & seq.

Quod etiam tam in foro communi, quam Saxonico, verisimum est, & quotidie ita praticari videmus.

In iudiciis verò Curialibus Electoris Saxonie, quæ singulis semeltribus Lipsiæ & Wittenbergæ habentur, non obtinet, sed reus, si coram Iudice & Assessoribus dicat, se verba illa, quæ tanquam injuriosa ab actore acceptantur, & allegantur, non animo injuriandi protulisse, sed ad hoc per alias circumstantias motum fuisse, & se de actore non nisi bonum & honestum loqui posse, proinde absolvitur, nec juramento purgatorio vel aliâ probatione oneratur.

Churfurst Moritzcu Oberhoffgerichtes Ordnung zu Leipzig. Anno 1449. tit. von Schmech-sachen §. wurde sich aber auch. p. mibi 207. col. 2. item Wittenberg. Hoffgerichts Ordnung Anno 1550. tit. von Schmech-sachen. §. wurde sich aber Daniel Müller. in

comment. ad Constit. Saxon. part. 4. constit. 42. n. 32. ubi in iudicio tamen. Et seq. Beust. ad l. nam poste aquam. §. si damnetur. ff. de iurejur. nu. 18. vers. circa quam doctrinam. pag. 254.

15 Quæ ordinatio provincialis etiamnum hodie in viridi observantia in iudiciis Curialibus servatur, reiecta illorum opinione, qui ante paucos annos in iudicio Curiali Lipsiensi summè contradicere, & asserere volebant, eam hodie per jus novissimum Novellarum Electoris Augusti part. 4. constit. 42. esse abrogatam; rationem suæ opinionis addentes, ideo prædictam ordinationem curiarum provincialium emanasse, quoniam olim de jure Saxonico, ut in seq. conclus. n. 11. Et seq. n. 33. Et seq. n. 91. Et seq. dicitur, vilis admodum, & levis pœna in injuriantes erat statuta, cuius intuitu honestus quisq; injurias potius misisset, quam litigare & magnos sumptus facere malebat, præsertim cum in foro Saxonico olim pœna recantationis, ut infra conclus. 62. n. 3. Et seq. dicitur, in usu non erat, quapropter ut injuriantis petulantia aliquo modo coerceretur, injuriatusq; suæ famæ absq; infamia tamen injuriantis, restitueretur, ab Electore Mauricio prædictam declarationem inventam esse, putabant;

Quæ ratio cum hodie cesset, & jus antiquum per d. constit. 42. part. 4. si abrogatum, merito etiam prædictam ordinationem provinciali cessare, & esse abrogatam & correctam autumabant.

Verùm, cum dicta constitutio Electoris Mauritiæ non sit necessitatis, sed voluntatis: & liberæ facultati injuriantis relicta, an se ita declarare velit, nec ne, legesque correctoriæ etiam ex majoritate rationis non sint extendendæ,

sub. quæ actiones. ubi Br. & DD. communiter. C. de SS. Eccles. lafon. ibid. n. 21. vers. sit ergo firma. Dec. in l. non debet cui ff. de R. l. n. 4. Bruno à Sole in locis legalibus verb. lex. n. 12.

ideoque merito concludebatur, prælibatum ordinationem curialium iudiciorum non esse innovatam, & correctam, quemadmodum etiam ita totâ die practicari experimur.

16 Hanc autem declarationem, reus ad ordinariam injuriarum actionem, pœnam plainodiæ, & maculam in famæ evitandam, facere debet ante litis contestationem, postea non auditur, sed contra eum nihilominus secundum d. constit. 42. part. 4. proceditur, ut quotidiana experientia attestatur.

Ratio est, quia dubium non est, quin hæc declaratio sit inventa ad instar illius, quâ interpretis juris communis tradunt, posse se reum ab actione injuriarum liberare, si dicat, se verba injuriosa protulisse ex iracundiâ, vel malâ informatione, eaque vera non esse, sed se illa revocare, & se ita declarare,

Schrad. de feud. part. 9. princip. c. 4. num. 127.

Quam revocationem tamen & declarationem ab interpretibus juris communis inventam tantùm ad litis contestationem usque admitti, tradit

Cagnol. in l. quicquid calore. ff. de R. l. num. 13. Ioan. Ploc. in l. si quando 7. C. unde vi §. 45. num. 3. Schrad. de feud. d. part. 9. prior. c. 4. num. 127. in fine.

17 Unde plerumque in limine statim iudicii, & dum causa inter amicabile tractatus adhuc versatur, vor gütlicher handlung/ istiusmodi declaratio fieri, & admitti solet,

Reinhard. Rosa in addit. ad Daniel Moller. constit. Saxon. part. 4. d. constit. 42. n. 32. lit. A. ibi, hodie plerumque.

18 Quâ declaratione actor etiâ nolens volens contentus esse cogitur, nec admittitur, si actionem injuriarum prosequi & probare velit, mentem & intentionem injuriantis aliam fuisse, veluti ita in iudicio curiali 8 Septemb. Anno 1610. est iudicatum.

Auff fürbringen vnd erfolgete Besetz Helrich Gram beklage ten an einem Anwalden des wolgeborenen Herrn P. E. Grafen zu M. Algeen anders theils. erkennen wie das beklagter besetzener anerbottenen erklerung vermöge der Hoffgerichtsordnung billich gelassen wird. D. N. W.

19 Ideoq; injuriato suaderem, ut actionem injuriarum non in iudicio curiali, sed alibi, & si propter incompetentiam non possit, saltè coram commissariis ab Electore ab hoc deputatis instituat, quò reus pœnam, suâ petulantia dignam, luere cogatur.

20 Hæc etiam declaratio in iudiciis curialibus solummodo locum habet, nec in aliis iudiciis attenditur, veluti ita in Consistorio Lipsiensi 27. Septemb. Anno 1614. in causâ I. S. verbi ministri zu Martinstische contra C. T. est iudicatum, ubi ego pro liberatione rei prædictam ordinationem curialem summè urgebam, & eam etiam in aliis iudiciis valere multis rationibus evincere conabar, sed frustra & irritò conatu.

21 Post hæc nunc queritur, an in libello actor debet exprimere, quod reus injuriam animo injuriandi intulerit? Si verba per se sunt injuriosa, negatur, quoniam præsumptio juris est contra reum, quod animum injuriandi habuerit,

Petr. à Bella part. in l. si non conviciis. §. C. de injur. col. 1. n. 3. vers. gratia. hujus quæro. Cynod. n. 11. Iacob de Bellouis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. nu. 6. ibi. an autem sic necessarium. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. num. 3. post princip. Iohan.

PARS V.

Schneid. ad §. ult. inst. de injur. n. 3. vers. ad quod respondetur. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 150. n. 123.

22 Secus, si verba vel facta sunt indifferentia, vel talia quæ sui naturâ injuriosa & criminosa non sunt, vel ab ejusmodi personis prolata, in quibus animus injuriandi non præsumitur, de quibus paulò antea dixi; & tunc necesse est, ut in libello exprimat, ea animo injuriandi esse prolata,

Iacob de Bellouis. in sua pract. crimin. lib. 1. d. c. 3. n. 7. vers. aut est tale factum. Et n. seq. Ioan. Schneid. d. §. ult. inst. de injur. n. 3. vers. si verò est dictum. Et seq. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. n. 2. vers. si verò dictum. et n. 3. vers. non dubito quod.

Quamvis

Angel. in d. l. si non conviciis. §. C. de injur. nu. 4. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. d. quest. 105. nu. 124.

23 velit, quod nec in hoc ultimo casu necesse sit, ut in libello exprimat, quod verba sint animo injuriandi prolata, nisi reus de generalitate libelli opposuerit.

24 Alterum requisitum est, ut quis injuriam sibi illatam ad animum revocet,

Iacob de Bellouis. in sua practica crimin. lib. 1. c. 15. incip. sed quando poteris in princip.

25 Non quidem verbis expressis, sed sufficit, si ejusmodi revocationem ad animum tacite per signa & iracundiam ostendat,

Gl. in §. ult. inst. de injur. verb. non revocaveris. vers. sed nunquid est nota. Ioan. Schneid. ibid. num. 3. ibi, circa quod. Wurmb. lib. 1. obs. tit. 47. obs. 3. incip. quando aliquis. n. 1. Et seqq. per tot.

26 Et quidem in continenti quis injuriam debet ad animum revocare, aliàs ex intervallo nihil facit, sed injuria remissa censetur,

§. ult. vers. hoc statim inst. de injur. Francisc. Viv. decis. 55. quem sequitur Ioan. Aloys. Riccio. collect. decis. 138. col. 3. ante med. vers. actio autem injuriarum.

27 Nisi absenti & ignoranti fuerit illata, tunc sufficit, si à tempore scientiæ ad animum revocetur,

elegant. Iacob de Bellouis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 15. nu. 1. ibi, dic. quod sufficit. Et seqq. per tot.

28 Injuriarum autem semel ad animum revocasse sufficit, nec necesse est, ut actor in libello ponat, quod eam adhuc ad animum revocet,

pulchre Iacob de Bellouis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 16. incip. an autem hoc sit per tot.

29 Tertium requisitum est, ne injuria aliquo modo sit extincta, & sublata, de qua infra latius dicitur.

LXI.

De pœnis injuriarum, tam de jure communi, quam Saxonico.

SUMMARIA.

- 1 Pro injuria duplex competit actio civilis & criminalis.
- 2 Vna electa admittit alteram. n. 3. 4. 5. 6. 7. 8. ubi ampliationes & limitationes.
- 3 Iure civili si criminaliter agitur, quomodo injurians punitur. num. 10.
- 4 Iure Saxonico extra Electoratum, si criminaliter agitur, qualis pœna imponitur, tam pro injuriis verbalibus, quam realibus, num. 11. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49.
- 5 Iure Saxonico actio injuriarum dicitur actio mixta etne vermerigte klage/ & cur ita?
- 6 Hodie in Electoratu Saxonie quomodo injuria punitur, si criminaliter agitur. n. 52. 53.
- 7 Lex corrigens in uno casu non porrigitur ad alium casum, diversam rationem habentem.
- 8 Atrox injuria quæ remissivè.
- 9 Pœna arbitraria hoc in casu an ad mortem usque extendi possit.
- 10 Injuria sacerdotibus & ministris Ecclesiarum illata, capitaliter punitur;
- 11 Civiliter pro injuriis, duobus modis agi potest.
- 12 Præter injurias an etiam quis ad damnum & operarum amissionem agere possit, tam de jure communi, quam Saxonico. num. 60. 61.
- 13 Estimatio damnorum & operarum quomodo probatur de jure civili.
- 14 Iure Saxonico committitur juramento minutionis.
- 15 Juramentum minutionis an locum habet in injuriis, num. 65. 66.
- 16 Ob injustam incarcerationem juramentum minutionis etiam habet locum;
- 17 Ob manum amputatam an hoc juramentum etiam locum sibi vendicat.
- 18 Iure civili quomodo injuria punitur, si civiliter agitur.
- 19 An actor in libello injuriarum certam quantitatem estimationis injuriarum exprimere debet. num. 71. 72. 73.
- 20 An actor estimationem injuriarum ad damnum, an verò ad lucra referre debeat. num. 75. 76.
- 21 Quid juris, si actor est pauper & egenus.
- 22 Actor suas estimationes injuriarum juramento confirmare debet. nu. 79. 80. 81.
- 23 An juramentum præcere, an verò sequi debet taxationem iudicis. 83. 84. 85.
- 24 Forma pronuntiandi hoc in casu quæ.
- 25 Si actor ad moderationem iudicis jurare nolit, eò quod suâ petitione & opinione minus taxatum, quid juris.
- 26 Si reus non est solvendo, punitur in carcere.
- 27 Estimatio injuriarum non refertur ad tempus iudicati, sed ad tempus injuriæ factæ.
- 28 Iure Saxonico extra Electoratum quomodo injuria punitur, si civiliter agatur. num. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101.

- 102 In Electoratu quomo. lo punitur.
- 103 In Electoratu an etiam punitur pecuniaria adrio applicetur. num. 104.
- 105 Lex abrogata amp ius allegari nequit.
- 106 In Electoratu an actor injurias secundum modum juris communis estimare & taxare possit.
- 107 Lex nova disponens de materia juris communis, omnes declarationes & exceptiones juris communis recipit.
- 108 Res constituit non E. etiam inferiori vel superiori, & illis, quae ad alterutram pertinent. nihil est d. rogatum.

I
Novell.
Electon.
Au just.
part. 4.
aud. 42.

Communis est D.D. conclusio, quod pro injuria duplex actio competat, criminalis & civilis,

§. in summa. 10. in sit. de injur. Jul. Clar. lib. 5. §. in injuria. num. 4. ibi. scire debes. Ay. Gravett. consil. 53. incip. nobilis Hugo. n. 1. ibi. breviser puto. tom. 1. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. in p. 2. n. 26. Et seq. Ioan. Harppr. in §. in summa autem. 10. in sit. de injur. n. 1. & seq. Lud. Roman. consil. 97. incip. usque tennasse. nu. 2. vers. haec autem opinio. Et seq. Andr. Gail. lib. 1. obser. 65. incip. pro injuria. n. 1. Et seq. Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est. n. 2. part. 1. Matth. de Afflict. inc. 1. §. injuria punitur. n. 3. post princip. Thom. Gramm. decis. 37. incip. magnificus Carolus. n. 11. König in suo process. c. 58. n. 4. post princip. & num. 6. vers. vnd umb solche oder dergleichen Gl. ordm. in Landr. lib. 1. art. 68. n. 4. post princip. vers. Es ist aber dem Aläger.

2 Ita tamen, ut una intentata alteram absumat.

l. quod sentit in consultum. 6. sub fin. ff. de injur. l. praeor edixit. 7. §. si dicatur. v. ff. ed. d. Roffred. in tract. libellor. rubr. de civis actione injur. ex leg. Cornelia. col. 2. quest. 3. incip. sed queritur quando actio injuriarum. part. 4. fol. 92. Gail. (ubi rationem affert) d. obser. 65. n. 1. vers. sed quoniam. l. 1. Johan. Alois. Riecius collectan. decis. 138. col. 3. sub fin. vers. & num. civilis part. 1. Anton. Tessa. (ubi ita in senatu Pedemontano. 10. Febr. Anno 1560. judicatum refert, & septem limitationes affert.) decis. 18. incip. injuria quilibet. n. 2. vers. verum pro reo dicebatur. nu. 3. Et seq. Iodoc. Damb. in sua pract. crimin. c. 30. n. 12. vers. verum alterutrum se dicitur. Et seq. Petr. à Plac. in epist. delict. c. 6. n. 30. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. de injuriis. obser. 3. incip. de omni injuria. n. 9. & seq. Ioan. Harppr. in §. in summa. 10. in sit. de injur. n. 58. ibi. porro incomperto est. Et n. seq. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 14. post princip. vers. aliter tamen. Rgid. Boss. de injur. n. 12. vers. ex quo sequitur. Alex. consil. 212. incip. visus & discussus. num. 4. lib. 2. Maran. in suo speculo lib. 4. part. 4. tit. de injur. Et damno dat. §. 1. n. 16. vers. & tollitur civile. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. in p. 2. num. 28. Et seq.

Nisi actio civilis, ex l. Aquilia intentata, tendat ad perfectionem rei familiaris, puta ad emendationem & estimationem damni & interesse, tunc enim ea cum criminali bene cumulari potest, & si quis criminaliter egit, postea actione l. Aquiliae civiliter ad damnum & interesse agere non prohibetur, & econtra,

per l. si servum. 34. ff. de O. S. A. l. un. C. quando actio civilis praesud. crimin. Mysing. (ubi ita in Camera Imperiali in causa Ioan. Kern contra Ludovicum de Bonthausen. item in causa Jager in contra Wolwartus. judicatum refert.) cent. 2. Obser. 25. incip. cumulatio actionis. per tot. Andr. Gail. lib. 1. obser. 62. (ubi ita in Camera observari testatur) n. 9. ibi. item observandum. Et obser. 67. n. 2. Hart. Hart. l. 2. obser. tit. 40. obser. 3. n. 10. Anton. Tessa. d. decis. 18. n. 8. (ubi ita in Senatu Pedemontano in quadam causa Montisb. silicensis refert) ibi secundo Et nu. 11. ubi ita in Senatu Pedemontano. 2. May Anno 1586. pronunciatum fuisse testatur ibi. quindò fallit. Et seq. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 14. vers. secus enim fuerit. Specul. d. tit. de injur. Et d. m. d. n. 17. ibi. si tamen usque ad fin. Farinac. d. quest. 105. in p. 2. nu. 30. Et seq. Harppr. d. §. in summa. 10. nu. 60. vers. quare si injuriarum.

4 Vel, injuria foret illata atrox personae, & injuria talis esset, ut eam ipsi injuriatus remittere non possit; tunc enim, si injuriatus leviter aestimaret damnum, fiscus nihilominus, etiam parte non instante, ultra eam condemnationem aliquid plus petere potest,

Anton. Tessa. d. decis. 18. n. 10. in med. v. secundus casus in quo. & seq.

5 Ve, nisi injuria respiciat plures personas, tunc si unus civiliter agit, alter criminaliter agere non prohibetur, & econtra,

Anton. Tessa. d. decis. 18. n. 6. in fin. vers. fallit verò supra dicta. Et seq.

6 Unde fit, si personae privatae, & juri publico facta fuerit injuria, quod tunc reus reus duplici poena afficiatur, una ordinaria erga partem laesam, altera extraordinaria erga fiscum,

Maran. in suo spe. ul. de ordin. judic. part. 6. n. 9. vers. secus est. Anton. Tessa. (ubi ita Mense Martio Anno 1568. senatum Pedemontanum judicasse, & ej. u. sententiam in revisione fuisse confirmatam testatur) d. decis. 18. n. 7. vers. vel denique si Et privat. e. personae. & seq.

7 Quemadmodum etiam, si alicui in Ecclesia, vel in loco publico, aut palatio Principis, aut coram iudice, verbalis injuria infertur, civilis & criminalis actio etiam concurrere potest, & ideo, si injuriatus, ad estimationem injuriae egit, fiscus nihilominus ad poenam pro crimine sacrilegii, laesae majestatis, vel sua aucto itate conservanda, agere potest,

Anton. Tessa. d. decis. 18. nu. 12. ibi. fallit sexò. Et sequent.

8 Idem videmus, si injuria filio vel uxori est illata, quo casu non tantum filio, sed etiam patri, & non solum uxori, sed etiam eius marito, patri, & socio injuria illata censetur, & ob id, si unus injuriarum egit, alter agere non vetatur,

l. 1. §. ult. ff. de injur. Schneid. in d. §. punitur. 2. in sit. cod. man. 12. Wurmb. lib. 1. obser. tit. 47. num. 14. n. 5. Anton. Tessa. d. decis. 18. n. 10. post princip. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injuria. Et damno. dato. §. 1. num. 15. ibi. item ex una.

His ita praemissis, nunc ad ipsas poenas injuriarum accedamus.

Et quidem si criminaliter injuriarum agitur, de jure civili poena extraordinaria & arbitraria, pro modo delicti, & personarum qualitate, imponitur, vel pecuniaria fisco applicanda, vel poena corporalis,

l. ult. ff. de injur. Stephan. Anfrer. decis. Tholos. 145. sub fin. proffer. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. in p. 2. quest. 105. n. 56. Et sequent. Ludov. à Peg. decis. 13. incip. in presenti. n. 18. Et sequent. Ay. Gravett. consil. 53. nu. 1. vers. criminaliter quando tom. 1. Matth. de Afflict. in c. 1. §. injuria punitur. tit. de pace jur firm. n. 3. post. med. vers. criminal. autem agitur. Matth. Wesenb. in comm. ff. de injur. nu. 16. post princip. Gail. lib. 1. obser. 65. n. 2. vers. criminaliter vero agitur. Hart. Hart. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 3. n. 1. & seq. Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est. n. 4. Et seq. part. 1. Anton. Gomez. lib. 3. variar. resolut. c. 6. nu. 7. ante med. Wurmb. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 2. Et num. seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 7. ibi. sed quero. Ludov. Roman. consil. 97. nu. 2. sub fin. vers. poena autem imponenda. Harppr. in §. in summa. 10. in sit. de injur. num. 4. Et seq.

Et plerumque humiliores fustibus subiciuntur, ceteri vero vel exilio temporali, vel interdictione alicuius certae rei, coercentur,

text. in l. ult. ff. de injur. Wesenb. in comm. ff. cod. man. 16. post princip. vers. Et plerumq. Et seq. Ioan. Harppr. d. §. in summa. 10. in sit. cod. man. 5. ibi solent enim.

Iure Saxonico vero distinguendum est inter injurias verbales, & inter reales.

Pro injuriis verbalibus, si criminaliter agitur, de hoc jure qualisnam poena imponatur, expedita Interpretum conclusio non est.

Nonnulli enim statuunt, quod etiam sit poena arbitraria, ita ut aestimatio injuriae in arbitrio iudicis sit posita, & is pro arbitrio graviorem poenam, quam triginta solidorum, reo inferre possit, nec reus liberetur, si intra legitimum tempus triginta solidos exolvere velit,

Zobel. in addit. ad gl. ordinariam. (ubi dicit se hodie ita pronunciatum fuisse vidisse) Landr. l. 1. art. 68. n. 2. sub fin. in p. addit. circa hanc glossam. v. veriam cū glossae allegantes. Et seq. König in suo process. (ubi ita in practica observari testatur) c. 58. n. 2. vers. als denn stehet die achtung der poen. & vers. seq. Tum per text. in Landr. lib. 2. art. 16.

Tum, quia in causa injuriarum, criminaliter intentata, debet quis etiam criminaliter puniri, Zobel. d. loco vers. videlicet quod, Tum, quia iniquum esset, ut reus ipse injuriam aestimaret, & certam quantitatem, puta 30. solidos solveret, & ita iudici arbitrium praeriperet. Tum, quia poena arbitraria etiam est de jure communi; Eadem igitur poena etiam est servanda in foro Saxonico, praesertim cum in jure Saxonico verbis expressis nulla certa poena est statuta,

König d. c. 58. n. 2. sub fin. Et licet haec opinio de jure verior & æquior esse possit, teste Schneid. ad §. in summa. 10. in sit. de injur. n. 9. vers. quae cond. sententia.

Et secundum eam hactenus non solum Ienenses, sed etiam Lipsienses pronunciasse, testetur

Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est. num. 16. vers. licet Zobelium junct. in fine vers. Et nos hactenus. & n. 28. in fin. part. 1.

Ea tamen non attentà alii contrarium statuunt, quod reus, intra legitimum tempus triginta solidos solvendo, se ab instituta actione injuriarum criminali liberare possit,

König in suo process. d. c. 58. in addit. n. 6. vers. doch wo die stage petulich. Et seq. Gl. in Landr. lib. 1. art. 68. n. 3. post med. vers. Das ist wol zum erstem. Modest. Pistor. (ubi ita contra dictam opinionem Christiani König judicatum se vidisse testatur) consil. 26. quest. 4. n. 48. v. it hat auch wol gesehen. junct. n. 5. vers. wie wol ich anders habe gesehen. vol. 1. Schneid. in §. in summa. 10. (ubi communiter ita in practica observari Et secundum hanc pronunciatum testatur) in sit. de injur. n. 9. vers. altera tamen opinio. Matth. Coler. (ubi n. 13. ita Ienenses Mense Octobr. Anno 1583. in causa Schöndre as contra Hölzbach. Item n. 29. sub fin. Lipsienses. Magdeburgenses Et Wittenbergenses pronunciasse refert) decis. 161. incip. clarum est. n. 15. Et seq. n. 22. ibi. porro redeundo. n. 23. Et seq. Et n. 29. part. 1. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 17. post princip.

Ita tamen, ut praeter triginta illos solidos reus etiam in expensas condemnatur, arg. l. si reus 73. ff. de procurat. Matth. Coler. (ubi non solum Ienenses, sed etiam Lipsienses crebro ita pronunciasse testatur) d. decis. 161. n. 23. vers. considerando tantum. part. 1.

Quae assertio etiam, si fontes juris Saxonici intuemur, verissima est, & mani festo fundatur, in Landr. lib. 1. art. 68. incip. wer den andern vers. oder ihu zu besser nach reche. ubi verbis disertis dicitur, si quis super injuriis criminaliter convectus, postea compareat, quod solvenda legitimo multam, puta, triginta solidos,

Zobel.

agitur ad persecutionem damni per injuriam dati, vel ad persecutionem rei familiaris per injuriam ablatæ,

Alio modo, quando solum agitur ad vindictam, & æstimationem injuriæ datæ, puta, si quis dicat se maluisse perdere magnam pecuniam quantitatem, quam talem injuriam sustinuisse, *Aym. Gravett. Consil. 53. incip. Nobilis Hugo Bompartis. n. 1. vers. civiliter duobus modis & sequent. tom. 1.*

60 Priori modo, quod quis damnum sibi per injuriam illatum persequi, & ejus restitutionem petere possit, nemo unquam dubitavit,

per text. in l. liber homo. 13. in princ. ff. ad l. Aquil. Aym. Gravett. d. consil. 53. nu. 1. vers. primo quando agitur. tom. 1. Hartm. Pistor. lib. 1. quæst. 27. nu. 3. vers. sed cum quidam. & nu. seq. Jacob. Thoming. decis. 24. incip. cum Nicolau. nu. 12. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quæst. 105. inspect. 2. nu. 78. & seq. Br. in l. item apud Laborem. 15. §. si quis seruo. ff. de injur. nu. 1. in princ. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. lib. 10. n. 7. vers. quarto cod. jure. & seq. Merocb. lib. 3. præsumpt. 114. incip. jure & quidem optimo. num. 1. & num. seq.

Quod etiam in foro Saxonico est receptum; non obstante, quod pro injuriis realibus certa quædam multa sit constituta, vel hodie ex Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 42. pœna arbitraria sit furrogata, tamen Actio legis Aquiliæ ad damna & interesse injuriato non denegatur,

Joan. Schneid. in §. in summa. 10. instit. de injur. (ubi hanc veriorum & communiorum dicit.) num. 4. vers. & licet quidam teneant. & seq. Matth. Coler. de process. exec. part. 1. c. 9. num. 57. vers. at si civiliter agatur. junct. vers. ita tamen ut ultra. & n. seq. Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quæst. 107. n. 28. 30. & seq.

61 Consequitur autem injuriatus hæc actione non solum mercedem Medicorum, & impensas in curatione factas, sed etiam æstimationem operarum, quibus caruit, vel cariturus est ob id, quod inutilis est factus,

Matth. Coler. de process. exec. part. 1. d. cap. 9. n. 58. & seq. Hartm. Pistor. obser. 103. incip. dictum fuit. num. 11. & seq. ut supra part. 4. conclus. 11. n. 24. & seq. & conclus. 18. n. 21. dixi.

Quemadmodum etiam ita Wittenbergenses Anno 1602. ad requisitionem Senatus Pegaviensis contra I. I. pronunciantur;

Wie wol mehr gemelter J. J. solches alles vernelnen wollen/ die weil er aber dessen überwiesen / so ist er den beschiedigen das Arglohn zu bezahlen vnd ihnen sonsten gebührlichen abtrag wegen erlidene schaden vnd vnkosten, auch propter omittas operas auff vorhergehende liquidation vnd moderation zu thun schuldig/ W. X. W.

62 Nisi injuriatis criminaliter, vel amputatione manus, vel aliâ pœna corporali fuerit punitus, tunc ad ejusmodi damni & interesse restitutionem non tenetur,

per Novell. Elector. Aug. part. 4. constit. 13. Rotschütz. in suo process. part. 2. art. 1. num. 1. & art. 2. num. 1. vers. vnd folget auch Schult. ad Modest. Pistor. quæst. 107. n. 38. & per ea, quæ supra part. 4. conclus. 19. per tot. dixi.

63 Æstimatio autem damnorum & operarum amissarum de jure civili committitur arbitrio judicis, qui primò damna & operas æstimat, & postea partilæ sæ juramentum defert,

Matth. Coler. decis. 115. incip. jure civili n. 9. part. 1.

In Saxonia verò aliud est receptum, ut actor sua damna & operas ad aliquam quantitatem æstimet, quam reus etiam præstare tenetur, nisi suo juramento aliquid de ea deminuere possit.

64 Et licet videatur dicendum, quod hoc in casu juramentum minutionis locum habere non possit, quoniam illud non nisi in vi ablativâ vel expulsiâ admittitur,

Hartm. Pistor. quæst. 16. incip. ad dam. n. 17. ibi, porro hæc. & seq. & n. ult. sub fin. (ubi in hac ipsa materia injuriarum Mense Decembri, Anno 1556. ita pronunciatum refert) vers. & ideo anno lib. 1.

65 Hodie tamen usu quotidiano receptum est, ut illud juramentum in quavis vi, & injuriâ, sive rebus, sive personæ illata, locum sibi vendicer,

Andr. Rauchb. quæst. 9. incip. juramentum minutionis. n. 1. & seq. part. 1.

66 Et in specie, quod actor injuriatus, damna & operas ad certam summam æstimare possit, ad hoc. ut reus eam solvere teneatur, nisi juramento suo eam diminuatur, tradit

Daniel Moller. lib. 3. semest. cap. 38. incip. valde magnus sub fin. princ. vers. vel alius quispiam. n. 1. & seq.

67 Unde 19. Martij Anno 1603. in judicio curiali Lipsiensi in causâ Marim. Seichman vnd consorten contra N. von Ende zu Rönigsfelde.

in puncto carcerationis est pronunciatum, quod prædictus Nobilis von Ende subditis ob injustam carcerationem teneatur quantitatem æstimatam solvere, nisi eam juramento suo diminuere possit.

Non obitante, quod contrarium statuit *Hartm. Pistor. d. quæst. Pars V.*

16. numero. 20. ibi contra verò cum is. lib. 1.

Quemadmodum etiam, si alicui in rixa manus amputa, vel aliud membrum mutilatum & vulneratum est, is præter emendam Saxoniam, damnum recte æstimare, & juramento minutionis rei conventi submittere potest,

Hartm. Pistor. (ubi hanc opinionem à Wittenbergensibus admissam, & in Aula Electoris Saxonie probatam esse dicit) d. quæst. 16. num. 23. post med. vers. sed animadverti tandem. & seq. lib. 1. pag. mibi 187. Matth. Coler. tractat. de process. exec. part. 1. c. 9. num. 58. vers. una cum operis.

Non attento, quod contrarium velit, & ita à Scabinis Lipsensibus pronunciatum fuisse, restatur *Hartm. Pistor. d. quæst. 16. num. 21. ibi, hinc etiam in casu. n. 22. & seq. usque ad fin. lib. 1.*

Cujus tamen rationes parùm urgent, dum enim inter alia dicit, & præcipuum ejus fundamentum est, quod scilicet textus in Land. lib. 1. art. 51. in illis demùm casibus juramentum hoc minutionis seu minorationis admittat, in quibus nulla certa est statuta æstimatio, seu Wergeldum; nihil movet: Quia æstimatio seu emenda in jure Saxonico expressa, & reparatio damni & interesse omnino sunt separata; & licet pro amputatione manus, vel mutilatione alterius membri, in jure Saxonico certa pœna sit expressa, per hoc tamen æstimatio damni, & operarum non excluditur; aliâ si hæc ratio *Hartmanni Pistor.* valeret sequeretur, quod præter emendam Saxoniam nulla æstimatio damni & interesse fieri posset, quod tamen est magnum absurdum, & quotidianæ experientie contrarium, ut modo dictum, valdeque durum & crudele foret, pro amputatâ manu, vel accepto damno corporis perpetuo & irreparabili, in brachio, pede, vel alio membro, per cuius usum vulneratus, antea tam seipsum, quam totam familiam honestè exhibere potuit, satisfactione dimidii Wergeldi ipsum debere esse contentum, quoad victum unius semestris, vel quadrantis anni vix suppetat, & ita sub sequenti vitæ tempore fame confici, vel ostiatum panes quærere compelleretur, ut rectè tradit

Matth. Coler. de process. exec. part. 1. d. c. 9. num. 58. vers. quia valde durum. & vers. seq.

69 Posteriori modo, etiam extra omnem controversiam positum est, quod de jure civili injuriatus injuriam sibi illatam æstimare & æstimationem petere possit,

Gravett. d. consil. 53. n. 1. vers. secundo quando solum. tom. 1. Matth. de Afflic. inc. 1. §. injuria punitur. tit. de pace juram. firmam. num. 3. princ. vers. secundo modo Gail. lib. 1. obs. 65. nu. 2. vers. citius injuriarum agitur. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 3. nu. 1. & seq. Wesenb. in comm. ff. de injur. nu. 14. post princ. Br. in l. prætor edixit. §. si dicatur. ff. de injur. nu. 1. & seq. Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quæst. 107. nu. 14. part. 3. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. quæst. 105. nu. 35. & seq. Angel. Aretm. tract. m. lefic. verb. & ad querelam. Titu infra scripti, nu. 96. fol. mibi. 93. Iobann. Harppr. in §. in summa autem. 10. instit. de injur. nu. 2. & seq.

70 An autem necesse sit, ut injuriatus certam quantitatem, ad quam injurias sibi factas æstimat, in libello exprimat, an verò sufficiat, si in genere interesse petat, & per judicem taxari contendat, non ulque adeo clara inter pretes est decisio?

71 Quicquid sit, communiter est receptum, quod tutius sit, ut injuriatus certam quantitatem in libello exprimat, salvâ tamen taxatione judicis,

Schneid. (ubi hanc communiorum dicit) in §. pœna. instit. de injur. nu. 4. vers. communior tamen est opinio. & seq. Wesenb. in comm. ff. cod. nu. 15. sub fin. vers. tamen tutius est. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 3. nu. 2. & nu. 5. Angel. Aretm. (ubi se semper prædicando ita servasse dicit) tract. malefic. verb. & ad querelam Titu. nu. 96. vers. ego autem prædicando. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quæst. 105. nu. 38. ibi, secunda sit conclusio. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria nu. 6. post princ.

72 Quod procedit, non solum in actione prætorîâ, sed etiam in actione civili, ex l. Cornelia descendente,

Gail. lib. 2. obser. 102. n. 9. vers. tam in actione prætorîâ. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. d. obser. 3. nu. 3. sub fin. vers. & tam in actione. & nu. 4. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. d. quæst. 105. inspect. 2. n. 93. & n. seq.

Non attendo, quod contrarium velit

Gl. in §. sed & lex Cornelia. instit. de injur. verb. introduxit post princ. Br. in l. prætor edixit. §. si dicatur. ff. de injur. nu. 4. sub fin. vers. sed quod dicitur de actione. & in l. injuriarum æstimatio ff. cod. nu. 4. vers. tertio quæro.

73 Et quidem, si alicui plures injuriæ sunt factæ, aliquæ verbis, aliquæ autem facto, tunc in libero arbitrio est actoris, utrum omnes unâ æstimatione comprehendere, an vero singulas sigillatim æstimare velit,

Cyn. in d. l. si non convicii. 5. C. de injur. n. 19. Farinac. d. quæst. 105. inspect. 2. n. 51. Schneid. in §. pœna autem instit. de injur. n. 9. ibi, ex quo oritur.

74 Sed quid, utrum necesse est, ut injuriatus æstimationem injuriæ

injuriam referat ad damnum, puta, quod potius voluisset tantam quantitatem de suo patrimonio amisisse & perdidisse, quam talem injuriam passum esse: an vero sufficit, si æstimationem referat ad lucrum, quod scilicet pro tot tantisque coronatis tantam injuriam noller pati, vel noller lucrari tantum & pati tantam injuriam? Necessario quidem non requiritur, ut actor se vel ad lucrum vel ad damnum referat, sed sufficit, si absque ulla relatione dicat, se passum esse talem injuriam, quam tanti æstimat, reumque in illam quantitatem condemnari petit, salva taxatione judicis,

Cyn. in l. si non conviciis. §. C. de injur. nu. 10. quest. nu. 14. Alber. eod. nu. 14. Iohann. Faber. in §. sed & lex Cornelia. inst. de injur. nu. 3. vers. sed pro D E O Ioann. Schneid. in §. poena autem inst. eod. n. 6. vers. sed Cynus Farinac. d. quest. 105. n. 41. ibi, tertia est conclusio. Felin. in c. cum te 23. x. de re jud. n. 17. vers. & si simpliciter. Saly. in l. atrocim. 4. C. de injur. n. 4. vers. quero tunc post pr.

75) Si vero actor taxationem & æstimationem injuriæ ad alterutrum referre velit, tunc necesse est, ut eam ad damnum referat, aliàs libellus vitatur & æstimatio non valet, quoniam lucræ & damni non est par ratio.

l. ult. C. de Codicill. Iacob de Bellovis. in sua præct. crimin. lib. 1. cap. 17. nu. 3. ibi, sed nunquid est necesse. §. n. 4. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. nu. 2. vers. fieri debet æstimatio & sub fin. vers. nam passus injuriam. Felin. in c. cum te. 23. x. de re judic. n. 16. post princ. vers. ubi optime ponit. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. inspect. 2. nu. 24. ibi, sed si vult. & nu. seq. Cyn. in d. l. si non conviciis §. C. de injur. nu. 14. Alber. eod. n. 14. vers. si tamen. & in l. injuriarum æstimatio. ff. eod. (ubi dicit, quod communiter error advocati facientes referre æstimationem ad lucrum.) nu. 2. sub fin. & nu. seq. Specul. lib. 4. part. 4. (ubi dicit hanc opinionem prævaluisse) tit. de injur. & damn. dat. §. 1. num. 6. vers. ego juro quod prius vellem. & num. 7. Hostiensis in summ. x. de injur. §. & in quantum. nu. 7. post princ. vers. sed secundum. & seq. Gail. lib. 1. obscr. 65. nu. 2. vers. ut pura si in libello ponat. & seq.

76) Non obstante, quod contrarium velint, & nihil interesse statuunt, an actor ad damnum, an vero ad lucrum æstimationem referat,

Gl. in l. injuriarum æstimatio. 21. ff. de injur. verb. injuriarum æstimatio. vers. qui juret. & vers. seq. Br. eod. num. 3. ibi, secundo quero. Junil. sub fin. vers. sed non obstat. Iodoc. Damboud. in sua præct. crim. cap. 135. num. 2. vers. hoc modo si injuriatus. & seq. Angel. Aretm. tract. malefic. verb. & ad querelam Titii. nu. 96. in princ. vers. videlicet, duplici modo. & vers. seq. Schneid. in §. poena autem inst. de injur. nu. 6. vers. verior tamen est. Egid. Boss. in præct. crim. tit. de injur. n. 2. post pr. vers. qua æstimatio. & seq.

77) Si vero actor est pauper, ita, ut injuriam æstimare, & jurare non possit, quod tantum potius de suo patrimonio voluisset perdere, quam talem injuriam pati, tunc is debet in libello dicere, quod vellet tantum de suo patrimonio amisisse, si haberet,

Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injuriis. & damn. dato. §. 1. n. 7. vers. pono enim, quod aliquis. & num. 8. vers. sed dic quod primo. Iacob de Bellovis. in sua præct. crim. lib. 1. cap. 17. nu. 6. ibi, quod si injuriatus sit pauper. & nu. seq. Prosper. Farinac. in sua præct. crim. part. 3. d. quest. 105. inspect. 2. nu. 43. ibi, quid si actor. Angel. in l. si non conviciis. §. C. de injur. num. 10. vers. est ergo videndum. Alber. eod. nu. 14. vers. quomodo ergo faciat. Ioann. Fab. in §. sed & lex Corneli. inst. de injur. n. 2. vers. pro opin.

78) Et quidem non sufficit, ut actor injuriam sibi illatam æstimet, sed insuper etiam requiritur, ut æstimatio illa fiat cum juramento,

Gl. in §. poena. inst. de injur. verb. æstimaverit. Farinac. in sua præct. crim. part. 3. de quest. 105. inspect. 2. n. 47. ibi, quinta sit conclusio. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. nu. 2. post med. vers. & quod hæc æstimatio.

79) Nisi actor quantitatem æstimationis injuriæ per testes probare velit,

Socin. consil. 146. nu. 2. vers. circa tertiam questionem. num. 8. & nu. 17. lib. 1. Boss. de injur. nu. 2. vers. & quid si est facta. & seq. Farin. d. quest. 105. num. 46. Ioann. Aloys. Riccius decis. 138. col. 3. vers. sed injuriarum.

80) Et licet *Gl. in l. lex Cornelia ff. de injur. verb. lex Cornelia sub fin. vers. item non juratur. Br. in l. injuriarum æstimatio. 21. ff. eod. nu. 2. ibi, quero, quatuor fiet. & seq. Mynsing. (ubi hæc gl. opinionem per dominos Assessores Cameræ approbatam fuisse dicit) cent. 1. obscr. 84. incip. quod actio in med. vers. porro fuit etiam. & seq. velit, quod tunc demum æstimatio fiat per juramentum actoris, si agitur ex jure prætorio, secus si ex l. Cornelia, tunc enim æstimatio juramento fieri non debet, sed sufficit, si officio judicis fiat.*

81) In practicâ tamen ubique locorum receptum est, ut etiam in l. Cornelia æstimatio injuriarum mediante juramento fiat. *Azo in summ. de injur. Angel. consil. 95. incip. quidam nomine. num. 2. post med. vers. vel secundum. & seq. Roffred. in tractat. l. libellor.*

rubr. de civili act. injur. col. 3. vers. & sic quantum ad ista. part. 4. fol. mibi 93. Wesenbec. in comm. ff. de injur. numer. 14. vers. ac si quidem. Janil. vers. & cum ex l. Cornelia agitur. Gail. lib. 2. obscr. 102. nu. 9. vers. tam in actione prætoria Schneid. (ubi hæc communiter dicit) in §. poena autem inst. de injur. n. 4. vers. & licet quidam. & seq.

Sed jam dubitatur, quando hoc juramentum sit præstandum, an debeat procedere taxatio judicis, an vero prius jurari, & postea moderatio judicis subsequi?

Et licet videatur dicendum, quod moderatio judicis nec præcedere, nec subsequi possit, sed sufficiat, si actor injurias ad certam quantitatem æstimer, & æstimationem juramento confirmet,

Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 135. n. 2. ibi, de qua ipsi injuriato. & n. 3.

Hæc tamen assertio mihi non placet; Inveniuntur enim non raro nonnulli homines tam improbræ & perversæ naturæ, qui propter lucra captanda ad infinitum usque jurantur ideoque ut hæc iniquitas evitetur, merito taxatio judicis præcedere debet.

Hostiens. in summ. x. de injur. §. & in quantum. num. 7. post pr. vers. & ne quis & seq.

Alii vero dicunt, quod juramentum debeat præcedere taxationem judicis, ita ut actor prius juret & æstimationem in libello expressam juramento confirmet, postea vero iudex quantitatem æstimatam, & juratam taxet, & moderetur,

Cyn. in l. si non conviciis. C. de injur. num. 19. Roffred. in tract. libellor. rubr. de civili. action. injur. col. 2. in fin. vers. Dominus tamen meus. & vers. seq. part. 4. fol. mibi. 92. Iacob de Bellovis. (ubi hæc processum in actione injur. servari dicit) in sua præct. crim. lib. 1. c. 3. num. 82. ibi, unde in istâ actione. & num. seq. Wesenb. in comm. ff. de injur. numer. 14. vers. moderatione tamen. & n. 15. post med. vers. sed revertamur. Schneid. in §. poena autem inst. eod. num. 12. ibi, ultimo & conclusivè. Matth. de Afflic. in cap. 1. §. injuria puniuntur. tit. de pace juram. confirm. num. 3. in med. vers. & iudex postea debet. & seq. Br. in l. injuriarum, æstimatio. 21. ff. de injur. num. 2. vers. taxatum tamen per judicem. Socin. Sen. consil. 146. num. 18. sub fin. lib. 1. Didac. Covarr. lib. 2. variar. resolut. cap. 10. n. 7. sub fin. vers. sic injuriam passus post pr. in verb. si quidem injuria æstimatio. & seq.

Nec hæc opinio placet, præterquam enim, quod actorem jurantem perjurii arguat, reclamat etiam textus in *auth. post jurandum. C. de judic. Novell. 82. cap. 10.*

ubi quodammodo generalis regula traditur, quod in æstimatione expensatum, & damnorum talis ordo observetur, ut prius à iudice fiat moderatio, postea vero subsequatur confirmatio juramentalis.

Ideoque rectius faciunt, qui statuunt, quod iudex pro sua discretione æstimationem, ab actore in libello expressam restringere, ad certam quantitatem redigere, & præambula interlocutoria taxare possit, ad hoc, ut postea actor usque ad quantitatem à iudice taxatam, & ad certam summam redactam, iurare teneatur,

Felin. in c. cum te 23. x. de re judic. num. 16. post princ. vers. addo etiam Rotam. & seq. Hostiens. in summ. x. de injur. §. & in quantum. nu. 7. vers. inde est, quod commune. & seq. Iohann. Harppr. in §. in summa inst. eod. n. 3. ibi, ceterum iudex. Andr. Gail. lib. 2. obscr. 102. (ubi ita ubique in foro observari testatur) nu. 8. nu. 9. num. 10. ibi, ubi dicit. & n. seq. & lib. 1. de pignorationib. cap. 18. num. 3. ibi, item in causis injuriarum. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. injuria. num. 6. ibi, sed nunquid. Angel. tractat. malefic. verb. & ad querelam Titii. nu. 96. post princ. vers. taxatione judicis. Iohann. Schneid. in §. poena inst. de injur. num. 4. vers. iudex enim. & seq. Iacob de Bellovis. in sua præct. crimin. lib. 1. cap. 17. num. 5. ibi, tales æstimationes, & seq. Iohann. Aloys. Riccius lib. 1. collect. decis. 138. col. 2. in fin. vers. ante injuriæ æstimationem. & seq. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. inspect. 2. num. 49. ibi, altera fuit. Iohann. Plot. de in lit. jurand. §. 46. nu. 1. Mynsing. (ubi ita in causâ Gobeliæ Eme- rich contra Senatium Coloniensem, item in causâ Vogel contra Senatium Monacensem, & contra Comitum de Fürstenberg in Camera judicatum referri) cent. 1. obscr. 84. sub fin. vers. attamen de stylo. usque ad fin.

Unde communiter pronunciari solet: *Wärde Kläger mit einem selbstlichen Eyde erhalten / daß er die auß Reichertlichem Ampte ermestige Summen Nitel lieber von den seinen entzaget / denn solche geklagte Injurien leiden wolte / ergienge in der Sachen seener was rechte ist. D. N. W.*

Hac interlocutoria ita præmissâ, si actor juravit, iudex reum præcisè in summam illam taxatam & juratam condemnare debet,

Bonifac. de Vitalim. in tit. de injur. numer. 37. Prosper. Farinac. (ubi limitat, nisi subsit. justa causa) in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. inspect. 2. num. 50. ibi, sed retentâ Iason in l. si quando. 9. C. unde vi. (ubi etiam limitat) num. 25. vers. quod quando præcessit taxatio. & nu. 26. Nicol. Boer. decis. 55. incip. & videtur dominum. num. 3.

Si vero actor nolit iurare ad moderationem & æstimationem judicis, eo, quod minus petitione & opinione sua æstimatum sit, tunc iudex interloquendo ei juramenti præstationem

Zobel. ingl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 37. lit. D. sub fin.
 18 *Et ab illa criminali actione liberare possit.*
Et ratio est, quia de jure Saxonico, pro qualicumque injuria
sufficit, si triginta solidi sisco solvantur.
Gl. marg. ad gl. ordin. Landr. lib. 1. d. art. 68. num. 3. incip. no-
ta quod pro injuria. Coler. d. decis. 161. n. 23. part. 1. Schneid. d. §. in
summa. 10. instit. de injur. num. 9. post med. vers. aded ut loco regulæ
sic, & seq. Gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 45. lit. B. vers.
vnd diese 30. Schilling gibt.
 19 *Unde etiam fit, quod in jure Saxonico actio injuriarum di-*
catur mixta, etne vermenget Klage/ propterea quod, licet cri-
minaliter sit intentata, tamen per comparitionem rei civilis
efficitur, & reus solvendo 30. solidos liberetur: econtra vero,
ubi civiliter est instituta, propter contumaciam rei criminalis
fieri, & reus banniri, & præscribi possit,
text. in Landr. l. 1. art. 68. per tot. ubi gl. ordinar. n. 2. & seq. Rönig
in suo processu. d. c. 58. in addit. n. 6. vers. vnd da von heist. actio. & seq.
 20 *Et hæc assertio, quod pro injuria qualicumque quis 30. soli-*
dos solvendo liberetur, procedit, etiam si viro Nobili ab homi-
ne plebeio fuerit facta,
Matth. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 17. vers. etiam nobili. & seq.
 21 *Fallit tamen in rusticis, his enim pro injuria illata, non tri-*
ginta, sed quidecim solidi duntaxat, solvi debent.
Landr. l. 3. art. 45. ante med. vers. den bawergüldeen & seq. Ortheil
post Landr. tit. von wette vnd buße. col. 1. sub fin. vers. gegen den
Landassen. fol. 530. & tit. Welber vnd Jungfrauen gibt man
halbe buße. per tot. fol. 531. Schneid. in §. pæna aut. instit. de injur. n. 15.
vers. rustici verò & seq. Rönig in suo processu. c. 138. n. 6. vers. Bawer-
güldeen oder Pflegbasse junct. v. welche sich auch in injurien sachē.
 22 *Deinde fallit in mulieribus; illis enim dimidia tantum pars*
multæ pro cujuslibet mariti conditione, pro qualibet inju-
ria solvitur.
Landr. l. 3. d. art. 45. post princip. vers. jegliches Weib hat shres
Mannes Rönig. in suo processu. c. 158. n. 7. post Landr. von wette
vnd buße col. 4. vers. wo aber solche brüche an Jungfrauen. fol. 530.
 23 *Et ideo mulieribus rusticorum, pro injuria etiam criminali-*
ter intentata, solummodo septem solidi cum dimidio debentur,
Schneid. in d. §. pæna. instit. de injur. num. 15. sub fin. vers. vnda
uxoribus rusticorum. & num. 16.
 24 *Reliquis vero mulieribus quidecim solidi solvendi sunt,*
Matth. Coler. decis. 161. n. 19. ubi circa quod obiter. nu. 20. & nu. seq.
Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 17. vers. ad quidecim verò injuria.
Schneid. d. §. pæna. instit. eod. num. 10. vers. cæteris verò. & seq. Ortheil
post Landr. tit. Welber vnd Jungfrauen giebt man halbe buße.
per. tot. fol. 531.
 25 *Quod activè & passivè intelligi debet, aded, ut sicut mulieri*
injuriatæ non nisi quidecim, vel septem solidi cum dimidio
pro mariti conditione debentur, ita & ipsa injurians viros vi-
cissim plusolvere non teneatur,
Schneid. d. §. pæna. instit. de injur. (ubi ita pronunciari testatur) nu. 16.
vers. & hoc activè. Matth. Coler. d. decis. 161. num. 19. versu. quod
hoc verum esse. part. 1.
 26 *Sed quidjudici pro injuria, criminaliter intentata, poenæ no-*
mine debeatur, majus dubium est?
 27 *Siquidem Gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 45. lit. B. vers.*
vnd dem Richter.
vult, quod judici nomine multæ triginta solidi sint solvendi;
quam sententiam etiam Lipsienses secutos esse, testatur
Matth. Coler. decis. 161. num. 31. vers. & hanc sententiam.
 28 *E contra verò*
Gl. marginal. ad gl. ordin. Landr. lib. 1. art. 68. n. 3. lit. B. incip.
nota quod pro vers. judici multa. & seq.
dicit, quod judici tres solidi pro multa debeantur, & ita pra-
ctici testatur.
 29 *Quæ sententia licet aliquantò sit verior, ita indistinctè tamen*
procedere non potest; Ideoque dicemus, quod in civitatibus,
nach weichbild / judici octo tantum solidi, in pagis verò nach
Landrecht; tres solidi tantum multæ nomine debentur.
per. text. in Landr. lib. 3. §. art. 64. sub fine vers. dem Schultes
heissen wetten. & vers. seq. Ortheil post Landr. tit. von wette vnd
buße. col. 3. sub. fin. vers. vnd allezeit dem Richter zu Weichb. &
seq. & col. 4. sub. fin. vers. fürder das gewettes. & seq. fol. 530. Rönig
in suo processu. c. 138. nu. 6. sub. fin. vers. vnd zu Weichbild / Matth.
Coler. de process. exec. in præf. n. 21. vers. licet autem. & vers. seq. & d.
decis. 161. nu. 23. vers. & judici in super. n. 30. & n. seq. part. 1.
Ubi subicit, quod hoc notandum sit, contra Nobiles, &
præfectos judiciorum, qui etiam si tantum habeant in prædiis
& civitatibus suis inferiorem juris dictionē, tamen in causis in-
juriarum puniunt injuriantes, non tantum in 30. solidis, sed
etiam in multis florenis. Et ita mense Aprili Anno 1580. Ienens-
es pronunciaffe testatur quæstori contra Senatū Wimarientē,
qui punierat quendam temerarium, qui in curia verberabat mu-
lierem, braun vnd blau in septem florenis, quod scil. tanta po-
na wegen der Erbgerichte ipsis non deberetur, sonderu nur 8.

Schilling / oder auff den Dörffern den Bedeluten 3. Schilling.
 Quæ omnia tamen intellige, nisi ab uno vel alio judice ma- 38
 jor poena sit præscripta, veluti ita Ienensis Mense Majo Anno
 1578. Rusticis Reibaldorum propè Plauen in Voigt lande re-
 spondisse, refert
Matth. Coler. d. decis. 161. n. 31. sub fin. vers. quæ omnia. part. 1.
 Et ita ubique in provinciis Thuringiæ usu inductum esse, ut 39
 judici inferiori vel hereditario, dem Erblicher / triginta solidi
 debeantur, testatur
Matth. Coler. in tract. de process. exec. in præf. n. 21. vers. quod offi-
cium sicut hodie. & seq. & part. 2. c. 1. n. 134. vers. in his autè provinciis.
 Deinde procedunt factem in Rusticis, plebeis & nobilibus, 39
 secus si Imperatori, Regi, Duci, Comiti, vel alii illustri perso-
 næ, injuria sit illata, tunc enim longè major poenâ potest im-
 poni, ut latè ostendit.
Matth. Coler. d. decis. 161. nu. 33. (ubi quedam præjudicia asserit)
 34. 35. & seq. part. 1.
 Ad injurias verò reales quod attinet, tunc si illæ sint leves, & 37
 pro iis criminaliter agatur, parti læ sæ etiam non plus, quam
 emenda triginta solidorum, solvi debet, perinde ut paulò an-
 tē num. 16. de verbalibus injuriis dixi;
Matth. Coler. d. decis. 161. n. 32. ibi, sic est conclusio. num. 36. vers.
licet enim pro vulnere. & seq. part. 1. Chilian. Rönig in suo processu. c. 58.
in addit. n. sub fin. verb. daraus erschelnet. & c. 138. n. 6. post princ.
& n. 9. sub fin. & n. seq. Ortheil post. Landr. tit. von wette vnd buße.
col. 3. vers. begeben sich aber daß elter vor Gericht beklaget wird &
seq. fol. 530. Schrad. in §. sed & lex Cornelia. instit. de injur. n. 5. & in princ.
 Quod tamen etiam fallit in rusticis, quibus pro ejusmodi in- 34
 juriis, realibus etiam, quidecim duntaxat solidi debentur,
Ortheil post Landr. d. tit. von wette vnd buße. col. 3. d. vers. be-
geben sich aber junct. vers. gegen den Landassen fol. 530. Chilian.
Rönig in suo processu. c. 138. num. 6. post princ. Schneid. d. §. sed & lex
Cornelia. num. 5. post. princip. vers. vel. 15. solidorum.
 Et in mulieribus, quibus etiam dimidia pars multæ suorum 35
 maritorum solvi debet, non aliter ac supra. num. 22. & seq. in
 injuriis verbalibus dictum est,
Ortheil post. Landr. d. tit. col. 4. vers. wo aber solche brüche an
Jungfrauen & seq. fol. 530.
 Judici verò licet nonnulli multam triginta solidorum pro 36
 ejusmodi levibus injuriis realibus adjudicant, veluti ita per
 Lipsienses Mense Augusto Anno 1551. Iudici & Schultetis des
 Churfürstlichen gerichtē zu Salza responsum fuisse, testatur
Matth. Coler. decis. 161. n. 31. post med. vers. pro injur. tamen rea-
libus. & seq. part. 1.
 Malè tamen ab iisdem esse responsum, subicit idem 37
Coler. d. decis. 161. post med. vers. sed malè. & seq. per text. in Landr.
lib. 3. art. 64. sub. fin.
 Quapropter per hunc textum idem statuimus; quod paulo
 antea num. 29. de injuriis verbalibus dictum est, veluti etiam ita
 in specie tradit
Rönig in suo processu. d. c. 138. n. 6. post princ. junct. in med. vers. Vnd
zu Weichbild Ortheil post Landr. tit. von wette vnd buße. col. 3. v.
begeben sich aber junct. v. vnd allezeit dem Richter. fol. 530. Matth.
Coler. de process. exec. part. c. 1. n. 134. vers. quæ autem inferiorem. & de-
cis. 161. n. 32. vers. sine reali junct. vers. nomine octo solidi. & seq. part. 1.
 Nisi usque & præscriptione aliud sit receptum, quemadmo- 38
 dum paulò antea, n. 30. & num. seq. de verbalibus injuriis dixi.
 Vel gravitas delicti aliud suadeat, puta, quia ejusmodi inju- 39
 ria realis levis est illata in loco publico, tunc tanquã pro gra-
 vissimâ & atroci meritò imponitur multa dimidii Wergeldi.
Zobel. (ubi ita per Scabinos Lipsienses pronunciatum fuisse testatur) in
gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 1. art. 68. lit. A. vers. ego vidi per
scabinos. & seq. quem sequitur Matth. Coler. d. decis. 161. num. 57.
vers. dicit tamen additio. part. 1.
 Leves autem injuriæ reales hoc in casu vocantur omnia illa 40
 vulnera. So schwellen oder fletschen, blutränsten vulner non san-
 guinolentum, vulgò braun vnd blau / hoc est verbera, so mit
 Knütteln oder mit steinen geschlagen / oder auch geworffen wor-
 den / Item haarrauffen / so nicht schwellen /
Landr. lib. 2. art. 16. sub fin. Matth. Coler. decis. 161. incip. cla-
rum est. num. 57. ibi. schlechte Wunden. part. 1. Schneid. in §. sed &
lex Cornelia. instit. de injur. n. 5. vers. quod est verum. Rönig in suo pro-
cessu. d. c. 138. n. 6. & n. 9. in princip.
 Sub hac specie injuriarum realium leviam, vel vulnerum 41
 simplicium, continentur quidem etiam vulnera, quæ insignun-
 tar capiti, non transeuntia per cranium, itè effractio dentium, &
 digitorum in manibus, & pedibus, sed eorum multa aliquantò
 major est, & pro singulorum digitorū & singulorum dentium
 amputatione datur multa decimæ partis unius Wergeldi,
Landr. lib. 2. art. 16. vers. jeglich Finger / Zehn vnd Zahn. ubi gl.
lat. ad text. germ. lit. K. in med. Matth. Coler. d. decis. 161. num. 58.
part. 1. & tract. de process. exec. part. 1. c. 9. n. 52. in princ. vers. aded
quod cuiusque digiti. & seq. Rönig in suo processu. c. 138. n. 5. in princ.
 Si verò injuriæ reales sint graviore, & atrociores, & 42
 uno

- tunc, si criminaliter agitur, earum poena est amputatio manuum,
- text. expr. in Landr. lib. 2. art. 16. post princ. vers. wer den andern lamer ubi gl. lat. ad text. lat. verb. qui alium mutilat. post princ. & ibid. gl. lat. ad text. germ. lit. C. in princ. Matth. Coler. decis. 161. num. 36. in princ. & nu. 37. ibi tamen secus est. num. 53. & seq. part. 1. & de process. execut. part. 1. cap. 9. num. 53. sub fin. vers. si pro iis criminaliter. & seq. Orthei post Landr. tit. von wette vnd Buße col. 2. vers. geschehe aber solche frevelung. fol. 529. col. 4. Rotschitz in suo process. part. 2. art. 2. num. 1. post princ.*
- 43 Iudici autem nulla emenda debetur.
- Orthei post Landr. tit. von wette vnd Buße col. 2. in fin. vers. vnd dann folget keine wette mehr nicht. Matth. Coler. (ubi us Lipsiensis pronunciasse testatur) d. decis. 161. num. 53. vers. neque inde debeatur. nu. 64. ibi, ultimo circa. & n. seq. part. 1. Iacob. Schule. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. num. 38. & seq. Röntig in suo process. c. 138. nu. 4. in med. vers. vnd da so'get. Rotschitz in suo process. part. 2. art. 2. num. 1. vers. vnd folget auch keine.*
- Et licet
- 44 Chilian. Röntig in suo process. d. c. 138. num. 4. vers. begeben sieh aber sub fin. in verb. doch so ist diese Straffe / dicat, quod hodiè poena illa amputationis manus recessit ab usu, & solum poena dimittitur Wergeldi usurpetur, quem sequitur
- Matth. Coler. d. decis. 101. incip. clarum est. nu. 54. ibi, hodiè autem. part. 1. Schneid. in §. sed & lex Cornelia inst. de injur. num. 5. vers. quando autem pro gravioribus. & seq.*
- 45 Contrarium tamen etiam post tempora Chilian. Röntig non solum Lipsiæ, sed etiam in ducasterio Ienensi pronunciatum se vidisse, testatur idem
- Matth. Coler. de process. execut. part. 1. c. 9. num. 54. vers. licet autem Regulus juncti. num. 56. ibi, tamen contrarium vidi. & seq. Ioann. Schneid. (ubi suo tempore contra Chilianum Röntig iudicatum fuisse testatur) tract. de feud. part. 2. tit. que res in feudo dari possunt. nu. 86. ibi, nam quando talia vulnera. & num. seq. quos sequitur Iacob. Schule. in addit. ad Rotschitz part. 2. d. art. 2. num. 1. vers. & quamvis in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. num. 36. part. 3.*
- Veluti etiam Mense Majo. Anno 1602. Scabini Wittenbergenes ad requisitionem Senatus Pegaviensis contra J. H. jun. orem responderunt: *Wiewol nun dissals nach scherff der Sächsischen Rechte die straffe ist abhawung der Hand / So mag doch J. H. darmit verschonet werden: er wird aber billich verurtheilt / W. N. W.*
- 46 Et quidem ea manus debet amputari, quæ delictum est commissum,
- Schneid. in §. in summa. 10. instit. de injur. num. 9. post princ. vers. debet autem amputari.*
- 47 Dummodò injuriatus reo, & ejus heredibus, de periculo mortis cautionem præstet, quod in casu, ubi ille, cui manus abscindenda est, moritur, non velit aufugere, sed rursus parere iudicio propter mortem secutam quasi ex homicidio,
- elegant. gl. lat. ad text. lat. (ubi pulchras rationes offert) Landr. lib. 2. art. 16. vers. qui alium mutilat. post princ. vers. nisi prius de mortis periculo. & seq. usque ad fin. & gl. lat. ad text. germ. ibid. lit. C. vers. nota tamen & sequentib.*
- 48 Reales autem injurias graviores & atrociores hoc in casu vocamus illa vulnera, quæ vulgò *Kampffer wunden* / item *beinschredtget vnd offene wunden* / item *Schandmal* / item *lambden* dicuntur.
- Matth. Coler. d. decis. 161. num. 47. ibi, ast jure Saxonico part. 1. Schneid. in §. sed & lex Cornelia inst. de injur. §. in med.*
- 49 Quæ autem sint, & dicantur *Kampffer wunden* / *fleischwunden* / *beinschredtget vnd offene wunden* / item *Schandmal* vnd *lambden* / vide latè
- Zobel. addit. in gl. lat. ad text. lat. Landr. lib. 2. art. 16. vers. cui sola caro vulneratur incip. wettl in diesem Artikel. & seq. Gl. in W. tit. bild. art. 79. & seq. num. 5. vers. Zum ersten eine fleischwunden ist. & vers. seq. elegant. Chilian. Röntig in suo processu. cap. 138. in addit. num. 12. ibi, uem Kampffer wunden sind. & nu. 13. per tot pulchrè Matth. Coler. d. decis. 161. num. 48. ibi, lambden vocamus. nu. 40. 50. 51. 52. & n. seq. part. 1. & de process. execut. part. 1. c. 9. nu. 53. Schneid. in §. sed & lex Cornelia 8. inst. de injur. num. 5. in med. Orthei post Landr. tit. wie man etne negliche wunden nach ihrer art erkennen sol per tot. fol. 530. col. 2.*
- Et hæc de jure Saxonico verissima sunt, utcunque tamen sese habeant, & adhuc in aliis locis, ubi jus Saxonicum servatur, in usu retinentur.
- 50 Hodiè tamen in Electoratu Saxonie prorsus abrogata sunt & constitutum, ut vetus dispositio juris Saxonici amplius non valeat, sed poena arbitraria iuris civilis sibi locum vendicat, ita ut injurians non solum publicè revocare cogatur:
- Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 42. §. sub fin. vers. setzen / ordnen vnd wollen in verb. einen öffentlichen wiedereruff sed insuper etiam gravi poenâ pecuniariâ, vel carcere, vel temporali relegatione vel pro conditione & qualitate persona-*
- rum, loci, temporis, & aliarum circumstantiarum, etiam sustigatione pro arbitrio iudicis puniatur,
- Novell. Elector. Augusti. d. part. 4. constit. 42. §. doraber aber vnd daneben soll auch. ubi in comment. Daniel Moller. num. 1. & seq.*
- Quæ abrogatio juris Saxonici non solum in verbalibus, sed etiam in realibus injuriis procedere debet, ut injurians arbitrariâ, vel poenâ pecuniariâ, vel carcere vel temporali relegatione, vel quandoque etiam sustigatione, puniatur,
- Novell. Elector. Augusti. part. 4. d. constit. 42. §. wie wollen auch diese vnser Constitution. 4. ubi in comm. Daniel Moller. num. 33. & seq.*
- Quod tamen cum micâ salis accipiendum, puto, de realibus injuriis, levibus tantum, pro quibus si criminaliter agitur, saltem multa triginta solidorum, ut supra, nu. 33. dixi, imponitur, vel etiam de realibus injuriis gravioribus & atrocioribus, in iis casibus, ubi dimidius Wergeldus duntaxat nomine multæ solvi solet: Secus verò est in eis injuriis realibus atrocioribus, pro quibus amputatio manuum, ut supra nu. 42, & 45. dictum est, dicitur; In illis enim dispositio juris Saxonici non est abrogata, nec hoc unquam Electori Augusto in mentem venit, id quod ostendit *ex princ. d. Novell. part. 4. constit. 42. ubi Elector ideo, ad ejusmodi abrogationem juris Saxonici venit, quod perquam exigua poena, nimirum triginta tantum solidi, in injuriantes esset statuta.*
- Ad alias igitur injurias, in quibus major poena & quidem corporalis, puta amputatio manus, obinet, extendi nequit, quoniam lex corrigens in uno casu non porrigitur ad alium casum, diversam rationem habentem,
- Iason. in l. Gallus. 29. §. & quid si tarum. ff. de liber. & posthum. num. 9.*
- Deinde, quia legem, quæ jus antiquum abrogat, & gravio- rem poenam, quam antea fuit statutum, inducere nititur, ita interpretari debemus, ne contra mentem & intentionem mitti- tor & levior poena imponatur. Si autem in d. constit. 42. part. 4. diceremus, quod jus Saxonicum quod poenam amputationis manus abrogaretur, & in ejus locum poena arbitraria, vel pecuniaria, vel carceris vel relegationis vel etiam sustigationis, surrogaretur, istud inde sequeretur, quoniam amputatio manus quavis poenâ pecuniariâ, vel relegatione vel etiam sustigatione, est major & grandior,
- Novell. 134. c. quia. v. 13. §. si verò tale in fin. & §. seq. c. 10. §. si quis alium intra. tit. de pace tenend. & ejus violat.*
- Veluti etiam ita mense Majo Anno 1602. à Wittenbergenibus ad consultationem Senatus Pegaviensis responsum fuisse, *supra num. 45. sub fin. ostendi.*
- Diligenter autem iudex, ad imponendam hanc poenam arbitrariam debet attendere, an injuria sit atrox, an verò non, ita ut pro atroci injuria, pro qualitate ejus, majorem poenam dicat, quam pro aliâ,
- Alvarot. in c. 1. §. injuria. tit. de pace juram. firm. cod. num. 3. ibi, quæro sub sequenter. & seq.*
- Quæ autem sit injuria atrox, & quæ pro tali habeatur, vide *elegant. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. num. 1. & seqq. Farinac. consil. 30. num. 14. & seq. lib. 1. & in sua pract. crimin. part. 1. quest. 18. num. 96. & seq. & part. 1. quest. 105. n. 175. & seq. usque ad num. 218. Cesar. Menens. consil. 101. num. 6. & seq. Gl. ordin. in Landr. lib. 1. art. 68. n. 5. & seq.*
- Illud autem hoc in loco omittendum non est, quod iudex poenam arbitrariam, in hac materia injuriarum criminali, propter qualitatem, & atrocitatem facti, personarumque dignitates, & conditiones, etiam ad mortem usque extendere possit
- Gomez. lib. 3. var. resolut. c. 6. nu. 8. Schneid. in §. in summa. 10. instit. de injur. num. 8. vers. & poteris propter Gl. ibid. verb. extraordinaria. Laurer. Kirchoff. consil. 33. num. 7. sub fin. vers. vnd wird auch off. extraordinaria poena. & seq. vol. 2. Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est. nu. 5. sub fin. part. 1. Wurmbf. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 2. num. 2. vers. poena autem arbitraria. & num. 3. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 1. n. 18. Alvarot. in c. 1. §. injuria. tit. de pace juram. firmam. nu. 4. ante med. vers. und etiam usque Iul. Clar. lib. 5. sen. §. injuria. num. 7. in fin. & §. ult. quest. 83. nu. 11. vers. sed dato etiam. & seq. Pulchrè Ioan. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. num. 14. ibi, an porro præfata. & seq.*
- Quod etiam nominatum ad constitutionem Electoris Saxonie extendit
- Andr. Rauchb. quest. 7. incip. locus est paulo. num. 36. vers. quod vel ed magis hic procedit. & seq. part. 1.*
- Quamvis contrarium velit
- Daniel Moller. in comm. ad constitut. Saxon. part. 4. constit. 43. nu. 2. vers. quamvis hodiè id locum. & sequent.*
- Unde fit, quod iniuria sacerdotibus & ministris Ecclesiarum illata, poena capitali puniatur,
- text. expr. in l. si quis in hoc. 10. C. de Episc. & Cleric.*
- Civiliter injuriarum agi potest duobus modis, uno, quando
- agitur

nem sub comminatione absolutorie sententiae rei injuriantis injungere potest, veluti ita in Camera imperiali observatum fuisse, testatur

Andr. Gault. lib. 2. obscr. 102. incip. condemnatum injuria: un. nu. 11. vers. sed quid si injuriam passus. Et seq. quem sequitur Iohann. Harppr. in §. in summa. 10. inst. de injur. 3. vers. quod si actor. et seq.

89 Et si actor ad quantitatem taxatam juravit, tunc reus eam praecise solvere debet, alias si non est solvendo, punitur in corpore,

Felin. in c. cum to. 23. x. de re judic. nu. 17. post princ. vers. Et si injurians non est solvendo. Iacob de Bellor. in sua pract. crim. lib. 1. c. 17. nu. 8. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. quest. 105. inspect. 2. nu. 52. Et n. seq. Schneid. in §. pena. instit. de injur. n. 7. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 95. nu. 2. Plot. de in lit. jurand. §. 46. nu. 2. Iohann. Harppr. in §. in summa. 10. inst. de injur. nu. 27. ibi, controvertitur vel de (ubi pulchras ampliationes offert.) Et nu. seqq. usque ad nu. 46.

90 Illud tamen ultimò loco hic notandum est, quod aestimatio injuriarum non ad tempus, quo judicatur, sed quo alicui injuria facta est, referri debeat,

L. injuriarum. 21. ff. de injur. pulchre Iohann. Harppr. in §. atrox. 9. inst. de injur. nu. 9. ibi, ex quibus consuleat. et n. seqq. Tirag. de pœna temper. caus. 3. n. 5.

Et hæc de jure civili verissima esse, nemo inficiabitur.

91 Jure Saxonico verò ejusmodi aestimatio & taxatio injuriarum non habet locum, sed per hoc jus juxta uniuscuiusque statum & conditionem certa pœna expressa & statuta est, ultra quam pars ea, si civiliter convenitur, non potest condemnari,

Land R. lib. 3. art. 45. Gl. ordin. im Land R. lib. 1. art. 68. n. 6. in med. vers. hic sagen etliche Lente. Et n. seq. et ibid. gl. marginal. lit. B. incip. aestimatio injuriarum. Iohann. Schneid. in §. pœna. inst. de injur. n. 15. vers. tamen non necesse. Et seq. Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est. n. 10. ibi, jure autem Saxonico n. 11. Et n. seq. par. 1.

92 Imò actor, si pro injuriâ sibi illata maiorem pœnam seu emendationem petit, quam jure Saxonico habet constitutam, cadit utraque.

Matth. Col. d. decis. 161. n. 14. si quis pro injuria part. 1.

93 Ideoque omnia illa, quæ supra. num. 12. Et n. seqq. dicta sunt, etiam hoc in loco, ubi civiliter injuriarum de jure Saxonico agitur, obtinent,

Matth. Coler. decis. 161. nu. 29. vers. Et si loco regula. in verb. sive civiliter. part. 1.

94 Ita ut reus, si pro injuriis verbalibus convenitur, non plus, quam triginta solidos, actori, si masculus est,

Matth. Coler. d. decis. 161. nu. 11. Et seq. Et nu. 32. Schneid. d. §. pœna. 7. inst. de injur. n. 15. post princ. et §. sed Lex Cornelia inst. cod. n. 5. post princ. Wesenb. in comm. ff. cod. n. 17. post pr. Rönig in suo process. c. 5B. n. 1. in med. vers. aber nach unserm. Et seq.

95 Mulier verò quindecim solidos, perinde ut supra. nu. 22. Et seq. dixi, solvere debeat,

Matth. Coler. d. decis. 161. numero 19. Et seq. Schneid. in §. pœna. 7. inst. de injur. num. 15. sub fin. Rönig in suo process. cap. 138. num. 7.

96 Et insuper judici multæ loco octo solidos in civitatibus, & tres solidos in pagis.

Coler. d. decis. 161. nu. 15. Et seq. ut etiam supra. n. 26. Et seq. dictum est.

97 Quod procedit etiam, si pro injuriis realibus, legibus tamen conveniatur, nam & tunc solvendo triginta solidos actori liberatur reus,

Matth. Coler. d. decis. 161. nu. 57. schlechte Dunden. Et seq. Schneid. d. §. pœna. instit. de injur. num. 15. Et seq. et §. sed Lex Cornelia inst. cod. nu. 5. post pr. Rönig in suo process. c. 138. n. 6. non secus ac pauld antea. n. 33. Et seqq. dixi.

98 Si verò pro injuriis realibus gravioribus & atrocioribus civiliter conveniatur, tunc ejus pœna est dimidius Wergeldus,

Wichel post Land R. eis. von wetze. vnd huffe col. 2. vers. würde aber einer. Et col. 3. vers. so aber solche That. fol. 129. Et seq. Matth. Coler. decis. 161. num. 38. et n. 53. vers. ubi autem civiliter. part. 1. et tractat. de process. execut. part. 1. cap. 9. §. 7. vers. at si civiliter agatur. Et num. seq. Schneid. in §. sed Lex Cornelia. instit. de injur. n. 9. in med. vers. quando autem pro gravioribus Iacob Schulte. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. n. 29. Et seq. Rönig in suo process. cap. 138. num. 4. vers. so aber solche. Rotschig in suo process. part. 2. art. nu. 5.

99 Nisi sit mulier, tunc ei reus quartam partem Wergeldi duntaxat solvere debet,

Matth. Coler. d. decis. 101. n. 55. ibi, circa quod. Et seq. part. 1.

100 Iudici vero supremam multam, puta sexaginta solidos, das höchste atwette seynd 60 Schilling/

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 31. (ubi ita Ienenses Ernesti à Schöenberg. contra Reiboldos Mense Aprilis Anno 1579. respondisse testatur) post med. vers. nos respondimus Et num. 63. ibi, iudici tamen.

PARS V.

part. 1. Et de process. exec. in præfat. n. 21. ibi, quod procedit in princ.

Quam emendam reus etiam praecise solvere cogitur, alias si non habet in ære, adjudicatur injuriato ad manus, ad instar alterius debitoris, non solvendo existentis,

Matth. Coler. d. decis. 161. num. 67. ibi, quod si autem vulcerator part. 1.

Et quidem si injuria verbalis universitati vel pluribus est facta, tunc omnibus & singulis prædicta pœna & multa, secundum uniuscuiusque statum & conditionem, solvi debet, veluti ante aliquot annos Scabini Lipsenses pronunciarunt, Hat tunc auß mercklicher grober Vergeffheit / ewern Wetsbern Jungfrauen vnd Töchtern / schmechwort zugesagt / dass keine fromme Frau oder Jungfrau in ewern Städtchen wohnen / vnd hat sich darzu bekandt, vnd ihnen wandel vnd abtrag gegeben / So muss er solche schmechliche Zusage vnd Nachrede mit gejayter huffe gegen einer jeden Jungfrauen vnd die solches Alexs. werc, dass sie mit Unfrömmigkeit möge beschuldiget / oder beschämet werden / abtragen vnd verlässen / vnd mag solches mit einer Buffe allein gnugsam zu rechte nicht achten. D. R. W.

Quæ quidem omnia procedunt in iis locis, ubi jus Saxonium observatur.

In Electoratu verò nostro hodie sunt correcta, & statutum, quod injurians prædictam pœnam solvendo non liberetur, sed injuriam alicui illatam publicè in loco judicii revocare, & insuper alia pœna arbitraria, vel gravi pecuniaria, vel carcere, vel relegatione temporali, vel pro conditione, & qualitate personarum, loci, temporis, & aliarum circumstantiarum, etiam sustigatione, puniri debeat,

Novell. Elector. Augusti. part. 4. constit. 42. n. 2. sub fin. vers. etiam öffentlichen Widerruf. Et §. seq.

Sed cuinam illa pœna pecuniaria, cujus in dicta constit. 42. §. 103. 3. vers. mit einer hohen Geldbuss / x. sit mentio, applicari debet, an fisco seu judici, an vero parti? Breviter dico, quod dicta verba mit einer hohen Geldbuss / x. indistinctè tam de criminali quam civili actione possunt accipi, ita ut pœna illa pecuniaria, si injuriarum criminosè agitur, applicetur fisco, seu judici, si vero civiliter, parti seu actori. Tum, quod in d. constit. 42. §. 3. non exprimat, cuinam illa pœna pecuniaria debeat applicari.

Lex autem vel dispositio generaliter loquens, comprehendit omnia, licet in uno militer major ratio, quam in alio, l. in fraudem. in fin. ff. de mil. testam. Dec. in c. fedes. x. de rescript. n. 12. Et n. seq. Gozadin. consil. 10. n. 17. consil. 35. num. 6. Et consil. 103. num. 3.

Tum, quia constitutio vel dispositio generalis, quæ de pluribus casibus potest accipi, generaliter, & de omnibus casibus etiam debet intelligi,

Br. quest. 9. incip. iudex per imperisiam. num. 7. vers. sexto probatur. part. 1.

Tum, quia verba constitutionis novæ, per quam redditur ad jus commune, latissimè sunt intelligenda, gl. in c. statutum. verb. numerandum. de præbend. in 6. Roman. consil. 318. incip. queritur etiam. nu. 5. Curt. lum. consil. 5. n. 29. seq. Et consil. 6. num. 14. Aym. Gravert. consil. 174. num. 7. Dec. consil. 3. num. 5. vers. statutum vero. Et seq.

Dicta autem constitutio Electoralis vetus jus Saxonicum corrigit & nos ad jus commune reducit.

Tum, quia si illa verba, mit einer hohen Geldbuss / de criminali actione tantum acciperemus, vel etiam de civili quidem, sed ita tamen, ut illa pœna pecuniaria, non parti, sed fisco tantum applicaretur, sequeretur, quod d. constitutio actionem civilem injuriarum vel omnino tolleretur, vel si eam non tolleretur, tamen ita restringeretur, ut pœna contra dispositionem juris communis & intentionem actoris & tenorem libelli, fisco conferretur. Utrumque autem esse absurdum, juri communi contrarium, divinatorium, & in d. constit. 42. ne verbulo quidem expressum, quis non videt?

Ex his igitur patet, superfluum esse illud, quod tradit Wesenb. in comm. ff. de injur. (ubi ita pronunciatum se vidisse testatur) nu. 18. ante med. vers. existimo. et usque seq.

dum putat, quod actor, præsertim tenuis & egenus, si malit civilem actionem injuriarum instituere, & inde lucrum aliquod consequi, possit ad jus vetus Saxonicum redire, & multam Saxoniam, iuxta

Land R. lib. 2. art. 16. et lib. 3. art. 45. Chilian Rönig. cap. 138. & ea, que paulo antea dicta sunt, sibi petere, propterea quod d. constitutio Electoralis in ejus favorem sit inventa, quæ in ejus odium non retorquetur,

l. quod favore. 6. l. nulla. C. de legibus, Quamvis tamen & in hoc à Wesenbecio rectè dissentiat Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. const. 42. nu. 33. vers. quæ autem potest. Et vers. seq.

Propterea, quod lex abrogata amplius allegari, & quis ex ea lucrum consequi non possit,

Ff 5

Br. in

Br. in l. 1. in princ. ff. de conjung. cum emancip. liber. Plor. de in lit. jur. ind. §. 6. n. 5. Arcin. in §. in personam. instit. de action. Iason. eod. nu. 19. Dec. in c. 1. x. de constit. n. 37. late Tusch. tom. 5. pract. conclus. lu. L. verb. lex. conclus. 279. n. 1. Et seqq. per tot.

106 Hisita positus, quod dicta verba, sic etiam hohem Geldbussse / it. etiam de actione civili possint accipi, & poena illa pecuniaria parti applicetur, nunc insurgit alia quaestio: an actor in libello injuriam aestimare, & certam quantitatem exprinnere possit, ad hoc, ut eam iudex praambula interlocutoria taxet; & postea actor ad summam taxatam juret, perinde ut supra num. 69. Et seqq. de jure civili obrinere dixi? Quoad damna quidem; & operas amissas minus dubium est, quod ea actor aestimare, & juramento minutionis rei submittere possit, ut supra. nu. 64. Et seq. dixi.

Quoad ipsas vero injurias, an eas actor aestimare, & dicere possit, quod potius tantum de suo patrimonio perdere voluisset quam talem injuriam pati ut supra dictum est, aliquanto major solet esse dubitatio? propterea, quod hoc in d. constit. 42. non exprimitur, & unquam in his terris ita practicum fuisse non constat.

107 Verum enimvero mihi affirmativa magis arridet: tum, quia regula est universalis; quod nova lex & constitutio disponens de materia juris communis, omnes declarationes & extensiones juris communis recipiat,

c. ex parte. & ibid. not. Abb. x. de V. S. l. 1. §. lex Falcidia ff. ad l. Falcidiam. Br. in l. omnes populi. 10. ff. de i. & l. n. 60. Hartm. Pist. quest. 43. incip. csi de jure. nu. 15. ibi, est enim regulare. Et seq. lib. 1. part. 2.

Praedictam autem novam constitutionem Electoralem disponere de materia juris communis, omnibus patet. Tum, quia d. constitutio Electoralis abrogat jus Saxonicum, & nos reducit ad jus antiquum civile, ut in Electoratu injuria arbitrariè perinde, ut de jure civili, puniatur; Lex autem nova correctoria reducens nos ad jus antiquum, censetur favorabilis, & per sequens ad omnes qualitates juris antiqui extendenda, Curt. lum. consil. 99. (ubi hanc veram & communem dicit) incip. Iacobin. de Pur. n. 3. ibi, quo casu succedit vera, Et seq. part. 2.

Tum, quia per ejusmodi estimationem injuriarum, ab actore factam, iudici arbitrium suum non praeripitur, sed is nihilominus summam injuriarum, quanti velit, aestimare, & taxare & juramento actoris committere potest. Nec movent in contrarium adducta; Quia quod in d. constit. 42. expressum non est, debet ex jure communi suppleri, per vulgaria. Minus movet, quod haec tenus ita in his terris non fuit practicum: Quia lex vel constitutio, quae antea non est practicata, per hoc non tollitur, potest enim adhuc practitari, cum non sit abolita per contrariam consuetudinem. l. 2. C. que sit longa consuetud. elegane. Paul. de Castr. in l. in criminali. §. C. de jurisdic. nu. 1. vers. tertio punit tales iudices. Et seq.

108 Illud tamen ultimo loco notandum est, licet per constitutionem Electoralem juri Saxonico quoad poenas in causis injuriarum sit derogatum, illis tamen, qui vel de superiori vel inferiori jurisdictione, ejusque dependentibus instituti sunt, quoad eorum jurisdictiones, nihil est derogatum, sed ille, qui inferiorem jurisdictionem habet, in iis casibus, ubi cognitionem injuriarum ad eum spectat, ut supra part. 1. conclus. 1. nu. 11. Et seq. dictum est, nihilominus injurias punire, & injuriantem in majorem & graviolem poenam, quam alias in aliis causis, ad inferiorem jurisdictionem pertinentibus permittitur, pro arbitrio condemnare potest, ut

per text. in Novell. Elector. August. part. 4. constit. 42. §. ult. sub fin. vers. jedoch daß gleichwol die gebräuche. rectè animadvertit Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. d. constit. 42. nu. 34. ibi, ceterum quod subjicit. Et seq.

LXII.

De actione ad palinodiam, seu de revocatione, & recantatione injuriarum.

SUMMARI A.

- 1 Actio ad palinodiam juri scripto est incognita, & usu tantum recepta.
- 2 Et diè in Imperio Romano est approbata.
- 3 In foro Saxonico an etiam sit usitata, nu. 4. num. 5.
- 4 An actio ad palinodiam sit civilis, an vero criminalis numero 7. 8. 10. 11. 12. 13.
- 9 Recantatio injuriarum est poena corporalis.
- 14 Omnis dispositio augmentativa praecedentis dispositionis, etiam si sit stricti juris, ex tacita juris repetitione in se continet omnes qualitates & limitationes, quae continetur in dispositione augmentata.
- 15 Determinatio adjuncta de terminationi legati, cui sit aditio, intelligitur tacite repetita in dispositione addente.
- 16 Recantatio solum obtinet in injuriis verbalibus.
- 17 Habet locum etiam adversus contumacem. nu. 18.
- 19 Doctores etiam possunt condemnari ad palinodiam;

- 20 Contra universitatem, & communionem an locum habet.
- 21 Iudicium palinodie an sit famosum.
- 22 An habet locum in Clericis.
- 23 Non habet locum, si crimen obiectum sit verum. n. 24.
- 25 Si injuriatus moritur, an actio palinodie ad ejus heredes transmittatur
- 26 Actio palinodie est perfolialis, & ad solus injuriati favorem inducitur
- 27 Si injuriatus post litem contestatam moritur, an ejus heredes ad palinodiam cogi possunt.
- 28 Nobiles an ad palinodiam cavendam adigi possunt. nu. 29. 30.
- 31. In poenis uniformiter, determinate & indiscriminatim impositis, inter nobiles, & plebeios nulla est differentia.
- 32 Quid de Comitibus, & aliis illustribus personis, dicendum.
- 33 Reus palinodiam in loco publico canere debet. 35.
- 34 Et quidem in propria persona, nec per procuratorem.
- 36 Quid juris, si reus palinodiam canere, & injuriam revocare nolit 37. 38. 39. 40. 41. & n. 42.
- 43 Actio injuriarum recantatoria quando tempore praescribitur.
- 44 An jure reum etiam condemnare possit adveniam petendam injuriato, sine Abbate jurehant.

V Bique locorum in praxi servatur, ut injuriatus ad palinodiam & revocationem verborum injuriosorum, & restitutionem famae laesae agat, daß der Beschmechete auff einen Widerruf klaget.

Quae quidem actio ad palinodiam seu recantationem injuriarum in jure scripto non est fundata, Herman. Vul. in §. poena autem. 7. inst. de injur. num. 6. vers. juri civili scripto incognita. Diar. in pract. crimin. Canonica cap. 66. alias. 60. in verb. maledic. n. 7. sed usu tantum & consuetudine recepta.

Myding. cent. 2. obser. 98. incip. formula agendi. num. 1. Et n. 10. Wurmbf. (ubi ita in judicio Imperiali sententiarum fuisse testatur) lib. 2. obser. tit. 47. obser. 8. incip. quod libellus. vumer. 1. Et seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 3. nu. 6. Gal. lib. 1. obser. 60. nu. 2. in med. Herman. Vul. lib. 2. jurisprudent. Roman. cap. 19. nu. 53. ibi. ex usu seu consuetudine. Barthol. Blater. in repet. l. diffamari. 4. in argumento ejusdem legis. n. 4. post princ. vers. ad quod & injurians. pag. mibi. 5. Iohann. Harppr. in §. in summa. 10. inst. de injur. num. 63. in med. vers. praeter duas praemissas: Iodoc. Damboid. in sua pract. crimin. cap. 136. num. 1. vers. in inquam. Proffer. Farinas. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 71. ibi. tertia est poena, Dida. Covarr. lib. 1. var. resolut. cap. 11. num. 4. sub fin. vers. justissimum est. Bertax. consil. 307. incip. Alexander Thuratus n. 1. vol. 2. Schrad. de feud. part. 9. princ. part. 2. sect. 6. n. 51. sub fin. vers. Et quod propter injuriam. Hostiens. in summa. 2. de poenitent. Et remiss. num. 61. cap. quibus Et qualiter à quibus. vers. quid de accusatoribus. in verb. obligantur etiam tales. fol. mibi 425. col. 2. Paris de puco tractat. Syndic. verb. composio. vers. quia plures. num. 5. ibi, et quando vellet. Et num. seq. pag. mibi 345. Zobel. in addit. ad gl. ordin. Land. lib. 1. art. 68. nu. 4. vers. jure vero communi Deust. in l. nam. posteaquam. 9. §. si damnetur. ff. de jurejur. n. 13.

Et hodie in Imperio Romano Germanico Imperatorià constitutione est comprobata, Cammergerichtesordnung / part. 2. cap. 28. §. und sonderlich setzen / post princ. vers. doch solten die Sachen injuriarum.

In Saxonià vero an haec poena revocationis & recantationis injuriarum locum haberet, olim res non ita erat expedita? Negativè enim pronunciabant Scabini Lipsenses, ut videre est in sententiis post Weichb.

tit. so die injurien nicht auß frevel oder gemuht zu schmechen gesehen; col. 2. vers. ihr send aber in diesem fall dem Kläger obce bestimpte Wette / Busse und Poen / einen öffentlichen Widerruf zu thun nicht schuldig. fol. mibi 141. Consule. const. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 31. incip. quamvis jure. num. 1. Et seq. per tot. Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. constit. 43. nu. 3.

Affirmativè vero econtra pronunciabant, & poena recantatoriam, praesertim si criminaliter agebatur, adjudicabant Wittenbergenes, teste Joann. Schneid. in §. in summa. 10. inst. de injur. num. 9. sub fin. vers. hinc etiam pronunciat.

Quam posteriorem sententiam etiam approbavit Augustus 5 Elector Saxoniae in suis Novellis per 4. constit. 42. §. 3. sub fin. vers. einen öffentlichen Widerruf. Schrad. de feud. part. 2. part. 9. princ. sect. 6. n. 51. in fin. Beust. in l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur. ff. de jurejur. n. 15.

Sed pulchrae disquisitionis est, utrum actio ad palinodiam cum quavis actione injuriarum cumulari possit, sive injuriarum civiliter, sive criminaliter agatur. an vero civilis vel criminalis tantum sit, & cum alterutra tantum actione institui possit?

In foro communi quidem ubique locorum receptum est, quod cum quavis actione injuriarum cumulari non possit, sed separatim cum alterutra tantum illarum institui debeat, ut quotidiana experientia testatur.

Sed cum quanam actione injuriarum cumulari possit, & ita, an sit civilis vel criminalis, major solet esse controversia?

Quod sit criminalis, & cum actione injuriarum, criminaliter tantum instituta, cumulari possit, tradit Robert. Marano. in suo speculo. part. 4. distinct. 7. incip. devenio nunc ad quartum. nu. 17. vers.

Novel. Elector. August. part. 4. const. 42. §. 2. v. etiam Et fecit etiam Wittenbergenes. Derruff.

vers. an tale iudicium junct. vers. tamen ego teno contrarium & seq.

Moverur, quia ejusmodi recantatio injuriæ dicitur poena
Azo in summ. x. de pen.

9 Et quidem non simplex poena, sed poena corporalis, cum fiat
cum vituperio,

Paris de pueco in tract. Syndic. verb. compositio, vers. quia plures. num.
8. post med. vers. nam. ista satisfactio. & seq. pag. mibi 346. Marant.
in suo specul. d. part. 4. distinct. 1. n. 17. vers. & morcor. & seq.

Si igitur est poena corporalis descendens ex delicto, sequitur
eam esse criminalem, quoniam causa etiam tum dicitur
criminalis, quando poena infertur parti in corpus,

Br. in l. si quis actioes. ult. ff. de privat. delict. numer. 4. vers. aut
agitur. ad poenam applicandam. & in l. preter. ait. 2. ff. de sepulch. violat.
num. 1. vers. committitur quando imponitur. junct. vers. alibi videtur
velle, & vers. seq. Marant. d. part. 4. dist. 1. num. 17. vers. hoc præstat
ex dictis & seq.

10 Contra verò, quod actio ad palinodiam sit civilis, & tan-
tum in actione injuriarum civiliter intentata locum habeat,
tradit

Mynsing. (ubi ita in Camera Imperiali in causa Bernhards Obex con-
tra Sebastianum Guld lügen item in causa Horst contra Baman.
Anno 1549. iudicatum refert) cent. 2. obser. 98. incip. formula agendis.
n. 1. vers. in autem talis actio. & seq. usque ad finem. Gail. (ubi etiam
ita in Camera Imperiali receptum esse testatur) lib. 1. obser. 65. num. 2.
vers. merito queritur. n. 3. nu. 5. ubi, sed in Camera & n. seq. Wurmb-
fer lib. 1. obser. tit. 9. obser. 8. (ubi ita in Electorali Consistorio Comitum
Palatini per consiliarios & assessores determinatum fuisse refert) incip.
quando agitur. n. 1. & seq. per tot. & tit. 49. obser. 8. incip. quod li-
bellus (ubi idem testatur) nu. 3. ibi. an autem libellus. & obser. 16. in-
cip. quando agitur pro revocatione (ubi idem recenset) nu. 1. & seq. per
tot. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 3. incip. in omni. nu. 6.
ibi. quandoque tamen. & n. seq. Ioann. Harppr. in §. in summa autem.
16. vers. de injur. nu. 64. ibi, et quid autem isthæc. num. 65. & seq.
Schrad. de feud. part. 2. part. 9. princ. sect. 6. num. 51. post princ. vers.
cum tamen. Marq. Freber. tract. de exstimator. lib. 2. cap. 9. n. 4. Bart.
Blaxer. vel. diffamari. 4. Cæle ingen. manumiss. in princ. nu. 2. sub fin.
vers. solum itaque hæc questio nu. 4. (ubi ita in Camera Imperiali Anno
1495. decisum, conclusum & servatum fuisse testatur) vers. an tunc ci-
vilitate. & vers. seq. pag. mibi 5. Ioach. à Beust. in l. non posteaquam.
9. §. si damnatur. ff. de iureiur. nu. 14. ibi, an verò actio injuriarum.
Daniel Moller. lib. 1. semestr. c. 23. in princ. Vult. lib. 2. jurispr. Ro-
man. c. 19. nu. 53. sub fin. vers. civilis & ipsa & in §. poena autem. inst.
de iur. nu. 6. vers. que plerumque & seq. Aym. Gravest. consil. 53. in-
cip. Nobilis Hugo. nu. 1. vers. rursus quando. tom. 1. Prosper. Farinac.
in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 71. junct. nu. 77. ibi, an
autem hæc junct. vers. licet in Camera. & seq. usque ad fin. Ludov. Gil-
haus. in sua arbor. crimin. cap. 2. tit. 24. §. 7. num. 13. vers. verior ta-
men & seq.

Tum (1.) quia quodcumque in libello poena petitur ap-
plicari non fisco, sed parti, tunc actio non criminalis, sed ci-
vilitate esse censetur,

Br. in d. l. ult. ff. de privat. delict. nu. 4. post princ.

Sed in libello reclamationis & recantationis nihil petitur
fisco applicari, sed pars agens petit sibi tantum aliquid præsta-
ri, restitutionem famæ læsæ,

Wurmbf. d. tit. 9. obser. 8. n. 2. in med. & d. tit. 47. obser. 8. n.
3. post princ. & obser. 16. nu. 2. Hartm. Hartm. d. tit. 49. obser. n. 6.

Tum (2.) quia si hæc actio esset criminalis, sequeretur, quod
ea in Camera Imperiali non reciperetur, cum vigore ordina-
tionis Camerae ibi nulla causa criminalis, excepta fractæ pacis,
ventilari possit, & debeat: Posterius falsum est, cum actiones
recantationis quotidie in Camera recipiantur, & tractentur.

Gail. lib. 1. obser. 65. n. 5. Mynsing. cent. 2. d. obser. 98. nu. 8.
Harppr. d. §. in summa. inst. de injur. n. 68.

Tum (3.) quia in causa etiam injuriarum, criminaliter insti-
tuta, nullus procurator admittitur,

l. ult. C. de injur. l. pen. §. ult. ff. de publ. judic.

In controversiis autem reclamatoriis injuriarum diversum
observari, & procuratorem tam agendo, quam excipiendo &
defendendo admitti, constat,

Mynsing. cent. 2. d. obser. 98. nu. 6. & n. 7. Harppr. d. §. in summa.
10. inst. de injur. n. 66.

Tum (4.) per alias pulchras rationes, quas affert Myns. d.
obser. 98. n. 2. & seq. quem sequitur Harpprecht. d. §. in summa. n.
65. & seq.

11 In Saxoniam de hac re etiam hodiè valdè controvertitur; Si-
quidem

Marth. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 18. vers. quod merito impro-
batur, & consil. 22. incip. ne frustra ad propositas. n. 18. vers. tamen verior
est. junct. vers. quod etiam innuit, & n. seq. part. 1.

statuit, quod hæc actio etiam in Saxonia sit civilis; moveretur
per textum in Novell. Elect. Augusti

part. 4. const. 42. §. 3. sub fin. & §. seq.

ubi palinodia quali civilis separatur à poena criminali, sicut

utraque debeatur, quod non esset, si utraque civilis foret,
& palinodia non potius pro civili iudicio haberetur, quod cri-
minali non præjudicat, & contra.

l. an. C. quando civil. act.

Deindè quia nemo ob unum delictum duabus poenis ejus-
dem generis, hoc est, criminalibus, affligendus est,

late post Br. Bl. Specul. Alex. & alios VVesenb. d. const. 22. n. 19. ibi,
nemo enim ob unum. & seq.

Ex adverso verò, quod sit criminalis, & solum locum habeat
in actione injuriarum criminaliter intentata, tradit

Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. (ubi ita in Scabinato Lip-
sens. etiam post editas constitutiones sapè responsum fuisse testatur.) part.
4. const. 42. n. 2. vers. & ego verius esse. n. 3. & n. seq. & lib. 1.
semestr. c. 23. in princ. vers. certe apud nos, & vers. seq. per textum in d.
const. Elect. 42. §. 3. part. 4.

ubi Elector sancivit, quod injurians non solum canet palino-
diam, sed insuper etiam pro arbitrio iudicis graviter, vel poena
pecuniaria, vel carcere, vel relegatione, vel fustigatione punia-
tur: Si autem civilis esset, hoc admitti non possit, quoniam re-
gulariter poena civilis cum criminali conjungi non potest, ubi
utraque tendit ad vindictam,

Br. in l. an. C. quando civilis actio præjudic. Marant. in suo specul. part.
4. distinct. 1. nu. 19. vers. quia cumulare poenam. & seq.

Aliam rationem affert

Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 4. d. const. 42. & n. 5.
sub fin. & n. seq.

Et certè mihi de utriusque partis fundamentis judicare li-
ceret, hæc Danielis Molleri opinio mihi longè verior videret-
ur, præsertim, cum primum fundamentum Wesenbecii, per
hanc Molleri rationem funditus enervetur, & alterum funda-
mentum, de duabus poenis adductum, locum saltem habeat,
ubi una poena delictum sufficienter est punitum, ut post Br. Bl.
Alex. & alios pulchrè ostendit Marant. in suo speculo. part. 4. di-
stinct. 1. n. 20. post princ. vers. limita, notabiliter & seq.

quod hoc in casu non contingit, quoniam injuriatus, licet
injurians à fisco puniatur, per hoc famæ suæ non restitui-
tur.

Verùm mihi rem paulò penitius intuenti longè aliud statu-
endum viderur, dicoque quod actio ad palinodiam sit à civili &
criminali actione injuriarum prorsus separata, & quodammodo

mixta, & cum utraque actione compatibilis, sive civiliter, sive
criminaliter injuriarum agatur, propterea, quia ejusmodi recanta-
tio injuriarum peculiari favore injuriati, propter restitutionem
famæ & honoris, in odium injuriantis est recepta, ut modò sub
n. 10. dictum. Quæ autem peculiari favore sunt inducta, cum iis,
quæ à jure scripto sunt disposita, non sunt confundenda, sed pecu-
liariter consideranda & attendenda, ubicunque favor ille, cu-
jus causam inducta sunt, obtinet: Cum igitur favor injuriati sem-
per locum sibi vindicet, ut is famæ & honori restituatur, sive
civiliter, sive criminaliter agat, meritò etiam utrobique, pecula-
ris illa actio ad palinodiam obtinere debet.

Deindè, quia tunc actio dicitur mixta, & cum criminali &
civilis compatibilis, ita, ut utroque modo locum habere possit,
sive civiliter, sive criminaliter agatur, quando non ex eadem le-
ge, sed ex diversis, puta ex lege civili, & ex statuto vel consuetu-
dine simul oritur,

Lul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 1. n. 2. in med. vers. sed interesse par-
tis. Egid. Boff. in pract. crimin. rubr. de appellationibus incip. rescindi-
tur. nu. 8. post princ. Insch. tom. 2. verb. criminalis, conclus. 1083. incip.
causa dicitur reus.

Hoc autem in hæc materià contingit, quoniam actio injuria-
rum per se tam civilis, quam criminalis ex jure scripto descen-
dit, actio verò ad palinodiam usu & consuetudine est inducta, ut
supra n. 1. dictum.

Præterea, quia extra dubium est, quod Novella Electoris
Augusti part. 4. const. 42. sit generalis, & indistinctè loquatur,
tam de actione injuriarum civili, quam criminali, ut etiam in
præced. conclus. num. 103. & seq. evicimus, cu: deindè in medio
actio illa ad palinodiam, tanquam augmentativa, adjicitur, ut
per eam poena eò magis aggravetur & exasperetur,

Notum autem est, quod dispositio quæcumque augmentati-
va dispositionis præcedentis, etiam si sit stricti juris, ex tacita ju-
ris repetitione in se contineat omnes eas qualitates, & limita-
tiones, quæ continentur in dispositione augmentata,

late Ludov. Rom. consil. 345. incip. circa primum consultationis. n. 18.
vers. dispositio quæcumque. & seq.

Uterius quia in foro Saxonico olim magna erat controver-
sia, an injuriæ, sive civiliter, sive criminaliter intentatæ, gravi-
ori poena, quam de jure Saxonico scripto sancitum erat, puniri
debeant, & imprimis controvertebatur, an actio ad palinodiam
sibi locum vindicare possit, ut videre est apud

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 31. incip. quamvis jure,
n. 4. ibi. aber nach Sächsischen Rechten. & seq. & quest. 65. incip.
ob nicht. n. 1. & per tot.

& tandem determinabatur, & ab Augusto Electore constitu-
batur,

datur, quod actio ad palinodiam locum habere debeat, non expresso, an civiliter, an vero criminaliter agatur, in suis Novell.

part. 4. constit. 42. §. 3. vers. etiam offenslicher Wiederuff.

15 Necessaria igitur consequentia est, quod hæc determinatio de palinodia etiam generaliter intelligatur, & ad utramque actionem injuriarum referatur quoniam de terminatio adjecta de terminationi legali, seu sit additio intelligitur repetita tacite in illa dispositione addente,

l. mariti lenocinium §. lo. quinquennium. ff. ad l. Jul. de adult. Ludov. Roman. d. consil. 345. n. 19. vers. iura determinatio adjecta. & vers. seq.

16 Hæc autem recitatio totum modo obtinet in injuriis verbalibus, non item in realibus,

Schrad. de feud. part. 9. princ. c. 4. n. 127. vers. secunda verò locum. Mysing. cent. 2. obser. 98. n. 1. vers. injuriosorum verborum. & in §. in summa. instit. de injur. n. 6. P. Armbsliu. 1. obser. tit. 47. obser. 8. n. 1. vers. & dicit verba injuriosa.

veluti etiam ita Icti judicii curialis Wittenbergensis Anno 1617. responderunt.

Dennoch aber vnd dieweil auß der Beylagen sub A. klar zu sehen / das dieselbe auß personal injurien nicht gerichtet / sondern allein dahin gebet / als ob beklagter auß eines Fiedlers ungegründetes Anzeihen zur ungebühr Klägern mit Hülffe der Heschet seinen Degen abzdrieh / vnd wider vorgeklagene caution in gefängliche Haft nehmen lassen / vnd also pro injuriæ reali zu achten / Als mögen auch Beklagte einen Wiederuff Klägern zu thun nicht angehalten werden. V. N. W.

Nisi reales illæ injuriæ tales actus in se contineant, qui per se sunt ignominiosi, & alicujus famam & existimationem lædunt, tunc quis ob injurias reales ad palinodiam rectè atriungi potest, veluti Anno 1616. Facultas Iuridica Lipsiensis pronuntiavit.

Ob nun wol Kläger eigentlich etlicher real injurien wegen geklaget / als das jme ohne vorgehende der Sachen erkündigung abgedrehtes Degens / hinführen mit den Heschern vber den freyen Märck / vnd gefänglicher enthaltung dero von jhme vorge schlagen Caution ungeschacht / vnd jhme Klägern bey wärenden streit ewerü geehanen bericht nach / wegen etlicher von jme wider seinen Vater / Stiefmutter / Schwestern vnd einen Notarium begünstiger Mißhandlungen / die ewige Landesverweisung auß vorgehende requisition durch ein Ortheil zuerkande.

Dennoch aber vnd dieweil / die vorberührten von denen Beklagten wider Klägern verdröben Actus vor sich selbst ignominiosi, vnd schimpflich / vnd also hiedurch Kläger an seinen Ehren berleht / vnd die erwönte Landesverweisung wider jhn nicht exequiret, sondern von der Churf. gnädigsten hohen Obrigkeit in eine vierjährige Wänderschafft / verwandelt worden / so seynd auch beklagte / wofür sie klüfftig biß auß die hälffe erstanden werden solten / Klägern seinem beschehenen suchen nach einen offenslichen Wiederuff vor Gerichte zu thun schuldig V. N. W.

Quam sententiam deinde Anno 1617. etiam altera vice confirmavit P. P. Als je vus abermal etlicher zwischen G. N. vnd Gerichten zu M. verdröben Acten zusampt etlichen Churf. S. Behehlichen Ortheil vnd andern Beylagen von Num. 1. biß auß Num. 17. inclusivè vnd denn einer andern Frage zugeschiedt / vnd euch des Rechtes darüber zu berichten gebeten habet. Demnach erachten wir darauff im Rechten zu erkennen seyn / ob wol die Gerichte zu M. Georg N. ordentliche Obrigkeit ist / vnd sonst die Obrigkeit so andere mit vnrechtmessiger Gefengnis belezet / in etliche Geldbusse auß hütte des Klägers vertheilt zu werden / vnd N. N. am 9. Julii Anno 1615. vor denen zu jhme in seine Behausung erfordereten Gerichten zu M. gerüget / das sein Sohn vorgedachter G. N. in den Vater vnd die Stieffmutter beydes thätlich als mörderlich / vnd die Stieffschwester Chrestinam mit gebalter Faust 3. mal ins Angesicht geschlagen / vnd hierauff inquisitor process. wider jhn angestellet / vnd den folgenden in jwinyen darauff gesprochenen Ortheil erkande worden / das er gedachter N. seinen leiblichen Vater / so wol seine Stieffmutter / wegen zugesügeter injurien eine offensliche Abbitte vor Gerichte zu thun schuldig, vnd wurde hieruber andern vns geborsamen vnd vnzerröhrenen Kindern zum Exemp. l. vnd Beyspiel mit ewiger Landesverweisung in straffe genommen / vnd der Churf. zu S. vnser gnädigster Herr dem Rath zu M. solliche Ortheil gebürlich exequiren zu lassen / gnedlast anbefohlen / vnd sonst etliche zeit hero etliche vnerschiedene Thaten / wider vorgemelten G. N. geklagt vnd geruzt worden.

Dennoch aber vnd dieweil kein Obrigkeit etwas injuriosè wider andere zu voruben nachgelassen / vnd dannhero auch etliche jede Obrigkeit / so jehwas rechtliches Ordnung zu wider / vnd per injuriam wider andere vernimpe / niches minder als ein privatum injuriarum belangen werden kan / vnd aber die Gerichte zu M. auß bloßis vorbringen eines verwanthen Fiedlers ohne einliche vorgehende der Sachen erkündigung erwöhnen G. N. Inhatte seiner wider die Gerichte in Churf. S. Oberhoffzerichte allhier angestellten Klage / mit großem ungestumb vnd gewalt / vnd

mit busse vier Burtel oder Heschet den Degen abgedreht / vnd denselben derer von jhme anerbötenen caution ungeschacht / vber freyen offnen Märck mit Burteln als einen andern Ubelthäter sulden / vnd in ein abscherlich finster Gefengnis / welches mit grausamen Gestanc vnd Unstat erfüllet gewesen / einstecken / darinnen etliche Tage verbleiben / vnd darnach in der Burtelley enthalten lassen / welche actus an jhnen selbst ignominiosi vnd schimpflich sind / vnd hiedurch N. an seinen Ehren verleget worden / vnd der obangeregten Landesverweisung wider jhn nicht exequiret, sondern von dem Churf. zu S. vnsern gnädigsten Herrn auß sein vnd seines Vatters M. N. beschehenes vnerschämigstes suppliciren vnd andere gehane Vorbiet in eine 4. jährige Wänderschafft auß der Stadt M. verwandelt / vnd die wider jn geklagten vnd geruzten Thaten wider jn nicht aufgeföhret / noch er derselben geständig / viel weniger aber derselben wegen vertheilt worden / so seynd auch vorerwöhnte Gerichte / wo sirne von jhnen die Ehchafft / darcin sie im Churf. S. Oberhoffzerichte vertheilt worden / nicht aufgeföhret / vnd sie also biß auß die Hülffe / erstanden werden solten / jhres vorwendens ungeschacht klagenden N. einen offenslichen Wiederuff vor Gerichte zu thun schuldig. V. N. W.

Et competit adversus omnem, etiam contumacem, nam et si reus contumaciter emanet, ad palinodiam cantandam condemnari potest, Ioh. Zanger. de except. part. 2. c. 1. n. 177. ibi plane actione. & seq. Veluti etiam ita in judicio Aulico Aldenburgeri 27. Novembr. Anno 1616. in causa G. S. von T. contra H. J. von A. judicatum est.

Das die am 15. Julii jüngst hin zuerkandte vnd setzo specificiret expensen auß 14. Gulden. 5. Gr. 3. Pf. zu missigen welche Beklagter dem Kläger zu erstatten pflichtig / vnd numehr wegen seines vielfältigen beartlichen Ungehorsams biß auß die Hülffe erstanden vnd erlangt / ist demnach dem Klägern einen Wiederuff zu thun / vnd jhme die verursachte Wnkosten dieses Termins vff vorgehende moderation zu erstatten schuldig / wird auch darüber mit zeitlicher Gefängnis oder etwer zimlichen Geldbusse zu milden Sachen anzuwenden willkürlichen billich gestraft. V. N. W.

Quamvis contrarium quispiam defendere possit, per ea quæ tradit Bl. in l. si mora. 9. ff. solut. matrim. n. 3. & n. seq.

Ita tamen, ut contumax hoc in casu infamia non notetur, ut infra concl. seq. n. 31. latius dicitur,

Ioh. Zanger. de except. part. 2. d. c. 1. n. 177. vers. non quidem infamia. & seq.

Doctores item, ut palinodiam canant, rectè condemnari possunt, per const. 42. §. 3. vers. das ein jeglicher wer der auch were part. 1.

quorum verborum wer der auch wert / ea natura est, ut neminem, etiam privilegatum, excipiant, latè Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constit. 42. n. 10.

quemadmodum Mensè Januar. Anno 1617. in supremo judicio appellationum contra quendam I. U. Doctorem est pronuntiarum, das er Klägern einen offenslichen Wiederuff. doch vns beschadet seiner Ehren zu thun / vnd 50. Reichst. hystaff zuerklegen schuldig.

Non obstante, quod contrarium velit Petr. à Plac. in Epitom. delict. c. 1. n. 23. & seq. quem refert Daniel Moller. ad constit. Saxon. d. part. 4. const. 42. n. 9. post med. vers. quemadmodum & Doctores.

20 Senatum actio ad palinodiam locum rectè habet. Tùm, quod universitas injuriarum perindè, ut alius privatus, conveniri possit,

Iohann. Harppr. in §. non solum. 1. i. inst. de injur. n. 56. ibi, plane injuriam. & n. seq.

Tùm, quia licet hæc actio sit famosa, Ioh. Harppr. in §. in summa 10. instit. de injur. n. 71. vers. eadem itaque ratione Anton. Faber. in suo codice lib. 9. tit. de injur. n. 2. ibi, irrogat enim. & seq.

Quamvis in hoc contrarium velit, & judicium palinodie non esse famosum, statuât

VVesenb. consil. 22. incip. ac frustra. n. 25. ibi, idq; hoc magis part. 1. Mys. consil. 60. incip. actio. n. 18. sub fin. Ioh. Harppr. in §. in summa. 10. inst. de injur. n. 109. ibi, secundè eadem. & n. seq.

Famosam tamen actionem contra universitatem locum habere, extra controversiam est,

Br. in l. aut facta. 10. §. ult. ff. de pen. n. 7. post princ. Bl. in l. quoniam. §. §. si quis. 1. ff. qui not. infam. n. 3. vers. in contrarium videtur. & seq.

Tùm, denique quia ita incluta Iuridica Facultas Lipsiensis Anno 1616. contra judicium civitatis M. pronuntiavit, quod deinde Anno 1617. alterà vice repetiit, & confirmavit; ut supra n. 16. dixi.

In clericis tamen non habet locum, Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. quest. 105. n. 75. ibi, secundo in clerico. & seq. Ignat. Lopez. (ubi ita in practica receptum esse testatur)

- in addit. ad *Diaz. in pract. crimin. Canon. c. 66. alias. 60. rubr. de male-*
dic. lit. R. usque ad fin.
- 23 Prout etiam non habet locum, si crimen objectum verum sit, quoniam absurdum est dicere, quod ille, qui verum dixit, hoc revocare, & semendacem facere debeat,
Diaz. in pract. crimin. canon. rubr. malefic. c. 66. alias. 60. n. 7. sub fin. vers. quod tamen procedere possit. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. quest. 105. nu. 74. iii. et hac contraria. et seq.
 Non obstante, quod contrarium velit
Lodoc. Damhjn sua pract. crim. c. 136. inc. injuria. l. n. 1. post princ.
- 24 Quod vel ideo magis est dicendum in Electoratu Saxoniae, quoniam Elector Augustus in
d. part. 4. constit. 42. § 3. sub fin. vers. nach bestindung der Unschuld. expresse statuit, quod tunc demum quis ad palinodiam sit condemnandus. si de injuriati innocentia constet. Ergo à contrario sensu, si de eius innocentia non apparet, sed crimen objectum verum est. recantatio fieri non potest,
Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constit. 42. n. 19. sub fin. n. 20. et n. 23. in pr.
- 25 Ulterius non habet locum, si injuriatus post litem contestatam moritur, tunc enim ejus heredes actione injuriarum petere non possunt, ut reus ad palinodiam adigatur,
VVesemb. consil. 22. incip. ne frustra ad propositas. nu. 19. post. med. vers. nec actione injuriarum. et seq. par. 1.
- 26 Ratio est, quia recantatio est jus personale, quod in solius injuriati favorem, ad ejus famae restitutionem, est inductum; Iura autem personalia non tranfire ad heredes, omnibus notum est,
Tusch. tom 6. pract. com. luf. verb. personalia. concl. 320. incip. personalia. n. 1. et seq. Ludov. Rom. consil. 417. incip. in casu proposito. n. 7. et n. seq. Lafon. in l. qui se patris. C. unde liber. n. 44. ibi, quia regulariter privilegium. et vers. seq.
 Deinde, quia eiusmodi revocatio injuriarum est juri scripto incognita, & odiosa, ut supra n. 1. dictum; Revocatio autem alicujus reparatione delicti competens, & odiosa, ad heredes non transit,
Lafon. in d. l. qui se patris. C. unde liber. 44. ante med. vers. nam illud facit pro ista parte. et seq.
 Denique quia recantatio injuriarum ideo est recepta, ut quis per eam restitutionem honoris & famae consequatur,
VVurmbs. lib. 1. o. serv. tit. 47. observ. 16. n. 2. vers. sed parti agentis. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 3. n. 6. vers. scilicet restitutio.
 Injuriatus autem famae restitui non potest, cum iam mortuus sit, & amplius non extet. Quamvis idem *VVesemb. consil. 22. n. 20. ibi. tentari potest hoc genus et vers. sic etiam esse transmissibile. n. 2. et seq. part. 1. quem sequitur Joann. Harpprecht. in §. hac actio. 12. inst. de injur. nu. 70. ibi, de recantatorià vers. et sane heredes injuriati. et n. seq. contrarium velit, & ulterius evincere conetur, quod hæc actio ad palinodiam ad injuriati heredes transmittatur, etiamsi is ante accusationem, & litem contestatam sit mortuus.*
- 27 Sicut & econtrà, si injuriatus post litem contestatam moritur, ejus heredes, licet ad reassumendam causam sint citandi, ad palinodiam tamen astringi non possunt, sed judex pœnam in aliam emendam convertere debet,
Ludovic. Gilhaus. in sua arbor. judic. crimin. c. 2. tit. 34. §. 7. n. 16. vers. et si injuriatus ante publicationem n. 17. et n. 18. Joann. Harpprechts (ubi rationem assignat) in d. §. hac actio. 12. nu. 74. ibi, ceterum ad heredes injuriantes. et n. 75.
- 28 De nobilibus solet dubitari, an illi ad palinodiã adigi possint? Et quidem si uterq; tam injuriatus, quam injuriatus sit nobilis, dubium non est, quin is ad palinodiã compelli possit veluti 27. *Novemb. Anno 1616. in Aula Aldenburgensi, et 11. Decembr. Anno 1607. in curiali judicio Lipsensi jamdudum judicatum fuisse ex sententiis supra n. 17. et infra n. 34. relatis constat. Idque ideo, quoniam nobilis vel alius privilegiatus contra nobilem, vel alium pariter privilegiatum, non utitur privilegio,*
Petr. de Anchor. consil. 37. incip. contra Joannem in r. Riminal. Jun. consil. 278. nu. 72. Masfil. singul. 99. incip. privilegiatus. n. 2. et singul. 681. Socin. Jun. consil. 74. n. 2. lib. 1. Tusch. tom. 6. verb. privilegium conclus. 760. n. 1. et seqq. per tot.
- 29 Si verò injuriatus est plebeius vel inferioris conditionis, maior de hac questione solè esse controversia? Negativè enim cõcludit *Petr. à Plac. in epitom. delict. c. 1. n. 23. et n. seq. propterea, quod Nobiles mitius sint puniendi, & ignominios à aliqua pœnã non afficiendi,*
Tiraque. de Nobilitat. c. 20. n. 109. ibi, Nobiles ut et alii. et n. seq. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. c. 9. n. 4. vers. quinto. et seq. Thom. Gramm. decis. 32. incip. nobilis Cesar. n. 1. et seq. per tot.
- 30 Contrarium tamen rectius defendit
Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constit. 42. nu. 8. ibi, questionis autem est. n. 9. vers. sed contrarium (ubi ita apud nos observari testatur.) n. 10. et n. seq.
- 31 Quoniam in pœnis uniformiter, certè determinatè, indistinctè, & indiscriminatim impositis, inter nobiles & ignobiles nulla servatur differentia, sed omnes æqualiter sunt puniendi,
Bl. in l. nemo Clericus. 3. C. de sum. Trinit. n. 3. vers. quod est verum in

- pœna. n. 8. in princ. junct. vers. et hoc verum in panis. et seq. et in c. 1. §. si rusticus. n. ult. sub fin. tit. de pœne tened. et ejus viol. Tiraque. tract. de pœnis. per. et remitted. cas. 31. n. 34. vers. at secus est in pœnis uniformiter. et seq.*
 Pœna autem recantionis est uniformiter & determinatè & indistinctè imposita,
Daniel Moller. ad d. constit. 42. n. 12. vers. ut est revocationis.
 Nec movet ratio, in contrariu adducta, quia ea obtine: in pœnis difformibus, quæ sunt arbitrio judicis relictae, secus in pœnis uniformiter certè & determinatè impositis,
Bl. d. n. 3. et n. 8. Tiraque. d. cas. 31. n. 34. Daniel Moller. ad d. constit. 42. n. 12. post pr.
 Quod etiam in Comitibus & similibus personis illustribus 32
 servari, testatur.
Reinhard. Resa in addit. ad Daniel Moller. constit. Saxon. part. 4. d. constit. 42. n. 9. post med. vers. etiam in Comitibus.
 Debet autem injuriatus palinodiam in loco publico canere, 33
 & injuriam revocare,
Ludov. à Pegver. (ubi ita 28. Novembr. Anno 1583. in regio judicio Catholoniae iudicatum refert) decis. 13. incip. in present. civitate. nu. 20. Daniel Moll. lib. 10. f. mestr. c. 23. n. 1. vers. n. injuriam in judicio et in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 42. n. 21. sub fin.
 Et quidè in propria personã, procurator enim nõ admittitur, 34
Joann. Harppr. in §. hac actio. 12. inst. de injur. nu. 74. vers. cuius rei ratio plus quam perspicua est. et seq.
 veluti ita in judicio Curiali Lipsensi. 11. Decembr. An 1607. etiam est iudicatum.
Auff furbringen vnd erfolgtes gesetze Anwalder vnd Actoren Vormunden Wolff von Draschwitz vnd seines Ehewelts Aldgeren an etnem Georg von Haugwitz Beklagten anders theils erkennen vor: daß Beklagter den zuertandten Wiederruff nochmals in der Person bey Straff 100. fl. Keintlich zu leisten schuldig. W. X. W.
 In Camera verò Imperiali reus jubetur coram iudice prioris 35
 instantiæ recantionem illam facere, etiamsi ejus judicis sententia sit reprobata, ut testantur sententiæ Imperialis Camerae,
pag. 509. pag. 761. Bocer. Class. 3. disp. 4. de injur. thes. 85. lit. B.
 Sed quid juris, si reus injuriam revocare nolit? Distingendum 36
 est, aut is est præses, aut absens: Priori casu is pro qualitate personæ, vel carcere, vel pœnã pecuniaria aut aliis modis, quibus judex jurisdictionem suam tueri potest, & debet, coercendus est, donec sententiæ pareat, & palinodiam canat.
Daniel Moller. (ubi ita in judicio curiali Lipsensi observatum fuisse testatur) lib. 1. f. mestr. c. 23. incip. actionem injuriarum. n. 1. ibi, equidem semper. et n. seq.
 Si verò, nec tunc parere velit, tunc Carnifex adsciscitur, 37
 qui nomine rei injuriam recantat, veluti ante triennium in civitate Ilenburgensi contra M. I. S. observatum est.
 In quibusdam autem locis pro forma recantationis observa- 38
 tur, ut reus in loco judicii injuriam revocet, idque manu propria percusso ore mendaci suo palam testatum faciat, quod si recusaret, tunc Carnificis executioni id mandandum est, veluti ita Scabinos Lipsenses ad consulationem exterae cujusdam civitatis respondisse, testatur.
Daniel Moller. lib. 1. f. mestr. d. cap. 23. num. 1. vers. sed et ante publicatam. et nu. seq.
 & ita in individuo ante quadriennium in præfectura Steidicensi contra quendam Forestarium fuisse practicum, & ejus os à carnifice percussum, scio.
 Posteriori casu, si reus est absens, & in judicio sui copiam fa- 39
 cere nolit, tunc sub pœna pecuniaria citatur, ut in judicio compareat & sententiæ satisfaciatur,
Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 42. num. 38. post princ. veluti ita quotidiana experientia testatur.
 Si verò is sui copiam in judicio facere, & sententiæ parere 40
 nolit, sed contumaciter emanere pergit, tunc judex vel ad pœnam banni procedit, et hæret *ihm in die Acht*
Joann. Zanger. de except. part. 2. c. 1. nu. 177. sub fin. vers. quod si facere recusat. et seq.
 Vel illam sententiam, in qua reo revocatio injuncta est, publicè 41
 in rei ignominiam, & aliorum terrorem affigit, veluti ita aliquoties in his terris servatū est, & in specie ego in prædicta causa G. S. v. n. Th. contra H. S. von Roßberg in aula Aldenburgensi. 31. Martii 1618. obtinui, ubi in hæc verbapronunciabatur,
Erkennen von Gottes Gnaden wir Johan Philp Hernog in Sachsen ic. daß Bef' agter zu gebührender execution des am 27. Nov. Anno 1616. eröffneten Urtheils nochmals andernweit bey Straff 400. Reichsthaler zu citiren, mit dieser Verwarnung: daß er nicht erscheinen würde: daß als denn mit dem geunct ten öffentlichen Anschlag des Urtheils / wider ihn sol verfahren werden / W. X. W.
 Et sententia hæc affigi debet, non solum in loco judicii, per 42
 ea, quæ supra nu. 32. dixi, sed etiam in loco injuriæ commissæ, & ubi reus degit, ad hoc, ut eo melius omnibus innotescere possit,

Fabian. à Montelone in sua praxi arbitrar. part. 4. quest. n. 77. fol. mibi. 371. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. quest. 105. n. 71. in mod. vers. ubi ponit modum. & seq.

Ratio est, quia juxta DD. jam nominatos, recantatio & restitutio honoris in ejusmodi locis fieri debet;

Ergo etiam sententia ibi affigi debet, quoniam id succedit in locum recantationis, & surrogatum sapit naturam ejus, in cujus locum surrogatur.

43 Everhard. in topic. in loco à vi surrogationis. 122. n. 1. & seqq. per nos. Illud etiam omittendum non est, licet, aliàs actio injuriarum anno præscribatur, ut infra latius dicitur, hoc tamen fallit in actione injuriarum recantatoria & revocatoria, ea enim est perpetua, & non nisi 30. annis præscribitur,

VVesenb. consil. 22. incip. ne frustra. n. 20. ubi, tenentur potest. & seq. junct. n. 23. & seq. part. 1. Joh. Harp. (ubi patet hanc variationem asserti) in §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 11. ubi, questio hic incidit. & seq. pag. mibi. 537.

Non attento, quod contrarium statuat Fterm. Vult. in §. pena autem. 7. inst. de injur. n. 8. ubi, excepta ea quæ ex moribus est. & seq.

44 Denique sciendum est, quod judex, si injurianti parcere velit, & eum ad palinodiam condemnare nolit, habeat etiam alium modum, per quem condemnatum injuriantem ad petendam veniam injuriato, basi Beklagter dem Klager eine Christliche Abbitte thue!

Ans. Tessaer. (ubi ita in Senatu Subaudix. 15. Septemb. Anno 1554. judicatum refert) decis. 229. nu. 7. vers. itaq. condemnavit. & seq. Gratian. decis. 195. n. 1. & seq. Johann. Alayf. Riccius Collect. decis. 138. col. 3. vers. passus autem injuriam pag. mibi. 60.

LXIII

Injuriarum condemnatus, an infamis fiat, & an, & quatenus infamiam istam evitare possit?

SUMMARI A.

- 1 Injuriarum condemnatus fit infamis.
- 2 In foro Saxonico quid juris. n. 3. 4.
- 3 Infamia irrogatur condemnato non solum si civiliter, sed etiam si criminaliter agitur.
- 4 Infamia locum habet tam in verbalibus, quam realibus injuriis.
- 5 Infamia locum habet, etiam si actio civiliter ex l. Cornelia descendente injuriarum agatur.
- 6 Clericus etiam infamatur injuriarum condemnatus.
- 7 Infamis quis fit, etiam si propria auctoritate (sper injuriis transigit, limitatur. 10. 11. 12.
- 8 Quando & quibus casibus injuriarum condemnatus infamia non notatur. n. 14. 15. 16. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 41.
- 9 Solutio estimationis injuriarum ad evitandam infamiam quando fieri debet. nu. 18. 19. 20. 21. 22. 23.
- 10 Iudex an in sententia possit condemnato existimationem honoris præservare. 34. 35. 36. 37.
- 11 An culvis judici, etiam inferibit, ejusmodi potestas reservandi honorem & famam concedenda n. 39.
- 12 In atrocioribus injuriis ejusmodi reservatio honoris admitti non debet.
- 13 Heres ex facto & injuria defuncti condemnatus, an infamis fiat.

Omibus notum est, quod injuriarum condemnatus fiat infamis,

per text. in l. lex Cornelia. §. S. quis. 9. in fin. l. Divus. 40. l. judici. 42. ff. de injur. l. 1. post prim. vers. injuriarum. ff. de his qui not. infam. l. athletas. 4. §. ult. ff. eod. l. injuriarum. 10. l. non damnatos. 18. C. ex quibus caus. infam. irrog. Gl. in l. si quis injuriam. ff. de injur. verb. contemnere. vers. infamatur enim. in d. l. Divus. 40. verb. non potest. Diaz. in sua pract. crim. Canon. c. 86. aliàs 60. rubr. de maledic. n. 6. Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. injuria. n. 8. ubi, item condemnatus. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 61. ubi, secunda est pena. Laob. de Bellav. in pract. crimin. lib. 1. c. 19. n. 1. Gail. lib. 1. obser. 102. incip. condemnatum injuriarum. n. 1. VVesenb. in comm. ff. qui not. infam. nu. 5. & consil. 22. incip. ne frustra. num. 25. vers. quantumvis alius. part. 1. VVarmbslib. 1. obser. tit. 47. obser. 4. num. 1. & seqq. & obser. 13. num. 1. & seq. Schneid. ad §. in summ. 10. instit. de injur. numer. 11. Johann. Harppr. eod. n. 92. & seq. Henning. Gæd. consil. 33. incip. de jure civitatis. n. 9.

In terris Saxonie quidem etiam clarum est, quod injuriarum damnatus infamia notetur.

Schneid. in d. §. in summa. 10. instit. de injuria. 11. instit. numer. ult. sub fin. vers. unde in terris. Chilian. Röntig in suo process. c. 58. n. 3. post prim. vers. den der in die pæn. & nu. 5. post pr. Laob. Schult. in addition. ad Modest. Pistor. questio. 107. numer. 16. ubi, declarata autem VVesenb. in comm. ff. de injur. n. 17. ubi porro jure Saxonum.

3 Sed an hoc etiamnum hodie in Electoratu obtineat, controversi solet? Negativè concludit, & hoc per Novellam Electoris Augusti. part. 4. constit. 42. esse abrogatum, dicit

Mattb. VVesenb. in comm. ff. de injur. n. 18. ante med. vers. an autem sequatur damnatum. & seq. quem sequitur Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. d. quest. 107. n. 17. ubi, fallit ex adverso part. 3. Reinb. Rosa in addit. ad Daniel Moller. in constit. Sax. part. 4. constit. 42. nu. 17. vers. imò necessaria.

Tam, quia hodie injuriarum pœna est aucta, Novel. Elect. Augusti. d. part. 4. constit. 42. Ergo infamiae nota remissa censetur, arg. l. quid ergo. 13. §. pœna gravior. 7. ff. de his qui not. infam. Lucob. Schult. d. quest. 107. n. 17. post prim. VVesenb. d. n. 18. vers. equidem cano. & seq.

Deinde facit, quia, quodcumque quis majori pœnâ afficitur, quàm legibus statuta est, tunc is infamis non fit, licet aliàs infamia fieret, si pœnâ, in levis expressa, puniretur,

text. elegans in l. in fervorim. 10. §. in personis. ult. vers. ut qui majori. ff. de pœnis. d. l. quid ergo. 13. §. pœna gravior. 7. ff. de his qui not. infam. l. si Possidonium. 4. vers. quoniam sententia severitas. C. ex quibus causis. infam. irrog.

Sed in Electoratu hodie quis majori pœnâ afficitur, quàm in jure Saxonico est expressa & statuta; Ergo.

Verùm, mihi contrarium verius videtur, quia hoc in constit. 42. part. 4. non est mutatum. Quod autem expressè non est mutatum, quare stare prohibeatur;

l. 32. §. ult. in fin. C. de appell. l. 27. C. de testam.

Deinde, quia hodie in Electoratu non major pœna imponitur, quàm in legibus est expressa, cum Elector Saxonie Augustus in d. constit. 42. part. 4. abolitò veteri jure Saxonico, pœnam injuriarum per omnia, & in omnibus ad pœnam juris civilis redegerit, non obstante, quod ibidem pœnam palinodiæ adjece- rit, quæ in jure civili fundata non est; Nam & ubique locorum receptum est, quod præter pœnam juris civilis quis etiam ad palin odiam teneatur, & tamen inde nemo dicit, quod propterea in foro communi reus injuriarum damnatus infamis non fiat. Ulterius, quia prædicti textus, quod scilicet propter severitatem pœnæ infamia remittatur, obtinent in iis casibus, ubi certa & determinata pœna quidem est statuta, quæ autem non servatur, sed alia gravior imponitur, quod hoc in casu non est, cum de jure communi constitutione Electorali nulla certa pœna sit præfixa, sed arbitrio judicis relinquatur.

Denique quia quotidie in his terris videmus, quod quando in sententiis reo injurianti æstimatio honoris & famæ conservetur, quæ conservatio necessaria non esset, si per d. constit. 42. infamiae nota esset abrogata.

Denique etiam Anno 1625. incluta Facultas juridica Lipsienfis ad requisitione Senatûs Rochlicensis pronuciavit, Et hæc assertio procedit, sive civiliter sive criminaliter agatur, Gl. in c. cum te. 23. x. de sentent. & re judic. verb. infamia. vers. sive civiliter. VVesenb. d. consil. 22. nu. 23. Schneid. d. §. in summa. inst. de injur. n. 11. vers. sive civiliter sive criminaliter. Röntig in suo process. d. c. 58. n. 5. in princip. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 62. ubi, amplius primò. Gail. lib. 2. d. obser. 120. n. 1. vers. criminaliter.

Deinde procedit, sive quis verbalium, sive realium injuriarum fuerit condemnatus,

VVarmbslib. 1. obser. tit. 47. obser. 5. n. 1. & seqq. cui addatur Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. n. 19

Imò, quis in famis efficitur, etiam si actione civili ex l. Cornelia descendente injuriarum condemnatus fuerit, propterea, quod leges supra n. 1. allegatæ generaliter loquuntur generaliter igitur etiam sunt accipiendæ.

l. de precio 8. ff. de pub. h. in rem. act.

Non obstante, quod contrarium velit VVarmbslib. 1. obser. tit. 47. d. obser. 5. num. 1. vers. tamen credo quod sententia. & seq. movetur per text. in l. si servus. 2. 7. §. si cum maritus. 30. ubi gl. ff. ad l. Aquil.

Ubi hæc actio datur marito contra uxorem, quæ ei non daretur, si esset famosa, quoniam actio famosa non habet locum contra uxorem,

l. divortii. 2. vers. neq. famosa actio. C. verum amot.

Quod tamen parum urget, quoniam in d. l. 27. §. 30. non de actione injuriarum ex l. Cornelia descendente, sed de actione l. Aquilite agitur.

Præterea procedit in Clerico, tam & is injuriarum condemnatus infamia notatur,

c. cum te. x. de sent. & re judic. Diaz. in pract. crimin. Canon. c. 66. aliàs: 60. rubr. de maledic. n. 6. & ibid. in addit. per Ignat. Lopez. lib. 8. Petr. à Placà. in epit. delict. lib. 1. c. 4. n. 5. sub fin. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 64. ubi, amplia tertio.

Ulterius procedit, etiam si quis super injuria illatâ propriâ auctoritate transigat, & paciscatur, transactione tamen hac non obstante, nihilominus infamia afficitur, quamvis confirmatio transactionis à judice petitur, sed confirmatio illa denegatur,

per text. in l. athletes. 4. §. ult. & l. seq. ff. de his qui not. infam. l. non damnatos. 18. C. ex quibus causis infam. irrog. Andr. Gail. (ubi ita in Camera in causa Sebastiani Lincken contra Philippum Newberg 17. Novembr. Anno 1563. & in causa Fudderer contra Christophorum Effitru servatum fuisse testatur) lib. 2. obser. 102. n. 15. ubi, secus est si quis. & nu. seq. & n. 18. ubi, aliud est, neque ad fin. quem sequitur Farinac. d. quest. 105. n. 63. ubi amplia tertio.

Nisi protestationem adhibeat, se non transigere, quod deli-

delictum fateri intendat, sed ut à vexatione litis se redimat. *Wesemb. in comm. ff. de his qui not. infam. n. 9. sub fin. vers. aut circa iustum iudicis adhibita protestatione. Iason. in l. transigere. 18. C. de transig. n. 20. vers. Tancredus de Corneto. Et seq.*

11 Vel, nisi transactio fiat gratuita, & injuria gratis remittatur.

l. non damnatos. 18. vers. ceterum simplex. C. ex quibus caus. infam. irrog. Gail. lib. 2. obser. 102. n. 17. ibi. quinto fallit, si pacto gratuito. Et numero seq. Farinac. d. quest. 105. numero 73. vers. secundo nisi lesion. in d. l. transigere 18. numero 20. sub fin. vers. alia est etiam cautela.

12 Vel nisi transactio fiat autoritate iudicis, vel magistratus, *l. facti. 6. §. 3. vers. qui iustu. ff. de his qui not. infam. Gail. lib. 2. d. obser. 102. nu. 13. ibi, quarto fallit in transig. Et n. seq. Farinac. d. quest. 105. nu. 63. vers. primo nisi. Wesemb. in comm. ff. de his qui not. infam. n. 9. sub fin. vers. tertius modus. Et seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 22. obser. 2. n. 14. Et n. seq. Ioan. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. n. 135. ibi, non supra scripta. n. 136. Et seq.*

Prædicta tamen assertio fallit, & injuriarum condemnatus infamis non efficitur;

13 Primo, si injuria sit modica & levis, *Gl. in c. cum te 23. x. de sent. Et re judic. verb. minima vers. et ita habes argumentum hic. Præposit. in c. 1. §. injuria tit. de pace jurament. firmam. numer. 1. ibi, quæro num propter leuam injuriam. Albert. in l. Divus Severus. 40. ff. de injur. n. 1. Abb. in d. cum te 23. x. de sent. Et re judic. n. 1. vers. damnatus promissa vel modica injuria. Bl. in l. decuriones C. ex quibus caus. infam. irrog. sub fin. princ. vers. in text. injuriam. Et nu. seq. Andr. Tirac. tract. de iudic. in reb. exig. n. 64. vers. hoc tamen non obtinet. Et vers. seq. Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa Et consumeliosa. n. 17. post princ. Ludov. Roman. consil. 191. incip. spectabili domine, nihil instabo. n. 8. vers. præterea sententia lata. Et seq. Specul. lib. 2. part. 3. tit. de restit. in iudic. §. videndum. §. nu. 7. vers. tu die. quod in prædicto. Et sequent. Ioan. Harppr. in §. in summa n. 10. instit. de injur. n. 93. ibi, ceterum qua n. 94. Et seq.*

Tum, per text. expr. in c. cum te 23. vers. nos a considerantes. §. de sentent. Et re judic.

Ubi verbis disertis dicitur, quod pro injuriâ levi vel minima infamia non sequatur;

Tum, per text. in l. Divus. 40. vers. atrocis injurie. ff. de injur.

Ubi atrocis injuriæ damnatus in ordine decurionum esse non potest, cujus ratio ibi est secundum gl. quoniam infamis est, & infamia ab ordine decurionum repellit,

l. decuriones. C. ex quibus caus. infam. irrog. l. infamia. 8. C. de decurion.

Ergo à contrario sensu, levioris cujuspiam injuriæ damnatus in ordine decurionum esse potest, quoniam infamis non est,

Tirac. d. tract. n. 64. vers. sed pro primâ.

Tum, quia modicum prætor non curat,

l. scio. 4. ff. de integr. restitut.

Tum, quia actio de dolo pro modico non competit,

l. si oleum. §. ult. Et l. seq. ff. de dolo mal.

Nullam aliam ob rationem, quàm quod actio de dolo sit famosa & infamiam irroget,

l. 1. §. ait. prætor. 4. vers. quoniam famosa ff. cod.

Plures rationes vide apud

Ioan. Harppr. d. §. in summa. 10. instit. de injur. nu. 92. Et seq. (ubi etiam contraria solvit) usque ad n. 108.

Quamvis contrarium statuit.

Anton. de Butr. in d. c. cum te 23. x. de sent. Et re judic. nu. 1. in 1. notab. Felin. cod. (ubi communem dicit) n. 9. ibi, pro modica injuriâ. Br. in l. infamiam. 7. ff. de publ. judic. n. 12. ibi, quæro utrum damnatus de crimine. Gail. (ubi magis communem dicit) lib. 2. d. obser. 102. n. 2. Et seq. junct. n. 6. ibi, sed magis communis. August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. de malefic. verb. verba injuriosa. n. 17. sub fin. vers. sed contrariam partem. Wurmsh. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 5. n. 1. vers. licet de modicu. Et seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 8. sed certè. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 65. ibi, amplia quærit. Et seq. Claud. Bastard. in sua præct. crimin. reg. 66. incip. testu infam. n. 9. ubi ubi pro leuicula Eman. Soar. in thesaur. recept. sent. verb. injuriarum. n. 79.

14 Secundo, si reus non personaliter compareat, sed tantum per procuratorem,

Gl. in c. cum te 23. x. de sent. Et re judic. verb. infamia. vers. si qui conveniat te. Felin. cod. n. 2. ibi dubitans condemnari. Et n. seq. Iacob. de Bollovis. in sua præct. crimin. lib. 1. c. 19. n. 3. ibi, Et hoc verum, nisi causa. Et seq. Hostens. in summ. x. de injur. §. ult. n. 8. in fin. vers. ubi verò civiliter agitur. Farin. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 69. ibi, limita tertio. Wesemb. (ubi dicit hanc opinionem tanquam communem usu esse receptam etiam moribus nostris) in com. ff. de his qui not. infam. n. 9. post princ. vers. primo si reus per procuratorem. Et seq. Andr. Gail. (ubi hoc ad evitandum infamiam pro singulari cautela tradit) lib. 2. obser. 102. n. 7. ibi, secundo ad evitandam. Ioan. Schneid. in §. in summa. 10. instit. de injur. n. 12. Ad n. in suo process. §. 8. n. 5. post princ. Mysing. cen. 6. obser. 11. (ubi ita in Camera in causa injuriarum Vogelsberger contra Comitum Wilhelimum de Furstenberg Et plerisque aliis in causis observatum fuisse testatur) n. 2. n. 3. ibi, quod tamen non procedit. Et seq. Beust. in l. nam posteaquam. 9.

PARS. V.

§. si damnetur. ff. de jurejur. n. 9. ibi, prima est. pag. 248. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. n. 129. ibi, septima prohibita.

Quod verum est, si procurator præsens fuit in totâ causâ, aliâsi cum domino lis est contestata, & post litem contestatam, procurator constituitur, vel is saltem tempore sententiæ comparet, dominum non relevar, sed is nihilominus etiam absens est condemnandus, & sic infamis efficitur, *elegans. Iacob. de Bollovis. in sua præct. crimin. lib. 1. d. c. 19. n. 3. vers. Et hoc verum si procurator. Et n. sequent. per tot.*

Tertio, si reus injuriæ æstimationem vel peuniarum pœnam, quæ per sententiam imponi potest, ante offert, quam sententia condemnatoria feratur,

l. si reus paratus. 63. ff. de procurat. Gail. lib. 2. obser. 102. nu. 7. ibi, tertio alia cautela. Et obser. 103. incip. quidam actione. n. 1. Et seq. Wesemb. in comm. ff. de his qui not. infam. n. 9. post princ. vers. secundum modum est. Et sequent. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 70. ibi, limita quarto Schneid. in §. in summa. 10. instit. de injur. n. 12. sub fin. Ioan. Harppr. cod. n. 131. ibi, octava decisio. Et n. sequent. Br. in l. infamem. 7. ff. de publ. judic. n. 11. ibi, Et ideo remedium est. Felin. in c. cum te 23. x. de sent. Et re judic. n. 4. ibi, ut dubitans Et sequent. Beust. in d. l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur. §. de jurejur. nu. 11. ibi, secunda cautela est.

Sed quando oblatio & solutio hoc in casu fieri debeat, valde inter interpretes disceptari solet, siquidem

Br. in l. l. C. tit. 22. ff. de his qui not. infam.

dicit: quod ante litem contestatam fieri possit, postea non item, quoniam si post offerret, videretur solvendo confiteri crimen, *l. quoniam. 5. ff. de his qui not. infam.*

Econtra verò statuit,

Panorm. in c. cum te 23. x. de sent. Et re judic. n. 2. Et n. 6.

quod quovis tempore fieri possit oblatio, dummodò ante sententiam & condemnationem fiat, quod ante eam etiam non luit.

Br. in d. l. infamem. 7. ff. de publ. judic. nu. 12. vers. Et ideo tunc non aliquis.

Cujus tamen assertionem quodammodo refutat

Wesemb. in comm. ff. de his qui infam. not. nu. 9. ante med. vers. quæ ratio parum firma est, Et seq.

Aliter sentit.

Socin. in sus. fallent. regul. 179. fall. 2.

qui distinguit, aut causa talis est, quæ ipso jure circa sententiam confessi æstimationem minuit, & tunc necesse est, ut ante litem contestatam æstimatio & pecunia offeratur; In illis verò causis, in quibus iudicatos & condemnatos demùm nota, infamiæ sequitur, oblatio usque ad sententiam fieri possit.

Quicquid sit, hodiè in plerisque iudiciis, prædicta secunda opinio Panormitani servatur, & secundum eam pronunciat.

teste Matth. Wesemb. in comm. ff. de his qui not. infam. n. 9. in med. vers. quæ distinctio. Socin. Et si vero maxime Et vers. seq.

Unde fit, si iudex æstimationem injuriarum in libello expressam taxavit, & per præambulam sententiam interloquendo imposuit actori iuramentum, quod reus tunc post banc sententiam præambulam nihilominus injuriæ æstimationem offerre possit; ut eleganter evincit, & ita in Camera Imperiali in causa Schwelshen contra Ioannem Welsen Mogenen. 3. Septembr. Anno 1567. conclusum fuisse; testatur.

Andr. Gail. lib. 2. obser. 102. incip. quadam actione. n. 1. n. 2. vers. isti tamen non obstantibus. n. 3. Et n. sequent.

Imò etiam post sententiam definitivam & condemnationem factam, eiusmodi oblatio & solutio fieri potest, si illa per leutationem vel appellationem fuerit suspensa,

teste Matth. Wesemb. in comm. ff. de his qui not. infam. n. 9. in med. vers. quæ amplius puto solutionem. Et vers. seq.

Advertendum autem est hoc in casu, quod reus propter solutionem & oblationem æstimationis injuriarum non ab institutione actione, ut quidem voluit.

Ioan. Faber. in §. ult. inst. de perpet. Et tempor. actum. n. 3. Fulgos. (ubi quatuor fundamenta offert) in l. iusjurandum Et ad pecunias. 34. §. ait prætor. ff. de jurejur. n. 3. Et seq.

Sed ab observatione iudicii tantum absolvatur, ita tamen, ut hæc absolutoria vim definitivæ habeat,

Br. in l. infamem. 7. ff. de publ. judic. n. 10. sub fin. vers. absolvetur enim obstantia. Et n. seq. Felin. in d. c. cum te 23. x. de sent. Et re judic. n. 4. vers. sed absolvetur ab observatione. Et seq. Iason. in iusjurandum Et ad pecunias. 34. §. cum res ult. ff. de jurejur. n. 3. ibi, Et ex hoc. paul. de Castr. eod. n. 5. vers. quia tunc absolvetur. Gail. (ubi ita in Camera. 3. Septembr. Anno 1567. in prædicta causa Schwelshen 1 contra Welsen Mogenen iudicatum refert) lib. 2. obser. 102. n. 6. ibi, quando autem reus usque ad fin.

Quarto injuriarum condemnatus infamiam evitare potest, si vel autoritate magistratus vel iudicis vel gratuito vel adhibita protestatione super injuriis illatis transigit, & paciscitur, ut supra n. 10. 11. Et n. 12. dixi.

H b z

Quintò,

25 Quinto, si iudex recedit ab ordinaria & consuetâ pœnâ, & aliam severiorem imponit, tunc enim, duriorẽm pœnam imponendo, censetur cum existimatione dispensasse,

l. in servorum. 10. §. ult. vers. ut qui maiorem. ff. de pœni. l. quid ergo. 13. §. pœna gravior. 7. ff. de his qui not. infam. l. si Possidonum. 4. vers. quoniam s. neni. & severitas. C. ex quibus caus. infam. irrog. Wesenb. in com. ff. de his qui not. infam. num. 9. sub fin. vers. quartus modus est. Ioann. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. 138. ibi decimo præmissa.

26 Sexto, si damnatus appellat vel leuterat, & pendente appellatione & leuteratione operam dat, ne sequatur altera sententia, sed lis pereat per pactum, solutionem, vel alium quemvis modum.

Wesenb. in com. ff. de his qui notantur infam. n. 9. sub fin. vers. sextus modus est. Ioan. Harppr. in §. in summa. a. inst. de injur. num. 127. ibi, sex: d. imatur. & nu. seq.

27 Septimo, si per principem æstimationi pristinæ restitutus fuerit, l. soler. 10. ff. de his qui not. infam. Wesenb. in com. d. tit. n. 9 in fin. vers. septimus & ultimus. Ioan. Harppr. d. §. in summa 10. nu. 140. ibi, denique & nu. seq.

28 Octavo, si ante litem contestatam perperam dicta revocat, Ioan. Plo. de in lit. jurand. §. 45. num. 34. Schrad. de feud. part. 9. princ. c. 4. num. 127. quos sequitur Petr. Hering. quest. 4. n. 19. ibi, sic: & nonnulli. & seq. part. 2.

29 Nono, si propter iniurias saltem actio l. Aquilæ fuit instituta, & quis ex ea condemnatus,

Iacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. num. 51. ibi, octavo denique. & n. 52. part. 3.

30 Et deo si quis adversario injuriam remisit, pietate forsitan Christiana adductus, vel necessitudine vel alio quovis modo, tunc si is ad damna & expensas injuriarum fuerit conventus, & damnatus, infamis non fit,

Iacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. d. quest. 107. n. 53. ibi, ex quo efficitur. & seq. part. 3. cui addatur Didac. Covarr. lib. 2. variar. resolut. c. 10. n. 7.

31 Deci nõ, si quis sui copiam in iudicio non faciat, sed propter contumaciam condemnatur,

Ioan. Zanger. tract. de except. part. 2. c. 1. nu. 177. vers. non quidem ut infamia notetur & seq. Gl. latr. ad text. lat. in Landr. lib. 1. art. 68. verb. pro quacunque culpa. in med. vers. sed quaritur an ista & seq. H. ppol. de Marfil. in sua pract. crimin. §. postquam. nu. 66. sub fin. vers. ultimo circa prædictam. & nu. 67. Alex. consil. 114. incip. repetitus u: quid n. us. vers. fortis voluit. vol. 2. Ioan. Andr. in addit. ad Specul. lib. 2. part. 1. tit. de contumacia. §. sequitur tertio, n. 2. verb. confiteri. lit. B. ibi, hac tamen filio. Bl. in l. 1. C. de hered. instit. num. 50. in med. vers. sed nullo jure cavetur. & seq. Br. consil. 111. incip. quaritur, & in dubium revocatur. nu. 6. vers. sed condemnatus ex contumacia. part. 1. Ioan. Harppr. in §. in summa 10. instit. de injur. n. 113. ibi tertia decisio. & num. seq.

Quemadmodum ita Anno 1617. Facultas Iuridica Lipsensis pronunciavit.

Zum andern/ vnd auff ewer Frage/ ob wol sonsten der jemge/ so etnen ihme ohne vorbehalt setzer Ehren zu recht zuertandten Wiederruff geleistete / an seinen Ehren anrichtig wörde/ dennoch aber vnd woferne beklagte Gerichte ihres eignen beganzenen Duschorschams haben vnd also ob sic dām injuriarum confessionem, inshales der Klagenbitte verhellte worden / vnd darauff Klägern etnen öffentlichen Wiederruff vor Gerichte thun sollen / so wörden sie dorüber an ihren Ehren nicht anrichtig. D. N. W.

32 Idem responderunt Icti iudicii. Curialis Wirtenbergensis, Auff ewer ander Frage sp. echen wir in Rechten gegründet/ wenn auch gleich wegen vorrichen injurien solche Klage angesteltet: vnd darauff der Wiederruff beklagten zuertandt wördet/ dennoch aber vnd dieweil in gegenwertigen Proceß nicht allein in contumaciam verfahren / sondern auch beklagte durch ihren Syndicum erschienen als mögen auch di: selbe vnd seine Principales auff den fall wenn sie den Wiederruff leisten müssen vor anrichtige Leuet nicht gehalten werden D. N. W.

33 Undecimo, si quis non ad accusationem, sed ex officio iudicis est injuriarum damnatus,

Bl. (ubi hoc notandum dicit) in l. certum. 1. C. si tutor vel curat. non gessit. nu. un. vers. dic. quis damnatus ex officio & seq.

Decimo, si iudex expressè in sententia reo existimationem honoris. eserverit; Et licet nonnulli dicant, quod iudex in ejusmodi actione, famam & honorem concernente, reo existimationem conservare & in sententia adicere non possit, quod ea non debeat nocere parti condemnatæ quoad honorem & existimationem suam,

Zafus in l. acta. §. de am. lianda. ff. de re judic. n. 7. vers. secum pu to. & seq. per text. elegantem in l. non poterit. 63. ff. de furt.

ubi dicitur, quod præses provinciae efficere non possit, ut furti damnatum non sequatur infamia, cui addatur

Pult. in §. pœna. a. 7. instit. de injur. n. 7. post princ. Gilhauf. in sua ar-

bor. judic. crimin. c. 2. tit. 34. §. 7. numero 15. vers. quam reservationem.
Contrarium tamen alii rectius tradunt, modo iusta causa subsit, alias non,

Br. consil. 111. incip. quaritur. & in dubium revocatur numer. 7. ibi, superest ergo. junct. vers. remtas est, quod iudex. & seq. Ioann. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. numer. 117. ibi, quartò limitatur. & n. seq. Wesenb. in com. ff. de his qui not. infam. n. 9. sub fin. vers. quintus est si iudex. & in com. ff. de injur. numer. 18. post med. vers. & hoc aliquando. & sequent. & consil. 22. incip. ne frustra. numer. 25. sub fin. vers. idè quidem. & numer. 26. Gail. lib. 1. observ. 65. ubi itaq. Camera in causa Jugols contra Amersdorf/ item in causa Sebastian Hadten contra Stephan Semfuff factum fuisse refert. n. 5. in fin. vers. statamen in sententia. & n. 6. Daniel Moller. in com. ad constit. Saxov. part. 4. constit. 42. n. 17. ibi, non inutilis autem est. & n. seq. Barthol. Blarer. in repet. l. diffamari. 4. C. de ingen. manumiss. in argumento (ubi ita quandoq. in Camera Imperiali observatum fuisse testatur) n. 3. post princ. & vers. quandam ejusmodi. Ludolph. Schrad. tract. de feud. part. 9. princ. part. 2. sect. 6. numer. 49. vers. & licet iudex. & seq. Nicol. Boer. decis. 64. n. 10. ibi, quinimo iudex.

Veluti etiam ita Anno 1617. Scabini Lipsenses responderunt.

Zum andern/ vnd auff ewer Frage (sprechen wir / wenn gleich den Stadgerichten zu N. den Wiederruff zu leisten solte außgeleget werden / do sie aber dennoch zuvor bitten vnd ansuchen wördten / daß derselbe ihnen an ihren Ehren / vnnachtheilich seyn solte. So wurde gestaltzt Sachen nach solchen ihren wachen billtch stude gegeben / vnd wenn dasselbe also dem Wrtchel einverleibet: möchte ihnen der Wiederruff an ihr n Ehren / leistung / vnd guten Namen nicht nachtheilich seyn. D. N. W.

35 Quæ a. fit iusta causa reservandi condemnato existimationem honoris, tradit

Br. d. consil. 111. n. 7. vers. dicendum est ergo. n. 8. & seq. part. 1. Daniel. Moll. in com. ad constit. Sax. part. 4. constit. 42. n. 19. & seq.

36 Inter cætera a. & hæc pro iusta causa reputatur, si iniurias est opifex, & in aliquo collegio constitutus, tunc enim illi in sententia existimatio honoris meritò reservatur, quoniam esset admodum crudele, si quis propter levissimas iniurias, ex iracundia fortè prolatas, societate. ordine, collegioq; suo, tanquam infamis ejiceretur, & alia graviora consequeretur.

teste Matth. Wesenb. in com. ff. de injur. n. 18. post med. vers. & hoc humanis. & s. q.

37 Iudex tamen in sententia certam causam, cur reo famam & honorem reservaverit, exprimere non tenetur,

c. sicut. 16. x. de sens. & re judic. Wesenb. in com. ff. de his qui infam. not. numer. 9. sub fin. vers. sed hoc casu causam.

38 Et licet

Herem. Pult. in §. pœna a. 7. instit. de injur. n. 9. vers. nec concedenda nisi iudicis. pag. mihi. 602.

dicat, quod hæc potestas reo existimationem honoris conservandi, non cuivis iudici, sed illi tantum, à quo non appellatur, cuiusmodi est Camera Imperialis, concedi debeat.

39 Hodie tamen eam reservationem, etiam ab omnibus aliis iudicibus inferioribus fieri posse, rectè tradit

Barthol. Blarer. in repetit. d. l. diffamari. 4. C. de ingen. manumiss. in argumento ejusd. l. n. 3. in med. vers. quod non solum jure supremo. & vers. seq. Daniel. Moller. in com. ad constit. Sax. part. 4. d. constit. 42. nu. 17. in med. idq. videre non solum. & seq.

40 Bene tamen verum est, quod ejusmodi reservatio honoris, & famæ in injuriis atrocioribus non sit admittenda, præsertim si sint reales, scriptæ, & maximè publicè editæ.

Herem. Pult. in §. pœna a. 7. instit. de injur. n. 9. vers. in atrocioribus nunquam; quem sequitur Ludov. Gilhauf. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 34. §. 7. n. 15. vers. & in atrocioribus fol. mihi. 236. Dan. Moll. in com. ad constit. Sax. part. 4. constit. 42. n. 21. post princ. vers. quod si falsam sit crimen & n. seq.

41 Decimotertio quis infamis non fit, si juxta ordinationem iudicii curialis coram iudice & assessoribus se declaret, se verba illa, quæ ab actore tanquam injuriosa allegantur, animo injuriandi non protulisse, deq; actore non nisi bonum & honestum scire & sentire posse,

42 Oberhoffgerichts Ordnung zu Wittenberg Anno 1550. tit. von Schmecksachen. §. wörde sich ober auch, in vers. vnd das soll demselben vnauffrichtlich vnd vnderleitlich seyn. pag. mihi. 220.

43 Decimo quarto, si reus pendente lite moritur, tunc eius heres injuriam condemnatus infamis etiam non efficitur, Freher. lib. 3. c. 8. numer. 6. de infamibus; quem sequitur Ludovic. Gilhauf. in sua arbor. crimin. c. 2. tit. 34. §. 7. nu. 18. in med. vers. dicitur autem ad conventus fol. 236.

De retorsione & compensatione injuriarum.

SUMMARI A.

- 1 Retorsio injuriarum est licita. n. 3. 7. 8.
- 2 Etiam si verba extrinsecum provocacionis per se sint injuriosa.
- 3 An per retorsionem possim dicere, tu mentiris per gulam.
- 4 Vel mentiris ut adulter, fur, latro, & similis, n. 6.
- 5 Quibus compe. it. hæc retorsio. n. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.
- 6 Contra quos datur hæc retorsio, n. 19. 20.
- 7 Forma retorsionis, quæ.
- 8 In continentem debet fieri retorsio.
- 9 Cum moderamine inculpatæ tutelæ debet fieri. 24. 25. 26. 27. ubi exempla afferuntur.
- 10 An injuriæ verbalem verberibus liceat repellere.
- 11 An illi, qui alicui mendacium se dixisse dicit, a spem impingere liceat.
- 12 Quæ moderamen in retorquendo excessit, mitius punitur.
- 13 Quomodo retorsio expedienda debeat, an per libellum, vel alicui modum. n. 1. 2. 3. 4. 5.
- 14 Formula retorsionis traduntur, remissivæ.
- 15 Finis & effectus retorsionis quis.
- 16 An per eam xingatur actio injuriarum. n. 39. 40. 42. 43. 44.
- 17 Qui sibi ipsi jus dicit, & in eo jus dicentis, aut hortatorem, quam implorare debuerat, negligit, indignus est, ut legis & magistratus ope lentiat.
- 18 Retorsio retorsionis non datur.
- 19 Notarius illi, cui retorsionis instrumentum insinuavit operam suam in eodem retorsionis negotio prestare non potest.

Communis & ubique locorum recepta DD. opinio est, quod injuriam injuria rectè retorquere liceat atq; is, qui provocatus injuriam propulsat, injuriarum non teneatur,

per text. expr. in l. qua omnia. 2. §. vers. nisi forte purgare. & vers. seq. ff. de procurat. text. elegant. in l. qui cum major. 14. §. si libertus. 6. vers. idem puto, & si ab eo petitus retorsit in eum crimina. ff. de bon. libert. l. ut vim & injuriam. 3. ff. de l. & l. Iason. in d. l. 3. n. 36. ibi, quæro quid de injuriâ. Br. in d. l. qua omnia. 2. §. ff. de procurat. n. 1. Gail. lib. 2. observ. 100. incip. succedit alia. n. 1. & seq. per tot. Ioann. Harppr. (ubi rationes affert) in §. hæc actio. 12. instit. de injur. n. 90. & seq. n. 102. & n. seq. Ludolph. Schrad. de feud. part. 9. c. 4. n. 114. ibi, hæc conclusio fallit. & n. seq. Carren. in pract. crimin. tract. de homicid. §. circa quartum. n. 101. Petr. a Plac. in epitom. delictor. lib. 1. c. 28. n. 12. Bl. in l. 1. c. unde vi. n. 16. vers. & inde verbis. Nicol. Boer. decis. 169. incip. primò videtur. n. 1. & n. seq.

Quod procedit, etiam si illa verba per se sint injuriosa, ita ut extrinsecum provocacionis proferens injuriarum rectè conveniri & condemnari possit, Br. in l. item apud 15. §. ait. prator. 2. ff. de injur. n. 3. vers. idem si tibi. Iason. in d. l. ut vim. 3. ff. de l. & l. n. 37. Gail. lib. 2. d. obser. 100. n. 3. vers. tametsi illa verba. & sequent.

Unde inferitur, si quis mihi crimen vel convicium aliquod objecerit, quod ei licitè respondere possim, tu mentiris, ut supra late concl. 59. n. & seq. dixi.

Quod usq; adeo verum est, ut dicenti mihi verba injuriosa optime respondere possim, tu mentiris per gulam, Bl. consil. 45. instit. statuto Papie caretur. n. 2. ibi, sed dubium est de libello, & seq. usq; ad fin. lib. 1. Angel. Arctin. tract. malefic. verb. verba injuriosa. n. 1. vers. quod tamen debet. Schrad. de feud. part. 9. d. c. 4. n. 115. vers. quod usq; adeo verum est. & seq. Schneid. in §. in bonaf. 30. instit. de action. n. 24. vers. tu mentiris in gulam.

Vel mentiris ut fur, adulter, scelestus, latro, prædo, homicida & similis, l. 15. sub fin. vers. deinde hæc conclusio. n. 116. & n. seq. & in §. jus a gentium. instit. de l. N. G. & C. ibi, in materia defensionis, (ubi etiam rationes affert) n. 57. vers. quoniam ei, qui nobis. & seq. & consil. 40. incip. ad prima questionum decisionem. (inter consilia var. Ictorum Kirchofi, ubi etiam sex rationes affert) n. 38. ibi, similiter non obstat. n. 39. & seq. vol. 1. quem sequitur Ioann. Harppr. (ubi easdem rationes repetit) in §. injuria. 1. instit. de injur. n. 80. vers. vel etiam tu mentiris ut fur. n. 81. & seq. Mynsing. cent. 5. obser. 17. n. 3. sub fin. vers. vel tu mentiris ut fur. & n. seq. usque ad fin.

Quæ retorsio indistinctè admittitur, etiam si is, cui eiusmodi retorsio, tu mentiris ut latro, fur, & similis, sit, neq; fur, neque latro, neq; prædo, &c. sit, Ioann. Harppr. id. §. injuria. 1. instit. de injur. n. 81. ibi, ac sanè retorsio sit. n. 82. & seq.

Ex quidem procedit, si quis specialiter ei, qui ipsi crimen confictum objicit, respondeat, ipsum mentiri, si ve generaliter dicatur, quicunq; hoc dicit, ipse mentitur, Socin. Jun. consil. 122. numer. 18. consil. 123. n. 23. lib. 2. & consil. 82. n. 1. & seq. & consil. 117. n. 9. lib. 3. quem sequitur Schrad. de feud. part. 9. c. 4. n. 115. in med. vers. & hoc procedit.

Item, si ve quis purè & simpliciter dicat, tu mentiris, si ve sub conditione, si tu hoc dicis, vel dixeris, mentiris, neutro enim casu is, qui hæc verba profert, ad defensionem honoris sui, punitur,

Socin. Jun. d. consil. 122. n. 16. 17. & seq. & consil. 123. numer. 29. & numer. seq. lib. 2. Philip. Dec. consil. 487. in ip. in questione proposita n. 6. & seq. Schrad. de feud. d. part. 9. c. 4. n. 115. in med. vers. item si ve quis purè. & seq.

Hæc a retorsio, cum sit defensionis species, regulariter omnibus, qui iniuriâ verbali sunt affecti, ad honorem, famam, atque existimationem suam conservandam, competat, Ioann. Harppr. in §. hæc actio. 12. de inst. de injur. n. 125. ibi, porro cum retorsio. & seq.

Etiam pupillis & minoribus sine tutoris & curatoris consensu & auctoritate, arg. l. 1. §. cum arietes. 11. ff. si quadrup. pauper fecit. dicitur. Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. inst. de injur. n. 127. ibi, ex quâ conclusione. & n. seq.

Item filii familias, patre etiam dissentiente, Ioann. Harppr. (ubi rationes affert & contraria solvit) in d. §. hæc actio 12. inst. de injur. n. 130. ibi, deinde ex præfata. n. 131. & seq.

Pateritem, & maritus injuriam, filiof. vel uxori illatam, suo nomine rectè retorquere, & repellere possunt, non item nomine filiof. vel uxoris,

elegant. Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. instit. de injur. n. 135. ibi, dubia hic exurgit. n. 136. & seq. n. 141. ibi, ex eadem quoq; & n. seq. Halbritter in tract. de injur. c. 6. de retorsionibus. sub tit. qui possunt retorsionis remedio uti. sub fin.

Deportatus etiam retorsionis remedio licitè uti potest, Ioann. Harppr. d. §. hæc actio. 12. inst. de injur. n. 153. ibi, præterea ex supra posita. n. 154. & seq.

Non item ab Imperatore vel Camerâ Imperiali banitus vel proscriptus, rationem reddit,

Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. n. 158. ibi, quid a de eo. & n. seq. Quemadmodum nec procurator, ad agendum constitutus, propter injuriam verbalem, domino principali illatam, omni sâ injuriarum actione nomine principalis retorsionem interponere potest,

Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. inst. de injur. n. 143. ibi, resolvenda hoc loco occurrit. n. 144. & seq.

Etiam si is generale mandatum, ad omnia negotia domini expedienda, habet, Ioann. Harppr. d. §. hæc actio. 12. inst. de inst. de injur. n. 150. ibi, at quid si procurator. n. 151. & seq.

Infamis etiam, si ei quis infamiam objiciat, retorquendo & repellendo infamiam dicere non potest, tu mentiris,

Ioann. Harppr. (ubi similitudinem) in d. §. hæc actio 12. inst. de injur. n. 164. ibi, non dissimilis videtur. & n. seq.

Pro ut etiam ille, cui verum crimen objicit retorsione uti nequit, Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio 12. n. 162. & seq.

Hoc a retorsionis remedium adversus omnes, qui verbalem injuriam intulerunt, si ve sint viles & humiles, si ve egregiæ, & in dignitate constitutæ personæ, suscipi & interponi potest, Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. inst. de injur. n. 66. & seq.

Etiam adversus dominum feudi, Ludolph. Schrad. tract. de feud. part. 9. c. 4. n. 114. ibi, hæc conclusio fallit. & n. seq. Harppr. d. §. hæc actio. 12. (ubi rationes affert) n. 176. ibi, nec minor. & n. seq. Vldar. Zas. tract. feud. part. 10. incip. jam ad dominum. n. 102. ibi, cæterum si vasallus.

Contra patrè, Magistrum, & magistratū, retorsio injuriarum non est licita, nisi liquido constet, patrè, Magistrum, & magistratū non animo castigandi, & corrigendi, sed potius injuriandi, & diffamandi, privato quodâ odio vel affectu, filium discipulū, vel subditum contumeliosis verbis ultra modum objurgasse, elegant. Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. instit. de injur. n. 167. ibi, hinc non abs re. n. 168. & seq. usque ad n. 176.

Pro forma autem retorsionis injuriarum requiritur; ut in continentem fiat, Gail. lib. 2. observ. 101. n. 5. vers. intellige a. hanc fallentiam. & seq. Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 127. n. 39. ibi, sic & respondit. part. 3. Modest. Pistor. consil. 3. incip. Solche fragm. nu. 34. vers. welche alhier nicht seyten tan & n. seq. vol. 2. Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. inst. de injur. n. 96. & n. 209. Würmbs. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 15. n. 8. ibi, quando quis, Jacob. Men. (ubi communè dicit) consil. 107. n. 42.

In continentem a. retorsio fieri dicitur, & tunc, licet ex intervallo fiat, si eo tempore interponatur, quò quis retorquendi habuit potestatem, puta, quo primum certò rescivit, & cognovit, sibi ab aliis injuriam factam esse, & quò Notarium ad insinuandam retorsionem commode habere potuit, Ioann. Harppr. in d. §. hæc actio. 12. instit. de injur. n. 97. ibi, in continentem a. n. 98. & n. seq.

Deinde requiritur, ut cum moderamine inculpatæ tutelæ fiat, in suis terminis consistat, & ulterius non progrediatur, Schrad. in §. jus a gentium. instit. de l. N. G. & C. n. 55. & n. 56. Ioann. Harppr. in §. hæc actio. 12. inst. de injur. n. 209. vers. verum etiam cū moderamine Iacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 127. n. 46. part. 3.

Alias si retorsio moderamen excedit, & quis verbis injuriosis provocatus, aliis verbis injuriosis, diversū delictum spectantibus injuriantem re verberat, retorsio & compensatio injuriarum

- non valet, sed uterque de injuriâ sibi illata agere debet, *Specul. lib. 1. part. 2. tit. de accusatore. nu. 11. ibi, quid si te vocavi. vers. dic. contra. Et seq. Modest. Pistor. consil. 3. n. 34. vers. Und hierauff hat ten vtr etne klare decision vol. 2. Daniel. Moller. (ubi ita in Scabinatu Lipsiensi ad consultationem Friderici Lotteri Quaestoris praefecturae Delicianae pronunciatum, Et utriusque litigantium injunctum fuisse testatur, ut crimen quod alter alteri objecisset, probaret) in comm. ad consil. Saxoni. part. 4. consil. 42. n. 35. ibi, est a. non desine. Panorm. in c. delictis. 8. x. de excep. n. 18. vers. secundo casu distingue. Et in c. cum te x. de sent. Et re judic. n. 25. vers. aut convicium meum concernit aliud factum, et inc. intelleximus. x. de adulter et stupr. nu. 6. sub fin. vers. aut sunt commissa circa divers. et in c. si rixati. x. de injur. n. 1. vers. Et potest adduci hac litera. Andr. Gail. lib. 2. observ. 100. n. 9. vers. secum si convicium. Tiber. Decian. tract. crimin. lib. 3. c. 33. rubr. parit as delicti quando accusatorem repellat. n. 6. Ioach. Mysf. cens. 5. observ. 17. n. 3. ibi, quod tamen cum hoc moderamine, Schneid. in §. injuria. 1. inst. de injur. n. 12. ibi, circa praedicta oportune quaeritur.*
- 25 Unde fit, ut si mihi crimen vel delictum aliquod objicis, meque furem appellas, hoc retorquendo tibi aliud crimen objicere, & te latronem vocare non possum, *Rigid. Boss. in pract. crimina. rubr. de homicid. n. 86. vers. tamen ob sola verba injuriosa. Et seq. pag. mibi. 241. Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 127. n. 47. Et seq. Wurmbf. lib. 1. observ. tit. 47. observ. 4. n. 2. et obser. 15. n. 3. et seq. Schneid. in §. in bonaf. 30. inst. de action. nu. 24. vers. contrarium tamen affirmat. Et seq.*
- 26 Quemadmodum, si me vocasti furem, vel latronem, dicere quidem possum, tu mentiris, sed te furem & latronem aequè vocare non possum, *Mysf. cens. 5. observ. 17. n. 3. vers. ideoque eum, qui vocavit aliquem. Et seq. Specul. lib. 1. part. 2. tit. de accusatore. n. 11. Ioann. Harppr. in §. injuria. 1. inst. de injur. n. 87. Et seq. Ioann. Schneid. cod. (ubi rationes afferit, Et contraria solvit.) n. 12. vers. contrarium tamen firmat. Et seq. Et in d. §. in bonaf. 30. inst. de act. n. 24. Et seq.*
- 27 Similiter licet alicui me furem, latronem, adulterum, & similem vocanti, impunè respondere possim, tu mentiris ut fur, latro, vel adulter, ut supra n. 5. dictum est, attamen ei regerere non possum, tu mentiris, tu fur, ut latro, tu adulter, *Ioann. Harppr. d. §. injuria. 1. inst. de injur. nu. 69. ibi, ratio porro differentiae Et nu. seq.*
- 28 Multò minùs igitur licebit injuriam verbalem armis & verberibus repellere. *Bl. in l. 1. c. unde vi. n. 16. vers. Et imò verbis resistit. post princ. Ludolph. Schrad. tract. de feud. part. 9. c. 4. n. 129. ibi, nonè hac conclusio fallit. Et n. seq. Et in §. jus agerium. inst. de I. N. G. Et C. n. 57. ibi, circa primum. et n. seq. Ioann. Harppr. in §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 184. et seq. Nicol. Boer. decis. 169. n. 1. Et seq. per tot. Vasq. lib. 1. controvers. c. 12.*
- 29 Undè manifestò patet, fallam esse illam theoriam vulgò receptam, auff eine Lügen gehöret sich eine Mauthschelle / id est, mendacium alicui objectum tam esse atrocem injuriam, ut nulla contraria mendacii objectione, sed solo facto, pugno scilicet, vel alapa retundi, & expurgari possit, *elegant. Ioann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 189. ibi, cum igitur quaeris. Et n. seq.*
- 30 Nisi quæpiam infamis, vel vilis, & plebejus alicui nobili, vel aliter egregiæ personæ mendacium objecerit, tunc ejusmodi Nobilis vel egregia persona, non solum legitima mendacii retorsione, sed etiam colaphum impingendo ejusmodi vili, & infami conviciatori, se rectè defendere potest, *Bologn. in l. ut vim. 3. ff. de l. Et l. (ubi ita communem practicam observare testatur) n. 95. vers. limitatur tamen et seq. Ioann. Harppr. d. §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 193. ibi, limitatur et declaratur, Et seq. quibus addatur Gail. lib. 2. observ. 100. n. 7. Et seq.*
- 31 Benè tamen verum est, quòd hoc in casu provocatus, si moderationem hanc non observavit, sed injuriam verbalem verberibus repulit, vel suum conviciatorem iterum furem, adulterum, latronem vel similem vocavit, vel aliud crimen objecit, mitius & lenius puniatur, *per text. in l. si adulterum. 38. §. imperator. 8. vers. Et quia plus feceris. ff. ad l. Iul. de adult. Andr. Gail. lib. 2. observ. 100. n. 9. in fin. vers. licet provocatus mitius. et n. seq. Schrad. tract. feud. part. 9. c. 4. n. 124. in med. vers. attamen omnes DD. Et n. seq. Et n. 129. Ioann. Harppr. in §. injuria autem 1. inst. de injur. n. 97. ibi, est autem. Et n. seq. Wurmbf. lib. 1. observ. tit. 47. observ. 15. n. 5. Hippol. de Marfil. in l. 1. ff. ad l. Cornel. de sicar. n. 77. Bologn. in l. ut vim. 3. ff. de l. Et l. n. 94. Iul. Clar. (ubi ita in facti contempnentia observatum fuisse testatur) lib. 5. sent. §. ult. quest. 60. n. 18. vers. minus tamen puniatur. Andr. Traq. de pœnis temper. aut mitig. caus. 1. n. 12. post. med. dicit. tamen.*
- 32 Advertendum autem est, quòd hodiè retorsio plerunque per schedulam aut libellum expe diri solet, in quo quis commemorat, se à certa persona, patè à Titio, alicuius criminis, fortè homicidii vel similis, falso esse insimulatum, & apud honestos & bonos viros diffamatum, aliamve verbalem injuriam sibi innocenti per calumniam illatam: Itaque honoris sui defendendi gratia apertè dicit, scribit & profiteretur, quòd cõvicia-
- tor iste Titius hanc injuriam ei inferendo mentitus sit, & quidè exaggerandi mendacii causa; addi potest, quòd Titius tanquam fur aut prædo aut latro mentitus sit, *elegant. Ioann. Harppr. d. §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 194. ibi, sane hodiè plerunque.*
- Et quidem iniuriatus non solum certam & specialem injuriam, sed etiam certam personam, cui mentita datur, & injuria retorquetur, exprimere debet, aliàs retorsio nullius momenti est, *Harppr. d. §. hac actio. 12. n. 195. ibi, ceterum circa libelli. et nu. seq.*
- Omnium tamen utilissimus & tutissimus retorquendi modus est, ut verbali injuria affectus Notariò & testibus, ad hoc specialiter convocatis, libellum seu schedulam retorsionis ritè conceptam, suaque propria manu subscriptam exhibeat, ut ab eodem Notario palam legendam curet, quò factò eum requiratur, ut iisdem aliisve testibus adhibitis iniurianti libellum istum, nomine suo, legitime insinuet, illius responsum desuper factum diligenter in notam sumat, & publicum instrumentum super his omnibus conficiat, atque injuriato asservandū tradat, *pulchre Ioann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. inst. de injur. nu. 211. ibi, porro ille retorquendi Modus. Et n. seq. Heinric. Bocer. Class. 3. disp. 4. de injuriis. thes. 46. incip. Et quia per eum.*
- Formulas autem, ejusmodi schedulam seu libellum retorsionis ritè & legitime concipiendi, & Notario offerendi, vide eleganter, *apud Harppr. d. §. hac actio. 12. inst. de injur. n. 195. Et seq. n. 198. Et seq. n. 212. et seq. n. 227. et seq. usque ad fin.*
- Illud tamen sumimè observandum est, quòd retorsio, absentifaceta, non aliter valeat, quam si retorquens schedulam vel libellum, sive per se, sive coram Notario & testibus conceptum, absentifaceta conviciatori per literas vel epistolam intimari & insinuari faciat, *Harppr. d. §. hac actio. 12. nu. 212. ibi, de eo sane meminimus. et nu. mero seq.*
- Finis autem & effectus retorsionis est, ut quis injuriarum actionem evadat, sumptibus pareat, & per eam honorem, famam, & existimationem conservet, *l. que omnia. 25. ff. de procurat.*
- Sed quid, an hujus retorsionis effectus etiam est, ut per eam actio injuriarum tollatur, ita, ut quis propter retorsionem ad competentem injuriarum actionem non habeat regressum? *Affirmativè concludunt Alciat. in singul. consil. de duello. circ. princ. Bocer. disp. 3. de injur. Et sumof. libell. thes. 78. incip. aboletur item. per tot. Et in tract. de sumof. libell. (ubi sub fin. nu. 54. vers. ab eaque non abhorret et seq. ita supremam Ducatus Wittembergici tribunalis aliquoties judicasse subijcit) c. 3. incip. ex famoso obligatur. n. 54. ibi, non est etiam ab hoc loco. nu. 55. Et sequentib. Ioann. Harppr. in §. hac actio. 12. inst. de injur. nu. 78. ibi, quomòdò et aliud aboletur. n. 79. Et seq. Anton. Faber (ubi ita in Senatu Subandis pro N. Laboret contra Christophorum Magecciam. 3. Non. Martii Anno 1594. judicatum fuisse testatur) in suo codice lib. 9. tit. de injur. 2. def. 8. incip. ab alio injuriam passus. n. 1. Et seq.*
- Cum quibus manifestò consentit *Gloss. margm. ad gl. ordinari. in Landrecht. lib. 1. art. 68. n. 3. sub lit. B. incip. nota quod pro injuria. in med. vers. nisi quis provocatus. fol. mibi. 160. col. 2.*
- Et in hanc sententiam etiam iam dudum Lipsenses Mense Maio Anno 1606. ad consultationem G. X. responderunt, *Habe ihr B. S. wegen der Schwere wört/ oder wider euch ausgegossen / durch zwey Personen besprochen / und als er derselben nicht in abrede gewesen / solche also balden wider ihn retorsorium und erwidern S. in seinen Bosen schlecken lassen/ So ist darob die actio injuriarum aufgehothen / Und ihr seydt ihn nun deswegen gerichtlich befangen nicht befragt! D. X. W.*
- Moventur, tum per text. in l. que omnia. 25. ff. de procurat. ubi is, qui in obrectatorem & conviciatorem retorsit, & regressif injuriam sibi illatam, opprobrium, convicium, & pudorem suum purgasse dicitur. Cui consequens, quòd retorquens post retorsionem injuriâ amplius non sit affectus, proindè nec injuriarum actionem amplius habeat, *Bocer. d. c. 3. n. 50. Harppr. d. §. hac actio. 12. n. 79.*
- Tum, quia non est incogniti iuris, quòd injuriarum actio ad vindictam imposititæ contumelias pertinet, *l. 2. §. emancipatus. 4. ff. de collat. bonor. l. prator. 7. §. 1. vers. ad vindictam ne injuriarum. ibi, vindicetur. ff. de injur.*
- Cum ergo seipsum quis vindicet, ipseque sibi iureque judex existat & ultor, amplius judiciali remedio vindictam poscere non debet, *Bocer. d. c. 3. n. 51. Harppr. d. §. hac actio. 12. n. 81.*
- Tum, quia, qui sibi jus dixit. in eoque jus dicentis auctoritatem, quam implorare debuerat, neglexit, *l. non est singulis. 196. ff. de R. l. l. m. C. quando liceat unicuique se suo judic. vindic. indignus est, ut legis aut magistratus open sentiat, arg. l. auxiliium 37. in fin. ff. de minor. l. 1. sub fin. C. ubi sentat. vel Clariff. Anton. Faber. d. def. 8. n. 4. Et n. seq. Bocer. d. c. 3. n. 52.*

Tum, quia ubi ex uno facta duo vel plura competunt juris remedia ad unam eandemque rem sive finem tendentia, tunc unum tollit & perimit alterum,

l. plura. § 3. in princ. ff. de O. & A. l. nemo. 43. §. 1. ff. de R. I. l. 1. C. quond. civil. act. crimin. prejud. Bocer. d. c. 3. num. 53. & num. 54. Harppr. d. §. hac actio. 12. n. 82.

Cum ergo ex omni verbali injuria duò competant juris remedia, retorsionis scilicet, & actionis injuriarum, & tendant ambo ad unam eandemque rem sive finem, nempe, ad contumeliam expellendam, & removendam,

l. item apud 15. §. si quis servo. 46. ff. de injur.

ex qua contumelia nascitur ipsa injuriarum actio, *l. si unus. 2. 7. §. pactus ne peteret. 2. vers. non enim. ibi, injuriarum. actio nascitur ex contumelia. ff. de pact. l. 1. in princ. vers. specialiter. ff. de injur.*

Indè sequitur, adhibito remediò retorsionis, non amplius competere alterum actionis injuriarum remedium,

Bocer. d. c. 3. num. 53. vers. cum ergo ex verbali. lo. mm. Harppr. d. §. hac actio. 12. num. 82. vers. cum ergo ex omni. & vers. seq.

Tum, quia cessante causa seu obligatione, cessat actio, *c. cum cassione. X. de appell. Anchar. consil. 47. incip. pro clariori. num. 4. & consil. 215. incip. scripsit papa. nu. 17. lasè Tuscb. tom. 1. verb. cessante. conclus. 202. num. 1. & sequentibus.*

Causa autem, nempe contumelia, ex qua oritur actio injuriarum,

d. l. si unus. 2. 7. §. pactus ne peteret. 2. vers. non enim ex pacto injuriarum actio nascitur, sed ex contumelia. ff. de pact. retorsione facta, cessat, d. l. que omnia. 25. ff. de procur.

Quæ assertio etiam est verissima, & juris principiis, & rationi admodum consentanea, & secundum eam merito judicandum & decidendum, præsertim, cum juxta eam non solum in exteris locis sed etiam in judiciis Imperii Romani, fit judicatum, ut supra dictum.

42 Non obstante, quod novissimè contrarium asserere conetur, & ita in facultate juridicâ Giffena responsum fuisse, restetur

Heinrich. Nebeltrã. decis. 18. incip. nota fuit injuriarum actio. in med. vers. verum his non obstantibus. & seq. per tot. & ante hunc Ludolph. Schrad. (inver. consil. varior. ICtorum à Kirchofio edita) consil. 40. incip. ad prima questionis. num. 1. & seq. junct. n. 12. vers. & licet hæc & similia. & seqq. junct. 17. vers. & quod D. D. prædicta, numer. 18. & seq. numer. 21. vers. quare cum D. D. à Tribunis. num. 22. & seqq. junct. nu. 76. nu. 77. & seqq. vol. 1.

Ubi disserit de juris quodam Doctore, qui contra civitatis cujusdam Tribunos Plebis, ipsum qui dixerunt suspectum, retorsione usus fuerat his verbis, ipsos mentiri tanquam scelestos, & nu. 1. & seqq. usque ad num. 76. concludit, quod Doctor ille non modò ex hac injuriæ propulsatione & retorsione non teneatur ipsis Tribunis ullâ injuriarum actione, sed insuper etiam n. 77. & seqq. usque ad fin. dicit, Doctorem contra ipsos Tribunos suspitionis illius nomine injuriarum actione experiri posse.

43 Nec movent rationes quæ in contrarium adducuntur. Quod enim *Heinrich. Nebeltrã. d. decis. 15. post med. vers. cum enim certè. & seq.* primò loco dicit, certos jure nostro modos esse constitutos, quibus obligatio, quæ ex injuriâ oritur, tollitur, inter quos nullibi retorsio relata invenitur, id negatur, quia nullibi in universo jure omnes modos tollendi injuriarum actionem, exatè recensitos, & dinumeratos, mihi quispiam demonstrare poterit, quin non etiam alii modi hodiè usu & communi praxi inveniantur; id quod patet, ex §. ult. *inst. de injur.* ubi dissimulationis tandem fit mentio, & tamen plures esse modos, etiam in jure non expressos, paulò post infra latius dicitur, Quod verò *Heinrich. Nebeltrã. d. decis. 18. sub fin. vers. nec in contrarium, pag. mibi 216.* secundo loco statuit, retorsionem, extrajudicialiter factam, judiciali persecutioni ideò præjudicare non posse, cum ad diversos tendant fines, & retorsio ideò fiat, ne injuriatus tacendo crimen obiectum confiteri, & dissimulare videatur, judicialis verò persecutio ad satisfactionem, & qualem qualem gravaminis illati recompensam tendat; Utrumque falsum est. Retorsio enim non ideò fit, ne injuriatus crimen tacendo confiteri censeatur, sed potius, ut se ab illo purget,

text. in l. que omnia. 25. ff. de procur.

Nec judicialis injuriarum persecutio ad satisfactionem, sed potius ad vindictam, tendit,

per text. in d. l. prætor ait. §. 1. vers. at actione. ff. de injur. ubi dicitur: at actione injuriarum de ipsa corde vel veneno agitur, ut vindicetur, non ut damnum sarciat.

Et licet in condemnatione etiam, satisfactio, & recompensatio aliquo modo versetur: Hoc tamen non fit principaliter, sed secundariò,

d. l. prætor ait. 7. §. 1. vers. at in actione injuriarum, ubi Gothofr. lit. C. ff. de injur.

In actione autem injuriarum, non id quod accessoriè & se-

PARS V.

cundariò, sed quod principaliter continetur, attendi debet, *text. in d. l. prætor ait. 7. §. 1. vers. quid ergo de lege Aquilia. ff. de injur.*

Quoniam sublato principali, nempe contumeliâ, quæ est actionis injuriarum causa,

d. l. si unus. 2. 7. §. pactus ne peteret. 2. vers. non enim ex pacto. ff. de pact. & cujus intuitu vindicta subsequi solet, d. l. prætor ait. 7. §. 1. post med. ff. de injur. etiam accessorium & secundarium tolli & cessare necesse est.

Tertia ratio *Heinrich. Nebeltrã. d. decis. 15. sub fin. vers. nec quando. & seq.* quod scilicet, quando ex uno factò duo agendi modi oriuntur, quis uno expertus, ad alium, ut consequatur, quod in eo plus est, redire non prohibetur. *l. 3. 4. in princ. l. 41. §. ult. ff. de O. & A.* parum etiam urget. Quia obtinet tantum, si ex uno factò, duæ speciales & separatæ actiones oriuntur, quarum una quæque per se principaliter competit, & existit, qualis est actio l. Aquiliæ, & actio injuriarum;

d. l. qui servum. 34. in princ. ff. de O. & A.

Quod in actione injuriarum non est, sed actio injuriarum ad vindictam & contumeliam removendam, in cujus locum adinventra est retorsio, competit principaliter, ad æstimationem verò accessoriè,

d. l. prætor ait. 7. §. 1. in med. ff. de injur.

Aliter solvit *Bocer. de famos. libello d. c. 3. num. 49. junct. nu. 58. quoniam & ultimum. & seq.*

Quarta ratio quam *Nebeltrã. d. decis. 18. sub fin. vers. ut taceant retorsiones. & seq.* assertit, quod scilicet retorsiones non eo animo fieri soleant, ut quis hoc ipso, juri sibi competenti, & legitimis perfectionibus renunciare velit; quod utique dicendum foret, si retorsio remissionis haberet effectum: quod tamen est absolum, cum actus agentium ultra ipsorum intentionem nihil operentur, *l. non omnis. ff. de reb. credit.*

Nihil enim mover; Quia hoc procedit in iis, quæ principaliter fieri & subsistere possunt, secus est in secundariis; tunc enim actus principales agentium, rectè ultra eorum intentionem etiam ad ea, quæ secundariò concurrunt, & competunt extenduntur, & operantur.

Oldrad. consil. 150. numer. 5. vers. item quod dicitur. Tuscb. tom. 1. verb. actus. conclus. 125. num. 3. & tom. 3. verb. effectus. conclus. 47. num. 2.

Quinta ratio ab eodem *Heinrich. Nebeltrã. d. decis. 18. in fin. vers. quibus & illud addit potest. pag. 217.*

adducta, quod ab alio invasus non prohibetur se adversus vim illatam statim defendere, & tamen nihilominus invasorem judicialiter convenire possit, & ob id nihil causæ sit, cur non & ei, qui verbis injuriosis peritur, liberum esse debeat verbis resistere, & jure postmodum experiri, *l. un. C. quond. lic. cui que sine judic.*

est à separatis desumpta, à quibus malè insertur, præsertim si dispar separatorum ratio reddi possit,

l. Iulianus. 60. ff. §. 1. ff. de conduct. indeb. Iason. autb. quas actiones. C. d. SS. Eccles. num. 19.

Disparem autem hoc in casu esse rationem inter eum, qui factò invaditur, & injuriâ reali afficitur, & inter eum, qui verbali injuria maculatur, tradit rectè.

Ioann. Harppr. in §. hac actio. 12. inst. de injur. num. 187. & n. seq.

44 Et licet *Heinrich. Nebeltrã. in d. decis. 18. in fin. vers. ac licet de- tur. & vers. seq.* velit, per retorsionem aboleri quidem actionem injuriarum recantatoriam, quæ tendit ad vindictam seu infamiam, non item eam, quæ jure prætorio inducta fuit, & ad æstimationem seu criminalem persecutionem spectat; Contrarium tamen rectius tradit, & elegantem rationem assignat.

Heinrich. Bocer. tract. de famos. libell. d. c. 3. numer. 60. vers. non desunt qui existimant & numer. seq. Ioann. Harppr. d. §. hac actio. 12. inst. de injur. numer. 88. & n. seq.

45 Hac autem in materiâ prætereundum non est, quod contra retorsionem injuriarum alia retorsio, & sic retorsio retorsionis non datur,

Iacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 127. nu. 44. & seq. part. 3. Anton. Hering. de fidejus. c. 4. incip. definitionem nu. 50. & seq. Ioann. Harppr. in d. §. hac actio. 12. (ubi limitat) inst. de injur. num. 219. & seq. Ioann. Petr. Molyn. tract. de reconvent. quest. 7. sub fin. vers. item quia est similia. & seq.

Et Notarius illi, cui retorsionis instrumentum alterius nomine ritè insinuavit, operam suam in eodem retorsionis negotio præstare non potest, nec debet. *Ioban. Harpprechi. in d. §. hac actio. 12. num. 223.*

& num. seqq.

De libello & processu injuriarum: Item,
qui injuriarum agere possunt: an actio injuriarum cedi,
vel vendi possit; & an & quibus casibus cessat:
& quis ab actione hac excusatur.

SUMMARI A.

- 1 Libellus injuriarum apte concipi debet. 27.
- 2 Formula libellorum in actione injuriarum quæ, remissivè.
- 3 In libello nomen injuriantis debet exprimi.
- 4 Item persona injuriata, ejusque officium, dignitas, & conditio.
- 5 Tempus, puta annus, & mensis, item que locus debet etiam exprimi, sive civiliter, sive criminaliter agitur. nu. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 14. 15.
- 10 Si actio civis infamat, tunc in eâ perinde ac in criminali tempus, & locus exprimi debet.
- 16 Si in libello tempus, & locus sit omisus, an parte non opponente libellus procedat. 17. 18. 19.
- 20 Dies an etiam in lib. illo injuriarum debet exprimi. nu. 21. 22. 23.
- 24 Libellus injuriarum debet etiam certam speciem injuriæ illatæ continere. 25.
- 26 An & quatenus in libello injuriarum juramentum deferri possit.
- 28 Quis processus in causa injuriarum servatur.
- 29 An & quatenus in causa injuriarum, sive civiliter sive criminaliter intentata, procurator admittatur, nu. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43.
- 44 Si pendente lite unus alteri injuriam infert, & injuriatus super injuriis protestatur, & sibi jus & justitiam administrari petit, an actio injuriarum cum causâ principali in eodem processu debet terminari, nu. et. 45.
- 45 Reconventio propter injurias in foro Saxonico non valet.
- 47 Quibus competit actio injuriarum, remissivè.
- 48 Actio injuriarum an cedi vel vendi possit, remissivè.
- 49 Quando & quibus casibus quis injuriarum non tenetur, & actio injuriarum cessat, remissivè.
- 50 Veritas convicti an excusat, remissivè.
- 51 An quis excusatur, si auctorem suum nominet.

- 1 **A**ccurate observandum est; ut libellus injuriarum apte & rite formetur & concipiatur, *Iason. Schneid. in §. ult. inst. de injur. num. 9. & n. seq.*
- 2 Formulas autem libellorum in causis injuriarum, si quis desiderat, is videat
Iacob. de Bellovis. lib. 1. cap. 11. per tot. Ioann. Schneid. in d. §. ult. inst. de injur. num. 11. & seqq. usque ad fin. Petr. Termin. in suo processu. c. 63. & c. 139. per tot. Roffred. tract. libellor. part. 2. tit. de actione injuriar. prætoris. & part. 4. tit. de civili actione injur. ex lege Cornel. fol. 92.
- 3 Principio, autem in libello debet exprimi nomen injuriantis.
text. in l. prætor edixit. 7. ubi gloss. verb. certum vers. scilicet hominem. Br. eod. in princ. vers. sed Persona inferentis. & n. 1. sub fin. vers. certum est quod persona. ff. de injur. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. inspect. 9. num. 385.
- 4 Item, persona de injuria illata est, illiusque dignitas, officium & conditio, ad hoc, ut sciri possit, an injuria sit atrox, an vero levis, & eò major vel levior pœna pro personæ injuriatæ dignitate & conditione, imponi debeat.
Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 7. incip. sic vides quid in libello. n. 1. & seq. per tot.
- 5 Post hæc tempus, puta Annus, & Mensis, item locus, quando & ubi injuria facta est, debet specificari,
Iul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. 5. injuria. n. 5. ibi. ulterius quero. & §. ult. quest. 12. num. 8. ibi, præterea in libello. Iacob. de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 5. incip. sic certus locus. num. 1. & seq. per tot. Ioann. Harppr. in §. in summa. 10. instit. de injur. nu. 82. ibi, haud absque re. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. num. 388. Gail. lib. 1. observ. 64. (ubi hanc communem, & in Camera à probatam conclusionem vocat) incip. communis & in num. 1. & seq. Ioann. Schneid. in §. ult. inst. de injur. num. 9. sub fin. Ssephan. Bertrand. consil. 257. nu. 1. lib. 6. Alex. consil. 212. incip. visis & discussis. num. 1. vol. 2. Chilian. Röntz in suo process. c. 58. nu. 3. in princ. & vers. Darumb so mus.
- 6 Idque obtinet, non solum si criminaliter, sed etiam si civiliter agatur,
Gail. lib. 1. d. observ. 64. nu. 1. vers. idque obtinet. Ioann. Harppr. d. §. in summa. 10. instit. de injur. n. 82. post princ. vers. caque procedit. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. n. 10. in princ.
- 7 Et quidem, si criminaliter injuriarum agitur, dubium minus est, per text. in l. libellorum. 3. vers. utique enim ff. de accusat. Gail. Ioann. Harppr. & Clar. dd. locis.
- 8 Si vero civiliter agitur, aliquantò magis dubitari potest, propterea, quod in civilibus actionibus, tempus, puta annus, mensis & locus ut exprimat, non est necessè,
Gail. lib. 1. d. observ. 64. n. 1. vers. nam licet regulariter. Unde etiam factum est, quod Roffred. in tract. libellorum. part. 4. tit. de civil. actione injur. ex l. Cornel. col. 2. vers. ago contra talem. folio mihi. 92. col. 2. in formatione libelli actionis injuriarum civilis, non ponat tempus, & locum,

Hoc tamen & simili non obstante, contrarium textibus amplectuntur

Br. in l. prætor edixit. 7. ff. de injur. nu. 1. ibi, quero utrum & seq. Ludov. Roman. consil. 195. incip. spectabilis domine. nu. 7. vers. quem admodum in actione injuriarum. Alex. consil. 212. incip. visis & discussis (ubi communem dicit à quâ in judicando non sit recedendum), num. 1. ibi, & primo & seq. vol. 2. Ioann. Harppr. d. §. in summa. 10. instit. de injur. numer. 82. vers. sed etiam si civiliter. Gail. (ubi n. 4. ita in Camera Imperiali observari, & citationem contra injuriantem non decerni, sed processum denegari testatur, nisi prædicta requisita exprimantur.) lib. 1. d. observ. 64. numer. 1. vers. verum etiam si civiliter. numer. 2. & seq. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & dam. dat. numer. 1. vers. qui mihi tali anno & mense. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. nu. 10. ibi, sed etiam quando. & seq.

Ratio est, quia actio injuriarum, etiam civiliter intentata, infamat. ut supra conclus. 63. num. 5. dixi per l. prætor edixit. 7. in princ. ff. de injur.

Sed ita est, si actio civiliter intentata infamat, quod in eâ perinde ac criminali, tempus, annus, Mensis, & locus exprimi debeat.

Br. in d. l. prætor edixit. 7. ff. de injur. numer. 1. post. princ. vers. in die quod quandoque agitur. & seqq. Gail. d. observ. 64. nam. 1. vers. quo casu licet. & seq. Wurmbf. lib. 1. observ. tit. 9. observ. 2. incip. quando agitur. num. 1. & seq. Alex. consil. 6. incip. circa processum causæ. num. 1. vers. & idèd tunc quando intentatur remedium famosum. vol. 3. Felin. in c. significantibus. X. de libell. oblat. nu. 5. vers. quid si de crimin. agitur civiliter. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. num. 11. vers. hæc quidem. & seq.

Ratio etiam generalis, quod in actione injuriarum tam criminali, quam civili, tempus & locus exprimi debeat, hæc perhibetur, ut reus defendendo se, negativam loco & tempore coarctatam, probare, & testes contra eum deponentes satisfatis arguere possit,

Roman. d. consil. 191. numer. 9. vers. sed textus in d. l. libellorum. & seq. Gail. d. l. 1. observ. 64. nu. 3. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 19. nu. 9. sub fin. vers. nisi enim exprimeretur.

Quod obtinet, non solum, quando per viam accusationis, sed etiam exceptionis proceditur, nam & tunc quis, si excipiendo alicui crimen objicit, debet locum & tempus exprimere,

Br. in l. 1. ff. de except. n. 8. ibi, quero pone. & seq. Gail. lib. 1. d. observ. 64. nu. 9. sub fin. vers. idque obtinet. & nu. seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. nu. 11. ibi, & idèd etiam. Nicol. Boer. (ubi ita bis judicatum fuisse refert) decis. 221. num. 2. ibi, in contrarium videtur. & seq.

Et quidem non sufficit, ut in libello locus quidam generalis, puta civitas quædam exprimat, sed insuper etiam requiritur, ut locus particularis, puta vicus, vel domus hæc vel illa civitatis illius specificetur,

Alex. consil. 212. incip. visis. & discussis n. 1. vers. sed in proposito nostro. vol. 2. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & dam. dato. in princ. n. 1. vers. vel tali vico tali civitate. & seq.

Locusque ille particularis cum confinis & coherentis demonstretur,

Alex. d. consil. 212. n. 1. vers. cum demonstratione confinium. vol. 2. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. num. 11. vers. est autem exprimens. Pract. Papiens. in formâ inquisitionis (ubi limitat) gloss. cui coheret. num. un. pag. 548.

Non tamen requiritur, ut alius locus specialis illius loci particularis, puta, in tali loco vel Camera illius domus, exprimat,

elegant. Br. (ubi limitat) in l. libellorum. 3. ff. de accusat. numer. 3. post princip. vers. primo ergo quero, & vers. seq.

Sed, quid si tempus, vel locus in libello injuriarum est omisus, an, parte non opponente, procedat libellus?

Quod affirmatur, si civiliter agatur, elegant. And. Gail. (ubi hanc singularem limitationem vocat & rationem asserit.) lib. 1. d. observ. 64. num. 6. vers. quid autem si in libello. n. 7. & n. seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. num. 11. vers. quam tamen intelligi. Francisc. Aretin. in l. edita. a. 3. C. de edend. num. 7. sub fin. Socin. sen. consil. 109. incip. clarum est. num. 3. & num. 4. vol. 3. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. num. 388. post med. vers. si vero agatur civiliter & seq. Wurmbf. lib. 1. observ. tit. 9. observ. 2. n. 1. vers. Baldus in c. 1. circa medium. & vers. seq. nu. 4. & seq.

Non obstante, quod contrarium velit Br. in l. & in eadem. §. actiones. ff. de except. rei judic. col. 2. nu. 8. ibi, sed quero tu agis. junct. num. 9. ibi, sed quando actio.

Secus, si criminaliter, *Gail. d. observ. 64. num. 9. ibi, secus est in civili. & seq. Felin. in d. c. significantibus. X. de libell. oblat. nu. 5. post princ. Iul. Clar. (ubi communem dicit) lib. 5. sent. 5. ult. quest. 12. ibi, dixi exprimens esse. Socin. Sen. d. consil. 109. (ubi magnam communem dicit) n. 2. Alex. in l. edita. C. de edend. n. 13. Dec. ibi. num. 34. Ripa eod. nu. 26. Myrsing. cent. 2. observ. 32. incip. in libello. num. 1. & seq.*

- § seq. Wurmbs. lib. 1. obser. tit. 9. obser. 2. num. 1. vers. sed tamen est dubium. § n. seq.*
- 18 Quod verum est, si omnino nullus locus est appositus, secus si quidam est appositus, non quidem certus, sed in determinatus; tunc libellus quidem procedit, ita tamen, ut postea certus locus in probationibus exprimat.
- Socin. Sen. consil. 146. col. pen. numer. 13. sub fin. Mynsing. d. cent. 2. cas. 23. n. 5. vers. sed pone, quod in libello. § n. seq.*
- 19 Quemadmodum etiam supra conclus. 12. nu. 18. p. 1. in secund. edic. dixi, in foro Saxonico receptum esse, libellum admitti, etiam si ab initio nullus locus & tempus in eo, exprimat. dummodo postea specificetur.
- 20 De die tamen inter omnes convenit, quod is in libello exprimi non debeat, nec eius omisio libellum injuriarum vitiet.
- Gail. lib. 1. d. obser. 64. n. 1. vers. dei vero omissionem. § seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 12. num. 8. post princ. vers. sed certe quo ad diem. § seq. Mynsing. cent. 2. obser. 40. incip. quatuor dies. nu. 1. Nicol. Boer. decif. 321. num. 3. ibi, adverte tamen quod licet. § seq. Nell. de S. Gemun. tract. de testib. part. 2. num. 209. vers. testis non tenetur.*
- 21 Adeo, ut Iason. in l. 1. ff. de edend. num. 49. vers. tamen si apponatur quem sequitur. Mynsing. cent. 2. d. obser. 40. post princ. vers. adeo ut plerique & seq. tradat, cavendum esse libellanti, ne apponat diem, quia, si non probaret diem commissi delicti, succumberet.
- 22 Restringunt tamen, nisi à parte accusatâ peratur, tunc enim dies in criminali actione injuriarum rectè debet exprimi, ad hoc, ut is probare possit, se eo die alibi fuisse.
- Andr. Gail. lib. 1. d. obser. 64. num. 11. ibi, an autem in criminali actione. § seq. Br. (ubi hoc satis æquum esse dicit) in l. is qui reus. ff. de publ. judic. num. 10. vers. vide quosdam advocatos. § vers. seq. § in l. arbitria. §. si quis Ephesi. ff. de eo. quod certo loco. n. 6. Iason. eod. (ubi rationes affert. §. hanc sententiam magis communiter esse approbatam, ab ea que nec in judicando, nec consulendo esse recedendum dicit) nu. 1. post princ. vers. pon. quod reus velis § seq. usque ad fin. Alber. (ubi dicit se aliquando obtinisse coram magnis peritis existentibus Bergami ad officium malefactorum) in l. libellorum. 3. ff. de accusat. num. 5. quem sequitur Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 12. num. 13. post princ. vers. sed pone quod accusatus compareat. § seq. Egid. Boss. in sua. pract. rubr. de inquisitione. nu. 92. ibi, quæro an judex. Pract. Papi. in forma inquisit. gloss. anno presentii. nu. un. vers. nisi forte per dæi præmissionem. § seq.*
- 23 Sed hisce autoritatibus & multis rationibus non attentis, in Consistorio Fœclesiastico Lipsiensi pro defensione J. S. Pfartheren ju. Mretius. Rechte' contra E. T. ju. Embselebe obtinere non potui, sed illis rejectis simpliciter 11. Martii Anno 1614. pronuntiatur *Wirde Kläger die gewehr wirtlich an geloben / so st. B. Kläger seines vorwendens ungeache / auff die erhobene Klage zu antworten / vnd den Arleg Rechtsens zu besessen schuldig W. X. W.*
- Movebantur fortè (quod tamen ab adversâ parte non allegabatur) quod directo contrarium velit Iobann. de Imol. in d. l. is qui reus. ff. de publ. judic. col. 23. sub fin. Maran. in suo specul. part. 6. de libelli obl. num. 8. Alex. in addit. ad Br. in d. l. is qui reus ff. de publ. nu. 1. num. 10. lit. G. in princ. & vers. hoc imò ne quid. § seq. quam sententiam uti verioriem quoadque etiam dominos Assessores Càmæ Imperialis secutos fuisse testatur, & sequitur
- Ioach. Mynsing. cent. 2. d. obser. 40. post med. vers. verum bæclimatio non valet. § seq.*
- Ulterius, libellus etiam certam speciem injuriarum debet continere,
- 24 text. express. in l. prætor edixit. 7. in princ. ff. de injur. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. num. 386. Iobann. Harppr. in §. in summa. in sit. de injur. num. 18. Iacob. de Bellovif. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 8. incip. inferende. num. 1. § seq. Bonifac. de Vital. in tit. de injur. num. 52. Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. §. damn. dat. nu. 1. sub fin. Hostiens. in sum. X. de injur. §. § in quantum etiam nu. 7. sub fin.
- 25 Et si plures injuriæ, tam reales, quàm verbales, sunt illaræ, tunc de omnibus injuriis in simul agi debet, non autem de quâlibet separatim,
- text. expr. in l. prætor edixit. 7. §. si plures. 5. ff. de injur. Bonif. de vitalin. de injur. num. 60. Farinac. d. quest. 105. nu. 387.*
- 26 An autem & quatenus in libello juramentum reo deferri possit, vide supra concl. 19. num. 42. § seq. part. 1.
- 27 Diligenter autem advocatus in concipiendo libello injuriarum observare debet, ne eum concipiat: *Das betlagter Kläger an sein: n Ehren geschmähhet: sed ita: daß sich betlagter vnterstanden/ so viel an ihm gewesen / Kläger an seiner Ehren zu schmähhen/*
- Daniel. Moller. in comm. ad const. Saxon part. 4. const. 42. num. 6. post med. vers. unde causant. § n. seq.*
- 28 In offerendo autem libello injuriarum, & proponendâ actio-

ne injuriarum, idem processus, qui in aliis causis civilibus, observatur, primò enim libellus in scriptis offertur, quem deinde in termino orationis repeti, & Notario in calamum dictari necesse est, guaranda præstatur, lis contestatur, terminus probatorius & reprobatorius exactè observatur, in causa concluditur, ut quotidiana experientia testatur,

Modest. Pistor. consil. 62. incip. In Sachen. n. 1. § seq. vol. 1.

Sed, an etiam in actione injuriarum procurator admittatur?

Si civiliter agitur, affirmatur

Per sext. in l. non solum. 11. §. agere. 2. f. sed si unius. 17. §. idem Iobann. 19. ff. de injur. l. licet. 24. §. ad actionem. 1. ff. procurat. Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 16. ante med. vers. itaque & procurator. § n. 18. vers. illud etiam notandum. Iobann. Schneid. in §. in summa. 10. inst. eod. num. 12. vers. quæ cautela locum habet Beust. in l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur. ff. de injur. num. 9. in med. vers. secus si criminaliter. pag. mibi. 249.

Si verò criminaliter agitur, de jure civili negatur

per textum expr. in l. ult. C. de injur. Felin. in c. cum te. 23. X. de sent. §. re judic. num. 2. vers. limit a hæc dummodo. Wesenb. in comm. ff. de procurat. nu. 5. ante med. vers. § in causa injuriarum. § vers. seq. § in comm. ff. de injur. num. 16. in med. vers. sed nonnunquam Iobann. Schneid. in d. §. in summa. 10. inst. eod. n. 12. vers. in criminali autem actione. Reinhard. part. 4. differ. 23. in princ. Zobel. part. 1. differ. 9. num. 6. Mynsing. 2. obser. 98. nu. 6. § seq. Andr. Rauch. quest. 7. incip. locus est paulo. num. 25. § nu. seq. part. 1. Iobann. Harppr. in §. in summa. 10. inst. de injur. num. 91. § nu. seq. Iacob. Menoch. lib. 1. arbitr. judic. quest. 80. n. 130. Anton. Rubens Alexandr. tract. de postest. procur. § defens. in caus. criminal. part. 1. num. 209. § seq. Beust. in l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur ff. de iurejur. num. 9. ante med. vers. nam in actione injuriarum. Matth. Coler. decif. 141. incip. jure civili in actione num. 1. § seq. Virgil. Pingiz. quest. 7. incip. an procurator. nu. 13. vers. secunda conclusio est. numer. 14. § seq. Donell. lib. 18. comm. (ubi pulchras rationes affert) c. 10. vers. in criminalibus causis. § seq.

Nisi personæ sint illustres, text. in d. lult. post princ. C. de injur. Virgil. Pingiz. (ubi ita à lenensibus pronuntiatum, & cuiusdam Principis procuratorem, qui erat Doctor juris, admittum fuisse testatur) questio. 16. incip. an procurator. nu. 15. vers. limitatur autem § n. sequens.

Quæ autem sint personæ illustres, & earum nomine contingantur, tradit latè

Iacob. Menoch. lib. 1. arbitr. judic. quest. 80. num. 1. § seq. per tot.

Vel, nisi sit communitas, vel universitas, tunc enim in earum causis injuriarum, etiam criminaliter intentatis, procurator vel Syndicus rectè intervenire potest, Mynsing. (ubi ita stylum Camera observare testatur) cent. 4. obser. 76. incip. an in causâ. num. 3. ibi, sed contrarium. num. 4. § seq. per tot. Virgil. Pingiz. d. quest. 16. nu. 17. ibi, secundò non procedit. § num. seq.

Vel, nisi sint personæ conjunctæ, intervenientes ratione proprii commodi, & interesse; cum tales, propriè loquendo, non sint nec dicantur procuratores,

Virgil. Pingiz. d. quest. 16. (ubi ita lenenses nu per pronuntiasse testatur) nu. 30. ibi, multa igitur magis conjuncta persona. 31. num. 32. vers. tamen si earum jura & n. seq.

In Saxonia verò communiter practicabatur, quod in causis injuriarum, etiam criminaliter intentatis, procurator indistinctè admittatur, sive personæ sint illustres, sive non, propterea, quod in Saxoniâ poena duntaxat pecuniaria, & non gravior, quam triginta solidi, vel dimidius Wergeldus in injuriantem statuat,

Wesenb. (ubi ita Lipsienses, & alios Scabinos pronuntiare testatur) in comm. ff. de injur. num. 18. post princ. vers. illud etiam notandum est. cum jure Saxonum. Iobann. Schneid. in d. §. in summa. 10. inst. de injur. num. 12. vers. de jure autem Saxonico. Daniel. Moller. lib. 1. semestr. c. 24. nu. 1. Ioach. à Beust. in l. nam posteaquam. 9. §. si condemnatur. ff. de iurejur. n. 9. post med. vers. de jure verò Saxonum. pag. mibi. 249. Reinhard. part. 4. differ. 23. vers. secus de jure Saxonum. Zobel. part. 1. diff. 9. num. 6. post princ. Andr. Rauch. quest. 7. incip. locus est paulo n. 27. part. 1. Modest. Pistor. consil. 62. incip. In sachen nu. 8. § n. 12. vol. 1. Matth. Coler. (ubi se ita lenens pronuntiasse testatur) decif. 141. n. 5. ibi, secus est de jure Saxonico. § n. 6. part. 1.

Sed quid, cum hodie in Electoratu Saxoniæ prædicta poena pecuniaria per const. 42. part. 4. sit abrogata, & in aliam poenam arbitrariam mutata, an etiam nunc hodie in causa, injuriarum, criminaliter intentatâ procurator admittatur? Negativè concludendum videtur, per ea, quæ pulchrè tradit

Andr. Rauch. d. quest. 7. num. 35. vers. verum cum de procuratoribus nu. 36. § num. 37. part. 1.

Affirmativè verò è contra aucterè concludit, & ita consuetudine nostrorum judiciorum receptum esse, testatur

Daniel. Moller. lib. 1. semestr. c. 1. ibi, consuetudine tamen. § n. seq. Rationem hujus assertionis reddit Rauch. d. quest. 7. nu. 31. 32. § n. seq. part. 1.

39 Aliter sentit atque ita in d. cafferio Wittenbergenfi, 19. Septembris. Anno 1584. conclusum fuisse testatur,

Andr. Raub. d. quest. 7. num. 38. ibi, verum uti haec se se habeant. num. 39. Et seq. part. 1.

quod in actionibus injuriarum criminalibus procuratores nec indistinctè admittantur, nec in distinctè reiciantur. Admittantur quidem regulariter, in verbalium injuriarum actionibus criminalibus, si non atrocitas injuriarum graviolem poenam relegatione manifesto mereatur. Non verò admittatur, ubi poena r. legatione excedere potest, ut, si magistratui illata est, vel injuriarum realium nomine criminaliter ad manus amputationem, vel aliam corporis afflictivam poenam, agitur. Eandem distinctionem sequi videtur

Maub. Wesenb. in addit. ad Schneid. in d. 6. in summa 10. instit. de inur. num. 12. lit. G. ibi, haec cum sine mutata. per tot. Virgil. Pingiz. d. quest. 7. num. 13. vers. secunda conclusio est. n. 14. Et seq. junct. num. 29.

Movetur per illam theoreticam, ab interpretibus communiter receptam, quod in illis actionibus, in quibus poena famosa est praestitura, vel certa poena petitur, quae minor est relegatione; procurator admittatur, non item in illis, ubi poena est arbitraria & relegationem excedit.

lib. 1. post princ. ff. an per alium causae appell. reddi poss. Wesenb. in comm. ff. de procurat. nu. 5. in med. vers. sed hac distinctione superiore. Et seq. Raub. d. quest. 7. num. 40. Et seq. part. 1. Virgil. Pingiz. d. quest. 7. num. 18. in fin. vers. declaratur tamen. Et nu. 29.

Quae tamen ratio admodum fragilis est, per ea, quae tradit late

Anton. Rubenstraet. de potest. procur. et defensor. in causis criminalibus. part. 1. n. 196. Et seqq. n. 209. Et seqq. usque ad n. 223.

ubi elegantè evincit, quod non solum in ea causa, ubi poena r. legationis imponitur, procurator intervenire possit, sed quod etiam in causa injuriarum criminali, ubi minor poena relegatione dicitur, procurator non admittatur.

40 Quicquid sit in Elektoratu, & aliis locis Saxoniae, certum tamen est, quod in curia illustrissimorum Ducum Saxoniae Juniorum in Thuringia (hodie lineae Aldenburgeris & Vinarientis) in causis injuriarum criminalibus indistinctè, sive poena relegationis, sive alia minor, puta pecuniaria, vel carceris, imponitur, procurator non admittatur,

teste Benedict. Reinhard. part. 4. diff. 23. sub fin. vers. sed in curia illustrissimorum. Zobell. part. 1. differ. 9. n. 6. sub fin. vers. sed in curia.

41 Et licet Francisc. Roman. in addit. ad Reinhard. d. part. 4. differ. 23. in fin. ibi, licet aliquando. Et Zobell. d. part. 1. differ. 23. in fin.

noret, quod etiam hodie in curia juniorum Ducum Saxoniae in Thuringia procurator admittatur: Ejustamen annotatio vera non est, si quidem expressè in praesectura Aldenburgeris

12 Jan. Anno 1612. in causa H. G. zu Nauendorff rei ex una, And G. von B. zu Strehau / actoris ex altera parte est judicatum,

Das der angebene Anwalde diffals nicht zulässig / sondern Beklaagter ist seines Vormundens vngachtet vor euch persönlich zu erscheinen / Und auff erhobene injurien Klage nach albereit angelobter Schwere / bey Straffe des Ungchorfams zu antworten und den Ricta Recht us zu befestigen schuldig. D. N. W.

Similis etiam sententia in iudicio Aulico Aldenburgeris 30. Junii Anno 1615 in causa H. S. von A. rei ex una, & G. S. von Th. actoris ex altera parte est lata.

Das Beklaagter nach anderwilt peremptorischer Citation, bey Straffe des Ungchorfams, bis auf Ehechaffe in eigener Person zu erscheinen und auff die wieder ihn erhobene injurien Klage / zu antworten schuldig. D. N. W.

42 Quae tamen assertio fallit, nisi reus valetudine adversa, vel alio impedimento detineatur, quo minus in iudicio in propria persona comparere possit, tunc enim iudicium suspenditur, donec adversa illa valetudo, vel aliud impedimentum cesset, veluti in iudicio Aulico Aldenburgeris in d. causa H. S. von A. contra G. S. von Th. 30. Junii Anno 1615 fuit pronunciatum.

Erkünde und wo te denu die angezogene Ehechaffe der Betrifftigete / das ihm zu verweisen vnmöglich, beschreiben und darthun / auff welchem fall diesen petulischen Proceß ein Anstand zu geben / D. N. W.

43 Sed quoniam haec dilatio admodum periculosa est, cum possit fieri, ut reus ex illa valetudine vel antequam aliud impedimentum removeretur, moriatur, ideoque consultum est actori, ut se leuteratione, vel alio remedio suspensivo adhibito, se declaret, & censeat, ut reus per procuratorem compareat, & actionem injuriarum suscipiat, quo casu is merito auditur, & reus per procuratorem comparere tenetur, quemadmodum ita in d. c. us. H. G. von A. rei ex una, & G. S. von Th. actoris ex altera parte in iudicio Aulico Aldenburgeris 12. Januarii, Anno 1616. fuit iudicatum.

So viel aber die von Klägern eingewandte Leuternung betrefft, so ist etur / wo id er d. H. A. S. bey seiner ad acta gebrachten Erklärung billich ge. assen / vnd ist dem nach Beklaagter auff alle vnd jede an-

geschee peremptorische Termin wegen angezogener Betrifftigete / do er dieselbe jedes mal zu fördern glaubwürdig beschreibe / durch einen Anwald zu erscheinen / vnd albereit aufgegangener Citation bey endlicher Straffe des Ungchorfams, allenthalben gebührliche selge zu leisten schuldig / D. N. W.

44 Sed quid, si lite inter aliquos mota, unus alteri, ut non raro fieri in praxi experimur, per exceptionem vel aliter crimen usurariæ pravitatis, vel spoliū obijcit, vel aliam injuriam infert, injuriatus autem de iniuria protestatur, & petit super injuria sibi jus & justitiam administrari, an eodem processu punctus hic de injuriis cum causa principali debeat determinari? Ita quidem consuluit, maxime, si non solum causa principalis est civilis, sed etiam actio injuriarum civiliter intentata,

Aym. Gravest. consil. 53. incip. Nobilis Hugo Boniparrisiensis. 1. Et seqq. per tot. tom. 1.

Tum (1.) quia actio injuriarum dicitur iudicium privatum, praesertim si civiliter agitur, tot. ff. de injur. Sed quando crimen est privatum, & non agitur ad poenam criminalem, tunc potest iudex causae civilis in eodem processu condemnare etiam pro tali crimine,

Bl. in l. quod evitandi. C. de condict. ob turp. caus. nu. 2. ibi, non patitur. Gravetta. d. consil. 53. num. 2.

Tum (2.) quia DD. negantes aliquem ex eodem processu civili crimine puniri posse, loquuntur, quando super crimine actum non fuit, sed illud incidenter apparuit.

Bl. in l. mercalem. C. de condict. ob turp. caus. n. ult. sub fin. sed hic statim opposita exceptione injuriosa de usuris vel simili, facta est protestatio in uriarum, deinde petitum super injuria jus & justitiam administrari,

Gravest. d. consil. 52. n. 2. vers. secundò principaliter. Et seq.

Tum (3.) quia fur captus pro furto relaxari non debet, nisi etiam furtum restituat, licet civiliter actum non sit ad furti restitutionem,

ut supra dictum. Bl. in d. l. quod evitandi. Et consil. 497. incip. dubium. lib. 2.

Sed reconventus ratione injuriarum dicitur fur honoris & bonae famae, *Gravest. d. consil. 53. n. 3.*

Tum (4.) per text. in l. neganda. C. qui accusari non poss. ubi accusatus de aliquo crimine potest reaccusare accusatorem in pari, vel minori crimine, quando persequitur suam vel suorum injuriam; Ergo à fortiori, diffamatus de crimine usararum, vel simili, poterit in modum defensionis petere, ut temerarius diffamator pro injuria satisfaciatur,

Gravest. d. consil. 53. num. 3.

Tum (5.) quia videmus, quod testis falsum deponens in causa civili possit puniri criminaliter, per iudicem ipsius causae, juxta not. per DD. in l. nullum. C. de testibus et in l. pen. C. de probat. igitur à fortiori, poterit iudex civiliter condemnare injuriosum diffamatorum in causa vertente coram ipso iudice,

Gravest. d. cor. sil. 53. nu. 5. usque ad fin.

45 His tamen & similibus non attentis, aliud quotidie in praxi servatur, & in specie etiam contrarium conluluit

Ernest. Cotbm. consil. 10. incip. pono vera esse. n. 265. vers. que tamen non ante. Et nu. seq. vol. 1. Henning. Gaden. consil. 39. incip. in causis, quem movet. n. 15. ibi, nisi omnino hoc tempore. Et seq. Et consil. 102. n. 16. v.

Et quia juris. Et seq. Cesar. Manent. consil. 101. incip. firmius tenet. post princ. vers. principio rem aggrediendo. n. 1. Et seq. junct. n. 72. vers. injuriosus enim in iudicio, Et seq. Wurmb. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 17. n. 4. vers. non tamen conveniri potest. Borch. in Gult. inst. de inur. sub fin. v. illud ad extremum notandum. Iacob. Schult. observ. 35. incip. cum actio num. 4.

vers. aut forte in libello conventionis. Et num. seq. eleganti. Ruger. Ruland. (ubi ita in Camera Imperiali in causa Bartholi Eggert contra Doct. Michail Dolland. Item in causa Lupten contra Truppen observatum fuisse testatur) era. de commiss. part. 4. lib. 7. cap. 6. incip. vrasunt. nu. 11. per tot.

Pro quorum assertione facit textus in l. 1. sub fin. C. de ordm. cognit. ubi verbis disertis dicitur, quod prius super causa principali cognosci debeat, quam de crimine iudicetur, & ibid. Bal. m. 1. ibi, quid de crimine. Et seq. hoc aperte ad causam injuriarum extenditur, ita, ut injuriatus prius injuriam agere non possit, quae causa principalis fuerit determinata; propterea, quod hic sunt duae & quidem principales quaestiones, & causae; una, primo civiliter intentata, altera injuriarum ex post facto superveniens, quarum una cum altera nihil habet commune. Sed ita est, quod inter duas quaestiones principales, quarum una ex altera non dependet, sit ordo unius ad altera in cognitione & iudicio, ut prius illa, quae primò in iudicio deducta est, finiri debeat,

Bl. in l. si de hereditate. 2. C. de ordm. cognit. sub fin. princ. vers. nota quod inter duas. Et v. r. seq.

Idque vel ideo magis dicendum est, siquidem, si contrarium verum esset, necesse foret, id ideo fieri, quia causa injuriarum per reconventionem quandam institueretur; Suprà autem part. 1. com. 15. n. 2. Et seq. d. xi, quod reconventio, praesertim in his terris, locum non habeat, nisi causae inter se sint connexae, & causa

causa principalis conventionis fuerit infinita. Atque ita etiam Lipsenses ad consultationem G. W. contra R. M. ante paucos annos pronunciarunt;

Habe ihr eine Schuldforderung wider R. M. angestellt/ als te aber vor Richter vorgezeten/ Brief und Siegel producirt, dieselbe zu recognosciren und euch schleunig daruber zu verheissen gebeten: seyd ihr von Beklagten mit harten und scharffen Worten zimlich ang. lassen und injuriret worden nach mehrem Inha't ewrer Frage: Ob se nun wol also balde solche in urie euch zu Gemuhte gezogen/ und dieselve mit geburendem Ernst zu straffen/ das Richterliche Ampt angeruffen / Demnach aber vnd dieweil die Hauptsache eine Schuldforderung betrefte die injurien auch nur incidenter darzwischen kommen / vnd Beklagter derselben allerdings / wie sie von euch wollen angezogen werden / nicht gestens dig/ sondern zu seinem behelff all eten vorzuschutzen sich vernehmen laest / so wred die Hauptsache billich zu vorredert: vnd euch hernach die injurien wider B. klagen absonderlich aufzuehren vobehalten/ D. N. W.

Veluti etiam novissime à Iohanne Georgio Duce & Electore Saxonie Serenissimo in der Gerichtsordn. von der Wiberk a. ge. 6. h. ult. in fin. vers. in injuriis Sachen abcr. pag. 16. col. 2. in fin. & pag. 17. est constitutum, daß in injuriis Sachen/ do eine von der andern dependiret, biß auff die litis contestation, dadurch a Actio injuriarum perpetuaret wird inclusivè sol verfahren vnd so denn der Proceß/ biß nach erd. terung der Hauptsachen / suspēdirt werden.

Nec movent priores duæ rationes, in contrarium adductæ; quia illæ loquuntur saltem de eo casu, ubi de uno eodemque delicto agitur, ita, ut iuxta, si de crimine civiliter cognovit, & illud revera esse commissum invenit, ad quæ alio accusatore contra delinquentem criminaliter agere, vel aliam pœnam imponere possit. Bl. d. l. quod evitandi. 3. n. & seq. & in d. l. mercalem. 5. nu. 2. sub fin. C. de condi. ob turp. civij.

Quod in quæstione nostrâ non est.

Tertia ratio etiam parum urget, præterquam enim, quod in nostro foro non obtineat, ut supra

Conclus. 19. n. 37. & seq. part. 4. conclus. 45. n. 16. h. a. part. 5.

dixi, illa etiam procedit tantum in eo casu, ubi pro uno eodemque delicto, puta furto, duæ actiones, una ad vindictam, altera ad rei restitutionem, competunt, tunc enim, quoniam una alia non absumit, iudex merito super eadem, uno eodemque tempore, sententiam ferre potest.

Specul. lib. 2. part. 1. tit. de caus. incidens. & ordin. cogn. 5. r. n. 8.

Quod in nostro casu etiam non contingit, siquidem hic non una, sed duæ quæstiones sunt, pro quarum principali actione non duæ, sed una actio qualem competit, pro altera injuriarum scilicet, licet duæ actiones, criminalis & civilis, competant, una tamen absumit alteram, ut sup. dictum.

Quarta ratio loquitur de re conventionis, ideoque ad nostram materiam applicari non potest, quoniam actor, qui injuriarum agere velit, est ille ipse, qui reconveniri debet alias sequeretur, quod quis seipsum reconvenire posset, quod tamen est absurdum. Et si vel maxime actor quædam verba injuriosa contra reum protulisset, tamen reus contra act. re. n. antequam principalis causa fuerit finita, injuriarum agere & eum reconvenire non possit, cum hæc causa ex post facto incidat, & reconventio non habeat locum in causis incidentibus, sed oportet ambas actiones ab initio esse natas, Specul. lib. 2. part. 1. tit. de reconven. 5. 2. num. 11.

Præsertim in foro Saxonico, ubi reconventio propter injurias profus non valet,

elegant. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 7. n. 12. ibi. cæterum quod. & seq. Jacob Schults. obser. 35. incip. eum actio. n. 1. & seq. per tot.

Quinta ratio loquitur de officio judicis, ut iudex ex officio testes, falsum deponentes, criminaliter punire possit. Multa autem ex officio judicis fieri possunt, quæ ad instantiam partis fieri prohibentur, Br. quest. 14. incip. iudex maleficiorum. n. 2. vers. contra fil. in verbis, sed iudex supplet. & seq. Tusch. tom. 4. verbo iudex. concl. 395. nam. 8.

Coronidis loco hic plures etiam quæstiones essent movendæ, sed angustia temporis excludit eas invitæ præterire cogor.

Si quis tamen scire cupit, quibus actio injuriarum competit, an soci, patri, marito, socero, genero, fratribus, vel toti familie, domino pro subdito, monasterio, pro Clerico, frætuario, socio, & simili, is videat

Damboud. in sua pract. crimin. c. 137. nu. 10. & seq. Bellovis. in sua pract. crimin. c. 3. n. 41. & seq. & c. 17. n. 8. & seq. Iason. in l. si in stipulatus. S. Chryzogenus. ff. de V. O. (ubi tradit, an injuria uni domino vel familie facta. toti familie vel agnationi facta censetur.) n. 61. in l. 1. ff. in jus voc. ut. eat. num. 4. Prosper. Farin. in sua pract. crim. part. 3. quest. 105. (ubi plura) inspect. 7. num. 253. & seq. usque ad num. 366. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. iudic. quest. cent. 3. cas. 262. nu. 1. & seq. per tot. Goid. Pappa. decif. 464. (ubi dicitur, an Collegio, uni-

P. A. R. S. V.

versitati, domino pro vasallo & simili, hæc actio competit) incip. utrum pro. nam. 1. & seq. per tot. & decif. 557. (ubi tradit an domino competit. si procuratori vel officiali est facta.) num. 1. & seq. per tot. Harp. in §. pariter. 2. instr. de injur. num. 1. & seq. num. 16. & seq. nu. 27. & seq.

An cedi, & vendi possit,

Bellovis. in sua pract. crimin. c. 3. n. 80. Matth. de offic. in c. 1. §. injuria puniatur. r. de pace juram firm. num. 34. loban. Harppr. in §. in summa. 10. instr. de injur. num. 54. & seq.

Quando & quibus casibus quis injuriarum conveniri non possit, & actio injuriarum cesset,

late Farinas. in sua pract. crim. part. 3. quest. 105. num. 82. (ubi plura) num. 84. & seq. usque ad num. 174. Damboud. ubi de impudibus, furvis, ebriis & dormientibus, & iracundis, excrucioribus, ignorantibus, differit) in sua pract. crim. cap. 137. num. 12. & seq. Bellovis. in sua pract. crim. (ubi de istis tractat) cap. 3. num. 3. num. 14. & seq. loban. Harp. 7. (ubi idem facit) in §. non solium. 11. instr. de injur. num. 40. & seq. num. 15. & seq. Matth. Coler. (ubi etiam de ebriis dicit) decif. 161. num. 68. part. 1. Jacob Schults. (ubi etiam de iracundo, qui provocatus fuit differit) in addit. ad Modest. Pistor. quest. 127. num. 26. & seq. Ang. (ubi idem facit) tractat. malefic. verb. verba injuriosa. num. 10. & seq. Casar. Manent. (a i vides. an error vel ignorantia excusat) consil. 101. num. 18. & seq. Zanger. (ubi idem) tract. de except. part. 3. cap. 13. nu. 110. & seq. Iohann. Schneid. (ubi dicit de eo, qui in cautione se importune gerit) in §. sed & lex Cornelia instr. injur. num. 1. ante med.

An veritas convitii excuset,

elegant. Farinas. in sua pract. crimin. quest. 105. n. 219. (ubi plura) num. 220. & seq. Gasl. lib. 2. obser. 99. num. 1. & seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. num. 15. Schrad. de feud. part. 9. cap. 4. num. 11. Damboud. in sua pract. crim. cap. 136. num. 2. & seq. Bellovis. in sua pract. cap. 6. nu. 1. num. 5. & seq. Ludovic. Rom. consil. 96. et tot. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 42. nu. 23. post princ. num. 24. & num. 25. 26. & seq. Cict. decif. 161. num. 39. Iohann. Harppr. in §. 1. instr. de injur. num. 98. & seq. Schneid. eodem. num. 14. Fach. lib. 9. contro. c. 10. Wurmb. lib. 1. obser. tu. 47. obser. 6. per tot. Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 8. in med. pulebre. Damb. de testam. num. 228. & seq. Covarr. lib. 1. var. resolut. cap. 11. num. 6. Mysing. cent. 4. obser. 4. num. 4. & seq. Petr. Meig. quest. 81. num. 41. & seq. part. 2.

An quis excusatur ab injuriis, si suum autorem nominavit? Negat

Coler. (ubi iura Lipsenses Præfetto Aldenburgensi Anno 1539. pronuncia referret) decif. 161. n. 41. ibi, sed quid si is. & seq. part. 1. Iohann. Harppr. in §. injuria. autem. 1. instr. de in. n. 29. ibi, expedienda nobis. & nu. seq. Schneid. eod. n. 5. vers. quod diligenter nota.

Quamvis contrarium vel t

Chilian. Rönig in suo processu. c. 138. n. vers. seintu oder Wehrman.

LXVI.

Quomodo punitur is, qui Magistratum, vel ejus officiales, quorum opera Magistratus in administrandâ justitiâ, tuendâ jurisdictione, & in executionibus utitur, contumeliis & injuriis verbalibus, & realibus, afficit.

SUMMARIA.

- 1 Inter atroces injurias referretur illa, quæ judici vel Magistrati inferuntur.
- 2 Jure civili quomodo punitur, qui judici vel Magistrati injuriam inferit. n. 3. 4. 5. 6. 7. 8.
- 3 Jure Saxonico quæ poena ejusmodi injuriantibus imponitur. num. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 19. 20. 21.
- 4 Ministri & officiales judicis, si ferentibus & assentibus se injuriâ esse affectos, non creditur.
- 5 Proco vel nuncius judicis, si suum dominum, puta judicem, injuriis afficit, quomodo punitur.
- 6 Quomodo is qui ræfekt & ræzi f. lad i. simulat peculatus.
- 7 Quomodo is, qui appellando dicit judicem inique octo & precio judicasse.
- 8 Sub Magistratus vel judicis appellatione quis contineatur in hac materia.
- 9 An etiam Rectores Academiæ & Sch. larum.
- 10 An Capitaneus, & Dux belli.
- 11 An tutor, & curatores.
- 12 Traduntur quædam limitationes, ubi hæc poena vel ordinè non habet locum, vel aliam imponi non potest. n. 31. 32. 33. 34. 35. 36.
- 13 Quomodo punitur, qui e prom officialibus, vel ex eorum manus estipit.
- 14 An & quatenus iuxta ipse super injuriis, sibi vel suis ministris illatis, cognoscere possit. num. 39. 40. 41. 42. 43. 44.
- 15 An Commissarius Cam. re. vel alius delegatus iuxta etiam de injuriis, sibi vel officialibus suis illatis, judicare possit. num. 46.
- 16 In distandis ejusmodi panis jud. diligente qualitates injuriarum & conditiones personarum attendere debet.
- 17 Gravior poena imponitur, si injuria integro Senatui facta est, quam si partitulari personæ ex illo.
- 18 Injuria Consuli facta censetur toti Senatui facta.

In

Novell. Elect. Aug. ill. part. 4. consil. 43.

- 1** In imponendis poenis circum spectus esse, & imprimis considerare debet iudex, an injuria sit levis, an vero atroc.
- per §. *atrox. q. in iur. Paul. lib. 5. sentent. tit. 4. §. atroc injuria. 10. Ruger. Rub. d. commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. n. 44.*
- 1** Inter atroces injurias refertur etiam illa, quam quis iudici vel Magistratui, vel eius officialibus & ministris, infert,
- l. prator edixit. 7. §. atrocem. 7. vers. ut cum Magistratu. ff. de injur. Jacob Cujas. ad Paul. sentent. dist. lib. 5. tit. 4. §. atroc. 10. vers. persona si Magistratus. Jacob Menoch. libr. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. n. 5. Farinac. in sua pract. crimin. part. 1. quest. 17. tit. 3. n. 36. sub fin. vers. in injuria autem Magistratus. Laurentius Kirchoff. (nec cons. var. ICorum) consil. 33. nu. 2. in fin. §. n. 3. vol. 2.*
- 2** Quomodo autem is puniatur, non adeo inter interpretes juris certum est.
- 3** Sunt enim, qui dicunt, quod is exilio saltem sit multandus, ad eum plura populi Romani, qui, teste Tito Livio
- lib. 2. decad. 1. §. Plin. de vir. illust. Mar. Coriolanum multavit ex hoc, ob id, quod injuria affecerat Tribunum plebis.*
- 4** Alter statuit Jacob Dellov. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 6. incip. hoc ostendit. nu. n. 4. ibi, sed si fiat injuria, §. seqq.
- qui vult, quod is, qui iudici vel Consuli, dum adhuc est in consilio, injuriam infert, lege Julia de vi publica, vel privata puniatur,
- per l. qui dolo. 10. in princip. ff. ad l. Iuliam de vi publica.*
- 5** Nonnulli statuunt, quod sustigandus sit, per textum in
- l. si est questionis. 9. §. si atrocem. 3. ff. de injuriis. Anton. Tiff. decif. 29. n. 7. in pr.*
- 6** Alter sentit Bl. in c. 1. §. injuria. tit. de pace jur. firm.
- qui hanc injuriam a leco atrocem esse dixit, ut percussus Magistratum ob inimicitiam, quam cum eo gerebat, capite multatus sit, quem sequitur
- Carol. Ruin. consil. 81. incip. visus inquisitione. num. 6. vers. pura si quis deest. §. 1. §. sequentibus. vol. 4. Iason. in l. qui jurisdictioni. 10. ff. de jurisdictione. num. 3. ibi, per istam regulam. & in l. principalibus. ff. de rebus credit. si cert. per. nu. 4. in med. vers. §. ex hoc inferitur, & in l. 1. C. de precib. Imper. offer. num. 5. sub fin. vers. §. per dictum. §. n. §. q. Roland. à Val. consil. 48. num. 1. ibi, cum in injuria poena vol.*
- 7** Eadem opinionio est Gloss. in §. in summ. 10. inst. de injur. ver. a extraordinaria. vers. sci capium.
- Quam sequitur Prepos. in d. c. 1. §. injuria. tit. de pace jur. firm. sub fin. princ. vers. quero nunquid injuria. §. seq.
- Handen opinionionem etiam in Regno France in praxi observari, testatur
- Gvid. Pap. decif. 557. incip. aliqui verberat. nu. 1. vers. §. ex his supra est practica. §. seq.*
- 8** Denique alii rectius faciunt, qui hoc in casu poenam arbitriam esse statuunt, ita tamen, ut iudex arbitrium suum etiam ad poenam mortis usque extendere possit,
- Gl. in d. §. in summ. 10. dist. de injur. verb. extraordinaria. in prin. p. Francisc. Marc. qu. 34. num. 1. vers. nam §. in tali injuria. §. seq. lib. 2. Felin. in c. inquis. 21. x. de accusat. in princip. n. 10. ibi, ut ino tangit hic. §. seq. Petr. à Plac. tractat. de lib. c. 6. n. 3. §. n. 15. Boss. tractat. crimin. tit. de injuria. num. 30. ibi, quero an pro injuria. junct. vers. ut quando Pratoris. §. §. Gaul. lib. 1. observ. 39. n. 1. vers. poenam autem quod. Anton. Faber. in suo Cod. lib. 9. tit. de injuriis. 20. def. 6. incip. offendens apparitorem. nu. 1. §. seq. per tot. Anton. Tiffaur. decif. 29. num. 1. §. seq. junct. num. 7. vers. nihilominus Senarus. & seq. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. n. 6. ibi, sed arbitrium. Carol. Ruin. d. consil. 81. nu. 6. ibi, vel quando poena esset arbitraria. vol. 4. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. num. 36. ibi, lumen secundum. Andr. Tirag. tractat. de nobil. c. 28. incip. sed nunc maxime. num. 6. ibi, quæ cum ita sint. Paris. de Put. tractat. synod. verb. poena. vers. nam si. nu. 1. sub fin. vers. intelligitur, si hoc desiderat. & num. 2. pag. rubi. 223.*
- 9** In foro Saxonico, ut hæc questio perspicue tractetur, videndum erit, an quis Magistratum vel eius officiales, realibus, an vero verbalibus in uris, affecerit.
- 10** Priori casu, si quis in tumultu vel motu populi contra præceptorum iudicis de pace servandâ, vel aliâs Magistratum, vel iudicem, & eius ministros, & satellites, aliquem capere volentes, sciens vulneravit, percussit violentâ manu, vel aliis injuriis realibus affecit, tunc unanimiter concludebatur, quod is omnes expensas & sumptus, in curatione factos, itemq; omnem damnum & inter esse præstare cogitur, & insuper pro arbitrio iudicis vel relegatione, vel manus amputatione, vel sustigatione, vel denique pro condictione personæ, & aliis circumstantibus, et ad poenam puniri debeat. Sol der verwundeten Person Abtrag / Aßlohn 3. brunn Drokst n vünd Ver. cum nst curichtet vünd au h dar ibe usj X. che. s. h. m. Amp. ze willkürlich mit Dervot / sun v. / Ab wung der Hand / Staup / nschlagen / vünd auch wol ch zelca n vünd d. r Per oten vünd andern Umstanden / mit dem Schwo rde vom Leben / zum Tode gebracht / vünd gestraft werden.
- Tiff. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 50. incip.*

Wenn jemand ein Rumor vnd Leermen. numero 1. §. seqq.

Quam sententiam isdem etiam verbis repetiit & confirmavit August. Elector. Saxon. in suis Novell.

part. 4. consil. 43. ubi in comm. Daniel Moller. n. 1. & seqq.

11

Quod etiam tradunt interpretes juris communis,

Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 15. incip. nulli fas esse potest. num. 29. ibi, quiquis violenter executori, §. seqq. ubi verbis disertis dicit: quisquis violenter executori apprehensuro resistit, violentâ manu ipsius sinum aut gulam constringit, similemve violentiam ipsi impegit, periculo se submittit perendi pugni vel manibus, aut alterius mulctæ pro qualitate imperis, & animi ad nocendum avidi, quem sequitur

Philip. Matth. in addit. ad Gvid. Pap. decif. 557. post pr.

12

Idem etiam tradit

Anton. Tiffaur. decif. 18. incip. injuria qualibet. num. 12. vers. idemq; videtur dicendum, §. seq.

13

ubi scribit, si fuerit facta injuria alicui officiali vel personæ publicæ, quod tunc, præter actionem civilem intentatam per eum, ad refectionem damnorum & expensarum possit etiam agere imina actione ob contentum Magistratus.

Et extenditur etiam ad eum casum, ubi minister iudicis non ad capiendos tumultuantes mittitur, sed vel iudex ipse in alicuius bona exequi velit, vel ministrum pro executione ablegatum, & tunc, si executionem pati debet, si eum in iuris realibus affecit, poenâ teneatur prædictâ,

elegat Gvid. Pap. decif. 557. incip. aliqui verberat. n. 1. §. seq. Anton. Faber. in suo cod. lib. 9. tit. de injur. 20. def. 6. n. 1. vers. gravius tamen coercendus est.

14

Unde fit, si quis Magistratui vel iudici impingit alapam, quod is merito morte puniri possit.

Bl. in d. c. 1. §. injur. tit. de pace juram. firm. Iason. in d. l. qui jurisdictioni. 10. ff. de iudic. n. 3. ibi, per istam regulam. §. in l. principalibus. ff. de reb. cred. si cert. per. n. 4. vers. §. ex hoc inferitur. & in l. 1. C. de precib. Imper. offer. n. 5. sub fin. vers. & per dictam. §. nu. seq. Carol. Ruin. consil. 81. num. 6. vers. pura si quis deesset. vol. 4. Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. n. 5. vers. qui atrocem. Gramm. decif. 36. n. 4. Francisc. Marc. quest. 34. n. 1. vers. unde pro alapa. Tiraque tractat. de nobil. c. 28. n. 6. vers. idq. adeo obiter. §. tract. cessante causâ cessat effectus. limit. 15. n. 10. in fin. Felin. in c. ex litem. 11. x. de const. n. 23. ibi, prima declaratio est. & in c. inquisitionis. 21. x. de accusat. nu. 10. post princ. vers. vult dicere in lege. §. seq. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 15. incip. injuriam. factis. numer. 18. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 50. n. 1. vers. dans enim Magistratui. & seq.

15

Posterior casu si quis Magistratum vel iudicem, & eius ministros, injuriis vel verbalibus affecit, tunc, si quis præcepto in tumultu vel motu populi de pace servandâ neglecto iudicem, vel eius ministros, ad sedandam tumultum, vel capiendos tumultuantes, vel ad executionem faciendam ablegatos, verbis tantum offendit & injuriatur, confans etiam erat omnimoda opinio, quod is eadem poena, quæ in injuriosos est statuta, pro arbitrio iudicis puniri debeat,

Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 50. n. ult. vers. Wenn aber etne etine schleg. wasque ad fin.

16

Quam etiam approbavit & confirmavit August. Elect. Sax. in suis Novell. part. 4. consil. 43. §. Wenn aber etne etine n. 1. §. seqq. / §. sed getot. ult. in comm. Daniel. Moll. in ult.

17

Ministris tamen & officialibus iudicis, referentibus & assertentibus se injuriis in executione sui officii esse affectos, non creditur, nisi hoc probent,

elegat Gvid. Pap. decif. 557. incip. si quis verberat. n. 1. vers. sed juxta hoc quero, an debeat stari. & seq. usq. ad fin.

18

Si vero exta hunc casum quis integrum Senatum, Magistratum, vel iudicem, & ejus ministros injuriis verbalibus affecit, Constitutio Electoralis nõ exprimit, quomodo puniri debeat.

19

Videtur quidem dicendum, quod triginta solidos solvendo libere, ut si iudicem ipsum, vel aliam personam quam tam ex Senatu offendit, vel si integrum Senatum & Consilium contumeliis & injuriis affecit, tot multas triginta solidorum solvere debeat, quot in illo Senatu continentur personæ, & injuriis non alia poena, quam multa triginta solidorum est posita, ut supra dixi, & ita in specie Scabinos Lipsenses iudicasse apparet ex sententis post Reich. tit. So etne Gemene jemand rür. che thut / in med. vers. Wiewol auch etne Duerthane etne vrböflichen Satz. in verb. So were r euch vnd etne jeglichen in jond. rhe. e. usque ad finem. fol. 140. col. 2. Modest. Pistor. consil. 26. quest. 4. n. 36. in med. junct. n. 47. ibi, Wol ist war & n. seq. vol. 1.

20

Propterea, quod in foro Saxonico ita uris est, ut quis integro Collegio vel Communioni injuriam inferens liberetur, si singulis personis multa Saxonicam, puta triginta solidos, solvit

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 18. incip. Wann ein Collegium. n. 4. §. seq. & tom. 2. part. 4. n. 1. §. seq. & tom. 2. part. 4. quest. 48. incip. Wann etne etne ganze Gemene. n. 1. §. seq.

Contrarium tamen rectius responderunt illi, qui statuerunt, quod

- quod hoc in casu poena Saxonica 30. solidorum locum non habeat, sed alia gravior poena pro arbitrio iudicis imponatur.
- 21** *Orthel post Wetichb. in. vlt. die injurien, so dem Richter. Gericht vud Obrigkeit geschehen gestrafft werden. per tot. fol. 139. col. 2. Conf. const. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 18. n. 2. ibi. Da aber solche Schmezung wieder einen ganzen Rath / nu. 3. Et seq. usq. ad fin. Et tom. 2. part. 4. quest. 48. n. 2. vers. Da aber etne Obrigkeit. Modest. Pistor. consil. 26. quest. 4. n. 48. sub. fin. vers. Aber das würde zu Recht. vol. 1.*
- Et licet hi de poena pecuniaria, vel etiam de carceratione vel relegatione, ut facit *Modest. d. consil. 26. quest. 49.*
- tandem faciant mentionem, dubium tamen non est, quin hæc poena arbitraria, etiam ad aliam duriores, puta fustigationem, vel pro conditione personarum, & aliis circumstantiis, etiam ad poenam mortis extendi possit, propterea, quod ita interpretes juris communis supra nu. 8. relati statuunt; Omissum autem in jure Saxonico, ex jure communi, & eius interpretibus, communiter approbatis, suppleri debet, maxime cum prædicti interpretes juris Saxonici poenam arbitrariam jam dudum ante editas constitutiones dictarum, ubi tamen multa solummodo triginta solidorum erat in usu; cum igitur hodie per constitutum. Electoral. 42. part. 4. hæc multa Saxonica sit mutata, & alia gravior poena pro arbitrio iudicis inducta, merito etiam prædicta poena arbitraria erit aucta, alias inter injurias, alicui privato & Magistratui vel Sentau illatas, nulla esset differentia, quod tamen est absurdum, & injuria iudici vel Magistratui illata, propter atrocitatem, merito gravius puniri debet.
- 22** Unde fit, quod præco vel minister iudicis, si suum dominum, puta iudicem contumeliis afficiat, spernendo jura sua seu dignitatem, virgis caedi debeat.
- text. in Land N. lib. 2. art. 16. post princ. vers. Wenn der Fronboit. Matth. Coler. decis. 161. num. 33. ibi, hæc tamen limitabis. part. 1.*
- 23** Item videmus, quod etiam is, qui præfectos ærarii falso in simularat peculatis, quasi pecuniam & annonam exportasset, & in privatos usus convertissent, ad terrorem aliorum aliquor mensium carcere vel relegatione puniatur, veluti ita Scabinos Lipsenses pronunciasse, testatur
- Matth. Coler. d. decis. 161. nu. 40. vers. unde et eum, qui præfectos. et seq. part. 1.*
- 24** Inferatur etiam, si quis appellando conviciatus est iudici, asserendo ipsum iniquè odio, & precio judicasse, & his similia, quod etiam extraordinariè pro arbitrio iudicis puniatur,
- Br. in l. iud. 8. ff. de appellat. nu. un. vers. alias punitur. Paul. de Castr. cod. n. un. in princ. et vers. puniuntur. quem sequitur Nicol. Anton. Gravett. in addit. ad praxin. Octavian. Vectrii. lib. 7. c. 3. num. 31. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 263. nu. 7. vers. accedit quod scriptum reliquis. n. 8. n. 11. sub. fin. n. 12. Et seq. Iohann. Bajard. in addit. ad Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. injurias. num. 22.*
- 25** Sub Magistratibus vel iudicis appellatione hoc in casu continentur omnes illi, qui in aliquem potestatem aliquam habent.
- 26** Puta Rectores Scholarum, & Academiarum; si quis enim ex Studiois eos injuriis, præsertim realibus afficit, poenâ capitis plectitur, veluti ita Papiæ contra Riccium, & Pisis contra Craissum observatum fuisse, testatur
- Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 263. num. 14. ibi, secundum exemplum est. Et n. 15.*
- 27** Item Capitaneus belli, & ideo, si eques vel miles illum irreverenter injuriâ afficit, capitaliter etiam puniendus est,
- Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 137. num. 18. vers. sicut Et eques. Et seq.*
- 28** Item tutores & curatores, veluti Lipsenses Anno 1551. duobus tutoribus Schmellensibus respondisse, testatur
- Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum. 140. post princ. part. 1.*
- ut pupilli, vel minores vel carcere, vel aliâ poenâ pecuniariâ pro modo delicti, & dignitate personæ, cui injuria illata est, puniantur.
- 29** Quæ omnia tamen procedunt, si quis magistratui, dum adhuc est in officio, injurias infert, secus, si est ab officio remotus, tunc enim injurians non alia poenâ tenetur, quàm alias injuriantes est statuta,
- Angel. Aretin. tract. malefic. verb. Cajum Sempronii. n. 13. vers. poe quod statutum vult, et seq.*
- 30** Et licet nonnulli DD. velint, idem esse statuendum, si quis iudicem vel magistratum, qui ex toto magistratum non deposuit, sed adhuc in Syndicatu existit, injuriis afficiat,
- Iohann. de Arnon. sing. 13. incip. quidam, an prætor. n. un. vers. in contrarium est veritas. et per tot. Bl. in l. Tribunus. 2. ff. de testam. milit. n. 2. ibi, secundo nota argumentum. n. 9. vers. quæ quidem juris sententia. n. 10. in princ. vers. Et rectè quidem. (ubi rationem affert.) n. 11. et n. seq.*
- Contrarium tamen, quod scilicet injurians & offendens vel iudicem, vel officialem, in Syndicatu existentem, puniatur eadem poenâ, ac si eum injuriis affecisset & offendisset durante officio magis placet,
- Gl. in Novell. ut iudic. si re quo suffrag. c. si quis autem præter. verb.*

- habentis. Bl. (ubi rationem affert Et limitat.) in l. observare. §. proficiendi. ff. de offic. Proconsul. n. 42. vers. septimo quaritur. Et seq. Iason in l. principalibus. ff. de reb. credit. si cert. pet. n. 4. vers. Et ideo inferitur Et seq. et in l. si si pulavus. §. Chrysothonus (ubi rationem affert.) ff. de V. O. n. 27. vers. facit quod signaver. Et in l. sciendum. 15. §. ult. ff. qui satisd. cog. n. 9. ibi, facit, quod singulariter. Andr. Tiraq. tractat. de nobilit. c. 28. n. 7. ibi, hoc inquam adeo obinet. Et tractat. cessante causâ cess. effect. limit. 15. n. 10. ibi, adde quod puchbrd. Prosper. Farinac. in sua præct. crim. lib. 1. tit. 3. quest. 17. num. 38. vers. contrarium quod et ego. Paris de Puteo tract. Synd. verb. an si potestas. num. 8. pag. mibi. 74. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. num. 21. ibi, injuriam faciens. Petr. à Plac. in epitom. delict. c. 6. n. 5. et seq. August. Bonfranc. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. Cajum Sempronii. num. 13. sub. fin.*
- 32** Bene tamen verum est, si quis, non contemplatione officii, sed ex privato odio, affectu & inimicitia, iudicem vel magistratum injuriis afficiat, quod is prædictâ poenâ atroci non puniatur, sed alia, qua reliqui injuriores plecti solent,
- Foller. in addit. ad Marant. de ordm. judic. part. 4. dist. 1. n. 7. Roland. à Vall. consil. 48. nu. 13. ibi, videlicet quod dum alapam. vol. 2. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. n. 39. ibi, sublimata secundò. Boss. in præct. crimin. tit. de crimin. læsæ majest. n. 14. vers. Et quando offenditur magistratus. Et seq. quibus addatur Bl. in d. l. observare. §. §. proficiendi. ff. de offic. proconsul. num. 12. vers. quod verum credo. Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 263. num. 9. in fin. Et nu. 10. Paris. de Pur. tract. syndic. verb. injuria officialis. vers. an si. num. 3. Et seq. pag. mibi. 465.*
- In dubio autem injuria iudici, potius odio privato, quàm contemplatione officii, facta præsumitur,
- Farinac. d. quest. 17. num. 43. ibi, cessantibus tamen conjecturis. Roland. à Vall. consil. 1. incip. in presentis causâ (ubi rationes.) nu. 36. et seqq. vol. 3.*
- 34** Item quis supradicta poena non puniatur, si iudici non pro tribunali sedenti, vel in executionis aut in aliquo alio actu judicario, & in executione officii versanti, injurias infert.
- Gvid. Pap. de is. 557. nu. 1. vers. secus si non est Farinac. d. quest. 17. num. 42.*
- Vel, si prius à iudice vel magistratu fuerit injuriis affectus,
- Iul. Clar. (ubi post Paris. de Puteo ita in praxi servatum fuisse dicit, Et hoc notandum fudet.) lib. 5. sentent. §. ult. quest. 68. nu. 21. vers. sed hoc intellige. Anton. Fa. er. in suo Codic. lib. 9. tit. de injur. de fin. 6. incip. offendens apparitorem. num. 5.*
- 36** Alium casum, ubi quis propter injurias, iudici factas, non puniatur, vide apud
- Anton. Testaur. decis. 229. nu. ult. vers. hæc autem non procederent. Et seqq.*
- 37** Sed quomodo puniatur, qui caprum ab officialibus & ministris iudicis, vel ex eorum manibus eximit? Vide latè
- Virgil. Pmgix. quest. 54. incip. hæc tenus illustres. nu. 1. Et seqq. per tot. Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 15. incip. nullus facit n. 30. Hippol. de Marfil. in suâ præct. crimin. §. opportund. nu. 20. Et §. attingant. num. 49. Iacob Thomung. decis. 15. per tot. Claud. Bastand. in præct. crimin. reg. 142. num. 11. Et seqq. usque ad fin. Angel. Aretin. tractat. malefic. verb. quod fama publica precedente. num. 55. ibi, secundum quæro. et seq. fol. 177. Bl. in l. addit. c. de Episc. audiente. num. 1. Et num. 4. Alex. consil. 35. incip. viso. thement. num. 4. Et seq. vol. 2. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. num. 10. ibi, eximens de manibus. Et seq. Coler. decis. 166. incip. eximens capivum. num. 1. et seqq. per tot.*
- 38** Amplius queritur, an iudex vel magistratus de injuria sibi, vel suis officialibus & ministris facta, ipsemet cognoscere possit;
- 39** Si injuria iudici, vel ejus ministris non contemplatione officii, & tanquam publicis personis, sed tanquam privatis, est illata, negatur,
- elegant. Paris de Puteo tract. Syndic. verb. injuria officialis. vers. an si. num. 1. vers. sic etiam injuria quæ inferitur ei. nu. 2. nu. 3. Et n. seq. pag. mibi. 465. Iohann. Harppr. in §. arrox. 9. in fin. de injur. n. 12. vers. planè si iudici non respectu. Et seq. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 35. num. ult. vers. aut est illata sibi tanquam. Et seq. Roland. à Vall. consil. 48. n. 7. ibi, quoniam communi calculo. Et seq. vol. 2. Prosper. Farinac. in suâ præct. crim. lib. 1. tit. 3. quest. 17. nu. 46. ibi, limita secundo dictam tertiam. Et num. seq.*
- Si verò injuria, iudici vel magistratui, & ejus officialibus, respectu publici officii est facta, tunc si injuria notoria est, affirmatur,
- Br. in l. si quis. §. si quis. ff. de poen. n. un. vers. quæro quid si aliquis delinqueret. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 35. num. ult. post princ. vers. tu dic quod aut talis Iohann. Harppr. d. §. arrox. 9. in fin. de injur. num. 12. post princ. vers. nota enim non obstante, Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. judic. quest. cent. 3. cas. 362. num. 7. ibi, Et quæ dignitati. Et seq. Andr. Gail. (ubi ita in Camera Imperiali decisum, Et conclusum fuisse testatur. et pulchras rationes affert) lib. 1. observ. 39. num. 1. vers. contrarium fuit decis. n. 2. Et num. seq. Petr. Paul. Paris. consil. 147. incip. vidi allegaciones. nu. 7. ibi, ad quorum confirmationem. vol. 4.*

Roland à Valle. d. confil. 48. n. 2. ibi, quo casu quando iniuria. Et n. 14. vol. 2. Alex. confil. 13. incip. consideratis his. nu. 12. vers. Et ubi iniuria vel offensa esset notoria. vol. 6. P. Paul. de Castr. in l. d. l. d. 8. ff. de appel. num. 1. vers. intellige etiam ab eodem iudice. Et seqq. Schrad. de feud. part. 10. sect. 1. num. 110. vers. cum regulariter. Et seqq. Iason. in l. qui iurisdictioni. 10. ff. de injur. num. 3. in med. vers. limita tamen quando iniuria. Ruyg. Ruland. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. num. 9. Prosper. Farinc. in sua pract. crimin. liv. 1. tit. 3. quest. 17. nu. 45. ibi, limita primo. Angel. Aretin. in tract. malefic. verb. hæc est quedam inquisitio. num. 88. vers. aut est notorium. Aym. Gravett. confil. 232. num. 7. vers. non obstat quod. tom. 2. Fegid. Boss. tract. crimin. tit. de denominat. n. 5. vers. quando crimen notorium est. Et n. seq.

40 Secus si iniuria non est evidens & notoria.
Gail. lib. 1. d. obser. 39. nu. 4. vers. idem obtineret si iniuria. Et seq. Br. in d. l. si quis § si quis ff. de pæn. n. un. su. fin. vers. si verò delinquatur Iason. in d. l. qui iurisdictioni. 10. ff. de injur. n. 3. vers. non possit ipse cum. Et seq.

41 Nisi iniuria principaliter fuerit facta circa eius officium, tunc is super iniuria etiam non notoria, merito cognoscere potest.
Br. d. l. si quis § si quis ff. de appell. n. un. vers. si verò crimen non est notorium. Et seq. Angel. Aretin. tract. malefic. verb. hæc est quedam inquisitio. n. 88. vers. nisi delictum committatur. pag. mibi. 31.

42 Item iudex super iniuria tibi vel suis officialibus illata, ipsemet non potest cognoscere, etiam si illa fuerit notoria, si iudex injuriam passus ad privatam vindictam, puta ad pœnam sibi applicandam, agere vellet.
pulchri Gail. lib. 1. d. obser. 39. n. 4. vers. secus si pœna imponenda foret. Et seq. Ruyg. Ruland. de commiss. part. 1. lib. 3. c. 15. incip. quaestiones hæc nu. 7. vers. idque ut idem. post princ.

43 Vel si certa pœna in iure non est expressa, sed arbitraria, & pro arbitrio iudicis imponenda venit,
Abb. Panorm. in c. cum venissent. x. de iudic. num. 9. Iul. Clar. lib. 5. sentent. § ult. quest. 3. n. ult. vers. quod intellige ut procedat. Iason. in d. l. qui iurisdictioni. ff. de iurisdictioni. n. 3. post med. vers. secus quando esset arbitraria. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 17. n. 44. Iacob Menoch. lib. 2. arbitr. iudic. quest. cent. 3. cas. 263. n. 9. vers. quod tamen scriptum est. Anton. Faber in suo codice. lib. 9. tit. de iniuriis. 2. de fin. 6. nu. n. ult. Ruland. à Vall. d. confil. 48. num. 15. sub fin. vers. secundo responderetur. Et num. 16. vol. 2. Dec. in d. l. qui iurisdictioni. 10. ff. de iurisdictioni. num. 11.

Licet contrarium statuat
Andr. Gail. lib. 1. obser. 39. n. 1. vers. contrarium fuit. Et n. seq. junct. n. 14. post med. vers. pœna autem quæ huiusmodi. Et seq. Ruyg. Ruland. tract. de commiss. part. 1. lib. 3. c. 15. nu. 7. in med. vers. à quo tamen alii. junct. vers. prior tamen opinio. Et seq.

44 Vel denique, si reus iniuriatus iudici vel magistratui, & eius iurisdictioni non est subiectus, tunc is rectè super iniuriâ sibi illata, etiam notoriâ, & ubi certa pœna in iure est statuta, cognoscere prohibetur,
arg. l. ult. ff. de iurisdictioni. Iason. in l. 1. §. is videtur. ff. si quis jus dicentis. num. 16.

Quia si contrarium admitteretur, duo specialia hic concurrerent, unum, quod iudex in propriâ quodammodo causa cognosceret, alterum, quod per eiusmodi injuriam invito, & nolente injuriante iurisdictioni prorogaretur. Duo autem vel plura specialia circa unam eandemque rem concurrere, in iure nostro absurdum est, per vulgaria.

45 Ulterius quaeritur, an Commissarius, vel iudex delegatus, super iniuriis sibi vel suis ministris illatis cognoscere possit?
Super iniuriis, sibi ipsi quidem illatis, cognoscere non potest, sed debet protestari, se eas nomine Cameræ vel alterius committentis ad animum revocare, & tunc cognitio spectat ad Cameram, vel alium committentem, & deorsum; veluti ita in Camera Imperiali Anno 1566. in causa Wirzburg contra Sulda item in causâ Reiter von Buxtern vs. Wolada Aidsgera contra Benthheim; & in causa Benthheim contra Wimarstehen observatum fuisse. testatur
Ruyg. Ruland. tract. de commiss. part. 1. lib. 3. d. c. 15. incip. hæc n. 4. Et seqq. n. 9. ibi, sed ad nostrum casum. nu. 10. Et seq.

46 De iniuriis vero non sibi ipsi, sed suis officialibus & aliis personis sibi adiunctis illatis, rectè iudicare poterit,
Ruyg. Ruland. de commiss. part. 4. lib. 3. d. c. 15. nu. 13. ibi, quod ad iniurias. Et n. seq.

47 In dictandis autem pœnis hac in materia iudex diligenter qualitates iniuriarum & condiciones personarum attendere debet, ad hoc, ut scire possit, an gravem, an verò mitiorem pœnam infligere debeat, ut scitè docet, & quosdam gradus, secundum quos pœna hæc arbitraria imponi potest, ostendit
Anton. Faber. in suo codice lib. 9. tit. de iniuriis. 20. definit. 6. incip. offendens apparitorum. num. 1. Et seq.

48 Gravior etiam pœna imponi solet, si integer Senatus, quam si particularis quedam persona ex illo, iniuriis afficitur,
Ruyg. Ruland. tract. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. incip. tria sunt præcipua. nu. n. 48,

Quemadmodum etiam iniuria consali, tanquam capiti, illata, censetur toti senatui facta, & ob id pœna merito augetur, Laurens. Kerckhoff. confil. 33. incip. in d. r. Empörung. n. 10. post med. vers. das betrefte. un. Et n. seq. vol. 2. quem sequitur Rosger. Ruland. d. commiss. d. part. 4. lib. 7. c. 6. num. 49.

LXVII.

De famofis libellis, & eorum pœnis.

S U M M A R I A.

- 1 Iure Canonico quæ est pœna famosi libelli.
- 2 Iu. e. civil. quæ pœna imponitur. num. 3. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
- 4 Lex simpliciter de pœna capitali loquens, intelligitur de pœna exilii.
- 13 Iusto Sax. nico quomodo crimen famosi libelli puniatur. num. 1. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
- 22 Quinam hæc pœna famosi libelli efficiantur, vel quando & quibus casibus illa pœna locum habeat. num. 3. 24. 25. 6. 27. 28. 29. 30. 31. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 1. 51. 53. 4.
- 32 An quis puniatur, si nomen in libello famoso expressum vellet probare, verum est. num. 33. 34. 35.
- 36 Pœna famosi libelli an cum habeat, si quis nomen suum in eo expressit. 37. 38.
- 50 Si quis author in libelli famosi nomen & demonstrat. an excusetur.
- 55 Quomodo & quibus casibus pœna famosi libelli ordinaria locum non habet. num. 16. 17. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68.
- 69 Si quis contra pœna vel alii s. illius personas libellum famosum fecerit, an gravis puniatur, quàm si privatè offendisset. nu. 70. 71.
- 71 Præter hanc pœnam damnatus famosi libelli sit etiam infamis & inestabilis.

Iure Canonico pœna famosorum libellorum est fustigatio, nis, & interdum excommunicationis & depositionis, Nov. l. El. & n. August. part. 1. cor. 44.

Iure civili novissimo verò ex constitutione Imper. Valentiani, & Valentis est capitalis, 2.

text. in l. un. C. de famosi libelli. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. n. 2. in princ. & vers. omnes inquam tales. Et c. 130. num. ult. sub fin. Iacob de Bellovis. in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. n. 83. ibi, unde scribens. Et seqq. Didac. Covarr. lib. 1. vers. resolut. cap. 11. num. 7. post princ. vers. secundo eadem ratione. Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 68. num. 15. Iacob Menoch. libr. 2. arbitr. iudic. quest. cas. 163. nu. 34. Et n. seq. Ludov. à Pego. de. f. 77. num. 5. Iohann. Harppr. in §. iniuria autem. 1. instit. de injur. num. 159. in med. Et num. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. inspect. 11. num. 422.

Quam pœnam capitale nonnulli, non de ultimo supplicio, sed ne aliâ mitiori pœna, puta exilii, vel deportationis, vel aliâ, accipiendam esse statuunt, 3

Mysing. respons. 39. nu. 49. decad. 9. Halbrist. tract. de injur. c. de libello famosi. post med. Ludov. Gilhaus. in sua ar. ore. criminal. c. 2. tit. 34. §. 10. n. 7. vers. postet verò. Et seq. Ioan. Harppr. in §. iniuria autem. 1. instit. de injur. num. 160. sub fin. vers. ego autem eorum lubens sequor. nu. 161. Et seq.

Tum, quia lex simpliciter de pœna capitali loquens, intelligitur de pœna exilii, 4

Præposit. in c. 1. in princ. tit. de pace tenend. num. 2. ante mod. vers. qualiter autem Salyc. in l. si quis cum. 7. C. ad l. Cornel. de Sax. nu. 5. vers. quare Cynus dicit. Et seq.

Tum, quia pœna capitalis non tantum dicitur illa, quæ damnato vitam, sed etiam, quæ libertatem vel civitatem adimit, adeoque caput è civitate tollit, l. 2. l. capitalium. 28. ff. de pæn. l. 2. ff. de publ. iudic. l. editio. 13. ff. de bonor. poss. ff. l. quicum major. 14. §. si demum. ff. de bon. libert. l. eum patronum. 10. ff. de iure patron. l. licet. capitalis. 103. ff. de V. S. Harppr. d. §. iniuria. 1. num. 162.

Tum, quia quotiescunque in pœnalibus constitutionibus, legibus, vel statutis verba ponuntur ambigua, ea facièda semper interpretatio, per quam pœna sancita mitior esse intelligitur, l. si præses. 31. l. sanctio legum. 41. l. seq. ff. de pæn. c. in pœnis. 49. ff. de R. l. in l. semper. 9. l. 56. l. 192. §. 1. ff. cod. Harppr. (Et ibid. allegati) in d. §. iniuria. 1. num. 161.

Verum, cum tum demum lex de pœna capitali loquens, de pœna exilii accipiatur, & in pœnalibus constitutionibus verba ambigua in mitiorem partem interpretanda sint, nisi materia subjecta aliud suadeat, 5

Præposit. in d. c. 1. in princ. tit. de pace tenend. & ejus violat. nu. 2. vers. illud vers. illud verum nisi sol. mibi. 398.

Hoc autem in casu materia aliud postulet, siquidem pro nudis & simplicibus iniuriis nedum exilii & interdictionis certæ rei, sed etiam fustigationis, pœna dicitur,

l. ult. ff. de injur. Si autem in d. l. un. C. de famosi libelli. pœnam capitale de exilio tantum acciperemus, pœna famosi libelli longè minor & mitior illa esset, quod tamen magnum absurdum foret, cum per famosum libellum alicui atrocissima iniuria inferatur.

inferatur, & omnium severissime vindicanda sit;

Wesemb. in comm. ff. de injur. num. 19. post pr. vers. quam ob rem & gravior.

6 Ideoque merito contrarium amplectuntur, & d. l. un. de ultimo supplicio, puta poena gladii, accipiunt

Gl. inc. de prima. 1. caus. 4. quest. 1. in 1. gl. vers. secundum leges decapitatur. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. n. 2. sub fin. vers. & ultore gladio Bonifac. de Vitalin. tit. de famos. libell. n. 1. Petr. à Plac. in epitom. delictor. lib. 1. c. 3. nu. 2. Anton. Gomez. de delict. c. 6. rubr. de injur. n. 1. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. num. 423. ibi. Et hanc capitum poenam. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. num. 25. post pr. vers. poena capitum.

7 Et licet nonnulli velint, quod prædicta poena capitalis hodie amplius non sit in usu, sed generali ferme omnium locorum consuetudine receptum sit, ut famosorum libellorum & pasquillorum compositor, poenam tantum arbitrariâ, puta carceris vel graviori pecuniaria, puniatur,

Iul. Glar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. n. 25. vers. ego autem in practica. Ioann. Harppr. (ubi hæcenus ita in collegio juridico Facultatis Tubingensis observatum refert) in d. §. injuria autem instit. de injur. num. 210. illud hic studiosè observandum est. Et seq. Petr. Heig. quest. 31. nu. 55. post princ. part. 2.

8 Hoc tamen ita universaliter asserere non ausus sum, veluti etiam in specie contrarium tradit

Soarez. in addit. ad Anton. Gomez. de delict. c. 6. rubr. de injur. n. 2. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. nu. 427. ibi, verum quod, Et seq.

9 quod hoc in casu ab ordinaria poena juris non deberet aliquo modo recedi.

Illud tamen ad vertendum est, quod *Gl. in l. un. C. de famos. libell. in 1. gl. vers. & hoc, si tale continebatur. Et verb. capitalis. ult. vers. si etiam capitalis.*

prædictam poenam, tanquam nimis rigidam, & duram, aliquo modo mitiget, & statuât, quod quis propter famosos libellos tum demum ultimo supplicio afficiatur, si crimen in libellis famosis expressum, si verum esset & probaretur, esset capitale, & ultimo supplicio dignum; secus, si non esset capitale: tunc enim poena talionis locum habeat, eademque animadversione diffamator coerceatur, qua unumquodque delictum & scelus, in libello objectum, si verum esset, veniret puniendum; quam glossæ sententiam etiam sequuntur

Saly. in d. l. un. C. de famos. libell. num. 3. Cyn. & Angel. eod. Barthol. Bertaz. consil. 237. incip. sive Bellimus. nu. 8. ibi, unum tamen pro complement. Et seq. Et ibid. in addit. Claud. Bertaz. n. 8. l. D. ante med. vers. scilicet requiritur, ut crimen. lib. 1. Et consil. 265. incip. magnificus adolescens. nu. 1. ibi, quo casu bene locum habet. Et n. seq. lib. 2. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. num. ult. vers. cessat etiam poena capitalis. usque ad fin. Iohan. Harppr. in d. §. injuria. 1. instit. de injur. num. 151. Et num. 163. (ubi communem dicit) ibi, porro glossa. Et seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 424. ibi, dummodo tamen libellus. n. 425. Et n. 492. Br. in l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur. ff. de injur. nu. 12. in med. vers. quod est verum si capitalis. Petr. Heig. quest. 31. n. 45. ibi, deniq; & capitalis. Et n. seq. part. 2. Petr. à Plac. in epitom. delict. c. 3. nu. 3. Anton. Gomez. de delict. c. 6. de injur. n. 1. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. n. 2. in med. junct. num. 5. vers. in iis verò literis. Et num. 6. Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 44. num. 5. post pr.

10 Et quamvis hanc glossæ sententiam impugnare nitatur Ludov. à Pegu. decis. 77. incip. contingit in facto. num. 11. ibi, neque existimo. Et seq. part. 1.

propterea, quod textus juris civilis indistinctè & generaliter loquantur, & ob id etiam generaliter debeat accipi:

11 Quia tamen prædicta distinctio glossæ quodammodo in d. l. un. vers. sanè si quis devotionis suæ ac salutis publicæ. C. de famos. libell.

fundata esse censetur, ubi non obscure patet, quod ibi de ejusmodi delictis dicatur, quæ ad salutem publicam spectant, & ita capitalia sunt; Habetque naturalem rationem, quoniam absurdum & iniquum esset, ut quis indistinctè, etiam propter leve aliquod delictum, in libello objectum, capite puniretur, cum poena non debeat esse gravior, quam ejus causa;

l. sancimus. 22. C. de pæn.

Hactenusque, juxta glossæ sententiam, textus, in d. l. un. C. de famos. libell.

ita est acceptus, & intellectus, minimè autem sint mutanda, quæ certam interpretationem semper habuerunt, *l. minimè. 23. ff. de legibus.*

Ideoque à glossæ & ejus sequacium distinctione nec in judicando, nec in consulendo recedendum esse puto,

Daniel Moller. in comm. ad consil. Saxon. part. 4. consil. 44. num. 5. vers. sed quo die. Et seq.

12 Quemadmodum eandem opinionem amplexus est Imperator invictissimus Carolus V. in constitutionibus criminalibus. art. 100. ubi in hæc verba posuit:

PARS. V.

Welcher jemand durch Schmachtschrey zu Latein libellus famosus genandt/ die er außbreitet/ vnd sich nach ordnung der Rechte mit seinem rechten Tauff- vnd Zunamen nicht vnterschreibet/ vnterschiedlicher vnschuldiger weise Laster vnd Obel zumist/ wo die mit Warheit erfunden würden/ daß die geschmach an seinem Leibe/ Leben oder Ehren peinlich gestraffe werden möchte. derselbe doch hätte Lasterer sol nach erfundung solcher Obelthat/ als die Rechte sagen mit der Poen/ in welche er den vnschuldigen Geschmachten durch seine böse vntwarhastige Lasterchrißte hat bringen wollen/ gestrafft werden. *Daniel Moller. in com. ad consil. Sax. part. 4. consil. 44. nu. 3. Petr. Heig. d. quest. 31. n. 45. post princ. part. 2. Beust. d. l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur. ff. de injur. n. 12. in med. vers. quod est verum. post princ. Iohan. Dau. tract. de testam. n. 266. vers. secunde ratio potior est. Et seq. Wesemb. in comm. ff. de injur. n. 19. ante med. vers. quod tamen hodie. Et seq.*

In foro Saxonico videtur dicendum, quod divulgatores famosorum libellorum, & cantilenarum, tantum suffigentur cum relegatione, veluti ita Lipsenses Mense Augusto Anno 1549. iudici Zizenfi respondiisse, testatur

Matth. Coler. decis. 154. incip. nota est sanctio. n. 3. ibi, de juris Saxonici verò rigore. part. 1.

14 Quæ assertio vera esse potest, si crimen objectum non est capitale, nec poenam mortis meretur, sed aliâ mitiori punitur, secus si est capitale, & ultimo supplicio puniendum.

15 Ideoque Scabini, tam Lipsenses, quam Wittenbergenses unanimiter pronunciabant, quod juxta glossæ distinctionem, supra relatam, & constitutionem criminalem Caroli V. d. art. 100. famosorum libellorum compositor tum demum poenâ capitali afficiatur, si crimen objectum sit capitale, aliâ secus, testibus

Consil. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 11. incip. wie die Schmach. nu. 1. Et seq. Et tom. 2. part. 4. quest. 41. incip. was die Schand. n. 1. Et seq.

16 Quorum sententiam etiam approbavit Augustus Elector Saxonie in suis Novell.

part. 4. consil. 44. ubi in comm. Daniel Moller. n. 4. Et nu. 5.

17 Et ultra constitutionem criminalem Caroli V. Elector Saxonie Augustus

in d. consil. 44. vers. Vnd ist solches in der Rechtspolicey. Et seq. se etiam ad constitutiones Imperiales, Norinbergensem

sub Carolo V. Anno 1574. §. als auch vielgedachte. vers. dar zu daß eine jede Obriegelt. Spirensen. Anno 1529. post princ. vers. dar zu sollen und wollen wir. Augustana. Anno 1530. §. Vnd nach dem durch die vordenliche Druckerer. Ratisbonensem. Anno 1541. §. setzner haben wir befunden daß die Schmachschrißten. Reformationem guter Policiey zu Augspurg Anno 1548. tit. von Schmachschrißten/ gemeldten vnd gemachten. post princ. in primis verò ad Constitutionem Imperialem Spirensen.

Anno 1570. §. Wiewol auch auff elichen vorigen. post princ. & Francofurtensem. Anno 1577. tit. von Buchdrucken/ Schmachschrißten. 35. post princ.

(in quibus disponitur, quod excudentes, sculpenes, & vendentes libros famosos, & picturas interrogari, & etiam, si necessitas postulat, torture subijci debeant, ut fateantur, quis sit talium librorum author. deinde puniantur amissione famosorum, libellorum, potestate excudendi libros, & aliâ poenâ secundum arbitrium iudicis,

Beust. d. l. nam posteaquam. 9. §. si damnetur. ff. de injuriis. nu. 12. sub fin. Damb. de testam. num. 227. in addit. lit. K. vers. etiam inspicendi erunt. Et seq.)

refert, & secundum illas in suis provinciis pronunciari statuit.

18 Et licet *Iacob Schults. in addit. ad Matth. Coler. decis. 154. incip. nota est sanctio. num. 14. part. 1.*

velit quod eodem errore, quò ipsæ Constitutiones Imperiales in Imperio nusquam servantur, neque hæc constitutio Electoralis, tanquam relatrix, moribus nostris recepta sit;

Sed quid eum ad hoc moverit, ego conijcere non possum. Neque etiam prædictæ Constitutiones Imperiales indistinctè, & generaliter de omnibus famosis libellis, & carminibus sunt accipiendæ, sed loquuntur tantum de casu speciali, nempe de illis libris, & picturis famosis, quæ tum temporis ubique locorum in odium & detestationem Pontificæ religionis componebantur, sculpebantur & divulgabantur, quod scandalum, ut tolleretur, & Pontifici Romano sua autoritas conservaretur, Imperatores Romani iuste ad illas constitutiones promulgandas se processisse videbantur, quos deinde etiam Augustus Elector Saxonie in d. constitutione. 44. part. 4. est secutus, faciens, ut & in eius provinciis illæ constitutiones Imperiales observarentur, nec quispiam typographus, sculptor aut pictor eiusmodi libros famosos, sculpturas & picturas in aliquis religionis vel etiam privati hominis detestationem, & infamiam, excuderet, faceret, & divulgaret; Quæ constitutiones etiamnum hodie in viridi observantiâ retinentur, uti quotidie videmus, quod non solum certi inspectores, quos

censores vocamus, constituentur, qui omnia scripta, cujuscunque facultatis, & disciplinæ illa fuerint, diligenter inspicere, censere, & si excussione digna sint, subscribere debent, sed etiam typographis sub juramenti religione injungatur, ne quicquam sine censurâ, & subscriptione accipiant, excudant, & publicent, sed in omnibus, & per omnia constitutionibus Imperialibus morigeros se præbeant; unde patet, quod sæpè dictæ constitutiones Imperiales de casu speciali loquantur, & extra illum ad omnes famosis libellos, indistinctè, non extendantur, multò minùs dicendum sit, quod illa errore quodam in Imperio nunquam observentur.

Concludendum igitur, quod constitutiones Imperiales solummodo in casu speciali, æmpè in typographis, sculptoribus & pictoribus locum habeant, & adhuc non solum in Imperio, sed etiam in provinciis Saxonis strictè observentur, ad reliquos verò libellorum famosorum scriptores, compositores, & divulgatores non extendantur, sed quoad illos etiam in his terris supradicta distinctio glossæ & constitutio criminalis, ad quam se etiam Augustus Elector Saxonie in d. constit. 44. vers. *peinlichen Ordnung. part. 4.* nominatim refert, observetur & secundum eam pronuncietur, ut ejusmodi diffamator paritate delicti puniatur, & si crimen objectum est capitale, etiam pœnam capitalem sustinere, si non capitale, etiam aliam pœnam, quam unumquodque delictum meretur, pati debeat;

19 Undè etiam veteres Scabinos Lipsenses Mense Aprili Anno 1563. ad consultationem Wolfgangi à Tunzenhausen, Capitanei tunc temporis præfecturæ Zwickaviensis, cuidam qui in famoso libello alium criminis Sodomitici insimularat, pœnam ignis dictasse, testatur

Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 44. n. 6. sub fin. vers. veteres verò etiam Scabinos. & seq.

20 Et ante aliquot annos ob famosum libellum in hac urbe Lipsensi quendam gladio punitum, & iterum alium virgis cæsum, & in perpetuum relegatum fuisse, prout unius cujuslibet delicti objecti pœna efflagitavit, testatur idem

Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constit. 44. n. 6. post med. vers. ego tamen & ipse memini. & seq.

21 Veluti etiam ante biennium in districtu Zwickaviensi ex sententiâ Scabiorum quendam Nobilem, qui delicta capitalia alteri cuidam Nobili objecit, & suppressio suo nomine Serenissimo Electori exhiberi fecit, capite truncatum fuisse, omnibus notum est.

22 Hæc conclusio procedit non solum in auctore ipsius libelli famosi, & principali delinquentè, de quo omnino nullum dubium est, *Ioann. Harpp. in §. injuria. 1. instit. de injur. num. 170. & seqq.*

23 Sed etiam in mandante, & consulente,
l. lex Cornelia. §. §. si quis librum. vers. dolove malo fecerit, quod quidem eorum fiet. ff. de injur. Azo in sum. C. de injur. num. 2. Hostiens. in sum. x. de injur. §. quot modis fiat injuria. n. 3. post princ. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 442. & seq.

24 Et in eo, qui sivit libellum famosum cadere in plateâ,
Hostiens. in sum. x. de injur. §. quot modis fiat injuria. num. 3. post princ. vers. puta dimisit scripturam. fol. 394. col. 2. Farinac. in sua præct. crimin. d. quest. 105. num. 459.

25 Et quidem non solum si ipse libellum scripsit, sed etiam si alii dictavit,

Angel. in l. lex Cornelia. §. §. si quis librum. ff. de injur. n. 1. Bonifac. de Visalim. tract. crimin. tit. de libell. famof. n. 1. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 3. Anton. Gomez. de delict. c. 6. rubr. de injur. nu. 1. in princ. Farinac. d. quest. 105. nu. 445.

Quamvis contrarium velit
Carol. Rum. consil. 81. incip. visa inquisitione. col. 4. n. 6. vers. præterea quoad D. Ludovicum. & n. 7. vol. 4.

26 Nec excusatur, quamvis dicat se diffamatum non novisse
Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 125. n. 7. vers. deinde non excusat. & seq.

27 Et tenetur, etiam si per alios scribi, edi, publicè divendi, curavit.

Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 138. n. 3. vers. an per alios.

28 Imò, quamvis autor libellum famosum ipsemet non publicavit, nec publicandum curavit, sed casu fuit ab alio inventus & publicatus,

Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cens. 3. c. 263. (ubi rationem affert) n. 36. ibi, secundus est casus. Ioan. Harpp. in §. injuria autem. 1. instit. de injur. n. 172. ibi, tertius casus est ubi etiam rationes assignat & contraria solvit.) & n. seq. Ioann. Daub. de testam. n. 229. vers. amplia. primo. non licet. & seq.

29 Sive in libello nomen diffamati est expressum, sive fictum appositum, dummodo per hoc persona diffamata innotescere & lædi possit,

Iodoc. Damboud. in sua præct. crimin. c. 125. nu. 7. vers. deinde non fictum. & seq. & c. 138. c. 3. vers. in omnibus refert, Bartbol. Bertaz. consil.

237. nu. 5. sub fin. & nu. 6. & ibid. in addit. Claud. Bertaz. n. 8. lit. D. post princ. vers. primo itaque requiritur. Ioann. Harpp. in d. §. injuria. inst. de injur. num. 157. ibi, illud quoque Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 474. & seq. Bonifac. de Visalim. tit. de libell. famof. n. 2. Hostiens. in sum. x. de injur. §. quot modis fiat. injur. nu. 3. post princ. vers. expresso nomine proprio illius.

Sive suo, sive alienò nomine libellum famosum edidit,
Damboud. in sua præct. crimin. c. 138. n. 2. vers. neque refert. Farinac. in sua præct. crimin. d. quest. 105. n. 472. Hostiens. in sum. x. de injur. d. §. quot modis imur. n. 3. vers. nec distinguitur.

Sive etiam absque ullo nomine libellum famosum composuit, & publicavit,

l. lex Cornelia. §. §. si quis lib. n. 9. vers. vel sine nomine. ff. de injur. ubi Angel. n. 3. & in l. 1. C. de famof. libell. n. 1. Farinac. d. quest. 105. n. 473. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. n. 15. post princ. vers. non descriptio.

Sive crimen in libello objectum sit verum, & probare possit author, sive non,

Anton. Gomez. de delict. c. 6. n. 1. Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 2. Didac. Covarr. lib. 1. variar. resolut. c. 11. n. 7. vers. secundò eadem. in verb. vera illius criminis manifestum. Claud. Bertaz. in addit. ad Bart. Bertaz. consil. 237. n. 8. lit. D. ante med. (ubi rationem affert) vers. quarto. & seq. lac. Menoch. lib. 2. arbit. jud. quest. cent. 3. cas. 263. num. 43. vers. cessat etiam. junct. vers. verum dubitationem. Henning. Gaden. consil. 106. num. 27. & num. seq. Ludov. Roman. consil. 46. incip. super eorum. §. & nu. seq. Per. Heig. quest. 31. num. 41. ibi, an igitur ad excusationem. & n. seq. part. 2. Ioan. Harpp. (ubi contraria solvit) in d. §. injuria. autem inst. de injur. n. 164. ibi, cæterum auctorem. & n. seq. Mynsing. (ubi ita in Camera Imperiali. 22. Augusti Anno 1541 in causâ Sebastiani Vogelsberger contra Comitum Wilhelmum de Fürstberg. judicatum fuisse refert) cent. 4. incip. quamvis nonnulli. n. 2. & seq.

Ita tamen, ut diffamator hoc in casu non pœnâ ordinariâ sed mitius extraordinariâ puniatur *Petr. Heig. d. quest. 31. n. 43. part. 2. Wesenbec. consil. 22. n. 5. sub fin. Ioann. Harpp. in d. §. injur. 1. instit. de injur. nu. 167. ibi, enim verò hoc casu. & nu. seq. Ioann. Daub. tract. de testam. n. 227. vers. tertio requiritur. & seq.*

Quam opinionem etiam, non solum Imperator Carolus V. in constitutionibus criminalibus,

art. 110. sub fin. in verb. Vnd ob sich auch gleichwol die auffgelegte Schmach der zugemessenen That in der Warheit erfände/ sol dennoch der Aufruhrer solcher Schmach/ nach vermöge der Rechte/ vnd ermessung des Richters/ gestrafft werden.

Sed etiam Augustus Elector Saxonie approbavit, & confirmavit in suis Novell.

part. 4. d. const. 44. sub fin. ubi his verbis constituit: Do er gleich solches könne aufführen/das der 'twe gleichwol' auch willkürlich entweder mit staupenschlagen/ verweitung/ oder Gefängniß nach gelegenheit der Verbrechen gestrafft werden sol. ubi in comm. Daniel Moller. n. 5. Consult. consil. Sax. tom. 1. part. 4. quest. 11. num. 2. & seq. & tom. 2. part. 4. quest. 45. num. 3. Petr. Heig. d. quest. 31. num. 43. post pr. part. 2.

Item pœna famosi libelli locum habet, sive author nomen suum occultet, sive exprimat. Et licet nonnulli sint, qui statuunt quod in eo casu, ubi author nomen suum in libello exprimit, supra dicta pœnâ locum non habeat,

Iacob Schuls. in addit. ad Matth. Coler. decif. 154. n. 15. ibi, cui tamen, quod etiam nomine. & seq. part. 1. quem sequitur novissime Henric. Nesteltrâ. decif. 16. incip. gravissimum esse ante med. vers. contra verò libellum. & seq. per tot. Ioann. Daub. tract. de testam. n. 228. sub fin. vers. quarto quoad verum auctorem. Consult. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 62. num. 7. post pr.

Tùm (1.) quia constitutiones Imperii, in quibus de paucis libellis & famosis libellis agitur, suppressionem nominis & occultationem sparsionis ad unam omnes præsupponant.

Tùm (2.) per constit. crimin. Caroli V. d. artic. 110. in verb. mit seinem rechten Zu- und Tauffnamen nicht vnterschreibet.

Tùm (3.) per text. in l. un. C. de famof. libell. ubi prohibetur, ne quis famosum libellum clam spargat, famamque alterius sugillet, sed ut, si quis devotionis suæ ac salutis publicæ custodiam gerit, nomen suum profiteatur; ubi cum opponantur, per famosum libellum crimen prosequi, & nomen suum profiteri, oreque proprio crimen edicere, oppositio illa luculenter arguit, famosum libellum esse, quando autor criminis objecti nomen suum celavit, *Nesteltrâ d. 10. vers. tertium.*

Tùm (4.) quod omnes alie diversorum populorum ordinationes politicæ suppressionem nominis & sparsionis occultationem præsupponant,

Nesteltrâ. d. decif. 16. in med. vers. cui accedit quarto.

Tùm (5.) quia alias inter famosum libellum, & injuriam scriptam discrimen nullum dari posset, si pro famoso libello haberi debeat scriptura, cui authoris nomen subscriptum fuit, *Nesteltrâ. d. decif. 16. post med. vers. non etiam alias. pag. 202. Ioann. Daub. de testam. d. nu. 228. sub fin. vers. 4. quoad verum.*

Tùm (6.) quia hæc opinio satis quæ est, & ob id meritò amplectenda. *Nesteltrâ. d. decif. 16. post med. vers. denique sententiâ. & seq.*

37 His tamen & similibus non attentis, contraria opinio verior est, & eam expressè amplectitur

Wesembec. in comm. ff. de injur. n. 19. post princ. vers. verum etiam si expresso & consil. 2.2. incip. ne frustra. nu. 5. & seq. part. 1. Petr. Heig. quest. 3. n. 21. vers. verum ut maxime concedam. n. 22. & seq. part. 2. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 138. n. 3. vers. an suo prescripto nomine. Hostiens. in sum. x. de injur. §. quot modis. injur. num. 3. post princ. vers. utrum nomine suo. Myns. respons. 59. n. 43. Ioann. Harppr. in §. injuria. 1. inst. de injur. num. 154. ibi, ceterum. libellus. & seqq. Daniel Moller. in corum. ad const. Saxon. part. 4. const. 44. num. 5. sub fin. vers. tandem & in eo junct. num. 6. vers. nisi forte id considerandum. & seq. per textum elegantem in l. lex Cornelia. §. §. si quis librum 9. ff. de injur.

Ubi perspicuè subinnuit Ulpianus, famosum libellum esse, siue quis eum nullo, siue proprio, siue alieno nomine expressò composuerit: in dicta autem l. §. 9. de libello famoso agi, omnes unanimiter concludunt; Et licet in d. l. §. 9. de proprio nomine expressè nihil dicatur; At tamen hoc ita præsupponi omnino necesse est, id quod evincit particula, *Etiam si* in d. l. §. 9. posita, quæ est implicativa, & includit casum minus dubitabilem, *late Tusch. tom. 2. pract. conclus. lit. D. verb. dictio conclus. 275. n. 1. & seqq.*

Deinde, per text. expr. in recessibus Imperii Francofurtensibus, Anno 1577. tit. von Buchdruckern Schmebeschriften. 35. §. vnd segen / orden in verb. es habe der Auctor seinen Namen darunter gesetzt oder nicht.

Et licet *Jacob Schule. ad Matth. Coler. d. decis. 154. num. 16. post princ. part. 1. quem sequitur Heinric. Nebeltrã. d. decis. 16. sub fin. vers. ad tertium contraria. pag. 203.*

dicat, prædictam constitutionem Imperialem nihil ad rem facere, cum ibi saltem præcipiatur huiusmodi libros contumeliosos excudi, & vendi non debere; Quia, quamvis hoc per se sit verum, tamen mihi iidem etiam concedere debent, quod in d. constitutione Imperii non solum de eiusmodi libris famosis excusis, sed etiam de aliis libellis famosis in alicujus privati hominis ignominiam scriptis, & compositis agatur, id quod manifestò patet ex

d. tit. 35. §. Wenn wir nun in verb. gemeine oder sonderbare Personen. fol. 690.

38 Nec movent rationes in contrarium adductæ; Quia prima & quarta ab insufficienti partium enumeratione est desumpta, quoniam non sequitur, omnes constitutiones politicæ de famosis libellis disponentes suppressionem nominis, & occultationem sparsionis præsupponunt: Ergò ubi nomen expressum est, aliud erit dicendù, plus enim est in Conclusionem, quàm fuit in præmissis præsertim cum de suppressi nominis auctore majus erat dubium, quàm si ejus nomen esset appositum, id quod ex d. l. §. 9. in particula *Etiam si* modo est ostensum.

Secunda ratio loquitur de eiusmodi subscriptione, quæ secundum juris ordinem ab accusatore fieri debet,

l. 31. 7. ff. de accus. & inscript. l. pen. & ult. C. eod.

Et quamvis hanc responsionem valde explodat

Heinic. Nebeltrã. d. decis. 16. vers. nec allegata imperii, & seqq. eam tamen esse verissimam inde constat, quod etiam ejusdem inscriptionis in l. un. C. de famos. libell.

fiat mentio, quam l. un. tamen postea Imperator in d. art. 110. explicare & exprinere voluit, qualinam poenâ ejusmodi diffamator afficiatur; Consequens igitur omnino est, quod d. art. 110. etiam ex d. l. un. sit supplendus, & explicandus,

Daniel Moller. ad d. const. 44. n. 6. vers. & sic expressè, & seqq.

Quod vel ideò magis dicendum est, quia in d. art. 110. dicitur, *vnd sich nach ordnung der Rechte mit seinen rechten Tauff vnd Zunahmen nicht vnterschreibet.* Sed in universo juris ordine, nulla alia subscriptio requiritur, quam quæ in d. l. 3. l. 7. ff. de accus. l. pen. & ult. C. eod.

invenitur. Aliàs etiam hoc absurdum sequeretur, quod in jure nostro daretur casus, ubi quis, secundum juris ordinem, se nomenque suum subscribendo impunè alterum diffamare, injuriis & contumeliis afficere posset,

Ex iisdem etiam diluitur tertia ratio, quoniam in d. l. un. oppositio expressi, vel suppressi nominis non generaliter in omnibus famosis libellis fit, sed tantum, & in specie, ratione accusationis.

Quinta ratio parùm urget, quia præter alias differentias libellus famosus, & injuria scripta rectè etiam in eo differunt, quod injuria scripta fit & esse possit, si quis aliquem in privatis literis, ad suum amicum scriptis, diffamet, & quædam crimina obijciat, vel in libello judici, & in judicio porrecto, quædam falsa de quopiam spargit,

Casar. Manenti. consil. 101. num. 6. & seq. Bertax. consil. 214. n. 1. & seqq.

Et similia, quæ omnia pro libello famoso habere non possunt. Nihil etiam facit sexta ratio. Quia non nobis cerebrinam aliquam æquitatem effingere, sed eam, quæ in legibus habetur,

PARS. V.

se qui debemus, quoniam nos non decet esse mitiores legibus, & communibus DD. placitis,

l. perspicuum 11. in princ. ff. de pen.

Eadem etiam poenâ libelli famosi tenetur & is, qui libellum ad alterius dictationem scribit,

Ioann. Harppr. in §. injuria. 1. inst. de injur. num. 189. ibi, quoniam casus est, & num. seq. Damboud. in sua pract. crimin. c. 138. nu. 3. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. quest. 105. n. 446. Ioan. Baiard. ad Jul. Clar. lib. 5. sens. §. ult. quest. 68. n. 64. Hostiens. in sum. x. de injur. §. quot modis fit injuria n. 3. post princip. vers. literis v. sit. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 3. vers. quæ poena afficiendus est.

Vel, qui libellum famosum neque composuit, neque scripsit, sed tantum affigit, & in loco publico ponit.

Angel. in l. lex Cornelia. §. §. si quis librum, ff. de injur. nu. 2. Iodoc. Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. n. 2. vers. aut usquam ad valvas. Farinac. d. qu. 105. n. 457.

Imò etiam si libellum saltem legit,

Ludov. à Pegu. decis. 77. num. 5. in med. vers. approbas hanc sententiam, & seq. Farinac. (ubi tamen declarat.) d. quest. 105. n. 450. ibi, amplius quarto. n. 451. & seq. Jul. Clar. lib. 5. sens. §. ult. quest. 68. nu. 25. sub fin. (ubi comminamem dicit) vers. sed etiam ille qui legit.

Item mandatarius, qui instinctu & persuasione alterius libellum famosum publicat,

Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. n. 7. vers. aut instinctu. Farinac. (& ibid. allegati.) d. quest. 105. n. 458. Hostiens. in sum. x. de injur. §. quot modis fit injuria. nu. 3. vers. vel edidit.

Inventor harum literarum famosarum supradictâ poenâ etiam punitur, si eas inventas non lacerat, vel comburit, sed in publicum profert,

Damboud. in sua pract. crimin. c. 125. n. 3. ibi, quia & eodem. Ludov. à Pegu. decis. 77. nu. 8. Ioann. Harppr. in §. injur. 1. inst. de injur. num. 169. post princ. & n. 199. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cen. 3. cap. 263. nu. 28. ibi, quartus casus est Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. d. quest. 165. nu. 460. & seq. Arnon. Gomez. de delict. c. 6. de injur. nu. 1. vers. & non solum, Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. n. 3. vers. his tandem prenotatis,

Non quidem poenâ ordinaria, sed alia arbitraria, & ad summum fustigatione tantum,

Bursat. consil. 94. num. 33. quem sequitur Claud. Bertax. in addit. ad Barthol. Bertax. consil. 237. num. 8. lit. D. in med. vers. primo itaque sciendum lib. 1.

Et hæc assertio procedit tantum, si quis famosas literas invenit in plateâ vel via, vel alio loco, secus si in loco publico affixas videt, & invenit, tunc enim si eas non refigit, & lacerat, nullam poenam meretur, ut pulchrè ostendit

Claud. Bertax. in addit. ad Barthol. Bertax. d. consil. 237. num. 8. lit. D. in med. vers. ab hac poenâ credo etiam excusandum, & num. seq. part. 1.

Deinde procedit, si inventor eas publicavit, & aliis ostendit, secus si eas secreto apud se ex simplicitate retinuit, tunc enim licet eas non dilaceraverit, tamen non punitur,

l. un. vers. aut nulli consiteatur inventum, C. de famos. libell. Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. (ubi rationem offert) cen. 3. cap. 263. num. 39. ibi, quartus est casus. & n. seq. Ioann. Harppr. (ubi dicit quod hoc in casu ne quidem arbitrariè inventor puniri possit) in §. injuria, inst. de injur. n. 200. ibi, nonus est casus, n. 261. & n. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 462. Claud. Bertax. in addit. ad Barthol. Bertax. d. consil. 237. n. 8. lit. D. post med. vers. secundo ut poena, & seq.

Quamvis contrarium velit

Cyn. in l. 1. in princ. C. de famos. libell. quest. 1. vers. & qui ea prius invenerit. & seq. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 454. ibi, amplius sexto. & seq. & n. 46. & n. 465.

Quod in tantum procedit, ut inventor nullâ poenâ afficiatur, etiam si libellus, apud se retentus, postea ab alio manifestetur,

Ioann. Harppr. d. §. injuria autem 1. inst. de injur. nu. 202. ibi, ad quid si ejusmodi, & n. seq.

Ad hoc autem, ut inventor prædictâ poena ob manifestacionem puniatur, sufficit, si uni tantum famosum libellum inventum ostenderit, & manifestaverit, pulchrè *Ludov. à Pegu. d. decis. 77. n. 10. vers. nam non minus, & seq. Dautb. de testam. n. 227. vers. & prima quidem editio, & seq.* quoniam dictum unius facile sequi solet multitudo,

text. in l. cum in inventure 12. post princip. x. de purgat. canon.

Licet dissentiat & contrarium itatuat, *Bursat. consil. 94. n. 17. Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 3. num. 2. quot sequitur Ioann. Harppr. in §. injuria autem inst. de injur. n. 198.*

Undè apparet, poenam famosi libelli locum habere, etiam si ille non apud bonos & graves viros primum sit productus, ut rectè tradit,

August. Bonfrancisc. in addit. ad Angel. tract. malefic. verb. verba injuriosa, n. 7. in princ. vers. tu autem in hac materia, & seq. Ioann. Harppr. in §. injuria autem 1. inst. de injur. n. 158. ibi, utrum autem de substantia, & nu. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. part. 3. d. quest. 105. nu. 486.

- Non attento, quod contrarium velit *Ioann. de Imol. in l. turpia. ff. de leg. 1. n. 1. post princ.*
- 50 Sed an certius aliquis, qui author libelli famosi non est, sed eum tantum invenit, vel aliter publicavit, excusetur, si auctorem nominet, & demonstrat?
- Negat *Salyc. in l. un. C. de famos. libell. nu. 5. Speckh. cen. 2. quest. jur. class. 3. quest. 7. num. 11. Schneid. in §. injuria 1. inst. de injur. numer. 5. ubi. sed circa prædicta querit. Ioann. Harppr. eod. (ubi rationes affert & contraria solvit.) num. 204. vers. ceterum contrarium. & seq. Ludov. à Pego. decis. 77. nu. 8. vers. quod si libellus iur. nu. 12. ubi. neque verum est, & seq. Francisc. Marc. decis. 933. nu. 1. post princ. vers. etiam si quis audiverit, & seq. part. 2. Matth. Coler. decis. 154. incip. nota est sanctio, num. 4. & seq.*
- Non obstante, quod contrarium statuat.
- Bursat. consil. 94. num. 32. vers. quædò & ultimo, Cephal. consil. 341. nu. 30. lib. 3. Petr. à Plac. in quest. dilict. lib. 1. cap. 3. n. vers. quibus & illud subijciunt. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 451.*
- 51 Præterea, pro famoso libello habetur, & quis supradicta pœna tenetur, si ad infamiam alicujus membra virilia, vel vulvas muliebres in ejus janua & porta pingit,
- Paræ de Puteo tract. Syndic. verb. injuria officialis in princ. (ubi quendam ad tres res fuisse condemnatam dicit) n. 6. vers. per que puto, pag. mibi. 462. quem sequitur Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 68. n. 25. post princ. vers. quimodò dicit. Bertaz. consil. 237. n. 2. vers. & cum nemo dubitet, & consil. 265. num. 1. vers. sicut etiam, & n. 2. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 471.*
- 52 Vel alias picturas in alicujus ignominiam fecit,
- per text. supra, num. 17. allatos. Novell. Elector. Augusti. part. 4. consil. 44. vers. vnde isti testes in die Meteks. Ioann. Harppr. in §. injuria autem 1. inst. de injur. n. 152. ubi, de pictura famosa, & num. seq. Ioann. Dautb. de testam. n. 230. ubi, amplius secundo. Daniel Moller. ad constit. Saxo. pars. 4. consil. 44. n. 4.*
- 53 Plures casus, ubi pœna famosi libelli locum habet, vide apud.
- Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. d. part. 3. qu. 105. 453. 466. 467. 468. 469. 470. 476. & seq.*
- 54 Sunt tamen etiam nonnulli casus, ubi prædicta pœna sibi locum non vindicat, sed alia arbitraria;
- 55 Puta si quis est minorennis, tunc enim mitius punitur,
- Bartol. Bertaz. consil. 265. 4. vers. & cum arbiter, & nam. 5. lib. 2.*
- 56 Vel prius fuit provocatus & læsus,
- Bartol. Bertaz. consil. 235. n. 5. ubi, primo quia ipse, & seq. lib. 1. Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 488. Plot. consil. divers. crimin. 131. n. 15. & n. seq. lib. 1.*
- 57 Vel si author libellum, antequam tota ejus series, vel forma publicaretur, ipsemet laceravit,
- Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 3. cas. 263. nu. 37. Ioann. Harppr. in §. in summ. 1. inst. de injur. nu. 170. sub fin. vers. secundus est casus, & nu. 171.*
- 58 Quod procedit, etiam si quis libellum famosum jam affixit, tamen si pœnitentiã ductus eandem refixit, antequam ipsius divulgatio & publicatio facta est, is merito à pœna ordinaria excusatur,
- late Ioann. Harppr. (ubi rationes affert & contraria solvit) in d. §. injur. num. 179. ubi, quartus est casus, n. 180. & seq. usque ad numero. 189.*
- 59 Vel, si delictum spontè fatetur,
- Iacob Menoch. d. cas. 263. nu. 42. sub fin. vers. hæc pœna capitalis & nu. 43. Iohann. Dautb. de testam. nu. 220. vers. declara. secundo.*
- 60 Vel, si quis libellum, ab alio compositum, curiositate quadam accepit, & descripsit, ut exemplar inde sumeret, & apud se haberet,
- Menoch. d. cas. 263. num. 40. sub fin. vers. sextus est casus, (ubi rationes affert.) & n. 41. Ioann. Harppr. in d. §. injuria. 1. inst. de injur. nu. 191. ubi, sextus casus est, & n. seq.*
- 61 Vel, si quis in ignominiam personæ alicujus inhonestæ putaret icis, libellum famosum fecit & publicavit,
- Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. d. qu. 105. n. 428. ubi, unum tamen absoluta, & seq.*
- 62 Vel, si quis libellum famosum, per alium libellum publicè revocet, asserens ea, quæ in libello famoso sunt sita, non esse vera, sed ex calore iracundiæ prolata,
- Prosper. Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. d. qu. 105. nu. 490.*
- 63 Vel, si animus injuriandi & diffamandi non adfuerit, & dolus intervenierit,
- Claud. Bertaz. in addit. ad Bartol. Bertaz. consil. 237. numero. 8. lib. D. vers. secundo requiritur. Ludov. à Pego. decis. 77. nu. 8. post med. late Farinac. d. quest. 105. nu. 481. & seq. Hostiens. in summ. x. de injur. §. quot modis. fit injur. n. 3. vers. vel dolo malo fecit.*
- 64 In dubio autem dolus malus, & animus diffamandi præsumitur, nisi contrarium probetur,
- Claud. Bertaz. d. loco vers. sed in componente qualitas hæc, & seq.*
- Ioan. Zanger. tractat. de except. part. 3. cap. 13. n. 112. ubi, hæc tamen præsumptio, & nu. sequent.*
- Quamvis contrarium statuat.
- Bursat. consil. 94. n. 8. sub fin. & n. seq. nu. 35. & seq. Farinac. d. quest. 195. n. 484.*
- Unde fit, quod bibliopola & negociator librorum, si ab alio negotiatore, in publicis nundinis emit scriptum, quod pro famoso habetur, iterumque alteri vendit, prædicta pœna etiam non teneatur, veluti lenenses pronunciaffe, testatur.
- Matth. Coler. (ubi rationes affert) decis. 154. incip. nota est sanctio, n. 5. vers. unde cum quidam negociator, nu. 6. & nu. seq. part. 1.*
- Nec movent ea, quæ supra nu. 17. & seq. dicta sunt; Quia obtinent solum in illis, qui scienter libros suspectos & famosos excidunt, ab aliis comparant, & vendunt, quò casu merito pœna ordinaria locum habet,
- Farinac. in sua præct. crim. d. quest. 105. n. 453.*
- Secus, si ignoranter & absque dolo proposito.
- Plures limitationes vide apud
- Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. d. quest. 105. n. 485. ubi, limita secundo eandem regulam, nu. 486. & seqq. usque ad fin.*
- 65 Sed quid, si quis familiaribus literis aliquem admonet, dicens, de ipso spargi quædam ad infamiam eius pertinentia, an is tanquam diffamator supradicta pœna teneatur? Quod negat,
- elegant. Petr. Heig. quest. 31. n. 39. vers. at que hujus rei exemplum notabile est, & n. seq. part. 2.*
- 66 Quomodò nec is libellum famosum scripsisse censetur, & prædicta pœna afficitur, qui in libello judici oblato dicit & scribit, quod debitor contra datam, & sigillo atque idiochiro confirmatam, fidem fecerit, & in solutione ejus, quod debet, fuerit cessator,
- ut supra conclus. 59. n. 72. & seq. latius dixi.*
- 67 Sed an auctores pasquillorum, & famosorum libellorum contra principes & alios illustres personas factorum gravius puniantur illis, qui privatos offendunt?
- Ira quidem videtur dicendum, per ea, quæ tradit.
- Peregrin. de jure fisci, lib. 3. c. 8. num. 9. & seq. & c. 9. n. 4. lib. 4. Hieron. Gig. de crimin. lese majestatis, quest. 89. Vincens. Honded. consil. 108. nu. 7. & seq. Myns. respons. 44. n. 12. & seq. Boss. de crimin. lese majest. numero 51. vers. tamen communis videtur, & nu. seq.*
- 68 Contrarium tamen longè verius est, ut elegant, ostendit,
- Petr. Heig. d. quest. 31. n. 46. sub fin. vers. ceterum cum sepe fiat, n. 47. & seq. n. 51. vers. quapropter & verba, n. 52. & seqq. usque ad fin. part. 2.*
- 69 Denique præter pœnam supra relatam, est etiam alia, ut famosi libelli damnatus infamis, & interstabilis fiat,
- 1. ob carmen, ff. de testib. l. cum lege, l. in cui §. uli. ff. qui testam. fac. poss. l. lex Cornelia, §. si quis librum, 9. ubi gl. in verb. interstabilis. ff. de injur. Angl. cod. n. 1. & cum. 4. late Farinac. in sua præct. crimin. part. 3. quest. 105. n. 438. ubi, & ultra prædictas, & seq. Petr. Plac. in epitom. delict. lib. 1. cap. 3. in fin. vers. ex princ. tandem Iul. Clar. lib. 3. sent. §. testamentum, qu. 25. numer. un. sub fin. vers. prout est infamis. Bursat. consil. 20. num. 55. Ioann. Dautb. tract. de testam. n. 227. & seq. Ferdinand. Vasq. de success. progress. lib. 1. §. 1. nu. 164. ubi, 25. testari aut codicillari non potest, & n. seq.*

LXVIII.

Quomodo punitur, qui seipsum, vel alium quempiam, rem habuisse cum alterius conjuge, vel virgine, aut vidua, gloriatur, nec tamen certò de eo constare potest, vel qui puellam traducit, quòd secum sponsalia contraxerit, ad hoc, ut alios procos repellat.

SUMMARI A.

- 1 Anis, qui se cum alterius conjunge, virgine, concubuisse gloriatur, justè puniri possit, n. 2.
- 3 Qualis pœna de jure communi imponi potest, n. 4.
- 5 Jure Saxónico quomodo punitur, 6. 7. 8. 9.
- 10 Anis, qui se cum alterius conjuge rem habuisse gloriatur, ex hac confessione pœna à ulteriù puniri possit.
- 11 Quò de eo dicendum, qui non gloriatur, se ipsum cum muliere quadam concubuisse, sed alium hoc fecisse, & eam ab aliquo vitiatam esse dicit, & n. 12.
- 13 Quòd juris, si quis non dicit, se aliquam mulierem carnaliter cognovisse, sed tantum dicit, se illi se sibi sponsasse, & cum ea matrimonium contraxisse, a hoc, ut alios procos repellat, vel sponsalia postea cum alio contra ad solvat, n. 14.
- 15 Filia an potest exheredari, si sine consensu parentum nubit.

Videtur dicendum, quod is, qui se rem cum aliqua muliere, virgine & vidua habuisse, & carnaliter eam cognovisse jactat, & gloriatur, nullo modo puniri possit, propterea, quod hæc sit confessio extrajudicialis, quæ parte absente facta, ad condemnationem, & pœnam non sufficit,

1. certum. 6. §. si quis absente, & ibi, DD. ff. de confess. l. ad Farinac. in sua pract. crim. part. 3. quest. 82. reg. 1. nu. 1. & seqq.

Et si vel maximè puniendus foret, peculiari tamen constitutione opus non esset, cum alià sufficiens pœna constituta esset, qua is puniretur; quia hæc jactantia & gloriatio vel est vera, vel est falso: si vera, supra ex constitutionibus de adulteriis & stupris virginum vel viduarum, satis contra ejusmodi jactatores esset provisum, quâ pœna essent affiendi: Sin falsa etiam ex præcedentibus constitutionibus de injuriis & earum pœnis abundè puniri possent.

2 Sed quoniam confessio extrajudicialis, non est profusa privilegiata, quò minus etiam pœnâ extraordinaria pro arbitrio judicis puniri possit,

Bellamer. in c. 2. x. de confess. nu. 14. Farinac. d. quest. 82. numer. 22. in med. vers. sublunata hæc, & seq.

præsertim, cum per eam alterius fama lædatur & offendatur,

Farinac. d. quest. 82. n. 22. sub fin. vers. vide tamen in hoc, & vers. seq.

& ejusmodi miles gloriosus, licet quidem pœnâ adulterii & stupri si ejus confessio vera esset, puniri possit, ut supra concl. 27. nu. 129. & seq. part. 4. dixi, hoc tamen in casu, pœnâ injuriarum affici nequit, quoniam principale requisitum, dolus nimirum & animus injuriandi deficit, cum ille non tam dolo malo, & ex proposito mulierum & virginum famam & existimationem lædendi, quàm ex inani quadam jactantiâ peccet, & ab aliis haberi velit, quasi ultrò à mulieribus & virginibus appetere,

Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. const. 45. nu. 4. vers. ego vero propterea, & seq.

Ideoque ad illius stolidam gloriationem, cum injuria, & in famia honestarum mulierum & virginum conjunctam, coerendam, merito nova & speciali constitutione opus fuit.

3 In pœna autem constituenda, qua ejusmodi inanis jactator, & gloriator afficiatur, interpretes juris unanimiter conveniunt, quod is extra ordinem pro arbitrio judicis sit puniendus, ut in terminis tradit,

Specul. lib. 2. part. 2. tit. de confessionibus, §. nunc videndum restat.

3. nu. 5. vers. vel nisi ex hujusmodi confessione ortum est, & seq. Part. de Puteo, tract. Syndic. in verb. tortura, vers. quia num. 5. vers. adde unum singulare quod licet, pag. mibi 419. Hippol. de Marsil. in l. eos qui, 27. ff. ad l. Corneliam de fals. nu. 26. vers. attamen talis confitens poterit puniri, & in l. de minore in princ. ff. de quest. nu. 53. vers. attamen poterit puniri, & seq. & in sua pract. crimin. §. diligenter, col. 20. nu. 78. vers. attamen poterit puniri confitens, & vers. seq. Iacob Mevob libr. 2. arbit. judic. quest. cent. 4. cas. 331. incip. confessio extrajudicialis, nu. 2. & n. seq. Angel. in l. 1. ff. de confess. nu. 6. vers. item sufficiens, & vers. sufficit etiam & seq. Felin. in c. olim 25. x. de rescript. nu. 7. ibi, fallit sexto, & in cap. si clericus, 4. x. de judic. nu. 7. vers. fallit quinto nisi transeat, & seq. & in c. de hoc 11. x. de simon. nu. 5. ibi, sexto limita nisi confessio Cyrill. in summ. crimin. rubr. 16. de confess. §. 3. nu. 2. post princ. Hostiens. in c. 2. x. de confess. n. 11. sub fin. & in c. per inquisitionem x. de elect. n. 2. Bellam. decis. 72. incip. licet confessio, n. ult. sub fin. Gabr. Serain. in addit. ad Matth. Mairbesil. singul. 13. sub fin. vers. & vide Foller. in pract. crimin. in verb. & si confitebantur, part. 2. n. 23. Ioseph. Mascard. tractat. de probat. conclus. 350. incip. confessionem de crimine, num. 56. ibi, duodecimo limitatur, & seq. vol. 1.

4 Et quamvis hi interpretes in specie nil expriment de eo, qui se alterius conjugem, vel virginem & viduam cognovisse, gloriatur; Quia tamen illi ad unum omnes pro se allegant textum

in c. quàm sit grave, 9. x. de excess. prælat.

ubi de clerico dicitur, qui extra iudicium falso gloriabatur, se carnaliter cognovisse virginem, & ibi deciditur, quod is extra ordinem pro arbitrio judicis puniatur; Ideò indubitanter concludendum est, prædictos interpretes omnes de hac nostra questione loqui, & ad eam optimè accommodari: Quoniam Doctor vel interpres legem pro fundanda sua intentione allegans, est secundum legem allegatam accipiendus, & intelligendus,

Br. in l. non solum, §. si liberationes, ff. de liber. legat. nu. 7. sub fin. vers. cum debet intelligi. Wesemb. consil. 2. num. 4. & num. seq. Hartm. Pistor. quest. 30. n. 21. & seq. part. 1. Fachs. differ. 46. Zobel. part. 1. differ. 19. n. 9. post med. Everhard. in loco à ratione legis ad restrict. ipsius legis, 78. n. 3. Iason. in l. admonendi. 3. ff. de injur. n. 276. & in l. cum filius, ff. de legat. 1. n. 129.

5 Iurè Saxonico videtur dicendum, quod ejusmodi gloriator, non graviori, quam pœna triginta solidorum puniatur, propterea, quod ejusmodi pœna de jure Saxonico in quovis injuriantes sit statuta, ut supra dictum est.

6 Sed cum hæc non sit levis, sed atrocè, imò atrocissima injuria, quæ cum alia injuria verbali comparari non potest, ideoque alii rectius tradunt, multatam illam triginta solidorum non sufficere, sed pœnam extraordinariam, veluti carcerationis

PARS V.

diuturnioris, relegationis, vel aliam pro arbitrio judicis, esse imponendam.

Consul. consil. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 20. incip. es begibt sich offemals/ n. 1. & seqq. per tot.

Imò etiam illum esse iustigandum, & virgis castigandum 7 dicit

Matth. Coler. decis. 161. incip. clarum est, n. 26. d. i. imò si quis diffamet, & seq. part. 1.

Quam sententiam etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxo. in suis Novellis, part. 4. const. 45.

Hoc additò, ut præter hanc pœnam ejusmodi diffamator, & gloriator etiam injuriam publicè reclamare, & revocare debeat, dum his verbis constituit.

Daß ein solcher vorebrecher oder Verleumbder neben den wiederuff so er der Parth thun sol / mit willkührlichen straffen / als Gefengnis / zeitlicher oder ewiger Landesverweisung / sampt Staupenschlagen nach gelegenheit der umbstände belegt vnd gestrafft werden sol / ubi in comm. Daniel Moller. n. 1. & seq. per tot.

Quemadmodum ante paucos annos in casu admodum notorio Scabinos Lipsenses pronunciarunt,

Daß beklagter klägers Principalen vnd desselben Thaten wegen der libelliten injurien diffamation vnd bezüchtigung einen öffentlichen wiederuff vor Gerichte zu thun schuldig / vnd wird beklagter hierüber gestalteten sachen nach damit ein Exempel statuiren vnd andere dergleichen zu begehen / vnd ehrlliche Leute mit calumnien vnd verleumbdungen / leichtfertiger ehren verleglicher welse / anzugreiffen vnd anzustafen abgeschrecket werden / billich öffentlich zur Staupen geschlagen nach ersehenen / vnd aus gestandenen Staupenschlagen des Lands ewig verweisen. D. X. W.

Cujus sententia etiam mentionem facit.

Reimhard. Rosa in addit. ad Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. d. constitut. 45. lit. A. nu. 5. sub fin.

Sed quid, an ejusmodi diffamator, qui se cum alterius conjugem concubuisse gloriatur, & ita adulterium commisisse confiteretur, etiam ordinaria pœna adulterii, ex propria confessione, puniri possit? Quod negatur per ea, quæ supra concl. 27. n. 133. & seq. part. 4. copiose dixi.

quoniam hæc non nisi nuda & yana gloriatio & jactantia est, ex qua nemo ad mortem condemnari debet,

per text. in l. ult. C. de probat.

Quæ conclusio in tantum procedit, etiam si quis non seipsum, sed alium rem cum alterius conjugem, virgine, vel viduâ habuisse dicit, & virginem aliquam ab alio esse vitiatam tradit,

Novell. Electo. Arugusti part. 4. d. const. 45. in rubr. vers. oder ein ander / & in nigr. oder ein ander bey Ehestrafen Matth. Coler. d. decis. 161. n. 25. vers. tuoc enim pronunciat. part. 1.

Imò quamvis quis hunc rumorem de quadam muliere non primùm spargit, sed suum autorem nominat, & dicit, se ab alio, qui se illam mulierem carnaliter cognovisse gloriatus est, audivisse, tamen per hoc non excusatur.

Schneid. in §. injuria 1. instit. de injur. numer. 5. vers. quod diligenter, notat, Johannes. Harppr. eod. numer. 129. Matth. Coler. (ubi ita Lipsenses Anno 1539. pronunciaffe testatur.) d. decis. 161. n. 41. part. 1.

Quid dicendum de eo, qui se non jactat concubuisse cum aliqua muliere, sed tantum dicit, & gloriatur, se cum puellâ quadam sponsalia contraxisse, sibi que eam desponsasse, ad hoc, ut alios quos repellat, vel sponsalia, cum alio viro de præsentibus postea contracta, dissolvat?

13 Etiam habetur pro injuria, & is merito arbitrariè puniatur, ut in specie consuluit, & ita secundum ejus consilium fuisse judicatum, refert

Bl. consil. 230. incip. omne factum vel dictum, n. 2. vers. sed certo omne mendacium, & seq. per tot. vol. 3.

Quinimò, etiam si ex literis puellæ ad illum diffamatorem missis, vel aliis circumstantiis appareat, inter eum & puellam quosdam tractatus amatorios intervenisse, vel etiam sponsalia esse contracta, si tamen hoc clam insciis & ignorantibus illis, quorum inter est, & consensus ad nuptias requiritur, factum fuerit, actio injuriarum nihilominus rectè intentari potest, ad hoc, ut is arbitrariè pœna afficiatur,

arg. l. ut tantum 14. §. de filio. 1. ff. de serv. corrupt.

Quia non levis injuria est, si puellæ insciis & irrequisitis suis parentibus, & aliis, quorum consensus necessarius est, cum aliquo sponsalia contrahit.

l. 18. l. 20. C. de Nupt. Novell. 115. c. 3. §. 11.

in tantum, ut nonnulli statuunt, filiam ob hanc injuriam merito exheredari posse,

Best. tract. de sponsal. lib. 1. cap. 20. incip. civilis, & naturalis, per tot. Albert. Gentil. tract. de nupt. lib. 4. c. 9. ante med. vers. quaritur an ipse pater pag. mibi. 427. Paul. de Cast. in l. si filiam, 19. C. de in offic. testam. num. 2. Alex. consil. 219. incip. ponderatus hu, n. 3. ibi, secundò quia imò. Bl. in l. si pater, 4. C. de sponsal. & arrhu, n. 3. vers. sed contra videtur, & in l. nec filium, 12. C. de nupt. n. 2.

14

15

Si a filia injuriarum tenetur & propter eam tanta poena affici potest, multo magis tenebitur, qui vitam corruptit, blandis verbis ad se adduxit, patri & ejus potestati subtrahit, & ita causam injuriæ declinat.

Atque etiam *Mense Decemb. Anno 1613. ad consultationem D. S. contra G. H. Lipsenses* pronunciarunt.

LXIX.

Quanto tempore actio injuriarum, & famosi libelli præscribatur.

SUMMARIÆ.

- 1 Injuria verbalis præscribitur anno, tam jure civili, quam Saxonico, n. 23.
- 2 Obtinet, siue agatur civiliter, siue criminaliter.
- 3 Post lapsum anni retorsio injuriæ fieri non potest.
- 4 Post lapsum anni officium judicis potest implorari ad puniendas injurias; num. 7.
- 5 An & quatenus contestatio litis necessaria est ad perpetuandam actionem injuriarum, n. 9. 10.
- 6 Actio injuriarum perpetuatur, per preces principi oblatas.
- 7 Actio revocatoria est perpetua.
- 8 Actio injuriarum, Doctori illatarum, durat viginti annos.
- 9 Actio l. diffamari, est perpetua.
- 10 An hic annus sit utilis, an verò continuus, n. 16. 17. 18.
- 11 An hic annus currit ignorantibus, & absentibus, n. 10. 21.
- 12 Annus hic impedit agere, non currit, n. 23. 4.
- 13 Annus hic in Saxonia an pro anno civili, an verò pro anno & die Saxonico accipitur.
- 14 Injuriæ realis quanto tempore præscribatur, tam jure civili, quam Saxonico, n. 17. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.
- 15 Injuria iniuste carcerationis quanto tempore præscribitur, numer. 39. 40. 41. 42.
- 16 Injuria iniuste torture quanto tempore præscribitur, n. 44. 45.
- 17 Illa injuria, quam uxor vel liberi adversus judicem ob maritum vel patrem, iniquè ultimo supplicio affectum, habent, quanto tempore præscribitur, n. 47. 48.
- 18 Injuria scripta, & famosi libelli quanto tempore præscribuntur, tam jure civili, quam Saxonico, n. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59.
- 19 Actio famosi libelli contra propalatores quanto tempore præscribitur.
- 20 Exceptio præscriptionis annalis actionis injuriarum est mixta, & tam ante, quam post litem contestatam potest opponi.

Novell.
Elect.
Augst.
part. 4.
conf. 6.

VT hæc conclusio perspicuè tractetur, sequentes casus erunt distinguendi. Aut enim querimus de injuriis verbalibus, aut de realibus, aut de famosis libellis, & alijs injuriis scripto comprehensis.

PRIMOCASUD, ubi omnino nullum est, quod injuriæ verbales annali præscriptione tollantur,

text. expr. in l. si non convicii, §. C. de injur. Jacob de Bellowis, in sua pract. crimin. lib. 1. c. 3. num. 11. post princ. vers. primo quod non transierit, & seq. Anton. Gomez, tom. 3. varr. resolut. c. 6. num. 15. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria, num. 9. ibi, tollitur autem Carol. Reus. consil. 21. incip. Reverendissime Domine, numer. 5. vol. 4. Mynscent. 5. obser. 7. incip. notum est, num. 1. & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. num. 1. & num. seq. Gail lib. 1. obser. 64. numer. 5. vers. puta intra annum, & lib. 2. obser. 105. numer. 1. Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 13. vers. item spacio anni. Johann. Harppr. in §. hæc actio, 12. inst. de injur. num. 2. Ioann. Schneid. eod. num. 3. Andr. Rauehb. quest. 48. num. 1. part. 1. Matth. Coler, decis. 128. n. 1. & decis. 167. num. 2. part. 1. Hieronym. Schwuff. consil. 12. incip. veritas istius articuli, n. 1. & seq. & consil. 61. incip. licet in presenti, 1. & seq. cent. 1.

2 Quod etiam injure Saxonico est expressè repetitum, Landr. lib. 3. art. 31. ubi Zobel. in gl. lat. ad text. germ. lit. D. vers. nam actiones injuriarum, Matth. Coler. d. decis. 128. num. 2. ibi, fecit de jure Saxonico, & d. decis. 167. num. 3. ibi, jure autem Saxonico, part. 1. Rauehb. d. quest. 48. n. 11. post princ. part. 1. Reinhard. (ubi ita prælicari & tam Lipsenses, quam Magdeburgenses, pronunciare dicit.) part. 4. differ. 16. vers. fecit de jure Saxonico, Zobel. part. 4. differ. 7. num. 30. post princ. Gl. lat. ad text. germ. in Landr. lib. 2. art. 16. lit. M. Chil. Rönig in suo processu c. 58. n. 3. ante med. vers. Und auch darumb.

3 Et hodie ab Augusto Electore Saxonie approbatur & confirmatum in ejus Novellis, part. 4. conf. 46. post princ. ubi in comm. Daniel Moller. nu. 3. post princ.

4 Et obtinet, siue civiliter, siue criminaliter agatur, Mynscent. §. d. obser. 7. n. 2. vers. & hoc siue agatur, & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. n. 4. ibi, & hoc siue agatur, & seq. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria, n. 9. vers. hoc tamen intellige, & seq. Ubi dicit, quod hoc procedat tantum in actione injuriarum criminali, non item in civili, quæ est perpetua. Nisi ibi pro verbo (Criminali) subintelligi debeat (prætoriam) ita, ut ibi non fiat oppositio actionis injuriarum civiliter intentatæ, & actionis criminalis propriè sic dictæ, sed tantum actionis prætoricæ, & actionis injuriarum civilis, ex l. Cornelia descendentes, id quod non solùm in materia subjecta, sed etiam DD. allegati, nempe Francisc. Balb. de præscri. part. 4. princ. quest. 1. n. 3. sub fin. & Roland. à Vall. consil. 39. n. 15. post princ. vol. 2. manifesto ostendunt.

5 Deinde obtinet in retorsione; si enim injuriarum actio per

lapsum anni est finita, tunc post illud tempus retorsio fieri nequit,

pulchrè Johann. Harppr. in §. hæc actio 12. inst. de injur. n. 215. ibi, de tempore retorsionis, n. 216. & n. seq.

Et hæc in tantum verasunt, ut post lapsum anni injuriatus, nomine injuriæ sibi illatæ, ne quidem officium judicis implorare & petere possit, ad hoc, ut injurians ex officio puniatur, ut scitè tradit

Johann. Harppr. (ubi pulchras quatuor rationes affert) in §. in summa autem 10. inst. de injur. n. 75. sub fin. vers. quam ob rem multo minus, nu. 76. & seq. Daniel Moller. (ubi dicit contrariam opinionem Joann. Fabri apud nos non observari) in comm. ad consil. Saxo. part. 4. consil. 46. n. 12.

Non attento, quod contrarium velit.

Johann. Faber. in d. §. sed & lea inst. de injur. quem sequitur Ioach. Mynsing. cent. 5. d. obser. 7. num. 6. ibi, ubi etiam tenet, & seq. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. num. 9. sub fin. vers. ubi etiam tenet, & num. 10.

Imò licet iudex propriò motu, nulla imploratione facta, ex officio contra injuriantem post annum procedere & cum punire velit, tamen hoc facere non potest,

Joann. Harppr. d. §. in summa. a. 10. inst. de injur. n. 72. vers. ceterum quod prætor. n. 83. & n. seq. Regid. Boss. (ubi limitat) in sua pract. crimin. tit. de injur. n. 31. ibi, an ex officio, & nu. 32. Wesenb. consil. 22. incip. ne frustra, n. 6. sub fin. vers. etiam quando officio judicis, & n. seq. vol. 1.

Fallit tamen, si actione injuriarum institutionalis est contestata, tunc enim per litem contestationem perpetuatur,

Rota decis. 2. de injur. in novis, Gail. lib. 1. obser. 64. nu. 5. ibi, quæ quidem actio Francisc. Balb. tract. de præscrip. part. 4. princip. quest. 1. num. 4. ibi, adde prædicta, & part. 3. part. 6. princip. quest. 4. num. 6.

In Camera tamen Imperiali, cum propter multitudinem causarum, & certam ex ordinatione procedendi formam, plerumque intra annum litigantes ad litem contestationem pervenire non possint, ita ut non voluere litem contestandi, sed tempore excludantur, ideoque meritò solà citatione & eiusdem reproductione, absque litem contestatione, actio injuriarum perpetua efficitur.

teste Andr. Gail. d. obser. 64. nu. 6. ibi, & si in Camera sola, & obser. 74. incip. est citatio n. ult. sub fin. vers. & obiter observa, lib. 1. Ioann. Harppr. in §. hæc actio, 12. inst. de injur. n. 67.

Imò hodie nusquam amplius in usu est, ut ad perpetuationem actionis injuriarum litem contestetur, sed sufficit sola citatio, quoniam hodie raro, aut propemodum nunquam, in primo anno, ob multitudinem litium, & exceptionum dilatarum, ad litem contestationem pervenitur,

teste Frid. Pruck. consil. 22. incip. cum, vir, numer. 26. ibi, sed & quod dicitur, & seq. vol. 1. Ioann. Harppr. in §. hæc actio, 12. inst. de injur. n. 68. vers. eandem rationem in nostris, & seq.

Deinde fallit, si preces fuerint Principi porrectæ super actione injuriarum, & iudex datus,

Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. nu. 13. ibi, item si preces, & seq. per text. in l. 1. §. 2. C. quando libellus Principi datus litem contestationem fac. Daniel Moller. (ubi extendit) in comm. ad consil. Saxo. part. 1. conf. 7. nu. 7. Zobel in gl. lat. ad text. germ. Landr. lib. 3. art. 12. lit. B.

Item fallit in actione revocatoria, quæ etiam perpetua est, & anno non finitur, ut supra conclus. 62. n. 43. hæc part. 5. dixi.

Similiter fallit, si per viam exceptionis injuriarum agatur,

ut post Hofiens. Anton. de Pat. & Abb. tradit, Iason in l. si cum iudicio, §. qui injuriarum, 2. ff. si quis cautionibus judic. sistendi caus. fact. n. 8. vers. tamen per viam exceptionis, & seq.

Præterea fallit in injuria, Doctori illata; Ea n. non anno, sed spacio viginti annorum, tollitur *juxta Bimium. consil. 99. nu. 24. & seq. quem refert & sequitur Cesar. Manent. consil. 101. incip. firmiter teneo, dominam Sejam, n. 74. & seq.*

Denique fallit in actione l. diffamari. 4. quæ non, nisi triginta annis, præscribitur,

Wesenb. in comm. manuscripte ad consil. Saxo. part. 4. conf. 46. quem refert & sequitur ibidem Daniel Moller n. 13. ibi, quæro autem de actione Heig. quest. 31. n. 20. sub fin. part. 1.

Sed an hic annus sit utilis, an verò continuus magna solet esse controversia?

Quod sit continuus, tradit simpliciter *Gl. in §. sed & lex Cornelia, inst. de injur. verb. introduxit sub fin. vers. semper non anno continuo, & in l. si non convicii, §. C. cod. verb. annus in princ. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 15. vers. & quidem continuum. Jul. Clar. (ubi communem dicit.) lib. 5. sent. §. injuria. num. 9. sub fin. vers. scias etiam quod iste annus, & seq.*

Tum, quia in dubio dilationis debent intelligi continui temporis,

l. 1. C. de fer. l. 3. in C. de delat.

Tum, quia dilationum materia est amputanda,

l. 2. in princ. C. de tempor. appellat.

Tum, quia actio injuriarum est odiosa & pœnalis, mitior rem igitur sententiam amplecti debemus, l. interpretacione 42. ff. de pen. l. Arrius. 47. ff. de O. & A.

16 Econtrà, quod hic annus sit utilis, & non continuus, tradit etiam simpliciter,

Iacob de Ravenn. in l. si non convicii. §. C. de injur. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 2. n. 2. & seq. junct. n. 5. nu. 6. & seq. Bl. in l. si non convicii. §. C. de injur. n. 2. vers. quidam dicunt, quod iste annus, per text. in l. item si cum exceptione 14. §. in causa. 2. vers. & sanè ff. quod met. causa.

propterea, quod in dubio recurrere debeamus ad consuetudinem loquentis,

l. si servus plurium 50. §. ult. ff. de legat. 3.

Sed Prætor in edictis suis consuevit loqui de anno utili,

text. post gl. in §. 1. inst. de perpet. & tempor. action.

17 Ego verò dispiciendum esse censeo, quamobrem indagetur, an annus hic sit continuus, vel utilis; an ad hoc, ut tam diebus feriatis, quam non feriatis, an vero, ut etiam ignorantibus & absentibus, currat.

18 Priori casu, eum continuum esse, & tam diebus feriatis, quam non feriatis currere, statuo, veluti etiam ita, per rationes modo adductas, in specie tradit.

Raphael Cuman. consil. 74. incip. quia superius plenissime. in 2. quest. (ubi communem dicit) num. 5. vers. circa secundam questionem, & vers. seq. Iacob de Bellovis. in sua præct. lib. 1. c. 3. nu. 11. sub fin. vers. sed an talis annus, & nu. 12. Ioan. Schneid. (ubi hanc veriorum & communiorum esse testatur) in §. sed & lex Cornelia instituit. de injur. n. 1. sub fin. vers. sed dubium est utrum, n. 2. vers. verior tamen & communior. & seq.

19 Posteriori casu, annus erit utilis, & non, nisi à tempore scientiæ, currere incipit.

Iacob de Bellovis. in sua præct. criminal. lib. 1. c. 3. num. 12. vers. possit tamen dici contrarium, & seq. pulchrè Hieronymus Schurff. consil. 61. incip. licet in præsentibus, nu. 2. nu. 3. ibi, tamen videtur probabiliter ducendum, nu. 4. §. 6. 7. 8. & nu. seq. cent. 1. Ioan. Andr. in addit. ad Specul. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dat. §. 1. nu. 3. in fin. verb. actio. post princ. vers. inducitur ad contrarium, Andr. Gail. lib. 2. obser. 105. incip. questum utrum, num. 1. & seq. nu. 3. vers. sed istis non obstantibus, num. 4. & seq. Ioan. Harppr. in §. hæc actio. 13. inst. de injur. n. 27. sub fin. vers. ego tamen in contrariam partem, n. 28. & n. seq. Mysing. cent. 5. obser. 5. (ubi ita in Camera Imperiali in causa Lindaw contra Lindaw & in causa Halle contra Roedorff judicatum fuisse testatur) incip. notum est, n. 2. & seq. n. 7. ibi, in Camera verò Imperiali, & n. seq. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. const. 46. n. 11. in princ. & vers. contraria tamen opinio, & seq. Andr. Fachin. lib. 9. controvers. c. 8. incip. annus quo injuriarum, vers. hanc posteriorem, & per tot. Francisc. Marc. decis. 192. incip. queritur an actio civilis, n. 7. vers. sed pro contraria parte, & seq. part. 2. Wurmbf. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 1. num. 4. vers. contrarium videtur. Pruckyn. consil. 11. incip. & sanè, n. 21. vol. 1.

Pro qua assertione, præter rationes modò adductas, & à Fachin. Andr. Gail. Harppr. & aliis dict. locis allegatas, facit

Tum (1.) textus in l. si bonorum 2. C. qui admittitur ad bonor. possess. post l. si is quem 4. C. de liber. caus. l. cum sex. 55. ff. de edil. edict. l. 1. §. dies. 7. ff. quand. appell. sit.

In quibus locis omnibus dicitur, quod ejusmodi tempus ignorantibus non currat.

Tum (2.) textus in l. annus, 6. sub fin. ff. de calumniat. l. semper. 15. §. annus 4. ff. quod vi aut clam.

Ubi etiam dicitur, quod in illà materia annus non nisi à die scientiæ currere incipiat.

Et in d. l. annus. 6. & in l. cum sex. 55. ff. de edil. edict.

Assignatur ratio, quod is, qui nescit, experiundi potestatem non videatur habere.

Tum (3.) quia generalis theoria est, quod in præscriptione annali, qualis est in hac materia, tempus annale vel brevius ignorantibus nunquam currat,

Andr. Tiraque de retractat. lignag. §. 35. gl. 4. verb. ignorans, n. 22. vers. ibi, secundum quod tempus. Hartm. Pist. quest. 12. incip. vasallum vivente n. 26. ibi, idque regulare est, & seq. lib. 2. part. 1. Dan. Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 2. const. 32. n. 12. vers. id tamen in præscriptione, & seq. Iason. consil. 64. n. 19. ubi subdit. vol. 3. Paul. de Castr. consil. 351. incip. præfecta reformatio, n. 1. vers. nam ad quid, & seq. vol. 2.

Itum (4.) quia præscriptiones contrà actiones pœnales Prætorias temporales currunt tantum ob moram & negligentiam non agentium,

l. 1. ff. de usucap. l. 1. §. ult. C. de anal. except.

Sed in omni Præscriptione, quæ ex negligentia alicujus currit, necesse est, ut in initio ponantur, quæ negligentiam inducunt.

in l. genero. ff. de his qui nos.

Sed ignorantibus nulla negligentia imputari potest; Et per consequens non currit ei præscriptio.

Schurff. d. consil. 16. n. 6. Gail. d. obser. 105. n. 5. & seq. Harppr. d. §. hæc actio. 12. n. 29.

Et hæc assertio etiam verissima est.

Non obstante, quod contrarium directò velit Hieronymus Schurff. (sibi contrarius) consil. 12. incip. veritas ipsius articuli, num. 1. vers. & iste annus est continuus, n. 2. vers. iste annus continuus incipit. & seq. cent. 1. Henning. Ged. consil. 102. incip. auff vorgebracht Klage / n. 19. in princ. vers. incipiendo à die illate injuriæ, & nu. seq. Egid. Bass. tractat. crimin. tit. de injur. num. 23. vers. ita, ut curtas etiam ignorantibus, & seq. quem sequitur Matth. Wesenb. consil. 22. incip. ne frustra, n. 6. vers. quod quidem tempus, vol. 1. Farinac. in sua præct. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 10. numer. 22. vers. annus que iste. & seq.

Pro quorum opinione pugnare videtur textus in l. ult. C. de dolo malo, ubi tempus biennii, intra quod actio de dolo debet institui, est continuum, & currit ipso jure, etiam ignorantibus. Deinde textus in l. ult. sub fin. C. de præscript. long. tempor. ubi præscriptio currit, nullà scientiâ vel ignorantia expectanda, ne aliàs dubitationis inextricabilis oriatur occasio. Ulterius textus in l. sciti, 3. §. ult. in fin. C. de præscriptione, 30. vel 40. an. ubi post præscriptionem nulli ulterius agendi facultas patere debet, etiam si se legis ignorantia excusare tentaverit; Præterea textus in l. si partem. 19. §. si perfundum, 1. ff. quam servit. amitt. ubi is, qui nescit sibi se vitutem legatam, si per constitutum tempus ad perdendam servitutem eâ non utatur, amittit viam, & ita currit præscriptio contra ignorantem.

Quæ tamen rationes parum urgent; Quia in d. l. ult. C. de dolo malo, biennium ideò etiam ignorantibus currit, quoniam elapso illo tenetur dolum faciens actione in factum, Schurff. d. consil. 61. num. 8. cent. 1. Aliter solvit Ioan. Harppr. in d. §. hæc actio 12. inst. de injur. n. 31.

Reliqui textus loquuntur de perpetuis actionibus, & præscriptionibus longi, vel etiam longissimi temporis, in quibus præscriptio rectè etiam ignorantibus currit, secus est in actione temporali & præscriptione annali, ut modo dixi.

Aliter respondet Schurff. d. consil. 61. n. 8. vers. nec prædictis, & seq. cent. 1. Harppr. d. §. hæc actio. 12. nu. 32. & seq.

Et hanc conclusionem etiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxo. in suis Nov. llis.

part. 4. const. 46. post princip. ubi his ipsis verbis constituit: *Yes doch wollen wir / daß die verjährung von der zeit an als der injuratus solche injuren erfahren und zu wissen bekommen hat gerechnet / und zu lauffen angefangen werden.*

Nuda autem allegatio non sufficit, sed injuriatus, si eam aliter probare non poterit, jurare debet, quod à tali tempore primum in noticiam irrogatæ injuriæ venerit, veluti ita in Camera imperiali observari, testatur

Andr. Gail. lib. 2. observ. 105. incip. questum utrum, nu. 7. ibi, in Camera Imperiali, & num. seq. Rutg. Ruland. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. n. 60. vers. si scivit an jurare.

Idem dicendum est, si in juriatus non in aliqua probabili ignorantia constitutus, sed alio justo impedimento, quod removere non poterat, impeditus fuerit, quò minus injuriarum agere potuit; tunc enim illi annus etiam non currit,

Petrus de auctor. consil. 326. numer. ult. in fin. Francisc. Marc. decis. 192. nu. 7. vers. ubi tenet, quod iste annus, part. 2. per regulam univversalem in l. 1. §. ult. C. de anal. except. ubi generaliter traditur, quod non valenti agere, non currat præscriptio.

Unde fit, si actio injuriarum ab aliqua causa principali ortum habet, qua pendente injuriatus agere non potest, donec causa principalis fuerit finita, quod tunc, licet interim annus elabatur, is per hoc etiam non excludatur, quò minus postea ad actionem injuriarum instituemdam admittatur, ut supra conclus. 65. hac part. 5. latius dixi.

Quamvis ad pleniorum cautelam interim protestationem, vel etiam libelli oblationem fieri posse quispiam non inutiliter suaserit,

Sabyc. in l. ut perfectius C. de anal. except. Bernhard. Grav. lib. 2. prædict. conclus. 104. considerat. 1. num. 5. Rutg. Ruland. tractat. de commiss. part. 4. lib. 7. cap. 6. num. 11. (ubi ita in Camera. 3. Novembr. Anno 1561. observatum refert,) vers. & videtur, vel statim & seq.

Illud autem observandum est hoc in loco, quod prædictus annus in Saxonia, & Electoratu non pro anno civili, sed pro anno & die Saxonico, qui integrum annum, sex septimanas & tres dies continet, accipi debeat,

Ioach. à Beust. in l. nam posteaquam 9. §. si is qui ff. de jurejur. num. 1. ibi, si ista actio, & num. seq. Consult. constit. Saxon. com. 2. part. 4. quest. 62. incip. In den Schöpp. nstälten num. 2. vers. nach Sächsischen Recht aber / Chil. Röntig in suo process. c. 19. incip. wei hier

Uter n. 3. post princ. Resai in addit. ad Daniel Moller. constit. Saxon. part. 4. const. 46. n. 15. sub fin.

26 SECUNDO CASU principali, si quaeritur de injuriis realibus, & de actione injuriarum civili;

27 Et tunc, si pro injuriis realibus ex jure prætorio agitur, res extra omnem dubitationem posita est, quod illæ anni spacio etiam præscribantur,

Hartm. Pistor. quest. 20. incip. fuit questum, num. 1. (ubi ita inter omnes juris interpretes, nemine contradicente, convenire ait) ibi, & certosi de illa, & seq. nu. 5. ibi, sed etsi legis, num. 6. vers. præterea cum Ulpianus, & seq. lib. 4. Rauchb. quest. 48. nu. 6. nu. 8. vers. tamen cum idem, & seq. pars. 1.

28 Si verò pro illis injuriis realibus ex l. Cornelia agitur, & ita quaeritur de actione injuriarum civili, quæ in tribus illis casibus, si quis pulsatus, verberatus vel ejus domus vi introita est, ex l. Cornelia competit, & tunc major solet de jure civili esse controversia.

29 Siquidem Gl. in §. sed & lex Cornelia, inst. de injur. verb. introduxit, sub fin. vers. Ioannes contra, & in prin. ip. inst. de perpet. & tempor. action. verb. constitutionibus, sub fin. vers. una injuriarum qua descendit, Ac. in sum. C. de injur. num. 17. Anton. Gomez. tom. 3. var. resolut. cap. 6. num. 16. Roffred. in tract. libell. rubr. de civili action. injur. ex l. Cornelia, post med. col. 3. vers. alia enim est differentia, in verb. sed Dominus Ioannes & Dominus meus sol. mihi 93. Ioann. Oldendorp. in suis class. class. 7. (ubi dicit se malle in hujusmodi causis oblivioni, quam diuturni iudicii auctorem haberi.) act. 10. tit. quam diu competas. VVesenb. in comm. ff. de injur. num. 15. post princip. vers. quod alii negant. Petr. à Plac. in epitom. delict. cap. 6. num. 43. Ioann. Andr. in addit. ad Speculat. lib. 4. part. 4. tit. de injur. & damn. dato §. 1. num. 3. sub fin. lit. D. verb. actio. post princ. vers. alia questio est, & seq. dicit, quod illa actio l. Cornelia sit annalis, & injuriæ hæc reales anno finiantur. Moventur, per textum generalem in l. si non conviciis. 15. C. de injuriis, ubi indistinctè dicitur, quod actio injuriarum anno præscribatur; ubi autem lex non distinguit, nec nos distinguere debemus,

l. de precio, 8. ff. de publ. in rem action. Gl. in l. 3. ff. de officio præsid.

Deinde, actio hæc est odiosa, & tendit ad vindictam, & ideo restringenda.

c. odia de R. I. in 6. Ioan. Andr. ad Specul. d. verb. actio, in fin. vers. quia actio est odiosa, & seq.

30 His tamen non attentis, contrarium rectius tradunt, & dicunt, hanc civilem injuriarum actionem, ex l. Cornelia descendentem, esse perpetuam,

Ioann. Faber, in §. sed & lex. Cornelia, inst. de injur. Francisc. Balb. tract. de præscript. part. 4. princ. quest. 1. (ubi hanc veram & magis communem vocat.) num. 3. sub fin. vers. sed secundum magis veram. Jul. Clar. lib. 5. sent. §. injur. num. 9. vers. hoc tamen intellige. Præposit. (ubi contraria solvit) in c. 1. §. injuria. tit. de pac. juram. firmand. in med. princ. vers. tamen ne incidatur, & vers. seq. Fachin. lib. 9. contro. vers. c. 7. incip. actionem injuriarum, vers. equidem negari non potest, per tot. Roland. à Valle, consil. 39. incip. quia semper mihi, nu. 15. vers. quia actio injuriarum, vol. 2. Bernhard. Craven. lib. 2. pract. conclus. 105. considerat. 1. Ioann. Schneid. (ubi hanc communioem, & verioem vocat) in §. sed & lex. Cornelia inst. de injur. num. 3. vers. contraria tamen sententia, Prosper. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 1. quest. 10. n. 13. post princ. vers. civilis autem non, & num. seq. Soar. in communibus o. iunionibus, vers. injuriarum actio, num. 7. pract. Conrad. tit. de injuriarum. num. 29. Ioann. Harppr. in d. §. hac actio 12. inst. de injur. num. 3. vers. non verò de speciali seu civili, & num. seq. Andr. Rauchbar. quest. 48. incip. de actione, num. 3. part. 1. Hartm. Pistor. (ubi rationes affert, contraria solvit, & hanc juris rationem magis consentaneam, & crebriore interpretum calculo comprobata esse dicit.) quest. 20. incip. fuit questum, nu. 2. ibi, verum contraria, num. 3. & seq. lib. 4. Myns. cent. 1. obser. 84. (ubi secundum hanc in Camera Imperiali. 23. Mart. Anno 1537. in causa Han ato contra Straßburg/ & eod. anno in causa Hebel contra Rb. n. judicatum fuisse testatur) incip. quod actio civilis per tot. §. cent. 5. (ubi idem testatur, obser. 7. incip. notum est, num. 8. vers. verum priorem sententiam, & seq. Matth. Coler. decis. 128. num. 1. vers. civiles autem, & decis. 167. numer. 2. ibi, secus in actione, part. 1. Ioach. à Beust. in l. nam posteaquam 9. §. si is qui ff. de jurejur. nu. 10. pag. mihi, 261. VVesenb. consil. 22. incip. ne frustra, nu. 6. vers. non ex lege Cornelia, & seq. part. 1. Henning. Gaden. consil. 102. incip. auff vorgebrachte Klage / numer. 18. & seq. Andr. Gail. lib. 2. obser. 104. numer. 4. vers. sed instar realium. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. constit. 46. num. 1. vers. alii contra. & seq. Frid. Pruckman. consil. 22. incip. cum vir nobilissimus. num. 24. vol. 1. Henric. Nebeltrã, (ubi rationes affert, & contraria solvit) decis. 8. incip. in publica platea, in med. vers. at his non obstantibus, & per tot. Hieron. Schurff. consil. 12. incip. veritas istius, num. 1. vers. exceptis tribus casibus, & sequent. & consil. 61. num. 1. & seq. cent. 1.

Principalis & potissima ratio est, quod actio injuriarum ex l. Cornelia descendens sit civilis. Civiles autem actiones, quæ ex

legibus, S. Ctis & constitutionibus oriuntur, esse perpetuas, dubium nullum est,

princip. inst. de perpet. & temper. action. l. 3. & l. 4. C. de præscript. 30. vel. 40. annorum, l. in honorariis 35. ff. de O. & A.

Nec movent rationes, quæ modò in contrarium adductæ sunt, & adhuc amplius adduci possunt. Eas enim solidè refutat

Henric. Nebeltrã, d. decis. 8. in med. vers. respondere conantur. & seq. usque ad fin. Ioann. Harppr. d. §. hac actio 12. inst. de injur. num. 5. & seq. Schneid. d. §. sed & lex inst. cod. nu. 3. med. Hartm. Pistor. d. quest. 20. n. 4. & seq. lib. 4.

Iure Saxonico quanto tempore injuriis realibus præscribatur, magna etiam est contentio,

Quod enim annali præscriptione tollantur, tradit

32 Hieronymus Schurff. (ubi dicit, quod de jure Saxonum omnes actiones injuriarum sint annales, & ita tantum anno durent, & ita per totam istam patriam observari affirmat) consil. 12. incip. veritas istius articuli, nu. 5. sub fin. vers. tamen ad hoc de jure Saxonum, & seq. cent. 1. quem sequitur Ioann. Schneid. in §. sed & lex Cornelia inst. de injur. num. 3. sub fin. vers. de jure verò Saxonum contrarium, & sequent. Matth. Coler. decis. 128. (ubi ita practitari & consuetudinem astipulari dicit) num. 2. ibi, secus de jure Saxonico, & decis. 167. (ubi ita communis consuetudine in toto foro Saxonico observari testatur,) num. 3. ibi, jure autem Saxonico, part. 1. Reinhard. (ubi ita consuetudinem astipulari, & ita tam Lipsenses quam Magdeburgenses pronunciare ait) part. 4. differ. 16. vers. secus de jure Saxonico, Zobel. part. 4. differ. 7. n. 30. post princip. VVesenb. (ubi hodie ita a. ud nos servari testatur) in comm. ff. de injur. nu. 15. post princip. vers. quarum sententia etiam apud nos. Consult. constitut. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 30. incip. practici dicunt, nu. 1. & seq. nu. 5. sub fin. vers. in dem aber können wir per textum tun Landrecht / lib. 3. art. 31. in med. ubi dicitur. Wer dem andern fecht / vnd ihm doch nichts nimpt / oder aber ihn wundet oder schleget / also daß die Wunde nicht tödtlich ist / oder eine Lämbede machet / seinen Erben hat er darumb nichts zu antworten, oder er stirbt nach der Jahrzahl.

Econtrario, quod injuriæ reales civiles, ex l. Cornelia pro injuriis realibus competentes, etiam in foro Saxonico sint perpetuæ, & non annales, dicit Chilian Röntg. (ubi ita apud nos in usu servari testatur) in suo process. c. 59. incip. weil hierüber / n. 5. ibi, Darauß kömpt es / usque ad fin.

34 Alii, distinguunt inter injurias reales seu vulnera levia & modica & inter gravia & atrocia; Ita ut priori casu injurias reales leves, als da jemand Blutdrückig / braun vnd blau ge-schlagen wird / anno præscribantur; Posteriori verò casu injuriæ reales graves & atroces, als Kämpffer Wunden / Lämbeden vnd dergleichen / non nisi triginta annorum spacio tollantur, cum sint perpetuæ,

Christoph. Zobel. in gl. latin. ad text. german. Landrecht. lib. 3. art. 31. lit. F. ibi, dum textus hic dicit, per tot. Hartm. Pistor. d. quest. 20. num. 8. post princ. vers. ita tamen ut quod lib. 4. Andr. Rauchb. quest. 48. c. 11. num. 13. vers. quod §. juri Saxonico, part. 1. consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 66. n. 4. vers. Der Sachs aber / & tom. 2. part. 4. quest. 62. num. 6. ibi, etliche aber als num. seq. quæ sententia etiam verissima est, & manifestis verbis probatur, in Landr. lib. 3. d. art. 31. sub fin.

Ubi de ejusmodi injuriis realibus & vulneribus duntaxat statuitur quod anno præscribantur, si absque vulnere mortali, & sine mutilatione alicujus membri, procedunt; Ergò à contrario sensu, si cum mutilatione fiunt, longiori tempore, puta 30. annis, tolluntur.

Et hanc ultimam opinionem etiam approbavit Augustus 35 Elector Saxonie in suis Novellis,

part. 4. constitut. 46. §. Also auch das / I. & §. seq. ubi verbis disertis constituit. Daß die Real injurien, als Maulschellen / Blutruck / Braun vnd Blaw / stossen vnd dergleichen / so in die Erbgerichte gehöret / in Jahres frist præscribirt werden sollen; So viel aber die Klagen der höher Real injurien / als Kämpffer oder Beischreittige Wunden / Lämbeden / vund dergleichen / betriffet / die weil dieselbe ihrer Art vund Natur nach den gewetnen Recht perpetuæ seynd / so wollen wir / daß sie auch auff Sächsischen Böden vnser Lande / für vund innerhalb dreißig Jahr / Jahr vnd Tag nicht præscribirt vnd verjähret werden mögen / ubi in comm. Daniel Moller. num. 3. post princip. vers. ita tamen, Beust. in l. nam posteaquam. 9. §. si is qui, ff. de jurejur. num. 14. vers. tamen hodie, pag. 262. Hartm. Pistor. d. quest. 20. n. 8. vers. esque hac, & seq. lib. 4.

36 Quæ sint & dicantur injuriæ reales vel vulnera levia & ad jurisdictionem inferiorem pertinentia, supra conclus. I. n. 11. & seq. part. 1. & conclus. 61. numer. 40. & seq. hac part. 5. dixi.

Quæ item sint, & vocentur Kämpffer / Beischreittige Wunden / Schandmahl / Lämbeden vund dergleichen (vide supra d. conclus. 61. n. 49. hac part. 5. remissivè.

38 De injuria injustæ carcerationis, & arrestationis personalis, solet dubitari, an annalis sit, an verò perpetua?

39 Iure civili quidem, quod ea ad l. Corneliam non pertineat, & consequenter annalis sit, dubium nullum est, ut eleganter ostendit

Elartm. Pistor. quest. 20. incip. fuit questum, num. 5. vers. haud igitur præter rationem, & seq. & num. 8. vers. hanc etiam sententiam, & seq. lib. 4. Andr. Rauch. quest. 48. numer. 16. vers. sed jure communi, & sequent. part. 1.

40 In Saxonia verò, præsertim in Electoratu, major solet esse dubitatio, propterea, quod in d. consil. 46. §. 1. & seq. part. 4 de hac incarceratione & arrestatione nulli fiat mentio. Videtur enim dicendum, quod ejusmodi injuria injustæ incarcerationis sit perpetua, propterea, quod re, puta manu & apprehensione, fiat, & ad merum vel mixtum imperium, & non ad simplicem jurisdictionem pertineat,

Paul. de Castr. in l. cum proponas, §. C. de bon. author. judic. post. fid. num. 3. vers. & habeat Imperium, & vers. seq. Nicol. Boer. decis. 215. num. 34. vers. idem imperium. Hippol. de Marsil. in sua pract. crimin. §. attingam, nu. 76. sub fin. vers. ultimum etiam circa, & n. 77. Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 4. quest. 27. n. 6

Modò autem dictum est, quod in foro Saxonico omnes injuriæ reales, quæ non sunt leves, & ad jurisdictionem inferiorem pertinent, sed atroces & graves, ad imperium spectant, sint perpetuæ & anno non expirent; Quod vel idè magis dicendum est, quoniam per carcerationem alicui infertur ignominia cum gravi injuriâ & irtractabili præjudicio,

Bl. in l. per diversas C. mand. numer. 22. ibi, cum captura, latè Fa; rin. d. quest. 27. num. 135. & seq. Wesenb. consil. 57. num. 9. ibi, carceris enim injuria est, & seq. part. 1.

Et ita quâ vis injuriâ reali gravior.

41 His tamen & similibus non consideratis, contrariam sententiam amplectuntur, & injuriam carcerationis vel arrestationis injustæ esse annalem, concludunt

Wesenb. in comm. ff. de injur. numer. 15. ante med. vers. incarcerationionis. Hartm. Pistor. d. quest. 20. num. 8. vers. sed cum in constitutione, & vers. verum tamen cum trita juris sit, & num. seq. lib. 4. Andr. Rauchb. d. quest. 48. num. 1. & seq. num. 8. vers. tamen cum idem, & seq. n. 11. n. 12. & seq. part. 1.

42 Movetur, quia ita de jure Saxonico verbis disertis est provisum

in Landr. lib. 3. art. 31. post med. vers. wer den andern in verb fehet / & olim ante constitutiones Electorales ita manifestò tradidit

Zobel. in gl. latin. ad text. germ. Landrecht lib. 3. d. art. 31. lit. F. vers. oder gesenglich enthalt en werden / Chilian. König in suo process. cap. 120. incip. das Gesengnis / n. 2. vers. vnd an dieser Klage & seq.

Quod igitur in constitutione Electorali 46. part. 4. est omisium, id ex jure communi, quod in proposito ipsum jus Saxonicum est, suppleri, & determinari debet,

Hartm. Pistor. d. quest. 20. n. 8. in med. vers. in dicta. lib. 4.

Nec obstant rationes, in contrarium adductæ, eas enim sufficienter diluit

Hartm. Pistor. d. quest. 20. n. 8. sub fin. vers. neque huic sententia. & seq. lib. 4. Andr. Rauchb. d. quest. 48. num. 13. & seq. num. 16. sub fin. vers. non ergo movet, & n. seq. part. 1.

43 De eò etiam dubitari solet, si judex vel alius aliquem injustè torqueri fecit, (quò quidem casu actio injuriarum contra illum competit, ut supra conclus. 59. num. 108. & seq. hac part. 5. dixi) an hæc actio sit annalis, an verò perpetua?

44 Quod sit annalis, & anno præscribatur, tradit Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 15. post princ. vers. injusta tortura, & seq. pro cuius assertionem facit, quod modo diximus, quod injuria injustæ carcerationis sit tantùm annalis; Carcer autem est mala mansio, & species torturæ,

l. si hominem, §. 7. ff. deposit. Hippol. de Marsil. in sua pract. crimin. §. expedita, num. 11. ibi, quoniam carcer, & §. attingam, nu. 28. ibi, quoniam carcer. Roland. à Valle consil. 17. incip. in ordinatam, n. 21. ibi, quia carcer, vol. 3. l. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 64. nu. 32. post princ. Wesenb. consil. 57. n. 9. vers. ac species quedam, part. 2. & à tortura ad carcerem, & è contra, valet argumentum, Bl. in l. si clericus, 2. C. de Episc. audient. n. 7. vers. sicut in tortura, & seq.

45 Contrarium tamen longè verius est, ut eleganter docet

Andr. Rauchb. (ubi pulchras rationes offert, contraria solvit, & ita aliquandò judicatum fuisse testatur) quest. 49. incip. datur quoque injuriarum actio, n. 9. ibi, contra quod hæc, num. 10. & seq. usque ad fin. part. 1. Wesenb. (sibi contrarius) in comm. manuscript. ad consil. Saxoniæ, part. 4. consil. 46. quibus refert, & sequitur Daniel Moller ibid. num. 4. post. princ. vers. quibus & injustiam, & seq.

46 Sed quid, si judex alicuius uxoris & liberorum maritum & patrem justè occidi fecit, quandiu uxor, & liberi adversus injudicem injuriarum agere possunt?

Quod & hæc injuria sit annalis, & illis ad agendum non nisi annus indulgeatur, consuluit.

Heming. Gæden. consil. 102. incip. vorgebrachte Klage / num. 17. sub fin. vers. quod secundam partem, & nu. 18. quem sequitur Hartm. Pistor. d. quest. 20. n. 5. sub fin. vers. ex quo etiam, lib. 4.

A quibus tamen rectè dissent

Andr. Rauchb. d. quest. 49. num. 3. sub fin. vers. hoc facit quod nu. 4. junct. n. 13. ibi, non ego Gædeno & seq. part. 1.

propterea, quia cum injuria injustæ torturæ, ut jam dictum est, sit perpetua, multò magis illa injuria, quæ uxori, & liberis ob maritum vel patrem, injustè supplicio ultimo affectum, datur, perpetua erit, quoniam plus est alicquem ult. mo supplicio afficere, quàm torturæ subicere.

TERTIO CASU principali, si queritur de iniuriis scriptis, & famosis libellis, quanto tempore tollantur, tunc distinguentur erit inter injurias scriptas, & inter famosos libellos.

Priori casu videtur dicendum, quod injuriæ scriptæ ac jure civili etiam sint perpetuæ, & non nisi triginta annis præscribuntur, ut in terminis voluit V. dar. Zasius in l. cum lex, ff. de legibus, n. 12. Frederic. Schenck. in suo virid. conclus. 1. 8. Gail. ubi sta in Camera Imperiali, 25. Septemb. Anno 1567. in causa Pauli Westebeck contra Georgium Drangel conclusum fuisse testatur) lib. 2. obser. 104. n. 1. vers. an autem hæc injuria, & n. seq. Hug. Ruland. tract. de commiss. part. 4. lib. 7. c. 6. n. 60. vers. si verbalis, an in scriptis. Wesenb. in comm. ff. de injur. nu. 13. post princ. vers. nisi scripto quod perpetuo duras, & seq. Wurmbf. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 11. n. 3. ibi, injuria autem quæ sit scriptis, & seq. Vult. in §. pœna autem, 7. inst. de injur. n. 8. vers. scriptæ injuria, & seq. Borch. in §. ult. inst. cod. sub fin. vers. sed & injuria scripta facta, & seq.

Propterea, quod scriptura sit perpetua, semper maneat, semper loquatur, l. Arriani, C. de heretic. l. quedam §. numularios vers. quarum probatio scriptura coninetur, ff. de ed. ed. Petr. Paul. Paris. consil. 112. nu. 44. vers. ex quo semper vol. 1.

Et semper habeat actum permanentem,

Bl. in l. un. C. de confess. n. 5. in med. vers. quia scriptura & seq. Contraria tamen opinio longè verior est, quam etiam in specie amplectitur.

Iohann. Baptist. Plot. (inter consilia crimin. Ziletti.) consil. 131. incip. Navaria, n. 19. vol. 1. quem sequitur Daniel Moller. in com. m. ad consil. Saxoniæ, part. 4. consil. 46. n. 6. 7. 8. & n. seq. Nattb. Colur de process. execut. part. 4. c. 1. n. 92. in med. vers. adeò, ut quantum injuria, & seq. Iohann. Harppr. in §. hæc actio, 12. inst. de injur. n. 12. vers. id tamen à theoria, num. 13. & seq. Wesenb. consil. 22. incip. ne frustra, nu. 7. vers. quantum autem Zasius, & vers. seq. part. 1. Andr. Faubm. lib. 9. contro. c. 9. incip. injuriarum per scripturam per tot.

Tum, quia injuria scripta per omnia & in omnibus est, & dicitur verbalis,

Plot. de in lit. jurand. §. 46. n. 4. Stephan. Aufr. in addit. ad Capell. Tholos. 127. n. 9. Farinac. quest. 105. n. 4. Andr. Gail. lib. 2. obser. 104. n. 1. Wurmbf. lib. 1. obser. tit. 47. obser. 11. n. 1. Ludov. Roman. consil. 378. incip. quo ad primum, n. 1.

Oninibus autem notum est, injuriam verbalem anno finire ut supra dictum, per l. si non conviciis. C. de injur.

Tum, quia l. C. de in l. lex Cornelia, §. si quis libellum, ff. de injur. injuriam, verbo vel scriptis alteri illatam, per omnia parificat, tam quo ad pœnam, quàm quoad delicti qualitatem Ludov. Roman. d. consil. 378. n. 1. vers. primo quia textus, & seq.

Tum, quia hæc præscriptio annalis non ex qualitate delicti, sed ex negligentia non agentis est inducta, Schurff. consil. 61. incip. licet in præfenti, nu. n. 10. cent. 1. Daniel Moller. in com. m. ad consil. Saxoniæ, part. 4. consil. 46. nu. 9. Wesenb. d. consil. 22. n. 7. post princ. vers. addo & illud, & seq. part. 1.

Tum, quia injuriæ non à facto, quod scil. scriptura perpetuo durat, sed ab animo injuriandi penduntur, qui post annum cessare intelligitur,

d. l. si non conviciis, §. C. de injur. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. ult. sub fin. vers. sed consuetudo non absurda, & seq.

In foro Saxonico ob eandem rationem, quod injuriæ scriptæ, & verbales æquiparentur, etiam pronunciabatur, quod injuriæ scriptæ sint annales, & anno finiantur.

teste Chilian. König in suo process. c. 59. n. 3. ibi, vnd wo nicht etner mit Schriftten / & seq. quem sequitur Wesenb. in comm. ff. de injur. nu. 13. vers. secus tamen servatur. Consult. constitut. Saxoniæ, tom. 1. part. 4. quest. 30. n. 5. ibi, addendum est num. 7. ibi, & ob viel aber / & n. 8. & quest. 66. n. 4. vers. es were aber northwendig n. 5. & seq.

Quam sententiam etiam confirmavit Augustus Elector Saxoniæ in suis Novellis, part. 4. consil. 46. §. aber die andern Schriftliche injurien, ult. ubi in comm. Daniel Moller. n. 9. sub fin.

Posteriori casu ubi agitur de famosis libellis, propriè sic dictis, tunc videtur dicendum, quod etiam sint annales, & spacio anni tollantur, ut in specie voluit

Iohann.

Johann. Baptist. Plot. (inter consilia crimin. Zedetti) d. consil. 131. n. 19. post princ. tom. 1. quem sequitur Prosper. Farinac. in sua pract. crim. lib. 1. tit. 1. quest. 10. nu. 24. post princ. vers. etiamsi per libellum famosum. Wesenb. in comm. ff. de injur. nu. 19. in fin. vers. Et profectio bon. consuetud. usque ad fin.

55 Contraria tamen opinio de jure verior est, Wesenb. consil. 22. n. 7. post med. vers. in quo tamen errat. Et vers. non est tamen hic necessitas Et seq. part. 1. Et in addit. ad Schneid. in S. i. instit. de injur. n. 1. lit. B. per tot. Petr. Heig. quest. 31. incip. gravissimam esse. n. 14. Et seqq. junct. n. 26. ubi, unde sequitur in hoc, part. 2.

Ratio est, quia poena famosorum libellorum est gravior, quam injuriarum scriptarum; Ergo etiam libelli famosi longiori praescriptione opus habent, quoniam semper, quo gravior poena, eo etiam longius tempus praescriptionis desideratur.

Deinde, cur libelli famosi dicantur perpetui, & non item injuriae scriptae, sed haec anno finiuntur, ratio diversitatis in promptu est, quia pro injuriis scriptis actio a jure praetorio datur,

• Item apud Laboneum 15. §. generaliter, 27. vers. aut crimen conscribat, et §. 29. ff. de injur.

ideoque mirum non est, quod illae anno praescribantur, quoniam omnes actiones praetoriae anno finiuntur, exet. in princ. vers. eas v. quae ex propria institut. de perpet. Et tempor. action. Petr. Heig. d. quest. 31. n. 20. in med. part. 2.

Secus in libellis famosis, qui non ex jure praetorio, sed ex constitutione Caesarea in l. un. C. de famos. libell. vindicantur & puniuntur,

Petr. Heig. de quest. 31. n. 20. in med. part. 2.

Notum autem est, quod actio ex constitutione alicujus Principis proveniens, sit civilis, & perpetua duret, princ. instit. de perpet. Et tempor. Action. l. in honorariis, 35. ff. de O. et A. l. 3. et l. 4. C. de praescript. 30. vel 40. annor. Harppr. in §. hoc actio 12. inst. de injur. num. 4.

56 In foro Saxonico etiam videtur dicendum, quod actio famosorum libellorum sit tantum annalis, & anno finire possit, ut in specie tradit.

Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 19. in med. vers. ex quo inferri posse videtur et seq.

57 Sed quoniam actio haec non ex jure praetorio, sed ex constitutione Caesarea, ut dixi, promanavit, ideoque.

Chil. Rönig in suo process. c. 59. n. 4. ibi Aber das thut hat ein bes denecken. vers. nun befinden sich Consule. const. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 66. n. 5. vers. aber ob derwegen; n. 6. Et seq. usque ad fin. Et tom. 2. part. 4. quest. 62. n. 7. sub fin. Rauch. quest. 48. n. 4. part. 1.

Rectius statuebant, hanc actionem esse civilem, & perpetuam.

58 Quorum opinionem etiam approbavit & confirmavit Augustus Elector Sax. in suis Novellis,

part. 4. cons. 46. §. des 31. ketchen ist es auch / ubi in comm. Daniel Moller. n. 10. Petr. Heig. d. quest. 31. n. 19. vers. licet ab hoc. part. 2. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 15. post med. vers. consue. tamen provincialis, Et d. consil. 22. n. 7. vers. superiusque constitutionibus, part. 1. Andr. Rauch. d. quest. 48. nu. 5. sub fin. vers. quod et comprobatur, part. 1.

59 Quae conclusio procedit, etiamsi in libello famosi non ejusmodi delictum, quod est capitale, & poenam mortis meretur, sit expressum, propter eam quod constitutio Electoralis generaliter loquatur, & ideo etiam generaliter accipienda sit,

l. de precio. 8. ff. de publ. in rem action.

Et ratio illa, quod scilicet actio famosi libelli ideo sit perpetua, quia ex constitutione Caesarea processit, non minus obtinet in illis libellis, ubi nullam capitalem poenam est appositum, ideoque merito valere debet, quod ubi est eadem ratio, ibi etiam idem jus statuendum sit,

l. ita vulneratus § 1. ff. l. Aquilia, l. à Titio, 108. ff. de V. O.

Quamvis contrarium velle videantur.

Consult. consil. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 30. nu. 9. ibi, Wenn aber ein solch. crimen et seq.

60 Ex iisdem rationibus concludo, quod etiam actio famosi libelli contra propalatorē sit perpetua, & anno non praescribatur, non tam propter generalitatem constitutionis Electoralis, quam quod actio famosi libelli contra propalatores non minus, ac contra ipsum auctorem ex constitutione Caesarea, in d. l. un. C. de famos. libell. processerit.

Non attento, quod

Frideric. Pruckman. in suis consiliis, quem laudat et sequitur Jacob. Schult. in addit. ad Matth. Coler. decis. 167. n. 5. ibi, sed an hac praescriptio non tantum, et n. seq. part. 1. contrarium velit, quod actio famosi libelli contra propalatores non anno praescribatur.

61 Illud etiam non est omittendum, quod exceptio praescriptionis actionis annalis injuriarum sit mixta, & tam ante, quam post litem contestatam opponi possit, ut pulchrè ostendit

Schurff. consil. 12. incip. veritas istius articuli, sub fin. princip. vers. secundò quod exceptio, n. 6. ibi, ad secundum autem, numer. 7. et seq.

cent. 1. Schneid. in §. sed. et lex Cornelius. instit. de injur. nu. 3. sub fin. vers. quae est mixta, et seq.

LXX.

De reliquis modis tollendi injurias, & extinctis injuriis, ad nihilominus actio ad interesse, damna, & expensas, superfit?

SUMMARIA.

- 1 Mortē extinguitur injuria, & ob id injuria, mortē finita, nec heredibus, nec contra heredes datur, n. 3.
- 2 Nisi lis fuerit contestata. 8.
- 4 Vel preces Principi oblatae.
- 5 An & tunc heredes; & contra heredes datur, si per subterfugia & cavillationes adversarii steterit, quo minus lis contestata fuerit.
- 6 In Saxonia quid juris.
- 7 Lis propter subterfugia & cavillationes adversarii pro contestata non habetur, si quis tanquam contumax puniatur, & aliqui poenam afficitur.
- 9 Si injuria filii, vel uxori, vel alii ex familia facta, an morte injuriatū extinguitur etiam illa injuria, quae patris, mariti, vel alius consanguineis competere potest. n. 10. 11. 12. 13.
- 14 Injuria ex inguitur per expressam restitutionem.
- 15 Injuria finel remissa de quidem per restitutionem in integrum resciscitur potest.
- 16 Haec remissio fisco non nocet.
- 17 An etiam parr. vel aliis cognatis praescribet.
- 18 Si quis per confessionem peccatorum, sacerdoti factam, adversatio injuriam extinguit, n. & quatenus ille injuriarum agere possit. n. 19. 20. 21. 22.
- 23 Injuria etiam extinguitur dissimulatione.
- 24 Dissimulatio & tacita remissio injuriarum, ex quibus signis & conjecturis colligitur, remissivè.
- 25 Plures modi tollendi injurias traduntur, remissivè.
- 26 Extincta injuria, an nihilominus actio l. Aquiliae ad damna, interesse & expensas, superfit.
- 27 Haec actio l. Aquiliae datur heredi & contra heredem.
- 28 Dummodo lis fuerit contestata, vel quid ad eos pervenerit. n. 29.
- 30 Citaticum, & desomniatum an etiam habeatur ratio.

IN praecedenti conclusione abundè dixi de uno modo, nempe de tempore, quo actio injuriarum tollitur, & praescribitur; nunc etiam de aliis modis tollendi injurias brevissimè dicemus.

Omnibus autem innotum est, quod actio injuriarum morte etiam injuriati, quam injuriantis, extinguitur, nec heredi, & contra heredem competat, per textum expressum

In §. non autem omnes. 1. instit. de perpet. et tempor. action. in l. si cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. in princ. et vers. idem dicendum esse ff. si quis caution. judic. sistendi caus. fact. l. pamales. 32. post princ. ff. ad l. Falcid. injuriarum. 13. in princ. l. item apud Laboneum. 15. §. in juriarum. 14. l. injuriarum. 28. ff. de injuriarum. l. od. Damhoud. in sub pract. criminal. c. 136. n. 24. ibi, actio quoq; Ioan. Schneid. in §. ult. instit. de injur. n. 3. in med. vers. sexto per mortem. Ioan. Harppr. eod. n. 61. et seq. Hartm. Pistor. quest. 27. v. 1. Et seqq. part. 1. Jacob Thoming. decis. 24. n. 1. et seq.

Nisi lis fuerit contestata.

§. non autem omnes. 1. vers. excepta injuriarum. junct. vers. pamales autem actiones. instit. de perpet. et tempor. action. d. l. si cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. post pr. ff. si quis caution. judic. sistend. caus. d. l. injuriarum. 28. ff. de injur. Damhoud. d. c. 136. n. 24. vers. nisi processus. V. Wesenb. in comm. ff. de injur. n. 12. vers. nisi à defuncto. Jacob Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. n. 18. ibi, quòd et illud. part. 3. Johann. Harppr. in d. §. hac actio. ult. instit. de injur. n. 65. ibi, ceterum si lis. et n. seq. Jacob de Braloris. in sub pract. crim. lib. 1. c. 3. n. 79.

Quod procedit, non tantum si de verbalì, verum etiam realì injurià, agatur,

Jacob Schult. (ubi duas rationes affert) in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. n. 19. ibi, ampliatur haec. n. 20. n. 21. part. 3.

Lis autem, quoad transmissionem & perpetuationem hujus actionis, pro contestata habetur, si preces Principi fuerint oblatae, ut in praecedenti conclus. n. 11. dixi,

Vel quoties per subterfugia & cavillationes rei stat, quò minus litem contestetur,

Bl. in d. l. si cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. ff. si quis caution. in judic. sistend. caus. fact. n. 5. ibi, septimo et ultimo nota. et in l. si ra oportet. §. sufficit ff. de excus. tutor. n. 7. vers. ultimo. Et in l. mora. 26. C. de R. V. n. 2. vers. vel per moram. et in l. 1. C. de delict. defunct. n. 31. vers. vel mora rei. Iosè in d. l. si cum judicio. 10. §. qui injuriarum. 2. ff. si quis caution. in jud. sist. n. 9. ibi, nota ultimo ex versu. et n. seq. Paul. de Castr. eod. n. 3. vers. et andri. Felim. in callud. x. de praescript. n. 11. in med. vers. prima conclusio. Alex. consil. 100. in ip. discussis his. n. 1. ibi, quia mora commissa. vol. 5. Andr. Traque de retract. lig. mag. §. 15. gl. 2. n. 5. ibi, sed hic queritur. n. 8. (ubi limitat.) n. 9. et n. seq. Daniel Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 1. constit. 10. n. 6. et seq. Br. in l. 1. ff. de privas. delict. n. 9. vers. sed in actionibus. Jacob Thoming. decis. 24. n. 4. et seq. Hartm. Pistor. quest. 28. n. 7. part. 1.

In Saxonia verò dicendum videtur, quod lis hoc in casu propter adversarii subterfugia, & cavillationes pro contestata non habeatur.

David

Daniel Moller. in comm. ad const. Saxon. part. 1. d. constit. 10. n. 7. ibi, quamvis Elector. & seq.

propter eam, quod in his terris ejusmodi tergiversator pro contumace habeatur, & tanquam confessus pro more nostrorum judiciorum in Ehehafft condemnetur, ita, ut nisi iustas causas, quibus impeditus litem contestari non potuerit, alleget, & probet, tota causa cadat.

Hartmann. Pistor. quest. 3. n. 1. & seq. part. 1. Chilian. Adntg in suo processu. c. 60. Matth. Coler. de process. execut. part. 1. c. 2. num. 22. & seq. decis. 104. num. 1. & seq. part. 1.

7 Sed ita est, si ille, qui litem contestari recusat, pro contumace habeatur, & certa poena afficitur, quod tunc lis pro contestata non habeatur,

Bl. ml. fere oportet. 13. §. sufficit. ff. de excusat. tutor. n. 7. vers. collige argumentum quod ille. & seq.

Alias enim sequeretur, quod quis propter contumaciam, & ejusmodi leve delictum duplici poena afficeretur, primo in legitima impedimenta, in die Ehehafft vel etiam in amissionem causa si impedimenta proba e nequit, in die Hülffe condemnaretur, deinde in poena & odium ejuslibet haberetur pro contestata, quod tamen valde iniquum est, & quis duplici poena puniri non potest, l. sancimus. C. d. poen.

Facit etiam, quod adversarii tergiversationes, & effugia, vel pro justis, & saltem probabilibus exceptionibus & causis a iudice reputata fuerint, vel non; si pro justis causis iudex eas habuerit, vel saltem probabiliter viderit a lversarium propter tergiversatione pro contumace non esse habendam, & ideo pronuntiaverit, dass Beklagte seines Einwendens ungeachtet auff die erhobene Klage zu antworten / vñnd den Streit Rechtens zu bestreiten schuldig / tunc adversarius excusatus erit, & lis pro contestata haberi nequit, ut recte tradit

Andr. Tiraq. de retract. lignag. §. 15. d. gl. 2. n. 8. vers. primo quidem ut procedat. & seq.

Si vero eas iniustas esse cognoverit, & adversarium in legitima impedimenta, in die Ehehafft / condemnaverit, tunc is alia poena affici nequit, d. l. sancimus. C. de poen.

Denique, facit, quod hodie pro injuriis ut plurimum criminaliter ad revocationem agatur, in delictis autem, ubi criminaliter agitur propter ejusmodi subterfugia litem non haberi pro contestata, sed requiri veram litem contestationem, tradit

Br. in l. civilis. 1. ff. de privat. delict. num. 9. ibi, ulterius quero. post princ.

8 Bene tamen verum est, si actor, vel propter absentiam iudicis, vel propter multitudinem causarum & exceptionem dilatoriarum ad litem contestationem pervenire non potuerit, & ita per eum non steterit, quod minus lis contestetur, quod tunc actio injuriarum recte perpetuetur, & ad heredes transtrahatur, etiam si litem contestari non fuerit subsecuta, ut in praecedenti conclus. n. 9. & n. 10. ex Gail. Pruck. & Harppr. dixi.

Licer contrarium velit Andr. Tiraq. de retract. lignag. §. 15. gl. 2. num. 9. ibi, secundò intellige. & seq.

9 Sed quid, si injuria filio, vel uxori, vel alii ex familia illata est: quo quidem casu etiam patri, matri & omnibus de familia facta censetur.

l. 2. §. 3. ff. de liber, caus. gl. in l. lex Cornelia. §. in princ. ff. de injur. Gravest. consil. 41. incip. venerabilis dominus. num. 3. ibi, quia injuria, tom. 1.

an tunc actio, quae patri, marito, vel aliis consanguineis competit, perinde morte injuriati extinguitur, sicut ea, quam injuriatus ipse intendere poterat, morte ejus expirat?

10 Quoad illas quidem personas, quae nostrae potestati & affectui sunt subjectae, quales sunt liberi nostri, uxor, nurus, servus,

l. 1. §. 3. sub fin. ff. de injur. expeditum est, nos etiam iis defunctis, injuriarum agere posse, quoniam ex injuria, ipsis illata nobis peculiaris & propria competit actio, & quidem ita, ut altera alteram non absumat, l. 1. §. ult. ff. de injur. Hartm. Pistor. quest. 21. incip. juris indubitati. num. 3. ibi, & ad illas quidem. lib. 4.

11 Sed de aliis personis, & consanguineis res majorem habet dubitationem; Si tamen & hoc in casu affirmativam arripimus, & statuamus, aliis consanguineis nihilominus actionem injuriarum competere, & morte injuriati non esse extinctam, nos non posse errare putamus,

per text. in l. si verò. §. §. haec autem actio. §. vers. dummodò sciamus. ff. de his qui effud. vel dejecer. elegans. Hartm. Pistor. d. quest. 21. num. 3. vers. sed in aliis personis & seq. (ubi pulchras rationes offert & contraria solvit) n. 5. post med. vers. verum re plenius deliberata. n. 6. & seq. per tot. lib. 4. Br. in l. ult. ff. de privat. delict. num. 8. vers. sed bene potest accusare. & seq.

12 Quamvis directò contrarium velit per text. in l. sed si unius. 17. §. 11. & §. 12. ff. de injur. Carol. Rivm. consil. 21. incip. Reverendissime domine. num. 5. sub fin. vers. & imò ejus filius. & n. seq. fol. 4.

PARS V.

Quae tamen conclusio legaliter est accipienda, dummodo annus non fuerit elapsus, eo enim elapsò, consanguinei amplius non admittuntur, veluti nuper in facto habui, & obtinui, per ea, quae in praeced. conclus. latius dicta sunt.

Item injuria extinguitur, si injuriatus eam expressè injurianti remiserit,

Iodoc. Damboud. in sua praet. crimin. c. 136. num. 29. ibi, remissione. Ioann. Anton. Rub. Alexand. in tract. de posest procurat. & defensor. in caus. crimin. n. 387. part. 1. Farinac. in sua praet. crimin. part. 3. quest. 105. inspect. 8. nu. 334. & seq. lul. Clar. lib. sent. §. 5. injuria. n. 11. ibi, tollitur etiam. Nicol. Boer. decis. 120. num. 1.

In tantum, ut injuria semel remissa, ne quidem per restitutionem in integrum resuscitari possit.

elegant. Anton. Faber. in suo Codice. lib. 9. tit. de injur. 20. definit. 12. incip. injuria semel. n. 1. & seq.

Quae tamen emissio filio, quoad poenam, & suum interesse non nocet,

Angel. Aretin. tract. malefic. verb. comparent delicti inquisiti. nu. 23. fol. mibi. 507. Gl. marg. ad gl. ordin. Landr. l. 1. art. 68. n. 3. it. B. incip. nota quod pro sub fin. Farinac. in sua praet. crimin. part. 3. d. quest. 105. inspect. 8. n. 364. Ioann. Anton. Rub. Alex. tract. de posest. procurat. & defensor. in caus. crimin. n. 387. vers. non tamen potest. part. 1. pulchre Jacob de Bellouvis. in sua praet. crimin. l. 1. c. 3. nu. 67. ibi, hoc etiam possit d. i. n. 68. & nu. seq. Petr. Plac. in epitom. delictor. lib. 1. c. 6. n. 42. vers. si injuriam passus. & seq. Egid. Boss. in sua praet. crimin. tit. de injur. nu. 17. ibi, quando remittitur injuria. & n. 32. vers. & idem quando. & seq.

Sed, si quis alicui remisit injuriam, an per hoc patri & aliis consanguineis praedicare censetur, vide elegant.

Murant. in suo specul. part. 6. dist. & punitur alius per viam inquisiti. 1. nu. 58. nu. 60. & seq. Nicol. Boer. d. decis. 120. incip. & videtur mirabile. nu. 1. & seq. per tot.

Quid verò dicendum, si quis per confessionem peccatorum, sacerdoti factam, remittit injuriam, an actio injuriarum sit prorsus extincta, & reus amplius conveniri non possit?

Si solum rancorem remittit, quem in animo habet, tunc actio injuriarum remissa non censetur,

Alex. in addit. ad Br. in l. non solum. §. injuriarum. ff. de injur. nu. 3. lit. D. vers. aut tantum rancor. Ioann. Schneid. in §. haec actio. ult. inst. de injur. n. 7. in princ. & vers. aut quis remisit solum rancorem. & seq. Bertaz. consil. 152. incip. casus huius n. 2. vers. aut quis remittit rancorem. lib. 1. Angel. tract. malef. verb. comparent delicti inquisiti. n. 28. vers. primo casu.

Si expressè remittat actionem injuriarum, & faciat plenam remissionem, tunc injuria in totum remissa censetur, etiam in foro contentioso,

Alex. in addit. ad Br. d. l. non solum. §. injuriarum. n. 3. lit. D. vers. aut est factio plena. Angel. tract. malefic. verb. comparent delicti inquisiti. n. 28. vers. secundo casu quoniam constat. Ioann. Schneid. d. §. ult. inst. de injur. n. 7. vers. aut expressè remisit. Farinac. in sua praet. crimin. in part. 4. d. quest. 105. n. 374. ibi, sublima banc. & seq. Petr. à Plac. in epitom. delict. lib. 1. c. 6. n. 41. sub fin. Bertaz. d. consil. 152. num. vers. aut remittit plene. lib. 1.

In dubio autem quis non plenam remissionem fecisse, sed tantum rancorem animi remisisse, praesumitur

Bertaz. d. consil. 162. n. 2. sub fin. vers. aut sumus in dubio. lib. 1. Ioann. Schneid. d. §. ult. inst. de injur. nu. 7. sub fin. vers. aut sumus in casu dubio. & n. seq. Br. d. l. non solum. 11. §. injuriarum. nu. 3. vers. veritas est, quod non. & ibi. Alex. in addit. lit. D. vers. aut dubitamus. Farinac. d. quest. 105. n. 376. ibi, limita se xtd. & n. seq. Petr. à Plac. in epitome delict. lib. 1. c. 6. num. 41. vers. hinc etiam jus accusandi. & Egid. Boss. tit. de injur. nu. 16. sub fin. vers. quod etiam remissio. Iason. (ubi communem de id) in l. si tibi. 17. §. quaedam. 1. ff. de fact. num. 2. ibi, extra glossam quaerit. & in l. huiusmodi. 84. §. ades. de legat. 1. nu. 8. ibi, remissio. Matth. de Afflict. inc. 1. §. injuria. tit. de pace. juram. firm. n. 24. & seq. Didac. Covarr. lib. 2. var. resolut. c. 10. n. 7. vers. tertium constat. & seq. Roland. à Valle consil. 45. n. 28. ibi, secundo accidit. l. 4. Angel. Aretin. tract. malefic. d. verb. comparent delicti inquisiti. num. 28. vers. tertio casu & tunc.

Quamvis contrarium statuit Bl. in l. Divus Marcus. 2. ff. ad Sc. Syllanian. nu. 1. sub fin. vers. quaerit hic. & seq.

13 Sed quid, si quis in articulo mortis constitutus remisit actionem injuriarum, an, si postea reconvalescat, etiam injuria reviviscat? Quod negatur, pulchre

Gl. in §. ult. verb. non revocaverit. vers. sed quid si in ultima. & seq. inst. de injur. Angel. Aretin. (ubi declarat) tract. malefic. verb. ubi comparent delicti inquisiti. n. 29. ibi, quid si allegat Farinac. in sua praet. crimin. part. 3. d. quest. 105. inspect. 8. nu. 379. ibi, sed nunquid remittens. & n. seq.

Alio modo injuria extinguitur, puta dissimulatione, & tacita remissione.

§. ult. inst. de injur. l. non solum. 11. §. injuriarum. 1. ff. cod. VVe- senb. in comm. ff. cod. n. 13. Ioann. Schneid. in §. ult. inst. ibid. n. 1. & n. 13. vers. septimò per dissimulationem. Ioann. Harppr. cod. n. 1. & seq. Iodoc. Damboud. in sua praet. crimin. c. 136. nu. 19. in med. Jacob de Bellouvis.

X k tract.

- 24 *mod. eod. lib. 1. c. 3. n. 84. Et seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. part. 3. quest. 109. insp. d. 8. n. 339.*
 Ex quibus signis, & conjecturis eiusmodi dissimulatio colligatur, & iniuria tacite remissa censetur, vide latè Prosper. Farinac. (ubi ampliat Et limitat. d. quest. 105. inspect 8. n. 340. ubi, prima enim Et potissima, n. 341. Et seq. usque ad fin. Iodoc. Damboud. d. c. 136. n. 21. Et n. seq. Iacob de Bellovis. in sua pract. crim. l. 1. d. c. 3. n. 86. Et seq. Ioan. Harppr. dict. s. ult. institut. de injur. n. 2. Et n. seq. Schneid. eod. num. 3. in med. Iafon. in l. ex hoc iure. §. ff. de l. Et l. num. 69. Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 13. Wurmbf. l. 1. obser. tit. 47. obser. 11. Et seq. per tot. Gl. germ. in Land. lib. 3. art. 31. §. oder schlegt. vers. diese zwei Missanten Et seq.
- 25 Plures etiam sunt modi tollendi injurias, puta pactum, transactio, satisfactio, iuramentum, revocatio, retorsio, poenitentia & similis, de quibus partim supra diximus, & partim de reliquis videri potest Schneid. d. s. ult. inst. de injur. n. 3. per tot. Iohann. Harppr. eod. n. 36. Et seq. usque ad n. 78. Wesenb. in comm. ff. eod. nu. 13. per tot. Gail. lib. 2. obser. 106. n. 3. Et seq. Damh. in sua pract. crim. in d. quest. 105. n. 151. Et seq. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. injuria. n. 16. Moller. in comm. ad constit. Saxon. part. 4. const. 42. n. 32. in med. Et seq. Schrad. de feud. part. 9. c. 4. n. 127. Et seq. Bryst. in l. nam posteaquam. §. §. st. damnetur. ff. de iurejur. n. 18. Heig. quest. 4. n. 19. part. 1. Boff. tit. de inquisit. n. 128. Felin. in c. delicti. x. de except. num. 16.
- 26 Observandum autem est, quod in omnibus prædictis casibus, ubi iniuria vel tempore, vel morte, vel remissione, vel alio modo, est extincta, injuriatus nihilominus ex l. Aquilia ad interesse, damni, & impensarum restitutionem agere possit, l. qui servum. 34. ff. de O. & A. l. item apud Labconem, 15. §. si quis servo, 46. ff. de injur. Gail. (ubi hoc communi calculo. DD. receptum, Et multis præjudiciis in Camera confirmatum esse testatur.) lib. 1. de arrest. Imper. c. 14. num. 6. sub fin. vers. illud quoque in materia. n. 7. Et n. seq. Et lib. 1. obser. 63. incip. communis, num. 9. ubi item observandum Mynsing. (ubi ita in Camera Imperiali in causa à Iohann. Kern contra Ludovicum de Bernhausen (item in causa à Jäger contra Welvorren observatum testatur.) cent. 1. obser. 24. incip. cumulatio actionis, per tot. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 47. obser. 3. num. 10. Wesenb. in comm. ff. de injur. num. 13. sub fin. vers. certe actioni ad id quod interest, Et seq. Anton. Testaur. decis. 18. num. 11. Gælen. consil. 103. domino igitur, num. 1. Et seq. Schneid. in §. in summa, 10. instit. de injur. num. 4. Anton. Gomez. tom. 3. var. resol. cap. 6. num. 9. Et num. 13. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 58. n. 38. ibi, quæro modo, Et num. seq. Hartm. Pistor. quest. 20. num. 7. Et num. seq. n. 9. sub fin. Et seq. lib. 4. Bl. in l. fit tibi. 17. §. quædam. 1. ff. de pact. nu. 2. ibi, extra quæro. Roland. à Valle. consil. 33. n. 15. vol. 2. pulchre Iacob Schult. in addit. ad Modest. Pistor. quest. 107. num. 24. ubi, ampliat hæc, num. 25. Et seq. Et nu. 53. part. Mascard. de probat. conclus. 1115. incip. quoniam pax. num. 26. ibi, limita ut istud. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 134. incip. iure Et quidem. num. 3. Et seq. Specul. tit. de accusatore. §. un. num. 8. vers. quid si vulneratus remisit. Covarr. l. 2. var. resol. c. 10. n. 7. vers. Et quarto eodè iure Et illud. Panor. inc. si rixasti. x. de injur. n. 7. ibi, ultimo super textu quæro.
- 27 In tantum ut hæc actio l. Aquilæ etiam heredibus & contra heredes detur,
 Hartm. Pistor. lib. 1. quest. 27. incip. juris est non incerti. n. 1. Et seq. Andr. Fachin. lib. 9. controvers. c. 5. incip. cum queritur an actiones, ut princ. Iacob Thoring. decis. 24. nu. 15. ibi, cum transfertur certissima sit. Franc. V. decis. 6. incip. heres defuncti. nu. 7. ibi, Et hoc sane. Iacob Schult. ad d. quest. 107. Modest. Pistor. n. 45. Et seq. part. 3.
- 28 Cum hac tamen declaratione, ut tunc demùm contra heredes detur, si illi ex delicto defuncti vel locupletiores sint facti, vel cum defuncto lis fuerit contestata, ut in specie tradit
 Hartm. Pistor. d. quest. 27. juris non est incerti. n. 5. vers. ideo putarunt domini. Et n. seq. l. 1. Iacob Thoring. d. decis. 24. n. 6. vers. verum mihi aliter (ubi nu. 111. subijciit, ita in collegio Scabinorum Lipsensium. 15. Junii. Anno 1573. fuisse responsum,) n. 7. Et n. seq. Iacob Schult. ad Modest. Pistor. d. quest. 107. nu. 49.
- 29 Quod procedit de jure civili, secus est secundùm Canones, juxta quos, etiam si neq; lis cum inuriante & vulnerante contestata sit, nec aliquid ad heredes ejus pervenerit, nihilominus tamen contra heredes ipsos ad damna & expensas agi potest, ut in individuo tradit, & latè comprobatur
 Franc. V. d. decis. 6. n. 1. Et seq. usque ad n. 5. quem sequitur Iacob Schult. in addit. ad Modest. Pistor. d. quest. 107. nu. 50. ibi, verum secundùm canones. Et seq. part. 2.
- 30 Si tamen ex injuriâ reali aliqua cicatrix, vel deformitas in injuriati facie vel alio loco perspicuo, remanserit, ejus nulla fit æstimatio,
 l. ult. ff. de his qui effud. vel dejerer. Matth. Coler. de process. execut. part. 1. c. 9. n. 50. Hartm. Hartm. lib. 2. obser. tit. 49. obser. 1. num. 14.
 Nisi sit mulier, vel puella nondum nupta, Anton. Gomez. tom. 3. var. resol. c. 6. n. 12.

LXXI.

De poenâ relegationis, & an relegatus ab uno loco alicujus provinciz, à totâ provinciâ relegatus censetur?

SUMMARI A.

- 1 Bannitus vel relegatus ab Imperatore, Duce vel Comite, ex toto Imperio, Ducatu vel Comitatu rel. gatus censetur.
- 2 Relegatus ab uno Rege vel Principe, an etiam ex alterius Regis vel Principis territorio relegatus censetur, n. 3. 4. 6.
- 3 Paria sunt fieri per Principem, vel per alium ejus mandato.
- 4 Relegatus ab una civitate, an etiam à confederatis relegatus censetur.
- 5 Si quis à civitate, præfecturâ, vel loco unius Principis est relegatus, vel bannitus, an à toto ejus Ducatu vel provinciâ relegatus dicatur, 9. 10. 11. 12.
- 6 Trahuntur quædam ampliationes, num. 14. 15.
- 7 Traduntur quædam limitationes, 17. 8.
- 8 Studiosus ab Academis relegatus, an à totâ provinciâ vel territorio relegatus censetur.
- 9 Si postea quædam civitas à provinciâ separatur, an relegatus in illa civitate separatâ iud. commorari possit.
- 10 Quid contra, si post à provinciâ aliqua civitas vel districtus acquiritur?
- 11 Quid sentiendum, si per factam constitutionem hanc vel aliud statutum, Elector, vel alius dominus etiam alias provincias acquirat, & quis in his terris relegatus, & an etiam ex illis provinciis, per factam constitutionem, se ante relegationem, acquirat, relegatus censetur.
- 12 Quid dicendum de iis, qui in causis criminalibus propter contumaciam ab uno loco banniantur, an à totâ provinciâ banniti, & proscripti censentur.
- 13 Statutum debemus accipere, ne casum duplicatæ correctionis juris communis contineat.
- 14 An relegatus alius ad honorem admitti possit.
- 15 An relegatis & deportatis signum aliquod in facie injuri possit, n. 27.

Non raro in controversiam vocari experimur, an is, qui ab una civitate, vel loco Regni, Ducatus vel Comitatus, relegatur, à totâ provinciâ, Regno, Ducatu, & Comitatu relegatus censetur?

Et quidem, si quis ab Imperatore, Rege, vel alio Principe & Comite relegatur, & bannitur, extra omnem dubitationem est, cum à toto Imperio, Regno, vel Ducatu, Comitatu, vel provinciâ, quam dominus administrat, relegatum esse,

Gl. in c. un. tit. hic finit. lex. Et incip. consuetud. feudal. in gl. 1. sub fin. vers. sed quid si dominus bannitus est. Andr. de Ifern. ibid. nu. 4. ibi, sic de bannito à Rege.

Si verò ab alio Rege, Principe, vel Comite bannitur, vel relegatur, major solet esse controversia?

Ad cujus clariorem enodationem tres sequentes casus sunt observandi.

Primus, si Rex vel alius Princeps superiorem non recognoscens, puta Rex Galliz, aliquem ex suo Regno & Ducatu bannit, & relegat, tunc is ex solo ejus regno, & non etiam ex alterius Principis, puta Imperatoris, vel Regis Hispaniarum, Imperio & Regno relegatus censetur,

Prosper. Farinac. (ubi ita Romæ, Anno 1580. in quodam Nobili Gallo observatum fuisse recenset) in sua pract. crim. lib. 1. tit. 1. quest. 11. limit. 10. num. 61. ubi, limita decimo. Et seq.

Secundus, si sint plures Principes & Comites, vel civitates, diversa & separata territoria sub uno & eodem Principe, ut contingit in Imperio Romano, habentes, & tunc si unus Princeps aliquem ex suo Ducatu, & territorio profcribit, & relegat, videtur dicendum, quod etiam is ex alterius Principis, & Comitatus Ducatu, Comitatu, & territorio relegatus esse debeat, ut in specie tradit

Andr. de Ifern. in c. un. tit. hic finitur lex. Et incip. consuetud. feudal. n. 4. vers. nunquid idem si non à rege. Et vers. seq. Matth. de Afflic. ibid. §. nunc venio ad glossam. n. 4. vers. in eadem ibi, Et nu. 5. Proposit. cod. (ubi communem dicit in princ. n. 2. post med. vers. quæro subsequenter. in verb. adverte quoniam. Et vers. seq. Prosper. Farinac. in sua pract. crim. lib. 1. tit. 1. d. quest. 11. n. 61. vers. subimita hanc decimam. Et seq.

Tùm, quia ille Princeps Imperii habet merum Imperium ab Imperatore, & ideo ejus bannum & relegatio operatur bannum & relegationem ipsius Imperatoris, quoniam ipse Imperator vel Rex videtur relegate, si ordinata ab eo potestas bannit, relegat, & judicat,

l. 1. §. cumque C. de veter. jur. enucleand. Andr. de Ifern. d. n. 4. vers. nam Princeps Et Rex. Præposit. d. num. 2. post med. vers. Et bannum eorum operatur. Et seq.

Tùm, quia paria sunt fieri per Principem, vel per alium de ejus mandato,

Matth. de Afflic. d. c. 1. §. nunc venio, n. 5. ubi, quia paria sunt. tit. hic finit lex Et incip. consuet. feudal.

Histamen & similibus non attentis, contrarium verius est, & quotidie in praxi servatur. & in specie amplectitur

Ioann. Schneid. in §. cum autem. 2. Et seq. instit. quib. mod. jus patris potest. soluis. num. 13. vers. quæsententia. quod jura, junct. vers. ad præcedè

Novell. Elector. August. part. 4. const. 47.

1,

2

3

4

5

6

proinde bannitus à civitate. *Bl. in l. executorem. 8. C. de executione rei. judic. n. 31. vers. Et sic est argumentum junct. vers. quod non est verum. Et vers. seq. Gl. in c. 1. tit. hic finit lex. Et incip. consuetud. in gl. 1. sub fin. vers. nisi forte diceret.*

propterea, quod quilibet Princeps Imperii habeat suum proprium Ducatum, & territorium, in quo alter nihil juris habet, nec ejus sententia valet,

l. ult. ff. de jurisdic. Marth. Coler. de process. execut. part. 3. c. 7. n. 32. vers. tamen utud. Et nu. seq.

Deinde, quia videmus, quod nullus Princeps Imperii reum in alterius Principis Ducatu, Marchionatu, Comitatu & civitatibus evocare possit, non aliam ab causam, quam quod distincta & prorsus separata habeant territoria,

ut supra conclus. 8. num. 15. part. 1. dixi elegant. Marth. Coler. de process. execut. part. 3. c. 7. n. 33. n. 35. Et nu. seq.

Si citatio in alterius Principis territorio non valet; multò minus valebit, & eo se extendere bannum, & relegatio, quod minus est, per vulgaria. Ulterius, quia tùm demùm illa theoricæ valet, & paria sunt aliquid per Principem fieri, vel per alium ejus mandato, & Imperator, vel Rex relegare & bannire censeatur, quando ordinata potestas ab eo bannit, & judicat, si modo diversa territoria sint non solum sub eodem Principe sed etiam sub eodem præfide provinciæ,

Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 96. num. 9. sub fin. vers. intelligendo tamen.

Quod in Principibus Imperii non contingit, quoniam hi de nullo præfide provinciæ sciunt, sed solum Imperatorem recognoscunt, & quidem ut is penè nihil juris in eorum Ducatibus, Comitatibus, & territoriis habeat, sed illi plenariâ & omnimodâ potestate gaudeant.

Quod in tantum procedit, etiam si civitates illæ & Principes sint confœderati, tamen relegatus ab unâ civitate, vel territorio, ab alio relegatus & bannitus dici non debet,

Br. in l. non dubito. 7. (ubi dicit contrariam opinionem usum non approbare.) ff. de captiv. Et post lumin. re. vers. num. 2. sub fin. vers. ultimo nota quod dicunt ubi Alex. in addit. lit. F. post princ. elegant. Bl. in d. l. executorem. 8. C. de execut. rei. judic. ubi rationes afferit Et contraria solvit) nu. 33. ibi. sed quæro, Et vers. sed tu dic quod confœderatio. Et vers. seq. Nell. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 2. tempor. 2. incip. Titus abstulit rem, quest. 36. n. 36. fol. mibi. 388. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 71. n. 11. ibi, quæro modo numquid. Et seq.

Tertius casus, si quis à civitate, præfecturâ, & loco unius Principis, & provinciæ bannitur, & relegatur, an à toto Ducatu vel provincia relegatus censeatur? Et tunc videtur dicendum quod non, per text. elegant. in l. relocatorum. 7. §. constitutum. 15. ff. de interdicit. Et deportat. ubi verbis disertis traditur, si alicui urbe fuit interdictum, & ita is à certâ quâdam civitate, vel præfecturâ relegatus, quod ei patriâ suâ interdictum non videatur, & ita is à totâ provinciâ non fit relegatus.

Deinde, per text. in d. l. relocatorum. 7. §. interdicere. 10. ff. de interdicit. Et relegat.

ubi dicitur, quod quis ea provincia tantum potest interdicere, quam regit, alia non item. Sed in unaquaque civitate & præfectura est peculiaris iudex & officialis, qui illi regendæ est præfectus, ideoq; ab illa tantum quem relegare debet, & non etiam ab alia, præsertim cum unaquævis civitas & præfectura habeat suam peculiarem & separatam jurisdictionem, quæ suas vires in alias extendere non debet,

l. ult. ff. de jurisdic. Bl. in l. executorem. 8. C. de execut. rei. judic. nu. 33. post med. vers. denique id licitum non est. Et seq.

Et hanc assertionem in tantum veram esse quispiam dixerit, etiam si condemnatus & relegatus appellaret ad superiorem, & superior priorem sententiam confirmaret, & pronunciarer, bene judicatum, & malè appellatum; quod tamen is non univèrso territorio & districtu superiori, sed eo tantum, quod ad inferioris pertinet jurisdictionem, excedere jussus intelligatur, nisi aliud in sententia appellationis disertis verbis exprimatur, veluti ita in Senatu Subaudiæ. 7. Id. Decemb. Anno 1592. judicatum fuisse, testatur

Anton. Faber. in suo Codice. lib. 9. tit. de poenis. 25. definit. 11. incip. per inferioris. n. 1. Et seq. per tot.

Ut ut hæc se de jure scripto habeant; Quoniam tamen hodie univèrsali consuetudine ubique locorum est inductum, ut quis etiam alia provincia & civitate, quam non regit, & administrat, alicui interdicere & eum inde relegare possit, teste.

Bl. in l. executorem. 8. C. de execut. rei. judic. n. 33. sub fin. vers. sed de jure consuetudinario. Et seq. quem sequitur Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 71. incip. exilii aut. n. 4. vers. nisi hominum de consuetudine Et seq.

Ideoque merito interpretes juris tradunt, quod relegatus ab una civitate vel præfectura, à toto Regno, Ducatu & Comitatu relegatus & bannitus censeatur,

Nell. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 1. tempor. 2. incip. an valeat statutum, quest. 75. n. 57. ubi, an bannitus in una & civitatibus. Et seq.

Marth. de Afflic. in const. regn. lib. 1. rubr. 2. de passerum receptatoribus. n. 63. Vincent. de Franck. decis. 129. incip. illustris Marchio. nu. 2. vers. quot etiam apparet. part. 1. Dan. Moller. in comm. ad const. Saxoni. part. 2. const. 13. nu. 17. ibi, tertio me movet. Et const. 47. n. 2.

Quæ consuetudo & conclusio etiam non est irrationabilis, quia publicè expedit, ut provincia malis hominibus purgetur, *l. congruit. 13. vers. ut malis hominibus. ff. de offic. præsid.* nec justum esse videtur, ut condemnati resideant in territorio loci, ex quo sunt relegati,

Vincen. de Franck. d. decis. 129. n. vers. cum non videatur.

Et hanc sententiam etiam approbavit, & in suis ditionibus observari constituit, Augustus Elector Saxonie in suis Novel-

lis part. 4. const. 47. ubi his verbis statuit: Wenn jemandes derer Ursachen / daß er in unserm / Empire oder Gerichten / so uns ohne Mittel justehen / so viel verbrochen / daß ihne mit oder ohne Staupenschlagen die ewige oder zeitliche Landsverweisung durch unsere Schöpp. nicht zugesprochen wird / derselbe sol aller vnser Lande verwiesen / vnd auch sein Wes fehe dar auff begriffen vnd geschworen werden. ubi in comm. Daniel Moller. num. 1.

Quæ constitutio procedit, si quis cum vel sine satisfactione ne relegatur,

d. const. 47. vers. mit oder ohne Staupenschlagen. part. 4.

Sive in perpetuum, sive ad tempus tantum telegatur, *d. const. 47. vers. die ewige oder zeitliche. part. 4.*

Sive quis de civitatibus, præfecturis & aliis immediatè, sive mediatè Electori subjectis, imò etiam ex quibusvis finibus jurisdictionis eius subditorum relegatus fuerit,

d. const. 47. vers. So uns ohne Mittel. Et vers. welches sol auch dergestalt gehalten werden / wenn einer wegen seiner Mißthat auß vnserer Unterthauen Gerichten verwiesen werden solet.

Fallit tamen, si quædam civitas merum Imperium habuit aliunde, quàm à Principe illius provinciæ,

Nell. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 1. d. tempor. 2. d. quest. 57. nu. 57. vers. post med. vers. an habeat Imperium.

Unde infertur, si quædam civitas Imperialis in alicujus Principis Ducatu & territorio, ut non raro videmus, sita est, quod relegatus ex illa civitate, non ex toto Ducatu, & territorio Principis relegatus censeatur, quoniam civitas illa merum Imperium, non à Principe illius territorii, sed aliunde, putà ab Imperatore, habet.

Infertur etiam, si civitas se quidem alicui Principi subiecit, sed in submissione reservavit sibi sua jura & statuta, quod relegatio ex illâ civitate facta ad totum Principis territorium etiam non extendatur,

Nell. de S. Gemin. in tract. de bannit. part. 1. d. tempor. 2. n. 57. sub fin. vers. si locus à quo est. Et seq.

Item infertur ad scholares & studiosos, quod illi in Academicis relegati à totâ patriâ, vel provinciâ, in qua Academia conservantur, etiam relegati non censeantur, ut experientia testatur, quoniam Academia suam jurisdictionem, & Imperium & privilegia non ab illo Principe, sed aliunde, ab Imperatore, habet.

Deinde fallit, si postea quædam civitas vel locus à Ducatu vel provinciâ separatur, & dismembretur, tunc enim bannitus & relegatus in illa civitate vel loco stare & commorari non prohibetur, etiam si tempore banni & relegationis Ducatu & provinciæ fuerit unitus, veluti ita in Senatu Mediolanensi 4. et 17. Aprilis, Anno 1558. fuisse judicatum, & quendam Christophorum Maium insignem Sicarium liberè dimissum, testatur

Iul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. quest. 71. incip. exilii autem poena. n. 11. vers. si tamen contingat. Et seq. quem sequitur Dominicus. Cardinal. Tuscb. tom. 1. pract. conclus. lib. B. bannium. concl. 16. incip. bannitus ex unâ n. 4.

Sed quid e contra, si postea Ducatu vel provinciæ alia civitas, vel dominatus acquiritur, an bannitus vel relegatus etiam de illo dominatu, post relegationem acquisito, bannitus & relegatus censeatur? Vide latè

Nell. de S. Gemin. tract. de bannit. part. 1. tempor. 2. quest. 56. n. 56. ibi, Sempronius fuit bannitus. Et seq. per tot.

Quid verò dicendum, si post factum statutum vel constitutionem hanc Elector vel alius Princeps suis provinciis quas tempore statuti habuit, alias adjiciat, & acquirat, an relegatus ex his, censeatur etiam relegatus ex aliis? Quod affirmat

Bl. in l. etiam. 13. C. de jure dot. nu. 9. ibi. Et illa lex inducitur, Et seq. Anchoran. in c. canonum statuta x. de constitut. n. 214. vers. iuxta effectum extensivum. Andr. Barbat. consil. 4. col. 6. n. 4. vers. Et facit ratio. vol. 1. Fulv. Facian. de probat. c. 27. incip. circa secundum. nu. 4. infra. vers. facit etiam. Et n. 5. lib. 1.

Quid item dicendum de illis, qui ob contumaciam bannuntur, veluti quotidie fieri solet ab homicidis, & aliis, qui criminaliter accusari sui copiam non faciunt, & obid prosciuntur an & hæc proscriptio & bannimentum sit ejus efficacæ, ut non solum ab illo loco, ubi judicium criminale est institutum, sed etiam à totâ provinciâ proscripti, & banniti esse censeantur?

Iure Saxonico quidem verbis disertis est cautum quod ejusmodi bannum & proscriptio ad alias civitates, præfecturas & provincias, non extendatur,

text. in Land X lib 2. artic. 24. in princ. ubi gl lat. ad text. germ. tit. A. ibi, nota hic. Gl. ordinar. in Land X. lib. 1. artic. 7. (ubi stolidos vos vocat, qui contrarium statuunt.) nu. n. 4. vers. vnd das est wider selche. & seq. & lib. 3. art. 82. n. 2. vers. du möcht si sagen. Matth. Coler. decis. 108. incip. res absentes num. 57. ibi, porro quantumvis. & n. seq. part. 1.

quam sanctionem etiam nunc hodie obtinere, nec per d. constitutionem Electoralem esse abrogatam statuo. tum, quia hujus in d. const. 47. part. 4. nullo verbo fit mentio, multo minus abrogatur. Quod autem expressè non abrogatur, quare stare prohibetur?

l. præcipimus. 32. §. ult. in fin. C. de appellat. l. facinus. 27. in med. C. de testam.

Tum, quia I. const. 47. vers. durch vnser Schöpffenste. part. 4. loquitur de illis, qui per sententiam relegantur. Ad factam igitur condemnationem, quæ fit propter contumaciam, extendi nequit, quoniam constitutiones consuetudinariæ in casu vero, & non si ita obtinere debent,

Bl. in l. si filio. ff. solut. matrim. Hippol. de Marsil. in sua præc. crimin. §. postquam. num. 12. Tusch. tom. 2. verb. contumacia. conclus. 1017. num. 1.

Tum, quia constitutiones circa pœnas non sunt extendendæ

late Tusch. tom. 7. præc. conclus. lit. S. verb. statutum. conclus. 612. n. 1. & seq.

Tum, quia si contrarium diceremus, sequeretur duplex correctio juris communis, una, quod hodie bannitus de una civitate & provincia censetur etiam bannitus de alia, quod est contra jus commune, ut supra ex l. 7. §. interdiciere. 10. ff. de interd. & relegat. dixi.

altera correctio esset, quod hodie, præsertim in foro Saxónico, rei criminaliter accusati alter, atque fit de jure civili, propter contumaciam puniantur, ut pulchre ostendit

Matth. Coler. d. decis. 108. nu. 1. n. 2. & seq. part. 1. Sed statutu, in ita debemus accipere, ne comprehendat casum duplicem correctionis juris communis,

Raph. Fulgos. consil. 156. incip. vñs themate. num. 3. vers. septima quando statuitur specialia, & vers. seqq. Tusch. tom. 7. præc. conclus. lit. S. de verb. statutu. com. luf. 607. num. 78.

Sed quid, an bannitus vel relegatus ab uno loco, in alio possit ad honores admitti? Quod affirmat

Matth. Coler. (ubi limitat.) decis. 285. incip. quod sic. nu. 1. & seq. & ibid. in addit. Frider. Persold. num. 4. & seq. part. 2.

Ultimo quaeritur, an relegari vel deportati præter supradictam pœnam etiam aliquo signo imbuisto in fronte notari possint? Iure civili negatur,

per text. express. in l. si quis in metallum. 17. C. de pœnis. Iure Saxónico vero aliud usu & consuetudine est inductum,

Et in Reich. art. 38. num. 5. vers. vnd dis ist so viel. & seq. Gl. ordinar. in Land X. lib. 2. art. 13. nu. 6. vers. vnd windet thme die & q. Reinhard. part. 5. differ. 7. vers. secum de jure Saxónico. Zobel. part. 4. differ. 2. num. 13. sub fin.

Hodie tamen in his terris hæc consuetudo amplius non observatur, sed secundum jus commune pronuntiatur, ut ejusmodi innotis signorum locum non habeat,

teste Ludov. Fachs. differ. 66. in med. vers. diese straffe dar von. & seq.

LXXII.

De pœnis illorum, qui relegati contra juramentum semel aut pluries revertuntur.

SUMMARI A.

- 1 Relegatus ante finitum tempus non debet redire.
- 2 Iure civili, quo modo punitur, si ante tempus præfinitum redit. §. 4. §. 7. §. 9. §. 10.
- 3 Explicatur & conciliatur l. relegati. 4. ff. de pœn. cum l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. cod.
- 4 Bannitus quid est.
- 5 Bannitus si ante tempus redit, quomodo punitur. n. 12. 13. 14. 15.
- 6 Hodie in Imperio Romano hæc pœna est abacta, & quis propter Vrsphedam & pacem juratam frastram punitur amputatione duorum digitorum.
- 7 Iure Saxonico quomodo ejusmodi refuga punitur, nu. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.
- 8 Relegatus punitur etiam, si in nun d. nis redierit.
- 9 Si iterum relegatus duos digitos illos amittit, tunc ei amputantur duo proximior.
- 10 Hæc pœna non habet locum, si quis non dolose redierit.
- 11 Si quis pro voto expulso revertitur, excusatur.
- 12 Item si propter inimicos suos.
- 13 Item excusatur, si pro debitis civilibus recommenderetur.
- 14 Quid juris, si quis iterum ab initio cum fugatione in perpetuum relegatur, quomodo punitur, si postea rediat.
- 15 Si quis semel atq. iterum redierit, quomodo punitur, si postea deprehenditur.

35 Finito tempore re: gationis, quis statim potest redire, a. sique licentiã superioris,

36 Relegatus statim debet tunc ubi quod locum pot. & convenire,

37 Qui relegatus & bannitus r. ut nec p. suar, remissive.

Quoniam relegatis & exilibus civitatis vel provincie, ex qua relegati sunt, jurisdictionem ingredi non est licitum, priusquam tempus exilii vel relevationis finitum fuerit.

Todoc. Damhoud. in sua præc. crim. c. 148. incip. post promulgatum. num. 7. vers. non civitatis.

Ideoque merito etiam dispiciemus, quomodo puniuntur, si ante finitum tempus exilii, vel relevationis revertuntur.

Iure civili videtur dicendum, quod illi, qui exulare iussus minus decennio, fregit exilium, tempus quod restabat exulandum duplicetur, si vero erat iussus per decennium vel ultra, perpetuetur exilium, si iussus erat exulare perpetuo, puniatur pœnâ mortis, ut in specie tradit

Axon. Gomez. tract. delict. c. 8. nu. 1. quem sequitur Iul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 71. nu. 13. ubi. quare quâ pœnâ. Tusch. tom. 1. præc. conclus. lit. B. verb. bannum. conclus. 18. num.

Quæ sententia licet aliquo modo per se vera sit, quoniam tamen sunt etiam alii gradus pœnarum, ideoque ne ignari iudices decipiantur, & refugas statim morte condemnent, cum alia pœna mitiori essent puniendi,

Ludov. à Pegver. decis. 41. incip. cum passim. n. 4. in med. part. 1. Ideoque certos gradus pœnarum constitucimus

juxta text. in l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. de pœn. Et primo, si quis non in perpetuum, sed ad tempus certum, & determinatum, minus tamen decennio, relegatus fuerit, & ante tempus redierit, tunc ei tempus exilii vel relevationis duplicatur,

text. expr. in l. aur. damnatum. 8. §. quisquis autem. 7. ff. de pœn. Ludov. à Pegver. d. decis. 41. n. 1. & n. 9. (ubi ita in regio consilio Catalonie. 19. Iulii Anno 1584. observatum fuisse refert.) ubi, aut quis exulatur, & seq. part. 1. Jacob Cujac. (ubi explicat quomodo hæc duplicatio temporis fieri debeat.) lib. 6. observ. c. 36. post princ. vers. sed ut ait. & seq. Schrad. in tit. instit. quib. mod. jus patr. potest. solut. (ubi idem facit) nu. 30. sub fin. vers. quod tamen ita demum. & seq.

Si vero ad decennium vel simpliciter ad tempus indeterminate natum, quod pro decennio habetur, l. sine præfinito. 2. §. ff. de pœn. relegatus redierit, & tunc de pœnâ leges inter se dissentire videntur. Dicit enim textus

in l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. de pœnis. quod is in insulam relegari debeat; Econtra vero textus in l. relegati. 4. ff. cod. vult, quod in perpetuum exilium mittatur.

Unde etiam variz DD. opiniones extiterunt. Siquidem Ludov. à Peg. d. decis. 41. nu. 5. post pr. & seq. simpliciter dicit, quod relegatus ad decennium, si ante finitum tempus redierit, in perpetuum relegetur. Et ut textus

in d. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ob stare videatur, ex sententiâ gl. ibid. in verb. relegatur. dicit, quod ibi in insulam relegari nihil sit aliud, quam in perpetuum relegari, quam sequitur

Jacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 530. n. 5. vers. altero quid relegatus. & seq.

Cuius tamen opinio manifestò falsa est, & refutatur ex d. l. relegati. 4. ff. de pœn.

ubi relegatio in perpetuum, & relegatio in insulam, tanquam separati & distincti gradus pœnarum ponuntur, & relegatio in insulam pro graviore pœnâ habetur, quam relegatio in perpetuum. Aliter sentit

Hottom. in suo lexico. verb. exilium. vers. delegatorum, quem sequitur Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 530. incip. ogrogia. & frequens. nu. 3. vers. improprie junct. n. 5. vers. uno quod, qui putat quod in d. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13.

ad tempus relegatus accipiatur de improprie relegato, & de eo, qui certo loco exire prohibetur.

Nec hæc interpretatio placet, repugnat enim verbum (si re-deat) in d. l. 28. §. 13. quod stare non posset, si ibi diceretur de illo, qui improprie esset relegatus, & prohibitus è certo loco exire, sed potius usurpandum fuisset, verbum, si excedat vel egrediatur.

Aliter statuit Jacob Cujac. lib. 6. observ. d. c. 36. post princ. vers. plerumque qui dicit, quod quidem refuga ex temporaria relevatione, ut plurimum in perpetuum, & ex perpetua in insulam relegetur, sed plerumque etiam statim, omissa perpetua Relevatione, in insulam relegatur,

d. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. qui cum uno §. temporarium. ff. de re milit.

Nec hæc assertio mihi arridet, si enim arbitrium esset iudici, omisso uno vel altero gradu pœnæ, aliam atque aliam eligere, quid opus fuisset, tam accurata & diligenti distinctione graduum & pœnarum?

Ego igitur aliter statuo, quod scilicet is, quid ad tempus relegatus rediit in perpetuum relegari debeat,

d. l. lego

Novell. Elect. August. part. 4. const. 48.

d. l. legati. 4. post princ. ff. de pœn. Ludov. à Pego. decis. 41. n. 11. Cujac. d. lib. 6. obser. c. 36. post pr. ita, ut quod in d. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13.

de perpetua relegatione deest, ex d. l. relegati. 4. suppleatur, quoniam non est novum, ut priores leges, ad posteriores trahantur, & posteriores ex prioribus suppleantur, l. non est novum. 26. ff. de legibus.

7 Si vero in perpetuum relegatus refugit, tunc præter perpetuum exilium etiam ad tempus in insulam relegetur, d. l. relegati. 4. post princ. ff. de pœn. d. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. eod.

Et ne quis putet, contraria esse, perpetuum exilium, & ad tempus in insulam relegari, is sciatur, quod perpetuum exilium de nullo certo loco intelligatur, & in perpetuum relegatus nulli certo loco sit addictus, sed ubique locorum, extra civitatem tamen, ex qua fuit relegatus, vagari & versari possit, secus est in relegato ad certum tempus in insulam, qui illi insulæ est quodammodo ascriptus, ut eam exire non possit.

Nec hæc distinctio pœnæ suo effectu caret, præterquam enim quod longè sit gravior & intolerabilius, certo loco esse addictum, quam ubique locorum liberè evagari posse, is etiam, qui ad tempus in insulam relegatur, quodammodo pro deportato habetur, & interim, dum illud tempus durat, amittit patriam potèntiam.

§. cum autem inst. quib. mod. jus patriæ potest solvi. jus civitatis, & nihil ex testamento civis Romani capere possit.

l. eius qui. ff. qui testam. fac. post. l. si pater. C. de sentent. pass. & res. l. sunt quidam. 17. §. 1. ff. de pœn.

quæ omnia in relegato non eveniunt, sive quis ad tempus, sive in perpetuum fuerit relegatus,

l. relegatorum. §. sive ad tempus. ff. de interd. releg. & de ort. ut ita is, qui præter perpetuum exilium in insulam ad tempus relegatus est, etiam si tempus relegationis in insula non elapsum fuerit, nihilominus perpetuum exilium sustinere debeat.

8 Si vero durante relegationis tempore in insulam rediit, tunc is in perpetuum deportetur, & in insulam relegetur,

d. l. relegati. 4. vers. in insulam relegato l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. in med. ff. de pœn. Ludov. à Pego. d. decis. 41. ubi ita in regio consilio Cathalon. g. 7. Martii. Anno 2584. iudicatum fuisse refert. nu. 4. junct. n. 12. ibi, aut in perpetuum. part. 1. Iacob Cujac. lib. 6. obser. d. c. 26. post princ. Marti. Coler. decis. 114. num. 1. part. 1. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. cas. 530. numer. 5. vers. delegatus verò in perpetuum. & num. seqq. Schneid. in §. cum autem inst. quib. mod. jus patriæ potest solvi. n. 9. sub fin.

9 Denique si deportatus redierit, is pœna capitis naturalis damnatur.

text. in d. l. relegati. 4. vers. in insulam deportato. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. in fin. ff. de pœn. Ludov. à Pego. d. decis. 41. (ubi ita in eodem regio consilio. 24. Julii, Anno 1584. observatum fuisse refert.) n. 13. ibi, aut quis deportatur. & n. seq. part. 1. Iacob Menoch. d. cas. 530. n. 9. vers. deportatus verò. n. 10. & seq. Cujac. d. obser. c. 35. post princ. Coler. d. decis. 114. nu. 1. in med. part. 1. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 71. n. 13. vers. puniuntur pœnâ martis. Schneid. ad §. cum autem. n. 9. in fin.

10 Et hæc de pœnis juris civilis, Hodie autem ubique locorum usu & consuetudine etiam alia pœna est inducta, quod bannum sub bannimentum vocamus, de cujus derivatione & significatione vide elegatur.

Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. d. c. 530. nu. 25. ibi, bannitur quoque. n. 26. n. seq.

Quomodo autem bannitus, si bannum non servat, puniri debeat, etiam dubitari potest.

11 Cum de hoc in jure nostro non sit certa & determinata pœna imposita, videtur dicendum, quod is extra ordinem puniri possit,

per text. in l. 1. §. expilatores. ff. de effraclor. & expil. veluti ita in specie tradit, & quendam Benedictum Lobera 8. Augusti Anno 1582. in consilio regio Cathalonie arbitrio judicum ad servitium regiarum triremium, ad quinquennium fuisse condemnatum, testatur

Ludov. à Pego. d. decis. 41. num. 10. ibi, aut quis non relegatur. & seq. part. 1.

12 Quamvis.

Ludov. Rotom. singul. 574. incip. scis quod numero 1. ibi, sed quid in exbannito. usque ad fin. per text. in l. Mathematicos. C. de Episc. audiens.

d. car. quod pœnâ deportationis puniatur, in cujus locum hodie successit deportatio.

13 Dubium tamen non est, quin ejusmodi bannum ob ejus non observantiam, possit duplicari ex sententia Ulpiani.

in d. l. aut damnatum. 8. §. quisquis. 7. ff. de pœn. Iacob Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. d. cent. 6. cas. 530. numero. 28. vers. hoc sunt casu.

Quemadmodum etiam bannitus refuga, si bannum est decennale, vel ejus duplicatio decennium excedit, rectè pœnâ perpetui banni affici potest,

Iacob Menoch. d. cas. 530. nu. 28. vers. secundus erit casus.

Imò si nec tunc bannitus tempus perpetui banni servat, is merito mortè naturali potest, quoniam hoc in casu tempus banni augeri non possit,

arg. l. relegati. 4. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. in fin. ff. de pœn. Menoch. d. cas. 530. num. 28. vers. tertius est casus, quando delinquens. & seq. usque ad fin.

16 Quæ omnia adhuc in viridi observantia servari, & obiterationem quem capite plectendum esse, quotidiana experientia testatur.

Non obstante, quod contrarium velit, & pœnam capitalem ob reiterationem de consuetudine non servari, testatur.

Thom. Gramm. decis. 16. incip. caus. appellatoni. n. 5. vers. tamen nunquam fuerunt. & n. 6.

quoniam ille de consuetudine locali regii consilii Neapolitani loquitur, & ob id univèrsaliter extendi nequit.

17 Illum tamen hodie in Imperio Romano germanico est aditum, cum is, qui relegatur, vel bannitur, ut plurimum Vrphedan præstare, & juramento promittere debeat, se intra præfinitum tempus nolle reverti, nec se quovismodo vindicare, quod is, si ante tempus redierit, etiam vel manus amputatione, vel priorum digitorum præcisione, puniatur P. in l. H. Halsgerichtserdn. Caroli V. art. 107. vers. Unde n. d. in l. H. Reich. & art. 108. vers. So aber etur ein Vrpheda. & seq.

18 Iure Saxonico si quis simplicitè relegatur & banni ut abique Vrpheda & juramento, dubium non est, quin prædicta omnia etiam locum habeant, ita, ut refuga pro prima vice, vel ad duplicatum tempus, vel in perpetuum relegetur, si verò altera vice redierit, statim capite puniatur, quoniam Imperium Romanum & Saxonia propter eius angustiam, nullis ibi & aliis provinciis exteris est munita, & ideo nulla major pœna quam capitis potest imponi, per ea quæ tradit

Menoch. lib. 2. arbit. judic. quest. cent. 6. d. cas. 530. n. 28. vers. tertius est casus & seq.

19 Si vero quis sub Vrpheda & juramento exultionis, seu securitatis est relegatus, & contra juramentum rediit, tunc videtur dicendum, quod statim capite sit puniendus,

per text. in Land R. lib. 3. art. 9. post princ. ubi dicitur. Brich aber ein Mann den Frieden, den er für sich selbst gelobte, es geschehn an den Hals.

20 Verùm, illum textum interpretes juris Saxonici variè glossis corruerunt.

Namque Christoph. Zobel in gl. latin. ad text. german. ibid. lit. C. vers. restimur tamen. & seq.

eam ita restringit, ut ei, qui prima vice pœnam juratam frangit, & redit, tantum priores digiti, quibus juramentum præstitit, amputentur, pro secunda verò vice deinceps capite puniatur. Cuius opinionis etiam est.

Joann. Schneid. in §. cum autem inst. in quib. mod. jus patriæ potest solvi. n. 10. ibi. & quia. & seqq.

Et hanc sententiam etiam Ienenses in partibus Thuringiæ scutos fuisse, testatur

Mart. Coler. decis. 114. n. 3. ibi, jus autem Saxonicum. nu. 7. ibi, sed nos in partibus. part. 1.

21 Lipsenses vero pœnam truncationis duorum articulorum in digitis dextræ manus dictasse, testatur

Mart. Coler. d. decis. 114. nu. 4. ibi, olim autem. part. 4. Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. quest. 45. n. 1. sub fin. vers. etliche aber

22 Wittenbergenses vero sustigationem cum perpetua relegatione relegato ante tempus redeunti pronunciasse testatur idem.

Coler. d. decis. 114. n. 5. & seq. part. 1.

23 Nonnulli ejusmodi refugam non pœna capitali, sed sustigatione tantum, puniendum esse statuunt, ita ut is toties, quoties ante tempus redit, duntaxat sustigetur,

testibus Consult. const. Saxon. tom. 2. part. 4. d. quest. 45. nu. 3. ibi, etliche aber.

24 Alii denique sunt, qui statuunt, quod refuga pro prima vice præcisione duorum digitorum puniatur, & iterum relegetur, pro secunda vice cum sustigatione in perpetuum relegetur, & demum pro tertia vice capite puniatur,

testibus Consult. const. Saxon. tom. 1. part. 4. quest. 14. incip. Wenn ein Nisthäter n. 1. & seq. per tot. & quest. 67. per tot. & tom. 2. part. 4. quest. 45. incip. die so auffeinen geschwornen. n. 1. & seq. per tot.

quæ opinio etiam verissima est, propterea quod jure communi in d. l. relegati. 4. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. de pœn. admodum conveniat.

Et licet in hac assertionem deportationis, ut fit in d. l. relegati. 4. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13.

non fiat mentio, id tamen ideo fit, quoniam hodie deportatio amplius non est in usu, sed in eius locum decapitatio successit, Ludov. Rom. singul. 574. incip. scis quid. nu. un. sub fin. vers. in cuius locum. usque ad fin.

25 Et hanc sententiam approbavit, & confirmavit Augustus Elector Saxonie in suis Novellis,

part. 4. conf. 48. ubi dicitur: tis verbis sancivit. Die so anff ein gesetzworen Urph. & verweise/ vnd doch wiffelich wieder kommen/ so len mit Abbanung der zween ferd. r Finger/ damit sie geschworen anderweit verweise werden. Wann aber der Verwiesene zum andern mal wieder kommt/ so schme nochmals ewige Verdammung mit Straffen schlagen zuerkunde werden. Wirt er aber zum drittemal in das Land kommen/ so sol er selner wid rechtlichen contumacien, auch des reiterten Meincndes halben mit dem Schwerte vom Leben zum Tode gebracht werden. ubi in comm. Daniel Moller. n. 1. & seq.

26 Quæ conclusio procedit etiam in nundinis, in quibus relegati & banniti etiam redire non possunt, ut supra conclus. 53. nu. 13. & seq. part. 1. dixi.

27 Et quidem si interim relegatus digitos illos priores amisit, tunc proximi duo digiti sunt amputandi, ut leve. fcs Burggravo Misnensi Mense Novemb. Anno 1576 respondisse, testatur.

Marb. Col. r. decis. 114. nu. 8. ubi, verum hic queritur. & n. f. q. part. 1.

28 Hæc tam conclusio restringitur, & prædicta poena in reversis non habet locum, si non dolo, sed ex culpa, quæ à dolo excusare solet, redierint,

per d. conf. 48. post princ. vers. wiff netlich. part. 4. ubi in comm. Daniel Moller. num. 3. sub. fin. vers. illud etiam hic. & seq.

29 Velut Lipsenses in causa cuiusdam, ad tempus relegati, qui antequam tempus rediit, Principi bellum supplicem obrulit, rescriptum cum imperatorum Sena iustius loci, unde relegatus fuerat, tradidit, ad hoc, ut portionem sibi ex hereditate debitam quam alias à coheredibus consequi non poterat, acciperet, respondisse, testatur.

Daniel Moller. libr. 2. semestr. c. 38. incip. quidam ob commissum, n. 1. & seq. per tot.

Quemadmodum etiam Scabini Lipsenses ad requisitionem Georg. Luga Amproge in Weissenfe's Mense Decembri Anno 1571. in casu plane simili pronunciarunt, hat Galle Jacob ein Bawersman vor 5. Jor. n. einen andern Bawern Balbatar zu erben genandt er lochen vnd nach dem nun des Cluisthins zu Erben erbenigen Heiter er sich mit des enstlichen Fesundschafft derowegen vertragen / vnd gegen ererichung einer Gelstraffe seines Gefangnis entlediget worden / haler des Amptes Gerichte weissenlich nicht darinnen zu wohnen versprochen. Ob er nun gleich im vergangenen Sommer sich bey seiner Schwester Mann zu S. eiliche Monat aufgehaleen / vnd also von euch angetroffen worden / vnd gefanglich eingezogen: Die weil er aber dennoch ewerm Gerichte nach zu seiner Enschuldigung vorgewandt / dass er nicht frewenlicher welle / sondern seiner höchsten Nothdurfft nach / weil sein Vater verstorben auff dass er von seinen Geschwistern in der nahe anzueressen vnd der selben Ertheilung der gelassenen vden. rlichen Güter halben möchte sich vnter das Ampt Segeben / vnd nithe willens geweten wiffenlich des Orts zu beliben / So mag er auch als ein Dhsfriedbrecher nicht gestrafft werden / sondern wird nun mehr seines Gefangnis auff ein:n gewöhnlichen Dhsfriede billich wieder entlediget. D. X. W.

30 Similiter & is, qui pro voto explendo, quod ante relegationem fecit, contra iuramentum fecit, & rediit, à prædicta Poena immunis erit,

Dominic. Cardinal. Tusch. tom. 2. pract. conclus. lit. C. ubi, confirmatur conclus. 671. incip. confirmatur. n. 2. ubi allegat Roman. singul. 149.

quem tamen in medio codice invenire non potui Hæc tamen assertio nihilominus sustentari potest exinde, quod DE O magis, quam hominibus sit obediendum,

actor. c. 4. vers. 20. & seq. iuramentumque non debet esse vinculum iniquitatis, c. etsi Christus. x. de iurejur.

31 Similiter & is excusandus erit, qui dum erat extra provinciam, invenit malefactores & inimicos suos capitales, tunc enim si revertitur, non videtur facere contra præceptum iudicis, & iuramentum præstitum, ut eleganter scriptum reliquit.

Jacob de Bellovis. in sua pract. crim. lib. 1. c. 8. incip. in secunda sunt n. 50. vers. & hoc facit pro relegato. & lib. 3. c. 16. incip. & tunc aut talis. n. 4. post princ. vers. item faciunt pro bannito. pag. mibi. 337.

32 Denique si relegatus pro debitis civilibus intra provinciam recommenderetur, prædictam poenam etiam non incurrit, elegant. Ludov. à Pegover. (ubi in principio consilio Cathalonia. 27. Obabr. Anno 1557. iudicatum fuisse refert) decis. 22. incip. Imperator Antonius. n. 1. & seq. per tot.

Sed jam queritur, d. Constitutio Electoralis dicit, si quis simpliciter sub Urpheda fuit relegatus, quod is pro secunda vice fustigatione, & perpetua relegatione puniendus, pro tertia vero vice capite plectendus sit, quid vero dicendum, si quis statim ab initio propter atrocitatem delicti non simpliciter, & quidem ad tempus, sed cum fustigatione in perpetuum est relegatus, quomodo is puniatur, si postea redierit? Hic casus in constitutione Electorali omissus debet suppleri ex iure communi; Sed in iure communita est provisum, quod is, qui statim ab initio in insulam deportatus est, si postea revertetur, capite puniri possit.

text. in relegati. 4. vers. in insulam deportato. ff. de pen. Ideoque quod minus hoc in casu idem dicamus, & reversum capite puniendum esse statuamus, rationem diversitatis non video, præsertim, cum post fustigationem & perpetuam relegationem nulla maior poena in his terris extet, quæ is possit affici, merito igitur poena capitis sibi locum vindicabit per tradita à Menoch. libr. 2. arbitr. judic. quest. cen. 6. cas. 530. n. 28. vers. tertius casus. & seq.

Nec moveret, quod quisquam dicere possit, sufficere si ei duo priores digiti amputarentur, & iterum in perpetuum relegaretur. Præterquam enim quod amputatio digitorum locum habere nequit, ubi is, qui contra Urphedam, & iuramentum fecit, aliis morte puniendus est.

Peinliche Hülffgerichtserd. art. 108. incip. Ercht elner in princip.

Eiusmodi amputatio digitorum etiam minor est, quam ut possit sufficere, cum iura gradus poenarum statuunt, ut semper alia atque alia poena gradatim imponatur.

d. l. relegati. 4. l. capitalium. 28. §. in exilibus. 13. ff. de pen. quod hoc casu non fieret, cum amputatio digitorum sit longe minor, quam fustigatio cum perpetua relegatione, quod ordo literæ in d. constit. 48. part. 4. manifestè evincit.

Amplius queritur, si relegatus semel atque iterum reversus sit, an postea deprehensus pro unica vice tantum, an vero pro pluribus iterationibus sit puniendus, tam præcisione digitorum, quam perpetua relegatione cum fustigatione, vel etiam capite?

Ego puto, etiam si in infinitis modis reversus fuerit, non tamen gravius, quam pro unica vice tantum præcisione digitorum puniri potest,

per text. clarum & manifestum, in l. capitalium. 28. §. solent quidam. 3. vers. scilicet cum sepius. ff. de pen.

ubi verbis disertis statuitur, licet propter reiterationem delictorum semper major poena gradatim solet imponi, hoc tamen tum demum obtineat, si malefactores apprehensi & clementis tractati, & puniti fuerint. Quod habet etiam rationem, quia hoc in casu propter iterationem ideo maior poena solet imponi, quoniam contumacia poenam cumulat & auget, d. l. relegati. 4. sub fin. ff. de pen.

Contumax 4. quis d. c. non potest, nisi sit apprehensus & condemnatus,

Bl. in l. 1. C. ex delict. defunct. in quant. hered. conven. num. 16. Tusch. tom. 2. verb. contumacia conclus. 1022. n. 15.

In o regula universalis est, quod poena propter consuetudinem delinquendi non possit augeri, nisi quis de primis delictis fuerit condemnatus, & punitus, latè Farinac. in sua pract. crimin. lib. 1. tit. 3. quest. 23. nu. 9. ibi, amplius bene, & n. seq. Hercul. de caus. de non offend. c. 39. n. 10.

Sciendum a. est, si quis ad tempus relegatus, quod eo finito statim absque licentiâ superioris, liberè & impune redire possit.

Bl. in proemio. ff. de iur. §. hæc autem tria, numero. 5. sub fin. vers. item si limitatum. & seq. & in l. actione. 66. §. diximus. ff. pro socio, numero 3. ibi. est argumentum, quod finito tempore Francisc. Cremen. (ubi rationem affert) singul. 48. incip. consilius heri. n. 1. & seq. per tot.

Veluti & relegatus durante exilii tempore hoc privilegium habet, ut possit suum debitorem, alibi in quocunque loco inventum, convenire,

Gl. in l. usuras. C. de solut. verb. promittere. vers. & nisi ex iusta causa. Ludov. Rom. (ubi hoc mente tenendum dicit, quia de hoc potest quis habere honorem) singul. 27. incip. Senensis, numero. un. per tot. Francisc. Cremen. singul. 124. incip. nostri quod nu. un. vers. tamen si te creditor. usque ad fin. Petr. de Ravenn. singul. 63. incip. bannitus. per tot.

Coronidis loco etiam esset hic tractandum de iis, quibusnam liceat relegatos & bannitos restituere, & iis commeatum vel remeatum dare? Sed brevitate causa remitto benevolam lectorem ad interpretes iuris, vide latè,

Petr. Heip. quest. 22. incip. secundum ea. numero 1. & seq. per tot. part. 2. Consult. consil. Saxo. tom. 3. part. 4. quest. 2. incip. secundum ea, numero 1. & seq. Roman. singul. 543. incip. nullus nisi Princeps. (ubi limitat.) numero. 1. & seq. Danboul. in sua pract. crimin.

crimin. cap. 147. incip. quandoquidem, numero 1. & seq. & cap. 148. numero 1. & seq. per tot. Felin. incap. cum re. x. de rejudic. nu. 12. & numer seq. Io. m. Harp. recht. in §. in summa autem 10. inst. de iur. n. 143. & seq.

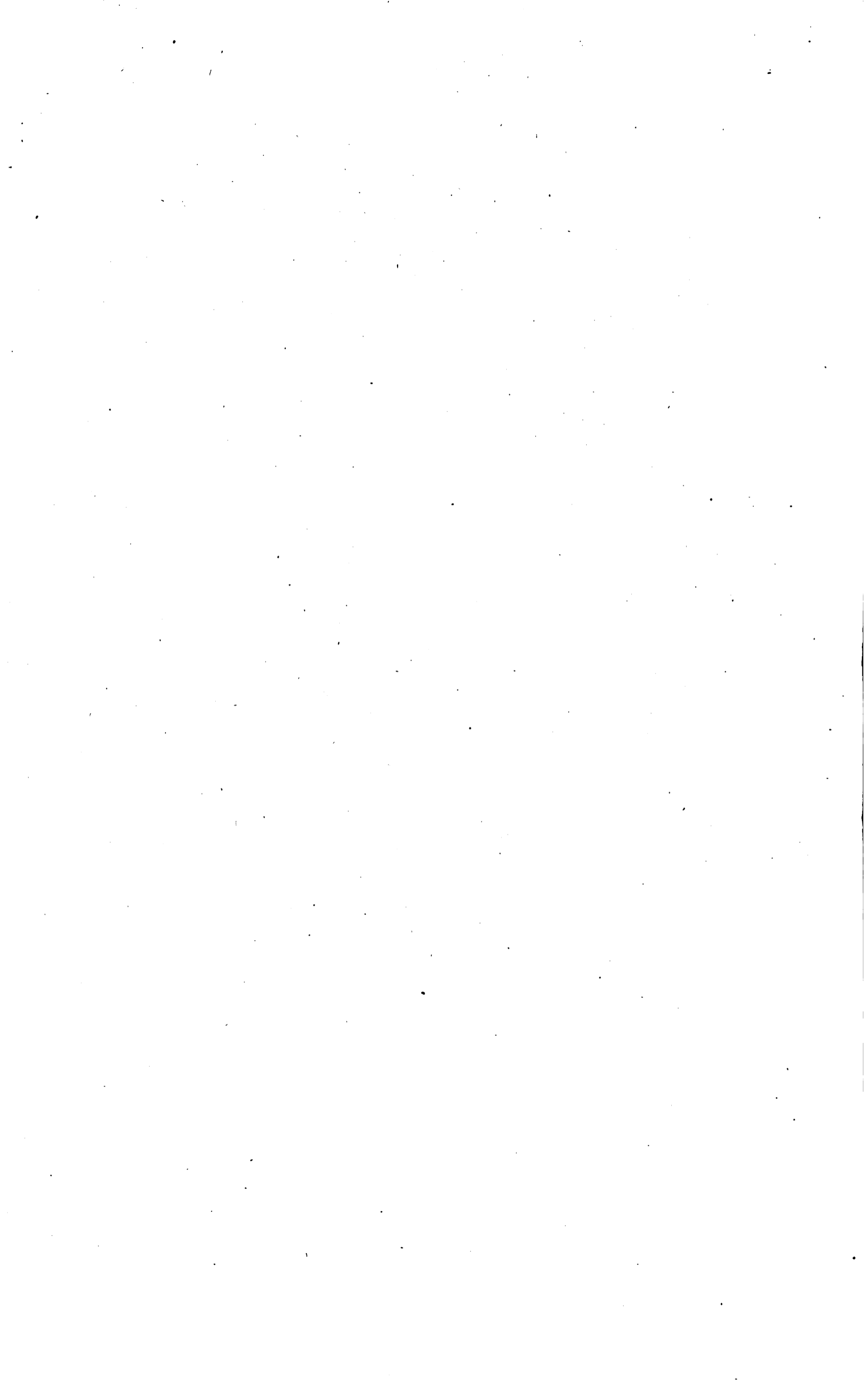
Atque his ita discussis, totum hoc opus mearum conclusionum practicabiliuni vigesimo sexto ætatis anno incæptum,

sed trigesimo primo feliciter absolutum, tibi lector amicissime, offero.

Faxit DEUS Ter Optimus Maximus, ut hi mei labores in sui ipsius gloriam, Reipubl. cæ incrementum, proximiq; utilitatem & emolumentum cedant & vergant, cui sit laus & honor in omnia æternitatis secula.

MATTHIAS BERLICHIVS
I. V. D.

I N D E X
C O N C L U S I O N U M
P R A C T I C A B I L I U M,

Q U Æ I N O M N I B U S Q U I N Q U E P A T R I B U S
c o n t i n e n t u r.

P R I M U S N U M E R U S D E N O T A T P A R T E M,
alter Conclusionem istius partis.

- A.
4. **A** Bortum procurans vel poculum sterilitatis sumens, quomodo panitur, Concl. 8.
 2. De Actarijs judiciorum, & eorum adjunctis, Concl. 8.
 5. De Actione ad palinodiam, concl. 62.
 1. De Advocatis, Patronis causarum & Procuratoribus in genere, eorumque officijs, qualitatibus & salarijs, concl. 9.
 4. De adulterio & ejus penis, concl. 27 an & quatenus propter adulterium uxor dotem, donationem propter nuptias utensilia, & alia amittat, & quid de marito, concl. 29.
 2. Res alieni an & quatenus ex feudis debeat exsolvi, concl. 55.
 4. Affines incestum inter se committentes, quomodo puniuntur, concl. 35.
 2. De annuis prestationibus concl. 4. si quis annua pensiones in certo genere monetæ solvit, an id possit prescribere, concl. 5.
 3. Anni census & reditus in dotalitio, si ante diem solutionis persona, cui debetur, decedat, an & quatenus ad hæredes ejus pertineant, concl. 22.
 3. Anni reditus in pecunia vel alijs rebus constituti an pro mobilibus, an verò pro immobilibus sint habendi, concl. 34.
 1. De Appellatione, & num ea coram Notario & testibus interposita valeat, concl. 50.
 5. Apes vel favos illarum farantes & capientes quomodo puniuntur, concl. 50.
 2. De arbitris & Commissarijs, & eorû jurisdictione, concl. 4.
 1. De arrestantium prioritare, concl. 69.
 1. De arresto rerum, concl. 74.
 1. De arresto personarum, concl. 75.
 5. Aratra spoliantes, quomodo puniuntur, concl. 49.
 5. Arborum fructum casarum, & de penis eorum, qui arbores fructiferas cedant, corrumpant, evellunt, concl. 52.
 4. Assassina quomodo puniantur, concl. 20.
 4. Ascendentes & descendentes incestum inter se committentes quomodo puniuntur, concl. 32.
 1. De avocatione causarum, concl. 6.
 2. Avita bona an & quatenus sine hereditate consensu alienari possint, concl. 13.

- B.
4. De bigamis seu ijs, qui duas vel plures duxerunt, vel sibi sponderunt, concl. 28.
 4. De blasphemis penis, seu crimine læsæ majestatis divinæ, immediate in Deum commissæ, concl. 1. De penis blasphemie mediate in Deum commissæ, concl. 2.

- C.
1. De calumnie juramento, concl. 31.
 1. De casibus, quibus post publicatas attestaciones instrumenta vel testes producere licet, concl. 40.
 2. De carcere publico, non *Schuld-Zhurn*/concl. 28.
 4. Captivam vel carceratam mulierem, carnaliter cognoscens, quomodo panitur, concl. 36.
 5. Cadaveribus punitorum vel suspensorum, & de pena illorum, qui ea spoliant, vel omnino auferant, concl. 48.
 2. De cessione bonorum, concl. 28.
 2. De censuris bonis, si possessor censum non solvat, an ea, committat, & quid differant ab emphyteusi, concl. 47.
 1. De chirographorum prioritare, & prælatione, concl. 71.
 1. De citatione, & ejus requisitis, & qui citari debeant, concl. 10.
 1. De citatione subsidiaria, & edictali, concl. 11.
 1. De commissarijs & arbitris, & eorum jurisdictione, concl. 4.
 1. De contumacia actoris, & rei, tam in prima, quam secunda instantia, concl. 17.
 1. De compensatione, an jure Sax. locum habeat, concl. 23.
 1. *Non Compasbriefen*/concl. 79.
 3. Collateralium successione, concl. 24.
 3. Conjuges ex quibus causis portionem statutariam vel consuetudinariam amittant, Concl. 36.
 3. De comestibilibus, seu cibarijs, concl. 48.

3. Comestibilibus jure an viduar ex illis frugibus aliquid debeat, quæ tempore mortis mariti in agris reperiuntur, antea tricesimam autem horreis reconducuntur, concl. 47.
4. Confanginei se invicem occidentes, quomodo puniuntur, concl. 7.
4. Collaterales incestum inter se committentes quomodo puniuntur, concl. 33.
5. Columbas capientes & farantes, quomodo puniuntur, concl. 50.
1. De creditorum privilegijs & jure prioritatis, concl. 63. & seqq.
1. Curiale judicium, qualem jurisdictionem habeat, qui ibidem conveniri possunt, & quales res & causæ ibi reperiuntur, concl. 3.
2. Curatores qui & à quibus mulieribus possint dari, & de eorum officio, concl. 18.

- D.
1. De delatione juramenti, & quomodo fieri debeat, concl. 29.
 3. De detractiois jure, concl. 52.
 1. De disputationibus post publicatas attestaciones institutendis, concl. 48.
 4. De diffidationibus, earum penis, & qui diffidatorum nomine teneantur, concl. 21.
 4. Diffidationi renancians & poenitens, quomodo panitur, concl. 23.
 1. De dotis prælatione, concl. 65.
 2. De donationis in vivos solennitatibus & requisitis, concl. 14.
 2. De donatione inter conjuges, & an & contra uxor possit marito geradam donare, concl. 15.
 2. De dotalitio & ejus constitutione, concl. 50.
 2. De dotalibus pactis, concl. 51.
 3. De donationibus mortis causa, concl. 1.
 3. De donationis mortis causa solennitatibus, concl. 2.
 3. In donatione mortis causa reservatum ad quem pertineat, concl. 3.
 5. De domesticorum furto, & ejus pena, concl. 54.

- E.
3. Ecclesiastici ordinis persone an & quatenus in feudis possint succedere, concl. 39.
 1. De editione documentorum ab adversa parte faciendâ, concl. 45.
 2. Emphyteusa, ob non solum canonem an privatur suo jure in emphyteusi, & an super hoc processu ordinario sit opus, concl. 46.
 1. De evictione & litis denunciatione & nominatione auctoria, concl. 24.
 1. De exceptionibus dilatorijs, peremptorijs, & litis ingressum impediendis, concl. 18.
 1. De exceptione spolij, concl. 21.
 1. De examine testium, ad perpetuam rei memoriam, concl. 46.
 1. De expensis & earum moderacionibus, concl. 78.
 1. De executione, concl. 79. quibus & in quæ bona possit fieri, concl. 80. de ejus forma & modo, concl. 81. quatenus possit in feuda fieri, concl. 82.
 1. De exceptionibus quæ contra paratam executionem possint apponi, concl. 84.
 2. Executionis beneficio quando & in quibus casibus locus detur, concl. 24.

- F.
5. De famosis libellis, concl. 67.
 1. De feudali processu, concl. 62.
 2. Feudum an possit repudiata hereditate retineri, concl. 56.
 2. De feudi cum consensu Domini alienati revocatione, concl. 57. jure Saxonico, concl. 58. de feudi sine Domini consensu alienati revocatione, concl. 59. feudi revocatio quomodo & intra quantum tempus jure communi fieri possit, concl. 60. quomodo & intra quod tempus de jure Saxonico possit revocari, concl. 61. feudo revocato, an & quatenus emtori vel alienatori precium restitui debet, concl. 62. feudi revocatio quanto tempore prescribitur, concl. 63.

Index Conclusionum Practicabilium.

3. Feudum paternum per delictum vasalli in personam Domini commissum apertum, an Domino feodi, an verò agnatis acquiratur, Concl. 37.
3. Feudorum meliorationes & ædificia an unà cum feudo ad dominum vel feodi successorem pertineant. Concl. 42.
2. Fidejussores an & quatenus per generalem renunciationem à suis beneficijs excludantur, concl. 22.
2. Fidejussor, qui se ut principalem debitorem obligavit, an habeat beneficium excussionis, concl. 23.
2. Fidejussores an liberentur, si terminus solutionis principali fuit prorogatus, concl. 25.
2. Fidejussoria obligatio, an transeat ad heredes, concl. 26.
5. Fornicatio simplex quomodo puniatur, concl. 39.
3. Fructus fundi in testamento legati, an ad heredes testatoris, an verò ad legatarium pertineant, concl. 19.
3. Fructus industriales dotaliorum feudorum, & aliorum, an ad heredes allodiales, an feudales pertineant, conclus. 43. & ad quos fructus civiles, concl. 44. ad quem fructus naturales, concl. 45.
4. De furtis & eorum pœnis, concl. 43. qui ulterius furti pœnas teneantur, & qui non, & quid de iis, qui penitentia ducti rem furtivam restituant, concl. 44. Alia quedam in materia furtorum notabilia, concl. 45. Qui cum rebus furtivis apprehenditur delictum fatetur, locum indicat, sed iudex de facto inquirens nihil certi de eo cognoscere potest, an morte pœniatur, concl. 46. de pœnis illorum, qui plantas, herbas, fructus & quid aliud ex hortis furantur, conclus. 53. De furto domesticorum & ejus pœna, conclus. 54. De pœnis illorum, qui aliis furtum committentibus opem & auxilium ferunt, excubias agunt, eos resectant, concl. 55. De pœna illorum, qui indicio & demonstratione occasionem furibus delinquendi præbent, concl. 56.

G.

2. Gerada an & quatenus marito ab uxore possit donari, concl. 15. an & quatenus uxor eam in præjudicium proximæ agnatæ possit per ultimam voluntatem alienare, vel extraneo inter vivos donare, concl. 16.
2. De guaranda, *Von der Gewehr*, conclus. 19.

H.

3. De hereditatis divisione, & jure optionis vel electionis fratri minori in divisione hereditatis competente, concl. 21.
4. Heredibus an & quatenus competat jus agendi vel excipiendi de adulterio, contra uxorem defuncti, ad retinendam dotem & alia lucra, conclus. 30.
1. De hypothecariorum prælatione, conclus. 66.
2. De hypotheca tacita & legali, concl. 67.

I.

2. De interventione & ejus processu, conclus. 25.
1. De instrumentis, & literariis documentis, conclus. 43.
3. De interesse, quomodo & quatenus post moram parti adjudicari, debet, concl. 38.
2. De investitura simultanea, concl. 53.
2. De investitura in casum mortis, *Von Erbsing*, concl. 54.
4. Infantem sufficiens vel exponens quomodo puniatur, concl. 7.
4. Infidiosa obfessiones itinerum quomodo puniantur, conclus. 20.
4. De incendiis dolosis & eorum pœnis, concl. 24.
4. De incendio, quod culpa vel negligentia vel casu fortuito exortum est, quomodo puniatur, & de reliquo jure incendiorum, concl. 25.
4. De incestu inter ascendentes & descendentes utrinque solutos, quomodo puniatur, concl. 12.
4. De incestu collateralium quomodo puniatur, concl. 33.
4. De incestu cum adulterio conjuncto, quomodo puniatur, concl. 34.
4. De incestu inter affines commisso, concl. 35.
5. De injurijs, quæ pro injurijs habeantur, concl. 59. De substantialibus requisitis ad fundandam actionem injuriarum, concl. 60. De pœnis injuriarum, concl. 61. de actione ad palinodiam seu de revocatione & recantatione injuriarum, concl. 62. injuriarum condemnatus an infamis fiat, & quomodo infamiam possit evitare, conclus. 63. de retrorsione & recompensatione injuriarum, concl. 64. de libello & processu in causa injuriarum, item qui injuriam agere possint, quando injuriarum actio cesserit, conclus. 65. magistratum vel ejus officiales injurijs vel verbis vel rebus afficiens, quomodo puniatur, concl. 66.

De famosis libellis & eorum pœnis, concl. 67. quomodo puniatur, qui per injuriam dicit se rem cum hac vel illa habuisse, concl. 68. quanto tempore actioni injuriarum præscribatur, concl. 69. de reliquis modis tollendi injurias, & extinctis injurijs, an nihilominus actio ad interesse, damna & impensas superfit, concl. 70.

1. De jurisdictione, quid, & quotaplex, & quæ ejus objecta, concl. 1.
1. Judicium curiale qualem jurisdictionem habeat, qui ibidem conveniri possint, & quales res & causæ ibi recipiantur, concl. 3.
1. De jurisdictione cumulativè vel privativè concessa, concl. 8.
1. De jurisdictione prorogata, concl. 5.
1. De iudice & ejus officio, itemque de amicabile compositione, & sumtibus litis pauperi subministrandis, concl. 7.
1. De iudiciorum Secretariis, Protonotariis, Actuariis & eorum adjunctis, Concl. 8.
1. De juramenti delatione, & quando fieri debeat, concl. 29.
1. Juramentum intra quantum tempus debeat præstari, concl. 30.
1. De juramento calumnie, concl. 31.
1. De juramenti revocatione, remissione, recusatione, & relatione, concl. 32.
1. Si juramentum reo fuerit delatum, nec ab eo relatum, an reus præcisè debeat jurare, an verò probationibus possit uti, concl. 33.
1. Juramentum judiciale per quem præstandum, & quid si collegio vel universali fuerit delatum, concl. 34.
1. Juramentò præstitò, quid fieri debeat, & an contra juramentum probationes admittantur, concl. 35.
1. De juramento purgationis, & an & quatenus iudex illud ex officio possit deferre, concl. 52.
1. De juramento suppletorio, vel necessario, concl. 53.
1. Juramentum necessarium quibus casibus non possit deferri, licet semiplenè fuerit probatum, concl. 54.
1. Juramentum, an & quatenus heredibus imponi possit, concl. 55.
1. De juramento minorationis, concl. 56.
1. De juramento malitiæ, concl. 57.
2. De jure offerendi, & an & quatenus ei præscribatur, concl. 3.

L.

1. De Leuteratione, & Oberleuteratione, & protestationibus, concl. 49.
3. De legitima, quibus, & quibus ex causis debeat, concl. 12.
3. De legitime quantitate, concl. 12.
3. De legitime supplemento, & à quibus fieri possit, concl. 13.
3. Legitima ex quibus rebus solvi debeat, & de reliquo jure legitime, concl. 14.
3. Legitima quo titulo debeat relinqui, concl. 15.
3. In legitimam quæ impotentur, & an etiam gerada, concl. 16.
3. Legitima num per consuetudinem, statutum vel alios modos & cautelas possit tolli, conclus. 17.
5. Lenocinium quomodo puniatur, & de pœna illorum, qui turpis questus causa personas ad stupra & adulteria sollicitant, conclus. 40.
1. De libello, simplici, attacato, & alternativo, item an & quatenus in uno libello plura capita contineri, vel plures debitores conveniri possint, concl. 12.
1. Libellus quomodo proponi debeat, concl. 13.
1. De Litis denunciatione, & nominatione auctoris, concl. 24.
1. De litis contestatione, an generalis sufficiat, an verò specialis requiratur, concl. 26.
1. De Libelli mutatione, an & quatenus fieri possit, concl. 28.
1. De literariis documentis & instrumentis, concl. 43.
1. De literariorum documentorum recognitione, concl. 44.
3. Liberi præteriti in testamento, an vivo patre illud ratihabere possint, concl. 16.
2. Locatio conductio, an & contra, hæredes tantum universales, quam singulares obliget, concl. 45.
2. De locatis bonis, *Leasing* / si quis ultra 30. vel 40. annos quotannis certam pensionem solvit & dicit, se jure emphyteuscos ea possedisse, dominus verò negat, quid juris, concl. 48.

M.

1. De mandatis procuratorum, & quis sine mandato eorum cautione rati admittatur, concl. 14.
1. De malitiæ juramento, concl. 57.
3. Maritus uxori, an & quatenus illud, quod ipsi post mortem ejus debetur, possit per testamentum, vel alium modum auferre, concl. 9.

Index Conclusionum Practicabilium,

P.

3. An maritus à successione liberorum, per patris tacitam vel expressam dispositionem possit excludi, Concl. 10.
3. De mariti successione, & quidnam ex uxoris defunctæ bonis lucretur, Concl. 29.
4. De magis, veneficis, & strigis, & eorum obligationibus cum Diabolo initis, Concl. 3.
4. In Magorum causis quomodo procedatur, Concl. 4.
4. De magorum pœnis, Concl. 5.
4. Maritus uxorem occidens quomodo punitur, Concl. 7.
5. Magistratum vel ejus officiales realibus vel verbalibus injuriis afficiens, quomodo punitur, Concl. 66.
3. Metallice partes *Rufus* an inter mobilia, an verò immobilia sint referenda, Concl. 35.
2. De minorationis juramento, Concl. 56.
1. Ministri an & quatenus pro debitis suorum dominorum possint arrestari, Concl. 76.
4. Minutiones an etiam sub nomine diffidationum contineantur, & quid inter se differant, Concl. 22.
5. Minorem 12. annis puellam stuprans quomodo punitur, Concl. 42.
2. Moneta si usu esse desit, vel reprobata, vel in bonitate extrinseca mutata fuit, quomodo solutio fiat, Concl. 36. si bonitate intrinseca, quid juris, Concl. 35.
3. De mortis causa donationibus, Concl. 1. de solemnitatibus & requisitis earum, Concl. 2. reservatur in donationem mortis causa, ad quem pertineat, Concl. 3.
3. Mobilium appellatione quæ contineantur, ad hoc, ut ea maritus post mortem uxoris lucretur, Concl. 30.
3. Monachi an & quatenus in feudis possint succedere & antiqua retinere, Concl. 39.
4. Moderamen inculpatæ tutelæ, in quibus consistat, Concl. 13. de excessu moderaminis inculpatæ tutelæ, & quomodo is, qui excessit puniatur, Concl. 18.
1. Mulier an & quatenus in judicio agere & stare possit, Concl. 15.
1. De mutatione libelli, an & quatenus in foro Saxonico fieri possit, Concl. 28.
2. Mulieres an & quatenus efficaciter obligari possint, Concl. 17.
2. Mulieribus qui & à quibus curatores dari debent, & de eorum officio, Concl. 18.
2. Mulier an & quatenus, de jure civili pro extraneo vel marito possit intercedere, Concl. 19. an & contra, de jure Saxonico, Concl. 21. an & contra jus pignoria vel hypothecæ, quod in ejus bonis habet, possit marito remittere, Concl. 20.
4. Mulier infantem vel suffocans vel exponens, quomodo punitur, Concl. 7. quomodo punitur, si maritum occidit, ibid.
4. Mulierem captivam & suæ custodiæ commissam stuprans quomodo punitur, Concl. 36. quomodo punitur, qui mulierem non sanæ mentis stuprat, Concl. 37.

N.

4. De necessaria sui defensione, Concl. 12. de modo & forma ejus, Concl. 13. de processu & probationibus in materia necessariæ defensionis, Concl. 14.
1. De nominatione auctoris, & litis denunciatione, Concl. 24.
2. Nobilis mulier utram habeat electionem vel dotem rependi, vel dotalitium, vel quotam hereditatis, Concl. 52.
3. Nomina, actiones, & pecunia credita an inter res mobiles referatur, & cui post mortem conjugis cedant, Concl. 33.
3. Nobilis mulier ex consuetudine quotam hereditatis mariti accipiens, an & illa quæ aliis mobilibus jure Saxonico debentur, petere possit, Concl. 49.
1. De nullitatibus, Concl. 61.
1. Nundinarum tempore an & quatenus arresta licita, Concl. 77.
5. De nunciis & tabulariis, qui pecuniam alio præferendam retinent, vel literas abjiciant & dilacerant, quomodo puniuntur, Concl. 58.

O.

1. De Oberleuterationibus, Concl. 49.
2. De obstagiis, Concl. 28.
1. De oculati inspectione, & ejus probatione, Concl. 47.
4. Occidens unum ex errore, cum vellet alium occidere, an ordinariâ gladii pœnâ puniatur, Concl. 10.
2. De offerendi jure, an & quatenus ei præscribatur, Concl. 3.
1. Onus probandi cui incumbat, Concl. 37.
2. De oppignatione bonorum tam allodialium quam feudaliū, Concl. 29.

2. De patria potestate, Concl. 11.
2. De pacto de retrovendendo, an & quatenus cogatur, quod emptio venditio sit facta cum eo pacto, an verò sit contractus, pignoratitius & usurarius, concl. 1.
2. Pactum an valeat, quod debitor se ad carceres vel arresta, vel pœnam banni seu excommunicationis, obligavit, concl. 27.
2. De pascendi jure, & an & quatenus pascua ad culturam reduci possunt, concl. 49.
2. De pactis dotalibus, concl. 52.
3. Pater an de jure Saxonico, & communi matrem à successione liberorum excludat, concl. 23.
4. De parricidio in parentes & liberos commisso ejusque pœnis, concl. 6.
4. Pascua & similia veneno inficiens quomodo punitur, concl. 27.
3. Pecunia hereditaria an & quatenus inter mobilia referatur, & defunctæ uxore ad maritum pertineat, concl. 31.
3. Pecunia ex feudo redacta, si ex pacto in feudum debuit converti, id autem non est factum, an post mortem vasalli ad allodiales, an verò ad successores feudi pertineat, concl. 42.
4. Pestis tempore, qui curæ suæ commissos occidunt, & spoliant, vel eis non suppeditant necessaria, quomodo puniuntur, concl. 9.
5. De peculatus crimine & residuis, itemque de iis, qui res administrationi suæ commissas negligunt, vel dolose intertulerunt, quomodo puniuntur, concl. 57.
2. Pignore sine culpa creditoris amissio ad quem periculum spectet, concl. 33.
2. De pignorationibus & earum processu, concl. 34.
3. Pifces in alienis aquis, stagnis lacubus, & piscinis captives, quomodo puniuntur, concl. 55.
4. Plures in rixa aliquem occidentes, quomodo puniuntur, concl. 11.
1. De prorogata jurisdictione, concl. 5.
1. De procuratoribus & Advocatis in genere, itemque de officiis, qualitatibus & salariis eorum, concl. 9.
1. De procuratoribus & eorum mandatis: item quis sine mandata cum cautione rati admittatur, concl. 14.
1. De probationibus & earum speciebus, concl. 36.
1. Probandi onus cui incumbat, Concl. 37.
1. De Probatorio termino, intra quem probationes perfici debent, concl. 38.
1. De probationibus post terminum elapsam recipiendis, concl. 40.
1. De probatione per ocularem inspectionem & calculationem, concl. 47.
1. De probationibus in secunda instantia, concl. 51.
1. Præscriptionis exceptio an à judice ex officio suppleri possit, concl. 58.
1. De processu circa res feudales, concl. 62.
1. De privilegiis creditorum, & jure prioritatis, concl. 63. & 64.
1. De prælatione dotis, concl. 65.
1. De prælatione hypothecariorum, & jus reale habentium, concl. 67. & 68.
1. De prælatione arrestantium, concl. 69.
1. De prælatione personale privilegium habentium, concl. 70.
1. De prælatione chirographiorum, concl. 71.
1. De prælationis singularibus casibus, concl. 71.
2. Præscriptio Saxonica 31. annorum, an contra Ecclesiam, Universitatem, hospitalia obtineat, concl. 7.
2. Præscribi quanto tempore contra civitatem possit, & de reliquo jure præscriptionis, concl. 8.
2. Præscriptio quomodo interrumpatur, an etiam per pignorationem, concl. 9.
2. Prælationis privilegium ratione dotis competens, à quo tempore incipiat, concl. 30.
2. De Prothymiseos jure seu retractu, concl. 39. intra quod tempus quis eo debet uti, concl. 40. quale precium à retrahente solvendum, concl. 41.
4. De provocationibus, an licet alios provocare & quomodo provocans puniatur, Concl. 16.
4. Provocati, qui provocantes occidunt, vel vulnerant, quomodo puniuntur, Concl. 17.
1. De purgatorio juramento, Concl. 52.

Q.

1. Quantum tempus ad jurandum indulgeatur, Concl. 30.
4. Qui se hominem occidisse fatetur, addit tamen, se defendendi causa id factum, defensionem autem probare nequit, quomodo punitur, Concl. 15.

1. De

2. De reconventionem & quibus in casibus locum habeat, Conclaf. 22.
 1. De reafumtione processus, Concl. 27.
 1. De remiffione, relatione, reculatione, revocatione juramenti. Concl. 31.
 1. De reprobatório termino, Concl. 39.
 1. De recognitione documentorum & instrumentorum, Conclaf. 44.
 1. De revisione actorum, Concl. 60.
 2. De retrovenditionis pacto, Concl. 1. & reliquo jure retrovenditionis, Concl. 2.
 2. Restitutio in integrum ex capite ignorantie an adversus prescriptionem fit concedenda, Concl. 10.
 2. Retentionis jus an & quatenus competat, Concl. 32.
 2. De retractu, Concl. 39. intra quod tempus usurpandus, Concl. 40. quale precium in eo solvendum, Concl. 41.
 2. In renunciationibus juratis, an & quatenus, l. 2. C. de rest. vendit. habeat locum, Concl. 42.
 2. Relaxatio juramenti ex justa causa quomodo fieri debeat, Concl. 44.
 2. Revocatio feudi, concl. 57. Vide verb. feudum.
 3. Reus criminis capitalis an & quatenus testamentum condere possit, Concl. 8.
 3. De retrorsionis jure, concl. 51.
 4. Reus ob homicidium vel aliud delictum mortem condemnatus, an etiam expensas litis & alia damna debeat solvere, concl. 18.
 5. De residuis & crimine peculatus, & quomodo illi, qui res suae fidei, & administrationi commissas, negligunt, & intercipiunt, puniuntur, concl. 57.
 5. De relegationis poena, & an relegatus ab uno loco alicujus Provinciae, à tota Provincia relegatus censetur, concl. 71.
 5. Relegati quando contra juramentum semel aut pluries revertantur, quomodo puniuntur, concl. 72.
 2. Rustici an ultra 31. annos loco servitorum certam pecuniam solventes, an contra servitia praescribant, concl. 6.
 2. Rustici cum castra dominorum custodire teneantur, concl. 64.
 2. Rustici an & quatenus servitia vel operas ad aedificiorum domini extructionem praestare teneantur, concl. 65.
- S.
1. De satisfatione, von Borsthand / & qui ad eam teneantur, Concl. 10.
 2. De SC. Vellejano, & an & quatenus mulier de jure civili intercedere possit, concl. 19. an & quatenus, de jure Sax. pro alio extraneo vel marito possit, concl. 21.
 2. Von Schuldthurn. concl. 28.
 1. De sententiae conceptione, & publicatione, concl. 59.
 1. De sequestratione, concl. 73.
 5. De sepulchro violato, & poena illorum qui sepulchra effodiunt & cadavera spoliant, concl. 47.
 2. De simultanea investura, von der gesambten Hand / concl. 53.
 1. De spoliis exceptione, concl. 21.
 3. Sponsò vel sponsa ante nuptias, vel in die nuptiarum decedente, an superstes id lucretur, quod ex pactis dotalibus vel consuetudine debetur, consummato matrimonio, concl. 25.
 1. Stuprum quomodo puniatur, concl. 38. & 39.
 5. Stuprum violentum quomodo puniatur, concl. 41.
 1. De suppletorio juramento concl. 53. quibus casibus non habeat locum, concl. 54.
 1. De supplicatione, & revisione actorum, concl. 60.
 2. Subditi & ministri, an & quatenus pro debitis suorū magistratum vel dominorum possint arrestari, concl. 76.
 1. De subhastatione & taxatione, concl. 81.
 2. Subditi nam castra dominorum custodire debeant, concl. 64.
 2. Subditi an & quatenus operas ad aedificiorum domini extructionem praestare teneantur, concl. 65.
 3. In successione an distinguendum sit inter bona, an ex paterna an verò materna linea provenerint, concl. 20.
 3. De successione collateralium, concl. 24. uxoris de jure communi, concl. 26. de successione uxoris ignobilis, concl. 27. nobilis, concl. 28.
 3. De successione mariti, concl. 29.

1. De taxatione & subhastatione, Conclaf. 81.
1. De taxatione & aestimatione bonorum tam allodialium quam feudaliū, Concl. 83.
2. Tacita hypotheca an etiam locum habeat in feudaliū, Conclaf. 31.
5. Tabularii pecuniam retinentes, vel intercipientes vel literas abjicientes, quomodo puniantur, Concl. 58.
1. De termino probatorio, Conclaf. 38. reprobatório, Conclaf. 39.
1. De testibus, qui sine justa causa testimonium ferre recusant, & qua poena ad hoc compellendi, Concl. 41.
1. De testibus extraneis & forensibus, Concl. 42.
1. De testium examine ad perpetuam rei memoriam, Concl. 46.
2. Termino solutionis principali prorogato an fidejussores liberentur, Concl. 25.
3. De testamentis coram iudice vel apud acta factis, an & quatenus valeant, Concl. 4.
3. De testamentis tempore pestis factis, & quot testes in eis requirantur, Concl. 5.
3. Testamentum à sene vel graviter decumbente an & quatenus fieri possit, Concl. 6.
3. Testator an & quando non spontè, sed vel dolo vel metu vel importunis sollicitationibus impulsus censetur testatus, Concl. 7.
3. Testamentum an & quatenus à reo criminis capitalis fieri possit, Concl. 8.
2. De thesauris & eorum jure, Concl. 66.
2. In transactionibus an L. 2. & C. de rescind. vendit. habeat locum, Conclaf. 42. an in transactionibus juratis, Concl. 43.
1. De tutoribus & eorum actorijs, & an & quatenus nomine pupillorum in iudicio agere possint, Concl. 16.
2. Tutores an & quatenus proximis heredibus quotannis rationes debeant reddere, Concl. 12.

V.

3. Vasallo in alium, quam dominum, delinquente causam feudam deferatur, Concl. 38.
2. De Vellejano Senatusconsulto, Concl. 19. & 21.
2. Verba hæc: auri seu floreni Rhemenles, itaque thaleri Imperiales in obligationibus quomodo intelligenda, Conclaf. 37.
4. De veneficiis, magis, & strigis, eorumque potentia & conventibus, Concl. 3.
4. In veneficiorum casibus quomodo procedatur & quomodo probentur, 4.
4. De veneficiorum, & magorum poenis, Concl. 5.
4. Veneno pascua & similia ad mortem hominis inficiens, quomodo punitur, Concl. 26.
3. Vidua an possit mortuo marito geradam, comestibilia donationem propter nuptias & dotalitium propria auctoritate occupare, Concl. 46.
3. Viduae an jure comestibilium aliquid debeatur de iis fructibus, qui tempore mortis mariti in agris reperiantur, sed ante diem trigesimum horreis reconduntur, Conclaf. 47.
4. Vidua post mortem mariti stuprum vel adulterium committens, an dotem & alia lucra perdat, & de reliquo jure amissionis dotis propter adulterium, Concl. 31.
5. Virginem deflorans seu stuprans quomodo punitur, Concl. 38.
3. Uxor an & quatenus marito id possit auferre per testamentum, vel alium modum, quod ipsi ex ejus bonis obvenit, Concl. 9.
3. De uxoris successione de jure communi, Concl. 26.
3. Uxori ignobili & plebeje de jure Saxonico quid debeat, Concl. 27.
3. Uxor nobilis quid ex boni mariti accipiat, Concl. 28.

X.

3. De Xenis, seu donis, quae tempore nuptiarum sponsò & sponsae praesentantur, quid juris, & ad quem pertineant, Conclaf. 32.

R E R V M E T V E R

BORVM, QVAE IN TOTO OPERE CON-
CLUSIONVM PRACTICABILIVM CON-
TINENTUR, LOCUPLETISSIMUS, ET INSTAR COMPENDII
TOTIUS OPUSCULI ELEGANTER IN ORDINEM REDACTUS.

*Numerus prior denotat partem Operis, secundus Conclusionem cujusque partis, tertius numerum cujus-
que Conclusionis.*

A.

1. **A**bsentia Reipublicae causa est legitimum impedimentum Concl. 17. num. 51. Ad absentiae excusationem probandam, juramento suppletorio non est locus. Concl. 54. num. 65.
2. Absentis debitoris fidejussor, non gaudet beneficio excusationis. Concl. 24. num. 35. & seqq.
4. Absens maritus quandiu ab uxore expectari debeat, & quomodo ejus mors probetur. Concl. 28. num. 36. & seqq.
4. Abortum procurans vel partum animatum abigens punitur gladio, qui vero inanimatum eiecit, relegatur, vel fustigatur, Concl. 8. num. 1. 2. & seqq. ampliatur in muliere, quae vim visceribus intulit, ut partum abigeret, num. 28. in eo, qui scienter poculum abortionis componit, vel aliter promovit, num. 31. qui aliquam impraegnavit & jussit eam foetum suffocare. num. 32. Limitatur si poculum sine effectu fuerit, num. 34. si illud, quod eiecit, non fuit infans, sed caro informis. num. 36. si foetus conceptus non fuit. num. 37. si mulier poculum sumens est minor, & persuasa, num. 38. si foetus in utero prius mortuus est, num. 43. an praegnantem & aegrotantem ex consilio medicorum ad sanitatem recuperandam possit dari poculum abortionis. Concl. 8. num. 45. si quis mulierem, quam praegnantem esse ignorabat, percutiat, non tenetur de abortu, num. 47. si mulier in rixa duorum invenit & percutitur, tunc percussus non punitur ordinariè, sed mitius, num. 48. si eo animo & intentione percussit, ut abortum faciat punitur ordinariè, num. 51. si quis mulierem per Zonam arripit, quasi ludens, ea autem abortum facit, punitur extraordinariè. num. 54. si clamorem, rixam, excitavit, ex qua mulier perterrita abortum facit, non punitur, num. 55. si quis mulieri causam abortionis dederit, tenetur ei praeter poenam extraordinariam, ad interesse iurisdictionis. num. 56. si mulier accepta pecuniâ foetum abigit, punitur capitaliter, num. 57. Qui mulieri poculum sterilitatis, ne concipiat, sed eò tutius libido exerceri possit, dedit, relegatur vel fustigatur, num. 59. amphiat in conjugibus, num. 60. & paupercula. 61. Concl. 8.
2. Absolutio juramenti, quomodo, qualiter, & à quo fieri debeat. Concl. 44. per tot. vide, verb. juramenti relaxatio.
2. **A**ctus agentium non debent operari ultra eorum intentionem. Concl. 25. n. 7.
1. Actiones in executione capiuntur, si mobilia & immobilia non existunt, Concl. 81. n. 231. Hodie secus, num. 235. Secus etiam in causis pupillorum & minorum. num. 234.
1. Actionum cedendarum exceptio impedit paratam executionem Concl. 84. num. 22.

1. Actor & Reus judicantur circa probationes ad paria. Concl. 84. num. 81.
1. Actor an & quando debeat Reo sumptus litis subministrare. Concl. 7. num. 68. & seqq.
1. Actiones plures in uno libello quando possint institui, Concl. 12. num. 6. & seqq.
1. Actor habens à tutore actorium, sed non curatorium aut tutorium, potest cavere de rato. Concl. 14. num. 58.
1. De Actoribus, Tutoribus & Curatoribus. Concl. 16. Actorium requisita, ibid. nu. 9. 10. 11. & seqq. Actores an praeter actoria etiam tutoria debeant exhibere. Concl. 16. num. 12. 13. Actorii forma, num. 14. Actor constituitur à tutoribus & curatoribus, non Procurator, num. 8. 9. Actor unde dictus, num. 9.
1. Actor contumax quomodo jure civili, Concl. 17. num. 7. 8. 9. quomodo Camerali, num. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. quomodo Saxonico, puniatur, num. 17. & seqq. Actoris contumacia major est, quam Rei, Concl. 17. num. 44.
1. Actor debet Reum emanentem per totum diem expectare. Concl. 17. num. 78. 79.
1. Actor quomodo jure civili, Concl. 20. num. 1. & jure Saxonico debeat satisfacere. num. 2. 3.
1. Actor cui probatio fuit injuncta, si in ea expedienda negligens vel contumax fuerit, quomodo puniatur. Concl. 17. num. 21.
1. Actor, an juramentum necessarium possit deferri, Concl. 53. num. 9. & seqq.
1. Actor potest & debet ex officio repelli, si sine actione experietur, Concl. 58. num. 6. 16.
1. Actor quando petitionem suam ad juramentum minutionis direxisset censetur, Concl. 55. num. 12.
1. Actor quis sit, & uter praefertendus, si duo simul actiones proponunt, Concl. 22. n. 9.
1. Actor an post litem contestatam in totum ab actione desistere, & aliam instituere possit. Concl. 28. num. 35. 36. 37.
1. Actor potest variare & omnino summario ad ordinarium processum redire. Concl. 29. n. 5. 6. 7. 8. & seqq.
1. Actio ad palinodiam an sit civilis, an criminalis, Concl. 29. num. 46.
1. Actor an post litem contestatam & guarandam possit super replicationibus Reo juramentum deferre, Concl. 29. num. 66.
1. Actoris replicantis partes sunt favorabiliores, quam Rei excipientis, Concl. 29. num. 67.
1. Actor non potest à Reo juramentum calumniae exigere, si ab eo ante fuerit petium, Concl. 31. num. 24.
1. Actor cui juramentum est relatium, an possit ad probationes redire, Concl. 32. num. ult.
1. Actor deferens juramentum an ad probationes admittatur, Concl. 33. num. 10.
1. Actor, cui juramentum refertur, debet praecise jurare. Concl. 33. n. 12.
1. Actor incumbit probatio. Concl. 37. num. 1. & sequentibus.

1. Actor quomodo in termino probatorio possit circumveniri ad hoc, ut causa cadat, Concl. 38. num. 106. 107. 108. 109.
1. Actor an & quando reprobatiori reprobatiorum uti possit. Concl. 39. num. 22.
1. Actor an & quando Reo instrumenta & documenta edere debeat. Conclusion. 45. num. 11. 12. 13. & seqq.
1. Actor an & quando à Reo instrumenta edenda. Concl. 45. num. 23. & seqq. n. 48. 49. n. 58. n. 60.
1. Actor agere impeditus potest testes ad perpetuam rei memoriam producere. Concl. 46. num. 15.
1. Academiae habent tacitam hypothecam in bonis administratorum. Concl. 67. num. 58.
1. Academiae Rector potest alium judicem, sub quo studiosus bona habet, vel quò se constituit, requirere, ut sententiam contra eum exequatur, Concl. 79. num. 24.
1. Academiae membra vivunt legibus laicorum in iis, quae pertinent ad processum judicium, Concl. 19. num. 9.
1. De Actuarius judicii, Concl. 8. num. 14. & num. 59. debent esse Notarii publici, num. 16. Eorum persona est à judice separata, num. 17. debet esse jurata, num. 18. qualis sit, num. 19. quodnam sit ejus officium. num. 21. an omnia de mandato judicis facere debeat. num. 22. & seqq. ejus scriptis & notatis plena fides debet adhiberi. num. 25. Omnia debet registrare. num. 28. debet se intra cancellos officii continere, num. 32. sine mandato judicis acta non debet publicare, num. 33. nec partibus copiam dare, num. 34. & seqq. Quando parti laesae ad interesse teneatur, num. 37. & seqq. quando possit errorem corrigere & omnia supplere, num. 41. an omnia manu propria scribat, num. 42. & seqq.
1. Actuarius an & quando acta judicialia edere teneatur. Concl. 45. n. 73.
1. De Actis judicialibus & eorum fide. Concl. 8. num. 59.
1. Si acta & gesta coram actis non sunt registrata, an postea per testes possint probari, Concl. 8. num. 29.
1. Acta penes se habens praesumitur mandatum habere & admittitur cum cautione rati. Concl. 14. num. 60.
1. Acta an necessariò à judice ad collegium juridicum transmitti debeant. Concl. 59. num. 12.
1. In Actorum transmissione, quid observandum. Concl. 59. n. 14. & seqq.
1. Acta debent communibus sumtibus utriusque partis transmitti. Concl. 59. n. 20. & seqq.
1. Acta transmissa possunt ante sententiam à judice advocari, etiam partibus invitatis, ibid. num. 23.
1. De Actorum revisione, Concl. 60. per tot.
1. Acta judicii plenè & perfectè probant. Concl. 36. num. 8.
1. Acta & actitata inducunt in judiciis notorium, Concl. 43. n. 48.

(*)

1. Acta

Index Rerum & Verborum.

1. Acta judicialia an & quando à iudice edenda. Concluf. 45. num. 74.
1. Acta primæ instantiæ sunt ab appellante producenda, Concl. 50. n. 163. & seqq.
3. Acta non constituuntur ex sola persona iudicis, nec à solo, in quo exercentur, sed ab utroque conjuncto. concl. 4. n. 9. Actata ibi intelliguntur esse, ubi aliquid fit auctoritate iudicis quocunque loco, etiam extra iudicium. d. concl. num. 11.
1. Actus qualificatus ubi requiritur, ibi non sufficit fieri actum, sed qualitas etiam requiritur. concl. 8. num. 16.
1. Actum non videtur, si quid superest agendum. concl. 38. n. 54.
2. Actus meræ facultatis, qui sint, concl. 3. n. 8. Juris qui sint, num. 9. 13.
2. Actus alteri præjudicialis debet in foro Saxonico peti retractari intra annum & diem, concluf. 40. num. 11.
3. Actus voluntariæ jurisdictionis coram iudice ubique locorum expediri possunt, concluf. 4. num. 12.
5. Actus, cum quo fuit auxilium in furto præstitum, si sit remotus, quomodo punitur, concluf. 55. num. 42.
1. Accusator in criminalibus non comparens quomodo punitur, concl. 17. n. 22.
1. Acceptationis exceptio impedit litis ingressum, concl. 18. n. 46.
1. Accusationi criminali est tempus viginti annorum præfinitum, concl. 61. num. 42.
1. Accusatores non fundent accusationem in probationibus, sed tantum eam ad indicia ad torturam dirigant, concl. 29. n. 35. in fin.
4. Accusatus de crimine qualificato, si non constet de qualitate, debet absolvi, licet crimen sit probatum, concl. 14. n. 4.
4. Accusator si in probationibus deficiat, condemnatur in expensas & interesse, concl. 19. num. 1. quacunq; via procedatur, num. 4. ampliatur in iudice calumniosè iudicante, num. 5. nisi accusator desistat & abolitionem petat, num. 7. & nisi pro se habeat aliqua signa evidentiæ, num. 9. concl. 19.
1. Actio ex iurejurando quænam detur, concluf. 35. num. 1.
2. Actioni nondum natæ nunquam præscribitur, concl. 2. num. 26.
2. Actiones, quæ iure civili minori spacio, quàm 50. annis, præscribuntur, an & quando in foro Saxonico præscribuntur, concl. 8. n. 18.
5. Actio ad palinodiam est tantum usu recepta, concluf. 61. num. 1. 2. an in foro Saxonico sit usitata, ibid. nu. 3. 4. 5. vide plura in verb. recantatio.
5. Actio arborum furtim Cæsarium. concl. 51. per tot. vide verb. arborum.
5. Actio L. diffamari, est perpetua & non nisi triginta annis præscribitur. concl. 69. n. 14.
5. Actio L. Aquiliæ in injuriis quæ contra injuriantem ad damna & interesse competit, datur etiam heredi, & contra heredem, concluf. 70. num. 27. 28.
3. Accrescendi jus testator prohibuisse censetur, si taxativè vel limitativè loquatur, concluf. 12. n. 50. quotiescunque aliquis privatim vel removetur à successione, illi debet accrescere, cujus contemplatione removetur, ibid.
1. **A**dvocati non præferuntur reliquis creditoribus ratione salarii, concluf. 64. num. 76.
1. Advocatorum salaria, seu expensæ advocatorum solutæ repeti possunt, concl. 78. n. 50.
1. Advocatus in propria causa an salaria ratione expensarum, quas alii debuisset solvere, repetere possit, concl. 78. n. 51. 52.
1. Advocatis competit privilegium competentitæ, concluf. 80. n. 52. 53.
1. Advocatus pauperibus est in Rebus publicis constituendus, concluf. 7. num. 71. ubi & in quibus iudiciis sit constituendus, numer. 72. debet pauperi gratis patrocinari, num. 75. potest repelli ab advocazione, si nolie pauperibus gratis patrocinari, numer. 76.
1. De Advocatis, concl. 9. in quibus differat à Procureto, num. 1. & seqq. eorum officium honorabile, num. 5. potest cogi ad patrocinandum, num. 2. 3. potest esse minor 25. annis, num. 8. eorum salarii est peculium quasi castrense, num. 9. si colludit cum adversario, quâ actione teneatur, numer. 11. Advocati appellatione etiam venit Procurator, num. 12. num. 37. num. 38. modestè agat, num. 19. non protrahat lites, num. 21. num. 39. num. 40. non pugnet convitiis, num. 22. propter convitia & calumnias fit infamis, num. 23. Et à iudicio potest removeri, num. 24. Non utatur cavillationibus, num. 27. nec malis cautelis, num. 28. Non instruat clientes falsa dicere, num. 29. Non sit nimis verborosus, numer. 31. In veritate juris debet delectari numer. 34. Potest propter nimiam verborositatem ab officio Advocationis repelli, num. 35. Non suscipiat plures causas, quàm agere potest, numer. 36. specialibus Dd. decisionibus utatur, numer. 41. Subditos non concitet contra magistratus, numer. 42. 44. Amicabiles compositiones promoveat, num. 45. Qui possit esse Advocatus, numer. 50. & sequentibus. De Advocatis indoctis & improbis, numer. 55. numer. 60. Advocati salarii. num. 69. num. 85. quantum sit, num. 70. in singulis actibus debetur, numer. 73. Non debet de quota litis pacisci, numer. 75. ratione palmarii & victoriæ pactum valet, num. 76. Potest annuum salarii constitui, num. 77. quod totum transmittitur ad heredes, num. 78. licet in toto anno nihil laboraverit, num. 80. 81. An in principio, an in fine anni debetur, num. 82. debetur, licet causa transactioe sopiatur, numer. 83. an in propria causa debeatur, numer. 84. Damnum passus in via, id à clientulo ei restituendum, numer. 86. Advocatus inspiciat acta, an citatio ad instantiam partis sit emissâ, Concluf. 10. num. 2. malitiosè procedens reperat gloriam in mundo, sed postea poenam inferni, conclusion. 12. in fin. Advocati sine mandato comparentis, quæ sit poena, concluf. 14. num. 12. & sequentibus. Eam poenam non potest à clientulo repetere, conclusion. 14. num. 24. Advocatus debet mandatum in principio exhibere, concluf. 14. num. 26. & num. 29. Advocati carentia quomodo sit legitimum impedimentum, concluf. 17. numer. 54. Advocatus an & quando cogi possit contra suum clientulum testificare, concluf. 41. num. 16. Advocatus si terminum probatorium elabi passus est, an ejus Clientis integrum restituitur, conclusion. 38. num. 62. & seq. Advocati contumacia in inobedientia & negligentia nocet domino, quando fuit conficius & non providet, concl. 38. num. 65. part. 1.
2. Advocatus qui emptori vel venditori assistit, per hoc videtur contractum venditionis approbare, & idè ad jus retractus non admittitur, concl. 40. num. 50.
4. Advocati & Procuratores possunt in causa beneficii contra clientes testari, conclusion. 4. numero 96.
1. Administratum bona sunt tacitè Civitatibus & Vniversitatibus obligata, concluf. 67. num. 41. & seqq.
5. Administratio mitigat delictum, conclusion. 57. numer. 32.
5. Administratores si pecuniam sibi creditam intervultur, quomodo puniantur, concl. 57. vide verb. Officialis.
1. Advena an potest pro debito detineri, & sequestrari, conclusion. 73. numero sexagesimo secundo.
2. Advenæ & forenses possunt in Saxonia propter debitum incarcerari, conclusion. 28. num. 28. & ipsi possunt instare, ut debitor incarceretur, ibid.
2. Advenæ non tenentur castra dominorum custodire, conclusion. sexagesimo quarto, numero decimo tertio. Ad nullum munus personale astringuntur, ibid.
1. De adjudicatione bonorum mobilium, conclusion. 81. numero quinquagesimo primo, & sequentibus. Immobiliis, num. 100. & seqq. in Executione.
1. Adjudicatio rei in executione captæ non præjudicat juri prioritatis, conclusion. 81. numero 212.
2. Adjectio qualificat rem, conclusion. 36. numero 54.
2. Adoptio est modus tollendi patriam potestatem, concl. 11. n. 18.
2. Adoptivi liberi non habent jus proximifcos, concl. 39. num. 20.
4. Adoptivus patrem vel matrem occidens non tenetur poenâ parricidii. Concluf. 6. numer. 56.
4. De adulterio & ejus poena, Concluf. 27. per tot. est apud multas gentes extra poenam, num. 1. Est omnibus peccatis gravius, num. 2. gravius fraticidio, ibidem. abhorrent bruta ab adulterio, numer. 3. debet puniri, numer. 4. committitur tribus modis, numer. 3. Si uterque est conjugatus, tunc in Saxonia uterque decapitatur, Conclusion. 27. numer. 50. 31. & numer. 32. 33. Si vir est solutus, mulier vero conjugata, tunc uterque etiam decapitatur in Saxonia, numer. 43. Si uxorus cum vidua vel alia in nupta rem habet, maritus gladio punitur, mulier verò virgis caditur & in perpetuum relegatur, numer. 52. Adulterium punitur, licet Conjux debitum denegaverit, numer. 54. Non distinguitur, quæ cum quis congressus fuit, numer. 55. licet maritus prostituerit uxorem, uxor nihilominus punitur, numer. 58. Etiam si, viri sevitiam probet, numer. 59. Licet propter paupertatem se prostituerit, numero 60. licet sit à marito deserta, numero 61. qui ad adulterium suam domum commodavit, punitur ordinariâ poenâ, numero 62. mutua adulteria an compensentur, numero 63. poena adulterii remittitur, si coactè fuit commissum, numero 65. si errans commisit, numero 66. si quis tantum sollicitat adulterium, numero 68. si conatus tantum fuerit, numero 69. propter oscula non habet locum, numero 70. Si uxor ob diuturnam mariti absentiam nubuit, punitur tantum de fornicatione, numero 75. Si Senes & Nobiles sunt adulteri, an ordinariè puniantur, numero 76. & sequentibus. Si post inortem demum alterius Conjugis, quis adulterii convincatur, non punitur morte numero 80. Si quis adulterium in sua uxore commissum ratihabet, non punitur ordinariè, numero 81. an statuto & consuetudine poena adulterii possit remitti, numero 82. & sequentibus. Si quis uxorem, more meretricio viventem, adulteravit, punitur extraordinariè, numero 87. 88. ipsa verò ordinariè, numero 89. Maritus cum scorto publico rem habens punitur extraordinariè numero 85. Concubinam alterius cognoscens punitur extraordinariè, numero 91. An & quando reconciliatio & intercessio in adulterio locum habeat, tam jure Civili quam Saxonico, Conclusion. 27. numero 92. & sequentibus. In duplicato adulterio non obtinet in Electoratu Saxoniz, numero 100. in simplici verò obtinet, numero 107. in Electoratu Saxoniz remissio unius non prodest alteri parti, numero 111. intercedens debet alteram partem relegatum sequi, numero 114. remissiones debent fieri auctoritate magistratus, numero 116. 117. 118. adulterium præscribitur quinquennio, nisi sit duplicatum, numero 120. 121. 122. 123. duplicatum præscribit vicennio, numero 124. Quinquennii tempus est continuuum

Index Rerum & Verborum.

- num & currit ignorant, & hæc præscriptio habet locum, etiam si per viam inquisitionis procedatur, numero 125. 126. & sequentibus. ex sola confessione an & quando mulier condemnari possit, si vir adulterium negat, Conclusio. 27. numer. 129. & sequentibus. adulterium committitur in sponsam, Conclusio. 27. numer. 139. Maritus & pater possunt uxorem & filiam in adulterio deprehensam occidere, Conclusio. 27. numer. 152. adulterium quomodo probetur, remissivè, numer. 153. Vxor de jure civili non potest maritum de adulterio criminaliter accusare, hodiè verò potest, Conclusio. 29. numer. 154. 156. propter adulterium amittit uxor dotem, Conclusio. 29. numer. 1. & sequentibus. non tamen paraphernalia, numer. 17. 19. amittit donationem propter nuptias, numer. 20. & omne lucrum, quod ei mortuo marito obveniret, numero 22. limitationes traduntur, numero 44. & sequentibus. heredibus non competit jus excipiendi de adulterio contra uxorem mariti, ad retinendum dotem, Conclusio. 30. per tot.
2. **A**lienum an & quando ex feudis persolvi debeat, Conclusio. 55. per totum, vide, Debita.
3. **As** alienum ante omnia ex bonis defuncti deducendum est, etiam factò testamento, Conclusio. 9. numer. 4.
3. **As** alienum ab uxore defunctæ relictum, an & quando maritus de mobilibus debeat solvere, Conclusio. 29. numer. 103. & sequentibus. à marito relictum, an & quando de commestibilibus debeat solvi, conclusio. 48. numer. 38. & sequentibus.
1. Ad ædificandum & reficiendum mutans quale privilegium habet, conclusio. 65. numer. 132. & sequentibus.
3. **Ædificia** & meliorationes feudorum, an unà cum feudo transeant ad Dominum feudi, conclusio. 42. numer. 1. & seqq. per tot.
1. in **Ægroti** curationem facti sumtus præferuntur omnibus creditoribus, conclusio. 64. numer. 94. 95. & seqq.
1. **Ægrotus** ubi & quatenus jurare debet, conclusio. 34. numer. 14.
4. **Ægrotus** tempore pestis occidens vel spoliatus quomodo punitur, concl. 9. per tot.
1. De **æstimatione** Scabinorum provincialium, concl. 81. n. 217. & seqq.
1. **Æstimatio** bonorum, vide, taxatio bonorum.
1. **Æstimi** communis liber an & quando probet valorem bonorum, Conclusio. 83. numero 82. 83. æstimum & habitatio patris dicitur æstimum & habitatio filii, conclusio. 30. numer. 22.
2. **Æstimata** res ad certam summam pecuniæ quando in contractum deducitur, præsumitur emptio venditio, concl. 1. 29.
2. **Æstimatio** quando demonstrationis & non taxationis causâ adjecta censetur, conclusio. 36. numer. 59. 60.
5. **Æstimatio** in materia arborum furtim Cæsarium quomodo faciendâ. Conclusio. 52. numer. 5. 6. & seqq.
5. **Æstimatio** dampnorum & operarum in materia injuriarum, quomodo operatur de jure civili, concl. 61. n. 62. 63.
5. **Æstimationis** certa quantitas an in libello injuriarum exprimi debet, Conclusio. 61. numer. 70. & seqq. an ad damna, an verò ad lucra referri debet, numer. 74. 75. 76.
5. **Æstimatio** injuriarum quomodo fieri debet, si actor est pauper & egenus, concl. 61. n. 77. Actor potest eam juramento firmare, n. 78. an in Electoratu etiam secundum modum juris communis fieri possit, conclusio. 61. n. 106.
5. **Æditus** in his, quæ sibi tradita sunt, peculatum seu sacrilegium non potest committere, conclusio. 54. numer. 34.
4. **A**ffines intra quartum gradum se invicem occidentes alligantur in Saxonia

- trahi, & ad supplicium raptati feruntur gladio, Conclusio. 7. numer. 70. 71. & numer. 80.
4. **Affines** intra gradum prohibitum incestum cum adulterio committentes, puniuntur gladio, conclusio. 34. n. 13. affines incestum committentes puniuntur fustigatione & perpetua relegatione, conclusio. 35. numer. 6. & seqq.
4. **Affinitas** tam de jure Canonico quam civili contrahitur, quoad nuptiarum prohibitionem, ex illicito coitu, conclusio. 35. numer. 28.
2. **Agnatus** an & quando feudum repudiat hereditate possit retinere, conclusio. 56. per tot.
3. **Agnati** consentientes Vasallo in alienatione feudi, postea non possunt poenitere, concl. 1. numer. 25.
1. Ad agriculturam pertinentes res debent omni securitate frui, nec possunt pro executione capi, conclusio. 80. n. 41. 42. an in subsidium possint, n. 45. vide conclusio. 81. n. 68. & seqq.
1. **Agrimessores** quandoque in taxatione bonorum & agrorum sunt adhibendi, conclusio. 83. numer. 86. debent esse jurati, numer. 87. 88. Partibus citatis debent mensurare, numer. 89. Eorum designatio facit plenam fidem, numer. 90. limitatur, numer. 91.
1. **Alimentorum** ratione competit uxori tacita hypotheca in bonis mariti, conclusio. 67. numer. 7. & seqq.
1. **Pro alimentis** specialiter designatus fundus an & quando pro iis tacite sit obligatus, conclusio. 67. numer. 92. & seqq.
1. **Alimenta** habent personale privilegium & præferuntur Chirographariis, conclusio. 70. n. 6. 7.
1. **Alimentis** destinata bona non possunt arrestari, conclusio. 74. numer. 43.
3. **Alimenta** & legitima æquiparantur, conclusio. 11. numer. 20. conclusio. 18. numer. 21. debentur filiis jure naturali, d. conclusio. 18. numer. 21. Item parentibus à filiis, numer. 26.
5. **Alimenta** an debeat strupator infanti, & matri præstare & quandiu, conclusio. 38. n. 41. & seqq.
1. In **alternativis** electio semper est reorum, conclusio. 74. numer. 28. in med.
1. **Aliena** bona, quæ debitori sunt commodata, non possunt arrestari, conclusio. 74. numer. 46.
1. **Allodialia** bona sunt majoris æstimationis quam feudalia, conclusio. 83. numer. 63.
1. **Alternativus** libellus an & quando admittatur, conclusio. 12. numer. 23. & seqq.
1. **Alternatio** asserti incertitudinem & obscuritatem, ibid. numer. 23.
4. **Alapam** si quis mihi velit impingere, an eum armis seu pugione possim occidere, conclusio. 13. numer. 65. & seqq.
5. **Alapam** an ei possum impingere, qui me mendaciam arguit, conclusio. 64. numer. 29.
1. **Ambassatores** an possunt arrestari, conclusio. 75. numer. 26. 27.
1. **Amptfässig** quatenus coram Curiali judicio possit conveniri, conclusio. 3. numer. 10.
1. **Amicabilis** compositio debet à iudicibus suaderi, conclusio. 7. n. 30. non potest imperari, ibid. numer. 30. & seqq. limitatur, n. 38. Non debet ab Advocatis recusari, conclusio. 9. numer. 45.
1. **Amptfässig** an & quando satisfacere teneatur, conclusio. 20. numer. 8. 9. 10. 12.
1. **Amici** magni & singulares non admittuntur in judicio sine mandato cum cautione rati, conclusio. 14. numer. 41.
1. **Amptsbücher** plene probant, conclusio. 36. numer. 18.
2. **pro Amico** quæstio non reperitur in jure, conclusio. 22. numer. 70.
4. **ad Amorem** conciliandum, si quis absque scelerè Diaboli incantamenti & magicis artibus usus fuerit, punitur gladio, Conclusio. 5. n. 65.
4. **Amitam** occidens non tenetur poenâ parricidii, sed punitur mitius, conclusio. 7. n. 83. & n. 85.
1. **Annui** reditus & census debent Domino in concursu creditorum adjudicari, conclusio. 66. numer. 18.

1. **pro Annuorum** redituum præstatione specialiter designatus fundus, an & quando pro eis specialiter est obligatus, conclusio. 67. n. 93.
1. **Annuæ** præstationes possunt arrestari, conclusio. 74. n. 22.
1. **Annuæ** præstationes æquiparantur immobilibus, conclusio. 81. numer. 102.
1. **Annui** reditus referuntur inter immobilia, conclusio. 20. numer. 41.
2. **Annui** reditus, si eo tempore revenditio fiat, ubi dies solutionis nondum venit, inter emptorem & venditorem pro rata dividuntur, conclusio. 2. numer. 73.
2. **de Annuis** præstationibus, & an & quando præscribantur, conclusio. 4. per tot. Iure Saxónico præscribuntur 50. annis, n. 15. & seqq. si sub pacto de retrovendendo sunt promissæ nunquam præscribuntur, numer. 22. Quid juris in particulari solutione earum, numer. 23.
2. **Annalis** præscriptio Saxonica est surrogata trienniali de jure communi, conclusio. 4. numer. 30.
2. **Annum** censum vel præstationem solvere obligatus in certo genere monetæ vel frugum, si ultra longissimum tempus in alio genere solvit, an præscriperit, conclusio. 5. per tot. si quis plus solvit, quam debet, potest id repetere, vel cum futuris annuis præstationibus compensare, conclusio. 5. numer. ult.
2. **Annui** reditus non possunt sine consensu judicis oppignorari, concl. 29. n. 11. in annuis reditibus & præstationibus non debet ad tempus solutionis, sed contractus respici, conclusio. 35. numer. 43.
2. **Annua** legata debent secundum æstimationem & valorem monetæ currentis tempore facti testamenti præstari, conclusio. 36. numer. 17.
3. **Annui** reditus neque inter bona mobilia, neque inter immobilia referri debent, sed tertiam speciem bonorum constituunt, conclusio. 34. n. 5. si tamen ad alterutram horum bonorum speciem referre necesse est, tunc rebus immobilibus annumerantur, d. conclusio. numer. 6.
3. **Annui** census & reditus an & quando inter heredes defuncti & inter novum possessorem dividantur, conclusio. 22. per tot.
5. **Annò** elapsò, non potest officium judicis ad puniendas injurias implorari, conclusio. 69. n. 67.
5. **Annus** ad præscribendas injurias, an sit utilis, an verò continuus, conclusio. 69. n. 15. 16. 17. 18. an etiam ignorant & absenti curat, n. 19. 20. 21. impedito agere non currit, numer. 22. in Saxonia accipitur pro anno & die, n. 25.
1. **Animalia** an & quando pro executione possint capi, Conclusio. 81. numer. 68. & seqq.
1. **Antiqua** instrumenta an probent, Conclusio. 44. numer. 36.
1. **Antiqua** non faciliè in dubium vocanda, conclusio. 44. numer. 38.
2. **De animoso** licitatore & quomodo ejus fraus & dolus detegatur, conclusio. 41. n. 8. 9. 10. 11.
2. **Anwartsung** expectant, investitura in casum mortis, conclusio. 54. per tot. vide investitura.
4. **Animatus** partus quando, præsumatur, Conclusio. 8. numer. 17. 18. & seqq. in Saxonia dicitur animatus post dimidium uterum gerentium tempus, numer. 22.
5. **Anatomiz** causâ an cadavera punitorum sint medicis tradenda, conclusio. 48. numer. 19. 24. 25. 26.
5. **Ancillam** stuprans, debet eam aut dotare aut ducere, Conclusio. 38. numer. 80.
5. **Ancillam** suam prostituens quæstus causâ punitur arbitrarie, Conclusio. 40. numer. 65.
1. **Appellantes** an in loco justificandæ appellationis possunt arrestari, conclusio. 75. n. 29.
1. **De Appellatione** conclusio. 50. per tot. an coram Notariò & testibus possit interponi, ibid. ob quas causas est inventa, n. 2. Qui possint appellare, n. 3. Tutores & Curatores possunt, n. 4. 5. fidejussores ibid. tertius pro suo interesse, n. 6. Maritus pro uxore, n. 7. Dominus pro subditis, n. 8. Iudex appellanti succedens an possit appellationem contra suam sententiam justificare, n. 9. & seqq. appellari licet ab omnibus

Index Rerum & Verborum.

nibus iudicibus, n. 13. ab arbitris, num. 14. & seqq. nisi sit appellatio expressè prohibita, num. 19. 20. de non appellando statutum Lipsensè quomodo procedat, n. 20. 21. 22. Electoribus tale privilegium fuit concessum, n. 23. omnes amiserunt, excepto Saxone & Brandenburgensi, num. 24. & seqq. à Ducibus Saxonie & Austria non potest appellari, n. 24. n. 27. an à revisoribus Camerae, n. 28. appellatio in quibus causis concessa, n. 54. etiam in criminalibus debet perimiti, n. 29. secus hodie, num. 30. & seqq. Appellatio non potest statuto aut consuetudine tolli, num. 31. 32. in flagranti crimine deprehensus non potest appellare, n. 37. 38. 39. appellari licet tantum à sententia definitiva, n. 40. & seqq. ab interlocutoria an licet appellare, n. 41. & seqq. Appellatio iure Saxonico & Canonico à quovis gravamine conceditur, n. 45. 46. etiam à Iudice, reum contumaciae nomine non condemnante, n. 48. ab Executione per Electorem mandata in Curia non recipitur, n. 49. an à fonte, num. 50. an à sententia super excussione bonorum, n. 51. an à praesumptione juris & de iure, n. 52. Confictus & confessus non potest appellare, num. 52. an à sententiâ in possessorio lata, num. 53. Appellationis forma, num. 55. interponatur coram iudice competente, ibid. an coram Notario & testibus, n. 56. 57. Appellatio coram Notario quomodo fiat, num. 61. an iudici à quo debeat insinuari, n. 58. 59. 60. an in curia recipiatur, n. 66. Appellatio fiat gradatim, n. 67. Quando & quibus casibus intermedio Iudice omisso statim ad superiorem fieri possit, n. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. & seq. usque ad n. 90. vide etiam concl. 3. part. 1. n. 18. Appellatio omisso intermedio facta, an dicatur nulla, num. 91. 92. conclus. 50. Appellatio vel viva voce, vel in scriptis intra decendum fiat, n. 93. 94. 95. à sententia interlocutoria debet praecise in scriptis fieri, num. 96. Appellationis in continenti & in scriptis factae forma, n. 98. 99. 100. Appellatio ab interlocutoria habeat expressas causas, conclus. 50. n. 101. 102. 103. ex prioribus actis justificetur & tantum ex illis causis, quae appellationis sunt insertae, num. 104. Appellationis decendum currit statim à die latae sententiae, de momento in momentum, etiam ignorantibus, non potest prorogari, n. 105. 106. Appellatio potest in ultima hora etiam noctu decimi diei, num. 107. potest Iudici ubique, & Notario etiam praesentari, n. 108. Appellationis schedula non rectè formata, potest intra decendum corrigi, num. 109. si à iudice inferiore non recipiatur appellatio, quid juris, conclus. 50. num. 110. lapsus decem diei quando non noceat, num. 111. 112. Apostoli sunt petendi, n. 113. 114. 115. ab appellante, ibid. secus in Camera, num. 116. quando, n. 117. & seqq. in ipsa appellatione, n. 121. quomodo petantur, n. 123. an in scriptis, an oretenus, num. 124. Apostoli in appellatione coram Notario interposita non sunt necessarij, n. 125. si à iudice à quo denegetur, quid juris, n. 126. refutatorii si à iudice dentur, quid juris, num. 127. intra quod tempus sunt dandi; num. 128. qua forma, num. 129. in termino assignato necessariò debent ab appellante peti, num. 130. Appellatio debet iudici ad quem praesentari, num. 131. intra quantum tempus, n. 132. & seqq. quomodo praesentetur, num. 136. intra praefixum terminum debet praecise praesentari, n. 138. 139. 144. Appellatio quando ob non impetratam inhibitionem habeatur pro deserta, num. 140. Appellationis deserta poena non habet locum, quam si id in iure sit expressum, num. 141. Inhibitio iudici inferiori insinuanda, num. 142. appellatio si à superiore fuerit rejecta, quid faciendum, num. 146. eius justificatio quomodo fieri debeat, num. 147. 148. & seqq. Citatio ad justificationem impetranda, num. 157. quando, num. 158. 159. quomodo, num. 160. appellatus quando ci-

tionem possit impetrare, num. 161. qua forma, num. 162. Acta primae instantiae ante finem fatalis sunt afferenda ab appellante, num. 163. an omnia, an verò pars eorum, num. 164. quando, 166. possunt in ipso termino produci, num. 166. si Iudex sit in mora vel acta non possint ob magnitudinem describi, quid juris, num. 167. si acta primae Instantiae non producantur an appellatio habeatur pro deserta, n. 168. 169. an acta primae Instantiae debent esse clausa & sigillata, n. 169. appellatio an & quando habeatur pro deserta, num. 170. quae sint causae excusationis à deserta, num. 172. 173. 174. Appellans quomodo impediatur non justificatae appellationis debeat probare, conclus. 50. num. 175. & seqq. Appellationis prosequendae fatale potest à partibus prorogari, num. 177. Super appellationis deserta an nova sententiâ opus, num. 178. & seqq. Quis de appellationis deserta cognoscere possit, num. 181. & seqq. super deserta lata sententia an sit definitiva, an interlocutoria, num. 186. pro deserta pronuntianda supplicationis formâ, num. 188. Appellato in termino justificationis non comparente, quid juris, num. 190. & seqq. Appellatus potest emanere, & tantum acta primae Instantiae pro se allegare, ibid. Si uterque emanet, contumacia compeñatur, num. 194. Appellare an liceat à sententia super deserta lata, num. 195. Appellationis deserta dicitur contumax, ibid. Contumax non potest appellare, num. 196. Appellationis prosequutio quomodo fiat, num. 197. Appellationis effectus, num. 198. & num. 204. an per appellationem prior sententia tantum suspendatur, num. 198. Appellans an & quomodo ad inferiorem iudicem remittendus, num. 109. 201. 202. 203. temerè appellans quomodo puniatur, num. 205. & seqq. ab arbitris an & quando liceat appellare, num. 14. 15. 16. d. conclus. 50. Appellans eximitur à jurisdictione iudicis à quo, num. 141. Appellans producat Acta primae Instantiae, num. 163. an omnia, num. 164. quando, num. 166. 167. in appellatione an probationes vel testes admittantur, Conclus. 51. per tot. In appellationibus an instrumenta possint produci, conclus. 51. num. 15. ab inferioribus iudicibus statim licet appellare ad Electorem, concl. 3. num. 18. Appellans contumax quomodo puniatur, concl. 17. num. 102. 103. & seqq. Quomodo appellatus Contumax, conclus. 17. num. 113. & seqq. Appellare an liceat à juramenti delatione, concl. 35. n. 19. & seqq. in Appellatione quae obtinent, obtinent etiam in leutatione, concl. 49. num. 7. Appellatio potest etiam à Procuratore interponi, conclus. 49. num. 8. appellatio post tres conformes sententias non recipitur, concl. 49. num. 10. decendum currit de momento in momentum, conclus. 49. num. 15. Appellatione à Procuratore ommissa, an Dominus possit in integrum restitui, conclus. 49. n. 20. 21. 22. Appellans an possit appellationi renunciare, concl. 49. n. 53. Appellationis Iudex an possit subditos inferioris sine subsidio Citare, concl. 11. n. 14. Si appellatus moritur, debet nihilominus appellans appellationem prosequi, alius est deserta, conclus. 27. num. 29.

1. Appellatio quid differat à supplicatione & revisione actorum, conclus. 60. num. 7. 8. 11. ubi Appellatio ad evitandam infinitatem litium removeretur, ibi etiam prohibita est supplicatio, conclus. 60. num. 29. Appellatione deserta perinde est, ac si nunquam interposita fuisset, conclus. 38. num. 78.

5. Appellando qui dicit, iudicem inique & odio iudicasse, quomodo puniatur, concl. 66. n. 24.

1. Appellari potest à taxatione expensarum, conclus. 78. num. 49.

1. Aepocha privata, quae in actis reperitur, plenè probat conclus. 36. num. 25.

5. Aepochae debent subditis per officiales de-

ceptis dari, conclus. 57. num. 63. per eiusmodi aepochas an rustici ipso iure liberentur & an probent, num. 50. & seqq.

5. Apium natura est fera, & in eis non potest furtum committi, conclus. 50. num. 1. & seqq. an in apibus cicuribus & mansuetais furtum fiat, ibid. num. 4. & seqq. in melle & favis apium an furtum fiat, ibid. num. 9. an in earum examine, seu nova sobole, num. 12. 13. 14. si in vicinum campum vel hortum evolant, an quis possit eas capere, num. 15. 16. 17. 18. Quando consuetudinem recundi deposuisse censentur, num. 16.

4. **A** Quae frigidiae purgatio seu probatio non admittenda & est fallax, conclus. 4. n. ult.

1. **A** Rgumentum à contrario sensu tunc habet locum, si aliud in legibus non est expressum, conclus. 65. num. 18.

1. Argumentum à simili fallit, quando datur dissimilitudo, etiam parva, conclus. 53. n. 47. tollitur per dationem instantiae, num. 48.

1. Argumentum à contrario sensu in statutis admittitur, conclus. 12. num. 19. in dictis Doctorum non ita firmum est, ut in textibus legum, conclus. 21. num. 105.

2. Argumentum à contrario sensu habet etiam locum in statutis, conclus. 52. num. 8. & n. 10.

3. Argumentum à Falcidia ad Trebellianicam in materia poenali non valet, concl. 1. n. 52.

3. Argumentum à testamento ad donationem mortis causâ valet, sed non e contra, conclus. 14. num. 34.

3. Argumentum à sufficienti enumeratione partium valet, conclus. 9. num. 13. à testamentis & ultimis voluntatibus, ad contractus & alios modos negativè valet, d. conclus. 9. num. 22. à separatis etiam procedit, conclus. 13. num. 20. à rebus expeditoris ad gerendam & contra in iure Saxonico est frequens & probabile, conclus. 17. num. 24. à contrario sensu, praesertim in statutis non valet, si malus & contrarius sensus inde resultat, conclus. 22. num. 10. ab etymologia valet, si non repugnat definitioni, num. 12. non valet si est desumptum ab usu communi loquendi, qui est apud imperitos tantum, conclus. 25. num. 12. De Cibariis domesticis ad Morgengabam & Geradam in foro Saxonico est validissimum, conclus. 28. num. 107.

1. Arrestantes priores tempore, potiores sunt iure, conclus. 66. num. 2. conclus. 69. num. 2. & seqq.

1. Arrestum est iure Saxonico inductum, quo mediante quis jus reale consequitur, conclus. 69. num. 1.

1. Arrestum quale jus prioritatis tribuat, num. 2.

1. Arresti jus reale incipit ab ea ipsa hora, qua arrestum est impositum, num. 3.

1. inter Arrestantes habetur ratio prioritatis temporis, conclus. 69. num. 4. 5. 6. 7. 8.

1. Arrestans praesertur personaliter privilegiatis & hypothecariis posterioribus, num. 10. 11.

1. Arrestans praesertur in debito condicionali, num. 12.

1. Arrestans quando & quibus in casibus jus praerogationis non habeat, conclus. 69. num. 13. 14. & seqq.

1. Arrestans posterior, qui arrestum legitime prosequutus, & iudici libellum obtulit, praesertur priori arrestanti, qui libellum non obtulit, n. 16.

1. Arrestanti praesertur creditor, cui interim à debitore, antequàm is de Arresto fuit certioratus, bona sunt obligata, concl. 69. num. 17.

1. Arrestantes quando hypothecariis prioribus praesertantur, num. 18.

1. Arrestum & sequestrum an & in quibus differant, conclus. 73. num. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

1. Arresta in foro Sax. consuetudine sunt inducta, conclus. 74. num. 2. 4.

1. de Arresto rerum, quomodo illud legitime fieri debeat, conclus. 74. per tot.

1. Arresta de iure civili sunt incognita, num. 3. definiuntur de iure Saxonico, num. 5.

1. Arc-

Index Rerum & Verborum.

1. Arrestare qui possunt, ibid. num. 6. etiam procuratores modo habeant, speciale mandatum, num. 7. Liberi & Vasalli an bona parentum & dominorum arrestare possint, num. 10. 11. 12. 13. & seqq.
1. Arrestum non conceditur, nisi prius sit inquisitum, an debitor sit solvendo, an non, n. 12.
1. Arrestum laedit debitoris existimationem, & ei infert irretractabilem ignominiam, de conclus. num. 13. conclus. 75. num. 35.
1. Arrestari possunt omnia bona, tam mobilia, quam immobilia, conclus. 74. num. 23. & seqq. num. 33. & seqq.
1. Arrestari etiam ea possunt, quae sub conditione & in diem debentur, num. 25. 26. 27. 28.
1. Arrestare an creditor sui debitoris bona possit, num. 29.
1. Arrestum Saxonicum nihil aliud est, quam executio, conclus. 74. num. 37.
1. Arrestum tribuit creditori jus reale, & hypothecam, ibid.
1. Arrestatus ex una causa ab uno creditore, potest ab alio, ex alia causa detineri, concl. 74. num. 41.
1. Arrestum ex una causa impetratum, extenditur etiam ad aliam causam, conclus. 74. n. 38. & seqq.
1. Arrestum rerum facilius, quam personae conceditur, conclus. 74. num. 42. conclus. 75. num. 21.
1. Arrestum quando & quibus in casibus non habet locum, ibid. num. 43. & seqq.
1. ab Arresto ad sequestrum licite argumentatur, conclus. 74. num. 44.
1. Arrestum non extenditur ad alia bona, in petitione arresti non expressa, concl. 74. n. 47.
1. Arrestum non extenditur ad ea bona, quae ante notificatum arrestum debitori sunt alienata, ibid. num. 48.
1. Arrestum an extenditur ad bona futura, ibid. num. 50. num. 53.
1. Arrestum est odiosum, num. 51.
1. Arrestum generale non etiam extendatur ad bona sub aliena jurisdictione sita, conclus. 74. num. 54.
1. Arrestum non extenditur ad bona sub iudicis incorporata jurisdictione posita, num. 55. debet imponi a iudice competente, licet sit inferior, num. 56. 59.
1. Arresti iudex competens quis, n. 60. & seqq.
1. Arrestum in quonam loco, tanquam competentis, imponi possit, conclus. 74. n. 62. & seqq. an in bonis feudalibus habet locum, n. 74. 75.
1. Arresta an & quando in supremo Parlamento & Cancellaria iudicis possint peti, conclus. 74. num. 76. 77. & seqq.
1. Arresta non temere & praecipitanter a iudicibus decernenda, conclus. 74. num. 82.
1. Arresti requisita ex parte creditoris quae sint, conclus. 74. num. 83. 84. & seqq.
1. Arrestum ob debitum illiquidum & incertum non decernitur, ibid. num. 86.
1. Arresti requisita hodie tam exacte non observantur, conclus. 74. num. 88. 89.
1. Arrestum denegans iudex tenetur parti ad interesse, conclus. 74. num. 90. 91.
1. Arrestans an & qualem cautionem debet prestare de servando: tribunal indemne, & expensis refundendis, concl. 74. n. 92. 93. & seqq.
1. Arrestum non debet praecise coram tribunali peti, sed ubiq; potest a iudice impetrari, n. 97.
1. Arrestum potest die feriato concedi, num. 98. & de nocte, num. 100.
1. Ad arresti petitionem debitor non debet citari, conclus. 74. num. 102.
1. Arrestum an intra trigesimalum possit impetrari & peti, ibid. num. 103. & seqq.
1. Arresti requisita in Electoratu:
 1. debitum liquidandum, num. 108.
 2. debitoris inopia probanda, ibid.
 3. tribus vicibus renovandum, num. 109.
 4. in tertia renovatione libellus arrestatorius exhibendus, num. 110.
 5. Creditor infert pro citatione decernenda, num. 111.
1. Arresti petitio & renovatio an debet fieri in scriptis, num. 113.
1. Arrestum quomodo petatur & renovetur, num. 114. 115. 116. 117.
1. Arrestatorii libelli forma quae, conclus. 74. numer. 118.
1. Arrestum ob non observatas solennitates annullatur, num. 119.
1. in Arresto an dies termini in terminum sit computandus, conclus. 74. num. 120.
1. Arrestum certis diebus renovandum, n. 125.
1. Arrestum an ceteriore die possit renovari, num. 127. 128.
1. Arresti renovandi tempora, an in unum terminum cum oblatione libelli possit complicari, conclus. 74. num. 131. & seqq.
1. Arresti renovatio quibus casibus non est necessaria, ibid. num. 135. & seqq.
1. Arresto nullo pronunciato an & quando debitor debeat libello respondere, ibid. n. 139.
1. Arresti effectus, num. 140.
1. Arrestum debet debitori denunciari, numer. 141. 142.
1. Arrestum transit ad heredes, num. 143. fidei iussores, nu. 144. Correos debendi & socios, num. 145. & seqq. ad cessionarios, num. 150.
1. Arrestata bona an sint inalienabilia, & inobligabilia, num. 154. & seqq.
1. Arrestum an bona debitoris afficiat vitiis litigiosis, conclus. 74. num. 154. & seqq.
1. Arrestum an & quando potest relaxari, num. 162. & seqq.
1. Arrestans in termino si non comparet, quid juris, num. 178.
1. Arresta clandestina sunt prohibita, n. 180.
1. Arresta an litis pendentiam inducant, n. 181.
1. de Arresto personarum, conclus. 75. per tot.
1. Arrestari personaliter qui possunt, concl. 75. num. 2. 3. & seqq. usque ad num. 39.
1. ad Arrestum personarum an requiritur, ut debitor & in loco certo contraxerit, & ibi solvere promiserit, ibid. num. 39. 40. 41.
1. Arresti personarum solennitates, num. 42. conclus. 77. num. 15.
1. Arrestari an & quatenus possint subditi pro debitis magistratus, cives pro civitatis & famuli pro Domini, conclus. 76. per tot.
1. Arrestum an & quando in nundinis concedatur, conclus. 77. per tot.
1. Arrestatus debitor debet interim se una cum jumentis suis sumptibus sustentare, Conclus. 77. num. 16. 17.
1. Arrestans a iudice non dimittendus, nisi arrestans consentiat, ibid. num. 18.
1. Arrestans an debeat arrestato sumptus & alimenta suggerere, num. 17. 18.
1. Arrestum personae, quando & quatenus relaxetur, Conclus. 77. num. 20. 21. & seqq.
1. Arrestatus non debet ex arresto discedere, alias punitur, & quomodo, num. 26. & seqq. limitatur, num. 33. & seqq.
1. Arrestari quem faciens injuste, tenetur injuriam, num. 38. & ad damnum refundendum, num. 39.
1. Arrestato ab arresto appellante, interim non est relaxandum arrestum, num. 40.
1. in Arrestatorio processu, si creditor arrestum impetrat, & actionem instituit, an Reus eidem super exceptionibus possit iuramentum deferre, Conclus. 129. num. 63.
2. ad Arresta an se debitor in casu non factae solutionis possit obligare, Conclus. 27. per tot.
1. Artifex si in iudicio vincit, tunc habetur ratio illorum lucrorum, quibus carere debuit propter litigium, Conclus. 78. num. 49.
1. Arbitria sunt redacta ad similitudinem iudiciorum. Conclus. 77. num. 4.
1. Coram Arbitro victori a victo debent restitui expensae, ibid.
1. Arbitri; eorum officium est utile, Concl. 4. num. 1. an sint, qui tantum habent potestatem mittendi acta ad aliquod Collegium Iuridicum. Conclus. 4. num. 12. facultas iudicaria an sit loco arbitri, num. 14. arbitri qualem habent jurisdictionem, num. 15. eorum uno mortuo & alio in ejus locum surrogato, an novo processu opus, num. 20. ab arbitris an & quando possit appellari, Conclus. 50. num. 15. 16. 17. arbiter potest deferre iuramentum necessarium, Conclus. 53. num. 8. arbiter plene probat, Conclus. 36. num. 69.
2. Coram Arbitro seu arbitratore non conceditur exceptio excussionis, Conclus. 24. n. 47.
4. Arbitraria poena an & quatenus ad mortem extendi possit, Conclus. 36. num. 19. 20. 21.
1. Archiduces Austriae gaudent privilegio de non appellando, Conclus. 50. num. 28.
1. Architectorum dicta, aedificium prolapsurum, an in rem judicatam transeant, Conclus. 59. num. 30.
1. ex Archivis publicis desumptae probationes plene probant, Conclus. 36. num. 10.
1. Articulus libellus in foro Saxonico non admittitur, concl. 12. num. 3. & 4. articulati libelli exceptio quando opponenda, num. 4.
1. Articuli alii, diversi, directi & indirecti contrarii qui dicantur, conclus. 51. num. 14.
1. de Articulis additionalibus clausula, est irrelevantis, conclus. 38. num. 44. 45.
2. Arbores excidere an & quatenus emptor in re, sub pacto retrovenditionis vendita, possit, conclus. 2. num. 21.
5. Arborum furtim caesarum actio, qualis, conclus. 52. num. 1. 2. 3. in quantum datur, num. 43. 48. Qui arbores excidit, quomodo de jure Saxonico puniatur, num. 7. 8. 9. & seqq. qui tantum cinxit & deglabrayit, quomodo punitur, nu. 17. 18. qui tantum evellit, extirpat, num. 19. 20. 21. quae arborum appellatione contineantur, nu. 23. & seqq. actio haec quibus & contra quos competat, num. 34. & seqq. arborem si plures inciderint, omnes tenentur, conclus. 52. num. 37. qui arbores pretiosas excidit, gravius punitur, conclus. 52. num. 41. 42. 43. Qui arbores, quibus aggeres fluminis corroborantur, incidit, gravius punitur, conclus. 52. num. 46. & seqq. arbores si quis furti causa evellit, quomodo punitur, num. 51. 52. & seqq.
5. Aratra spoliata & auferens quomodo puniatur, conclus. 49. num. 1. & seqq. qui frangit, corrumpit, quomodo puniatur, num. 10. qui servos arantes in agris vulnerat, quomodo punitur, num. 11. qui plura aratra abstulit, vel fregit, quomodo puniatur, conclus. 49. num. 14. 15. qui boves vel equos aratro junctos solvit & abigit, quomodo puniatur, conclus. 49. num. 18. 19.
1. **A**scendentes admittuntur in iudicio sine mandato cum cautione rati conclus. 14. num. 36.
4. Ascendentium & descendentium utrinque solutorum incestus quomodo puniatur, conclus. 32. per tot. vide verb. incestus.
1. de Assessoribus, conclus. 8. num. 5. sunt necessarii, num. 6. quales sint, num. 6. 7. 8. sint legitime nati, num. 7. 8. jurati, num. 10. in quibus eorum officium consistat, num. 12. assessori debetur salarium ab utraque parte, licet ad unius petitionem tantum fuerit adsumptus, conclus. 59. num. 25.
1. Aspectus oculorum, vide, Ocularis inspectio.
4. Astronomi & Astrologi an sub Magorum classe contineantur, & quomodo puniantur, remissive, conclus. 5. num. 101.
4. Assassinium quomodo puniatur, conclus. 20. per tot. vide verb. Weglagerung / assassini si poenitentia ducti homicidium conspiratum non perficiunt, puniuntur mitius, conclus. 23. num. 4.
1. **A**ttestationum disputatio, an sit utilis, concl. 48. n. 12. debet in scriptis fieri, n. 3. est laboriosa, n. 4. quomodo de jure civili & quomodo de jure Saxonico fiat, num. 6. 7. 8. & seqq. initium fit de jure Saxonico, a Reo, num. 13. an etiam fiat in reprobationibus, num. 14. qualis sit ordo & forma, num. 15. terminus quando incipit, numer. 17.

(* 3) quando

Index Rerum & Verborum.

quando à parte redimenda, num. 17. an etiam super documentis literariis & quomodo fiat. num. 18. & seqq. potest à partibus omitti, num. 24. in causa spoli non admittitur, num. 24. in eis debet prolixitas caveri, num. 25. in eis non debent nova documenta produci, num. 26. nec testes possunt repeti, num. 26. quæ cautela hic observanda, num. 29. 30. si ab una parte est facta, ab altera non, quid juris, num. 32. & seqq.

1. **A**ttestationibus publicatis an & in quibus casibus testes vel instrumenta producere liceat, Concluf. 49. per tot. attestationum publicatio an sol. ulteriorem productionem impediatur, an verò attestata etiam debent esse didicita Concluf. 58. num. 82. & seqq.

1. **A**ugmentum dotis an & quatenus jus praclationis habeat, Concluf. 65. num. 28. 29.

Zuffassung der Lehn/ vide, resignatio judicialis.

1. **A**dvocatio causarum, Concluf. 6. permittitur, num. 1. inferiores, qui gaudent exemptione, possunt suos subditos avocare, num. 2. si iudicium à pluribus est institutum, tunc invitatis ceteris avocatio non habet locum. nu. 3. Elector potest causas in Curia pendentes avocare, num. 4. limitatur, num. 9. ubi iudicium inferiori ex contractu competit, ibi avocatio non habet locum, Concluf. 6. num. 6. Imperator non potest causas in Camera pendentes avocare, num. 8. ubi preventio habet locum, ibi denegatur avocatio, num. 9. avocationis requisita, quæ sint, num. 14. & seqq. an Elector causas coram Rectore Academiae pendentes possit avocare, num. 18. post sententiam latam causæ non possunt avocari, Concluf. 6. num. 23. Avocatio est loco appellationis, num. 25. effectus eius, n. 26. 27.

1. **D**e Autoris nominatione, Concl. 24. per tot.

2. **A**utoritas alicuius ubi requiritur, ea ante negotium vel in ipso negotio debet interponi, postea interposita nil efficit, Concluf. 18. num. 14. ubi pro forma actus requiritur, itidem debet in ipso actu intervenire, num. 15.

3. **A**uthoritas magistratus, omnem suspicionem doli & fraudulentæ persuasionis amoveret, Concluf. 29. num. 96.

5. **A**utorem suum si quis nominet, an ab injuriis excusetur, Concluf. 65. num. 51. & Concluf. 67. num. 59. & seqq.

2. **A**urei Rhenenses qualiter sunt in Instrumentis obligationum intelligendi, Concluf. 37. num. 1. & seqq.

2. **A**vitus fundus potest per venditorem à tertiis emptoribus & possessoribus redimi & vendicari, etiam si per mille manus transferit, Concluf. 2. num. 19.

2. **A**vus tutelam nepotum gerens, tenetur eorum matri annuatim rationes reddere, Concluf. 12. num. 24.

2. **A**vita bona an & quatenus sine heredum consensu alienari possint, Concluf. 13. per tot. avita bona dicuntur, quæ ab avo, Proavo &c. perveniunt, tam paternæ quam maternæ lineæ, num. 5. 6. in dubio habentur bona pro avitis, num. 7. imitantur conditionem feudorum, num. 8. an bona pro avitis permutata vel vendita, dicuntur avita, num. 10. 11. avita sub pacto revenditionis vendita & redempta, retinent propriam naturam, num. 15. si quis ad filios bona avita, transmittit, quæ illi dividunt, post unum ex filiis relicto fratribus moritur, an hæc bona, quæ defunctus frater reliquit, possint dici avita, num. 16. & seqq. si frater à fratre bona avita, per singularem successione acquirat, illa dicuntur nova, non avita, num. 17. avita per successione acquiruntur à minoribus, non industria ibid. Si possessor avita vendidit, ejus verò filius ea redimit, bona avita esse desinunt, num. 18. an precium ex bonis avitis venditis, succedat in locum avitorum, & ob id sine consensu heredum non possit alienari, num. 19. bona avita

non possunt sine consensu heredum donari, Concluf. 13. num. 1. 2. 3. nec à matre, si ab uno herede portio eorum ad matrem pervenit, num. 23. nec à patre, si aliquid filio acquiritur, quod est avitum, à num. 24. nec usus fructus avitorum potest alienari, num. 25. licet legitima liberis sit salva, num. 26. sic & annui redditus aviti non possunt alienari, num. 28. requiritur tantum consensu descendente, num. 29. frater potest avita sine fratris consensu alienare, num. 30. emancipatorum consensu an requiratur, num. 31. Concluf. 13. ideo heredum consensu requiritur, ut honor & dignitas familiæ conservetur & ne bona extra familiam transeant, num. 33. mobilia avita possunt sine consensu heredum alienari, num. 34. non possunt tantum donari, aliàs bene possunt alienari etiam sine consensu, num. 36. quæ donationes sint prohibita, num. 37. & seqq. avita an sine consensu heredum cultui divino dedicari, Ecclesiæ donari, num. 49. possunt in testamento alienari, num. 52. & seqq. possunt uni ex liberis donari, num. 53. an liberi bona avita à patre donata possint revocare, & contra factum patris, num. 55. quando possint revocare? num. 60. donatio bonorum avitorum debet actis insinuari, num. 62. Concluf. 13.

4. **A**vum vel Aviam occidens, quomodo punitur, Concluf. 6. num. 24.

4. **A**vus vel Avia nepotes occidens tenetur poenâ paritidii, Concluf. 6. num. 71.

4. **A**vunculum occidens non tenetur poenâ paritidii, sed aliâ mitiori, Concluf. 7. num. 83. 85.

5. **A**uxilium tribus modis præstat delinquentibus, Concluf. 55. num. 1. qui ante furtum auxilium præstat, quomodo punitur, num. 2. 3. 5. 6. quomodo cooperativum & furto causam dedisse censetur, Concluf. 55. num. 7. 8. 9. quando ante delictum præstitum censetur, num. 11. & seqq. qui in ipso actu furandi præstat, quomodo punitur, num. 20. & seqq. quomodo in ipso actu præstetur, num. 27. 28. si quis ignoranter in furto præstat, non tenetur poenâ furti, num. 30. 31. 32. auxilium & nudum favore qui præstat, quomodo punitur, num. 33. 34. si quis præstat illis, qui alias furtum essent commissuri, quomodo punitur, num. 35. post delictum quomodo præstari dicitur, Concl. 55. num. 44. 45. & seqq.

B.

1. **B**aronum mandata seu Actoria an & subscriptionem & subsignationem requirant, Concluf. 14. num. 86.

5. **B**annum quid & quomplex, remissivè, Concluf. 72. num. 10.

1. **B**anni exceptio debet evidentissimè probari, nec deseri potest juramentum suppletorium, Concluf. 54. num. 34.

2. **B**annum Imperiale non potest se debitor in casu non factæ solutionis obligare, Concluf. 27. num. 34.

1. **B**anniti possunt in nundinis capi & arrestari, Concl. 77. num. 13. sunt hostes Imperii, ibid.

1. **B**annitus si non veniat in iudicium, non potest puniri ut contumax. Concl. 17. num. 58.

4. **B**anniti possunt in causâ beneficii testari, Concluf. 4. num. 97.

4. **B**annitum Patrem occidens punitur poenâ ordinariâ paritidii, Concluf. 6. num. 27. Nisi pater veniat ad patriam delendam, num. 28.

5. **B**annitorum cadavera spoliantes non puniuntur, Concluf. 47. num. 32.

5. **B**annitus seu relegatus ab Imperatore vel Duce vel Comite, ex toto Imperio, Ducatu & Comitatu censetur relegatus. Concluf. 72. num. 1.

5. **B**annitus vel relegatus ab uno Rege seu Principe, an & ex alterius Regis vel Principis territorio censetur relegatus. Concl. 71. num. 21 & seqq.

5. **B**annitus in una civitate vel prefectura à toto Regno & Ducatu Relegatus censetur

Concl. 71. n. 11. Fallit hoc in Scholari. n. 19.

5. **B**annitus vel Relegatus ab una civitate, non censetur à confederatis relegatus. Concl. 71. num. 7.

5. **B**annitus vel Relegatus à Provincia, si postea ab illa civitas quadâ separatur, potest tunc in separatâ civitate commorari. Concluf. 71. num. 29.

5. **B**annitus ab una provincia non censetur relegatus ab illa civitate, quæ postea illi provincie acquiritur. Concl. 71. num. 21. 22.

5. **B**annitus vel proscriptus in criminalibus ob contumaciam, non censetur ab alia Provincia relegatus. Concl. 71. num. 23.

5. **B**annitus vel relegatus ab uno loco, potest in alio ad honores admitti. Concluf. 71. num. 25.

5. **B**annitus vel relegatus nullum signum debet inuri. Concl. 71. num. ult.

5. **B**annitus vel relegatus ante finitum tempus rediens debet de jure civili in perpetuum relegari Concl. 72. nu. 6. De jure publico quomodo puniatur. num. 10. 11. & seqq. Iure Saxonico primâ vice præciduntur ei duo digiti: pro secundâ vice sustigatur: pro tertâ decapitatur. Concl. 62. num. 24.

5. **B**anniti seu relegati non possunt citra poenam in nundinis redire. Concluf. 72. n. 26.

5. **B**annitus seu relegatus, si interim duos priores digitos amisit, ei amputantur duo proximiores. Concl. 72. num. 27.

5. **B**annitus seu relegatus rediens non punitur nisi dolosè redierit, Concl. 72. n. 28. 29. excusatur, si pro voto explendo redierit. n. 30. Si propter inimicos suos redierit. n. 31. vel si pro debitis civilibus, recomandatur. num. 32.

5. **B**annitus, qui statim ab initio cum sustigatione in perpetuum fuit relegatus, punitur ob reditum capite. Concl. 72. num. 24.

5. **B**anniti seu relegati possunt finito tempore statim absque licentia superioris redire. Concluf. 72. num. 35.

5. **B**anniti seu relegati possunt suos debitores ubique convenire. Concl. 71. num. 36.

5. **B**annitus seu relegatus qui possint restituere, remissivè. Concl. 72. num. 37.

4. **B**annita non potest absque metu poenæ adulterii. Concluf. 27. num. 55. 56. 57.

5. **B**annitam mulierem per vim cognoscens, non punitur ordinariâ stupri violenti poenâ, sed mitiore. Concluf. 41. num. 49.

4. **B**astardus patrem vel matrem occidens tenetur poenâ paritidii. Concluf. 6. num. 34.

1. **B**ellorum motus & hostilitates sunt legitimum impedimentum. Concl. 17. n. 57.

1. **B**eschwung/ quomodo probetur? Concluf. 36. num. 22.

3. **B**eneficia legum & statutorum capacibus scripta sunt, & omnis dispositio, ad terminos habiles restringitur. Concl. 11. num. 52.

2. **B**eneficio propter fragilitatem nature & sexus inducto nemo potest renunciare, Concl. 19. num. 28.

1. **I**n beneficiis causis non potest deseri juramentum necessarium seu suppletorium Concluf. 54. num. 28.

1. **B**eschwung/ Vox, quid importet, & quomodo à probatione differat. Concl. 38. num. 21. & seqq.

4. **B**ebdung/ diffidationes, Concl. 21. per tot. Vide verbum: Diffidationes.

1. **B**isopolæ habent in libris jus praclationis, licet ligati sint. Concl. 64. num. 64. num. 26. & Concl. 66. num. 52.

4. **B**igamia rectè punitur. Concluf. 28. num. 2. Qui duas uxores vel plures duxerunt, puniuntur gladio. num. 10. & seqq. Etiam is qui uxorem de adulterio suspectam dimittit, & sine iudicio Ecclesiæ aliam ducit. num. 11. licet tantum copulatio domi & carnaliter, non verò in templo

Index Rerum & Verborum.

plo fuerit facta. num. 12. 13. etiam decapitatur, qui publicè binas nuptias contraxit. num. 17. Licet impotens sit ad coeundum. num. 20. & concubinam sibi associaverit. num. 21. Vel habens antea concubinam postea aliam superinducit. num. 23. Poena gladii non imponitur, si copula non intervenerit. num. 24. num. 25. 26. & seqq. Si Sponsus poenitente primâ Sponsâ absque Ecclesiæ Iudicio aliam duxerit. num. 33. Si prior conjux propter justam causam fuerit dimissa. num. 34. Si crediderit, priorem decessisse. n. 35. Si duas uxores duxit, an relicta secundâ teneatur priori cohabitare. num. 60. & seqq.

4. Bina sponsalia celebrans quomodo puniatur. Concl. 28. num. 82. & seqq. An & quatenus quis relicta secundâ sponsâ ad priorem debeat redire. num. 60. & seqq. Si Sponsus relicta secundâ ad priorem debet redire, secundâ sumptus & alimenta præstare tenetur. Concl. 28. num. 70.

1. **Blancet** an loco Mandati sufficiat. Concl. 14. num. 91. 92. 93. 94. non sufficit, licet expressè sit subscriptum, hoc esse in tali vel tali causâ mandatum. n. 93. Scripta in charta bilanca non probant, nec subscribentem obligant. num. 94. Si quis blanceto ad alium usum, puta ad pecuniam accipiendam, usus fuerit, Dominus ex illo tenetur. num. 95. Si Mandatarius per blancetum executionem impetraverit vel aliud exercuerit, adversarius id ex capite nullitatis, aut defectu mandati nequit impugnare. num. 96.

4. De blasphemia & ejus poenis. Concl. 1. per tot. Committitur vel mediâtè vel immediâtè in Deum. num. 2. Quot modis immediâtè in Deum committatur. num. 3. 4. 5. & seqq. Si Deo tribuitur id, quod ejus proprietatibus non convenit. num. 4. & seqq. Si Deo admittitur, quod ei propriè convenit. num. 19. & seqq. Si ei tribuitur, quod ejus essentia est contrarium. num. 22. Quando Creaturae aliquid attribuitur, quod Deo appropriatur. n. 29. Si quodlibet convitium vel verbum obscenum in Deum proferatur, num. 30. Blasphemia in Mariam beatam & alios sanctos non committitur. d. Concl. 1. num. 33. & sequent. Non etiam committitur, si quis imagines aut statuas Sanctorum lædat, num. 35. Blasphemi quâ poenâ afficiantur. num. 39. & seqq. Blasphemia est crimen atrocissimum. num. 40. Iure Divino punitur morte. n. 41. Iure Canonico sunt variae poenae. num. 42. 43. 44. Iure Civili punitur poenâ gladii. num. 45. 46. In Imperio Romano-Germanico variè punitur, secundum diversos gradus & articulos. num. 58. 59. 60. 61. & seqq. In Saxonia eadem poena, vel gladii vel abscissionis linguae, quæ in Reccelsibus Imperii est recepta. n. 78. 79. & abscinditur plerunque lingua. num. 79. Infans, Pupillus & minor propter blasphemiam etiam punitur. n. 83. ut & is, qui peccata sua sacerdoti confessus est. num. 84. 85. ad poenam blasphemiae requiruntur plures iterationes. num. 88. 89. Irati, ebrii, horrenda verba referentes, blasphemiam revocantes, rustici, Clerici, an puniantur. Concl. 1. num. 93. & seqq. Qui blasphemiam audiverunt & non deserunt, puniuntur. num. 63. 64. Blasphemia quomodo mediâtè in Deum committatur & quomodo puniatur. Concl. 2. num. 12. Blasphemia quomodo probetur, remissivè. Concl. 2. num. 16. In crimine blasphemiae an detur reo defensio, & reprobatio contra personas testium. num. 17. 18. 20. Blasphemia à quo magistratu possit puniri. num. 22. & seqq. In reformatis Ecclesiis punitur à seculari. num. 30. Si magistratus Ecclesiasticus punivit blasphemantem, an eum nihilominus secularis possit punire. num. 29. Concl. 2. Blasphemiae damnatus sit infamis, & non potest testari. n. 31. 32.

1. **B**revitas parit locutioni gratiam. Concl. 9. num. 33.

4. **Brandtsbrêse** vel alia signa hostilia qui affigit & erigit, quomodo puniatur. Concl. 21. num. 17. num. 18. & seqq.

1. **B**ona possunt sequestrari, si agitur de eorum descriptione. Concl. 73. n. 19.

2. Bona avita an & sine heredum consensu alienari possint. Concl. 13. per tot. vide plura in verbo: Avita bona.

2. Bona sunt in dubio pro avitis, non pro industriabilibus habenda. Concl. 13. num. 7.

3. Bona fidei commissio perpetuo subjecta aliena dicuntur, & de substantia Testatoris esse non censentur. Concl. 11. num. 20. Non possunt alienari, ne quidem ex causa alimentorum d. Concl. num. 20. Concl. 27. numer. 36.

3. Bona adventitia debent conferri, & ex illis potest legitima peti. Concl. 11. num. 44.

3. Bona hypothecata si ad plures perveniunt, unus ex illis in solidum conveniri non potest, sed habet beneficium divisionis. Concl. 13. num. 13.

1. Bonorum debitoris descriptio & obsequatio in arresto an admittatur. Concl. 74. n. 179.

1. Bonorum aestimatio, vide, Taxatio.

3. Bonorum appellatione simpliciter prolata non comprehenduntur bona feudalia. Concl. 11. num. 33.

2. Bona fides requiritur ad prescriptionem. Concl. 3. n. 21. Præsumitur pro præscribente ex lapsu 30. annorum. Concl. 4. num. 26. Etiam de Iure Saxonico, quo in tricennali bona fides non debet allegari. num. 27. Probatio admittitur in contrarium. num. 28.

1. **Bothe/ geschwornen Bothe**, plenè probat in his quæ ad ejus officium spectant. Concl. 36. num. 70.

1. **Boves an** & quatenus in executione possint capi. Concl. 81. n. 68. & seqq.

1. **B**urgundia Ducis, gaudent privilegio de non appellando. Concl. 50. n. 28.

C.

1. **C**ambium habet cognationem cum deposito. Concl. 64. num. 14.

1. Cambium seu pecunia ad Cambium data præfertur omnibus Creditoribus. ibid.

1. Cambii Literæ habent ubique paratam executionem. Concl. 80. n. 78.

1. Cautela pro eo qui viduam ducit. Concl. 67. num. 83.

1. Cautela in datione in solutum. Concl. 81. n. 124. 125.

1. Cautela elegans, per quam debitor executionem evitare & causas ad processum ordinarium deferre potest. Concl. 84. num. 99. 100.

1. Cautela in litis contestatione & exceptionum objectione. Concl. 18. num. 35.

1. Cautela in oppositione exceptionum peremptorium. Concl. 18. num. 73.

1. Cautela in termino probatorio actorem circumveniendi. Concl. 38. num. 106. 107.

1. Cautela duæ in attestatum disp. observanda. Concl. 48. num. 29. 30.

1. Cautela pro appellato, per quam Iudex omnia appellatio ab interlocutoria in causa principali potest procedere. Concl. 50. n. 213. 214. 215.

1. Cautela, quâ super aliis & diversis articulis in secunda instantia probationes & testes admittuntur. Concl. 51. num. 13.

1. Cautela pro reis in libellis articulatis incertis & obscuris. Concl. 12. num. 42.

2. Cautela pro fidejussoribus, ut elapsò terminò debitorem morosum ad solvendum conveniant. Concl. 25. num. 37.

2. Cautela, quibus agnari præcavere possunt, ne feudum sine Domini consensu alienatum ad Dominum devolvatur. Concl. 59. num. 18. & seqq.

4. Cautela, per quam Iudex, si quis in rixâ vel

tumultu fuit occisus, occisores habere, eosque dimissis reliquis ad mortem condemnare possit. Concl. 11. n. ult.

4. Cautela, per quam quis onus probandi in adversarium transferre, & se à poenâ homicidii eximere potest, etiamsi maximè aliquem dolosè occiderit. Concl. 14. num. 2. num. 7. 8. 9. 10.

4. Cautela ad occurrendum provocantium & provocatorum libidini. Concl. 19. num. 9.

3. Cautela, quibus gabella detractiois evitari & circumveniri potest. Concl. 52. num. 88. & seqq.

4. Cautela & stratagema elegans ad occurrendum provocantium libidini. Concl. 16. numer. 9.

2. Cautela nimia curiosæ & plures arguunt contractum usurarium & dolosum. Concl. 1. n. 55. & num. 56.

1. Cauponariam si mulier cum marito exercuit, non habet jus prælationis. Concl. 65. num. 79.

1. Caupo potest hospitem & res detinere, si is velit discedere. Concl. 73. num. 102. Vel propter sumptus in ejus morbum & sepulturam factos. num. 103.

1. Caupo potest animalia detinere, donec sibi pro cibariis sit satisfactum. num. 104.

1. Caupones debent suas rationes contra se ipsos edere. Concl. 45. num. 46.

4. Caupones & hospites an & quatenus ex incendio suorum domesticorum teneantur. Concl. 25. num. 115. Ex eo, quod hospites seu divertentes committunt, non tenentur. num. 116. & seqq.

1. Cauponarius potest bona hospitem pro pretio prandii &c. arrestare & detinere. Concl. 74. num. 33.

1. Cautio quæ requiratur ad sequestrum relaxandum. Concl. 73. n. 133. & seqq.

1. Cautio juratoria an ad id sufficiat. n. 140.

1. Cautio an & qualis ab arrestante debeat præstari de servando Iudicis tribunal indenne. Concl. 74. num. 92.

1. Cautiois appellatione sola & nuda promissio intelligitur. Concl. 74. num. 94.

1. Cautio ubi pro quadam securitate exigitur, tunc nuda promissio sufficit. Concl. 74. n. 95.

1. Cautio quæ & qualis requiratur ad arrestum relaxandum. Concl. 74. num. 166. & seqq.

1. Cautio rati quando & quibus in casibus in Iudicio admittatur. Concl. 14. num. 34. 35. & seqq. Eam debet Iudex ex officio supplere. num. 64. Quomodo fieri debeat. num. 66. Hodie etiam depositione pecuniarum. num. 67. Et in foro Saxonico promissione. num. 68. Non potest fieri in scriptis, sed debet Notario Iudicii promitti n. 69.

1. Cautio juratoria, vide, Juratoria Cautio.

4. Cautio juratoria admittitur in casu, ubi quis hostilia minatur. Concl. 22. n. 10. Limitatur. num. 11. 12. Eam non debent divites præstare num. 13. Quid debeat continere. n. 14. 15. Concl. 22.

2. Cautius agendum, ubi majus periculum. Concl. 17. num. 14.

1. Calculationis conclusæ instrumentum habet paratam executionem. Concl. 80. num. 72. & seqq.

1. Calculi erroris exceptio impedit paratam executionem. Concl. 84. num. 62 & seqq.

1. De Calculatione & computatione rationum. Concl. 47. num. 39. 40. 41.

5. Cadaver defunctorum effodiens & spolians quomodo puniatur, si civiliter agitur. Concl. 47. num. 2. & seqq. Si criminaliter agitur, Puniantur in Saxonia arbitrarie, vel fustigatione vel aliâ poenâ. Concl. 47. num. 13. 14. Si violatio & spoliatio armata manu est facta, punitur gladio. num. 17. 18. Qui cadavera spoliata non iterum sepelit, punitur gladio. num. 19. Qui sæpius cadavera spoliavit, decapitatur, num. 22. Poenâ cessat, si violatores sint impuberes, furiosi, extra dolum, id faciant jussu superioris, si nondum sepultum spolia-

Index Rerum & Verborum.

- spoliavit, si hostium sepulera violavit, si ban-
nitorum, si eorum qui sepulti sunt contra le-
ges, si Vsurariorum, si parricidarum, si seipso
interficiendum sepulera violat. concl. 47. n.
24. & seqq.
5. Cadaver hominis vulnerans, vel brachium,
seu caput abscindens, tenetur tantum inju-
riarum. concl. 47. n. 39.
 5. Cadaver defuncti arreptans seu sequestrans
amittit suum creditum & 50. libras auri de-
bet fisco inferre, quam summam si nequit
persolvere, punitur arbitrariè. concl. 47. nu-
mer. 45.
 5. Cadavere non sepulto spoliatus an sit resti-
tuendus, maxime in casu turbatae jurisdic-
tionis. concl. 47. n. 44.
 5. Cadavera punitorum hodie manent insepul-
ta, exceptis iis, qui gladio feriuntur. concl.
48. num. 2. Qui Cadavera punitorum spoliat
& denudat, jure Civili punitur arbitrariè.
concl. 48. n. 11. In foro Saxonico verò fusti-
gatur. num. 12. 13. Licet sit Carnifex. num.
14. si quis non vestes, sed saltem pecuniam
occultatam auferat, quomodo puniatur. n. 16.
Si quis cadavera punitorum profus auferat,
non puniuntur in corpore sed mitius. concl.
48. n. 18. 19. Qui cadavera ad usus magicos
vel aliò modo propositò auferunt, puniuntur
fustigatione poenà vel alia arbitraria. n. 21.
Cadavera punitorum possunt medicis ad
anatomiam dari, modò consensus Principis
accedat. conclus. 48. n. 25.
 5. Carnifices cadavera punitorum denudan-
tes & spoliantes fustigantur. conclus. 48. nu-
mer. 14.
 1. Calumniæ Iuramentum non potest ab here-
dibus præstari. concl. 55. n. 27.
 1. de Calumniæ iuramento, vide, Iuramentum
Calumniæ. Potest etiam post Guarandam
præstari & litem contestatam deferri. con-
clus. 29. n. 59.
 1. Canonico Iuri standum, quoties jure Civil.
dubium existit, quod in Canonico decisum.
concl. 51. n. 7.
 1. Canonica purgatio quid: fit per solum Iu-
ramentum. concl. 52. num. 2. Hodie est usi-
tata. num. 3.
 2. Canon si non fuerit solutus, emphyteuta pri-
vatur emphyteusi, sed quomodo? concl. 46.
per tot. Præstatio canonis est individua. n. 32.
d. concl. 46.
 1. à Camera: revisoribus & visitoribus licet
appellare. concl. 50. n. 29.
 1. de Captione bonorum mobilium & immo-
bilium in executione. concl. 81. num. 50. &
seqq. num. 100. & seqq.
 1. Captio bonorum inducit pignus judiciale.
num. 110.
 1. de Captione nominum & actionum, concl.
81. n. 231. & seqq.
 1. Captivitas est justum impedimentum. concl.
17. n. 50.
 2. Captivitas tollit patriam potestatem. concl.
11. num. 14.
 2. Capturam personæ est citatio realis & species
jurisdictionis. concl. 27. num. 3.
 1. Carceris durities probatur per inspectionem
ocularem. concl. 47. n. 5.
 2. ad Carceres an se debitor in casu non factæ
solutionis possit obligare. concl. 27. per tot.
 2. de Carcere publico, vom Schulthurm.
concl. 28. per tot. Iure civili debitor non po-
test carcerari. n. 1. & seqq. Nisi sit fugitivus
num. 5. debitor fisci, n. 6. si condemnatus ju-
dicatum non solvit, n. 9. si beneficio cessio-
nis renunciavit, n. 10. An jure Canonico. n.
12. Iure Saxonico Electorali potest carcerari,
n. 16. etiam fidejussor, n. 17. etiam heres. n.
18. Limitatur. num. 20. 22. Debitor non li-
beratur cessione bonorum num. 24. & seqq.
Creditoris heres, cessionario, & quilibet In-
strumentum obligationis habens, potest in-
carcerationem petere. concl. 28. n. 27. Etiam
advexæ & forenses possunt in Saxonia in-
carcerari, n. 28. Etiam pro debito conditio-
- nali. num. 29. Mulier non potest carcerari ob
ærs alienum. n. 30. Nisi sit meretrix. num. 34.
Non potest carcerari Pater, Mater, maritus,
miles, patronus, donator, socius communium
bonorum, & familiaris privilegiatus, ut non te-
neatur, nisi quantum facere potest, conclus.
28. num. 36. Socer non potest. num. 56. in
fin. Pupillus & minor, Doctores, Comites,
Nobiles non possunt carcerari, n. 37. 38. &
seqq. Limitatur. n. 42. 43. Non potest quis
ob debitum modicum, num. 44. Si Creditor
scivit tempore contractus Debitorem non
esse solvendo, num. 45. Frater non potest, nu-
merorum 46. Socius non potest. numer.
26. Non potest, qui aliquo infortunio, &
& fortunæ invidiâ, casu fortuito, factus est
non solvendo, num. 48. 49. dummodo de
solutione caveat, si ad pinguiorem fortunam
venerit, num. 50. Debitor debet carcerari à
Iudice competente. num. 51. Et debitum de-
bet esse liquidum. n. 52. Et præcedat excussio
bonorum. n. 56. etiam fidejussoris. n. 58. Bo-
na etiam aibi sita debent excuti. num. 59. Si
quis debitorem non excussit. ejus bonis car-
cerari fecit, tenetur injuriarum & amittit jus
crediti. num. 61. Quando debitor ad manus
creditori detur. num. 62. Iudex, qui debito-
rem non incarcerat, sed elabi patitur, tenetur
Creditori ad interesse. num. 66. Carcer qualis
debeat esse. num. 67. 68. 69. creditor non
debet in Electoratu Saxonie incarceratum
alere, nisi is ex Eleemosynis transeuntium
non possit vivere. n. 75. 76. 77. An operæ vel
carceratio debitorum in singulos dies æstime-
tur, & per eam summa debiti decrescat. n.
78. n. 79. 80. Incarceratus non liberatur nisi
solutione. num. 81. Sub juratoria cautione
non dimittendus. num. 82. An sub fidejusso-
ribus, num. 83. 84. Injustè carceratus sta-
tim dimittendus, alias Iudex potest conveniri
in syndicatu & injuriarum. n. 85. 86. 87. Si
Creditor fugientem deprehendit in alio ter-
ritorio, debet ille remitti ad locum domicilii
vel contractus, ut incarceretur. n. 89. 90. &
seqq. Debitor potest recommendari, & in car-
cere pro alio debito detineri. nu. 93. Carcer
publicus habetur pro poena. n. 91.
- 4. Carceratus si aufugiat, quatenus pro confes-
so habeatur. concl. 4. num. 81.
- 4. Carceratam mulierem cognoscens, si fuit
maritata, punitur gladio. concl. 36. n. 3. & se-
quent. Sin innupta arbitrariè. n. 17. Nisi fuerit
inhonestæ & infamis, tunc fustigatur, nu. 18.
Si custos carceris incarceratam non solum
cognoscit, sed eam etiam à carcere liberat,
punitur gladio. concl. 36. n. 30. si carceratus
filium seu ancillam custodis cognoscit, puni-
tur arbitrariè. n. 31. 32.
- 1. Causa pia, vide Pia causa.
- 1. Causam in Instrumento non esse positam,
exceptio, impedit executionem. concl. 84.
num. 13.
- 1. Causæ criminales, quatenus in judicio Cu-
riali recipiuntur. concl. 3. n. 19. & seqq.
- 1. Causa connexæ quæ sint, remissivè concl.
22. n. 8. causa etiam injusta excusata dolo,
concl. 21. n. 106. Causa discussa dicitur, ubi
tantum sententia lata est, licet executio non-
dum sit secuta. concl. 22. n. 55. 57. Causa di-
citur pendere, sive nulla sententia sit lata, sive
sit per appellationem suspensa. concl. 25. n.
39. Causa jurejurando decisa, an possit ob
contrarias probationes retractari. concl. 35.
n. 3. & seqq. In causis civilibus magnis & ar-
duis non potest Iuramentum suppletorium
deferri. concl. 54. num. 2. 5. Causæ civiles ar-
duæ & magnæ quæ dicantur. concl. 54. n. 2.
Causæ quæ sint magnæ, quæ modicæ. n. 3.
- 1. Causæ quæ sint parvæ & modicæ, relinqui-
tur arbitrio Iudicis. concl. 8. n. 51.
- 2. Causæ duæ ubi concurrunt & requiruntur,
quarum una est potentior alterâ, tunc poten-
tior inspicit debet. concl. 29. n. 55.
- 1. Casus singulares in concursu Creditorum
recensentur. concl. 72. per tot.
- 1. In casu fortuito probando testes à Iudice lo-
ci, in quo damnus passus est, possunt exami-
nari. concl. 46. num. 44.
- 2. Casus pro amico non habet locum in Iure.
concl. 22. num. 70.
- 3. Casus speciales non sunt trahendi in conse-
quentiam. concl. 21. n. 6.
- 1. Castro concessio an & quatenus Iurisdic-
tio concessa videtur. concl. 1. n. ult.
- 1. Caltri Domini se ipsos non possunt punire,
nec de causâ inter se possunt cognoscere.
concl. 11. n. 22.
- 2. Castra Dominorum an à subditis custodien-
da? concl. 64. per tot. vide verb. Rustici.
- 1. Cessionario an competat dotis privile-
gium. concl. 65. n. 94. & seqq.
- 1. Cessionario an competat jus arresti, & an are-
stum possit cedi. concl. 74. n. 150.
- 1. Cessionario datur jus paratæ executionis.
concl. 80. n. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
- 2. Cessionario & alii singulari successori datur
jus redimendi. conc. 2. n. 27.
- 1. Cessionarius creditor potest debitum unâ
cum usuris in concursu Creditorum petere.
conc. 66. n. 11.
- 1. Cessionarius debet cessionem plenè probare,
nec ei ad probandum defertur, juramentum
necessarium. concl. 54. n. 46.
- 2. De cessionibus edictum Electoris explicatur.
concl. 29. n. 14. & seqq. & n. 28. Inter cessionem
& oppignorationem magna est disse-
rentia. n. 28. Per cessionem transferitur in Ces-
sionarium dominium. ibid. Cessio de Iure
idèd improbat, quoniam fit ob tenuitatem
preij, & sapit redemptionem litium ibid.
- 2. de Cessione bonorum. concl. 28. per tot. An
& quatenus per eam carcer possit evitari, vel
non? concl. 28. num. 24. In Electoratu Sa-
xonie debitor debet præcisè in carcerem
conijci, nec liberatur, licet omnibus bonis
velit cedere. n. 26.
- 1. Cessionis bonorum exceptio impedit para-
tam executionem. concl. 84. n. 58.
- 1. in Cessione nominis habet locum evictio &
denunciatio litis. concl. 24. n. 51. 52.
- 2. Cessio hypothecarum an sine novo consensu
possit fieri, tam in feudalibus, quam allodia-
libus bonis. concl. 29. num. 26. & seqq.
- 1. Cessibilia sunt, quæ sunt transmissibilia. con-
clus. 74. n. 150.
- 1. Cedi non possunt, quæ non transeunt ad
quoscunque heredes. concl. 65. n. 105.
- 1. Cedi potest jus debitorem suum personaliter
capiendi. conc. 7. n. 151.
- 1. Cedi potest jus exequendi & jus ingrediendi
& capiendi possessionem. conclus. 74. nu-
mer. 150.
- 2. Cedi potest omnis actio, inprimis persona-
lis. concl. 2. n. 27. an & quatenus jus redi-
dimendi. concl. 29. n. 28. 29.
- 1. Cedendarum actionum exceptio impedit
executionem. concl. 84. n. 22. an sit dilatoria.
concl. 18. n. 84.
- 2. Cedendarum actionum beneficium est de
apicibus Iuris. concl. 22. n. 7. An & quatenus
ei possit renunciari. conclus. 22. n. 59. & se-
quent. Si est renunciatum, & creditor unum
in solidum convenit, & is solvit, an fidejussor
postea possit cessionem petere num. 66. & se-
quent. Cessio actionum quando, an ante, an
post solutionem fieri debeat. n. 75. & seqq.
Si fidejussor omisâ cessione solvit, an alia ha-
beat remedia; n. 83. & seqq. Actiones quali-
ter cedantur. n. 88.
- 3. Cessante causâ cessat effectus, Et cessante ra-
tione legis cessat ipsâ dispositio. concl. 4. nu-
mer. 4.
- 1. Census rei emphyteuticæ à duobus petitis
sequestratur, donec lis decidatur. concl. 73.
num. 116.
- 2. Census annuos in certo genere monetæ vel
frugum solvere obligatus, si ultra longissi-
mum tempus in alio genere solvit, an præ-
scripserit. concl. 5. per tot.

Index Rerum & Verborum.

2. Censitica bona an & quatenus possint oppignorari. concl. 29. passim.
2. Censiticus Contractus differt ab emphyteutico. concl. 47. num. 1. Censitus datur ex re nostra, Canon ex aliena. num. 2. Censiticus non privatur re, etiam si per mille annos Canonem non solverit, sed tenetur ad interesse; secus in emphyteusi. numer. 4. 5. 6. 7. 8. In censiticis transfertur utile & directum dominium; secus in emphyteusi. num. 9. Spiritualia possunt dari in censum, non in emphyteusim, num. 10. In bonis censiticis non debet renovatio peti; secus in emphyteuticis. n. 11. In censiticis non competit Domino jus protimiseos. n. 13. Quomodo cognoscatur, an contractus sit emphyteuticus vel censiticus, num. 14. & sequent. In quibusdam locis debent etiam censitica recognosci. numer. 15. In Censiticis scriptura non est necessaria. num. 17. In dubio censentur bona censitica. n. 18. 19. Si censitus censum solve-re juravit, tunc ob non solutum censum privatur. n. ult. concl. 47.
3. Cerevisia inter fructus industriales reputatur. concl. 43. n. 36.
4. Cerevisiæ venenum immiscens, ut homines moriantur, debet concremari. concl. 26. num. 11.
4. **C**haracteribus, imaginibus & amuletis de collo suspensis utentes, quomodo puniantur, remissive. concl. 5. n. 100.
1. Charta; an libellus ex ea possit recitari. conclus. 13. n. 10. & seqq. Ex charta recitare perinde est, ac in scriptis proponere. concl. 13. num. 17. Charta bilanca seu *Blancet*/ non sufficit loco mandati. concl. 14. n. 91. Scripta in blancâ non probant, nec scribentem obligant. concl. 14. n. 94.
1. de Chirographariis Creditoribus. concl. 71. per tot.
1. Chirographarii inter creditores ultimo loco ponuntur, & æqualiter admittuntur. concl. 71. n. 1.
1. Chirographarii qui dicantur? n. 2.
1. inter Chirographarios quando sit jus prælationis. n. 3. 4. 5.
1. Chirographario si pecunia fuit soluta, illam non possunt reliqui petere. concl. 71. n. 7. & seqq. Nisi illi sint hypothecarii & privilegiati. n. 20. & seqq.
1. Chirographum à debitore recognitum & confessatum habet paratam executionem. concl. 80. n. 61.
4. Chirromantici an sub magorum classe contineantur, & quomodo puniendi. conclus. 5. num. 101.
1. Chirurgorum salaria habent jus prælationis. concl. 64. num. 96.
1. Chirurgorum dicta de Vulneribus an in rem judicatum transeant, an verò post decendium possint rescindi. concl. 59. n. 30. Eis non creditur, nisi prius de veritate aut saltem credulitate juraverint. concl. 59. n. 37.
5. **C**icatricum & deformitatum non fit æstimatio in injuriis. conclus. 70. numer. 30.
1. de Citatione. concl. 10. Ejus requisita. n. 2. Fiat ad instantiam partis. n. 2. à Iudice competente. n. 3. Citatus à non Iudice competente an debeat comparere. num. 4. & seqq. Fiat ter & peremptorie. num. 7. n. 10. & seqq. Hodie unica citatio sufficit, quæ continet sex septimanas & 3. dies. n. 9. Citatio, *sol et geyhen was recht ist/* habet vim peremptoriae. num. 10. in Citatione à Principe emissa verbum, Peremptorie, non est necessarium. num. 11. Quæ sit ore iudicis, est peremptoria. n. 11. contineat legitimum tempus. n. 13. sex septimanas & 3. dies. num. 14. Tempus comparandi incipit currere à die insinuatæ citationis. n. 14. Est nulla, si unus tantum dies deficit. n. 15. Et causa inferatur. n. 16. In aliâ causâ citatus in alia non debet responde-re nu. 17. Fiat de mandato Iudicis. num. 18. In eo loco, ubi quis scire potest, se esse citatum. num. 19. Insinuetur per juratum Nuncium. n. 21. Relatio ejus registretur. nu. 21. Citationis effectus. n. 24. Si nuncii culpâ Citatio non est insinuata, eam suis sumptibus debet ex integro facere. n. 31. Relationi nuncii an credatur. n. 33. Omnes quorum interest, debent citari. n. 34. & seqq. Coheredes omnes sunt citandi. nu. 44. in individuo & in specie. n. 45. Quando generaliter. n. 47. Citatio subsidiaria. concl. 11. n. 1. & seqq. Ex alieno territorio an & quando quis possit citari. concl. 11. n. 1. Citatio edictalis quando locum habeat. concl. 11. n. 17. Citari an filius alicujus nobilis possit per subsidium Patris, an verò immediatè per Principem. concl. 11. n. 18. 19. & n. 20. 21. Citatus impediens quominus citetur, est contumax. concl. 18. n. 2. Citatio sit peremptoria & contineat legalem terminum. concl. 17. num. 75. 76. In citando stylus Curiarum præcisè observandus. nu. 76. Citatio si per nuncium reo fuerit tardius insinuata, reus non habetur pro contumace. n. 77. In citatione tempus à die insinuationis reputatur. num. 77. Si in citatione apponitur poena inconsueta, tunc reus non comparens pro contumace, non habetur. concl. num. 98. Citatus emanens non habetur pro contumace, si Iudex eo die non sedet pro tribunali. num. 100. Citatio quando ad prosecutionem Lenterationis impetranda. concl. 49. nu. 26. 27. 28. 29. 30. 31. Quando in appellatione. concl. 50. n. 157. & seqq. Citatio partis requiritur, ubi cognitio causæ debet adhiberi. concl. 53. n. 64.
2. Citatio an & quatenus tam jure Saxonico quàm communi præscriptionem interrumpit. concl. 9. n. 22. & seqq.
1. Citatus ad docendum de jure suo in concursu Creditorum & non comparens, hypothecam amississe censetur, & ei posteriores præferuntur. concl. 66. n. 63.
3. Citatus propter aëris pestilentiam tum demum excusatur, si in eo loco forum iudicii clauderetur, secus si ibi jus reddatur. concl. 5. num. 11.
1. Civitas habet tacitam hypothecam in bonis administratorum. concl. 67. num. 41. & sequent.
1. Civitas pecuniam mutuo dans vel aliter contrahens non habet tacitam hypothecam in bonis debitoris. concl. 67. num. 44. & seqq. Habet tacitam hypothecam pro annuis reditibus, tributis, collectis. n. 46.
1. Civitas quæ, quando, quibus & quomodo possit imponere collectam. concl. 76. nu. 24. & seqq.
4. Civitas pro cive admittitur ad defensionem necessariam probandam. conclus. 14. numer. 20.
1. Civitatis contractus quomodo obliget cives & subditos. concl. 76. n. 15. & seqq. Quando non. n. 3. & seqq.
1. Civitatis bona quando possint vendi. num. 23.
1. in Civitatis pensiones, collectas & præstationes potest fieri executio. concl. 80. n. 33.
1. in Civitatum mandatis, *Dolmachten/* quæ requirantur. concl. 14. n. 87.
2. contra Civitatem quanto tempore præscribatur. concl. 8. n. 1. & seqq. Præscriptio contra civitatem quando inchoari debet, an inchoata contra singulares personas noceat civitati. concl. 8. n. 12. 13. De jure Saxonico præscribitur 30. annis. num. 10. 11.
1. Cives an & quatenus pro debitis à civitate contractis possint arestari. concl. 76. per tot.
1. Cives quando & qui ad collectam teneantur. concl. 76. n. 26. & seqq.
1. **C**lausula in fine posita refertur ad singula antecedentia. concl. 64. num. 83. in fin.
1. Clausulæ quæ possint libellis apponi. concl. 12. n. 21. quales habeant effectus. n. 22.
2. Clausulæ insolite arguunt contractum illicitum & usurarium. concl. 1. n. 23.
2. Clausula: *Trensch vnd sonder gesehede/* quid importet. concl. 24. n. 63. 64.
2. Clausula, *Nir vnd den meinen vnschädlich/* qualem habet effectum. concl. 29. numer. 84.
2. Clausula posterior semper prævalet & præfertur priori. concl. 36. num. 67.
2. Clausula in fine posita debet ad omnia præcedentia referri. concl. 60. n. 13.
3. Clausulæ Codicill. Si testamentum non valet jure testamenti, valet jure codic. Item: omni meliori modo, viâ & formâ: tum demum valet; si tendunt in favorem & utilitatem liberorum; secus si in eorum damnum. concl. 15. n. 59.
1. Classes creditorum, qui quadam prærogativâ reliquis præferuntur. concl. 64. & sequent.
1. Clerici an & quatenus possunt arestari. conclus. 75. num. 25. An & quatenus possint jurisdictionem prorogare. concl. 5. num. 5. & seqq.
1. Clerici & sacerdotes an possint Notariatum exercere. concl. 43. num. 50. 51.
2. Clericatus non tollit patriam potestatem. concl. 11. n. 56.
2. Clerici fidejussor non habet beneficium excussionis. concl. 24. n. 29.
2. Clerici non possunt propter debita in carcerem publicum conjici. concl. 28. num. 37. in fin.
2. Clerici non coguntur investituram suorum antecessorum ratam habere. concl. 54. num. 11. Nisi capitulum in investituram consenserit. num. 12. Obligaciones Clericorum non transeunt ad successores, nisi consensus capituli intervenerit. num. 12. in med. An & quatenus Domini Ecclesiasticæ investituram in casum mortis concedentis heres vel successor eam ratam debeat habere. concl. 54. num. 10. & seqq.
2. Clerici non tenentur castra Dominorum custodire. concl. 64. n. 12.
4. Clerici blasphemiam committentes an puniantur. concl. 1. n. 108. 109.
4. Clericus adulter an & quatenus puniatur. Concl. 27. n. 8. & n. 53.
5. Clerici & aliæ personæ Ecclesiasticæ sunt exemptæ à poena furcæ. concl. 44. n. 66.
5. Clericus non tenentur in injuriis palinodiam canere. concl. 62. n. 22.
5. Clericus etiam infamatur injuriarum condemnatus. concl. 63. n. 8.
3. Clerici non possunt succedere in feudis. conclus. 59. num. 1. & sequent. Ampliatur in Cardinalibus. d. concl. 39. num. 7. Item, in Archiepiscopis, Episcopis & Abbatibus. num. 8. Item, in Clericis regularibus. numer. 9. Item, in feudo emptio. num. 10. Item, licet Clericus legitimum haberet filium num. 11. Item in eo, qui votum religionis duntaxat emisit. n. 12. Plures ampliatur. & limitationes. n. 13. & seqq. usque ad 52. Item obrinet de jure Saxonico, non verò Electorali. 53. & seqq. Clerici & ministri Ecclesiarum succedunt in rebus expeditoriis. d. concl. 39. num. 62.
1. Clementina pastoralis. 2. explicatur. concl. 11. n. 3. Clement. ult. de testibus an etiam in fore civili observandæ. concl. 51. n. 5.
1. **C**oncedo, verbum, non inducit dominii translationem. concl. 64. n. 51.
1. Collectæ publicæ, *Schoff / Steuer / &c.* quibus privilegiis gaudeant. concl. 64. num. 104. & seqq.
1. Collectæ à quibus civitatibus possint imponi, quibus & quando. concl. 76. n. 23. & seqq.
1. in Collectas & pensiones civitatis datur paratæ executio. concl. 80. num. 33.

Index Rerum & Verborum.

1. Confessata dos non habet privilegium prælationis. conclus. 65. n. 41. & seqq. usque ad num. 63. ubi etiam limitatur.
1. Confessio præsumpta debitoris habet paratam executionem. concl. 80. n. 66.
1. Confessionis judicialis exceptio impedit executionem. concl. 84. num. 32.
1. Confessio judicialis probat plenè. concl. 36. num. 11. Extrajudicialis quomodo probet, num. 12. n. 101. & seqq. Facta in tormentis tantum probat semiplenè. n. 102. Facta in scriptis plenè probat. num. 104. Confessio partis admittitur contra præscriptionem juris & de jure. concl. 40. num. 42. Potest produci post lapsum omnium dilationum probationis. concl. 40. n. 43.
4. Confessio sufficit ad condemnationem. conclus. 4. n. 62. An & quatenus ex confessione venefici & magni possint condemnari. concl. 4. n. 63. & seqq. Confessio citra indicia verisimilia, extrajudicialis, metu extorta, æquivoca, sub spe futuræ gratiæ, vel sacerdoti facta, non probat, nec sufficit ad condemnationem. concl. 4. n. 67. & seqq. Ex sola confessione possunt venefici damnari. num. 81. Modò ea cum aliarum strigarum confessionibus comparetur. num. 82. si confessionem factam revocent, quid Juris. concl. 4. n. 84. & seqq.
4. Confessio socii, vel Veneficæ an & quatenus contra alias probet, concl. 4. n. 104. & seqq.
4. Confessio & nominatio Vxoris an & quatenus damnet, si vir adulterium negat. concl. 27. n. 129. & seqq.
5. Confessio nuda & simplex in criminalibus non nocet confidenti, nec potest ex ea damnari. conclus. 46. n. 2.
3. Confessio coram scabinis facta habetur pro judiciali. concl. 4. num. 12.
3. Confessio filii non nocet Patri, nec è contra. concl. 18. n. 6. neque confessio debitoris asserentis se esse debitorem alterius de præterito, non præjudicat futuris Creditoribus. num. 6. Ampliatur. n. 7. 8. 9. 10.
1. ex Confiscatis bonis debet fiscus prius condemnati Vxori & creditoribus satisfacere, quam illa sibi applicet. Concl. 65. n. 131.
1. ad Conservationem domus vel alterius rei pecuniam mutuans an & quatenus habet jus prælationis. concl. 65. n. 132. & seqq.
1. Correctoriæ constitutiones strictissimè sunt accipiendæ. concl. 66. n. 19. in med.
1. Correctoriæ constitutiones ita interpretandæ, ut cum jure Communi concordentur. concl. 66. n. 19.
2. Correctiones jurium & constitutionum, quantum fieri potest, sunt evitandæ. concl. 29. n. 15.
2. Correctoria lex vel constitutio quando possit aliquid operari, etiam in modico, in reliquis semper strictè intelligitur. concl. 12. n. 17. Videtur tantum in his corrigere, de quibus dubium erat. n. 18.
1. Communitas habet tacitam hypothecam in bonis administratorum. concl. 67. n. 41. & seqq.
1. Communitas dans mutuo pecuniam vel aliter contrahens, non habet tacitam hypothecam in bonis debitoris. conclus. 67. numer. 44.
1. Communem opinionem Dd. pro se habens non condemnatur in expensas. conclus. 78. num. 30.
1. in Communem fundum an possit fieri executio. concl. 80. num. 33.
1. Communis opinio plenè probat. concl. 36. num. 91.
1. Communia Instrumenta quæ sint. concl. 45. num. 70.
4. Communis opinio non est amplectenda, si rigorem sapit, & alia magis æqua est. concl. 8. num. 5.
3. Communia verba quæ sint & dicantur. conclus. 15. num. 29. & seqq.
1. Carnobria habent tacitam hypothecam in bonis hospitalarii. concl. 67. numer. 55.
1. Conductoris bona in rem conductam illata sunt tacitè obligata. concl. 67. num. 62. & seqq.
1. Conductor ob non solutam mercedem an & quatenus à Locatore possit expelli, & quid de ejus rebus fiat. concl. 67. n. 67. 68.
1. Conductor & ejus bona possunt detineri & sequestrari, si mercede non solutà velit migrare. concl. 73. n. 105.
2. Conductor nunquam præscribit. concl. 6. num. 9.
2. Conductor primus præfertur secundo. concl. 39. n. 78. Si agros fertiliores reddidit. n. 79. In prædiis fiscalibus. n. 89. Si primus est locantis cognatus & heres. n. 83. Item magistri & Scholares præferuntur secundis conductoribus. n. 84.
4. Conductor tenetur poenâ incendii, ex levi culpâ commissi. concl. 25. n. 27.
4. Conductor non tenetur de incendio ex levissima culpa orto. concl. 25. num. 46. An saltem ex l. Aquilia conveniri possit. n. 50. & sequent. Quatenus & quibus casibus de incendio suorum teneatur, remissivè. n. 124.
1. Con sanguineus creditor chirographarius præfertur reliquis chirographariis. concl. 71. num. 3.
1. Con sanguineus non debet pro defuncto con sanguineo jurare. concl. 55. n. 6.
4. Con sanguineus intra quartum gradum inclusivè se invicem occidentes in Saxonia trahuntur ad supplicium & decapitantur. concl. 7. n. 70. 71.
4. Con sanguineus admittuntur ad necessariam defensionem probandam. conclus. 14. numer. 22.
1. Collaterales admittuntur in Iudicio cum cautione rati. concl. 14. num. 37.
2. Collaterales seu cognati an debeant jus promissæ. concl. 39. n. 22. 23. 24. 25. 26. Eorum successio non datur ultra decimum gradum. n. 39.
2. Collaterales succedunt in feudo antiquo & paterno. concl. 53. num. 2. 3. In feudo verò novo non. num. 4. Nisi in pacto investituræ fratres sibi prospexerint. n. 5. Nisi feudum de bonis communibus fuerit emptum. n. 6. Nisi frater suo & fratris nomine emat. num. 7. Nisi simul in bello feudum acquisiverint. num. 8. Nisi feudum duobus vel pluribus datum sit individuum. num. 9. Et cuilibet fratrum esset concessum in solidum. num. 10. Collaterales succedunt in infinitum. n. 13. De jure Saxónico nullo modo possunt succedere, nisi sint in simultaneâ investitura. n. 16. 17.
4. Collateralium utrinque solutorum incestus quomodo puniatur. concl. 33. per tot. Vide verb. incestus.
4. Collaterales incestum cum adulterio committentes puniuntur gladio. concl. 34. num. 11. 12.
3. Collaterales si soli exeant, quomodo succedant, an secundum gradus prærogativam, concl. 24. n. 84. & seqq.
3. de Collateralium successione. concl. 24. per tot. vide successio collateralium.
4. Confobrini non possunt in Saxonia conjugii citra incestum. concl. 33. n. 16. 17. 18.
5. Concubinis non licet vim inferre, sine poenâ capitali. concl. 41. num. 35.
4. Concubinam alterius cognoscens punitur extraordinariè. concl. 27. n. 91.
5. Concubuisse qui se gloriatur cum quadam puellâ vel alterius conjugæ, punitur in Saxonia arbitrariè, & debet id publicè revocare. concl. 68. n. 3. & seqq.
1. Coniunctim quando plura requiruntur, utrumque adimplendum est. conclus. 82. numer. 60.
1. Coniunctæ personæ admittuntur cum cautione rati. concl. 14. nu. 37. num. 44. & sequent.
1. Coniuncti spiritualiter non admittuntur. num. 40.
1. Coniunctus pro coniuncto non admittitur, in casibus qui speciale mandatum requirunt. n. 42. & seqq.
2. Coniuges an & quatenus sibi invicem donare possunt. concl. 15. per tot.
4. Coniuges se invicem occidentes quomodo puniantur. concl. 7. num. 39. & seqq. Iure civili poenâ parricidii. n. 43. Iure Saxónico etiam. n. 48. 49.
2. Coniuges inter vivos sibi invicem donare non possunt. conclus. 1. num. 30. Mortis tamen causa possunt. d. num.
3. Coniux superstes inops succedit conjugii defuncto locupletati cum liberis in quartam, de Iure civili, si tres sint vel pauciores, si verò plures in virilem portionem. conclus. 9. in pr. Idem obtinet de jure Saxónico, ut maritus omnia bona mobilia uxoris lucretur, uxor vero tertiam vel quartam partem ex bonis mariti præmortui. conclus. 9. in pr. Et hoc in casu, si maritus ex ultimo matrimonio liberos relinquit, uxor superstes in portione saltem habet usufructum, proprietatem verò liberis suis salvam conservare tenetur. conclus. 26. num. 15. 37. Quod obtinet etiam in nepotibus. d. conclus. 26. numer. 16. Ampliatur hæc dispositio Iuris Communis, sive super sint foeminae sive masculi. n. 17. Item si uxor minorem dotem habet, quam ut se inde sustentare possit. n. 18. Item quamvis divitem patrem habeat, modò tempore mortis mariti nihil actu possideat. n. 19. Item, licet maritus plus quam quadringentas libras auri habeat. n. 20. Item, etsi bona mariti ob delictum confiscantur modò non ob crimen læsæ Majestatis. n. 21. 22. Item, si à primo marito portionem debitam petere neglexit, tamen potest illam à secundo marito petere. n. 23. Item, in ascendentibus. num. 27. Item in transverfalibus n. 30. Huic autem uxoris pars nihil accrescit, etiam si liberi ascendentes vel collaterales hereditati renunciant. num. 32. 33. Et si aliquid maritus uxori inopi leget in testamento, computatur illud in ejus quartam, puta, si pleno jure uxor portionem suam lucratur. numer. 34. 35. Idem obtinet, si maritus uxori egenæ aliquid titulo Institutionis reliquit. numer. 36.
3. Coniuges de Iure civili sibi invicem non succedunt. Secus de Iure Prætorio, ubi quidem succedunt, sed per spacium 100. dierum utilium excluduntur. concl. 26. n. 1. 2. 3. Si autem maritus intra decimum gradum con sanguineos reliquit, uxor tam de Iure civili quam Prætorio excluditur. num. 4. Nisi pactis dotalibus aliter convenierit. numer. 5. Vel nisi statuto vel consuetudine loci aliud sit inductum. numer. 6. Et sic attenditur consuetudo seu statutum loci, ubi maritus habitavit. num. 7. 8. Quod statutum etiam ligat Clericorum uxores. num. 9. Item, Doctorem & aliorum Scholarium in Academicis uxores. num. 10. Quod verum, si statutum conceptum sit in rem; secus si in personas. n. 11. 12. 13.
1. Cognati an possint documenta recognoscere. conclus. 44. n. 15.
1. de Concurfu creditorum, & quid in eo observandum. concl. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. Casus singulares in eo. concl. 72.
5. Concreditam pecuniam vel alias res administrationi suæ commissas furantes, quomodo puniantur. concl. 57. per tot. Vide Verb. Pecunia.
1. Contractus Principis an & quatenus vim legis habet. concl. 76. n. 7. 8. 9.
1. in Contractibus utile est stipulari expensas litis, & facere, ut opponantur in Instrumento. Concl. 78. n. 15.
1. Contractus de jure civili non habent paratam executionem. concl. 80. n. 4. in med. & n. 58.
1. Contractus an & quatenus habent paratam executionem vel non. Concl. 80. n. 57. & sequent. n. 79. & seqq.

Index Rerum & Verborum.

1. Contractus pignoratiticius vel usurarius quando præsumatur. concl. 1. per tot.
2. Contractus accipit nomen ex intentione & mente contrahentium. concl. 1. num. 6. Intermedius regulatur secundum contractus priores & posteriores. conclus. 1. numer. 111. Contractus clandestine nullis adhibitis testibus celebratus præsumitur usurarius. conclus. 1. numer. 36. Si ordo substantialis contractus invertatur, præsumitur usurarius. num. 37. Si poena est adjecta in contractu, est usurarius. num. 38. Si res pro parte vendita & pro parte donata fuit, præsumitur contractus simulatus. num. 41. Si pacta in contractu claudicant, & omnia sunt facta in favorem creditoris, præsumitur usurarius. num. 44. Contractus præsumitur usurarius, si adest pluralitas cautelarum, & contractuum super eodem facto. n. 55.
2. Contractus debemus interpretari in favorem debitorum, ut minus illis sint onerosi. concl. 2. num. 43.
2. Contractus in testamento factus sequitur naturam testamenti, & revocato testamento revocatur etiam contractus. conclus. 51. num. 29.
3. Contractus omnis per Procuratorem rectè expediri potest. concl. 2. n. 35.
3. in Contractibus unus testis tempore pestis non sufficit, sed præcisè duo requiruntur. concl. 5. num. 14.
3. Contractus juræ non possunt minui per ultimam voluntatem. concl. 9. n. 3.
1. Comites an & quatenus possint arestari. conclus. 75. n. 15. n. 18.
2. Comitum promissiones, *ben Gräfflichen Ehren* an habeantur pro juratis. concl. 71. n. 37. 39.
2. Comitatus non possunt propter debita in carcerem publicum conjici. conclus. 28. nu. 40. Limitatur. n. 42. 43.
1. Contumacia est delictum. concl. 78. n. 9.
1. Contra contumacem sententia lata non nocet filiis. *ibid.*
1. Contumaciæ expensæ debentur, etiamsi Vitæ habuerit justam causam litigandi. concl. 78. n. 20.
1. de Contumacia actoris & rei & ejus poena. concl. 17. per tot. Quot modis committitur. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Contumax actor quomodo de jure civili, n. 7. 8. 9. Quomodo de Camerali. num. 11. 12. 13. 14. 15. 16. Quomodo Saxonico puniatur. num. 18. 19. 20. 21. 22. Reus contumax. quomodo puniatur. num. 24. 25. usque ad num. 47. Actoris contumacia major est quam rei. num. 44. Contumacia non punitur, nisi accusetur. n. 72. 73. Et nisi reus legitime sit citatus. num. 71. 75. 76. 77. Contumacia est major, si quis planè non venit, quam si iudicii suam absentiam qualiter excuset. num. 96. Contumax in secunda instantia seu appellans quomodo punitur. num. 102. 103. 104. & seqq. Quomodo appellatur. n. 113. & seqq. Leuterans seu Leuteratus quomodo punitur. n. 120. Contumaciæ nomine si reum iudex non condemnat, potest ab eo appellari. n. 121. Pro contumace nemo habetur, nisi contumacia accusetur, & sententia interlocutoria feratur. n. 73. Reus à poenis contumaciæ quomodo excusetur. conclus. 17. n. 97. 98. & seq. Contumacia & ejus poena non transit ad heredes. concl. 17. nu. 100. Contumax non potest appellare. concl. 50. n. 196. Contumacia est fictum delictum & imaginaria probatio. concl. 52. n. 47.
1. in Continenti, quomodo probatio exceptionum executionem impeditivarum possit fieri. conclus. 84. n. 85. 86.
1. in Continenti, quomodo accipitur in materia probationum. concl. 23. n. 12.
1. Consilia duorum vel unius excellentis Doctoris pro se habentis, non condemnatur in expensas. concl. 78. n. 29. 31.
1. à Consilio peritorum potest appellari. concl. 50. n. 5. circa fin.
1. Consilium sapientum seu Collegii Iuridici potest à Iudice mutari, emendari. concl. 59. num. 26.
1. Consilium sapientum, si iudex secutus malè judicavit, an possit in Syndicatu conveniri. concl. 59. n. 30.
1. Consilia & aliæ informationes Iuris possunt post publicatas attestaciones produci. concl. 40. n. 40.
2. Consilarii Electorum, Principum, liberarum civitatum sunt exempti patriâ potestate. conclus. 111. n. 13.
1. Consul an acta iudicii possit scribere. concl. 8. n. 48. & seqq.
1. coram Consultore an Instrumenta possint produci. conclus. 43. n. 12.
1. *Don Campassbristen*. Concl. 79. per tot. n. 18.
1. Competens Iudex quis sit ratione executionis. conclus. 79. n. 6. & seqq.
1. Competentiæ exceptio potest post latam sententiam opponi. concl. 79. n. 51.
1. Competentiæ privilegium quibus detur. conclus. 80. numer. 51. hoc privilegio tuti si totum solvunt, possunt id repetere. num. 52. Competit etiam Doctoribus, Advocatis & aliis Scholaribus. n. 53. Non habet locum in foro Saxonico. n. 55.
1. Competentiæ exceptio impedit executionem. concl. 84. num. 37.
1. Compensationis exceptio potest post sententiam latam exequi. concl. 79. n. 49.
1. Compensationis exceptio impedit paratam executionem. concl. 84. n. 71.
1. Compensatio non admittitur contra dotem, etiam in debito liquido, conclus. 21. n. 52. 53. Dicitur quædam reconventio. concl. 23. n. 1. Est quædam species solutionis. concl. 23. n. 2. Tantum debiti liquidi fieri potest, si in continenti probatur. n. 5. Quando liquidatio debeat fieri. concl. 23. n. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Ejus exceptio quando debet probari. n. 12. Quomodo probetur. num. 13. Non potest per testes, num. 14. Sed præcisè ex confessione partis. numer. 15. vel ex instrumentis probare. n. 16. Exceptio compensationis an conscientię actoris possit committi. n. 19.
5. de Compensatione Injuriarum. concl. 64. per tot. Vide retorsio.
1. Confidejussori datur adversus confidejssores jus paratæ executionis. conclus. 80. numer. 7.
1. Contutori à pupillo in solidum convento datur adversus contutores parata executio. *ibid.* n. 7.
1. Confessum, vox, significat summariam cognitionem & importat paratam executionem. concl. 80. n. 65.
1. Confirmatio est signum superioritatis. concl. 6. n. 21.
1. Constitutio quæ certas tantum admittit exceptiones, an reliquas omnes excludat. concl. 84. n. 2. 3. 4.
1. Constitutio taxativè loquens an possit extendi. *ibid.* n. 3.
1. Constitutiones principum debent æqualitati conformes esse, etiamsi verba hoc non patiantur. n. 4.
1. Constitutio si plura requirit, debent omnia impleri. concl. 30. n. 38.
1. Constitutionibus municipalibus quod non deciditur, id remanet sub decisione juris communis. concl. 58. n. 92.
1. Constitutiones correctoriæ sunt strictè accipiendæ. concl. 53. n. 60.
2. Constitutiones Electorum, Ducum, Comitum & c. æquiparantur juri Prætoris. concl. 9. n. 34.
2. Constitutio nova non trahitur ad casus speciales in antiquo jure comprehensos. concl. 11. n. 13.
2. Constitutiones locales sunt strictissimè accipiendæ. concl. 29. n. 47.
2. Constitutiones principum considerantur secundum tempus ordinationis conditæ. concl. 36. n. 18.
3. Constitutionem Caroli V. ut fratrum filii cum Patris suis admitterentur in successione, EE. & Duces Saxonie non receperunt. concl. 22. n. 17.
3. Constitutio quando est expressa, de ejus ratione & veritate dubitare non debemus. conclus. 24. n. 42.
1. in Consuetudine probanda non defertur iuramentum suppletorium. concl. 54. n. 82.
2. Consuetudo debet considerari secundum tempus initii. concl. 36. n. 20.
4. Consuetudine non potest tolli necessaria defensio. conclus. 12. n. 11.
4. Consuetudo excusat à culpa. concl. 25. numer. 121.
4. Consuetudine seu statuto an poena adulterii possit remitti. conclus. 27. num. 82. & sequent.
1. Collationis faciendæ exceptio impedit executionem. concl. 84. n. 71.
3. Collatio bonorum regulariter inter descendentes & ascendentes, non verò inter collaterales & alios extraneos locum habet. concl. 27. n. 94.
1. Collegium constituitur à tribus. concl. 34. n. 23. Quomodo jurare possit. concl. 34. n. 16. & seqq. An iuramentum calumniæ possit præstare. concl. 31. n. 23.
1. Collegium si per unum tantum conservetur, an sententia quam tulit, transit in rem iudicatam. concl. 59. n. 10.
1. de Collegiis Iuridicis, ad quæ acta mittuntur. v. passim in concl. 59.
1. Colonus non potest exceptione spolii uti. concl. 21. n. 58.
5. Columbas nostras capiens tenetur furti. conclus. 50. num. 19. Nisi columbae animum revertendi deposuerint, n. 21. Vti præsumuntur, si duabus vicibus tempore consueto non redierint. *ibid.* capiens tamen excusatur à furto, si eas relaxaverit. num. 23. Si cyminum posuit, causâ capiendi alienas columbas, poenitentia non habet locum. num. 24. Si quis dicit, columbas suas ab alio esse captas, debet id cum omnibus qualitatibus & circumstantiis probare. concl. 50. n. ult.
1. Commissariorum officium utile. conclus. 4. num. 1. Commissiones sunt stricti juris. conclus. 4. num. 2. Commissarii an multam possint imponere. n. 3. Non possunt super exceptione nullitatis cognoscere. num. 3. Quando ab eis liceat appellare. num. 4. Debent quandoque secundam iussionem expectare. num. 5. Possunt de connexis judicare. num. 6. & seqq. An possint causam definire & sententiam exequi. conclus. 4. num. 10. & seqq. Qualem habeant jurisdictionem. num. 15. Commissarium uno mortuo & alio in ejus locum surrogato, an novo processu sit opus. n. 20. Commissio potest semper revocari. concl. 4. num. ult. An Commissarius scripturas, in contumaciam rei non recognoscens, pro confessatis & recognitis potest pronunciare. conclus. 44. n. 63. An possit testes ad testificandum sub poenâ compellere. conclus. 41. n. 16.
2. Coram Commissariis Principum an exceptio executionis habet locum. conclus. 24. numer. 51.
3. Commissarius non potest de injuria sibi illata cognoscere. concl. 66. n. 45. De injuria autem suis officialibus illatâ potest. n. 46.
1. Compromissum an valeat, quo data est alicui potestas eligendi facultatem iudicam. concl. 4. num. 13. An in eo sit locus poenitentię. conclus. 4. n. 19. Debet à Iudice persuaderi. concl. 7. n. 31. & seqq. Compromissio omisso si Iudex statim Processum aperit, is non est nullus. concl. 7. n. 34. Ad compromissum nemo potest cogi. nu. 38. concl. 53. num. 48.
3. Commestibilia quatenus inter Viduam & heredes dividantur. concl. 47. numer. 1. & num. 9.

Index Rerum & Verborum.

- num. 9. Quid, & quæ eorum natura. concl. 48. num. 1. & seqq. Quomodo uxori debeantur, concl. 48. n. 6. Quibus mulieribus. n. 7. & seqq. Ex quibus prædñs. num. 11. & seqq. Quæ eorum nomine contineantur. num. 19. & seqq. An vidua ea ad heredes transmittat, si ante apprehensionem moritur. num. 42. & seqq. Quanto tempore præscribantur. n. 46. Transmittuntur etiam ad masculos. heredes. concl. 49. n. 6.
1. Commissio in conscientiam, an & quatenus habeat vim juramenti. concl. 29. num. 68. & seqq.
 1. Commodatarius non potest exceptione spoliati uti. concl. 21. n. 59.
 4. Commodatarius tenetur de incendio ex levissima culpa commissio. concl. 25. n. 41.
 5. Commodatà re ad alios usus utens, habetur pro fure. concl. 44. n. 8. 9. Nisi credidit, Dominum permittitur. n. 10. An autem id verisimiliter crediderit, relinquatur arbitrio Iudicis. num. 11. 12. 13. & seqq.
 1. Comparationi literarum an & quatenus sit locus. concl. 44. n. 40. 41. 42.
 3. Consensio thori conjugalitatis pro formâ substantiali matrimonii consummati De Iure Saxon. requiritur. concl. 25. num. 32.
 1. Consortes ejusdem litis an & quatenus sine mandato, cum cautione admittantur. concl. 14. num. 52. 53. 54. & seqq. Consortes ejusdem litis qui sint. concl. 14. n. 55. An contestationi litis ab uno factæ possint adherere, concl. 26. n. 17.
 1. Condicio nihil ponit inesse. concl. 28. n. 26. Si ab aliquo probanda est adjecta, tunc plenè debet probari, nec est locus juramento suppletivo. Concl. 54. num. 59.
 2. Condicio potestativa an & quatenus ad heredes transeat. concl. 2. num. 22. 23.
 2. Conditionem implendi facultas præscribitur. concl. 3. n. 5.
 2. Conditioni potestativæ nunquam præscribitur. concl. 3. n. 24.
 1. Copia instrumenti producti est parti danda. concl. 43. n. 25. Cujus sumptibus. num. 26. An de verbo ad verbum. n. 28.
 1. Post Conclusionem in causa, non dicitur esse cognoscendum, sed cognitum esse. concl. 55. num. 38.
 3. Codicilli, & donatio mortis causâ æquiparantur, quoad numerum testium & solemnitatem. concl. 2. n. 20.
 1. Copia instrumenti facit tantum levem præsumptionem. concl. 36. n. 100. & 120.
 1. Continentia causæ facit, ut Ambassius coram curia possit conveniri. concl. 9. num. 8.
 1. Contestatio litis vide, litis contestatio.
 1. Contrarium debet esse eadem disciplina. concl. 29. num. 30.
 1. Conventionis causa quomodo dicatur finita. concl. 22. num. 54. & seqq.
 1. Conjecturæ contra reum pugnant, faciunt, ut reo deferatur juramentum purgationis. concl. 52. n. 4.
 4. Conjecturæ, quæ iudicis arbitrio committuntur, sufficiunt ad defensionem probandam. concl. 14. n. 14.
 2. Consensus ubi ad solemnitatem actus adhibetur; debet expressè præstari, nec sufficit præsentia & taciturnitas, concl. 18. n. 26.
 2. Consensus facit, ut agnati non possint feudum alienatum revocare. concl. 57. num. 61. Consensus præsumitur, si emptori persuasisset, ut emeret. num. 66. Vel evictionem se præstiturum spondidisset. num. 67. Vel scripsisset, vel subscripsisset instrumentum. num. 68. Vel si emptori palmam porrexisset, & ei gratulatus esset. num. 69. concl. 57.
 3. Consensus privatorum non potest derogare formæ à lege introductæ, nec facere ut actus valeat, non servatà formâ legis. concl. 16. n. 7. 8. 9. 10.
 3. Consentiens semel, si ejus consensus requiritur, postea revocare non potest. concl. 1. n. 25.
 4. Coitus impotentia seu fascino quibus remediis possit tolli. concl. 3. num. 21. & sequent.
 4. Conatus an & quatenus habeatur pro perfecto & puniatur. concl. 6. n. 45. 46. 47. & concl. 10. num. ult.
 4. Conatus habetur in atrocissimis delictis, & iis quæ in perniciem Reipublicæ tendunt, pro consummatione, & puniuntur. Concl. 24. n. 21. Limitatur. n. 42.
 4. Conceptionis poculum, ut gravida fiat, licet dare mulieri. concl. 8. n. 62.
 5. Condemnari nemo debet ad mortem, nisi de delicto & corpore manifestò constet, concl. 46. n. 6. in fine.
 5. Condemnari nemo potest ad pœnam ordinariam ex iudiciis & præsumptionibus, etiam urgentissimis. concl. 46. n. 10.
 2. Constituens, qui ex intervallo nudo pacto per constitutum debiti alieni solutionem in se recipit, an habeat beneficium excussionis. concl. 23. num. 10. & seqq.
 5. Consulentes furtum quomodo puniantur, remissivè, concl. 55. num. 56.
 1. Copulativè & conditionaliter verificanda quæ sunt, tunc unum ex copulatis non sufficit, sed omnia & singula verificari debent. concl. 82. n. 61.
 5. Copulativè non requiruntur, ut quis prellam stupratam & ducat & dotet. concl. 38. num. 14. 15. 16.
 1. **C**redentia literæ an & quatenus plenè & perfectè probent. concl. 36. num. 54. & seqq.
 1. de Creditorum privilegio de jure communi. concl. 63. n. 3.
 1. De Creditorum primâ classe; qui singulari quâdam prærogativâ & privilegio prælationis gaudent. concl. 64. per tot.
 1. Creditores in primâ classe positi, si inter se concurrant, quis alteri sit præferendus. concl. 64. num. 122.
 1. de Creditorum secundâ classe, seu de iis Creditoribus qui præter hypothecam etiam ex personali privilegio jus prælationis habent. concl. 65. per tot.
 1. Creditores in secundâ classe positi, si inter se concurrunt, quis alteri præferendus. concl. 65. num. 158. & seqq.
 1. de Creditorum terciâ classe, seu de iis, qui expressam vel tacitam hypothecam vel etiam pignus iudiciale vel prætorium, vel aliud jus reale ex immisione vel arresto habent. concl. 66. per tot.
 1. Creditor alicui pecuniam; quam ab alio sub usuris, cambio & interesse accepit, mutuans, an in concursu creditorum etiam illas usuras & interesse una cum sorte principali possit petere. concl. 66. n. 20.
 1. Creditor, cui sub conditione vel in diem hypotheca constituta est, præfertur illi, cui ante conditionis eventum hypotheca purè constituta est. concl. 66. n. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.
 1. Creditor ad docendum de jure suo citatus, & non comparens, jus hypothecæ amitte censetur, & ei posteriores creditores merito præferuntur. concl. 66. n. 63.
 1. Creditores defuncti præferuntur omnibus heredis creditoribus, factâ bonorum separatione. concl. 66. n. 65.
 1. Creditori priori consentienti, ut res obligata alteri oppignoretur, præfertur posterior. concl. 66. n. 66. n. 67. 68. & seqq.
 1. Creditor consentiens, ut ea res, quæ sibi est hypothecata, alteri etiam hypothecetur, an in totum jus pignoris remisit & amisisse censetur. d. concl. n. 67. & seqq.
 1. Creditor, qui habet specialem & generalem hypothecam debet prius excutere specialem. conc. 66. n. 77.
 1. de Creditoribus, quæ præcedente ordinario processu in bona debitoris sunt impuisti. concl. 68. per tot.
 1. de Creditoribus, qui per arrestum jus reale consecuti sunt. concl. 69. per tot.
 1. de Creditorum quartâ classe, personale privilegium habente. concl. 70. per tot.
 1. de Creditorum quintâ classe, de chirographariis. concl. 71. per tot.
 1. Creditores non sunt in concursu confundendi, sed separandi; Quilibet vocandus in eo loco, & ea negotiatione, ubi & ad quam credit. concl. 71. numer. 6.
 1. Creditores priores & magis privilegiati an & quatenus, id, quod posteriori & minus privilegiato est solum, possint repetere. concl. 71. num. 7. & seqq.
 1. Creditor sciens debitorem non esse solvendo, suum recipiens, id non tenetur restituere. concl. 71. num. 8.
 1. Creditor à debitore violenter debitum extorquens, debet id reliquis creditoribus restituere. concl. 71. num. 16. 17.
 1. Creditoribus futuris an competat jus revocandi res alienatas. concl. 71. num. 61.
 1. in Creditorum concursu recensentur casus singulares & difficiles. concl. 72. per tot.
 1. Creditor potest fugitivum creditorem vulnerare & occidere, si resistit. concl. 73. num. 55.
 1. Creditor, aliquem injustè sequestrari vel arrestari faciens, tenetur ad damni & interesse restitutionem. concl. 73. num. 130. 131. 132. concl. 77. num. 38. 39.
 1. Creditor res pro executione captas in solum simpliciter, non determinatâ quantitate accipiens, non potest de læsione conquiri. concl. 81. n. 119. & seqq.
 1. Creditor declaret quantitatem, pro quâ rem in solum accipere velit. num. 124.
 1. Creditori quomodo pro rebus in executione captis satisfieri possit. concl. 81. num. 132. & seqq. numer. 141. & seqq. An illæ res eidem ad fructus percipiendos possint tradi. concl. 81. n. 133. & seqq.
 1. Creditor ad cuius licitationem bona alicui adjudicantur, an de evictione teneatur. concl. 81. n. 205.
 1. Creditor an bona taxata & subhastata invitus teneatur in solum accipere. concl. 81. n. 213. & seqq.
 1. Creditor ex causa iudicati missus in possessionem bonorum, an nanciscatur veram & realem possessionem, & eidem insistere possit. concl. 81. num. 256. & seqq.
 1. Creditor posterior in feudum immisus an priori, cui antea est obligatum, cedere debeat. concl. 82. num. 54. & seqq. Creditores plures an unum in libello possint convenire, & ab uno vel pluribus conveniri. concl. 12. n. 12. & num. 16. 17. 18. Creditores debent aditionem hereditatis probare. concl. 37. n. 3. Si Creditor dicit, pignus casu amissum, debitor verò culpâ, cui probatio incumbit. concl. 37. num. 19. & seqq. Creditor debet amissionem pignoris probare. concl. 37. num. 18.
 2. Creditor an possit pignus sub pacto redimendi vendere. concl. 2. num. 5. Creditori pignoratitio non competit possessio civilis. num. 20. Non habet bonam fidem. num. 21. 22.
 2. Creditor debet unum aliquem ex fideiussoribus, qui divisioni renunciarunt, in solidum convenire, & cur? concl. 22. num. 56.
 2. Creditor an per pactum possit propriâ auctoritate debitorem incarcerare & apprehendere. concl. 27. num. 3.
 2. Creditori, qui est simul cognatus, datur jus protimicos in bonis debitoris venditis. concl. 39. num. 8. Sic etiam ille Creditor, cui major summa pecuniæ debetur, præfertur aliis. num. 8. 9.
 5. Creditor debitoris pignore utens, habetur pro fure. concl. 44. num. 19.
 5. Creditor rem sibi debitam vel aliam æquivalentem clam à debitore auferens, tenetur furti. concl. 44. numer. 23. 24.
 5. Creditor ad debitorem scribente, ut pecuniam

Index Rerum & Verborum.

- niam debitam mittat, & nuncius spoliatur, vel aufugit, Creditoris erit periculum concl. 58. num. 29. Limitatur. num. 30. & seq.
5. Creditor aliquem injustè arefari faciens, tenetur injuriarum. concl. 59. num. 124.
3. Creditor non potest convenire legatarios, sed rectè contra heredes agere tenetur. concl. 13. n. 11.
1. in Criminalibus victus damnatur in expensas. concl. 78. num. 12.
1. in Criminalibus, an & quatenus jurisdictio possit prorogari. concl. 5. num. 18. & seqq. An reconventio habet locum? Concl. 22. num. 25. 26. 27. Criminali causà pendente, super qualibet civili supersedetur, concl. 22. num. 28. An in criminalibus litis contestatio specifica requiratur, concl. 26. n. 5. An juramentum possit deferri, concl. 29. num. 31. & seqq. num. 39. 40. & seqq. In criminalibus an relatio juramenti locum habet. concl. 32. num. 47. In criminalibus potest quis compelli ad testificandum. concl. 41. n. 15. In criminalibus non possunt semiplenæ probationes conjungi. concl. 36. n. 157. Admittuntur post publicatas attestations probationes. concl. 40. numer. 8. Actor non potest testes ad perpetuam rei memoriam producere. concl. 46. n. 2. 2. 3. Reus potest testes producere ad perpetuum. n. 33. An liceat appellare. concl. 50. num. 29. & seqq. Executio statim debet fieri, nec expectatur lapsus decennii, numer. 112. Juramentum purgationis potest deferri. Concl. 52. num. 10. & seqq. Juramentum necessarium non potest deferri, concl. 54. n. 5. & seqq. Debent esse probationes luce clariores. ibid. Exceptio præscriptionis debet à giudice suppleri. concl. 58. num. 10. & seqq.
4. in Criminalibus mitior sententia amplectenda. concl. 8. n. 4. & 5. Præsertim si variz sunt Dd. opiniones. concl. 43. n. 2. part. 5.
5. in Criminalibus & ad poenam mortis requiritur, ut liquidò constet de delicto, & corpore, cum alijs qualitibus & circumstantiis. concl. 46. n. 6.
4. **C**ulpa lata quæ sit, remissivè. concl. 25. n. 2. Levis. n. 16. Levissima. n. 36.
4. Culpa levissima venit in L. Aquil. Si est in faciendo; secus si est in omittendo, concl. 25. num. 52.
4. Culpâ præsumitur in dubio incendium ortum, & quidem non latè sed levissimà, concl. 25. n. 78. 79. & eà quæ consistit in omittendo. num. 80. Debet à damnum passo probari. n. 82. 83. Et certi & determinati hominis culpa est probanda, n. 84. Probatum ex conjecturis & indicijs, & quibus. num. 89. & seqq. Quæ per contrarias probationes eliduntur, n. 98. & seqq.
4. Culposum incendium quomodo puniatur, concl. 25. per tot. vide Incendium.
4. Cum, dictio, conjungit, & quidem verificat copulatum. Concl. 2. n. 10.
1. Cumulatio actionum. concl. 21. n. 9.
1. Cumulativè quando jurisdictio concessa videtur. concl. 2. n. 22. & seqq.
1. Curator bonis datus, an sub appellatione mercenariorum comprehendatur, & jus prælationis habeat. concl. 64. n. 71. 72.
1. Curatorum bona sunt pupillis tacite obligata. concl. 76. n. 19. & seqq. Et hoc transmittitur etiam ad heredes eorum, num. 34. & seqq.
1. Curatoribus datur jus paratæ executionis. concl. 80. n. 12. An & contra eos ibid. numer. 49.
1. Curator. de curatoribus & eorum actionibus. concl. 16. per tot. De curatoribus mulierum ad litem. Concl. 15. Curator verus mulieris non potest acta per falsum Curatorem ratificare. concl. 15. num. 16. Curatores acturi debent producere Curatoria. concl. 16. n. 1. & 2. An etiam propter curatoria debeant de confectioe inventarii & satisfactione docere. n. 4. 5. Curatores constituunt actorem, non Procuratorem. concl. 16. num. 8. 9. Quomodo se in actoris obligare debeant. numer. 15. Si plures sunt curatores, an quilibet in solidum potest agere. num. 17. 18. 19. Si quidam agere nolint, quomodo compellendi. num. 24. An possit gesta per falsum actorem ratificare; numer. 29. Curator potest jurisdictionem prorogare. Concl. 5. num. 3. Equiparatur procuratori. concl. 27. num. 26. Eò mortuo an reasumptio litis necessaria? Concl. 27. num. 26. Curator mulierum an possit sine speciali mandato juramentum deferre. conclus. 29. n. 23. Curator an possit juramentum deferre, concl. 29. n. 24. Curatores possunt jurare de calumnia. concl. 15. Possunt nomine minorum agentes, an pro proprijs debitis possint reconveniri. concl. 21. n. 97.
2. Curator potest sub pacto de retrovendendo emere & vendere. Concl. 2. numer. 4.
3. Curator consentiens in contractum mulieris, non potest postea revocare consensum. concl. 1. n. 25.
2. Curator an & quatenus de Jure Civili, Canonico, Imperiali & Saxonico rationes reddere debeat. concl. 12. n. 2. & seqq. Curator furiosi, mente capti, prodigi debet quotannis rationes reddere. num. 13. Non tenentur, si actum aliquem cum consensu matris vel propinquorum pupilli celebrent. num. 26. Suâ sponte, etiam si non petatur, debent quotannis rationes reddere, n. 28. Si plures sunt curatores, & unus tantum administravit, habent reliqui beneficium excussionis. n. 38. 39. Si plures sunt qui simul administrarunt, an adules omnes conjunctim debeat convenire, an verò unum ex illis possit eligere, n. 43. concl. 12.
2. de Curatore mulierum, an & quatenus mulieres cum vel sine consensu ejus efficaciter obligari possint, vel non: vide concl. 17. per tot. & verb. (Mulier.) Quilibet potest curator dari. concl. 18. num. 1. A quo iudice potest dari. concl. 18. n. 2. & seqq. Simpliciter datus, generaliter ad omnes causas, etiam præsentis & futuras datus censetur. n. 6. Quando mulieri plures possint dari. n. 8. Invitus curator non potest dari. n. 11. Potest invitis mulieribus. num. 12. Absens potest absenti dari, nec requiritur alterutrius præsentia. n. 13. Curator debet consensum suum ante vel in ipso actu interponere, postea nil agit n. 14. Nisi statim & in continenti post actum interponat, n. 21. Si mulier, non habens curatorem, vicinam adhibeat, eumque postea loco Curatoris confirmari curet, hæc confirmatio retrahitur, num. 22. An curator postea constitutus possit contractum à Vicino, loco curatoris adhibito & nondum confirmato, factum ratificare. num. 23. Debet consensum suum verbis expressis interponere. concl. 18. num. 25. Non potest generalem consensum ad omnes contractus præstare, sed requiritur, ut singulis actibus præstet. n. 30. Si curator suum consensum recuset, iudex causam contradictionis examinet, n. 33. Consensum semel præstitum non potest revocare, n. 35. Per suum consensum sibi & suo proprio juri non præjudicat, n. 36. Quandiu duret curatela, nu. 37. Curatoris bona non sunt mulieri tacite obligata. n. 38. Mulier non potest actionem contra eum instituere, quòd læsa sit. nu. 39. Mulier curatorem habens, si læsa est, an in integrum potest restitui. n. 41. concl. 18.
1. Curia, curiales Iudices sunt ordinarii. concl. 3. num. 1. Qualem habent jurisdictionem. num. 2. Estimantur ab Electore. n. 3. Habent mixtum imperium. n. 5. sunt majores quovis Comite. num. 6. Qui coram Curia possint conveniri. n. 7. & seqq. Ambitiosus potest propter continentiam causæ ibi conveniri. num. 8. An quis se præscriptione, Privilegio, aut consuetudine possit à Curia eximere. num. 15. Curia cur introducta. n. 18. An in ea causæ criminales recipiantur n. 19. & seqq. Curiales non possunt causas coram inferioribus pendentes avocare. concl. 6. n. 13. A curiâ an Elector possit causas avocare. concl. 6. num. 4. Iudicium curiale an à solo Electore possit abrogari. concl. 6. numer. 6.
4. Custos carceris, qui incarcerationam cognoscit quomodo puniatur. concl. 36. per tot.
- D.
3. **D**amnatus ad mortem, ferrum, bestias & metallum amittit statim civitatem & libertatem & servus poenæ efficitur. concl. 8. n. 1. Nulla habet bona. d. n. 1. & 4.
3. Damnatus ob crimen famosum fit intestabilis. d. concl. 8. n. 4.
3. Damnatus ad mortem civilem, hodie non fit servus poenæ, d. concl. 8. n. 6.
3. Damnatus ad mortem de jure Digestorum non potest testamentum facere, concl. 8. n. 1. De jure Codicis & Novellarum etiam non potest. num. 3. De jure verò Saxonico potest, & ante & post condemnationem. concl. 8. n. 9. 10.
1. in Damni infecti causa an reconventio habet locum. Concl. 22. n. 32. Ea causa est summaria ibid.
1. Damnum potest etiam post terminum elapsum probari. concl. 40. n. 48. Quomodo is, qui vel ipse vel ejus familia, vel pecora in alieno agro damnum dedit; puniatur. Concl. 34. n. 44. 45. 46. & seqq. part. 2. Damnum in alieno agro datum à quibus & quomodo aestimatur, ibid. n. 61. 62. 63. 64. An actor possit damnum aestimare, ad hoc, ut Reus aestimationem vel præstare vel juratò diminueret debeat. n. 65. Propter damnum an & quatenus pignorationes sint licitæ. Concl. 34. per tot part. 2.
2. Damnum ex incertitudine eventus non venit in considerationem. concl. 50. n. 80.
2. Damnum non videtur sentire, qui amittit lucrum, quod ad eum revertitur, à quo proveniat. concl. 17. n. 65.
2. Datio in solutum est individua, Concl. 39. n. 92, in datione in solutum an jus protimiseos locum habeat, n. 63. & seqq.
1. in Datione in solutum an L. 2. C. de rescindend. vendit. locum habeat, Concl. 81. numer. 121.
1. in Datione in solutum cautelæ observandæ. ibid. n. 124. 125.
1. in Datione in solutum si error summæ intervenit, tota datio revocatur, Concl. 81. n. 125. 126. & seqq.
1. **D**ebiti liquidi & de proximo liquidandi idem est iudicium, concl. 69. nu. 4. 5. 6. 7. 8.
1. si Debitor posteriori vel minùs privilegiato creditori solvit, & postea non solvendo extitit, an & quatenus reliqui creditores vel magis privilegiati id repetere possunt, Concl. 71. n. 7. & seqq.
1. Debitor an & quando detineri & sequestrari possit. Concl. 73. per tot. & n. 15. & seqq. n. 23. & seqq.
1. Debitor fugitivus vel de fugâ suspectus an & quatenus possit detineri & sequestrari, & quomodo suspicio fugæ probetur, concl. 73. n. 23. 24. 25. 26. & seqq. usque ad n. 60.
1. Debitor fugitivus potest à creditore vulnerari & occidi, si resistit, Concl. 73. n. 55.
1. Debitor ex unâ provinciâ emigrare volens, & tanta bona ibi non relinquens, ut creditori possit satisfieri, potest detineri & sequestrari, Concl. 73. n. 60. 61.
1. Debitor dilapidare bona & ad inopiam vergere quando præsumatur, concl. 73. nu. 85. & seqq. Potest sequestrari & detineri, numer. 77.
1. Debitoris contumaciter se absentantis bona

Index Rerum & Verborum.

- bona possunt sequestrari, Concl. 73. n. 119.
1. Debitor possessione rei sequestratae non privatur. Concl. 73. n. 125. Quâ actione ad eam obtinendam possit experiri, n. 126. 127.
 1. Debitor in diem & sub conditione potest arrestari, & à Creditore capi, Concl. 74. n. 25.
 1. Debitoris sui debitoris bona an creditor arrestare possit, Concl. 74. n. 25.
 1. Debitor debitoris bona debet juramento manifestare, quid & quantum suo creditori debeat, Concl. 74. n. 30.
 1. Debitorem facultatibus labi & fieri non solvendo, quomodo probetur, Concl. 74. num. 85. 87.
 1. Debitor non debet ad arresti petitionem citari, Concl. 74. num. 102.
 1. Debet vox, quomodo intelligenda, & qualem habeat vim, Concl. 50. n. 38.
 1. Debitor potest contra arrestum exceptiones opponere, Concl. 74. n. 176. Si in termino non comparet, petit arrestans immisionem, num. 177.
 1. Debitores in aliquo loco contrahentes & ibidem solutionem promittentes, possunt ob moram, ibid. capi & arrestari, Concl. 75. n. 2. 6. 7. Quid de iure civili, n. 3. 4.
 1. Debitor non solvendo iure civili potest carcerari, sed carcerationem potest cessione bonorum evitare, concl. 75. n. 3.
 1. Debitor debitoris mei à me potest arrestari, Concl. 75. n. 14.
 1. pro Debito minimo an quis possit arrestari, Concl. 75. n. 35.
 1. Debitor arrestatus à quo debet ali. Concl. 77. n. 16. & seqq.
 1. Debitor non potest à Iudice, nisi arrestans consentiat, ex arresto dimitti, Concl. 77. num. 18. & seqq.
 1. Debitor quatenus ex arresto dimittatur, conclus. 77. n. 20.
 1. Debitor ex arresto fugiens quomodo puniatur, Concl. 77. n. 27. & seqq. Quando non puniatur, n. 33. & seqq.
 1. Debitor promisit pacto, nudæ assertioni creditoris super expensis stare, an id pactum valeat, Concl. 78. n. 76. & seqq.
 1. Debitor non potest opponere litis pendentiam, si ipse est in causa, quod lis nova contra eum moveatur, concl. 79. n. 72.
 1. in Debitoris mei debitoris bona potest fieri executio, Concl. 80. n. 37.
 1. Debitores qui sint, qui tantum conveniri possunt in id, quod facere possunt, Conclus. 80. num. 51.
 1. Debitor se absentans, vel sub alio iudice habitans, quomodo citari debet, Concl. 81. n. 23. 24.
 1. Debitor si in executione faciendâ occultat mobilia, vel omnia, vel meliora, quid juris, Concl. 81. n. 74. & seqq.
 1. Debitor debet solutionem, quam præterdit, probare, Concl. 31. n. 9.
 2. Debitorem non esse solvendo, probare debet, qui cum solvendo esse negat, Concl. 24. num. 142.
 2. Debitorem non esse solvendo, quomodo probetur, Concl. 24. n. 143. & seqq. Probatur per æstimum commune, n. 143. Per famam vicinorum, n. 144. si ipsemet debitor juret, se non habere bona, n. 144. si in alia causâ juramentum paupertatis tulit, n. 145. si familia dicit, sibi non constare de bonis, quæ sufficere possunt, n. 146. si debitor bonis cessat, num. 147. Si debitor ad instantiam unius creditoris excussus repertus sit non solvendo, n. 149. Si nuncius publicus referat, nihil in bonis debitoris esse, num. 150. Si debitor ostiatim mendicat, n. 152. Si debitor moritur, & ejus hereditas non invenit heredem, n. 153. Si debitor intra terminum præfixum non ostendit bona, n. 154. Si id ex actis apparet, n. 155. Si debitor neque solvere, neque cautionem præstare potest, n. 156. concl. 24. An ad hoc, ut debitor non sit solvendo, requiratur sententia interlocutoria, n. 158. & seqq.
 2. Debitori principali si terminus solutionis prorogatus fuerit, an fidejussores per hoc liberantur, Concl. 25. per tot.
 2. Debitor an & quatenus se ad carceres vel arresta vel poenam excommunicationis, & obligare possit, Concl. 27. per tot. De iure Saxon. potest omnino, n. 9. Potest etiam mulier, n. 10. si modo fuerit certiorata, n. 11. Et consensus curatoris intervenit, n. 14. Debitor ita se obligans non relinquit heredem obligatos, n. 15. Nihilominus potest creditor in bona debitoris carcerati immitti, n. 16. Et simul carceratio & immissio fieri potest, n. 17. Quomodo debitor ex carcere liberetur, an & quatenus per cautionem, & an per morbum, n. 19. 20. & seqq. Debitor potest vigore hujus pacti absq; ulla discussione bonorum capi & carcerari, de iure Sax. Concl. 27. n. 27. Carceratio fiat autoritate judicis, n. 28. Nisi debitor sit fugitivus, vel de fuga suspectus, n. 29. Debitor pro uno debito in carceratus & relaxatus, pro alio retineri in carcere potest, n. 31. Debitor non potest se obligare ad poenam excommunicationis vel banni Imperialis, n. 33. 34. Debitor an & quatenus pro debito possit carcerari, vide, carcer publicus.
 2. Debitor an & quatenus ex feudis persolvi debeant, concl. 55. per tot. Successor in feudo hereditario debet omnia debita, si filius sit, si agnatus, persolvere, n. 20. & seqq. Quid verò in feudo, ex pacto & providentia, n. 30. 31. & seqq. Dos debet filiabus in subsidium ex feudis solvi, n. 37. & seqq. Si feudum cum consensu agnatorum alicui pro debito est oppignoratum, illud debitum est à successoribus feudi exsolvendum, Concl. 55. n. 42. & seqq. Etiam si heredes allodiales non sint excussi, n. 49. Ipse etiam Dominus, si ei aperitur, tenetur solvere, n. 50. Debitum quod à possessore feudi est contractum, & in ejus utilitatem versum, debet ex feudo solvi, num. 55. Quamvis bona allodialia adsint, n. 57. & seqq. Si vassallus pecuniam ad feudi comparati exsolutionem vel ad feudum comparandum mutuatus est, ea debet ex feudo solvi, n. 59. & seqq. Donatio propter nuptias & dotalitium debet ex feudo solvi, licet allodialia bona adsint, n. 65. & seqq. Inhabilibus personis & filiabus seu sororibus innuptis debent alimenta ex feudo præstari, n. 73. Concl. 55. Legitima an & quatenus ex feudo debeat solvi, n. 74.
 1. Decimæ Ecclesiarum & Pastorum habent jus prælationis, Concl. 64. n. 108.
 2. Decimæ debentur in signum universalis dominij, non hominibus, sed DEO, & ideo nunquam præscribuntur. Concl. 4. n. 24.
 3. Decimæ & redditus, qui debentur iure regio Dominis fundorum, sunt in fructu, & habentur pro fructibus, & quæ sit hujus rei utilitas, Concl. 35. n. 17. & seqq.
 2. Decennalis observatio sufficit ad cujuscunque dispositionis interpretationem, Conclus. 36. n. 38.
 1. de Decendio, intra quod appellandum, Conclus. 50. n. 104. 105. 106. 107. Quomodo currat, & quando currere incipiat, Concl. 49. n. 15. & n. 16. Non potest prorogari, Concl. 49. n. 18. 19.
 1. Declinatoriæ exceptiones quomodo opponantur in foro Saxonico, Concl. 18. n. 5. 6.
 5. Declaratio an & quatenus in causâ & actione injuriarum habeat locum, & an quis per eam liberetur, Concl. 60. n. 14. & seqq.
 1. Depositum quibus privilegiis gaudeat, & quod omnibus aliis debitis præferatur, Conclus. 64. n. 4.
 1. Depositi dominio in depositarium translatum privilegium prælationis non competit, ibid. n. 6. Limitationes plures, vide, n. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
 1. Deponens si sit anterior si sit posterior, præferatur uxori in deposito, modo adhuc extet, Concl. 65. n. 84.
 1. Depositum necessarium & judiciale præferatur arresto, Concl. 69. n. 14.
 1. Depositum habet personale privilegium, & præferatur chirographariis, Concl. 70. n. 2. 3.
 1. Depositi Instrumentum habet paratam executionem, Concl. 80. n. 64.
 1. Depositarius non potest uti exceptione spoliij, Concl. 21. n. 59. & seqq.
 1. in Deposito reconventio non habet locum, Concl. 22. n. 21.
 5. Depositarius re depositâ utens, committit furtum, Concl. 44. n. 19.
 4. Depositarius non tenetur poenâ incendij ex levi culpa commissi, Concl. 25. n. 33.
 1. Delegatio potest semper revocari, Concl. 4. n. ult.
 1. Delegatus iudex an sub poenâ possit testes ad testificandum compelli, concl. 41. n. 5. An scripturas in contumaciam pro recognitis possit pronunciare, Concl. 44. n. 63. Potest deferre juramentum necessarium, Concl. 53. n. 32. Si causam alii subdelegavit, tunc non ad subdelegantem, sed delegantem appellatur, Concl. 50. n. 70.
 1. Delegationis exceptio impedit litis ingressum, concl. 18. n. 46.
 1. Descendentes admittuntur sine mandato, tum cautione rati, Concl. 14. n. 36.
 4. Descendentium & ascendentium utrinque solutorum incestus quomodo puniatur, conclus. 32. per tot. vid. verb. Incestus.
 1. de Denunciatione litis, concl. 24. per tot. Cur introducta, n. 28. Præcisè ab emptore fiat, n. 29. & 30. Quibus possit fieri, n. 31. 32. 33. Fiat scienti & præsentij, n. 35. 36. Obtinet principaliter in emptione, n. 37. Attamen etiam in aliis casibus habeat locum, n. 38. Potest fieri in omnibus casibus, ubi evictio obtinetur, n. 42. In actione reali & mixtâ, n. 41. merè personali, n. 42. In mandato, n. 43. & 44. In transactione, n. 45. 46. 47. Dotis constitutione, 48. Permutatione, & contractibus innominatis, 49. Datione in solutum, num. 50. Cessione nominis, n. 51. 52. In iure Patronatus, pignore, emphyteusi, locatione, n. 53. Divisione, n. 54. 55. 56. 57. & seqq. In legatis, n. 67. In feudi venditione, n. 66. In concursu creditorum, n. 67. 68. 69. In quibus casibus non habeat locum, n. 70. & seqq. In donatione non obtinet, n. 72. Non in delictis, n. 77. An ante, an post litem contestatam fiat, num. 79. & seqq.
 1. Denunciationis effectus, Concl. 24. n. 86.
 1. Denunciatio an etiam copia actorum transmittenda, n. 83. Cujus sumptibus, n. 84. 85. Eo non comparente, quid juris, n. 87. 88. 89. Eo absente debet denunciatus fideliter in iudicio versari, n. 90. Denunciatus non debet emanere, n. 91. Debet peritum advocatum conducere, n. 92. Non debet transigere vel promittere, n. 93. Debet appellare, n. 94. Si denunciatus comparet, quid juris, n. 95. Coram quo iudice denunciatus defendat, num. 96. 97. 98. Non tenetur præcisè defendere, sed solvendo interesse liberatur, n. 99. Quoties defendere debet, n. 100. An denunciatus ab instantia absolvatur, n. 101. & seqq. Denunciatio & nominatio quomodo differant, num. 140.
 2. Denunciatio simplex absque incitatione neminem constituit in morâ, Conclus. 2. numer. 97.
 1. de Delatione juramenti, Concl. 29. per tot. vide verb. juramenti delatio.
 5. Delinquens in uno loco, si postea se ad alium locum convertit, ubi debeat puniri, latè Conclus. 45. n. 42. & seqq.
 5. Delictum quando purgari potest per actionem in factum, cessat criminalis accusatio, Concl. 57. n. 19.
 4. de Defensione necessaria, vide Concl. 12. per tot. & verb. Necessaria, (ubi plurima).
 4. Defensio est omni iure licita, Concl. 12. n. 7. 8. 9. Nec potest à Principe, nec à statuto aut consuetudine tolli, concl. 12. n. 9. 10. 11.
 4. Defensio rerum, quomodo & quatenus sit licita, Concl. 12. n. 36. & seqq.

Index Rerum & Verborum.

4. Defensionis necessariæ modus & forma in quibus consistat, Concl. 13. per tot. vide Moderamen.
1. de Desertione appellationis, passim in concl. 50. per tot.
3. Desertor malitiosus est, qui nullâ causâ coactus, sed vel ex levitate, vel injustâ patientiâ, vel aliis non-necessariis causis discedit, concl. 36. n. 14.
1. pro Detentatore semper præsumptio est, quod justè possideat, concl. 21. n. 32.
5. Determinatio adjunctâ determinationi legali, cui fit additio, intelligitur tacitè repetita in dispositione addente, concl. 62. n. 15.
3. Detractionis jus, vulgò *Nachsteuer, Abzug*, rectè in benè constitutis Rebus publicis inducitur: desumit originem ex antiquâ vicissimâ, quam August. Cæsar induxit, concl. 52. n. 1. 2. 3. 4. & seqq. plur. Et potest hoc jus induci non solum in hereditatibus, sed etiam contractibus, n. 11. Item, ratione migrationis voluntariæ, n. 12. secus si fit ex necessitate, nu. 13. 14. & seqq. Habet se hoc jus instar Laudemii, n. 14. Non competit indistinctè cuivis magistratui, sed illi tantum, qui criminalem seu superiorem habet jurisdictionem, n. 19. Habet locum contra omnes omnino homines, nu. 20. 21. Etiam contra nobiles, n. 22. Excipiuntur tamen liberi, n. 23. Item, parentes, n. 24. 25. 26. Item, Princeps, n. 27. Item, conjuges, n. 28. Item, Pastores & ministri Ecclesiarum, n. 30. Item, Professores & alia membra Academia, n. 31. Item, Clerici, n. 31. Quod extenditur etiam ad omnes Doctores legitime promotos, alibi, quam in Academiis habitantes, n. 31. Item ad eorum viduas, n. 34. 35. Item si membrum ejusmodi Academicum moritur, & heredem extraneum instituit, competit jus detractionis Senatui Academico, n. 36. Et habet hoc jus locum in hereditate, n. 38. Item in legatis, n. 39. & seqq. Limitatur in legato recompensativo, n. 42. Item, si debitor creditori expressè vel tacitè in compensationem debiti legatum reliquit, n. 43. 44. Item, si legatum pro incertis & malè ablatis relinquatur, n. 45. Item, si uxori legata dos est, n. 46. Item, in legato studiosis ad continuanda studia delato, n. 47. Item, in annuo legato, n. 48. Item, in legato Ecclesiæ, n. 49. Item, in quovis legato ad pias causas, n. 50. Et si in legato detractioni locus est, tunc, si simpliciter est relictum, onus ad legatarium pertinet, n. 51. 52. & seqq. Non habet etiam locum detraçtio in mortis causâ donatione, n. 58. 54. 60. neque etiam in dote, n. 63. Detractioni subjacent non solum immobilia, sed etiam mobilia, nu. 64. 65. & seqq. si scil. mobilia in illo loco, ubi quis domicilium habuit, existant, & ibi vitâ defunctus est, n. 68. Limitatur, n. 70. 71. 72. Detractioni etiam obnoxia sunt nomina, jura & actiones, si scil. statutum generaliter dicit, quod omnium bonorum portio certa magistratui debeatur, n. 73. 74. 75. 76. & seqq. ad 84. & Detraçtio non competit, nisi deductò ære alieno: n. 85. sed benè solvi debet, antequam hereditas, legata, vel alia bona exportantur, n. 86. usque adeò, ut illa bona arrestari possint, n. 87. Cautelæ, quibus possit evitari detraçtio, n. 88. & seqq. ad fin.
4. Deus non potest virginem semel corruptam restituere, concl. 1. n. 11. Non potest factum infectum facere, n. 12. An possit unam rem in aliam permutare, n. 13. Quot modis immediate in Deum blasphemia committatur, & quomodo puniatur, concl. 1. per tot. Quomodo mediate, concl. 2. per tot.
4. **D**iabolus nihil potest propriâ autoritate, sed facit omnia DEI permisso, concl. 3. n. 26. solet suis mancipiis pulverem triplicis coloris dare ad morbos excitandos, concl. 3. num. 8.
5. Dies non debet exprimi in causâ injuriarum, nec viatur libellus per ejus omissionem, concl. 65. n. 20. & seqq.
1. Dies totus cedit citatio, conclus. 17. n. 78. 79. 80.
1. Dies termini an sit computandus in terminum, concl. 74. n. 120. & seqq.
2. Dictio taxativa an & quatenus excludat heredes, concl. 26. n. 20.
2. Dictionum distinctivarum ea est natura, ut denotent, ea, inter quæ ponuntur, esse ejusdem naturæ & efficacæ, concl. 60. n. 15.
1. L. Diffamari, concl. 7. n. 100. An & quatenus processus ex ea decernendus, n. 96. d. concl. An in ejus processu Guaranda præstanda, concl. 19. n. 4. Quomodo exceptiones dilatoriæ opponendæ, concl. 18. n. 10.
1. Diffamatio quævis lædit diffamati statum, concl. 21. n. 94.
5. Diffamans, aliquam puellam vel conjugem concubuisse secum; quomodo puniatur, conclus. 68. n. 1. & seqq. Si diffamat, puellam ab alio esse cognitam, quomodo punitur, n. 11. & seqq. Diffamans, aliquam secum sponsalia contraxisse, vel matrimonium promississe, potest injuriarum conveniri, n. 13. 14.
1. Diffessionem juratam si producens admittere nolit, an testibus possit uti, Concl. 44. n. 48.
1. Diffessio jurata an & quatenus rescindi possit, ut instrumenta valeant, Concl. 44. n. 55.
3. Differentia inter agnatos & cognatos hodie sublata est, Concl. 24. n. 23.
2. Difficilis probationis quæ sunt, possunt saltem per conjecturas probari, conc. 22. n. 35. & seqq.
4. Diffidationes, *Sevehdungen* / sunt prohibita, concl. 21. n. 1. Et habentur pro specie factæ pacis, n. 2. Hodie poenâ gladii puniuntur, n. 4. 5. 6. Solum dolus hic sufficit, non requiritur vis armata, n. 7. Poena habet locum in soloconatu, n. 8. Imponitur etiam diffidatorum complicibus, & ad hærentibus, n. 9. Magistratus, qui diffidatores recipit, incidit in bannum, n. 10. scriptor literarum diffidatoriarum propter nudum scribendi ministerium non decapitatur, sed tantum relegatur vel sustigatur: secus si ad actum aliquem accessisset, n. 16. Qui signa hostilia seu diffidatoria erigunt & suspendunt, *Brandjetzen anstrecken* / puniuntur gladio, n. 17. & n. 21. Diffidationes nullam poenam merentur, si cum consensu Imperatoris fiant: n. 22. si hosti inferantur, n. 23. si quis justam causam habeat, n. 24. ut poena gladii obtineat, requiritur, ut quis in diffidationibus animum hostilem ostenderit, *Das er etnem abgefagte Feindschaft zu chretbet* / *Brandjetzen steket* / n. 26. Diffidationes à minationibus differunt, quia hæc privatum, illæ verò totum populum & universitatem concernunt, concl. 22. n. 1. 2. 3. 4. Diffidatores dicuntur, qui ordinariâ juris cognitione, quam habere possunt, non contenti, & sprêtâ legum & magistratus autoritate vi & metu homines, ut suæ voluntati pareant, compellere conantur, Concl. 22. n. 23. Diffidator poenitens & diffidationi renuncians punitur extraordinariè, & cum vel sine sustigatione relegatur, concl. 23. n. 1. 2. 5. modò id faciat antequam capiatur, n. 7. si Diffidator post delictum perpetratum poeniteat, & sponte magistratum adeat, capitaliter quidem punitur, sed honestiori poenâ, concl. 23. n. ult.
1. Dignitates & officia non moriuntur, concl. 21. n. 25.
2. Dignitas consularis, Præfecturæ, Prætoris, Episcopatus, Patriciatus, Consiliariatus, tollit patriam potestatem, Concl. 11. n. 8. & seqq. Ad dignitatem adipiscendam potest uxor marito donare, concl. 15. n. 20.
1. Dilapidatio bonorum facit, ut sequestrum necessarium permittatur, concl. 73. n. 77.
1. Dilapidatio probari debet, n. 81. Quomodo? n. 82. quibus ex præsumptionibus probetur, n. 83. 84. & seqq.
1. Dilapidare bona quis præsumatur, ibid.
1. Dilatoriæ exceptiones quando opponendæ, Concl. 18. n. 2. 3. 4. & seqq. à minore omittæ an per in integrum restitutionem suppleri possint, n. 18. Quæ sint dilatoriæ? n. 31. An divulsionis exceptio sit dilatoria, n. 84. de Dilatoriis constitutio Elector: quomodo intelligenda, n. 85. Earum opponendarum terminus, n. 3. Quando post terminum possunt opponi, n. 22. 23. & seqq.
1. Dilatio in juramentis quomodo debeat peti, Concl. 30. n. 25. & seqq.
2. Dilatio principali debitori data, an & quatenus noceat vel profit fidejussori, Concl. 25. per tot. & n. ult.
1. Directorium testium an liceat post terminum mutare, concl. 28. n. 47.
4. Discipulo permittitur necessaria defensio contra præceptorem, Concl. 12. n. 24.
1. de Disputationibus post publicatas attestaciones instituendis, concl. 48. per tot. vid. verb. attestacionum disputatio.
1. Divisionis exceptio inter plures fidejussores potest post sententiam latam opponi, concl. 79. n. 53.
1. Divisionis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 24.
1. Divisionis exceptio an sit exceptio dilatoria an peremptoria? Concl. 18. n. 84.
2. Divisionis beneficium est de apicibus juris, Concl. 22. n. 7. An & quatenus ei possit renunciari, n. 43. & seqq. Fidejussor est de eo certiorandus, n. 37. Si est renunciatum, debet creditor unum aliquem in solidum convenire, & cur. n. 56.
3. Divisionem hereditatis major facere de jure Canonico debet, minor verò habet electionem, Concl. 21. n. 1. 2. De jure civili fieri debet vel forte vel officio judicis, n. 5.
3. de Divisione hereditatis, concl. 21. per tot. vide, plura in verbo Hereditatis.
3. Divortii causa justa est, si vir uxorem falsò adulterii accusaverit, Concl. 36. n. 13.
1. **D**octores in debitis causâ studii præferuntur omnibus creditoribus, etiam anterioribus, Concl. 66. n. 61.
1. Doctores in debitis causâ studii, habent personale privilegium, concl. 70. n. 21.
1. Doctores an & quatenus possunt arrestari, concl. 75. n. 17. 18.
1. Doctorum dubrum aut unius excellentis, & communem Dd. opinionem pro se habens, non condemnatur in expensas, Concl. 78. n. 29. 30. 31.
1. Doctoribus competit privilegium competentis, concl. 80. n. 52. & seqq.
1. Doctor allegans legem, debet intelligi secundum sensum legis, concl. 50. n. 59. An possit conficere instrumenta, concl. 43. n. 50. Doctores juris dicuntur illustres, concl. 43. n. 50.
2. Doctoratus dignitas an tollat patriam potestatem, concl. 11. n. 55.
2. Doctorum promissiones, *bey ihren Ehren und Glauben* / an habeantur pro juratis, conclus. 21. n. 38. 39.
2. Doctores non possunt propter debita in carcerem publicum conjici, concl. 28. nu. 38. Nisi studiosè in fraudem bona dilapidaverint, n. 42. Nisi suæ vocationi & studiis contraveniant, n. 43. Doctores non conveniuntur ultra, quam facere possunt, Concl. 28. n. 28. in fin.
3. Doctores verè nobiles sunt, & æquiparantur nobilibus, & eorum insigniis absque speciali Imperatoris permissu uti possunt, Concl. 28. n. 113.
1. Donatarius potest rem donatam præ omnibus creditoribus vindicare, concl. 64. n. 23.
1. Donatio propter nuptias non habet jurisdictionis, nec in eâ uxor reliquis creditoribus præfertur, Concl. 65. n. 70. & seqq.
1. in Donatione propter nuptias habet uxor tacitam hypothecam, n. 73.
1. in Donatione ante nuptias an uxor omnibus creditoribus postponatur, n. 73.
1. in Donatione propter nuptias an etiam uxori tacita hypotheca competat, Concl. 67. n. 5. 6.
2. Donatio propter nuptias an possit in feudis fieri, nisi accedat consensus agnatorum, conclus. 13. n. 42.

Index Rerum & Verborum.

2. Donatio an, quatenus, & qualis bonorum avitorum sit prohibita, concl. 13. per tot. & n. 36. & seqq.
2. Donatio quingentorum solidorum debet insinuari, concl. 14. num. 1. Iure Saxon. omnis donatio immobilium est insinuanda, ibid. num. 2. 3. Coram eo iudice, ubi bona sita sunt, num. 5. Etiam donatio avitorum & parvorum immobilium, n. 67. Mobilia possunt sine insinuatione donari, si non excedunt 500. flor. n. 9. Donatio propter nuptias non debet insinuari, num. 10. Reciproca inter virum & uxorem, num. 11. Donatio mortis causa, num. 12. Remuneratoria, num. 13. Insinuatio quando necessario requiratur, num. 14. Ad donationem etiam requiritur, ut donator sit firmi corporis, num. 15. & seqq. Secus tamen est hodie, n. ult.
2. de Donatione inter virum & uxorem, conclus. 15. per tot. An & quatenus sit licita, vel non, 1. 2. & seqq. Valet, si donator non sit pauperior, num. 7. Si sit mortis causa, n. 8. Si est reciproca & remuneratoria, n. 12. Si sit iuramento firmata, num. 14. Si morte fuit confirmata, num. 15. Si maritus senex & ignobilis juveni & nobili uxori donat, n. 18, si Imperator vel Princeps conjugii donat, n. 19. si uxor marito ad adipiscendam dignitatem donat, n. 20. si ad refectionem ædium, num. 21. si donat, ut filiam dotet, num. 22. si locum sepulturæ donent, num. 24. si ante nuptias & honoris causâ sibi donant, num. 25. 26. Ea, quæ necessaria sunt ad matrimonium, possunt donari, Concl. 15. n. 27. Donatio sub nomine Christi valet, n. 28. Facta apud iudicem & actis insinuata valet, n. 29. Donatio morgengabica etiam, n. 33. Maritus potest uxori geradam donare, num. 33. uxor an & quatenus geradam marito possit donare, n. 34. & seqq.
2. Donator non potest pro debitis donatarii incarcerari, Concl. 28. n. 36.
4. Donatario permittitur necessaria defensio contra donantem, concl. 12. n. 26.
4. Donatio propter nuptias amittitur propter adulterium, concl. 28. n. 20. 21.
3. Donatio causâ mortis de jure civili licita est, concl. 1. n. 1. etiam de jure Saxon. d. concl. n. 2. 3. Species donationis mortis causâ, d. conc. n. 4. Donare possunt mortis causâ, qui testari n. 5. Donare potest filius familiâs, & quomodo, v. à n. 7. ad 26. Donatio mortis causâ est contractus, d. concl. n. 8. Est ultima voluntas, d. l. Non inducit semper obligationem, d. conclus. n. 9. Quoad initium magis accedit contractui, quam ultimæ voluntati, d. concl. n. 27. Est privati juris, non publici, d. n. 27. Donari mortis causâ omnibus potest, qui testamenti factionem passivam habent, d. concl. nu. 33. Donari mortis causâ possunt omnes res & bona, quæ per donationem inter vivos transferri possunt, d. Concl. n. 24. Imò non solum res singulares, sed etiam omnia bona, n. 35. An etiam futura? v. n. 36. Non tamen comprehendit ejusmodi donatio nomina, jura & actiones, n. 37. Donatio causâ mortis æquiparatur fideicommissio, d. concl. n. 47. Comparatur in multis cum legatis, n. 48. Non valet, nisi fiat apud acta, n. 53. Sub donatione mortis causâ mutuâ & reciproca conjugum non continetur Falcidia, n. 55. Donationes mortis causâ habent vim fideicommissi, si expressè in testamento sunt confirmatæ, n. 57. in Donationibus omnium bonorum mortis causâ an Falcidia detrahi possit, tam de jure communi, quàm Saxonico, v. d. concl. n. 39. usq; ad 69. Donator detractionem Falcidiæ prohibere potest, n. 71. etiam tacitè, n. 72. Is, cui donatur, debet esse præfens, concl. 2. n. 1. Requiritur etiam ex parte ejus ad actum solennis stipulatio, quod tamen hodie nudo pacto fieri potest, d. concl. 2. n. 2. Non valent legata in testamento, ubi donatio facta est, nisi donatarius sit præfens, concl. 2. n. 3. Potest tamen per epistolam vel notarium interesse, n. 4. si donatarius absit, & nemo ejus nomine stipulatur, actus propterea non corrumpitur, sed convertitur in vim fideicommissi, d. concl. 2. n. 5. si Donatio mortis causâ facta est in testamento, hereditas adeatur necesse est, aliâs non valet. Secus est, si extra testamentum facta sit, ubi confirmatur solâ morte donatoris, d. concl. 2. n. 6. in Donationibus causâ mortis debent quinque testes adhiberi, n. 7. Ampliatur in donatione factâ absenti, n. 8. Item in Donationibus rusticorum, n. 9. Deficientibus testibus donatio non valet, licet juramentum sit appositum, n. 10. Quod obtinet etiam in ditionibus Electoris Saxoniz, n. 11. Valet etiam in illo casu, quando quis uxori vel alii, in præsentia unius testis, donationem fecit, & illam subscripsit, dein in præsentia multorum hominum eandem repenit, d. concl. 2. n. 12. Requiritur insuper specialis descriptio testium, n. 13. Limitatur, si donatio mortis causâ esset facta ad pias causas, ubi duo testes sufficiunt, n. 14. Item in Donatione patris factâ liberis, n. 15. Item tempore pestis, n. 16. Item in milite, n. 17. Item in Donatione factâ coram Notario & quatuor testibus, n. 18. Item in donatione factâ coram Consiliariis Principum, vel Iudice & ejus Scabinis, n. 18. Donatio mortis causâ uno contextu fieri debet, n. 19. Non autem est de necessitate, ut testes sint rogati, n. 20. Pariet inter donantem causâ mortis & testes, non vitiat donationem, n. 21. In Electoratu Saxoniz donatio mortis causâ debet fieri judicialiter, n. 22. apud illum iudicem, sub quo bona sita sunt, n. 23. Vel apud iudicem domicilii, d. l. Hæc tamen constitutio locum habet, si donatio mortis causâ est omnium bonorum, n. 24. Fallentias v. n. 25. 26. 27. Si quis donationem mortis causâ omnium bonorum domi conscripsit, & postea eam iudici obtulit, valet, n. 28. 29. 30. 31. Offerat autem iudici non in suâ domo, sed quando sedet coram tribunali, n. 32. An & quatenus donatio mortis causâ per Procuratorem fieri, & actis publicis, insinuari possit, v. n. 33. 34. 35. & seqq. usque ad 41. revocatur Donatio mortis causâ ex multis causis, de quibus, n. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. Revocatur ex solâ & nudâ pœnitentiâ, absque eo, quod alio donatio mortis causâ facta non fuerit, num. 52. in Donatione mortis causâ reservatum de jure civili accrebit donatario: de jure verò Saxon. hereditibus, concl. 3. per tot. Donationis insinuatio potest quandoque fieri in domo ipsius testatoris, coram iudice, concl. 4. n. 12.
3. Donatio inter vivos non solum per donatorem, sed & per Procuratorem insinuari potest, concl. 4. n. 31.
3. Donatio inter vivos, per quam liberi defraudantur legitimâ, non valet, concl. 18. n. 14.
1. Doloso emptori quando non dicatur res vendita, concl. 64. n. 58.
1. à Dolo excusat quælibet causa, etiam injusta, concl. 21. n. 100. ad Dolum probandum non potest deferri juramentum suppletorium, concl. 54. n. 51.
2. Dolus emptoris vel venditoris plus offerentis, quomodo detegitur, concl. 41. n. 9. 10.
4. Dolosum incendium quomodo puniatur, concl. 24. per tot. vide, Incendium.
3. Dolo quando quis inductus ad testandum censetur, concl. 7. n. 17. & seqq.
5. Dolus non præsumitur in dubio, nisi probeatur, concl. 57. n. 58.
5. Dolus in peculatu & residuis, quomodo in officialibus præsumatur, concl. 57. n. 59.
5. Dolus in genere sufficit in criminalibus ad condemnandum, concl. 46. n. 5.
3. Dolus præsumitur, qui in sui commodum quid tentat, unde incommodum alius sentit, concl. 7. n. 38. Item præsumitur in eo, qui ad sui utilitatem verbis suasoriis utitur, ex quibus alius afficitur incommodo, d. l. Imò ex simplici persuasione dolus præsumitur, quories utilis suasio hortanti est, alii autem noxia, d. n.
1. Dominium in re vendita quando & quibus in casibus venditor reservasse præsumitur, concl. 64. n. 46. 51. 52. & seqq.
1. Dominium qui præterdit actu permanens, potior est quolibet alio Creditore debitoris sui, concl. 66. n. 44.
1. Dominium temporale minus valet, quàm perpetuum, concl. 83. n. 67. in fin.
1. pro Domini debitis an & quatenus ministri possunt arrestari.
1. Dominus feudi circa quæ cognoscit, concl. 82. n. 4. 5. 6. An executionem in bona feudalia possit facere, ibid. An cogi possit, in ipsam substantiam feudi exequi, n. 26. 27. An, si velit, possit in ipsum feudum executionem decernere, n. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. Inventus in ipsum feudum debet facere, si in creditam consensit, n. 36. 37.
1. Dominus si contra vassallum agit, qualis processus servandus, concl. 62. per tot. Potest pro subditis agere & appellare, modo ejus interest, concl. 50. n. 8. An ex facto præfetti coram Curia possit conveniri, conc. 3. n. 12. potest vassalli subditos sine subsidio citare, concl. 11. n. 12. In castro non potest condominum punire, sed debet eum ad Dominum remittere, concl. 11. n. 22.
2. Dominus an & quatenus possit gesta à falso procuratore ratificare, concl. 18. n. 24.
4. Dominus pro servo, & è contra, admittitur ad defensionem probandam, Concl. 14. n. 19.
4. Dominus non tenetur de incendio à familiâ orto, nisi constet de personâ, Concl. 25. nu. 104. Si verò constat, tunc tenetur, si persona in officio suo peccavit: secus si extra officium n. 105. & seqq. (ubi ampliatur & limitatur.) Non tenetur, si famulus communiter pro diligenti fuit habitus, & personam delinquentem damnatum passio exhibet, n. 111. Dominus non tenetur ex incendio culpâ operatorum commissio, n. 120.
5. Dominus potest res furtivas nullo refuso precio vindicare, Concl. 45. n. 17. & seqq.
1. Domicilii forus est semper generalis, ordinarius, & cæteris prædominatur, conc. 74. n. 64.
1. in Domicilii loco arrestum impetratum an cæteris præferatur, ibid. n. 63. 65.
4. Domicilii testes admittuntur ad defensionis probationem, concl. 14. n. 22.
5. Domesticorum furtum puniuntur pœnâ ordinariâ, Concl. 54. n. 3. & seqq. Furtum parvarum rerum sæpius iteratum puniuntur ordinariè, n. 7. Furta famulorum Scholarium, si magnum furtum efficiunt, puniuntur laqueo, n. 8. Si furtum domesticum parvum cum effractione est factum, puniuntur morte, n. 8. Domestici nihilominus puniuntur, etiam si Dominus pro eis intercedat, n. 9. Domesticorum appellatio hic continentur inquilini, servi, famuli, ancillæ, pedisequæ, & mercenarii, n. 12. Pater & mater non tenentur furti, sed rerum amotarum, n. 14. Pater, mater, frater, soror & alii collaterales possunt quidem criminaliter puniri, sed non pœnâ mortis, n. 15. 16. 17. Concl. 54.
1. Dos uxoris gaudet privilegio prælationis, Concl. 65. n. 1. & seqq.
1. Dos, an indistinctè omnibus creditoribus, etiam expressam hypothecam anteriorem habentibus, præferatur, Concl. 65. n. 3. & seqq.
1. Dotem præferri creditoribus ampliatur, nu. 26. 27. 28. 29. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. Limitatur, n. 41. 42. 43. 44. & seqq. usque ad n. 88.
1. in Dotis augmento mulier etiam præfertur, n. 28. n. 29.
1. Dotis debitum fortius est, quàm debitum legitime, Concl. 65. n. 40.
1. Dos confessata non habet privilegium prælationis, ibid. n. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. Limitatur, n. 57. 58. & seqq.
1. Dotem, si mulier ex administratione bonorum sibi potuit solvere, & non solvit, tunc non habet jus prælationis, n. 78.
1. In Dote repetendâ si uxor fuit negligens, non

Index Rerum & Verborum.

- non habet jus prælationis, Concl. 65. nu. 83.
1. Dos, si filiabus ex bonis debet dari, & illud dotandi onus præcessit obligationem pro dote, tunc filiarum sunt potiores novercæ, Concl. 65. n. 86.
 1. Dotis ratione, quibus datur privilegium prælationis, n. 89. 90. & seqq.
 1. Dotis privilegium an detur tantum filiis ejusdem patrimonii, an verò etiam diversi, n. 92.
 1. Dotis privilegium non deseritur jure hereditario, sed jure filiationis, n. 93.
 1. Dotis privilegium an in emptorem vel alium singularem successorem cedi possit, n. 94. & seqq.
 1. Dos debet esse actualiter numerata & illata, aliàs jus prælationis non competit, Concl. 65. n. 112. An etiam in bona mariti conversa? n. 113.
 1. Dotem in bona mariti esse conversam, an uxor debet probare? n. 114. & seqq.
 1. Dotalitium non potest constitui, nisi probeatur, quòd dos in mariti utilitatem fuerit conversa, Concl. 65. n. 114. in med.
 1. Dotis promissæ sed non exsolutæ usuræ debent marito in concursu creditorum adjudicari, Concl. 66. n. 13.
 1. Dotis usuræ debent uxori adjudicari in concursu creditorum, Concl. 66. n. 13.
 1. Dotis ratione habet uxor tacitam hypothecam in bonis mariti, Concl. 67. n. 2. 3.
 1. Dos præfertur aresto, Concl. 69. n. 13.
 1. Dos potest sequestrari, si maritus ad inopiam vergit vel res malè administrat, Concl. 73. n. 110. & 111.
 1. in Dotalia uxoris bona datur executio pro debitis mariti, concl. 80. n. 36.
 1. Dos est quodammodo publici juris, Concl. 21. n. 53. Ejus causa dicitur pia, concl. 21. n. 53. Contra eam non admittitur compensatio n. 52. In ejus constitutione habet locum evictio, concl. 24. n. 48. In dotis causa debet reus actori instrumenta edere, concl. 45. num. 42.
 2. Dotalitium non potest sine consensu agnatorum in feudis constitui, Concl. 13. n. 42.
 2. Dos à quo tempore suum privilegium prælationis accipiat, concl. 30. per tot.
 2. Dotalitium accipit suum privilegium à die nuptiarum, Concl. 30. n. 12.
 2. Dotis ratione an filia habeat in feudo tacitam hypothecam & jus prælationis, Concl. 31. n. 10. 11. 12. Officium dotandæ filiarum est onus feudi, n. 11.
 2. Dos debet in eâ monetâ exsolvi, quæ fuit tempore dotis datæ, & non, quæ est tempore restitutionis ejus, Concl. 36. n. 23.
 2. Dotalitium constituitur, ut mulier in dote secura sit, Concl. 50. n. 2. Et in compensationem dotis cum consensu agnatorum & Domini feudi, ut uxor post mortem mariti eò utatur fruatur, n. 6. Primitus à solis nobilibus, nu. 7. Hodie etiam à civibus & aliis constituitur, n. 8. Principaliter in feudis, etsi ea non adsunt, etiam in aliis bonis, n. 9. In iis bonis, quæ servitute personalem debent, non potest constitui, n. 10. Maritus non tenetur ratione dotalitii dare fidejussores, n. 12. Dotalitium constituitur propter dotem, n. 13. Dos debet reverà esse numerata, aliàs maritus & ejus heredes non tenentur ad dotalitium, n. 14. 15. Quando heredes teneantur ad dotalitium à defuncto promissum, n. 16. Potest sine dote constitui, n. 17. Heredes tenentur indistinctè ad quantitatem dotis dotalitium constituere, n. 21. An & quatenus uxor post mortem mariti, ut dotalitium constituatur, possit inferre, n. 22. 23. 24. & seqq. Necessariò requiritur ad dotalitii constitutionem, ut dos in utilitatem feudi sit conversa, n. 29. Si est conversa, tenentur successores feudi præcisè ex feudo dotalitium constituere, n. 30. n. 31. Si non est conversa feudales heredes non tenentur, nu. 32. sed heredes allodiales, n. 33. In dubio præsumitur dos in feudum conversa, n. 35. Ad dotalitium requiritur necessariò consensus agnatorum & Domini feudi, si in feudo

- constituitur, n. 36. Non tamen requiritur, si secundum usitatum modum constituatur, n. 37. Princeps potest post mortem mariti etiam in vitis agnatis dotalitium constituere, n. 39. Filiorum consensus non est necessarius, n. 40. n. 41. Si in allodialibus constituitur, consensus agnatorum non requiritur, Concl. 50. n. 42. 43. Modus ejus legitimus est, ut usufructus duplicatus ejus quod dotis nomine illatum est, constituatur, ut 1000. in 500. florenos, ita ut centum quotannis accipiat, nu. 44. Mulieri læsæ in dotalitio, quomodo succurratur, remissivè, num. 47. Si vidua dotalitium ex primò matrimonio adferat secundo viro, non tenetur is aliud dotalitium ad similem quantitatem restituere, num. 48. Finis dotalitii est, ut eò uxor post mortem mariti usque ad finem utatur fruatur, num. 49. Demum post mortem mariti illud accipit, interim maritus lucratur fructus, num. 50. 51. 52. Maritus non potest dotalitium alienare, num. 53. Nisi uxori æquè idoneum constituatur, n. 54. 55. Vxor in eo præfertur omnibus creditoribus, expressam anteriorem non habentibus, n. 56. 57. An & quatenus illud possit deserere, vel ei renunciare, remissivè, num. 59. Post tricesimum, & cum consensu heredum debet apprehendere, n. 60. Ei non præscribitur, nisi triginta annis, n. 61. 62. Si in feudo est constitutum, debent instrumenta investituræ penes proximum agnatum remanere, n. 63. Vxor habet solum usumfructum in feudo, n. 64. 65. Potest locare illud, ita tamen, ut locatio ejus morte finiatur, num. 66. An in eo ligna cadere possit, remissivè, num. 67. Non debet cautionem usufructuariam præstare, num. 68. 69. Non tenetur ad confessionem Inventarii, aut ejus editionem, n. 70. Debet collectas, tributa, census & alia onera præstare, n. 71. Item, collectas militares, *Heersteuer* / n. 72. Mortuâ uxore revertitur dotalitium ad successorem feudi, nu. 73. Si uxor ante maritum moritur, tunc maritus lucratur dotem ejus, n. 74. Si post eum moritur, heredes uxoris non possunt dotem repetere, sed expirat, n. 76. & seqq. Nisi aliter pactis dotalibus sit conventum, n. 82. & maritus bona nulla habeat, vel non tot, ut mulieri ad dotalitium sufficiant, n. 83. 84. Dotalitium finitur morte uxoris, n. 85. adulterio ejus, n. 86. & seqq. plures causæ privationis & amissionis, remissivè, n. ult. Concl. 50.
2. Dotalitium utrum mulier necessariò debet petere, an is ejus arbitrio sit, utrum dotem suam repetere malit, Concl. 52. per tot. Habet electionem, n. 2. 3. Si dotalitium semel agnovit, non possunt ejus heredes dotem repetere, n. 4. Si semel dotem petiit, non potest post dotalitium, num. 5. Etiam si ei in pactis dotalibus dotalitium fuerit constitutum, habet nihilominus electionem, num. 8. 9. 10. Si heredes mariti malint dotem reddere, & totidem ratione donationis propter nuptias addere, audiendi sunt, n. 12. 13. 14. Mulier potest & dotem & dotalitium omittere, & quotam bonorum mariti petere, nu. 15. 16. 17. 18. 19. Concl. 52.
 3. Dotalitium potest esse sine nuptiis, Concl. 25. n. 40. Vnde quàmprimùm dos promissæ est, & sponsalia de præsentibus contracta, mulier habet jus quæsitum in sponsi bonis, ratione futuri dotalitii, d. n. 40.
 2. Dos an profus per dotalitium ab uxore acceptatum extinguitur, An verò ejus heredes eam possint repetere, Concl. 50. n. 74. & seqq.
 2. Dotalia pacta de aliis bonis, quàm de dote & donatione propter nuptias, an & quatenus valent, Concl. 51. n. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Quot testes in eis requirantur, n. 7. 8. & seqq. An & quatenus in vim contractus, vel ultimæ voluntatis valeant, num. 14. & seqq. An in his pactis mulier habeat opus curatore, n. 20. Si in vim contractus valent, non nisi utriusque partis voluntate possunt mutari, n. 25. Si verò

- in vim ultimæ voluntatis, tunc ab alterutro possunt, n. 26. Pater ad secunda vota transiens, & pacta dotalia cum liberorum consensu conficiens, potest ea postea cum consensu novercæ etiam in præjudicium liberorum mutare, nu. 27. 28. An mulier relictis dotalibus pactis, possit portionem statutatoriam eligere, n. 30. Concl. 51.
2. Dotandæ filiarum officium est onus feudi, & debet in subsidium ex feudo fieri, Concl. 55. n. 37. & seqq.
 4. Dos amittitur propter adulterium, Concl. 29. n. 1.
 5. Dos debet à stupratore stupratæ constitui, Concl. 38. n. 2. & seqq. secundum ejus dignitatem & nativitatem, n. 20. Etiam diviti, n. 23. 24. Non tamen ultra dimidium bonorum stupratoris, nu. 25. Ampliationes dotis constituendæ, n. 26. & seqq. Vide etiam in verb. stuprum.
 5. Dos ab omni dispositione testamentaria est excepta, Concl. 9. n. 4. Debetur filiabus ex bonis feudilibus, de jure Saxon. si bona hereditaria non sufficiunt, Concl. 11. n. 64.
 3. Dos est quid universale, Concl. 15. n. 52.
 3. Dos non potest esse sine nuptiis, Concl. 25. num. 6.
 3. Dos admittitur propter adulterium, non verò propter osculum, Concl. 29. n. 13. 14. 15. 16. constituitur ex solâ promissione, d. concl. 29. n. 21.
 1. de Documentorum editione, vide verb. Editio documentorum, recognitione, vide recognitione.
 1. de Documentis literariis, Concl. 43. per tot. debent intra terminum produci, & articulari, num. 1. An etiam post terminum possunt produci, num. 5. Eorum appellatione an etiam privata scriptura contineatur, numer. 6. Intra terminum producuntur copialiter, Concl. 43. num. 7. Quando originalia producenda, num. 8. Quando debent edici & exhiberi, num. 9. Coram quo producenda, num. 11. 12. Quid juris, si documentum, se ad aliud referens, producatur, num. 13. 14. 15. 16. Producens an & quatenus contenta in eo confiteri censeatur, num. 21. An ante litem contestatam & quando possint produci, num. 29. 30. & seqq. An & in quibus casibus post publicatas attestaciones possint produci, Concl. 40. per tot. & Concl. 38. n. 88. & seqq.
 4. Dormientes licet pro sui defensione occiderent, Concl. 12. n. 32.
 4. Dormientem virginem stuprans punitur suffigatione & relegatione, & debet ei alimenta præstare, Concl. 37. n. 6.
1. **D**Vbii juris exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 61.
4. de Duellis & provocationibus, Concl. 16. per tot. Non sunt licitæ, n. 3. Possunt à principibus prohiberi, num. 3. Etiam respectu dantium campum sunt prohibita, num. 4. Non possunt consuetudine induci, num. 5. Possunt tamen à superiore permitti, numer. 7. Stratagema duelli præcludendi, num. 9. Provocatus potest citra ignominiam emanere, num. 10. Provocans punitur arbitrariè, num. 11. & sequent. Provocans vel provocatus quis hic censeatur, remissivè, num. 17. Concl. 16. Plura de duellis, remissivè, Concl. 17. n. 28. Si provocatus provocantem vulneraverit, non punitur, Concl. 17. num. 1. 2. 3. & seqq. Si provocantem occidit, punitur extraordinariè, num. 6. & seqq.
 1. in Duello ineundo hodiè admittitur juramentum calumniæ generale, Concl. 31. numer. 6.
 1. Duo vel plures uno die hypothecam acceperunt, vel sunt immissi, vel arrestantur: Quæritur, uter sit præferendus, Concl. 66. n. 4.
 1. Duo specialia non possunt concurrere circa unam eandemque rem, Concl. 81. n. 197.

Index Rerum & Verborum.

3. Duo specialia in uno subiecto concurrere non possunt. Fallit si duo specialia sunt in eadem materia à jure communi inducta: Item si duo singularia ex duplici fonte procedunt. Concl. 14. n. 11.
 1. Duo specialia seu singularia circa unam rem non indulgentur. Concl. 53. n. 32.
 4. Duorum fratrum liberi, an invicem possunt conjungi. Concl. 33. n. 16. & seqq.
 1. in Duplicibus iudiciis quilibet est actor, & idè uterque debet alteri edere instrumenta. conclus. 45. num. 51.
 2. Duplici onere nemo gravandus. conclus. 2. num. 56.
- E.
4. **E** Brios, si blasphematur, quomodo & quatenus puniatur. concl. 1. n. 96.
1. **E**cclesia habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, licet sibi de eà non prospexerit. conclus. 65. numer. 148.
 1. Ecclesia habet in bonis praelati, Oeconomii vel alterius administratoris tacitam hypothecam, concl. 67. n. 47. & seqq.
 1. Ecclesia an ex mutuo vel alio contractu in bonis debitoris habet tacitam hypothecam, num. 51. & seqq.
 1. Ecclesia habet majorem favorem, quàm Republica, num. 53. Equiparatur pupillo, ibid. Gaudet jure Imperii, ibid.
 1. Ecclesia chirographaria praeferatur reliquis chirographariis, concl. 71. n. 5.
 1. in Ecclesiis dicata bona potest fieri executio, concl. 80. n. 29.
 1. Ecclesiarum ministri an satisfacere tenentur, concl. 20. n. 36.
 1. Ecclesia admittitur post conclusionem in causâ & attestaciones publicatas, ad producendum novos testes, concl. 40. num. 46. Si agenti debent à reo edi instrumenta, concl. 45. n. 39.
 2. Ecclesia una tanquam mater, an & quatenus aliam tanquam filiam, ut sibi sit unita, & decimas ministro solvat, possit praescribere, & si praescripserit, an & quatenus filia se à sua matre potest separare, concl. 7. num. 18. & n. seqq.
 2. Ecclesiae fidejussor non gaudet beneficio excussionis, concl. 24. n. 27.
 4. in Ecclesia est necessaria defensio contra aggressores licita, concl. 12. n. 12.
 2. contra Ecclesiam Romanam & aliam Inferiorem, quomodo de jure civili praescribitur, conclus. 7. num. 1. De jure Saxónico etiam praescribitur 40. annis, num. 3. & sequentibus. Statutum generale non extenditur contra privilegia Ecclesiarum, ibid. Praedia Ecclesiastica praescribuntur 40. annis, num. 8. Res mobiles praescribuntur contra Ecclesias triennio de jure Civili & Saxónico, concl. 7. n. 15. 16.
 1. Ecclesiasticus iudex pro executione sententiae in causis civilibus potest brachium seculare invocare, concl. 79. n. 22.
 1. Ecclesiasticae res sunt publici juris, concl. 21. num. 46. Super Ecclesiae rebus agenti non obstat exceptio spoliis rerum privatarum, concl. 21. n. 46.
 2. Ecclesiastici Domini, in casum mortis vasalli investientis, in vestituram an & quatenus heredes vel successor ratam habere debeat, concl. 54. n. 10. 11. & seqq. Obligationes Ecclesiasticorum an obligent successores, n. 12.
 3. Ecclesiasticae personae an & quatenus in feudis possint succedere, concl. 39. per tot. vide verbum: Clerici.
 1. **E** distalis citatio, concl. 11. Quando habeat locum, n. 5. & n. 17.
 1. de Editione instrumentorum ab adversa parte faciendâ. Conclus. 45. per tot. An fieri debet, num. 1. 2. 3. Editionem petens an juramentum calumniae debeat praestare, numer. 4. 5. 6. 7. 81. Edere vel jurare jussus, an conscientiam probationibus liberare possit, num. 8. 83. Editio est tantum in certis casibus permessa, num. 9. 10. An & quatenus ab actore reo fiat, num. 11. 12. & seqq. An & quatenus à reo, num. 27. usque ad num. 70. (ubi 27. casus recensentur) An & quatenus à tertio fieri debet, numer. 71. An & quatenus à Notario, num. 72. An & quatenus iudex & actuarius acta publica edat, num. 73. Editio vel sacramentalis purgatio imponi non debet, nisi praesumptio sit, quod rationes & instrumenta penes se habeat, num. 74. & sequentibus. Editio nemini imponenda, nisi talis praesumptio sit, numer. 77. num. 78. Super editione faciendâ an & quatenus ordinaria actio institui possit, num. 79. Edere vel jurare jussus an possit juramentum referre, num. 82. 84. Editio quo jure & actione petatur, remissive, num. 85. Editio quibus poenis & mandatis injungatur, & quomodo quis ad edendum compelli possit, num. 86. & seqq. Si à reo denegatur, potest peti, ut instrumenta pro editis pronuncientur, num. 91. Edere recusans an etiam ad interesse teneatur, num. 93. An integra instrumenta edi debant, an verò tantum pars eorum, numer. 98. Editio an cum die & anno fiat, numer. 99. Quo loco fieri debet, num. 100. An originalia edi debeant, an tantum copiae, n. 101. concl. 45.
 1. **E** Gregiae personae an & quatenus possunt areitari. concl. 75. n. 15. 16. 17. 18. An in propria personâ, an per Procuratorem, & ubi possint jurare. concl. 36. n. 13.
 1. **E** theafft Concl. 17. n. 48. Quae sint. concl. 17. n. 49. 50. 51. & seqq. Debent probari, n. 63. quomodo probentur. n. 64. 65. 66.
 1. ab **E** lectoribus an licet appellare. concl. 50. n. 23. 24. Ab Electore Saxoniae an & in quibus casibus liceat appellare. conclus. 50. n. 24. 25. 26.
 2. **E** mancipatio tollit patriam potestatem. concl. 11. n. 15. Quos habeat effectus, n. 57. Emancipati liberi non possunt à patre vendi, num. 58. Ipsi tamen suos liberos possunt vendere, num. 59. Possunt, quando-cunque velint, etiam irrequisito patris consensu nuptias celebrare, num. 60. Pater debet ipsis omnia bona materna restituere, numer. 64. Emancipati possunt liberè de suis bonis testari. Concl. 11. num. 68. Possunt contra patrem iudicio experiri, num. 71. Omnia sibi acquirunt, tum. 72. Donatio à Patre filiofamilias facta, confirmatur per emancipationem, num. 73. Emancipati non gaudent SCro Macedoniano, num. 75. Emancipati nihilominus debent conferre, num. 78. Emancipati fratres sibi invicem possunt obligare, num. 76. Emancipati continentur appellatione descendentium, concl. 13. num. 33.
 1. Emphyteusos Domino an pro Canone & laudemii competat in bonis emphyteuticis tacita hypotheca. concl. 67. n. 78. 79.
 1. in Emphyteuticis bonis an tacita hypotheca habeat locum. Concl. 67. n. 106. & seqq.
 1. Emphyteuticæ rei census à duobus petitus sequestratur, donec lis decidatur. concl. 73. num. 116.
 1. Emphyteusos Dominus in re pignori capta & subastata an habeat jus protimiseos. conclus. 81. n. 255.
 1. Emphyteutica bona an minoris aestimentur quam allodialia. concl. 83. n. 65.
 1. Emphyteuta an debet satisfacere. concl. 20. n. 34. An in emphyteutica re sine consensu Domini possit juramentum deferre. Concl. 29. n. 20. & seqq.
 1. Emphyteusos dominus potest ab emphyteuta postulare, sibi edi instrumenta, quibus potest bona esse emphyteutica. Concl. 45. n. m. 65.
 2. Emphyteutica bona an & quatenus possunt alienari. concl. 29. passim.
 2. Emphyteuta debet Canonem vel quid aliud solvere, ad valorem monetæ currentis tempore celebrati contractus emphyteutici. conclus. 36. n. 26.
 2. Emphyteuta non potest bona emphyteutica vendere cui velit, sed datur domino jus protimiseos. concl. 39. n. 3.
 2. Emphyteuta amittit jus suum propter non solum Canonem spacio trienni in Emphyteusi privati, biennii verò in Emphyteusi Ecclesiae. Concl. 46. num. 1. Non ipso jure, sed per institutam actionem & subsequentem iudicis sententiam. Concl. 46. numer. 2. & seqq. Si res emphyteutica marito in dotem datur, & is cessat canonem solvere, cadit dos in commissum, num. 10. Procurator cum libero, si ab emphyteuta post lapsum triennium canonem exigit, per hoc domino quoad caducitatem non praejudicat, num. 11. Dominus censetur caducitatem remississe, si post triennium canonem receperit, nisi protestatus fuerit, num. 12. & jus caducitatis ignoraverit, numer. 13. Si dominus vivente emphyteuta de caducitate non egerit, postea non auditur contra ejus heredes, & econtra, numer. 14. 15. Heredes emphyteutæ excusantur, si canonem non exsolverint, num. 16. Emphyteuta non privatur, si dominus est ejus debitor, num. 17. Si alius emphyteusum possidet, & canonem solvit, num. 18. Si propter canonem non solum fuerit alia poena adjecta, num. 19. Si ob justum impedimentum canonem non potuit solvere, num. 20. Si integram pensionem præter unum annum non solvit, nihilominus totâ emphyteusi cadit, num. 21. Casus, quibus emphyteuta emphyteusi non cadit, licet per triennium canonem non solverit, remissive, n. 27. Si unus ex pluribus heredibus suam partem solvit, reliqui non, tota emphyteusis cadit in commissum, num. 28. 29. 30. 31. & seqq. Praestatio canonis est individua, num. 32. An tertius extraneus possit pro emphyteuta iavito Domino canonem solvere, ad evitandam poenam caducitatis. concl. 46. num. 36. 37. 38. & seqq. Emphyteuta potest in foro Ecclesiae, solvendo canonem, moxam purgare. concl. 46. num. 45. In emphyteusi verò privati purgatio more non admittitur, num. 47. Si dominus non statim voluntatem suam declarat, nec actionem privationis instituit, fructus interim percepti pertinent ad emphyteutam, num. 48. Meliorationes verò & impensas non potest repetere, num. 49. 50. 51. Caducitati emphyteusos praescribitur tantum triginta annis, num. 52. An dominus possit emphyteutam propriâ auctoritate expellere, num. 53. Si emphyteuta juravit canonem solvere, tunc statim, non expectato triennio, privatur, num. 54. Si emphyteuta per 30. annos canonem non solvit, an perdat emphyteusum, an verò praescribat, remissive, n. ult. concl. 46.
 2. Emphyteuticus & censiticus contractus differunt, conclus. 47. num. 1. Ibi solvitur canon, hic census, num. 2. Ibi quis privatur, si canonem non solverit per triennium, hic non item, num. 3. Ibi transfertur tantum utile dominium, hic & directum, & utile, num. 9. In emphyteusi non possunt dari bona spiritalia, in censum possunt, numer. 10. In emphyteuticis bonis renovatio petenda, si emphyteuta moritur, aut bona alienantur, in censu secus, num. 11. Censitica transeunt ad omnes heredes, emphyteutica tantum ad masculos, num. 12. In emphyteusi datur domino jus protimiseos, secus in Censiticis, nu. 13. An contractus sit emphy-

Index Rerum & Verborum.

- emphyteuticus**, an censiticus, cognoscitur per literas super contractu confectas, n. 14. In emphyteuti est necessaria scriptura, n. 17. In dubio bona non censentur emphyteutica, sed censitica, num. 18. & 19. Si quis bona ultra 30. vel 40. annos possidens certamque pensionem quotannis solvens, jure emphyteuticos illa ad se pertinere dicat, Dominus verò ea repetens affirmet locata esse, quid juris conclus. 48. per tot.
3. Emphyteutis si devolvitur mortuo patre ad filium, tunc à filio nullum laudemium persolvendum est, concl. 52. num. 23.
1. Emptori si ex pacto non liceat alienare rem emptam, antequam precium exsolverit, tunc, dominium permanet penes creditorem, conclus. 64. num. 53. num. 54.
1. Emptor promittens rem precario vel jure constituti possidere, donec precium solvatur, non habet dominium, ibid. num. 55.
1. Emptor precium rei numerans, sed statim ad se recipiens, non acquirit dominium. conclus. 64. num. 57.
1. Emptori doloso quando non vendita res dicitur, ibid. num. 58.
1. Emptori an privilegium dotis competat. conclus. 65. num. 94.
1. ad Emendum agrum, domum vel aliam rem mutuans, habet in illa re jus prælationis. conclus. 65. num. 142. & seqq.
1. Emptionis-venditionis verbum continetur omnis contractus. conclus. 24. num. 37.
1. Emptor, qui merces vitiosas dicit, & ob id pretium solvere recusat, id probare debet. conclus. 37. num. 17.
2. Emptionem-venditionem cum pacto de retrovendendo esse factam quomodo cognoscitur. conclusio. 1. per tot. Si contractus est emptio-venditio cum pacto de retrovendendo, emptor lucratur omnes fructus medio tempore perceptos, num. 3. Præsumitur, si in instrumento promissa est evictio, num. 14. si substantialia hujus contractus adsint, num. 15. Si possessio & dominium in possessorem est translatum, num. 16. Ex verbis utendi fruendi præsumitur, num. 17. Si fit mentio de precio, num. 18. Si res est æstimata ad certam summam pecuniæ, n. 19.
2. Emptor rem venditam habens & precium non solvens, debet venditori quinque in centena quotannis exsolvere. Conclus. 38. num. 13. Licet non fuerit interpellatus, nec tot fructus perceperit. num. 14.
2. Emptor propter imminentem evictionem precium retinens, debet quinque pro centenis quotannis loco interesse solvere. conclus. 38. num. 15.
5. Emptor rerum furtivarum etiam de precio conveniri potest, licet res furtivas iterum vendidit. Conclus. 45. num. 22. & seqq.
1. **E** piscopus non habet in bonis debitoris tacitam hypothecam. Conclus. 76. num. 50.
1. Episcoporum mandata (*Vollmachten*) valent per solam sigilli appositionem. concl. 14. num. 83.
1. in Episcopatuum cancellariis an Oberleutenantibus admittantur. concl. 49. n. 61.
1. Epistola repræsentat personam scribentis, Conclus. 17. num. 95. in med. An & quibus casibus plenè seu minùs plenè probet. Concl. 36. n. 50. 51. & sequentibus. Quando & in quibus casibus tantum semiplenè probet. Conclus. 36. num. 98. & seqq.
5. **E** Quos aratro junctos, si quis solvit, abigit & abducit punitur gladio, Conclus. 49. num. 18. Si verò vim adhibeat, & aliquem simul occidat, rotà, num. 17.
1. **E** xgelde pecunia hereditaria, habet jus prælationis. Conclus. 64. num. 59. & seqq. num. 114. Quæ ita dicatur, num. 115. Quando jure prælationis non gaudeat, num. 116. 117. 118. 119.
4. Errans in persona, punitur propter homicidium ordinariè. Conclus. 10. per tot. ubi ampliat & limitat.
1. Erroris calculi vel alterius erroneæ promissionis exceptio impedit paratam executionem. Conclus. 84. num. 62. & seqq.
2. **E** T, vox, naturâ suâ copulat. Conclus. 17. num. 12. Fallit tamen, si materia subiecta aliud suadeat, num. 12. ibid. Ejus natura est, ut veniat ampliativè & alternativè. Conclus. 21. num. 15.
2. **E** tsi, etiamsi, vox, cujus sit efficaciaz. Conclus. 40. num. 36.
3. **E** Vangelium non tollit leges politicas. Conclus. 21. num. 6.
1. Eventualis litis contestatio quando fiat. conclus. 18. num. 2. 4. & seqq. Quomodo fiat, num. 13. Quem habet effectum, num. 14. Quando in primo termino potest omitti. Conclus. 18. num. 22. 23. 24. & seqq.
1. de Evictione, quando locum habet, & de processu ejus. Conclus. 24. per tot. Cur introducta, num. 1. 2. Debetur ex natura contractus emptionis, num. 3. De ea an & quomodo venditor caveat, num. 4. 5. 6. 7. 8. De evictione non licet agere, nisi res penitus sit evicta, num. 6. 7. Si in limine contractus apparet, debet caveri, num. 8. & sequentibus. Quando in limine imminere dicitur, num. 9. 10. 11. An & quatenus propter evictionem liceat precium retinere, vel cautionem exigere, num. 5. 6. 7. & seqq. num. 12. 13. 14. & seqq. Emptor, donec caveatur de evictione, tenetur interim ad interesse precii non soluti, num. 16. In casu evictionis juret emptor, se non malitiosè, litem movisse, num. 20. & seqq. Evictio obtinet principaliter in emptione, num. 37. Secundariò etiam in aliis, num. 38. Tam in reali, quàm personali actione, num. 41. 42. In mandato, num. 43. 44. In transactione, num. 45. 46. 47. In dotis constitutione, num. 48. In permutatione & contractibus innominatis, num. 49. In datione in solutum, num. 50. In cessione nominis, num. 51. 52. 53. In jure patronatus pignore, emphyteusi, litis æstimatione, locatione, numer. 53. In divisione, num. 54. & seqq. In quibus casibus non habeat locum, conclus. 24. num. 70. & sequentibus. In venditâ hereditate non debetur, num. 70. Non in venditione cum ludæo, num. 72. Non in donatione, num. 72. Non debetur à tutore, qui rem pupilli vendidit, quam postea pupillus vendicat, num. 73. Nec à creditore, qui pignus distrahit, num. 74. Nec à marito, rem dotalem vendente, num. 75. In delictis non præstatur, num. 76. Conclus. 24. p. 1. Si in instrumento promissa est evictio, præsumitur semper venditio, Conclus. 1. num. 14. part. 2. An & quatenus heredes alienatoris vel venditores emptori saltem de evictione teneantur, si filii vel agnati feudum revocantes precium restituere non cogantur, Conclus. 62. num. 10. & seqq.
1. Evidentia facti habet primum locum inter modos probandi, Conclus. 47. num. 1. Quam habeat utilitatem, num. 2. Per evidentiam facti probatio in quibus casibus locum habeat, Conclus. 47. num. 5. 6. 7. & seqq. Quo tempore admittatur, an ante, an verò post litem contestatam, Conclus. 47. num. 9. & seqq. Est probatio optima & firmissima, num. 14. & seqq.
5. **E** Xamen apium, si emigrarit, fit capientis, Concl. 50. num. 12. modò inscio & non sequente domino evolarit, num. 14.
1. Expensæ pro insinuatione testamenti ab herede factæ, habent jus prælationis, conclus. 64. num. 81.
1. Expensæ necessariæ quæcumque in hereditate factæ, habent jus prælationis, ibid.
1. de Expensis & earum moderatione, Concl. 78. per tot.
1. Expensæ à victo restituendæ, Concl. 78. n. 2. Ex officio judicis, num. 3. Coram arbitro, numero. 4. Etiam si renunciavit liti, num. 5. Si actor libellum mutet, num. 7. Etiam ab herede, num. 8. A pupillo, num. 10. In causis criminalibus, num. 11. Etiam si victus per rescriptum Principis ad denuò agendum admittitur, num. 12.
1. Expensæ non debent à victo restitui, si habuit justam causam litigandi, num. 13. 14. & seqq. Si est persona valde honesta, num. 23. Si semiplenè probavit, & judex suppletivum juramentum detulit, num. 24. Si unum testem pro suâ parte produxit, num. 25. Si judex interlocutus est super mero articulo juris, n. 27. Quando revocatur missio in possessionem ex aliquâ rationabili causâ, num. 28. Si quis consilia duorum Doctorum pro se habet, num. 29. Communem opinionem, num. 30. Vnius tantum excellentis Doctoris, num. 31. Si honestæ personæ promiserunt, pro aliquo testari, & non servant, num. 32. Si de re controversâ sunt variæ Dd. opiniones, num. 33. Si victi probatio est elisa, num. 34. Si obtinuit in primâ instantiâ, sed in secundâ succubuit, num. 35. Si actor pro parte, reus pro altera obtinuit, num. 38. Si jussu superioris litem suscepit, num. 39. Si testes jactabant se scire veritatem, producti autem contrarium deponunt, num. 40. Si litigavit ob honorem servandum, num. 41. Si pro se habet instrumentum, num. 42. Si de calumnia juravit, num. 43.
1. Expensæ ratione contumaciæ debentur, etiam si victus habuerit justam causam litigandi, num. 20.
1. Expensæ judiciales & extrajudiciales, necessariæ & utiles quæ sint, remissivè, nro mero 46. Adjudicantur victori, num. 44. 45. 47.
1. Expensarum delicatarum & voluptuarium non habetur ratio, num. 48. num. 49.
1. Expensæ ex condemnatione interlocutoriarum solutæ, an post, si in principali causa obtinuit, à victore possint repeti, Concl. 78. num. 53.
1. Expensas non petitas an judex adjudicare possit, num. 54. 55.
1. Expensas petitas si judex non adjudicat, tenetur ipse parti eas refundere. Conclus. 78. num. 56. 57.
1. Expensæ debent peti, & cur, num. 56.
1. Expensarum petitio implicita quæ sit, nu. 58. & seqq.
1. Expensæ an totâ aliâ die, quâ sententia lata est, possint à parte peti. Concl. 78. num. 61. 62. 63.
1. Expensas an judex à victo possit repetere, quas ipse ob condemnationem omissam parti solvit, ibid. num. 64. 65.
1. Expensæ præviâ moderatione debentur, num. 66.
1. Expensarum taxatio & moderatio quomodo fieri debet, num. 67. 68. 69.
1. ad Expensarum taxationem debet victus citari, num. 70. 71.
1. Expensæ, quibus casibus integræ sine taxatione debeantur, Conclus. 78. num. 72. 73. 74. 75.
1. in Expensis, an & quatenus valeat pactum, ut simplici & nudæ vel juratoriarum assertione creditoris stet, Conclus. 78. num. 76. & seqq.
1. Expensarum moderatio non potest à Iudice post factam publicationem revocari, num. 92. 93.
1. ab Expensarum taxatione potest appellari, num. 94.
1. Expensæ moderationes an etiam debent restitui. Conclus. 78. num. 95.
1. Expensæ, quas quis pro consequendis expensis

Index Rerum & Verborum.

- penis prius adjudicatis & non solutis fecit, non debentur, ibid.
1. Expensæ, quas actor in executionem fecit, restitui debent, num. 95. in med.
 1. Expensarum appellacione an & quatenus damna & interesse veniant, n. 97. & seqq.
 1. Expensæ an appellacione damnorum veniant, num. 103.
 1. Expensæ litis & retardati processus, ut & damna & interesse debent propter contumaciam restitui, conclus. 78. num. 97.
 1. Expensæ propter retardatum processum, ut & damna & interesse, debent restitui, n. 98.
 1. Expensæ, damna & interesse debent ratione temeritatis restitui, num. 99.
 1. Expensæ litis tantum restitui ratione victoriarum, num. 100. 101.
 2. Expensæ an & quales ab eo restitueudæ, qui jus protumificos habet, Conclus. 41. num. 32. & seqq.
 4. Expensæ an & quatenus ab homicida & alio reo aliorum criminum restitueudæ, Conclus. 19. per tot.
 1. Examinatio testium ad perpetuam rei memoriam, vide, Testes ad perpetuam.
 1. Exempli gratiâ adducta dispositionem non stringunt, Conclus. 66. num. 29.
 1. Exemplum instrumenti facit tantum levem præsumptionem, Conclus. 36. num. 120. Instrumenti publici quatenus semiplenè probet, num. 110.
 2. Exemplis non judicandum, & exempla plerumque claudicant. Conclusion. 35. num. 7. in fin.
 1. Exceptiones quæ post sententiam latam possunt opponi, quæ sint. Conclus. 79. num. 48. & seqq.
 1. de Exceptionibus, quæ ad paratam executionem opponi possunt. Concl. 84. per tot.
 1. Exceptiones an de jure Saxonico contra instrumenta possint opponi. Concl. 84. num. 1. 2. 3. 4.
 1. Exceptionibus quibusdam tantum in constitutione vel statuto admissis, an reliquæ omnes videantur exclusæ. Conclus. 84. num. 3.
 1. Exceptiones, quæ opponuntur ad impediendam executionem, debent in continenti probari. Conclus. 48. num. 79. Per instrumenta, non verò per testes, num. 81. 82. Nec per delationem juramenti, num. 84.
 1. Exceptiones an & quatenus post factam executionem possint opponi, num. 86. 87. 88.
 1. Exceptiones licet in processu oppositæ fuerint, non tamen prohibentur ad executionem impediendam iterum opponi. Conclus. 84. num. 91. Limitatur, num. 91. 92. 93. 94. 95.
 1. Excipiendi medus & forma contra instrumenta guarentigata, num. 88.
 1. de Exceptionibus dilatoriis, peremptoriis, & litis ingressum impediendis. Conclus. 18. per tot. Dilatoriæ quando opponendæ. Conclus. 18. num. 2. 3. 4. 5. 6. & seqq. Plures dilatoriæ possunt opponi. ibid. num. 1. Dilatoriæ à minore omittæ an per in integrum restitutionem possint recuperari. Conclus. 18. num. 18. De exceptionibus postea opponendis, si reus fuerit protestatus, quid juris, n. 19. 20. 21. In exceptionibus dilatoriis, si quis in primo termino quiescit, quid juris, num. 28. Dilatoriæ ante litem contestatam opponendæ, quæ sint, num. 31. Exceptiones peremptoriæ quando opponendæ, num. 32. 33. & seqq. Exceptiones litis ingressum impediendes quando opponendæ, num. 37. 38. 39. 40. Quæ sint litis ingressum impediendes, num. 41. 42. & seqq. Peremptoriæ quomodo opponantur, num. 51. 52. 53. Quando & quamdiu post litem contestatam opponantur, num. 55. 56. & seqq. Exceptio de inhabilitate testatoris an sit dilatoria, an verò peremptoria, num. 75. & seqq. Excussio exceptio qualis & quando opponenda, num. 79. 80. 81. & seqq. Divisionis & cedendum actionum quando opponenda. Conclus. 18. num. 84.
 1. Exceptiones dilatoriæ in quibus casibus post primum terminum possunt opponi. Conclus. 18. num. 22. 23. & seqq. In dilatoriis de novo exortis, quid juris, num. 24. 25. 26. Exceptio concludens, jus agendi auctori non competere, an litis ingressum impediatur, Conclus. 18. num. 48. Peremptoria notoria impedit litis ingressum, num. 49. Intentionis & facti, quando possit opponi, numer. 69. De exceptione spoli, Conclus. 21. per tot. Plus petitionis, an & quatenus admitti & proponi possit. Conclus. 26. numer. 22. In exceptionibus, an & quatenus juramentum possit deferri, Conclusion. 29. num. 61. 62. & seqq. Exceptiones sunt litis contestationi annexendæ, aliàs postea deduci non possunt, Conclusion. 39. num. 19. Peremptoriæ ante litis contestationem oppositæ, non debent necessariò litis contestationi annexi, Conclus. 39. num. 20. Exceptio quæ impedit litis contestationem, inducit moram, & perinde est, ac si actor non haberet potestatem agendi, ideò testes ab actore ad perpetuam rei memoriam possunt produci & examinari, Conclus. 46. num. 18. Exception-
[schriff/ vide Disputatio. Exceptio præscriptionis.
 2. Excipere an & quatenus quis de jure tertii possit. Conclus. 53. num. 34.
 1. Excommunicationis exceptio debet evidentissimè probari, nec defertur juramentum suppletorium. Conclus. 54. num. 34.
 2. ad Excommunicationis pœnam non potest se debitor in casu non factæ solutionis obligare. Conclus. 27. num. 33.
 2. Excubiæ an & quatenus à subditis sint agendæ, in castris domitorum. Conclus. 64. per tot. vide verb. Rustici.
 5. Excubias qui agit, aliis furtum committentibus, tenetur furti. Concl. 55. nu. 36. & seqq.
 2. Excussio beneficii an & quatenus de jure Civili & Saxonico renuncietur. Conclus. 22. num. 2. & seqq. Est de subtilitatibus & apicibus juris, num. 7. Potest ei generaliter cum juramento renunciari, num. 23. & 27. Potest à fidejussore indemnitas, licet jurato & expressè renunciaverit, semper opponi, num. 34. 35. Fidejussor de eo debet certiorari, num. 36. 37. Notario, qui scripsit, ei esse renunciatum, an & quatenus credatur, nu. 38. 39. 40. 41. 42. Excussio beneficii an & quatenus ab eo, qui se tanquam principalem obligavit, possit opponi. Conclus. 23. per tot. An constituens, qui solutionem debiti alieni in se recipit, nu. 10. & seqq. Conclus. 23. Excussio beneficii non potest opponi, si ei renunciatum. Conclus. 24. n. 2. Si tanquam principalem debitorem se constituit, num. 3. Si quis animo novandi alienam obligationem in se recipit, num. 4. In duobus reis debendi, num. 5. Si pater pro filio fidejussit, num. 6. Si agitur contra debitorem mei, num. 7. Cessat in pluribus efficiendis & ministratoribus officiorum, num. 8. In fidejussore fisci, num. 9. Si fidejussio est jurata, num. 10. Si Principes, Comites, Nobiles promiserunt, bey Fürstlichen / Graflichen / Adeltichen Treuen, num. 11. Si fidejussio in causa criminali pro relaxatione carceris est facta, num. 15. Expromissor non habet, num. 16. Qui animo donandi pro aliquo intercedit, num. 17. Si statuto vel consuetudine hoc beneficium est sublatum, n. 18. Si bona extra territorium jus dicentis sunt sita, num. 19. Si debitor tantum habet res inutiles, num. 21. Si debitor difficulter potest conveniri, num. 22. Si est rixosus, & consuetus non solvere, num. 23. Si est potens & tyrannus, num. 24. Non habet hoc beneficium, qui pro Principe aut alio magno domino fidejussit, num. 26. Qui pro Ecclesia fidejussit, num. 27. Si debitor est Clericus, num. 29. Qui promuliere, minore, vel aliter privilegiato fidejussit, non habet, num. 31. Qui pro Scholari fidejussit, num. 32. Si debitor pos-
- fideat tantum bona fideicommissio subjecta, num. 33. Si debitor diu stetit in carcere, num. 34. Si est absens, num. 35. Si larix, & sui copiam non facit, num. 40. Quando causa summarie ex æquo & bono est decidenda, num. 41. In curia Mercatorum, num. 42. Coram arbitro, num. 47. Institor non habet, num. 46. Si heres non confecit inventarium, num. 53. Cessat de jure Canonico, Conclus. 24. num. 56. Si debitor principalis in morâ constitutus decessit, num. 57. Si fidejussor debitori succedit, num. 58. Si species debetur, eamque debitor alienavit, num. 65. Cessat in actionis hypothecaria, contra tertium possessorem pignoris, nu. 66. Cessat, si quis pignus nomine debitoris possidet, numer. 73. An & quatenus in pignore obtineat. v. num. 67. & seqq. 74. An & quatenus in hypotheca, ita ut possessor excussionis exceptionem possit opponere, ibid. & nu. 78. & seqq. Cessat, si Princeps rescribit, quod obligatus solvere debeat, omni exceptione remotâ, numero 83. Quando creditor allegat in continenti, quod non interfit tertii possessoris allegare excussionem, numer. 84. Cessat in pignore prætorio, num. 85. Si debitor pendente lite rem hypothecatam in tertium alienavit, num. 87. Si tertius possessor scivit priorem hypothecam, num. 88. Si debitor bonis cessit, num. 89. Si debitor est rebellis, & ejus bona confiscantur, num. 90. Si fidejussor negat se fidejussisse, & convincitur, num. 91. Cessat in actione reali, num. 97. Si quis fidejussit pro naturaliter tantum obligato, num. 98. Si debitor principalis sit de jure tutus, per præscriptionem, num. 99. Fidejussor in rem suam non potest uti exceptione, num. 100. Si creditor vult uti compensatione cum fidejussore, num. 101. Si debitor solvit creditoribus posterioribus 102. Si fidejussor repellitur ope exceptionis, & creditor sit in possessione, num. 103. Si executionem, quæ fiebat contra principalem fidejussor impedit, num. 104. Si creditor possidet pignus, num. 105. Si debitor amplius non est obligatus, ut si est excommunicatus, num. 106. Si fidejussor intercessit pro relaxando aresto, num. 107. Si principalis se ad fugam præparat, num. 108. Si fidejussor est facti, num. 109. Si bona principalis penes se habet, num. 110. Si debitor ei qualem res commodavit, num. 111. Possessor feudi censuarii non habet, num. 112. Si debitoris bona emptorem non inveniunt, num. 113. Si exceptio excussionis non fuit opposita ad impediendum iudicium, num. 114. Cessat in processibus executivis, num. 115. Si debitor tantum controversâ bona possidet, n. 116. Fidejussor ludi non gaudet hoc privilegio, n. 117. Cessat contra literas compulsorias, n. 118. Si fidejussor promissit, se mox, confectum soluturum, num. 119. Fidejussor ad obstagia obligato non datur, num. 122. Si iudicatum solvi promissit, num. 125. Si principalis notorie non est solvendo, num. 137.
- 2. Excussio bonorum debet incarcerationem præcedere, Conclus. 28. num. 56.
- 1. ab Executione processus non inchoandus. Conclus. 73. num. 18.
- 1. in Executivis causis requiritur mandatum speciale. Conclus. 74. num. 7.
- 1. de Executione, quis in eâ sit iudex competens, Conclus. 79. per tot.
- 1. Executione sententiarum debet fieri. Conclus. 79. num. 2. Alias autoritas magistratus contemptui habetur, num. 3.
- 1. pro Executione impetranda debet iudex competens adiri. Conclus. 79. num. 5.
- 1. in Executione quis sit iudex competens, num. 6. & seqq.
- 1. Executio sententiæ à quo iudice, an primæ, an verò secundæ instantiæ fieri debet. ibid.
- 2. de Executorialibus literis, & executorialibus seu executivis mandatis, an differant, & plura. Conclus. 79. num. 12. & seqq.

Index Rerum & Verborum.

1. Executionem si iudex inferior differat, quomodo contra eum proceditur. Concluf. 79. num. 15. 16. 17.
1. Executor nudus non habet jurisdictionem, nec potest super exceptionibus cognoscere. Concluf. 79. num. 43. & feqq.
1. Executio an & quando in loco domicilii vel contractus fieri possit. Concl. 79. num. 59. & feqq. An in loco destinatae solutionis, num. 62. An in loco rei situate. num. 63.
1. Executio coram quovis iudice, sub cuius territorio bona sita sunt, fieri potest, de iure Civili & Saxon. Concl. 79. n. 64.
1. Exequendi jus & potestas ad quam speciem jurisdictionis spectet. num. 66. Iure Saxonico pertinet ad inferiorem. num. 67.
1. Executionem an in diversis & pluribus locis liceat intentare, tam iure Civili, quam Saxonico. Concluf. 79. num. 68. 69. 70.
1. Executivum remedium unum si quis intenterit, aliud postea intentare non prohibetur. Concluf. 79. num. 71.
1. Executio quibus conceditur, in quae bona, & quibus ex causis. Concl. 80. per tot.
1. Executio datur omnibus creditoribus, ibid. num. 2. etiam fideiussoribus. num. 3. 4. 5. 6. Confideiussoribus & contatoribus, num. 7. Heredibus, n. 8. heredibus ex testamento, n. 9. Legatariis & fideicommissariis, n. 10. Tutoribus, & curatoribus, n. 12. Procuratoribus, n. 13. singularibus successoribus, n. 16. Cessionariis, 17. 18. 19. 20. 21. 22. An illi creditori, qui prius ordinariâ viâ egit, num. 23.
1. Executio potest fieri in omnia bona debitoris. Concluf. 80. n. 24. In bona fideiussorum, n. 25. In bona usufructuarii, n. 26. In bona heredum debitoris, n. 27. In bona patris ex causa filii interdum, n. 30. In bona Ecclesiae semel dicata, n. 19. In bona pupillorum, n. 31. In collectas & alias pensiones civitatum, n. 33. In bona vasalli, n. 34. in bona feudalia, 35. In fructus bonorum dotialium & paraphernalium uxoris, num. 36. In bona debitoris mei debitoris. Concl. 80. num. 37.
1. Executio fieri non potest in hereditatem jacentem, ante trigefimum, Concl. 80. n. 38. In fundum communem, n. 39. In lectos & alias vestes vulgares ad quotidianum usum deputatas, num. 40. In res & instrumenta ad opificium vel artificium debitoris, vel etiam ad agriculturam pertinentes. Concl. 40. nu. 41. 42. 43. 45. Contra singularem successorem. Concluf. 80. num. 46. In libros Scholarium, num. 47. In damnum & interesse, num. 48. In bona tutorum & curatorum, num. 49.
1. Executio ex quibus causis, instrumentis & contractibus competat & concedatur. Concluf. 80. num. 56. & multis feqq.
1. Executio debet fieri ex justa causa, num. 56.
1. Executiva præcepta & mandata habent paratam executivam. Concl. 80. num. 63.
1. de Executionis formâ, modo & processu. Concl. 81. per tot.
1. Executio à iudice non potest decerni motu proprio. Concl. 81. num. 2.
1. In Executionis processu, libello & litis contestatione solenni non est opus. num. 3.
1. In Executivo processu & scriptis & ore potest fieri petitio. num. 4. Quomodo fiat, nu. 4. Post petitionem debet instrumentum obligationis iudici monstrari, num. 6. Petitio debet registrari, num. 9. 10. postea iudex decernit mandata executiva, num. 11. Quantum tempus debitori ad solvendum indulgeatur, num. 12. 13. 14. 15. 16. An illud tempus possit coarctari, num. 20. Debitor latitans quomodo citari debeat. Concluf. 81. num. 23. Debitor sub alio iudice habitans, quomodo citari debet, num. 24. 25. 26.
1. Executio quando decernitur. Concluf. 81. n. 27. Quomodo, ibid. & num. 28. 29. num. 33. 34. In quas res, num. 34. 35. An in rem hypothecatam, num. 31. & feqq. An in aliam rem, quam creditor antè ex obligatis elegit, num. 40. 41. Quando ex officio iudicis fiat, num. 42. An indiffinitè in omnia debitoris bona fiat, num. 43. 44.
1. In Executione quis ordo servetur, num. 45. 46. 47. 48. 50. 51. num. 245. & feqq. Quò omisò totus processus annullatur, num. 49.
1. In Executione de mobilibus incipiendum, num. 51. An res immobilis invito creditori possit obtrudi, n. 52. An inter mobiles & se moventes ordo servetur, n. 53. 54. Inter mobilia diversarum specierum, an ordo servandus, num. 55. 56. & feqq. An in electione creditoris sit, quæ bona velit accipere, n. 59. 60. 61. 62.
1. Executio fit primò in pecuniam præsentem. Concl. 81. num. 66. Deindè rem mediocriter preciosam, nu. 67. Tandem in lectos, vestes, animalia, &c. num. 69. 70. 71. 72.
1. In Executione debent mobilia à debitore manifestari, etiam juramento, aliàs pervenitur ad immobilium & personæ captionem, num. 74. & feqq. Mobilibus captis, quis ordo adjudicationis, num. 82. & feqq.
1. In Executione quomodo mobilia subhæstentur, capiantur, & adjudicentur, & quo ordine? Concl. 81. num. 100. & feqq.
1. Executio potest fieri in sylvas, & quomodo, num. 111.
1. Executio bonâ fide, arbitrato boni viri fieri debet. Concluf. 81. n. 113.
1. Executori, injustè & iniquè exequenti, potest resisti, num. 114.
1. Executio an in sylvas non cædvas fieri possit, numer. 115.
1. In Executione bona rustica, ex quibus servitia debentur, non debent dividi, num. 116. 117.
1. In Executione potest creditori licitari, num. 118. & pignora in solutum accipere, n. 123.
1. Pro Executione res capte an & quatenus creditori addicantur, Concl. 81. num. 132. & feqq.
1. Pro Executione bona capta, an, quando & quomodo debeant subhæstari, taxari & adjudicari, num. 143. & feqq.
1. Pro Executione capte res, an, quando & intra quantum tempus, possint à debitore rehui. Concl. 81. num. 191. & feqq.
1. In executione an & quando, & quomodo nomina, jura & actiones possunt capi, n. 131. & feqq.
1. Ad executionem impediendam potest debitor creditorem bonis securum facere, num. 245.
1. Executio non conceditur gratis, sed sub expensis, *Hußgeldt*/ num. 247. & feqq.
1. Executio an & quatenus in bona feudalia fieri possit. Concluf. 82. per tot. Non potest fieri in ipsam substantiam feudi, num. 1. sed saltem in fructus & commoditates ejus. Concluf. 82. num. 2. & feqq.
1. Executio in commoditates feudi, quandoque fit ab ordinario loci, quandoque à Domino feudi, num. 3. & feqq.
1. Executio, quando à Domino in ipsum feudum facienda. Concluf. 82. num. 16. & feqq. Durat tantum usque ad mortem vasalli debitoris. ibid. num. 38. 39. 40. 41. 42.
1. Executione in fructus feudi factâ, vasallus manet in possessione, num. 43. Nec potest expelli, num. 44. Et tenetur Domino nihilominus servitia præstare, num. 45. 46. Et debet de fructibus tantum subtrahi, quantum vasallo ad sustentationem necessarium, num. 47. Non tamen de illis debet dotalitium aut alimenta uxori & liberis ejus constitui, num. 48.
1. Contra executionem potest opponi: Exceptio in competentiâ. Concluf. 84. num. 6. Defectus jurisdictionis, num. 7. Inhabilitatis personæ, num. 8. Illegitimationis, numero 9. Tu non es nominatus in Instrumento, num. 10. Plus petitionis tempore, nu. 11. Nullitatis, num. 12. Causam in instrumento non esse expressam, num. 13. Præscriptionis, numero 14. Non soluti precii, & non tra-
- ditarum metelium, num. 15. Non numeratae pecuniæ, num. 16. Non servatae legis conventionis in contractu, num. 20. sunulationis, num. 21. cedendarum actionum, num. 22. Excussionis, num. 23. Divisionis, num. 24. Omisæ insinuationis donationis, quingentos florenos excedentis, numero 25. Solutionis, numero 26. Pacti de non petendo intra tempus, num. 29. Novationis, num. 30. Deficientis solennitatis in instrumento, numer. 41. Confessionis factæ, 32. Invalidationis instrumenti, numer. 33. Instrumenti non liquidi, num. 35. Falsitatis, 36. Competentiæ, num. 37. Ordinis inversi, num. 38. Senatus Consulti Vellejani, num. 39. Macedoniani, 40. Notoria, num. 41. Impediens litis ingressum, num. 42. Transactionis, rei judicatae, num. 42. Loci non tuti, num. 43. Compensationis, 44. Alius instrumenti æquè solennis, num. 45. Excessus potestatis, num. 46. Tacitæ hypothecæ legalis, num. 47. Moratoris quinquennialium, num. 52. Turpis promissionis, num. 53. Metus, num. 54. Restitutionis in integrum, num. 55. Usuraria, num. 56. Cessionis bonorum, num. 57. Deductionis impensarum & meliorationum, num. 60. Dubii juris, 61. Erroris calculi, vel alterius erroneæ promissionis, num. 62. & feqq. Intentionis non fundatae, num. 67. Non confecti inventarii, num. 69. Collationis faciendæ, num. 71. Ex eodem Instrumento profluens, num. 72. Re-conventionis, numer. 73. juris retentionis, num. 75. Spolii, num. 76.
1. In executivis processibus non debet guaranda præstari, Concluf. 19. num. 7. An reconventio in iisdem locum habeat, Concluf. 22. num. 31. & feqq.
1. In executivis causis debet reus suas exceptiones probare, nec auditur, si eas conscientie actoris velit deferre. Concluf. 29. num. 62.
1. Executio sententiæ an & quatenus per nullitatem & ejus oppositionem impediatur. Concluf. 61. num. 11. 12. & feqq.
1. In executione iudicis debet constare de mandato, nec datur locus juramento suppletorio. Concluf. 54. num. 48.
1. Ab executione per Electorem mandata non recipitur in Curia appellatio. Concl. 50. n. 49.
1. Expressum & tacitum an & quando sint ejusdem naturæ & potentie. Concluf. 65. num. 20. & num. 23.
3. Expressi & taciti eadem est virtus. Concl. 12. num. 48.
1. In expeditoriis rebus præfertur mulier ratione dotis proximo agnato. Concluf. 65. num. 31. 32.
1. De expeditoriis rebus debet in subsidium æs alienum solvi. d. Concluf. num. 31.
2. Expeditorie res non possunt per ultimam voluntatem in præjudicium proximi agnati transferri. Concluf. 16. num. 16. Debentur proximo agnato ex dispositione juris Saxonici, num. 16. Argumentum à geradâ ad res expeditorias, & e contra, in iure Saxonico est frequens, num. 17.
1. Extraneus an potest pro debito detineri & sequestrari, Concluf. 73. num. 62.
4. Extraneus filio mandans, ut patrem occidat, tenetur poenâ parricidii. Concl. 6. num. 38. Item tenetur, qui filio consilium faltem dedit, num. 39. Si sciens aliquem vel occidere vel occidisse parentem, hoc non patefecit, num. 41. Qui aliquid dolosè, quo patrem necaret, vendidit, num. 43. Si filio ad venenum emendum & patrem occidendum pecuniam mutuo dat, n. 44. Concluf. 6.
1. Expeditio publica est legitimum impedimentum. Concluf. 17. num. 51.
1. Externum instrumentum quomodo probet, & an debeat recognosci. Concluf. 44. nu. 54. & feqq.
1. Ad exheredationis causas probandas non potest deferri juramentum suppletorium. Concluf. 54. num. 35.

Index Rerum & Verborum.

5. Exheredari potest filia sine consensu Patris nubens. Concluf. 68. num. 15.
2. Per expulsiōem violentam possessoris interruptitur præscriptio. Concluf. 9. num. 12.
1. Expromissor non gaudet beneficio excussio- nis. Concluf. 24. num. 16.
2. Expectanz, Anwartsung/ Investitura in casum mortis. Concluf. 54. per tot. vide investitura.
4. Expositivus filius patrem occidens non fit reus parricidii. Concluf. 6. num. 59.
4. Exponens liberos punitur jure civili arbitrarie. Concluf. 7. num. 31. & si liberi moriantur, poena. L. Cornelia, num. 34. In Saxonia verò punitur fustigatione, si verò mors sequatur, poenâ parricidii, num. 37. 38.

F.

1. **F**actores an jure prælationis gaudeant, Concluf. 64. num. 75. & seqq.
1. Factores an possint arestari, Concl. 75. n. 38.
1. Facultas juridica quando sit loco arbitri, Concluf. 4. num. 14.
2. Facultatis meræ actus qui sint. Concluf. 3. num. 8. & seqq.
2. Facultas adeundi judicem & facultas implendi conditionem potest præscribi, Concl. 3. num. 3. 4. 5. 24.
5. Factum remotius mitius punitur, quàm proximum. Concluf. 55. num. 4.
1. Facti notorietas plenè probat, Concluf. 36. num. 13.
3. Falcidie appellatione venit legitima. Concluf. 1. num. 47. falcidia habet locum in legati numer. 48. continet Trebellianicam, num. 51. fallit in materiâ odiosâ & poenali, num. 52. idem in iis casibus ubi agitur de correctione juris communis. d. num. 52. habet locum tum demum, quando aditio fit ex testamento, num. 58. possunt illam detrahere heredes de univerfo patrimonio uxoris, num. 62. & seqq. non detrahitur in donatione inter vivos, num. 68.
1. Falsitatis exceptio impedit paratam executionem. Concluf. 84. num. 36.
1. Falsus Procurator, si in iudicio quædam peregit, an & quatenus Dominus ea ratihabere possit. Concluf. 14. num. 121.
1. Falsitatis exceptio vel actio impedit executionem, Concluf. 61. num. 39.
4. Factum permanens quomodo & quatenus veneficium & magiam probet. Concluf. 4. num. 50. & seqq.
1. Famulorum mercedes, quibus privilegiis gaudeant. Concl. 64. num. 65. & seqq.
1. Famuli quando habent jus prælationis. d. Concluf. num. 67. & seqq. num. 77. & seqq.
1. Famulorum nomine in materia prælationis quinam veniant. Concluf. 64. num. 70. & seqq.
1. Famuli studioforum an in loco studii possunt arestari. Concluf. 75. num. 10. 11.
5. Famulus suam Dominam stuprans quomodo punitur. Concl. 38. num. 106. 107. 108.
5. Famuli possunt suis Dominis, salarium malitiosè solvere recusantibus, impunè res quasdam auferre. Concluf. 44. num. 49. & Concluf. 54. num. 10.
1. Familia, quæ metuit sævitiam Domini, potest sequestrari à iudice. Concluf. 73. numero 114.
1. In Favorem alicujus inducta non debent in ejus odium retorqueri. Concluf. 74. numero 134.
1. In favorabilibus causis debet Reus actori instrumenta edere. Concluf. 45. num. 43.
5. Favorum apium potest fieri furtum, & punitur arbitrarie. Concluf. 50. n. 7. & n. 9.
1. Fama an & in quibus casibus plene & perfecte probat. Concluf. 36. num. 76. & seqq. quatenus semiplenè probat, num. 112. in famosis causis juramentum suppletorium non potest deferri. Concluf. 54. num. 17. de fama hominis quando agitur, dicitur agi de gravi & magna causa, ibid. fama & vita æquiparan-

- tur ibid. super fama an testes ad perpetuam rei memoriam possint examinari. Concl. 46. num. 72. fama si pro Reo militet, an debet, deferri juramentum suppletivum. Concluf. 54. num. 57. 58.
4. Fama an & quatenus in veneficio probet & indicium faciat. Concluf. 4. num. 16. 17.
4. Pro fama & honoris defensione non licet alterum occidere. Concluf. 12. num. 41.
5. Famam potest Iudex in causa injuriarum Reo reservare in sententia ex justa causa. Concluf. 63. num. 33.
5. De famosis libellis. Concluf. 67. per tot. vide verb. libellus.
4. Fascinatio congressus conjugalis quibus remediis removeatur. Concl. 3. nu. 21. & seqq.
4. Faber tenetur poena incendii, levi culpa commissi, etiam si esset Dominus ædium. Concluf. 25. num. 31.

F

1. **F**eudalia bona pro executione capta an & quatenus distrahi possunt, Concl. 80. per tot.
1. In Feudalia bona an & quatenus executio fieri possit. ibid.
1. In Feudalia bona datur parata Executio. Concluf. 80. num. 35.
1. In Feudalibus bonis an & quatenus arestum habeat locum. Concl. 74. num. 74. & 75.
1. In Feudo, si illud necessariò venditur, habet uxor ratione dotis jus prælationis. Concl. 65. num. 38. etiam quoad Dominum feudi, n. 39.
1. In feudalibus bonis adjudicantur etiam usufructu creditori potiori. Concluf. 66. num. 14.
1. In feudis tacita hypotheca non habet locum, & illi, qui expressam hypothecam acquisiverunt, prioribus, qui habent tacitam, præferuntur. Concluf. 66. num. 60.
1. In feudis an etiam tacita hypotheca locum habeat. Concluf. 67. num. 105.
1. In feudorum fructus & commoditates tantum potest fieri executio. Concl. 82. num. 2. & fit quandoque ab ordinario iudice loci, quandoque à Domino feudi, Concl. 82. n. 3.
1. Feudi Dominus circa quæ cognoscit, numer. 4. 5. 6. An executionem in feuda facere possit, ibid.
1. In feudum ipsum quibus casibus executio fieri possit. Concl. 82. num. 16. & seqq.
1. Feudi Dominus an cogi possit in ipsum feudum executionem facere. Concluf. 82. num. 26. 27.
1. Feudi Dominus, si velit, an in ipsum feudum executionem decernere possit. Concl. 82. num. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35.
1. Si feudi Dominus consensit in creditum, tunc invitus in ipsum feudum exequatur. num. 36. 37.
1. In feudum vel commoditates ejus facta executio, durat tantum ad mortem vasalli debitoris. Concluf. 82. num. 58. 39. 40. 41. 42.
1. In feudi fructus executione factâ vasallus nihilominus manet in possessione, num. 43. non debet exmitti, num. 44. Et domino debet præstare servitia, num. 45. 46. tantum etiam de fructibus debet subtrahi, quantum ad ejus sustentationem conducit, num. 47. ejus tamen uxori & liberis ratione dotalitii & alimentorum nil debet abradi & constitui, num. 48.
1. Feudi resignatio judicialis debet fieri ante investituram emtoris. Concluf. 82. num. 51. 52. & ad eam faciendam potest præfigi terminus peremptorius, num. 53.
1. Feudum in cujus fructus secundus creditor fuit immisus, si antea alii fuit obligatum, an secundus creditor priori cedere debeat. Concluf. 82. num. 54. & multis seqq.
1. In feudali materia potius debet servari æquitas, quàm rigor juris, num. 76.
1. In feudis si quid contra jus commune disponitur, id ad bona allodialia non debet extendi, num. 76.
1. Feudalia bona per quos debent taxari. Concluf. 83. num. 6.

1. Feudalia minoris sunt æstimationis quàm allodialia. Concluf. 83. num. 63.
1. Feudum ab Electore recognoscens an coram Curia potest conveniri. Concluf. 3. num. 13. De feudo actionem instituenti, an & quatenus exceptio spoliis super aliis rebus facti potest opponi. Concluf. 21. numer. 47. 48. 49. feudi successor habetur pro singulari. Concluf. 26. num. 34. in feudalibus an & quatenus juramenti delatio habet locum. Concluf. 29. num. 51. Dominus feudi an juret de calumnia. Concluf. 31. num. 12. potest à Vasallo petere instrumentorum editionem. Concluf. 45. numer. 65. in feudalibus an & quatenus testes ad perpetuam rei memoriam possint produci, Concluf. 46. num. 72.
1. De feudali processu circa res feudales Concluf. 62. per tot. qualis de jure Saxonico. numero 2. 3. & seqq. qualis in Electoratu numer. 84. qualis in ducatu Megapolitano, numer. 85. qualis in inferiori Saxonia. numer. 86. processus juris Saxon. non est mutatus quoad habitatem personarum, num. 88. 89. an viva voce an in scriptis procedatur, numer. 93. in feudalibus causis non potest deferri juramentum suppletorium. concluf. 54. num. 50. juramentum purgationis potest deferri, concluf. 52. num. 15.
2. In feudalibus bonis debent Tutores & Curatores rationes reddere. concluf. 12. num. 9. 10. 11.
2. Feudum reputatur in dubio antiquum & non novum. concluf. 13. num. 7. Si quis fundum antiquum cum novo permutat, novum assumit naturam antiqui feudi, num. 10. precium ex feudo redactum non habet feudi naturam. concluf. 13. num. 22. feudum non potest cultui divino dedicari, & ad alias pias causas sine consensu agnatorum & Domini alienari. concluf. 13. num. 50.
2. Feudum potest ipsi Domino à Vasallo sine consensu superioris oppignorari. concl. 29. num. 25.
2. Feudum emtori tradens & coram Consiliaris Principis nil nisi precium retinere dicens, nihilominus eo ipso censetur hypothecam in eo consensu domini accepisse, nu. 57. concluf. 29.
2. Feudalia bona an & quatenus possunt oppignorari. concluf. 29. passim. In feudis an & quatenus tacita hypotheca habeat locum. conclusion. 31. per tot.
2. Feudorum obligatio an sit subsidiaria, si cum allodialibus obligantur? concluf. 31. num. 50. Creditores possunt immisionem in fructus & commoditates feudi petere, etiam si alia bona allodialia adsint, concluf. 31. numer. 32.
2. Feudorum fructus præsertim separati & separandi, sunt allodiales dicuntur burgensatici, concluf. 31. num. 33.
2. Feudum an sine consensu Domini possit hypothecari concluf. 31. num. 2. & num. 5.
2. In feudis succedunt filii in infinitum, concluf. 53. num. 1. Collaterales an & quatenus in feudis succedant. concluf. 53. num. 2. 3. & seqq.
2. Feudum est ususfructus, concluf. 54. n. 7.
2. Feudum hereditarium, cur ita dicitur, concluf. 55. num. 10. in feudo absolute & merè hereditario succedunt non solum filii, sed etiam filiae & extranei, & quid in mixto, num. 16. 17. hereditarium merum & mixtum quoad qualitatem hereditariæ successionis nihil differunt, num. 10. successor in feudo hereditario, debet indistinctè omnia debita exsolvere, num. 20. & seqq. Vasallus potest de feudo hereditario testari, num. 21. potest uni ex filiis prælegari & assignari, num. 22. venit in petitionem hereditatis, num. 23.
2. In feudo ex pacto & providentiâ succedens an & quatenus debita possit exsolvere. concl. 55. num. 31. 32. 33. & seqq.
2. Feudorum onera sunt, 1. officium dotandæ filiae. concl. 55. num. 37. secundum onus est,

Index Rerum & Verborum.

- est, si feudum cum consensu agnatorum alicui pro debito est oppignoratum, id ex feudo debet solvi, num. 42. & seqq. sive agnatis sive Domino aperiatur, num. 50. & seqq. tam quoad sortem principalem, quam quoad omne interesse, n. 52. Tertium onus feudi est, ut debitum, quod Vassallus contraxit & in ejus utilitatem vertit, licet bona allodialia adsint, nihilominus ex eo debeat exsolvi num. 55. 56. & seqq. Quartum est, si Vassallus pecuniam ad exsolutionem feudi mutuatus est, vel aliter æs alienum, ad feudum aliquod comparandum, contraxit, id ex feudo solvendum, num. 59. & seqq. Quintum est, ut ex feudo donatio propter nuptias & dotalium, licet alia bona adsint, solvatur, num. 65. & seqq. Sextum est, causa præstandorum alimentorum, ita ut in habiles personæ ex feudo ali debeant, licet allodialia adsint, n. 70. 71. & seqq. primogenitus debet ex feudis majoribus fratres reliquos alimentare, n. 72. filia etiam innuptæ & nubere nolentes sunt ex feudo alienandæ, num. 73. Septimum onus est, legitima, quæ ex feudo debet exsolvi iis, qui à successione ejus arcentur, num. 74.
2. Feudum an à filio vel agnato repudiata hereditate retineri possit. Concl. 56. per tot.
 3. Feudi revocatio quatenus fieri possit ex jure communi. Concl. 57. per tot. feudum hereditarium merum non potest à filiis vel agnatis revocari, num. 3. 4. hereditarium mixtum etiam non potest revocari, num. 7. & seqq. feudum novum ex pacto & providentia potest à Vassallo cum consensu Domini in præjudicium filiorum & agnatorum alienari nec ab illis revocari, num. 19. & seqq. ex pacto & providentia antiquum seu paternum potest ab agnatis revocari, num. 41. & seqq. nisi ab onus reale fuerit alienatum, num. 59. tempus revocationis elapsum, num. 60. alienationi agnati consenserint, num. 61. nisi Vassallo alienanti succedant, num. 75. nisi alienator agnatos indemnes præstare velit, n. 82. & Vassallus titulo lucrativo feudum alienaverit, num. 83. filii possunt feudum antiquum seu paternum cum pacto & providentia revocare, num. 88. & seqq. nisi patri succedant, num. 93.
 2. Feudum tam filii quam Patris contemplatione esse concessum, quomodo cognoscatur, remissivè, Concl. 57. num. 37.
 2. Feudum tam patris quam filii contemplatione concessum, an patri in solidum acquiratur, an tantum quoad usumfructum. Concl. 57. num. 38.
 2. Feudum acquiritur à filiis beneficio majorum, qui id acquisiverunt & gratiâ Domini, non à patre, Concl. 57. num. 88.
 2. Feudum an & quatenus de jure Saxonico possit revocari. Concl. 58. per tot. simultaneè investiti possunt revocare, num. 1. etiam extra Electoratum, n. 2. sive feudum sit hereditarium, sive ex pacto, n. 3. sive agnati sint Vassalli heredes, sive non, n. 4. etiam feudum novum possunt revocare, n. 7. non possunt: si de novo sunt simul investiti, n. 10. si se in scio possessore simultaneè investiri curaverint, n. 11. si agnati alienationi consenserint, n. 12. si simultanea investitura sit agnatis principaliter concessa respectu ipsius acquirentis, n. 25. si ipsis ob fractam simultaneam investituram jus agendi non competat, n. 26. filii non possunt de jure Saxonico feudum alienatum revocare, n. 30. 31. qui de alieno feudo in casum mortis sunt investiti, non possunt feudum alienatum revocare; n. 34. in casibus in quibus feudum alienatum potest revocari tenetur Dominus feudi, cujus consensu feudum alienatum est, investito ad interesse. Concl. 58. num. 35.
 2. Feudum illicitè & sine consensu Domini alienatum an possit ab agnatis seu filiis revocari, Concl. 59. per tot. hereditarium non potest, sed redit ad Dominum, num. 2. ex pacto & providentia novum etiam non potest, sed Domino aperiatur, n. 5. sic etiam antiquum & paternum, non ad agnatos sed Dominum revertitur, n. 11. In Saxonia, si Vassallus feudum sine consensu Domini alienavit, protinus amittit, illud tamen Domino non aperiatur, sed agnati, vel simultaneè investiti, & filii possunt revocare, num. 27. 28. 29. Concl. 59.
 2. Feudum potest Dominus ad se recipere, si Vassallus intra anni & sex septimanarum spacium feudum non redemerit. Concl. 60. num. 4.
 2. Feudum illicitè alienatum potest statim, etiam alienatore adhuc vivente, ab agnatis & simultaneè investitis revocari. Concl. 60. num. 4.
 2. Feudum in remotiorem agnatum alienatum potest à filiis vel agnatis duplici remedio revocari, primò jure redemptionis, quod filiis vel agnatis, vivo patre, vel alienatore ex jure protimiseos intra annum pretio restituto competit; deinde jure revocationis, quod ex jure succedendi ex prima investitura antecessorum quæsitò post mortem alienatoris sine pretio usque ad 30. annos datur, Concl. 60. num. 25. & seqq. usque ad finem. Iure Saxonico: sive feudum sit in remotiorem, sive prorsus extraneum alienatum, non tamen potest à filiis revocari, in Electoratu, num. 7. Concl. 61. possunt tamen jure protimiseos uti, & feudum pretio reddito redimere, numer. 8. Agnati verò & simultaneè investiti possunt feudum restituto pretio, vivente adhuc alienatore per jus protimiseos redimere, numer. 11. prout etiam post mortem alienatoris feudum gratis & sine pretii restitutione revocare possunt, num. 12. idque si in remotiorem fuit alienatum, intra annum, si verò in extraneum, intra triginta annos, debet revocari, num. 13. qualis actio detur filiis vel agnatis ad revocandum feudum, num. 21. Concl. 61.
 2. Feudo revocato an & quatenus emptori vel alienatori pretium debeat restitui, & quid juris de fructibus & meliorationibus. Concl. 62. per tot. si illicitè & sine consensu Domini est alienatum, pretium non debet restitui, num. 2. 3. 4. Si jure protimiseos volunt revocare, debent pretium restituere, num. 5. 6. 7. si feudum post mortem alienatoris revocatur, pretium non debet restitui, num. 8. an heredes alienatoris vel venditoris emptori saltem de evictione teneantur, Concl. 62. num. 10. & seqq. feudum indistinctè sive in agnatum proximum sive in extraneum sit alienatum debet in vita alienatoris intra annum, post mortem verò ejusdem intra 31. annos revocari, aliàs præscribitur. Concl. 63. num. 4.
 2. Feudum hereditarium, cur ita dicitur, Concl. 55. num. 10: in feudo absolute hereditario succedunt non solum filii, sed etiam filia & extranei. Concl. 55. num. 16. & seqq. in eo non sufficit, quod agnatus sit heres primi acquirentis, sed debet etiam esse heres ultimò defuncti. Concl. 55. num. 5. & seqq. hereditarium feudum merum & mixtum quoad qualitatem hereditariæ successione nihil differunt, num. 18. de eo potest pater testari, num. 51. potest prælegare num. 22. venit in petitionem hereditatis, num. 23.
 3. Feudum dicitur æs alienum, filii post mortem patris Vassalli debitum. Concl. 111. num. 33. censetur res subjecta restitutioni. d. num. 33. feudi successor in divisione hereditatis illud non confert. d. num. 33. filia non succedunt in feudis, num. 34.
 3. Feuda hereditaria mixta censentur de corpore & bonis hereditatis. Concl. 111. num. 38. & tamen excluduntur foeminae, num. 39. feuda pecuniâ emta nihil aliud sunt, quam bona profectitia. d. Concl. 44. Feudum non dicitur titulus lucrativus, sed onerosus, n. 48. in feudo soli succedunt fratres. Concl. 24. n. 3.
 3. Feudum novum, ob delictum vassalli in personam Domini commissum, apertum redit, exclusis agnatis vassalli, ad Dominum. Concl. 37. num. 2. sive feudum novum concessit pro se & heredibus sive sit sibi & filiis acquisitum, sive hereditarium, sive ex pacto & providentia. d. Concl. 37. num. 3. vel sit acquisitum sibi & fratri, aut lineæ collateralis, num. 4. limitatur, num. 5. & seqq. usque ad 11. feuda omnia, quorum in universo jure feudali fit mentio, sunt talia, quæ hodiè ex pacto & providentia dici solent, numer. 3. feudum antiquum propter delictum vassalli in ipsam personam domini commissum, redit ad Dominum exclusis filiis, num. 12. ampliatur & limitatur, num. 13. 14. 15. Item exclusis agnatis, num. 16. usque ad 26. Idem obtinet de jure Saxonico, num. 26. 27. vide fallentias, num. 29. & seqq. usque ad 47. feudum si aperiatur & plures sunt domini, unus mediatus alter immediatus, tunc non mediato sed immediato Domino aperiatur, num. 48. quod procedit etiam, licet Vassallus in Dominum primum & mediatum delinquat, feudum tamen immediato applicatur, numer. 49. tenetur tamen Vassallus delinquens Domino mediato ad satisfactionem delicti, numer. 50. si verò plures Domini immediati sunt, tunc si Vassallus in omnes delinquit, totum feudum aufertur & Dominis offensis unicuique sua portio applicatur: Secus si in unum, tunc saltem illius feudi pars amittitur, quæ Dominum offensum concernit, num. 51. feudum acquiritur proprietario, non usufructuario, numero 52. obtinent hæc, si Dominus in vitâ suâ de delicto in se commissio conquestus sit, num. 53. 54. 55. & si feudum ejusmodi ob delictum aperiatur, tunc etiam tenetur Vassallus indistinctè omnes fructus simul restituere, num. 57.
 3. Feudum paternum amittunt filii ob delictum patris in alium, quam Dominum commissum, Concl. 38. num. 1. & seqq. Idem de jure Saxonico, non verò Electorali, procedit, num. 8. 9. non verò amittunt agnati sed statim atque delictum commissum fuit, ad illos pertinet, numer. 10. 11. 13. & in ejusmodi feudo succedunt omnes collaterales agnati proximiores, sive in secundo, vel tertio, vel quarto gradu sint, num. 16. Idem obtinet de jure Saxonico, num. 17. 18. 19. limitatur, num. 20. 21. 22. 23. Feudum novum statim atque delictum commissum in alium quam Dominum est, Domino aperiatur, etiam de jure Saxonico, num. 24. 25. & seqq.
 3. In feudis in Collateralibus usque ad nepotes exclusivè, jus repræsentationis locum habet, Concl. 40. num. 1. de jure civili. d. num. 1. Idem obtinet de jure Saxonico, numer. 2. 3. 4. & filii fratris defuncti cum patris simul admittuntur. d. n. etiam si in investitura, illa clausula adjecta fuerit, nach rechter sippzahl. num. 6. 7. 8. 9. ampliaciones, num. 10. & seqq. omnibus.
 3. Feudum non potest consistere in pecunia. Concl. 4. num. 5.
 5. Feras bestias in alienis saltibus, silvis & campis contra prohibitionem Principis vel alterius Domini capiens, quomodo punitur, remissivè, Concl. 51. num. ult.
 5. Ferramenta ad efringendum scienter commodans, tenetur ordinariâ penâ furti, Concl. 55. num. 15. 16. 17. in dubio præsumitur, ferramenta esse ignoranter commodata, num. 18.
1. Fidejussor quando tacitam hypothecam in principalis debitoris bonis accipiat, Concl. 67. num. 101.
 1. Fidejussor qui pro suo principali usuras solvit, potest eas in concursu creditorum repetere. Concl. 66. num. 16.
 1. Fidejussor potest in illo loco, ubi principali con

Index Rerum & Verborum.

- contraxit & solutionem promisit, arctari, conclus. 75. num. 9.
1. Fidejussor tam ex sua, quam principalis mora, si solutio non est in certo loco destinata, ad interesse tenetur, Conclus. 75. num. 9. in med.
 1. Fidejussori datur adversus principalem debitorem jus paratæ Executionis, si ipse prius est executatus, conclus. 80. num. 3.
 1. Fidejussoris conditio non debet esse deterior, quam debitoris principalis, Conclus. 80. num. 3.
 1. In fidejussoris bona datur indistinctè parata executio, conclus. 8. num. 25.
 1. Si fidejussor solvit & solutionem semiplenè probavit, tunc ei non potest deferri juramentum suppletivum, Conclus. 54. num. 39.
 1. Fidejussor iudicii in prima instantia datus, an tenetur etiam in secunda instantia, conclus. 20. num. 66.
 1. Fidejussor nomine principalis condemnatus debet appellare, conclus. 50. num. 5.
 2. Fidejussores an & quatenus per generalem renunciationem ab omnibus beneficiis excludantur, conclus. 22. per tot. habent tria beneficia, excussionis, divisionis & cedendarum actionum, num. 1. excussionis beneficio an generaliter possit renunciari, num. 2. & seqq. hodiè requiritur specifica renunciatio, num. 13. 14. non sufficit, ut quis omnibus & singulis beneficiis fidejussorum renunciet, num. 15. & seqq. vel iis, qui expressam renunciationem requirunt, num. 17. possunt tamen fidejussores quibusdam specialiter renunciatis generalem renunciationem subijcere, num. 20. juramentum fidejussoris tantum operatur, quantum specifica renunciatio, num. 23. & seqq. fidejussor indemitatis, licet jurato & expressè beneficio excussionis renunciavit, nihilominus potest id opponere, num. 34. num. 35. fidejussores renunciantes de beneficiis in specie debent certiorari, num. 37. an & quatenus Notario, renunciationum clausulis in instrumento ponenti, credatur, & quid si absque consensu fidejussorum eas apposuit, num. 38. 42. Beneficio divisionis an & quatenus de jure civili & Saxonico, & per quæ verba, renunciari possit, & videatur, conclus. 22. num. 43. 44. 45. & seqq. Creditor debet unum fidejussorem in solidum convenire, si plures divisiones beneficio renunciant, & cur, numero 56. renunciatio divisionis non nocet creditori, si dolo ad eam est inductus, num. 58. beneficio cedendarum actionum an & quatenus potest renunciari, concl. 22. num. 59. & seqq. Si beneficio cedendarum est renunciatum, potest nihilominus fidejussor, qui solidum solvit, post solutionem cessionem à creditore petere, num. 66. & seqq. Si beneficio cedendarum non est renunciatum, an & quando cessio actionum est petenda, an ante, an post solutionem, num. 71. & seqq. Si fidejussor omisso beneficio cedendarum creditori solidum solvit, nullum remedium aut actio, ad recuperandum id, quod expendit, fidejussori superest, num. 86. Cessio actionum debet à creditore expressis verbis fieri, nec probatur ex traditione instrumenti debiti, num. 87. actiones tantum pro virili parte adversus reliquos confidejussores ceduntur, non in solidum, conclus. 22. num. 88. & seqq. Creditor non tenetur ante exsolutionem totius summæ actiones cedere, num. 99.
 2. Fidejussor, qui se tanquam principalem obligavit, an habeat beneficium excussionis, conclus. 23. per totum.
 2. Fidejussor fisci non potest opponere exceptionem excussionis, conclus. 24. num. 9.
 2. Fidejussor iudicium sibi an possit opponere exceptionem excussionis, conclus. 24. num. 14. 15. Si principali debitori succedit, non potest, num. 58. Si heres debitoris existat, an confessio inventarii ei proficiat ita ut ultra hereditatem non teneatur, numero 59.
 2. Fidejussor quando & quibus in casibus non potest opponere exceptionem excussionis, conclus. 24. per totum.
 2. Fidejussor an liberetur, si terminus solutionis debitori fuerit prorogatus, conclus. 25. per tot. De jure Saxonico non liberatur, num. 21. licet debitor ad certum tempus solvere debuit, num. 22. licet post terminum solutionis alii fidejussores constituantur, num. 23. etiam si pactum sit, quod fidejussor tantum ad triennium velit esse obligatus, num. 24. licet debitor post prorogationem fiat pauper, num. 25. liberatur fidejussor, si pro contractu ad certum tempus initio fidejussit, num. 26. Si in prorogatione debiti fit novatio, liberatur, num. 28. Si fidejussit quod velit facere, ut principalis solvat, num. 29. Si in instrumento expressè protestetur, se post tempus solutionis nolle esse obligatum, num. 30. an ad liberationem ejus requiratur, ut creditor eum intra tres menses non interpellaverit, & prorogationem termini fecerit, num. 32. dilatio principali data, an & quatenus profit fidejussori, num. ult. conclus. 25.
 2. Fidejussoria obligatio an etiam ad heredes transeat, Conclus. 26. per tot. jure civile obligantur, num. 1. jure Saxonico etiam, num. 5. licet eorum in instrumento non fiat mentio, num. 6. Etiam in criminalibus, num. 8. heredes non tenentur, si ita consuetudine fuit inductum, num. 10. ut in Ducatu Lüneburgensi, num. 11. Bohemia, num. 12. & Normandia, num. 13. Si convenerit, ut in locum defuncti fidejussoris alius detur, num. 14. Si quis fidem tantum interponit, quoad vivit, num. 20. Si liberi negant se esse heredes, num. 21. agnatus in feudo succedens etiam non tenetur, num. 25. Non etiam obligantur heredes, si principalis se ad obstagium obligavit, num. 27.
 2. Fidejussio non potest fieri sine stipulatione, Conclus. 26. num. 6.
 2. Fidejussor si reperitur non solvendo, conjicitur in carcerem, Concl. 28. num. 17.
 1. Filius admittitur pro patre cum cautione rati, Conclus. 14. num. 35.
 1. Filius familias si ejus pater immobilia possidet, an debet satisfacere, Concl. 20. num. 21. In possessione bonorum paternorum repertus, præsumitur heres patris, Concl. 37. num. 3.
 2. Filius familias potest sub pacto de retrovendendo emere & vendere, Conclus. 2. numero 23.
 2. Filius quatenus facto patris contravenire possit, Concl. 39. num. 16.
 2. Filii & reliqui descendentes succedunt in feudis in infinitum, Conclus. 53. num. 1. & num. 15.
 2. Filii debita patris, tam ex oneribus feudi, quam oneribus Vasalli causata solvere debent, Conclus. 55. num. 87. 88. & seqq. ubi ampliationes.
 2. Filius an & quatenus feudum patris repudiata hereditate possit retinere, Conclus. 56. per tot. In Saxoniam non potest, num. 18.
 2. Filius, qui unà cum feudo hereditatem patris adivit, tenetur ultra vires hereditarias ex feudo ad debita patris solvenda, sive inventarium confecerit, sive non, Conclus. 56. num. 20. & seqq. Non tenetur debita patris ex feudo solvere: si hereditas patris existit solvendo, num. 26. Si pater filium præterit, num. 27. Si exheredavit, num. 28. Si cum tantum in re certa instituit, num. 29. Si ei pater cum consensu Domini prælegavit feudum, num. 30. Si consentientibus agnatis filius de patris feudo tanquam de novo rursus investitur, num. 31. Si filius patris hereditati jurato renunciavit, num. 32. Si defunctus bonis allodialibus cessit, num. 36. Si pater sibi & suis liberis feudum acquisivit, num. 42. 43. Si filia per statutum excluditur à successione patris numer. 44. Filius potest justè hereditatem retinere & feudum repudiare, num. 45.
 2. Filii non possunt feudum à patre alienatum in Electoratu Saxonie revocare, Conclus. 58. numer. 31. sive sint ejus heredes, sive non, numer. 32. sive feudum fuerit novum, sive antiquum, numer. 33. possunt revocare, si id illicitè, & sine consensu Domini fuit alienatum, Conclus. 59. num. 28. 29.
 3. Filius familias mortis causa an donare possit, Conclus. 1. numer. 7. usque ad 26. Non potest facere codicillos, etiam consentiente patre, d. Conclus. numer. 11. 17. Non potest facere testamentum, etiam adjuncta illà clausulà. Si non valeat jure testamenti, valeat jure codicillorum, &c. d. Conclus. num. 17. potest mortis causa donare rem alienam, interveniente consensu Domini d. Conclus. numer. 20. item bona, in quibus patri non acquiritur ususfructus numer. 21. Item, bona castrensia numer. 22. Si mortis causà donat, consentiente patre, confirmatur illa donatio statim solius filii morte, numer. 23. nec potest pater postea dissentire numer. 24. 25. imò si pater prius moriatur, per solam mortem patris donatio illa confirmatur, numer. 26. Non potest patri inter vivos donare, mortis tamen causà non prohibetur, numer. 32. Filius exheredatus habetur pro mortuo, Conclus. 12. numer. 9. Filia certam dotem accipiens, suam partem seu legitimam habere videtur Conclus. 12. numer. 27. Filii aut nominatim heredes institui, aut exheredari debent, Conclus. 16. num. 10. Filius cui in testamento aliquid, sed alio, quam institutionis, titulo est relictum, etiam dicitur præteritus, d. Conclus. 16. numer. 25.
 4. Filius & filia possunt in causa veneficii contra patrem & matrem testari, Conclus. 4. numer. 95.
 4. Filius an & quomodo à patre citra poenam parricidii potest occidi, Conclus. 6. num. 8. & seqq.
 4. Filius conceditur necessaria defensio contra parentes, Conclus. 12. num. 16.
 4. Filius concubinam patris cognoscens punitur fustigatione & perpetua relegatione, conclus. 35. num. 14.
 5. Filius familias patri aliquid auferens, non tenetur furti, sed rerum amotarum, Conclus. 44. num. 55.
 2. Filia an ratione dotis in feudo habeant tacitam hypothecam & jus prælationis, Conclus. 31. num. 12. Earum dotandarum officium est onus feudi, num. 11.
 2. Filia habent ratione dotis in feudis jus retentionis, nec debent ex illis excedere, nisi dotes realiter sint enumeratæ, Conclus. 32. num. 29.
 2. Filia an & quatenus hereditati paternæ possit renunciare, Conclus. 43. per tot. de jure civili non potest numero 1. 2. 3. De jure Canonico potest jurato, Conclus. 43. numero 4. in Electoratu Sax. renunciatio filia non valet, sive judicialiter sive extrajudicialiter fiat, nisi juramento firmetur, num. 5. & seqq. filia renuncians potest nihilominus à patre heres institui, numer. 7. nihilominus ad fratris hereditatem admittitur, num. 9. an filia paternæ hereditati renuncians præjudicet liberis & nepotibus, numer. 14. & seqq. Si paternæ, maternæ & fraternæ hereditati renunciavit, non extenditur renunciatio ad bona avita, numer. 20. Renunciatio jurata etiam ob enormissimam læsionem non retractanda, numer. 23. & seqq. Si renunciatio simpliciter absque juramento est facta, propter læsionem etiam retractatur, numero 38. Filia debet esse dotata, aliàs renunciatio, jurata etiam, non valet, numer. 42. an renunciatio retractetur, si non est dotata ad competentem legitimè quantitatem, numero 44. Si pater post factam renunciationem vergat ad inopiam, illud, quod filiae dotes

Index Rerum & Verborum.

- dotis nomine dedit, non potest repetere, numer. 55.
4. Filia in adulterio deprehensa, potest à patre occidi. Concl. 6. n. 84.
 5. Filia quæ patitur se à parentibus prostitui, punitur gladio, si est nupta, si innupta, arbitrariè, Concl. 40. n. 22. 23.
 1. Fideicommissio præfertur mulier, ratione dotis, Concl. 65. n. 27.
 1. Fiduciarius heres si nolit cavere fideicommissario de solvendo fideicommissio, possunt res fideicommissæ sequestrari, Concl. 73. num. 119.
 1. Fideicommissarius si nolit heredi de solvendis legatis cavere, possunt res sequestrari, ibid.
 1. Fideicommissarius datur pro fideicommissio parata executio, Concl. 80. n. 10.
 1. Fiscum & improprium non potest plus immunitatis proprio habere, Concl. 52. numer. 36.
 1. Fictionis suffragia non sunt requirenda, ubi alia remedia supersunt, Concl. 52. n. 37.
 2. Firmus quis de iure Saxonico dicatur, Concl. 14. num. 18. & seqq.
 3. Finalis causa in omni dispositione est magis attendenda, quàm impulsiva, Concl. 25. num. 7.
 1. Fiscus in tributis & debitis habet jus prælationis, Concl. 64. n. 104. & seqq.
 1. Fiscus an, quando & quibus in casibus iure prælationis gaudeat & quibus creditoribus præferatur, Concl. 65. num. 118. 119. & seqq.
 1. Fiscus non præfertur illis, qui anteriorem hypothecam habent, ibid. num. 120.
 1. Fiscus an & quatenus in poenis & mulctis jus prælationis habeat, Concl. 65. num. 126. 127. & seqq.
 1. Fiscus ex bonis publicatis & confiscatis debet prius uxori & creditoribus delinquentis satisfacere, post arripere sibi bona, num. 131.
 1. Fiscus habet in bonis debitorum tacitam hypothecam, Concl. 67. n. 74.
 1. Fiscalia debita possunt sequestrari, si super eis lis vertatur, Concl. 73. n. 119.
 1. Fiscus potest de domo Rei probationem sumere, Concl. 45. num. 31. 34. 35. 36.
 2. Fiscus debitor potest pro debito de iure civili incarcerari, Concl. 28. n. 17.
 2. Fiscus habet jus protimosos in metallis, Concl. 39. num. 7.
 3. Fiscus an & quatenus succedit, remissivè, Concl. 51. num. 39.
 1. **F**luminis vis est legitimum impedimentum. Concl. 17. num. 53.
 2. Floreni Rhenenses & floreni simpliciter positi quomodo in instrumentis obligationum intelligendi, Concl. 37. num. 4. 5. & seqq. num. 26. 27. 28.
 1. **F**orma certa à lege præscripta & prætermissa vitiat actum, Concl. 69. n. 8. in med.
 1. Forma substantialis à lege aut statuto præscripta debet ad unguem observari, Concl. 74. num. 124. nec potest per æquipollens adimpleri ibid. num. 129.
 1. Forma statuti seu legis debet præcisè & strictè observari, Concl. 13. num. 9. non potest per æquipollens adimpleri, Concl. 55. num. 32. an interpretativè impleatur, nihil interest, Concl. 55. num. 40.
 2. Forma individua est, & quicquid ad solemnitatem exigitur, id ab actu dividi non potest, Concl. 17. num. 17.
 2. Formæ legis an & quatenus partes possunt renuntiare, Concl. 22. num. 54. 55. & Concl. 16. num. 19. part. 3.
 2. Forma substantialis inde inducta colligitur, si quid præter vel contra juris communis dispositionem inducatur, Concl. 17. numero 103.
 2. Forma est individua & non potest ab actu dividi, Concl. 18. num. 17.
 3. Forma essentialis alicujus rei per juramen-

- tum non potest impleri, Concl. 2. num. 10. non potest per aliud æquipollens adimpleri, multo minus in totum omitti. d. Concl. n. 39.
3. Forma substantialis ad unguem debet observari, Concl. 25. num. 32.
 1. Fœminæ an & quatenus in judiciis versari possint. Concl. 15. iure Civili non possunt postulare, num. 1. non tamen prohibentur, pro se postulare, num. 2. Iure Saxonico semper habent curatorem, n. 3. & seqq. etiam si rea sit, num. 4. & seqq. ubi & quomodo jurare debent, Concl. 34. num. 9.
 2. Fœminini sexus appellatione non continentur masculinus, Concl. 11. num. 49.
 5. Fœminæ possunt suspendi propter furtum, Concl. 43. num. 37.
 3. Fœminæ possunt in testamento tempore pestis esse testes, Concl. 5. num. 25. 26.
 3. Fœminæ non succedunt in feudo emtito, Concl. 11. num. 47.
 3. Fœminæ & Clerici judicantur in successione feudi à pari, Concl. 39. num. 31.
 1. Forensis an pro debito detineri & sequestrari possit. Concl. 73. numer. 62. & seqq. Concl. 75. num. 37.
 2. Forenses possunt in Saxonia propter debitum incarcerari, & possunt instare, ut eorum debitor incarceretur, Concl. 28. num. 28.
 1. Forum ex contractu acquisitum in eo loco, ubi quis vel domicilium vel bona habet, non tollit forum domicilii, sed potius forum foro accumulatur, Concl. 74. num. 70.
 1. Forum ordinariæ cognitionis & executionis æquiparatur, Concl. 79. num. 62. an verè Concl. 55. num. 40. Et Concl. 16. num. 40. part. 2.
 4. Factum animatum abigens, punitur morte, in animatum, relegatur vel fustigatur, Concl. 8. numer. 1. & seqq. animatus quando præsumitur, num. 15. 16. & seqq. In Saxonia sancitum, ut post dimidium uterum gentium tempus dicatur animatus, num. 22.
 4. Fontibus venenum immiscens, ut homines moriantur debet concremari, Concl. 26. numer. 11. & seqq.
 5. Fornicatio est peccatum mortale, Concl. 39. numer. 1. nec potest cum dispensatione Dei licitè fieri, Concl. 39. num. 2. Iure civili est impunibilis, num. 5. Iure canonico punitur, in laico arbitrariè in clerico, suspensione tantum, numer. 4. In Saxonia relegantur meretrices, fornicator verò vel carcere vel pecuniaria multa punitur, numer. 6. 7. 8. licet fornicator per vim cum meretrice coierit, num. 9. vel meretrix ob paupertatem meretricium exercuerit, num. 10. Si qua dam clàm se prostituit, primo incarceratur, & nisi emendetur, relegatur, numer. 11. Si meretrix aliquem morbo Gallico inficit, fustigatur, numer. 14. Qui cum deformi & vetula coit, gravius debet puniri, quàm qui cum formosa & juvene, numer. 16. Meretrix potest mercedem fornicationis causâ promissam, apud iudicem petere, numer. 17. fornicatio quomodo probetur, remissivè, num. 20.
 1. **F**rater non potest ad instantiam fratris arefari, Concl. 75. num. 23.
 2. Frater, tutelam fratris & coheredis gerens an & quando teneatur rationes reddere, Concl. 12. num. 15. & seqq. num. 19. & seqq. De fratris administratione & rationum redditione V. casus, numer. 32. 33. 35. 36. & seqq. Non potest fratrem ob debita in carcerem publicum conjicere. Concl. 28. numer. 46.
 3. Fratres & sorores utrinque conjuncti defuncto fratri soli succedunt, exclusis fratribus & sororibus uterinis vel consanguineis, Concl. 20. num. 1.
 3. Fratritate probatâ, præsumitur quis ex utroque latere conjunctus, nisi probetur contrarium, Concl. 24. num. 48.
 4. Fratres se invicem occidentes in Saxonia alligantur trahi & ad locum supplicii ra-

- ptati feriuntur gladio, Concl. 7. num. 70. 71.
4. Frater admittitur ad necessariam defensionem probandam, Concl. 14. num. 18.
 4. Fratrum liberi an in Saxonia possunt conjugi, Concl. 33. num. 16.
 5. Frater sororem prostituens, punitur morte, Concl. 40. num. 13.
 1. Fructus bonorum debitoris post rem judicatam quibus debent adjudicari, Concl. 66. num. 19.
 1. Fructus possunt sequestrari, si super iis lis vertatur, Concl. 73. num. 119.
 2. De fructibus pendentibus ultimi anni, ubi revenditio fit, quid statuendum, Concl. 2. num. 66. & seqq.
 2. Fructus feudorum sunt allodiales, & dicuntur burgenfatici, Concl. 31. num. 33.
 3. Fructus tempore jacentis hereditatis heredi plenè acquiruntur, nec restituntur legatario post aditam hereditatem, Concl. 19. num. 1. 2. 3. limitatur, si heres in adeundâ hereditate moram fecerit, d. Concl. 19. num. 5. Item, Si testator rem legatam legatario tradiderit vel licentiam tradiderit accipiendi possessionem, num. 6. Item in legatis ad pias causas, num. 7. Item, in legatis Vniversitatum, num. 8. Item, in fructibus percipiendis, num. 9. Item, si heres legatum ignoravit, num. 10. Quæ omnia procedunt si res testatoris propria legata fuerit, secus si aliena, tunc enim fructus saltem à tempore litis contestatæ legatario sunt restituendi, num. 13. Idem obtinet de iure Saxonico, num. 14. Fructus pendentes etiam ad legatarium pertinent, num. 14. 15. 16. Quod procedit & de iure Saxonico, num. 17. 18. 19. 20. Quæ constitutio non solum in legato, sed etiam in mortis causa donatione, valet, num. 21. Item, Etiam si heres, ignorans, fundum alteri esse legatum, fructus percipit, tamen præstare debet, n. 22. Non sunt autem præstandi fructus legatario, si legatarius de iure civili intra triennium, de iure Saxonico vero intra annum & diem eas non petierit, num. 23.
 3. Fructus naturales, atquequam separantur, non pertinent ad heredes, sed unâ cum feudo transeunt ad novum possessorem, Conclusion. 22. numer. 3. Fructus civiles, census, reditus, Decimæ, tributa, & alii ejusmodi, qui ex bonis censiticis vel Emphyteuticis Vasallis, vel viduæ in dotalitio, vel aliis possessoris annuatim debentur, pro ratâ temporis inter heredes defuncti, & inter novum possessorem dividi debent, d. Concl. 22. numer. 2. 3. 4. 5. 6. 7. Idem, obtinet de iure Saxonico, numer. 8. 9. 10. & seqq. ampliatur non solum in dotalitio sed etiam in feudis, numer. 14. Item, in eo, qui ejusmodi fructus ad tempus vitæ suæ tantum emit, numer. 15. Item, in censibus, quæ non annuatim, sed singulis mensibus vel breviori tempore perpetuò debentur, num. 16. Item, in legatis, numer. 17. limitatur, si paulò antè diem, quo census annuos solvi oportet, is, cui debentur, decedat, tunc enim integri census ad heredes pertinent, numer. 19. 20. Item in iis pensionibus, quas præstant Coloni, vel prædiorum rusticorum & Urbanorum conductores, numer. 21. usque ad 28. Item in usufructuario, num. 29. Item in fructibus naturalibus & industrialibus, numer. 90. Si fructus civiles intra 30. diem saltem sunt exigibiles, & eorum dies venit, tunc in totum ad defuncti heredes pertinent, numer. 31. Item, si quis propter delictum possessionem amittat, fructus non dividuntur, sed integri ad sequentem possessorem perveniunt, num. 32.
 3. Fructus bonorum allodialium industrialium jure communi pro ratâ temporis, quo jus possessoris duravit, ad ipsum heredesque ejus, & ad novum possessorem pertinent, Conclusion. 43. numer. 4. Quod obtinet etiam, si debitor creditorum fundum pignoris nomine ita concesserit, ut fructus interim

(***)

usura

Index Rerum & Verborum.

- ufurarum nomine perciperet ac deinceps pendentibus fructibus debitor debitum exsolvere debet, numer. 6. Item si quis rem ad vitam emit, & fructibus pendentibus moritur, numer. 7. Item in pacto retrovenditionis, numer. 8. Item in Emphyteusi, numer. 9. Item in majoratu, numer. 10. Item in præbendis, numer. 11. Item in annuis redditibus, qui militibus & Doctoribus pro rebus bene gestis competunt, numer. 12. Item in colonis & illis, qui libelli vel precariz jure possident, numer. 13. Item, si quis in subhastatione se læsum esse dicat, numer. 14. Item, in jure retractus, numer. 15. 16. Item, si quis aliquam rem & suam vel alienam gratiam possidet, numer. 17. Item, si restitutio ex necessitate fit, numer. 18. Et hæc procedunt etiam in fructibus non solum pendentibus sed etiam perceptis, qui omnes pro rata temporis inter novum possessorem & heredes dividi debent, numer. 19. Licet etiam consumpti sunt, numer. 20. fallit in usufructuario, numer. 21. 22. Fructus feudales percepti ad heredes defuncti vasalli pertinent solum, numer. 24. Fructus pendentes, si vasallus ante Calend. Martii moritur pertinent ad Dominum, si vero post Calend. Martii usque ad Augustum decedit, omnes fructus, qui interim percipiuntur, ad heredes vasalli spectant. Si vero post Augustum defungatur, omnes percipiet Dominus, numer. 25. & seqq. ad 30. Ampliatur & limitatur, numer. 31. ad 43. pro fructibus feudilibus percipiendis heredes jus retentionis in feudis habent, in tantum, si ex possessione vel quasi dejecti fuerint, adversus Dominum vel agnatos interdictum recuperandæ possessionis habent, numer. 44. 45. Si vero in possessione vel quasi non sunt constituti, tunc illis interdictum adipiscendæ possessionis competit, numer. 46. Iure Saxónico omnes fructus industriales, qui ex agro facto & rastro subacto proveniunt, ad heredes vasalli defuncti vel alterius possessoris pertinent, n. 47. Ampliationes, n. 48. ad 67. Fructus ejusmodi, si non ad heredes defuncti, sed unam cum feudo ad novum possessorem transeunt, tunc novus ille possessor omnes impensas & sumptus heredibus restituere debet, numer. 68.
3. Fructus civiles, si post mortem vasalli dies solutionis intra 30. saltem veniat, ad heredes vasalli pertinent, conclus. 44. numer. 4. 5. 6. 7. Et hoc extenditur etiam ad quoscunque possessores, numer. 8. Item, etiam si dies solutionis longè post 30. veniat, numer. 9. 10. 11. 12. 13.
 3. Fructus naturales feudales percepti pertinent ad vasalli heredes, conclus. 45. numer. 4. In pendentibus distincto est adhibenda, numer. 5. 6. 7. Iure Saxónico fructus percepti etiam ad heredes pertinent, numer. 8. pendentes vero omnes unam cum feudo ad novum possessorem transeunt, numer. 9. & seqq. ad fin.
 5. Fructus arborum immaturos auferens, tenetur ex lege Aquilia, conclus. 53. numer. 9. Si quis fructus edibiles decerpit, & statim comedat non asportet, non punitur, numer. 10. Si vero eos lucrifaciendi causam asportat, punitur extraordinarie, numer. 11. 12. In Saxonia punitur multam 30. solidorum & tenetur damnum rescire, numer. 14. 15. 16. Limitatur, numer. 19. Qui fructus non edibiles, utpote segetes à solo separatas, ligna à stipite resecta, gramina falcata & similia furatur, quomodo puniatur, conclus. 53. numer. 20.
 1. Frumentum ad seminandos agros deputatum an possit in executione capi, conclus. 18. numer. 71.
 5. Frumentum qui demetit & furatur, punitur arbitrariè, conclus. 53. numer. 25.
 5. Fructus furto auferens punitur arbitrariè, conclus. 53. numer. 3. 4. 5. limitatur, numer. 5. 6. 7.
 2. Fraus emtoris vel venditoris plus offerentis, quomodo detegatur, conclus. 41. numer. 9. 10.
 1. Fraudatores gabellarum possunt detineri, donec de portorio & injuria satisfaciant, conclus. 73. numer. 117.
 1. *Græter taggelt/* verba, quid in citatione importent, conclus. 17. numer. 79. 80.
 1. In causa fractæ pacis reconventio non habet locum, conclus. 22. numer. 24. Juramentum purgationis potest Reo deferri, Conclus. 52. numer. 16.
 1. **F**vgam quando debitor præconcepisse præsumatur, Conclus. 66. numer. 51.
 1. Fugitivus debitor in re & persona potest detineri & sequestrari, conclus. 73. numer. 23. 24. Etiam privata autoritate, numer. 25. Vltra 20. horas tamen in privato carcere non detinendus, numer. 26.
 1. De fuga suspectus potest detineri & sequestrari, conclus. 73. numer. 27. 28. 29.
 1. De fuga suspectus quando quis præsumatur, Conclus. 73. numer. 31. & seqq.
 1. de Fuga non est suspectus, qui immobilia possidet, Conclus. 73. numer. 41.
 1. Fugæ suspicio potest juramento probari, numer. 43.
 1. ad Fugæ suspicionem probandam, debitor non debet citari, conclus. 46.
 1. Fugitivus & de fuga suspectus potest ubique capi & sequestrari, numer. 48. tempore incongruo, numer. 49. In propria domo, numer. 51. Die feriato, numer. 50. In Ecclesia, numer. 52.
 1. Fugitivus potest à Creditore vulnerari & occidi, si resistit, numer. 55.
 1. De fuga suspectus non potest dici quis ratione modici, numer. 56.
 1. Fugitivus & de fuga suspectus quis non dicitur, numer. 58. 59.
 1. Fugitivus & de fuga suspectus potest tempore mundinarum capi & arrestari, conclus. 77. numer. 10. 11.
 1. Fugitivus amittit omnia privilegia, ibid.
 1. Fuga an & quatenus plene probat, conclus. 36. numer. 57. Quomodo semiplene, numer. 110. Quando tantum aliqualem probationem inducit, numer. 121.
 2. Fugitivus potest à Creditore propria autoritate capi & detineri, conclus. 27. numer. 29. de fuga suspectus quis dicitur, numer. 30.
 4. Fuga facit indicium veneficii ad inquirendum, conclus. 4. numer. 30.
 4. Fugere an quis teneatur ad hoc, ut moderamen inculpatæ tutelæ servasse dicatur, conclus. 13. numer. 46. & seqq. ubi ampliatur & limitatur.
 1. Funebres impensæ habent jus prælationis, conclus. 64. numer. 84. & seqq.
 1. Funeris impensa an præferatur creditori non tantum tacitam sed etiam expressam hypothecam habenti, ibid. n. 86. & seqq. vincit dotem ibid.
 1. Funerium impensarum nomine quæ continentur, numer. 87. an etiam vestes lugubres, numer. 88. 89. 90. 91.
 1. Funebres impensæ quomodo probentur, numer. 92. 93.
 3. Funeris impensæ an à marito, an vero ab uxoris heredibus sufferendæ remissivè, conclus. 29. numer. 107.
 1. Fundus specialiter designatus pro præstatione alimentorum, legatorum & annuorum reddituum, an & quatenus confiscantur tacite pro iis obligatus, conclus. 67. numer. 92. & seqq.
 1. in Fundum communem, non posse fieri executio, quomodo intelligatur, conclus. 80. n. 39.
 3. Fundus dotalis non potest alienari per maritum, etiam consentiente uxore, conclus. 29. numer. 89.
 1. Furiosus habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, conclus. 165. numer. 147.
 1. Furiosus an possit juramentum deferre, conclusio. 29. numer. 15.
 4. Furiosus patrem vel matrem occidens non tenetur poena parricidii, conclus. 6. numer. 56.
 4. Furiosos licet pro sui defensione occidere, conclus. 12. numer. 32.
 4. Furiosam mulierem stuprans fustigatur & relegatur & debet eam alimentare, conclus. 37. numer. 1. 2. 5.
 4. Furiosus virginem stuprans non punitur, nisi id tempore intervalli fecerit, Conclus. 37. numer. ult.
 1. Futuris creditoribus an etiam competat jus revocandi alienata, conclus. 71. numer. 61.
 2. Pro futuris pensionibus & præstationibus potest agi non aliter, ac de præsentibus & præteritis, conclus. 4. numer. 4. pro iis est obligatio in diem vel sub conditione, numer. 11.
 1. Furtivæ res præ omnibus creditoribus possunt vindicari, conclus. 64. numer. 21.
 1. Furtivæ res omnibus omnino creditoribus præferuntur & vero Domino debeat restitui, conclus. 64. numer. 120. 121.
 1. Furis bona sunt pro restitutione rerum ablatarum tacite obligata, conclus. 67. numer. 75.
 4. Fures possunt à magis & veneficis indicari & investigari, conclus. 5. numer. 85. Quibus modis utantur, remissivè, ibid. an pro furibus indicandis magi consulendi, ibid. n. 84. 87. Quomodo consulentes puniantur, n. 92. & seqq.
 4. Furem, qui cum meis rebus aufugit, non possum globo transigere, conclus. 12. n. 39.
 5. de Furtis, & eorum poenis, conclus. 43. per tot. Si civiliter agitur, est poena dupli vel quadrupli, numer. 2. 3. Si criminaliter, hodie est poena suspendii, numer. 12. & seqq. propter primum & magnum furtum potest quis suspendi, numer. 22. & seqq. Magnum & enorme furtum dicitur in Saxonia, quod quinque solidos excedit, numer. 27. furtum magnum ita punitur, sive cum sive sine effractione fuit commissum, numer. 34. tam diurnum quam nocturnum, numer. 35. tam manifestum, quam nec manifestum, n. 36. Furtum dicitur magnum etiam ratione qualitatis, numer. 43. Si quis inopi porcellum subtrahat, numer. 44. aut Doctori Codicem, in quo multa addidit, n. 45. aut est scandalosum, n. 46. aut in loco insigni & privilegiato committatur, n. 49. Si quis unicum furtum, sed parvum & modicum commisit, punitur fustigatione vel arbitrariè, numer. 51. In Saxonia si infra dimidium quinquæ solidorum est, punitur vel carcere vel relegatione temporali, si excedit dimidium, punitur fustigatione, numer. 62. & seqq. Si furtum cum effractione est factum, etiam si minimum fuerit, punitur laqueo, numer. 69. si confcendendo, *mit chistigen/* est commissum punitur laqueo, licet sit modicum, numer. 74. Si quis duo furta magna commisit, suspenditur, numer. 79. Si vero duo modica & dimidium quinquæ solidorum excedentia, fustigatur, si vero dimidium non excedunt, relegatur vel punitur carcere, numer. 86. Si quis tria furta commisit, quomodo puniatur, numer. 88. & seqq. tria furta debent distinctis temporibus & locis esse facta, n. 99. 100. & seqq. In numerum trium aut duorum furtorum computantur etiam furta præcedentia, pro quibus jam antea poena est imposita, numer. 108. Si duo vel plures commiserunt furtiva, quomodo puniantur, Conclus. 43. numer. 115. & seqq. ubi ampliatur & limitatur.
 5. Furti tenetur, qui rem invenit & non restituit, conclus. 44. n. 1. punitur in Saxonia poena dupli, n. 5.
 5. Furtivam rem scienter à fure emens est fur, conclus. 44. numer. 4.
 5. Fur est, qui rem furto subtraham in solutum accipit, conclus. 44. numer. 7. Qui mihi rem pro pignore constituit & postea aufert, aliamque submittit, numer. 8. Qui rem commodata ad alios usus utitur, numer. 9. & seqq. Qui pignore vel re deposita utitur, numer. 19. Qui rem communem in suam utilitatem vertit, numer. 20. Qui sine mandato alterius nomine pecuniam exigit, numer. 22. Qui rem sibi debitam clam aufert, numero 23. Qui rem alienam scienter vendit, numer. 25.

Qui

Index Rerum & Verborum.

- Qui gabellam vel tributum ultra debitum modum exigit, num. 26. mutus & surdus etiam tenetur, num. 27. qui scienter pecuniam Domini vel patris servo vel filio in ludo evincit, numer. 28. Nobiles non suspenduntur, num. 33. Impubes etiam minor arbitrariè punitur, num. 34. 38. Si quis ex simplicitate, vel necessitatis causa, vel res barbarorum, vel depositam pecuniam aleatorum, vel patri, rem fuit furatus, an & quomodo puniatur, num. 39. & seqq. Qui credit dominum permittitur, an puniatur, num. 56. & seqq. Qui poenitentia ductus rem furtivam restituit, vel aliter satisfecit punitur extraordinariè, num. 70. & seqq. Si res ad dominum redierit punitur fur minus, conclus. 44. num. ult.
5. Fur præter poenam mortis tenetur etiam ad restitutionem rerum subtractarum, Conclus. 45. num. 3. in foro Saxonico non tenetur, num. 16.
5. Furtiva res potest à Domino vindicari nullo pretio refuso, Conclus. 45. num. 17. licet emtor fuit protestatus, quod velit nomine Domini emere, num. 18. Rerum furtivarum æstimatio potest etiam vindicari, si sint consumptæ, num. 20. Si valor non potest sciri, potest Dominus in litem jurare, n. 21. Si emtor res furtivas tertio vendidit, nihilominus tenetur domino ad refusionem precii, Conclus. 45. num. 22.
5. Pro furtivis rebus inveniendis possunt vicinorum aedes perquiri, Conclus. 45. numero 24.
5. Furtivas res apud furem vel alibi inventas non potest magistratus loci sibi applicare, Conclus. 45. num. 26. Nec consuetudo vel statutum valet in contrarium, num. 30. An res furtivæ ita sint Domino restituendæ, ut is nihilominus impensas judiciales in executione factas debeat restituere, Conclus. 45. numer. 32. & seqq.
5. Fur an sit puellæ cum petenti in matrimonium dandus, Conclus. 45. n. 33. 34. 35.
5. Fur rupto laqueo vivus in terram decidens an iterum suspendendus, Conclus. 45. num. 37. 38.
5. Fur, qui in alio loco furtum commisit, & se postea ad alium cum re furtiva convertit, in quo loco debeat suspendi, num. 42. & seqq. Conclus. 45.
5. Furcæ erectio toleratur, si distat à vicini finibus per 24. ulnas, licet umbra ejus projiciatur in vicinos fines, Conclus. 45. num. ult.
5. Furtum si quis fatetur, de re furtiva autem, loco & personis, ubi & quibus factum sit, non constat, punitur tantum arbitrariè, Conclus. 46. n. 3. Si de rebus furto subtractis constat, non autem de Domino, ut sit in mercatibus, punitur etiam arbitrariè, num. 9. In Saxonia punitur talis fur fustigatione & perpetuo exilio, num. 12. 13. & seqq. Si quis plura & fere infinita furta fatetur, & saltem unum vel duo verificatur, potest laqueo puniri, num. 24. Si plures in diversis nudinis furentur & deprehensi unanimiter furta confiteantur, mercatores autem aut Dominos non possunt indicare, etiam fustigantur tantum & perpetuo relegantur, Conclus. 46. n. 35. 36.
5. Furtum quomodo & quibus conjecturis probetur, remissive, Conclus. 46. n. 38.
5. De furto Domesticorum, Conclus. 54. per tot. vide plura, in verb. Domesticum.
5. Furibus auxilium præstantes puniuntur variè; Si ante furtum fuerunt auxiliati, puniuntur poena laquei, modò auxilium fuit actui proximum, vel cooperativum & causam furto dederit, Conclus. 55. num. 3. 4. & seqq. Scalas ad furtum accommodans tenetur furti, numer. 14. Qui ferramenta ad effringendum scienter commodat, punitur ordinariè, numer. 15. Si quis in ipso actu furandi, auxilium præstitit, punitur ordinariè, num. 20. & seqq. limitatur, numer. 30. & seqq. Si quis post furtum auxilium præstitit, punitur arbitrariè, numer. 43. Qui participavit de rebus furtivis, punitur ordinariè, numer. 50. Furum receptatores puniuntur eadem poenâ, quâ fures, n. 55. Conclus. 55.
5. Furtum consulescentes, seu mandantes, quomodo puniantur, remissive, Conclus. 55. n. 56. 57.
5. Fur an possit torqueti in caput sociorum & receptatorum, Conclus. 55. n. 57.
5. Furum & rerum furtivarum receptatores, puniuntur eadem poenâ, qua principalis, Conclus. 55. n. 55.
5. Furibus se affocians, de bonis subtractis comedens, tenetur ordinariâ poenâ, d. Conclus. n. 28. & n. 52.
5. Furibus præsumitur in dubio ignoranter & casualiter, auxilium præstitum, Conclus. 55. n. 32.
5. Furi opem ad evadendum & fugam arripendam præbens, punitur arbitrariè, Conclus. 55. num. 44. viam ei monstrans, ut possit evadere, etiam punitur extraordinariè, numero 47.
5. Furem occultans ne deprehendatur, punitur arbitrariè, Conclus. 55. num. 48.
5. Furibus indicio & demonstratione occasionem delinquendi præbens, & locum, ubi res continentur ostendens, fustigatur & relegatur, Conclus. 56. n. 5. 6. Si aliquid participavit, suspenditur, n. 8. vel si ipse res amovere juvit, num. ult. Si coactè indicavit, non punitur, n. 7. Conclus. 56.
5. De furtis officialium & eorum, quibus res concredite sunt, Conclus. 57. per tot. vide, in verb. peculatus, & verb. residuæ.
5. De furtis tabulariorum & nunciorum, conclus. 58. per tot. vide verb. Tabularii seu Nuncii.
- G.
1. **G**abellarum fraudatores una cum mercibus possunt detineri & sequestrari, donec portorium solvant. Conclus. 73. n. 117.
3. Gabella & vectigalia ad illum qui superiorem jurisdictionem habet, pertinent, Conclus. 52. n. 19.
3. de Gabella detractio, Conclus. 52. per tot. vide plura in verb. detractio.
5. de Gallico morbo & ejus origine, Conclus. 39. num. 15. Gallicæ Scabie aliquem inficiens scienter, punitur relegatione perpetuâ, & fustigatione, Conclus. 39. n. 14.
5. Gabellam vel tributum ultra debitum modum exigens, habetur pro fure, Conclus. 44. num. 26.
1. **G**eminatio confessionis præsupponit liberationem & firmitatem propositi, Conclus. 84. n. 63.
1. Geminatum actum faciens, deinceps nihil contra eum potest opponere, n. 63.
2. Geminatio denotat firmitatem propositi voluntatis & consensus, Conclus. 1. numer. 9. Conclus. 36. n. 38.
1. Generalis dispositio generaliter intelligenda & accipienda, Conclus. 64. n. 60. 61. 62.
1. Generalia allegare est Doctorum pauperum & positivorum, Conclus. 9. n. 41.
1. Generale mandatum permittitur, Conclus. 14. n. 97. debet abcopiari & ad singulas causas exemplum produci, Conclus. 14. num. 102. Relictis copiis potest recipi, n. 104.
1. Generalis constitutio est generaliter intelligenda, Conclus. 52. n. 31.
1. Generalis litis contestatio negativa olim fuit usitatissima, Conclus. 26. numer. 1. habebat multa incommoda, num. 2. Est sublata hodiè, num. 3. an parte non opponente admittatur, num. 11.
1. Generalis libellus parte non opponente procedit, Conclus. 26. num. 3.
2. Generalissima verba sunt tam re quam genere incerta & obscura & parum aut nihil operantur, Conclus. 22. num. 10.
1. Gener pro focero admittitur in judicio sine mandato cum cautione, Conclus. 14. num. 50. 51.
4. Generum occidens non tenetur poena paricidii, sed punitur mitius, Conclus. 7. num. 83. 85.
4. Gener focrum cognoscens punitur fustigatione & perpetua relegatione, Conclus. 35. num. 16. 17.
1. **Gerichtsbücher**/ plenè probent, Conclus. 36. num. 18.
2. **Gesambethande**/ simultanea investitura, Conclus. 53. per tot. vide simultanea.
2. **Geding**/ investitura in casum mortis, **Anwartsung** Conclus. 54. per tot. vide investitura.
1. Gerada habet jus prælationis, & in ea mulier & ejus filia creditoribus præferuntur, Conclus. 65. num. 30.
2. Gerada potest à marito uxori donari, Conclus. 15. numer. 33. An & quatenus uxor marito geradam potest donare, num. 34. & seqq. de jure Saxonico non potest, num. 36. ita, ut ne morte quidem donatio confirmetur, num. 37. Nec mortis causa valeat, num. 38. licet peculiaris Curatoris consensu facta sit, num. 39. Gerada potest ab uxore marito donari reciprocè, num. 42. Si uxor geradam in aliam speciem commutat, puta in pecuniam, num. 50. Si maritus eam commutet ad alium usum, num. 51. Si uxor proximæ cognatæ aliquid aliud reliquit, num. 52. Si proxima agnata geradæ renunciavit, num. 53. An uxor marito possit geradam vendere, num. 54. Gerada non defertur jure hereditario, sed potius speciali privilegio, ratione familiae, num. 44. An uxor marito ob bonè merita possit donare, num. 59. Donatio geradæ fiat consensu curatoris, non tamen infuari debet, num. 60. 61. Conclus. 15.
2. Gerada an & quatenus in præjudicium proximæ cognatæ per ultimam voluntatem alienari vel extraneo donari possit, Conclus. 16. per tot. Mulier non potest de Gerada testari, numer. 1. ibidem, nec donare mortis causa, numer. 13. nec ad piam causam relinquere, numer. 14. nec remotioribus cognatis in præjudicium proximæ, numer. 15. Mulier potest Geradam per donationem inter vivos in aliquem extraneum transferre adhibitis certis solemnitatibus, numer. 18. & seqq. an mariti consensum debeat adhibere, num. 28. An omnes res specificè debeat eximere, numer. 31. & seqq. Si coram Notario gerada donatur, an res debeant demonstrari, Conclus. 16. num. 37. An in donatione geradæ utriusque & mulieris & donatarii præsentia requiratur, num. 38. An mulier possit in totum geradam donare, an partem cognatæ debet relinquere, num. 44. An ubicunque & coram quocunque iudice, etiam forum Saxonicum possit donare geradam, num. 48. & seqq. Mulier potest geradæ donatæ usum sibi ad vitam reservare, Conclus. 16. numero 52. Si mulier geradam donavit & usum sibi reservavit, an postea possit aliquid ex gerada alienare in donatarii præjudicium, numer. 53. Si res geradæ post mortem uxoris non integrè inveniuntur, debent ex hereditate suppleri, num. 54. Mulier potest geradam in præjudicium filiarum donare, n. 58. Conclusion. 16. p. 2.
3. Gerada non obvenit jure hereditario, sed ex speciali legis provisione, tanquam lucrum profectitium. Conclus. 17. num. 9. 11. neque confertur in hereditatem. d. num. 9. Est res subjecta restitutioni, d. numer. 9. debetur filiabus & aliis cognatis, non tanquam hereditibus, sed tanquam filiabus & cognatis. d. num. 9. Geradam filia ex bonis & patrimonio defunctæ matris capit, numer. 10. Potest illam mater inter vivos pro lubitu alienare, d. numer. 10. Res quæ ad Geradam perti-

Index Rerum & Verborum.

- pertinent sunt ejusmodi, ut servando servari non possint, numer. 10. Gerada quandoque jure hereditario ad filias devolvitur, & de eas alienum non aliter, ac de reliquis bonis hereditariis in subsidium solvendum est, numer. 11. Geradam pater non habet in suis bonis, numer. 18. In Gerada sola soror, vel alia proximior cognata succedit, excluso fratre, Concluf. 24. numer. 4. In Gerada successione defunctæ cognatæ sorores excludunt filias ex alia sorore relictas, d. Concluf. 24. num. 20.
3. Ad Geradam Saxoniam pertinentia, Concluf. 28. num. 4. 5. 6. 7. 8. 9. usque ad 45. & num. 82. 83. 84.
 3. Gerada dicitur quasi *Gerade* / d. Concl. 28. num. 26. est nihil aliud, quam res, quæ ad usus communes rei familiaris destinata est, numer. 26.
 3. Gerada, quæ aliàs *Niffelgerada* vocatur, competit cognatæ proximæ, quam vir dare debet mortuæ uxore de consuetudine Lipsiæ & Kemnicii, Item Hallæ Saxon. d. Conclusion. 28. numer. 46. Quod observatur etiam in matre uxoris, quæ deficientibus filiabus non plus, quam *Niffelgeradam* accipit, numer. 47. Si verò Mulier innupta moritur, tunc ejus heredes proximæ cognatæ non *Niffelgeradam*, sed plenam dare debent, d. num. 47. Pertinentia ad *Niffelgeradam*, numer. 48.
 3. Gerada nondum adita transmittitur ad heredes, Concluf. 28. num. 60. & seqq. defert ad viduam vel cognatam ex singulari juris Saxonici dispositione, numer. 62. Potest mulier vel cognata eam petere, post plurimos annos, licet antea in communibus bonis commorata sit, numer. 64. & filia, licet eam intra annum & diem non petierit, tamen per præscriptionem non excluditur, sed si moritur, transfert ad proximam cognatam, numer. 65. De Gerada proxima cognata non tenetur æs alienum solvere, si defuncta fuerit maritata, nisi in subsidium, ubi bona mobilia vel immobilia hereditaria deficiunt, vel debita ab ipsâ muliere contracta sint, in suo marito, numer. 66. 67. 68. 69. neque uxor nobilis, nisi quando Geradam in usu habet, quam maritus jam ante matrim. vel eo constante acquisivit, numer. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. Maritus res quasdam geradicas de suo, hoc pacto, acquirens, ut donec pro iis pretium solveretur, pignori essent venditori, tunc si maritus, nondum soluto pretio decedit, curtio ad viduam pertinet, numer. 78. Item eo casu, ubi res quasdam ad geradam pertinentes & mulieri acquisitas, maritus, consentiente uxore pro pecunia mutuo accepta oppignoret, numer. 79. Secus, si infamia uxore, ubi curtio ad heredes pertinet, numer. 80. Geradam, etiam, quam pater alienavit, petere post mortem ejus potest filia licet post mortem matris metu reverentia illam a patre non petiit, numer. 81. Non potest percipere geradam ex bonis sive feudis, ubi maritus non habitavit, numer. 106. 107. 108. sed bene ex bonis Rusticis, si maritus feuda non reliquit, numer. 109.
 2. *Widwidten* / quomodo in instrumentis obligationum accipiatur, Concluf. 37. nu. 5. & seqq. per totum.
 1. **G**ratia pecuniam credens præfertur in concursu priori creditori, qui sub usuris credidit, Concluf. 66. numer. 57. Concl. 70. num. 13. 14. & Concluf. 71. num. 5.
 2. Gratificationis quæstio in jure non habet locum, Concluf. 22. num. 70.
 4. Graviditas mulieris quomodo probetur, remissivè, Concluf. 7. num. 31.
 4. Gratis habitans in domo tenetur de incendio ex levissima culpa commissio, Concluf. 25. num. 42.
 5. Gramina falcata qui furatur, punitur ut

- alius fur, Concluf. 53. num. 20. 21. 22. 23.
5. Gravius punitur, qui cum vetula & deformi, quam qui cum juvene & formosâ rem habet, Concluf. 39. num. 6.
 1. de **G**Varanda, Concluf. 19. per tot. Actor debet eam præstare, numer. 1. præcisè debet præstari, aliàs Reus non cogitur respondere, numer. 2. Debet præstari in Civilibus & Criminalibus causis, numer. 3. an in Processu ex L. diffamari, numer. 4. an à Reo, numer. 5. an à spoliato, numer. 6. an in processibus executivis & summaris, numer. 7. & 8. An in processibus coram Academia, numer. 9. quomodo præstetur, numer. 10. & numer. 11. antè litem contestatam, numer. 12. Si ejus exceptio in primo termino fuit omiſſa, an postea possit peti, numer. 13. non præstanda, nisi à Reo potatur, numer. 14. Guarandæ effectus, numer. 15. numer. 16. Guarandâ præstitâ an plura indicia possint præferri, numer. 17. Guarandâ præstitâ an locus & tempus exprimi possit, in causa injuriarum, numer. 18. Guarandâ præstitâ nullæ dilatoriaræ possunt opponi, numer. 19. Guarandæ frastræ poena, numer. 20. Guarandâ & satisfactio æquiparantur, numer. 5. Concluf. 19. Guarandæ exceptio quando opponenda, Concluf. 20. num. 7.
 4. Guarandâ debet in crimine veneficii præstari, Concluf. 4. num. 6.
 1. Guarentigium instrumentum plenè & perfectè probat, Concluf. 36. num. 24.
 2. *Halden* / Quomodo in instrumentis obligationum accipiatur, Concluf. 37. num. 5. & seqq. num. 29. & seqq.

H.

1. **H**abitatio & æstimum patris, dicitur habitatio & æstimum filii, Concluf. 20. num. 22.
1. **H**æreticus in pecunia ad ædificandum, reficiendum & conservandum mutata, non habet jus prælationis. Concluf. 65. num. 139.
 1. in Hæreseos causâ etiam post publicatas attestaciones possunt novi testes produci, Concluf. 40. num. 16.
 4. Hæretici quomodo puniuntur, Concl. 5. numer. 10.
 4. Hæreticum patrem occidens non fit Reus patricidii, Concluf. 6. num. 61.
1. **H**eres non tenetur ex delicto defuncti, Concluf. 78. num. 9.
 1. Hereditatis possessor potest id, quod nomine hereditatis solvit, præ omnibus repetere, Concluf. 64. num. 25.
 1. Hereditaria debita, *Erbscheld* gaudent jure prælationis, Concluf. 64. num. 114. Quæ ita dicantur, numer. 115. In quibus casibus debita ista non habeant jus prælationis, n. 116. 117. 118. 119.
 1. Heredibus uxoris, an & quibus dotis privilegium competat, concl. 65. n. 89. & seqq.
 1. Heredes tutorum & curatorum an pupillis & quatenus obligati sint, Concl. 67. num. 34. & seqq.
 1. Heres pro sua rata exigens, non tenetur coheredibus cessantibus communicare, Concluf. 71. num. 13.
 1. Heres tenetur juramento manifestare bona defuncti pro veritate Inventarii, Concl. 74. num. 32.
 1. Heredes debitoris possunt in illo loco, ubi defunctus contraxit & solutionem promisit, arrestari, Concl. 75. num. 7. 8.
 1. Heres condemnatur in expensas, si defunctus non habuit justam causam litigandi, Concluf. 78. num. 8.
 1. Heres non condemnatur in expensas contumaciæ, numer. 9.
 1. Heredibus creditorum datur jus paratæ executionis contra debitores, concl. 80. n. 8. 9. an heredibus ab intestato, numer. 11.

1. in Heredum debitoris bona, datur parata executio, Concluf. 80. num. 27. 28.
1. in Hereditatem jacentem ante trigessimum non potest fieri executio, concl. 80. n. 38.
1. Heredes plures si aliquem conveniunt, & unus ex illis convento sit obligatus, an is pro rata possit reconveniri, concluf. 22. num. 14. Possunt processum cum defuncto inceptum continuare, concluf. 27. num. 1. hereditatem adeundo efficiuntur Domini, ibid. Debent processum reassumere, numer. 3. 5. 6. 7. 8. Debent omnes ad reassumendum citari, numer. 16. debent reassumere, sive actor sive Reus moriatur, numer. 17. 18. 19. ante debent reassumere, si principalis post condemnationem ante executionem moritur, numer. 21. Contra heredes ad reassumendum citatos, sed emanantes quomodo proceditur, n. 25. an libellum ambiguum possint declarare, n. 30. heres actoris an juramentum calumniæ teneantur præstare, concl. 31. num. 25. Heres in casu non confecti inventarii an juramenti calumniæ à legatariis possit exigere, Concluf. 31. n. 32. Heredes an & quatenus jurare possint, concl. 34. num. 30. & seqq.
1. Hereditatis immixtio à quo probanda, concluf. 37. num. 3. res esse hereditarias à quo probatur, concluf. 37. num. 21.
1. Heredibus an & quatenus juramentum possit imponi, concl. 55. per tot. Heredes an juramentum à defuncto susceptum possint præstare, concluf. 55. num. 4. Non possunt juramentum minorationis præstare, concluf. 55. num. 7. & numer. 28. Heredibus potest deferri juramentum, quod à lege seu statuto defertur, concl. 55. n. 9. Possunt præstare juramentum in litem, n. 10. bene informati de facto defuncti possunt jurare, n. 11. & n. 48. Heredes possunt super danno, quo defunctus passus est, jurare, n. 12. an & quatenus de jure Saxonico eis juramentum possit imponi, numer. 15. & seqq. possunt juramentum relatum præstare, concluf. 55. num. 26. Non possunt de calumnia jurare, numer. 27. Quando juramentum credulitatis possint præstare, concl. 55. n. 29. & n. 49. & n. 51.
2. Heredibus & contra heredes emtoris & venditoris datur jus redimendi, concluf. 2. num. 27. & seqq.
2. Heredes an etiam fidejussoriâ obligatione teneantur, concluf. 26. per tot. Affirmatur, numer. 5. Nisi consuetudine aliud inductum, n. 10. nisi convenerit, ut in locum defuncti alius substituatur, numer. 14. Nisi quis fidem interposuit tantum, quoad vivit, numer. 20. nisi negant se esse heredes, numer. 21. nisi defunctus se obligavit ad carceres & obstagia, tunc non tenentur, numer. 26.
2. Hereditatem adiisse & ei se immiscuisse heredes, quis probare debet, concluf. 26. n. 22. quomodo probatur, numer. 23.
2. Heredes fidejussoris & debitoris an & quatenus pro debitis defuncti possint incarcerari, concluf. 28. num. 18. 19.
2. Heredes non possunt bona sine judiciali insinuatione oppignorata sine exsolutione debiti repetere, concluf. 29. num. 64.
2. Heredes mariti defuncti dotem uxori non restituentes, tenentur ei quinque quotannis pro centenis exsolvere, loco interesse, Concluf. 38. num. 16.
2. Hereditati paternæ an & quatenus filia possit renunciare, concluf. 43. per tot.
 2. Heres concubens cum uxore defuncti, facit se indignum hereditate, Concl. 50. n. 88.
 2. Heres Domini Ecclesiastici vel secularis an & quatenus investituram in casum mortis factam debent ratam habere, Concl. 54. n. 10. 11. & seqq.
 2. Hereditate repudjatâ an & quatenus feudum à filio vel vassallo possit retineri, concluf. 56. per tot. Hereditarium feudum vide verb. feudum.
 2. Heres non potest contra factum defuncti venire, Concluf. 57. num. 4.

Index Rerum & Verborum.

3. Heredis verbum simpliciter prolatum sumitur pro filio, Concl. 1. n. 47.

3. Hereditatis divisionem major facere potest, minor habet electionem de jure Canonico, Concl. 21. n. 1. 2. de jure Civili vel officio judicis vel forte divisio fieri debet, d. Concl. num. 5. Hodie generali Germaniæ & in Camera Imperiali recepta consuetudine Cæcopinio approbata est, n. 7. Idem etiam jure Saxonico n. 8. 9. ampliatur, etiam si major valorem non intelligat, tamen adhibito aliorum consilio dividere teneatur, numer. 11. Item, etiam si hereditas si dividenda inter mascululum & foeminam, ubi extra Electoratum in Germania & Sax. majoræ natiuitatis ratio habet. In Electoratu verò foemina indistinctè adhibito curatore dividit, masculus elegit, num. 12. 13. 14. 15. Item ampliatur inter solas foeminas, num. 16. Item, in Gerada, numer. 17. Item in Divisione rerum expedito-riarum, n. 18. Item in bonis feudalibus, n. 19. 20. 21. 22. Item, procedit in divisione hereditatis liberorum inter parentes & collater- alium inter collaterales, num. 23. Item, Hæc dispositio præcisè observanda, nec potest minor, si major dividit, ab eâ recedere, num. 24. Limitatur tamen si plures, quàm duo sint fratres, qui dividere velint, tunc divisio potius fiat per sortem & officium Iudicis, in Electoratu Saxon. num. 25. In aliis autem locis, extra à Electoratum, ubi tamen jus Saxon. viget, item in aliis locis, ubi jus Saxon. non habetur, majores dividunt in tot partes, quot sunt heredes & minores ordine successivo eligunt, num. 26. 27. 28. 29. 30. Quod obtinet etiam eo casu, ubi tempore mortis patris plures filii relictis sunt, qui ali- quandiu in communione steterunt, durante autem communiõne duo mortui sunt, ita ut duo tantum supersint, tunc enim dividit si- militer major & minor elegit, num. 31. 32. 33. Limitatur etiam dispositio Elector. quando aliud statuto, consuetudine vel pacto introductum est, num. 34. Item, si pater in testamento filio juniori jus eligendi ademit, num. 35. Item si communio bonorum non causatur ex successione, sed ex præcedente contractu societatis, num. 39. Item, si ver- samur in terminis iudicis, non familiaræ circumscribendæ univèrsalis, sed communi dividendo particularis, num. 40. Item, si divisio semel est facta, & ex illa ad quosdam prædium in- divisum pervenit, tunc enim divisio per offi- cium Iudicis fieri debet, num. 41. Gemellus qui prior per assertionem parentis in nati- vitate, prior dividit, num. 42. si verò de asser- tione non constat, tunc recurritur ad conje- cturas, & si masculus & foemina editi sunt, præsumitur masculus citius natus, & sic divi- dit, num. 43. Qui tamen casus in Electoratu Saxon. non obtinet, numer. 44. Si & hæc præsumptio cessat, & vel duo masculi vel duæ foeminae, nati, tunc formosior præsumi- tur prius natus, num. 45. deficiente & hac conjecturâ, recurritur ad sortem vel officium Iudicis, num. 46. Si plures sunt heredes, & natu minor moriatur ante electionem, tunc electio pertinet ad fratrem præcedentem in minori ætate constitutum, num. 47. 48. 49. Si verò minor decedit relictis liberis, tunc electio non pertinet ad heredes, num. 50. 51. Sic si major natu moritur, tunc divisio non pertinet ad ejus relictos liberos, sed officio judicis divisio faciendâ, vel forte, num. 52. 53. 54. 55. Quod si verò minor adhuc vivo parente moritur, & heredes relinquit, tunc illi heredes sui patris, nempe, minoris locum obtinent, & tempore mortis avi electionem habent, numer. 56. econtrâ quando major natu decedit relictis liberis, tunc illi liberi non habent jus divisionis, sed electionis & patruus, qui aliàs erat minor dividit, num. 57. Item, si quis habet duos filios vel filias, & ambo relictis liberis, vivo adhuc patre, moriuntur, postea etiam avus decedit, nepo-

tes bona avita dividere debent per officium judicis vel sortem, num. 58. In hereditatis divisione major dicitur, qui ætate præcedit, numer. 59. Qui ad divisionem hereditatis venire volunt, debent esse perfectæ ætatis, num. 60. 61. 62. 63. Jus optionis quod filio minori in hereditatis divisione competit, du- rat, per 30. annos, num. 64. Si minor unum semel elegit, postea variare non potest, nu- mer. 65. nisi major in dividendo, vel minor in eligendo ultra dimidium se læsum dicat, num. 66. tunc enim rescinditur, num. 67. vel quod deest suppletur, num. 68. Quod etiam obtinet si divisio per sortem facta est, num. 69. Quod beneficium rescissionis com- petit non solum ipsi dividendis & eligenti- bus, sed etiam eorum heredibus, num. 70. Non datur beneficium rescissionis, si fratres valorem bonorum sciverint, n. 71. vel si di- visio facta esset per judicem, n. 72. si plura bona sunt in diversis locis, divisio instituenda secundum consuetudinem cujusque loci, ubi bona sita sunt, n. 73. si quis peregrinè ob certas causas proficiscitur, & pluribus annis abest, interim verò domi parentes moriuntur, ejusque portio hereditaria separatur, potest illa portio cæteris fratribus, vel aliis con- sanguineis sub cautione de restituendo cum intereße & usuris concedi, numer. 75. 76. Quod procedit etiam in bonis Ecclesiasticis, num. 77. Item, feudalibus, num. 78. & pro- ximo cognatus in tali curatele præfertur ex- traneo, num. 79. Concl. 21.

1. *Heergetwette* / agnati non habent præcipuum, sed de iis dotem & alia debita in subsidium debent solvere, Concl. 65. num. 31. 32.
3. In *Heergetwette* / soli fratres succedunt, Concl. 24. n. 5. Pertinentia ad *Heergetwette* / num. 6. Quicquid rerum harum non est in bonis defuncti dari non oportet, juramento tamen relicta uxor id affirmare debet? Concl. numer. 6. In illius successione frater utrinque conjunctus consanguineum non excludit, num. 57.
4. Heredes Rei ante condemnationem mortui ad rerum furto sublatarum restitutionem non admittuntur, Concl. 19. num. 42.
4. Heredibus non competit jus agendi vel excipiendi contra uxorem mariti de adulterio ad dotem & alia retinendum, Concl. 30. per tot. & num. 12.
4. Heres cum vidua testatoris concubens, privatur hereditate, Concl. 31. num. 16.
5. Herbas coronarias, odoriferas aut medici- nales furans punitur arbitrariè, Concl. 53. num. 3. 4. 5. limitatur, num. 6.
5. Herbas & frutices frangens, evellens & dam- nificans tenetur L. Aquilia, Concl. 53. nu- mer. 6. Jure Saxonico tenetur æstimationem solvere & triginta solidos, num. 7.
1. *Hencker oder Heergeldt* / pecunia in crimi- nalibus Executionibus erogata habet jus prælationis, Concl. 64. num. 109.

1. **H**ominis unius nominis pluralitas non præsumitur, nisi probetur, Concl. 14. numer. 30. Homines dignoscuntur nomini- bus, num. 31. sæpius plures sunt ejusdem no- minis, num. 32.

4. Homicida in persona errans, punitur ordina- riâ poenâ, Concl. 10. per tot. ubi amplatur & limitatur.

4. Homicidii per assassinium commissum si quis aliquem accusat, qualitate assassinii non pro- bata, reus absolvitur, Concl. 14. num. 10.

4. Homicidii poena ordinaria ex quibus causis mitigatur, vel prorsus remittitur remissivè, Concl. 18. num. 50.

4. Homicida ad mortem vel aliam poenam cor- poralem condemnatus, expensas litis vel alia damna accusatoris restituere non tenetur, Concl. 19. num. 12. & num. 15. nisi pecu- niariâ poena vel relegatione, tantum sit pu- nitus, tunc tenetur, n. 16. Si Reus torquetur,

& in totam perseverat accusator non potest ab eo expensas repetere, n. 18. Si quis ad mortem esset condemnatus, sed à Principe gratiam accipit, non debet expensas restituere, num. 19. An homicida etiam æstimationem operarum, sumtus medicorum & intereße debeat præstare, n. 20. & seqq. In casuali homicidio Reus etiam teneatur ad expensas & intereße, num. 30. Concl. 19.

4. Homicidium præsumitur in dubio ad sui de- fensionem commissum, Concl. 14. num. 35.
1. *Honestæ persona* & magnæ fidei non con- demnatur in expensas, Concl. 78. num. 23.
1. ob honorem servandam qui litigavit non condemnatur in expensas, Concl. 78. nu- mer. 41.
2. Honoris causa donatio valet inter conjuges, Concl. 15. num. 26.
4. pro Honoris defensione & fama, non licet alterum occidere, Concl. 12. num. 41.
5. Honoris æstimationem potest iudex Reo in causa injuriarum reservare, Concl. 63. nu- mer. 33. dummodo id fiat ex justa causa, n. 34. 35. 36. Quilibet iudex, etiam inferior, habet hodiè facultatem reservandi famam, num. 38. 39. Honoris reservatio in atrocioribus injuriis non debet admitti. Concl. 63. num. 40.
1. *Hoffgerichtsbothe* plenam fidem meretur, Concl. 36. num. 70.
3. Hordeum, lupulus, &c. non pertinet ad com- mestibilia. Concl. 48. num. 28. & seqq.
1. Hospitalia habent tacitam hypothecam in bonis hospitalarii, Concl. 67. num. 55.
1. Hospitalia causæ hoc habent privilegium, ut in eis Reus actori instrumenta debeat edere, Concl. 45. num. 42.
2. Contra Hospitalia præscribitur jure Civili & Saxonico quadraginta annis, Concl. 7. n. 1. 2. 3. & seqq.
1. Hospes apud cauponarium vel alium diver- tens & discedere volens, potest pro pretio unâ cum rebus detineri & sequestrari, Con- cl. 73. num. 102.
1. Hospiti ægro expensæ factæ, vel is mortuus propriis sumptibus si fuerit sepultus, an pro- pterea ejus res possunt detineri, Concl. 73. num. 104.
1. Hospes potest hospitem & ejus res detinere, si is discedere velit, d. num. 102. vel in ejus morbum & sepulturam sumtus sunt facti, num. 103.
1. Hospes potest bestias detinere, donec sibi pro cibariis sit satisfactum, Concl. 73. nu- mer. 104.
1. Hospitum bona possunt pro precio prandio- rum vel cœnæ arrestari. Concl. 74. n. 33.
4. Hospites & caupones non tenentur de in- cendio ex culpa hospitantium seu divertenti- um commissio, Concl. 25. n. 116. & seqq.
5. Hostium sepulcra possunt impunè violari, Concl. 47. n. 31.
1. *Hoffgeldt* semper debetur in Executioni- bus, Concl. 81. num. 247. an sit certum & determinatum, n. 248. quale detur pro exe- cutione, quæ judicio Curiali mandatur, nu- mer. 249. an & quatenus statim in ipso actu executionis solvi debeat, n. 250. 251. 253. 254.
1. *in die Hülffe* quando Reus condemnatur, Concl. 17. num. 71. quando non, Concl. 17. num. 97. 98. 99. 100.
1. **H**ypotheca in re vendita vel ante traditio- nem vel in ipso actu traditionis debet reservari pro pretio, Concl. 64. num. 40. 41. 42.
1. Hypothecarii qui priores sunt tempore, po- tiores sunt jure, Concl. 66. numer. 2. & seqq.
1. Hypotheca in diem vel sub conditione con- tracta præfertur illi, quæ ante conditionis eventum purè constituta est, Concl. 66. n. 31. & seqq.

Index Rerum & Verborum.

- H** Hypotheca in fraudem primi creditoris, à debitore jam fallito constituta, nihil operatur, Concluf. 66. num. 64.
1. Hypothecam specialem & ipsi annexam generalem, & vice versa, habens, debet prius excutere specialem, Concluf. 66. num. 77.
1. Hypotheca legalis & tacita quando & in quibus casibus locum habet, Concluf. 76. per tot.
1. Hypotheca tacita an transmittatur ad heredes activè, Concluf. 67. numer. 33. an passivè, ita aut afficiat bona heredum, num. 34. & seqq.
1. in Hypotheca tacita generali omnium bonorum, quam habet mulier in bonis mariti, veniunt etiam res Emphyteuticæ, Concluf. 67. num. 107.
1. in Hypothecaria pretium non succedit loco rei, Concluf. 69. num. 18. in med. V. Concluf. 71. num. 48.
1. Hypothecarii creditores possunt id repetere, quod Chyrogaphariis est solutum, Concluf. 71. num. 20. & seqq.
1. Hypothecarii possunt repetere, si res priori hypotheca soluta fuerit posteriori, num. 32. & seqq.
1. Hypothecata res posteriori soluta, si bona fide fuerit consumita, an prior possit contra possessorem agere, Concluf. 71. num. 38. & seqq.
1. Hypothecata si creditori res fuerit, quid juris in Executione, Conclusion. 81. num. 30. 31. & seqq.
1. Hypothecata res generaliter possunt à creditore eligi, Concl. 81. num. 31.
1. Hypothecaria an possit cum personali actione cumulari, Concl. 81. num. 37. & seqq.
1. Hypothecam habens, an possit executionem in alia bona petere, ibid. num. 33. 34.
1. Hypothecaria avocantur omnia bona, etiam si plus vel decuplo plus debito valeant, Concluf. 82. num. 65.
1. Hypothecæ tacitæ legalis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. num. 47.
2. Hypotheca an & quatenus ab uxore marito possit remitti, Concl. 20. per tot.
2. in Hypotheca an & quatenus exceptio excussionis habeat locum, ita, ut possidens rem alteri hypothecatam eâ se possit tueri, Concluf. 24. num. 66. & pluribus seqq.
2. Hypotheca an & quatenus de jure Civili & Saxonico in bonis mobilibus & immobilibus constitui possit, Concluf. 29. per tot. vide verb. oppignoratio.
2. in Hypothecis legalibus & tacitis non requiritur judicialis insinuatio & confirmatio, Concluf. 29. num. 47.
2. Hypotheca in feudo constituta, sine novo consensu alii non potest cedi, & in solum dari, Concl. 29. num. 31. & seqq.
2. Hypothecam extrajudicalem habens, quibus creditoribus præferatur, Concluf. 29. num. 43. 44. 45.
2. Hypothecæ tacitæ privilegium, quod competit uxori ratione dotis, incipit à die nuptiarum, Concl. 30. num. 9. & seqq.
2. Hypotheca tacita an & quatenus locum habet in feudalibus, Concluf. 31. per tot. in foro Saxonico non habet locum, num. 7. Nec filia habet tacitam hypothecam ratione dotis, num. 10. Nec pupilli in bonis feudalibus tutorum, num. 14. Habent tamen in foro Saxonico, num. 15. 16. Mulier an habeat? numer. 22. In fructibus feudi obtinet tacita hypotheca, num. 24.
- I.
4. **I**ctus primum nemo debet expectare, ad hoc ut moderamen inculpatæ tutelæ observâsse dicatur, Conclusion. 13. num. 17. & seqq.
4. Ictus non dantur ad mensuram, & nemo potest stateram in manu habere, Concluf. 13. num. 70.
3. **I**dem bis exigi non potest, nec quis ad bis idem solvendum tenetur, Concl. 12. n. 17.
2. **I**gnorantia non facit, ut quis contra præscriptionem in integrum restitatur, Concluf. 10. per tot.
2. Ignorantia juris patrocinatur masculo in damnis vitandis, Concluf. 22. num. 6.
2. Ignorantia juris excusat quemlibet in iuribus abstrusioribus & reconditis, Concluf. 22. num. 6.
2. Ignoranti non currit præscriptio annalis, & alia, quæ minori spacio quam 30. 40. & pluribus annis finitur, Concluf. 10. num. 12.
1. **I**llegitimationis exceptio impedit paratam executionem, Concluf. 84. num. 9. Potest semper & in quavis parte iudicii opponi, Concluf. 14. num. 10. 11. 12. & seqq.
1. Illicò, confestim, verba, significant summariam cognitionem, & important paratam executionem, Concluf. 89. num. 65.
1. in Illiquidis causis reconventio non habet locum, Concluf. 22. num. 23.
1. Illustres personæ an per procuratores, & ubi jurare possint, Concluf. 34. num. 10. & seqq. Possunt de calumnia per procuratores jurare, Concluf. 31. num. 20.
5. Illustres personæ possunt ad palinodiam seu recantationem injuriarum adigi, Concl. 62. num. 32.
1. **I**mmisssi habent idem cum hypothecariis jus, & inter eos ratio temporis habetur, Concluf. 66. num. 2. in med. Concl. 68. n. 1. & seqq.
1. de immisssi in bona debitoris præcedente ordinario processu. v. Concl. 68. per tot.
1. Immissus consequitur hypothecam & pignus reale. d. Concluf. num. 6.
1. Immissus ex instrumento guaranteegiato vel alio publico paratam executionem habente, consequitur hypothecam & pignus, ibid. numer. 7.
1. Immissus in bona debitoris, qui debitum constitetur, sed solutionem differt, an hypothecam accipiat, Concluf. 68. num. 11.
1. Immissio debet esse realiter facta, ad hoc, ut jus hypothecæ tribuatur, nu. 13. 14. 15. 16.
1. Immobilia possidens non potest dici de fuga suspectus, Concluf. 73. num. 41. 42.
1. Immobilis res an in processu executionis pro re mobili invito creditori possit obtrudi, Concluf. 81. num. 52.
1. de Immobilium captione, subhastatione & adjudicatione, Concl. 81. num. 100. & seqq.
1. Immobilia capiuntur, si non adsunt mobilia, num. 101.
1. Immobilibus quæ æquiparentur, num. 102. & seqq.
1. in Immobilibus capiendis quis ordo servari debet, Concl. 81. num. 106. 107. 108. 109.
1. Immobilia preciosa non debent statim & primò in executione capi, Concl. 81. n. 108.
1. Immobilibus captis quid juris in eorum distractione & adjudicatione, Concluf. 81. numer. 118. 119. 120. & seqq.
1. Immobilia quomodo taxentur & æstimentur, Concluf. 83. num. 33. & seqq.
3. Immobilia æstimata vel inæstimata si in dotem dentur, an maritus ea lucretur, Concluf. 29. num. 69. & seqq.
3. Immobilia dicuntur omnia ea, ex quibus fructus percipiuntur, Concluf. 34. num. 15.
3. Immobilia sub cuius jurisdictione esse censentur, Concluf. 52. num. 66.
1. Immobilia quomodo taxari possint & debeant, Concluf. 83. num. 33. & seqq.
1. Immobilia an debeant subhastari, Concl. 83. n. 38. & seqq. An & quando à Iudice ex officio possint æstimari, n. 40. 41. Per peritos artis, n. 43. Per depositiones testium, n. 80. Per librum communis æstimi, num. 82. Per venditiones antea factas, num. 84.
2. Immobilia debent consensu Iudicis, sub quo
- sita sunt, oppignorari, Concluf. 29. num. 4. & seqq. vide verb. oppignoratio.
2. Immobilia possunt in Saxonia sine consensu Iudicis vendi, Concl. 29. num. 46. Resignatio tamen proprietatis fit coram Iudice, num. 46.
3. Immobilibus annumeratur res mobilis, ad immobilem tamen locum destinata. Concl. 30. num. 22. 23. Item lecti & supellectiles in publicis diversoriis, num. 23. 24. Item coherentiæ mobilia immobilibus, num. 24. Item servitutes, & alia jura incorporalia, num. 25. Item precium retrovenditionis, à n. 27. usque ad fin. Item pecunia debita ex bonis immobilibus, Concluf. 31. num. 3. Pecunia hereditaria, quando ejus solutionis dies post mortem veniat, num. 4. Omnes res ex quibus fructus percipiuntur, Concl. 34. n. 15. Annui redditus, licet sub pacto de retrovendendo, Concluf. 34. nu. 25. ad 30. Item auri & argenti fodinæ, & partes metallicæ, Concl. 25. num. 1. & seqq.
3. Immobilia regulantur, secundum consuetudinem ejus loci in quo existunt, Concl. 52. num. 66.
1. Impensæ funebres, vide funebres impensæ.
1. Immixtio hereditatis à quo probanda, Concluf. 37. num. 3.
1. Implementi non secuti exceptio impedit executionem, Concluf. 84. num. 20.
1. Implementi non secuti exceptio impedit litis ingressum, Concluf. 18. num. 47.
1. Imperator non potest causas in Camerâ pendentes avocare, Concl. 6. num. 8. An possit reum sub potestate Papæ aut alterius Regis degentem sine subsidio citare, Concluf. 11. num. 9. Si se submittit, & me coram inferiore convenit, possum cum coram eodem reconvenire, Concluf. 22. num. 11.
1. Imperatori plena fides habetur, Concluf. 56. num. 63. 67.
2. Imperator non tenetur investituram in casum mortis ab antecessore factam ratam habere, Concluf. 54. num. 30.
4. Imperatorem licet pro sui defensione necessario occidere, Concluf. 12. num. 30.
1. Impeditio legitima, Concl. 17. num. 48. *Rehaffen*/ quæ sint, num. 49. & seqq. Debent probari, num. 63. Quomodo probentur, n. 64. 65. 66. Quis terminum impetret ad ea probanda, n. 67. An reus debuit diligentiam in eis removendis adhibere, num. 70.
1. Impeditio relicta in arbitrio Iudicis, Concluf. 17. num. 61. sint vera, non fictitia, num. 61. Quæ facillè removeri potuerunt, non excusant, num. 61. in fin. Non præsumuntur, num. 63.
1. Imperiti ad postulandum non admittuntur, Concluf. 9. num. 49.
5. Impuberem puellam & nondum viripotentem sine vi stuprans fustigatur, & relegatur in perpetuum, Concluf. 42. n. 11. 12. 13. 14. 15. Si cum puella trium vel quatuor annorum voluit coire, punitur capitaliter, nu. 16. Si quis impuberem, suæ curæ & custodiæ commissam stuprat, punitur gladio, num. 17. Si quis violenter & vi adhibita impuberem stuprare velit, & simul rapit, punitur gladio, num. 19. Si verò tantum stuprat violenter, etiam punitur morte, n. 25. num. 31. & num. 34. Et ad hanc poenam non requiritur, ut quis verè congressus fuerit, sed sufficit, si tantum fecit, quantum in se fuit, num. 38. Et si tantum semen in puellæ cruribus emisit, numer. 41. Qui blandis verbis, allectamentis, promissionibus puellam ad stuprum induxit, punitur gladio, Concluf. 42. n. 43. Si sponsus sponfam impuberem velit per vim cognoscere, tenetur saltem de stupro, num. 46. Si uterque est impubes, poena ordinaria etiam cessat, num. 47. In dubio præsumitur impubes per vim cognita, num. 48. Concl. 42.
5. Impuberes furtum committentes non suspenduntur sed puniuntur arbitrariè, Concl. 44. num. 34. 35. 36.

Index Rerum & Verborum.

- I**ncompetentiæ judicis exceptio potest contra executionem opponi, *concl. 84. num. 5.*
- I**ncompetentiæ exceptione omisâ, videtur jurisdictionis prorogata, *concl. 5. num. 28. Quando est opponenda, concl. 18. n. 5.*
- I**ndebitè solum potest præ omnibus creditoribus condici, *concl. 64. n. 24.*
- I**ndebitum qui dicit se solvisse, debet probare, *concl. 37. n. 2.*
- I**ndebiti conditio datur ei, qui ex illo contractu, ex quo naturaliter non erat obligatus, solvit, *concl. 17. num. 114.*
- I**ncertus libellus an & quatenus admittatur, *concl. 12. n. 24. & seqq.*
- I**nconstantia est indicium veneficii, & sufficit ad inquirendum, *concl. 4. n. 24.*
- I**ncantationibus & magicis artibus in bonum finem usus, quomodo punitur, *concl. 5. n. 68.*
- I**ncendiis, *concl. 24. per tot. Fiant quinq; modis. n. 1. Dolosa quæ sint, n. 2. Incendium dolo & ex proposito factum quomodo de jure Civili & Canonico punitur, n. 3. & seqq. In Imperio Romano & Saxonia punitur igne, n. 11. 12. & n. 17. 18. Ampliatur, in eo, qui materiam aptam cum igne deponunt, *scilicet ansegen/ licet non noceat, n. 19. In eo, qui deprehensi super igne faciendò impediti sunt, num. 24. In eo, qui scientiam habet & opem tulit, num. 26. Non distinguitur, an incendiarius sit vilis an honesta persona, num. 31. sive in civitate, sive extra incendium fecerit, n. 32. Qui foenile, horreum, parvam domum, torcularia, tentoria pannorum comburit, punitur igne, n. 33. & seqq. Pecuniâ conductus ut ignem inferat, punitur gladio, n. 38. 39. Receptor incendiariorum decapitatur, n. 40. Qui tractatum tantum habuit de incendio faciendò, extraordinariè punitur, n. 41. 42. Qui metam foeni vel palos lupulorum vel acervum lignorum incendit, punitur arbitrariè, n. 43. Ad poenam ignis requiritur dolus, n. 44. Quæ sint in hac materia sufficientia signa ad torturam, num. 46. 47. Incendiarius ad mortem condemnatus non tenetur ad restitutionem damnorum *concl. 24. n. 49.***
- I**ncendium tendit ad perniciem Reipubl. & multorum hominum, *concl. 24. n. 21.*
- I**ncendium quomodo latâ culpâ fiat, *concl. 25. n. 1. Punitur arbitrariè, num. 7. Et incendiarius in latâ culpâ tenetur ad interessè & damna, n. 10. Licet per ebrietatem incendio causam dederit, n. 14. Levi culpâ quomodo fiat, n. 16. Punitur arbitrariè & debet damnum refarcire, n. 17. & seqq. Hæc poenâ tenentur omnes, qui levem culpam præstare debent, n. 26. & seqq. Ex levissimâ culpâ quomodo committatur, num. 36. Incendium ex levissimâ culpâ commissum non punitur, nisi damni illati restitutione, *concl. 25. n. 37. & seqq. Omnis, qui de levissima culpa tenetur, tenetur etiam de hoc incendio, n. 45. Incendium casu fortuito ortum, quot modis contingat, n. 53. 54. & seqq. Est omni modo impunitum, n. 60. Nisi in prædone & malæ fidei possessore, n. 62. Nisi etiam culpa casum præcesserit, quod exemplis declaratur, n. 63. & seqq. Et nisi magnum ignem in domo habuerit, num. 72. Magnus ac immoderatus ignis quis dicatur, remissive, n. 73. Incendium præsumitur culpâ inhabitantium, non casu fortuito exortum, n. 76. 77. Quæ culpa præsumpta est levissima, nisi contrarium probetur, n. 78. Culpâ debet probari à damnum passo, num. 82. & seqq. Debet certi & determinati hominis culpa probari, num. 84. & seqq. Probatur conjecturis & indiciiis, n. 89. Quæ autem sint ejusmodi conjecturæ, n. 90. & seqq. Rursus eliduntur per contrarias probationes, num. 98. & seqq. An & quatenus Dominus & paterfamilias de incendio familiaræ seu ministrorum teneatur, n. 102. & seqq. Hospites seu caupones non tenentur ex incendio culpâ hospitantium commissò, *concl. 25. num. 116. Dominus non tenetur de incendio ex culpa mercenariorum commissò, num. 120. An & quatenus medias ædes, ne ignis longius serpat, liceat demolire, *concl. 25. n. 125. 126. Ad homines ad ignem extinguendum concurrerè teneantur, & quid juris, si non extinguunt; *Concl. 25. n. 128. 129. Eum; in cuius domo incendium est exortum, licet in ignem conjicere, *concl. 25. num. 130.******
- I**ncestuosus filius patrem occidens tenetur poenâ parricidii, *concl. 6. n. 35.*
- I**ncestus rectè punitur, *concl. 32. num. 2. Si inter ascendentes & descendentes utrinque solutos committatur, est poena gladii in Saxonia, *concl. 32. n. 19. Qui nutricem cognoscit, an decapitatur, n. 21. An, qui matrem spirituales, n. 23. Filia punitur gladio, licet præterdat, quod persuasa sit à patre, morem in omnibus esse gerendum, num. 27. Si utrus fuit minor, tunc poena gladii non obtinet, n. 31. Adoptivi filii ita non puniuntur, num. 22. Si ignoranter & colore matrimonii incestus fuit commissus, poena gladii non obtinet, n. 35. 36. *concl. 32. Incestus punitur, licet mulier ex ascendentibus & descendentibus sit publica meretrix, n. 39. 40. d. *concl.****
- I**ncestus collateralium utrinque solutorum punitur fustigatione & relegatione, *concl. 33. n. 12. & seqq. Collaterales incestum committunt, si sibi in primo & secundo gradu lineæ inæqualis, Non item si in tertio gradu lineæ æqualis sint conjuncti, de jure Saxónico, num. 15. Poena hujus incestus obtinet, si quis cum filia fratris vel sororis concubuit, vel cum nepte ejus, vel cum avunculi filia, vel cum patris sorore, vel matris sorore, vel cum sorore vulgò quæsitâ, *concl. 33. num. 19. & seqq. Nobiles ita incestantes non fustigantur, sed relegantur & debent vitiatam dotare, n. 31. Collaterales minores à poena excusantur, ut &, si sint cognati adoptivi, vel ignoranter concubuerint, vel si cognata est publica meretrix, *concl. 33. num. 36. & seqq.***
- I**ncestus cum adulterio conjunctus punitur poenâ mortis, *Concl. 24. num. 4. & nu. 7. num. 8. Etiam in collateralibus & affinibus, num. 11. 12. 13. Etiam in muliere, tam nuptâ, quàm solutâ, n. 14. 15. 16. 17. Nisi ætas ejus sit minorennis, n. 22. 23. Et mulier consanguinea sit publica meretrix, n. 24. 25. An in hoc crimine remissioni & reconciliationi conjugum sit locus, *Concl. 34. num. 28. n. 29. n. 30.**
- I**ncestus inter affines commissus punitur fustigatione & perpetuâ relegatione, *Concl. 35. num. 6. Modò affines sint sibi in primo & secundo gradu lineæ inæqualis conjuncti, numer. 8. Licet affinitas ex illicito & nefario coitu contracta fuerit, *Concl. 35. num. 27.**
- I**ncestus quomodo probetur, remissive, *Concl. 35. n. 46. Super incestu non licet transigere, num. 47. Præscribitur tantum viginti annis, num. 50. Quæ sint poenæ incestuum nuptiarum, *Concl. 35. n. ult.**
- I**ndicia indubitata plenè probant, *Concl. 36. num. 91.*
- I**ndicia veneficii quæ sint, & quomodo probentur, *Concl. 4. n. 16. 17. 18. & seqq.*
- I**ndicia ad torturam sufficientia quæ sint, & quæ in crimine veneficii, *Concl. 4. n. 140. & seqq.*
- I**ndicia quæ sint, quæ reum ad torturam eximunt, *Concl. 15. n. 38.*
- I**ndicia & præsumptionibus indubitatis, si quis venit condemnandus, non punitur ordinariè, sed arbitrariè, *Concl. 46. numer. 10.*
- I**ndicia, quænam sufficiant ad inquirendum in crimine veneficii, *Concl. 4. num. 16. 17. & seqq. Quænam sufficiant ad torturam in crimine incendiî, *concl. 24. num. 46. 47.**
- I**ndustria personæ electâ, per alium negotia non possunt expediri, *Concl. 8. num. 43. in med.*
- I**ndemnitas fidejussor licet expressè & jurato beneficio excussionis renunciavit, nihilominus potest id opponere, *Concl. 22. n. 34. 35.*
- I**ndemnitas si reo, ut delictum fateatur, promittitur, an sit servanda, *Concl. 4. num. 73. & seqq.*
- I**nfans expositus an à superiori, an verò inferiori debet ali, *Concl. 1. n. 14.*
- I**nfans blasphemans punitur, *Concl. 1. numer. 83.*
- I**nfanticida quomodo puniatur, *Concl. 7. per tot. In Saxonia suffocatur aquâ, n. 14. 15. Infantem adjuvans occidere, punitur aquâ, n. 18. 19. Si mater partum non occidit, sed celavit tantum, & sine baptismo mori sinit, æquè punitur, n. 20. Si plures infantes occidit, sed de corpore eorum non constat, quia fortè à suis sunt devorata, tunc poena parricidii non obtinet, sed tantum fustigatio, num. 23. Si partum per vehementes motus in latrinam emisit, punitur aquâ, num. 24. Infanticidium quomodo probetur, num. 31. *concl. 7. Infantem exponens punitur in Saxonia fustigatione, &, si moriatur, poenâ parricidii, n. 37. 38.**
- I**nfans debet à stupratore ali, *Concl. 38. num. 40. 41. 42. 43. Heredes etiam stupratoris debent infantem alere, si ejus mater est inops, n. 45. Si infanti certa summa pecuniæ pro alimentis est deputata, ea pecunia, defuncto infante, transmittitur ad matrem, non stupratorem, num. 47. Infans ad illam ætatem usq; alendus, donec seipsum alere queat, n. 48.*
- I**nfami non potest deferri juramentum, *concl. 54. n. 67.*
- I**nfames possunt in causâ veneficii testimonium dicere, *concl. 4. n. 99.*
- I**nfirmitas quis de jure Saxónico dicatur, *concl. 14. n. 18. & seqq.*
- I**nhabilitatis personæ exceptio potest contra executionem opponi, *Concl. 84. n. 8.*
- I**n Ingratitudinem probandam non potest deferri juramentum necessarium, *Concl. 54. num. 35.*
- I**n Inhibitionem non est de formalibus appellationis, *Concl. 50. n. 141. in med. An & quando impetranda, & judici à quo insinuanda, n. 140. & seqq.*
- I**n Inimicitia, quam occisus aut fascinatus gessit cum venefica suspectâ, facit indicium ad inquisitionem, *Concl. 4. n. 25.*
- I**n Injuriarum non tenetur, qui accusat vel agit sui juris defendendi causâ, *Concl. 21. nu. 98. 99.*
- I**n Injuriarum actione an juramentum purgationis debet deferri, *Concl. 52. num. 20. 21.*
- I**n Injuriis, *Concl. 59. per tot. Sunt vel verbales vel reales, num. 1. in fin. Verbales sunt; Si quis sit alicui minatus, num. 2. Si appellaverit aliquem falsarium, n. 3. Proditorem, num. 4. Vfurarium, n. 5. Infamen, n. 6. Iudæum, n. 7. Spurium, n. 8. Meretricem, n. 9. Filium meretricis, n. 14. Dicit judicem suspectum, & non probat, n. 15. Idoneum fidejussorem recusat in judicialibus, n. 16. Si quis alteri vitia naturæ exprobrat, n. 18. Si quis alicui dira precat, n. 22. Si quis in alterum verba injuriosa conditionaliter dicit, n. 23. Si dicit, quod alter falsam chartam produxerit, n. 24. vel falsam monetam faciat, n. 25. Si aliquem accusavit de crimine & non obtinuit, num. 28. Si objicit alicui crimen, de quo habet gratiam, n. 29. Si prædicator maledixerit in concione alicui, n. 31. Si quis dicit bonum verbum ironicè, num. 32. Si turpibus verbis erga mulierem utatur, n. 33. Si quis mulierem sæpius sectetur, n. 34. 35. 36. Si quis non*

Index Rerum & Verborum.

- debitorum, debitorem appellat, n. 37. Si interpellat fideiussorem, cum debitor principalis sit paratus solvere, n. 38. Si divitem de paupertate diffamavit, num. 39. Si quis aliquem asinum, diabolum, ingratum, impudentem, socordem, *Haurche* / vel *beccum* vocavit, Concl. 59. n. 41. 42. 43.
5. Injuria est, si quis excipiendo dicit verba injuriosa, & non probat, Concl. 59. n. 46.
5. Injuria est, si quis dicit: Tu mentiris, Concl. 59. n. 47. 48. Licet cum protestatione, salvo honore tuo, dixerit, tu mentiris, n. 49. 50. 51. Nisi constet, quem animum injuriandi non habuisse, n. 52. Vel nisi verum sit, quod quis mentiatur, ibid. Vel nisi convitiis fuerit provocatus, n. 53. 54. & seqq. vide verb. Mendacium.
5. Injuria non est, si quis aliquem vocat fratrem stabularium, Concl. 59. n. 63. Vel dicit: Tu non dicis verum, dicis falsum, n. 64. 65. Si Astrologus consultus respondit, aliquem esse furem, n. 66. Vel medicus ex errore dicit, aliquem lepra vel morbo gallico esse infectum, n. 67. Si à giudice interrogatus dicit, se audivisse, quod hic vel ille hoc vel illud fecerit, num. 70. Si quis dicit, quod sit probior vel nobilior illo, n. 72. Vel: Tu es major homo, n. 73. Vel, si quis opponit, quod tanquam falsus procurator fecerit actum, n. 75. Vel aliquem tuissavit, num. 76. Si quis in judicio debitorem suum diffamat, quod fidem fregerit, & promissa non servet, num. 78. 79.
5. Injurie reales ex L. Cornelia obtinent, si quis pulsatus, verberatus, vel domus ejus vi sit introita, concl. 59. n. 82. Actio ex L. Cornelia est civilis, n. 84. Datur tantum dictis tribus casibus, ibid. Non est annalis, & est publici iudicii, ibid.
5. Injurie reales sunt, si quis alteri crines vel barbam expilat, n. 86. Alapam impingit, n. 87. cubito percudit, n. 88. Vulnerat, n. 91. Manus ad percipiendum levavit, n. 92. Literas alterius resignet, num. 93. Pileum convellat, n. 94. Aliquem laedat, n. 95. Sine justa causa in jus vocet, n. 96. Injuste novum opus nunciet, n. 97. In vicini fundum sterora & sordus immittat, num. 98. Alterius agrum venandi causâ intravit, n. 100. Vestem in alterius ignominiam portet, n. 101. 102. & n. 112. Ordinem honois turbet, n. 105. Si quis alicui medium digitum monstrat, num. 107. Si magistratus aliquem injuste & præter modum torquet, n. 108. 109. Si quis equum freno retineat, n. 110. Defuncti famam lacerat, n. 111. Propria autoritate res furtivas in alienis ædibus perquirat, numer. 116. Si magistratus aliquem injuste carcerari fecit, num. 119. Vel carceratum sub cautione relaxare nolit, num. 120. Vel arestum injuste concessit, n. 121. 122. 123. Si creditor fecit aliquem injuste arestari, n. 24. concl. 59.
5. Injuria potest etiam nutu inferri, concl. 59. n. 125.
5. Injuriandi animus & dolus requiritur ad injuriarum actionem fundandam, concl. 60. n. 1. Præsumitur in dubio, num. 3. Etiam in muliere & rustico injuriante, num. 4. Non præsumitur, si verba & facta sua naturâ sunt licita, vel in differentia, num. 5. 6. Vel si qualitas personarum aliud suadet, num. 7. In sacerdote, aliquem in concione increpante, non præsumitur, num. 8. Ad probandum, quod quis non habuerit animum injuriandi, sufficiunt conjecturæ, num. 9. Potest iuramentum purgatorium deferri, n. 13. In Curialibus judiciis admittitur declaratio, num. 14. Quæ fieri debet ante litem contestationem, n. 16. 17. Eaque actor nolens volens debet esse contentus, num. 18. In aliis judiciis non habet locum, n. 19. 20. Si verba per se sunt injuriosa, non debet exprimi in libello, quod reus animum injuriandi habuerit, n. 21. Secus si verba sunt indifferencia, n. 22.
5. Injuria debet ad animum revocari, Concl. 60. n. 24. in continenti, n. 26. Sufficit, si à tempore scientiæ ad animum revocetur, n. 27. Sufficit, si semel sit revocata, n. 28.
5. pro Injuriis competit duplex actio, civilis & criminalis, concl. 61. num. 1. Altera tamen absunt alteram, n. 2. Nisi ex L. Aquilia agatur, n. 3. Vel injuria sit atrox, num. 4. Vel respiciat plures personas, n. 5. Vel alicui in Ecclesia, in palatio, coram iudice, sit illata, num. 7.
5. Injurie puniuntur jure civili arbitrariè, concl. 61. n. 9. Jure Saxonico distinguitur inter verbales, quæ triginta solidis emendantur, & reales, quæ interdum 30. solidis, interdum amputatione manus, interdum relegatione puniuntur n. 3. & seqq. Jure Electorali Saxonico puniuntur arbitrariè, & debent revocari, n. 50. Iudex potest arbitrium suum in causa injuriarum etiam ad mortem extendere, numer. 56.
5. Injuria quæ habeantur pro atrocibus, concl. 61. num. 55.
5. Injuriarum civiliter duobus modis agitur, Vno ad persecucionem damni per injuriam dati, num. 60. 61. Quo impensas, & operarum æstimationem, quibus caruit, quis consequitur, n. 61. & seqq. Altero, potest injuriam injuriam æstimare, & æstimationem petere, n. 69. Eam tamen debet in libello exprimere, num. 71. Et ad damnum referre, non ad lucrum, num. 75. Pauper debet dicere, quod nollet tantum de suo patrimonio amississe, si haberet, n. 77. Æstimatio injuriæ fiat juramento, n. 78. 79. 80. 81. Taxatio iudicis debet juramentum præcedere, n. 83. n. 85. De jure Saxonico æstimatio injuriarum non obtinet, sed sunt aliæ poenæ, num. 91. & seqq. n. 102. & seqq.
5. Injuriarum æstimatio obtinet in Electoratu Saxonico, ita, ut actor injuriam æstimare, & certam quantitatem exprimere possit, concl. 61. n. 106. & seqq. Per id tamen non præcipitur iudici arbitrium, quo minus summam quanti velit taxare & juramento actoris committere possit, Concl. 61. n. 107.
5. Injuriarum condemnatus fit infamis, concl. 62. n. 1. 2. 3. 4. sive civiliter sive criminaliter agatur, n. 5. Sive actione ex L. Cornelia, n. 7. Tam in realibus quam verbalibus injuriis, n. 6. Etiam Clericus, n. 8. Licet quis super injuria transegerit, num. 9. Limitatur, 10. 11. 12.
5. Injuriarum condemnatus non fit infamis, si injuria est modica, concl. 63. n. 13. Si reus per Procuratorem compareat, num. 14. num. 15. Si reus poenam ante offert, quam sententia ferat, n. 16. 17. 18. 19. & seqq. Si autoritate magistratus, vel gratuito, vel præmissâ protestatione pacificatur super injuriis, n. 24. Si iudex recedit ab ordinaria poena & imponit severiorem, num. 25. Si damnatus appellat & leuatur, & pendente eo operam dat, ne altera sententia sequatur, n. 26. Si reus per principem æstimationi restituatur, numer. 27. Si ante litem contestatam perperam dicta revocet, n. 28. Si saltem ex L. Aquilia fuit condemnatus, num. 29. Si propter contumaciam condemnatur, n. 31. Si quis ex officio Iudicis tantum est injuriarum condemnatus, num. 33. Si iudex honorem reservat, num. 34. & seqq. Si coram Curia se declaret, se animum injuriandi non habuisse, num. 41. Si reus pendente lite moritur, num. 42.
5. Injuriarum retorsio est licita, concl. 64. n. 1. & seqq. Per retorsionem potest dici, Mentiris per gulam, n. 4. Mentiris ut fur, &c. n. 5. Conceditur omnibus injuriæ affectis, n. 9. & seqq. Adversus omnes injuriantes, n. 18. etiam contra Dominum feudi, num. 19. An contra Patrem, & Magistratum, n. 20. Fiat in continenti, n. 21. Fiat cum moderamine inculpatæ tutelæ, n. 23. & seqq. Injuria verbalis non debet realibus repelli, n. 28. 29. 30.
5. Retorsio quomodo hodie fiat, n. 32. 33. 34. 35. Finis ejus est, ut quis actionem evadat, & suum honorem conservet, n. 37. Per retorsionem tollitur injuriarum actio, n. 38. Retorsio retorsionis non datur, n. 45.
5. Injuriarum libellus quomodo formetur, & ejus formulas, v. Concl. 65. n. 2. In eo exprimitur nomen injuriantis, num. 3. Item injuriatus ejusque dignitas & conditio exprimitur, n. 4. Annus & locus debet specificari, n. 5. & seqq. Si tempus & locus in libello omisus est, parte non opponente procedit libellus, si civiliter agitur, n. 16. Secus, si criminaliter, n. 17. Libellus debet certam speciem injuriarum continere, num. 24. Advocatus ponat: *Dass sich Beklagter verstanden/ zu schmechen/* num. 56. Processus hic idem est, qui in aliis causis, num. 28. An in causa injuriarum procurator admittatur, num. 29. & seqq.
5. Injuriarum actio quibus competat, remissivè, concl. 65. n. 47. An possit cedi & vendi, remissivè, n. 48. Quando cesset, remissivè, n. 49. 50.
5. Injuriantem an veritas convitiis excuset, remissivè, concl. 65. n. 50.
5. quibus Injuriis nemo excusatur, licet autorem nominaverit, concl. 65. n. 51.
5. Injuria atrox est, quam quis iudici vel Magistratui vel ejus officialibus infert, concl. 66. num. 1. Quomodo puniatur, n. 2. & seqq. vide verb. Magistratus.
5. Injuria consuli illata censetur toti Senatui facta, & ob id poena augetur, concl. 66. n. ultimum.
5. Injurie præscribuntur anno, concl. 69. n. 1. Etiam in Saxonia, num. 2. Sive criminaliter ve civiliter agatur, num. 4. Post annum potest retorsio fieri, num. 5. Iudex non potest post annum injuriantem punire, n. 7. Perpetuantur tamen per litem contestationem, numer. 8. In Camera Imperiali perpetuantur solâ citatione, num. 9. Quod hodie etiam apud nos observatur, num. 10. Perpetuantur, si præces principi sunt porrectæ, n. 11. Doctores illata injuria tollitur tantum viginti annis, n. 13. Actioni ex L. diffamari tantum 30. annis præscribitur, n. 14. An hic annis sit continuus, an verò utilis, n. 15. & seqq. Accipitur in Saxonia, pro anno & die Saxonico, n. 25. Injuria realis, si ex jure Prætorio agitur, præscribitur etiam anno, n. 27. Sin ex L. Cornelia, est perpetua, n. 30. In Saxonia præscribuntur reales injurie leves & vulnera modica anno, n. 34. Vulnera verò cum mutilatione alicujus membri, præscribuntur tantum 30. annis, ibid. Injuria injuste incarcerationis & aresti est tantum annalis, etiam in Saxonia. n. 39. 40. 41. Injuria injuste: torturæ est perpetua, n. 45. Injuria injuste condemnationis ad mortem est etiam perpetua, n. 48. Injuria scripta est annalis, n. 51. 52. Famosi libelli actio est perpetua, n. 58. Exceptio præscriptionis annalis injuriarum est mixta, & potest tam ante, quam post litem contestatam opponi, n. 61.
5. Injuriarum actio tollitur morte tam injuriati quam injuriantis, concl. 70. n. 1. Nisi lis sit contestata, n. 2. Si injuria filio vel uxori fuit facta, morte injuriati non extinguatur, sed nihilominus patet vel mater potest agere, n. 10. 11.
5. Injuria extinguatur, si injuriatus eam expressè remittat, concl. 70. n. 14. Nec potest per restitutionem in integrum resuscitare, concl. 70. n. 15. Remissio tamen non nocet fisco, quoad poenam, n. 16. An præjudicet patri, marito, &c. remissivè, n. 17.
5. Injuriarum per confessionem peccatorum remittens, non amittit actionem injuriarum, si solum rancorem animi remittit, concl. 70. n. 18. 19. Secus si expressè remittat actionem injuriarum, ibid. In dubio præsumitur tantum rancorem animi remississe, n. 21.
5. Injuriarum actionem in articulo mortis remittens, si postea reconvalefecit, non potest

Index Rerum & Verborum.

- test eam resciscitare, concl. 70. num. 22.
6. Injuria extinguitur dissimulatione & tacita remissione, concl. 70. n. 23. Quibus signis & conjecturis dissimulatio & tacita remissio colligatur, remissivè, num. 24.
5. Injuria extincta, nihilominus potest injuriatus ex L. Aquilia ad interesse & damni restitutionem agere, concl. 70. num. 26. Quæ actio & L. Aquilia datur heredibus & contra heredes, num. 27. num. 28. Deformitatis & cicatricum nulla fit æstimatio, nisi mulier sit, aut puella nondum nupta, concl. 70. num. 29. 30.
1. ad Inopiam vergere quis præsumatur, & ex quibus conjecturis, Concl. 73. num. 83. & seqq.
1. Inopia debitoris quomodo probatur, concl. 74. n. 85. 87.
1. Inrotulationi actorum debent partes interesse, concl. 48. n. 31.
1. Inquilinus & ejus bona possunt detineri & sequestrari, si mercede non soluta velis migrare, concl. 73. n. 105.
4. Inquisitio in beneficio quomodo, quando & ex quibus indicis fiat, concl. 4. num. 16. & seqq. Inquisitio ad aliorum magorum nominationem est ipso jure nulla, n. 44.
4. Inquisitio an, quatenus & qualis in crimine beneficii admittatur, concl. 4. num. 14. 15. & seqq.
2. Insinuatio donationis, v. Concl. 14. per tot. & verb. Donatio.
4. Inquisitio obfessiones itinerum quomodo puniantur, Concl. 20. per tot. vide verb. Weglagerung.
4. Impossibilitas & stupor quibus modis in tormentis inducatur, concl. 4. nu. 167. & seqq. Et quibus modis tollatur, numer. 171. & seqq.
1. Infitores an jure prælationis gaudeant, conclus. 64. n. 75.
1. Infitores an possint arrestari, Concl. 75. numer. 38.
2. Infitor non habet beneficium excussionis, concl. 24. n. 46.
1. Inspectio ocularis plenè probat, concl. 36. num. 91.
1. Instantia an transeat ad successores feudi, concl. 26. n. 33. n. 36. An ad successorem clericum, concl. 26. n. 37. Non transit ad successorem singularem, n. 35. Transit ad heredes facta litem contestatione, num. 33. Ipso jure activè & passivè transit ad heredes, concl. 27. n. 1. & 2.
1. Instrumentum privatum, tribus testibus subscriptum, habens præfertur creditori posteriori publicum instrumentum habenti, concl. 66. n. 21.
1. Instrumenta guarentigiata & paratam executionem habentia eandem vim cum sententia obtinent, concl. 68. n. 7.
1. Instrumenta communia possunt à Iudice sequestrari, concl. 73. n. 119.
1. Instrumenta guarentigiata & publica habent paratam executionem, Concl. 79. num. 4.
1. Instrumenta de jure civili non habent paratam executionem, Concl. 80. n. 4. in med. & num. 58.
1. Instrumenta omnia habent de jure Saxonicò paratam executionem, concl. 80. n. 59. sive sit guarentigiatum sive aliàs publicum, num. 60. Etiam nudum chirographum, nu. 61. Et schedula manu propria scripta, n. 62. Instrumentum depositi, num. 64. Instrumentum in forma cameræ, concl. 80. n. 67. Testamentum, n. 68. Instrumentum computi finalis vel calculationis conclusæ, n. 72. Litteræ cambii mercatorum, n. 78.
1. Instrumentum non habet paratam executionem, si fundat se super irrito. Concl. 80. n. 79. si non continet expressam causam, nu. 80. si est liquidandum, num. 85. Si debitum conditione continet, num. 86. Si est disputabile & dubitabile, n. 87. si est vitiosum, ibid.
1. Instrumenta, quæ in his locis paratam executionem habent, an etiam in aliis locis executionem mereantur, Concl. 30. n. 93. & seqq.
1. Instrumentum debet judici in executione in originali prælegi, Concl. 81. num. 6. An penes acta debeat relinqui? Concl. 81. numer. 7. 8.
1. Instrumentum publicum non debet recognosci, sed habet executionem sine omni recognitione, concl. 81. n. 32. Secus in instrumento privato, n. 31.
1. Instrumenta guarentigiata ad excludendam exceptionem non habent vim sententiæ, cum nulla causa præjudicialis præcesserit, concl. 84. n. 4.
1. Instrumenti non solennis & invalidi exceptio impedit executionem, concl. 84. num. 31. 32.
1. Instrumenti non liquidi exceptio impedit executionem, 34.
1. de Instrumentis & literariis documentis, concl. 43. per tot. Debent intra terminum probatorium produci, concl. 43. num. 1. & seqq. An & quatenus post terminum possunt produci, num. 5. Instrumentorum appellatione an contineatur privatæ scripturæ, n. 6. Appellatur, quòd per illud instruat causa, num. 6. Intra terminum copialiter tantum debent produci, num. 7. Quando in originali, num. 8. Quando debeat edi & exhiberi, num. 9. Coram quo producenda, n. 11. 12. Instrumentum se ad aliud referens an probet, concl. 43. n. 15. Instrumentum investituræ se ad aliud referens probat absque productione literarum relatarum, n. 16. Producens an omnia contenta fateri censeatur, num. 20. 21. Quando in secreto possit judici monstrari, num. 23. An integrum, an tantum pars produci debet, n. 24. Producti copie est parti danda, num. 26. Instrumentorum copie an tantum quoad sensum, an de verbo ad verbum exhibendæ, concl. 45. nu. 28. Instrumenta an & quatenus ante litem contestatam producere, & super iis cognoscere liceat, num. 29. 30. & seqq. Quæ paratam executionem habent, possunt ante litem contestatam produci, n. 33. Ad litem ingressum impediendum producta possunt ante litem contestationem produci, num. 34. Ante litem contestatam productam, an postea tantum verbaliter reproduci potest, n. 36. & seqq. Instrumenta à Doctoribus juris confecta, qui non sunt Notarii, an plenè probent, concl. 43. n. 50. De Instrumentorum recognitione, vide Recognitio. An & quatenus ad domum alicujus ad recognoscendum mitti debent, & cujus expensis, conclus. 44. num. 4. 5. 6. 7. Externa instrumenta, quæ ex longinquis terris adferuntur, an debeant recognosci, concl. 44. n. 54. & seqq. Externa an probent, num. 35. Antiqua an probent, concl. 44. n. 36. & seqq. Instrumenta mortuorum plus probant quàm vivorum, n. 37. Instrumenta mediante juramento, si quis diffessus est, & postea falsitas detecta fuerit, an nihilominus valeant, concl. 44. n. 55. De Instrumentorum editione, vide Editio instrumentorum. Instrumenta an & quatenus ab actore reo, concl. 45. n. 11. & seqq. An & quatenus à reo actori edenda, num. 23. & seqq. Si sunt apud reum inutilia, apud actorem v. possunt esse utilia, tunc sunt edenda, nu. 53. Quibus confines probantur, sunt à reo edenda, concl. 45. n. 55. Iure Domini & proprietatis ad ipsum actorem pertinentia debent à reo actori edi, num. 66. Instrumenta communia quæ sint, concl. 45. n. 70. Debent à reo actori edi, num. 69. Quando quis præsumatur instrumenta penes se habere, num. 75. 76. An integra edenda, num. 98. Instrumentis tantum si probatio est facta, quomodo disputatio attestatum fieri debet, conclus. 48. num. 18. Instrumenta an in secunda instantia possunt produci, concl. 51. n. 15.
- Instrumentum debiti si reperitur apud debitorem, an juramentum suppletorium, debitum esse solutum, deferatur? Concl. 54. n. 53. & seqq.
1. Instrumenta publica plenè & perfectè probant, concl. 36. n. 7. & n. 9. Guarentigiata plenè probant, n. 24. Instrumentum Notarii, quod habet defectum, an & quatenus probet, concl. 36. n. 107. An post terminum probatorium possunt produci, concl. 38. n. 75. An post publicationem attestatum, concl. 38. n. 88. 89. & seqq.
1. Intentionis non fundatæ exceptio impedit paratam executionem, concl. 84. n. 67.
1. Intra, vox, quomodo intelligenda, concl. 77. num. 9. in med.
2. Intra, dictio, est inclusiva, concl. 40. numer. 43.
1. in Interlocutoria in expensas condemnatus, an eas in causa principali possit repetere, si postea obtinuit, concl. 78. n. 53.
1. ab Interlocutoria sententia an & quatenus licet appellare, concl. 50. n. 40. & seqq.
1. Interlocutoria quando & quibus casibus vim definitivarum habent, & damnum irreparabile continere dicuntur, concl. 50. numer. 43.
1. de Interventione, an & quatenus locum habet, concl. 25. per tot. Est licita, n. 1. Quotupliciter fiat, n. 2. Quid intersit, utrum quis principaliter aut accessoriè interveniat, n. 3. Quinam possint intervenire, n. 4. 5. Magistratus pro subditis, n. 6. 7. In quibus casibus, n. 8. 9. 10. An in possessorio, n. 11. 12. 13. 14. 15. 16. An coram Iudice delegato, nu. 17. Quando fiat, & quando tertius in primâ instantia possit intervenire, n. 18. 19. 20. 21. An & quatenus à sententia inter alios lata possit appellari, n. 22. 23. 24. & seqq. Interventio an & quatenus in secunda instantia habet locum, n. 36. 37. & seqq. Interveniens non admittitur, nisi prius de suo interesse docuerit, n. 48. & seqq. Ex causa potest à Iudice repelli, num. 55. 56. Debet processum in eo statu assumere, in quo est, n. 57. & seqq. Interventionis effectus, num. 62. In intervenientem an & quatenus sententia concipiatur, num. 63. Interventio non præcedit, si causæ sint diversæ, num. 52. Vel jus tertii intervenientis non sit exclusivum, n. 53. Interveniens post litem contestatam potest exceptiones dilatorias opponere, num. 60. Potest post publicatas attestaciones probare, num. 61.
1. Interrogatoria ad examen testium exhibita an possint revocari, concl. 38. n. 48.
1. ad Interesse singulare probandum an deferri possit juramentum suppletorium, concl. 54. num. 35.
2. Interesse. De materia interesse tractatur remissivè, concl. 38. num. 1. An quinquagesime usuræ loco interesse in singula centena ex temporæ moræ peti possunt, absque omni liquidatione & probatione, n. 2. 3. 4. & seqq. Interesse est difficilis probationis, numer. 5. Debet esse certum & indubitatum, num. 5. In Saxon. Electoratu potest creditor quotannis quinquagesime usuras loco interesse sine ulla probatione petere, num. 8. & seqq. Quamvis inter partes de usuris nihil convenerit, n. 10. Sic etiam emptor rem venditam habens & precium non solvens, debet 5. quotannis loco interesse exsolvere, nu. 13. licet non fuerit interpellatus, nec tot fructus percepit, num. 14. Emptor propter imminentem evictionem precium retinens debet quinque procentum quotannis exsolvere, n. 15. Heredes, dotem uxori non restituentes, teneantur ad quinque, n. 16. Si usuræ in stipulationem non sunt deductæ, tunc non possunt ante moram commissam loco interesse peti, sed tantum à serupore moræ, n. 15. Si creditor plus quàm quinque loco interesse probare velit, auditur, num. 19. Si tamen plures interesse probare voluerit, sed in probatione

Index Rerum & Verborum.

- deficiat, tunc usuras quincunces non potest petere, num. 21. Si debitor in casu non factæ solutionis in singula centena promittat octena vel dena, non valet, num. 22. & seqq. Sorte principali soluta an adhuc actio ad interesse competat, n. 31. Interesse quomodo probetur, remissivè, n. 32. An interesse alterius interesse debeat, n. 33. An ultra alterum tantum, n. 35. & seqq. In infinitum potest exigi, tamdiu, quamdiu fors principalis non fuerit soluta, num. 37. Concl. 38.
1. Si inter medius iudex denegat justitiam, potest omisso ad superiorem appellari, concl. 50. n. 51.
 2. Interruptio præscriptionis quot modis & quibus fiat, Concl. 9. per tot. Quomodo probatur, ibid. num. ult.
 2. Intercessio mulierum. v. Concl. 19. per tot. & verb. Mulier, Concl. 21.
 5. Interpretatio in dubio debet fieri in eam partem, per quam evitatur delictum, concl. 38. n. 51.
 3. Interpretatio alicujus statuti vel dispositionis hominis potius ex causâ finali, quam impulsivâ defumenda est, concl. 25. n. 7.
 1. Inventarii non confecti exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 69.
 2. Inventarii confectio remissâ, an & quatenus rationum redditio remissâ censetur, Concl. 12. n. 21. Inventarium est fundamentum rationum, n. 21.
 2. Inventarium conficere non tenetur, qui non obligatur ad rationis redditionem, Concl. 50. num. 70. Qui non succedit ut heres, etiam non tenetur ad Inventarii confectio- nem, ibid.
 2. Inventarium non est ejus efficaciz, ut filius cum ejus beneficio in feudo hereditario succedens ultra vires hereditarias non teneatur, Concl. 55. n. 9.
 3. Inventarium an & quatenus viduus vel vidua bonorum administrationi se immiscens edere debeat, Concl. 29. n. 108.
 5. Inventor debet rem inventam restituere, a- liàs est fur, & punitur poenâ dupli, Concl. 44. n. 1. 2. 3.
 1. Investitura probatur per instrumentum Do- mini sigillo confirmatum, & per breve testa- tum. Concl. 36. n. 22.
 2. de Investiturâ simultaneâ, Concl. 53. per tot. vide simultanea investitura.
 2. de Investitura in casum mortis, *vom Ged- ding* / Concl. 54. per tot. Vocatur investitu- ra de caducitate feudi, *Snaden Ehen/Expe- ctanz oder Anwartsung* / n. 2. 3. Est licitè inducta, n. 5. 6. 7. Potest ab omnibus Donis concedi, num. 8. Etiam ab Imperatore in feudo majori sine consensu Electorum, n. 9. Heredes Domini hanc investituram conce- dentis an eam debeant ratam habere, n. 10. 11. 12. 13. & sequent. De jure communi, quod usu observatur, debent omninò ratam habere, feudumque ita investito conferre, concl. 54. n. 21. & seqq. Nisi dominus dixerit: Dabo, si nobis vivis aperiatur, n. 28. Nisi sit quis tantum successor, non heres, num. 29. Pecunia quam ob ejusmodi inve- stituram vasallus dederat, potest à successore recusante repeti, num. 32. 33. 34. Domini agnati non tenentur talem investituram ratam habere, num. 36. Dominus superior etiam non tenetur, numer. 37. Hæc investitura transit etiam ad heredes defuncti, n. 40. 41. 42. 43. Debet fieri sub conditione, & con- ferri in illud tempus, quo possessor sine herede masculo decedit, alias non valet, numer. 44. 45. 46. 47. 48. 49. An concedi possit, si tempore concessionis possessor feu- di habeat liberos, num. 50. 51. & sequent. Præsentia parium Curiz non requiritur ad hanc investituram, num. 54. Nec reno- vatio investituræ necessaria est, num. 55. 56. Dominus concedens non potest pen- dente conditione poenitere, & hanc investi- turam revocare, num. 57. 58. Dominus
- non tenetur præcisè feudum tradere, sed præstando interesse liberatur, num. 59. 60. 61. Investitus sub caducitate feudi potest id propriâ autoritate occupare, num. 62. Duo- bus vel pluribus ita investitis, quis sit præfe- rendus, remissivè, num. 63. Investitura in casum mortis expirat, si possessor feudi pos- tea liberos procreat, num. 64. Si illud alie-naverit, num. 65. Si Domino ob culpam vel delictum aperiatur, num. 66. Si vasallus possessor feudi Domino feudum resignavit, & refutavit, num. 68. Si taliter investitus ante possessorem feudi, relictis pluribus de- scendentibus, moriatur, & postea feudum aperiatur, successio fit in stirpes, non in capita, n. 69. 70. concl. 54.
2. Inutiles res pro nihilo reputantur, concl. 24. num. 23.
 4. **I** Ratus si blasphematur, an & quatenus pu- niatur, Concl. 1. n. 93. & Concl. 2. n. 13. Filius per iracundiam patrem aut matrem occi- dens, non excusatur à poena ordinaria, concl. 6. n. 32.
 4. **I** Tinerum insidiosæ obfessiones quomodo puniantur, concl. 20. per tot. vide verbum *Weglagerung*.
 1. **I** Vdæo non potest deferri juramentum suppletorium, Concl. 54. n. 67.
 1. Iudæi debent actoribus instrumenta & rationes contra seipsos edere, Concl. 45. num. 45.
 4. Iudæus an & quatenus blasphemiam possit committere, & quomodo puniatur, concl. 2. n. 14. 15. Et à quo magistratu possit puniri, ibid. n. 22. & seqq.
 4. Iudæus poenitentiam agens & se convertens punitur mitius, Concl. 5. n. 76.
 5. Iudæam stuprans quomodo punitur, concl. 38. n. 110.
 5. Iudæi sunt instar Christianorum à collis sus- pendendi, nisi aliud sit receptum, concl. 45. num. 40.
 5. Iudæorum cadavera effodientes & spo- liantes quomodo puniantur, Concl. 47. nu- mer. 23.
 5. Iudæi quomodo de furto puniantur, concl. 45. n. 40.
 1. Iudicis factum quod ad ejus officium non spectat, partibus nocere non debet, Concl. 68. n. 16.
 1. Iudex competens ratione areftri quis, Concl. 74. n. 60. 61. & seqq.
 1. Iudex incompetens, quod facit, habetur, ac si privatâ autoritate factum esset, ibid. nu- mer. 59.
 1. Iudices non temerè & præcipitanter decer- nant areftra, Concl. 74. n. 82.
 1. Iudex denegans areftrum, tenetur in Syndi- catu ad interesse, concl. 74. n. 90.
 1. Iudex ob negligentiam, quæ absorbet jus partis, tenetur ad totum interesse, n. 91.
 1. Iudex potest ab areftrante exigere cautio- nem de servando tribunali indemne, & de refundendis expensis, Concl. 74. num. 92. 93. 94.
 1. Iudex quando non vult relaxare areftrum, potest debitor superiori supplicare, concl. 74. n. 173. Potest etiam injuriarum conveniri, n. 174.
 1. Iudex an possit in loco judicandi areftrari, concl. 75. n. 28.
 1. Iudex debet expensas adjudicare, licet non sint petitz, Concl. 78. n. 54. & seqq.
 1. Iudex condemnationem expensarum omit- tens tenetur eas parti refarcire, n. 56.
 1. Iudex qui expensas, in quibus victum non condemnavit, victori restituit, an eas à victo possit repetere, n. 64. 65.
 1. Iudex competens quis sit in executione, con- clus. 79. per tot.
 1. Iudex appellationis an & quando sententiam possit exequi, Concl. 79. n. 7. 8. 9. & seqq.
 1. Iudex inferior si pro executione facienda requisitus, eam differt, vel denegat, quomo- do contra eum proceditur, Concl. 79. n. 15. 16. 17.
 1. Iudex per literas mutui compassus requisitus, si exequi nolit, quid juris, Concl. 79. n. 28. & seqq.
 1. Iudex non requisitus non potest sententiam ab alio latam exequi, concl. 79. n. 33. 34. Li- mitatur, n. 35. 36. 37.
 1. Iudex requisitus per *Compassbriefe* an ex- ceptiones admittere, & super eis cognoscere possit, n. 41. 42. & seqq.
 1. Iudicis incompetentis exceptio potest con- tra executionem opponi, Concl. 84. n. 6.
 1. de Iudice, Concl. 7. Est potissima pars judi- cii, num. 1. Iudicis origo & definitio, n. 2. Divisio, num. 3. Qui dari possint, qui non, num. 4. De qualitatibus boni iudicis, num. 5. De vitiis, n. 6. De competentia & incom- petentia, n. 7. De potestate, n. 8. An secundum acta, an verò conscientiam judicet, n. 9. An in propriâ causâ, n. 10. Quomodo se in ju- dicando gerere debet, num. 12. In sit copde- mationi quædam benignitas, n. 13. 14. Non præcipitet, n. 15. Nec ex amore sive odio, n. 18. Nec muneribus corruptatur, n. 20. Non moveatur lachrymis aut precibus, num. 22. Agat cautè, candidè, n. 23. Potest re- moveri, n. 27. Puniri, n. 28. A parte ad inter- esse conveniri, n. 29. Iudex partes ad con- cordiam, n. 30. ad compromissum persuadeat, n. 30. & seqq. Equaliter jus dicat, n. 39. 40. In causis pauperum quomodo se gerat, num. 41. & seqq. Debet esse facilis, num. 95. Iudex quando aditus censetur, Concl. 5. n. 27. 28. A iudice reum contumaciæ nomine non condemnante potest appellari, concl. 17. n. 121. Non potest judicare ultra id quod in iudicium est deductum, Concl. 18. n. 63. Iudex reconventionis quid? Concl. 22. n. 36. & seqq. Potest omne quod ad protelatio- nem fieri videt, ex officio rejicere, Concl. 26. num. 15. Non potest in exceptionibus supplere, Concl. 58. numer. 3. Potest & debet actorem sine actione experientem ex officio repellere, num. 6. & n. 16. ibid. An & quatenus exceptionem præscriptionis ex officio possit supplere, Concl. 58. per tot. Non potest cogi, ut acta ad Collegium quod- dam transmittat, sed ipse potest sententiam concipere, Concl. 59. numer. 12. Iudex quid in transmissione actorum observet, con- clus. 59. num. 14. Communibus sumptibus partium transmittit acta, Concl. 59. num. 20. & seqq. Potest consilium sapientum mutare, num. 26. & seqq. Potest acta trans- missa, antequam sententia fuerit concepta, avocare, etiam partibus invitis, Concl. 59. num. 28. Potest pronunciare & judica- re, antequam sententia à Scabinis concipia- tur, num. 29. A iudice debet implorari li- centia ad perpetuam rei memoriam, Concl. 46. num. 41. 42. Iudex appellanti succedens an & quatenus contra suam sententiam ap- pellationem possit justificare, Concl. 50. n. 9. 10. 11. 12. A iudice reductionis an licet appellare, Concl. 50. num. 17. 18. 19. Iu- dex ad ulteriora procedens non dicitur refer- vationem partis rejecisse, Concl. 59. num. 11. Iudicis tacita præteritio idem operatur quod expressa rejectio, conclus. 59. num. 12. Quando indiscretè festinavit, ut impediret aliorum probationes, tunc etiam post publi- catas attestaciones possunt testes produci, Concl. 40. num. 7. Ex officio potest testes & probationes post publicationem recipere, Concl. 40. num. 24. 26. Potest ex officio mulieribus curatores constituere, Concl. 15. num. 10. Sub iudice offenso litigare est clientulo perniciosum, & advocato periculoso, concl. 9. n. 19. Iudex an & quatenus acta iudicii scribere possit vel non, Concl. 8. n. 48. & seqq.
 1. Iudex in his quæ privatorum commodum respici-

Index Rerum & Verborum.

- respicunt, non debet se impedire, nisi requiratur à parte, Concl. 43. n. 37.
1. Iudex an & quatenus acta publica edere debet, concl. 45. n. 73.
 2. Iudicem adfundi & ejus officium implorandi an sit actus meræ facultatis, & quando præscribatur, Concl. 3. n. 4.
 2. Iudex oppignorationi consentiens & fidejussores idoneos pronuncians, an & quatenus à creditoribus in subsidium possit conveniri, Concl. 29. n. 76. & seqq.
 4. Iudex an promissam gratiam, si reus confiteatur, debeat servare, Concl. 4. num. 73. & seqq.
 4. Iudex calumniosè & malè judicans & contra aliquem inquirens, tenetur ad impensas & interesse, Concl. 19. n. 5.
 4. Iudex qui mulierem coram se litigantem cognoscit, quomodo puniatur, remissivè, conclus. 36. n. ult.
 3. Iudex, nisi sedeat pro tribunali, dicitur intervenire tanquam privatus, & ejus autoritas interposita nihil operatur, Concl. 4. num. 9. Extra judicium habetur pro persona privata, d. Concl. 4. n. 41.
 1. Iudiciales, necessariz & utiles expensæ quæ sint, Concl. 78. n. 46.
 1. Iudicialis confessio plenè & perfectè probat, Concl. 36. n. 11.
 1. in Iudicium nihil deducitur, nisi quod in litis contestatione deducitur, Conclus. 18. num. 63.
 1. Iuratoria cautio an sufficiat ad sequestrum relaxandum, Concl. 73. n. 140. 141.
 1. Iuratoria cautio, an admittatur in satisfatione, Concl. 20. n. 52. Quinam ad eam admittantur, n. 53. Debet actu corporali præstari, n. 56. An etiam contineat stipulationem judicatum solvi, n. 58.
 2. Iurata renunciatio non retractatur ob enormissimam læsionem, Concl. 43. n. 23. & seqq. Nisi quis dolo fuerit inductus, n. 26. Et sit minorennis, num. 28. Nisi errore, metu, & vi ad renunciationem quis sit compulsus, n. 33. Et nimis sollicitationibus persuasus, num. 35.
 1. pro Iurato debito potest quis in nundinis arrestari, Concl. 77. n. 5. & seqq.
 1. Iuramentum quod non tendit ad perniciem animæ, & servandum, Concl. 78. num. 77. & seqq.
 1. Iuramentum litis decisorium habet paratam executionem, Concl. 80. n. 68. Etiam iuramentum extrajudiciale, n. 69. & seqq.
 1. Iuramenti delatio in processu executivo non habet locum, Concl. 84. n. 87.
 1. Iuramentum paupertatis, Conclus. 17. numer. 87.
 1. Iuramentum denegatæ justitiæ quando præstandum, Concl. 3. n. 8. 9.
 1. de Iuramento. Est remedium litium expediendum, Concl. 29. n. 1. Est emplastrum aeris alieni, n. 2. Iuramenti species, remissivè, n. 7. Iuramentum judiciale an etiam ab actore penitus nihil probante possit deferri, n. 6. Iuramentum à quibus potest deferri, num. 14. & seqq. An pupillus, furiosus, prodigus, num. 15. An mutus, surdus, cæcus, num. 16. An minor sine curatore, n. 17. 18. An vassallus in feudo, & emphyteuta in emphyteusi, n. 20. 21. 22. An curator mulierum sine speciali mandato, num. 23. An tutor, curator, procurator, n. 24. 25. 26. 27. Quibus possit deferri, numer. 28. 29. 30. Etiam minoribus, num. 28. Et illustribus personis, num. 29. In quibus causis, Conclus. 29. n. 31. An in criminalibus, num. 32. & seqq. An in causis injuriarum, num. 42. 43. 44. & seqq. An in matrimonialibus, n. 49. & seqq. An super promissione, num. 50. An in feodalibus, num. 51. An in impugnatione testamenti, num. 52. An in causâ spoliis, n. 53. Quando possit deferri, an ante, an verò post litem contestatam, n. 54. 55. & seqq. Iuramentum calumniæ potest etiam post gua-

- randam præstitam & litem contestatam deferri, Concl. 29. num. 59. Testium malitiæ, suppletorium, purgatorium etiam, n. 60. Iuramentum an etiam à reo post litem contestatam possit actori deferri, n. 61. & seqq. An & quatenus à reo super exceptionibus possit deferri, n. 61. 62. 63. 64. 65. An post litem contestatam super replicationibus, n. 66. 67. Simplex commissio in conscientiam an habeat juramenti vim, num. 68. & seqq. Iuramentum intra quantum tempus præstandum, Concl. 30. per tot. In continenti debet de jure civili præstari, Concl. 30. num. 1. Intra quot tempus de jure Saxonico, Concl. 30. num. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Iurandi tempus est continuum, num. 12. 13. 14. Iuramentum judiciale post etiam die feriata præstari, num. 13. Iuramentum ante litem contestatam magis est calumniæ quàm probationis, Concl. 30. n. 14. Iurandi tempus quando & in quibus casibus non currat, Concl. 30. n. 15. 16. & seqq. Iurandi terminus elapsus non potest per appellationem reparari, num. 28. 29. Ad jurandum dilatione impetratâ an interim de jurando cautio præstanda, num. 31. 32. Si iuramentum intra terminum non præstetur, quæ sit poena, n. 33. Iurandi terminus quando currere incipit, n. 34. & seqq. Ad jurandum quando quis se offerre possit, Conclus. 30. n. 37. 38. Iuramenti terminus in quibus casibus non attendatur, n. 49. & seqq. Iuramenta, quæ vim probationis non habent, ad certum terminum non restringuntur, n. 44. Iuramentum in causis matrimonialibus & criminalibus non alligantur ad certum tempus, n. 46. Quando pro præstito habeatur, Concl. 30. n. 47. 48.
1. Iuramentum calumniæ, Concl. 31. per tot. Quotplex, num. 2. Quare jure civili exigitur, n. 3. Iure Saxonico exigitur tantum speciale, num. 4. Generale in quibus casibus hodie exigatur, n. 5. 6. 7. Iuramentum calumniæ qui præstare possunt & debent, Concl. 31. n. 8. An parentes, si cum liberis contrvertunt, n. 9. An Dominus feudi, n. 12. An procurator, num. 19. & seqq. An tutor & curator, num. 15. An illustres personæ per procuratores, num. 20. An Universitas, Collegium, num. 23. An tantum ab actore præstetur, num. 24. Si actori fuit delatum, is non potest idem rursus à reo exigere, n. 24. In quibus causis possit & debeat præstari, n. 26. & seqq. Tantum exigi potest, ubi iuramentum judiciale à parte parti deferretur, n. 31. Quo tempore possit exigi & præstari, n. 34. 35. An etiam in secunda instantia, n. 36. & seqq. Potest exigi in causis criminalibus, n. 27. Summariis, num. 28. Spiritualibus, n. 29. Matrimonialibus, num. 30. De calumnia jurare volentis poena, n. 38. An ab herede possit exigi, qui res hereditarias iuramento debet patefacere, n. 32. & seqq. Iuramentum calumniæ quando possit præstari, n. 36. Iuramentum calumniæ an possit per procuratorem præstari, Concl. 34. n. 25. Non potest ab heredibus præstari, Concl. 55. n. 27. An præstare debet ab eo, qui editionem instrumentorum petit, Concl. 45. n. 4. & seqq. Non potest exigi, si iuramentum non à parte, sed à lege & consuetudine imponitur, Concl. 45. num. 5.
 1. Iuramentum purgationis, an & quatenus reo iudex ex officio deferre potest, Concl. 52. per tot. Cur sit inductum, num. 1. Dicitur canonica purgatio, num. 2. 3. Requisita, ut hoc iuramentum locum habeat, n. 4. & seqq. Requiritur diffamationes, præsumptiones, indicia & conjecturæ, num. 4. 5. Et ut reus pro se nullas probationes aut præsumptiones habeat, n. 6. Defertur à solo iudice, num. 7. Potest deferri communitati, universitati, civitati, n. 8. Receptatoribus, n. 9. In omnibus causis criminalibus, n. 10. 11. civilibus, n. 12. 13. 14. feodalibus, n. 15. causa fractæ pacis, n. 16. Matrimonialibus, n. 17. 18. 19.

- An in actione injuriarum, n. 20. 21. In omnibus causis, in quibus actori semiplenè tantum probanti non potest deferri iuramentum necessarium, potest reo iudici iuramentum purgationis, n. 23. Ad hoc iuramentum reus est legitime citandus, num. 24. 25. 26. In iuramento purgationis quando conjuratores hodie admittantur, n. 27. 28. Ad id evitandum potest reus probationibus uti, n. 29. & seqq. Potest etiam evitari præsumptionibus contrariis, & verisimilibus conjecturis, n. 41. Quando præcisè præstandum, n. 43. Semel adjudicatum non potest remitti, n. 44. Ejus effectus, n. 10. Est necessarium & deferretur à iudice, Concl. 52. n. 52.
1. Iuramentum suppletorium vel necessarium, an petendum, an ex officio iudicis deferatur, & an retractari possit, Concl. 53.
 1. Iuramentum necessarium, Concl. 53. Potest etiam in secundâ instantia deferri, n. 1. Non debet vocari judiciale, n. 3. Dicitur suppletorium, n. 4. 5. Defertur per solum iudicem, n. 6. Per delegatum, n. 7. Arbitrum, 8. Cui, an actori, an verò reo, n. 9. 10. 11. & seqq. Quomodo & quibus, n. 15. 16. Illi, qui semiplenè probavit, & graviolem pro se habet probationem, n. 16. Iudex debet in delatione respicere personas, n. 19. Mari potius quàm scemina deferat, n. 20. Potius reo quàm actori, n. 21. Si actor plenè, reus verò semiplenè probavit, cui deferendum, n. 24. 25. Defertur in omnibus causis, n. 35. An ex officio iudicis, n. 36. & seqq. An iudex de necessitate teneatur deferre, Concl. 53. n. 51. & seqq. Potest in quacunque parte iudicii, n. 75. Si petitur, quando petitio fieri debeat, n. 58. An ante an verò post conclusionem in causa potest peti, n. 58. & seqq. Potest in secunda instantia peti, n. 63. Ad videndum iuramentum necessarium deferri debet pars citari, n. 64. Non potest deferri, sed debet necessariò præstari, n. 66. Non potest recusari, nisi ex justa causa, n. 67. Nec remitti, n. 69. Potest à iudice revocari, n. 69. An ab eo possit appellari, n. 70. Potest per instrumenta noviter reperta retractari, n. 74. 76. Non tamen per testes, n. 75. An per instrumenta ipso jure, an verò per restitutionem in integrum retractetur, n. 77. & seqq. Qualiter quis probare hic debet, se nova instrumenta reperivisse, n. 90. & seqq. Quatenus retractetur per instrumenta, n. 74. & seqq. Quando & in quibus casibus, licet sit semiplenè probatum, non possit deferri, Concl. 54. per tot. Non potest in causis civilibus magnis & arduis, Concl. 54. n. 2. 3. 4. 5. Non in criminalibus, n. 5. 7. 8. Non in spiritualibus, n. 13. Non in causis famosis, n. 17. Non in causâ status, n. 27. Non in beneficialibus, n. 28. Non in feodalibus, n. 30. Non potest deferri, ubi evidentissimæ probationes requiruntur, n. 31. In impedimento non percutæ appellationis non deferretur, n. 32. Non in compensatione, n. 33. Non in exceptione excommunicationis vel banni, n. 34. Non in ingratitude probanda, & causis exheredationis, n. 35. Instrumentum debiti si creditor dilaceravit, ad debitum probandum non potest deferri, n. 36. Iuramentum necessarium non potest deferri ad sententiæ impugnationem, Concl. 54. n. 58. Non ad solutionem à fidejussore factam, n. 39. Non in poenâ probandâ, n. 40. Non in probanda præscriptione, n. 44. Non in cessione probanda, n. 46. Non in executione rei judicatæ, n. 47. Non deferretur ad crimen Simonie probandum, n. 59. Non deferretur, si contra semiplenam probationem sint præsumptiones & conjecturæ in contrarium, n. 50. Non ad probandum dotum, num. 51. Non ad probandum errorem in instrumentis à Notario commissum, n. 52. Vbicunque certus numerus testium requiritur, non potest deferri, n. 54. Testes esse rogatos, non potest deferri, n. 55. Vbi necessariò scriptura vel instrumentum requiritur, ibi non potest deferri,

Index Rerum & Verborum.

- deserri, num. 56. Ei potest deserri, qui pro se habet famam, num. 57. In conditione probanda non deseritur, num. 59. Ad interesse singulare probandum potest deserri, num. 60. 61. Coram Episcopo Ecclesie non potest deserri, n. 62. Quando testes ad perpetuam rei memoriam examinentur, non potest, n. 64. Ad impedimenta probanda citatio non deseritur, num. 65. Negligenti probationem non deseritur, num. 66. Vili personae, infami, usurario non. n. 67. Non per iuro, n. 69. Non suspecto ad pejerandum, n. 70. Non facili ad jurandum, num. 71. Non in casu non verisimili, n. 73. An ad consanguinitatem probandam deferatur, n. 75. Ei qui veritatem nescit, non deseritur, n. 76. In causa Syndicatus non deseritur, n. 80. An in probanda notorietate, n. 81. An in probanda consuetudine, num. 82. An in dictis testium, num. 85. 86. & seqq. An in solutione probanda, n. 89. Nunquam potest deserri, si tantum adsunt praesumptiones & conjecturae, num. 91. In beneficio L. 2. C. de rescind. vendit. non potest deserri, num. 92. In probando aliquo contra Commissarios seu iudicem non deseritur, num. 93. Plures casus, ubi non potest deserri, remissive, n. 94. & seqq. Instrumentum debiti si apud debitorem reperitur, an iuramentum suppletorium, debitum esse solutum, possit deserri, n. 53. Non potest de iure civili heredibus imponi, concl. 55. n. 2. An & ob quas causas potest recusari, concl. 32. num. 38. Non potest referri, Concl. 32. num. 45. In hoc iuramento potest reus probationibus uti, concl. 33. n. 8.
1. Iuramenti revocatio, Concl. 32. Iuramentum iudiciale an possit revocari, num. 1. & seqq. Revocans debet sumptus, quos ob revocationem frustra esse factos constat, refundere, n. 2. Revocatio iuramenti an & quatenus concedatur, n. 3. Iure Saxonico, n. 4. & seqq. An iuramentum possit revocari, si sententia est leuterando suspensa, n. 5. 6. Revocatio iuramenti an renunciari possit, n. 7. Relatum iuramentum an etiam possit revocari, n. 8.
1. Iuramenti remissio, concl. 32. An & quatenus possit remitti, concl. 32. n. 10. 11. 12. 13. 14. Iuramentum confirmatorium contractus potest remitti, n. 12.
1. Iuramenti recusatio, Concl. 32. Iuramentum potest propter causas recusari, n. 15. ibid. Causae recusationis sunt: Si deferens nolit de calumnia jurare, num. 16. Si quis iuramentum antea revocatum iterum deserit, num. 17. Si quis unam cum recusatione adversario deserit, numer. 18. Propter ignorantiam potest recusari, num. 19. Si is cui delatum est, habet probationes, & illis velit se defendere, num. 21. & seqq. Iuramentum improbatum religionis potest recusari, num. 23. Si is, qui iurat, potest ex iuramento, quod praestitit, in periculum existimationis incidere, n. 24. Plures causas recusationis vide num. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.
1. Iuramenti relatio, Concl. 32. n. 39. An iure Saxonico obtineat, Concl. 32. n. 40. 41. 42. Iuramentum iudiciale tantum potest referri, numer. 43. Voluntarium non potest referri, num. 44. Necessarium & purgatorium non potest referri, numer. 45. Potest nemini, nisi qui detulit, referri, numer. 45. Iuramentum, quod heres in locum non confecti Inventarii praestare tenetur, non potest referri, num. 46. Super editione actorum praestitum non potest referri, num. 46. In quibus causis possit referri, num. 47. 48. 49. Iuramenti relatio an ob ignorantiam possit recusari, num. 50. 51. 52. Debet referri ex eadem causa, n. 57. 58. Si est actori relatum, an is ad probationes possit recurrere, concl. 32. n. ult.
1. Iuramentum malitiae, Concl. 57. per tot. vide verb. Malitiae iuramentum.
1. Iuramentum minutionis seu minorationis, Concl. 56. per tot. Vide, Minorationis iuramentum. Potest recusari, & reus potest de probationibus defendere, Concl. 33. numer. 4. Non potest ab herede praestari, concl. 55. n. 7.
1. Iuramentum iudiciale non potest iure Civili heredibus imponi, concl. 55. n. 2. Per quem praestandum, concl. 34. per tot. An in propria persona, an per procuratorem, concl. 34. num. 2.
1. Iuramentum delatum, an reus ad probationes admittatur, concl. 33. n. 1. & seqq. An actor ad contrarias probationes admittatur, concl. 33. n. 10. 11. & seqq. Ad jurandum reus nihilominus admittitur, etiam si in probationibus deficiat, concl. 33. n. 14. 15. Si quis iuramento delato ad probationem confugit, sed eam deserit, an postea ad jurandum admittatur, n. 19.
1. Iuramentum testis an per Procuratorem praestari possit, concl. 34. n. 8.
1. Iuramentum ubi & quomodo a mulieribus, Concl. 34. num. 13. Vbi ab aegrotis & senibus, n. 14. 15. An & quatenus a Collegio, Universitate, praestandum, concl. 34. n. 16. 17. & seqq.
1. Iuramenta quae & quando per procuratorem possunt praestari, concl. 34. n. 4. & seqq. An & quatenus a pupillis & minoribus, ibid. n. 31. 32. 33.
1. Iuramentum fidelitatis, investiturae, homagii, potest per Procuratorem praestari, concl. 34. n. 26.
1. Iuramentum quando domi possit praestari, concl. 34. n. 14. 15.
1. Iuramentum praestitum quid fieri debeat, concl. 35. per tot. Ex iuramento praestito qualis actio detur, concl. 35. n. 1. remissive.
1. Iuramentum tollit omnem actionem, concl. 35. n. 6. Habet vim rei iudicatae, n. 6.
1. Iuramentum an propter subsequentem confessionem possit retractari, Concl. 35. numer. 10.
1. a Iuramenti praestatione an & quatenus liceat appellare, concl. 35. n. 19.
1. Iuramentum non est vera probatio, sed tantum relevatio a probatione, concl. 52. n. 36. Habetur pro subsidiaria probatione, concl. 52. n. 34.
1. Iuramentum an & quatenus heredibus potest imponi, concl. 55. per tot. Conventionale non transit ad heredes, Concl. 55. numer. 5. Quod a lege seu statuto deseritur, transit, n. 9. Iuramentum in litem, transit, n. 10. Iuramentum quo damnum taxatur transit, n. 12. An & quatenus iure Saxonico heredibus possit imponi, concl. 55. n. 15. & seqq. Relatum recte imponitur heredibus, num. 26.
1. Iuramentum credulitatis praecise ab heredibus praestandum, concl. 55. n. 51. Potest eis imponi, n. 29.
1. contra quae Iuramenta probatio in contrarium admittitur, concl. 35. n. 12. & seqq.
2. Iuramentum etiam semiplene probanti non deseritur, si manifesta probatio exigitur, concl. 19. n. 79.
2. Iuramentum quale in intercessione mulierum requiritur, concl. 21. num. 35. Requiritur corporale, n. 35. Quod dicitur corporale, n. 41. Potest fieri, & valet, si stipulata manum iudici super observatione renunciationis, divino nomine, promittit, n. 43. Promissio bey Fürstlichen/Gräfflichen/Adelichen hnd andern Ehren / werden hnd Glauben / non habet vim iuramenti in materia intercessionis, alias habet, num. 36. 37. 38. 39.
2. Iuramenti solennitates possunt salva substantia omitti, concl. 21. n. 42.
2. Iuramentum est stricti iuris, nec extenditur ad incogitata, concl. 22. num. 25. Est intelligendum tantum de rebus praesentibus, non de futuris, num. 26. Renuntiatio generalis jurata habet vim specialis, n. 28.
2. Iuramentum non potest supplere formam & modum, concl. 43. n. 49.
2. Iuramenti relaxatio, an & quomodo, & qualiter fiat, Concl. 44. per tot. Nemo potest agere, nisi a iuramento, quod praestitit, absolutus fuerit, num. 1. Absolutio a iuramento a quo fieri debet, an ab Ecclesiastico, an a seculari iudice, num. 25. & seqq. Quibus in casibus absolutio iuramenti necessaria requiritur, remissive, num. 15. Non est necessaria, si carceri inclusus tantum carceres non vindicare, non etiam de iure non experiri juravit, num. 16. Si is, in cuius favorem juratum, remittit iuramentum, tunc jurans alia absolutione non indiget, n. 17. 18. Heredes jurantis non opus habent relaxatione, numer. 20. Universitas & communitas etiam non indiget, num. 21. Verba haec loco iuramenti, per baptismum meum, per conscientiam meam, sub periculo animae meae: an sint loco iuramenti corporalis, & absolutione indigeant, num. 23. 24. Si quis metu, vi dolove ad iuramentum est compulsus, & inductus, an iuramentum sit ipso iure nullum, an vero etiam absolutione indigeant, numer. 25. Etiam si quis juravit, non petere relaxationem iuramenti, nihilominus tamen potest eam petere, num. 26. De processu relaxationis iuramenti, remissive, num. 25. Relaxationem petens, debet iustas causas allegare, n. 28. 29. 30. An ad relaxationem pars adversa debeat citari, numer. 31. & seqq. In Saxonia non est necessaria, num. 34. Absolutio iuramenti potest etiam a procuratore jurantis peti, num. 35. Absolutione impetrata est opus nova instantia in causa principali, n. 36. Quibus casibus absolutio non soleat concedi, remissive, numer. 38.
5. Iuramentum purgatorium an & quatenus stupratori super impraegnatione vel promissione matrimonii possit deserri, concl. 58. n. 53. & seqq.
5. Iuramentum in litem habet locum, si valor rerum furtivarum jam consumptarum non sciatur, concl. 45. n. 21.
5. Iuramentum minutionis habet locum in Saxonia in materi injuriarum, concl. 61. n. 63. & seqq. An ob injustam carcerationem, n. 67. An ob manum amputatam, n. 68.
5. Iuramento debet confirmari aestimatio & taxatio injuriarum, concl. 61. num. 78. & seqq.
1. Iurisjurandi exceptio impedit litem ingressum, concl. 18. n. 42.
1. Iurans de calumnia non condemnatur in expensas, concl. 78. n. 43.
4. Ius Canonicum vocatur, generaliter loquendo, jus divinum, concl. 7. n. 82.
4. Ius Canonicum praesertur iuri Civili in causa beneficii, concl. 5. n. 7.
3. inter Ius Canonicum & civile in dubio non debemus discordiam inducere, concl. 15. n. 17. Ius Canon. non curat subtilitates juris civilis, d. concl. 15. n. 12.
3. Ius publicum pactis privatorum mutari nequit, si damnum tertio inde inferatur, concl. 1. n. 10. circa fin.
3. Ius statutarium ita debet intelligi, ut aliquid praeter jus commune operetur, Concl. 1. numer. 43.
3. Ius Saxonicum, licet verbis expressis sit scriptum, ulterius non valet, quam usu & consuetudine pronuntiandi receptum sit, concl. 28. n. 43.
3. Ius accrescendi non habet locum, nisi conjunctio aliqua sit verbis tantum, vel verbis, vel re & verbis simul, Concl. 3. n. 4. Non habet locum in contractibus, Concl. 3. numer. 4.
3. Ius accrescendi non habet locum, nisi inter conjunctos a testatore vel verbis, inter alios licet sint conjuncti per legem, locum non habet.

Index Rerum & Verborum.

- f. Habet, Concl. 12. num. 8. 20. Habet autem locum in querela inofficiosi, item, in jure petendi supplementum legitimæ, d. concl. 22. n. 9. 10. Ius accrescendi non potest dividi. d. concl. 12. n. 32.
3. Ius representationis in collateralibus ultra fratrum filiis non habet locum, concl. 24. n. 14. De jure Saxonico inter collaterales planè non admittitur, n. 16. 17. 18.
3. Ius tertio acquisitum, non potest ipsi invito ne spe quidem, auferri, concl. 29. n. 89.
3. in jure primogenituræ, extincto primogenito, secundo genitus habet omnia privilegia primogeniti, Concl. 21. n. 49.
3. Jura, nomina & actiones nec inter mobilia, nec inter immobilia referuntur, sed tertiam speciem bonorum constituunt, Concl. 3. num. 11.
3. Jura non ad ea quæ raro, sed quæ frequenter fiunt, aptantur, concl. 9. n. 13.
3. Jura naturalia sunt immutabilia, concl. 18. num. 21.
3. Jura, quæ nobis non jure hereditario, sed alio quodam ab hereditate se juncto deferuntur, etiam sine additione transferuntur ad heredes, Concl. 28. n. 62.
1. Jura venandi, piscandi, Jurisdictiones & similia, accensentur immobilibus, concl. 81. n. 103.
2. Jura sua nemo ignorat, aut ignorare non debet, Concl. 22. n. 36.
2. Juris actus qui sunt & dicuntur, concl. 3. n. 9. & seqq.
1. Juris dubii exceptio impedit paratam executionem, concl. 84. n. 61.
1. Jurisdictio una debet per aliam adjuvari, concl. 79. n. 26.
1. Jurisdictionis defectus exceptio potest contra paratam executionem opponi, Concl. 84. num. 7.
1. Jurisdictio unde dicitur, Conclus. 1. num. 2. 3. Quomodo definitur, num. 4. 6. Species jurisdictionis, num. 7. De jure Saxonico, num. 9. 10. 11. Quinam possint conferre jurisdictionem, num. 15. Castro concessio an videatur jurisdictio concepta, num. 16. Censetur in dubio cumulativè concessa, concl. 2. n. 1. An & quatenus privativè vel cumulativè concessa videtur, Concl. 2. per tot. Inferior non habet in superiorem jurisdictionem, conclus. 3. num. 4. De jurisdictione prorogata, concl. 5. per tot. A quibus, & quæ species, possint prorogari, n. 1. & seqq. n. 10. & seqq. An prorogatio habeat locum in subditis diversorum Principum, num. 31.

K.

1. *Kindschaften* / an & quatenus plenè & perfectè probent, concl. 36. n. 19.
1. *Kerbhölzer* / quomodo probent, concl. 36. n. 113.

L.

1. *Lauden und Transfetter* / gaudent privilegio prælationis, concl. 64. n. 110.
1. in Laudemiis res Emphyteutica non est domino tacitè obligata, nec jus prælationis pro iis Dominus habet, concl. 64. n. 111. Si in contractu est appositum pactum, quod venditor omnia laudemia solvere teneatur, censetur contractus usurarius, Concl. 1. n. 34. part. 2.
3. Laudemia non debentur pro constitutione dotis, Concl. 52. n. 63.
3. Lac & lana censentur fructus industriales, concl. 43. n. 35.
2. Laicus rem communem habens cum Ecclesia, gaudet immunitate Ecclesiasticæ præscriptionis, Concl. 7. n. 10.
2. Laicorum statuta circa juramenta non valent, concl. 44. n. 9.
2. Lætio ultra dimidium quomodo probatur, Concl. 42. n. 14. & seqq. In probanda læsione an id æstimandum, quod in veritate est,

- an verò respiciendum ad dubium litis eventum, concl. 42. n. 10. & seqq.
2. *Lasgüter* / bona locata vocantur, quæ quis ad certum tempus pro mercede conduxit, Concl. 48. in princ. Amittuntur si conductor mercedem debito tempore non solvit, vel tempus locationis fuerit finitum, ibid. Si quis per 30. vel 40. annos bona possedit, & quotannis certem & uniformem pensionem solvit, & addicit, se illa tanquam censitica vel emphyteutica possidere, dominus verò, ea repetens hoc negat, & ea locata esse affirmat, quid juris Conclus. 48. numer. 1. & seqq. In dubio, si quis bona præscripserit tali modo, an pro Emphyteuticis, an censiticis sint habenda, n. 8. & n. 9.
4. de Lamiis & earum obligationibus cura Diabolo, concl. 3. per tot. Quomodo & quibus solennitatibus ad magiam perveniant, n. 4. 5. 6. 7. Quæ sit earum potentia, n. 14. an imbres, grandines, ranas & alia animalia possint excitare, n. 28. & seqq. Non possunt se verè & realiter sed tantum phantasticè transformare in bruta, num. 31. 32. Evocantur verè & realiter ad conventus, num. 34. 35. & seqq. Quis sit modus conventuum, concl. 3. n. 37. & seqq. In earum epulis non apponitur sal & panis, n. 41. vide plura in verb. *veneficium*.
4. Lata culpa quæ sit, remissivè, Conclus. 25. num. 2.
4. Latrones afficiuntur in Saxonia supplicio rotæ, concl. 20. n. 6.

1. *Lehen auffassung* / resignatio judicialis, si non fuerit facta, tunc plenum dominium manet penes venditorem, Conclus. 64. numer. 62.

1. Legalis & tacita hypotheca quando & quibus in casibus locum habeat, Conclus. 67. per tot.

1. Legatarius habet tacitam hypothecam pro legato in bonis testatoris, concl. 67. n. 69. An etiam creditoribus testatoris Chirographariis præferatur, n. 70. & seqq.

1. pro Legatorum præstatione fundus specialiter designatus, an & quatenus tacitè sit obligatus, Concl. 67. n. 93. & seqq.

1. Legati an possint arrestari, concl. 75. num. 26. 27.

1. Legati possunt de eo, quod in officio legationis contraxerunt, conveniri, Concl. 77. num. 8.

1. Legatariis datur pro legato consequendo parata executio, Concl. 80. n. 10.

2. Legatarius concumbens cum defuncti uxore, facit se indignum legato, conclus. 50. n. 88.

4. Legatarius concumbens cum testatoris, vidua amittit legatum, concl. 31. n. 16.

3. Sub legato omnium bonorum mobilium & immobilium, actiones, jura & nomina non comprehenduntur, Conclus. 3. numer. 12.

3. Legata ad pias causas heres intra 6. menses debet exolvere, aliàs tenetur à tempore mortæ, cum omnibus fructibus, usuris &c. præstare, Concl. 19. n. 7.

3. Legatum quod debitor voluntarius legat, in portionem debitam non imputatur, concl. 47. n. 56.

1. Legitimæ liberorum an debeat attribui tacita hypotheca, concl. 67. n. 97. an supplemento legitimæ, n. 99.

2. Legitima est portio ejus, quod ab intestato habetur, Concl. 43. n. 47.

2. Legitima solum ex bonis hereditariis non etiam iis, quæ speciali jure deferuntur, debetur, concl. 16. num. 40. & 45. Non debetur de rebus alienari prohibitis, num. 46. Nec ei, cui non debetur successio ab intestato, num. 47. An de gerada debeat relinqui, numer. 44.

3. Legitima nullo jure tolli potest, concl. 1. n.

47. Non potest gravari, d. concl. In generali dispositione censetur excepta, d. Concl. Non continetur sub generali fideicommissio, d. num. 47.

3. Legitimam non potest pater liberis testamento auferre, Concl. 9. n. 3. Neque liberi parentibus, d. n. 3. neque liberti patronis, d. num. 3.

3. Legitimæ definitio, Concl. 11. n. 1. mensuratur secundum portionem filiarum vel matris ex jure municipali debitam extantibus masculis, d. num. 1. Inducta ad reprimendas hominum malitias, n. 2. Non est univèrsæ hereditatis, sed bonorum tantum quota, ita ut prius æs alienum deduci debeat, num. 3. Debetur certis tantum personis, putà, legitimis liberis, non solum masculis, sed etiam foeminis, n. 4. Legitimatis, n. 5. Filiis vel filiabus naturalibus in bonis saltem maternis, numer. 6. 7.

- Nepotibus etiam debetur legitima licet eorum pater justè fuerit exheredatus, n. 8. Item filiis arrogatis vel adoptatis, numer. 9. Item parentibus ex bonis liberorum, num. 11. Item fratribus si persona turpis instituitur, numer. 12. Quod procedit non solum in fratribus germanis & naturalibus, sed etiam in fraternitatem contrahentibus, numer. 13. Non extenditur autem ad eorum, nempe fratrum liberos, num. 14. In cæteris verò prædictis personis extenditur etiam ad heredes illarum, num. 14. Legitima deducitur ex omnibus bonis allodialibus, n. 15. Etiam ex rebus Emphyteuticis hereditariis, numer. 16. Item ex bonis patris, quæ propter ejus delictum confiscantur, num. 17. Item ex bonis mobilibus, numer. 18. Non verò ex illis, quæ perpetuo fideicommissio, vel restitutioni subjecta sunt, num. 19. Non debetur, nisi ex substantia testatoris, n. 20. Nec detrahitur ex illis, quæ non in legitimam imputantur, num. 20. 34. Ut etiam ex illis bonis, quæ uxores Nobiles ad suos maritos nobiles in dotem afferunt, mariti vel patres nobiles liberis legitimam dare non coguntur, n. 21. Legitima non datur ex feudo, in quo solus primogenitus succedit, n. 23. Etiam eo casu, ubi præter tale feudum nulla alia bona supersunt, n. 24. Item ex feudo novo, absque pretio acquisito, in quo etiam succedit primogenitus, n. 25. Limitatur hic casus, ut ex illo feudo, certa tamen quædam portio reservata censetur, de quibus honestè cæteri vivere possint, ad quam etiam primogenitus præcisè obligatur, n. 26. Item limitatur in feudo, ubi omnes filii cum primogenito quidem succedunt, sed propter indivisibilitatem manet apud primogenitum, quo casu reliquis rectè legitima debetur, non quidem ex feudo sed aliunde, num. 27. Item restringitur in casu converso, ubi pater feudum, in quo aliàs succederet primogenitus, secundo genito cum consensu Domini donavit, debetur enim ex illo feudo primogenito legitima, n. 28. Et quidem tertia pars totius feudi, n. 29. Item si pater feudum, quod sua natura ad primogenitum spectat, pecuniâ comparavit, alii liberi legitimam petere possunt, num. 30. Si pater uni ex filiis feudum, cum consensu Domini, iis in casibus in quibus ei permissum est, donat, vel concedit, tunc indistinctè reliquis debetur legitima, n. 31. Quod verum est, si nulla alia bona supersunt, n. 32. Ex feudo ex pacto & providentia antiquo filiabus non debetur legitima, n. 33. 34. Imò neque de æstimatione feudorum, n. 35. Multominus ex feudo ex pacto & providentia novo, quod quis non pecuniâ emit, sed alio modo acquisivit, num. 36. Legitima datur filiabus ex feudo hereditario absolutè sic dicto, non verò mixto, num. 37. 38. 39. De jure verò Saxonico non datur legitima, sive sit hereditarium feudum absolutè sic dictum, sive mixtum, num. 40. Non datur etiam legitima filiabus ex feudo

(****) foemi.

Index Rerum & Verborum.

formineo, n. 41. 42. Legitima non est onus feudi, num. 46. Legitima non datur filiabus ex feudo novo pecuniâ empto, à numer. 43. ad 52, ubi multas limitationes. Idque etiam obtinet de jure Saxonico, n. 53. 54. Verum hodiè in Electoratu Saxon. ab Electore Augusto est constitutum, ut filiarum de precio in feudi emptionem collato legitimam ratam petere possint, numer. 55. 56. Quæ constitutio procedit etiam in patre Civili & rustico, n. 58. Limitatur in multis, n. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. Legitima debetur filiabus ex feudo, in quo prius pater habuit simultaneam investituram & conjunctam manum, deinde vero illas in totum emit, n. 67. 68. 69.

3. Legitimæ quantitas olim erat quadrans, hodiè si quatuor aut pauciores liberi sunt, est trias, si vero sint quinque vel plures, est semis, Concl. 12. num. 1. Quæ legitima est tertia vel dimidia pars ejus, quod liberi ab intestato sint habituri, & debetur solum iis, qui ab intestato succedunt, d. Concl. 12. num. 2. Si statuto inductum, ut filia patri succedat in medietate, legitima erit tertia dimidiæ tantum, numer. 3. In numerum liberorum computatur etiam venter prægnans d. numer. 4. Item ipse institutus heres, d. num. 5. Non verò filii adoptivi, num. 6. Ad minuendam legitimam filii exheredati in numerum liberorum non habentur, Concl. 12. num. 8. 9. 10. 11. Neque etiam ad augendam legitimam, num. 12. 13. neque etiam computantur in numerum liberorum ad augendam vel minuendam legitimam minor, monachus vel aliter incapax & per ingressum religionis exclusus à successione paterna, num. 16. multò minus illi, qui propter aliquod delictum sunt incapaces, numer. 17. Filia certo quopiam pro dote accepto renunciati hereditati reputatur in numerum liberorum ad minuendam legitimam, non verò ad augendam, n. 18. 19. 20. 21. & mult. seqq. ubi duæ limitationes. Item filia à statuto in totum exclusâ propter masculos non numeratur inter liberos ad minuendam legitimam, numer. 32. 33. 34. 35. ad augendam verò connumeratur, numer. 36. 37. Si unus ex filiis propriâ voluntate est exclusus, tamen computatur in numerum liberorum ad augendam legitimam, num. 38. Si propter delictum patris bona confiscantur, debentur filiis, si unus vel duo sint, dimidia, si verò tres vel plures, omnia bona, num. 39. Etiam si patrimonium sit magnum, d. num. 39. Nepotes, si extant ex unico filio tantum, sumunt legitimam secundum numerum, si concurrunt cum patruo vel filio avi, non plus accipiunt loco legitimæ, quàm ejus pater, si verò succedunt in stirpes, num. 40. 41. Legitima parentum hodiè etiam aucta est, num. 42. quæ tamen semper triens est, numer. 43. Nec extenditur ad semissem, num. 44. Nisi parentes cum defuncti filii fratribus concurrant, num. 45. Legitima non augetur, quando apparet, personam esse exheredatam favore extranei heredis instituti, num. 49. Filius instituens matrem loco legitimæ in aliquâ certâ re, fratres verò, vel extraneum honestum universalem heredem, tunc matri loco legitimæ debetur totus triens totius hereditatis, numer. 46. 47. 48. & seqq. ad num. 51. Limitationes, num. 53. 54. Legitima fratrum & collateralium hodiè etiam aucta est, numer. 56. 57. Non verò legitimæ conjugum, num. 59.

3. Legitima olim integra debuit relinqui, aliàs dabatur querela inofficiosi testamenti, Concl. 13. num. 1. Hodiè legitimam totâ non relicta agitur ad ejus supplementum, d. Concl. 13. numer. 1. Legitimæ supplementum eandem habet privilegia atque ipsa legitima, numer. 2. Legitimæ supplementum ab omni ære alieno liberum est, num. 3. Acquiritur

filio, sine ullo facto filii, num. 4. Transmittitur ad heredes, num. 5. Non ei præjudicatur per statutum loquens per verba generalia, num. 6. quandoque magis privilegiatum, quam ipsa legitima, num. 7. Pro legitimâ filius non competit in bonis patris hypotheca, secus in complemento legitimæ, num. 7. 8. Potest etiam peti non solum contra heredes, sed etiam contra legatarios, numer. 9. Ratione legitimæ & ejus supplementi filius dicitur creditor bonorum paternorum, improprie, num. 11. 15. Filius indistinctè conjunctim tam à legatariis, quàm ab heredibus, pro rata supplementum legitimæ petere & consequi potest, num. 10. 11. 12. 13. & seqq. quod verum est, si præter falcidiam aliud quippiam in hereditate superest, de quo heres pro ratâ ad supplementum legitimæ contribuere possit, secus heres non tenetur, sed solum legatarii, num. 15. Legitimæ supplementum testator nullo modo in testamento prohibere potest, num. 16. filius ad supplementum legitimæ non opus habet querelâ inofficiosi testamenti, sed saltem agere potest ad supplementum, numer. 17. 18. 19. 20. Legitima filii jure naturæ debetur, parentibus jure civili & positivo, n. 20. In supplemento legitimæ non attenduntur personæ heredum, sed substantia testatoris, num. 21. Nepotes, si heredes absolute & simpliciter sint instituti, excluso patre ad supplementum legitimæ tam fratres alii, quàm nepotes contribuere tenentur; Si verò non simpliciter sed in ea parte, in qua aliàs eorum pater si non fuisset exclusus, successisset, heredes scripti, supplementum ex solâ portione nepotum detrahendum, numer. 21. 22. 23. 24. Pater sua bona potest taxare, ut filius congruam legitimæ quantitatem exinde consequi possit, numer. 25. Si autem filius se læsum putat, potest officium judicis implorare, ut bona paterna de novo per personas juratas taxentur, d. numer. 25. 26. Ad supplementum legitimæ petendum competit conditio ex l. omnimodò. num. 30. C. de inoff. testam. Si filius supplementum contra voluntatem testatoris, petit: secus si secundum voluntatem testatoris ubi competit actio ex testamento, numer. 27. 28. 29. 30. In qua actione proceditur viâ ordinariâ, non summarie, num. 31. Libelli formatio in hac actione numer. 32. Quæ actio triginta annis præscribitur, n. 33. 34.

3. Legitima debetur filiis sine onere & gravamine, Concl. 14. num. 3. 4. 5. Quod obtinet etiam in legitima parentum & fratrum, num. 6. Item, in filio arrogato, numer. 7. item, in uxore inope, num. 8. Item, Etiam si filius dupliciter esset gravatus, tamen legitima suppleri debet, num. 9. 10. 11. Imò pro legitimâ filio non potest assignari prædium, quod habet vicinum molestum, num. 12. Legitima filiis non debetur vivente patre, num. 15. Nec pater pro condemnatione filii legitimam solvere compellitur, numer. 16. neque quando pater, ubi filius condemnatus est, moritur, fisco pro legitimâ aliquid debetur, num. 17. nisi consuetudo sit, ut pater pro filio condemnato solvat legitimam, numer. 18. & hoc in casu attenditur tempus delicti commissi, ut pater secundum quantitatem bonorum, quæ tunc temporis habuit, fisco legitima solvatur, num. 19. fallit, si quis ex filio nepotem habet, num. 20. item in ipsis nepotibus, ubi avus pro delicto nepotum non potest compelli ad solvendam legitimam, numer. 21. Item fallit in patribus forensibus, num. 22. Item, in patre naturali tantum & bastardo, num. 23. Item si filius interficiat alium filium, num. 24. Item si filius deliquit extra territorium statuti, num. 25. Item si filius est minor, num. 26. Item si filius non verè, sed propter contumaciam est ban-

nitus, num. 27. Pater non tenetur solvere legitimam filio, etiam si sit prodigus, num. 28. possunt tamen filii recurrere ad magistratum, ut patri bonis interdicat, d. num. 28. Pater tenetur filio in suâ vitâ legitimam assignare, si filius fiat Christianus, num. 31. Item si pater monasterium ingressus est, numer. 32. Item si pater omnia sua bona vel majorem partem donavit alii, numer. 33. Item, si bona patris propter delictum confiscantur, numer. 33. Legitima statim debetur, ubi is, de cujus bonis debetur, mortuus est, numer. 34. ad consequendam legitimam requiritur voluntas filiorum, numer. 35. Imò filius non potest propriâ auctoritate apprehendere legitimam, numer. 36. Si hoc facit incidit in poenam, l. si quis in tantum. C. unde vi. numer. 37. Si vero legitima post mortem patris statim non fuerit exsoluta, tunc cum omnibus fructibus etiam à bonæ fidei possessore reddi debet, numer. 38. Si pater in vitâ filio legitimam assignavit, & postea ejus facultates sunt auctæ, non attenditur tempus assignatæ legitimæ, sed mortis patris, num. 40. Quod obtinet si filius simpliciter legitimam accepit, numer. 41. si facultates patris post mortem auquantur extrinsecè, filio verò non est in vita assignata legitima tunc etiam non augetur, num. 42. Si verò intrinsecè auquantur etiam legitima augetur, n. 43. 44. Si post mortem patris facultates omninò perierunt, vel diminuantur, legitima tamen salva manet, & pertinet detrimentum ad heredem, num. 45.

3. Legitima de jure antiquo potuit quocunque titulo relinqui, Concl. 15. numer. 1. hodiè nullo, nisi titulo institutionis, numer. 3. 4. 5. 6. 7. 8. idque ob jus accrescendi, num. 9. 10. Quod etiam verum de jure Canonico, num. 11. 12. 13. Item de jure Saxonico, num. 14. 15. idque procedit, in testamento inter solos liberos confecto, numer. 16. ad 20. Item in testamento ad pias causas, num. 21. Item in filio ficto, num. 22. Imò solo titulo institutionis potest legitima relinqui, non verò substitutionis, num. 23. si testator verbis communibus usus fuerit, perindè habetur, ac si filius nominatim titulo institutionis legitimam reliquisset, n. 24. 25. 26. 27. 28. & seqq. usque ad 48. si pater liberis expressâ mentione legitimæ factâ relinquat certa quædam bona, perindè habetur, ac si legitima titulo institutionis esset relicta, numer. 49. 50. Item si pater filio loco dotis aliquid relinquit, numer. 51. 52. Quod tamen intelligitur de dote congruâ legitimæ, numer. 53. Item si testamentum concerneret favorem filii, tunc licet legitima titulo institutionis non sit relicta, tamen valet, num. 54. plures limitationes, numer. 55. ad num. 65. si legitima non est relicta in testamento titulo institutionis, testamentum quidem pro nullo habetur, legata tamen nihilominus debentur, num. 66. Legitima parentum, seu ascendantium etiam titulo institutionis relinqui debet, numer. 67. 68. 69. Quod procedit etiam de jure Saxonico, n. 70. fratrum verò & collateralium legitima non debet relinqui titulo institutionis, n. 71.

3. in Legitimam imputantur omnia bona quæ ex defuncti substantia & patrimonio capiuntur, concl. 17. n. 2. imputantur in legitimam vestes, annuli aurei, brachialia & aliæ res preciosæ, quas filia nuptiarum tempore à patre accepit, concl. 17. n. 4. 5. 6. 7. 8. Item gerada quam filia vel alia cognata defunctâ matre ex speciali juris Sax. dispositione & beneficio capit, n. 9. 10. 11. 12. Ampliationes, n. 13. 14. 15. Et hoc obtinet in maternâ hereditate, secus in paternâ, ubi filia non cogitur computare geradam in legitimam, n. 16. 17. 18. 19. Computatio geradæ in legitimam ita institui debet, ut gerada à reliquis bonis ante omnia

Index Rerum & Verborum.

- omnia separaretur, & postea ex quantitate bonorum hereditariorum legitima deducatur, ita, si filia non tantum in rebus ad geradam pertinentibus acceperit, quanti legitima aestimatur, id quod deest, ex rebus hereditariis suppleatur, numer. 20. non imputantur in legitimam, bona, quae filius in vita patris pleno jure acquisivit, numer. 18. Item, quae mediate à patre habet, numer. 19. neque bona castrensia vel quasi imputantur in legitimam, numer. 22. Res verò expeditoriae imputantur, num. 21. 22. 23. 24. Modi seu casus in quibus legitima liberorum in totum tolli potest, Concl. 18. à num. 1. ad 14. Legitima liberorum non potest quidem tolli statuto, sed bene minui, d. Concl. 18. num. 15. 16. 17. 18. 19. 20. Idque obtinet etiam jure Saxonico, n. 22. 23. Et potest quidem in tantum minui, ut non solum in quantitate sed etiam in tempore minus petatur, num. 24. non etiam potest in totum tolli legitima parentum, sed optime minui, n. 25. 26. 27. 28. Conjugum verò legitima non solum minui, sed etiam totum adimi potest, n. 30.
1. Legitimitas personae debet in omnibus judiciis etiam criminalibus, summariis executivis, extraordinariis, possessoriis praecedere, Concl. 14. n. 2. & seqq.
 1. Legitima impedimenta, vide, impedimenta.
 2. Legitimati liberi habent jus retractus seu protimiseos, Concl. 39. numer. 18. statuta de liberis legitimis loquentia, comprehendunt legitimatos, num. 18. per legitimatos honestas & splendor familiae conservatur, n. 19.
 1. in Lectos ad quotidianum usum deputatos an possit fieri executio, Concl. 80. n. 40. concl. 81. n. 68. & seqq.
 3. Lecti in publicis diversoriis reperti propter destinationem, inter mobilia referuntur, concl. 30. n. 24.
 5. Lenocinium est turpe & atrox delictum, Concl. 40. num. 1. quomodo definiatur, remissive, Concl. 40. numer. 2. punitur pro diversitate lenonium, si enim parentes suos liberos prostituunt, puniuntur morte, num. 6. 7. 8. Licet tantum filiam naturalem, num. 11. vidua, num. 10. Si autem non quaestus causa, sed tantum ex levitate prostituunt, puniuntur virgis & perpetua relegatione, num. 16. Lenocinia praesumuntur in dubio quaestuarie, n. 18. Si maritus uxorem prostituit, punitur gladio, num. 25. & seqq. licet sit minorennis, num. 32. & semel tantum uxorem prostituit, n. 31. 34. Maritus non tenetur poena lenocinii, si uxorem saltem de adulterio suspectam retinet, num. 46. Si nullum quaestum ex lenocinio facit, punitur extraordinarie, num. 48. & seqq. Mulier maritum in adulterio deprehensum retinens, non punitur, numer. 53. Si quis extraneas foeminas alit & eas prostituit, punitur arbitrariè, numer. 61. 62. 63. etiam mulier prostituens, num. 64. Vel si proprias ancillas quis prostituerit, n. 65. qui domum suam lenonibus locat, punitur arbitrariè, n. 68. leno non excusatur, licet sit minor, n. 70. leno mitius punitur, si exinde nullum quaestum fecit, n. 72. Mitius etiam punitur, qui publicas meretrices prostituit, n. 74. Qui semel tantum lenocinium exercuit, arbitrariè punitur, num. 76. Lenones sunt infames, repelluntur à testimonio, amittunt feuda, nulli contractus, inter eum & puellam initi, valent, si quid puellae dedit, amittit, Concl. 40. num. ult.
 1. de Leuteratione, Concl. 49. per tot. an etiam jure Civili sit in usu, numer. 2. 3. 4. Quomodo in Saxonia sit inducta, numer. 5. 6. In ea omnia obtinent, quae obtinent in appellatione, Concl. 49. num. 7. Qui possint leuterare, num. 8. Procurator potest sine speciali mandato, num. 8. à qualibet sententia etiam interlocutoria licet, num. 9. Etiam post tres conformes sententias, num. 10. In judiciis inferioribus tantum unica permittitur, n. 11. & 12. Leuterationis forma, concl. 49. n. 13. debet intra decendum interponi, n. 13. 14. Decendum quando & quomodo currat, n. 15. 16. Dies & hora leuterationis à Notario debet registrari, n. 16. 17. Leuterans probet, intra decendum leuterationem esse interpositam, n. 17. Decendum an possit prorogari, num. 18. 20. Leuteratione à procuratore intermissa, an Dominus possit in integrum restitui, n. 21. 22. Leuterationis forma, n. 23. Clausula: non deducta deducam: an sit necessaria, n. 24. 25. Ad ejus prosecutionem citatio intra 6. septimanas petatur, n. 27. Ad prosecutionem quando terminus praefigendus, n. 33. Est trimum mensium, d. n. 33. Leuteratio intra tres menses realiter expedienda, n. 34. 35. 36. Quomodo in judiciis Curialibus & Appellat. expedienda, numer. 38. 41. Prosecutio an in scriptis fiat, an ore, n. 39. Quot positionibus, n. 40. debet sub poena amissionis semper in proximo termino fieri, num. 41. In prosecutione debent singula gravamina in specie exprimi, n. 42. Leuterationis prosecutio est uniusque parti, etiam ei, qui non leuteravit, communis, num. 43. & seqq. Leuteratio suspendit sententiam, Concl. 49. num. 49. & n. 65. Potest deferri, num. 50. 51. An & quatenus ei possit renunciari, n. 52. 53. 54. 55. Temere leuterans condemnatur in expensas, num. 57. an & quatenus in expensas condemnatur, num. 57. Quando ei juramentum malitiae possit imponi, n. 58. Leuterans vel leuteratus contumax quomodo puniendus, concl. 17. n. 120. habet eundem effectum, quem appellatio, concl. 18. n. 12.
 1. Lex maritus 15. §. 7. ff. ad L. Iuliam de adulterio, explicatur, Concl. 58. n. 13.
 1. L. unic. C. etiam ob Chirogr. pec. ret. posse quando habet locum, concl. 74. n. 40.
 1. Lex 2. C. de rescind. vendit. an in datione in solum locum habeat, concl. 81. num. 121. An in venditione sub hasta facta, concl. 81. n. 223. 224. an in taxatione bonorum, concl. 83. n. 99.
 1. L. si quis in tantum, 7. C. unde vi; an de jure Saxonico locum habet, concl. 21. n. 6.
 1. L. diffamari, an & quatenus ex ea processus decernendus, concl. 7. n. 96. & seqq.
 1. Legis dispositio non admittit probationem in contrarium, concl. 39. n. 17.
 1. L. per hanc 4. C. de temp. appell. explicatur, Concl. 51. n. 17.
 1. Leges correctoriae sunt strictè accipiendae, solum in illis terminis, in quibus loquuntur, concl. 53. n. 60.
 1. Lex municipalis, quando novam sanctionem certis modificationibus circumscriptam tradit, formam dare censetur, concl. 55. n. 33.
 1. Lege plura requirente non sufficit unum impleri sed omnia sunt implenda, Concl. 30. num. 38.
 1. Legem opponens & secundum eam pronunciari petens, videtur secundum omnia contenta legis in specie pronunciari petiisse, concl. 26. n. 12.
 2. Lex 2. C. de rescind. vendit. non habet locum in venditione cum pacto de retrovendendo facta, concl. 1. n. 61.
 2. à Lege ad pactum valet argumentum, negativè, Concl. 28. n. 20.
 2. Lex 2. C. de rescind. vendit. an locum habeat in transactione, Concl. 42. per tot. ubi ampliationes & limitationes.
 5. Lex simpliciter de poena capitali loquens, intelligitur de poena exilii, Concl. 67. n. 4.
 5. Lex abrogata non potest amplius allegari, Concl. 61. n. 105.
 5. Lex nova disponens de materia juris communis recipit omnes declarationes & extensiones juris communis, n. 107.
 2. Lex nova non extenditur ad casus speciales
- in jure communi comprehensos, Concl. 12. num. 13.
2. Lex & constitutio correctoria quando potest aliquid operari in modico, tunc in reliquis est strictè accipienda, Concl. 12. numer. 14.
 3. Lex varios intellectus habens, ad decisionem causarum non potest acceptari, Concl. 23. n. 5. Lex nova per antiquam determinatur, Concl. 24. n. 51.
 3. Lex vel statutum, circa materiam successionis occupatum, regulatur secundum leges loquentes de ultimis voluntatibus, non contractibus, concl. 30. n. 53.
 3. si Lex duabus vel pluribus rationibus copulative utitur, unà earum cessante, non cessat dispositio legis, concl. 8. n. 3.
 3. Leges novae & veterum correctoriae strictè accipiendae sunt, & quod expressè non corrigunt, illis non affingendum, Concl. 8. n. 4.
 3. Læsionem allegare nequit, qui sciens verum valorem cum aliquo contrahit, etiam si enormissimè lædatur, Concl. 27. n. 32. Læsionem ut quis allegare possit, requiritur, quod is tempore contractus habuerit quaedam bona, quorum causa contraxit, & læsio intervenit, d. concl. 27. n. 32.
- L**iberi priorum matrimoniorum in rebus quae adhuc extant, praefertuntur omnibus creditoribus, concl. 64. n. 19.
1. Liberorum legitimae praefertur uxor ratione dotis, concl. 65. n. 40.
 1. Liberi prioris matrimonii habent jus praedationis & praefertuntur in dote suae matris novercae, Concl. 65. n. 75. & seqq.
 1. an Liberis tantum prioris matrimonii an verò etiam diversi, detur privilegium dotis, concl. 65. n. 92.
 1. Liberi habent in bonis patris tacitam hypothecam, Concl. 67. n. 13. & seqq.
 1. Liberi an possunt bona parentum arrestare, Concl. 74. n. 10. & seqq.
 1. Liberi debent parentes honorare, d. concl. num. 12.
 1. Liberi possunt exheredari, si bona parentum arrestaverint, Concl. 74. n. 17. Liberi emancipati, vide emancipatio.
 3. inter Liberos consideranda est aequalitatis ratio, Concl. 11. n. 44.
 4. Liberi parentes occidentes quomodo puniantur, concl. 6. per tot. vide Parricidium.
 4. Liberi parentes verberantes quomodo puniantur, remissive, Concl. 6. n. 65.
 4. Liberi an & quando à parentibus citra poenam parricidii possunt occidi, concl. 6. n. 81. & seqq.
 3. Liberalis nemo praesumitur in necessitatibus, concl. 27. n. 50.
 1. Libri studioforum an locatori museum sint tacite obligati, concl. 67. n. 65. 66.
 1. Libri studioforum possunt hodie pro debitis arrestari, concl. 74. n. 34. 35.
 1. in Libros studioforum non datur parata executio, Concl. 80. n. 47.
 1. Libri, ex Archivis publicis defuncti, plenè & perfectè probant, Concl. 36. n. 10. In quibus tributa, redditus & annui census conscribuntur, plenè probant, d. Concl. n. 18. Historicorum, Medicorum & aliorum plenè probant, d. Concl. n. 23. rationum puta Mercatorum, Comptorum, Tutorum an & quatenus probent, n. 39. 40. & seqq. Libri rationum quando levem tantum praesumptionem faciunt, n. 117. & seqq.
 1. Libello solenni in processu executionis non est opus, Concl. 81. n. 3.
 1. Libellus debet in judicio offerri, concl. 12. n. 1. Quotuplex sit, n. 1. Articulus in Saxonia non admittitur, n. 3. Articuli exceptio, quandoque potest post sententiam opponi, n. 4. an in libello plura capita proponi possint, concl. 12. n. 5. Quando in plura capita possit dividi, num. 5. Quot capita in uno libello possunt proponi, n. 8. 9. Si plures unum vel ab uno
- (* * * *) conve-

Index Rerum & Verborum.

convenientur, an libellus valet, n. 12. 13. 14. & seqq. Libelli plures & diversi possunt in una charta scribi, n. 14. libellus cur offeratur, num. 14. Clausula libellorum, num. 20. 21. alternativus in quibus casibus admittatur, Concl. 12. num. 23. & seqq. incertus quando admittatur, num. 24. Cautela pro reis in libellis articulis, incertis, n. 42. concl. 12. Quomodo libellus proponendus, concl. 13. In scriptis proponitur de jure Civili & Germanico, concl. 13. n. 1. In Saxonicis foro verò viva voce, etiam in summariis & criminalibus, & concursu creditorum, n. 3. 4. 5. in feudalibus, n. 6. Non debet viva voce in metallicis causis, n. 7. Non sufficit, si quis se ad libellum antea oblatum referat, n. 8. An ex charta recitari & dictari possit, n. 10. & seqq. Cur ore & viva voce proponendus, n. 19. An partium conventionem possit in scriptis proponi, n. 22. Si libellus est ineptus tunc reus emanens non potest pro contumace haberi, concl. 17. n. 98. Libellus generalis parte non opponente procedit, concl. 20. n. 13. de Libelli mutatione an & quatenus ea post litem contestatam vel guarandam præsumitur, fieri possit, Concl. 28. per tot.

2. Libelli oblatio an & quatenus tam jure Saxonicis, quam civili præscriptionem interrumpit, concl. 9. n. 22. & seqq.

5. Libellum suum cum omnibus qualitatibus quis probare debet, concl. 14. n. 3.

5. Libellus famosus punitur jure Saxonicis fustigatione & excommunicatione, concl. 67. num. 1. Iure civili, capitaliter, num. 2. & ultimo supplicio, num. 6. Hodie tum demum poena est capitalis, si crimen in famoso libello expressum si verum esset, & probaretur, esset capitale, secus si non capitale, tunc poena talionis locum habet, n. 9. quæ etiam in recessibus Imperii & foro Saxonicis est recepta, n. 12. 13. & seqq. sculpentes, excudentes & vendentes libros falsos & picturas possunt interrogari, & interdum torturæ subjici, ut autorem fateantur, deinde puniuntur amissione librorum, potestate excudendi libros & arbitrariè, num. 15. Poena famosi libelli procedit etiam in mandante & consulente in eo, quæ dimisit eum cadere, qui libellum scripsit, vel alteri dictavit, nec excusatur, si dicat, quod diffamatum non noverit, sive nomen diffamati sit expressum sive non, sive quis suo, sive alieno nomine libellum edidit, sive absq; nomine composuit, sive crimen in eo obiectum sit verum, sive non, sive autor nomen suum occultet, sive non, qui libellum ad alterius dictationem scribit, affigit tantum, saltem legit, ad alterius instinctum publicat, si libellum inventum non lacerat, sed in publicum profert, n. 22. 23. & seqq. Qui in via vel platea libellum invenit & non lacerat sed profert, punitur arbitrariè, n. 43. 44. Qui verò in loco publico invenit, non punitur, n. 45. Si inventor eum in secreto habet, licet non dilaceret, tamen non punitur, n. 46. Etiam si libellum apud illum retentus, postea ab alio manifestetur, num. 47. Tertius, qui invenit, vel publicavit, non excusatur, licet autorem nominet & demonstret, n. 50. si quis ad infamiam alterius membra virilia seu muliebria in janua pingit, punitur famosi libelli poena, num. 51. Poena famosi libelli non habeat locum sed tantum arbitraria in minorenni, in prius provocato, in autore, qui ipsemet libellum dilaceravit, qui delictum spontè fatetur, qui curiositate quadam libellum tantum descripsit, qui ad ignominiam personæ alicujus inhonestè libellum fert, n. 61. Si animus injuriandi non adfuerit, num. 54. 55. & seqq. Qui aliquem familiaribus literis admonet, de ipso spargi quadam famula, non tenetur tantquam diffamator, num. 67. Auctores libellorum contra Principes, vel alias Illustres personas, tenentur tantum ordinariè libelli famosi poenâ, num. 71. Libelli famosi damnatus sit infamis, & interstabilis, n. 72. con-

clus. 67. Libelli famosi sunt perpetui & eorum actio est perpetua & civilis, Concl. 69. n. 56. 57. 58.

4. Libellus debet cum omnibus suis qualitatibus probari, concl. 53. n. 20. & seqq.

1. *Edelshohn* / merces famulorum, quibus privilegia gaudeat, concl. 64. n. 65. & seqq.

1. de Licitatione & subhastatione, vide elegantia, concl. 81. n. 164. Quid juris si duo liceant, n. 107. & seqq. Inter proclamantem & licitantem firma orta est obligatio, num. 175.

1. Licitor an possit ponere, Concl. 81. numer. 175.

1. Licitatores plures si sint, quid juris, concl. 81. n. 167. & n. 176. & seqq.

1. Licitor primus quando præferatur, num. 169.

1. Licitor simulatus incidit in crimen stellionatus & punitur extra ordinem, Concl. 81. n. 179.

2. Libertatis præsumptio transfert onus probandi in adversarium, concl. 34. n. 39.

5. Lignum furto auferens, quomodo puniatur Concl. 53. n. 20. & seqq.

5. Ligna à stirpe resecta qui furatur, quomodo puniatur, Concl. 53. n. 20. & seqq.

5. Lis an in causa beneficii debeat contestari, Concl. 4. n. 7.

5. Lis propter subterfugia adversarii habetur pro contestata, concl. 70. n. 7.

5. Litis contestatio an & quatenus necessaria est ad perpetuandam injuriarum actionem, Concl. 69. n. 8. 9. 10.

1. de Litis contestatione, concl. 26. per tot. generalis negativa erat olim usitatissima, n. 1. ex qua oriebantur incommoda, n. 2. generalis hodie non obtinet, sed requiritur specialis, num. 4. Etiam in criminalibus, num. 5. in summariis specialis non requiritur, num. 6. an valet, si reus factum negat, & si illud probatum fuerit, dicit se debinum solvisse vel aliud præstitisse, num. 7. 8. 9. 10. Generalis an parte non opponente admittatur, num. 11. 13. 14. Litis contestatio quot modis inducitur, n. 16. ab uno consorte factæ an ceteri possunt adherere, n. 17. 18. Non requiritur speciale mandatum ad litem contestationem, n. 20. An animus litem contestandi requiratur, n. 22. forma ejus, n. 23. Requisita, n. 24. Lis habetur pro contestata, quoties per reum stat, quo minus contestetur, n. 24. si quis protestatur, litem non contestari & nihilominus respondet, an lis contestata censetur, n. 25. 26. litem contestatio in quibus causis est necessaria, n. 31. Ejus effectus, n. 32. An præsumatur per enunciativa judicis, n. 38. per litem contestationem in judicio contrahitur, Concl. 28. n. 3. Lite sub conditione contestata an libellus ante conditionem impletam potest mutari, concl. 28. n. 24. 26. Litis contestatio potest sub conditione fieri, Concl. 28. n. 25.

1. Litis contestatio eventualis quomodo fiat, & quid operetur, concl. 18. n. 13. 14. 15.

2. Litis contestatio an & quatenus præscriptionem interrumpit, Concl. 9. num. 22. & seqq.

4. Litis contestatio in crimine beneficii præstanda, Concl. 4. n. 7.

1. Litis contestatione solenni in processu executionis non est opus, concl. 81. n. 3.

1. Litis pendencia non potest opponere, qui est in causa, ut lis nova contra eum moveatur, Concl. 79. n. 72.

1. Liti non potest invito adversario renunciari alias condemnatur reus in expensas, concl. 78. n. 5.

1. Litigandi justam causam habens, an & quatenus condemnari possit in expensas, Concl. 78. n. 13. 15. & seqq.

1. Litigandi justam causam quando quis habere dicitur, n. 14.

1. Litigiosa res vilior quam non litigiosa venit taxanda, concl. 83. n. 68.

1. Litis ingressum impediens exceptio impedit executionem, concl. 84. n. 42. Quæ sint lites ingressum impediens, concl. 18. n. 41. & seqq. Quomodo opponenda, concl. 18. n. 51. 52. Rejctæ à judice, possunt denuo post litem contestatam opponi, n. 4.

1. Litis reassumptio, vide reassumptio.

1. Lipsense statutum de appellationibus, concl. 50. n. 21. 22.

1. Liquidatio ad hoc, ut compensatio locum habeat, quando fiat, Concl. 23. n. 5. 6. & seqq.

1. Liquidandi debiti & de proximo liquidandi idem est judicium, Concl. 68. n. 6.

1. Liquidandum instrumentum non habet paratam executionem, Concl. 80. n. 85.

1. per Librum communis æstimi an & quando æstimatio & taxatio bonorum possit fieri, concl. 83. n. 82.

1. de Literis mutui compassus vulgò *Compassbristeffe* / Concl. 79. per tot. n. 18. 19. & seqq.

1. Literis mutui compassus qui requiritur, non potest executionem denegare, n. 25. d. Concl. Et requisitus est minor requirente, n. 27. geritque imaginem ejus, qui requisivit, n. 27.

1. Literæ mutui compassus quando concedantur, ibid. n. 39. 40.

1. Literæ cambii habent ubique paratam executionem, Concl. 80. n. 78.

1. Literæ & præsentia sunt paria. Et literæ representant scribentem, Concl. 17. n. 95. in fine, testimoniales à magistratu scriptæ plenè probant, Concl. 36. n. 19. Credentia an & quatenus probant, Concl. 36. num. 54. & seqq. ad indicem incisæ & excisæ, vulgò, *Aufgeschnitene Zettel* / quomodo probent Concl. 36. n. 113. Literarum comparationi an & quatenus si locus, Concl. 44. n. 40. & seqq. de Literariis documentis, Concl. 43. per tot. de Literariorum Documentorum recognitione, vide, Recognitio.

1. **L**ocator habet bona conductoris pro mercede tacite obligata, Concl. 67. n. 62. & seqq.

1. Locator an & quatenus Conductorem, mercedem non solventem propria autoritate possit expellere & ejus res retinere, Concl. 67. n. 67. 68. Concl. 73. n. 105.

1. Localia privilegia ad alia loca non sunt extendenda, Concl. 77. n. 9. in med.

2. Locatio conductio an & quatenus heredes obliget, Concl. 45. per tot. obligat eos de jure civili & Saxonicis, n. 1. 2. 3. 4. 5. Non tantum heredes locatoris, sed etiam conductoris, n. 6. Heredes non tenentur, si inopinata necessitas superveniat, num. 8. si probaverint res locatas propriis suis usibus esse necessarias, n. 9. 10. 11. si bona sunt avita, n. 12. Emptor non tenetur stare locationi à venditore factæ, n. 13. limitatur, n. 14. & seqq. Si mulier fundum locavit & cum postea in dotem dedit, maritus non cogitur stare locationi factæ per uxorem ante dotis constitutionem, n. 22. Mulier non tenetur si maritus fundum dotalem & post solutionem matrimonii ad se reversum locavit, n. 23. 24. locator potest pro necessaria refectione conductorem expellere, re tamen resecta tenetur eum recipere, n. 27. an Donatarius, pupillus, minor ex contractu locationis per donatorem, tutorem & curatorem factæ teneatur, Concl. 45. n. ult.

2. Locata bona, *Lafgütter* / Concl. 48. per tot. vide verb. *Lafgütter*.

5. Lotricem stuprans non tenetur poena stupri, Concl. 38. n. 82.

1. Loci non tuti exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 43. locus non tutus præbet legitimum impedimentum, Concl. 17. n. 58.

1. Loquacitas est parum utilis & malum tædiofa, Concl. 9. n. 33.

1. **L**itio pignoris in executione capti, quantum debitori competat, concl. 81. n. 146.

Index Rerum & Verborum.

147. & n. 191. 192. Et seqq. Et adversus quos n. 193. Quando etiam non competat, n. 195. & seqq.
2. Lucendi jus, vide jus offerendi, concl. 3. per tot.
 5. Lusor, qui scienter pecuniam à servo vel filiofamilias, qui erat Domini vel patris, in ludo vincens, habetur pro fure, & punitur arbitrariè, Concl. 44. n. 28. 29. 30.
- M.
1. **M**aritus habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, licet sibi de ea non prospexerit, Concl. 65. num. 150.
 1. Maritus viventibus & ad inopiam vergentibus potest uxor sua bona repetere, & præferatur omnibus creditoribus, Concl. 65. n. 37.
 1. Maritus si uxoris culpâ ad inopiam pervenit, tunc uxori non competit jus prælationis, Concl. 65. n. 80.
 1. Maritus interesse & usuras dotis promissæ, sed non exsolutæ petens, debet in concursu creditorum audiri, Concl. 66. n. 13.
 1. pro Maternis bonis competit liberis tacita hypotheca in bonis patris, Concl. 67. n. 16. & seqq.
 1. Mariti bona sunt uxori pro dote & aliis tacite obligata, concl. 67. n. 2. & seqq.
 1. Marito ad inopiam vergente, potest mulier pro sequestratione dotis apud judicem instare, concl. 73. n. 110. 111.
 1. Maritus non potest nomine uxoris comparere, nisi specialiter ei curator sit constitutus, vel de rato caveat, concl. 15. n. 13. Mariti scriptura privata plene probat, res uxoris esse paraphernales, concl. 36. n. 26. An & quatenus pro uxore possit appellare, Concl. 50. num. 7.
 1. Maritus rem dotalem vendens non tenetur de evictione, concl. 24. n. 75.
 2. Maritus lucratur fructus bonorum uxoris ideoque non debet rationes reddere, concl. 12. n. 25.
 2. Maritus an & ab uxore pignus, in ejus bonis sibi constitutum, possit remitti, Concl. 20. per tot.
 2. Maritus an & quatenus cum vel sine consensu uxoris res dotales & alia bona alienare, pretium in suam utilitatem vertere, & id mortuâ uxore lucrari possit, concl. 21. numer. 52.
 2. pro Marito an & quatenus uxor de jure Saxonico possit intercedere, concl. 21. per tot.
 2. Maritus non potest pro debitis uxoris incarcerari, concl. 28. n. 36.
 2. Maritus habet in bonis uxoris defunctæ jus retentionis, donec sibi fuerit satisfactum, concl. 32. n. 28.
 3. Maritus consentiens uxori in quodam actu, consensum postea non potest revocare, concl. 1. n. 25.
 3. Maritus ex dispositione statuti certam portionem ex bonis defunctæ uxoris percipiens, heredis appellatione non venit, concl. 3. n. 7.
 3. Maritus & uxor sunt correlativa, concl. 9. n. 10. Concl. 25. n. 4.
 3. Maritus, matrimonio quoad thorum & mensam saluto, non tenetur uxori dotem & alia bona restituere, Concl. 36. n. 53. 54. Maritus tenetur onera matrimonii sustinere, licet uxor à marito quoad thorum & mensam fuerit separata, n. 54.
 3. Matrimonium non dissolvitur propter separationem quoad thorum & mensam, d. Concl. 36. n. 54.
 3. Maritus, si uxor agris ejus seminatis & rastro subactis moritur, in terris Saxonix præter bona mobilia etiam omnes fructus ex agris provenientes lucratur, Concl. 43. n. 49.
 4. Maritus potest uxorem in adulterio deprehensam occidere, concl. 27. n. 152.
 3. Maritus dicitur quasi maris ritus, Concl. 25. n. 4. de jure Civili non potuit succedere uxori defunctæ, Concl. 29. n. 1. de jure Prætorio

nullis extantibus consanguineis, n. 2. 3. 4. Secus si extarent, ubi planè excluderetur, ut ne quidem dotem lucratur, n. 4. Nisi pactum de lucranda dote intervenerit, n. 5. vel nisi divortium fiat culpâ uxoris, n. 6. vel si uxor adulterii rea fuerit, n. 7. ubi dotem & donationem propter nuptias lucratur, n. 8. 9. Non vero paraphernalia, n. 10. 11. Item lucratur dotem ejus heredes, si uxorem adulterii accusavit, non verò à morte præventus potuit accusationem persequi, num. 12. fallit si uxorem in adulterio deprehensam occidit, num. 13. Item si mulier propter sævitiam mariti aufugisset, & interim adulterium commisisset, n. 14. Jure Saxonico maritus integram uxoris dotem in pecuniâ numeratâ vel aliis mobilibus existentem lucratur n. 20. ampliatur etiam si dos simpliciter sine die certâ promissa sit, & uxor antè dotem nondum solutam decedat, num. 21. & seqq. Item etiam si dos non purè, sed in diem promissa sit, & uxor antè diem decedat, num. 26. usque ad 31. Non vero dotem sub conditione promissam, n. 32. 33. 34. Item, maritus lucratur dotem, ubi certa dos non est constituta, sed dotis quantitas fuit collata in arbitrium mariti, & uxor antequam maritus arbitretur decedat, num. 35. Item, Quando uxor in casum mortis dotem fratribus suis pacta est, fratres autem antè uxorem mortui sunt, num. 36. Item Maritus lucratur augmentum dotis, n. 37. Item dotem præsumptam, n. 38. Maritus potest lucro dotis renunciare etiam in præjudicium creditorum, n. 39. Maritus de paraphernalibus uxoris, lucratur omnia mobilia, n. 40. Licet sit nobilis sive ignobilis, n. 41. si ve dives sive inops, num. 42. si ve dos fuerit data sive non, num. 43. Item licet solitariè uxor usa fuerit mobilibus, num. 44. Item si ve liberos uxor relinquat primi, sive secundi matrimonii, vel etiam ascendentes vel collaterales, n. 45. ad 50. Item ampliatur in animalibus, dummodo non pertineant ad geradam, num. 51. Item in mobilibus quæ mulier stante matrimonio acquisivit, n. 52. Item in localibus modo ad geradam non pertineant, n. 53. Item in mobilibus pretiosis n. 54. Item licet mobilia restitutioni sunt subiecta, num. 55. Item licet, locus propter rebellionem esset condemnatus, n. 56. Item in iis mobilibus quæ pater filix in sacris adhuc constitutæ donavit, num. 57. Item etiam si maritus fuerit in damno sociari, n. 58. Item talia mobilia maritus transfert ad heredes, etiam si nondum acceptaverit, n. 59. Quæ omnia vera sunt, si modò liberis, vel his deficientibus ascendentibus in defectu aliorum bonorum immobilium legitima salva relinquatur, num. 60. Maritus non lucratur res ad geradam pertinentes, n. 61. Neque illas, quas socii genero in subsidium paternum dedit, num. 63. sed bene omnia mobilia, quæ vere & propriè uxoris sunt facta, num. 64. 65. 66. de bonis vero immobilibus uxoris maritus omnino nihil lucratur, num. 67. licet uxor planè nulla relinquat mobilia, n. 68. fallit si maritus inops est, nec habeat undè se sustentare possit, num. 69. 70. Item, si uxor neque descendentes neque ascendentes, neque collaterales reliquit, num. 71. Item, in impensis in res immobiles factis, n. 72. Maritus non lucratur bona mobilia in dotem data, num. 73. 74. 75. 76. Prædia vero quæ maritus comparavit ex pecuniâ uxoris suo proprio nomine lucratur, n. 77. 78. 79. & seqq. Non verò quando nomine uxoris emit, ubi ne quidem actionem de precio adversus uxoris heredes habet, n. 83. 84. Maritus potest bona mobilia alienare, & pecuniam inde redactam lucrari, si certa quædam observantur requisita, n. 87. 88. & seqq. usque ad 99. Liberis tamen vel hereditas salva est actio pro repetendâ dote, n. 100. Maritus etiam lucratur bona permutata, n. 101. sed heredes etiam habent actionem, n. 102. Maritus

lucatur etiam geradam, quam mulier in pecuniam & aurum commutavit, n. 104. Item bona utensilia æstimata, d. n. 104. In lucro dotis autem requirendo non attenditur locus contracti matrimonii, sed ubi maritus habitat, num. 105. ad 113. Maritus res alienum ratione bonorum mobilium ab uxore contractum tenetur exsolvere, secus, ubi certò probari nequit, quod sit ratione mobilium contractum, tunc enim illud res pro ratâ ab heredibus & marito solvi debet, à n. 114. ad 119. Maritus lucratur pecuniam hereditariam, si ejus solutionis dies antè mortem uxoris venerit, concl. 31. n. 4. Item lucratur bona mobilia ex hereditate paternâ uxoris provenientia, n. 111. Item ratam portionem pecuniæ hereditariæ, cujus solutionis dies nondum venit, n. 112. Item pecuniam quæ quotannis cum legitimis usuris reliquis coheredibus ab herede solvi debet, n. 114. Item Xenia pro parte, si consuetudo est quod convivæ se dividant, & separatim tam sparsò quam sporè donent, concl. 32. n. 4. Item lucratur maritus nomina, jura & actiones, si rebus mobilibus competant, concl. 33. n. 6. Quod etiam obtinet de jure Saxonico, n. 7. 8. 9. 10. Licet uxor ea nomina ex hereditate paternâ vel maternâ acceperit, n. 111. Item licet uxor pecuniam proveniente ex tali hereditate alius sub usuris legitimis crediderit, num. 22. Item pecuniam ad cambium collocatam, numer. 13. Item, si ve pecunia simpliciter, si ve pignore vel hypotheca fuerit credita, n. 15. 16. 17. Maritus non lucratur annuos redditus in prædiis constitutos, Concl. 34. num. 7. Idem obtinet de jure Saxonico, num. 8. & seqq. Neque etiam illos, qui constituti sunt in re mobili, n. 12. & seqq. usque ad 19. Ampliationes & limitationes, n. 20. ad fin. Maritus etiam lucratur redditus fodinarum metallicarum, jam tempore mortis uxoris perceptos, Concl. 35. num. 7. & seqq. modò ex illis liberi si alia bona non adfuerint legitimam salvam habeant, d. concl. 35. n. 11. Item nisi aliter pactis dotalibus sit conventum, n. 12. 13. Lucratur etiam maritus fructus metallicos renascentes, de jure Saxonico, secus de jure civili, n. 14. 15. 16. 17. 18.

3. Maritus amittit portionem statutariam si uxorem adulterio suspectam interficiat, Concl. 36. n. 3. licet in flagranti adulterio deprehensam, num. 5. Item Maritus amittit dotem & portionem statutariam, si uxor ab alio occisa necem non vindicavit maritus, num. 6. fallentias, n. 7. 8. 9. & seqq. Item si maritus necem uxoris molitus sit, num. 12. Item, si uxorem adulterii falsò accusavit, num. 15. Item, si maritus uxorem ad facinora perpetranda cogit & persuadet, num. 15. Item si malitiosè deserat uxorem, n. 16. 17. 18. Item si uxorem puerperio laborantem deseruit, n. 20. 21. Item, si peste laborantem relinquat, num. 22. 23. Limitatur & non amittit portionem si heredes taceant, n. 25. Si matrimonium quoad thorum & mensam per sententiam judicis sit dissolutum, n. 26. 27. & quidem si sit innocens, n. 28. Item, si ab uxore injuriæ remissionem impetraverit, n. 29. 30. Si marito in testamentis aliquid relictum fuit, n. 31. Amittit dotem maritus ulterius si uxorem verberet & expellat, n. 33. 34. 35. Item si infirmam negligat & ei medicum non adhibeat num. 36. ad 49. Item si uxori alimentum denegavit, numer. 49. 50. Non amittit, si res quasdam hereditarias occultaverit, numer. 51.
4. Maritus uxorem occidens punitur jure Civili poenâ parricidii, concl. 7. n. 43. ut & jure Saxonico, n. 48. 49. licet tantum mandaverit eam interfici, num. 52. Licet per ebrietatem uxorem interfecerit, Concl. 7. n. 53. Et per iracundiam, n. 54. licet alteri occidendi tantum consenserit num. 56. Si tantum scivit futurum homicidium & non revelavit, n. 57. si conatus est, uxorem occidere, sed non

(* * * * 3) persequit,

Index Rerum & Verborum.

- perfecti, tenetur L. Cornelia, n. 58. non excusatur à poena parricidii, licet bannitam occiderit n. 60. Potest tamen citra eam adulteram, occidere n. 61. Non punitur ordinariè, si animum occidendi non habuit n. 62.
4. Maritus an tenetur ex incendio ab uxore commisso, concl. 25. n. 109.
 4. Maritus quandiu ab uxore expectandus, ita ut si absit, ea nequeat ad secunda vota transire, concl. 28. n. 36. & seqq.
 4. Maritus amittit propter adulterium non solum dotem, quam alias lucratur, sed etiam donationem propter nuptias & omne lucrum, concl. 29. n. 25. 26. 27.
 5. Maritus morem suam prostitutus punitur gladio, Concl. 40. n. 40. 25. & seqq. licet sit minor, n. 32. licet femel tantum uxorem prostituerit, n. 34. punitur, si uxorem in adulterio deprecantem retinet, n. 35. punitur, si fingit se damare, & permittit homines ad uxorem accedere, n. 42. si permittit uxorem adulterari, n. 43. si domi retinet adulterium n. 44. Extraordinariè tantum punitur, si uxorem saltem de adulterio suspectam retinet, & nullum quæstum ex lenocinio facit, n. 46. 48. 49.
 1. Matrimonialis causa, in ea possunt testes etiam post publicationem attestacionum produci, concl. 40. n. 20. In ea debet rati actori instrumenta edere, concl. 45. n. 40. 41. an & quatenus juramentum purgacionis habeat locum, Concl. 52. n. 18. an & quatenus juramentum necessarium, concl. 54. n. 14. 15. In matrimonialibus causis an duæ semiplenæ probationes ad constituendam usam perfectam possunt coniungi, concl. 56. n. 158. Juramentum calumnie generale habet locum, concl. 31. n. 7. Guaranda non debet præstari, concl. 19. n. 8. An possit juramentum deferri, concl. 29. n. 49.
 2. Matrimonium an sit modus tollendi patriam potestatem, concl. 11. n. 31. & seqq. Matrimonium non tollit p. p. in Gallia, Britannia, Burgundia, Hispania, Lusitania, Longobardia, Belgia, Anglia, Italia. d. concl. n. 35. & seqq. Iure Sax. liberatur filia per matrimonium eam, n. 45. & seqq. Filii non liberantur per matrimonium, n. 48. & seqq. An solus matrimonium filie recidat in patriam potestatem, concl. 11. n. 52.
 3. In Matrimonialibus differentia illa, an personæ ex uno, an verò ex utroque latere sint conjunctæ non attenditur, concl. 24. n. 102.
 5. Matrimonium si fuit promissum, stuprator non liberatur datione dotis, concl. 38. n. 83. Nisi puella antea etiam fornicata fuerit, n. 83. vel nisi post imprægnationem stuprator matrimonium promittat, n. 83. Quatenus juramentum purgatorium super promissione matrimonii possit deferri, n. 84. & seqq. Si stuprator fatetur concubitu, promissionem autem matrimonii negat, tunc præsumitur matrimonium esse promissum, concl. 38. n. 87. Quæ sunt conjecturæ, quibus probantur, matrimonium non esse promissum, n. 92. & seqq.
 1. Mater Chirographaria præfertur reliquis Chirographariis, Concl. 71. n. 4.
 2. Mater liberorum nutrix non debet rationes reddere, sed ipsa fructus lucratur, concl. 12. num. 14.
 2. Mater aliter non admittitur ad tutelam liberorum, quam si Senat. Conf. Vellejan. renunciavit concl. 19. n. 26.
 2. Mater non potest pro delictis liberorum incarcerari, concl. 28. n. 36.
 4. Mater potest in causa veneficii contra liberos testari, Concl. 4. n. 95.
 4. Mater infantem occidens jure civili cum 4. animalibus suffocatur in aqua, concl. 7. n. 4. In Imperio Rom. viva stipite peracuto transfigitur, n. 5. In Sax. aqua suffocatur, concl. 7. n. 14. Mater & alius adjuvans infantem occidere punitur aqua, n. 18. 19. Si mater partum non occidit sed tantum celavit, & sine baptismo mori sinit, tenetur parricidio, n. 20.

- si intra 4. vel 6. menses peperit partum non vitalen & occidit, mitius punitur, n. 21. Si intervenit matris suasio & mulier est minoris, etiam mitius punitur, n. 22. 23. Si mulier latrinam accessit, & per vehementem motum partum in latrinam emisit, punitur aqua, n. 24. Si mulier dicit, se peperisse infantem mortuum, vel statim post nativitatem esse mortuum, quid juris, n. 27. & seqq. liberos exponens punitur in Saxonia fustigatione, & si infans moriatur, poena parricidii, n. 32. & seqq.
4. Materem occidens non tenetur poena parricidii, sed punitur mitius, concl. 7. n. 83. 85.
 4. Mater, quæ filiam ad fornum abigendum suasionibus impulsit, rectè poena mortis punitur, concl. 8. n. 40.
 1. Magistrorum mercedes habent personale privilegium & præferuntur Chirographariis, concl. 70. n. 17.
 1. pro Magistratus debitis an, & quatenus subditi possunt arrestari, concl. 76. per tot.
 1. Magistratus an pro suis subditis ratione sui interesse possit intervenire, concl. 25. n. 6. 7.
 2. Magistratus oppignorationi consentiens, an & quatenus à creditoribus, si bona non sufficiunt possit conveniri, concl. 29. n. 76. & seqq. si fidejussores idoneos dicit, ipsi autem postea insufficientes inveniuntur, parti in subsidium tenetur, n. 80. ibid.
 4. Magistratus, qui blasphematores non puniunt, quomodo puniantur, concl. 1. n. 66. & seqq.
 5. Magistratus non potest sibi res furtivas apud furem vel alibi inventas applicare, concl. 45. n. 26. & seqq.
 5. Magistratus aliquem injustè vel præter modum torqueri faciens tenetur injuriarum, concl. 59. n. 108.
 5. Magistratus dolo malo aliquem torture subiciens, punitur capite, concl. 59. n. 109.
 5. Magistratus aliquem injustè carcerari faciens tenetur injuriarum, concl. 59. n. 119. Vel carceratum pro poena pecuniaria sub idonea cautione relaxare reculas, n. 120.
 5. Magistratus & ejus ministris injuria illata, est atrox, conc. 66. n. 1. qui Magistratus & ejus officialibus injuriam infert, punitur arbitrariè, & potest etiam morte puniri, concl. 66. n. 8. 9. 10. qui Magistratus aliam impingit, merito morte potest puniri, Concl. 66. n. 15. Ministris magistratus dicentibus se esse injurias non creditur, nisi id probent, n. 18. Minister magistratus, qui cum injuriis afficit, debet virgis cedi, n. 23. Si quis appellando Magistratum convitiis afficit, punitur extraordinariè pro arbitrio judicis, n. 24. sub Magistratus appellatione continentur Rectores Scholarum & Academiarum, num. 26. Capiteanus belli, n. 27. Item Tutores & Curatores, num. 28. Si quis non contemplatione officii, sed odio privato Magistratum injuriat, punitur ut alii injurias, num. 32. In dubio censetur injuria Magistratus ex odio privato, non contemplatione officii, illata, n. 33. mitius punitur, qui Magistratum non pro tribunali sedentem, sed in executione versantem injuriat, n. 34. aut si prius à judice vel Magistratu injuriis fuit affectus, n. 35. Si injuria Magistratus & ejus ministris, non contemplatione officii, sed tanquam privatis est illata, magistratus non potest ipse de ea cognoscere, num. 39. Si verò respectu publici officii fuit illata, & est notoria, potest ipse cognoscere, num. 39. secus si non est notoria & evidens, num. 40. Quando insuper non possit cognoscere super injuriis sibi illatis, n. 41. & seqq.
 4. de Magis, veneficis, & strigis, eorumque obligationibus cum Diabolo initis, concl. 3. per tot. Magia orta est à Persis & Chaldeis, & olim pro sapientia fuit accepta, n. 1. Magis & Magorum quot sint species & genera, n. 2. 3. ad magiam pervenitur vel expressè vel tacitè conventionione, concl. 3. n. 4. Datur ipsis pulvis

- triplicis coloris à Diabolo, n. 8. Quo variè utuntur, n. 9. 10. 11. & seqq. Possunt morbos inferre, n. 14. Eos, qui maleficio contingunt, avertere, n. 15. Non possunt morbos naturales tollere, n. 16. Possunt animalia necare, n. 18. vim generandi impedire, n. 19. Fascinatio congressus conjugalis quomodo possit tolli, Concl. 3. n. 21. 22. 23. 24. 25. Magi delinquant DEL permissu, n. 26. Non propriè Diaboli efficaciam, ibid. verè & realiter, non phantasticè, agunt, n. 27. possunt pluvias, gradines, fulgura & tonitrua excitare, n. 28. & 29. Possunt ranas, mures, pediculos, &c. facere, n. 30. non possunt se verè & realiter in bruta transformare, sed tantum phantasticè, n. 31. 32. Realiter & verè evocantur ad conventus & montem Bructerorum, n. 54. 35. Quis sit modus conventuum, n. 37. 38. 39. In eorum epulis non apponitur panis & sal, n. 41. Verè & naturaliter concumbunt, & rem veneram habent cum Dæmonibus, n. 42. 43. vide plura in verb. Veneficium vide etiam, Concl. 4. & 5. per tot. Magi rectè puniuntur, Concl. 5. n. 1. 2. 3. 4. Quomodo puniuntur jure Canonico, civili, Divino, & Saxonico, n. 5. & seqq. Si quis magicis artibus utatur, ut alterius amore potiatur quomodo punitur, n. 62. & seqq. Si eis utatur in bonum finem quomodo punitur, n. 68. & seqq. Magi poenitentes an mitius puniantur, n. 72. & seqq. Magos & Veneficos an & quatenus pro rebus deperditis & sanitate recuperanda consulere liceat, n. 84. & seqq. Magi quibus remediis ad fures indicandos & sanitatem restituendam utuntur, n. 85. 86. si seipfos in carcere interficiunt, nihilominus concremantur, n. 99. Concl. 5.
1. Major pars quando non possint præjudicare minori, Concl. 76. n. 13.
 1. Major an & quatenus restituatur in integrum adversus omniam probationem ab advocato, Concl. 38. n. 62. 63. 64. 65. 66.
 2. Major periculum indiget majore cautela, Concl. 17. n. 19.
 1. de Malitiæ juramento, quando & quibus in casibus potest deferri, concl. 57. per tot. Est à calumnie juramento diversum, n. 5. Quando possit imponi, n. 6. In quibus causis, n. 7. Non exigitur ab initio, sed super punctis postea emergentibus, n. 20. In quacunque judicii parte, n. 21. 22. 23. Potest absque causæ cognitione ex officio judicis imponi, num. 24. Quomodo puniatur, si quis de malitia non vult jurare, n. 25. 26. 27.
 1. Malus semel, semper præsumitur malus, in eo genere mali, concl. 38. n. 92.
 2. Mala fides quomodo probetur, concl. 4. n. 28. 29.
 1. Mandatum speciale requiritur ad arrestum impetrandum, Concl. 74. n. 7. Et in causa executiva, n. 7. Vbi quis in poenam potest incidere, n. 8. Et ubi de gravi præjudicio, famam concernente agitur, n. 9.
 1. Mandata executorialia seu executiva an differant à literis executorialibus, concl. 79. numer. 14.
 1. Mandata executiva an habeant paratam executionem, concl. 80. n. 63.
 1. Macedoniæ SC. exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 39.
 1. Mandatum Procuratorium requiritur in omnibus omnino judiciis, concl. 14. n. 1. 2. 3. & seqq. Potest in quavis judicii parte contra id opponi, n. 10. 11. 12. usque ad mille annos, n. 14. requiritur à quovis, qui alterius nomine in judicio agit, n. 16. 17. Ita, ut sine eo non admittatur, cum cautione rati, n. 18. Et à judice, parte etiam non opponente, rejicitur, n. 19. Mandatum non habens quomodo puniatur, n. 20. & seqq. Advocato sine mandato comparante perinde est, ac si reus emanasset, n. 22. Primo actu & statim in principio exhibendum, n. 26. n. 29. si non est exhibitum, punitur Advocatus, & pars in expensas condemnatur, n. 27. Cautio rati quando concedatur,

Index Rerum & Verborum.

datur, num. 34. & seqq. Coniuncti non admittuntur cum cautione in actibus speciale mandatum requirentibus, num. 42. Speciale mandatum quando requiritur, num. 43. Maritus admittitur sine mandato cum cautione, num. 47. Mandatum inutile & imperfectum habens potest cavere, num. 57. Mandatum habens à tutore, sed non tutorium, potest cavere, Concl. 14. num. 58. Præsumtum habens, etiam potest, num. 59. Acta penes se habens, etiam potest, num. 60. Mandati procuratorii requisita, num. 70. Habeat clausulam, Dominum ratum habiturum, num. 71. & claus. satisfactoriam, numer. 72. An subscriptio & subsignatio simul requiratur, numer. 73. & seqq. Mandata Regum, Principum, Abbatum, valent per solam sigilli appositionem, num. 83. In mandatis Civitatum subscriptiones Consulum sufficiunt, Concl. 14. num. 87. Mandatum generaliter & ad omnes causas potest extendi, num. 97. Peculiare ad quamvis causam est exhibendum, num. 101. Potest exemplum tantum apud acta relinqui, num. 105. Mandati Instrumento producto & datâ Copiâ parti, quæ nihil appositum, an sufficit, ut quis sit procurator, numer. 110. Si Notarius de principio & fine mandati producti mentionem facit, an quis per hoc sit procurator, num. 111. Mandati defectus sunt in specie allegandi, num. 115. 116. Procurator in Iudicio sine mandato admissus an ejus facta Dominus possit rati habere, num. 121. Mandati revocatio probatur per unum testem. Concl. 36. num. 71. Mandatum debet plenè probari, nec ad id probandum defertur juramentum suppletorium. Concl. 54. num. 44.

5. Mandatores furtorum, quomodo puniantur, remissivè. Concl. 55. num. 56.

5. Mandatarius quomodo punitur, si pecuniam sibi traditam retinet, & invertit. Concl. 57. numer. 16. & seqq.

5. Manus adversus aliquam levans, tenetur, injuriarum. Concl. 59. num. 92.

2. Masculinus sexus non continetur appellatione foemini. Concl. 111. num. 49.

1. **M**ercedes famulorum quibus privilegiis gaudeant. Concl. 64. n. 65. & seqq.

1. Mercenarii quando habeant jus prælationis ibid. num. 67. & seqq. quando non. n. 79. & seqq.

1. Mercenarius pro pretio & non gratuito servisse præsumitur, ibid. num. 68.

1. Mercenarius quantitatem mercedis juramento debet probare, si de ea dubitetur, n. 69.

1. Mercenarium appellatione in jure prælationis qui veniant, n. 70. 71. 72. & seqq.

1. Mercator venditor non potest in concursu Creditorum merces adhuc extantes repetere, sed in illis reliqui creditores hypothecarii præferuntur. Concl. 66. n. 48. n. 50. & seqq.

1. Merces magistrorum habent personale privilegium & præferuntur Chirurgariis. Concl. 70. n. 17.

1. Merces & alia res venales sub generali & legali hypotheca non continentur, Concl. 71. n. 60.

1. in Mercatibus an & quatenus arrestum concedatur, Concl. 77. per totum.

1. Mercium non traditarum exceptio impedit paratam executionem. Concl. 84. n. 14.

1. Mercatorum libri an & quatenus semiplenè probent, Concl. 36. n. 96. & seqq. Quando & quibus casibus tantum levem præsumtionem inducant, n. 117. & seqq. An & quatenus pro vel contra eos probent. Concl. 36. n. 39. & seqq. In mercatorum causis possunt etiam post publicationem Attestationum novi testes produci. Concl. 40. n. 33.

2. Merces pro actibus locatis debent, nunquam præscribuntur. Concl. 4. n. 21.

2. Mercatrix mulier, quæ dicatur. Concl. 17. num. 90. Non indiget Curatore, n. 89. Potest pro mercibus emtis hypothecam consti-

tuere, sine Curatore, n. 92. Si non intuitu mercaturæ, sed alias contrahit, an opus habeat Curatore. n. 94. In dubio censetur ratione mercaturæ contraxisse & pecuniam in mercatura collocasse. n. 96. Concl. 17.

2. Mercatores non gaudent beneficio excussionis. Concl. 24. n. 45.

2. Merces pertinent ad res mobiles & possunt sine judiciali insinuatione oppignorari. Concl. 29. n. 36. & seqq.

2. Mercatores possunt invicem sua bona sine consensu judicis oppignorare. Concl. 29. n. 49. Possunt etiam bona cedere sine insinuatione judiciali. ibid. Quid Juris, si debitor est mercator: Creditor verò non item? non debent cessiones & oppignorationes judicialiter fieri, n. 54.

4. Mercedem pro custodia rei accipiens tenetur de incendio ex levissima culpâ commissio. Concl. 23. n. 44.

4. Mercenarii, si incendio causam dant, Dominus de eo non tenetur. Concl. 25. n. 120.

1. Medicorum salaria habent jus prælationis. Concl. 64. n. 96.

1. Medicamenta habent jus prælationis, numer. 96. 97.

1. Medicinæ Doctoribus non competit privilegium competentie. Concl. 80. n. 53.

1. Medicorum effatum, aliquem ex vulnere lethali esse occisum, an in rem judicatam transeat, & post decendum non possit rescindi. Concl. 59. n. 30. Medicis non Creditur, nisi prius juraverint, de veritate, aut Credulitate. Concl. 59. n. 37.

1. Mechanicis de peritia artis deponentibus non creditur, nisi prius juraverint de veritate aut Credulitate. Concl. 59. n. 37.

5. Medici, qui sine permissu Principis cadavera suspensorum de patibulis sumunt, puniuntur arbitrariè. Concl. 48. n. 20. Medicis possunt cadavera ad anatomiam dari, num. 25. dummodo accedat consensus magistratus, & quidem solus princeps potest consentire. Concl. 48. num. 25.

3. Metalla, quæ in fodinis renascuntur sunt in fructu. Concl. 35. n. 14.

3. Meliorationes & ædificia feudorum de Iure Communi, non ad Dominum, sed ad heredes Vasalli pertinent. Concl. 42. num. 11. Dominus tamen habet optionem, utrum precium ædificiorum & meliorationum solveat, an vero pati velit, ut meliorationes auferantur, n. 2. Limitatur, n. 3. 4. 5. 6. & seqq. Ad consequendas meliorationes heredibus duplex remedium competit, Ius retentionis, & actio personalis, n. 14. 15. 16. De jure Saxonico illæ meliorationes & a deficiis pleno jure unà cum feudo absque ulla oblatione expensarum ad Dominum transeunt, num. 19. 20. 21. & seqq. Ampliationes & restrictiones, n. 23. & seqq.

5. Mendicantes validi, qui verè pauperibus elemosinas præcipiunt, habentur pro furibus. Concl. 44. n. 31.

5. Mendacium alicui impingens, dicendo, tu mentiris, an & quatenus injuriarum tenetur. Concl. 59. num. 47. & seqq.

1. Mensurationis factæ Instrumentum habet paratam executionem. Concl. 80. n. 74. 75.

1. Metas exceptio impedit paratam executionem. Concl. 84. n. 54.

1. Mensuratio agrarum ad taxationem bonorum quandoque est necessaria. Concl. 83. n. 86.

2. Menstruæ præstationes an & quatenus præscribantur. Concl. 4. per tot.

2. Meretrix potest propter debitum incarcerari. Concl. 28. n. 34. Nisi sit maritata, n. 35.

4. Meretrices præsumuntur liberos mortuos peperisse. Concl. 7. n. 28.

4. Mente captam mulierem cognoscens punitur relegatione & fustigatione & debet insuper ei alimenta præstare. Concl. 37. n. 5. & n. 12.

5. Meretrix per vim stuprans, punitur tantum carcere, aut multa pecuniaria, Concl. 39. num. 9.

5. Meretrix non excusatur propter paupertatem. Concl. 39. num. 10.

5. Meretrices aliquem morbo Gallico inficientes, fustigantur cum perpetua relegatione. Concl. 39. num. 14. Cum deformi & vetula meretrice coiens gravius punitur, quam si cum formosa coierit, num. 16.

5. Meretrix potest mercedem sibi promissam apud Iudicem petere. Concl. 39. n. 17. 18.

5. Meretrices publicas Domi retines & prostituens, non punitur ordinaria lenocinii poenâ sed mitiori. Concl. 40. num. 74.

5. Meretricem publicam per vim comprimens, punitur gladio. Concl. 41. num. 64.

5. Meretricem aliquam vocans, tenetur injuriarum, nisi revera talis sit. Concl. 59. n. 10. 11. vel nisi fuerit, & sit emendata. n. 12. Si quis aliquem filium meretricis vocat, etiam tenetur Injuriarum, num. 14.

1. **M**inistri, vide, famuli mercenarii.

1. Ministri an & quatenus pro debitis Dominorum possunt arrestari. Concl. 76. per tot.

5. Ministri seu famuli, Dominus sufficienter requiritis, sed salarium recusantibus aliquid ejus nomine auferentes, non sunt fures. Concl. 44. num. 40.

1. *Mitdesutscher* an nomine mercenariorum veniat, & jus prælationis habeat. Concl. 64. num. 73.

1. In Militiæ emptione Vxor non habet jus prælationis. Concl. 65. num. 82.

1. Miles habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, etiamsi sibi expresse de ea non profecerit. Concl. 65. n. 146.

1. Milites armati an & quatenus possunt arrestari. Concl. 75. n. 15. & seqq.

2. Miles non potest pro debitis incarcerari. Concl. 28. n. 36.

4. Miles filius non excusatur à poena parricidii. Concl. 6. n. 31.

1. Pro Minimo debito an quis possit arrestari. Concl. 75. num. 35.

1. Minimum debitum quod sit, n. 36. d. Concl.

1. Minor rem venditam simpliciter tradens, an aliis Creditoribus præferatur. Concl. 66. num. 55.

1. Minori tum demum succurritur, si sine curatore contraxit. Concl. 66. n. 56. in med.

1. Minores habent in bonis curatorum tacitam hypothecam. Concl. 67. n. 19. & seqq.

1. Minores habent tacitam hypothecam in bonis curatorum ad litem ibid. n. 24. Etiam in bonis actorum & Procuratorum ab ipsis curatoribus datorum, n. 26. & seqq.

1. Minor an privilegium tacitæ hypothecæ transmittat ad heredes, d. Concl. n. 33. & seqq. Quando istud privilegium incipiat. n. 30.

1. Minor 25. annis, potest esse Advocatus sed non procurator. Concl. 9. n. 7. 8. In iudicio non comparens, non habetur pro contumace, nisi sit in vero dolo. Concl. 17. n. 100. An in integrum restituatur ob omissam dilatoriam. Concl. 18. n. 18. An sine curatore possit juramentum deferre. Concl. 29. n. 17. & seqq. An & quatenus in propria persona vel per procuratorem possit jurare. Concl. 34. n. 30. & seqq. Cum minore contrahens debet probare solennitates juris intervenisse. Concl. 37. n. 6. 7. 8. An minor ob omissam probationem restituatur. Concl. 38. num. 58. 59. 60. Potest post attestationem publicationem novos testes producere. Concl. 40. n. 23.

2. Minor an & quatenus contra præscriptionem restituatur. Concl. 10. num. ult.

2. Minoris fidejussor non habet beneficium excussionis. Concl. 24. n. 31.

2. Minor non potest propter debita in carcerem publicum conjici. Concl. 28. num. 37.

2. Minores quomodo & quatenus feudi alienationi possunt consentire & quid de consensu tutorum. Concl. 58. n. 19. & seqq.

4. Minor blasphemans panitur. Concl. 1. n. 83.

4. Minor filius seu filia patrem aut matrem oc-

Index Rerum & Verborum.

- cidens punitur poena ordinaria parricidii. Concluf. 6. num. 26.
4. Minori paritur etiam in delictis atrocissimis & extraordinaria poena imponitur. concl. 32. num. 33. Non punitur ordinariè, si violentum stuprum commisit. Concl. 41. num. 53. part. 5.
 5. Minores furtum committentes, puniuntur arbitrariè, non suspendio. Concl. 44. n. 38. In minore non est tantus dolus, ac in maiore. n. 39. Minor punitur in delictis mitius. n. 39.
 4. Minitationes quomodo puniantur, concl. 22. n. 1. 2. differunt à diffidationibus, quia illæ privatum aliquem concernunt: Hæc verò totum populum vel universitatem. Concl. 22. n. 3. 4. Minitationes quæ sint, n. 5. 6. 7. Minitantes poenâ gladii non puniuntur sed tamdiu in carcere detinentur, donec sufficientem cautionem præstent, num. 10. 11. 12. Divites non debent cavere, sed tantum sub obligatione suorum bonorum promittere, n. 13. Cautio fiat pro offenso & ejus consanguineis & amicis ac pro minitatore & pro ejus familiaribus, n. 14. 15. Qui solis verbis hostilia minitantur in carcere tamdiu detinentur, donec sufficienter caverint, num. 17. & seqq. Qui sub conditione minantur, puniuntur gladio. Concl. 22. num. 23.
 5. Mitior poenâ debet in criminalibus si extant varæ Dd. opinioniones, prævalere. Concluf. 43. num. 21.
 1. Minorationis seu minutionis juramentum. Concl. 56. per tot. quodnam ita dicitur, n. 1. 2. 3. Quando possit peti, an ante, an verò post litem contestatam, n. 4. imponitur & defertur à iudice, non à parte, n. 6. Est jure Saxonico inventum, n. 8. Quando actor suam petitionem ad id direxisset censetur, num. 11. 12.
 1. Miserabilium personarum causæ hoc habent privilegium ut in eis Reus actori debeat Instrumenta edere. Concluf. 45. num. 44. Possunt omisso intermedio iudice supremum appellare. Concluf. 50. num. 54.
 1. Minorationis juramentum non potest ab heredibus præstari. Concluf. 55. num. 7.
 1. **M**obilia possunt sequestrari, si super eis lis vertatur, Concluf. 73. num. 119.
 1. de Mobilium captione & adjudicatione in processu executionis. Concl. 81. num. 51. & seqq. An pro iis res immobilis invito creditori possit obtundi, n. 52. An ordo servandus inter mobiles & moventes, num. 53. & seqq.
 1. Mobilia debent à debitore in executione manifestare etiam juramento, aliàs ad captio-nem rei immobilis vel personæ pervenitur. Concl. 81. num. 75. 76. 77. 78. 79.
 1. Mobilibus captis in executione, qualis ordo in eorum distractione vel adjudicatione servatur. Concl. 81. num. 82. & seqq.
 1. Mobilia an etiam possint subhastari. Concl. 81. num. 85. 86. 87. & seqq.
 1. Mobilia possunt statim absque ulla subhastatione creditori adjudicari. Concluf. 81. num. 90. 91.
 1. Mobilia an adsint, an non, quomodo in executione possit explorari, Concl. 81. n. 105.
 1. Mobilia quomodo taxentur & aestimentur. Concl. 83. num. 14. & seqq.
 1. Mobiles res tantum valent, quanti vendi possunt. Concl. 83. n. 16. Et quanti vendi possunt communiter, num. 17. In foro publico, num. 18. illa die, & ante & post, n. 22. 23.
 1. Mobilia multa & pretiosa possidens, an à satisfactione liberetur. Concl. 20. num. 46.
 2. Mobilia possunt sine iudicis consensu oppignorari. Concluf. 29. num. 13.
 3. Mobilia vxoris ex dispositione juris Saxon. marito superstiti deferuntur & debentur. Concl. 9. num. 13. Sunt sub Dominio mariti, etiam vxore adhuc vivente. d. Concl. 9. n. 25.
 5. Mobilia non circumscribuntur loco, sed offibus Domini quasi adherent. Concl. 29. num. 109. Concl. 52. num. 69.
 3. Mobilium appellatione continentur omnia,

- quæ sui naturâ de loco ad locum moveri possunt, & loco circumscribuntur. Concl. 30. num. 1. Item pecunia & quæ pro conservatione familiaræ reposita est, num. 2. 3. Item ad emptionem bonorum immobilium destinata, num. 4. Item ad negotiationem deputata, numer. 5. Item, quæ foenori, seu ad cambium destinata est, num. 6. 7. 8. Item precium de geradâ redactum, num. 9. Item molendina navalia Schiffmühlen/ n. 10. 11. 12. Item Molendina ventosa, n. 13. Navis, n. 14. Insulæ fluctuantes, n. 15. Pisces, n. 16. Torcular, seu pressorium, n. 17. Boves, aratorii equi, asini num. 18. Quicquid in sylvâ cæduâ cæsum n. 19. fructus pendentes, num. 20. taberna & merces in eo contentæ, n. 21. modò non sint destinatæ, ut ibi perpetuò habeant, n. 23. 24. 25. 26. Pecunia hereditaria, cujus solutionis dies ante mortem heredis venit. Concluf. 31. num. 4. Item pecunia, quæ quotannis reliquis coheredibus ab herede cum legitimis usuris ex bonis paternis solvi debet. d. Concluf. 31. num. 14. Nomina, jura & actiones ad mobilia competentes, mobilibus annumerantur, Concl. 33. num. 5.
 1. Modicum debitum quod ita dicitur. Concluf. 75. num. 36.
 1. Moderatio & taxatio expensarum quomodo fiat. Concl. 78. num. 66. & seqq.
 1. ad Moderationem expensarum an victus debeat citari. Concl. 78. num. 70. 71.
 1. Moderatio expensarum quando & quibus in casibus non sit necessaria, num. 92. & seqq.
 2. Modicitas pretii quæ sit & ita dicatur in puncto retrovenditionis. Concl. 1. n. 64. 65.
 2. propter Modicum debitum non potest debitor in carcerem publicum conjici. Concl. 28. num. 44.
 4. Moderamen inculpatæ tutelæ, est tantum de jure Civili inventum. Concl. 13. num. 2. Et tolli potest. num. 3. Consistit in hoc, ut quis sit insultatus seu invasus, num. 4. Insultatus debet expectare iniultum & aliquem actum fieri ab insultante, numer. 6. Non tamen primum ictum, numer. 7. eum qui evaginato gladio ad me venit, vel tantum armis, rectè occidere possum, n. 8. 9. Si quis se ad offendendum præparet, eum rectè interficere possum. Concl. 13. num. 10. Minæ etiam ad defensionem sufficienti, num. 11. 12. 13. Secundò quis ita debet esse insultatus, ut ei periculum mortis imminet, num. 14. Si insultans cadit in terra, non debet occidi, n. 15. 16. 17. Si insultans fugeret, & occideretur in fuga, occisor excessit moderamen. num. 18. 19. 20. Si insultatus est nobilis, insultans verò & fugiens rusticus, poterit in fuga interim, num. 22. Ci certò constat, quod insultans iterum non sit verberaturus, non debet occidi, n. 23. Tertio, requiritur ut insultatus periculum mortis aliter, quam adversarium occidendo, evadere non poterit, num. 24. insultatus tenetur fugere, num. 31. Nisi immineret fugiendo periculum, num. 32. Nisi vis inferatur circa res, num. 33. Nisi insultatus sit miles, nobilis & egregia persona, n. 34. Nisi insultatus sit debilis, num. 37. Et in loco angusto, n. 38. Nec aptus ad currendum, n. 39. Quarto ad moderamen requiritur, ut defensio fiat in continenti, n. 40. Quomodo id accipiatur, num. 41. 42. Quibus casibus post intervallum liceat se vindicare, num. 47. Paritas armorum non requiritur, num. 56. & seqq. Quando pugno percussus se armis possit defendere, n. 59. & seqq. Si quis mihi alapam impingit, an eum rectè armis occidere possum, n. 56. & seqq. Ad moderamen non requiritur factorum æqualitas ita ut defensio sit offensionis proportionata, num. 68. ictus non dantur ad mensuram, nec potest offensus statim in manu habere, n. 70. ad moderamen consideratur qualitas personarum & causæ. n. 71. 75. In dubio præsumitur moderamen fuisse observatum, n. 76. Concl. 13. Si quis moderamen excessit, punitur arbitrariè. Con-

- cluf. 18. num. 1. & seqq. Vbi ampliatur & limitatur, qualis autem sit & debeat esse poena arbitraria. Concl. 18. n. 13. 14. & seqq. Qui modum excessit, tenetur etiam ad astimationem operarum, sumtus curationis medicorum, funeris, interesse & similia, num. 21. 22. & seqq. agnatis occisi debet in foro Saxónico VVergeldum solvere, si tantum ob excessum relegatur, vel pecuniaria poenâ afficitur, non debet, si fustigatur vel manus ei amputatur, num. 39. & seqq. Si is, qui modum excessit, sit pauper, & non possit omnes poenas solvere, quis alteri in poena sit præferendus. Concluf. 18. num. 46. & seqq.
2. Monetâ mutatâ, cujus temporis astimatio in retrovenditione inspicere debeat. concl. 2. n. 46.
 2. de Moneta, si in usu esse desierit, vel in bonitate intrinseca mutata fuit, quomodo solutio faciendâ. Concluf. 35. per tot. Moneta vel intrinsecè vel extrinsecè mutatur, num. 3. Intrinseca bonitas consistit in materia, pondere & forma, extrinseca in valore & usu, num. 5. Si moneta mutuo data amplius non invenitur, tunc solutio in alia moneta potest fieri secundum astimationem, quæ fuit tempore contractus, num. 8. licet moneta adhuc extet, alia tamen solvi potest, si creditor ex ea non est damnus passurus, n. 8. Si moneta rarior est & difficilimè comparari potest, solutio in alia, secundum intrinsecam bonitatem potest fieri, n. 10. Ratio astimationis antiquæ monetæ, quæ in usu esse desit, quomodo incunda, n. 11. bonitas monetæ extrinseca est præstantior intrinseca, num. 12. in med. Si moneta in forma publica mutatur & ejus usus & cursus interdicitur, quid juris, & quomodo solutio fiat, num. 19. 20. & seqq. Si moneta in utrinseca bonitate an scyrot vnd form mutatur quid iuris? Si moneta in bonitate extrinseca & valore est mutata, quomodo solutiones faciendæ. Concluf. 36. per tot. Tempus contractus hic inspiciendum, num. 5. & seqq. Si debitor se ad thaleros, nullo expressò valore asstringit, debet quidem thaleros in specie solvere, si verò valor illorum extrinsecus est mutatus tunc respicitur ad tempus contractus num. 10. & seqq. Si certus numerus thalorum, tanquam corpora, **Stück** **tor Stück** / mutuo datus fuerit, non habetur ratio valoris, sed ille numerus thalorum & corporum præcisè reddi debet, n. 40. & seqq. Si thaleros in specie mutuo datos fuisse ex obligatione apparere, sed certus valor thalorum adjectus fuit, tunc debitor non obligatur thaleros in specie reddere, sed tantum valorem expressum solvere, n. 46. & seqq. concl. 36.
 1. In Morgengabe uxor non habet tacitam hypothecam, vel jus prælationis, Concl. 65. num. 88.
 1. Moræ periculum ibi est, ubi omnes actus die feriati. Concl. 74. num. 98. de nocte, n. 100. possunt expediri, nec habetur ratio temporis aut loci, num. 101.
 1. Moræ purgatio non habet locum, ubi poenâ est adjecta. Concl. 74. num. 126.
 1. Moræ purgatio non admittitur, ubi poena & dies est apposta. Concl. 39. num. 79.
 1. Moratoria quinquennialium induciarum exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. num. 52.
 1. Morbus fonticus præbet legitimum impedimentum. Concl. 17. num. 48.
 2. Mors naturalis & Civilis tollit patriam potestatem. Concl. 11. num. 5. 6. 7.
 2. Monachus non tollit patriam potestatem. Concl. 11. num. 54. Non est capitis diminutio, num. 55.
 3. Monachi nihil habent proprii, sed omnia monasterio acquirunt. Concl. 39. num. 61.
 2. Mortis causâ donatio valet inter conjuges. Concl. 15. n. 8. Magis accidit ultimæ voluntati, quam actui vivos, num. 13. Concl. 16.
 2. Mortis causâ donatio potest à muliere sine curatore expediri. Concl. 17. num. 101.
 1. de Momento quando est questio, tunc ea, quæ

Index Rerum & Verborum.

- quæ post sunt, licet in continenti, non videntur inesse, Concl. 38. num. 81.
4. Morbi possunt à Magis & Veneficis curari. Concl. 5. num. 85. Quibus mediis, remissivè. ibid. an propter morbos depellendos magi debeant adiri, num. 87. 88. Quomodo adentes puniantur, num. 92. & seqq. Nemo potest morbos maleficatos sanare nisi ipse sit magus & maleficus, num. 90.
 4. Monstruosum filium occidens non tenetur poenâ parricidii. Concl. 6. num. 95.
 5. Mortuam mulierem stuprans punitur morte. Concl. 38. num. 111.
 5. Mortuum nondum sepultum spolians, non punitur capite, sed arbitrariè, puta carcere. Concl. 47. num. 28.
 5. Morbo Gallico qui aliquem inficit, quomodo puniatur. Concl. 39. num. 14. Plura de eo morbo, remissivè. num. 15.
1. **M**ulier si simpliciter nubit, nullâ certâ dote constitutâ an omnia ejus bona pro paraphernalibus an verò dotalibus sint habenda. Concl. 65. num. 69.
 1. Mulier rem venditam simpliciter sine pacto hypothecæ, tradens, an aliis creditoribus præferatur. Concl. 66. num. 55.
 1. Mulieri tum demum ob ignorantia etiam imbecillitatem succurritur, si sine curatore contraxit, num. 56. in med.
 1. Mulier an & quatenus possit arestari. Concl. 75. num. 30. & seqq.
 1. Mulieres, jure Civili non possunt pro aliis postulare. conclus. 15. num. 1. pro re tamen possunt, num. 2. Iure Saxonico semper opus habent curatore, num. 3. Etiam Rex, n. 4. 5. 6. 7. Et officio ipsis dat Index curatorem, n. 10. sive virgo sit, sive vidua sive nupta, sive non, n. 11. 12. & seqq. Mulier emanens non habetur pro contumace nisi sit in vero dolo. concl. 17. num. 100. habens dotalitium an à satisfactione excusatur. concl. 20. num. 35. an, ubi, & quando jurare debeat, Concl. 34. num. 9.
 2. Mulier an & quatenus efficaciter obligari & contrahere possit. Concl. 17. per tot. de jure Saxonico requiritur curator, num. 2. tam in judicio, quam extrâ, num. 9. Sive sit Rea sive aëtrix, num. 5. Sive sit virgo, sive vidua, sive nupta, num. 9. an utriusque & mariti & curatoris consensus requiratur, num. 10. 11. 12. Requiritur curator, sive mulier minor sit, sive major. Concl. 17. num. 15. In divisione, n. 17. in Donatione inter vivos, n. 18. In Donatione reciproca & geradz, num. 20. 21. Si ipsi mulieri donatur, numer. 23. Si cum marito contrahit, num. 26. Maritus non in rem propriam consentire, num. 28. Si cum fisco & principe contrahit, num. 30. sine curatore non potest remissionem debiti facere, num. 31. Non potest quietare, num. 33. Non adire hereditatem, num. 34. Non quasi contrahere, num. 35. Non testamentum alicujus exequi, num. 36. Non alteri aliquid gerenti consentire, num. 37. Non defendere cognatos, vel causas abientia, in criminalibus allegare, num. 40. Non fidejuberè, num. 42. Non debitum fateri, num. 43. Non maritum ad causas procuratorem constituere, num. 44. Non ludere, num. 49. Non compromittere, num. 51. Non ad carceres obligari, num. 52. In locis extra territorium Saxonicum mulier Saxonica non potest contrahere sine curatore, num. 53. Mulier non potest huic juri de curatore adhibendo renunciare, num. 58.
 2. Mulier non indiget curatore, si ab alio ad negotia extra judicium tractanda procuratrix est, constituta, num. 57. Concl. 17. part. 2. Si est patrona Ecclesiæ, num. 58. Potest dotalitium post mortem mariti refutare, relinquere, num. 59. Potest esse Tutrix liberorum sine curatore, num. 60. Limitatur, num. 61. Potest ei donare, qui antea mulieri donaverat, num. 62. In pacto de retrovendendo non indiget curatore, num. 64. Potest domum

- vel aliam rem vendere, si ita iussa est in testamento, num. 66. Si cum liberis contrahit, num. 68. Si velit donare liberis suis, num. 71. Si cum patre contrahit, num. 73. Si contrahit cum Ecclesiâ, num. 76. Potest contrahendo se ex carcere liberare, num. 77. Potest obligari, ad hoc, ut ipsa puniatur in bonis suis, num. 78. Mulier illustis, Regina, Comitissa, Ducissa, si habet regalia, non indiget Curatore, num. 79. Filia renuncians hereditati non indiget, num. 80. Sine Curatore potest matrimonium contrahere, numer. 81. potest dotem constituere, num. 83. Si interveniant mulieris cognati & consanguinei & adsunt actui, tunc ipsa non indiget Curatore, num. 84. In alienatione mobilium etiam, num. 85. Quibus casibus mulier non possit circa mobilia contrahere, num. 86. Potest sine Curatore rem tradere, num. 87. Repudiare hereditatem legatum, donationem, num. 88. mercari negotiari, ita ut mercatrix & negotiatrix non indigeat Curatore, num. 89. & seqq. Potest testari, & testamentum facere, num. 79. Potest mortis causâ donare, num. 98.
2. Mulieris contractus est nullus, si Curatoris consensus non intervenit. Concl. 17. n. 102. etiam si juramento sit firmatus, num. 105. Et judicis autoritate in judicio, num. 108. fidejussor pro muliere sine Curatore & consensu mariti mutuum accipiente, vel aliter contrahente intercedens, an efficaciter obligetur, num. 110. & seqq. Mulier aliquid sine Curatore solvens, potest illud tanquam indebitum repetere, num. 114. Si mulier sine consensu Curatoris rem tradidit, vendidit, mutuo dedit, paulò post verò res apud eantorem perit, quaeritur, cujus sit periculum, num. 115. Contractus mulieris an & quatenus sine consensu Curatoris valeant, num. 116. & seqq. Liberi possunt post mortem matris contractum, quem sine Curatore inivit, impugnare, num. 122. 123. Concl. 17. part. 2.
 2. Mulier an & quatenus intercedere pro marito vel extraneo de jure Civili possit, Concl. 19. per tot. Regulariter non potest. n. 2. Quot modis pro aliis intercedere dicatur, num. 3. Casus, quibus licet potest intercedere, num. 4. & seqq. An & quatenus pignus extraneo possit remittere, num. 9. 10. 11. An possit Scto. Vellejano renunciare, num. 13. 14. & seqq. Vellejanum est propter fragilitatem naturæ, & imbecillitatem sexus, inductum, num. 17. Est bono publico inductum, & non tantum favore mulierum, num. 19. Iure Canonico renunciatio & simplex intercessio mulieris jurata valet, num. 24. Mater, tutelam liberorum suscipiens, rectè renunciat Vellejano, num. 26. Post biennium, ex quo intercessit, valet renunciatio, num. 28. Si in instrumentum publicum fuerit redacta, num. 29. Renunciatio debet de Sanatus Consulito certiorari, num. 33. & seqq. An generalis renunciatio sufficiat, num. 35. Quando non debeat certiorari, num. 42. & seqq. an à creditore, an verò à Notario, qui instrumentum conficit, debet certiorari, num. 47. & seqq. In dubio non præsumitur certiorata, num. 49. Notario attestanti esse certioratam, creditur, num. 52. an & quatenus pro marito intercedere possit. Concl. 19. num. 56. an Auth. Si qua mulier. C. ad SC. Vellejan. possit renunciare, num. 62. & seqq. an & quatenus marito pignus in ejus bonis sibi constitutum possit remittere. Concl. 20. per tot.
 2. Mulier an & quatenus de jure Saxonico pro aliis possit intercedere. Concl. 21. Renunciatio & intercessio valet, numer. 1. Si sit coram giudice, Mulier est major natu, & consensus curatoris adhibetur, num. 2. & 3. Minorennis potest cum juramento & autoritate Curatoris in judicio intercedere, num. 5. Pro marito an & quatenus in foro Saxon. intercedere, & hypothecæ renunciare possit, num. 7. 8. & seqq. In simplici renunciatione

- hypothecæ requiritur, ut fiat coram giudice, & autoritate Curatoris, num. 7. Quibus in casibus & contractibus mulier renunciando sibi præjudicet in Saxonia, num. 10. & seqq. Renunciatio hypothecæ quæ intercessionem & obligationem sibi annexam habet, an valeat, num. 13. & seqq. An mulier in foro Saxonico etiam debeat de SC. Vellejano certiorari, num. 18. & sequentibus. Non potest rebus dotalibus, in donationem propter nuptias. & in dotalitium constitutis renunciare, vel eas pro marito obligare, num. 21. Nisi juramento, n. 22. Lipsiæ potest etiam sine juramento, num. 26. Si dos & dotalitium generatim sunt constituta, potest maritus ea sine Vxoris Consensu alienare, n. 27. repetita post biennium renunciatio valet etiam sine juramento in dictis rebus, num. 28. Si Vxor simpliciter omnibus suis beneficiis & privilegiis renunciat, an ipsi indistinctè noceat, num. 29. 30. 31. 32. 33. In renunciatione seu intercessione requiritur juramentum corporale, non sub promissione fidei, num. 35. & seqq. Potest tamen ommissis solennitatibus juramenti stipulata manu judici super observantia renunciationis nomine divino promittere, num. 43. Si mulier sine juramento renunciavit, tunc ejus mors habet vim juramenti & confirmat renunciationem, n. 44. Pro extraneis potest intercedere absque juramento, modo hoc in judicio autoritate Curatoris fiat, idque procedit generaliter & in omnibus rebus, num. 46. 47. 48. Constitutio Electoralis debet in omnibus locis ditionum Saxoniarum observari, num. 51.
2. Mulieris fidejussor non habet beneficium excussionis. Concl. 24. num. 31.
 2. Mulier an & quatenus ob res alienum possit ad manus debitoris tradi & incarcerari, Concl. 28. num. 30. & seqq.
 2. Mulier an tacitam hypothecam & prælationem, ratione dotis in feudis habeant, Concl. 31. num. 21. 22. 23.
 2. Mulieri competit ratione dotis in bonis mariti jus retentionis, donec fuerit satisfactum. Concl. 32. num. 2.
 2. Mulier ab heredibus mariti, ex possessione dejecta vel lubens persuasa, tanquam spoliata ante omnia debet restitui. Concl. 32. n. 4.
 2. Mulier habet jus retentionis etiam ratione donationis propter nuptias, & pro paraphernalibus & pro aliis bonis, numer. 5. Concl. 32. Ejus etiam heredibus competit, num. 7. Non competit mulieri, si ipsi post mortem mariti pignoribus vel fidejussoribus fuerit cautum, num. 13. Si ejus debitum sit dubium & illiquidum, num. 15. Si maritus bona alieno nomine possidet, num. 17. Vt retentio procedat, requiritur ut bona sint vacua, n. 18. & mulier se declaret quod velit pro suis rebus possidere, n. 19. Non potest omnia bona mariti retinere, sed tantum ad concurrentem quantitatem dotis, n. 20. debentur ei alimenta per id tempus, quo jure retentionis gaudet, n. 21. non tamen fructus n. 22. 23. 24.
 3. Mulieres tam de jure Civili quam Canonico non possunt testimonium perhibere. Concl. 5. n. 27. Regulariter in causa criminali non admittuntur ad testimonium, si verò veritas aliter haberi non potest, admittuntur in subsidium. Concl. 5. n. 28. De jure gentium in contractibus testes esse possunt nisi de jure Civili prohibeantur, n. 28. Non possunt mutare bona mobilia in immobilia, nec è contrâ in præjudicium heredum. Concl. 9. n. 24. 25. Non sunt privilegiatæ in bonis mariti, nec quicquam juris in eis habent. Concl. 10. n. 10.
 3. Mulier per pactum conditionem dotis suæ non potest reddere deteriorem. Concl. 27. num. 28. Mulier inops contrahens matrimonium cum viro divite, non præsumitur ignara ejus facultatum. Concl. 27. num. 32.
 3. Mulieres solutæ & maritatæ contrahere volentes, Curatore ad litem opus habent, Concl. 29. num. 96.

Index Rerum & Verborum.

- 4. Mulieres possunt in veneficia testimonium dicere. Concluf. 4. num. 94.
- 4. Mulieres non admittuntur de iure Canonico in criminalibus ad testimonium, Concl. 14. num. 23. in probanda defensione recte admittuntur, num. 24.
- 4. Mulieres incestum cum adulterio committentes puniuntur poena gladio, siue sint solutae, siue legatae & nuptae. Concl. 34. n. 14. 15. 16. 17.
- 4. Mulierem captivam cognoscens quomodo puniatur. Concl. 36. per tot. Vide verb. Carcerata.
- 4. Mulierem insanæ mentis stuprans fustigatur & debet eam alimentare. Concl. 37. n. 1. 2.
- 4. Mulieri mortuæ stuprum inferens, deportatur. Concl. 37. num. 4.
- 5. Mulieri dicenti, se cum aliquo concubuisse, & gravidam esse factam, non creditur nisi id probet. Concluf. 38. num. 49. Etiam jurata ejus assertioni non creditur, num. 52. Potest tamen stupratori juramentum deferre, n. 53. Mulieris juramento statuitur, si vir fatetur, se concubuisse, sed imprægnationem negat, numer. 57.
- 5. Mulierem inhonestam, vilem & turpem, & meretricio more viventem stuprans, non tenetur poena stupri. Concl. 38. num. 72.
- 5. Mulierem humilem & inopem, honestam tamen stuprans tenetur poena stupri. Concl. 38. num. 77.
- 5. Mulieres clam meretricium exercentes, arbitrariè puniuntur. Concl. 39. num. 111.
- 5. Mulieres invicem cocuntes quomodo puniantur remissivè. Concl. 39. num. 21.
- 5. Mulier puellam prostituens punitur arbitrariè. Concl. 40. num. 62. 63. 64.
- 5. Mulier, si prægnans reddita fuit, nunquam præsumitur per vim cognita. Concluf. 41. num. 74.
- 5. Mulieres viros ad sui concupiscentiam vi adigentes, quomodo puniantur, remissivè. Concluf. 41. num. 77.
- 5. Mutus & surdus potest propter furtum suspendi. Concluf. 44. num. 27.
- 1. Mutuans pecuniam ad refectionem & conservationem rei præfertur omnibus creditoribus. Concl. 64. n. 99. & Concl. 65. n. 132. & seqq.
- 1. Mutuans ad refectionem & conservationem rei, præfertur etiam prioribus creditoribus. Concluf. 66. num. 42.
- 1. Mutuans pecuniam gratis habet personale privilegium & præfertur aliis sub usuris mutuantiibus. Concl. 70. n. 13. 14. concl. 71. n. 5.
- 1. Multitudine negotiorum distrahitur animus ut non possit omnibus præesse. Concluf. 9. num. 36.
- 1. Mutatio animi est odiosa. Concl. 32. num. 8.
- 1. Mutatio libelli, vide Libellus.
- 1. Municipalibus Constituitur, quod non est decisum remanet sub dispositione juris Communis. Concluf. 38. num. 92.
- 3. Multæ ll. sunt in jure nostro, se invicem corrigentes interdum tacitè, interdum expressè. Concluf. 15. num. 8.
- 1. in *Mußtheil* Vxor non habet jus prælationis nec tacitam hypothecam. Concluf. 68. num. 88.
- 3. *Mußtheil* in foro Saxonico sunt commestibilia, quæ post diem trigesimum à morte mariti computandum supersunt. Concl. 48. num. 1. Nomen exinde accepit, *Dass etne Widwe dieselbe mit den Erben theilen mus*. num. 3. Debentur Vxori non nisi post partem mariti, num. 6. Et quidem solis nobilium viduis, num. 7. Et debentur ex omnibus prædiis mariti, etiam extra domicilium, numer. 12. ad 20. Modo illa maritus in possessionem habuerit, num. 20. 21. Pertinentia ad *Mußtheil*. num. 22. ad 40. *Es alienum de commestibilibus solvendum est, si commestibilia constante matrimonio acquisita sunt, num. 44. In Electoratu relinquatur decisioni Electoris, num. 45. Commestibilia transfert*

ad heredes vidua, si intra tricesimum moritur, num. 48. Commestibilia præscribuntur anno & die post tricesimum, num. 50.

N.

- 2. **N**atio infamata arguit contractum simulatum & usurarium. Concl. 1. num. 52.
- 4. Nativitas, si quis ex parentibus veneficis natus est, facit indicium ad inquisitionem veneficii. Concluf. 4. num. 22.
- 4. Naturalem tantum patrem occidens non excusatur à poena parricidii. Concl. 6. num. 33.
- 3. Naturalis ratio imprimis inspicitur debet, cum non sit certior ratio in mundo, quam naturalis ratio. Concluf. 50. num. 15.
- 1. Navis pro restitutione pecuniæ, quæ ad refectionem ejus mutuo data, est tacitè obligata. Concluf. 67. num. 84.
- 1. Nautæ debent suas rationes contra seipos edere. Concluf. 45. num. 46.
- 4. Nautæ an & quatenus ex incendio ab aliis commisso teneantur. Concluf. 25. num. 115.
- 3. **N**ecessitas non habet legem. concl. 5. n. 1.
 - 1. Necessitas ubi est, ibi feriarum non habetur ratio, sed actus judiciales possunt expediri. Concl. 38. num. 37.
 - 5. Necessitatis causâ esculenta vel potulenta furto subtrahens, punitur tantum arbitrariè. Concl. 44. num. 41. 42. In necessitate quando quis constituatur, relinquatur arbitrio iudicis, num. 43. Debet tamen rem restituere, si postea ditior factus est, num. 47.
- 1. Necessariæ & utiles expensæ quæ sunt. Concluf. 78. num. 46.
 - 1. de Necessario juramento. Concl. 53. per tot. vide Juramentum necessarium.
 - 4. pro Necessaria sui defensione patrem vel matrem occidens non fit reus parricidii. Concluf. 6. num. 62.
 - 4. Necessaria defensio est permissa. Concl. 12. numer. 1. & seqq. Necessariò se defendens nullam poenam meretur. num. 1. Nec cogitur impensas in curationem vulneris factas præstare, num. 3. & num. 6. De jure Saxónico tenetur integrum V Vergeldum & iudici 60. solidosolvere, n. 4. Est omni jure licita. n. 78. Nec potest à Principe aut statuto seu consuetudine tolli, n. 9. 10. 11. Et quis in Ecclesia potest se contra aggressorem defendere, n. 12. Qui se, cum potest, non defendit, se ipsum putatur interfecisse, num. 13. Permittitur omnibus, etiam clericis, num. 14. Etiam filiis contra patres, num. 16. Patri & matri contra liberos, num. 18. Vassallo contra Dominum, numer. 19. Subditis adversus magistratum, num. 21. Servo contra Dominum, discipulo contra præceptorem, Vxori contra maritum, Monacho contra Abbatem, num. 24. Fratri contra fratrem, num. 25. Donatario contra donantem, n. 26. Admittitur contra omnes. num. 27. Etiam clericos, num. 27. 28. Adversus Principes seculares, num. 29. Etiam contra Imperatorem, n. 30. Contra furiosos mente captos, dormientes, noctambulos, n. 32. An & quatenus pro rebus, pro pudicitia, pro honore, pro officio, pro personali injuriâ sit licita. Concl. 12. num. 40. & seqq. Etiam ratione aliorum est permissa, ita, ut alios defendere, & aggressores occidere liceat, num. 44. Et ad alios defendendos cogitur invitus, si id sine suo periculo possit facere, num. 45. Concl. 12. Modus & forma necessariæ defensionis in quibus consistat, v. Concluf. 13. per tot. & verb. Moderamen. Consistit in moderamine inculpatæ tutelæ, Concluf. 13. num. 1. Debet quis esse insultatus, num. 4. Non tamen debet primum ictum expectare, Concluf. 13. num. 7. Debet ita esse insultatus, ut ei periculum mortis imminet, num. 14. Ut periculum mortis aliter, quam adversarium occidendo, nequeat evadere, num. 24. An debeat fugere, numer. 26. & seqq. Defensio fiat in continenti, numer. 40. Paritas armorum non requiritur, num. 56. Moderamen

- & defensio consistat in personarum qualitate, num. 71. Et causa, numer. 75. In dubio præsumitur moderamen inculpatæ tutelæ observatum, Concluf. 13. num. ult. Reus debet necessariam defensionem probare, Concluf. 14. num. 1. num. 11. Limitatur, num. 2. & seqq. Quomodo probetur, num. 12. Ad ejus probationem sufficiunt dubiæ & præsumptivæ probationes, num. 13. Conjecturæ, num. 14. Admittitur frater, num. 18. Dominus pro servo, n. 19. Civitas pro cive, n. 20. Abbas pro monacho, n. 21. Testes domestici & consanguinei, n. 22. Mulieres, n. 23. 24. Testes de credulitate deponentes plenam fidem faciunt, n. 25. Hic duobus negantibus plus creditur, quam mille affirmantibus, numer. 26. Si vulneratus excusat aliquem in agone, non potest contra eum procedi, numer. 27. Si reus in probationibus deficiat, tunc debet ad juramentum purgatorium admitti, num. 31. Quomodo articuli in defensione sint formandi, num. 33. Si de insultante non constat, sed uterque dicat, se esse insultatum, quomodo id probetur, remissivè, n. 34. Insultatus præsumitur aliquem ad sui defensionem occidisse, num. 35. Si quis homicidium à se esse commissum primò negat, sed convictus postea defensionem allegare & probare velit, erit audiendus, Concluf. 14. num. 36. & seqq. Qui hominem se occidisse fatetur, addit tamen, se sui defendendi causa fecisse, defensionem autem nequit probare, non punitur gladio, sed extraordinariè, Concluf. 15. numer. 6. & seqq. Sunt casus, ubi reus ob qualificatam defensionis confessionem, si eam non probaverit, poenâ ordinariâ L. Corneliæ punitur, Concl. 15. num. 20. & seqq. Si quis ab initio homicidium negavit, sed ex sufficientibus indicis torturæ subiectus, illud cum qualitate confessus fuit, punitur extraordinariè, si eam defensionem & qualificatam confessionem nequeat probare, numer. 26. Concluf. 15. Si reus accusatus, allegatam defensionem non possit probare, debet torturæ subijci, Concluf. 15. numer. 28. Nisi præsumptivè vel unico teste probaverit, se ad sui defensionem fecisse, numer. 34. 35. vel alias præsumptiones pro se habeat, num. 36. 37. 38. Si reus in torturâ in sua confessione perseveret, absolvitur in totum. Concluf. 15. num. 39. Limitatur, numer. 40. 41.
- 2. Negans non punitur, nisi propter dolum & fraudem, Concluf. 24. num. 93.
- 1. Negativa si alicujus est causâ & fundamentum, tunc neganti incumbit onus probandi, Concluf. 37. num. 12. num. 28.
- 2. Negligentia præcedentium excludit petitionem sequentium, Concluf. 4. num. 3.
- 2. Negligenti in probatione non defertur juramentum supplementivum, Concluf. 54. numer. 66.
- 1. Negotiationem communem si uxor cum marito exercuerit, non habet jus prælationis, Concluf. 65. num. 79.
- 1. Negotiorum gestor potest in concursu creditorum usuras petere, Concl. 66. num. 18.
- 1. Nemo præsumitur sibi nocere & alteri prodesse, Concluf. 37. num. 14.
- 3. **N**iffelgeradæ nomine continentur duæ vestes preciosiores defunctæ mulieris, lectus ab optimo secundus, duo pulvinaria, duo lintea cum lecti opertorio. Concluf. 28. num. 48.
- 1. **N**obiles an & quatenus possint arectari, Concluf. 75. num. 15. & seqq. num. 18.
- 1. Nobilis filius an à præfecto vel iudice loci, in quo forum sortitus, per subsidium patris citandus, Concluf. 11. num. 18.
- 1. Nobilis magni dictum plenam fidem meretur, Concluf. 36. num. 67.
- 1. de Nobilium iudiciis paganis, Concluf. 8. num. 55. & seqq.
- 2. Nobilium promissiones, bey *Nidelschen ehren/ an ha-*

Index Rerum & Verborum.

- an habeantur pro juratis, *Conclus.* 21. n. 37. 39.
2. Nobiles non possunt propter debita in carcerem publicam conjici, *Conclus.* 28. num. 40. Nisi studiosè in fraudem creditorum bona amiserint, num. 42. Et negocia tractent, quæ ipsis non conveniunt, num. 43.
 4. Nobilis, blasphemiam committens, punitur, *Conclus.* 2. num. 12.
 4. Nobiles adulterium committentes, an ordinariè puniantur, *Conclus.* 27. num. 78.
 4. Nobiles in linea collateralis incestantes non susligantur sed relegantur, & amittunt dimidietatem bonorum, *Concl.* 33. num. 31. 32.
 5. Nobiles stuprum violentum committentes puniuntur gladio, *Conclus.* 41. num. 34.
 5. Nobiles non puniuntur suspendio, sed tantum gladio propter furtum, *Conclus.* 44. numer. 33.
 4. Nobiles propter insidiosas viarum obfessiones puniuntur pœnâ ordinaria, *Conclus.* 20. num. 24.
 5. Nobiles & plebei in pœnis uniformiter & indiscriminatum impostis non differunt, *conclus.* 62. num. 21.
 1. Nomina in executione capiuntur, si mobilia & immobilia non adfuerint, *Concl.* 81. n. 231. Secus in causis pupillarum & minorum, numer. 234. Ex hodiè potest quilibet statim ab initio ea offerre, num. 235. 236. Nomina autem debent esse bona & idonea, num. 237. 238. Nomina non subhastentur, num. 239. Qualis ordo in iis observetur, num. 240. 241. 242. 243.
 1. Nominis pluralitas non præsumitur, *Conclus.* 14. num. 30. Ex nomine dignoscuntur homines, num. 31. Sæpius plures sunt ejusdem nominis, num. 32. Ex nomine & cognomine potest induci incertitudo, *Conclus.* 14. num. 33. Nomina clientulorum sunt in iudicio exprimentia, num. 33.
 1. Nominis error potest nemini præjudicare, *Conclus.* 38. num. 51.
 1. Nomina an inter immobilia, an verò mobilia referantur, *Conclus.* 20. num. 43. 44.
 2. Nomina possunt sine consensu iudicis oppignorari, *Conclus.* 29. num. 20.
 2. Nomina, jura & actiones an sub generali hypotheca omnium bonorum mobilium & immobilium, contineantur, *Conclus.* 29. numer. 21.
 3. Nomina, jura & actiones an & quatenus sub appellatione bonorum mobilium vel immobilium contineantur, ita, ut ea in donatione vel testamento ad donatarium vel heredem transeant, *Concl.* 3. num. 8. & 9.
 3. Nomina, jura & actiones an etiam subiaceant juri detractionis, *Conclus.* 52. num. 73. & seqq.
 3. Nomina non circumscribuntur loco, sed æstimantur ex persona creditoris, *Conclus.* 52. num. 80.
 3. Nomina, jura & actiones neque ad bona mobilia neque immobilia referuntur, sed constituunt tertiam quandam speciem, *Conclus.* 33. num. 4. Non circumscribuntur loco, sed ex persona creditoris æstimantur, & dicuntur in eo loco esse, ubi creditor domicilium habet, *Conclus.* 52. num. 79.
 1. de Nominatione auctoris & ejus processu, *Concl.* 24. Nominatus cogitur iudicium suscipere, *Concl.* 24. n. 112. Nominat, qui alterius nomine possidet, n. 113. Nominationis inducendæ quæ ratio, n. 114. Qui nominare auctorem possint, n. 115. 116. 117. Nominationis habet locum in omni re mobili, immobili & corporali, n. 118. In iudicio possessorio, n. 119. In actione reali, n. 120. Mixta & in rem scripta, n. 121. Non in actione mercè personali, n. 122. Debet fieri ante litem contestatam, n. 123. 125. Præter nominationem an etiam Domino lis debeat denunciari, numer. 126. & seqq. Si nominatus comparet, quid juris, num. 133. Si emanet, quid juris num. 134. & seqq. Nominato tandiu referatur petitorium, donec res fuerit præscripta, num. 137. Nominatio & litem denunciatio in quibus differunt, num. 140.
 1. Non numeratæ pecuniæ exceptio impedit executionem, *Conclus.* 84. num. 16. 17. 18.
 1. Non servatæ fidei, & implementi non secus exceptio impedit executionem, *ibid.* numer. 20.
 4. Non solum, sed etiam, dictiones, ampliant & augent, ita, ut utramque fieri debeat, *Conclus.* 2. num. 10.
 1. Nocere sibi nemo præsumitur, *Conclus.* 37. num. 14.
 4. Noctambulos licet pro sui defensione occidere, *Conclus.* 12. num. 32.
 1. Notorietas plenè probat, *Conclus.* 36. num. 13. Notorietas non debet probari, sed sufficit allegari, *Concl.* 43. num. 49. In notorietate probanda non potest deferri juramentum suppletivum, *Concl.* 54. num. 81.
 4. Notorietas quando & quatenus probet beneficium & magiam, *Conclus.* 4. num. 49. & seqq. Ex notorietate possunt magi & strigæ damnari, licet factam neget, num. 61. *Conclus.* 4.
 2. Notorietas debitorem non esse solvendo, quot modis probatur, *Conclus.* 24. num. 131. & seqq.
 1. Notarii, eorum imbrevisaturæ quomodo probent, *Concl.* 36. num. 108. Instrumentum, quod habet defectum, quomodo probet, num. 107. Imperfectum instrumentum vel protocolium quando tantum levem præsumptionem inducit, *Conclus.* 36. num. 112. Notarii iudiciorum officium, *Conclus.* 43. numer. 11. Coram notario an possint instrumenta produci, *Concl.* 43. num. 11. Non habet cognitionem, n. 11. Notariatus officium est vile, *Concl.* 43. num. 50. An & quando edere teneatur instrumenta, *conclus.* 45. num. 72. Quomodo se in attestacionum disputatione gerere debet, *concl.* 48. num. 28. Coram Notario an possit appellatio interponi, *Conclus.* 50. num. 56. & seqq. Ad notarii errorem in instrumento publico commissum probandam non potest deferri juramentum suppletivum, *Concl.* 54. num. 52.
 2. Notario an & quatenus de renunciatione beneficiorum in instrumento attestanti ore datur, & quid juris, si renunciationum clausulas sine fideiussorum consensu apposuit, num. 42. *Concl.* 21.
 3. Notarius in testamenti factione an in numerum testium numeretur, *Conclusion.* 5. numer. 24.
 1. Notarii sunt in iudiciis necessarij, *Concl.* 8. num. 1. & num. 14. Debent simul esse notarii publici, n. 16. Est separatus a iudice, n. 17. Debet peculiari iuramento esse obstrictus, numer. 18. Quales debeant assumi, numer. 19. & seqq. Quale sit ejus officium, num. 20. 21. Debet omnia in præsentia iudicis notare, numer. 24. Ejus registratis plena fides adhibetur, num. 25. Sine iussu iudicis non potest acta publicare, num. 33. Nec partibus copiam dare, num. 34. Non debet recipere instrumenta, num. 35. Quando partibus teneatur ad interesse, num. 37. & seqq. Quando possit errorem corrigere, & omnia supplere, numer. 41. Debet omnia manu propria scribere, num. 42. & seqq.
 1. Novercæ præferuntur privigni in dote suæ matris, *Conclus.* 65. num. 75. & seqq.
 1. Noverca præfertur privignis in paraphernalibus, *ibid.* num. 77.
 1. Noverca non præfertur privignis, si ipsæ de bonis aliquibus debent dotari, & illud onus dotandi præcedit obligationem factam pro dote, *Conclus.* 65. num. 86.
 4. Novercam occidens tenetur pœnâ parricidii, *Conclus.* 6. num. 51.
 4. Noverca privignos occidens tenetur pœna parricidii, *Conclus.* 6. num. 78.
 1. Novationis exceptio impedit litem ingressum, *Conclus.* 18. num. 46.
 1. Novationis exceptio impedit paratam executionem, *Conclus.* 84. num. 30.
 2. Nova lex seu constitutio non trahitur ad casus speciales in antiquo jure comprehensos, *Conclus.* 12. num. 16. Quando potest aliquid operari in modico, etiam in reliquis semper strictè intelligitur, *Conclus.* 12. numer. 17.
 2. Nova lex quando retrahitur ad casus præteritos, *Conclus.* 36. num. ultim.
 1. Nullitatis exceptio impedit paratam executionem, *Conclus.* 84. num. 12.
 1. de Nullitatibus, quando proponi & executionem impedire possint, *Conclus.* 61. per tot. Quid sit, quomodo committatur, de ejus effectu, num. 5. Potest usque ad 30. annos agi de ea, num. 4. 5. 6. 7. 8. Non potest agi vel excipi de nullitate, termino præfixo clauso, numer. 9. Causæ debent singulatim in supplicatione exprimi, ad hoc, ut citatio super nullitate decernatur, numer. 10. Nullitas an executionem sententiæ impediatur, numer. 11. 12. 13. 14. Notoria & dilucida impedit executionem, numer. 17. 18. 19. 20. 21. 22. Nullitas in processu ratione ordinis saltem commissa, non impedit, numero 23. Notoria & in continenti probabilis an contra tres conformes sententias opponi possit, numero 24. Quando & quot modis dicatur notoria & liquida, numer. 25. Quando probari dicatur, numer. 26. Non notoria nec liquida quando possit executionem impedire, numer. 29. 30. 31. Nullitatis causa coram quo iudice institui seu agi debet, numero 32. Qui nullitatem allegat, sed non probat, quomodo puniatur, numer. 33. In Saxoniam est pœna, 40. florenorum, numer. 34. Nullitatem cum appellatione cumulare utilius est, quam eam solum deducere, numer. 35. in fin. *Conclus.* 61.
 1. Numellarum publicarum erectio ad quamnam speciem jurisdictionis pertineat, *Conclus.* 1. numer. 13.
 1. Nullam causam in instrumento esse positam exceptio impedit executionem, numero 13.
 1. Nuncij studiosorum an in loco studii possint arrestari, *Conclus.* 75. num. 10. 11.
 1. Nuncius publicus plenè probat, *Conclus.* 36. num. 69.
 5. Nuncius pecuniam alio perferendam retinens vel consumens, an & quatenus committat furtum, *Conclus.* 58. per tot. Si pecunia ipsi in sacculo tanquam species tradita, committit furtum & potest suspendi, numero 1. & seqq. Quod etiam procedit, licet non in specie, sed in quantitate, non obfignata sit, numero 7. Tum demum tabellarius suspenditur, si pecunia furto subtracta ad 20. florenos ascendat, numer. 10. Si quantitas est minor, tunc suscitatur saltem & relegatur, numer. 11. Si quantitas est minima, tunc carcere vel relegatione temporali punitur, numer. 12. numer. 13. Tabellarius, qui in latrones incidit, & spoliatur, non tenetur de damno, nisi certâ & commodâ viâ relicta per aliam insolitam transierit, numero 20. Vel nisi longiore tempore, quam promiserat, emanet, numer. 21. Vel nisi culpa ejus intervenerit, numer. 22. Si tabellarius cum pecunia aufugit, periculum est debitoris, nec is liberatur, numer. 24. Sic si nuncius à latronibus est spoliatus, periculum etiam est debitoris, numer. 25. Si ipse creditor unâ cum tabellario mittat literas ad debitorem, & tabellario pecuniam ad se perferendam dare jubet, tunc periculum est creditoris, numer. 29. 30. Nuncius literas abiciens, dilacerans vel sub arenâ occultans quomodo punitur, numer. 33. *Conclusion.* 58.
 1. Nuncians novum opus intra quod tempus de jure suo docere debet, *Conclusion.* 38. num. 16. 17.

Index Rerum & Verborum.

1. Nundinarum tempore an & quatenus quis possit arefari, Concluf. 77. per tot.
 1. Nundinarum appellacione quæ continentur, Concluf. 77. num. 34.
 1. in Nundinis conceditur areftrum, si debitum est juratum, numer. 5. In ipsis nundinis contractum, numer. 8. In locis, per quæ ad nundinas transitur, numer. 9. Si debitor est fugitivus, & de fugâ suspectus, numer. 10. 11. Si huic privilegio fuit renunciatum, num. 12. Si debitor est bannitus & relegatus, num. 13. Si nundinæ sunt finitæ, num. 14.
 4. Nûrum occidens non tenetur pœnâ parricidii, sed punitur mitius, Concluf. 7. num. 83. 85.
 4. Nutrices imprudenter liberos in lecto suffocantes & occidentes, pœnâ mortis non afficiuntur, sed aliâ arbitrariâ. Concluf. 6. num. 94.
 4. Nutricem cognoscens quomodo puniatur, Concluf. 32. num. 21.
 5. Nutrices puellam suæ custodiæ commissam prostituentes, puniuntur morte, Concl. 40. num. 12.
 5. Nutu etiam infertur injuria realis, Concluf. 39. num. 125.
- O.**
1. **O**bligatio quæ non habet causam, non meretur executionem, Concluf. 80. numer. 80. Ei potest opponi exceptio doli, numer. 80. Ex ea solutum condicitur, ibid. Obligatio in scriptis plus valet, quam quæ fit nudis verbis, Conclusion. 14. num. 69.
 2. Obligatio debet iisdem modis, per quos nascitur dissolvi, Concl. 2. num. 38.
 2. Obligatio futurorum annorum pro pensionibus est in diem, Concl. 4. num. 11.
 2. Obligationes facti an & quatenus ad heredes transeant, Concluf. 26. num. 30.
 2. Obligatio ad carceres in casum non factæ solutionis an & quatenus valeat, Concl. 27. per totum.
 2. Obligationes ad pœnam excommunicationis, vel banni Imperii an valeat, Concluf. 27. num. 32. & seqq. an etiam valeat obligatio, quâ debitores, si non solvunt, volunt esse scelerati, infames, &c. num. 37.
 2. Oberleuterationes sunt secundæ leuterationes & revisiones actorum, Conclusion. 49. numer. 59. an & quatenus locum habent in foro Saxon. Conclusion. 49. numer. 60. 61. 62. 63. An in Episcopatibus admittantur, num. 61. Clausula, non deducta deducam & non probata probabo, an hic necessaria, Conclusion. 49. num. 64. 65. Est remedium suspensivum non devolutivum, num. 65. Eius forma & requisita, num. 66. An contra sententias interlocutorias possit interponi, Concluf. 49. num. 67.
 2. de Obstagiis, Conclusion. 28. Si fidejussor se ad obstagium obligavit, an eo mortuo ejus heredes ad id teneantur, conclusion. 26. numer. 27. Hodie sunt in universo Imperio, & in foro Saxonico penitus abolita, concluf. 28. num. 106.
 2. Observantia debet ante omnia observari, concluf. 36. num. 31.
 2. Observantia non sufficit in familiis, sed requiritur legitima consuetudo, Concluf. 52. num. 62.
 4. Obsessiones itinerum insidiosæ quomodo puniantur, concluf. 20. per tot. vide, *Wegsagerung*.
 5. Obstetricum judicio committitur, an stuprum sit perfectum, concluf. 42. numer. 36. Obstetrices debent hoc in casu juratò depone, & quidem de crudelitate tantum, numer. 37.
 5. **O**ccasionem qui furandi præbuit, quomodo puniatur, Concluf. 56. num. 2. 3. & seqq.
 1. Ocularis inspectio seu demonstratio plenè & perfectè probat, concluf. 36. numer. 17. an & quando post publicatas attestaciones admittatur, concluf. 40. numer. 22. In modis probandi habet primum locum, concluf. 47. numer. 1. Quam habeat utilitatem, num. 2. Non tantum ad instantiam partis, sed etiam ex officio judicis decernitur, num. 3. in quibus causis locum habeat, num. 4. 5. An in taxatione bonorum, num. 6. an si de perjurio agatur, num. 7. an si statutum dicit quod stetur juramento passi damnum, num. 8. Quo tempore admittatur, numer. 9. An post litem contestatam, numer. 12. An ante litem nondum cœptam, numer. 10. an post litem cœptam, num. 11. an post terminum probatorum elapsum, n. 13. 26. Per hanc est probatio optima, n. 14. Certissima, 15. Præfertur omni alii, num. 19. 20. Non præsumitur sublata à statuto, num. 25. An admittatur post publicatas attestaciones, num. 27. An post Conclusionem in causâ, num. 28. Ei non censetur renunciatum, num. 29. An post rem judicatam admittatur, numer. 30. 31. An in ipso actu executionis, num. 32. facit, ut sententia nunquam transeat in rem judicatam, numer. 33. debet fieri sumptibus & impensis petentis, numer. 37. In ea non est periculum in mora, num. 10. Concluf. 47.
 4. Occidere volens alium, & ex errore alterum occidens punitur gladio, Concluf. 10. numer. 4. & seqq. Nisi dolo vacet, num. 10. & tantum percutere voluit, numer. 12. nisi etiam animal occidere volens hominem occidat, num. 13. Si hominem voluit occidere, & aberravit & animal occidit, punitur extraordinariè, num. 18.
 1. **O**economi bona sunt Ecclesiæ tacitè obligata, Concluf. 67. num. 47. & seqq.
 1. **O**fficiales tenentur edere libros rationum, Concluf. 45. num. 47.
 1. Officiario datur actio vel exceptio spoli, qui propter delictum sine causæ cognitione ab officio remouetur, Concluf. 21. num. 42.
 2. Offerendi jus concluf. 3. per tot. an & quatenus ei præscribatur, ibid. numer. 2. & seqq. nunquam potest præscribi, num. 6. & num. 28. nisi secundus creditor, cui res pignori fuit data, facultatem offerendi intra annos triginta non usurpaverit, & primo creditori pretium obtulerit, concluf. 3. numer. 30. offerendi jus competit per modum meræ facultatis, ibid. Sic tertius emtor & possessor, qui à creditore pignus emit, statim securus est, nec potest à debitore molestari, num. 31. si creditor sciente quidem, debitore, sed non ritè & servatis servandis pignus jure domini vendidit, an debitor à secundo creditore pignus potest vendicare, & intra quantum tempus, Concluf. 3. numer. 33. & seqq. Est quasi quædam conditio potestativa, num. 23. Pactum non valet, quo convenitur, ut juri offerendi, præscribi possit, numer. 29. Ius offerendi non est quid separatum ab ipsa liberate, numer. 31. Pactum quod debitori non liceat offerre, nisi ad beneplacitum creditoris, non valet, num. 32.
 2. Officiales & officiorum administratores non possunt opponere exceptionem excussionis, Conclusion. 24. num. 8.
 4. Officialis qui subditam cognoscit, quomodo puniatur, remissivè. Concluf. 36. num. ult.
 5. Officialis si pecuniam sibi traditam & concreditam retinet vel invertit, & subtrahit quomodo puniatur, Concluf. 57. num. 26. & seqq.
 5. Officialis si non dolosè sed tantum ex culpa quadam omisit, & neglexit, quomodo puniatur, Concluf. 57. num. 56.
 5. Officialis tenetur subditis pro receptis apochas dare, ibid. num. 63.
 5. Officialis an de novo possit conveniri, & inquiri, si jam rationes reddidit, & quietatus est, Concluf. 57. num. 72.
 5. Officialis an tenetur, si per substitutum administravit & substitutus deliquit, numer. 73. 74.
 5. Officialis si ante officium fuit pauper, sed postea dives est factus, an præsumatur ex bonis Domini divitias acquisivisse, num. 75. 76. 77. 78. & seqq.
 5. Officialis si ex pecunia fisci vel civitatis lucrum aliquod percepit, an & quatenus illud Principi vel civitati debeat restituere, Concluf. 57. numer. 83. 84. 85. 86.
 1. **O**mne, verbum, in primis si verbum, semper vel simile adjicitur, nihil excludit, Conclusion. 64. num. 86.
 2. **O**nere duplici nemo gravandus, Conclusion. 2. numer. 96.
 2. Onera feudi, & vasalli quæ sint, & ita dicantur, Concluf. 55. per tot.
 1. **O**pinionem communem Doctorum pro se habens non condemnatur in expensas Concluf. 78. numer. 30.
 1. Opiniones variz Doctorum, si sint de re controverta, Reus victus non condemnatur in expensas, ibid. num. 33.
 1. Opinio communis plenè probat, Concl. 36. num. 91.
 3. Opinio ea est servanda, quæ Bartolum habet propugnatores. Concluf. 25. num. 11.
 1. Oppositum operatur in opposito, quod propositum in proposito, Concl. 29. num. 7.
 1. Oportet, vox, importat necessitatem, Concluf. 50. num. 98.
 2. De oppignoratione bonorum, tam mobilium quam immobilium, Concluf. 29. per totum, immobilia debent consensu judicis, sub quo sita sunt, oppignorari, numer. 4. Etiam à Comitibus & Nobilibus, num. 7. Barones, Nobiles, Comites possunt hypothecas in allodialibus apud proprium judicem paganum, quem habent, constituere, Conclusion. 29. numer. 8. Anni redditus, debent cum consensu judicis oppignorari, numer. 11. Nomina & mobilia possunt sine consensu, numer. 17. & 20. Incorporales res & jura, ut & feudalia possunt sine consensu, numer. 24. 25. Creditor potest pignus quod consensu judicis acquisivit, absque nova insinuatione judiciali alii rursus oppignorare, numer. 26. Insinuatio judicialis non requiritur pro solemnitate, sed pro confirmatione, numer. 27. Per oppignorationem non transfertur dominium, numero 28. tabernæ & merces possunt sine consensu oppignorari, numer. 36. Debitor potest in præsentia testium vel pacto vel transactione sigillis eorum signatâ hypothecam sine judiciali insinuatione constituere, Conclusion. 29. numero. 42. Venditio bonorum immobilium procedit in Saxonia sine insinuatione, numer. 46. In legalibus & tacitis hypotheticis non requiritur insinuatio judicialis, numer. 47. Mercatores possunt invicem sua bona sine consensu judicis oppignorare, Conclusion. 29. numer. 49. Si venditor in re vendita, sine judicis consensu hypothecam pro residuo precii retinuit, an hypotheca valeat, Conclusion. 29. numero 57. & sequentibus. Hypotheca oritur à tempore insinuationis judicialis, numero 63. Eius judicio consensus requiritur, sub quo bona sita sunt, numer. 69. 66. Et qui jurisdictionem inferiorem habet, numer. 69. in oppignoratione bonorum censiticorum, Emphyteuticorum, & feudalium cujus judicis consensus requiratur, num. 70. & seqq. Consensus potest etiam à giudice in alio, quam judicii loco peti, numer. 73. Debet ab ipso debitore peti, numer. 74. Iudex debet invitus consentire, numer. 75. Si magistratus consensit oppignorationi, bona autem postea non sufficiunt creditoribus, an illi

Index Rerum & Verborum.

e

- illi habeant regressum contra magistratum, concl. 29. num. 76. & seqq.
4. Operarii si incendium causant, an Dominus de eo teneatur, conclus. 25. num. 119.
1. **O**rdo prioris demonstrationis demonstrat ordinem charitatis, ita ut is præferatur qui prius nominatur, Concl. 64. n. 127.
1. Ordinario processu instituto non licet pœnitere & ad executivum redire, conclus. 80. num. 23.
1. Ordine executionis non observato, annullatur totus processus executionis, concl. 81. n. 49.
1. Ordo executionis an in debitoris, an verò in creditoris favorem sit introductus, concl. 81. n. 56. 57. 58. 59.
1. Ordinarius loci magistratus an in feuda executionem possit facere, conclus. 82. num. 3. & seqq. Quibus casibus tantum in fructus possit exequi, num. 8. & seqq. Quibus casibus in ipsam substantiam feudi, conclus. 82. num. 16. & seqq.
1. Ordinis inversi exceptio, impedit paratam executionem, concl. 84. n. 38.
1. Ordinarius magistratus quis? concl. 4. numer. 18.
1. Orphana trophia habent tacitam hypothecam in bonis hospitalarii, concl. 67. n. 55.
1. Originalia instrumentorum quando producenda, conclus. 43. num. 7. 8. Quando non possunt produci, vel non utile est, quid juris, concl. 43. n. 10. An edi debent, an verò sufficit, si copix edentur, concl. 45. n. 101.
4. **O**scula an sint justa causa, propter quam uxor dotem & alia amittat, Concl. 29. n. ult.
1. **O**ves an & quatenus in executione possint capi, concl. 81. n. 68. & seqq.

P.

1. **P**actum, ut si non solvis liceat mihi bona tua propria autoritate ingredi, tacitam hypothecam in bonis debitoris inducit, conclus. 67. n. 100.
1. Pactum quo debitor nudæ assertioni creditoris super expensis stare promisit, an valet, concl. 78. n. 76. & seqq.
1. Pacti de non petendo intra certum tempus impedit executionem paratam, conclus. 84. num. 29.
2. Pacta claudicantia & omnia in favorem unius facta in contractu arguunt contractum usurarium, concl. 1. n. 44.
3. Pactum reciprocum de futura successione non valet, Concl. 18. num. 14. Cadit in speciem donationis inter vivos, d. num. 14. valet demum in casum non existentium liberorum, d. concl. n. 14.
2. A pacto ad statutum vel legem non valet argumentum negativè, concl. 28. n. 20.
2. Pacta dotalia, concl. 51. per tot. vide dotalia pacta.
3. Pacta dotalia coram quinque testibus etiam extra acta fieri possunt, concl. 1. numer. 53. Continent ut plurimum mutuum & reciprocam donationem & successionem conjugum, d. concl. 1. n. 54.
3. Pactum de futura successione an & quatenus valet, concl. 41. n. 26. & seqq.
1. Patri pecuniam à filiofamiliâs contra SC. Macedonianum exsolutam condicendi nulla potest obijci exceptio, conclus. 64. numero 22.
1. Patris bona sunt liberis pro bonis maternis tacite obligata, concl. 67. n. 13. & seqq.
1. Pater admittitur pro filio cum cautione rati, concl. 14. n. 34.
2. Patria potestas fuit etiam apud Saxones in usu, conclus. 11. num. 3. An hodie jure Saxonico sit sublata, num. 4. & seqq. Solvitur morte, num. 6. Morte civili, num. 7. Dignitate filiorum familias, num. 28. captivitate,

- n. 14. Emancipatione, num. 15. Adoptione, num. 18. Præscriptione decennali, num. 19. separatione, numer. 25. Matrimonio, de jure Saxonico, num. 31. & seqq. Et quidem filix eximuntur patria potestate, non filii, num. 49. & seqq. si matrimonium fuerit solutum, non restauratur patria potestas, numer. 52. & seqq. An doctoratu solvatur patria potestas, numer. 53. An monachatu, numer. 54. An Sacerdotio & clericatu, numer. 56. An patriciatu, num. 12. An consiliariatu, si quis Principis vel liberæ civitatis factus est consiliarius, num. 13. Emancipationis effectus, & quas utilitates liberi patria potestate exempti exinde percipiunt, numer. 57. 58. & seqq. Emancipati non possunt à patre vendi, num. 58. Possunt suos liberos vendere, numer. 59. Possunt matrimonium contrahere, non requisito patris consensu, num. 60. Ipsi tenetur pater bona materna restituere, numero 63. Possunt liberè de bonis, suis testari, num. 68. Possunt contra parentem judicio experiri, numer. 71. Sibi omnia acquirunt, num. 72. Donatio à patrefamiliâs filiofamiliâs facta, confirmatur per modum, quo patria potestas solvitur, num. 75. Emancipati non gaudent SCto Macedoniano, numero 75.
3. Patria potestas ad ea quæ juris publici sunt, non attenditur, concl. 1. n. 10.
3. Pater consentiens in donationem mortis causa filii, non potest postea pœnitere, concl. 1. n. 24. 25. Non potest filio in potestate adhuc existenti inter vivos donare, d. concl. 1. n. 30. Mortis tamen causâ rectè donat, d. n. 9.
3. Pater filios suos heredes instituere debet, vel titulo institutionis aliquid relinquere, conclus. 15. num. 18.
2. Pater lucratur fructus ex bonis filiorum maternis ante separationem, ideoque rationes reddere non tenetur, conclus. 12. n. 23.
2. Pater pro filio fidejubsens non potest opponere exceptionem excussionis, conclus. 24. num. 6.
2. Pater non potest pro debitis liberorum incarcerationari, concl. 28. num. 36.
4. Pater potest in causa beneficii contra liberos testari, conclus. 4. n. 95.
4. Pater ad patriam delendam veniens potest à filio occidi, conclus. 6. num. 28.
4. Pater tenetur ob interfecionem liberorum pœnâ parricidii, conclus. 6. num. 73.
4. Pater non potest filium naturalem occidere, conclus. 6. numer. 75. Nec spurium, numero 76. Nec incestuosum, numer. 77. Nec privignos, numer. 78. Licet filium in delicto aliquo, excepto adulterio, deprehensum occiderit, tamen tenetur pœnâ parricidii, numer. 79. Potest tamen filium citra pœnam parricidii occidere, si filius concumbit cum noverca, num. 80. Si filiam in adulterio deprehendat, num. 84. Si filium patrem ponat in hospitali, nolens illum alimentare, numer. 85. si filius est proditor patriæ, numer. 86. Si causam exheredationis commisit, num. 87. Si cum pater ad sui defensionem occidat, numer. 88. Si castigaturus filium resistentem occidit, numer. 89. Si filius deliquit, & metus est, ne ultimo supplicio afficiatur, potest pater eum privatim occidere, & tantum relegatur, numer. 90. 91. Si pater per furorem filium occidit, num. 92. Si ex melancholix vitio, num. 93. Si filium monstrosum occidat, num. 95.
4. Paterfamiliâs non tenetur de incendio à familia exorto, si de persona non constat, Concl. 25. num. 104. Si constat, tenetur, si ea in officio deliquit, secus si extra, num. 105. Non tenetur, si personam delinquentem damnnum passo exhibeat, num. 111.
4. Pater potest filiam in adulterio deprehensam occidere, Concl. 27. num. 152.
1. Parentes visitantes liberos studiosos, an in loco studii possint arrestari, Concl. 75. numer. 10. 11.

1. Parentes & patroni cum liberis litigantes jurare debent de calumnia, Concl. 31. numer. 9.
4. Parentes si liberos occidunt, quomodo puniantur, Concl. 6. num. 66. & seqq.
5. Parentes, qui liberos prostituunt, puniuntur morte, Concl. 40. num. 6. & seqq. Licet filiam viduam vel naturalem tantum prostituunt, num. 10. 11. Si non quæstus causa, sed tantum ex levitate filias prostituunt, sustigantur cum perpetua relegatione, numero 16. Si filix consentiunt parentes mitius puniuntur, num. 19. Filia prostituta nupta, punitur gladio, si innupta, arbitrariè, numero 22. 23.
3. Parentes, an in successione filiorum reliquos filios vel fratres sive ex uno sive ex utroque latere conjunctos excludant, Concl. 33. numer. 8. 9. 10.
4. Parricidium est crimen asperissimum, conclusion. 6. numer. 1. Cur Solon & Persa in id nullas pœnas præstituerunt, numer. 2. Si liberi parentes occidunt in Electoratu Saxonix sacco linteo insuuntur, & cum cane, galla gallinæ, fele & serpente in charta seu linteo depicta demerguntur, Conclusion. 6. numer. 11. 12. 13. 14. 15. Si verò flumen non adest, contunduntur rota, numer. 18. 19. Et judex potest pro delicti gravitate etiam interdum pœnam aggravare, numer. 20. Liberi ita puniuntur, si unum ex ascendentibus in infinitum occidunt, numer. 25. Licet filius sit minor, numer. 26. Aut pater bannitus, numer. 26. Nisi pater veniat ad patriam delendam, numer. 28. Licet filius sit miles, numer. 31. Aut iratus, numer. 32. Aut pater sit naturalis tantum, numer. 33. Et filius spurius sit, numer. 34. Incestuosus, numer. 35. si alteri mandavit, ut patrem occidat, numer. 36. Si tantum sit concilius cædis paternæ, numer. 40. Si venenum ad patrem occidendum paravit, licet non sit usus, aut sine effectu, numer. 43. Si viticum aut novercam occidit, numer. 50. 51. Nisi sit furiosus, numer. 55. Adoptivus, numero 56. Nisi etiam patrem ignoranter occidat, numer. 58. Nisi ab eo sit expositus, numer. 59. Nisi pater aliquam causam exheredationis in filium commisit, numer. 60. Et sit hæreticus, num. 61. Et filius pro necessaria defensione patrem occidat, numer. 62. Nisi etiam pater sit spiritualis, num. 64. Si liberi parentes tantum verberant, quomodo puniantur, remissivè, num. 65.
4. Parricidii accusatio est perpetua, & ejus pœna nunquam præscribitur, Conclusion. 7. numer. 86. Parricidæ præter pœnam ordinariam aliter etiam puniuntur, remissivè, num. ult.
5. Parricidæ sepulcrum & cadaver potest impune spoliari & violari, Concl. 49. n. 35.
4. Patrum occidens non tenetur pœna parricidii sed aliâ mitiori, Concl. 7. n. 83. 85.
4. Partus natus semper præsumitur vivus, Concl. 7. num. 28.
4. Partum abigens punitur morte, si fuit animatus, sin inanimatus, relegatur vel sustigatur, Concl. 8. numer. 1. & seqq. Vide abortus.
4. Partus quando dicatur & præsumatur animatus, Concl. 8. num. 15. 16. & seqq. In Saxonia dicitur post dimidium uterum gerentium tempus, num. 22. In dubio præsumitur inanimatus, num. 23.
1. in Paraphernalibus bonis uxor non habet jus prælationis, Concl. 65. n. 63. & seqq.
1. in Paraphernalibus habet tacitam hypothecam, ibid. Non personale privilegium, numer. 67.
1. Paraphernalium ratione competit uxori tacita hypotheca in bonis mariti, Concl. 67. num. 4.
4. Paraphernalia non amittit uxor propter adulterium, Concl. 29. n. 17. 18. 19.
1. Pauperum bona gaudent iisdem bonis, quibus

(*****)

Index Rerum & Verborum.

- bus bona Ecclesie, Concluf. 67. numer. 55.
1. Pauperi an & quatenus sumptus litis subministrandi, Concluf. 7. numer. 40. 41. & feqq. Ipsis est advocatus constituendus, Concl. 7. numer. 71. Debet gratis patrocinari, num. 75. Iudex debet gratis in causa pauperum judicare, num. 78. Non tenetur ad solutionem sportularum, num. 97. Processus & acta primæ instantiæ, debent eidem gratis dari, numer. 80. Commissarius debet gratis testes examinare, numer. 81. Debet juramentum paupertatis præstare, numer. 87. Pauper quis dicatur, num. 89. & feqq. Concl. 7.
 1. Pauperum causæ ita sunt privilegiatæ, ut in eis reus actori instrumenta debeat edere, Concl. 45. numer. 44.
 1. Pagana judicia nobilium, Concl. 8. numer. 55. & feqq.
 1. Pagorum syndicatus quæ requirant, Concl. 14. numer. 88.
 1. Papa an possit reum sub Imperatoris vel alterius jurisdictione degentem citare, Concluf. 11. numer. 10. & feqq.
 1. Papæ plena fides habetur, Concluf. 36. numer. 63.
 4. Pauli Chirlandi opinio, licet nullis rationibus firmetur, habetur in materia veneficii pro lege, Concluf. 5. numer. 66. Palinodia, vide Recantatio.
 1. Pastorum dicta, pecudum ex occursione alterius esse mortuam, an transeat in rem iudicatam, & non possit retractari post decendum, concl. 59. numer. 30. & feqq.
 2. Pastorem proprium nemo potest de jure Saxonico habere, nisi habeat tres mansos, concl. 46. n. 36. Pastor an teneatur ad restitutionem si pecus amisit, vel ei damnum fieri passus est, remissivè, concluf. 49. numer. ult.
 2. Pascendi jus est servitus, Concluf. 49. n. 1. Loca in quibus competit, dicuntur pascua, n. 2. Pascuum est privatum & publicum, acquiritur vel ultima voluntate, vel rationibus & contractibus, vel sententia vel præscriptione, numer. 3. Nemo potest pascere in agris collectis frugibus & fructibus tempore messium, num. 4. Quando & quomodo jus pascendi præscribitur, remissivè, numer. 5. Jus pascendi habetur cumulativè, & non privativè, & Dominus fundi potest etiam ibi sua pecora pascere, num. 6. 7. 8. Quomodo quis jure pascendi uti debeat, num. 9. 10. 11. 12. 13. Quilibet potest in communi pascuo tot pecora habere quot voluerit, num. 14. 15. Jus pascendi an possit dividi, & an secundum quantitatem jugerum, an verò secundum capita & fumantes domus dividendum, num. 16. 17. 18. & feqq. Servitus juris pascendi est jus personale, numer. 20. Quomodo probetur, & an incolæ & cives universitatis seu communitatis in ea probanda sint testes idonei, remissivè, num. 21. Quibus modis amittatur, remissivè, num. 22. Dominus prædii servientis non potest prædia mutare, & loca inculta, in quibus alteri jus pascendi competit, ad culturam invito domino redigere, concluf. 49. numer. 23. Si servitus debetur eo tempore, quo fruges collectæ sunt, possunt prædia pascuis obnoxia bene ad culturam reduci, numero vigesimo sexto. In dubio præsumitur jus pascendi omni tempore deberi, numer. 27. Si dominus fundi servientis reduxit pascua ad culturam, an cogi possit ad reducendos illos agros ad pascua, an verò tantum ad interesse teneatur? omnino, numer. 34. De jure Saxonico nemo potest pecora sua separatim pascere, nisi habeat tres mansos, num. 36. Si communis pastor pecus amisit, vel ei damnum fieri passus est, an teneatur restituere, remissivè, Concl. 49. numer. 40.
 4. Pascua veneno inficiens, hodiè concrematur, Concluf. 26. numer. 7. 8. Nisi nullum damnum exinde secutum sit, num. 9.
 1. Pastor non tenetur secreta confessionis revelare, Concl. 41. numer. 17.
 5. Partiarium animalium si vendit foetus inde provenientes, non committit furtum, sed debet Domino medium lucrum, concluf. 44. numer. 54.
 5. Participantes de furto quomodo puniuntur, concl. 55. numer. 29. & feqq.
 5. Patibuli erectio toleratur, si distat à finibus vicini per 24. ulnas, licet umbra ejus in vicinos fines-projiciatur, concluf. 45. n. ult.
 5. Patibulorum & rotarum locus est publicus, concl. 48. numer. 11.
 3. Paria sunt aliquid esse ad beneplacitum, & aliquid esse in perpetuum, concl. 34. n. 27.
 1. Pecunia mandatario ad aliquid emendum vel faciendum data, quibus privilegiis gaudeat, concl. 64. numer. 15. 16. 17.
 1. Pecunia ad refectionem rei mutuata habet jus prælationis, Concluf. 64. n. 99. & concl. 65. numer. 132. & feqq.
 1. Pecunia præsens debet in executione omnium primò capi, Concl. 81. n. 66.
 1. Pecuniæ non numeratæ exceptio impedit executionem, Concl. 84. numer. 15.
 2. Pecunia præsentem rem emens, majori precio emit, quàm qui emit solutione in tempus dilata, Concl. 2. numer. 43.
 2. Pecunia qualis sit solvenda, si moneta non amplius est, vel est mutata, Concluf. 35. & Concluf. 36. vide verb. Moneta.
 5. Pecuniam sine mandato nomine alterius exigens, habetur pro fure, Concluf. 44. numer. 22.
 2. Pecuniam si quis in via invenit, an eam per præconem publicum debeat facere proclamari, ut verus Dominus appareat, & quid si appareat vel non, Concluf. 66. numer. 27. & feqq.
 5. Pecuniam sub vestibus punitorum retentam quis impunè possit auferre, Concluf. 48. numer. 15.
 5. Pecuniam publicam vel Principis qui furatur, quomodo punitur, Concluf. 57. numer. 1. & feqq.
 5. Pecuniam sibi & suæ fidei commissam qui retinet, tenetur L. Julia de residuis, Concluf. 57. numer. 13.
 5. Pecuniam sibi concreditam qui dolosè retinet quomodo puniatur, Concluf. 57. n. 15. 16. & sequentibus.
 5. Pecuniam sibi per modum contractus commissam qui intercipit, quomodo punitur, Concl. 57. n. 22. 23. 24. 25.
 3. Pecunia hereditaria quid? concl. 31. numer. 7. 8. 9. 10. 11.
 3. Pecunia simpliciter ex feudo redacta & nihil amplius addito non fit feudalis, concluf. 41. numer. 12. & feqq. Pecunia verò quæ redigitur ex feudo empto, hoc pacto, ut sit feudalis, habetur etiam pro feudali, modò illud pactum cum consensu Domini adjiciatur, d. Concluf. 41. numer. 13. Idque obtinet etiam de jure Electorali, num. 14. & feqq. Igitur conventio fratrum vel agnatorum sola non sufficit, num. 18. Ampliat & limitat, num. 19. 20. & feqq. Pecunia cum pacto, ut in feudo retineatur, & quotannis ei, cui debetur, certæ pecuniæ usuræ solvantur, pertinet ad successores feudi, & valet ejusmodi conventio etiam sine consensu Domini, num. 31. 32. Si ita pactum fuerit, ut pecunia ex feudo redacta in aliud feudum collocetur, valet pactum. Quod si verò ante collocationem is qui habet pecuniam moritur, tunc pecunia illa non est feudalis, sed allodialis, num. 35. 36. 37. & feqq. ad fin.
 1. pro Pensionum præstatione specialiter designatus fundus, an & quatenus sit pro eis obligatus tacite, Concl. 67. numer. 93. & feqq.
 2. Pensiones domorum, tabernarum & aliarum mercedes, si eo tempore revendiitio fiat, ubi dies solutionis nondum venit, dividuntur in emptorem & venditorem, concl. 2. n. 74. Pensiones pro ædibus, tabernis locatis debite nunquam præscribuntur. Concl. 4. n. 21.
 1. Personale privilegium in concursu creditorum habentes, qui sint & quibus præferantur, concluf. 70. per tot.
 1. Personaliter privilegiati, nullà temporis prioritatis ratione habitâ, æqualiter concurrunt, & pro rata admittuntur, Concluf. 70. numer. 26.
 1. Personalia privilegia quomodo sint & dicantur in concursu creditorum imparia, numer. 28. 29.
 1. Personaliter privilegiati non possunt id repetere, quod alii personaliter privilegiato est solutum, concluf. 71. n. 29. & feqq.
 1. in Personalibus actionibus res debitoris non afficiuntur vitio litigiosi, Concluf. 74. numer. 155.
 1. de Personarum arresto, concl. 75. per tot.
 1. Persona legalis, nobilis, dives, &c. præsumitur magis veritatem dicere quàm alia, concl. 53. numer. 19.
 2. Personales actiones non egrediuntur personam, nec dantur contra singularem successorem, concluf. 2. n. 14. in med.
 2. à Personis ad res firmissimum est argumentum, concluf. 29. numer. 80.
 1. Periculum in mora ubi subest, ibi omnes actus die feriato possunt expediri, concl. 74. numer. 98. Et omnia possunt de nocte expediri, num. 100. 101. Neque habetur ratio loci aut temporis, num. 101.
 1. Periculum esse in mora quomodo probetur, concluf. 46. numer. 49.
 1. Peremptoriè, vox, in citatione ponenda, concluf. 10. n. 7. & n. 10. & feqq.
 1. Peremptoriæ exceptiones quando debeat opponi, concl. 18. n. 32. 33. & feqq. Quâ forma, concluf. 18. n. 51. 52. 53. An & quando post litem contestatam possint opponi, n. 55. 56. & feqq. Ejus abiectione inducitur litis contestatio, n. 35. Cur & quâ utilitate post litem contestatam opponantur, n. 35. 36. Litis ingressum impeditentes possunt ante litem contestatam opponi, n. 37. Notoria impedit litis ingressum, num. 49.
 1. à Peritorum consilio licet appellare, concluf. 49. numer. 5. circa fin. Peritorum aliorum, quàm sapientum, dicta an transeat in rem iudicatam, concluf. 59. numer. 30. & feqq.
 1. Perjuro non potest deferri juramentum suppletorium, concluf. 54. numer. 69.
 4. Perjuri possunt in causa veneficii testari, Concluf. 4. numer. 98.
 1. Pecora in agro damnnum facientia licet jure Saxonico pignorare, concl. 21. numer. 30.
 4. Pecora veneno vel incantationibus enecans, comburitur, concluf. 26. numer. 1. & feqq. & numer. 10.
 5. Pecus qui fugat rubro panno, ad hoc, ut alius furetur, tenetur poena furti, concluf. 55. numer. 11.
 1. in Permutatione evictio habet locum, concluf. 24. numer. 49.
 1. Peregrinatio an & quatenus sit legitimum impedimentum, concluf. 17. numer. 52.
 1. Peregrini testes an admittantur, & quomodo testari possint, concluf. 42. numer. 9. & feqq.
 1. Pestilentia grassans est legitimum impedimentum, concluf. 17. numer. 52.
 4. Pestis tempore ægrotos occidentes vel spoliantes, vel negligentes, vel necessaria non suppeditantes quomodo puniuntur, concl. 9. per tot.
 5. Persuasio habet vim coactionis, concl. 38. numer. 28.
 3. pro Perpetuis habentur & illa, quæ dubia & incerta sunt, an perpetua an verò temporaria sint, concl. 34. numer. 26.
 1. Pharmacopolarum sumptus habent jus prælationis, concluf. 64. numer. 96.
 1. Pila causa quælibet habet personale privilegium, & præfertur chirographariis, concluf. 70. numer. 10. 11. 12.

Index Rerum & Verborum.

1. Piae causae debita etiam habent personale privilegium, num. 11.
1. Piae causae quae dicantur, & quae eis relicta censentur, Concl. 69. num. 12.
2. contra Piae loca praescribitur de jure Civili & Saxonico quadraginta annis, Concl. 7. n. 1. 2. 3. & seqq.
1. Pietas ubi quid suadet, ibi feriarum non habetur ratio, sed actus judiciales possunt expediri, Concl. 38. n. 37.
1. Pignoraticus creditor quibus in concursis creditorum praeratur, Concl. 66. n. 21. & seqq.
1. Pignoris pactum pro residuo pretio an ante traditionem rei venditae, an vero post debet adici, Concl. 66. num. 47.
1. in Pignoribus capiendis quis ordo sit servandus, Concl. 81. n. 45. & seqq.
1. Pignus judiciale aequiparatur pignori conventionali, Concl. 81. n. 110.
1. in Pignore conventionali juris est, ut quis etiam pignus pinguis, quam creditum est, possit accipere, Concl. 81. n. 110. in med.
1. Pignoris natura & conditiones sunt: Ut sit individuum, Concl. 82. num. 70. 71. In re una vel pluribus debiti quantitatem longè excedentibus constitui possit, numer. 72. In eo potior sit, quod prior est tempore, n. 73. Ut non nisi solutione liberetur, num. 74.
1. Pignoro an detur contra judicem vel privatum actio spolii, Concl. 21. num. 29. & seqq.
2. Pignoraticus contractus quando praesumatur, Concl. 1. per tot. In hoc contractu fructus medio tempore percepti computantur in sortem, numer. 4. Praesumitur, si ponatur, hat ihm auff das Haus so viel Gelds gesetzt / num. 12. Si venditor prius fuit protestatus, quod nolit vendere, sed pignori dare, vel antea quaesivit pecuniam super tali fundo sub pignore, & ex intervallo venditio est facta, praesumitur pignus, numer. 39. Si dicatur, ut quodcumque venditor restituit precium, emptor teneatur ei restituere rem suam, numer. 43. Si receditur à contractu emptionis & venditionis per restitutionem instrumentorum incisorum, numer. 50. Si in instrumento ponatur verbum *reclere*, *wieder lösen* / numer. 51. In dubio non praesumitur emptio & venditio, sed pignus, Concl. 1. numer. 57. An praesumatur pignoraticus ex pacto de retrovendo & ex modicitate precii, numero 58. & seqq.
2. Pignus alteri jure domini venditum potest à debitore vendicari, offerendo precium, concl. 3. num. 39.
2. Pignoratio an & quatenus praescriptionem interruptit, Concl. 9. n. 2. & seqq.
2. Pignus captum an & quali judici tradi debet, Concl. 9. n. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
2. Pignoratio de jure Saxonico praesertim ad interruptendam praescriptionem est permiffa, ibidem, num. 4.
2. Pignus an & quatenus marito ab uxore possit remitti de jure Civili, Concl. 20. per tot.
2. in pignore an & quatenus beneficium excussionis habeat locum, ita ut possidens rem alteri hypothecam eo gaudeat, Concl. 24. num. 66. & multis seqq.
2. Pignorari an & quatenus bona mobilia & immobilia de jure Saxonico & Civili possint, Concl. 29. per tot. vide verb. Oppignoratio.
2. Pignore sine culpa creditoris amisso, pertinet periculum & damnum ad debitorem, Concl. 33. n. 7. & per tot.
2. de Pignorationibus, & eorum processu, Concl. 34. per tot. Iure civili sunt prohibita, num. 1. Secus de generali consuetudine in Germania, numer. 2. 3. Iure Saxonico an & quatenus sint licita, numer. 4. 5. 6. & seqq. Non tantum pro conservando jure, sed etiam alienam pecudem damnum dantem licet pignorate, numer. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Quilibet,

qui in alterius fundo damnum dat, potest pignori, & ei aliqua res potest auferri, numer. 11. Qui hortos vel agros depopulandi & furandi causa ingreditur, numer. 13. Qui nostros agros aratro subigit, numer. 14. Qui defraudat gabellas, telonia & vectigalia, numer. 15. Qui laudemia vel alias pensiones in fundo emphyteutico non solvit, n. 16. Qui debita servitia praestare nolunt, possunt pignori, n. 17. Pignora capta debent judici praesentari, num. 22. 23. Pignorans, si pignora judici non obtulit, condemnatur viro pignorato ad emendam, & judici ad multam, numer. 24. Qualis processus circa pignorationes pro conservandis juribus factas conservatur tam in Camera, quam de Iure Saxonico, numer. 24. 25. & seqq. Iudicium circa causas pignorationis est ordinarium, numer. 36. Per pignorationem constituitur quis in possessione vel quasi, numer. 40. Si quis fundum vel territorium jure proprietatis ad se pertinere dicit, vicinus vero jus in eo praetendit, debent pignora statim absque ulla cautione restitui, & pignorator ad processum ordinarium remittitur, numer. 38. Pignoratus tam diu in possessione defendendus, donec pignorans contrarium probaverit, num. 41. In foro Saxonico is, qui vel ipse vel ejus familia vel pecora in alieno agro damnum dedit, debet damnum refarcire, numer. 45. Debet insuper judici solvere emendam, numer. 46. Emenda qualis sit, numer. 47. 48. 49. Si pignoranti se opponit, debet trinos solidos judici exsolvere, numer. 50. In terris Electoratus Saxoniae emenda est unus solidus, numer. 52. Si pignoratus res contumaciter redimere negligit, debet Iudici pro singulis noctibus 4. grossos solvere, num. 53. Pignoratus non potest amplius multari, quam amissionem rei pignorate, numer. 57. Damnum in alienis agris datum à quibus aestimetur & quomodo, numer. 61. 62. 63. Actor potest damnum datum aestimare, ad hoc, ut reus aestimationem vel praestare, vel etiam suo juramento diminueri debeat, numer. 65. Si uterque dicit, se esse in possessione, & alterum pignorat, quid juris, remissive, num. 66. Pignorationis effectus, num. 67. 68.

5. Pignus mihi in re constituens, si postea eam auferat, & aliam submittit, est fur, Concl. 44. num. 8.
5. Piscatio est quovis jure in mari & fluminibus licita, ita, ut contra prohibentem competat actio injuriarum, Concl. 51. n. 2. Nec lege nec consuetudine potest prohiberi, concl. 51. n. 3. Non possunt Principes eam prohibere, numer. 4. Nisi quibusdam casibus, remissive, num. 5.
5. Pisces in alienis lacubus, stagnis & fluminibus capiendi, si ex non fuerint inclusae, puniuntur juxta constitutionem Imperii arbitrariè, Concl. 51. numer. 9. Iure Saxonico vero debet captos pisces restituere, & toties tres solidos, quoties est piscatus, dare, numer. 10. Et ad poenam laquei hoc casu nunquam devenitur, numer. 13. Si vero pisces sunt inclusae, & quis in alienis piscinis seu vivariis, *Tetschen vnd andern beschlossenen Wasstern* / piscatur, puniuntur secundum constitutionem Imperii relegatione, vel etiam laqueo, juxta qualitatem delicti, numer. 15. Iure vero Saxonico puniuntur laqueo, si aestimatio piscium ultra quinque solidos sit; fustigatione tantum, se infra, Concl. 51. numer. 20.
3. Pisces ad quem post mortem vasalli pertinent, an ad ejus heredes, an vero ad dominum feudi, Concl. 45. n. 18. & seqq.

Plagarius poenitens & filium abductum restituens puniuntur mitius, Concl. 23. num. 6.

5. Plantas furto auferens puniuntur arbitrariè, Concl. 53. num. 3. 4. 5. Nisi saepius id fe-

cerit, & earum valor magnam summam excedat, tunc enim puniuntur laqueo, num. 5. Qui plantas laedit, tenetur L. Aquilia, num. 6. Et jure Saxonico debet praeter aestimationem 30. solidos solvere, num. 7.

1. Plures uno eodemque die hypothecas acceperunt, arrestantur vel sunt immixti, quaeritur quis sit praerendus, Concl. 66. num. 4.
1. ex pluribus rebus obligatis potest creditor quam velit eligere, Concl. 81. n. 31.
1. Plura conjunctim quando requiruntur, non sufficit alterutrum fieri, sed utrumque implendum, Concl. 82. num. 60.
1. Plus petitionis tempore exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 11.
1. Plus petitionis exceptio est dilatoria, Concl. 18. num. 82. An & quatenus opponi & admitti possit, Concl. 28. n. 22.
1. Plura quando in lege vel constitutione requiruntur, non sufficit unum impleri, sed omnia requiruntur, Concl. 30. n. 38. & concl. 60. num. 26. part. 2.
4. Plures in rixa vel tumultu aliquem occidentes quomodo puniantur, Concl. 11. per tot.
1. Pluviarum tempestas est legitimum impedimentum, Concl. 17. n. 53.

Poculum sterilitatis vel abortionis dans vel sumens quomodo puniatur, Concl. 8. per tot. vide verb. Abortus.

4. Poculum conceptionis, ut gravida fiat, licet dare mulieri, Concl. 8. n. 62.

3. Poculenta an ad comestabilia pertineat, Concl. 48. num. 34. & seqq.

1. in Poenis an & quatenus fucus habeat jus praetationis, Concl. 65. n. 126. & seqq.

2. ad poenam an se debitor in casu non factae solutionis possit obligare, Concl. 27. per tot.

2. Poena privationis requirit sententiam declaratoriam judicis, Concl. 46. n. 6.

4. Poena arbitraria seu extraordinaria in foro Saxonico etiam ad corporalem extenditur, jure Civili vero non est corporis afflictiva, Concl. 15. num. 8.

4. Poena arbitraria an & quatenus ad mortem extendi possit, Concl. 36. numer. 19. 20. 21. 22.

5. Poena arbitraria an in materia injuriarum ad mortem possit extendi, Concl. 61. numer. 56.

4. Poena mortis ubi ex causa mitigatur, tunc poena mitigata non potest esse corporalis, sed alia, per quam corpus non affligitur, Concl. 17. num. 25.

4. Poenam mitiorem in criminalibus debemus amplecti, Concl. 8. num. 4.

4. in Poenalibus quando lex vel constitutio favorabilis censenda, & quando extendenda sit, Concl. 31. num. 8.

1. Poena certa à lege non determinata venit officio judicis arbitraria imponenda, concl. 57. num. 25. Poena debet liquidis probationibus doceri, nec potest juramentum supplementum deferri, Concl. 54. num. 40. Poena privationis rei vel juris sui semper debet esse expressa, Concl. 50. n. 141.

1. Poenitentia an in compromissis locum habeat, Concl. 4. n. 19.

4. Poenitentia an poenam magis & veneficii mitiget, Concl. 5. n. 72. & seqq.

4. Poenitentia mitigat poenam in delictis, Concl. 23. n. 3.

5. Poenitentia ducti qui res furto sublatas restitunt, vel earum nomine Domino satisfaciunt, puniuntur arbitrariè, Concl. 44. numer. 71.

4. Poenitentia in crimine assassinii an poenam mitiget, Concl. 23. num. 4. An in crimine plagii, num. 6.

4. Polygamia an & quomodo puniatur, Concl. 28. per tot. vide verb. Bigamia.

1. Ponderatores publici plenè probant, concl. 36. num. 75.

1. ad Pontificem omissis intermediis judicibus potest appellari, Concl. 50. num. 68.

Index Rerum & Verborum.

1. Possessor in sua possessione turbari vel ejus commodo privari non debet, *concl.* 73. n. 18.
1. Possessio vel quasi relevat possidentem ab onere probandi, *concl.* 37. n. 4. A sententia in possessorio lata an licet appellare, *concl.* 50. n. 68. Possessor rei immobilis super qua litigatur, an debeat satisficere, *concl.* 20. n. 39. Possessio nunquam transfertur ad heredes, nisi per naturalem apprehensionem, *concl.* 21. n. 13. Possessio nemini restitui debet, nisi liquidò probet, sibi eam injustè ablata esse, *concl.* 21. n. 32. Possessorii causa commissà possunt Commissarii etiam de petitorio cognoscere, *concl.* 4. n. 9.
2. Possessio, in primis civilis, naturalis non sufficit, requiritur ad prescriptionem, *concl.* 3. n. 18. 19. Non competit creditori pignoratitio, n. 20. Possessio continua requiritur ad prescriptionem, *concl.* 6. n. 6. Continua possessio dici non potest, si possessor interdum plus, interdum minus accipit, *ibid.*
2. in Possessione sua vel quasi debet quilibet quietè relinqui, etiamsi sit injustus possessor, *concl.* 34. n. 41. in med.
3. Portio statutaria superfluiti conjugii debita est debitum radicatum, *concl.* 9. n. 4. Est æs alienum. d. n. 4. Est instar dotis, d. n. 4.
1. Posterior creditor quando & quibus in casibus priori præferatur, *concl.* 66. n. 41. & sequentibus.
1. Posteriori solutum an & quando à creditoribus prioribus possit repeti, *concl.* 71. n. 7. & seqq.
1. Potest, vox, importat voluntatem, *concl.* 54. n. 25.
2. Potestas patriæ, vide *concl.* 11. & verb. Patria potestas.
1. **P**recium rei venditæ quibus privilegiis gaudeat, & quibus creditoribus præferatur, *concl.* 64. n. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 43. 44. n. 59. 63.
1. Precium an in hypothecaria loco rei succedat, *concl.* 69. n. 18. *concl.* 71. n. 48.
1. Precium rei venditæ an & quatenus possit sequerari, *concl.* 73. n. 118.
1. Precii non soluti exceptio potest post latam sententiam opponi, *concl.* 79. n. 50.
1. Precium quomodo in mobilibus, *concl.* 83. n. 16. & seqq. & immobilibus possit & debeat constitui, n. 33. & seqq. Et quod justum rerum precium, n. 16. & seqq. n. 34. & seqq. Probatur ex quantitate rei & qualitate redditum, n. 43. An & quando per subhastationem, n. 38. An ex officio judicis, n. 40. 41. An & quando per peritos artis, n. 43. An & quando per depositiones testium, n. 80. Per librum communis æstimi, n. 82. per venditiones antea factas, n. 84.
1. Precium integrale colligitur ex perceptione fructuum viginti annorum, *conclusion.* 83. n. 50. 52.
1. Precii non soluti exceptio impedit executionem, *concl.* 84. n. 15.
1. Precium an & quatenus pro evictione ab emptore possit retineri, *concl.* 24. n. 9. 10. 11. 12. 13. 14.
2. Precii mentio inducit contractum emptionis venditionis, *concl.* 1. n. 8. Si emptor loco precii dedit vestes, animalia, &c. quæ venditor necesse habuit vendere, præsumitur contractus usurarius, n. 27. Precii modicitas quæ sit, n. 64.
2. Precium in retrovenditione quale esse debeat, *concl.* 2. n. 39. & seqq.
2. Precium ex venditis avitis bonis comparatum an in eorum locum succedat, ita, ut sine heredum consensu non possit alienari, *concl.* 13. n. 19.
2. Precium ex feudo redactum non habet feudi naturam, *ibid.* n. 22.
2. Precium feudi venditi an & quomodo inter creditores exprellam vel tacitam hypothecam habentibus possit distribui, *concl.* 31. n. 8. 9.
2. Precium quale is, qui jus protomifcos habet, solvere debeat, *concl.* 41. per tot.
2. Precium an & quatenus debeat restitui, si feudum alienatum ab agnatis vel filiis revocetur, *concl.* 62. per tot.
5. de Precio si stuprator convenit tempore stupri non debet puellam dotare vel ducere, *concl.* 38. n. 68.
1. Preciosæ res mobiles debent subhastari, *concl.* 81. n. 91.
1. de Prælationis privilegio, *concl.* 63. 64. & seqq. De jure communi, remissivè, *concl.* 63. n. 3.
1. de prælationis seu prioritatis jure, & quid in eo observandum, *concl.* 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72.
2. Prælationis seu prioritatis privilegium, quod uxori ratione dotis competit, quando incipiat, *concl.* 30. Quando de jure civili, n. 1. & seqq. In Electoratu Saxonie incipit à die nuptiarum, n. 9. & sequentibus.
1. Prælati bona sunt Ecclesie tacite obligata, *concl.* 67. n. 47. & seqq.
1. Præcones an possint arrestari, *concl.* 75. n. 27.
2. Præcepta executiva quando decernantur, *concl.* 81. n. 11. Habent paratam executionem, *concl.* 80. n. 63.
1. Prædia rustica, de quibus certa servitia & pensiones præstantur, non debent in executione dividi, *concl.* 81. n. 117.
1. Prædiorum precia variantur secundum diversitatem regionum, *concl.* 83. n. 56.
1. Prædiorum qualitas & conditio est attendenda in æstimatione, *concl.* 83. n. 59. Quæ consistit in diligenti cura, n. 60. In meliorationibus & pejorationibus, n. 61. Et in eorum libertate, quod non habeant annexum aliquod onus, n. 61.
1. Prædia rustica in pagis non tanti æstimantur quanti urbana, *concl.* 83. n. 71.
1. Prædia non ex sumptibus & valore precii, sed ex redditu, numer. 73. Et ex bonitate sunt æstimanda, n. 73.
1. Prescriptionis exceptio impedit paratam executionem, *concl.* 84. n. 14.
1. Prescriptione an cumulativè an verò privativè videatur acquisita jurisdictio, *concl.* 2. numer. 31. Prescriptionis exceptio impedit litis ingressum, *concl.* 18. n. 44. An à iudice ex officio suppleri possit, *concl.* 58. per tot. An ipso jure, an ope exceptionis actio per prescriptionem tollatur, *concl.* 58. numer. 3. & seqq. In criminalibus potest à iudice suppleri, numer. 9. Iudex potest cogi ad supplendam eam, numer. 15. & seqq. Si iudex eam omisit, sententiam nunquam transit in rem judicatam, *concl.* 58. n. 18. Et ipse tenetur reo in Syndicatu, n. 19.
1. ad Prescriptionem probandam non potest deferri iuramentum suppletorium, *concl.* 54. n. 42.
2. Prescriptio an & quatenus in pacto de retrovendendo habeat locum, *concl.* 2. numer. 80. Quæ sunt meræ facultatis non præscribuntur, numer. 81. Contractui qui sapit usurariam pravitatem, non potest præscribi, *concl.* 2. n. 95. Iuri offerendi an possit præscribi? *concl.* 3. n. 6. & seqq. An facultati iudicem adeundi, n. 4. Conditionem implendi, numer. 5. Ad prescriptionem requiritur titulus, numer. 16. Possessio vera vel quasi, in primis civilis, non sufficit naturalis, numer. 18. 19. Requiritur bona fides, numer. 21. Condiçioni potestativæ nunquam præscribitur, *concl.* 3. numer. 24. Actioni nondum natæ nunquam præscribitur, numer. 26. Iure Saxonico sunt tantum duæ species prescriptionis, *concl.* 3. n. 43. Præstationibus annuis an & quatenus præscribatur, *concl.* 4. per tot. *Schoß/Steuer/ Schagung/* non potest præscribi, *concl.* 4. numer. 17. Mercedès pro locatis ædibus non possunt, numer. 21. Præstationes quæ sub pacto de retrovendendo debentur, non præscribuntur, numer. 22. Decimæ etiam, n. 24.
2. Prescriptio Saxonica 30. annorum an obtineat contra Ecclesiam, Universitates, hospitalia & pia loca, *concl.* 7. per tot. Prescriptio incepta contra privatum debet compleri prescriptione Ecclesiastica, si res pervenit ad Ecclesiam, *concl.* 7. numer. 9. Contra civitatem quomodo præscribatur, & quomodo regalia, *concl.* 8. per tot. Duæ sunt species prescriptionis de jure Saxonico, numer. 17. An & quatenus illæ rationes quæ jure civili minori spacio quàm triginta annis terminantur, jure Saxonico præscribuntur, numer. 18. Prescriptio centenalís & immemorialis an in foro Saxonico habeat locum, numer. 19. De prescriptione in delictis idem est iudicium in foro Saxonico ac civili, *concl.* 8. n. 18.
2. Prescriptio quomodo interrumpatur, *concl.* 9. per tot. An & quatenus per pignorationem, numer. 1. & seqq. Interrumpitur per violentam expulsionem possessoris, *concl.* 8. n. 12. An & quomodo per alios modos, remissivè, numer. 21. An & quatenus civiliter per solam citationem, libelli oblationem, litis contestationem & sententiam definitivam, numer. 22. & seqq. Quomodo jure Saxonico, numer. 29. & seqq. Statutariæ prescriptiones an sola citatione interrumpantur, numer. 31. Quadragenaria prescriptio an & quatenus per citationem, litis contestationem interrumpatur, *concl.* 9. numer. 41. & seqq.
2. Prescriptio est stricti juris, & tantum prescriptum, quantum possessum, *concl.* 49. n. 23.
4. Prescriptio an & quatenus in adulterio habeat locum, *conclusion.* 27. numer. 120. & seqq.
3. Prescriptio non currit durante bello, *concl.* 5. n. 5.
1. Præcipitantiæ est noverca justitiæ, *concl.* 7. n. 16.
1. Prægnans mulier habet legitimum impedimentum, *concl.* 17. n. 55.
1. Præsumptio juris tantum facit plenam probationem, *concl.* 36. n. 14. Præsumptio juris & de jure etiam, numer. 15. Leves & aliquales quæ & quot species, numer. 114. 115. & seqq. Leves quid operentur, numer. 125. Qui præsumptiones juris pro se habet, transfert onus probandi in adversarium, *concl.* 37. n. 15.
1. Præsumptiones plures an conjungi possunt ad probationem constituendam, *concl.* 36. n. 159. & seqq.
4. Præsumptiones, etiam vehementissimæ, neminem ad mortem condemnant, *concl.* 15. n. 6. in med.
4. Præsumptiones quæ sint, quæ reum accusatum à tortura eximunt, remissivè, *concl.* 15. n. 38.
5. Præsumptiones nudæ sufficiunt ad hoc, quod puella post stuprum etiam cum aliis concubuerit, *concl.* 38. n. 91. Quænam sint illæ prescriptiones, numer. 92. & seqq.
4. Præsumptiva probatio sufficit contra præsumptivum dolum, *concl.* 14. n. 17.
4. Prædones tenentur ex incendio ex levissimâ culpa commissò, *concl.* 25. n. 40.
5. Præfecti si pecuniam intercepti quomodo puniuntur, *concl.* 57. per tot. vide verb. Officialis.
3. Præteritio fratrum habetur loco exheredationis, *concl.* 12. n. 48.
4. Precariò possidens non tenetur de incendio ex levi culpa commissò, *concl.* 25. n. 34.
4. Prata qui detondet & gramina aufert quomodo puniantur, *concl.* 53. n. 25.
1. Prima classis creditorum illorum, qui singulari quadam prærogativa & privilegio prælationis gaudent, *concl.* 64. per tot.

Index Rerum & Verborum.

2. Primus conductor præfertur secundo, Concluf. 39. n. 78. & feqq. vide Conductor.
4. Primum ictum nemo tenetur in defensione expectare, Concluf. 13. n. 7. & feqq.
1. Privigni præferuntur novercæ in dote suæ matris, Concluf. 65. n. 75. & feqq.
1. Privignæ præferuntur novercæ, si de quibusdam bonis debent dotari, & dotandi onus præcedit obligationem factam pro dote, Concluf. 65. num. 86.
4. Privigni novercam vel vitricum occidentes, tenentur pœna parricidii, Concluf. 6. num. 50. num. 51.
4. Privignus cognoscens novercam, fugigatur & relictur in perpetuum, Concluf. 35. numer. 12.
1. Privilegia duo habens præfertur minus privilegiatis, & qui unum tantum vel pauciora privilegia habet, Concl. 65. n. 125.
1. Privilegium personale habentes in concursu creditorum, qui sint & quibus præferantur, Concl. 70. per tot. Nulla temporis prærogativa gaudent, sed æqualiter pro rata debiti admittuntur, num. 26.
1. Privilegia personalia quando sint & dicantur imparia, Concl. 70. n. 28. 29.
1. Privilegiati possunt id repetere, quod chirographarius est solum, Concl. 71. n. 20. & feqq.
1. Privilegiati personaliter non possunt id repetere, quod alii personaliter privilegiato est solum, n. 29. & feqq.
1. Privilegia localia ad alios locos non sunt extendenda, Concl. 77. n. 9. in med.
1. Privilegia tractantia de exemptione & subtractione juris sunt strictè accipienda, ibid. num. 10.
1. Privilegiatus non utitur privilegio contra pariter privilegiatum, Concl. 5. n. 36.
1. Privilegiatæ personæ quando ad testificandum possunt compelli, Concl. 42. n. 10.
2. Privilegium & gratia principis consideratur secundum tempus concessionis, Concluf. 36. num. 19.
1. Prior tempore, potior jure, Concl. 66. n. 2. & feqq. n. 5. & feqq.
1. Prior creditor præfertur secundo, licet secundus possessionem rei acceperit, num. 6. Etiam in usuris, num. 8.
1. Priores creditores an & quibus in casibus id quod posteriori est solum, possint repetere, Concl. 71. n. 7. & multis feqq.
1. Privatum instrumentum tribus testibus subscriptum, si creditor habet, præfertur posteriori publico habenti, Concluf. 66. num. 21. & feqq.
1. Privata scriptura debet recognosci, Concluf. 44. num. 30. An etiam contineatur instrumenti appellatione, Concluf. 43. num. 6. An & quatenus plenè & perfectè probat, Concluf. 36. num. 25. 26. & feqq. Quando semiplenè probat, Concluf. 36. num. 94. & feqq. An & in quibus casibus tantum levem & aliqualem præsumptionem inducit, Concl. 36. num. 115. 116.
1. Privativè quando concessa dicatur iurisdictione, Concl. 2. n. 3. & feqq.
1. Privationis pœna est odiosa & non extendenda, Concl. 30. num. 40.
2. Privationis pœna requirit iudicis sententiam declaratoriam, Concl. 46. n. 6.
1. Principis contractus an & quatenus vim legis habet, Concl. 76. n. 7. 8. 9.
1. Princeps an & quatenus sit dominus subditorum bonorum, Concl. 76. n. 10. 11.
1. Principes exceptiones vel appellationes removens intelligitur de frivolis, Concluf. 84. num. 4.
1. Principis officiali delinquenti in urbe, an Princeps an verò magistratus oppidanus cognoscet, Concluf. 2. n. ult. Princeps facit indignum per electionem dignum, Concluf. 8. num. 3. Eius dictum plenam fidem meretur, Concluf. 36. num. 67. Potest per rescriptum concedere, ut post publicationem attestat-

- tionum novi testes admittantur, Concl. 40. num. 29.
1. Principes Imperii habent suum proprium territorium, in quo nemo jus citandi habet, Concluf. 11. num. 15.
1. Princeps tenetur contractus servare, Concl. 6. num. 5.
1. Princeps præsumitur personas dignas & idoneas eligere, Concluf. 8. num. 2. De Principis iudicio disputare est instar sacrilegii, Concluf. 8. num. 2.
2. Princeps habet in suo territorio & quoad suos subditos Imperatoriam potestatem, Concluf. 4. num. 20.
2. Princeps ligatur consuetudine vel statuto, quod naturali æquitate nititur, Concluf. 17. num. 30.
2. Principum promissiones, *ben Furstlichen Ehren und Glauben* an habeantur pro juratis, Concl. 21. n. 36. & 39.
2. Principis fideiussor non habet beneficium excussionis, Concl. 24. num. 26.
2. Principum constitutiones, rescripta, præcepta considerantur secundum tempus ordinationis conditæ & rescripti emissi, Concl. 36. numer. 19. Sic etiam gratia & privilegium principis, num. 20.
4. Princeps non potest tollere necessariam defensionem, Concluf. 12. n. 9. Contra Principem licet se defendere, n. 29. n. 30.
3. Princeps locorum specialium & personarum singularium consuetudines & statuta probabiliter ignorat, Concl. 9. n. 13.
1. Propriam rem vindicans præfertur omnibus aliis creditoribus, Concluf. 64. numer. 1. & feqq.
1. Proprietas nuda quomodo æstimari debeat, Concl. 83. num. 66.
3. Propter eventus incertitudinem multa sustinentur, quæ aliàs de jure non subsisterent, Concl. 27. num. 32.
1. Prodigus nubens uxor, non habet jus prælationis, Concluf. 65. num. 81.
1. Prodigus habet in re ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, etiam si sibi de ea non profexerit, Concl. 65. n. 147.
1. Prodigus quis & quomodo præsumatur, Concluf. 73. num. 83. & feqq.
1. Prodigus an possit iuramentum deferre, Concluf. 29. num. 15.
1. Procurator potest pro dote consequenda constitui, Concluf. 65. num. 110.
1. Procurator debitoris potest sibi ipsi solvere, Concl. 71. n. 10.
1. Procuratores possunt arrestum impetrare, modo habeant speciale mandatum, Concluf. 74. num. 7. & feqq.
1. Procurator sine speciali mandato non admittitur, ubi quis in pœnam incidere potest, Concluf. 74. num. 8.
1. Procurator potest nomine principalis executionem summariam intentare, modo mandatum habeat, Concl. 80. n. 13. 14. 15.
1. Procurator, inductorum procuratorum audacia, & quod non sint admittendi, Concl. 9. n. 46. n. 60. & feqq. Procurator differt ab advocato, Concl. 9. num. 1. & feqq. Non potest cogi ad procurandum, n. 4. Eius officium est vile, num. 6. Minor. 25. annis non potest esse procurator ad iudicia, num. 7. Eius salarium non est peculium quasi castrensium, numer. 10. Procurator cum adversario colludens tenetur ad damna & interesse, numero 11. Largâ significatione advocati venit etiam procurator, numer. 12. In Camera Imperiali omnis procurator est & dicitur advocatus, num. 13. Cliens debet procuratori damnum resarcire, Concluf. 9. numer. 16. In procuratore debet iudicium substantiari, Concluf. 14. numer. 1. Procuratoris mandatum, vide Mandatum. Omnis procurator debet mandatum habere, Concluf. 14. numer. 16. 17. 18. Non admittitur cum cautione rati, si non habet mandatum, Concluf. 14. numer. 18. 19. Sine mandato comparens quo-

- modo puniatur, Concluf. 14. numer. 20. 21. & feqq. Debet statim in principio mandatum exhibere, Concluf. 14. numer. 26. & 29. Potest apud acta constitui, numer. 81. Si cum aliquo in iudicio Dominus comparet, non statim censetur illum in ea causâ procuratorem constituisse, numer. 82. Procurator ut quis sit, an sufficiat, si Dominus aliquem incidenter in supplicatione quadam suam Procuratorem appellat, numer. 109. Procurator potest iurisdictionem prorogare, Concluf. 5. numer. 2. Alterius nomine agens an pro proprio debito reconveniri possit, Concluf. 22. numer. 12. Nomine domini agentis non potest opponi exceptio spoli, quod ipse fecit, Concluf. 21. numer. 56. Post litem contestationem non fit dominus litem seu causæ, sed tantum instantiæ, Concluf. 27. num. 13. Mortuo domino denuo ab heredibus debet constitui, Concluf. 27. numer. 12. Procuratoris sine mandato gesta, an & quatenus dominus possit ratihabere, Concluf. 14. numero 121. Procurator non dicitur tutorum & curatorum, sed actor, Concl. 16. numer. 8. Generaliter datus non censetur ad ita negocia datus, quæ constituens tutorio nomine habet, Concluf. 16. num. 16. Procurator an & quatenus possit deferre iuramentum, Concluf. 29. numer. 23. 24. An & quatenus possit de calumnia jurare, Concluf. 31. num. 13. 14. & feqq. An possit loco domini jurare, Concluf. 34. per tot. Iure Saxonicum non potest, Concluf. 34. num. 7. 8. & feqq. Non potest iuramentum testium præstare, n. 8. An pro personis egregiis possit jurare, num. 10. 11. 12. & feqq. Procurator Universitatis seu collegii an possit jurare, Concluf. 34. num. 16. 17. & feqq. An possit iuramentum investituræ, fidelitatis, homagii præstare, num. 26. Potest jurare, si principalis est in longinquis & absens, numer. 27. Si terminum probatorum elabi passus est, an clientulus ejus in integrum restituatur, Concluf. 38. num. 62. & feqq. Procuratoris negligentia & contumacia nocet domino, si fuit conscius & non providet, Concluf. 38. num. 65. Procurator an & quatenus compelli possit contra principalem testari, Concl. 41. n. 16. An & quatenus possint recognoscere, Concl. 44. n. 17. & feqq. Possunt appellare & leuterare, licet non habeant speciale mandatum, Concl. 49. num. 8. Si omittit appellationem vel leutationem, an principalis possit restituere, Concl. 49. n. 20. 21. 22. Procuratores dummodo fidem de mandato faciant, possunt appellare, Concl. 50. n. 5. Debet mandatum plenè & legitime probare, nec ei defertur iuramentum suppletorium ad id probandum, Concl. 54. num. 47.
2. Procurator non potest pro alio canonem solvere, ad evitandam pœnam caducitatis, nisi habeat speciale mandatum, Concluf. 46. num. 41. Non potest pro vasallo investituram petere, nisi habeat speciale mandatum, numero 42.
4. Procuratores possunt in causâ beneficii contra clientulos testari, Concl. 4. num. 96.
5. Procurator an & quatenus in causâ injuriarum admittatur, Concl. 65. n. 29. & feqq.
3. Procuratoris datio est de jure permissorum, Concl. 2. num. 37.
1. Probatio omnis admittit probationem in contrarium, Concl. 78. num. 89.
1. circa probationes judicantur actor & reus ad paria, Concl. 84. num. 81.
1. Probandi onus cui incumbit, Concluf. 37. per tot.
1. de probationibus & earum speciebus, & an & quatenus duæ semiplenæ probationes unam constituent, Concl. 36. per tot. Probatio est de substantialibus iudicii, Concl. 36. n. 1. Species ejus, remissivè, n. 3. 4. Probationes plenæ & perfectæ quæ sint, num. 7. 8. 9. & feqq. Probationes in contrarium an contra iuramentum admittantur, Concluf. 35. per tot. Probationes semiplenæ quæ & quot earum

Index Rerum & Verborum.

- species. Concl. 36.n.94. usque ad num. 114. Semiplena: an & quatenus possint conjungi ad constituendam perfectam, n. 126. & seqq. Probationes sunt ampliandæ, non coangustandæ. Concl. 38.n.84. Probatorius terminus, jure Civili est arbitrarius. Concl. 38.n.1. jure Saxonico est certus, num. 2. Eò elapso quis non admittitur ad probandum. Concl. 38.n.3. & seqq. Est peremptorius & exclusivus, num. 7. 11. 12. Etiam in criminalibus & summariis, n. 13. 14. 15. & seqq. Quando incipit currere, n. 26. & seqq. An à tempore rei judicatæ an verò remissorialium currit, si ab interlocutoria fuit appellatum, num. 36. Ejus tempus est continuum, num. 37. An sufficiat intra terminum nomina testium & articulos obtulisse. Concl. 38. num. 38. 39. 40. 41. 44. An & quatenus possit prorogari, n. 67. & seqq. Post terminum an purgatio moræ admittitur, num. 79. Terminus in modum præscriptionis statutus censetur, n. 80. Termino elapso an & in quibus casibus testes vel instrumenta producere licet. Concl. 40. per tot. Probatorius terminus de jure Saxonico quis & qualis. Concl. 21. num. 2.*
1. de probationibus in secunda instantia. Concl. 51. per calculationem rationum. Concl. 47. numer. 39. per ocularem inspectionem. concl. 47. per tot. Ad perpetuam rei memoriam. Concl. 46. per tot.
 2. Probationis difficilis quæ sunt, possunt saltem per conjecturas probari. concl. 38.n.5.
 4. Probatio ex aspectu & veritate notorii vincit omnem probationem, & obtinet in beneficio. concl. 47.n.47. 48.
 4. Probatio beneficii quomodo & quatenus ex facti notorietate possit fieri. concl. 4.n.48. 49. & seqq.
 4. Probatio per aquam frigidam non est concedenda, nec probat. concl. 4.n. ult.
 4. Probationes imperfectæ & fictæ sufficiunt pro sanguine ad liberationem. concl. 14.n.16.
 3. in probatione si non possunt haberi testes habitu & actu idonei, admittuntur in subsidium etiam minus idonei. concl. 5. num. 28.
 1. Processu ordinario instituto non licet poenitere, & ad executivum redire. concl. 80.n.23.
 1. Processus an partium conventionem possit in scriptis fieri. concl. 13. num. 22.
 1. de processu circa res feudales tam de jure Saxonico, quam civili & Electorali. concl. 62.
 1. Processus reassumptio, vide Reassumptio.
 1. Si processus est nullus vel non ritè formatus, reus emanens non habetur pro contumace. concl. 17. num. 99.
 1. Promissionis turpis exceptio impedit paratam executionem. concl. 84. num. 53.
 1. Præmissio vel assertio per conscientiam vel fidem suam habet vim juramenti. concl. 29. num. 69.
 1. super Promissione an possit juramentum deferri. concl. 29. num. 50.
 4. Promissio gratiæ reo facta, si confiteatur, an servanda. concl. 4.n.73. & seqq.
 1. Provinciales judices sunt ordinarii. concl. 3. num. 1.
 1. Prorogata jurisdictio. concl. 5. per tot. Qui possint prorogare, n. 1. & seqq. Procurator potest, n. 2. An pupillus, n. 4. Quæ jurisdictio possit prorogari, num. 10. In quibus causis, n. 17. & seqq. Quæ sint requisita, n. 22. Quomodo ritè fiat, num. 24. & seqq. An habeat locum in subditis diversorum Principum, numer. 31.
 1. Prorogatio ante terminum petenda. Concl. 30. num. 25. Post terminum frustra petitur. concl. 30. num. 26.
 1. Prorogatio etiam fieri potest in ultimo momento termini. concl. 38. num. 68.
 2. Prorogato termino solutionis an fidejussor sit liberatus. concl. 25. per tot.
 2. Prorogatio non tollit obligationem, sed tantum differt exactionem. concl. 25. num. 6. Censetur facta cum omnibus qualitatibus & accessoriis termini, num. 8.
 1. Protestatio an admittatur, & an habeat effectum suspensivum. concl. 49. num. 69. 70. 71. An conservet jus protestantis, num. 69. Quando sit utilis, n. 71. Protestatio, se velle instrumentis uti, si & quantum pro se faciant, an profit. concl. 43. n. 21. Protestatio actui contraria tollit protestationis effectum. concl. 26. n. 26. Contra dispositionem Saxonicam non admittitur. concl. 18. n. 21. in fin.
 2. Protestatio extrajudicialis legalem vel statutariam præscriptionem non impedit. concl. 5. num. 9. Contraria actui nihil relevat, nec operatur aliquid, n. 10.
 2. Protestatio quæ se quis exonerat, sed alius in captionem cadit, non valet. Concl. 29. n. 83.
 2. Protestatio circa ea, quæ non ex voluntate nostra sed juris dispositione dependent, nihil operatur. Concl. 38. num. 22.
 1. Proxena non tenetur secreta revelare. concl. 41. num. 18. 19.
 1. Protocollum instrumenti an produci debet. Concl. 43. num. 27.
 1. Proditor revelans conspirationem vel crimen læsæ Majestatis plenè probat. Concl. 36. num. 73. Qui ad perscrutandum ludentes vel portantes arma mittitur, plenè probat. Concl. 36. num. 74.
 4. Proditorem patriæ potest quis impunè occidere. Concl. 6. num. 86.
 2. de Protimiseos jure, seu retractu. Concl. 39. per tot. vide verbum retractus. Quando jus protimiseos exerceri debet. Concl. 40. per tot. Quale precium solvere debet, qui jus protimiseos habet, ubi elegantia de pretio. Concl. 41. per tot. An & quales expensæ debent restitui, num. 32. Concl. 41.
 4. de Provocationibus. Concl. 16. per tot. Non sunt licitæ. numer. 2. in med. Possunt à principibus prohiberi, numer. 3. Non possunt consuetudine generali induci, num. 4. 5. Possunt tamen à superiore permitti, num. 7. Cautela quæ libidini provocantium occurrunt, numer. 9. Provocatus non debet venire, nec per hoc aliquam ignominiam incurrit. concl. 16. num. 10. Provocans punitur punitur arbitrariè, num. 11. Licet absque verbis contumeliosis provocaverit, num. 12. Etiam si provocatus causam præbuerit, num. 13. & provocanti injuriam intulerit, num. 14. Præter poenam provocationis potest provocans si aliquem verbis injuriosis provocavit etiam injuriarum conveniri, n. 16. 17. Provocans vel provocatus quis censetur, remissivè. concl. 16. n. 17. Ad poenam provocationis requiritur, ut quis in specie sit provocatus, n. 18. concl. 16. Si provocatus provocantem vulnerat vel verberat, omninò non debet puniri. Concl. 17. num. 3. & seqq. Nec debet expensæ curationis solvere, num. 5. Si provocatus provocantem occidit, punitur extraordinariè. concl. 17. num. 9. Licet moderamen inculpatæ tutelæ excessit, num. 12. Nisi ex intervallo interimat, num. 20. Nisi ipse causaverit provocationem vel leviter provocatus venerit, num. 22. Si ex tali causa fuit provocatus, pro qua judicem sine verecundia adire non potuit, an puniatur, si provocantem occidit, n. 26. concl. 17. Si provocans provocatum occidit, punitur ordinariè, n. 27.
 3. Proximior in gradu præfertur remotiori. concl. 24. n. 47.
 1. **P**Vella, super quâ duo controvertunt, potest sequestrari, donec lis sopiatur. concl. 73. num. 113.
 5. Puellæ se virginem asserenti creditur, & præsumitur non cognita, nisi contrarium probetur. concl. 38. num. 63.
 3. Puellam impuberem & nondum viripotentem stuprans, quomodo puniatur. concl. 42. per tot. Vide in verb. Impuberem.
 1. Publicani debent suas rationes contra seipos edere. concl. 45. num. 46.
 1. Publicum instrumentum non debet recognosci. concl. 44. n. 31. Probat plenè. concl. 36. n. 71.
 1. Publico nuncio in causis ad ejus officium spectantibus plenè creditur. concl. 36. n. 70.
 1. Publicâ autoritate concessum usurpatur temerè privatâ. Concl. 8. num. 42. 2.
 2. Publicus carcer. vide Carcer, & concl. 28.
 3. Publicatio & confiscatio bonorum, præterquam in crimine læsæ Majestatis, est hodie sublata. Concl. 8. num. 1. & 7. Idque in favorem heredum, num. 4.
 1. Publicatis attestacionibus an & quatenus testes & instrumenta possunt produci. Concl. 40. per tot.
 1. Pupillus, qui ad emendam rem aliquam pecuniam mutuavit, habet in illa re hypothecam, etiam si de ea sibi non prospexerit. Concl. 65. num. 145.
 1. Pupilli habent in bonis tutorum tacitam hypothecam. Concl. 67. n. 19. 20. & seqq. Etiam in bonis aviæ & matris tutricis, n. 21. In bonis protutoris, n. 22. In bonis actorum ab ipsis tutoribus datorum, n. 26. & seqq.
 1. Pupilli an privilegium tacitæ hypothecæ ad heredes transmittant. concl. 67. n. 33. & seqq. quando id incipiat, n. 30. & seqq.
 1. Pupillus in bonis ejus, qui ex amicitia negotium ejus gessit, habet personale privilegium. Concl. 70. n. 20.
 1. Pupillus ad expensâs tenetur. concl. 78. n. 10.
 1. in Pupillorum bona datur parata executio. concl. 80. n. 31. 32.
 1. Pupilli possunt omisso intermedio ad superiorem appellare. Concl. 50. n. 84. In pupillorum causa debet reus actori instrumenta edere. Concl. 45. num. 42.
 1. pupilli an & quatenus in propria persona vel per tutores jurare. Concl. 34. num. 30. & sequentibus. An possint juramentum deferre. Concl. 29. num. 15.
 2. Pupillus an & quatenus adversus præscriptionem restituatur. Concl. 10. n. ult.
 2. Pupillus non potest propter debitâ incarcerationi. Concl. 28. n. 37.
 2. Pupilli ratione administratæ tutelæ an habeant tacitam hypothecam, & jus prælationis in feudis. Concl. 31. n. 13. 14. 15. & seqq.
 4. Pupillus blasphemans punitur. Concl. 1. num. 83.
 1. purgatio moræ non habet locum, ubi certa poena adjecta est. Concl. 74. num. 126.
 1. Purgationis juramentum an & quatenus judex ex officio deferre potest. Concl. 52. per tot. Vide juramentum purgationis.
 4. purgatio per aquam frigidam nihil probat, nec concedenda. Concl. 4. num. ult.
 4. pro Pudicitia conservanda licet alterum occidere. Concl. 12. n. 40.
 4. Pugna, an aliquem ad pugnam licet provocare. Concl. 16. per tot. Vide verb. Provocans & duellum.
 4. Pulsatio modica seu gravis quæ sit. Concl. 20. n. 20. 21. 22. 23.
- Q**
1. **Q**ualificata persona seu actus ubi requiritur, ibi non sufficit adesse personam, seu actum, nisi etiam qualitas adsit. Concl. 8. numer. 16. Qualitas adjecta verbo restringit depositionem. Concl. 38. num. 103.
 2. Qualitas quando requiritur in statuto & illa qualitas non adest, tunc dispositio illa non potest locum habere. Concl. 28. n. 46.
 4. Qualitas si est causa alicujus effectus, tunc non sufficit probare factum, nisi etiam in specie probetur qualitas. Concl. 14. n. 5.
 4. Qualificato de crimine accusatus, si non constet de qualitate, debet absolvi. Concl. 14. num. 4.
 1. Quæstiones emergentes, quæ sint. Concl. 29. num. 58.
 3. Quod in favorem alicujus introductum est in ejus odium retorqueri non debet. concl. 8. num. 4.
 3. Quarta filio arrogato, ex constit. D. pii assignata, non potest patris testamento adimi. Concl. 9. num. 3.

Index Rerum & Verborum.

3. Quod non licet marito, neque etiam licet Vxorī, & quod non æquum in marito, neque in Vxore est, Concl. 9. n. 10.
3. Quod unā viā prohibitum est, aliā non debet esse permissum, Concl. 9. n. 23.
3. Querela inofficiosa non datur liberis, ubi pater titulo oneroso facultates suas in extraneum vel filium contulit, Concl. 11. numer. 48.
3. Quoties aliquis privatur vel removetur à successione, vel lucri aliqua contemplatione, illi debet acquiri, cujus contemplatione removetur, Concl. 2. n. 49.
3. Quod factum paulò antè tempus vindemiæ, guerræ, & similis, censetur factum tempore vindemiæ & guerræ, Concl. 22. num. 19.
3. Quæ sub unâ eademque classe & serie verborum puniuntur eodem jure gaudere debent, Concl. 25. n. 6. Concl. 27. n. 29. Concl. 28. n. 107.
3. Quæ unius favore simul, & alterius odio principaliter sunt constituta, his nemo renunciare potest, Concl. 27. n. 67.
3. Quæ fieri possunt, nisi certa & infallibilia sunt, in considerationem non veniunt, Concl. 30. n. 31.
3. Quæ dubia sunt, utrum sint perpetua, an temporaria, intelliguntur esse perpetua, Concl. 34. n. 26.

R.

1. **R**atihabitio mandato æquiparatur, Concl. 14. n. 96. ratificatio eorum, quæ antè & post sententiam à falso procuratore gesta sunt, an & quatenus procedat, Concl. 14. n. 121. & seqq. Non habet locum, quando res non est integra, n. 134.
1. de Rabulis, eorum malitia, & audacia, & quod non sint admittendi, Concl. 9. n. 46. & seqq. n. 66. & seqq.
1. Rationum libri, an & quatenus pro, vel contra scribentem probant, Concl. 36. n. 39. & seqq. Quando semiplenè tantum probant, n. 96. Quando tantum levem præsumptionem inducunt, n. 117. & seqq. Rationes debent reo ab actore edi, Concl. 45. numer. 12. de rationum computatione & calculatione, Concl. 47. num. 39. 40. 41. Si rationes apud Reum sunt inutiles, apud Actorem verò possunt esse utiles tunc sunt actori edendæ, Concl. 43. n. 53.
2. Rationes an & quatenus à tutoribus & curatoribus, jure Civili, Canonico & Saxonico debent reddi, Concl. 12. per tot.
2. Rationes an debeant reddi, si confessio Inventarii est remissa, Concl. 12. numer. 21. Inventarium est fundamentum rationum ibid.
2. Rationes à quo exigi debeant, si quatuor sunt fratres, major abicit, & alius ejus nomine administrat, Concl. 12. n. 32. Si proximus agnatus mortuo fratre suo passus est, Vxorem defuncti cum seniore filio bona administrare, n. 33. Si quis est absens & pater ejus interim moritur, atque ita Curatorem accipit, fratres autem ejus in bonis paternis interim aliquid attentant, n. 35. Ratio tutelæ tantum semel reddenda, si tutor de ratione redditâ apocham habet, n. 44. Concl. 12.
3. Ratio quæ in id, quod quæsitum est, incidit, inepta est, Concl. 1. n. 8. propè fin.
3. Ratio desumpta à separatis nihil probat, Concl. 5. n. 5.
3. Ratio naturalis in causarum decisionibus inspicere debet, Concl. 20. n. 15.
5. Raptus differt à violento stupro, Concl. 41. num. 2. raptus est, cum puella violenter à domo patris abducitur, ut corrupta in Vxorem habeatur. Stuprum verò violentum est, cum quis mulierem, per vim libidinis tantum causâ cognoscit, n. 4. & seqq. Raptus est gravius delictum, quam stuprum violentum, n. 12. A Raptu ad violentum stuprum non li-

cet affirmativè inferre, sed tantum negativè, n. 13. Plura de raptu, remissivè, Concl. 41. n. 18.

1. **R**em propriam vindicans præfertur omnibus creditoribus, Concl. 64. n. 1.
1. Rei vindicatio est supra omnes actiones personales & hypothecarias, Concl. 64. numer. 2.
1. Rei vindicatio præfertur omnibus omninò aliis actionibus, ibid. n. 3.
1. Rei vindicatio datur contra quemcunque possessorem, Concl. 71. n. 32.
1. in Res ad artificium & agriculturam pertinentes an possit fieri executio, Concl. 86. n. 41. & seqq.
1. Res, ex quibus fructus percipiuntur, accensentur rebus immobilibus, Concl. 81. numer. 104.
1. Res pro executione captæ, si creditori ad fructus percipiendos tradantur, quid juris, Concl. 81. n. 132. & seqq.
1. Reluctio rei subhastata venditæ quandiu debitori competat, Concl. 81. n. 191. & seqq. & adversus quos, n. 193. Quando denegetur, n. 195. & seqq. Quando habeat locum, n. 200. Quando post annum fieri possit, n. 201. Qualiter fiat, n. 202. Quid debitor reluctans debet restituere, n. 203. Quid creditori concessum n. 204.
1. Res tantum valet, quanti vendi potest, Concl. 83. n. 16. Communiter, n. 17. in foro publico, n. 18. illa die & ante & post, n. 22.
1. Revenditioni subjecta res tanti non est æstimanda, quanti, si liberè venderetur, Concl. 83. n. 67.
1. Res inter alios acta aliqualem tantum præsumptionem inducit, Concl. 36. n. 123.
2. Res restitutioni subjectæ licet non possint in ultima voluntate alienari, bene tamen possunt per contractum, Concl. 2. n. 16. Concl. 16. num. 12.
3. Res modicæ quæ sit, relinquitur arbitrio Iudicis, Concl. 34. n. 42.
1. Resignatio judicialis si non fuerit facta tunc plenum dominium penes venditorem manet Concl. 64. n. 52.
1. Resignatio judicialis, *ausslassung der Ethen* / requiritur in foro Saxonico, Concl. 82. n. 49. Quâ omisâ venditor nihil, nisi nudam detentationem consecutus est, numer. 50. 51. ante resignationem hanc Dominus feudi non potest investire Emptorem. num. 52.
1. Restitutio in integrum transmittitur ad heredes, Concl. 65. n. 107.
1. Restitutionis in integrum exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 42.
1. Restitutio in integrum non competit, nisi sententia aut Contractus ipso jure valuerit, Concl. 53. num. 83.
2. Restitutio in integrum non conceditur adversus præscriptionem ex capite ignorantia, Concl. 10. per tot.
1. ad Refectionem domus vel alterius rei pecuniam mutuans an & quatenus creditoribus præferatur, Concl. 65. num. 132. & seqq.
1. Relegati possunt tempore nundinarum capi & arrestari, Concl. 77. n. 13.
1. Relegatus si non venit in iudicium, non potest puniri, ut contumax, Concl. 17. n. 58.
5. Relegatus, vide Concl. 71. & Concl. 72. per tot. & verbum Bannitus.
5. Relegatus si ante finitum tempus rediret, quomodo puniatur, Concl. 72. per tot. Vide plura in verb. Bannitus.
1. Rector Scholæ, seu Academiæ, potest Iudicem, ubi studiosus bona habet, vel se interim contulit, requirere, ut contra eum procedat, Concl. 79. n. 24.
1. de Requisitorialibus literis, *Compassbreiffen* / Concl. 79. n. 18. & seqq. Quando concedantur, n. 39. 40.
1. Rei Judicatæ exceptio impedit paratam

executionem, Concl. 84. numer. 42.

1. Retentionis juris exceptio impedit executionem, Concl. 84. n. 75.
1. Rei Judicatæ exceptio impedit litis ingressum, Concl. 18. n. 41.
1. Recognitio quando imponitur, cum clausula falvis exceptionibus, quid juris, Concl. 84. n. 98.
1. de Recognitione Instrumentorum, & documentorum, Concl. 44. per totum, cur induta, num. 1. Requisita ejus, n. 2. 3. 9. 10. 11. 12. 62. Quando & à quibus Domi potest fieri, n. 4. 5. 6. 7. fiat in iudicio, n. 3. & seqq. Bona fide, n. 8. Recognoscens non tantum agnoscat scripta & sigillum, sed etiam fateatur, illud suâ voluntate impositum, Concl. 44. n. 9. 10. Etiam contenta legisse debet cui scripsit, n. 11. Debet subscripsisse pro inducenda obligatione, n. 12. debet suum nomen apposuisse, n. 13. A quibus possit fieri recognitio, n. 14. & seqq. Quando à cognatis, n. 15. Quando à subditis, n. 16. Potest fieri à Procuratore, n. 17. 18. 20. Requirit speciale mandatum, n. 18. Debet fieri à testibus, qui subscripserunt, n. 21. De recognitione testium plura & elegantia, Concl. 44. n. 21. 22. & seqq. Quorum instrumentorum & scripturarum fieri possit, Concl. 44. n. 30. & seqq. Etiam aliæ manus & scripturæ debent recognosci, n. 32. 33. An externum Instrumentum, n. 34. & seqq. an mediante juramento fiat recognitio, n. 44. & seqq. Si quis partem adjuratam diffessionem admittere nolit, an testibus uti possit, Concl. 44. num. 48. Recognitio fiat in iudicio, ubi productio facta, & ad mandatum Iudicis, n. 56. Instrumenta in archivo publico vel alibi contenta, quomodo recognoscenda, n. 57. 58. Recognitionis recusatæ & protractæ poena, n. 59. In recognitione quæ sint observanda, numer. 64. 65.
1. de Reconvensione & quando locum habet, Concl. 22. per tot. & n. ult. Remissivè, De jure communi in omnibus causis locum habet, n. 1. An & quatenus jure Saxonico obtineat, n. 2. & seqq.
- Qui possint reconveniri, n. 10. 11. An procurator alterius possit pro proprio debito reconveniri, n. 12. Tutor & Curator nomine pupilli agentes an pro proprio debito possunt reconveniri, n. 13.
- Reconveniri an unus ex heredibus, n. 14. An unus ex sociis possit, n. 15. In quibus causis reconventio locum habeat, n. 16. & seqq. Coram quo iudice, n. 36. 37. & seqq. Quando debet institui, n. 48. & seqq. Impedit paratam executionem, n. 56. Reconventurus an possit pecuniam deponere & arrestare, n. 58. 59. Reconventionis causa an nihilominus tractanda, si actor appellavit, n. 60. Reconventionis effectus, n. 61. Terminus reconventioni præfigendus, n. 62. Ejus causa an nihilominus tractanda, licet actor reconventus velit à sua actione desistere, Concl. 22. n. 63. 64. Non habet locum, nisi contra eum, qui suo nomine agit, n. 12. Concl. 22. Non habet locum in spolio, deposito, appellatione, n. 20. 21. 22. An in causis summaris & Executionis, n. 51. 32. An in illiquidis causis, Concl. 22. n. 33. Si reus actorem reconvenit, tunc actor non potest Reum quasi triplicando reconvenire, Concl. 22. n. 34. Reconventio finire debet coram eodem iudice, quo conventio, num. 55. Est in favorem Rei contra actorem induta, num. 61. in med. Concl. 22.
1. de Reassumptione Processus, Concl. 27. fiat ab heredibus, n. 3. Reassumptione omisâ & processu continuato committitur nullitas, n. 4. an necessaria, si post conclusionem in causa pars moriatur, n. 7. Quando sit necessaria, n. 5. 6. & seqq. Ad reassumendum debent omnes heredes citari & venire, Concl. 27. n. 16. Fiat, sive actor, sive Reus moriatur, n. 17. 18. Etiam si heredes semel atque iterum in iudicio

Index Retum & Verborum.

- comparuerint, num.9. De non reassumto processu an int executione excipi possit, Concl.27. n.20. Ad reassumendum requiritur speciale mandatum, n.21. Forma reassumptionis, n.22. n.23. An fiat, si principalis post conclusionem ante Executionem est mortuus, n.24. Ad reassumendum heredes citati si emanent quid juris, Concl.27. n.25. An fiat reassumptio, si tutor vel Curator est mortuus, Concl.27. n.26.27. Casus singularis in hac materia, n.28. & seqq.
1. Reus, cui iuramentum est delatum, an præcisè debeat jurare, Concl.33. per tot. An & quatenus super exceptionibus possit actori iuramentum deferre, Concl.29. n.61.62. & seqq. Reorum proprium est fugere, Concl.10. numer.1. Reus Contumax quomodo punitur, Concl.17. num.29. & seqq. An pro Citationem ad impedimenta probanda debeat instare, Concl.17. n.67.68. Rei contumacia minor est, quàm actoris, Concl.17. numer.44. Quando condemnetur in *Rehabilit.* num.42.43. an præter impedimenta probare debet, se diligentiam in iis removendis adhibuisse, num.69.70. Reus iterum emanens, vel impedimenta non probans, condemnat in causa principali, concl.17. n.74. & seqq. sit legitime citatus, ut contumaciæ accusatio locum habeat, n.71.75.76.77. Reus non respondens sed excipiens an usque ad impedimenta condemnetur, n.81.82.83. Sua impedimenta in literis excusans quomodo punitur, n.86.87.88. & seqq. Absens in criminalibus quomodo punitur, num.101. Rei partes sunt favorabiles quàm actoris, Concl.17. n.43.44. Ob solam contumaciam actore non probante an cadat, num.39. Reus expressè dicens se nolle comparere, habetur pro vero contumace, num.47. in med. Si in primo termino litem non contestetur, quid juris, Concl.18. n.28. Rei conditio in delatione iuramentorum, Concl.33. per tot.
 1. Reo an & quatenus actor, & quando Reus actori instrumenta debet edere, Concl.45. n.11. & seqq.
 1. Reus an & in quibus casibus potest testes ad perpetuam rei memoriam producere, concl.46. n.31. & seqq. An & quatenus ei iuramentum purgationis possit deferri, Concl.52. per tot. An & quando iuramentum necessarium, Concl.53. n.9. & seqq.
 2. Rei duo vel plures debendi non possunt opponere exceptionem excussionis, Concl.24. n.5.6.
 4. Reus ob homicidium vel aliud delictum ad mortem vel mitius condemnatus, an & quatenus expensas litis & alia damna sumtus medicorum & interesse solvere debeat, concl.19. per tot. Vide Homicidia.
 1. Replicationes sunt favorabiles, quàm exceptiones, Concl.29. n.67. In replicationibus an & quatenus iuramentum potest deferri, n.66.
- {

 revocatione
 remissione
 recusatione
 relatione

}
 Iuramenti, vide Iuramentum,
1. *Recht Register* plenè probant, concl.36. num.18.
 1. c. Redintegranda. 3. c. 3. q. 1. datur spoliato & est ab advocatis probè observandum, concl.21. n.5. an detur contra tertium possessorem cum titulo, Concl.21. n.20.
 1. Regum mandata procuratoria valent, per solam sigilli appositionem, Concl.14. numer.87.
 1. Registratura ab Actuaria Iudicii facta plenam fidem meretur, Concl.8. num.25. & seqq.
 1. Respondens obscure & dubiè non est contumax, Concl.17. n.5. Non respondens est contumax, n.3.
 1. Referens se ad aliud instrumentum, quomodo probet, Concl.43. n.13.14.15. & seqq.
 1. Referens instrumentum sine relato quomodo probet, Concl.43. n.15.16.
 2. Regalia nullo tempore, nisi immemoriali, præscribuntur, Concl.8. n.14. Quod etiam de jure Saxonico obtinet, n.15.
 2. Reciproca & remuneratoria donatio valet inter conjuges, Concl.15. n.12.
 2. Remissio rei non habet locum in contractibus, Concl.28. n.90.92.
 2. *Rechtsältern* non possunt sine consensu Iudicis oppignorari, Concl.29. n.12.
 2. *Reitscher Goldgülden* qualiter in Instrumentis obligationum accipiatur, Concl.37. n.5. & seqq.
 5. Remissio an & quatenus in furto & aliis delictis habeat locum, latè, Concl.45. n.42. & multis seqq.
 4. Remissio poenæ non aufert jus alteri quaesitum, Concl.19. n.19.
 2. Relaxatio iuramenti quando & qualiter fiat, concl.44. vide iuramenti relaxatio.
 2. Revocatio feudi cum consensu Domini alienati quomodo fiat de jure communi, Concl.57. per tot. Vide feudi revocatio.
 4. Rerum defensio quomodo & quatenus si ita licita ut quis aggressorem pro eis possit occidere, Concl.12. n.36.37.
 5. Receptatores furum & rerum furtivarum puniuntur eadem poenâ, quâ fur principalis, concl.55. n.55.
1. in Retractu an & quatenus iuramentum minutionis possit deferri, concl.57. num.28. & seqq.
 2. Retractus seu jus protimiseos an & quatenus locum habeat, concl.39. per tot. quatenus de jure Civili obtineat, n.1. & sequentibus. Domino datur in bonis emphyteuticis, n.3.4.5. Datur habitatoribus metropolium vel Convicanis in bonis convicanorum, numer.6. fisco in metallis, num.7. Creditori & cognato in venditis bonis debitoris, n.8. Creditori, cui major summa pecunia debetur, n.9. Liberis primi matrimonii in divisione vel venditione bonorum paternorum, n.10. Socio in re communi, n.11. Jus protimiseos potest pacto acquiri, n.12. Potest à testatore concedi, n.13. Potest statuto aut consuetudine induci, n.14. De jure Saxonico datur descendentes & liberis, num.16. Modò eò ante traditionem utantur, numer.17. Datur etiam legitimitatis, num.18. Id eò datur, ne bona avita extra familiam exeat sed ut splendor familiæ conservetur, n.19. Adopuvis non datur, numer.20. Collateralibus & aliis cognatis in Electoratu Saxonie non datur, num.22. In Thuringia datur omnibus cognatis, numer.24. Datur tantum proximioribus, numer.26. Proximitas hoc in casu quomodo consideretur, num.27. & seqq. Si prædium avitum in remotiorem cognatum est alienatum potest proximior cognatus hoc jure uti, num.32. & seqq. Jus retractus non datur in infinitum, sed tantum usque ad decimum gradum, numer.38.39. Datur patri, matri, avo, avie & reliquis ascendentes, si quædam bona avita ad ascendentes pervenerint, & illi ea velint alienare, n.41. Datur Clerico contra Laicum & eò contra, num.41. An detur dominis, Nobilibus, Comitibus, & c. in Cibariis subditorum, ita ut subditi Gallinas, ova, & c. illis venditandas offerre debeant, num.42. & seqq. Non datur Vasallis aut subditis, si eorum dominus castrum vel territorium alienat, num.45. Jus protimiseos an possit cedi, vel per alium modum in alium transferri, num.47. & seqq. Cognatus potest juri retractus renunciare, numer.48. Jus retractus habet locum in venditione cum pacto de Dominio non transferendo antequam pretium solvatur, numer.53. Non habet locum in mera permutatione, num.55. & seqq. limitatur, numer.57. & seqq. Non habet locum in datione in solutum & ubi bona avita sub hasta venduntur, numer.63.64. Non in necessaria venditione, num.65. Non in transactione, numer.67. Non in divisione, num.69. Non in locatione ad tempus, n.72. Non in datione in Emphyteusim, n.73. An in compensatione donatione inter vivos, causa mortis in legato, testamento, datione pignoris, constitutione dotis remissivè, num.85. tantum competit in bonis avitis, num.86. Quis non potest jure protimiseos pro parte uti, sed integra bona tenetur retrahere, n.87. Nec potest fertilia retrahere, relictis sterilibus, num.88. an pro parte retrahi possit, si plures res in uno contractu sunt venditæ, numer.89. & seqq. Si quis universum suum patrimonium in quo etiam bona particularia avita continentur, vendit, proximus cognatus retrahere volens totum patrimonium debet emere, numer.94. Jus protimiseos datur contra quemcumque emtorem, num.96. Actio vel conditio ex jure protimiseos orta & competens, non est merè personalis sed in rem scripta, numer.97. Retracturus debet emtorem convenire, in loco rei, de qua agitur, numer.98. Si quis diversa bona ex diversis familiis ad se delata possideat, quomodo in iis jus retractus consanguinei exercere, numer.101.102.104. Si venditor ipsemet poenitere & rem redimere velit, is proximo agnato est præferendus, num.105. Intra quod tempus jure retractus seu protimiseos utendum, Concl.40. per tot. Intra annum tantum competit, num.4. & sequentibus. Ita, ut purgatio moræ postea non audiat, num.12. Annus & dies est de forma juris retractus, num.13. Non admittitur post annum, licet emtor dixerit: venias, quoties volueris ego te admittam, num.15. Licet bona cum pacto de retrovendendo fuerint vendita, num.16. Quibus casibus post annum admittatur, n.17.18. & seqq. Ignoranti, absenti & minori annus non currit, n.30.31. Currit tantum subsæcuta demum traditione, n.35. Si proximior voluit admittere, sed emtor eum noluit admittere, ideoque lis oritur & interim annus exiit, & tandem cognatus Liti renunciat, an remotior cognatus intra alium annum admittendus, numer.38. & seqq. Sufficit si in ultima die, vel nocte vel hora anni jure retractus quis velit uti, n.41.42.44. Si quis contractui interfit, consentiat, vel ei aliter denunciatur, ut bona avita emeret, an & quatenus tunc ille ad retrahendum admittatur? Concl.40. numer.46. & seqq. Jus retractus conventionalis an & quatenus adversus emtorem competit, & quis bona possit revocare. Concl.40. num.54.56. & seqq. Conventionalis retractus non, nisi triginta annis præscribitur, numer.69. Datur etiam heredibus, numer.70. Cursus anni, quo retractus, fieri debet, tantum interruptitur litis contestatione, Concl.40. num.75. Qui jus protimiseos habet, debet tantum pretium, quantum ab alio reperiri potest, solvere, Concl.41. num.5. Pulchras quæstiones de precio in retractu, vide in num.13.14.15. & seqq. usque ad numer.31. an & quales expensæ in retractu debent restitui, num.32. & seqq. Concl.41.
 2. Retractus jus, seu protimiseos, an & quatenus agnatis & filiis in feudo alienato, tam jure communi, quàm Civili competat, concl.60. n.5. & seqq. An habeat locum in eo successorium edictum, n.51. & seqq. An possit cedi, remissivè, n.56. Concl.60.
 3. Retractioni locus est, quando æquitas hoc suadet, Concl.30. n.37. Item si tempore existentis conditionis vel resolutionis invenietur extremum à quo, d. Concl.30. numer.38.
1. Renunciatio probationi vivæ vocis, non censetur renunciare probationi per ocularem inspectionem, Concl.47. n.29.
 2. Renunciatio an & quatenus in SCto Vel-
- lejana

Index Rerum & Verbortum.

- lejano obtineat, concl. 19. n. 13. 14. & seqq. An mulier renuncians debeat de suo jure certiorari, n. 33. & seqq. Iuri ignoto nemo præsumitur renunciare, concl. 19. n. 34. In renunciatione cujusvis beneficii debet procedere certioratio, n. 36. Etiam si Renunciatio fuerit jurata, n. 37. in Renunciatione an & quatenus non requiratur certioratio S^{cti} Vellejani, n. 42. & seqq. Quid juris in Saxonia, concl. 21.
2. Renunciatio generalis tantum operatur quoad omnia, quantum specialis quoad specialia, Concl. 22. n. 3. 4.
 2. Renunciatio an & quatenus à fidejussoribus fieri possit & debeat, Concl. 22. per tot.
 2. Renunciare nemo præsumitur juri, quod verisimiliter ignorat, n. 5. concl. 22.
 2. Renunciatio generalis jurata habet vim specialis, Concl. 22. num. 28. Generalis non comprehendit illud beneficium, quod tempore initæ obligationis non existit, concl. 22. n. 62. Non comprehendit exceptiones, quæ ortum habent ex facto adversarii agentis, num. 63.
 2. Renunciatio suo juri, non potest ad illud habere regressum, Concl. 22. n. 68.
 2. Renunciatio est strictissimi juris, n. 69.
 1. Renunciatio jurata cujus sit effectus, & an in iis locum habeat L. 2. C. de rescind. vendit. Et quid si filia hereditati paternæ renunciaret, Concl. 43. per tot. Propter læsionem non retractatur, Concl. 43. numer. 23. & sequentibus.
 1. de Reprobatorio termino, concl. 39. per tot. in hoc omnia obtinent quæ in probatorio, n. 1. Quando currere incipit, n. 3. 5. 6. an ipso jure competat, n. 7. 8. Reprobatio habet locum, si probatio de consensu partium est permessa, num. 14. Etiam contra fictas probationes, n. 15. 16. Non admittitur ad retrahendum perjurium, n. 17. An in summaris causis, num. 17. Reprobatorius Reprobatoriorum an actor uti possit, numer. 22. Non habet locum quando filius petit alimenta & probat se filium, n. 18. Reprobationes an etiam possunt & debent disputari, concl. 48. num. 14.
 1. de Revisione Actorum, conclus. 60. per tot. Conceditur jure civili, num. 1. est Remedium extraordinarium, num. 2. differt ab appellatione, n. 7. 8. 11. fieri potest intra biennium, n. 9. 10. Revisio Revisionis non conceditur, n. 12. 13. An retardat executionem, n. 14. 16. In foro Saxonico non obtinet, n. 25. 30. concl. 60.
 2. de Retrovenditionis pacto, an & quando cognoscitur, quod emptio & venditio sit cum pacto de Retrovendendo facta, Concl. 1. per tot. Si Redimendi licentia est certo tempore circumscripta præsumitur contractus illicitus & usurarius, n. 21. Si intra certum tempus est prohibita, n. 22. Si pactum de Retrovendendo sit eâ lege, ut post certum tempus pro eodem precio possit redimi & res modico pretio fuit emptâ, præsumitur contractus usurarius, n. 27. si Redemptio fieri debet per ipsos venditores & non per alios, præsumitur Contractus usurarius, n. 29. si pendente termino Retrovenditionis ipse venditor debet sustinere periculum, est usurarius, n. 30. Si emptor impensas in Retrovenditione in sortem principalem accumulât, præsumitur usurarius, n. 32. Retentionis verbum quando in contractu ponitur, præsumitur pignoratitium, n. 51. Si venditor debet majori summæ pecuniæ quam ante res fuit vendita, reluere, præsumitur Contractus simulatus, n. 53. Res semper minoris venditur, cum pacto retrovendendo, quam si nudè & simpliciter distrahatur, n. 60. filiusfamilias, tutor, Curator, possunt cum pacto de retrovendendo emere & vendere, concl. 2. n. 1. 2. 3.
 4. Creditor non potest pignus ita vendere, n. 5. Emptor, cui ita res est vendita, est verus Dominus, n. 6. 7. n. 53. Si emptor rem

- cum pacto de Retrovendendo venditam alteri locet, pignoret, an primus venditor possit contra tertium possessorem agere & rem ab eo vindicare, Concl. 2. n. 8. & seqq. Ex pacto de Retrovendendo oritur actio personalis, n. 14. Emptor, qui sub hoc pacto rem emit, an & quatenus arbores excidere, vineam extirpare, animalia occidere possit, n. 21. Jus redimendi datur etiam heredibus venditoris, n. 22. datur etiam cessionario & aliis singularibus successoribus, n. 25. Datur etiam contra heredem Emptoris, n. 27. 28. Si plures unam rem sub hoc pacto vendiderunt, an unus totam rem redimere possit, n. 29. 30. 31. 32. 33. Si Emptor relictiis heredibus decessit, quorum unus tantum possidet rem cum hoc pacto venditam an ille solus possit conveniri? n. 34. 35. Actio ex hoc pacto competens est bonæ fidei, & competit ad restituendum, d. n. 34. Emptor tenetur præcisè revendere nec liberatur præstando interesse, n. 36. Quale pretium venditor redimens emptori debeat solvere, n. 37. 38. 39. 41. 44. Hoc pactum est odiosum, n. 40. Si moneta fuerit mutata, qualis solvenda, n. 43. Venditor debet emptori expensas & meliorationes restituere, n. 45. Res redit per Retrovenditionem ad venditorem cum omni jure, n. 46. 47. Incrementum alluvionis ad quem pertinet, an ad emptorem, an ad venditorem, n. 48. & seqq. thesaurus in fundo cum hoc pacto venditio, inventus, ad quem pertinet, Concl. 2. n. 56. & seqq. part. 2. Revenditio quomodo fieri debeat, n. 63. & seqq. fructus ultimi anni, ubi sit revenditio quomodo inter emptorem & venditorem sint dividendi, n. 65. 66. 67. & seqq. Pacto de retrovendendo an & quatenus & de jure civili, & de jure Saxonico præscribi possit, n. 80. & seqq. Contractui qui potius usurariam pravitatem quam venditionem cum pacto retrovenditionis sapit, nunquam potest præscribi, n. 95. Si quis nulli, quam mihi revendere promissit, an statim ad revendum cogi possit, n. 98.
- 2. de Retentionis jure, an & quatenus competat, concl. 32. per tot. Datur mulieri ratione dotis in bonis mariti, n. 2. 3. 4. Ratione donationis propter nuptias, n. 5. Etiam heredibus uxoris, n. 7. Jus retentionis potest oppignorari, vendi, donari & alio modo cedi, n. 10. Retentio non habet locum ubi debitum est incertum & illiquidum, Concl. 32. n. 16. Est quædam compensatio, ibid. uxori non datur in bonis, quæ maritus alieno nomino possidet, n. 17. Non datur, si bona ab heredibus possidentur vel ab aliis sint occupata, n. 18. Mulier se declarat, quod bona mariti jure retentionis velit possidere, n. 19. Mulier eligat prædium ad quantitatem dotis pro retentione, n. 20. Mulieri debentur alimenta necessaria per tempus, quo jure retentionis utitur, n. 21. Si plus dote retinuit, debet rationes reddere, n. 22. fructus omnes omnimodo debet in dotem compensare, nec lucratur eos, n. 24. Retentio est tacitum quoddam pignus, n. 25. Maritus habet jus retentionis in bonis uxoris defunctæ, donec sibi de eo, quod debetur, fuerit satisfactum, n. 28. filiabus competit jus retentionis ratione dotium in feudis, & ex illis excedere non compelluntur antequam dotes realiter fuerint solutæ, n. 29. Plura, de retentione, remissivè, n. 30. Retentionis jus competit ratione impensarum & meliorationum, Concl. 32. n. 11.
- 5. Recantatio injuriarum est tantum usu recepta, Concl. 62. n. 1. & hodiè in Imperio approbata, n. 2. & in foro Saxonico usitata, n. 3. & seqq. Actio ad palinodiam an sit civilis vel criminalis, n. 6. & seqq. Est à civili & criminali separata, & quodammodo mixta, & cum utraque compatibilis, n. 13. Est poena corporalis, & fit cum vituperio, n. 9. obtinet solum in injuriis verbalibus, n. 16. Habet etiam locum adversus contumacem, n. 17. Doctores possunt ad palinodiam condemnari, n. 19.

- universitas & communio possunt etiam ad palinodiam condemnari, Concl. 62. n. 20. Recantatorium judicium an sit famosum, n. 21. Non habet locum in clericis, numer. 22. Non etiam habet locum, si crimen obiectum est verum, n. 23. Recantatoria actio injuriarum non transit ad heredem injuriati, 25. Est personalis, & in solius injuriati favorem inducta, n. 26. Si injuriatus moritur, contra ejus heredem non datur, n. 27. Nobiles, Comites & Illustres personæ an debent recantare, n. 28. & seqq. Recantatio fieri debet in loco publico, n. 33. Recantatio injuriarum debet fieri in propria persona, Concl. 62. n. 34. Si quis revocare nolit, quid juris, n. 36. 37. 38. & seqq. Recantatoria actio quanto tempore præscribatur, n. 43. est perpetua, n. 44.
- 5. Retorsio injuriarum, Concl. 64. per tot. vide verb. Injuriarum retorsio.
- 3. Retorsionis jus rectè contra alia loca exerceri potest, Concl. 51. n. 2. 3. 4. Habet locum non solum in successione, sed etiam in contractibus, n. 5. 6. 7. 8. 9. 10. Item in feudis, n. 11. Item, in gerada, n. 13. 14. 15. Et hoc jus non solum contra illos, qui in exteris locis degunt sed etiam contra eos, qui unius Principis subditi sunt, sub diversis tamen curiis agunt, exerceri potest, n. 16. Et si sic gerada non devolvitur ad extraneam, tunc succedit alia cognata, n. 18. 19. 20. Retorsionis jus etiam habet locum in *Niffelgerade*, n. 21. Item in rebus expeditorum, n. 22. & seqq. Item in carcere publico, n. 26. Retorsionis jus competit tantum magistratibus, non vero privato, n. 29. Etsi magistratus ejusmodi jure utitur & aliquem ad successionem hereditatis vel similem rem, non admittit, tamen reliquis heredibus accrescit, n. 32. 33. 34. 35. & seqq.

2. **R**henenses aurei seu floreni, qualiter in instrumentis obligationum intelligendi, Concl. 37. n. 1. & seqq.

4. **R**ixantes si aliquem occidant, vel si quis in tumultu occidatur, quid juris, Concl. 11. per tot. Si autor homicidii in rixa sciatur, meritò punitur, n. 2. Sin reus ignoretur, tunc puniuntur omnes arbitrariè, n. 6. 7. & n. 17. & æstimationem operarum, quibus occisus potuisset familiam alere, præstare debent, n. 25. & seqq. Quæ æstimatio relinquatur arbitrio judicis, n. 27. Si vero Reus ante litem contestatam est mortuus, tunc ejus heredem non debent expensas litis & restitutionem damnorum seu operarum, n. 28. vide plura de occiso in rixa, d. Concl. 11. per tot.

4. **R**otarum & patibulorum locus est publicus, Concl. 48. n. 11.

1. **R**ustici fundos venditos habent jure hypothecæ sibi obligatos & præferuntur aliis creditoribus, licet expressè de hypotheca non prospexerint, Concl. 64. num. 63. Concl. 66. n. 49. Si aliquandiu nobilibus servitia præstiterunt & eadem postea recusant, dicentes, se precario servivisse, id debent probare, Concl. 37. n. 4. 5. Rusticus non comparens non habetur pro contumace, nisi sit in vero dolo, Concl. 17. n. 100. Rustici excusantur, si in litem contestatione peremptorias exceptiones non opposuerunt, Concl. 18. n. 68. Rusticorum Syndicatus quæ requirant, Concl. 14. n. 88.

2. Rustici ultra triginta annos loco operarum & servitorum certam pecuniæ summam solventes an contra servitia præscripserunt, conclus. 6. per tot. Rusticorum operæ & servitiæ quanto tempore præscribantur, d. n. 1. 2. Rustici censentur in dubio servitia non jure familiaritatis & amicitie sed jure subjectionis præstivisse, n. 7.

2. Rustici, qui contumaciter debita servitia more majorum præstare nolunt, possunt in rebo,

Index Rerum & Verborum.

- pignorari & si perseverent in contumacia, possunt personaliter, capi, Concl. 34. num. 17. 18. 19.
2. Rustici num castra Dominorum custodire teneantur, concl. 64. per tot. De jure communi non possunt cogi, n. 1. de jure Saxonico etiam non possunt cogi, n. 2. 3. Nisi consuetudine sit inductum, n. 4. vel pacto conventum, n. 5. vel publica bella faviant, n. 6. vel incendiarii grassentur, n. 7. vel Domini habeant inimicos capitales, n. 8. In his casibus debent excubias agere tam viri, quam foeminae, num. 10. Non tenentur clerici, num. 12. nec advenae, num. 13. munus excubiarum est merè personale, n. 14. Inquilini non tenentur, num. 15. Illius tantum Domini castrum qui habet jurisdictionem, debet custodiri, num. 16. Non omnia, sed ea tantum quae antea sunt custodiri solita, num. 18. Domini non possunt subditos alteri delegari ut ejus castra custodiant, num. 19. 20. sufficit, si subditi castra dominorum solum extra custodiant, num. 23. debetur illis tempore custodiae victus, n. 24. si castrum destructum postea reaedificatur, nihilominus debent subditi illud custodire, n. 25. si subditi ad custodiam sunt insufficientes, potest vasallus à Domino petere, ut sibi subveniat, n. 26. Onus excubiarum an possit multiplicari, multiplicatis possessoribus, remissive, num. 27. conclus. 64.
 2. Rustici an & quatenus servitia vel operas ad aedificia Dominorum extruenda praestare teneantur, concl. 65. per tot. an ei debeant, qui superiorem, an verò ei qui inferiorem jurisdictionem habent, & quid juris, si plures sint Domini in uno pago, n. 8. 9. & seqq. Debent propriis instrumentis operas praestare, n. 16. Etsi instrumenta frangunt, Dominus non tenetur illa refarcire, ibid.
 4. Rusticus blasphemiam committens an & quando puniatur, Concl. 1. n. 106. 107.
 5. Rusticus Nobilem stuprans potest relegari, Concl. 38. n. 104.
 3. Rustici feudorum incapaces sunt, concl. 11. n. 52.
 3. Rubrica si contraria est nigro, tunc potius nigro, quam rubro standum, concl. 5. n. 23. fallit, si rubrum generalius est nigro, & plus habeatur in rubro quam in nigro, quia tunc nigrum ampliatur per rubrum, d. Conclus. num. 25.
 5. Rubro panno pecus fugans, ut alius illud furari possit, tenetur poena furti, concl. 55. num. 11.
 2. *Rutcher Stuse* dicuntur ita, quia promoveantur & quo diutius non solvuntur, eo majores fiunt, & duplantur, Conclus. 47. num. 5.
- S.
1. **S**alaria Doctorum, Professorum, Advocatorum & aliorum possunt in subsidium arrestari, concl. 74. n. 36.
 1. Salaria & expensae quae Advocatis solvuntur, possunt à victo repeti, concl. 78. n. 50.
 1. Salarium an quis in propria causa possit à victo, tanquam alii solutum esset, repetere, n. 51. 52.
 1. Salarium advocatorum, concl. 9. n. 69. & 85. Advocati possunt petere honorarium, n. 69. Quantitas salarii, n. 70. & seqq. Debetur in singulis actibus, n. 73. Advocatus de certo salario conveniat, n. 76. Annum salarium potest pacto constitui, n. 77. Transmittitur ad heredes, quocumque tempore advocatus moriatur, concl. 9. n. 78. Salarium debetur, licet advocatus per totum annum nihil laboravit, n. 80. 81. Quo tempore debeatur, n. 83. An advocatus in propria causa possit salarium exigere, n. 84.
 2. Salaria officialium debent solvi in valore monetæ currentis tempore solutionis, concl. 36. n. 24.
 1. Salvus conductus non extenditur ad debita jurata, concl. 77. n. 7.
 5. Saligneas virgas salicti instituendi causa defixas qui succidit, quomodo punitur, concl. 25. n. 22.
 1. Sacerdos an possit officium tabellariatus exercere, concl. 43. n. 50. An secreta confessionis teneatur revelare, concl. 41. n. 17.
 2. Sacerdotium non est modus tollendi patriam potestatem, concl. 11. n. 56.
 1. à Saxoniae Ducibus an & in quibus casibus liceat appellare, concl. 50. n. 24. 25. 26.
 2. Saxonicum jus comparatur juri Prætorio, concl. 9. n. 34.
 4. in Sanctos an blasphemia possit committi, concl. 1. n. 33. & seqq.
 4. Sagæ, vide verb. strigæ, & verb. Venefici, & veneficium, & concl. 3. 4.
 4. Satisfactiones sicut in crimine veneficii præstandæ, concl. 4. n. 5.
 1. de Satisfactione, von Dorstandt / conclus. 20. Quomodo jure civili fiat, n. 1. An vetus modus hodie sit in usu, n. 2. De jure Saxonico quomodo fiat, num. 3. Qui tenentur satisficere, concl. 20. num. 4. 5. 6. 7. & seqq. An in processu executivo & summario, n. 18. An in petitione alimentorum, n. 19. Non in judicio diffamatorio, n. 20. An ab eo qui spem succedendi habet, debet præstari, n. 26. Satisficatio & Guaranda æquiparantur, concl. 19. n. 5. Satisfactionis exceptio quando opponenda, concl. 18. num. 8. An & quatenus exigatur à venditore propter evictionem, conclus. 24. num. 5. & seqq. An à vasallo requiritur, concl. 20. n. 3. An ab usufructuario, concl. 20. n. 34. An ab emphyteuta, n. 35. An à muliere habente dotalitium, n. 35. Non requiritur à ministris Ecclesiæ, n. 36. An à pluribus consortibus, n. 37. 38. An à possessore rei immobilis, super qua litigatur, n. 39. An à possessore annuorum reddituum, n. 40. An ab eo, qui multa nomina debitorum possidet, n. 42. 45. An ab eo, qui multa preciosa, n. 46. An interim actor satisficere debet, si reus negat, cum multa mobilia possidere, n. 47. 48. 49. 50. An requiritur in criminalibus, n. 61. Eius exceptio quando opponenda, n. 62. An & quando à reo exigatur, n. 64. An à *Schriffstassen* / num. 5. 6. 7. An ab *Impressassen* / n. 8. Conclus. 20. Qui alibi, non in loco judicii bona immobilia possidet, an satisficere debet, num. 14. n. 51. An tenetur, cui reverentia debetur, num. 16. An studiosus, n. 17. An diffamatus, num. 20. An filiusfamilias cujus pater multa immobilia possidet, n. 21. In satisficatione an juratoria cautio admittatur, concl. 20. n. 52. & seqq.
 5. **S**calas ad furtum faciendum commodans, punitur ordinariâ poenâ, Concl. 55. n. 14. Modò scienter eas commodaverit, num. 17. In dubio præsumitur scalas ignoranter esse commodatas, n. 18.
 1. de Scabinis, Concl. 8. n. 5. 6. 7. & seqq.
 1. de Scabinorum provincialium estimatione, concl. 81. n. 217. & seqq.
 1. *Schoff Steuer*, i. e. collectæ publicæ, quibus privilegiis gaudeant, Conclus. 64. numer. 104.
 2. *Schoff / Schagung* / solvuntur in signum subjectionis superioritatis, & nullo tempore præscribuntur, Concl. 4. n. 17. & seqq.
 1. *Schagzund Schoffbücher* plenè probant, Concl. 36. n. 18.
 2. *Schock* / verba in instrumentis obligatorium posita qualiter accipienda, Conclus. 37. num. ult.
 1. Scholares in debitis causa studii præferuntur omnibus creditoribus, etiam anterioribus, Concl. 66. n. 61.
 1. Scholares in debitis causa studii habent personale privilegium, concl. 70. n. 20.
 1. Salarium stipendia habent tacitam hypothecam in bonis distributorum, concl. 67. n. 59.
 1. Scholaribus an & quatenus competat privilegium competentiae, concl. 80. n. 52. 53.
 2. Scholaris fidejussor non gaudet beneficio executionis, concl. 24. n. 32.
 1. Scholæ habent tacitam hypothecam in bonis administratorum, concl. 67. n. 58.
 2. *Schuldthurm* / carcer publicus, Concl. 28. per tot. vide verb. Carcer.
 1. *Schedula* manu propria alicujus scripta habet paratam executionem, concl. 80. n. 62.
 1. *Schnebergensis* civitas non potest in judicio curiali conveniri, concl. 3. n. 16. *Schoffarii*, vide in verb. Officialis.
 1. Scripturæ earum personarum quæ officio publicâ autoritate sunt præpositæ, plenè probant, concl. 36. n. 20. Autoritate judicis publicata probat plenè, concl. 36. n. 22. Privata quæ in actis facta est & reperitur, plenè probat, n. 25. Privata mariti plenè probat, res uxoris esse paraphernales, n. 26. Privata plenè probat, si ita consuetudine est inductum, num. 27. Si inter partes ita convenit, n. 28. Si à partibus & testibus fuerit scripta, subscripta & recognita, n. 29. Scriptura privata an & quatenus plenè probet, n. 30. & seqq. An & quatenus semiplenè tantum probet, n. 94. & seqq. concl. 36. Quando tantum levem præsumptionem inducit, n. 115. & seqq. Privata tantum scriptura debet recognosci, concl. 44. num. 30. Scripturæ mortuorum plus fidei merentur, quam vivorum, concl. 44. num. 37. Privata Scriptura an contineatur infrumentorum appellatione, Concl. 43. num. 6.
 2. cum Scriptore libri pactum potest iniiri, ut in eventum moræ retineatur in compedibus, nec dimittatur, donec librum scripserit, conclus. 27. n. 4.
 1. *SCu Vellejani* exceptio impedit executionem, concl. 84. n. 39.
 2. de *SCro Vellejano*, an & quatenus mulieres pro aliis de jure civili obligari possint, concl. 19. vide verb. Mulier. An & quatenus ei potest renunciari, d. concl. num. 13. & seqq. An & quatenus de jure Sax. potest intercedere, Concl. 21. An & quatenus pignus possit remittere, Conclus. 20. An & quatenus de jure Saxonico possit pro marito vel extraneis intercedere, & pignus remittere, Concl. 21. per tot.
 1. **S**ententia potest de nocte fieri, quando res est tempore peritura, concl. 74. n. 101.
 1. Sententiæ feruntur frustra, nisi executioni mandentur, concl. 79. n. 2. Et judicis autoritas despectui habetur, n. 3.
 1. Sententia à quo iudice exequenda, conclus. 79. n. 6. 7. & seqq.
 1. Sententia, plura capita continens, transit in rem judicatam quoad reliqua, si ab uno vel altero tantum fuit appellatum, Concl. 38. n. 107. Sententia, quæ per evidentiam facti est nulla, nunquam transit in rem judicatam, Concl. 47. n. 33. Ab interlocutoria an & quatenus licet appellare, concl. 50. n. 40. & seqq. Post desertam appellationem transit statim in rem judicatam, Conclus. 50. num. 196. Ex fictis probationibus nunquam transit in rem judicatam, Concl. 52. num. 48. Ex juramento necessario lata, nunquam transit in rem judicatam, concl. 53. n. 84. Ad sententiæ impugnationem vel rescissionem non debet deferri juramentum necessarium, concl. 54. n. 38. Ad sententiam impugnantam requiruntur manifestæ probationes, Concl. 54. n. 38. Sententiam esse latam & in causa esse conclusum, sunt paria, concl. 55. n. 37. de Sententiæ conceptione & publicatione, Concl. 59. per tot. Sententia potest ab ipso iudice ferri, nec cogi potest, ut acta ad collegium juridicum transmittat, concl. 59. n. 12. Sententia lata super dictis de credulitate tantum deponentium, nunquam transit in rem judicatam, concl. 59. n. 33. Sententia quibus casibus non transit in rem judicatam, concl. 59. n. 48. De ejus conceptione & publicatione, concl.

Index Rerum & Verborum.

- Concl. 59. n. ult. de Sententiis ex falsis instrumentis vel testimoniis latis, Concl. 61. num. 36. & seqq. Quibus remediis sententiae expugnentur, Concl. 61. n. 1. & 2. Sententia in falsum procuratorem lata, an & quatenus à Domino possit rati haberi, Concl. 14. n. 123. 124. 125. & seqq.
2. Sententia definitiva an & quatenus de jure civili & Saxonico prescriptionem interrumpit, Concl. 9. n. 22. & seqq.
1. de Sequestratione quando & quibus casibus est permessa, de ejus effectu & processu, conclus. 73. per tot.
1. Sequestrum vocatur abusive arestum, n. 2.
1. Sequestrum & arestum an differant, n. 3. 4. 5. 6. 7.
1. Sequestrum est duplex, n. 9. Voluntarium quid, n. 10. Necessarium seu judiciale quid? n. 11. Judiciale sequestrum regulariter est prohibitum, Concl. 73. n. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.
1. Sequestrum judiciale permittitur, si debitor est fugitivus, n. 23. De fuga suspectus, n. 27. Ex provincia velit emigrare, & tanta bona non relinquat, ut de iis creditori satisfieri possit, n. 60. 61. Si debitor est advena & extraneus, n. 62. Si bona dilapidat & ad inopiam vergit, n. 77. Si hospes apud cauponarium vel alium divertit, & discedere velit, n. 102. Si inquilinus & conductor mercede non soluta velit migrare & discedere, concl. 73. n. 105. Quando super una eademque re plures litigant, n. 106. Marito ad inopiam vergente, mulier potest pro dote sequestranda instare, n. 110. Vxor metuens mariti sevitiam potest sequestrari, Concl. 73. n. 112. Puella potest sequestrari, si super ea duo controvertunt, n. 113. Si ab executore appellatur, tunc interim res mobiles & fructus sequestrantur, concl. 73. n. 115. Census rei emphyteuticæ à duobus petitus sequestratur, n. 116. Fraudatores gabellarum una cum rebus possunt sequestrari, n. 117. In casu venditionis & aliis pluribus casibus quando sequestrum admittitur, n. 118. 119.
1. Sequestrum ut concedatur, oportet debitum esse liquidum, Concl. 73. n. 120.
1. Sequestri requisita quæ sint, n. 121.
1. Sequestri requisitis cessantibus ad sequestrum non potest perveniri, n. 122. Nisi timor armorum & tumultus subsit, n. 123.
1. Sequestrationis effectus, n. 124.
1. Sequestrum non privat debitorem possessione, n. 125.
1. Sequester rem penes se depositam non potest præscribere, n. 126.
1. Sequestratæ res possunt interdicto retinendæ possessionis peti, non actione de spolio, n. 127.
1. Sequestrum quando & quomodo cessatur & relaxatur, Concl. 73. n. 129. 133. 134. 135. 136. 137. 138.
1. Sequestrator injustus, seu creditor, qui aliquem injustè sequestrari facit, tenetur ad damnum & interesse, Concl. 73. n. 130. 131. 132.
1. ad Sequestrum relaxandum quilibet admittitur, licet non habeat mandatum, numer. 139.
1. ad Sequestri relaxationem quando juratoria cautio sufficit & admittitur, concl. 73. n. 140. & seqq.
1. Sequestrò factò quomodo in causa procedendum, vel ad ejus relaxationem agendum, Concl. 73. n. 145.
1. Sequestratam rem propria autoritate occupans cadit universo suo jure, n. 146. & seqq.
1. à Sequestro ad arestum valet argumentatio, Concl. 74. n. 44.
1. Sequestrum potest die feriato concedi, concl. 74. n. 98.
1. Sequestrum non debet ad instar aresti renovari, Concl. 74. n. 138.
1. Sequestrum petere tutius est, quam arestum, Concl. 74. n. 159.
1. Secularis iudex potest officium iudicis Ecclesiastici implorare, concl. 79. n. 23.
1. Secundus creditor posterior in feudum immissus, an ei cui feudum antea fuit obligatum, cedere debeat, Concl. 82. num. 54. & seqq.
1. in Secunda instantia an & quatenus probationes vel alii articuli super articulis contrariis admittantur, Concl. 51. per tot. An Instrumenta possunt produci, Concl. 51. n. 15.
1. Senatus consulti Macedoniani & Vellejani exceptio impedit paratam executionem, conclus. 84. n. 39. 40.
1. Separatum separata est natura, Concl. 30. n. 40. Separato uno omisso in altero præjudicatur, ibid. n. 46.
2. Separatio, quando se liberi à parentibus liberant, est modus tollendi patriam potestatem de jure Saxon. Conclus. 11. num. 23. Si modò liberi se separantes sunt majores, n. 27. 28. Per eam non tollitur commodum filii, sed tantum incommodum, n. 29. 30.
1. Senes an & quatenus domi possint jurare, Concl. 34. n. 15. Qui dicantur senes, Concl. 46. n. 8.
1. Senes possunt intermedio iudice omisso ad supremum appellare, Concl. 50. n. 84.
4. Senes si adulterium committunt, an ordinariè puniantur, Concl. 27. n. 76.
5. Senes à poena laquei non sunt exempti, conclus. 43. n. 49.
2. Senex potest uxori juveni donare, concl. 15. n. 18.
1. Semiplenæ probationes quæ, Concl. 36. numer. 94. An ad constituendam unam perfectam possint conjungi, Concl. 36. n. 126. & seqq.
1. Semiplena probatio eliditur aliqua præsumptione, Concl. 53. n. 39.
4. Servo permittitur necessaria defensio contra dominum, Concl. 12. n. 24.
2. Servitia & operæ rusticorum quanto tempore præscribantur, Concl. 6. n. 1. 2.
2. Servitutes continuam vel discontinuam causam habentes quando de jure civili præscribantur, Concl. 6. n. 11. De jure Saxonico præscribuntur omnes 30. annis, n. 12.
2. Servitutum jura censentur in dubio penes alios esse cumulativè & non privativè, concl. 49. n. 7.
5. Segetes demissos qui furatur quomodo puniuntur, Concl. 52. n. 20. & seqq.
5. Semen qui tantum in crura immaturæ puellæ emisit, licet ejus pudenda non fregerit, quomodo punitur, concl. 41. n. 41.
4. Serpentem incantatores an sub magorum classe contineantur, & quomodo puniantur, remissivè, concl. 5. n. 101.
2. Sepulturæ locus potest alteri à conjugè donari, concl. 15. n. 24.
5. de Sepulcro violato, & poena illorum, qui cadavera sepulcorum effodiunt & spoliunt, concl. 47. per tot. vide in verb. Cadaver.
5. Sepulcri violator incurrit infamiam, concl. 47. n. 7.
5. Sepulcrorum epitaphia, imagines, statuas & alia monumenta violans, frangens & aufertens punitur præter restitutionem rerum poenâ pecuniariâ, nempe decem pondo auri, concl. 47. n. 41.
2. Seu, vox, habet naturam, ut veniat ampliativè & alternativè, concl. 21. n. 15.
1. Sigilli folius appositio an in mandato procuratorio sufficiat, concl. 14. num. 73. & seqq.
1. Signacula plenè probant, putà ballæ mercatorum præsumuntur eorum, quorum sunt signacula, concl. 36. n. 93.
1. Singularem successorum an etiam privilegium dotis competat, concl. 65. n. 94.
1. Singularem successorum datur parata executio, concl. 80. n. 16. An etiam contra eum datur, n. 46.
2. Singularem successorum datur jus redimendi, Concl. 2. n. 27.
1. Simoniacæ crimen debet plenè probari, nec datur locus juramento suppletorio, concl. 54. n. 49.
1. Simulationis exceptio impedit paratam executionem, concl. 84. n. 21.
2. Simulatus contractus præsumitur, si res pro parte donata, pro parte vendita fuit, concl. 15. n. 41.
1. Situs prædiorum in bonis taxandis maxime est attendendus, Concl. 83. n. 56. 57.
1. Simultaneam investituram ab Electore habens an possit coram curia conveniri, concl. 3. n. 13.
2. Simultanea investitura est consuetudine introducta & licita, Concl. 53. n. 19. Ejus beneficio possunt collaterales succedere, n. 18. Ex eâ contrahitur mutua quædam obligatio, n. 20. Debet fieri cum consensu possessoris feudi, n. 21. Fit tantum inter nobiles & egregias personas, n. 22. Fuit etiam jure civili cognita, n. 23. Quæ tamen à Saxonica in eo differt, quod in feudo novo sit tantum opus, cum Saxonica in quovis possessorio, n. 24. Transfert activè & passivè ad hæredes, n. 25. Non dat possessionem, sed jus, ut feudum sine collateralium consensu nullo modo possit alienari, n. 26. Tribuit spem succedendi, n. 27. 28. In eâ necessariò requiritur, investituræ renovatio, quoties possessio feudi vel per mortem domini vel vasalli interrumpitur, n. 29. Aliàs domino & interdum fratribus cedit, n. 30. Exceptio non factæ renovationis potest à tertio objici, n. 33. Si frater unus est minor, tunc propter non renovatam investituram feudum non amittitur, sed auxilium minoris competit etiam majoribus, n. 35. Si exterus simultaneè investitus renovationem non petit, non cadit feudo, n. 38. n. 39. 40. 41. Omnes filii debent renovationem petere, solent tamen unum ex se eligere, qui omnium nomine investituram petit, n. 42. Si vasallus pro se & suis successoribus investituram petat & accipiat, eò mortuò non debent heredes renovationem petere, n. 43. Si vasallus domino & ejus heredibus fidelitatem juravit, non debet domini heredibus de novo jurare, n. 44. Si plures heredes dominus feudi reliquit, an ab omnibus renovatio petenda, remissivè, n. 45. Simultanea investitura amittitur per divisionem, nisi se fratres iterum simultaneè investiri curaverint, n. 46. 47. 48. 49. Extinguitur etiam per divisionem in feudis rusticis & ignobilibus, concl. 53. n. 50. Expirat per venditionem, nisi reliqui de novo sibi acquisiverint investituram, n. 51. Rumpitur, si simultaneè investiti in alienationem feudi consentiunt, vel contra eos præscriptum sit, n. 54. Si possessor feudi alios secum de eodem reliquis scientibus & permittentibus investiri faciat, n. 55. Si agnatus remotior feudum absque consensu domini emit, n. 56. Renovatio debet intra annum & diem peti, n. 56. 57. Dominus eam non potest agnatis denegare, n. 58. Quomodo simultanea investitura amissa de novo petenda, n. 59. Simultaneè investiti admittuntur omnes indistinctè, nec in successione habetur ratio graduum, n. 60. Proximior præfertur remotiori, si in investitura habeatur, nach rechter Sippsahl. num. 62. Das die nächsten Dettern/ ic. n. 63. Si plures sub collectivo sunt investiti, n. 64. Si ita consuetudine est inductum, n. 65. In terris Thuringiæ præfertur proximior, n. 69. Simultaneè investiti an in capita an in stirpes succedant, remissivè, n. 70. concl. 53.
2. Simultaneè investiti possunt feudum alienatum revocare, Concl. 58. n. 1. & seqq. sive feudum sit hereditarium, sive ex pacto & providentia, n. 3. Sive sint alienatoris heredes, sive non, n. 4. 5. Licet feudum sit novum, n. 7. Non possunt revocare: si de novo sint investiti, & eorum factura nullum recipiendò

Index Rerum & Verborum.

- piendo investituram intercessit, n. 10. Si simultanea investituram ignorante & inficio possessore impetraverint, n. 11. Si alienationi consenserint, n. 12. Minores quomodo feudi alienationi possint consentire, n. 19. Non possunt revocare, si simultanea investitura sit agnatis principaliter respectu possessoris concessa, n. 25. Si illis ob fractam investituram non competat jus agendi, n. 26.
1. **S**ocius omnium bonorum habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, licet sibi de ea non prospexerit, concl. 65. n. 149.
 1. Socius debitum à communi debitore exigens, debet id reliquis sociis communicare, Concl. 71. n. 18.
 1. Socius non censetur habere mandatum, nisi circa ea, circa quæ contracta est societas, Concl. 74. n. 147.
 1. Socius non potest à socio arrestari, Concl. 76. num. 24.
 2. Socius omnium bonorum non potest pro debitis socii incarcerari, Concl. 28. n. 36. & num. 46.
 4. Socius criminis nec pro socio nec contra socium potest probare seu testari, concl. 4. num. 104. Nisi in causa veneficii, n. 105. Qualem fidem nominatio & confessio socii vel veneficii contra alios faciat, Concl. 4. num. 106. & seqq.
 5. Socius rem communem vel partem confocii in suam utilitatem vertens habetur pro fure, Concl. 44. n. 20. n. 21.
 5. Socius criminis an in furto possit torqueri in caput confociorum & receptatorum, concl. 55. n. 58.
 1. In Societate an & quatenus uxor jus prælationis habeat, & dotem ex societate possit petere, sociisque mariti præferatur, Concl. 65. n. 85.
 1. Societas est instar mandati, & socii sibi invicem mandare videntur, Concl. 74. n. 146.
 1. Solus, verbum, cujus sit naturæ & effectus, Concl. 65. n. 102.
 1. Solutionis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 26.
 1. Solutionis exceptio impedit litis ingressum, Concl. 18. n. 45. Debet à debitore probari, Concl. 37. n. 9.
 2. Solutio in qua moneta fieri debeat, si mutuo non amplius reperitur, vel est mutata, Concl. 35. & Concl. 36. vide verb. Moneta.
 5. Solutio æstimationis injuriarum ad evitandam infamiam quando fieri debet, Concl. 63. n. 17. & seqq.
 1. Solennitatis deficientis in instrumento exceptio impedit executionem, Concl. 84. n. 31.
 1. Solennitates extrinsecæ debent ab allegante probari, Concl. 37. n. 8.
 1. Solet, verbum ad judicem relatum, importat liberam facultatem, non necessitatem, Concl. 53. n. 53.
 5. Solidus in materiâ furti accipitur pro aureo Vngarico, Concl. 43. n. 30. Solidi septuaginta duo faciunt libram auri, n. 31. Si valor auri variatur, tunc inspicitur tempus commissi delicti, n. 33. Concl. 43.
 5. de Sodomizæ crimine, remissivè, Concl. 39. num. 22.
 1. Socer admittitur in judicio pro genero sine mandato, cum cautione rati, concl. 14. n. 49.
 2. Socer non potest propter debita incarcerari, concl. 28. n. 37.
 4. Socerum occidens non tenetur poena parricidii, sed punitur mitius & aliter, concl. 7. n. 83. 85.
 4. Socer non tenetur ex incendio à nuru facta, concl. 25. n. 106.
 4. Socer nurum cognoscens punitur fustigatione & perpetua relegatione, concl. 35. n. 15.
 1. à Sorte an & quatenus appellare licet, concl. 50. n. 20.
 4. Sortilegia quomodo de jure Canonico puniantur, concl. 5. num. 8. & seqq. Quæ sint hæreticalia & hæresin sapiant, numer. 9. d. conclus.
 2. Sorte principali solutâ an adhuc actio competat ad interesse & usuras, concl. 38. n. 31.
 3. **S**pecialia non sunt multiplicanda, concl. 5. num. 27.
 1. Specialis & generalem hypothecam habens debet prius excutere generalem, concl. 66. num. 77.
 1. Speciale dicere quid esse, & rationem specialitatis non assignare, est miserorum, concl. 67. n. 39.
 1. Speciale mandatum, requiritur ad arectum impetrandum, concl. 74. In causâ executiva, ibid. Et ubi quis in poenam potest incidere, n. 8. Atque de gravi præjudicio, personam aut famam alicujus afficiente, agitur, n. 9.
 1. Specialia duo non possunt circa unam rem concurrere, Concl. 81. n. 197.
 1. Speciale mandatum quando requiritur, conclus. 14. n. 42.
 1. Speciales Doctorum decisiones in terminis allegare, est magnæ eruditionis, conc. 9. n. 41.
 1. Specialia seu singularia duo eidem circa unam rem non indulgentur, Concl. 53. n. 32.
 2. Specialis & expressa mentio ubi requiritur, generalis consignatio non sufficit, Concl. 16. n. 33. Speciali mentione quæ digna sunt, etiam specificè debent exprimi, n. 34.
 1. Sportulæ debent à victo restitui, licet habuerit justam causam litigandi, Concl. 78. n. 21.
 1. in Spiritualibus causis juramentum necessarium non defertur, Concl. 54. n. 13.
 4. Spiritualem patrem occidens non fit reus parricidii, Concl. 6. n. 64.
 4. Spiritualem matrem cognoscens quomodo puniatur, Concl. 32. n. 23.
 1. Spurio an possit juramentum supplementivum deferri, Concl. 54. n. 67. 68.
 4. Spurius patrem vel matrem occidens, poenâ parricidii tenetur, Concl. 6. n. 34.
 1. Spolii exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 77. Est maximè privilegiata, n. 78.
 1. de Spolii exceptione, Concl. 21. per tot. Intra 15. dies opponenda, n. 1. 2. 3. Spoliato variæ competunt remedia, n. 4. An exprimere debet in libello, quo remedio velit uti, n. 8. 9. 10. Spoliatus dici nequit, qui possidere non potuit, n. 62. Concl. 21. Actio spolii an successoribus beneficiorum Ecclesiasticorum detur, si eis decimæ denegantur, Concl. 21. n. 11. An detur contra successorem ejus, qui in dignitate constitutus aliquem spoliavit, Concl. 21. n. 24. 25. 26. An contra judicem vel alium privatam, qui pignora capit, n. 29. 31. & seqq. An contra dominum, si ejus ministri aliquem de possessione ejiciunt, n. 27. Datur adversus omnem actionem, num. 35. Spoliatus non debet spolianti in alia causa respondere, si is non sit solvendo, n. 36. Spolii actio vel exceptio datur adversus spoliare mandantem vel rati habentem, Conclus. 21. num. 37. Datur adversus coheredes, qui nimis præpropere reliquos coheredes in possessione hereditatis præveniunt, n. 37. Datur, etiam si spoliatus pacem cum spoliatore iniens renunciavit suo juri, quod in re habuit, n. 38. Datur, si quis à judice, ordine juris non servato, spoliatur, num. 39. 40. Datur adversus eum qui occupat aliquid per vim, & facit, id sibi postea à superiore concedi, num. 41. Datur clerico vel alii officiali, qui sine causâ cognitione ab officio removetur, n. 42. Habet locum, licet spoliatus non doceat de injusta sui dejectione, num. 43. n. 44. Spolii exceptio quando & quibus in casibus non habet locum, num. 45. 46. & seqq. Non datur, ubi compensatio non admittitur, n. 33. Syndico non potest opponi, qui reum spoliaverit, num. 56. Spolii exceptio à tertio facti, an & quatenus locum habet, Conclus. 21. numer. 64. & seqq. Vtrum sit dilatoria an peremptoria, num. 74. Spoliatus debet probare antiquiorem possessionem suam, & novam conventi spoliatoris, num. 76. 77. & seqq. Spolium quomodo probatur, num. 86. 87. Raro aut nunquam sine dolo committitur, num. 87. Contra spolii probationem an actor vel reus reprobare possit, num. 88. Spolii probatio an intra 25. dies plenè absolvenda, num. 89. In causâ spolii an disputatio attestatorum admittitur, num. 90. Spolii exceptio quando cautè opponenda, num. 91. Spolii agens, an in casu succumbentis injuriam teneatur, num. 93. Spolium non potest sine fraude & dolo committi, n. 95. n. 103. & seqq. In causâ spolii reconventio non habet locum, Concl. 22. n. 20. In causâ spolii non potest juramentum deferri, Concl. 59. n. 53. Spoliatus sustinet partes rei, non actoris, conclus. 19. n. 6. Spoliatus an debet guarandam præstare, concl. 19. n. 6.
 4. Sponsus sponsam vel è contra occidens tenetur poenâ parricidii, Concl. 7. n. 51.
 4. in Sponsam committitur adulterium, Concl. 27. n. 139. Quomodo sponsa, vel is, qui adulterium in sponsam commisit, puniatur, Concl. 27. n. 140. & seqq. Punitur fustigatione & relegatione, n. 146. Nisi sponsus cum alia maritata, vel maritus cum sponsa concumbit, numer. 151.
 4. Sponsalia cum duabus contrahens, si copula carnalis non intervenit, fit infamis, & punitur arbitrariè, Concl. 28. n. 53. 54. Si verò ultimam in uxorem duxit, vel aliter cognovit, sistitur ad numellam, & relegatur in perpetuum, n. 57. & seqq. An verò relicta secundâ sponsâ priori cohabitare tenetur, n. 60. & seqq. Etiam si quis cum secunda sponsâ matrimonium consummavit, nihilominus id rescinditur, & redire debet ad priorem, n. 67. Concl. 28.
 4. Sponsa de præsentibus si adulterium committit, amittit dotem & alia lucra, Concl. 29. n. 32.
 5. Sponsus suam sponsam impuberem & nondum viripotentem per vim cognoscens, non punitur gladio, sed tenetur saltem de stupro, Concl. 42. n. 46.
 3. Sponsa ex communi usu loquendi non amittit nomen sponsæ, nisi sit cognita, Concl. 25. n. 4. Nondum cognita non dicitur noverca, neque nurus, d. Concl. 25. n. 4.
 3. Sponsalia de præsentibus sunt verum matrimonium, & sponsa de præsentibus verè uxor dicitur, Concl. 25. n. 6.
 3. Sponsus & sponsa de præsentibus sub appellatione uxoris & mariti ad lucrum statutarium, in casum mortis alterutrius percipiendum continentur, Conclus. 25. à num. 1. 2. ad 15. Quod procedit non solum in statutis, sed etiam in pactis dotalibus, n. 13. Non procedit in minore septem annis desponsatâ per verba de præsentibus, n. 15. 16. 17. 18. Item in puella, quæ quidem septennium excessit, sed ad ætatem 12. annorum nondum pervenit, n. 19. Item si alter alterum impedivit, quo minus matrimonium contraheretur, n. 20. Et si postea vir sponsam graviter decumbentem sibi per sacerdotem copulari fecit, d. n. 20. Plures limitat, num. 21. 22. 23. & sequentibus usque ad 27. De Iure Saxonico sponsus & sponsa sub appellatione mariti & uxoris non continentur, nisi ambo conscenderint thorum, numer. 27. 28. 29. Et procedit, etiam si matrimonium post consensionem thori momento saltem duraverit, n. 30. Consensio autem thori præcisè observari debet, numer. 31. 32. Non verò requiritur, ut sponsa carnaliter à viro cognoscatur, num. 33. Quod verum est, si mutuo consensu vel magicis artibus interveniente sponsa non fuerit ad tempus cognita, & interim moritur vel maritus vel uxor. Secus si maritus prorsus impotens factus est, & interim sponsa moriatur, vel divortium fiat, tunc enim nihil lucratur neque sponsus neque sponsa, numer. 34. 35. 36. Sponsa de præsentibus cognita clàm parentibus ante copu-

Index Rerum & Verborum.

- ibus ante copulationem Ecclesiasticam, non lucratur aliquid de viro, nec contra, si hic vel illa mortua ante copulationem, num. 37. Sponsa de presenti ad exclusionem filii rectè sub appellatione viri continetur, & contra, numer. 39. Dispositio hæc Saxonica in merè lucrativis solum procedit, non in onerosis, numer. 40. Sponsus nobilis vel illustris si decedit, sponsa ejus relicta nihilominus ad dotalitium constituendum, vel constitutum consequendum agere potest, num. 40. Sponsa nobilis habet jus quæsitum in sponsi bonis ratione futuri dotalitii, numer. 40. Sponsus ea, quæ sponsæ donavit, repetere potest, si sponsa ante consummatum matrimonium moritur, num. 41.
4. Sponsalia intra septennium contracta non transeunt in matrimonium, nisi de novo mutuo consensus adhibeatur, numero 16. Item sponsalia inter adultum & pupillam non valent, si post septennium pupilla tacuit, num. 18.
 3. Sponsalitiæ largitatis species, sive pertinentia ad sponsalitiæ largitatem. v. Concluf. 28. à num. 86. ad 92. & numer. 95. 96. 97. Regulariter non nisi inter nobiles locum habet, num. 113.
- S**tatutum si disponit, victum condemnandum esse in expensas, tunc licet justam causam habeat litigandi, id procedit.
1. Statutum quod certas admittit exceptiones, aut reliquis omnes excludat, Concluf. 84. num. 2. 3. 4.
 1. Statutum taxativè loquens an possit extendi, Concluf. 84. num. 3.
 1. Statuta sunt strictè accipienda, Concluf. 13. numer. 12. Correctoria debent ita intelligi, ut minus lædant jus commune, Conclusion. 13. num. 13. Tum maximè strictè sunt accipienda, si hoc subditorum utilitas & ratio exigat, numero decimo quarto. Propriè & cum effectu sunt intelligenda, numero decimo octavo. Proprietas magis attendenda, quam communis usus loquendi, Conclusion. 43. numero sexto. Statutum tollens omnem probationem, non censetur tollere probationem per evidentiæ facti, vel ocularem inspectionem, Conclusion. 47. numero vigesimo quinto. Statuto in civitate stante, quod capitaneus cogatur ferre sententiam juxta consilium sapientum, id intelligitur, si pars petat consilium Conclusion. 53. numero trigésimo octavo. Disponens quod potestas teneatur agnatos litigantes compellere ad compromissum intelligitur, si compromissum à parte petatur, Concluf. 53. num. 39. Simpliciter excludens nullitatem, non censetur notoriam excludere, Concluf. 61. numero octavo. Statuto potest certus terminus ad deducendam nullitatem præfigi, Concluf. 61. num. 6.
 2. Statutum generale non extendendum contra privilegia Ecclesiarum, Concluf. 7. numero quinto. Vbi statutum venit ampliativè ad jus commune, tunc idem jus dicendum est in ampliante quam in ampliato, Concluf. 7. numero decimo tertio. Quando jus commune disponit aliquid, de quo etiam cavetur in statuto, tunc jus commune per omnia observari debet, & statutum quoad ampliationes, limitationes secundum id regulatur, numero decimo quarto. Statutum nos ad jus commune vel antiquum reducens, est favorabile, numero decimo sexto. Favorabile extenditur de casu ad casum, num. 17.
 2. Statutarie præscriptiones solâ citatione interrumpuntur, Concl. 9. num. 31.
 2. Statutum debet intelligi in casu vero, & non ficto, Conclusion. 18. numer. 28. A statuto ad pactum valet argumentum negativè, Concluf. 28. num. 20. Statutum simpliciter loquens prodest etiam forensibus. Concluf. 28. num. 28. Statuta nunquam intelliguntur loqui in casibus specialibus, vel habenti-

- bus specialem favorem, nec extenduntur ad causas & personas privilegiatas, Concluf. 28. numer. 36. Statuta & consuetudines locales sunt strictissimè accipiendæ, Concluf. 29. numer. 47. An & quatenus ex identitate rationis possint extendi, num. 62. Debet considerari secundum tempus initii & constitutionis, Concluf. 36. num. 20. Ius protimiseos permissiva sunt odiosa, Concluf. 39. num. 55. Loquentia de venditionibus non habent locum in permutationibus, num. 56. Concluf. 39. Statuta & ordinationes laicorum circa juramenta non valent, Concl. 44. n. 9.
4. Statuto non potest tolli necessaria defensio, Concluf. 12. num. 10.
 4. Statuto seu consuetudine an induci possit, ut adulteria sint impunita, Concl. 27. num. 82. & seqq.
 5. Statuta poenam laquei inducentia, magis frequentiam, quam magnitudinem rei ablatæ considerant, Concl. 43. num. 20.
 5. Statuto seu consuetudine non potest induci, quo minus quis in fluminibus & lacubus piscetur, Concluf. 51. num. 3.
 5. Statutum casum duplicatæ correctionis juris communis continens non valet, concl. 71. num. 24.
 4. Statutum inducens ut adulter capitaliter puniatur, requirit factum consummatum, Concluf. 27. num. 74.
 3. Statuta strictè observari debent, Concluf. 1. num. 45. Concluf. 5. numer. 22. Et sic interpretari, ne inde absurdum sequatur, Concl. 24. numer. 91. Item debent reduci ad terminos juris communis, etiam per verba impropria, d. n. 91. Exorbitantia à jure communi strictissimè accipienda, Concl. 25. num. 40.
 2. **Stuer/Schoß**/ collectæ publicæ, quibus privilegiis gaudeant, Concluf. 64. num. 104. & seqq.
 2. **Stuer**/ solvitur in signum superioritatis, & subjectionis & nunquam præscribitur, Conclusion. 4. num. 17.
 1. pro Stipendiis studiosorum sunt bona distributorum tacitè obligata, Concl. 67. n. 59.
 1. Studiosi pro debitis causâ studii habent personale privilegium, concl. 70. n. 21. 22.
 1. Studiosorum libri possunt hodiè attestari, concl. 74. n. 34. 35.
 1. Stipendia possunt arrestari & per viam executionis capi, Concl. 74. n. 36. vide concl. 74. num. 45.
 1. Studiosi non possunt personaliter arrestari, Concl. 75. n. 20. 21.
 1. Studiosi vel scholares an tenentur satisficere, concl. 20. n. 17.
 1. Studiosi possunt omniâ judice intermedio ad supremum appellare, Concl. 80. n. 83.
 5. Studiosus si ab Academia relegatur, an à tota illa provincia, in qua Academia sustentatur, relegatus censetur, Concl. 71. n. 19.
 1. Stabularius potest animalia detinere, donec sibi pro cibariis sit satisfactum, Concl. 73. num. 104.
 1. Stabularii debent suas rationes contra seipfos edere, Concl. 45. n. 46.
 4. Stabularius non tenetur de incendio ex culpa divertentium commissio, Concluf. 25. numer. 116.
 1. Statim, vox, significat summariam cognitionem & importat paratam significationem, Concl. 80. n. 65.
 1. in Status causâ, putà, an quis sit filius, &c. non defertur juramentum suppletorium, concluf. 54. n. 27.
 1. Stipulationes tacitæ & expressæ habent paratam executionem, Concl. 80. n. 77.
 4. Sterilitatis poculum dans vel sumens quomodo puniatur, Concl. 8. per totum, vide verb. Abortus.
 4. de Strigis & earum obligationibus cum Diabolo initiis, Concl. 3. per tot. Quomodo & quibus solennitatibus ad magiam perveniant, Concluf. 3. num. 4. 5. 6. 7. Datur ipsis pulvis triplicis coloris à Diabolo, quo varie

- luntur, Concl. 3. num. 8. & seqq. Quæ sit earum potentia, num. 14. & seqq. Operantur ex permisso Dei, numer. 26. Et verè & realiter, non phantasticè agunt, numer. 27. Possunt imbres, grandines, mures, pediculos & alia animalia excitare, num. 28. & seqq. Non possunt verè & realiter, sed tantum phantasticè, in bruta transformari, n. 31. 32. vide verb. Veneficium. De processu in causâ strigarum, vide Concl. 4. per tot. & d. verb. Veneficium.
4. Stupor & taciturnitas quibus modis in tormentis inducatur, Concluf. 4. numer. 167. & seqq. Et quibus modis tollatur, n. 171. & seqq.
 5. Stuprum rectè puniatur, Concl. 38. num. 1. Stuprator debet jure divino & Canonico stupratam ducere vel dotare, Concl. 38. n. 2. 3. Hodie idem receptum, n. 7. & seqq. Idque alternativè intelligitur, n. 15. Et in arbitrio stupratoris est positum, utrum eligere velit, num. 16. 17. Dos à judice quomodo moderanda, num. 17. 18. 19. In his terris constituitur secundum nativitatem & dignitatem puellæ, num. 20. 21. & seqq. Dos puellæ danda, licet sit dives, n. 23. Dos tamen non debet excedere dimidiam partem bonorum stupratoris, Concl. 38. n. 25. Dos statim stupratæ post stuprum danda, n. 26. Licet ei volenti & consentienti stuprum sit illatum, num. 29. 30. Licet quinquennium elapsura sit, num. 33. Etiam si stuprator cum alia matrimonio inierit, num. 34. Vxoratus etiam debet dotare stupratam, num. 35. Viduam stuprans eam etiam vel dotare vel ducere tenetur, n. 38. Dos debetur, licet pater nolit stupratam stupratori nubere, numer. 38. Licet stuprata postea publica meretrix facta fuerit, num. 39. Si plures rem habuerunt cum una, is debet dotare vel ducere, qui primus stuprum intulit, numero 39. Præter donationem etiam infans debet ali à stupratore, numero 40. Quando & quamdiu alimenta debeantur, num. 42. & sequent. Mulieris assertioni, se cum aliquo rem habuisse, non creditur, nisi probetur, numer. 49. 50. Etiam juratæ non creditur, numer. 52. Potest tamen juramentum viro deferre, num. 53. Concubitus & imprægnatio potest probari per indicia, conjecturas, præsumptiones, numer. 56. Si vir fatetur, se concubuisse, negat autem partum esse suum, tunc statur juramento mulieris, num. 57. Nisi vir probet, quod alius concubuerit, n. quinquagesimo nono. Stuprator non debet ducere aut dotare stupratam, si negat concubitum, n. 61. Si probet mulierem antea esse cognitam, n. 62. Si remissionem dotis à puella vel ejus patre impetravit, n. 66. Si tempore stupri cum puella de certo precio convenit, n. 68. Si stuprum tantum est attentatum, n. 70. Si quis abjectam, vilem & inhonestam stuprat, n. 71. & seqq. Si puellam in caupona famulantem, vel lotricem stupravit, n. 81. 82. Si quis puellæ promissit matrimonium, tunc datione dotis non liberatur, n. 83. An & quomodo debeat probari, matrimonium esse promissum, n. 84. & seqq. Stuprator debet se juramento purgare, quod non promiserit matrimonium, n. 87. Nisi probationibus uti velit, num. 90. Quæ sint præsumptiones, mulierem cum aliis etiam concubuisse, num. 92. & seqq. Quibus modis & casibus stuprator gravius puniatur, numer. 100. & seqq. Stuprator potest insuper à magistratu arbitriè puniri, numer. 113. Puella stuprata an puniatur, n. 116. & seqq. Transactio super stupro potest fieri, si matrimonium non est promissum, & imprægnatio non secuta, n. 123. Secus, si promissum, & secuta est imprægnatio, n. 124. 125. Cognitio stupri pertinet ad inferiorem jurisdictionem, Concl. 38. n. ult.
 5. de Stupro violento, Concl. 41. per tot. Vide in verb. Violentum.

(*****)

5. Stu-

Index Rerum & Verborum.

5. Stuprata per vim non fit infamis, sed potest ferrum portare, Concl. 41. n. 66.
1. **S**umptus in curationem ægroti facti, habent jus prælationis, Concl. 64. n. 94. & seqq. Limitatur, n. 100. & seqq.
1. Sumptus in curationem facti quomodo probentur, d. concl. n. 102. 103.
1. Sumptibus communibus debent expediri, quæ utriusque partis utilitatem respiciunt, Concl. 59. n. 24. Acta debent communibus partium sumptibus ad Collegia Iuridica miti, Concl. 59. n. 20.
1. Successori singulari an etiam privilegium dotis uxoris competat, concl. 65. n. 94.
1. Successori singulari datur jus paratæ executionis, Concl. 80. n. 16.
1. contra Successorem singularem non datur executio, concl. 80. n. 46.
1. Successoribus an & quatenus possit deferri iuramentum, Concl. 55. per tot.
2. Successio inter collaterales non datur ultra decimum gradum, Concl. 39. n. 35.
2. Successores dominorum Ecclesiasticorum & secularium an & quatenus investituram in casum mortis factam debeant ratam habere, concl. 54. n. 10. 11. & seqq.
3. Successio collateralium, Concl. 24. Si soli fratres ex utroque latere conjuncti extant, succedunt pariter, n. 2. & seqq. Si fratres & fratrum liberi extant, etiam pariter succedunt n. 8. Limitatur, num. 12. & seqq. In Saxonia, exceptis feudalibus, non succedunt pariter, num. 16. num. 21. Fratrum utrinque conjunctorum filii æqualiter succedunt, num. 22. 23. 24. Si soli fratrum liberi extant, an in capita, an in stirpes succedant, n. 25. & seqq. Fratres utrinque conjuncti vel eorum liberi, an defuncti patruus, amitam, avunculum excludunt, n. 32. & seqq. Si extant fratres utrinque conjuncti & fratres ab uno latere tantum, illi succedunt, his exclusis, num. 46. & seqq. Si in successione concurrunt filii fratrum utrinque conjunctorum, & fratres ab uno latere tantum, qui præferuntur, n. 59. & seqq. Si extant soli fratres ab uno conjuncti, æqualiter succedunt, n. 66. & seqq. Si soli collaterales extant, tunc omnes secundum gradus prærogativam succedunt, n. 84. & seqq. ad quem usq; gradum collaterales succedunt, n. 102. & seqq. Concl. 24.
3. Qui à successione excluditur, à petitione quoque legitimæ excluditur, Concl. 11. n. 20.
3. Succedunt fratri defuncto fratres & sorores, utrinque conjuncti, exclusis fratribus & fororibus conjunctis ab uno latere, Concl. 20. n. 1. Neque distinguitur inter bona, an ex paterna an verò ex linea materna vel aliunde quæ sita sint, d. concl. 20. n. 1. In horum defectum, admittuntur ad successione fratres uno latere tantum conjuncti, sive ex linea materna sive paterna proveniant, nec iterum distinguitur inter bona, n. 2. Si verò defunctus reliquit conjunctim fratres consanguineos & uterinos, distinguitur inter bona paterna & materna, & alter alterum excludit de jure civili, n. 4. Quod extenditur etiam ad fratrum filios, n. 5. Limitatur n. 6. 7. 8. 9. 10. Secus est in jure Saxonico, ubi inter bona non distinguitur, num. 11. 12. Limitatur autem in familiæ heresicundæ judicio, num. 13. In ascendentibus in successione distinguitur inter bona, num. 14. 15. Et procedit etiam, quando cum ascendentibus frater ex utroque succedit, num. 16. Fallit si frater ex utroque cum avo materno succedit, n. 17. Item quando ascendentes sunt in dispari gradu, n. 18. Item, si cum ascendentibus transversales defuncti concurrunt, num. 19. In foro Saxonico verò distinctio bonorum non observatur inter ascendentes, n. 20. 21.
3. in Successione filiorum olim de jure Civili mater per patrem fuit exclusa, concl. 23. n. 1. Hodie jure novissimo pariter succedunt, retenta tamen gradus prærogativa, d. num. 1.

Quod verum in iis bonis, quæ filius aliunde quam à parentibus acquisivit, d. num. 1. de jure Saxonico pater & mater etiam simul succedunt, n. 2. 3. 4. 5. 6. Et procedit etiam in avo, avia, & aliis ascendentibus secundum gradus prærogativam, exclusis defuncti fratribus, n. 7. In hoc est differentia juris civilis & Saxonici, quòd de jure civili parentes, fratres, defuncto ex uno latere conjunctos tantum excludunt: de jure verò Saxonico omnes, sive ab uno sive utroque latere veniant, n. 8. 9. 10.

3. in Successione collateralium, si fratres & sorores ex utroque latere conjuncti extant, & unus ex illis decedit, tunc omnes reliqui in viriles portiones succedunt, tam de jure communi, quam Saxonico, Concl. 24. numer. 2. Limitatur in feudis, ubi soli fratres succedunt, numer. 3. Item in gerada Saxonica, ubi solæ sorores, num. 4. Item in rebus expeditoriis, ubi soli succedunt fratres, numer. 5. Item in pecunia, quam alius delinquens compositionis loco solvit, numer. 7. Si soli fratres ex utroque latere conjuncti extant, sed unus ex illis mortuus est, & filios reliquit, succedunt filii præmortui fratres cum patruo in stirpes, num. 8. Ampliationes & limitationes, n. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. De jure Saxonico non procedit, ubi patruus excludit præmortui fratris filios, idque obtinet etiam de Constitut. Elector. Saxonica, num. 16. 17. 18. 19. Ampliatur hæc constitutio in gerada, num. 20. Fallit in feudalibus, n. 21. Si fratres utrinque conjuncti non sunt superstites, sed tantum eorum filii, admittuntur ad successione nullo excluso, tam de jure Civili, quam Saxonico, num. 22. 23. 24. Et succedunt patruo in capita, non in stirpes, n. 25. 26. 27. 28. Quod procedit etiam in feudalibus, n. 29. Item de jure Saxonico feudali in simultanea investitura, numer. 30. Item in successione patris magni, num. 31. Si soli fratres utrinque conjuncti, & fratrum etiam utrinque conjunctorum filii extant, sed cum eis patruus defuncti concurrere velit, tunc de jure Civili fratres Germani & eorum filii excludunt patruum, n. 32. 33. Item, etiamsi soli fratrum filii adessent, tamen excluderent patruum, n. 34. Quod procedit etiam in feudis, n. 35. De jure Saxonico idem obtinet, n. 36. Si soli fratrum utrinque conjunctorum filii extant, & defuncti patruus, amita, avunculus & matertera cum illis concurrere velit, possunt quidem de jure Saxonico filii illos non excludere, sed de Constitutione Electorali nova possunt, num. 37. 38. 39. 40. 41. 42. Ampliatur constitutio in gerada, num. 43. Fallit in fratrum nepotibus, numer. 44. Si extant fratres utrinque conjuncti, & fratres ex uno latere tantum, tunc fratres utrinque conjuncti excludunt fratres ex uno latere tantum, de jure Civili & Saxonico, num. 45. 46. 47. Fallit in feudalibus, num. 50. 51. 52. 53. 54. Item in gerada, num. 55. 56. Item in rebus expeditoriis, num. 57. Filii fratrum utrinque conjunctorum excludunt fratres ex uno latere tantum de jure civili, non vero Saxonico, num. 58. ad 62. ubi succedunt pariter in capita, numer. 62. 63. Restringitur in gerada & in rebus expeditoriis, numer. 64. 65. Fratres ex uno latere tantum conjuncti extantes pariter succedunt, num. 67. 68. Fratres ex uno latere, & fratrum ex uno latere filii pariter de jure civili succedunt, de jure Saxonico verò liberi à fratribus excluduntur, numero 69. 70. Fratres ex uno latere tantum conjuncti, vel eorum filii excludunt defuncti patruum, num. 71. 72. De jure Saxonico æqualiter succedunt, non autem de Constitutione Electorali, à num. 73. ad 83. Soli collaterales relicti succedunt secundum gradus prærogativam in capita, nec distinguitur inter agnatos & cognatos, superiores, inferiores,

num. 84. 85. 86. Patruus vel amita & similes personæ excludunt patruales, num. 87. In successione collateralium non attenditur pluralitas vinculorum de jure Civili, sed Saxonico, num. 88. ad 94. Inde de jure Saxonico matertera utrinque conjuncta præfertur materteræ ex uno latere tantum, secus de jure civili, num. 94. Item patruus & amita ex utroque latere excludunt patruum & amitam ex unico tantum; Quod secus est de jure communi, num. 95. Item inter patruales, quorum unus parens ab utroque, alter ab uno latere conjunctus est, procedit, num. 96. & similes casus, num. 97. 98. 99. Fallunt dicti casus in gerada, num. 100. Item in rebus expeditoriis, num. 101. Item in causis matrimonialibus, num. 102. Succedunt autem collaterales tam de jure communi quam Saxonico ad decimum usque gradum, n. 103. 104. 105.

3. in Successione futura & incerta non potest dici vel considerari læsio, Concl. 27. n. 32.

3. à Successione liberorum excluditur mater vidua inhonestam vitam eligens, & cum fornicatore aufugiens, Concl. 36. n. 52.

1. Suspectus de fugâ potest detineri & sequestrari, Concl. 73. n. 27. & seqq.

1. Suspectus de fuga quando quis dicatur & præsumatur, Concl. 73. n. 31. & seqq.

2. Suspectus de fuga quis dicatur, Concl. 27. n. 30. Potest à creditore propria autoritate capi, n. 29.

4. Suspicio est indicium veneficii, & ex sola suspicione potest procedi ad inquirendum, Concl. 4. n. 20.

1. Subditi an & quatenus pro debitis suorum magistratuum possunt arrestari, Concl. 76. per tot.

1. Subditi non sunt contra magistratus concitandi, Concl. 9. n. 42. 43. 44. Alterius jurisdictionis an & quatenus possunt citari, Concl. 11. n. 1. & seqq.

2. Subditi an castra dominorum custodire teneantur, concl. 64. per tot. vide Rustici.

4. Subditis permittitur necessaria defensio contra magistratus, Concl. 12. n. 21. 22. 23.

1. de Subhastatione, Concl. 81. An res mobiles subhastentur, n. 85. 86. 87. Creditor potest petere subhastationem, n. 88. Iudex non tenetur præcisè res mobiles subhastare, n. 89. Res mobiles preciosæ debent subhastari, numer. 91. Bona mobilia quando subhastentur, n. 92. Si prævia subhastatione nullus emptor invenitur, quid juris, Concl. 81. n. 94. & seqq. Subhastatione semel facta, & omnibus diebus subhastationis elapsis, alia fieri nequit, n. 98. 99. Quando in immobilibus non sit necessaria, num. 118. Immobilia quando & quomodo subhastentur, Concl. 81. n. 143. & sequent.

1. Subhastatio primò fit simpliciter absque ulla taxatione, num. 148.

1. Subhastatio est necessaria, aliàs traditio & datio in solutum est nulla, n. 149.

1. Subhastatio est inventa ad effectum evitandi fraudem, Concl. 81. num. 153.

1. Subhastatio quando non fit necessaria, num. 150. 151. & seqq. Quomodo & ubi fiat, n. 156. Per quem, 157. In diebus nefastis, num. 158. An in diebus Dominicis, num. 159. In ea debet locus exprimi, ad quem emptor veniat, n. 160. Quamdiu subhastatio duret, & quoties fieri debeat, n. 161. 162. Tempore subhastationis factò judicis elapsò & non observato, an subhastatio valeat, num. 163. Subhastatione facta quid juris, n. 164. & sequent. an plures subhastationes debeant fieri, num. 166. 169. Res subhastata an & quando primo licitatori, num. 167. 177. Et ei, qui minus offert, adjudicantur, n. 173. 174. Quando ultimo licitatori, n. 176. 177. In subhastatione si quis simulatè liceat, & plus æquo offerat, quomodo punitur, numer. 179. Res subhastata debent præsentè pecunia, non distinctis terminis vendi, conclusio. 81.

Index Rerum & Verborum.

- n. 181. Secus de jure Saxonico, numer. 182. Subhastatio est in omnium creditorum favorem inducta, Concl. 81. n. 184. Si res subhastatae nullum emptorem inveniunt, an creditori addicantur, n. 185. & seqq. Res subhastatae an possint intra annum à debitorum rebus, n. 191. & se.
1. Subhastata bona si emptorem non inveniunt, quid juris, Concl. 81. n. 206. 207. subhastatio fit cum significatione precii taxati, numer. 210.
 1. Subhastatio non praedjudicat juri prioritatis, Concl. 81. n. 212.
 1. Subhastationis ordo strictè observandus, Concl. 81. n. 225. Aliàs processus vitatur, ibid. Et res cum fructibus est restituenda, n. 227.
 1. de Subhastatione disponentia statuta sunt tam in tempore quàm in formâ, strictè observanda, n. 226.
 1. Subhastationem solenniter esse factam quomodo probatur, & à quo debeat probari, n. 229. 230.
 1. Subhastationis laus, fides & certitudo, qua rebus justum precium statuitur, Concl. 83. n. 39. & seqq.
 3. Substitutio vulgaris expressa excludit matrem à successione liberorum, Concl. 10. num. 1. Item tacita verè & propriè sic dicta, d. Concl. 10. n. 2. Nec non tacita vulgaris, quæ continetur sub expressa pupillari, n. 3. 4. Quod verum in matre pupilli, secus in matre testatoris, num. 5. Item substitutio vulgaris partim expressa, partim tacita, excludit matrem, numer. 6. 7. 8. 9. Ampliatur, ut mater ne quidem in legitima admittatur, n. 10. In substitutionibus vulgaribus non succeditur filio, sed testatori, numer. 10. Substitutioni vulgari tum demum locus est, si institutus hereditatem vel expressè repudiavit, vel tacitè per lapsum temporis, d. num. 10. Substitutio pupillaris generalis expressa excludit etiam matrem, n. 11. Item pupillaris expressa specialis, numer. 12. Hic casus procedit etiam de jure novissimo, num. 13. Item in patre, num. 14. Item in fratre pupilli, n. 15. Imò mater in pupillari substitutione tam generali quàm speciali excluditur à legitima in totum, n. 16. ad 21. Pupillaris autem tacita substitutio, quæ continetur sub expressa vulgari non excludit matrem, num. 22. 23. Quod ampliatur, sive mater sit coheres sive non, n. 24. Item ampliatur in avia, n. 25. Item in patre, num. 26. Nec non in fratre, n. 27. Limitatur, si testator filio impuberi vulgari tantum substituit, in qua continetur tacita pupillaris, matri verò legaverit decem annua, donec vitam duxerit vidualem, numer. 29. Item, si filio pupillo substitutio vulgaris expressa, in qua continetur pupillaris tacita, est facta ad pias causas, num. 30. Item, si extant quædam conjecturæ, quibus colligitur testatorem voluisse matrem per ejusmodi substitutionem excludere, num. 31. 32. 33. Pupillaris substitutio partim expressa, partim tacita excludit matrem, numer. 34. Non vero exemplaris substitutio, nisi exemplariter substitutus sit de substituendis necessariis, n. 35. 36. Substitutio reciproca & compendiosa excludit matrem, n. 37. Novissimè hodiè de jure Saxonico maritus uxorem per substitutionem à legitima ex bonis filiorum sibi debita excludere non potest, numer. 38. 39. 40. Per substitutionem ab avo nepotibus factam mater vel pater potest excludi, si nepotes sunt in potestate avi paterni, n. 42. Quod in Electoratu in tantum procedit, ut matri & patri legitima salva retineatur, n. 43. Filio in sola legitima instituto, substitutio fieri potest ad exclusionem matris, n. 45. ad fin. Quod procedit, si pupillariter filio impuberi est facta, n. 47. Substitutio est provisio patris non onus d. Concl. 10. n. 46.
 1. de Supplicatione & revisione actorum, conclus. 60. per totum. Conceditur de jure civili, num. 1. Vocatur extraordinarium remedium, n. 2. 3. 4. 5. Differt ab appellatione, & in quibus, n. 7. 8. 9. Debet intra duos annos Principi offerri, n. 9. 10. Tantum semel licet supplicare, n. 11. 12. 13. 14. Supplicatio an retardat executionem, num. 15. 16. In ea non obtinet L. 4. C. de tempor. appell. num. 17. In quibus causis supplicare permittitur, num. 18. Supplicare licet tantum ab interlocutoria, num. 20. Forma supplicandi, num. 21. Supplicationis temerariæ poena, num. 22. 23. In foro Saxonico supplicatio non habet locum, n. 27. Contra tres conformes sententias non obtinet, num. 28. Videtur prohibita, ubi appellatio ad evitandam nullitatem litium removetur, num. 29. Concl. 60.
 1. Summaria causa an in eis reconventio locum habeat, Concl. 22. n. 31. & seqq. An liti contestatio specifica requiratur, Conclus. 26. num. 6. Primus actus judicarius obtinet in his vicem liti contestationis, numer. 6. Concl. 26. In summaris non potest reus suas exceptiones conscientiae actoris committere, Concl. 29. num. 62. & seqq. In his probat unus & singularis testis, Concl. 36. n. 94. & seqq. Summaria causa cur ita dicatur, Concl. 38. n. 15. Guaranda non potest praestari, Concl. 19. n. 7.
 1. Subsidiaria citatio, Concl. 11. An & quatenus sit necessaria, Concl. 11. n. 1. & seqq.
 1. Subscriptio praesupponit, omnia praescripta vera esse, & de voluntate subscribentis facta, Concl. 14. num. 74. Subscriptio ad consensum praestandum facta, plenè probat, n. 74. Concl. 14. Subscriptio nuda an in mandatis procuratoriis sufficiat, Concl. 14. n. 73. & seqq.
 1. Substitutus sine mandato comparens & de rato cavens, quem ratum habiturum cavere debeat, Concl. 14. n. 62. 63.
 1. de Suppletorio juramento, vide Juramentum suppletorium.
 5. Suadentes furtum quomodo puniantur, conclus. 55. n. 56.
 2. Surrogatum sapit naturam ejus, in cujus locum surrogatur, Concl. 19. n. 33. & Concl. 29. n. 89. part. 3.
 5. Surdus potest propter furtum suspendi, conclus. 44. n. 27. Suspendii poena an & quatenus locum habeat, vide supra in verb. suspendium.
 2. **S**ylva caedua in materia retrovenditionis an à venditore, an verò ab emptore possit excidi, Concl. 2. n. 72.
 1. in Sylvas potest fieri executio, sed ita, ne devastentur, Concl. 81. n. 111. 112.
 1. in Sylvam non caedua non potest fieri executio, n. 115. 116.
 1. contra Sylvas succidentem & devastantem possunt mandata inhibitoria sine clausula decerni, Concl. 81. n. 116.
 1. Syndicus debet satisfare, Concl. 20. n. 27. Nunquam in judicio sine mandato admittitur, etiam si cautionem rati praestare velit, Concl. 14. n. 61. In Syndicibus an praeter sigilli appositionem etiam subscriptio requiratur, Concl. 14. n. 84. & seqq. Syndicus generaliter constitutus censetur etiam pro futuris constitutus, Concl. 14. n. 99. Syndicus an ex civibus seu rusticis debeat desumi, an verò extraneus, n. 117. & seqq. An possit de calumniâ jurare, Concl. 31. n. 23. & seqq. An & quatenus possit de jurare, Concl. 34. n. 16. 17. & seqq.
- T.
1. **T**abernarius potest animalia detinere, donec sibi pro cibariis sit satisfactum, conclus. 73. n. 104.
 2. Tabernæ an sint res immobiles, Concl. 29. n. 36. possunt sine iudicis consensu oppignorari, ibid. vide sententias, numer. 37. 38. 39. 40.
 1. Tabellionatus officium est vile, Concl. 43. n. 50. Tabellionatum an possint Doctores juris, Advocati, Clerici, exercere, Concl. 43. n. 50. 51.
 5. Tabularius, si pecuniam vel literas aliò transferendas retinet & furatur, quomodo punitur, Conclus. 58. per tot. vide verb. Nuncius.
 1. Tacitum & expressum an & quando sint ejusdem naturæ, potentiae & effectus, Concl. 65. n. 20. 23.
 1. Tacita & legalis hypotheca quando & quibus in casibus locum habeat, Conclus. 67. per tot.
 2. Tacita hypotheca an & quatenus in feudis habeat locum, Concl. 31. per tot.
 2. Tacita hypotheca vel jus praedationis uxori competens, an & quando incipiat, Concl. 30. n. 1. & seqq.
 4. Taciturnitas & stupor quibus modis in tormentis inducatur, Concl. 4. n. 167. & seqq.
 1. Taggeiten/pecunia, quæ per terminos solvitur, habet jus praedationis, Concl. 64. n. 59. & seqq.
 1. Tarditas est suspecta, & ex nimia tarditate colligitur calumnia, Concl. 22. n. 58.
 1. Taxatio expensatum quomodo fiat, Concl. 78. n. 66. & seqq.
 1. ad Taxationem expensarum debet pars citari, n. 70.
 1. Taxatio quibus casibus non sit necessaria, Concl. 78. n. 72. & seqq.
 1. de Taxatione, Concl. 81. Non debet fieri ante subhastationem, n. 149. 150. & seqq.
 1. Taxata bona an iterum per Scabinos Provinciales aestimari possint, Concl. 81. n. 217. & seqq.
 1. de Taxatione & aestimatione Scabiorum provincialium, n. 28. & seqq.
 1. Taxatio per Scabinos facta, firma est, nec potest ab ea appellari, Concl. 81. n. 222. 223.
 1. Taxationis ordo est strictissimè observandus, Concl. 81. n. 225. & seqq. Quomodo probatur & à quo, n. 229. 230.
 1. Taxatio bonorum allodialium, à quibus fiat, Concl. 83. n. 2. 3. 4.
 1. in Taxatione bonorum electio creditoris est, an eam praesenti pecuniâ, an in diem fieri velit, n. 2.
 1. Taxatores seu aestimatores sunt eligenda vicini & periti seu idonei, n. 5.
 1. Taxatio bonorum feudaliū per quos fieri debeat, n. 6.
 1. Taxatio fiat à Iuratis, n. 7. 8.
 1. ad Taxationem bonorum an partes debent citari, n. 9. 10. 11. 12. 13.
 1. Taxatio rerum mobilium quomodo fiat, n. 14. 15. 16. & seqq. usque ad n. 33.
 1. de Taxatione rerum mobilium quando agitur, res tantum valet, quanti vendi potest homini scienti conditionem rei, Concl. 83. n. 16. quanti communiter, n. 17. In foro publico, n. 18. 19. illa die, & ante & post vendi potest, n. 22.
 1. Taxatio immobilium quomodo fieri possit & debeat, Concl. 83. n. 33. & seqq. An per subhastationem, num. 38. An ex officio iudicis, num. 40. 41. An & quando per peritos artis & juratos, n. 43. An & quando per depositiones testium, n. 80. An & quando per librum communis aestimi, n. 82. An & quando per venditiones antea factas, numer. 84.
 1. Taxationes provinciales in primis debent attendi, Concl. 83. n. 43.
 1. in Taxatione colligitur verum pretium & verus valor ex perceptione fructuum viginti annorum, Concl. 83. n. 51.
 1. Taxatio in Saxonia quomodo ex perceptione fructuum fiat, n. 53. 54.
 1. Taxatores debent rerum circumstantias & qualitates diligenter ponderare, Concl. 83. n. 55. situm, n. 56. Vicinos, n. 57. 58. Conditionem praediorum, n. 59. quæ consistit in dili.
- (***** 2)

Index Rerum & Verborum.

- in diligenti cura, numer. 60. in melioramentis, numer. 61. & libertate, quod non habeant onus, numer. 62. totas res debent aestimare, non partem, n. 70. sumtum etiam & impensarum quae quotannis in bona impedi solent, debent habere rationem, n. 74. Non debent respicere ad tempus caritatis, nec ad tempus fertilitatis, sed ad commune premium debent respicere, n. 75. Si in precio convenire non possunt, sed diversae concurrunt aestimationes, eligenda est media, concl. 83. n. 79.
1. Taxatio rite facta habet perpetuam firmitatem, Concl. 83. n. 94.
 1. à Taxatione per aestimatores facta an liceat appellare, Concl. 83. n. 95.
 1. si Taxatio est injusta & immoderata, quomodo debitori succurritur, Concl. 83. n. 96. & seqq.
 1. in Taxatione an L. 2. C. de rescind. vendit. habeat locum, n. 99.
 1. in Taxatione quandoque agrimensores adhibentur, ibid. n. 86. & seqq.
 1. Taxari etiam debent minima quaeque, numer. 93.
 1. Taxativè loquens constitutio an possit extendi, Concl. 84. n. 3.
 1. in Taxatione bonorum an ocularis inspectio locum habeat, Concl. 47. n. 6.
 2. Taxativa dictio an & quatenus excludat personas heredes, Concl. 26. n. 18. 19.
 2. Taxativa dictio excludit tantum extraneos, Concl. 54. num. 26. Non casus similes, ibidem.
- T**emporis prerogativa maximè attenditur in creditoribus hypothecariis, arrestantibus & immisissis, Concl. 66. num. 3. & seqq.
1. Tempus & termini ubi sunt determinati, tunc illi debent observari, sicut jacent, ibid. n. 130.
 1. Temporis lapsus plus operatur, quam expressa renunciatio, concl. 38. n. 78. Quae ad tempus permessa sunt, post illud censentur prohibita, concl. 18. n. 11.
 2. Tempus simpliciter prolatum, debet de anno intelligi, Concl. 40. n. 7.
 5. Tempus an debeat exprimi in libello injuriarum, Concl. 65. n. 5. & seqq.
 5. Tempus in quacunquæ actione Civili debet exprimi, si actio civilis infamet, concl. 65. num. 10.
 1. Termini dies an computandus sit in terminum in causa arresti, concl. 74. num. 120. & seqq.
 1. de Termino, intra quem Reus iudicatus parere vel solvere & creditorem securum reddere debet, concl. 81. n. 13. Qualis sit iure civili, n. 14. Qualis iure Saxonico, n. 16. Qualis in camera, num. 17. Quando incipit currere, num. 19. An possit coarctari, num. 20. 21. 22.
 1. Terminus jurandi, quando currere incipit, conclus. 30. numer. 16. 17. 18. & seqq. Termini prorogatio quando peti debet, concl. 30. n. 25. & seqq. Terminus jurandi elapsus non potest in secunda instantia reparari, n. 28. Intra terminum non jurantis quae sit poena, n. 33. Terminus ad unum actum, non extenditur ad alium, concl. 30. num. 35. Jurandi terminus in quibus casibus non attenditur, num. 43. & seqq. Terminus jurandi est continuus, concl. 30. num. 12. 13. 14. Terminus probatorius, vide, probatorius terminus. Terminus productionis est peremptorius, concl. 38. n. 55. De termino reproboratorio vide, Reproboratorius terminus. Terminus à lege datus non potest à iudice aut partibus prorogari, Concl. 49. num. 19. Terminus non currit, ubi disputatur super eo, quod erat expediendum, Concl. 41. n. 35. Termino à iudice assignato & elapso, an quis statim pro contumace habeatur, & iure privetur, Concl. 17. n. 73. in med. Terminus
- non computatur à die scriptionis sed à receptione literarum, Concl. 17. n. 77. Dies, quo literae receptae sunt, non computatur in terminum, concl. 17. n. 77. Termini lapsus inducit renunciationem, & contumacem privat iure concl. 38. n. 8. Elapso termino iudex non potest alium terminum assignare, Concl. 38. num. 10.
- Termini prorogatio, vide prorogatio.
1. Tertius, an & quatenus pro suo interesse appellare & appellationem ab aliis interpositam prosecui, Concl. 50. n. 6. Potest etiam post publicatas attestaciones intervenire, & testes producere, concl. 40. numer. 15. An & quatenus in causa vel processu inter alios ventilato possit intervenire, conclus. 25. per tot. An & quatenus in prima instantia, num. 18. & seqq. concl. 25. An & quatenus à sententia inter alios lata possit appellare, numer. 22. 23. 24. & seqq. An & quatenus in secunda instantia possit intervenire, concl. 25. num. 36. 37. & seqq. Prius de suo iure & interesse debet docere, num. 48. 49. & seqq. Debet processum in eo statu reassumere, quo est, num. 57. & seqq. In eius personam an & quatenus sententia concipi possit, n. 63. An in executione intervenire, eamque impedire possit, Concl. 25. n. 47. Potest post litem contestationem exceptiones dilatorias opponere, n. 60. Quatenus post publicationem attestacionum possit testes producere, n. 61. Quando interesse habere praesumatur, n. 62. Potest etiam in vitis litigantibus intervenire, num. 44.
 2. Tertius an & quatenus de iure alicujus possit excipere, Concl. 53. n. 34.
 1. Temerè appellantes quomodo puniuntur, concl. 50. n. 205. & seqq.
 1. Testes an in loco testimonii dicendi possunt arrestari, concl. 75. n. 28.
 1. Testis unus facere potest, ut victus non condemnentur in expensis, concl. 78. n. 25.
 1. Testium dicta & depositiones an & quatenus habent paratam executionem, concl. 80. n. 76. num. 82. & seqq.
 1. Per testium depositiones quando aestimatio & taxatio bonorum fieri possit, concl. 83. n. 80. Qui & à quibus debent produci, An partes ad id debent citari, quomodo articuli formandi, n. 81. remissivè.
 1. Testes an admittantur ad exceptiones, quae ad executionem impediendam opponuntur, probandas, concl. 84. n. 80.
 1. Testis, unus & singularis an & quatenus probet, concl. 36. n. 58. & seqq. n. 63. & seqq. Regulariter semiplenè probat, n. 111. singulares non probant, conclus. 36. n. 130. De diverso loco & tempore deponentes sunt singulares, n. 30. in med. singulares an possunt conjungi, n. 130. Duo vel plures an possunt conjungi, ut plenè probent, num. 126. & seqq. In testium mortuorum locum non possunt alii substitui, concl. 38. n. 46. Testium directorium an licet post terminum probatorio mutare, concl. 38. n. 47. Testes an possint revocari, n. 49. Testes post publicationem attestacionum non possunt produci, licet sint noviter reperti, concl. 38. n. 103. 104. 105. Testes an & quando post publicationem possunt produci, concl. 40. per tot. Possunt post publicationem produci, si non sunt rite recepti & examinati, si obscurè deposuerunt, Concl. 40. n. 4. 5. n. 14. Testes an & quatenus ad reprobandum testes admittantur, Concl. 40. n. 18. Testes ad perpetuam memoriam examinati, possunt iterum examinari, concl. 40. n. 30. Examinati super valore rei, possunt iterum examinari super articulo concludente majorem summam, concl. 40. n. 32. Si testium dicta, sunt deperdita, tunc iterum possunt etiam post publicationem attestacionum examinari, Concl. 40. n. 39. De testibus, qui sine justa causa testari recusant, qua poena possunt compelli, concl. 41. per tot. In vitis teneantur testari, concl. 41. n. 1. Non potest puniri
- propter recusationem, nisi praecesserit citatio & legitima monitio, concl. 41. n. 7. Testi debent sumtus itineris & viaticum suppeditari, Concl. 41. n. 8. 9. Non debet comparere, nisi sumtus & impensae à producente apud iudicem sint depositae, n. 10. Qui juravit, nolle se testari, nihilominus potest compelli ad testimonium, concl. 41. n. 12. In causis criminalibus potest quis compelli, n. 13. 14. 15. Qua poena testis compellatur, n. 23. & seqq. An possit incarcerari, n. 31. 32. tenetur parti ad damna & interesse, n. 33. De testibus extraneis & forensibus, Concl. 42. per tot. Testes mediatè subjecti quomodo citari debent, d. concl. 42. n. 1. Sub alterius jurisdictione degentes quomodo citandi, Concl. 42. n. 3. 4. 5. 6. 7. Testes peregrini & ultra marini an admittantur, & quomodo citentur, concl. 42. n. 9. & seqq. testes qui subscripserunt & subsignarunt, citari debent ad instrumenta recognoscenda, concl. 44. n. 21. 22. Testes ad recognoscendum evocari, an debent jurare, concl. 44. n. 47. 48. n. 50. & seqq. De testium examine ad perpetuam rei memoriam, Concl. 46. per tot. An, in quibus causis, quando, ubi, & à quo possunt produci ad perpetuam rei memoriam, Concl. 46. n. 2. 3. 4. & seqq. Testimonii disputatio, vide Attestacionum disputatio. Vbi testium numerus pro solemnitate requiritur iuramento suppletorio non est locus, Concl. 54. n. 54. Ti testes debent esse rogati, tunc si semiplenè fuit probatum, testes esse rogatos, iuramentum suppletivum non defertur, concl. 54. n. 55. in dictis testium & attestacionem an & quatenus iuramentum necessarium possit deferri, Concl. 54. numer. 63. 64. 72. 74. Si à Notario sine commissione iudicis sunt examinati, non potest deferri iuramentum suppletivum, Conclus. 54. n. 74. Si testes sunt singulares, non est locus iuramento suppletorio, n. 87. testes in casu fortuito probando debent à iudice loci, in quo quis damnus est passus, examinari, Conclus. 46. n. 44. Testes duo omni exceptione majores plenè probant, Conclus. 36. num. 6.
- 4. Testes an & quatenus iudicium veneficii ad inquisitionem faciant, Concl. 4. n. 27. 28. An & quatenus probent veneficium & magiam, Concl. 4. num. 89. & seqq. & num. 130. & seqq.
- 4. Testis non citatus, & se ipsum ingerens, nihil probat, Concl. 4. n. 100. Nisi in crimine veneficii, n. 101. 102.
- 4. Testes qui in probanda defensione admittantur, concl. 14. n. 18. & seqq. Si de credulitate deponunt, recipiuntur, n. 25.
- 5. Testibus duob. affirmantibus plus creditur, quam mille negantibus, concl. 14. n. 26. Secus est in defensione probanda, ubi negantibus plus creditur, ibid.
- 4. Testes quoniam in crimine veneficii admittantur, Concl. 4. n. 93. & seqq. Testis dicto ultimo statui in crimine veneficii, n. 125. Testium examen an in crimine veneficii alteri possit committi, num. 126. & seqq. Publicatio testium potest in hoc crimine omitti, num. 128.
- 1. Testimoniales literae à magistratu scriptae plenè probant, Concl. 36. n. 19.
- 1. Testamentum habet paratam executionem, Concl. 80. n. 68.
- 1. in Testamenti causa, ubi agitur de eius impugnacione, delatio iuramenti non habet locum, Concl. 29. n. 52. Testamentum facere, est actus merè facultatis & competit cuique, Concl. 3. n. 11. p. 2.
- 2. Testamentum potest à muliere sine curatore condi, Concl. 17. n. 97.
- 3. Testamenti factio est de iure gentium non civili, Conclus. 1. num. 12. Testamentum in quo 7. testes non sunt adhibiti, propter iuramentum appositum sustinetur, Concl. 2. num. 10. Non tamen valet ut testamentum, ibid. Non potest fieri per Procuratorem, d. Concl.

Index Rerum & Verborum.

d. Concl. 2. num. 37. Non potest revocari, nisi per æquè solemne testamentum, n. 52. In testamento sub appellatione bonorum mobilium & immobilium continentur nomina & actiones, Concl. 3. n. 14. Testamenti factio est voluntariæ jurisdictionis, Concl. 4. num. 12.

3. Causa testati, trahit ad se causam intestati, Concl. 3. n. 15.

3. Testamentorum 3. genera olim fuerunt, concl. 4. n. 1. quæ hodie in usu esse desierunt & in illorum locum duo alia genera sunt introducta, Nempè, Testamentum solemne in scriptis, & nuncupativum, d. concl. 4. n. 1. His novissimè adjectum tertium genus, quod solemnitatibus omittis solum Imperatori offeritur, vel apud Acta judiciorum deponitur, d. Concl. d. num. In testamento Principi oblato non requiruntur testes, d. Concl. 4. n. 2. Neque etiam in testamento quod apud Acta judiciorum fit, num. 4. Testamentum Principi oblatum & quod fit apud Acta ad paria judicantur, d. numer. 4. Qui testamentum apud Acta facit securus esse debet, d. numer. 4. In testamento apud Acta facto non requiruntur testes etiam in foro Saxonico. Non solum in Electoratu Saxon. sed omnibus in locis ubi jus Sax. viger, d. Concl. 4. num. 5. 6. 7. Imò coram personis publicis nomine Senatus ad hoc deputatis, quis domi testamentum facere sine aliis testibus potest, & perinde habetur, ac si coram actis factæ, & perinde habetur, ac si coram actis factæ, esset, n. 8. Quod etiam de jure civili obtinet, n. 9. 10. 11. 12. 13. Vt autem hoc testamentum valeat, certa quædam requiruntur, de quibus d. Concl. 4. num. 14. 15. 16. & seqq. usque ad 23. Si quis privatim testamentum suum in schedâ scripsit, & postea obsignavit, deinde quasdam personas publicas ad se nomine judicii requisivit, non necesse est, ut testator illud resignet, sed sufficit, si schedam pro suo testamento agnoscat & nuncupet, d. Concl. 4. num. 23. 24. 25. 26. Valet etiam testamentum si quis prius domi illud obsignavit & ita obsignatum coram iudice insinuet & in loco judicii observandum deponat, n. 27. Testamentum quod coram Principe, vel apud Acta fit, in locum veteris testamenti, quod calatis Comitibus fiebat, surrogatum est, n. 28. In hoc testamento non sufficit sola sigilli appositio, sed subscriptio etiam requiritur, n. 29. Non verò requiritur ut iudex aliquid pronunciet, sed sufficit sola productio animo insinuandi & deponendi, n. 30. Debet autem producere personaliter, non per nuncium vel literas à n. 31. ad 43. In testamento apud Acta facto sublatae sunt omnes solemnitates juris Civ. nec necessarium est, ut testes testatorem videant, n. 31. In alio testamento debent testatorem videre, aliàs testamentum non valet, num. 33. Testamentum non potest post mortem testatoris insinuari, d. Concl. 4. num. 35. Quando quis domi testamentum conscripsit, licet illud postea per notarium vel procuratorem unà cum 7. testibus iudici offerri curet, tamen non valet, d. Concl. n. 36. Nec valet, quando quis decumbens ad iudicem mittit, & petit, ut aliquos Scabinos ableget ad se, pro recipiendo testamento, Iudex verò hoc denegat, & velit, ut per alias personas sibi hoc transmittat, se hoc velle habiturum, ac si testator ipse comparuisset, n. 37. si tamen coram septem testibus quis testamentum fecit, illudque iudici insinuari mandavit, valet, licet postea non insinuatum sit, n. 38. 39. 40. Testator iudicem pro tribunali sedentem adire & testamentum suum offerre debet, n. 41. Testamentum apud Acta depositum ideò valet, quia habet testes personas publicas, n. 42. Testamentum tale deponi potest, apud iudicem non solum competentem, sed etiam incompetentem, n. 42. Nec interest, an quis deponat apud iudicem, qui inferiorem, an verò qui superiorem jurisdictionem habet, n. 43.

Barones, Nobiles, & alii Domini, qui merum & mixtum imperium, sive omnimodam jurisdictionem habent, non coguntur testamentum apud Acta deponere, sed illorum testamentum, quod in castro, ubi jurisdictionem habent, fecerunt, perinde valet, ac si apud Acta depositum esset, d. Concl. 4. n. 44. Tutius tamen faciunt, si ad actum testandi adhibeant Scultetum & Scabinos paganos, n. 45. Quod tamen solum in ipsis Dominiis procedit, non autem in rusticis & subditis ad iudicium deputatis, n. 45. Testator testamentum suum, quod apud Acta deposuit ad se recipere potest, nec videtur revocasse illud, n. 46. 47. 48. ad revocationem testamenti expressa declaratio testatoris requiritur, d. n. 46. Potest quis testamentum conscribere, illud iudici pro tribunali sedenti ostendere, & à Notario iudicii subscribi & subsignari petere, Dein illud secundarium reportare, & tamen tanti valoris est, ac si realiter ad Acta depositum esset, numer. 49. 50. Revocatur testamentum apud Acta depositum, nudâ quidem & simplici voluntate testatoris, sed expressâ, n. 53. Quod verum est, si ideò ad Acta depositum fuerit, ut inde validitatem accipiat, Aliàs si testamentum coram 7. testibus conditum, sed custodiae causâ saltem depositum fuit, non revocatur per nudam voluntatem, sed per aliud æquè testamentum perfectum, vel pronuntiationem, se intestatum decedere velle, n. fin. Conservatio testamentorum publicam respicit utilitatem, Concl. 5. n. 3. In testamentis numerus septem testium ideò requiritur, ut omnis falsitatis suspicio amoveatur, d. Concl. 5. n. 6. Tempore pestis ita recedendum est à jure communi, ne per illud iura & solemnitates testamentorum evantur, d. Concl. 5. n. 6.

3. Tempore pestis ad testamentum præcisè & necessariò septem testes non requiruntur sed sufficit, si ex intervallo interveniant, licet non adhibeantur uno contextu, deficiente autem unico teste, testamentum non valet, Concl. 5. n. 6. In foro Saxonico duo vel tres testes sufficiunt, d. Concl. 5. num. 7. 8. Quæ constitutio locum habet etiam in Medicis, qui etiam coram duobus testibus pestis tempore testamentum facere possunt, n. 9. Procedit etiam non solum in peste, sed alio quovis contagioso morbo, num. 10. Nec non in peste tam parva, quam vehemente, num. 11. Item obtinet in donatione mortis causa, n. 12. Item, in codicillis, n. 13. 14. Hæc procedit etiam in pagis & villis inter rusticos, n. 15. Etiam in testamento ad pias causas, n. 16. Item testamentum tempore pestis in Electoratu Saxon. factum coram duobus testibus valet etiam extrâ ditiones Electoratus in aliis locis, n. 17. Fallit prædicta constitutio, in testamentis inter liberos, quæ, quoniam seniori tempore coram duobus testibus vel privatâ scripturâ patris absque testibus confecta valent, valebunt, & tempore pestis, n. 18. 19. Non procedit, quando testator non fecit testamentum, sed legata quædam reliquit ob causam, ut legatarius curam testatoris & liberorum ipsius habeat, valet enim hoc legatum etiam coram unico teste factum, n. 20. fallit ulterius, si omninò nulli testes haberi possunt, n. 21. Testamentum coram duobus testibus tempore pestis non solum facere possunt illi, qui jam peste decumbunt, vel in infectis ædibus habitant, verum etiam qui vivunt in tr. Regione, ubi pestis grassatur, n. 22. & seqq. Notarius, qui testamentum tempore pestis conscribit, in numerum testium computatur, n. 26. In testamento tempore pestis testes esse possunt tam masculi quam foeminae, n. 27. & seqq. In testamento tempore pestis non requiritur, ut testes sint rogati, n. 29. Item, in testamento inter liberos, n. 30. In testamento tempore pestis non necesse est, ut testes testatorem videant, n. 31. Testamentum coram duobus testibus, tempore

pestis, factum valet, nec in itinere fit, quando recumbens reconvalefcit, n. 32. Quod eo usque procedit, ut si testator alicui aliquid donavit vel legavit ea de causa, quia ei postea decumbenti servitia exhibuit, illud postea revocare non possit, n. 33. In testamento tempore pestis confecto requiritur, ut testes tempore a-perturæ adhuc vivant, n. 34.

3. Jure civili senex vel semimortuus testamentum facere potest, Concl. 6. n. 1. 2. Item, de jure Saxonico, d. Concl. 6. n. 3. 4. 5. Vt testamentum graviter debentis vel senis valeat requiruntur tria, n. 6. Testator articulatè & intelligibiliter loqui debet, non solum passivè sed etiam activè, ut cum bono intellectu loquatur, n. 7. 8. 9. 10. Assertio Notarii de bono intellectu testatoris non probat, sed inducit saltem præsumtionem, n. 11. In dubio testator præsumitur articulatè loqui potuisse & bono intellectu præditum fuisse, n. 12. Si testes examinati de sanitate & clementia sunt pares, testator adhuc sanæ mentis fuisse præsumitur, n. 13. Duobus testibus de sanitate mentis, plus, quàm mille de insanità deponentibus creditur, n. 14. Quæ præsumptio est juris, & verò aliàs præsumptiones in contrarium admittit, de quibus, n. 15. usque ad 20.

3. Testamentum nutu & signis fieri non potest, n. 21. Quod ampliatur in milite, n. 22. Item in testamento patris inter liberos, n. 23. Item, in testamento ad pias causas, n. 24.

3. Graviter decumbens voluntatem testamenti faciendi habere debet, n. 25. 26. Quæ voluntas colligitur, si vel Notarium, vel alium ea de causâ ad se vocatum roget, ut ille voluntatem suam testibus proponat, n. 27. 28. Infirmitas & ægrotus coram iudice & ejus Scabinis testari volens, testibus non habet opus, n. 30. Testator si per Notarium suam voluntatem testibus proposuit, iterum debet interrogari an hæc sit sua voluntas, aliàs testamentum non valet, n. 31.

3. Testator liberam & præmeditatem habere voluntatem debet, non coactam, n. 32. 33. Dolo præsumitur inductus testator, si testamentum factum fuerit noctis tempore, sine tot luminaribus quibus manifestò cerni personæ testatoris & testium possit, Concl. 7. n. 3. Item si Notarius non expressit horam noctis, n. 4. Item, si testamentum, quod potuit fieri de die, factum de nocte, n. 5. Item si ille, qui voluit heres institui, Notarium & testes præparavit, antequam sciret, an testator vellet testari, n. 6. Item si ille, qui heres instituitur, Notarium & testes ex occulto produxit, licet à testatore rogatos, numer. 7. Item si testator extraneum instituit heredem omisso illo, quem jure debuisset, numer. 8. Item si heres testatorem inebriavit & illum ad testandum induxit, numer. 9. Item si testator ad falsas sugillationes fecit testamentum, n. 10. Item, si insolitæ Cautelæ in testamento adjectæ, num. 11. Testator vi metuve præsumitur ad condendum testamentum compulsus, si atrocitas, aut verbera, aut minæ, præcesserint, num. 12. 13. Item si testator condito testamento coram Notario dixit se metu fecisse testamentum, n. 14. Item, si uxor vel alius sollicitationibus mariti vel alterius flagitatus, ad domum amici se recipiat, & ibi testamentum suum conficiat cum clausulis derogatoriis & dein domum se recipiat, & aliud testamentum ad arbitrium viri scribat, numer. 13. Item si testator coram Notario & aliis personis protestetur, se minis coactum ad testamentum facturum, num. 16. 17. Plures casus de metu & vi, numer. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. Metu autem purgato testamentum valet, num. 28. Casus, quando testatur immoderatis & assiduis sollicitationibus ad testandum persuasus & compulsus præsumatur, à n. 29. usque ad 41. Testamentum ob dolum vel vim annullatur, legata

(***** 3) in eo

Index Rerum & Verborum.

- in eo relicta non corrunt, numer. ult.
3. Testandi facultas non potest auferri privilegio principis, Concl. 9. n. 12.
 3. Testamentum non potest facere damnatus ad mortem de jure ff. & quod fecit ante condemnationem, irritum fit, Concl. 8. n. 1. Neque etiam de jure Cod. & Novellarum, n. 2. 3. & seqq. Neque etiam capite minutus, n. 4. neque ob delictum factus intestabilis, n. 4. Damnatus ad mortem non potest testari ad alias causas, n. 5. Neque damnatus ad mortem civilem, n. 6. Damnatus ad perpetuas carceres non potest facere testamentum, n. 7. De jure Saxonico testamentum damnati ad mortem valet, n. 9. 10. Quæ constitutio locum habet saltem in iis casibus, ubi ultra mortem supplicium ad bonorum confiscationem non extenditur, n. 11. 12. Sic Reus in Electores, studio lædendi Imperatorem, non potest facere testamentum, secus si odio privato in Reipubl. vel principes inferiores delinquat, n. 13. ad fin.
 3. Testamento non potest auferre conjux portionem statutariam alteri conjugi debitam, Concl. 9. n. 1. 2. 3. 4. 5. & seqq. usque ad n. 9. Quæ sententia est vera de jure Saxonico, n. 6. 7. 8. procedit non solum in marito, sed etiam in uxore, n. 10. Procedit etiam in mobilibus uxoris si bona immobilia habeat, de quibus testari possit, secus si nulla, ubi tunc usque ad tertiam partem hæc constitutio procedit, de tertia enim parte liberam habet in testamento disponendi facultatem, n. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. Obtinere etiam d. constitutio, etiam in illo casu, ut maritus sub conditione illa, si transferat ad secundam uxorem portionem statutariam non possit privare, n. 20. Imò portio illa neque in totum, neque pro parte auferri potest, n. 24. neque etiam donatione inter vivos, n. 22. 23. 24. 25. 26. Plures hujus constitutionis ampliationes & limitationes, à n. 27. per tot. Concl. 26. n. 24.
 3. in Testamento condito à patre inter liberos semper subintelligitur clausula illa, ut ætus valeat omni meliori modo, quo valere potest, Concl. 25. n. 17. Si scilicet utilis sit ipsis liberis, d. Concl. n. 19.
 3. Testamentum olim, si vivi liberi sine causa expressa exheredabantur, non valebat, etiam in tantum, ut ne quidem legata ex eo essent præstanda, quod hodie correctum, Concl. 16. n. 1. Et quidem tale testamentum tam de jure civili quam prætorio est nullum, n. 2. Imò statim post præteritionem ipso jure nullum est, etiamsi non impugnetur à filio, n. 3. 4. Testamentum, in quo filius præteritioni suæ consentit & patri permittit, ut alios instituat, valet, si non de jure civili, saltem de æquitate Prætoria, n. 6. 7. 8. 9. 10. Si vero post mortem patris testamentum, in quo præteritus est, approbat, etiam valet, num. 11. 12. Item, si testamentum pater condidit, & filium in illo præterit, irrequisito consensu filii, filius autem vivo adhuc patre postea præteritioni consentit, testamentum approbat & se imposterum accepto aliquo pro sua portione, testamentum non impugnaturum promittit, potest quidem nihilominus postea de rigore juris civil. testamentum impugnare, de æquitate tamen prætoria reconvalescit, num. 13. 14. 15. 16. & seqq. Quod obtinet etiam de jure Saxonico, num. 22. 23. 24. Ampliatur, num. 25. 26. 27. Si filius præteritus testamentum approbat, non potest per hoc reliquis fratribus institutis quoad jus contra tabulandi, vel dicendi nullum præjudicare, n. 28. 29. ad 38. limitatur in matre, num. 35.
 1. Theologiæ Doctoribus non competit privilegium competentie, Concl. 80. n. 53.
 2. Thaleri, si in instrumentis simpliciter thalerorum, vel cum aliqua adjectione fiat mentio, an illa verba de communibus, an verò de corporibus & integris thaleris accipiantur, Concl. 37. n. 20. & seqq.
 2. Thesaurus in fundo cum pacto de retrovendendo vendito repertus, an emtori, an venditori cedit, Concl. 2. n. 57. & seqq. Dividitur inter eos, ibidem. Inventus ab eo, qui est Dominus rei revocabiliter, tantum fit pro dimidia parte ejus, n. 57. In fundo dotali inventus non cedit in totum Domino, n. 58. Emphyteutæ tantum dimidia pars debetur, n. 59. Usurarius & Vassallus tantum participant dimidiam partem, n. 60. 61. Vidua, quæ in dotalitio thesaurum invenit, tantum lucratur dimidium, n. 62.
 2. de Theauris, Concl. 66. per tot. in proprio fundo inventus, cedit totus inventori, n. 1. sive casu, sive data opera, n. 3. Sive diu fundum possederit sive recens emerit, n. 4. 5. Si artibus magicis, totus cedit fisco, num. 6. In alieno inventus dividitur inter Dominum & emtorem, num. 9. Si datâ operâ in alieno inveniatur cedit totus Domino, num. 10. In loco Cæsaris publico, fiscali vel civitatis inventus fortuito, dividitur inter inventorem & civitatem, datâ operâ inventus cedit totus civitati, numer. 13. In loco sacro vel religioso inventus si fuit, idem observatur, numer. 14. Si emphyteuta, Vassallus usufructuarius, maritus, episcopus thesaurum invenerit, quid juris, num. 22. Non sufficit, ut quis thesaurum videat, sed requiritur, ut eum etiam apprehendat, n. 23. Thesaurus est, qui ab ignotis hominibus ultra hominum memoriam est repositus, n. 24. Pecunia, quæ nostris temporibus fuit excusa, licet sub terra inveniatur, non est thesaurus, n. 25. Si quis in alieno thesaurum invenit, debet sub juramento & interdum etiam in tortura ejus quantitatem indicare, numero 33. 34. 35.
 1. Titulus non excusat à fructibus percipiendis, Concl. 82. n. 58.
 2. Titulus requiritur ad præscriptionem, Concl. 3. n. 16. Præsumitur ex tricennali præscriptione, nec necesse est, ut à præscribente probetur, etiam de jure Saxonico, Concl. 4. num. 31.
 4. Tortura ex quibus indiciis, præsertim in causa veneficii, possit adjudicari, Concl. 4. n. 140. & seqq. In tortura quibus modis stupor & taciturnitas, seu incompassibilitas inducatur, concl. 4. n. 167. & seqq. Et quibus modis tollatur, n. 171. & seqq.
 1. Transactio, gaudet privilegio prælationis, Concl. 64. n. 110. 111. 112. 113.
 1. Transigentium bona, in casu non servatæ transactionis, an & quatenus sunt obligata, Concl. 67. n. 90. 91.
 1. Transactionis exceptio impedit executionem, concl. 84. n. 42. Impedit litis ingressum, Concl. 18. n. 43. In transactione habet locum evictio, & litis denunciatio, Concl. 24. n. 45. n. 46. 47.
 2. Transactiones an & quatenus propter læsionem sunt rescindendæ, Concl. 42. per tot.
 2. Transactio jurata cujus sit effectus, & an in ea, L. 2. C. de rescind. vendit. habeat locum, Concl. 43. per tot.
 5. Transactio non habet locum super stupro si cum imprægnatione vel promissione matrimonii est contracta, Concl. 38. n. 123. secus, si imprægnatio non fuerit secuta, vel matrimonium non fuit promissum, n. 124.
 4. Transigere non licet super crimine incestus, Concl. 35. n. 47.
 5. Tractatus & deliberatio, si ante auxilium post delictum præcessit, quomodo punitur, Concl. 55. n. 49.
 1. intra Trigesimalum an tractum potest peti & impetrari, Concl. 74. n. 103. & seqq.
 1. Transmissibilia sunt cessibilia, Concl. 74. n. 150.
 2. Transmissibilia quæ sunt, sunt etiam cessibilia, Concl. 32. n. 10.
 3. Transmissio, quæ dicitur, quid importet hæc clausula, Concl. 24. n. 63. 64.
 5. Tributum ultra debitum modum exigens habetur pro fure, Concl. 44. n. 26.
 1. Tutorum bona sunt pupillis tacite obligata, Concl. 67. n. 19. & seqq. Et hoc transmittitur etiam ad tutorum heredes, n. 34. & seqq.
 1. Tutor sibi ipsi solvere potest, quod defunctus ei debebat, Concl. 71. n. 10.
 1. à Tutore ad procuratorem firmissimum est argumentum, Concl. 71. n. 11.
 1. Tutoribus datur jus paratæ executionis, Concl. 86. n. 12.
 1. Tutorum bona non possunt in pignoris causam pro judicato in executione capi, Concl. 80. n. 48.
 1. Tutores possunt jurare de calumnia, Concl. 31. num. 15. Potest eidem juramentum referri, Concl. 32. n. 49. Tutore, qui Inventarium non confecit, mortuo, non potest contra ejus heredes in litem jurari, sed debet pupillis verè, quid, & quantum ad tutorem pervenerit, probare, Concl. 54. n. 95. Tutores possunt nomine pupillorum appellare, Concl. 50. numer. 4. Tutor non tenetur de evictione, si rem pupilli vendidit & eam postea pupillus vendicat, Concl. 24. num. 73. Tutores æquiparantur Procuratoribus, Concl. 27. numer. 26. Tutore mortuo an reassumptio litis necessaria, Concl. 27. num. 26. An & quatenus possit deferre juramentum, Concl. 29. numer. 23. 24. 27. Tutor pupilli nomine agens, an pro proprio debito possit reconveniri, concl. 22. n. 13. De tutoribus & eorum actoribus, conclusio. 16. per totum. An gesta per falsum actorem possint ratificare, conclus. 16. numer. 29. Si plures sunt Tutores, an quilibet in solidum potest agere, concl. 16. num. 17. & seqq. Si quidam ex tutoribus agere nolit, quid juris, concl. 16. num. 14. Quomodo se in actoris debeant obligare, concl. 16. n. 15. Tutores tantum actorium constituunt, non procuratorium, concl. 16. n. 3. Tutor ratione pupilli sui potest coram curialibus conveniri, concl. 3. num. 14. Potest jurisdictionem prorogare, concl. 5. n. 3. Tutores agentes debent tutoria exhibere, conclus. 16. n. 1. & 2. An præter Tutoria debeant etiam de confectioe Inventarii & rem pupilli salvam fore cavere, concl. 16. n. 3. 4. 5. Testamentarii quomodo suas personas possint legitime, n. 6. 7.
 2. Tutor potest sub pacto de retrovendendo emere & vendere, concl. 2. n. 4.
 2. Tutores an & quatenus quotannis debeant rationem reddere, concl. 12. per tot. an de jure Civili, n. 1. An jure Canonico, n. 3. An de recessibus Imperii, num. 4. An jure Saxonico, n. 5. & seqq. Etiam in bonis feudilibus debet ratio reddi, n. 9. 10. 11. sive, ut Tutor, sive ut curator, sive ut negotiorum gestor administravit, n. 12. Non tenentur, si actum cum consensu matris vel propinquorum pupilli celebrent, num. 26. sua sponte & proprio motu debent quotannis rationes reddere, n. 28. Tutor non tantum de dolo & lata culpa, sed etiam de culpa levi tenetur, concl. 12. num. 29. 30. 31. Tutor rectè convenitur, si non administravit, sed alium gerere patitur, n. 34. Tutores si sint plures, & unus tantum administrat, an prius ille conveniendus & post ad reliquos perveniendum, num. 38. Tutoribus datur beneficium excussionis, ut prius conveniatur, qui administravit, num. 39. Si plures sunt, tutores qui simul administraverunt, an adultus possit omnes convenire conjunctim, an verò unum ex illis eligere, n. 43. Tutelæ ratio non amplius quàm semel reddenda, si tutor apocham de reddita ratione habet, num. 44. concl.

Index Rerum & Verborum.

- Concl. 12. Autoritas tutoris expressè interponi debet, nec sufficit tacitus consensus, Concl. 18. num. 27.
4. Tutor pupillam cognoscens deportatur cum publicatione bonorum, Concl. 36. num. 9.
 5. Tutor prostituens suam pupillam, punitur morte, Concl. 40. n. 13.
 5. Turcam stuprans quomodo puniatur, Concl. 38. num. 110.
 5. Turcarum vel aliorum barbarorum res auferentes excusantur à pœna furti, Concl. 44. num. 50.
 4. in Tumultu si quis occidatur & ignoratur quis occiderit, quid juris, vide Concl. 11. per tot. Vbi varia & elegantia.
 1. Turpis promissionis exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. n. 53.

V.

1. **V**asallus an possit bona Domini arestare, Concl. 74. n. 16. & seqq.
1. Vasallus Dominum ex quacunque causa carceratum debet liberare, alias feudo privatur, Concl. 74. n. 16.
1. Vasallus potest feudo privari, si bona Domini arestaverit, Concl. 74. n. 18.
1. Vasallus feudum tenetur juramento manifestare, pro veritate Inventarii, Concl. 74. num. 32.
1. Vasallus potest à creditoribus arestari si dominus feudi non est solvendo, Concl. 75. n. 14. An tenetur satisficere, Concl. 20. n. 32. Coram iudice communi non potest in causis feudilibus reconveniri, Concl. 22. n. 19. An in re feudali sine Domini consensu possit juramentum deferre, Concl. 29. num. 20. Quando sine Domini consensu in re feudali possit transigere, Concl. 29. num. 21. Si contra Dominum actionem instituit, & econtrà, quis de jure Saxonico, communi & Electorali processus observetur, Concl. 62. per tot. An jurisdictionem in causa feudali possit prorogare, Concl. 5. num. 7. & seqq. Vasalli subditi possunt à Domino feudi sine subsidio citari, Concl. 11. n. 12.
2. Vasallus potest ipsi Domino feudum absque consensu superioris oppignorare, Concl. 29. num. 25.
2. Vasalli onera quæ sint, & ita dicantur, Concl. 55. n. 81. & seqq.
4. Vasallo permittitur necessaria defensio contra Dominum, Concl. 12. n. 19. Non tamen pro bonis, num. 20.
1. Valetudo adversa quomodo probetur, Concl. 46. num. 10. Valetudinarii possunt ab actore ad perpetuam rei memoriam in testimonium produci, Concl. 46. n. 9.
1. Variatio est in jure odiosa, Concl. 32. n. 8. & Concl. 52. n. 5. p. 2.
5. Valor solidi ad poenam suspendii imponendam in materia furtorum, cujus temporis sit inspiciendus, Concl. 43. n. 33.
5. Variæ si extant Dd. opiniones in criminalibus, mitior debet prævalere, Concl. 43. numer. 21.
1. **V**enditæ rei precium quibus privilegiis gaudeat, & quibus creditoribus præferatur, Concl. 64. num. 27. 28. 29. 30. usque ad 39. & n. 43. 44. 45. 59. 63. Concl. 66. n. 44. & seqq.
1. Venditor quando in re vendita sibi firmam hypothecam reservavit, ibid. n. 37.
1. Venditor quando & quibus modis sibi in re vendita Dominium reservasse censetur, Concl. 64. à num. 46. usque 58. inclusivè.
1. Venditor quando in re vendita reliquis creditoribus præferatur, d. Concl. n. 27. & seqq. n. 43. & seqq.
1. Venditor quando de pretio fidem dicitur habuisse, quando non, Concl. 64. num. 47. & seqq.
1. Venditor dominium reservavit, quando fidem de pretio non habuit, num. 46. Vñs est verbo, concedo, num. 51. Non resignavit

- judicialiter, num. 52. ex certo pacto, num. 53. vide plures casus, num. 54. 55. & seqq.
1. Venditor sperans se pretium statim recepturum, & non recepit, retinet Dominium rei, ibid. n. 56.
 1. Venditori debent usuræ rerum venditarum in concursu creditorum adjudicari, Concl. 66. num. 12.
 1. Venditor rem venditam emptori simpliciter tradens ipso jure consequitur hypothecam & præfertur omnibus etiam anterioribus, Concl. 66. num. 44. & seqq.
 1. Venditor in residuo precii habet personale privilegium, & præfertur chirographatis, Concl. 70. n. 15. 16.
 1. Vendita res an & quatenus possit sequestrari, Concl. 73. n. 118.
 1. Venditiones antè factæ an & quatenus probent valorem bonorum jam vendendorum, Concl. 83. n. 84. 85.
 1. Venditor non tenetur solennem cautionem pro evictione præstare. Concl. 24. n. 56. & seqq.
 1. Venditori debet fieri litis denunciatio in casu evictionis, Concl. 24. num. 28. & seqq. Debet denunciantem defendere, num. 86. Concl. 24. Ejus dictis creditur in terminis appositis, Concl. 36. n. 72. an ei copia libelli & aliorum actorum debeat transmitti, Concl. 24. n. 82. 83. 84. Venditionis & Emptionis verbo continetur omnis contractus, contractus, Concl. 24. n. 37.
 2. Venditionem cum pacto de retrovendendo esse factam, quando præsumatur, Concl. 1. per tot.
 2. Venditio bonorum immobilium procedit in Saxoniam sine judiciali insinuatione, Concl. 29. num. 46.
 2. Venditor si in re vendita sine iudicis consensu retinuit hypothecam pro residuo precii, hypotheca non valet, Concl. 29. n. 61.
 2. Venditio non potest ante traditionem perfecta dici, Concl. 40. n. 34.
 3. Venditio cum pacto de retrovendendo facta refertur inter eos contractus, qui sub conditione resolvuntur, Concl. 30. num. 29. per venditionem cum pacto de retrovendendo verè contractus emptionis venditionis celebratur, & Dominium in emtorem transfertur, d. Concl. 30. num. 31.
 3. Vendens ob vim vel necessitatem, laudemia solvere non cogitur, Concl. 52. num. 13.
 4. Venditores tenentur ante rei traditionem pœna incendii, levi culpâ commissi, Concl. 25. num. 28.
 2. Venditor an & quatenus potest rem sub pacto retrovenditionis venditam, si postea alii fuerit locata vel vendita, à tertio possessore revocare, Concl. 2. numer. 8. 9. 10. & seqq.
 1. Verba dispositiva ubi sunt, ibi ordo & differentia spectatur, ibid. n. 126.
 1. Verba plura interdum tollendæ dubitationis causa conjunguntur, quæ jus non laedunt, Concl. 67. num. 39.
 1. Verba, *ju rechter fräher Tagzett/ quid in citatione importent*, Concl. 17. num. 78. 80. *bey straff vnghehorsams/* cujus sint effectus, Concl. 17. num. 85. in limine contractus, quomodo intelligenda, Concl. 24. num. 9. 10. 11. Enunciativa iudicis an præsentent litis contestationem, Concl. 26. num. 38. Verb. solent, relatum ad iudicem importat tantum liberam facultatem, Concl. 53. numer. 53. Oportet, importat necessitatem, Concl. 52. num. 54. Potest, importat voluntatem, Concl. 53. num. 53. Verba enunciativa non probant mandatum procuratoris, Concl. 14. numer. 114. Assertiva, incidenter præserta non probant mandatum, numer. 113. Verborum proprietates in statutis attendenda, Concl. 43. num. 6. verb. In continenti, *auff freischem fuß/* quomodo intelligenda, Concl. 24. n. 9. 10. 11.
 2. Verba debent in dubio intelligi secundum

- communem usum loquendi, & opinionem vulgi, Concl. 37. n. 9. in fin.
4. Verborum ars non valet in re facta, Concl. 14. num. 11.
 2. Verba illa, si auctorum Rhenensium in instrumento fiat mentio, quomodo intelligantur, Concl. 37. n. 1. & seqq.
 1. Venales res non comprehenduntur sub generali & legali hypotheca, Concl. 71. n. 60.
 3. Venationes pro fructibus agri industrialibus reputantur, Concl. 43. n. 37.
 5. Venatores contra prohibitionem Principis quomodo puniuntur, Concl. 51. n. 21. ubi plura remissivè traduntur.
 1. Velleiani SCti exceptio impedit paratam executionem.
 2. de Velleiano SCto: & an & quatenus jure civili mulier pro alio obligari possit, Concl. 19. per tot. vide verb. mulier.
 1. Veritas tribus est aperienda, confessori, medico & Advocato, Concl. 9. n. 15. Veritatem nescienti non potest deferri juramentum suppletivum, Concl. 54. n. 76.
 5. Veritas convicii an & quatenus injuriantem excusat, Concl. 65. n. 50.
 1. In vestes vulgares, ad quotidianum usum deputatas, an possit fieri executio, Concl. 80. n. 40. Concl. 81. n. 68. & seqq.
 4. Vespillonem tempore pestis ægrotos interficientes & spoliantes, quomodo puniuntur, Concl. 9. per tot.
 1. Ventorum tempestas est legitimum impedimentum, Concl. 17. n. 53.
 1. Ventris inspectio, an sit prægnans vel non, non admittit certitudinem, Concl. 59. n. 44.
 1. Verbofi Advocati, Concl. 9. n. 31. & seqq.
 1. In veneficii causa possunt etiam post publicationem attestatorum novi testes produci, Concl. 40. num. 16.
 4. De veneficiis & eorum obligationibus cum Diabolo initis, Concl. 3. per tot. Quibus solennitatibus ad magiam perveniant, Concl. 3. numer. 4. 5. 6. 7. Datur ipsis pulvis à Diabolo triplicis coloris, Concl. 3. num. 9. 10. Quo variè utuntur, num. 10. & seqq. Possunt morbos inferre & tollere, Animalia necare, vim generandi & coeundi impedire, num. 16. & seqq. fascinatio congressus conjugalis quomodo tolli possit, numer. 21. & seqq. Venefici non propriâ Diaboli efficaciam, sed Dei permisso operantur, numer. 26. Verè & realiter, non phantasticè, agunt, num. 27. Possunt imbres, grandinem & tonitrua excitare, num. 28. 29. Possunt ranas, mures, pediculos &c. facere, numer. 30. Non possunt se verè & realiter in feles & alia animalia transformare sed tantum phantasticè, & per fascinationem, num. 31. 32. Evocantur verè & realiter ad conventus, numer. 34. 35. & seqq. In eorum epulis non apponitur panis & sal, num. 41. Verè & naturaliter concumbere possunt cum Dæmonibus, n. 43.
 4. Veneficii causa spectat ad cognitionem iudicis secularis, Concl. 4. num. 1. 2. 3. in ea proceditur ordinariè, Concl. 4. num. 4. In crimine veneficii est guaranda & satisfactio præstanda, lis contestanda, num. 5. 6. 7. Copia indiciorum & articulorum reo danda, num. 8. 9. Proceditur vel per accusationem vel per inquisitionem, num. 10. Et à quovis potest accusari, num. 11. Qua formâ, n. 12. Inquisitio habet locum, num. 14. 15. quæ sint indicia veneficii ad inquisitionem urgentia, num. 16. & seqq. Diffamatio, confessio socii, suspicio, navitas, inconstancia, titubatio, inimicitia, testimonium unius testis, assertio moribundi offensus, fuga veneficæ, delatio fiscalis, faciunt indicium veneficii ad inquisitionem, num. 16. & seqq. Qui sint modi prohibiti inquisitionis, num. 33. & seqq. Non debent alii magi & venefici ad ostendendum lamias ascisci, num. 34. & num. 41. Veneficii quis convincitur ex notorietate & facto permanente, num. 46. 47. Veritas notorii quomodo & unde in veneficio colligatur, (***** 4)

Index Rerum & Verborum.

tur, numer. 49. & seqq. Quot modis veneficium probetur, num. 50. & seqq. Ex notorietate possunt magi condemnari licet veneficium negent, num. 61. Ex confessione spontanea quatenus magi possunt condemnari, numer. 62. & seqq. Si mago, vel sãga indemnitas promittitur, si conticeatur, an illa promissio servanda, num. 73. 74. 75. 76. Si magus interrogatus nil respondet an possit condemnari, num. 79. Si quis ex carcere aufugit, an sit pro mago habendus, num. 81. Ex confessione magi damnantur, etiam si aliter de crimine non constet, numero 82. Confessio tamen debet cum aliarum veneficarum confessionibus comparari, numero 83. Si veneficus seu sãga confessionem revocat, quid juris, numero 84. & seqq. An & quatenus ex testium depositionibus possint condemnari, Concl. 4. n. 89. 90. & seqq. Qui possint in veneficio testari, numer. 92. 93. & seqq. Venefica contra veneficam potest, numero 103. 104. Qualem fidem nominatio veneficæ contra alios faciat, Concl. 4. numer. 106. & seqq. Si venefica confessionem, antea contra alias factam, revocat, quid juris, numero 121. & seqq. In veneficio statuti ultimo dicto testis, numero 125. In veneficio potest examinatio testium alii committi, numer. 127. Publicatio testium potest in eo omitti, numer. 129. Quæ exceptiones contra testes in causâ veneficii possunt opponi, numer. 130. & seqq. veneficium per duos testes probatum, potest condemnari, licet Reus neget factum, num. 139. Quando & ex quibus indicibus venefici & strigæ seu lamie possint torqueri, num. 140. & seqq. Indicia debent famâ aut suspitione & ad minimum duobus testibus probari, n. 162. 163. Magi & venefici non sunt in carcere solitarii relinquendi, Concl. 4. num. 164. Iudex maturet torturam, numer. 165. Quomodo & quibus mediis veneficii fortem taciturnitatis acquirant, num. 167. Taciturnitas & fors stuporis quomodo possit tolli, numero 172. & seqq. Probatio per aquam frigidam in causâ veneficii nil probat, nec admittenda, numer. 178. Concl. 4. Magi & venefici possunt fures indicare & ægrotos curare, Concl. 5. num. 85.

4. Venefici rectè puniuntur, Concl. 5. num. 1. 2. 3. 4. Iure divino capitaliter, numer. 5. Iure verò Canonico, numer. 7. 8. & seqq. Et iure civili variè punitur pro diversitate & qualitate sua, numero 30. & sequentibus. In recessibus Imperii poena etiam variat, numero 36. & sequentibus. In Electoratu Saxonie sunt casus distinguendi, si quis cum Diabolo aliquid commercii habet, debet vivus concremari, numero 46. Licet nemini nocuit, numero 47. Si cum Diabolo non sunt pacti, sed tantum magicis artibus damnum dederunt, tunc non igne sed gladio sunt puniendi, numero 49. Et sic gladio feriuntur, qui aliquibus vim cocundi & generandi impediunt, numero quinquagesimo secundo. Si tantum divinare & arte diabolicâ respondere aut in cristallo cum Diabolo colloqui conentur, puniuntur gladio, numero quinquagesimo quarto. Clerici eodem modo puniuntur, numero quinquagesimo septimo. Si pater, Mater aut Dominus filium, filiam vel servum eò compellit ut Deum abneget, filius non punitur ordinariè, numero sexagesimo primo. Magi vel veneficæ incantamentis propter alterius amorem, absque foedere Diaboli utentes, puniuntur gladio, numero sexagesimo quinto, & sequentibus. Si quis alterum in hirco advehi curat punitur gladio vel fustigatione, numero septuagesimo septimo. Si quis artibus magicis in bonum finem utatur, ad sanandum ægrotos maleficatos, &c. Iure civili non punitur, numero sexagesimo nono. Secus iure Canonico, numero septuagesimo. Iure Saxonico

puniuntur extraordinariè, numero septuagesimo primo. Magi, venefici & lamie poenitentes, an mitius puniri debeant, Conclusion. octava, numero septuagesimo secundo, septuagesimo tertio, & sequentibus. Pro rebus perditis recuperandis vel morbis curandis, licet iure civili ad sortes & inspectionem cristalli recurrere & magos & veneficas consulere, numero octuagesimo septimo. Iure Canonico non licet, numero octuagesimo octavo, puniuntur arbitrariè, qui in bonum finem pro recipiendis rebus furto sublati sortes consulunt, numero nonagesimo quinto. Qui verò damnum exinde alicui inferunt illi puniuntur gladio aut fustigatione, numero nonagesimo septimo, nonagesimo octavo. Si magus se ipsum in carcere ante executionem interfecit, aut aliàs mortuus est, ejus cadaver nihilominus comburitur, numero nonagesimo nono. Qui characteribus, imaginibus & amuletis de collo suspensis utuntur, quomodo puniantur remissive, numero centesimo Astrologi, Chiromantici, incantatores serpentum, quomodo puniantur, remissive, num. 101.

4. Veneno pascua, pecora, fontes, cervissim inficiens, punitur igne, Conclusion. vigesima sexta per totum, de eo, qui hominem veneno occidere conatur, remissive, conclusion. vigesima sexta, numero decimo quinto.

1. **V**indicans rem propriam præfertur omnibus aliis creditoribus, Conclusion. sexagesima quarta, numero primo, & sequentibus.

Vindicatio rei, vide Rei vindicatio.

1. Vitrici bona sunt privignis pro administratione tutelæ & restitutione reliquorum tacite obligata, Conclusion. sexagesimo septimo, numero octuagesimo secundo, octuagesimo tertio.

4. Vitricus occidens tenetur poena parricidii, Conclusion. sexta, numero quinquagesimo.

4. Vitricus privignos occidens tenetur poena parricidii, Conclusion. sexta, numero septuagesimo octavo.

4. Vitricus cognoscens privignam fustigatur & relegatur in perpetuum, Conclusion. trigesima quinta, numero nono.

1. Viduam in matrimonium ducens quid debeat observare, Concl. sexagesima septima, numero octuagesimo tertio.

1. Vidua habeat curatorem in iudicio, Conclusion. decima quinta, numero undecimo.

1. Viduæ possunt omisso intermedio iudice ad superiorem appellare, Conclusion. quinquagesima, numero octuagesimo quarto.

4. Vidua post mortem mariti adulterium committens, amittit donationem propter nuptias, legata, donata & alia relicta, non verò dotem & lucra ex pactis dotalibus vel statuto obvenientia, Conclusion. trigesima prima, numero duodecimo, & sequentibus. In Saxoniam verò nihil amittit propter adulterium, Conclusion. trigesima prima, numero vigesimo tertio, & sequentibus.

4. Viduus in viduitate impudicè vivens an & quatenus lucra, quæ ab uxore habet, amittat, concl. 31. num. 28.

5. Viduam stuprans eam vel ducere vel dotare debet, Concl. 38. num. 38.

3. Vidua portione, quæ in pactis dotalibus designata est, contenta esse debet, nec potest, relictis pactis dotalibus ad portionem statutariam redire, Concl. 27. numer. 28. 29. usque ad 30. Quod etiam procedit, licet mulier absque curatore, in præsentia tamen aliorum cognatorum, pacta dotalia conficiat, & in iis portione statutariæ renunciet, num. 31. Item, quamvis mulier ultra dimidium portione statutariæ in pactis dotalibus læsa sit

num. 32. Nisi mulier & ejus cognati, qui pactis dotalibus interfuerunt, ignoraverint, quid & quantum ex statuto superstiti uxori ex bonis mariti debeatur, num. 33.

3. Vidua, marito mortuo, geradam, commestibilia, donationem propter nuptias, & dotalium propriâ autoritate occupare non potest, sed è manu heredis accipere tenetur, concl. 46. num. 1. & seqq. In constitutione Saxonica extenditur hoc usque ad 30. diem, eo elapso benè retinere potest, numer. 6. Excl. tamen commestibilibus, qua intra 30. quidem propria autoritate retinere potest n. 7. Vidua autem si talia recipit, inventarium conficere, vel eo deficiente juramentum præstare tenetur, & ostendere, quid & quantum acceperit, num. 8. 9. 10. 11. 12. Si verò ante trigesimalum id fecerit vidua, amittit de iure civili omnia lucra ex bonis mariti sibi competentia: Iure Saxonico verò iudici multam solvere, & heredibus poenam 30. solidorum luere tenetur, num. 12. 13.

3. Viduæ iidem beneficiis & privilegiis, quibus corum mariti utebantur, gaudent, tamdiu, donec in suo statu & conditione permanent, Concl. 52. num. 34.

1. Vigilantia prodest, Concl. 71. num. 7. Limitatur, num. 20. in med.

1. Virgo, super qua duo controvertunt, potest sequestrari, donec lis sopiatur, Concl. 73. num. 113.

1. Virgo habet in iudicio opus Curatore, Concl. 15. num. 11.

1. Virginitatis probatio non admittit certitudinem, Concl. 59. num. 45.

5. Virginitas præsumitur, & idè stupratori contrarium dicenti incumbit onus probandi, Concl. 38. num. 63.

1. Victus condemnatur victori in expensas, Concl. 78. num. 2. & seqq. ubi octo ampliationes, & n. 13. & seqq. viginti limitationes.

1. Victo super alterius iudicis jurisdictione degente, mittuntur ad eum literæ mutui compassus, Concl. 79. n. 18. 19. n. 20. 21. 39. 40.

4. Victus condemnatur etiam in criminalibus victori in expensas, Concl. 19. n. 1. & seqq.

1. Vitiosum instrumentum an habeat paratam executionem, Concl. 80. n. 87. & seqq.

1. Vitium quando in parte substantiali instrumenti dicitur commissum, n. 91.

1. Vicinus bonus auget precium rei penes se sitæ, malus verò & rixosus minuit, Concl. 83. num. 58.

1. Viri notabilis & fide digni dictum plenam fidem meretur, Concl. 36. num. 67.

1. Viro uxorem perenti non potest objici exceptio spoli, quod uxorem rebus spoliaverit, Concl. 21. num. 50. 51.

2. Vir non habet uxorem in potestate, sed tantum in tutela & cura, Concl. 11. n. 51.

1. Vivâ voce quomodo possit & debeat appellari, Concl. 50. n. 98.

5. Violentum stuprum differt à raptu, concl. 41. n. 2. Quia fit, cum quis mulierem per vim, libidinis tantum causâ, cognoscit, Raptus verò est, cum puella violenter à domo patris abducitur, ut corrupta in uxorem habeatur, concl. 41. n. 4. Raptus est gravius delictum, quam stuprum violentum, ideoque à raptu ad illud licet tantum negativè inferre, n. 12. 13.

Stuprator violentus punitur capite, n. 20. & n. 27. Item, puniuntur, qui violentum stupratorum favore, ope, consilio vel hospitio adjuvarunt, n. 29. Licet etiam ex post facto puellæ confessus interveniat, non tamen remittitur poena, n. 30. Nobiles etiam propter tale stuprum puniuntur gladio, n. 34. Nec concubinis licet vim inferre sine poena capitali, n. 35. Si quis blandis verbis & persuasionibus mulierem ad stuprum induxit, non punitur ordinariè, n. 38. In nuda saltem voluntate & conatu non obtinet poena gladii, n. 39. Qui violenter effringit ostium domus vel thalami, non autem violenter cognoscit, non ordinariè punitur, num. 47. Qui mulierem bannitam per vim cognoscit,

cognoscit,

Index Rerum & Verborum.

- cognoscit, vel aliam, quam violenter cognovit, velit in uxorem ducere, excusatur à pœna stupri, num. 49. num. 51. Si stuprator violentus est minor, punitur extraordinariè, numer. 53. Is qui publico scorto vim infert, & id violenter cognoscit, punitur etiam gladio, num. 64. Mulier per vim stuprata non fit infamis, sed manet inviolatæ exiltimationis, num. 66. Potest sertum portare, numer. 67. Violentum stuprum præscribitur tantum vicennio, num. 68. Probatur, si mulier magno clamore imploravit opem, num. 69. Si verò in loco solitario fuit commissum, non statim mulieris assertioni, nisi sit jurata, num. 70. 71. 72. Si mulier redditur prægnans, non præsumitur violentum stuprum, num. 74. Quomodo ulterius probetur, remissivè, num. 75. Mulier se ab aliquo vi stupratam conquerens, id autem non probare valens, punitur gladio, num. 76. Concl. 41.
3. Vinum seu multum inter fructus industriales refertur, Concl. 43. num. 61.
3. **U**ltima voluntas est favorabilis, idè potius adjuvanda, quàm coarctanda, Concl. 4. num. 31.
1. **U**niversitas habet tacitam hypothecam in bonis administratorum, Concl. 67. numer. 41. & seqq.
1. Universitas quomodo iuramentum possit præstare, Concl. 34. num. 16. & seqq. An iuramentum calumniæ per procuratorem possit præstare, Concl. 31. numer. 23.
2. Contra universitatem tempore 40. annorum tam de jure civili quàm Saxónico præscribitur, Concl. 7. num. 1. 2. 3. & seqq. Sic etiam contra prædia ad eam pertinentia, num. 9. res mobiles præscribuntur contra universitates triennio, de jure civili & Saxónico, num. 15. 16. & seqq.
1. Vnico testi an & quatenus fides habeatur, Concl. 36. num. 58. & seqq.
4. Vnicus testis an & quatenus probet in beneficio, Concl. 4. num. 91. & seqq.
1. **V**oluptuariæ expensæ non debent restitui, Concl. 78. num. 48.
1. **V**orstande/ vide verb. satisfactio.
1. **U**suras accipiendo amittitur privilegium debiti, Concl. 64. num. 80.
1. in Usuris etiam præferuntur priores creditores secundis, Concl. 66. num. 8.
1. Usuræ rerum venditarum debent venditori in concursu creditorum adjudicari, concl. 66. num. 12.
1. Usuræ ubi non tanquam lucrum, sed tanquam res propria petuntur, ibi rectè illarum etiam in concursu creditorum ratio habetur, Concl. 66. num. 16. in med.
1. Usuræ ex nominibus debitorum post rem judicatam perceptæ, quibus debent adjudicari, Concl. 66. num. 19.
1. Usurarii bona sunt pro restitutione usurarum tacitè obligata, Concl. 67. num. 80. 81.
1. Usuraria exceptio impedit paratam executionem, Concl. 84. num. 56.
1. in Usuraria causa non potest iuramentum suppletorium deferri, Concl. 54. num. 25.
1. Usurario non defertur iuramentum necessarium, Concl. 54. num. 67. Debent Actoribus instrumenta & rationes edere, Concl. 45. num. 45.
2. Usurarius contractus quando præsumatur, Concl. 1. per tot. In eo fructus medio tempore percepti imputantur in sortem, numer. 4. d. Concl. Præsumitur si licentia redimendi certo tempore est circumscripta, num. 21. si licentia redimendi intra certum tempus est prohibita, numer. 22. si positæ sunt clausulæ insolitæ, num. 23. si pactum de retrovendendo fit eâ lege, ut post certum tempus quandocunque res possit pro eodem pretio redimi, & res modico pretio fuit empta, num. 27. si emptor loco pretii dedit res quasdam, quas venditor necesse habuit vendere, num. 27. si redemptio debet fieri per ipsos venditores, & non per alios, num. 29. si est in contractu adjectum, quod interim pendente termino retrovenditionis non emptor, sed ipse venditor debeat sustinere periculum, Concl. 1. numer. 30. si emptor impensas in rem fecit, eosque in retrovenditione in sortem principalem accumulavit, numer. 33. si est appositum, quod venditor debeat solvere omnia laudemia, numer. 34. si tempore venditionis venditor fuit in magna necessitate, numer. 35. si contractus est clandestinè celebratus, num. 36. si ordo substantialis contractus est inversus, num. 37. si pœna est adjecta, ibid. si emptio & venditio cum pacto de retrovendendo est iuramento firmata, num. 41. si omnia pacta sunt facta in favorem creditoris, num. 44. Si in instrumento est appositum, si venditor retrahat intra tempus præstitutum. Quod emptor nihilominus percipiat medietatem futurorum fructuum ejus anni, quo contractus fit, præsumitur usurarius, num. 46. si emptor non curavit videre rem, numer. 47. si emptor similes contractus usurarios vel simulatos sub specie pacti de retrovendendo celebravit, num. 49.
2. Usurarius contractus præsumitur, si adest pluralitas cautelarum & contractuum super eodem facto celebratorum, Concl. 1. numer. 55. an præsumatur ex pacto de retrovendendo & modicitate pretii, Concl. 1. num. 58. & seqq.
2. in Usurario debito, non attenditur tempus contractus, sed tempus solutionis, si bonitas intrinseca mutatur, Concl. 35. n. 44.
2. Usuræ inferunt sortem de necessitate, cum sine sorte usuræ non sint, Concl. 36. n. 30. si pro usuris solvantur Imperiales, præsumitur, etiam Imperiales esse mutuo datos, numer. 29. quotæ solutiones usurarum requirantur, ut exinde certa fortis vel monetæ obligatio colligatur, Concl. 36. num. 32. & seqq.
2. Usuræ debentur tantum in iudiciis bonæ fidei ex mora, Concl. 38. in princ. In mutuo non item, nisi sint promissa vel lis contestata fuerit, Concl. 38. in princ. An in mutuo & aliis stricti juris contractibus, non quidem tanquam usuræ, sed tanquam interesse à tempore moræ exigi possint, num. 1. 2. 3. & seqq. Usuræ si in stipulationem non sunt deductæ, non possunt ante moram commissam peti, concl. 38. n. 15. si creditor plurius interesse probare voluerit, quam quinque, sed in probatione defecit, non potest quinque petere, num. 21. si debitor in casu non factæ solutionis ostenat, vel dena promittat, non valet, num. 22. & seqq. Usuræ ultra legitimum modum pronissæ, quoad excessum prorsus inutiles sunt, num. 24. 25. 26. si debitor promittit & creditor permittit, ut in casu non factæ solutionis ab aliis pecuniam ad interesse, prout sibi videretur, accipiat, non valet, num. 29. Non valet, si promittit interesse ad Cambium Francofurtense solve-re, num. 26. sorte principali soluta an adhuc actio ad usuras competat, num. 31. An ultra alterum tantum debeantur, num. 33. 34. 35. & seqq.
3. Usurarius certo modo testamentum facere debet, aliàs non potest, Concl. 1. num. 27. Mortis tamen causa donare non prohibetur, ibid. Immodicas & prohibitas usuras accipiens peccat contra jus publicum & utilitatem Reipublicæ, d. Concl. n. 27.
5. Usurarium manifestorum cadavera violentes & spoliantes, nullâ pœnâ tenentur, Concl. 47. n. 34.
1. in Usufructuarii bona datur parata executio, nec potest à proprietario impediri, Concl. 80. num. 26.
1. Usufructuarius an tenetur satisfacere, Concl. 20. numer. 33.
2. Usufructuarius potest jus utendi fruendi ad vitam usque in alium benè transferre, concl. 32. num. 12.
2. Usufructus bonorum maternorum, quæ à patre filia nubenti restituntur, an competat filia, an verò marito, concl. 11. n. 66. 67.
2. de Usufructu, alteri ad vitam concessio possum disponere, ut post mortem ejus perveniat ad alium, concl. 54. num. 7.
3. in Usufructuario non attenditur jus possessionis, sed solam perceptio, ita ut saltem eos fructus lucretur, quos percepit, non alios, concl. 22. num. 29.
3. Usufructuarius tenetur præstare cautionem se boni viri arbitrari usum futurum, concl. 35. num. 23.
3. Usus loquendi vulgatus & communis attendi debet, concl. 4. n. 9.
1. **U**tenilia, seu gerada, habent jus prælationis & in iis præfertur mulier, Concl. 65. num. 30.
2. Utenilia, vide gerada 1. & concl. 15. 16.
4. Utenilia, largitatem sponaliam & cibaria an uxor propter adulterium amittat, concl. 29. num. 23. 24.
1. Utiles & necessariæ expensæ quæ sint, Concl. 78. num. 46.
2. Utendi, fruendi verba, si fundus ita est traditus, ut eo utatur fruatur, perinde ut ipse Dominus, inducunt venditionem, concl. 1. num. 17.
1. **V**ulgaris probatio, quid & quotuplex, Concl. 52. num. 2.
4. Vulneratio & pulsatio modica seu gravis quæ sit, concl. 20. n. 20. 21. 22. 23.
1. **U**xor, in rebus, quas aliunde ex cognatorum hereditate percepit, præfertur omnibus creditoribus. Concl. 64. num. 18.
1. Uxor habet in dote jus prælationis. concl. 65. num. 1.
1. Uxor ratione dotis an omnibus creditoribus, tam tacitam quàm expressam anteriorem hypothecam habentibus, præferatur, Concl. 65. num. 3. & seqq.
1. Uxor expressa pactione sibi hypothecam constituens an præferatur creditoribus, expressam anteriorem habentibus. Concl. 65. num. 19. & seqq.
1. Uxorem ratione dotis præferri, ampliatur, numer. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. Limitatur, num. 42. 43. 44. usque ad num. 88.
1. Uxor & ejus filia præferuntur etiam in gerada. d. Concl. num. 30. In dotalitio, num. 33. & seqq. Etiam maritis viventibus & ad inopiam vergentibus, num. 37. In feudo, num. 38. Quoad dominum feudi, num. 39. In legitima liberorum, num. 40. An in dote confessata, num. 41. & seqq. An in bonis paraphernalibus, num. 63. & seqq. An in donatione propter nuptias, num. 70. & seqq. An habeat, si liberi prioris matrimonii concurrant, & dotem suæ matris repetant, num. 73. Plures casus, ubi uxori jus prælationis non competit, vide num. 78. 79. 80. & seqq.
1. Uxor, si simpliciter nubat, nullâ certâ dote constitutâ, an omnia ejus bona pro paraphernalibus an verò dotalibus habenda, concl. 65. num. 69.
1. Uxori non datur prælatio, si maritus est absens, vel mortuus, & ipsa aliquandiu bona administravit, & potuit sibi solvere dotem, & non solvit, num. 78. Si communem negotiationem cum marito exercuit, num. 79. vide plures casus, num. 80. 81. 82. 83. & seqq.
1. Uxoris hereditas datur etiam jus prælationis. concl. 65. num. 89. An etiam collateralibus? num. 90.
1. Uxori non datur jus prælationis, nisi dotem revera numeraverit & inulerit. Concl. 65. num. 112.
1. Uxori ut jus illud competat, an necessariò

Index Rerum & Verborum.

- dos in bona mariti debeat esse conversa, numer. 113.
1. Vxor an debet probare, dotem in bona mariti esse conversam. concl. 65. n. 114. & seqq.
 1. Vxor habet in re, ad quam emendam pecuniam mutuavit, hypothecam, licet sibi de ea non prospexerit. Concl. 65. num. 150.
 1. Vxori debent usurae dotis in concursu creditorum adjudicari. Concl. 66. num. 13.
 1. Vxor in bonis mariti habet tacitam hypothecam ratione dotis. Concl. 67. num. 2. & paraphernalium, num. 4. Non verò ratione donationis propter nuptias, num. 5. 6. Habet etiam pro alimentis, num. 7. & seqq.
 1. Vxor potest inflare ad sequestrationem dotis, si maritus ad inopiam vergit, Concl. 73. num. 110. 111.
 1. Vxor divertens à marito propter saevitiam, potest sequestrari, donec idoneè maritus caveat. Concl. 73. num. 112.
 1. Vxor tenetur heredibus mariti per juramentum manifestare bona. Concl. 74. num. 31.
 1. in uxoris bona an & quatenus pro debitis mariti detur parata executio. concl. 80. n. 36.
 1. Vxor potest opponere exceptionem tacitae hypothecae in bonis mariti contra executionem, Concl. 84. num. 47.
 1. Vxori ratione dotis ad impediendam executionem intervenienti, an per creditores possit dos offerri, & peti relaxatio bonorum cum cessione dotis. ibid. num. 49.
 1. Vxori quid hoc in casu tradatur, num. 50.
 1. Vxor in casu inopiae mariti qua bona possit occupare, num. 51.
 1. Vxori non potest post mortem mariti exceptio spolii opponi, quòd maritum rebus spoliavit. Concl. 21. num. 52.
 1. Vxor pro marito admittitur sine mandato, cum cautione rati. Concl. 14. num. 48.
 2. Vxor an & quatenus pro aliis intercedere possit. Concl. 19. per tot. vide verb. Mulier. An & quatenus pro marito possit, n. 55. & seqq.
 2. Vxor an & quatenus marito pignus, quod in ejus bonis habet, possit remittere. Concl. 20. per tot.
 2. Vxoris bona an & quatenus cum vel sine consensu ejus à marito possint alienari, ita ut is precium eam mortuam tanquam rem mobilem lucretur. Concl. 21. num. 52.
 2. Vxor an & quatenus de jure Saxonico pro marito vel extraneis possit intercedere, & hypothecam remittere. Concl. 21. per tot.
 2. Vxori privilegium praelationis ratione dotis competens incipit in Electoratu Saxoniae à die nuptiarum. Concl. 30. num. 9. & seqq.
 2. Vxori an & quatenus in bonis mariti competat jus retentionis. concl. 32. vide verb. mulier.
 2. Vxor nobilis habet electionem, utrum dotem repetere, an verò ab heredibus mariti dotalitium postulare velit. Concl. 52. per tot. Potest etiam utrumque omittere, & quotam bonorum mariti petere. concl. 52. n. 15. & seqq.
 4. Vxor maritum occidens punitur jure Civili poena parricidii. concl. 7. n. 43. Vt & jure Saxonico, n. 48. 49. Licet tantum mandaverit, ut interficiatur, n. 52. Licet per ebrietatem, iracundiam occiderit, vel alteri consenserit, vel conata sit, & non perfecit, n. 54. & seqq.
 4. Vxor est subiecta potestati mariti. Concl. 7. num. 57. in med.
 4. Vxori permittitur necessaria defensio contra maritum. Concl. 12. num. 24.
 4. Vxor meretricio more vivens, & adulterium committens, punitur ordinariè. Concl. 27. num. 89. Qui verò cum ea rem habet, extraordinariè, num. 87.
 4. Vxoris confessio & nominatio an & quatenus damnet, si vir adulterium negat. Concl. 27. num. 129. & seqq.
 4. Vxor non potest maritum de jure civili de adulterio accusare. Concl. 27. num. 154. Hodie verò potest, num. 156.
 4. Vxor quandiu maritum absentem expectare debet, & quomodo ejus mors probetur. Concl. 28. num. 36. & seqq.
 4. Vxor amittit propter adulterium dotem. Concl. 29. n. 1. Non tamen paraphernalia. num. 17. 18. 19. Amittit donationem propter nuptias, & omnia lucra, quae ei mortuo marito obvenirent. concl. 29. n. 20. 21. Amittit etiam legata, vel alia ei à marito donata, num. 29. Nisi adulterium per vim inferatur, num. 44. Et maritus sciverit, sed non vindicaverit, num. 45. Nisi vir etiam adulterium commiserit, num. 46. Nisi vir consenserit, & leno fuerit, num. 47. 48. Nisi uxor cum viro fuerit reconciliata, num. 49. Nisi à viro propter ejus saevitiam aufugiat, & adulterium committat, n. 50. Nisi ignoranter deliquerit, n. 51. Vel praesumptivè tantum adulterii convincatur, n. 52. Vel maritus eam in adulterio deprehensam occidat. Concl. 29. n. 53. 54.
 4. Vxor an propter oscula dotem & alia amittat, remissivè. Concl. 29. num. ult.
 4. Vxor ut dotem propter adulterium amittat, requiritur sententia declaratoria. Concl. 31. num. 29. 30. Licet autem dote privetur, nihilominus tamen à marito vel heredibus est alimentanda, num. 31. 32. Concl. 31.
 5. Vxores maritum in adulterio deprehensum retinentes non committunt lenocinium, nec ullà poenà puniuntur. Concl. 40. num. 53.
 5. Vxorem prostituens quomodo puniatur. concl. 40. n. 24. & seqq. vide in verb. Maritus.
 5. Vxor aliquid marito auferens non tenetur furti, sed rerum amotarum. Concl. 44. n. 55.
 4. Vxor an etiam maritum de adulterio criminaliter accusare possit. Concl. 27. num. 154. & seqq.
 3. Vxor dicitur ab usu viri. Concl. 25. num. 4. Item ab unguendo. d. Concl. num. 12.
 3. Vxor ignobilis de jure communi & Saxon. si tres vel pauciores liberi supersunt, in quarta parte bonorum mariti succedit: Si verò quatuor aut plures, consequitur virilem portionem. Concl. 27. n. 1. 2. 3. ad 13. Nisi maritus decedens sine liberis, vel ascendentibus, collaterales tantum relinquat, tunc enim uxor nihilominus quartam partem lucretur, num. 14. Idem ferè statuit Elector Saxoniae in suis constitutionib. num. 15. Quae constitutio procedit in uxore, sive illa dives sit, sive inops. numer. 16. Item licet ne obulum quidem ad maritum attulerit, num. 17. Item licet maritus ex uno matrimonio tantum liberos reliquerit, n. 19. Item procedit etiam in Sacerdote, Doctore, Magistrorum & Scholarium, Rectoris Academiæ jurisdictioni subiectorum viduis, n. 20. Item, ubi conjuges vacuis manibus convenerunt, n. 21. Qui casus extra ditiones Saxon. aliter se habet, ubi vidua dimidiam partem omnium bonorum mariti lucretur, n. 22. Item procedit constit. Electoralis etiam si maritus nec descendentes nec ascendentes relinquat, n. 23. Item etiam si bona mariti propter delictum confiscentur, numer. 24. Limitatur autem dicta Constit. in uxoris heredibus, num. 25. Item in bonis extra territorium Electoris sitis, num. 26. Item, si ante matrimonium contractum, in pactis dotalibus aliter fuerit conventum, num. 27. Vxori autem debetur quarta eò usque etiam, ut, si ejus maritus occidatur, ea etiam ex compositione ratam vindictae astimationis partem usque ad quadrantem sumat, num. 34. Ex feudalibus bonis non potest petere quartam, num. 35. Item de bonis fideicommissò & restitutioni subiectis, num. 36. Vxor autem hanc quartam non praecipuam habet, sed qualiacunque sua bona in communem hereditatem conferre tenetur, num. 37. Et non solum dotem & omnia bona, quae à parentibus acquisivit, sed etiam lucra nuptialia, item geradam & bona utensilia, num. 38. 39. 40. Quod verum in iis rebus utensilibus, quae durante matrimonio utrique sunt communes; secus in mundo mulieris proprio, & reliquis ejus vestibus, num. 41. 42. In civitate Lipsia uxor omnes res ad geradam pertinentes retinet, nec tenetur conferre, num. 43. Vxor, si praesumptiones sunt contra illam, juramentum praestare debet, se non plura habere bona, quam contulit, numer. 44. Item, credita sua conferre debet, num. 45. Et collationem hanc facere tenetur uxor, etiam si maritus decedit non relicto liberis, vel ascendentibus, num. 47. Si verò in pactis dotalibus vel statutis locorum specialibus uxori superstiti ex bonis mariti certa quaedam portio deferretur, tunc eam uxor absque onere collationis habet, numer. 48. Vxor legata à marito in testamento relicta tenetur conferre, numero 49. 50. Quod procedit etiam in donatione uxori à marito inter vivos facta, numero 51. Item, sive relegatum in qualitate, sive in specie consistat, numero 52. Item in particulari alicujus civitatis statuto, numero 53. Item, etiam si maritus dixit: Lego uxori meae ex bonis meis tantum, numero 54. Limitatur in eo casu, ubi legatum non sit permansurum penes eam, numer. 55. Item, in pactis dotalibus, numer. 56. Item, si verbis expressis maritus adjecerit, quod uxori ultra debitam portionem voluerit legatum relinquere, num. 57. Et hoc in casu portio statutaria prius deducenda est, & postea demum legatum solvi debet, numero 58. Vxor non tenetur conferre praedia, quae comparavit ex fructibus perceptis, dum fuit post mortem mariti in comunione omnium bonorum cum liberis, num. 59. 60. Vxor permanens in comunione bonorum cum heredibus, postea cum actua fuerint bona petens portionem debitam, inspicitur quantitas secundum tempus mortis mariti, non divisionis, numer. 62. 63. Vxori autem electio libera est, an sua bona conferre, & quartam petere, an verò omisâ quartam suam dotem & alia illata bona retinere velit, numer. 64. Et hoc casu, si sua bona elegit, debetur etiam gerada, & omnes res ad geradam pertinentes, num. 65. Idque in tantum procedit, licet uxor antea repetitione dotis & aliorum bonorum illatorum renuncierit, tamen electionem habet, n. 66. 67. Vxor autem non habet electionem, si pacta dotalia adfuerint, num. 68. Aliter se res habet in legibus municipalibus & statutis specialibus, si in illis uxori certa quaedam portio debetur, tunc enim uxor non datur electio, numero 69. Sed sola portio contenta esse debet, numer. 70. Fallit in viduis nobilibus, numero 71. Item, si heredes uxori consentiant, ut omisâ portione, dotem & alia bona illata eligat, numero 72. Item, si viduae plus, quam in dote habuit, ex bonis mariti debetur, tunc enim ad suam dotem redire non prohibetur, num. 73. Item, si marito debitis onerato concursus Creditorum fiat, n. 74. Item, si statuto vel consuetudine certa aliqua parte bonorum mariti uxores contenta esse cogantur, n. 75. Vxor jus suum electionis transfert ad heredes indistinctè omnes, n. 76. 77. 78. Et competit uxori & heredibus ad 30. annos, potest tamen certum praefiniri tempus, intra quod si non eligat, excluduntur, n. 79. Vxor autem liberam habet electionem, sive maritus reliquerit liberos, sive non, n. 80. 81. Vxor quando elegit dotem habet jus praelationis, & praefertur omnibus creditoribus, n. 82. Si verò portionem statutariam eligit, tunc expectare debet, donec omne a se alienum fuerit deductum, n. 83. Eò usque, ut si negocia contentiosa relinquuntur, uxor nihilominus pro rata portionis contribuere teneatur, num. 84. 85. Quod procedit, si cum uxore concurrunt alii creditores, secus se habet, si inter uxorem & liberos res tractetur, n. 86. Quod iterum verum, si liberi & uxor de proprietate certant, n. 87.
 3. Vxores nobiles de jure communi nihil ex bonis mariti defuncti defumunt, secus de jure Saxonico, ubi sumunt geradam & bona utensilia. Concl. 28. num. 1. 2. 3. Non autem Nistetsgeradam, sed plenam, n. 49. Ampliationes, n. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. Item debetur ex bonis mariti nobilibus uxori-

Index Rerum & Verborum.

- bus sponsalitia largitas, num. 85. Etiam si omnino nihil inter maritum & uxorem convenit, num. 93. Nisi maritus æs alienum reliquerit, tunc enim rectè morgengaba solvi debet, numer. 94. Item percipit vidua morgengabam, num. 98. Si scilicet eam sponfus sponsæ fecit, num. 99. Nisi ejusmodi donationem sponsæ promisit, num. 100. Item debentur nobili uxori commestibilia, seu cibaria domestica, num. 101. Concl. 47. n. 1. Item donatio propter nuptias, sive dotalium, n. 104. Idque obtinet etiam in muliere plebeja, nubente autem viro nobili, n. 110. 111. Secus, si foemina nobilis nubit plebejo, d. n. 111. Item, non procedit in viduis rusticorum, civium vel Doctorum, qui feuda relinquunt, n. 112. & seqq. Vxor nobilis dotalium, geradam, morgengabam, &c. omittere, & tertiam vel quartam partem, statuto competentem viduis civium, petere potest, num. 116.
3. Vxores in omnibus fermè æquiparantur minoribus, Concl. 29. num. 96.
3. Vxor, si marito superstes est, tunc omne illud, quod ex partibus metallicis ejus maritus percepit, & adhuc extat, consequitur, Concl. 35. num. 19. 20. Si autem liberi extant, & pater administrationem habet, tunc pater non habet proprietatem illorum reddituum, sed usumfructum tantum, num. 21. 22. 23.
3. Vxor amittit portionem statutariam, si necem viri molita sit, Concl. 36. numer. 13. Item, si falsò virum adulterii accusavit, numer. 13. Si maritum ad furandum & similia facinora instigavit, num. 15. Si maritum malitiosè deserat, n. 16. 17. 18. 19. Vide plura supra, quæ diximus de marito, lit. M.
3. Vxor nobilis de commestibilibus, quæ post mortem mariti intra 30. diem colliguntur,

nihil percipit, numer. 2. 3. 4. 5. Neque etiam de illo frumento, quod rustici nobilibus quotannis certo de præstare coguntur, si maritus ante illum diem mortuus fuerit, num. 6. Sed benè de illo frumento, quod demessum & in fasciculos colligatum maritus in agro reliquit, num. 7.

3. Vxori superstiti de omnibus cibariis, etiam victum unius anni excedentibus, dimidia pars debetur, Concl. 49. num. 4. 5. Et hæc cibaria mortuæ uxore non ad ejus filias proximiores, sed ad omnes heredes proximiores, sine sexus distinctione devolvuntur, numero 6.
3. Vxor nobilis, si ei ex consuetudine vel testamento mariti quota hereditas deferatur, Morgengabam, commestibilia, & alia jura petere non potest, Concl. 50. num. 1. & seqq. Liberum tamen est uxori, aut petere portionem debitam, aut dicta jura, num. 5. Fallentis, num. 6. & seqq. usque ad. 17.

W.

4. **Weglagerung**: Qui vias & alia loca obsident, & prætereuntes vulnerandi vel occidendi gratia expectant, puniuntur gladio, Concl. 20. numer. 1. & seqq. Etiam si nihil in actum perduxerint, num. 4. Insidiosæ obfessiones causâ prædationis vel diffidationis pro specie fractæ pacis publicæ habentur, numer. 7. Ad pœnam gladii requiritur, ut quis dolosè viam obsederit, Concl. 20. num. 9. 10. Quacunque ex causâ id fiat, num. 12. & seqq. Si quis non ex causâ diffidationis vel prædationis vel simili, sed propter aliquod odium aliquem expectat in via, punitur pro gravitate vulneris vel verberum, carcere, relegatione, vel manus amputatione, vel virgis, Concl. 20. num. 15. & seqq.

Nobiles complices, auxiliantes & alii tenentur etiam pœnâ insidiosæ obfessionis, num. 24. 25. 26. Præter ordinariam pœnam tenentur etiam quis ad fatis factionem damnatum & interesse, num. 27. Quando pœna gladii ex aliis causis, quàm si quis ex causâ diffidationis vel prædationis alios expectat, imponatur, Concl. 20. num. ult.

4. **VVergeldus unus an in eo casu, ubi in multo plures unum occidunt, & autor homicidii nesciatur, sufficiat, Concl. 11. num. 19. & num. 20.**
4. **VVergeldus est in foro Saxonico inductus in locum pœnæ incertæ & arbitrarie juris civilis, Concl. 11. num. 21.**
4. **VVergeldum an is, qui moderamen inculpate tutelæ excessit, agnatis occisi debeat solvere, Concl. 18. num. 34. & seqq. Cui applicetur, num. 44. 45. d. Concl. 18.**

X.

3. **Xenia lucratur sponsa in totum, si in aliqua civitate receptum sit, ut omnia dona sponsæ offerantur. Secus, si consuetudo est, quod se convivæ dividant, & separatim tam sponso, quàm sponsæ donent, ubi saltem quilibet lucratur, quicquid acceperit, Concl. 32. numer. 4. De jure Saxonico ejusmodi dona indistinctè communia sunt, num. 5. 6. & seqq. Ita, ut dimidium uxori vel viduæ mortuo marito, in concursu creditorum, unà cum aliis bonis illatis adjudicandum sit, numer. 16. Idque uxor probare potest, vel confecto inventario, vel alia scripturâ privata, dummodo à marito subscripta fuerit, numer. 18. Hisce deficientibus sacramentò quantitatem donorum nuptialium uxor probare potest, num. 19.**

F I N I S.

